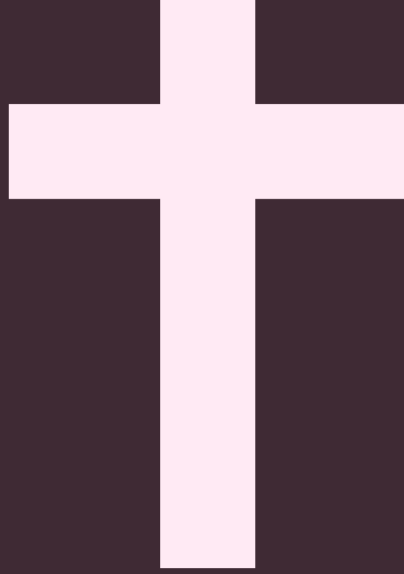

Ma Məweni Sulumani
ge Melefit

New Testament in Muyang

Ma Muweni Sulumani ge Melefit New Testament in Muyang

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Muyang

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Muyang

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
7fea74f6-4ba4-5a54-a7cf-a6c88fbc1968

Contents

Meciya	1
Mark	60
Luk	98
Zen	161
Tawi	205
Rom	264
1 Koren	293
2 Koren	320
Galasi	337
Efez	347
Filip	357
Kolos	364
1 Tesalonik	371
2 Tesalonik	377
1 Timote	381
2 Timote	389
Tit	395
Filemon	399
Hebri	401
Zek	423
1 Piyer	431
2 Piyer	439
1 Zen	444
2 Zen	451
3 Zen	453
Zud	455
Mangahani	458

Ma M_Hweni Sulumani ya Meciyu àbèki ni Ere ye ti mädəmki ka Ma M_Hweni Sulumani ya Meciyu àbèki ni

Maslaṅa ya àbèki wakita ge Meciyu ni àdafay slimi gayaṅ a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nṅgu ni, kwa ka mənjàki gani ndam ga Yezu dek tèsèra àbèki ti Meciyu zal asak ga Yezu ni (Meciyu ti təzalay naṅ Levi daya). Maslaṅa ya àbèki wakita ni ti zal Zude, awayay adafaki ma ga ndam mahəṅgaray pakama ge Melefit ya tädəmbiyu, tädəm amagravu ni ti àgrava ka sarta ga Yezu ededīṅ a (jengey Meciyu 1.22-3 ; 2.15 ; 2.17-18 ; 2.23 ; 3.3 ; ma ndahaṅ təbu akada hini daya).

Ka mənjàki ga wakita ni Meciyu àdəmki ma ke miwi ga Yezu. Kələṅ gani àṅgəhad ere ye ti Yezu àgray akaba àdəm ni dek akada ga ata Mark nday ata Lək ya tənṅəhad ni : Yezu ànjəki ke təwi gayaṅ ka had Gelili, òru gwar a Zeruzalem. Yezu naṅ àbu agray təwi gayaṅ ni ti gəzit àna gəzit ndam ya tadəbay naṅ ni tèsèr naṅ ti naṅ way ; kələṅ gani Piyer àdəm Yezu ti naṅ Krist bay gədakani ya amara ni (16.16). Piyer àra àdəma pakama nana ti kələṅ gani Yezu òru gwar a Zeruzalem, wudaka akoru ti àhi ana ndam madəbay naṅ ni ahàr àdəm tākad naṅ eslini, mək amanṅaba e kisim ba (16.21).

E kidīṅ ga pakama ga Yezu ya àdəm ni bu ni ti Meciyu àdaba ndahaṅ a, àslamatakabu, àbèki ka mələṅ gərgəri zlam a wakita gayaṅ ni bu : ma ga Yezu ya àdəm ka həma ni (5.1-7.29), ma ga Yezu ya àdəm ka ya ti aslèr ndam asak gayaṅ ni (10.1-11.1), ma gozogul ga Yezu ya àdəmki ka Məgur ge Melefit ni (13.1-52), ahəmamam ndam ga Yezu tənṅəhadkabu ni (18.1-19.2) akaba ma ga Yezu ya àdəmki ka mandav ga duniya ni (24.1-25.46).

Meciyu adəfiki ana leli zlam ya ti taṅrakivu ka Yezu ni ti àgravu akada ga zlam ya ti àgrakivu ka ndam Izireyel a Wakita ge Melefit ya ahaslani bu ni. Yezu àsləka ka had Ezip a akada ga ndam Izireyel na (2.14-15) ; təbaray naṅ akada ga ndam Izireyel ya tāsłəkaba a dəluv ba ni (3.13), àcaka daliya a huđ gili ba (4.1) mək àcəliya a həma va ga macahi Divi ge Melefit ana mis akada ge Məwiz ya àgray na (5.1). Yezu ti naṅ bay məgri təwi ana Melefit ya àcakay daliya a kəla geli vu ni (Izayi 53.4 ; Meciyu 8.17) ; naṅ Wur ge Mis, ya Deniyel èpi Melefit aməfiyu naṅ a bay vu ni (Deniyel 7.13-14 ; Meciyu 9.6). Yezu èndeveriṅaba təwi gayaṅ na dek : kani ti naṅ « Melefit ya anjəhad akaba leli ni » (Emenəwel) ya Izayi àdəmki ma ni (Izayi 7.14 ; Meciyu 1.23 ; 28.20).

Slimi ga ata bəṅ ga bəṅ ga Yezu (Lək 3.23-38)

¹ Yezu *Krist ti naṅ wur huđ ge Devit, wur huđ ga Abraham daya. Slimi ga ata bəṅ ga bəṅani ti nday hi :

² Abraham èwi Izak, Izak èwi Zekup, Zekup èwi Zada akaba bəza ga mənṅani ndahaṅ,

³ Zada èwifīṅa ata Ferez nday ata Zara kà Tamar a, Ferez èwi Esron, Esron èwi Aram,

⁴ Aram èwi Aminadap, Aminadap èwi Nason, Nason èwi Salmon,

⁵ Salmon èwifīṅa Boz kà Rahap a, Boz èwifīṅa Zobet kà Rut a, Zobet èwi Zese,

⁶ Zese èwi Devit. Devit ti àzum bay. Bay Devit èwifīṅa Salomon kà wal ge Yari a,

⁷ Salomon èwi Robowam, Robowam èwi Abiya, Abiya èwi Asaf,

⁸ Asaf èwi Zusafat, Zusafat èwi Zuram, Zuram èwi Ozijas,

⁹ Ozijas èwi Zowatam, Zowatam èwi Asaz, Asaz èwi Ezesiyas,

¹⁰ Ezesiyas èwi Manase, Manase èwi Amon, Amon èwi Zuziyas,

¹¹ Zuziyas èwi Zesuniyas akaba bəza ga mənṅani. Ka sarta gani nani ti təhəloru ndam *Zude ka had Babilon.

12 Tàra tãhəloya ndam Zude ka had Babilon a ti Zesaniyas ewi Salatiyel, Salatiyel ewi Zorobabel,

13 Zorobabel ewi Abiyut, Abiyut ewi Eliyakim, Eliyakim ewi Azor,

14 Azor ewi Sadok, Sadok ewi Akim, Akim ewi Eliyut,

15 Eliyut ewi Eleyazar, Eleyazar ewi Matan, Matan ewi Zekup,

16 Zekup ewi Zuzef. Zuzef ti zal ga Mari ya ewi Yezu ni. Yezu ti tazalay nan Krist.

17 Nahkay e kidin ga sarta ga Abraham akaba sarta ge Devit bu ni ti bəza hud bəza hud ga Abraham kru mahar fad; e kidin ga sarta ge Devit akaba sarta ya ti tãhəloru ndam Zude ka had Babilon ni bu ni ti bəza hud bəza hud ga Abraham kru mahar fad; e kidin ga sarta ya ti tãhəloru ndam Zude ka had Babilon ni akaba sarta ge Krist bu ni ti bəza hud bəza hud ga Abraham kru mahar fad.

Məslər ge Melefit ahi ana Zuzef etiwəya wur a, slimi gani Yezu

(Luk 2.1-7)

18 Tiwi Yezu *Krist ti àgravu nahkay hi : mənani Mari məva ge Zuzef. Zuzef àzay nan fan ndo, ay tipi ti nan a hud. Nan a hud ti àna njəda ga *Məsuf Njəlatani.

19 Zal gani Zuzef ti nan mis jireni, nahkay àra epia nan a, nan a hud ti àwayay madafani do. Àdəm ambrən nan akal-akal.

20 Nan àbu ajalay ahàr nahkay ti *məslər ge Melefit àngazlivu e kisim mizidəni bu, àhi ahkado : « Zuzef wur hud ge Devit, kàgray anɣwaz ga mazay Mari ga wal ba, adaba wur ya a hud gayan bu ni ti àzay hud gani àna njəda ga Məsuf Njəlatani.

21 Ara ewi wur zalani. Emiwəya ti akədi slimi Yezu, adaba nan ti amahəngay ndam gayan, aməhəlaba tay a magudar zlam gatay ba. »

22 Zlam gani nani àgravu dek ti, ti pakama ga Bay Melefit ya àhi ana bay mahəngaray *pakama gayan ni mągravu. Pakama gani nani ti nihi :

23 « Wur dahalay ya àsər zal fan ndo ni ara azay hud, emiwi wur zalani, atəzalay nan Emenəwel. »

* Emenəwel ti awayay adəmvaba « Melefit nan àbu akaba leli. »

24 Zuzef nakən àra epidekva ti àgray ere ye ti məslər ga Bay Melefit àhi gray ni. Àzay Mari nakən ga wal,

25 ay tåndəhadkabu ndo, duk àbivoru ana sarta ya Mari ewəya wur na ni. Nahkay Mari nakən ewi wur zalani, mək Zuzef àdi slimi gani Yezu.

2

Ndam məsər zlam tara tamənjaya Yezu a

1 Tiwi Yezu ti e Betlehem ka had *Zude. Ka sarta gani nani ti Erot nan bay ga ndam *Zude. Tàra tiwia Yezu a ti ndam ndahan tàra a Zeruzalem a ; nday ndam məsər zlam, təsləkabiya gwar egezi a.

2 Tàra tınjia ti tihindi, tədəm : « Bay ga ndam Zude ya tiwi ni ti nan eley ? Məra ti adaba bonɣur àcəlaya, adafaki tiwəya bay gədakana. Mipia bonɣur na ti məra ga mabəhad mirdim a. »

3 Bay *Erot àra ecia ma gana ti ma gani ahəlia ahàr a dal-dal ; ma gani ahəlia ahàr ana ndam Zeruzalem a dek daya.

4 Eslini Erot nakən àzalakabu gədakani ga ndam *manɣalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam Zude ya *təsəra Wakita ge Melefit a ni. Àzalakabu gədakani ga ndam Zude ni nahkay ti ge mihindifiɲa kà tay a : « *Krist Bay gədakani ya amara ni ti, etiwə nan ti eley ? »

5 Nan nakən àra ahia ana tay a nahkay ti nday nakən təhəngrifən, təhi : « Etiwi nan ti e Betlehem ka had Zude, adaba bay mahəngaray *pakama ge Melefit nahan àbəkə ni wakita gayan bu nahkay hi :

6 « Bay Melefit àdəm :

Lekulum ndam Betlehem ka had Zude ni ti

kəsa gekuli gədakani àtam kəsa ndahan ga had Zude ni,

adaba etiwə bay a kəsa gekuli bu.

* 1:23 Izayi 7.14. * 2:6 Mise 5.1.

Bay gani nani ti amədi kama ana ndam goro ndam *Izireyel.” *»

⁷ Bay Erot àra ècia ma na nahkay ti àzalakabu ndam mäsər zlam ni akal-akal, èhindifiña ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Bonğur ni ti àcəlaya ananaw ? »

⁸ Tàra təhia sarta gana ti àsləroru tay e Betlehem, àhi ana tay : « Dəgum, kədəbum mələñ ga wur ya tìwi ni lala. Akəsəruma mələñ gana ti, ñguma ti kəhəñgrumu ma gani. Adaba nu day nara nakoru ga mabəhadì mirdim. »

⁹ Nday nakəñ tàra tìcia ma ga bay na ti tàsləka. Nday təbu takoru e divi bu ni ti tìpi bonğur ya àcəlaya gwar egezi a ni, nañ àbu akoru kama gatay. Bonğur ni nañ àbu akoru nahkay ti òru ècikki ka mələñ ga wur ya nañ àvu ni.

¹⁰ Tàra tìpia bonğur na ti tàmərva dal-dal,

¹¹ təhuriyu a ahay ya ti bonğur ècikki ni vu, tədi ahàr ana wur ni nday ata mənəni Mari. Tàra tìpia wur na ti təbəhadì mirdim grik meleher ndiḃa ndiḃa ana had, mək təzləkaba sahar gatay a, təhəlaya zlam a, təbi ana wur ni. Zlam gani nday hi : gru, haf ya tamal tazəbay ezi ti àḃəlay ni, akaba haf nahanə təzalay mir, ezi akada ge tersel ni.

¹² Kələñ gani Melefit àhi ma ana tay e kisim mizidəni bu, àhi ana tay ahkado : « Kəñgumoru gwar afa ga Erot ba. » Nahkay nday nakəñ tàsləka, tənğoru a magam gatay àna divi nahəñ zlam gatay.

Ata bəñ ga Yezu tacuhworu àna Yezu ka had Ezip

¹³ Ndam mäsər zlam ni tàra tàsləka ti *məslər ge Melefit àngazlivu ana Zəzef e kisim mizidəni bu, àhi ahkado : « Sləka, za wur na nday ata mənəna, cuhworu àna tay gwar ka had Ezip. Ekinjəmiya ti nḃəhaduma eslina. Anəhuk “Sləka” day kwa ti akəsləkumbiya. Adaba *Erot nañ àbu adəbay divi ge mijin wur ni. »

¹⁴ Zəzef àra ècia ma na nahkay nahəma, ga mələvad gani nani

ècikaba, àzay wur ni nday ata mənə ga wur ni, òru ka had Ezip.

¹⁵ Tòru tìnjəa eslina ti tənḃəhadìyu duk àbiviya ana kisim ga bay Erot. Ata bəñ ga Yezu tòru àna Yezu ka had Ezip ti, ti pakama ga bay mahəngaray *pakama ga Bay Melefit mągravu. Pakama ya àdəm ni ti nahkay hi : « Nəzalabiyu wur goro ti kwa ka had Ezip. † »

Tabazl bəza

¹⁶ Erot àra ècia ndam mäsər zlam ni təgosa nañ a ti àzuma bəruv a dal-dal. Nahkay àsləroru mis, àhi ana tay tòru təbazl bəza ga kəsa Betlehem akaba bəza ge mis ya tanḃəhad kə gəvay gani ni. Àhi ana tay təbazl bəza ya ti təzuma vi a cə cəena akaba ya tìsli vi cə cəeni ndo ni dek. Àdəm təbazl bəza ge vi cə cəeni ni ti adaba ndam mäsər zlam ni təhi « Mìpi bonğur enjenjeni ti àgray vi cə nihi. »

¹⁷ Nahkay pakama ge Zeremi bay mahəngaray *pakama ge Melefit ni àgravu. Pakama gani nahkay hi :

¹⁸ « Tìci zlahay a Rama : tuway ahənday dal-dal, tagray delələ. Nani Resel, etəwi bəza gayan, àwayay ti mis tədabakay nañ do, adaba bəza gayan təbi va bi. ‡ »

Ata bəñ ga Yezu tasləkabiya ka had Ezip a

¹⁹ Kələñ gani bay *Erot nakəñ àməta. Àra àməta ti məslər ga Bay Melefit àngazlivu ana Zəzef ka had Ezip e kisim mizidəni bu keti,

²⁰ àhi ahkado : « Cikaba, za wur na nday ata mənəna, kəngoru àna tay ka had Izireyel. Adaba ndam ya ti təwayay makad wur ni ti təməta. »

²¹ Zəzef nakəñ àra ècia ma na ti ècik, àzay wur ni nday ata mənə ga wur ni, tàsləka tənğoru ka had Izireyel.

²² Ay Erseleyəs wur ga Erot àhuriya a bay ga bəñana va ka had *Zəde a. Zəzef nakəñ àra ècia ma gana ti aḃwaz awər nañ, àwayay məhuriyani ka had Zəde do. Eslini *məslər ge Melefit àhi ma e kisim mizidəni bu, nahkay Zəzef nakəñ òru ka had *Gelili.

† 2:15 Oze 11.1. ‡ 2:18 Zeremi 31.15.

²³ Òru ènjua eslina ti ànjəhad a kəsa nahan bu ; təzalay kəsa gani Nazaret. Nahkay ere ye ti ndam mahəngaray *pakama ge Melefit ya tədəmbiyu ni àgrava. Ma gani nahkay hi : « *Bay gədəkani ya amara ni ti atəzalay nan zal Nazaret. »

3

Pakama ge Zeŋ bay məbaray mis ni (Mark 1.1-8 ; Lək 3.1-9 ; Zeŋ 1.19-28)

¹ A vad nahan àbu nahəma, Zeŋ bay məbaray mis ni àhərkiaya ke mis a huđ gili ba ka had *Zude ga məhi ma ana mis.

² Àhi ana mis ahkado : « Mbatumkaba majalay ahər gekuli a, adaba *Məgur ge Melefit ènjia wudak. * »

³ Zeŋ ti Izayi bay mahəngaray *pakama ge Melefit àdəmkiya ma, àdəm :

« Maslanja azlah a huđ gili bu, dənğu gayan ahəndabiyu. Àdəm :
“Slamatumikabu divi ana Bay gədəkani,
ahər àdəm divi gayan mâla ndəlaəba.”
† »

⁴ Zeŋ ti nan àbu àna azana mələmani àna enğuc ge ezligwemi, awəlvu àna maspara ga ambəl a zuh bu. Zlam məzum gayan ti eyew akaba amu.

⁵ Eslini ti ndam Zeruzalem, ndam ga had Zude dek akaba ndam ya ti tanjəhad kə gəvay ga zalaka *Zurden ni dek tərəkia ke Zeŋ nakəŋ a,

⁶ tədəfaya zlam gatay ya tàgudar na, mək Zeŋ nakəŋ àbaray tay a zalaka Zurden ni bu huya.

⁷ Ndam *Feriziyen akaba ndam *Seduseyen kay tərəkia ke Zeŋ a ti mēbaray tay. Zeŋ nakəŋ àra èpia tay a ti àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti medékw ! Way àhi ana kuli dəguma afa goro a ti kətamumfəŋa kə məzum bəruv ge Melefit ya ara azumki ke mis wudak na way ? »

⁸ Tamal ti kəmbatumkaba majalay ahər gekuli a eđeđin eđeđinə ti,

grum təwi ya ti adafaki lekulum kəmbatumva ni.

⁹ Ngay bəŋ ga bəŋ gekuli Abraham, nahkay akatamum ti kəhumi ana ahər ba, adaba nəhi ana kuli nahəma, Melefit esliki məhiani ana akur nday ndani tigi bəza huđ ga Abraham day, agravu.

¹⁰ Si kəgrum təwi sulumani kwa. Do ni ti Melefit nan ənjəkia ka matra6 kuli a àndava, agri ana kuli akada ge mis ya mən ga zlam gayan tiwi bəza sulumani do ni ti azay zlabə gayan ekeleba tay a, abiyu tay a aku vu ni.

¹¹ Nu ti nabaray kuli àna yam ti mis təsər lekulum kəmbatumkaba majalay ahər gekuli a, ay maslanja nahan nan àbu ara e divi ba kələn goro a : nan ti aməbaray kuli àna *Məsuf Njəlatani akaba àna aku. Nan gani nani ti njəda gayan àtama goro a ; nu ti way ga məziaba kimaka gayan a di way ?

¹² Emedekaba mis a akada ge mis ya àza hijid gayan a ahar va, ahar hay àna nan ni. Àharaba ti abiyu yam ga hay ni a guvur vu. Ay kisfit gani ni ti ajiaba aku a. Aku gani nani ti àmət day-day do. »

Tabaray Yezu

(Mark 1.9-11 ; Lək 3.21-22)

¹³ Eslini Yezu àsləka ka had *Gelili a, àrəkioru ke Zeŋ kə gəvay ga zalaka *Zurden ti Zeŋ *mēbaray nan.

¹⁴ Ay ti Zeŋ àwayay məbaray nan do, àhi ahkado : « Amal nu nərəkukoru ti kəbaray nu. Nihi ti nak kərəkua ti nābaray kur sawan aw ? »

¹⁵ Ay Yezu àhəŋgrifən, àhi : « Nihi ti gəskabá, gray nahkay hayən. Tamal mēgra nahkay ti mēgra ere ye ti Melefit awayay na dek. Agəski ti magray nahkay. » Zeŋ àra ècia ma ga Yezu na ti àgəskabu, àbaray nan.

¹⁶ Zeŋ àra àbara Yezu a ti Yezu àcəlaya a yam ni ba. Eslini huđ melefit àzləkvaba, mək Yezu nakəŋ èpi *Məsuf ge Melefit àhərkiaya akada ga kurkoduk ya ahər na.

* 3:2 A wakita ge Meciyu bu, tədəm « Məgur ga huđ melefit, » awayay adəmvaba « Məgur ge Melefit. »

† 3:3 Izayi 40.3.

17 Eslini dɛngu àhəndabiyu a hud melefít bu akada dɛngu ge mis, àdám : « Maslaŋa hini ti wur goro, nawayay naŋ dal-dal ; aməru məbərúv dal-dal. »

4

Seteni ahəlfəŋa eyu kà Yezu a (Mark 1.12-13 ; Lúk 4.1-13)

1 Kələŋ gani *Məsuf ge Melefít àzoru Yezu a hud gili vu ti *Seteni mähəlfəŋa eyu a.

2 Eslini Yezu nakəŋ àgəs ndəra, àzum zlam ndo vad kru kru fad məlafat akaba məlavaf gani do dek. Kələŋ gani ləwir àwərkaba naŋ a.

3 Nahkay bay məhəlfəŋa eyu kə mis a ni àrəkiuru, àhi ; « Tamal ti nak Wur ge Melefít ededíŋ ti hi ana akur nday hini tāmbukvu *dipeŋ zla aw. »

4 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefít bu, Melefít àdám : “Mis anjəhad ti àna zlam məzumani ciliŋ do ; anjəhad ti àna pakama ya Melefít àdám ni dek.” * »

5 Eslini Seteni àzoru naŋ a kəsa *njəlatani ni vu, àfəkad naŋ jik ka ahàr ga *ahay gəđakani ge Melefít ni, †

6 mək àhi : « Tamal nak Wur ge Melefít ededíŋ ti diyu a had, adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefít ni bu nahkay hi : “Melefít aməhi ma ana məslər gayəŋ, atakəcaw kur, ti asak gayak ènjifíŋ kà akur ba.” ‡ »

7 Ay Yezu àhi : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefít ni bu keti : “Kəhəlfəŋa eyu kà Bay Melefít gayak a ba.” § »

8 Eslini Seteni nakəŋ àzoru Yezu ka ahàr ga həma zəbalani, àdəfiki had ga duniya gərgərani dek, àdəfiki njəda akaba elimeni gatay,

9 mək àhi : « Kəbu kipioru zlam ni dek do waw ? Tamal ti kəbəhadua mirdim a meleher ndiə ana had ti anəbuk tay dek. »

10 Eslini Yezu àhi : « Həđakfua, Seteni. Àbu məbəkiani a Wakita ge

Melefít ni bu nahkay hi : “Akabəhadí mirdim ti ana Bay Melefít gayak ; akazləbay naŋ naŋ bəlaŋ ciliŋ.” * »

11 Yezu àra àdəma ma na nahkay ti Seteni nakəŋ àsləkafəŋa. Àra àsləkafəŋa ti *məslər ge Melefít tərəkia ka Yezu a, təfi ahàr.

Yezu anjəki ke təwi gayəŋ ka had Gelili

(Mark 1.14-15 ; Lúk 4.14-15)

12 Kələŋ gani mis təhi ana Yezu təfiya Zeŋ a daŋgay va. Yezu àra ècia ma gana ti àsləka òru ka had *Gelili.

13 Òru ènjua eslina ti ànjəhad a Nazaret ndo, òru ànjəhad a Kafarnahum. Kafarnahum ti kə gəvay ga *dəluv gəđakani ga had Gelili, ka had ga Zabuloŋ akaba ga Naftali.

14 Àgray nahkay ti pakama ge Izayi bay mahəŋgaray *pakama ge Melefít ya àdəmbiyu ni ti mäggravu. Àdám nahkay hi :

15 « Ləkələm ndam ga had ga Zabuloŋ akaba ga Naftali, gwar ka dəluv, ke ledi ga zalaka *Zurdeŋ ni !

Ka had Gelili gekəli ti ndam ya nday ndam *Zude do ni təbu kay,

16 ay mis ya ti tanjəhad a məlaŋ ziŋ-zinəni bu ni tipia məlaŋ masladana dal-dal ;

mis ya ti tanjəhad akada nday mis məmətani ni, məlaŋ àsladía ana tay a. † »

17 Ka sarta gani nani Yezu ànjəki ka məhi ma ana mis, àdám : « Mbatumkaba majalay ahàr gekəli a, adaba *Məgur ge Melefít ènjia. »

Yezu azalay ndam məgəs kilifad (Mark 1.16-20 ; Lúk 5.1-11)

18 A vad nahan Yezu naŋ àbu asawaday kə gəvay ga dəluv Gelili ti èpi mis ndahan cə nday kə məŋ gatay. Bəlaŋ gani slimi gayəŋ Simu naŋ ya təzalay Piyer ni, nahan ni ti ni slimi gayəŋ Andre. Nday təbu tətəliyu zəva gatay a dəluv vu, adaba nday ndam məgəs kilif. 19 Eslini Yezu àhi ana tay :

* 4:4 Mimbiki 8.3. † 4:5 Kəsa njəlatani ni ti Zerəzalem. ‡ 4:6 Limis 91.11-12. § 4:7 Mimbiki 6.16. * 4:10 Mimbiki 6.13. † 4:16 Izayi 8.23-9.1.

« Dəbumbiyu nu ; anagra y ti kīgum ndam məhəlibiyu mis ana Melefit akada ya ti kəgəsum kilif ni. »

²⁰ Təra ticia pakama ga Yezu na ti təmbər bu zəva gatay ni ndəbak, tədəbay nañ huya.

²¹ Nday təbu takoru ti Yezu əpi mis ndahañ cə, nday kə mən gatay keti ; nday bəza ge Zebede, bəlañ gani slimi gayañ Zek, nahañ ni ti ni slimi gayañ Zeñ. Nday a *slalah ga yam bu akaba bəñ gatay Zebede, təbu təslamalay zəva gatay. Yezu əra əpia tay a ti əzalay tay.

²² Nday nakəñ təra ticia zalay ga Yezu na ti təmbər bu slalah ga yam gatay ni akaba bəñ gatay ni, tədəbay nañ.

Yezu acahi zlam ana mis akaba ahəñgaraba mis a
(Luk 6.17-19)

²³ Kələñ gani Yezu əsawadəy ka kəsa ka kəsa ga had *Gelili ni dek, əcahi zlam ana mis a ahay ga *mahəñgalavù Melefit ye eslini ni bu. Əhi *Ma Məweni Sulumani əki ka *Məgur ge Melefit ana tay, ahəñgaraba ndam gatay dərani akaba ndam gatay ya arməwər gərgərani awər tay na dek.

²⁴ Nahkay ndam ga had Siri dek ticia zlam ga Yezu ya əgray na. Eslini təhəlibiyu ndam gatay ya təbesey do ni dek : ndam ga arməwər, ndam ya ti təcakay daliya ni, ndam ya ti seteni təniviyyu ana tay ni, ndam ya ti arañ agəs tay bərək bərək ni, akaba ndam dərə. Təhəlibiya tay ana Yezu a ti Yezu ahəñgaraba tay a.

²⁵ Mis dal-dal təsləkabiya e Gelili a, ka had ga *Kəsa Kru a, a Zərəzalem a, ka had *Zəde akaba ke ledi ga zalaka *Zərdeñ a, tədəbay Yezu.

5

Yezu acahi zlam ana mis a həma bu

¹ Yezu əra əpia mis dal-dalani na ti əcaloru a həma vu, ənjəhad digəs. Nahkay ndam mədəbay nañ ni tərəkioru,

² mək Yezu ənjəki ka macahi zlam ana tay.

Məmərani ga ndam ga Yezu
(Luk 6.20-23)

Əhi ana tay ahkado :

³ « Ndam ya ti təsəra nday ndam talaga kə eri ge Melefit ni ti təmərvu, adaba *Məgur ge Melefit ti gatay.

⁴ Ndam ya ti titəwi ni ti təmərvu, adaba Melefit aməhəñgrivu bərur ana tay. *

⁵ Ndam ya ti nday kuđufani ni ti təmərvu, adaba Melefit aməvi had ya ti ədəm aməvi ana ndam gayañ ni ana tay.

⁶ Ndam ya ti tawayay jiri ge Melefit akada ya tawayay zlam məzumani akaba zlam miseni ni ti təmərvu, adaba etipi jiri gani nani, atərəh əna nañ akada ya tərəh əna zlam məzumani ni.

⁷ Ndam ya ti mis təsi cicihi ana tay ni ti təmərvu, adaba nday day atəsi cicihi ana Melefit.

⁸ Ndam ya ti məbərur gatay *njəlatani ni ti təmərvu, adaba etipi Melefit.

⁹ Ndam ya ti tañgalabakabu mis ni ti təmərvu, adaba Melefit aməzalay tay bəza gayañ.

¹⁰ Ndam ya ti mis təgri daliya ana tay adaba nday ndam jireni ni ti təmərvu, adaba Məgur ge Melefit ti gatay.

¹¹ « Lekələm ti ka ya ti mis tindivi kəli, təgri daliya ana kəli ahkay do ni tədəmki ma magədavani gərgəri əki ke kəli adaba lekələm ndam goro ni ti, mərumvu.

¹² Yəm, mərumvu dal-dal, adaba Melefit aməvi zlam sulumani ana kəli kay a kəla gani vu a huđ melefit bu. Daliya ya təgri ana kəli nihi ni ti, ku ndam mahəñgaray *pakama ge Melefit ahaslani day təgri ana tay nahkay. »

Ma əki ka estena akaba ka məlañ masladani
(Mark 9.50 ; Luk 14.34-35)

* 5:4 A wakita ndahañ bu təmbatkaba lemeru 4 ata 5 a.

13 « Lekulam e kidin ga ndam ga *duniya ni bu ni ti akada estena ya tabafan ka zlam mazumani ni. Ay tamal estena ni acar va do ni ti, tagri ahamaamam ti macar keti ni mam? Abi! Egia zlam masakana, tizligoru mis tcalci cilin.

14 « Asladay malan a duniya bu ni ti lekulam gani. Kasa gadakani ka ahara ga hama ti anghavu waw? Aha!

15 Maslana ya ti ebeftey cengel mak ahambaki dagala ni ti abi; afakad ka malan zanani sawan, nahkay ti asladi malan ana mis ya ti a hud ahay bu ni dek.

16 Nahkay zla nahama grum ti mis dek tipi masladani gekuli ana tawi gekuli sulumani ya kagrurum ni. Etipia ti atazlabay Ban gekuli ya a hud melefit bu ni. »

Pakama aki ke Divi ge Melefit

17 « Ngay nu nara ga mambatkaba *Divi ge Melefit ya Mawiz abaki na akaba pakama ga ndam ndahan ya tahangaray *pakama ge Melefit na ti kadamum ba. Nara ga mambatkaba tay a do, nara ti ge mendeveren tawi gani sawan.

18 Nahi ana kuli nahama, ku asak ma guzit ge Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni emiji do. Tamal hud melefit akaba had ni dek tijji ndo ni ti asak ma ga wakita ni day emiji do. Si ere ye ti Melefit awayay magray ni dek amagrava day kwa.

19 Nahkay zla nahama, tamal mis agaskabu ku Divi balan e kidin ge Divi ge Melefit bu ndo, akaba achi ana mis ndahan ti tagray akada gayan ni ti, abalay do. Ku tamal agaskaba Divi ndahan a dek, Divi ya agaskabu ndo ni ti guziteni atam nday ndahan dek nangu ni, Melefit amadam maslana nani guziteni atam mis ndahan dek a Magur gayan ni bu. Ay maslana ya ti agaskaba Divi ge Melefit a dek, achi ana mis ndahan ni ti, Melefit amadam nan gadakani a Magur gayan ni bu.

20 Nahi ana kuli nahama, ahara adam katamum ndam *Feriziyen akaba

ndam *masar Wakita ge Melefit ana jiri. Tamal katamum tay ndo ni ti akahurumiyu a *Magur ge Melefit ni vu koksah. »

Mazum baruv akaba lagayvu

21 « Kasaruma tahi ana ata ban gekuli ahkado: “Kakad mis ba. Maslana ya ti akada mis a ni ti tagrafana seriya.” †

22 Ay nu ti nahi ana kuli: ku way way do tamal azumkia baruv ka wur ga manana ti tagrafana seriya; ku way way do tamal endivia wur ga manana cad ti ndam ge seriya tawel nan; tamal ahi ana wur ga manani “Nak muru” ti tizligiyu nan a *daluv ga aku vu.

23 Nahkay tamal kinjua ana sadaga gayak ka malan ya tabahad na, mak kaskaria kagudaria zlam ana wur ga muk a ti,

24 mbarbu sadaga gayak ni eslini, ru kangalumbabiya. Akangalumbabiya ti nga ti kafakadi sadaga gayak ni ana Melefit dama mba.

25 « Tamal maslana akoru abahadkuk mirdim nahama, ngalumbu ka ahara divi; do ni ti bi maslana nani amazikaboru kur ana bay magray seriya, mak bay ni amavi kur ana zal slewja ga mafiyu kur a dangay vu.

26 Nahuk nahama, manjad mapelaba ere ye ti tafakuk na dek ti akaharaya a dangay ni ba do. Ku tamal ti agajonifuk sisi balan nangu ni, si kapelaba kwa. »

Magray hala

27 « Kasaruma tahi ana ata ban gekuli ahkado: “Kagray hala ba.” ‡

28 Ay nu ti nahi ana kuli: ku way way do tamal amanjalanana ana wal a ana eri cilin, awayay ti tandahadkabu ti, agra hala andava.

29 « Nahkay tamal eri ga ahar ga daf gayak ezligiyu kur a magudar zlam vu nahama, zaba zligoru; agaski hojo zlam ga vu gayak balan ejiji ere gani tizligiyu vu gayak dek a daluv ga aku vu ni.

† 5:21 Maharana 20.13; Mimbiki 5.17. ‡ 5:27 Maharana 20.14; Mimbiki 5.18.

³⁰ Tamal ahar ga daf gayak ezligiyu kur a magudar zlam vu nahəma, kelkaba zligoru ; əgəski hojo zlam ga vu gayak bəlan ejiji ere gani vu gayak dek ahuriyu a dəluv ga aku vu ni. »

Magaray wal

(*Meciyu 19.9 ; Mark 10.11-12 ; Luk 16.18*)

³¹ « Təhi ana ata bənj gekəli : “Tamal maslaņa agaray wal gayan ti ahər ədəm abəki wakita gani, avi.” §

³² Ay nu ti nəhi ana kəli : ku way way do əgara wal gayan a, wal ni day əgray mesəwehvu ndo ni ti, wal ni əda zal nahan a ti maslaņa ya əgara wal na ti əfiyu wal ni a magray hala vu. Nahkay maslaņa ya ti əza wal ya ti zal gani əgara na day əgra hala. »

Mbaday

³³ « Kəsəruma təhi ana ata bənj gekəli ahkado : “Tamal kəmbadə, kədəm akəgri zlam ana Melefit ti ahər ədəm kəmbəran ba, gray ere gani nani.” *

³⁴ Ay nu ti nəhi ana kəli : kəmbadum day-day ba. Ku əna hud melefıt kəmbadum ba, adaba hud melefıt ti kərsi ga Bay Melefit.

³⁵ Ku əna had day kəmbadum ba, adaba had ti məlan məbəki asak ge Melefit. Ku əna Zeruzalem day kəmbadum ba, adaba nani kəsa ga Bay gədakani.

³⁶ Ku əna ahər gayak day kəmbadə ba, adaba ku məhər ga ahər gayak bəlan day kəmbatkaba ti mīgi bəf-bəfəni ahkay do ni didilini koksah.

³⁷ Ere ye ti kədəmum ni ti “Iy !” ahkay do ni “Aha !” Tamal kədəmumkiva ma nahan a ti nani təwi ge *Seteni. »

Mahəngarvu zlam magədavani

(*Luk 6.29-30*)

³⁸ « Kəsəruma, təhi ana ata bənj gekəli : “Tamal maslaņa əzukaba eri a ti ziaba eri a bilegeni. Tamal maslaņa ədəvukaba aslər a ti dəviaba aslər a bilegeni.” †

³⁹ Ay nu ti nəhi ana kəli : tamal mis cudayani əgruka arana ti kəhəngarfənj ba. Tamal maslaņa əduka barva ka tuwər ga ahar ga daf a nahəma, mbatikabiyu ga ahar ga gəjar ni ti mədukkivu keti.

⁴⁰ Tamal mis əbəhadkuka mirdim a, awayay azafuka endəwi gayak a nahəma, mbrənj nan məzafuka, məzafuka mugudi gayak a daya.

⁴¹ Tamal mis əfəkuka nğasa ga məziuru zlam ezewed kru nahəma, zioru ezewed kru kru cə.

⁴² Tamal mis əhindiləka zlam a ti vi. Tamal mis əra ga makəlay duwa ti kəkeli ba. »

Mawayay ndam ezir geli

(*Luk 6.27-28, 32-36*)

⁴³ « Kəsəruma təhi ana ata bənj gekəli : “Ahər ədəm wayay ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni, zirey ndam ezir gayak.” ‡

⁴⁴ Ay nu ti nəhi ana kəli : wayum ndam ezir gekəli ; həngalumi Melefit ana ndam ya təgri daliya ana kəli ni.

⁴⁵ Tamal kəgrum nahkay ti ekigəm bəza ga Bənj gekəli ya e melefıt bu ni ededinj ededini, adaba nan ti agray ti fat məsladi məlan ana ndam cuday akaba ana ndam sulumani, agray ti avər mətədiaya ana ndam jireni akaba ana ndam jireni do na daya.

⁴⁶ Tamal lekələm kawayum ndam ya ti tawayay kəli ni cilinj ti, kəhumi ana ahər Melefit aməvi zlam ana kəli ka duwa gani aw ? Aha ! Adaba ku ndam *məhəl hadam day təbu tagray nahkay.

⁴⁷ Tamal kəgrumi sa ana bəza ga mən gekəli cilinj ti, kəhumi ana ahər kəgrum zlam sulumani aw ? Aha ! Ku nday ya ti təfəki ahər ke Melefit do ni day təbu tagray nahkay.

⁴⁸ Ahər ədəm kəgudarum zlam do simiteni, akada ga Bənj gekəli ya e melefıt bu əgudar zlam do simiteni ni. »

6

Məvi zlam ana ndam talaga

§ 5:31 Mimbiki 24.1. * 5:33 Mənjay Levi 19.12 ; Macalani 30.3 ; Mimbiki 23.22-24. † 5:38 Mahərana 21.24 ; Levi 24.20 ; Mimbiki 19.21. ‡ 5:43 Levi 19.18.

¹ Yezu àhi ana tay keti : « Ka ya ti kəgrum zlam sulumani ni ti, kəgrum kè meleher ge mis ndahan ti tîpi ere ye ti kəgrum ni ba. Tamal kəgrum kè meleher ge mis ti, Bəŋ gekəli ya e melefít bu ni aməvi zlam ana kəli azuhva təwi gekəli ni do.

² Nahkay zla nahəma, ka ya ti kəvumi zlam ana ndam talaga ni ti, kəzlahum àna naŋ ti mis tîci ba. Ndam ya ti tawayay ti mis tādəm nday ndam jireni ni təbu tagray nahkay a ahay ga *mahəŋgalavù Melefít bu akaba a kəsa bu. Tagray nahkay ti adaba tawayay ti mis tāzləbay tay. Nəhi ana kəli nahəma, nday ti təŋgəta zlam ka duwa gana àndava, atəŋgət nahan va do.

³ Ay nak ti ka ya ti kəvi zlam ana zal talaga nahəma, gray ti ku ahar ga gəjar gayak day əsər ere ye ti ahar ga daf gayak agray ni ba.

⁴ Ahàr àdəm kəvi zlam ana mis ti maslaŋa nahan èci ma gani ba. Buk ti epi zlam ya mis tîpi do ni, nahkay aməvuk zlam sulumani azuhva təwi gayak ya kəgray ni. »

Mahəŋgalay Melefít (Luk 11.2-4)

⁵ « Ka ya ti kahəŋgalum Melefít nahəma, kəgrum akada ga ndam ya tawayay ti mis ndahan tādəm nday ndam jireni ni ba. Nday ti tahəŋgalay Melefít tawayay micikeni jik a ahay ga *mahəŋgalavù Melefít bu ahkay do ni kə gəvay ge divi, ti mis tîpi tay. Nəhi ana kəli nahəma, nday ti təŋgəta zlam ka duwa gana àndava, atəŋgət nahan va do.

⁶ Ay nak ti ka ya ti kahəŋgalay Melefít nahəma, huriyu a ahay gayak vu, zləkkabu mahay ti mis tîpi kur ka ya ti kahəŋgalay Melefít ni ba. Buk ti epi zlam ya mis tîpi do ni, nahkay aməvuk zlam sulumani azuhva təwi gayak ya kəgray ni.

⁷ Ka ya ti kahəŋgalum Melefít ni ti kəhəŋgrumi zuh ana zlam bəlaŋani sak kay akada nday ya ti təfəki ahàr ke Melefít do tagray ni ba. Nday ti təhi ana ahàr tamal tahəŋgalay dal-dal ti

Melefít aməgri ere ye ti tawayay ni ana tay.

⁸ Ay lekələm ti kəgrum akada gatay ni ba. Adaba wudaka kahəŋgalum ti Bəŋ gekəli əsəra ere ye ti àhəcikivu ana kəli na àndava.

⁹ Ka ya ti kahəŋgalum Melefít nahəma, dəmum nahkay hi :

“Bəŋ geli nak a huđ melefít bu, mis dek təgəskabu nak nəlata ti ;

¹⁰ kàra kəzum bay gayak e kidiŋ geli bu ti ;

ere ye ti kawayay ni məgravu ka had akada ya agravu a huđ melefít bu ni ti.

¹¹ Zlam məzumani ga məgəsi sifa ana leli ni ti vi ana leli kani daya ti.

¹² Mbərfəŋa zlam ya məgudaruk ni kə leli a, akada geli ya məmbərfəŋa zlam ge mis ya təgudari ana leli na kə tay a ni ti.

¹³ Kəvi divi ana *Seteni ge mesipet leli ba, həŋgafəŋa leli kə naŋ a sawaŋ ti.

[Adaba Bay ya ti agur zlam dek akaba esliki ka magray zlam dek ni ti nak. Bay ya ti mis dek atəzləbay ni ti nak, ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.]”

¹⁴ « Nədəm nahəma, tamal kəmbərəŋumfəŋa zlam ge mis ya tagudari ana kəli na kə tay a ti, Bəŋ gekəli ya e melefít bu ni aməmbərfəŋa zlam gekəli ya kəgudarum ni kə kəli a bilegeni.

¹⁵ Ay tamal lekələm kəmbərəŋumfəŋa zlam ya mis tagudari ana kəli ni kə tay a do ni ti, Bəŋ gekəli day aməmbərfəŋa zlam gekəli ya kəgudarum ni kə kəli a do bilegeni. »

Məgəs ndəra

¹⁶ « Ka ya ti kəgəsum ndəra nahəma, kəgrum akada ge mis ya tawayay ti mis ndahan tādəm nday ndam jireni ni ba. Nday ti ka ya ti təgəs ndəra ni ti taməŋjavu akada təbu təkay daliya, akada tāmətaḡkaba ; tawayay ti mis təsər nday təbu təgəs ndəra. Nəhi ana kəli nahəma, nday ti təŋgəta zlam ka duwa gana àndava, atəŋgət nahan va do.

¹⁷ Ay nak ti ka ya ti kəgəs ndəra nahəma, baray eri gayak, bakabu tersel ka ahàr.

¹⁸ Nahkay ti ngay kəgəsa ndəra ti mis təsər do, si Buk ya ti nañ àbu akaba kur ni. Nahkay Buk aməvuk zlam sulumani azuhva təwi gayak ya kəgray ni ; nañ ti epi zlam ya mis tiپی do ni. »

Elimeni ya a hud melefít bu ni

(Luk 12.33-34)

¹⁹ « Kəngumkabu elimeni a duniya bu ba. A duniya bu ni ti ganju akaba vi təzumaba, ndam akal day tindex ahay təhəlabə elimeni na.

²⁰ Ngumkabu elimeni gekəli ti a hud melefít bu sawa, adəba eslini ti ganju akaba vi təzum do, ndam akal day tindex ahay koksah, təhəl elimeni ni koksah.

²¹ Adəba məlan ya ti elimeni gayak àvu ni ti, kajalaki ahàr ti ka məlan gani nani. »

Məlan masladani akaba məlan ziñ-ziñeni

(Luk 11.34-36)

²² « Eri ge mis ti asladay vu gayan akada ge ceñgel ya asladay məlan ni. Tamal eri gayak lala nahəma, vu gayak dek àbu a masladani bu.

²³ Ay tamal eri gayak lala do ni ti, vu gayak dek emigi e ziñ-ziñeni bu. Nahkay tamal ti masladani gayak ni àsladay va do ègia ziñ-ziñena ti, nak e ziñ-ziñeni bu dal-dal timey ! »

Elimeni akaba təwi ge Melefít ti mawayay tay cəeni koksah

(Luk 16.13)

²⁴ « Maslaña àbi esliki məgri təwi ana bay ahay cə bi. Emizirey bəlan gani, amawayay nañ nahan ni ; ahkay do ni aməgəsiki ma ana nahan ni do, ana nañ nahan ni ti ni aməgəsiki ma. Lekələm day tamal kədəbum siñgu hi hi ti kisləmki məgri təwi ana Melefít koksah. »

Kəjalumki ahàr ka zlam ga duniya ba

(Luk 12.22-31)

²⁵ « Nahkay zla nahəma, nəhi ana kəli a manjəhad gekəli bu ni ti ngay

akəzumum mam, [ekisum mam] akaba akəbumkabu mam ti kəjalum ba, ahəli ahàr ana kəli ba daya. Sifa ti àtam zlam məzumani do waw ? Vu ti àtam zlam məbakabani do waw ?

²⁶ Kipəm edidij do waw ; tizligi zlam do, tabaz zlam do, təngakabu zlam a guvur bu do. Ay ti Bəñ gekəli ya e melefít bu ni nañ àbi avi zlam məzumani ana tay bi aw ? Lekələm ti kətamum tay ferek-ferek do waw ?

²⁷ Way e kidij gekəli bu esliki mədəkiviyyu vad àkivu ke vi gayan ku gəzit àna majalay ahàr gayan way ?

²⁸ « Kajalumki ahàr ka zlam məbakabani ti kamam ? Nga pəm vay-vay ga zlam ya təfət a vədan bu ni ; təgray təwi do, tələmkabu azana do daya.

²⁹ Ay nəhi ana kəli nahəma, ku Salomon àna elimeni gayan ni dek tekeđi abakabu azana ya ti abəlay akada vay-vay bəlan ni ndo.

³⁰ Zlam ya təfət a vədan bu kani, hajəñ təbiyyu tay a aku vu ni tekeđi Melefít abəki vay-vay ka tay. Tamal nañ àbu agray nahkay ti aməbəki zlam ke kəli amatam gatay ni do waw ? Lekələm ti kəfumki ahàr ke Melefít lala do ni ti kamam ?

³¹ Nahkay ti ngay aməzumum mam, emisəm mam akaba aməbumkabu mam ti kəjalum ba.

³² Ndam ya tadəbay zlam nday nani dek kəlavad ni ti nday ya ti təfəki ahàr ke Melefít do ni. Ay lekələm ti Bəñ gekəli ya e melefít bu ni àsəra ere ya ahəcikivu ana kəli na.

³³ Enjenjeni ti dəbum *Məgur ge Melefít akaba jiri gayan ; nahkay zlam ndahan ni dek day Melefít aməvikivu ana kəli.

³⁴ Kəjalumki ahàr ka vad ya hajəñ ba, adəba vad ya hajəñ day nañ àbu àna majalay ahàr gayan zlam gayan. Ku vad weley weley do dek zlam zləzladani gayan àbu. »

7

Ngay mis ndahan təgudara zlam a ti kədəmum ba

(Luk 6.37-38, 41-42)

¹ « Ɔgay mis ndahan t̄agudara zlam a ti k̄ad̄amum ba ; tamal k̄agrum nahkay ti lek̄ul̄um day Ɔgay k̄agudaruma zlam a ti Melefit am̄ad̄am do.

² Adaba mam, gek̄ali ya k̄ad̄amum t̄aw̄el mis ndahan àna seriya, t̄at̄ra6 tay ni ti Melefit day am̄aw̄el k̄ali àna seriya, amatra6 k̄ali. Daruma ya lek̄ul̄um k̄agurumi zlam ana mis ndahan àna nan̄ ni ti Melefit day am̄eguri zlam ana k̄ali àna nan̄.

³ Kam̄anjalaŋ ka cakwasl ya àniki ke eri ga wur ga muk ni, k̄es̄arki ka damkoluk ya ànukki ke eri ni do ni ti kamam ?

⁴ Tamal k̄ahi ana wur ga muk ni : “Wur ga mmawa, mbr̄eŋ n̄ezukkia cakwasl ya ànukki ke eri na” ti, nak nakani k̄ipi damkoluk ya ànukki ke eri ni do ni ti, k̄ezikia ah̄amamam ?

⁵ Nak bay ya an̄gah zlam magudarani gayaŋ ni ! Z̄ekia damkoluk ke eri gayak gayakana day. Ak̄ez̄ekia ti ek̄ipi divi lala m̄ak ak̄ez̄ekia cakwasl ya àniki ke eri ana wur ga muk na.

⁶ K̄avumi zlam *nj̄elatani ge Melefit ana k̄ar̄a ba, do ni ti tambatk̄ibiyu ma ke k̄ali tah̄ep̄ad̄kaba k̄ali a. K̄af̄ak̄ad̄umivu ebir̄sli gek̄ali e divi bu ana m̄adr̄s ba, do ni ti t̄ac̄alki, tagudar masakani. »

Mihindiliŋ zlam k̄e Melefit (L̄uk 11.9-13)

⁷ « Hind̄um zlam. K̄ihind̄uma ti Melefit am̄evi ana k̄ali. D̄abum zlam. K̄ad̄abuma ti ak̄eŋḡetum. Zalum Melefit. K̄azaluma nan̄ a ti am̄aw̄ali ana k̄ali, am̄ez̄l̄ekiaba mahay ana k̄ali a.

⁸ Adaba mam, ku way way do ehindi zlam, Melefit avi. Ku way way do ad̄abay zlam, an̄ḡet. Ku way way do azalay, Melefit aw̄ali, azl̄ekiaba mahay a.

⁹ Bi wur ara afa gayak, nak b̄eŋana, ehindil̄uka *d̄ipeŋ a ti, k̄evi akur aw ? Aha !

¹⁰ Ahkay do ni bi ehindil̄uka kilif a ti k̄evi gavaŋ aw ? Aha !

¹¹ Lek̄ul̄um ti ndam magudar zlam. Ku tamal lek̄ul̄um ndam magudar zlam nan̄gu ni, k̄es̄aruma m̄evi zlam

sulumani ana b̄eza gek̄ali a. Ay ti B̄eŋ gek̄ali Melefit nan̄ e melefit bu, nan̄ sulumani ti magray gayaŋ ah̄amamam ? Nan̄ ti tamal masl̄aŋa ehindiliŋa zlam a nah̄ama, am̄evi zlam sulumani ed̄ed̄iŋ.

¹² Nahkay ere ye ti kawayum mis t̄agri ana k̄ali ni ti grumi ere gani nani ana tay bilegeni. Melefit àna Divi gayaŋ ya M̄uwiz àb̄eki ni ad̄am nahkay ; ndam mah̄eŋgaray *pakama ge Melefit ni day t̄ad̄am nahkay. »

Mahay misliceni (L̄uk 13.24)

¹³ « Zum nj̄eda, kad̄umvu ga m̄ahuriyani gwar a mahay misliceni ni. Adaba mahay botutani ti divi gani azoru mis e mijeni vu aw̄er̄vu do. Nahkay mis kay t̄abu t̄ahuriyu gwar a mahay botutani ni.

¹⁴ Ay azoru mis ka m̄elaŋ ga sifa ti mahay misliceni akaba divi k̄usedeni. Ndam ya takoru àna divi nani ni ti kay do. »

Ak̄es̄arum mis àna t̄awi gayaŋ ya agray ni (L̄uk 6.43-44)

¹⁵ « Bumvu slimi àna ndam ya t̄ad̄am nday ndam mah̄eŋgaray *pakama ge Melefit ni. Tara afa gek̄ali a ti taf̄akad̄ ah̄ar gatay akada nday t̄amb̄embak, ambatakani do a m̄ab̄eruv gatay bu ni ti nday akada t̄amb̄embak ed̄ed̄iŋ do, nday akada k̄ar̄a gili cudayani sawaŋ.

¹⁶ Ak̄es̄arum tay ti àna t̄awi gatay ya tagray ni. Way ad̄ifaŋ ah̄ar ana b̄eza ga enderendera k̄a m̄eŋḡehaf ya akaba adak ni way ? Nahkay day t̄ad̄ifaŋ ah̄ar ana b̄eza ga *w̄eruv k̄e mezlirgend̄a do.

¹⁷ M̄eŋḡehaf sulumani lu ti ewi b̄eza sulumani, m̄eŋḡehaf maḡadavani ti ni ewi b̄eza maḡadavani.

¹⁸ M̄eŋḡehaf sulumani, ewi b̄eza maḡadavani ti àbi. M̄eŋḡehaf maḡadavani ewi b̄eza sulumani ti àbi daya.

¹⁹ M̄eŋḡehaf ya ewi b̄eza sulumani do ni lu tekeleba, tizligiyu a aku vu.

²⁰ Nahkay ak̄es̄arum ndam ya ti t̄ad̄am nday ndam mah̄eŋgaray

pakama ge Melefit ni ti àna tɔwi gatay ya tagray ni. »

*Yezu amədam nəsar kuli do
(Luk 13.25-27)*

²¹ « Sêruma lala : Ndam ya tɔzalay nu : “Bay geli, Bay geli” ni, atəhuriyu a Məgur ge Melefit vu ti nday dek do. Atəhuriyu ti si ndam ya ti tagray ere ye ti Bəŋ goro naŋ a huɖ melefit bu àwayay ni kwa.

²² Ka fat gani nani ti mis kay atəhu : “Bay geli, bay geli ! Məhəŋgria pakama ge Melefit ana mis àna slimi gayak a, məgariaba seteni ana mis àna slimi gayak a akaba məgra zlam ya ti agri ejep ana mis na gərgəri kay àna slimi gayak a.”

²³ Anəhi ana tay vay-vay : “Day-ɖay nəsar kuli ndo. Sləkumfua, lekulum dek ndam ya ti kəgrum zlam ge jiri do ni !” »

*Ahay mələmani təbu gərgəri cɔ
(Luk 6.47-49)*

²⁴ « Tamal mis àra afa goro a ècia ma goro a mək agray ere ye ti nəhi ni ti, àzavu ata mis mənəhani ya àləm ahay gayan ni. Wudaka àləm ti àsaba asak gana, èli zilen mək àfəkadkibiyu asak ga ahay ni ka akur.

²⁵ A vad nahan avər àtəɖa dal-dal, aməd àkəzlay ga njəɖa dal-dal, yam àtamkia ka zalaka ; tawayay tembed ahay ni. Ay ti təgri arana ana ahay ni ndo, adaba asak ga ahay ni mafəkadkibiyani ka akur palam.

²⁶ Ay tamal mis ècia ma goro a mək agray ere ye ti nəhi ni do nahəma, àzavu ata mis murani ya àləm ahay gayan ka wiyan ni.

²⁷ Ka ya ti avər àtəɖa dal-dal, aməd àkəzlay ga njəɖa dal-dal, yam àtamkia ka zalaka, tawayay tembed ahay ni ti ahay ni àmbəɖa huya. Àmbəɖkaba besek-besek. »

²⁸ Yezu èndeverina macahi zlam ana mis macakalavani na. Zlam gayan ya àcahi ana tay ni, àgria ejep ana tay a dek,

²⁹ adaba àhi ma ana tay akada ga bay ni, do ni ti akada ga ndam *məsar Wakita ge Melefit ni do.

8

*Yezu ahəŋgaraba zal ambələk a
(Mark 1.40-45 ; Luk 5.12-16)*

¹ Yezu àra àndaya ahər a həma ni ba nahəma, mis dal-dal təɖəbay naŋ.

² Eslini zal ambələk nahan arəkia ka Yezu nakəŋ a, àbəhadɪ mirdim, àhi ahkado : « Kam-kam, bay goro ; tamal kawayay ti kisliki mahəŋgaraba nu a ti nīgia mis njəlatana. »

³ Yezu nakəŋ àzoru ahar, ènjifiŋ, àhi ahkado : « Nawayay, gia mis njəlatana. » Nahkay zal ambələk nakəŋ aŋgaba, ègia mis njəlatana huya.

⁴ Mək Yezu àhi : « Nihì kəŋgaba nahəma, kəhi ma gani ana maslanə ba. Ru kəŋgazli vu gayak ni ana bay *məŋgalabakabu mis akaba Melefit sawan ; kəvi zlam ana Melefit akada ge Məwiz ya adəm a wakita gayan bu ni, adaba kīgia mis njəlatana. Nahkay mis etipi. Etipia ti atəsər nak kəŋgaba, kīgia mis njəlatana. »

*Bay ga ndam slewja ga ndam Rom afəki ahər ka Yezu
(Luk 7.1-10 ; mənjaki ke Zeŋ 4.48-54 daya)*

⁵ Ka ya ti Yezu naŋ àbu ahuriyu a Kafarnahum nahəma, zal nahan arəkia, naŋ bay ga ndam slewja ga ndam *Rom, àhəŋgalay naŋ ga məjənaki naŋ,

⁶ àhi : « Bay goro, bay məgru tɔwi àbiyu a magam mandəhadani èbesey do, ègia dərana, naŋ àbu acakay daliya dal-dal. »

⁷ Eslini Yezu àhi : « Nakoru nahəŋgaraba naŋ a. »

⁸ Bay ga ndam slewja nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro, nu mis ga marona afa goro a di do. Ay ti dəm ma bəlan ciliŋ ; nahkay ti bay məgru tɔwi ni aŋgaba.

⁹ Nu gani day təbu təgur nu, nu day nəbu nəgur ndam slewja goro. Tamal nəhi ana bəlan gatayani “Ru !” ti, akoru. Tamal nəhi ana nahan “Ra !” ti ni, ara. Tamal nəhi ana bay məgru tɔwi “Gray ere hini” ti, agray ere gani. »

10 Yezu àra ècia ma gayan na ti, àgria ejep a dal-dal, mæk àhi ana ndam ya tadəbay naŋ ni ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, ku e kidin ga ndam *Izireyel bu day, day-day nədi ahàr ana mis ya ti afəku ahàr akada naŋ hini ni ndo.

11 Nəhi ana kəli nahəma, mis dal-dal atasləkabiya kwa kè sliri ga məlan a dek, atəzumkabu zlam ka ahar bəlan akaba Abraham, Izak, Zekup a *Məgur ge Melefit bu.

12 Ay ndam ya ti giri-giri Məgur ge Melefit ni gatay ni ti atəhuriyu a Məgur ge Melefit ni vu do, atabəhad tay e mite bu a məlan ziq-ziqeni bu. Eslini ti etitəwi, atəcakay daliya dal-dal. »

13 Yezu àhi ana bay ga ndam slewja ni ahkado : « Ru a magam, Melefit aməgruk ere ye ti kihindi ni adaba kəfukua ahàr a. » Ka sarta gani nani bay məgri təwi ana bay ga ndam slewja ni àngaba həya.

Yezu ahəngaraba ndam ga arməwər ndahaŋ a kay

(Mark 1.29-34 ; Lək 4.38-41)

14 Yezu òru a magam afa ge Piyer. Òru ènjua ti àdi ahàr ana mireŋ ge Piyer ni mandəhadani, aku àbəkia.

15 Eslini Yezu nakəŋ ènjifiŋ kà ahar gani ; àra ènjifiŋa ti aku ni àhəlkia həya. Nahkay wal ni ècikaba, àfi ahàr.

16 Məlakarawa àra ègia ti təhəlibiyu mis dal-dal ya ti seteni agray tay ni. Yezu nakəŋ àhi ma ana seteni ni cilin, mæk seteni ni təsləkiaba ana mis na. Ahəngaraba ndam ga arməwər na dek daya.

17 Àgray nahkay ti, ti pakama ge Izayi bay mahəngaray *pakama ge Melefit ya àdəmbiyu ni məgravu. Pakama gani nani ti nahkay hi : « Naŋ ti àhəlkabá gedebi geli na akaba arməwər geli na dek. * »

Ndam ya ti tawayay madəbay Yezu ni

(Lək 9.57-62)

18 Yezu àra èpia mis a dal-dal tēvelinja ahàr a ti àhi ana ndam

madəbay naŋ ni : « Mədəgum gwar ke ledi ga dəluv ni. »

19 Eslini zal nahaŋ naŋ bay *məsər Wakita ge Melefit àhi ana Yezu ahkado : « Məsi, ka məlan ya akoru ni dek ti anađəboru kur. »

20 Yezu ahəngrifəŋ, àhi ahkado : « Mbiki† təbu àna evid gatay, edidin day təbu àna lala gatay, ay ti nu *Wur ge Mis ti nəbi àna məlan mandəhadani bi. »

21 Maslanja nahaŋ e kidin ga ndam madəbay naŋ ni bu àhi : « Bay goro, vu divi nakoru nilibiya baba goro a day. »

22 Eslini Yezu àhi : « Dəbabiya nu. Ndam ya təwayay madəbay nu do ni ti nday akada kisim. Nahkay mbrəŋ tay ti tili vu gatay. »

*Yezu azlacaki ka aməd
(Mark 4.35-41 ; Lək 8.22-25)*

23 Yezu àhuriyu a *slalah ga yam vu akaba ndam madəbay naŋ ni.

24 Nday təbu takoru ti aməd gəđakani àkəzlabiyu ka ahàr ga yam ni, mæk yam ni awayay arəhvü slalah ga yam ni wudak. Ay ka sarta gani nani ti Yezu naŋ àvu e dəwir bu.

25 Eslini ndam madəbay naŋ ni təhəđakfəŋiyu, tēpidək naŋ təhi : « Bay geli, həngay leli, məbu miji timey ! »

26 Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Àngwaz awər kəli ti kamam ? Lekulum ti kəfumku ahàr lala faŋ ndo ! » Eslini ècikaba, àzlacaki ka aməd nday ata yam ni. Àra àzlaca nahkay ti yam ni ègia dēgika.

27 Ere ye ti Yezu àgray ni àgria ejep ana tay a dal-dal, nahkay təzlapay e kidin gatay bu, tədəm ahkado : « Naŋ hini ti way ? Aməd akaba yam day ticiiki slimi ni ! »

*Yezu agariaba seteni ana mis a cə
(Mark 5.1-20 ; Lək 8.26-39)*

28 Nday nakəŋ tinjua ke ledi ga dəluv na. Ledi nani ti ka had ga ndam Gadara. Eslini mis cə seteni agray tay, təhəraya e kidin ge mindivin ba, təŋgwivabiyu a ma vu həya. Nday gani tagray cuđay dal-dal, mis tekeđi tisliki moroni gwar eslini do.

* 8:17 Izayi 53.4. † 8:20 Mbiki : mis ndahaŋ tədəm « mbiti. »

29 Tèdægiki ana zlahay, tèhi ahkado : « Nak Wur ge Melefit ti kadabafəŋa mam kè leli a mam ? Sarta ga mægri daliya ana leli mba ti kàra kway-kway ti kamam ? »

30 Eslini ti mædrəs ndahan kay təbu cak təzum zlam ka ahar bəlan.

31 Nahkay seteni ni tèhi ana Yezu : « Kam-kam, tamal kawayay magaray leli ti garoru leli ti makoru mæhuriviyu ana mædrəs teguni ti. »

32 Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Dəgum ! » Eslini seteni nakəŋ təsləkiaba ana mis cəeni na, tōru təhuriviyu ana mædrəs ni. Nahkay mædrəs ni dek təndaya ahàr a kirim-kirim, tàra tədəguyu a dəluy ni vu cizliv cizliv, mək yam ni àbazla tay a.

33 Ndam majəgay mædrəs ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti tədægiki ana hwa tidizl, tàcuhworu a kəsa vu. Tàra tìjəa eslina ti təŋgəhadioru ere ti àgravu ni akaba ere ye ti àgrakivu ke mis cəeni ya seteni təniviyu ana tay ni ana ndam ga kəsa ni.

34 Nahkay ndam ga kəsa ni dek təŋgwivoru ana Yezu a ma vu. Tàra tìpia naŋ a ti təhəŋgalay naŋ, tèhi māsłəka ka had gatay a.

9

Yezu ahəŋgaraba zal dərə (Mark 2.1-12 ; Lük 5.17-26)

1 Yezu àcəliyu a *slalah ga yam vu òru ke ledi ga dəluy ni, mək àŋgoru a kəsa gayan vu. *

2 Naŋ àbu eslina ti mis ndahan təzibiyu zal dərə nahan àki ka slalah, tawayay ti Yezu mæhəŋgaraba naŋ a. Yezu nakəŋ àra àsəra məfəki ahàr gatay na ti àhi ana zal dərə ni ahkado : « Wur goro ni, zay njəda, zlam magudarani gayak ni məmbərfukana. »

3 Ndam ndahan ya *təsər Wakita ge Melefit ni təbu eslina ; tàra tìcia ma ga Yezu na ti təjalay a ahàr gatay bu tədəm : « Maslaŋa hini ti azay ahàr gayan akada naŋ Melefit timey ! »

4 Nday təbu təjalay ahàr nahkay ti Yezu àsəra ere ye ti təjalaki ahàr na

àndava, mək àhi ana tay : « Majalay ahàr gekəli ti àbəlay do ! Kajalum ahàr nahkay ti kamam ?

5 Zləzladə gani ti nəhi : « Zlam magudarani gayak ni məmbərfukana » tək day ti nəhi : « Cicikaba, sawaday » ni aw ?

6 Ay nawayay ti kəsərum, nu *Wur ge Mis ti nisliki məmbərfəŋa zlam magudarani kè mis ka had a. »

Mək àhi ana zal dərə nakəŋ : « Nəhuk : Cicikaba, za slalah gayak na, ru a magam. »

7 Eslini naŋ nakəŋ ècikaba cəkwađ, òru a magam gayan.

8 Nahkay mis macakalavani ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti təgra aŋgwaz a. Eslini təzləbay Melefit adaba àvia njəda gayan ana mis ga mahəŋgaraba mis a.

Yezu azalay Meciyu (Mark 2.13-17 ; Lük 5.27-32)

9 Yezu àra àsləka eslina, naŋ àbu akoru zlam gayan ti èpi zal nahan, təzalay naŋ Meciyu, naŋ àbu manjəhadani digəsa ka mələŋ məhəl hadam. Eslini Yezu nakəŋ àhi ahkado : « Dəbabiyu nu. » Nahkay naŋ nakəŋ ècikaba àdəboru naŋ.

10 Kələŋ gani Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tōru afa ge Meciyu nakəŋ. Tōru tìnjəa eslina ti təzum zlam. Ndam *məhəl hadam akaba ndam magudar zlam kay təzum zlam akaba tay daya.

11 Eslini ndam *Feriziyen tàra tìpia tay a nahkay ti tèhi ana ndam *madəbay Yezu ni ahkado : « Məsi gekəli ni azum zlam ka ahar bəlan akaba ndam məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ni ti kamam ? »

12 Yezu nakəŋ àra ècia pakama gatay na ti àdəm : « Ndam ya ti nday təbu njalaŋ-njalaŋ ni ti tōru afa ga zal doktor do, si ndam ga arməwər day kwa ti takoru afa gani.

13 Melefit àdəm a Wakita gayan bu : « Ere ye ti nu nawayay ni ti, təgri sulum ana ndam ya təkəy daliya ni ; do ni ti nawayay zlam ya ti tìslinə ni do. » † Dəgum sərumba ma gani

* 9:1 Kəsa ga Yezu ti Kafarnahum. † 9:13 Oze 6.6.

nana lala. Adaba nu nàra ti ga mazalay ndam jireni do, nàra ti ga mazalay ndam magudar zlam sawaṅ. »

Pakama ga ndàra : ma gozogul àki ka zlam maweni akaba midigweni (Mark 2.18-22 ; Lük 5.33-39)

¹⁴ A vad nahaṅ ndam madabay Zeṅ bay mabaray mis ni tərakia ka Yezu a, t̄hi : « Leli m̄bu m̄ḡəs *ndàra, ndam *Feriziyen ni day t̄bu t̄ḡəs, ay ti ndam madabay kur ni t̄ḡəs do ni ti kamam ? »

¹⁵ Yezu àhəṅgrifəṅ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti bay ya ti aday wal ni nday t̄bu akaba zləbəba gayan ni ti, araṅa ahəli ahàr ana zləbəba ni tata waw ? Aha ! Ay sarta nahaṅ amara, atəgəskia bay ga wal ni kà tay a. Ka sarta gani nani day kwa ti atəgəs ndàra.

¹⁶ « Yaw mis àbi azay azana maweni asiviyu ana azana gayan midigweni bi. Tamal àgra nahkay ti, azana maweni ni ara asəkiyu azana midigweni ni, mək mələṅ meguzlehvani ni ara asagakivu.

¹⁷ Nahkay day mis abəviyu zum new-neweni e kene-kene midigweni vu ti àbi. Tamal àgra nahkay ti, zum new-neweni ni àra àwəsa ti ara etezkaba kene-kene na. Nahkay ti zum ni amadəgaba, maslaṅa nani emizikiba ke kene-kene na daya. Təbəviyu zum new-neweni ti e kene-kene maweni vu. Nahkay nday cəeni t̄gədavu do. »

Wal nahaṅ akaba wur ge mis gəḍakani nahaṅ dahalayani (Mark 5.21-43 ; Lük 8.40-56)

¹⁸ Ka ya ti Yezu naṅ àbu azlapay nahkay ni ti gəḍakani ga ndam *Zude nahaṅ àrəkia, àbəhadī mirdim, àhi : « Wur goro dahalayani àm̄ta, àm̄t nihi h̄ya, ay ti ra, k̄ara k̄b̄eki *ahar ti aṅgaba. »

¹⁹ Nahkay Yezu nakəṅ ècikaba, t̄d̄əboru naṅ akaba ndam madabay naṅ ni.

²⁰ Eslini wal nahaṅ àbu, mimiz asləkafəṅa agray vi kru mahar c̄. Naṅ nakəṅ àhəḍakfəṅbiyu kà Yezu

gwar kələṅ mək ènjifiṅ kà ma ga azana ga Yezu ni.

²¹ Adaba àhi ana ahàr : « Ku tamal ti n̄njifiṅa kà azana gayan na nəṅgu ni, naṅgaba. »

²² Yezu àmbatvu, àra èpia naṅ a ti àhi : « Wur goro ni, zay n̄jəḍa ; Melefit àhəṅga kur a adaba k̄f̄əkua ahàr a palam. » Àra àhia ma na ti mimiz ya asləkafəṅa ni àmbrəṅ naṅ, aṅgaba h̄ya.

²³ Yezu òru ènj̄ua afa ga gəḍakani nakəṅ a ti àdi ahàr ana mis dal-dal t̄bu tabah, t̄bu tivi cicek. Eslini àhi ana tay :

²⁴ « Sləkumaba ahalay a, adaba wur ni àm̄t ndo ; naṅ àbu enji d̄wir timey. » Àra àhia pakama ana tay a nahkay ti t̄yefiṅ.

²⁵ Yezu nakəṅ àra àgaraba mis na ti àhuriyu a ahay vu, àzay ahar ga wur ni, mək wur ni ècikaba.

²⁶ Nahkay t̄d̄əmoru ma gani a k̄sa vu, ka haḍ nani d̄ek.

Yezu ahəṅgaraba ndam wuluf a c̄

²⁷ Yezu ara asləka eslina ti ndam wuluf c̄ tadəboru naṅ, t̄zlah, t̄d̄əm : « *Wur ge Devit, m̄suk cicihi ti ! »

²⁸ Ka ya ti Yezu òru ènj̄ua a magam a ti ndam wuluf c̄eni ni t̄həḍakfəṅiyu mək Yezu nakəṅ àhi ana tay ahkado : « K̄f̄umkua ahàr a, n̄sliki magray ere ye ti kihind̄umfua ni aw ? » Nday nakəṅ t̄həṅgrifəṅ, t̄hi : « Iy Bay geli, k̄sliki. »

²⁹ Nahkay Yezu nakəṅ ènjifiṅ k̄ eri gatay ni, àd̄əm : « K̄f̄umku ahàr : nahkay Melefit m̄gri ere gani ana k̄li akada ya kawayum ni. »

³⁰ Eslini nday nakəṅ t̄pi divi h̄ya. Yezu àl̄gi ana tay, àhi ana tay ahkado : « Bumvu slimi, maslaṅa èci ma gani ba. »

³¹ Ay nday nakəṅ t̄ara t̄həraya a dala va ti t̄nj̄eki m̄d̄əmoru ma gani ka haḍ nani d̄ek.

Yezu ahəṅgaraba zal nahaṅ a seteni àniviyu àzlapay koksah

³² Ka ya ti ndam wuluf ni tasləka ni ti mis ndahaṅ t̄zibiyu zal nahaṅ

ana Yezu. Zal nani ti seteni àniviyu, acafaŋa naŋ ga mazlapana.

³³ Eslini Yezu àgariaba seteni na ana zal nakəŋ a, mək naŋ nakəŋ àzlapay huya. Mis dal-dalani ye eslini ni dek tàgra ejep gana dal-dal, tədəm : « Day-day mis tìpi zlam akada hini àgravu e Izireyel ndo. »

³⁴ Ay ti ndam *Feriziyen tədəm : « Agariaba seteni ana mis a ni ti àna njəda ga bay ge seteni. »

Mis ti nday akada təmbəmbak ya bay majəgay tay àbi ni

³⁵ Yezu àsawaday a kəsa gədaƙani bu akaba a kəsa ci6-ci6eni bu. A kəsa ya ti ènjua ni va lu ti àcahi zlam ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit gatay ni bu. Àhi *Ma Məweni Sulumani àki ka *Məgur ge Melefit ana tay, ahəŋgaraba ndam ya tēbesey do na dek akaba ndam dərə gərgərana dek.

³⁶ Naŋ nakəŋ àra èpia mis dal-dalani na ti tèsia cicihi a. Adaba nday akada ga təmbəmbak ya ti bay majəgay tay àbi ; tàməta6kaba, njəda àfəŋ ka tay va bi ni.

³⁷ Nahkay àhi ana ndam madəbay naŋ ni ahkado : « Mis ya ti tìci pakama goro faŋ ndo ni ti nday kay, nday akada ga zlam ya ti tabaz a vədaŋ bu ni, ay ti ndam mabaz zlam ni tēbi kay bi.

³⁸ Nahkay si kahəŋgalum Melefit Bay ga vədaŋ ni ti məslərbiyu ndam mabaz zlam a vədaŋ gayan bu. »

10

Ndam madəbay Yezu kru mahar cəeni ni

(Mark 3.13-19 ; Lək 6.12-16)

¹ Yezu àzalakabu ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni. Àra àzalakabá tay a ti àvi njəda ana tay ga magariaba seteni ana mis a, ga mahəŋgaraba mis a arməwər gərgərani ba dek akaba ga mahəŋgaraba ndam dərə gərgərana dek.

² Slimi ga ndam *asak gayan kru mahar cəeni ni nday hi : Simu àdi slimi Piyer, wur ga məŋani Andre,

bəza ge Zebede ata Zek nday ata wur ga məŋani Zeŋ,

³ Filip, Bartelemi, Tumas, Meciya bay ya àhəl hadam ni, Zek wur ga Alfe, Tade,

⁴ Simu naŋ bəlaŋ ga ndam ya takadvakivu ka had gatay ni, nahaŋ ni ti ni Zədas Iskariyot naŋ ya ègi bay məsəkumoru Yezu ni.

Yezu aslar ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni

(Mark 6.7-13 ; Lək 9.1-6)

⁵ Nday kru mahar cəeni hini ti Yezu àsləruru tay, àhi ana tay ahkado : « Kədəgum afa ga ndam jiba ndahaŋ ba, kədəgum a kəsa ga had *Sahari vu ba daya.

⁶ Ay dəgum ti afa ga ndam *Izireyel nday ya ti akada təmbəmbak mijeni ni.

⁷ Ka ahər divi nahəma, humi ana mis ahkado : “*Məgur ge Melefit ènjia wudak.”

⁸ Həŋgarumaba ndam ya tēbesey do na, həŋgarumaba mis e kisim ba, həŋgarumaba ndam ambələk a, garumiaba seteni ana mis a daya. Melefit àvi zlam ana kəli ga sulum, lekələm day vumi ana mis ga sulum bilegeni. »

⁹ Àhi ana tay ahkado : « Kədəgum nihi nahəma, kəzum zlam a ahar vu ba ; ku gru, ku evirzegena, ku siŋgu day kəhəlum e zlembi vu ba.

¹⁰ Ku mbolu, ku endəwi cə cə, ku kimaka, ku aday day kəhəlum ba. Adaba bay magray təwi ti agəski tēvi zlam məzumani.

¹¹ « Ka ya ti ekinjəmiya a kəsa gədaƙani va ahkay do ni a kəsa gəziteni va nahəma, dəbum maslaŋa ya ti agəskabu kəli di ni. Tamal kədumia ahər a ti njəhaduma eslina ; kəmbatum ahay nahaŋ ba duk abivoru ana vad gekəli ya akəsləkuma ni.

¹² Ka sarta ya akəhurumiyu a ahay vu afa ge mis nahəma, grumi sa, humi : “*Sulum ge Melefit mələbu akaba kəli.”

¹³ Tamal ti ndam ga huƙ ahay nani təgəskabá kəli a, tislia məŋgət sulum a ti sulum gekəli ni amələbu akaba tay.

Ay tamal ndam ga huf ahay nani tislî mənğət sulum do ni ti sulum gekəli ni aməngəkia ke kəli zlam gekəli a.

14 Tamal ndam ga huf ahay ni ahkay do ni ga kəsa ni təgəskabu kəli do, tawayay miciki pakama gekəli ni ana kəli do nahəma, sləkuma eslina. Ka ya ti kəsləkuma ni ti təkumkaba had ga kəsa gatay na kà asak gekəli a.
*

15 Nəhi ana kəli nahəma, ka fat ya ti Melefit agray seriya ni ti ku ndam *Sodom akaba ndam *Gomor nəngu ni seriya ge Melefit ya amagrafəŋa kà tay a ni ti ŋgulum emisli ga ndam ga kəsa gani nani ya təgəskabu kəli do ni do. »

*Daliya ya ti amara kama ni
(Mark 13.9-13 ; Lük 21.12-17)*

16 Yezu àhi ana tay keti : « Dəgum. Nihi ti nəsləroru kəli e kidiŋ ge mis vu akada ga bəza təmbak e kidiŋ ga kərə gili bu ni. Nahkay njəhuma akada ga gavan na, njəhaduma kuɖufa akada ga kurkoduk na.

17 Bumvu slimi, adaba mis atəgəs kəli, atoru àna kəli ka mələŋ ge seriya. Atəzləb kəli àna kurupu a ahay gatay ya *tahəŋgalavù Melefit ni bu.

18 Atagrafəŋa seriya kə kəli kə meleher ga gəɖákani ga ngumna akaba bəbay a, adaba lekələm ndam goro. Nahkay ti nday gani etici ma gekəli ya akazlapumku ni, mis ndahan ya ti nday ndam *Zəde do ni etici daya.

19 Ka ya ti atəgəs kəli, atoru àna kəli ka mələŋ ge seriya nahəma, ere ye ti akəɖəmum ni akaba slala ga ma ya akəɖəmum ni àhəli ahàr ana kəli ba. Ka sarta nani Melefit aməhi ere ye ti akəɖəmum ni ana kəli.

20 Akəɖəmum ma nani ti lekələm lekələmeni do ; amazlapay ti Məsuf ga Bəŋ gekəli ya e kəli bu ni.

21 Ka sarta gani nani ti mis atəsəkumoru bəza ga mənğatay ti tãbazl tay, ata bəŋ ga bəza day atəsəkumoru bəza gatay. Bəza ti ni etizirey ata bəŋ gatayani akaba ata

mənğatayani, atəsəkumoru tay ti tãbazl tay.

22 Mis dek etizirey kəli adaba lekələm ndam goro. Ay ti maslaŋa ya ti aməbrəŋ nu do duk abivoru ana vad ga mandav ga sifa gayan ni ti Melefit amahəŋgay naŋ.

23 Ka ya ti atəgri daliya ana kəli a kəsa bu nahəma, cuhwumoru a kəsa nahan vu. Nəhi ana kəli nahəma, wudaka kendeveŋəm masawadabana kəsa ga had Izirey a ti nu *Wur ge Mis niŋjia àndava.

24 « Maslaŋa ya acahay zlam ni ti àtam bay ya ti acahi zlam ni do. Evidi day àtam bay ya ti agur naŋ ni do.

25 Maslaŋa ya ti acahay zlam ni, tamal àsəra zlam akada ga maslaŋa ya ti acahi na ti tigia kala-kala. Evidi day tamal ègia kala-kala ata bay ya ti agur naŋ na ti èslia gayan a. Tamal Bay ahay ni tekeɖi təhi “Nak *Belzebəl” ti, ndam gayan ni ti atəhi mam ana tay do mam ? »

*Təgrafəŋa aŋgwaz a ti kà way ?
(Lük 12.2-7)*

26 Yezu àɖəm keti : « Kəgrumfəŋa aŋgwaz kə mis nday nana ba. Adaba zlam maŋgahani ni dek emipivu ; ma maŋgahani ni dek emicivu.

27 Nahkay ma ya ti nəhi ana kəli a mələŋ ziŋ-ziŋeni bu ni dek, ɖəmumaya vay-vay a mələŋ masladani ba. Ma ya ti təhiviyu ana kəli e slimi vu ni ti zlahum àna naŋ kay-kay ka ahàr ga həma.

28 Kəgrumfəŋa aŋgwaz kà ndam ya takad mis na ba, adaba sifa ge mis ya àndav ɖay-ɖay do ni ti tijiŋ koksah. Grumfəŋa aŋgwaz a ti kà Bay ya ti esliki mizligiyu mis a *ɖəluv ga aku vu ni. Aku gani nani ti azum mis, ejiŋ sifa gayan ga kaŋgay-kaŋgayani daya.

29 Təbu təsəkum eɖiɖiŋ ciɖ-ciɖeni cə àna siŋgu bəlan bi aw ? Ay səruma, eɖiɖiŋ nday nani ti, tamal Bəŋ gekəli àvay divi gani ndo ni ti ku bəlan day àmət do.

30 Lekələm day ku məhər ga ahàr gekəli nəngu ni Melefit àcalaba dek.

* 10:14 Mətukkaba had ga kəsa kà asak a ti adafaki təmbər bu ndam ga kəsa ni, tawayay tay va do.

31 Nahkay kəgrum aŋgwaz ba, ku efiđiŋ kay day kàtamuma tay kè eri ge Melefit a.

32 « Nəhi ana kəli nahəma, ku way way do tamal adəm vay-vay naŋ mis goro kè meleher ge mis ti, nu *Wur ge Mis day anədəm vay-vay naŋ mis goro kè meleher ga Baba, naŋ ya a huđ melefit bu ni.

33 Ay maslaŋa ya ti adəm naŋ mis goro do nahəma, nu day anədəm naŋ mis goro do kè meleher ga Baba naŋ ya e melefit bu ni. »

*Yezu àra ga medekaba mis a
(Luk 12.51-53 ; 14.26-27)*

34 Yezu àdəm keti : « Lekulum kədəmum nu nàra a duniya va ti, ti mis tənjuhəđ e kiđiŋ gatay bu àna sulumani aw ? Aha ! Nu nàra ti, ti mis tizirevu sawaŋ.

35 Nu nàra ti ga medekaba wur ata bəjana, wur dahalay ata mənana, wal ga wur day nday ata mən ga zal gana.

36 Ku way way do ndam ga huđ ahay gayaŋ etigi ndam ezir gayaŋ. †

37 Maslaŋa ya ti awayay bəjani ahkay do ni mənani àtam nu nahəma, èsliki miđi mis goro do. Maslaŋa ya ti awayay wur gayaŋ zalani ahkay do ni wur gayaŋ walani àtam nu nahəma, èsliki miđi mis goro do.

38 Maslaŋa ya ti àgəskabu daliya do ni ti èsliki miđi mis goro do. Ku tamal tawayay *madarfəŋ naŋ kà təndal nəŋgu ni, ahàr àdəm mādəbay nu. Tamal àgray nahkay do ni ti èsliki miđi mis goro koksah.

39 Maslaŋa ya ti àdəm ajəgur sifa gayaŋ ti àmət ba ni ti emiđiŋ. Ay maslaŋa ya ti emiđiŋ sifa gayaŋ azuhva nu ti aməjəgur sawaŋ, àmət day-day do. »

*Zlam ya ti Melefit aməvi ana mis ga sulum ni
(Mark 9.41)*

40 « Maslaŋa ya ti àgəskabá kəli a ni ti àgəskabá nu a daya ; maslaŋa ya ti àgəskabá nu a ni ti àgəskabu nu ciliŋ do, àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya.

41 Maslaŋa ya ti àgəskabá bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit a adaba àsəra maslaŋa nani bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ti, naŋ day Melefit aməvi zlam ya ti təvi ana ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni. Maslaŋa ya ti àgəskabá mis ge Melefit jirena adaba àsəra maslaŋa nani mis jireni ti, Melefit aməvi zlam ya ti təvi ana ndam jireni ge Melefit ni.

42 Nəhi ana kəli nahəma, ku way way do tamal àcəhiaya yam liŋ-liŋena e hijiyem va ana bay madəbay nu gəzitenə ku bəlaŋ na adaba àsəra maslaŋa nani bay madəbay nu ti, Melefit aməvi zlam azuhva zlam gayaŋ ya àgray ni, amagəjazlki ahàr do. »

11

1 Yezu àra èndeveriŋa məhi ma ana ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni na ti àsləka òru ga macahi zlam ana mis ka huđ nani akaba ga məhi ma ge Melefit ana tay.

*Zəŋ bay məbaray mis ni aslərkiuru mis ka Yezu
(Luk 7.18-35)*

2 Zəŋ bay məbaray mis ni naŋ àvu a daŋgay bu. Àra ècia təwi ge *Krist ya agray na ti àsləroru ndam madəbay naŋ ndahaŋ,

3 awayay ti təhi : « Nak ti *Bay gəđakani ya amara ni tək, day ti mähətay maslaŋa nahaŋ aw ? »

4 Nday nakəŋ tòru tinjəa afa ga Yezu a ti təhi ma gani, mək Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Dəgum kəŋgahadumi ana Zəŋ zlam ya ti kicəm akaba ya kipəm ni.

5 Humi : “Ndam wuluf təbu tipi divi, ndam dəra təsawaday lala, ndam ambələk tigia mis njəlatana, ndam makwaya tici slimi, mis ya təmət ni tənğaba, ndam talaga day ticia Ma Məweni Sulumana.”

6 Humi keti : “Maslaŋa ya ti èjikia ke divi azuhva nu a do nahəma, məmərnu.” »

7 Ndam ya ti Zəŋ àslərkiobyu tay ka Yezu ni tàra tàsləka ti Yezu àzlapaki

† 10:36 Mənjay Mise 7.6.

ke Zeñ, àhi ana mis dal-dalani ni ahkado : « Kèdægum a hud' gili vu ti ga mipibiyu mam? Kìpɛmbiyu ti mavram ya aməf' adadəy ni tək? »

8 Do ni ti kèdægum kìpɛmbiyu ti mam? Mis məbakabu azana sulumani akada ga bay ni tək? Aha, ndam ya tabakabu azana ga sinɔu kayani ni ti nday a ahay ga bəbay bu timey.

9 Ay ti kèdægum kìpɛmbiyu ti mam? Kìpɛmbiyu bay mahəngaray *pakama ge Melefit aw? Iy, nañ gani. Nəhi ana kəli nahəma, nañ ti àtama bay mahəngaray pakama ge Melefit a.

10 Kəsəruma, àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àhi ana Bay gədakani ya amara ni nahkay hi : “Nihi ti nu nəbu nəsləruru bay məslər goro nahan' kama gayak

ti məslamatukkabu divi.” *

« Maslaña ya ti Melefit àslərbiyu ni ti Zeñ.

11 Nəhi ana kəli nahəma, Zeñ bay məbaray mis ni ti àtama mis ya tìwi tay na dek àna gədakana. Ku tamal nahkay nəngu ni, bay ya ti nañ gəziteni ge mis dek a *Məgur ge Melefit bu ni ti àtama nañ a.

12 Kwa ka sarta ya ti Zeñ bay məbaray mis ni àdəmki ma ka Məgur ge Melefit àbivaya ana kana, Məgur ge Melefit gani akoru kama kama àna njəda ; ndam njəda-njədani təhuriyu.

13 E *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkini bu akaba a wakita ga ndam ndahan' ya təhəngaray *pakama ge Melefit ni bu dek ti təbu tədəmki ma ka Məgur gani nani, duk àbivu ana sarta ge Zeñ bay məbaray mis ni.

14 Ahàr àdəm gəsumkabu ma goro ni : Zeñ ti nani Eli ya ti Wakita ge Melefit àdəm amənga ni.

15 Maslaña ya ti slimi àfəñ nahəma, mīci lala ! »

16 Yezu àhi ana tay keti : « Mis ye e hini vu ni ti nəgurfəñ tay kə way? Nday akada way? Nəhi ana kəli nahəma, nday akada ga bəza

manjəhadani e mite bu ni. Nday ndahan' təhi ana ndahan' ni ahkado :

17 “Mivia slelim ana kəli a, day kəhəbumfəñ ndo ; midia limis ge kisim ana kəli a, day kītəwum ndo.”

18 Nədəm nahkay ti adaba Zeñ àra ti àzum *dipəñ do, èsi zum do. Nahkay tədəm seteni àniviyu.

19 Nu *Wur ge Mis ti ni nàra. Nàra ti nu nəbu nəzum dipəñ, nəbu nisi zum. Nahkay mis tədəm nu zal hud', nəvi vu goro ana zum. Tədəm nu zləba ga ndam *məhəl hadam akaba ga ndam magudar zlam ndahan'. Ay ti Melefit adafaki məsər zlam gayan' ni jireni ti àna təwi gayan' ya agray ni. »

Ndam ga kəsa gərgərani ndahan' atasay cicihi

(Lək 10.13-15)

20 Eslini Yezu nakəñ àləgi ana ndam ga kəsa gərgərani ya ti àgray zlam magray ejep ahar gədakani eslini ni ; àləgi ana tay ti adaba təmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo.

21 Àdəm : « Akəsum cicihi, ndam Koraziñ! Akəsum cicihi, ndam Beceyda! Adaba mam, nəgra zlam a kay ya mis tìpi dəy-dəy ndo na a kəsa gekəli ba. Tamal nəgray zlam nday nani e Tir ahkay do ni a Sidon' nahəma, amal ndam ga kəsa nday nani təmbrəña zlam magudarani gatay na kwa ahaslana àndava. Amal təmbatkaba majalay ahàr gatay a, təbakabá mbolu ka vu a akada ga azana na, təbakabiyu viti ka ahàr a. †

22 Ay nəhi ana kəli nahəma, ka fat ya ti Melefit amagray seriya ni ti seriya ya ti amagrafəña kə ndam Tir akaba ndam Sidon' a ni ti ŋgulum, emisli gekəli ni do. ‡

23 Ləkəlum ndam Kafarnahum, kəhumi ana ahàr akədægum e melefit vu aw? Aha! Akədægum ti ka məlañ ge *kisim sawan'. Adaba mam, nəgra zlam kay ya mis tìpi dəy-dəy ndo na a kəsa gekəli ba. Tamal nəgray zlam nday nani a *Sodom nahəma, ku kani

* 11:10 Malasi 3.1. † 11:21 Məbakabu buhu akaba məbakabiyu viti ka ahàr ti adafaki mis titəwi, təhəngalay Melefit, təgri kam-kam. ‡ 11:22 Ndam Tir ti ndam ge elimeni, təsər Melefit do. Ndam Sidon' day nahkay.

day amal kəsa nani naŋ àbu kekileŋa zlam gayan.

²⁴ Nəhi ana kuli ka fat ya ti Melefit agray seriya zla nahəma, seriya ya ti amagrafəŋa kà ndam Sodom a ni ti ŋgulum, emisli gekuli ni do. »

Maslaŋa ya ara afa ga Yezu a ti aŋgət məpəsabana

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ka sarta gani nani Yezu àzlapay, àdəm : « Nazləbay kur, Bəba goro ni, nak Bay məgur mələŋ ya e melefit bu akaba mələŋ ya a ga hađ ni dek. Nazləbay kur ti adaba kəŋgahkia zlam nday nana ka ndam məsar zlam a akaba ka ndam ya tijəŋa təsəra zlam a ni, kəđəfikia ana ndam ya təsar zlam do akada ga bəza ci6-ci6eni na sawaŋ.

²⁶ Iy Bəba goro ni, kəgray ka mawayay gayak nahkay ti kəmərə àna naŋ a palam. »

²⁷ Àdəm keti : « Baba àvua zlam na dek a ahar va. Nahkay maslaŋa ya àsar Wur ge Melefit naŋ way ni ti maslaŋa gani àbi ; si Bəŋani cilin. Yaw maslaŋa ya àsar Bəŋ goro naŋ way ni ti maslaŋa gani àbi, si nu Wur gayan akaba ndam ya ti nu Wur gayan ni nawayay nəđəfiki naŋ ana tay ni cilin.

²⁸ « Lekulam ya ti kàmətabuma ga mazay zlam mədəsani ni ti dəguma dek afa goro a. Nahkay ti nu anəvi məpəsabana ana kuli a.

²⁹ Gəsumkabá ma goro ya nəhi ana kuli grum na akada slasla ya təgəskabu təbəki zuk ka tay ni ; cahum zlam afa goro. Adaba nu kuđufa, nəgri daliya ana kuli do ; akəpəsumaba afa goro zlam gekuli a.

³⁰ Adaba zlam ya ti nəfəki ke kuli ni ti kəzum tata. Zlam ya nəzəkiyu ke kuli ni day àđəski ke kuli do. »

12

Yezu agur vad məpəsabana

(Mark 2.23-28 ; Luk 6.1-5)

¹ A vad *məpəsabana nahaŋ ba ti Yezu akaba ndam mađəbay naŋ ni təbu tasləkaba a vədaŋ ga *alkama ba. Ay ti ləwir àbu awər ndam

mađəbay naŋ ni. Eslini tənəkəi ka meheboru alkama ni, tahəpəđoru bəza gani.

² Ndam *Feriziyeŋ ni tàra tìpia tay a nahkay ti təhi ana Yezu ahkado : « Bay Melefit àdəm e *Divi gayan ni bu : “Kəgrum təwi a vad məpəsabana ba ba” ti, nihi ti ndam mađəbay kur ni tagray timey ! »

³ Yezu àra ècia ma gatay na ti àhi ana tay : « Kəjeŋgum ere ye ti Devit àgray ni ndo aw ? Ahaslani Devit akaba ndam gayan ləwir àwəra tay a,

⁴ nahkay àhuriyu a ahay ge Melefit vu, àzay *dipeŋ ya tàfəkadì ana Melefit ni. Devit nakəŋ àzum, mək àvi ana ndam gayan ni təzum bilegeni. Ay ti Melefit àdəm e Divi gayan ni bu, mis ndahaŋ təzum dipen nani do ; si ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni day kwa ti təzum.

⁵ Magray təwi a vad məpəsabana ba ti Melefit àcafəŋa mis e Divi gayan ya Məwiz àbəki ni ba. Ay ti àbu məbəkiani a wakita nani bu ku a vad məpəsabana ba ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təgray təwi a *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, tàcalki tay ka zlam magudarani do ni ti, kəjeŋgum ma gani ndo waw ?

⁶ Nəhi ana kuli nahəma, maslaŋa ya ti àtam ahay ge Melefit ni, naŋ àbu ahalay.

⁷ Pakama àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : “Ere ye ti nu nawayay ni ti, təgri sulum ana ndam ya təcakay daliya ni ; do ni ti nəwayay zlam ya ti tisləŋə ni do.” * Tamal kəsərumaba huđ ga ma hina ti, ŋgay ndam ya tàgudar araŋa ndo ni tàgudara zlam a ti akal kəđəmum do.

⁸ Adaba Bay ya ti adəm təgray zlam hini a vad məpəsabana ba ni ti nu *Wur ge Mis. »

Yezu ahəŋgaraba zal nahaŋ ahar bəlaŋ mikəlfina

(Mark 3.1-6 ; Luk 6.6-11)

⁹ Yezu àsləka eslina ti àra àhuriyu a ahay gatay ya *tahəŋgalavù Melefit ni vu.

* 12:7 Oze 6.6.

10 Eslini zal nahan nan avu ahar mikulfijana. Mis ya tabu eslini ni tawayay tacalki Yezu ka zlam magudarani, nahkay tahi : « E *Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni bu ni ti Melefit ava divi a ti tahnagaraba mis a vad *mapasabana ba waw ? »

11 Eslini Yezu ahi ana tay ahkado : « Way e kidin gekali bu nan abu ana tambak gayan balan mak tambak ni adiya e evid va a vad mapasabana ba ti azaya do ni way ? »

12 Ay ti mis hihiriken ti atam tambak do waw ? Nahkay ti e Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni bu ni ti Melefit avia divi ana mis ga magray sulum a vad mapasabana ba. »

13 Mak Yezu nakan ahi ana zal ya ti ahar mikulfijana ni ahkado : « Talbiyu ahar gayak ni. » Ara atalikabiya ti ahar gayan ni aslamalava egia sendub-sendubana akada nahan na.

14 Nahkay ndam *Feriziyen ni taheraya a ahay ni ba ni ti tangasvu, tagray sawari ahmamam ti tijin Yezu ni.

Yezu ti nan bay magri tawi ana Melefit

15 Yezu ara ecia sawari gatay na ti aslaka eslina, oru ka malan nahan. Nahkay mis dal-dal tadaboru nan mak nan nakan ahnagaraba ndam ga armawar na dek.

16 Ay tialagi ana tay adam : « Kadam nu ba. »

17 Zlam gani nani agravu dek ti, ti pakama ga Bay Melefit ya ahi ana bay mahagaray *pakama gayan Izayi ni magravu. Pakama gani nani ti nihi :

18 « Bay magru tawi ya ndakiba ni ti nan hi, nawayay nan dal-dal ; mabaruv goro amaru ana nan dal-dal.

Anavi Masuf goro mak amahi ma ge jiri goro ana mis ga had ni dek ;

19 amalagavu akaba mis do, amavalahay do,

maslana emici ma gayan kwan kwan a dala bu do.

20 Emehekaba mavram ya awayay ahu wudak na do.

Emimetin aku ge cengel ya awayay amot wudak ni do.

Amagray nahkay, duk abivoru ana vad ya ti mis ga duniya dek tagaskaba jiri ge Melefit a ni.

21 Mak mis ga had ni dek atafaki aharkan nan, atadam amahngay tay. † »

Yezu ti agray tawi ana njada ge Melefit tak, ana njada ge Seteni aw ?

(Mark 3.20-30 ; Luk 11.14-23)

22 Eslini tazibiyu zal seteni nahan ana Yezu. Maslana gani nani ti seteni ni awulufa nan a, acafana nan ga mazlapana daya. Yezu nakan ahnagaraba maslana nana ; maslana nani azlapay, epi divi.

23 Mis dal-dalani ye eslini ni dek tara tipia ti agria ejep ana tay a dal-dal, tadam : « Maslana hini ya ahnagaraba mis a ni ti wur ge Dedit do waw ? »

24 Ndam *Feriziyen ni tara ticia ma na ti tadam : « Maslana hini agariaba seteni ana mis a ti si ana njada ge *Belzebub bay ge seteni ni kwa. »

25 Yezu ara asera ere ye ti tajalaki aharkan na ti ahi ana tay ahkado : « Tamal ndam ga had nahan nday ndayani takavu e kidin gatay bu ni ti mis akaba zlam ga had gani etigi aharkan. Nahkay day tamal ndam ga kasa ahkay do ni ga hud ahay takavu e kidin gatay bu ni ti kasa gani ahkay do ni hud ahay gani angoru kama do.

26 Nahkay day tamal *Seteni agariaba seteni ana mis a ti njada gayan edeva ; egia nahkay ti angoru kama ti ahmamam ?

27 Ay tamal nu nagariaba seteni ana mis ana njada ge Belzebub a ti ndam gekali ni tagariaba seteni ana mis a ti ana njada ga way ? Nahkay zlam ga ndam gekali gekaleni ya tagray ni ti adafaki ere ye ti kadamum ni ti ma ga malfada.

28 Nagariaba seteni ana mis a ti ana njada ga *Masuf ge Melefit a sawan. Goro ya nagrah nahkay ni ti adafaki

† 12:21 Izayi 42.1-4.

*Məgur ge Melefit ènjikia ke kəli a àndava. »

²⁹ Yezu àdəm keti : « Mis ahuriyu a ahay ge mis njəda-njədani vu ti mək ahəlfəna zlam gayan a mənjəd məwəl nan ti àgravu koksah. Si tamal àwəla nan a day kwa ti ahəlfəna zlam gayan a.

³⁰ Maslaña ya ti nan àbi akaba nu bi nahəma, nan zal ezir goro. Nahkay maslaña ya ti àjənaki nu ga mazalubiyu mis do nahəma, agarafua tay a sawan.

³¹ « Nəhi ana kəli nahəma, zlam magudarani ge mis ya ti tagudar ni dek akaba ndivey ya ti tindivi Melefit ni dek ti Melefit ambərfəna kə tay a. Ay maslaña ya ti endivi Məsuf gayan ni ti magudar zlam gayan nani ti Melefit aməmbərfəna do simiteni.

³² Maslaña ya ti adəmku ma magədavani ka nu, nu *Wur ge Mis ni ti Melefit aməmbərfəna zlam magudarani gayan nana. Ay maslaña ya ti adəmki ma magədavani ka *Məsuf Njəlatani ni ti ku ka sarta hini Melefit ambərfəna do, ku ka məlan məweni ya Melefit amagraya ni day aməmbərfəna do. »

Məngəhafti təsərkaba àna bəza gana
(Luk 6.43-45)

³³ Yezu àdəm keti : « Nədəm nahəma, tamal məngəhaf sulumani ti bəza gani day sulumani. Ay tamal məngəhaf magədavani ti bəza gani day magədavani. Nahkay məngəhaf ti təsərkaba tay àna bəza gatayana.

³⁴ Lekələm ti medək! Lekələm ndam magədavani, kədəmum ma sulumani tata waw ? Adaba pakama ya ti ahəraya a ma ge mis ba ni ti àsəbikia ka məbəruf a palam.

³⁵ Nahkay mis sulumani azaya zlam sulumana a zlam manğahani sulumani ya àniviyu a məbəruf bu ni, mis magədavani ti ni azaya zlam magədavana a zlam manğahani magədavani gayan ba.

³⁶ Nəhi ana kəli nahəma, ka fat ya ti Melefit amagrafəna seriya kə mis a

ni ti ku way way do amahəngarfəna kə pakama gayan magədavani ya àdəm ni dek.

³⁷ Adaba ka fat ge seriya nani emizli kur ti pakama gayak ya kədəm ni ; aməwəl kur ti pakama gayak ya kədəm ni daya. »

Ere ye ti Melefit àdafaki àna Zonas ni
(Mark 8.11-12 ; Luk 11.29-32)

³⁸ Eslini ndam *məsər Wakita ge Melefit akaba ndam *Feriziyen ndahan təhi ana Yezu ahkado : « Məsi, mawayay ti griaya ere ye ti mipi day-day ndo na ana leli a. »

³⁹ Yezu àhi ana tay ahkado : « Ndam ye e hini vu ni ti ndam magudar zlam, təfəki ahər ke Melefit do, tawayay təgriaya ere ye ti mis tipi day-day ndo na ana tay a. Ay ere ye ti tihindi ni ti Melefit aməgri ana tay do simiteni. Melefit amədəfiki ere ye ti àdafaki àna Zonas bay mahəngaray *pakama gayan ni ana tay cilin.

⁴⁰ Akada ga Zonas ya ànjəhadviyu a huf ge kilif vu vad mahkər ni ti, nu *Wur ge Mis day anagraviyu vad mahkər a had vu. †

⁴¹ Ka fat ya ti Melefit amagrafəna seriya kə mis a dek nahəma, ndam Niniv eticikaba akaba mis ye e hini vu na, atəhi ana mis ye e hini vu ni “Lekələm ndam magudar zlam.” Adaba mam, ndam Niniv təra ticia pakama ga Zonas ya àhi ana tay na ti təmbatkaba majalay ahər gatay na. Ay ahalay ti mis àbu àtama Zonas àna gədakana ti kəsərum do aw ? §

⁴² Ka fat ge seriya nani ti bay walani ya àgur had Seba ni emicikaba akaba ndam ye e hini vu na, aməhi ana tay : “Lekələm ndam magudar zlam.” Adaba mam, bay gani nani ècikbiyu kwa kə sliri ga məlan ga mara məbi slimi ana pakama ga Salomon bay məsər zlam ni. Ay ahalay ti mis àbu àtama Salomon àna gədakana ti kəsərum do aw ? »

† 12:40 Mənjay Zonas 2.1. § 12:41 Niniv ti kəsa gədakani ya Melefit əsləroru Zonas eslini ni (Zonas 1.2).

Seteni àslàkiaba ana mis a ti angwiviyu tata

(Luk 11.24-26)

⁴³ Yezu àdám keti : « Tamal ti seteni àslàkiaba ana mis a ti, akoru a hud'gili vu ka mēlan ya ti yam àbi ni, adəbay mēlan manjəhadani. Ay anğət mēlan manjəhadani do ;

⁴⁴ nahkay ti adəm : “Ngulum nənguvoru a arəŋ goro ni vu zlam goro.” Àra ènjia ti àhuriyu àdi ahàr ana arəŋ ni məsləfabana, maslamal-abana lala.

⁴⁵ Eslini naŋ nakəŋ aslaka akoru azalakivabiyu seteni ndahaŋ adəskəla, nday nani dek tətam naŋ àna cuday. Mək nday nakəŋ dek tara təhuriyu, tanjəhad a arəŋ ni bu. Nahkay maslaŋa nani ti manjəhad gayan ni egi ngulum gayan ya ahaslani ni keti. Mis magədavani ye e hini vu ni day atəgri ana tay ti nahkay. »

Ndamam ndam ga hud' ahay ga Yezu ededīŋ ededīŋeni ni mam ?

(Mark 3.31-35 ; Luk 8.19-21)

⁴⁶ Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapi ana mis dal-dalani ni ti məŋ ga Yezu akaba bəza ga məŋ ga Yezu tàra, nday təbu e mite bu tawayay təhi ma. [

⁴⁷ Nahkay maslaŋa nahaŋ àhi : « Ata muk akaba bəza ga muk təbu e mite bu, tihindi kur. »]

⁴⁸ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Məŋ goro ti way ? Bəza ga mmawa ti ndamam ? »

⁴⁹ Mək Yezu nakəŋ edəki ahar ka ndam mađəbay naŋ ni, adəm : « Məŋ goro akaba bəza ga mmawa nahəma, nday hini.

⁵⁰ Adaba maslaŋa ya ti agray ere ye ti Bəŋ goro naŋ a hud' mefeit bu awayay ni ti, naŋ nani ti wur ga mmawa zalani, bi walani, mmawa daya. »

13

Bay mabəhad hilfi ga zlam

(Mark 4.1-9 ; Luk 8.4-8)

¹ Ka fat nani Yezu àhəraya a ahay ba, òru ànjəhad kà gəvay ga dəluv ni.

² Eslini mis kay tòru kà gəvay gayan. Nahkay naŋ nakəŋ káy àcəliyu a *slalah ga yam vu ànjəhadviyu digəs. Mis dal-dalani ni ti ni nday ka dəŋ-dəŋ.

³ Yezu nakəŋ àhi ma ana tay gərgəri kay àna ma *gozogul, adəm : « Maslaŋa nahaŋ àhəraya òru e gili ga mabəhad hilfi ga zlam. ⁴ Naŋ àbu abəhadòru hilfi ga zlam ni ti bal gani adəgoru e divi bu. Nahkay edidīŋ tàra təndaba.

⁵ Bal gani keti adəgoru ka pələd ya had àhəcaki ni. Àfətaya həya, adaba had àki ka pələd ni kay bi.

⁶ Àra àfətaya, fat àra àvədīa ti èhirīŋaba adaba àbiyu sliri a had vu kay ndo.

⁷ Bal gani keti adəgiyu a adak vu. Ka ya ti àfətaya təbu tədəkkabu nahəma, adak ni təngecekabá.

⁸ Bal gani keti adəgoru ka had sulumani. Àra àfətaya ti àbi bəza. Bəlan gani àbi bəza diŋ, bəlan gani keti bəza kru kru muku, nahaŋ ni ti ni kru kru mahkə. »

⁹ Yezu adəm keti : « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ni ti mīci lala. »

Yezu adəm ma àna ma gozogul kwa ti kamam

(Mark 4.10-12 ; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ndam mađəbay Yezu ni təhəfakfəŋbiyu kà Yezu, təhi ahkado : « Kəhi ma ana tay àna ma *gozogul kwa ti kamam ? »

¹¹ Àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti Mefeit adəfikiaba zlam manğahani àki ka Məgur gayan na ana kəli a, ti kəsərum. Ay nday ti adəfikiaba ana tay a vay-vay ndo.

¹² Adaba maslaŋa ya ti zlam gayan àbu ni ti atəvikivu, amələbu àna zlam dal-dal àsabay. Ay maslaŋa ya ti zlam gayan àbi nahəma, ku ere ye ti àfəŋ ni day atəzafəŋa.

¹³ Nəhi ma ana tay àna ma gozogul nahkay ti adaba ku tamal taməŋjaləŋ ka zlam lala nəŋgu ni tīpi do ; ku tamal təbi slimi ana pakama lala nəŋgu ni tīci do.

14 « Gatay ya t̄abu tagray nahkay ni ti pakama ge Izayi bay mah̄ngaray *pakama ge Melefit ya àd̄ambiyu ni àgravu. Àd̄am :

“Ku tamal k̄abumi slimi ana zlam lala n̄nḡu ni ekic̄um do.

Ku tamal k̄am̄njuml̄əŋ ana zlam lala n̄nḡu ni ekip̄am do.

15 Ad̄aba mis nday ndani ti ma ya n̄hi ana tay ni ètiri ana tay do simiteni,

ad̄aba t̄irika slimi gatay a, tàbakabá eri gatay a.

Tàgray nahkay ti, ti t̄ici zlam ba, t̄ipi divi ba, t̄əs̄er zlam ba ;

tawayay ti t̄ambatkaba majalay ah̄r gatay a ba daya.

Tamal t̄ambatkaba ti akal n̄h̄əŋga tay a.” *

16 « Ay lek̄ul̄um ti m̄arumvu ad̄aba eri àf̄əŋ k̄è k̄uli, kip̄um divi ; slimi day t̄əf̄əŋ k̄è k̄uli, kic̄um zlam.

17 N̄hi ana k̄uli nah̄ma, ndam mah̄ngaray *pakama ge Melefit kay akaba ndam jireni kay ya ahaslani ni tàwaya mipia ere ye ti kip̄um na, ay ti t̄ipi ndo. Tàwaya micia ere ye ti kic̄um na, ay ti t̄ici ndo. »

Yezu ad̄afaba ma gozogul ga bay mab̄had̄ hilfi ga zlam na

18 « Ay lek̄ul̄um ti bumi slimi ana ma ya ti ma *gozogul àki ka bay mab̄had̄ hilfi ga zlam ni awayay ad̄amki ni.

19 Tamal mis t̄abi slimi ana pakama ya t̄ad̄amki ka *M̄əgur ge Melefit ni, t̄ici do ni ti, nday akad̄a divi ya hilfi ga zlam àd̄əgaki ni. *Seteni ara ah̄liaba pakama ya ti t̄əḡəskabu na ana tay a.

20 Mis ndahan̄ day t̄abu, nday akad̄a p̄lad̄ ya hilfi ga zlam àd̄əgaki ni : t̄icia pakama ge Melefit na ti t̄əḡəskabu àna m̄əm̄erani h̄əya.

21 Ay pakama nani àhuriviyu ana tay a m̄əb̄aruv vu do, akad̄a ge sliri ya ti t̄òru a had̄ vu do ni ; t̄əḡəskabu ti ga hayaŋani. Tamal zlam zl̄əzl̄ad̄ani àdia ah̄r ana tay a, ahkay do ni mis t̄əgri daliya ana tay azuhva pakama ge Melefit ni ti t̄əmbr̄əŋ h̄əya, t̄əḡəskabu va do.

22 Mis ndahan̄ t̄abu, nday akad̄a hilfi ga zlam ya ti àdiyu a hud̄ ga adak vu ni : t̄icia pakama ge Melefit a ti t̄əḡəskabu. Ay majalay ah̄r ga duniya ariva ana tay a, elimeni agosay tay ; zlam nday nani t̄engecekabu zlam akad̄a ga adak ni. Nahkay ti pakama ya ndam nday nani t̄ici ni àzaya arañ̄a do.

23 Mis ndahan̄ ti ni t̄ici pakama ge Melefit. T̄ici ti t̄əḡəskabu. Nday akad̄a had̄ sulumani ya hilfi ga zlam àd̄əgaki ni, nahkay t̄abi b̄əza. B̄əlan̄ gani abi b̄əza diŋ, b̄əlan̄ gani keti b̄əza kru kru muku, nahan̄ ni ti ni b̄əza kru kru mahk̄er ni. »

Ma gozogul àki ka ayum

24 Yezu nak̄əŋ àŋḡəhad̄i ma *gozogul nahan̄ ana tay keti, àd̄am : « *M̄əgur ge Melefit ti t̄əzavu ata mis ya ti èzligi hay gayaŋ sulumani a v̄ədaŋ gayaŋ bu ni.

25 Ay m̄əlavad̄ àra ègia, mis t̄injikaba d̄əwir a ti zal ezir gayaŋ òru èzligikiviyu ayum m̄ək̄ àsl̄əka zlam gayaŋ a.

26 Ka ya ti t̄àra t̄əf̄ətaya, t̄abu tabay ah̄r nah̄ma, ayum ni day às̄ərvu.

27 Ndam m̄əgri t̄əwi ana bay ga v̄ədaŋ ni t̄àra t̄ipia ti t̄ərakia ka bay ga v̄ədaŋ na. T̄əhi : “Bay geli, kizligi a v̄ədaŋ bu ni ti hay sulumani timey ! Ay ti ayum ni àh̄əraya ti eley ?”

28 Àhi ana tay : “Àgray ere nani ti zal ezir goro.” Eslini ndam m̄əgri t̄əwi ni t̄əhi : “Kawayay ti m̄òru m̄iŋəba waw ?”

29 Nan̄ nak̄əŋ àhi ana tay : “Aha ! Kij̄umaba ba, ad̄aba tamal kij̄umaba ti bi ekij̄umaba akaba hay na.

30 Br̄əŋum tay nahkay hayaŋ. Eminj̄əa ka sarta ga mabazana day kwa ti an̄hi ana ndam mabazani ni ahkado : Bazumaba ayum na, w̄əlumaba ti k̄əj̄umiaba aku a, hay ni ti ni k̄əh̄əlumubiya k̄əbumiyu a guvur goro vu.” »

Ma gozogul àki ke hilfi ga zlam ḡuziteni akaba ke miwisij̄

(Mark 4.30-32 ; L̄uk 13.18-21)

* 13:15 Izayi 6.9-10.

³¹ Yezu àhi ma *gozogul nahan ana tay keti, àdám : « *Məgur ge Melefit ti àzavu akaba wur ge hilfi ga zlam gəziteni. Mis àzay, èzligi a vədan gayan bu.

³² Hilfi gani ti gəziteni e kidin ga bəza ge hilfi ndahan ya a duniya bu ni dek. Ay ka ya ti àfətaya ni ti àdəka àtam zlam ndahan ya e dini bu ni dek, ègi mənğəhaf. A bal ahar, edidin tara tagraviyu lala gatay a huđ gani vu. »

³³ Yezu nakəŋ àhi ma gozogul nahan ana tay keti, àdám : « *Məgur ge Melefit ti àzavu akaba *miwisiŋ. Wal azay, abəkivu ka humbu kay, akudətatay àna nan. Nahkay miwisiŋ ni ewisiŋaba humbu na dek. »

Yezu azlapay àna ma gozogul kwa ti kamam (Mark 4.33-34)

³⁴ Yezu àhi ma ana mis dal-dalani ni ti dek ana ma *gozogul. Ma gayan ya àhi ana tay àna ma *gozogul do ni ti àbi.

³⁵ Àhi ana tay nahkay ti, ti ma ga bay mahəŋgaray pakama ge Melefit ni mágnavu. Ma gani nihi :

« Anəhi ma ana tay ti àna ma *gozogul ;

ma goro ya anəhi ana tay ni ti ma manğahani kwa ka mənəkə ga məlan.† »

Yezu adafaba ma gozogul ya àdəmki ka ayum na

³⁶ Eslini Yezu àmbərbu mis dal-dalani ni, òru a magam. Eslini ti ndam madəbay nan ni təhədəkfəŋiyu təhi : « Dəfiaba ma *gozogul ya kədəmki ka ayum ya àfət a vədan bu na ana leli a zla aw. »

³⁷ Àhi ana tay ahkado : « Maslan ya ti ezligi hilfi sulumani ni ti nu *Wur ge Mis.

³⁸ Vədan ni ti duniya ; hilfi sulumani ni ti ni ndam ya nday a *Məgur ge Melefit bu ni. Ayum ni ti ndam ya tadəbay *Seteni ni,

³⁹ zal ezir ya ezligi ayum ni ti Seteni. Sarta ga mabaz zlam ni ti

mandav ga duniya. Ndam ya tabaz zlam ni ti ni *məslər ge Melefit.

⁴⁰ Yaw akada ya tije ba ayum a, təjiaba aku a ni ti, ka mandav ga duniya day atəgray ti nahkay :

⁴¹ nu Wur ge Mis anəslərbiyu məslər goro, atəhəlabə ndam magudar zlam na dek akaba ndam ya ti tijiŋkia mis ke divi a na dek a Məgur goro ba.

⁴² Mək atəbiyu tay a *dəluv ga aku vu. Eslini ti etitəwi, atəhəpədkabu aslər adəba daliya ya atəcakay ni.

⁴³ Ay ti ndam jireni ni atəsladəy akada ga fat ni a Məgur ga Bəŋ gatay bu. Maslan ya ti slimi àfəŋ nahəma, mīci lala. »

Ma gozogul àki ke elimeni manğahani a vədan bu akaba àki ke ebirsli

⁴⁴ « *Məgur ge Melefit ti àzavu akaba elimeni manğahani a vədan bu ni. Maslan nahan əbu, òru àdi ahar, àzaba àmbati məlan əŋgəhəkivu, àmərva daldal. Nahkay àsləka àsəkumoru zlam gayan dek mək àsəkum vədan nani.

⁴⁵ « Nahkay day Məgur ge Melefit ni àzavu ata bay ga cakala ya ti adəbay ebirsli sulumani ni.

⁴⁶ Òru àdia ahar ana sulumana bəlan àtam ndahan ni ti òru àsəkumoru zlam gayan dek mək àsəkum ebirsli nani. »

Ma gozogul àki ka zəva

⁴⁷ « Nahkay keti, *Məgur ge Melefit ti àzavu ata zəva ya ti tətəliya a dəluv va, təgəsaya kilif gərgərana kay àna nan a ni.

⁴⁸ Tamal kilif ni təhurviya a zəva ni va, zəva ni àrəha ti tagəjahaya ka dəŋdəŋ a, tanjəhad, tapalakaba kilif na. Kilif sulumani ni təbiyu a hətək vu, ya ti àbəlay do ni ti ni, taboru tay.

⁴⁹ Ka mandav ga duniya day aməgravu nahkay. Məslər ge Melefit atara təhəlkiba ndam cuday àkiba ka ndam jirena

⁵⁰ ga məbiyu tay a *dəluv ga aku vu. Eslini etitəwi, atəhəpədkabu aslər adəba daliya ya atəcakay ni. »

† 13:35 Limis 78.2.

⁵¹ Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Kìcuma ma goro ya nàhi ana kàli na ðek aw ? » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ təhi : « Iy, mìcia. »

⁵² Mək naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Nahkay ti bay *məsər Wakita ge Melefit lu, tamal àsəra zlam a àki ka Məgur ge Melefit a lala ti təzavu ata bay ahay ya ti aŋgazlaya zlam məwena akaba midigwena e elimeni gayəŋ ya aŋgah ni ba ni. »

Ndam Nazaret təfəki ahàr ka Yezu do
(Mark 6.1-6 ; Lək 4.16-30)

⁵³ Yezu àra èndeveriŋa ma *gozogul nday nana ti àsləka eslina,

⁵⁴ òru a kəsə gayəŋ vu ka məlanə ya àðək ni. Òru ènjua ti àcahi ma ge Melefit ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ye eslini ni bu. Tàra tìcia ma gayəŋ ya àcahi ana tay na ti àgria ejep ana tay a dal-dal. Təðəm ahkado : « Məsər zlam hini ti àcahay eley ? Àŋgət njəða ga magray ere ye ti day-day mis tìpi ndo ni ti eley ? »

⁵⁵ Naŋ wur ga bay madar zlam ni do waw ? Məŋani ti Mari do waw ? Bəza ga məŋani ata Zek, Zəzef, Zəd, Simu do waw ?

⁵⁶ Bəza ga məŋani walani nday təbu akaba leli ahalay ni do waw ? Àŋgət njəða ga magray zlam nani ðek ti eley ? »

⁵⁷ Azuhva nani ti mis nday nani tawayay məfəki ahàr ka Yezu ndo. Ay Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Bay məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis ni ti, tawayay naŋ a kəsə gayəŋ bu do. Ata bəŋani akaba ndam ga huð ahay gayəŋ day tawayay naŋ do, si a kəsə ndahaŋ bu kwa ti mis tawayay naŋ. »

⁵⁸ Eslini Yezu àgray zlam ndahaŋ ya ti mis tìpi day-day ndo ni kay ndo həya ađaba tawayay məfəki ahàr do.

14

Takad Zeŋ bay məbaray mis ni
(Mark 6.14-29 ; Lək 9.7-9)

¹ Ka sarta gani nani ti mis təbu təzlapaki ka Yezu. Təbu təzlapaki

nahəma, *Erot bay Gelili ni ècia pakama gatay ya ti təðəm na.

² Naŋ nakəŋ àhi ana ndam ya təgri tawi ni ahkado : « Naŋ nani ti Zeŋ bay məbaray mis ni, àməta mək aŋgaba e kisim ba. Agray zlam magray ejep tata ti ađaba aŋgaba e kisim ba palam. »

³⁻⁴ Bay Erot àðəm nahkay ti azuhva zlam ya àgravu ni. Zlam gani nihi : Erot àzafəŋa Erodiyat wal ge Filip a ; Filip ti wur ga məŋ ga Erot. Àra àza wal na ti Zeŋ bay məbaray mis ni àhi ahkado : « Kàzay Erodiyat ti àwəsl. » Zeŋ àra àhia ma nahkay ti bay Erot nakəŋ àhi ana ndam gayəŋ təgəs naŋ, təwəl, təfiyu a daŋgay vu, mək təgray nahkay.

⁵ Erot àwəya makada Zeŋ a, ay ti aŋgwaz àwərfəŋa naŋ kà ndam *Zude a, ađaba nday ðek təðəm Zeŋ ti naŋ bay məhəŋgaray *pakama ge Melefit.

⁶ Ay a vad nahaŋ, Erot àgra wuməri ge miwivu gayəŋ a, àzalakabá mis a. Eslini wur ga Erodiyat dahalayani àhurkiviyu ka tay, mək àhəbəy kə meleher gatay. Àra àhəba nahkay ti həbəy gayəŋ ni ègia eri ana bay Erot a dal-dal.

⁷ Nahkay Erot nakəŋ àmbadì ana wur ni ðək, àhi ahkado : « Ere ye ti kihindifua ni ðek nəvuk. »

⁸ Wur ni məŋani àra àbikia ma ti àhi ana Erot ahkado : « Nawayay ti kəvu ahàr ge Zeŋ bay məbaray mis ni ahalay, təfukibiya ka paranti a ! »

⁹ Bay ni àra ècia pakama ga wur na ti àhəliə ahàr a. Ađaba àmbadì ana wur na kə meleher ge mis na ti èkeli ere ye èhindi ni koksah. Nahkay àhi ana ndam gayəŋ təgri ana wur ni akada ya àwayay ni,

¹⁰ àsləroru mis a ahay ga daŋgay ni vu ge mekelkibiya ahàr ke Zeŋ a.

¹¹ Tàra təzibiya ahàr ge Zeŋ nakəŋ a ana wur dahalay na ka paranti a ti naŋ nakəŋ àzikaboru ana məŋani.

¹² Ndam madəbay Zeŋ ni tàra tìcia ti tòru təzay kisim gani, tili. Tàra tìlia ti tòru təhi ma gani ana Yezu.

Yezu avi zlam məzumani ana mis

dəbu zlam

(Mark 6.30-44 ; Lək 9.10-17 ; Zeñ 6.1-14)

¹³ Yezu àra ècia tàkada Zeñ a ti àcəliyu a *slalah ga yam vu, àsləka eslina, òru gwar ka məlan nahan. Məlan gani nani ti driñ a hud gili bu. Ay mis dal-dalani ni tàra ticifiña dađay a ti tàdəboru nañ àna asak.

¹⁴ Yezu àra àhəraya a slalah ga yam ni ba, èpia mis dal-dalani na ti tàsia cicihi a dal-dal. Nahkay àhəgaraba ndam ya tēbesey do na e kidiñ gatay ba.

¹⁵ Məlakarawa àra ègia ti ndam *madəbay Yezu ni tərəkia, təhi ahkado : « Leli nihi ti a hud gili bu, sarta day àbi va bi. Hi ana mis ni tàsləka, tōru a kəsa gərgərani ni vu tàdəboru zlam məzumani. »

¹⁶ Eslini Yezu àhəgrifəñ ana tay, àdəm : « Tàsləka day ti kamam ? Lekələm lekələmeni vumi zlam məzumani ana tay. »

¹⁷ Nday nakəñ təhəgrifəñ, təhi : « Araña àfəñ kè leli ahalay bi ; si *dipeñ zlam, tàkivu kilif cə ciliñ. » ¹⁸ Nañ nakəñ àhi ana tay : « Həlumubiya ahalay a. »

¹⁹ Eslini àhi ana mis dal-dalani ni tənjàhada a ga had ke kəzir a, mək nañ nakəñ àhəl dipen zlamani ni tàkivu kilif cəni ni, àmənjouru e melefít vu, àgri səsü ana Melefít. Àra àgria səsü a ti èsekaba dipen na, mək àbi ana ndam madəbay nañ ni ge midieni ana mis dal-dalani ni.

²⁰ Mis nakəñ dek təzum təzum, tərəhkaba. Kələn gani təcakalakabu məgəjəni gani, tərəhvù hətək kru mahar cə àna nañ.

²¹ Mis zawalani ya ti təzum zlam eslini ni ti agray dəbu zlam ; wál akaba bəza ti tàcalkivu tay ndo.

Yezu asawadaki ka ahàr ga yam
(Mark 6.45-52 ; Zeñ 6.15-21)

²² Ka gani nani ti Yezu nakəñ àhi ana ndam madəbay nañ ni təcəliyu a *slalah ga yam vu, tōru kama gayan hayən ke ledi ga dəluv ni, day kwa ti nañ nañani aməhi ana mis ni ti tēdevu, tàsləka.

²³ Tàra tēdeva akaba mis na ti Yezu nakəñ àcəloru a həma vu driñ driñ akaba mis ga mahəngalay Melefít. Məlakarawa àra ègikia, nañ ka ahər gayan eslini.

²⁴ Ndam madəbay nañ ni ti ni tàsləka àna slalah ga yam gatay na, tigia driñ driñ akaba dəñ-dəñ a. Aməd nañ àbu adađay slalah ga yam gatay ni agrioru daliya ana tay, ahəngarbiyu tay kələn.

²⁵ Də gwendeli-gwendeli ti Yezu nakəñ àrəkioru ka tay, asawadakioru ka ahər ga yam ni njuwan-njuwan.

²⁶ Ndam madəbay nañ ni tàra tìpia nañ a, nañ àbu asawadaki ka ahər ga yam nahkay ti bəruv àtikaba ana tay a, tədəm : « Maslaña àmbavakiva ke leli a ! » Nahkay nday nakəñ tàgra anğwaz a, təzlah.

²⁷ Ay Yezu nakəñ àhi ma ana tay həya, àdəm : « Zum njəda, nu timey. Anğwaz àwər kəli ba. »

²⁸ Eslini Piyer àhi : « Bay goro, tamal nak edediñ ti vu divi nəsawadkioru ka ahər ga yam ni bilegeni ti nōru afa gayak. »

²⁹ Yezu àhi : « Ra. » Nahkay nañ nakəñ àhəraya a slalah ga yam ni ba, àsawadakioru ka ahər ga yam ni àrəkioru ka Yezu nakəñ.

³⁰ Ay àra èpia aməd na àbu akəzlay dal-dal ti àgra anğwaz a ; nahkay yam ni awayay anday nañ. Nañ nakəñ àzlah, àdəm : « Bay goro, hənğay nu ti ! »

³¹ Eslini Yezu àtəloru ahar həya, àgəs nañ, mək àhi : « Məfəku ahər gayak àhəca ; kajalay ahər cə cə ti kamam ? »

³² Nday nakəñ tàra təcəliya a slalah ga yam ni va ti aməd ni day àmbrən makəzlani həya.

³³ Eslini nday ya təvu a slalah ga yam bu ni dek tábəhadí mirdim ana Yezu nakəñ, təhi : « Nak ti Wur ge Melefít edediñ. »

Yezu ahəgaraba mis ka had
Zenizaret a
(Mark 6.53-56)

³⁴ Ka ya ti tàslàka, tèhàra dèlùv na àndava ni ti nday ka dèŋ-dèŋ ka had Zenizaret.

³⁵ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tàra tàhəraya a *slalah ga yam ni ba ni ti mis ga had nani tèsəra Yezu a hūya. Tàra tèsəra naŋ a ti tòru təhi ma gani ana mis ga kəsa ga had nani, nahkay təhəlibiyu ndam ya tēbesey do ni dek.

³⁶ Təgri kam-kam ti mis nday nani ya tēbesey do ni tɪnjifiŋ kà ma ga azana gayaŋ ni ciliŋ. Nday ya ti tɪnjifiŋa ni dek tənɟaba.

15

Gejewi àki ka zlam ga ndam ya ahaslani ya təcahi ana mis ni (Mark 7.1-13)

¹ Ka sarta gani nani ndam *Feriziyen ndahaŋ akaba ndam ndahaŋ ya *təsəra Wakita ge Melefit a ni tàsləkabiya a Zeruzalem a, tərəkia ka Yezu a, təhi ahkado :

² « Ndam madəbay kur ni təgəskabu magray zlam akada ga ata bəŋ geli ya ahaslani tədəfiki ana leli ni do ni ti kamam ? Təzum zlam day tabarakaba ahar àna divi gana do ni. »

³ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Lekulum day kagudarum *Divi ge Melefit àna manjəhad ga ndam gekuli ya ahaslani ni ti kamam ? »

⁴ Melefit àdəm ahkado : “Nɟwioru a had ana ata buk ata muk.” * Àdəm keti : “Bay ya ti endivi bəŋani ahkay do ni mənani nahəma, təkada naŋ a.” †

⁵ Ay lekulum zla ti kədəmum ahkado : “Maslaŋa nahaŋ esliki məhiani ana bəŋani ahkay do ni ana mənani : Ere ye ti akal nu nəjənaki kur àna naŋ ni, sədaga ge Melefit.”

⁶ Maslaŋa nani àdəma ma nahkay nahəma, kədəmum tamal àjənaki ata bəŋani ata mənani va do ni ti àgray araŋa do. Lekulum kəgrum nahkay ti, kəmbərənuma pakama ge Melefit nana pəsak. Kəmbərənuma ti kəfumviyu

pakama gekuli ya kakahum ni a mələŋ gani vu huk.

⁷ Lekulum kawayum ti mis tədəm lekulum ndam jireni, ay ti lekulum ndam jireni do ! Melefit àdəma ma sulumana a wakita ga bay mahəŋgaray *pakama gayaŋ Izayi ni ba. Pakama gayaŋ ya ti àdəm ni, àdəmki ti ke kuli.

⁸ Àdəm ahkado : “Mis hini tazləbay nu àna ma ciliŋ, təjalaku ahar do simiteni.

⁹ Tazləbay nu ti masakani, adaba zlam gatay ya təcayah ni ti ka mawayay ge mis ciliŋ, do ni ti ka mawayay goro do.” ‡ »

Zlam ya ti tagray mis « njəlatani do » ni (Mark 7.14-23)

¹⁰ Yezu àzalakabu mis kayani ni, àhi ana tay : « Lekulum dek bumi slimi ana pakama goro ya nədəm ni, ti kicəm lala.

¹¹ Ere ye ti a dala bu, mis azum àna ma gayaŋ, agray naŋ “*njəlatani do” ni ti àbi. Si ere ye ti maslaŋa gani adəm àna ma gayaŋ ni day kwa ti agray naŋ “njəlatani do.” »

¹² Eslini ndam madəbay naŋ ni tərəkia, təhi ahkado : « Ma gayak ya kədəm ni àzumia bəruv ana ndam *Feriziyen na ti kəsərkiya waw ? »

¹³ Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Məŋgəhaf ya ti Baba naŋ ya e melefit bu àjav ndo ni lu ataradaba.

¹⁴ Nədəm nahəma, brənum tay ; nday ti ndam wuluf ya tədəfəŋa ahar kà ndam wuluf ndahaŋ a ni. Tamal zal wuluf adafəŋa ahar kà zal wuluf nahaŋ a ti nday cecueni atədəgiyu e evid vu. »

¹⁵ Eslini Piyer àhəŋgarfəŋ, àhi : « Dəfiaba ma *gozogul ya kədəm ni ana leli a zla aw. »

¹⁶ Yezu àhi ana tay ahkado : « Lekulum day kekileŋa kəsərum zlam do waw ? »

¹⁷ Adaba ere ye ti mis afiyu a ma vu ni dek ti ahuriyu a hud vu ciliŋ,

* 15:4 Mahərana 20.12 ; Mimbiki 5.16. † 15:4 Mahərana 21.17. ‡ 15:9 Izayi 29.13.

mæk atəhiyu azay gani e dægzey vu ti kəsərum do waw ?

18 Ay ere ye ti mis azlapay ni ahəraya ti a məbəruv gayanə ba, ma gani nani day kwa ti agudar nañ, agray nañ “njəlatani do.”

19 Adəba zlam magudarani dek ahəraya ti a məbəruv ge mis ba. Nahkay ti ajalaki ahər ka zlam magudarani gərgəri dek : ka makad ahər, ka magray hala, ka magray mesəwehvu, ke migi akal, ka masəkad malfada akaba ka məsivani ana mis.

20 Ere ye ti agray ti mis egi “njəlatani do” ni ti zlam nday nani. Ay ti məzum zlam mənjad məbaray ahar akada ge divi ga ata bəñ gekəli ni ti əgray ti mis egi “njəlatani do” do. »

Wal nahanə nañ wur Zude do afəki ahər ka Yezu (Mark 7.24-30)

21 Yezu əsləkaba eslina, ərə ka had ga kəsa Tir akaba ga kəsa Sidon.

22 Wal Kanañ nahanə nañ əbu eslini. Wal ni əra epia Yezu a ti ərakia əna zlahay a, adəm : « Bay goro, *Wur ge Devit, nəsuk cicihi ti ! Wur goro dahalayani əbiyu ebesey do, seteni əbu agri daliya dal-dal. »

23 Ay ti Yezu əhəlkaba ma ndo. Es- lini ndam madəbay nañ ni təhi ana Yezu ahkado : « Garay wal hini, adəba nañ əbu azlahləñbiyu kə leli, əmbrəñ do ni. »

24 Yezu nakəñ əhi ana tay : « Təslərbiyu nu ahalay ndo. Təslərbiyu nu ti ana ndam *Izireyel ciliñ, adəba nday akada təmbəmbak ya ti tija ni. »

25 Ay ti wal ni əra əbəhadı mirdim grik ana Yezu meleher ndıb ana had, əhi : « Bay goro, jənaki nu ti ! »

26 Eslini Yezu əhəñgrifəñ ana wal nakəñ, əhi ahkado : « Təzafəña zlam məzumani ga bəza, tizligioru ana kərə ti əbəlay do. »

27 Mæk wal nakəñ adəm : « Nahkay, bay goro. Ay ti pis-pis ga zlam məzumani ge mis ya tadəgoru a hud ga mələñ məzumki zlam vu ni, ku kərə gatay day tapalaba təzum timey. »

28 Eslini Yezu əhi ana wal nakəñ : « Wal ni, kəbu kəfəku ahər lala ; ere ye ti kihindi ni məgravu akada gayak ya kawayay ni. » Ka sarta gani nani wur gayanə ni əngaba huya.

Yezu ahəñgaraba ndam ga arməwər gərgərana

29 Yezu əsləka eslina, ərə ka gəvay ga dəluv Gelili. ərə enjəa ti əcəloru a həma vu. Əra əcəloya ti ənjəhad digəs.

30 Eslini mis dal-dal tərəkia, təhəlibiyu ndam jəgwer, ndam wuluf, ndam dəra, makwayə akaba ndam ga arməwər ndahanə gərgərani, təbəhad tay kə gəvay gayanə mæk nañ nakəñ əhəñgaraba tay a.

31 Mis dal-dalani ni təra tipia ndam makwaya ya təzlapay koksah ni təbu təzlapay, ndam dəra tənğaba tigia səndu6-səndu6ana, ndam jəgwer təsawadəy lala akaba ndam wuluf təbu tipi divi nahəma, təmərvə dal-dal, nahkay tazləbay Melefit ga ndam *Izireyel ni.

Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu fad (Mark 8.1-10)

32 Yezu əzalay ndam madəbay nañ ni, əhi ana tay ahkado : « Mis nday hini təsu cicihi dal-dal, adəba vad mahkər hi leli məbu akaba tay, zlam məzumani day əfəñ kə tay va bi. Ay ti nəwayay məmbrəñ tay ti tasləka əna ləwir a do. Tamal nəhi ana tay “Sləkuma” mənjad məvi zlam məzumani ana tay nahəma, njədə amələfəñ kə tay ka ahər divi ga masləkana bi. »

33 Ndam madəbay nañ ni təhəñgrifəñ, təhi ahkado : « Leli dek ahalay a hud gili hini bu ni ti məhəlibiyu *dipeñ ana tay tərəh əna nañ dek ti eley ? »

34 Yezu nakəñ əhi ana tay ahkado : « Dipeñ əfəñ kə kəli ehimey ? » Təhəñgrifəñ, təhi : « Dipeñ əfəñ kə leli adəskəla akaba kilif ci6-ci6eni 6al. »

35 Eslini əhi ana mis dal-dalani ni tənğada a ga had a.

36 Təra tənğada ti əhəl dipen adəskəlani ni akaba kilif ni, əgri səsı ana Melefit. Əra əgria səsı a ti ešekaba,

àvi ana ndam maɗɗabay naŋ ni, ndam maɗɗabay naŋ ni ti ni tidi ana mis dal-dalani ni deŋ.

³⁷ Mis nakəŋ deŋ təzum, tərəha àna naŋ a. Təcakalaviyu məgəjəni ga zlam məzumani ni a hətək vu, tərəhvù hətək adəskəla àna naŋ.

³⁸ Mis ya təzum zlam eslini ni agray mis dəbu faɗ, təcalkivu wál akaba bəza ndo.

³⁹ Kələŋ gani Yezu nakəŋ àhi ana mis ni « Sləkuma, » mək təsləka. Es-lini Yezu nakəŋ àcəliyu a *slalah ga yam vu àsləka, òru ka haɗ Magadaŋ.

16

*Zlam ya mis tìpi ɗay-ɗay ndo ni
(Mark 8.11-13 ; Lək 12.54-56)*

¹ Ndam *Feriziyen ndahaŋ akaba ndam *Seduseyen ndahaŋ tərəkia ka Yezu a, tawayay tatəkar naŋ ti mǎgudar zlam ; nahkay ti təhi : « Griaya ere ye ti mǎpi ɗay-ɗay ndo na ana leli a, ti mǎsar ere ye ti kagraŋ ni ti kagraŋ àna njəɗa ge Melefit. »

² Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Məlakarawa, fat àbu adiyu, tamal kǐpəma huɗ melefit a ndize ti kəɗəmum : “Hajəŋ ti mələŋ amanja njələta.”

³ Ge miledə tamal kǐpəma huɗ melefit a diliŋ-diliŋ ti kəɗəmum : “Kani ti avər ara atəɗ.” Nahkay kəsəruma ere ye ti agravu na àna zlam ya kǐpəma a huɗ melefit bu na ti, kəsərum zlam ya ti agravu ka sarta hini do ni ti ahəmamam !

⁴ Ndam ye e hini vu ni ti ndam magudar zlam, təfəki ahàr ke Melefit do, tawayay tǎgriaya ere ye ti mis tìpi ɗay-ɗay ndo na ana tay a. Ay ere ye ti tihindi ni ti Melefit aməgri ana tay do simiteni. Ere ye ti Melefit aməɗəfiki ana tay ni ti ere ye ti àɗafaki àna Zonas ni ciliŋ. » Eslini naŋ nakəŋ àsləka, àmbərɓu tay.

Kəgrum zlam akaɗa ga ndam Feriziyen ya tagray ni ba

⁵ Yezu akaba ndam maɗɗabay naŋ ni tǎbu takoru tatuwaɗ dəlɓv ni ; nday

tǎbu takoru ti ndam maɗɗabay naŋ ni tǎhəl *dipen ndo, àgəjazlkia ahàr ka tay a.

⁶ Eslini ti Yezu àhi ana tay : « Bumvu slimi ana *miwisiŋ ga ndam *Feriziyen ni akaba ga ndam *Seduseyen ni. »

⁷ Nahkay ndam maɗɗabay naŋ ni tǎzlapay e kidiŋ gatay bu, təɗəm : « Àɗəm nahkay ti adaba məhəlbiyu dipen ndo palam. »

⁸ Yezu nakəŋ àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay : « Məfəku ahàr gekəli ti àhəca ; kazlapum kəɗəmum kəhəlumbiyu dipen ndo ni ti kamam ?

⁹ Kǐcəm ma goro do, kəsərum do kekileŋa waw ? Goro ya ti nidi dipen zlamani ana mis dəbu zlamani ni, akaba məgəjəni gani ya kəhəlumaba hətək mərəhvani ehimeya ni ti kəsərumki va do waw ?

¹⁰ Goro ya ti nidi dipen adəskəlani ana mis dəbu faɗani ni, akaba məgəjəni gani ya kəhəlumaba hətək mərəhvani ehimeya ni ti kəsərumki va do waw ?

¹¹ Ngay nu nàcalfəŋ ti ke dipen dipenani do ni ti kəsərum do ni ti kamam ? Nu ti nəhi ana kəli ti bumvu slimi àna miwisiŋ ga ndam Feriziyen ni akaba ga ndam Seduseyen ni. »

¹² Nahkay zla ti ndam maɗɗabay naŋ ni tǎra təsəra Yezu àhi ana tay « Bumvu slimi àna miwisiŋ » ti, àzlapiki ana tay ti ke miwisiŋ ya ti tiwisiŋ dipen àna naŋ ni do ; àzlapiki ana tay ti ka zlam ga ndam Feriziyen akaba ga ndam Seduseyen ya təcahi ana mis ni.

Piyer adəm Yezu naŋ àbu Krist Bay gəɗakani ya amara ni

(Mark 8.27-30 ; Lək 9.18-21)

¹³ A vaɗ nahaŋ, Yezu akaba ndam maɗɗabay naŋ ni tòru ka haɗ Sezare ge Filip. * Eslini Yezu èhindifiŋa ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Mis ti təɗəm nu *Wur ge Mis ti nu way ? »

¹⁴ Təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Təɗəm nak Zeŋ bay məbaray mis ni, mis ndahaŋ təɗəm nak Eli, mis ndahaŋ ti ni təɗəm nak Zeremi ahkay

* 16:13 Sezare ge Filip ti slimi ga kəsa gəɗakani.

do ni nak biliŋ ga ndam ya tãhəŋgaray pakama ge Melefit ahaslani ni. »

15 Eslini naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti kədəmum nu ti nu way ? »

16 Simu Piyer àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nak *Krist *Bay gədəkani ya Melefit àslərbiyu ni, nak Wur ge Melefit Bay ga sifa ni. »

17 Yezu àhi : « Simu wur ge Zeŋ, mərvu adaba ma ge jiri hini ya kədəm ni ti mis hihiriken ni àhuk do. Àhukaya ma na ti Baba, naŋ ti naŋ a huđ melefit bu.

18 Nəhuk nahəma nak Piyer ; anazay kur ga məvi njədə ana ndam məfəku ahàr ni akada ya tazay akur, tafəkad asak ga ahay àna naŋ ni. † Nahkay ti kisim tekeđi aməgri arana ana tay do.

19 Anəvuk lekili ga mahay ga *Məgur ge Melefit : ere ye ti kəgəskabu ka hađ ndo ni ti e melefit bu day atəgəskabu do ; ay ere ye ti kəgəskabá ka hađ a ni ti e melefit bu day atəgəskabu. »

20 Eslini Yezu nakəŋ àləgi ana ndam madəbay naŋ ni, àhi ana tay ahkado : « ŋgay nu Krist *Bay gədəkani ya Melefit àslərbiyu ni ti kəhumi ana maslaŋa ba simiteni. »

Yezu adəm aməmət mək amaŋgaba e kisim ba

(Mark 8.31-9.1 ; Lək 9.22-27)

21 Kwa ka sarta gani nani Yezu àzlapı ana ndam madəbay naŋ ni vay-vay, àhi ana tay ahkado : « Ahàr àdəm nakoru a Zeruzalem kwa. Ahàr àdəm nəcakay daliya dal-dal. Nday gədəkani ni, gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni atawayay nu do, atakad nu. Mək a huđ ga vad mahkərani bu anaŋgaba e kisim ba. »

22 Piyer àra ècia ma gayan na ti àzaba naŋ e kidiŋ gatay ba cak. Àləgi, àhi : « Bay goro, Melefit mājəgay kur ti ere nani àgrakukvu ba ti ! »

† 16:18 Piyer ti adəmvaba « akur. »

23 Ay Yezu àmbatkibiyu ma ke Piyer, àləgi bilegeni, àdəm : « *Seteni, sləkafua, ru driŋ ! Nak ti kacafəŋa nu ga magray təwi goro a, adaba majalay ahàr gayak ti akada ge Melefit ni do, kajalay ahàr ti akada ge mis hihiriken ni. »

24 Eslini Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni ahkado : « Tamal mis awayay adəbay nu nahəma, ahàr àdəm māmbrəŋ ere ye ti awayay ni ; ku tamal təgri daliya, *tadarfəŋ naŋ kà təndal nəŋgu ni mībeseŋ. Tamal mis awayay madəbay nu ti māgray nahkay.

25 Maslaŋa ya ti àdəm ajəgur sifa gayan, awayay amət ba ni ti emijiŋ. Maslaŋa ya ti emijiŋ sifa gayan azuhva nu ti aməjəgur sawaŋ, aməmət day-day do.

26 Tamal mis àŋgəta elimeni ga duniya na dek mək èjiŋa sifa gayan a ti elimeni gani aziaya mam ? Emijiŋa sifa gayan na ti aməŋgət mam ga məmbani àna naŋ mam ?

27 Adaba nu *Wur ge Mis anara àna njədə ga Baba akaba məslər goro a kay, anəvi zlam ana ku way way do akada ge təwi gayan ya ti àgray ni.

28 Nəhi ana kuli nahəma, e kidiŋ ge mis ya təbu ahalay ni bu ni ti, wudaka ndahaŋ atəmət ti etipi nu Wur ge Mis anaŋga, anəhuriyu a bay goro vu. »

17

Vu ga Yezu ambatvu kə meleher ga ndam madəbay naŋ ni

(Mark 9.2-13 ; Lək 9.28-36)

1 Vad muku ka ahàr gani zla ti Yezu àzay Piyer, Zek akaba Zeŋ wur ga mən ge Zek ni, àhəloru tay ka ahàr ga həma zəbalani. Nday ka ahàr gatay akaba Yezu ciliŋ.

2 Tòru tìnjəa ti vu ga Yezu ni àmbativa e eri va ana tay nahaŋ a. Eri gayan ni àmbatvu, asladay akada fat, azana ka vu gayan day tìgia bəđ-bəđ talla təsladay məlaŋ.

3 Eslini tìpioru Eli nday ata Məwiz həya, nday təbu təzlapay akaba Yezu.

⁴ Piyer àra èpia tay a ti àhi ana Yezu ahkado : « Bay goro, leli m̀̀bu ahalay ti àb̀̀lay. Tamal kawayay ti nara nivicey ahay mahk̀̀r, b̀̀lan gayak, b̀̀lan ge M̀̀wiz, b̀̀lan ti ni ge Eli. »

⁵ Piyer nan ̀̀bu azlapay nahkay ti m̀̀gudun̄gudun̄ masladani àh̀̀rkiaya ka tay a, an̄gah tay. D̀̀nḡu ga maslan̄a àh̀̀nday a m̀̀gudun̄gudun̄ ni bu, àd̀̀m : « Nan̄ hini ti wur goro, nawayay nan̄ dal-dal, ǹ̀m̀r̄vu àna nan̄ dal-dal. G̀̀sumiki pakama gayan̄ ! »

⁶ Ndam *mad̀̀bay Yezu ni t̀̀ra t̀̀cia nahkay ti an̄gwaz àd̀̀gakia ka tay a dal-dal, tab̀̀had̄ mirdim meleher ndīfa ndīfa ana had̄.

⁷ Ay Yezu nak̀̀n̄ àh̀̀d̄akf̀̀n̄iyu ka tay, ènjifin̄ ka tay m̀̀k̄ àhi ana tay : « Cik̀̀maba, k̀̀grum an̄gwaz ba. »

⁸ Nday nak̀̀n̄ t̀̀helīn̄ eri, t̀̀pi maslan̄a nahan̄ ndo, si Yezu nan̄ b̀̀lan cilīn̄.

⁹ Nday t̀̀bu t̀̀ndaya ah̀̀r a h̀̀ma ni ba ni ti Yezu àhi ana tay : « K̀̀humi ere ye ti kip̀̀m ni ana maslan̄a ba, si nu *Wur ge Mis anan̄gaya e kid̄in̄ ga ndam evid̄ ba kwa. »

¹⁰ Ndam mad̀̀bay nan̄ ni t̀̀hi ahkado : « Ndam *m̀̀s̀r̄ Wakita ge Melefit ni t̀̀d̀m wudaka *Krist *Bay g̀̀dakani ya amara ni eminjia ti, ah̀̀r àd̀̀m Eli amara day ti kamam ? »

¹¹ Yezu nak̀̀n̄ àh̀̀n̄grif̀̀n̄ ana tay àd̀̀m ahkado : « Ed̄ed̄in̄ Eli ara, aslamalakabu zlam d̀̀k̄ day.

¹² Ay ǹ̀hi ana k̀̀li nah̀̀ma, Eli ti àra àndava, ay ti mis t̀̀s̀r̄ nan̄ ndo. T̀̀gria ere ye ti nday t̀̀wayay na d̀̀k̄. Nu Wur ge Mis day aǹ̀cakay daliya, at̀̀gru nahkay. »

¹³ Eslini ndam mad̀̀bay nan̄ ni t̀̀s̀ra àzlapaki ti ke Zen̄ bay m̀̀baray mis ni.

Yezu agariaba seteni ana wur nahan̄ a

(Mark 9.14-29 ; L̀̀k 9.37-43)

¹⁴ Ka ya ti t̀̀njikia ke mis dal-dalani na ti maslan̄a nahan̄ àh̀̀d̄akf̀̀n̄biyu ka Yezu, àb̀̀had̄ mirdim

¹⁵ àhi : « Bay goro, wur goro ̀̀bu seteni àniviyu agray daliya dal-dal ; a

vad̄ ndahan̄ adiyu a aku vu ahkay do ni a yam vu. M̀̀suk cicihi ti kamkam !

¹⁶ Ǹ̀zibiya nan̄ ana ndam mad̀̀bay kur na ti t̀̀gariaba, ay ti t̀̀sliki ndo. »

¹⁷ Eslini Yezu àd̀̀m : « Lek̀̀lam ye e hini vu ni ti k̀̀fumki ah̀̀r ke Melefit do, lek̀̀lam ndam magudar zlam ! Nu anan̄j̀̀had̄ kan̄gaya akaba k̀̀li aw ? Nu enēbesi ana k̀̀li kan̄gaya waw ? » M̀̀k̄ àhi ana tay : « Zumubiya wur na ahalay a nimi. »

¹⁸ T̀̀ra t̀̀zibiya wur na ti Yezu àzlacaki ke seteni ni, m̀̀k̄ seteni ni àsl̀̀kiaba ana wur na. Nahkay wur ni ègia nan̄ lala h̀̀ya.

¹⁹ Eslini ndam *mad̀̀bay Yezu ni t̀̀zalay Yezu ka ah̀̀r gatay, t̀̀hindi nan̄, t̀̀hi : « Leli m̀̀sliki magaray seteni nani ndo ni ti kamam ? »

²⁰ Yezu nak̀̀n̄ àh̀̀n̄grif̀̀n̄ ana tay, àd̀̀m : « K̀̀sl̀̀mki ndo ni ti ad̄aba m̀̀f̀ki ah̀̀r gek̀̀li ke Melefit àh̀̀ca. Ǹ̀hi ana k̀̀li nah̀̀ma, tamal ti m̀̀f̀ki ah̀̀r gek̀̀li ke Melefit kay do, ̀̀bu g̀̀zit akada hilfi ga zlam g̀̀ziteni cilīn̄ nan̄gu ni, k̀̀sl̀̀mki m̀̀hiani ana h̀̀ma hini : “Sl̀̀kaba, ru tegi” nan̄gu ni, agravu. Nahkay ti akal ere ye ti k̀̀sl̀̀mki magrani do ni ti àbi. [

²¹ Ay ti seteni akada nday nani nah̀̀ma, tamal ti k̀̀h̄ngalay Melefit ndo akaba k̀̀g̀s̄ nd̀̀ra ndo ni ti t̀̀sl̀kiaba ana mis a koksah.] »

Yezu ad̀̀m keti aǹ̀m̀t m̀̀k̄ anan̄gaba e kisīm ba

(Mark 9.30-32 ; L̀̀k 9.43-45)

²² A vad̄ nahan̄, ka ya ti Yezu akaba ndam mad̀̀bay nan̄ ni d̀̀k̄ t̀̀bu ka ahar b̀̀lan e Gelili ni ti, Yezu nak̀̀n̄ àhi ana tay : « At̀̀d̀fiki nu *Wur ge Mis ana mis ti tara t̀̀g̀s̄ nu,

²³ tara takad̄ nu. Atakada nu a ti a vad̄ ya mahk̀̀r ti anan̄gaba. » Nday nak̀̀n̄ t̀̀ra t̀̀cia ma gayan̄ na ti àh̀̀lia ah̀̀r ana tay a dal-dal.

M̀̀h̄l hadam ga ahay g̀̀dakani ge Melefit

²⁴ Ka ya ti Yezu akaba ndam mad̀̀bay nan̄ ni t̀̀n̄j̄a a Kafarnahum a ni ti ndam ya t̀̀h̄l hadam ga *ahay g̀̀dakani ge Melefit ni t̀̀h̀d̄akf̀̀n̄iyu

ke Piyer, tahi : « Məsi gekuli ni ti àpəl hadam ga ahay gəđakani ge Melefit ni do waw ? »

²⁵ Piyer àhəŋgrifəŋ ana tay : « Àbəhad do kamam ? »

Ka ya ti Piyer nakəŋ àhuriya a ahay va nahəma, Yezu àhi ma enji, àhi : « Simu, kəđəm ahəmamam ? Ndamam tabəhadī hadam akaba jaŋgal ana bəbay ka had ni mam ? Tabəhadī ana tay ti bəza ga had gatay gatayani tək, ndam mirkwi aw ? »

²⁶ Piyer àhi : « Tabəhad ti ndam mirkwi. » Eslini Yezu nakəŋ àhi « Bəza ga had gatay gatayani ti giri-giri ti təpəl do do waw ? »

²⁷ Ay ku tamal nahkay nəŋgu ni, məzumi bəruv ana tay ba. Nak ru ka dəluv ti kətəliyu gəya kəgəsaya kilif a. Kilif ya akəgəsaya enjenjeni na ti kəzləkikaba pakama, akədiviyu ahər ana siŋgu akur-akurani, siŋgu nani emisli məpəl hadam goro akaba gayak. Zəbiya, kəvi ana tay. »

18

Gəđakani ya àtam mis ndahaŋ ni ti way ?

(Mark 9.33-37 ; Lük 9.46-48)

¹ Ka sarta gani nani ti ndam *madəbay Yezu ni təhəđakfəŋiyu kə Yezu, tahi : « A *Məgur ge Melefit bu ni ti way naŋ gəđakani àtam mis ndahaŋ way ? »

² Nahkay Yezu nakəŋ àzalabiyu wur gəziteni e kidiŋ gatay vu

³ mək àđəm : « Nəhi ana kuli nahəma, tamal kəmbatumkaba majalay ahər gekuli a ndo, kiğum akada ga bəza ci6-ci6eni ni ndo ni ti akəhurumiyu a Məgur ge Melefit vu do. »

⁴ Adaba maslaŋa ya ti ahəŋgaroru ahər gayəŋ a had, anjəhad kuđufa akada ga wur hini ni ti naŋ nani gəđakani àtam mis ndahaŋ a Məgur ge Melefit bu.

⁵ Tamal ti maslaŋa àgəskabá wur gəzitena akada hini na azuhva nu a nahəma, àgəskabá nu a. »

Bumvu slimi ti kəgudarum zlam ba
(Mark 9.42-48 ; Lük 17.1-2)

⁶ Yezu àđəm keti « Ndam ya təfəku ahər ni ti mis təđəm tislī araŋa do akada ga bəza ci6-ci6eni ni. Ay tamal maslaŋa agray ti ku way way do e kidiŋ gatay bu miŋkia ke divi a nahəma, hojo təwəliviyu avar gəđakani ana maslaŋa ya ejiŋkia naŋ a ni a dəŋgu vu dondul mək tizligiyu naŋ a *dəluv gəđakani vu dəzləz.

⁷ Aw ! Cicihi àki ka ndam ga duniya ! Cicihi àki ka tay ti adaba zlam ya tagray ti mis tiŋkia ke divi a ni ti təbu kay. Zlam nday nani ti si təgravu kwa. Ay tamal maslaŋa agray ti mis ejiŋkia ke divi a nahəma, maslaŋa nani cicihi amələki.

⁸ « Tamal ahar gayak ahkay do ni asak gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, kelkaba tay a, boru tay. Àgəski hojo kəhuriyu ka məlaŋ ga sifa àna ahar bəlaŋ ahkay do ni àna asak bəlaŋ ere gani ya tizligiyu kur a *dəluv ga aku vu àna ahar gayak cəeni ni ahkay do ni àna asak gayak cəeni ni. Aku nani ti àmət dəy-dəy do. »

⁹ Tamal eri gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, zaba, zligoru. Àgəski hojo kəhuriyu ka məlaŋ ga sifa àna eri bəlaŋ ere gani ya tizligiyu kur a dəluv ga aku vu àna eri gayak cəeni ni. »

Ma gozogul àki ka təmbak mijijeni
(Lük 15.3-7)

¹⁰ Yezu àđəm keti : « Bumvu slimi lala ! E kidiŋ ga bəza nday nani bu ni ti ŋgay bəlaŋ gatayani əsli araŋa do ni ti kəđəmmum ba. Adaba məslər gatay təbu micikeni a sarta bu dek kə meleher ga Baba naŋ ya e melefit bu ni. [

¹¹ Nu *Wur ge Mis nàra ti ga mahəŋgay ndam ya ti tiji ni.]

¹² « Bi maslaŋa nahaŋ təmbəmbak gayəŋ təbu diŋ mək bəlaŋ gani eji. Àra epiya ti bəlaŋ gani naŋ àkibu ka ndahaŋ ni bi nahəma, ambərbu kru kru ambəmbu mahar ambəmbani ni a həma bu, akoru adəboru bəlaŋani ni, do waw ? Lekələm ti kəđəmmum mam ? »

¹³ Nəhi ana kuli nahəma, ka ya ti adia ahər a ni ti amərvu àna naŋ dal-dal àtama ya amərvu àna kru kru

ambəmbu mahar ambəmbani ya ti tiji ndo na do waw ?

¹⁴ Nahkay day Bəŋ gekəli naŋ ya e melefīt bu ni awayay ti ku bəlaŋ e kiđiŋ ga bəza nday nani bu day ɛji ba. »

Magudar zlam akaba məmbərfəŋana

¹⁵ Yezu àdəm keti : « Tamal wur ga muk àgudaruka zlam a ti rəkioru hiki lala lekələm cecə cəa. Tamal ɛcəkkiə ma gayak na ti kàslamala wur ga muk na.

¹⁶ Ay tamal ɛcəkki ma do ni ti zalakivu mis bəlaŋ ahkay do ni cə ti kədəgumkioru. Adaba pakama gekəli ya ekicikəmki ni ahàr àdəm mis cə ahkay do ni mis mahkər təgray sedi gani. *

¹⁷ Ay tamal ti ɛciiki ma ana tay do ni ti hi ma gani ana ndam ya *təcakalavu, təfəku ahàr ni. Tamal ɛciiki ma ana tay do daya ti mənjaləŋ akada naŋ zal ya àfəki ahàr ke Melefīt do ni, ahkay do ni akada naŋ bay *məhəl hadam.

¹⁸ « Nəhi ana kəli nahəma, ere ye ti kəgəsumkabu ka had ndo ni ti e melefīt bu day atəgəskabu do. Ay ere ya kəgəsumkabá ka had a ni ti e melefīt bu day atəgəskabu.

¹⁹ « Nəhi ana kəli keti : tamal ti mis cə e kiđiŋ gekəli bu ka had ma gatay àrakabaya ku àki ka mam nəŋgu ni, tàhəŋgalaləŋa zlam gani kà Bəŋ goro ya e melefīt bu na ti aməvi ana tay.

²⁰ Adaba ka mələŋ ya mis cə mahkər təŋgasva àna slimu goro a ni ti nu nəbu eslini e kiđiŋ gatay bu. »

²¹ Eslini Piyer àhədəkfəŋiyu ka Yezu, àhi ahkado : « Bay goro, tamal wur ga mma naŋ àbu agudaru zlam ti nəmbərfəŋa sak ehimey ? Sak adəskəla waw ? »

²² Yezu nakəŋ àhi : « Mbərfəŋa sak adəskəla ti nəhuk do. Mbərfəŋa ti sak kru kru adəskəla sak adəskəla.

²³ *Məgur ge Melefīt day nahkay : təzavu ata bay nahaŋ awayay asər duwa gayəŋ ya àfəŋ kà ku way way do e kiđiŋ ga ndam məgri təwi gayəŋ bu ni, ti təpəli.

²⁴ Ka ya ti naŋ àbu acalfəŋ kà ma gani nahkay ti təzibiyu bay məgri təwi nahaŋ duwa gayəŋ àfəŋ àgra miliyem ehimeya.

²⁵ Ay ti ɛsliki məpəlani koksah, nahkay bay ga duwa ni àdəm təsəkumoru naŋ naŋani, wal gayəŋ, bəza gayəŋ akaba zlam gayəŋ ni dek ga məpəli duwa ni àna naŋ.

²⁶ Eslini bay məgri təwi nakəŋ àbəhadī mirdim meleher ndi6 ana had ana bay ga duwa ni, àhi : “Kam-kam bəsəa hayaŋ, nara nəpəluk duwa gayak ni dek.”

²⁷ Eslini naŋ nakəŋ àsia cicihi ana bay ga duwa na. Nahkay bay ga duwa ni àmbərfəŋ duwa ni dek mək àhi “Sləka zlam gayak a.”

²⁸ « Ka ya ti bay magray təwi nakəŋ naŋ àbu asləka ni ti təkakabu ahàr ata maslaŋa nahaŋ. Maslaŋa gani nani ti təbu tagrakabu təwi, ay ti duwa gayəŋ àfəŋ àgray jik diŋ. Naŋ nakəŋ àdəki cip ka dəŋgu, àhi : “Si kəpəlu duwa goro ni kwa.”

²⁹ Eslini naŋ ya tagrakabu təwi nakəŋ àbəhadī mirdim, àhi : “Kam-kam bəsəa hayaŋ, nara nəpəluk duwa gayak ni dek.”

³⁰ Ay naŋ nakəŋ òru àfiyu naŋ a daŋgay vu, awayay məpəliaba duwa gayəŋ na dek day ti atafaya naŋ a.

³¹ Ndam ya tagrakabu təwi akaba tay ka ahar bəlaŋani ni tàra tipia ere ye ti àgri ana naŋ nahaŋ na ni ti àwəria bəruv ana tay a dal-dal. Nahkay nday nakəŋ tòru təŋgəhadī ma gani ana bay ya ti təgri təwi ni.

³² Naŋ nakəŋ àra ɛcia ma na ti àdəm təzalibiya naŋ a. Àra ɛnjia ti àhi : “Nak bay məgru təwi hini ti nak cudayani. Nəmbərfuka duwa goro na dek adaba kəgrua kam-kam a, kədəm nəmbərfuk ti

³³ ay nak ti maslaŋa ya ti kəgrumkabu təwi ni àsuk cicihi akada gayak ya kəsə cicihi ni ndo ni ti kamam ?”

³⁴ Nahkay bay ga duwa ni àzuma bəruv a dal-dal, àdəm təzoru naŋ a daŋgay vu ti təgri daliya, si tamal

* 18:16 Məŋjay Mimbiki 19.15.

aməpələba duwa gayan na dek day kwa ti atafaya nan a. »

³⁵ Yezu àdəm keti : « Tamal lekulum kəmbərənjumfəna zlam ya ti mis təgudari ana kəli na kà tay àna hud bəlan a do ni ti, Baba nan ya e melefīt bu ni aməgri ana kəli day akada ga bay ga duwa ya əgri ana bay məgri təwi ni. »

19

Yezu adəmki ma ka maday wal akaba magaray wal

(Mark 10.1-12)

¹ Yezu àra èndeveriṅa pakama gayan na ti àsləka e Gelili a, òru ka had *Zude, ke ledi nahan ga zalaka *Zurdeṅ.

² Mis dal-dal tādəboru nan, mək nan nakəṅ àhəṅgaraba ndam ya tēbesey do na.

³ Eslini ndam *Feriziyeṅ ndahan tərəkia. Tihindifiṅa ma, təhi ahkado : « Àgəski ti mis agaray wal gayan ka mawayay gayan aw ? » Təhi nahkay ti adaba tawayay tatəkar Yezu ti mādəm ma magudarani.

⁴ Yezu nakəṅ àhəṅgrifəṅ ana tay, àdəm : « Kwa ka mənəkəki ga məlan, ka ya ti Melefīt àgraya mis a ni ti àgraya ata zal ata wal a. Kəjeṅgam ma gani a Wakita ge Melefīt ni bu ndo waw ? *

⁵ Melefīt àdəm : « Nahkay ti mis zalani amahəraya a ahay ga bəṅani ata mənəni ba, mək atanjəhadkəbu ata wal gayan. Nday cəeni ti vu gatay emigi bəlan. » †

⁶ Nahkay ti nday cəeni medeveni va do. Tigia vu gatay bəlan. Ere ye ti Melefīt èbedekabá ni ti mis hihirikeni èdekaba ba. »

⁷ Mək nday nakəṅ təhəṅgrifəṅ, təhi : « Məwiz àdəm tamal mis tedevu ata wal gayan ti ahər àdəm abəkəki wakita gani, avi day kwa ti agaray ti kamam ? ‡ »

⁸ Yezu nakəṅ àdəm : « Məwiz àvi divi ana kəli ga magaray wál gekəli ti adaba lekulum kawayum məgəsumkəbu ma ge Melefīt do palam. Ay ka mənəkəki ga məlan ti àgravu nahkay ndo.

⁹ Nəhi ana kəli nahəma, maslanə ya ti àgara wal gayan a, day wal ni àgray mesəwehvu ndo, mək àda wal nahan a nahəma, maslanə nani àgra hala. »

¹⁰ Eslini ndam madəbay nan ni təhi : « Tamal ègia nahkay e kidiṅ ga zal ata wal ba ti ṅgulum mis taday wal va ba simiteni. »

¹¹ Yezu àhi ana tay ahkado : « Təgəskəbu ma gani hini ti mis dek do ; təgəskəbu ti si ndam ya ti Melefīt àvia njəda gana ana tay a ni kwa.

¹² Zlam ndahan təbu gərgəri təcəfəṅa mis ka maday wal a : mis ndahan kwa tıweya tay a vu gatay àwayay wal do. Mis ndahan ti ni mis təcəd tay. Mis ndahan keti ti ni tawayay maday wal do azuhva *Məgur ge Melefīt. Maslanə ya esliki məgəskəbu pakama hini nahəma, məgəskəbá. »

Yezu agri sulum ge Melefīt ana bəza cib-cibeni

(Mark 10.13-16 ; Lək 18.15-17)

¹³ Kələṅ gani mis ndahan təhəlibiyu bəza cib-cibeni ana Yezu ti mähəṅgali Melefīt ana tay àna məbəkəki *ahar gayan ka tay. Nday təbu təhəlibiyu bəza ni nahkay ti ndam madəbay nan ni tələgi ana tay.

¹⁴ Ay Yezu àhi ana tay ahkado : « Mbrəṅum bəza tára afa goro a, kəcumfəṅa tay a ba. Adaba mam, *Məgur ge Melefīt ti ga ndam ya təbu akada ga bəza ni. »

¹⁵ Àra àdəma ma nahkay ti abəkəki ahar ka bəza ni. Kələṅ gani àsləka eslina.

Bay ge elimeni

(Mark 10.17-31 ; Lək 18.18-30)

¹⁶ Wur dagwa nahan əbu ti arəkia ka Yezu a, àhi : « Məsi, ti nəṅgət *sifa ya àndav day-day do ni ti nàgray zlam sulumani weley ? »

¹⁷ Yezu àhi ahkado : « Kihindi nu àki ka zlam sulumani ti kamam ? Mis sulumani ti nan bəlan. Tamal kawayay mənəgət sifa ya àndav day-day do ni ti gəskəbá *Divi ge Melefīt a. »

* 19:4 Mənjay Mənjəkiani 1.27 ; 5.2. † 19:5 Mənjəkiani 2.24. ‡ 19:7 Mimbiki 24.1.

18 Nan nakəŋ àhi : « Divi weley ? »
 Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kəkád
 mis ba ; kàgray hala ba ; kigi akal ba ;
 kagray sedi ti kəsəkád malfada ba ;

19 həŋgriuru ahàr a had ana ata buk
 ata muk ; wayay ndam ya ti nak kəbu
 akaba tay ni akada ya kawayay ahàr
 gayak gayakani ni. § »

20 Eslini wur dagwa ni àhəŋgrifəŋ,
 àhi ahkado : « Divi nani ti nəgəskabá
 dek, ay ti mam àhəcukivu keti
 mam ? »

21 Yezu àra ècia pakama gayan
 na ti àhi ahkado : « Tamal kawayay
 migi mis sulumani lala nahəma,
 ru kəsəkumoru zlam gayak dek ti
 kidi sinju gani ana ndam talaga.
 Nahkay ti akəŋgət elimeni e melefít
 bu. Akagra zlam nana dek nahəma,
 kàra, kàdabay nu. »

22 Wur dagwa nakəŋ àra ècia ma ga
 Yezu ya àhi na ti àhəlia ahàr a. Nahkay
 àsləka sasuhwa, adaba zlam gayan
 àbu dal-dal.

23 Eslini Yezu àhi ana ndam
 madəbay nan ni ahkado : « Nəhi
 ana kəli nahəma, bay ge elimeni
 məhuriyu a *Məgur ge Melefít vu ti
 zləzlada dal-dal.

24 Nəhi ana kəli keti : ezligwemi
 ahuriyu e evid ge lipri vu kwalac ti
 agravu aw ? Ay ti bay ge elimeni
 məhuriyu a Məgur ge Melefít vu ni ti
 zləzlada dal-dal, àtama ge ezligwemi
 ya ahuriyu e evid ge lipri vu na. »

25 Ma ga Yezu ya àdəm ni àgria ejep
 ana ndam madəbay nan na dal-dal.
 Nday nakəŋ təzlapay e kidin gatay bu,
 tədəm ahkado : « Ay tamal nahkay ti
 way ti Melefít amahəŋgay nan way ? »

26 Eslini Yezu àmənjaləŋ kà tay, àhi
 ana tay ahkado : « Mis ti tàgray kok-
 sah ; ay Melefít ti esliki magray zlam
 dek tata. »

27 Eslini Piyer àhi ana Yezu nakəŋ
 ahkado : « Iy zla, leli məmbrəŋa zlam
 a dek, madəbay kur ti mam ama-
 grakivu ke leli mam ? »

28 Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana
 kəli nahəma, a duniya ya atagraya
 məweni ni ba ni ti nu *Wur ge Mis

anəhuriyu a mələŋ masladani goro
 vu, ananjəhadviyu e kərsi ga bay goro
 vu. Ka sarta gani nani ti lekələm ya
 kədəbum nu ni day akanjəhadumviyu
 e kərsi kru mahar cə vu ga magrafəŋa
 seriya kè dini kru mahar cəeni ge
 Izireyel na.

29 Ku way way do àmbərba zlam
 gayan azuhva nu a, bi àmbərba ahay
 gayan, bəza ga mənani, ata bəŋani,
 bəza gayan ahkay do ni vədan gayan
 nahəma, aməŋgətvù zlam nday nani
 kay àtam ndahan ni sak din. Aməŋgət
 sifa ya àndav day-day do ni daya.

30 Ay ti nday gədákani ya kama ge
 mis ni ti, mis kay e kidin gatay bu
 atanəgoru kələŋ ge mis. Nday ya kələŋ
 ge mis ni day etigi gədákani kama ge
 mis. »

20

Ndam magray təwi a vədan bu

1 Yezu àdəm keti : « *Məgur ge Mel-
 efít ti àzavu akada ga maslaŋa na-
 han àhəraya də ge miledə a, awayay
 ahəloru mis ga məgri təwi a vədan
 gayan vu ni.

2 Nahkay tàgraki cakala àki ke təwi
 ga rukani, mək nan nakəŋ àhəloru tay
 a vədan gayan ni vu.

3 Àhəraya àna njemdi ambəmbu a
 keti, èpi mis ndahan təbu a kəsa bu
 təwi gatay àbi,

4 mək àhi ana tay : “Lekələm day
 dəgum a vədan goro vu kəgrum təwi
 ti anəpəl kəli kala-kala akada ge təwi
 gekəli ya akəgrum ni.”

5 Nday nakəŋ mək tàsləka tòru. Nan
 nakəŋ àhəraya fat wis a keti, àgray
 nahkay ; àna njemdi mahkər day
 àgray nahkay.

6 Agray njemdi zlam nahəma, nan
 nakəŋ àhəraya keti, àdi ahàr ana mis
 ndahan təbu eslini mək àhi ana tay
 ahkado : “Kənjəhadum ahalay ruk
 kəgrum təwi do ni ti kamam ?”

7 Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ təhi :
 “Adaba maslaŋa èhindiki leli ke təwi
 gayan ndo.” Nan nakəŋ àhi ana tay :

“Lekulum day dagum kâgrum tawi a vedaŋ goro vu.”

⁸ « Mələkarawa àra ègia ti bay ga vedaŋ ni àhi ana gəđakani ga ndam ge tawi gayan ni ahkado : “Zalabiya ndam magray tawi na, peli siŋgu ge tawi ni ana ku way way do. Njəki məpəl ndam ya tàra kələŋ a ceceni ni, ndeveriŋ àna nday ya tàra enjia ni.”

⁹ Nahkay nday ya tòru a vedaŋ vu àna njemdi zlamani ni tàra, mək təvi ana ku way way do siŋgu ge tawi ga rukani.

¹⁰ Nahkay sarta ga məpəl nday ya tòru e tawi vu enji ni àra ènjia ti təhi ana ahàr tara təvi ana tay àtam gatay ndahaŋ ni. Ay ti təvi ana ku way way do gatay day siŋgu ge tawi ga rukani ciliŋ.

¹¹ Tàra təvia siŋgu na ana tay a nahkay ti nday nakəŋ təzərdi ma ana bay ga vedaŋ ni,

¹² təhi : “Nday hini ya tàra kələŋ a ni, təgray tawi njemdi biliŋ həya ti kəpəl tay kala-kala akaba leli ya məgray tawi rukani a fat bu, məmətakaba dal-dal ni ti ahəmamam ?”

¹³ Eslini bay ga vedaŋ ni àhi ana bəlaŋ gatay ni ahkado : “Zləba goro ni, ere ye ti nəvuk ni ti kigeni : məgray cakala ti àki ka siŋgu ge tawi ga rukani do waw ?

¹⁴ Za siŋgu ge tawi gayak a ti kəsləka nimi. Nawayay nəvi siŋgu ana bay ya ti àra kələŋ a ni kala-kala akada ya nəvuk ana nak ni.

¹⁵ Maslaŋa àbu agurki nu ka zlam ya ti nagraj àna siŋgu goro ni aw ? Tək day ti nəgri sulum ana mis ti awəruk bəruv aw ?”

¹⁶ Nahkay nday ya təbu kələŋ ge mis ni ti, mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu etigi gəđakani kama ge mis. Nday gəđakani ya kama ge mis ni ti ni, mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu ataŋgoru kələŋ ge mis. »

Yezu àdəm sak ya mahkər aməmət mək aməŋgaba e kisim ba

(Mark 10.32-34 ; Lək 18.31-34)

¹⁷ Yezu naŋ àbu akoru, àzay divi ya ti acəloru a Zerəzalem ni ti àzalakabu

ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni. Nday təbu takoru ti àhi ana tay ahkado :

¹⁸ « Cəm day, nihi ti leli məbu məcəloru a Zerəzalem. Eminjəa eslina ti atəgəsi nu *Wur ge Mis ana gəđakani ga ndam *məŋgalabakabu mis akaba Melefit akaba ana ndam *məsər Wakita ge Melefit ni. Eslini atədəm si takad nu kwa,

¹⁹ atəgəsi nu ana ndam ya təfəki ahàr ke Melefit do ni ; nday nani ti eteyefə, atəzləb nu àna kurupu cək cək, atakadfəŋiyu nu kà təndal, mək a vad ya mahkər ti anaŋgaba. »

Məŋ ga ata Zek nday ata Zeŋ ehindifiŋa zlam kà Yezu a

(Mark 10.35-45)

²⁰ Eslini wal ge Zebede tərəkia ka Yezu a akaba bəza gayan ata Zek nday ata Zeŋ a. Tàra tɪnjikia ti məŋ gatay ni àbəhadı mirdim ana Yezu meleher ndıb ana had, awayay ehindifiŋa zlam a.

²¹ Yezu àhi ahkado : « Kawayay ti nəgruk mam ? » Wal nakəŋ àhi : « Ka ya ti akəzuma bay gayak gəđakani na ti kəvi divi ana bəza goro hini cəeni ni tənəhadfuk kà gəvay, bəlaŋ ka ahar ga dəf, bəlaŋ ka ahar ga gəjar gayak ti. »

²² Ay ti Yezu àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti kihindəm ni ti kəsərum do. Ekisləmki misi zum ge hijiyem * ya enisi ni tata waw ? » Nday nakəŋ təhi : « Misliki. »

²³ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Ekisəm zum ge hijiyem ye enisi ni ti aməgravu ededıŋ. Ay ti maslaŋa ya ti amədəm way amənjəhadfu kà ahar ga dəf akaba kà ahar ga gəjar goro way ni ti nu do. Nani Bay Melefit àna ahàr gayan day ti aməvi məlaŋ nani ana mis ya naŋ àdaba tay a ni. »

²⁴ Ka ya ti ndam *madəbay Yezu kruani ndahaŋ ni ticia ma na ti təzumkia bəruv ka tay cəeni na.

²⁵ Eslini Yezu àzalakabu ndam madəbay naŋ ni dek, àhi ana tay ahkado : « Kəsəruma, bəbay ga had ni ti təgur mis ga njəda. Gəđakani ga

* 20:22 Zum ge hijiyem ni ti awayay adəmvaba daliya ga Yezu ya amacakay ni.

məlan day tədəm ahər ədəm mis təgri təwi ana tay kay, təmbrəñ mis do.

²⁶ Ay e kidin gekəli bu ni ti àgravu nahkay ba. Tamal ti maslaña e kidin gekəli bu awayay miği gədəkani ti miği bay məgri təwi ana kəli kwa sawañ.

²⁷ Tamal ti maslaña e kidin gekəli bu awayay miği kama gekəli ti miği evidi gekəli kwa.

²⁸ Nu *Wur ge Mis nərə ti, nəwayay ti mis təgru təwi do. Nərə ti ga məgri təwi ana mis sawañ, navay sifa goro ga mambay mis kay əna nañ. »

Yezu ahəngaraba ndam wuluf a cə
(Mark 10.46-52 ; Lək 18.35-43)

²⁹ Ka ya ti Yezu nañ əbu asləka a Zeriko akaba ndam mədəbay nañ na ti mis kay tədəboru nañ.

³⁰ Eslini tədi ahər ana ndam wuluf ndahañ cə, nday təbu manjəhadani kə gəvay ge divi. Nday nakəñ tərə ticia Yezu nañ əbu akoru ti tədəgiki ka zlahay, tədəm : « Bay geli, *Wur ge Devit, məsuk cicihi ti ! »

³¹ Mis kayani ni tələgi ana tay, təhi ana tay : « Lakumkaba. » Ay nday ti ni təzlahkivu kay kay sawañ, tədəm : « Bay geli, wur ge Devit, məsuk cicihi ti ! »

³² Yezu əra əcia zlahay gatay na ti əcik, əzalay tay mək əhi ana tay ahkado : « Kawayum ti nəgri mam ana kəli mam ? »

³³ Eslini təhi ahkado : « Bay geli, mawayay ti miği divi ti ! »

³⁴ Nday nakəñ təsia ciciha ana Yezu a, mək Yezu ənjifiñ kə eri gatay ni. Ka ma geli hini tiği divi həya, mək tədəboru nañ.

21

Yezu ahuriyu a Zeruzalem
(Mark 11.1-11 ; Lək 19.28-40 ; Zəñ 12.12-19)

¹ Təru tınjəa cifa kə gəvay ga Zeruzalem a, nday gwar ka həma *Oliviyə, kama ga kəsa Betfazi ti Yezu əslər ndam mədəbay nañ ni cə,

² əhi ana tay ahkado : « Dəgum a kəsa tegəni kama gekəli ni vu. Ek-injəmiya nahəma, akədumi ahər ana azoñgu məwəlani wur gani əfəñ kə gəvay. Picehəmbəbiya, dəguma əna tay a.

³ Ay tamal maslaña ahi ma ana kəli ti humi ahkado : « Bay geli awayay. » Nahkay ti atəmbərfəñ tay kə kəli həya. »

⁴ Zlam gani nani àgravu dek nahkay ti, ti pakama ga bay mahəngaray *pakama ge Melefit ni məgravu. Pakama gani nihi :

⁵ « Humi ana ndam *Siyon : « Bay gekəli nañ tegi ara, nañ kuđufa.

Nañ əki ka məñ ga azoñgu, əki ka wur ga azoñgu ya mis təhəl zlam əna nañ ni. » * »

⁶ Mək ndam *mədəbay Yezu ni təru təgray ere ye ti Yezu əhi ana tay təgray ni.

⁷ Nday nakəñ təzəbiyu məñ ga azoñgu ni akaba wur ga azoñgu ni. Tərə tınjəa əna tay a ti təbəki azana ka tay mək Yezu ənjəhadkiyu.

⁸ Mis dal-dal eslini təpədivoru azana gatay e divi vu, mis ndahañ ti ni təkwahəbiyu slimberi a vədañ bu, təbəhadivoru bilegeni.

⁹ Yezu nañ əbu akoru ti mis dal-dalani ya kama gəyañ akaba ya kələñ gəyañ ni təgray salalay, təzləbay nañ, tədəm : « *Hozana ana *Wur ge Devit ! Bay Melefit məgri sulum gəyañ ana maslaña ya ti əra əna slimiyə gəyañ a ni ! Təzləbay Melefit drin əgavəla ! † »

¹⁰ Ka ya ti Yezu əhuriya a Zeruzalem a ni ti mis ga kəsa ni dek ahər əhəlia ana tay a dal-dal. Mis ndahañ tədəm : « Nañ hini ti way ? »

¹¹ Mək mis kayani ni tədəm : « Nañ hini ti Yezu bay mahəngaray pakama ge Melefit, nañ zal Nazaret ka had *Gelili. »

Yezu a ahay gədəkani ge Melefit ni bu
(Mark 11.15-19 ; Lək 19.45-48 ; Zəñ 2.13-22)

* 21:5 Məñjay Zakari 9.9. † 21:9 Məñjay Limis 118.25-26.

12 Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu, àdi ahàr ana mis təsəkumvoru zlam akaba ndam məsəkum zlam, mək ànjəki ka magaraya tay e mite va. Àmbəhadaba tabəl ga ndam mambay sɪngu na akaba mələŋ manjəhadani ga ndam məsəkumoru kurkoduk na.

13 Àhi ana tay ahkado : « Àbu məkəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm : “Ahay goro zla ti atədəm ahay ga *mahəŋgalavù Melefit.” † Ay lekələm ti kàmbatumkaba, ègia ahuzl ga ndam akal a. »

14 Eslini a dalaka ga ahay gəđakani ge Melefit ni bu ni ti ndam wuluf akaba ndam dərə tərəkia ka Yezu a, mək àhəŋgaraba tay a.

15 Ka sarta gani nani ti bəza təzlah a ahay gəđakani ge Melefit ni bu, tədəm : « *Hozana ana *Wur ge Devit. » Gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tàra tìpia zlam magray ejep ga Yezu ya agray na akaba tìcia zlahay ga bəza na ti nday nakəŋ təzuma bəruv a.

16 Eslini nday nakəŋ təhi ana Yezu : « Kəbu kici ere ga bəza ya tədəm ni aw ? Tagray nahkay ti àbəl ay aw ? » Yezu àhi ana tay : « Iy, nəbu nici ere ye ti tədəm ni. Ay a Wakita ge Melefit bu Devit àhi ana Melefit nahkay hi : “Kàgray ti ku bəza dac-dacani akaba bəza ya ka ahar ni tekeđi tázləbay kur.” § Ma gani nani ti kəjeŋgəm ndo waw ? »

17 Eslini àmbər bu tay, àsləkaba a kəsa ni ba, òru a Bətani mək àndəhadbu eslini hundum.

*Məŋ ga wəruv ya èwi bəza ndo ni
(Mark 11.12-14, 20-24)*

18 Də ge miledə gani, Yezu nakəŋ naŋ àbu aŋgoru a kəsa ni vu ti ləwir àwərkaba naŋ a.

19 Ləwir ni naŋ àbu awər naŋ nahkay ti èpi məŋ ga *wəruv kà gəvay ge divi. Naŋ nakəŋ òru kà gəvay gani. Òru ènjəa ti àdifəŋ ahàr ana bəza gani

ndo, si slimberi ciliŋ, mək àhi ana məŋ ga wəruv ni ahkado : « Nak ti day-day ekiwi bəza va do. » Eslini məŋ ga wəruv ni èkəli həya.

20 Ndam madəbay naŋ ni tàra tìpia ti àgria ejep ana tay a, tədəm ahkado : « Ka ma geli hini ti məŋ ga wəruv ni èkəlia həya ti ahəmamam ? »

21 Eslini Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kəli nahəma, tamal kəfumkia ahàr ke Melefit a, kəjalum ahàr cə cə do ni ti ekisləmki magray ere ye ti nəgri ana məŋ ga wəruv ni ciliŋ do, ku kəhumi ana həma hini : “Radvaba, ru kədiyu a *dəluv gəđakani vu” nəŋgu ni, agravu.

22 Tamal ti kəfumkia ahàr ke Melefit a ti Melefit aməvi ere ye ti kahəŋgalumfəŋa ni dek ana kəli. »

Yezu agray təwi ti way àvi divi gani way ?

(Mark 11.27-33 ; Luk 20.1-8)

23 Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Ka ya ti naŋ àbu acahi zlam ana mis ni ti gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđakani ndahəŋ tərəkia, təhi : « Kəgray təwi hini nahkay ti kəŋgət divi gani eley ? Way àvuk divi gani way ? »

24 Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Nu day nihindifəŋa zlam bəlaŋ kə kəli a. Kəhəŋgrumufəŋa nahəma, nu day nəhəŋgrifəŋ ana kəli, nədəfi bay ya ti àvu divi ge təwi ya ti nagray ni ana kəli.

25 Nəhi ana kəli nahəma, *baray ge Zeŋ ya ti àbaray mis ni ti njəda gani Melefit àvi tək, tək day ti mis təvi aw ? »

Tàra tìcia ma na nahkay ti tàgray gejewi e kidiŋ gatay bu, tədəm : « Tamal məhi : “Melefit àslərbiyu naŋ” hi nahəma, ara ahi ana leli : “Kəgəsumkabu pakama gayəŋ ni ndo ni ti kamam ?”

26 Ay tamal mədəm keti : “Mis təvi njəda gani” ti àrakaboru do ; aŋgwaz awərfəŋa leli kə mis tezl-tezleni na, adaba nday dek tədəm Zeŋ ti naŋ bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit. »

27 Nahkay ti tãhãngrifãnj ana Yezu, tãhi : « Leli mãsar do. » Eslini Yezu àhi ana tay : « Nu day nãdãfi bay ya ti àvu divi ge tãwi ya ti nagray ni ana kãli do bilegeni. »

Ma gozogul àki ka bæza ndahanj cã

28 Yezu àhi ana tay keti : « Cãm day, ma goro àbu nãhi ana kãli ti, akajalumki ahãr ti ahãmamam ? Maslanja nahanj àbu bæza gayanj tãbu cã. Àhi ana bãlanj gani : “Wur goro ni, ru kãgray tãwi a vãdanj bu kani.”

29 Wur ni àhãngrifãnj, àhi : “Nòru do.” Ay àpãsa gũzit ti ajalay ahãr nahanj mãk òru a vãdanj ni vu.

30 Bãnj gatay ni àhi ana wur nahanj ni day nahkay. Wur ni àhãngrifãnj, àhi : “Bãba nãcia, nakoru.” Ay ti àcuhway moroni ndo.

31 E kidinj ga bæza cãeni ni bu ni ti way àgra ere ye ti bãnjani awayay na way ? » Tãhãngrifãnj tãhi : « Nanj ye enjenjeni ni. » Mãk Yezu àhi ana tay : « Nãhi ana kãli nahãma, ndam *mãhãl hadam akaba wãl mesãwehvu atãhuriyu a *Mãgur ge Melefit vu enji gekãli.

32 Adãba Zej bay mãbaray mis ni àra afa gekãli a, àdãfikia divi ge jiri ana kãli a, ay ti kãgãsumkabu ma gayanj ni ndo. Ay ndam mãhãl hadam akaba wãl mesãwehvu tãgãskabã sawanj. Ku kãra kãpãma nahkay nãnju ni, kãmbatumbaka majalay ahãr gekãli a ga mãgãskabu ma ge Zej na ndo. »

Ma gozogul àki ka ndam mãwãs vãdanj cudayani

(Mark 12.1-12 ; Lũk 20.9-19)

33 Yezu àhi ana tay keti : « Bumi slimi ana ma *gozogul nahanj keti : Bay ga vãdanj nahanj àbu nahãma, àjavù mãnj ga zlam a vãdanj gayanj ni vu,* àcafãnj azlaw tekesl, àgraya mãlanj ga mãducaya yam ga bæza ga mãnj ga zlam na, àkay lãli zãbalani, mis acãlkiyu ka ahãr gani ga mãjãgay vãdanj ni. Kãlanj gani àfivù vãdanj ni a ahãr vu ana mis ti tãwãs, mãk àslãka, òru e mirkwi zlam gayanj.

34 Sarta ga mãpalay bæza ga zlam ni àra ãnjia ti bay ga vãdanj ni àslãrbiyu ndam mãgri tãwi afa ga ndam mãwãs vãdanj ni ti tãhãlikaboru ja gani gayanj.

35 Ay nday ya tãslãrbiyu tay ni tãra tinjia ti ndam mãwãs vãdanj ni tãgãs tay yaw yaw. Tãra tãgãsa tay a ti tãzlãb bãlanj gani, tãkadã bãlanj gani, bãlanj gani ti ni tãzligi àna akur simiteni.

36 Eslini bay ga vãdanj ni àslãrbiyu mis ndahanj kay tãtam nday ye enjenjeni ni. Tãra tinjia ti ndam mãwãs vãdanj ni tãgri ana tay akadã ya tãgri ana nday ye enjenjeni ni.

37 Kãlanj gani nahãma, bay ga vãdanj ni àslãrbiyu wur gayanj gayanjani, àhi ana ahãr : “Wur goro ni ti atãgãsiki ma.”

38 Ay ndam mãwãs vãdanj ni tipia wur na nanj àbu ara ti tãzlapay e kidinj gatay bu, tãdãm ahkado : “Nanj tegãni ti mekeji gayanj ; mãmbrãnj nanj ba, makadũm nanj ; nahkay ti vãdanj ni emigi geli.”

39 Àra ãnjikia ka tay a ti tãgãs nanj yaw, tãzãba nanj a vãdanj ni ba, tãru tãkadã.

40 « Nãdãm nahãma, bay ga vãdanj ni amãslãkãbiya ti amãgri mãm ana ndam mãwãs vãdanj ni mãm ? »

41 Nday nakãnj tãhãngrifãnj, tãhi : « Amãbazl ndam mãwãs vãdanj cudayani ni, mãk amãvi vãdanj ni ana mis ndahanj. Nahkay nday nani atãhãlibiyu ja gani gayanj ka mãwayay gayanj. »

42 Eslini Yezu nakãnj àhi ana tay : « A Wakita ge Melefit bu, àbu mãbãkiani nahkay hi :

“Akur nahanj àbu ti ndam mãlãm ahay tãwayay magray tãwi àna nanj ndo.

Ay ti akur gani nani ãgia akur ya akay ahay na dẽk sawanj.

Ere nani ti tãwi ga Bay Melefit, agri ejep ana leli.” †

« Lekũlum kãjẽnjãm ma gani nani dãday-dãday ndo waw ?

43 Nãhi ana kãli nahãma, lekũlum ndam ya ti giri-giri Mãgur ge Melefit

* 21:33 Zlam ya àjavù a vãdanj vu ni ti *vinj. † 21:42 Limis 118.22-23.

ni gekali ni ti akəhurumiyu do ; Melefit aməvi ti ana ndam ya ti təgəsiki ma, təgri təwi ni. [

⁴⁴ Akur gani nani nahəma, tamal maslaña àdədkiya ti maslaña nani aməhuɔkaba ŋguc ŋguc. Ay tamal akur ni àdəkia ti ni, amanɔgələdkaba naŋ a.] »

⁴⁵ Eslini gəɖákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *Feriziyen ni tàra tici ma *gozogul ga Yezu ya àdəm na ti tèsəra àdəmki ti ka tay.

⁴⁶ Nahkay tawayay təgəs naŋ. Ay mis təbu eslini kay ti təgəs naŋ ndo, adaba aŋgwaz àwərfəŋa tay kè mis dal-dalani na. Adaba mis ni tədəm naŋ ti naŋ bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit.

22

Ma gozogul àki ka wuməri gəɖákani (Mark 14.15-24)

¹ Eslini Yezu àhi ma *gozogul nahaŋ ana tay keti. Àhi ana tay ahkado :

² « *Məgur ge Melefit ti təzavu akaba bay nahaŋ gəɖákani àgray wuməri ga mədi wal ana wur gayaŋ ni.

³ Nahkay àsləroru ndam məgri təwi gayaŋ ni ti təzalabiya mis ya ti àzalay tay na ti tàra ka wuməri na ; ay ti mis nday nani tàcuhway moroni ndo.

⁴ Eslini bay nakəŋ àsləroru ndam məgri təwi ndahaŋ keti, àhi ana tay : “Dəgum kəhumi ana mis ya nàzalay tay ni ahkado : Nəslamalakabá zlam ga wuməri na, nàbazla kokúr akaba zlam ga gənaŋ goro ndahaŋ midiseni a ; zlam dek maslamalakabani, dəguma ka wuməri na.”

⁵ Ay ndam ya ti àzalay tay ni tàcuhway moroni ndo ; tàsləka tòru e təwi gatay vu. Maslaña nahaŋ òru a vədaŋ gayaŋ vu, maslaña nahaŋ òru ka cakalay gayaŋ.

⁶ Mis ndahaŋ ni ti ni təgəs ndam məgri təwi ana bay ni, təgri daliya ana tay mək təbazl tay.

⁷ Nahkay bay ni àzuma ɓəruv a, àsləroru ndam slewja gayaŋ təbazl

ndam ya ti təbazl ndam məgri təwi ni, tēviyekaba kəsa gatay na.

⁸ Eslini bay ni àhi ana ndam məgri təwi ni ahkado : “Zlam məzumani ga wuməri ni maslamalakabani, ay ti ndam ya nəzalay tay enji ni ti nàwayay tay va do.

⁹ Nihi nahəma, dəgum ka mazlalamba ge divi, zalumbiya mis ya kədumi ahàr ana tay eslini na dek tàra ka wuməri na.”

¹⁰ Eslini ndam məgri təwi nakəŋ tòru ka mazlalamba ge divi ni, təzalakabu ndam ya tēdi ahàr ana tay eslini ni dek ; ndam cuday akaba mis sulumani dek tàra ka wuməri na. Mis ni tàra tɪnjikaba ti tərəhva a ahay ni va ndəŋ.

¹¹ « Kələŋ gani bay ni àhurkiviyu ka ndam ya ti àzalakabu tay ni a ahay vu ga məmənjiyu tay. Eslini naŋ nakəŋ èpi zal nahaŋ azana ga wuməri ni àfəŋ bi ;

¹² èhindifiŋa, àhi ahkado : “Zləba goro ni, azana ga wuməri ni àfuk bi ti kàhəraya ahalay a ti ahəmamam ?” Ay ti maslaña gani nani èsliki məhəŋgrifəŋani ndo.

¹³ Nahkay bay ni àhi ana ndam məgri təwi ni ahkado : “Wəlumikaba asak akaba ahar a ti kizligumiyu naŋ e mite vu a məlaŋ ziŋ-ziŋeni vu. Eslini emitəwi, amacakay daliya dal-dal.” »

¹⁴ Yezu àdəm keti : « Ndam ya ti Melefit àzalay tay ni ti nday kay, ay ndam ya ti àdəkiba tay a ni ti nday kay do. »

Ma ga hadam ya təpəli ana bay gəɖákani ga ndam Rom ni

(Mark 12.13-17 ; Lək 20.20-26)

¹⁵ Eslini ndam *Feriziyen ni təzlapay e kidiŋ gatay bu tədəm : « Magray ahəmamam ti Yezu mədəm ma magədavani ti məgəski naŋ ni mam ? »

¹⁶ Nahkay nday nakəŋ təslərkiuru ndam madəbay tay ndahaŋ akaba ndam ndahaŋ ya tadəbay bay *Erot ni ti tēhi ana Yezu ahkado : « Məsi, məsəra nak ti kədəm ma ge jiri, kachi zlam ya ti Melefit awayay ni ana mis àna jiri gani. Aŋgwaz àwərfəŋa kur kà pakama ge mis ya tədəmkuk na do ;

ku kè meleher ga way way do day kàgray aṅwaz do.

17 Ay ti hi ana leli nimi, a majalay ahàr gayak bu ni ti Melefit àvia divi ana leli a ga mabəhadī hadam ana *bay gədakani ga ndam Rom a tək, àvi ana leli ndo waw ? »

18 Nday nakəṅ tàra təhia ma na nahkay ti Yezu àsəra tədəmaya ma ge jiri ga huđ gatay a ndo. Nahkay àhi ana tay ahkado : « Lekuləm ti kawayum mis tādəm lekuləm ndam jireni, ay ti lekuləm ndam jireni do ! Kəhəlumfua eyə a ti kamam ? »

19 Nga ṅgazlumubiya siṅgu akur-akurana ya ti mis təpəl hadam àna naṅ na day nimi. » Mək nday nakəṅ təvi siṅgu akur-akurani bəlaṅ.

20 Eslini naṅ nakəṅ àhi ana tay ahkado : « Àki ka siṅgu hini ti mazavu ga ahàr ga way ? Slimi məbəkiani ni ti ga way ? »

21 Təhəṅgrifəṅ, təhi ahkado : « Ga bay *Sezar. * » Nahkay naṅ nakəṅ àhi ana tay ahkado : « Həṅgrumi zlam ga bay Sezar ni zlam gayan, ge Melefit ti ni həṅgrumi ana Melefit zlam gayan. »

22 Tàra ticia ma ga Yezu ya àhi ana tay na ti àgria ejep ana tay a dal-dal. Nahkay təmbərba naṅ, təsləka.

Manṅabana e kisim ba (Mark 12.18-27 ; Lək 20.27-40)

23 Ka fat gani nani nahəma, ndam *Seduseyən ndahan tərəkia ka Yezu a. Ndam Seduseyən ti tədəm mis àməta ti àṅgaba e kisim ba koksah. Nahkay nday nakəṅ təhi ana Yezu ahkado :

24 « Məsi, Məwiz àdəm ahkado : “Tamal mis àməta, wal gayan èwii wur ndo nahəma, ahàr àdəm wur ga mən ga zal ni azay wal ni, ti tīwia mekeji ana wur ga mənani ya àmət na.” †

25 Yaw mis ndahan təbu afa geli nday adəskəla kà mən gatay, gədakani gatay ni àda wal a. Àra àza wal na ti èwifina wur a ndo, mək zal ni àməta.

Àra àməta àmbərba wal gayan na ti mimbiki ga zal ni àzay.

26 Àra àza wal na ti naṅ day èwifina wur a ndo, mək àməta. Mimbiki gayan ye cə ni day àgray nahkay, mək àməta. Nahkay nday adəskəlani ni dek tàza wal na day tīwifina wur a ndo mək nday dek təməta.

27 Kələn gani wal ni day àra àməta.

28 Ay ka fat ya ti mis dek atanṅaba e kisim ba nahəma, wal ni ti way bəlaṅ e kidin gatay adəskəlani ni bu amazay way ? Nday dek tàza naṅ a ni. »

29 Ay Yezu nakəṅ àhəṅgrifəṅ ana tay, àdəm ahkado : « Majalay ahàr gekəli ti kigeni do, adəba kicəmbaba ma ga Wakita ge Melefit ya Məwiz àbəkia na ndo, kəsərum njəda ge Melefit do palam.

30 Nədəm nahəma, ka ya ti mis atəməta mək atanṅaba e kisim ba ni ti zawal ataday wəl va do, wəwal day ataday zawal va do. Atanjəhad dek akada ga *məslər ge Melefit ya təbu a huđ melefit bu ni sawan.

31 Ay tamal ti mazlapaki ka ma ge mis ya tanṅaba e kisim ba nahəma, kəjeṅgəm ma ge Melefit ya àhi ana kəli ni ndo waw ? Melefit àdəm :

32 “Nu Melefit ga Abraham, nu Melefit ga Izak, nu Melefit ge Zekup.” Melefit ti naṅ Melefit ga ndam ya àna sifa ni, do ni ti ga nday ya təməta ni do. » ‡

33 Mis dal-dalani ni təbu tici zlam gayan ya acahi ana tay ni ti ma gayan ni àgria ejep ana tay a dal-dal.

Divi ge Melefit ya ti ahàr àdəm mis təgəskabu enji ni ti weley ?

(Mark 12.28-34 ; Lək 10.25-28)

34 Ndam *Feriziyən ni təsəra Yezu àwəlkiya ndam *Seduseyən na ka pakama. Tàra təsəra nahkay nahəma, təcakalavu

35 mək bay *məsər Wakita ge Melefit bəlaṅ e kidin gatay bu awayay ahəlfəna eyə kà Yezu a, nahkay àhi :

* 22:21 Ka siṅgu gatay lu ti ndam Rom tagrakiaya mazavu ga bay gədakani gatay a, təbəkia slimy gayan daya. † 22:24 Mənjay Mimbiki 25.5. ‡ 22:32 Mahərana 3.6, 15, 16.

36 « Məsi, *Divi ge Melefit ya ti ahàr àdám mis tégəskabu enji ni ti weley ? »

37 Yezu àhəngrifəñ, àhi : « “Wayay Bay Melefit gayak àna hud bəlan, àna sifa gayak dek akaba àna majalay ahàr gayak dek.” §

38 Hini gani ti Divi ye enjenjeni, Divi ya ti ahàr àdám mis tégəskabu enji ni.

39 Divi ye cə ya ahàr àdám mis tégəskabu ni ti nihi : “Wayay ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni.” *

40 Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz ni akaba pakama ga ndam ndahan ya təhəngaray *pakama ge Melefit ni dek ti təvu e Divi cəni hini bu. »

Bay gədəkani ya amara ni nañ wur ge Devit aw ?

(Mark 12.35-37 ; Lək 20.41-44)

41 Ndam *Feriziyen ni nday təbu macakalavani nahkay ti Yezu àhi ana tay ahkado :

42 « Ləkələm ti kəhumi ana ahàr *Krist *Bay gədəkani ya amara ni ti nañ way ? Nañ wur ga way ? » Nday nakəñ təhəngrifəñ, təhi : « Nañ ti *Wur ge Devit. »

43 Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal nahkay ti ahəmamam Devit nañ nañani àna ahàr gayan àdám Bay gədəkani ya amara ni ti bay gayan ni mam ? Àdám ma gani àna njədə ga *Məsuf ge Melefit, ma gani nani ti nihi :

44 “Bay Melefit àhi ana bay goro :

Njəhadə gwar kə ahar ga dəf goro a, a məlan ga gədəkani va.

Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kə meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.” †

45 « Nədəm nahəma, Krist nani ti Devit azalay nañ bay gayan ti, təzalay nañ *Wur ge Devit keti ti kamam ? »

46 Yezu àra àdəma ma nahkay ti maslaña ya ti esliki məhəngrifəñani ni ti àbi. Kwa ka fat nani maslaña ya ti azay njədə gayan ge mihindifinə ma nahan a ni ti àbi va bi.

23

Bumvu slimi àna ndam məsər Wakita ge Melefit ni

(Mark 12.38-39 ; Lək 11.43, 46 ; 20.45-46)

1 Nahkay ka ya ti mis dek təbu təbi slimi ana ma ga Yezu nahəma, Yezu nakəñ àhi ana mis dal-dalani ni akaba ana ndam mədəbay nañ ni ahkado :

2 « Ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba ndam *Feriziyen ni ti Melefit adaba tay ga mədəfiaba *Divi ge Melefit ya Məwiz abəki na ana mis a.

3 Gəsumiki pakama gatay ni ana tay, grum ere ye ti təhi ana kəli ni dek, ay ti kəgrum zlam gatay ya tagray ni ba, adəba təgray zlam ya tədəmaya ni do.

4 Pakama gatay ya təhi ana mis grum ni ti akada zlam mədəsani dal-dal ya təwəlkabu, təhəlkiyu ke mis ni, ay ti nday ndayani ku àna weleher tekeđi təwayay məjənaki tay do.

5 Təwi gatay ya tagray ni dek ti təwayay ti mis tədəm abəlay. Nahkay zlam gatay ya ti təwəlkabu ni * ti gədəkani atam ge mis ndahan ni. Zlam ya ti tədəməkkiyu ka mugudi gatay ni † day zəbalani atam ge mis ndahan ni.

6 Təwayay manjəhadvəni e kərsi ga gədəkani vu ka məlan məzum zlam ga wuməri akaba a ahay ga *mahəngalavù Melefit bu.

7 Təwayay ti mis təgri sa ana tay a gosku bu kə meleher ge mis dek. Təwayay ti mis təzalay tay “Məsi.”

§ 22:37 Mimbiki 6.5. * 22:39 Levi 19.18. † 22:44 Limis 110.1. * 23:5 Ka ya ti təhəngalay Melefit ni ti ndam Zəde ndahan təwəlkabu zlam ke meleher ahkay do ni təwəlvù a ahar vu ; a hud ga zlam gani nani bu ni ti pakama ge Melefit abə məbəkiani. Àna ma asara ti təzalay zlam məwəlkabani gani nani filakter. (Mimbiki 6.8). † 23:5 Ndam Zəde tədəməkkiyu zlam akada ezewed ka ma ga mugudi gatay ga mədəfaki nday ndam ge Melefit (Macalani 15.37-41).

⁸ Ay lekulum zla ti kawayum ti mis t̄zalay k̄li “M̄si” ba, adaba lekulum dek ti k̄ m̄n̄ gek̄li, M̄si gek̄li day nañ b̄lañ.

⁹ Mis ya ka had ni ti k̄zalum tay “baba” ba. Adaba B̄n̄ gek̄li ti nañ b̄lañ, nañ e melef̄it bu.

¹⁰ Kawayum ti mis t̄zalay k̄li “ḡd̄akani” ba, adaba Ḡd̄akani gek̄li ti nañ b̄lañ, nani *Krist.

¹¹ Maslaña ya ti nañ ḡd̄akani e kid̄iñ gek̄li bu ni ti bay ya ti am̄gri t̄wi ana k̄li ni.

¹² Nahkay day maslaña ya ti awayay ḡd̄akani ni lu, Melef̄it amaf̄ekad nañ k̄l̄n̄ ge mis dek. Ay maslaña ya ti àd̄m nañ k̄l̄n̄ ge mis dek ni day, Melef̄it am̄vi m̄lañ ḡd̄akani. »

Ndam ya ti tawayay ti mis t̄d̄m nday ndam jireni ni

(Mark 12.40 ; L̄k 11.39-52 ; 20.45-47)

¹³ « Lekulum ndam *m̄s̄r Wakita ge Melef̄it akaba ndam *Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis t̄d̄m lekulum ndam jireni ni ti ak̄sum cicihi, adaba k̄bum k̄cumf̄n̄a mis ndahañ ga m̄huriyani a *M̄gur ge Melef̄it va. Lekulum lekulumeni day k̄hurumiyu do, k̄cumf̄n̄a ndam ya tawayay m̄huriyani na daya.

[
¹⁴ « Lekulum ndam m̄s̄r Wakita ge Melef̄it akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis t̄d̄m lekulum ndam jireni ni, ak̄sum cicihi. Adaba k̄bum k̄h̄lumf̄n̄a zlam ga w̄l madakway a dek, k̄bum k̄p̄sumki ka mah̄ngalay Melef̄it, kawayum ti mis t̄d̄m lekulum mis sulumani. Azuhva nani seriya ya ti Melef̄it amagraf̄n̄a k̄ k̄li a ni amatam ge mis ndahañ ni.]

¹⁵ « Lekulum ndam m̄s̄r Wakita ge Melef̄it akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis t̄d̄m lekulum ndam jireni ni, ak̄sum cicihi. Lekulum k̄bum k̄d̄gum ka had ndahañ ḡrḡari kay ku àna asak, ku àna *slalah ga yam, ti k̄nḡatum ku mis b̄lañ ga mad̄bay k̄li. Ay tamal

ti k̄nḡatum maslaña b̄lañ nah̄ma, k̄grum ti m̄gudar zlam atam gek̄li ni sak c̄ ; nahkay egi maslaña ya ti Melef̄it ezligiyu nañ a *d̄l̄v ga aku vu di ni akada ya ti am̄biyu k̄li ni.

¹⁶ « Lekulum ndam wuluf ya k̄dumf̄n̄a ahar ka ndam wuluf ndahañ a ni, ak̄sum cicihi. Adaba k̄bum k̄d̄mum : “Maslaña ya ti àmbada àna *ahay ḡd̄akani ge Melef̄it na ti m̄baday ni àzum nañ do, ay tamal àmbada àna gru ya tangah a ahay ḡd̄akani ge Melef̄it ni ba ni ti m̄baday ni azum nañ.”

¹⁷ Lekulum ti ndam wuluf murani eded̄iñ. E kid̄iñ ga ata ahay ḡd̄akani ge Melef̄it ni nday ata gru ni bu ni ti ḡd̄akani ti weley ? Ḡd̄akani ti gru ni t̄k day ti ahay ḡd̄akani ge Melef̄it ya agray ti gru ni m̄gi *nj̄latani ni aw ?

¹⁸ K̄bum k̄d̄mum keti : “Maslaña ya ti àmbada àna m̄lañ ya ti *teviyekiki zlam ana Melef̄it na ti m̄baday ni àzum nañ do, ay tamal àmbada àna zlam ya ti teviyekki na ti m̄baday ni azum nañ.”

¹⁹ Lekulum ti wulufani eded̄iñ. E kid̄iñ ga m̄lañ ya ti teviyekiki zlam ana Melef̄it ni nday ata zlam ya teviyekki ni bu ni ti ḡd̄akani ti weley ? Ḡd̄akani ti zlam ya teviyekki ni t̄k day ti m̄lañ ya agray ti zlam ni m̄gi nj̄latani ni aw ?

²⁰ Maslaña ya ti ambaday àna m̄lañ meviyekiki zlam ana Melef̄it ni ti àmbaday àna nañ cilin̄ do, àmbaday ti àna zlam ya ti teviyekki ni daya.

²¹ Maslaña ya ti ambaday àna ahay ḡd̄akani ge Melef̄it ni ti àmbaday àna ahay ni cilin̄ do, àmbaday ti àna Melef̄it ya nañ àvu ni daya.

²² Maslaña ya ti ambaday àna hud̄ melef̄it ni ti àmbaday àna hud̄ melef̄it ti cilin̄ do ; àmbaday ti àna k̄rsi ge Melef̄it, àna Melef̄it nañ ya nañ àvu gappa manj̄had̄viyani ni daya.

²³ « Lekulum ndam m̄s̄r Wakita ge Melef̄it akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis t̄d̄m lekulum ndam jireni ni, ak̄sum cicihi. Adaba azagat, matakavay akaba slimberi ndahañ ya tidi eli àna

tay ni tekedi, kàbum kàzumiaba bilin a hud ga kruani ba ana Melefit a. Ay *Divi ge Melefit tàbu, tètam nday ya ti kàgəsúmka bu ni : magray jiri, mægri zlam sulumani ana mis akaba mawayay Melefit. Divi nday nani ti kàgəsúmka bu do. Giri-giri ti ere ye ti amal kàgrum enji ni ti nday gani, day kwa ti kàgrum zlam ndahan ya Məwiz àdəm grum ni.

24 Lekulum ndam wuluf ya kədumfəna ahar kà ndam wuluf ndahan a ni, kàbum kəngazumaba zlam gekuli ya kisum na, kàhumi ana ahàr bi ezəwi àdəkiviya, ay ti kipurmkivu ezligwemi ya àkibu ni do kəndum akaba na.

25 « Lekulum ndam məsar Wakita ge Melefit akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis tādəm lekulum ndam jireni ni, akəsüm cicihi. Adaba lekulum kàbum kabarumfəna aləŋ ge hijiyem akaba aləŋ ga halaf a, ambatakani do a hud gekuli bu ni ti akal akaba cuday cisl.

26 Lekulum ndam Feriziyen ti ndam wuluf ! Barumfəna hud ge hijiyem na enji a day, nahkay ti aləŋ gani day emigi njəlata.

27 « Lekulum ndam məsar Wakita ge Melefit akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis tādəm lekulum ndam jireni ni, akəsüm cicihi. Adaba lekulum kàbum akada mindiviŋ ya tagrakia yam ga zlam bəf-bədana amənjavu gwar ka dala ti àbəlaj, ambatakani do a hud gani bu ni ti aslat ge mis akaba zlam magədavani gərgəri təvu cisl cisl ni.

28 Lekulum day nahkay, mis tamənjələŋ kè kuli ti akada lekulum ndam jireni, ambatakani do cuday akaba masəkaf malfadà təniki ka məbəruf ana kuli dal-dal.

29 « Lekulum ndam məsar Wakita ge Melefit akaba ndam Feriziyen, lekulum ya ti kawayum ti mis tādəm lekulum ndam jireni ni, akəsüm cicihi. Adaba lekulum kàbum

kədəzlamkiyu mindiviŋ ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit ya ahaslani ni lala, kàbum kəngələdəm mindiviŋ ga ndam jireni,

30 mək kədəmum ahkado : “Tamal ka ya ti ata bəŋ geli tábazl ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ni leli day mələbu ti akal leli mægəsiki ana tay ga mabazl ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ni ndo.”

31 Nahkay lekulum lekulumani kəgrumkia sedi ka ahàr gekuli a, kədəmum lekulum bəza ga ndam ya tábazl ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ni.

32 Nahkay ti ndeveriŋum təwi ga ata bəŋ gekuli ya tənjàki ni, kəmbərəŋum ba !

33 Lekulum ti zlam a had, lekulum medékw ! Akatamumfəna kà dəluv ga aku ya Melefit amatraḅ kuli àna naŋ na ti ahəmamam ?

34 Nahkay ti nara nəsləribiyu ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ana kuli, ndam məsar zlam akaba ndam məsar Wakita ge Melefit ana kuli ; akabazlum ndahan, akadarumfəŋ ndahan kà təndal, akəzləbüm ndahan àna kurupu a ahay gekuli ya *kahəŋgalumvù Melefit ni bu, ndahan ti ni akədəbumoru tay ka kəsa ka kəsa ga mægri daliya ana tay.

35 Nahkay ti ndam jireni ya mis tábazl tay ni dek ti seriya gani amədədki ke kuli, adaba kala kabazlum tay ti lekulum lekulumeni. Ànjəkibiya kwa ka ga Abel àbivaya ana ga Zakari wur ge Berisi na. Kəkadum Zakari ti e kidiŋ ga mələŋ meviyekiki zlam ana Melefit ata mələŋ *njəlātani ga ahay gədakani ge Melefit ni bu. †

36 Nəhi ana kuli nahəma, zlam ya mis tągudarbiyu ni dek ti seriya gani amədədki ka ndam ye e hini vu ni. »

Yezu etəwi ndam Zeruzalem (Luk 13.34-35)

37 « Ndam Zeruzalem, ndam Zeruzalem, kàbum kabazlum ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit,

† 23:35 A Wakita ge Melefit ya ahaslani ga ndam Zude ni bu ni ti tādəmki ma ka Abel ka mənjàki gani (Mənjàkiani 4.8). Tādəmki ma ka Zakari wur ge Berisi ti ni ka mandav gani (2 Labara 24.20-22).

kàbum kabazlum ndam ya ti Melefit aslèribiyu tay ana kùli ni àna mizligi tay àna akur daya. Sak ehimeya nàwaya macakalakabá kùli a akada ga mən̄ ge mickər ya acakalakabu bəza gayan̄, abəki kərpasla gayan̄ ka tay ni. Ay ti lekələm kəcuhwum ndo.

³⁸ Nahkay ti Melefit aməmbərən̄ ahay gekùli ni amanjəhad̄ gwen̄ja.

³⁹ Nəhi ana kùli nahəma, ekipəm nu e eri vu va do. Ekipəm nu wudaka ti si kədəmuma “Bay Melefit məgri sulum gayan̄ ana maslaṅa ya ti amara àna slimi gayan̄ a ni” § day kwa. »

24

Yezu adəm etembedkaba ahay gəḍakani ge Melefit na

(Mark 13.1-2 ; Lək 21.5-6)

¹ Ka ya ti Yezu àhəraya a *ahay gəḍakani ge Melefit ni ba, naṅ àbu asləka ni ti ndam madəbay naṅ ni tàhəḍakfəṅiyu təhi ahkado : « Mənjaki ahəmamam tələm ahay gəḍakani ge Melefit ni day ti ! »

² Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Kìpəma ahay hini medezleni na do waw ? Nəhi ana kùli nahəma, etembedkaba besək-besək, ku akur bəlaṅ day amanjəhadki ka akur naṅ va do. »

Ere ye ti amagravu ka mandav ga məlaṅ ni

(Mark 13.3-13 ; Lək 21.7-19)

³ Yezu naṅ àbu manjəhad̄ani digusa ka ahàr gayan̄ ka həma *Oliviye nahəma, ndam madəbay naṅ ni tàhəḍakfəṅiyu mək tihindifiṅa ma, təhi ahkado : « Hiaba ana leli a, ere gani amagravu ti ananaw ? Aməsərkaba sarta ya akəṅga akaba sarta ga mandav ga duniya ni ti ahəmamam ? »

⁴ Eslini Yezu nakəṅ àhi ana tay ahkado : « Bumvu slimi maslaṅa àgosay kùli ba.

⁵ Adaba mis kay atara, ku way way do amədəm naṅ ti nu, amədəm naṅ ti *Krist *Bay gəḍakani ya amara ni. Nahkay atagosay mis kay.

⁶ Mis atagray silik kè cifeni akaba kè driṅeni, ekicəm ma gani. Kicəma ti kəgrum aṅgwaz ba. Ahàr àḍəm zlam nday nani təgravu kwa. Ku tamal təgrava nahkay nəṅgu ni, mandav ga duniya faṅ do.

⁷ Ndam ga had̄ ndahaṅ atakad̄vu akaba ndam ga had̄ ndahaṅ, bəbay ndahaṅ akaba bəbay ndahaṅ. Had̄ amadaḍay a kəsa gərgərani ndahaṅ bu, ləwir day amələbu a kəsa gərgərani ndahaṅ bu.

⁸ Zlam nday nani ḍək ti mən̄jəki ga daliya cilin̄, təzavu akada ga wur ya ajibiyu aslèr ana wal a hud̄ bu ni.

⁹ « Eslini atəgəsi kùli ana mis ndahaṅ ga məgri daliya ana kùli, atabazl kùli daya. Mis ga duniya ḍək etizirey kùli adaba lekələm ndam goro.

¹⁰ Ka sarta gani nani ti mis dal-dal atəmbərən̄ məfəku ahàr, etizirevu, atəsəkumoru mis gatay ndahaṅ.

¹¹ Ndam ya tədəm nday ndam mahəṅgaray *pakama ge Melefit ambatakani do tasəkad̄ malfada ni atələbu dal-dal, atagosay mis kay dal-dal.

¹² Nahkay ti atagudarkivu zlam, mis dal-dal atawayavu akada ya ahaslani va do.

¹³ Ay ti maslaṅa ya ti aməmbərən̄ nu do duk abivoru ana vad̄ ga mandav ga sifa gayan̄ ni ti Melefit amahəṅgay naṅ.

¹⁴ Wudaka duniya andav nahəma, ahàr àḍəm mis təhia *Ma Məweni Sulumani àki ka *Məgur ge Melefit na ana mis ga had̄ gərgərani na ḍək, ti nday ya ti nday ndam *Zude do ni ḍək tici ma gani day kwa. Kələṅ gani duniya amandav həya. »

Daliya dal-dalani ya mis atagray ni

(Mark 13.14-23 ; Lək 21.20-24)

¹⁵ Yezu àḍəm keti : « Kəsəruma, ahaslani bay mahəṅgaray *pakama ge Melefit Deniyel àḍəmki ma ka zlam magədavani ya ti àbəlay do ferereni, ezin̄ zlam ḍək ni. * Zlam gani amagravu ; amagrava ti ekipəm naṅ ka

məlan *njəlatani. » (Bay ya ti ejeŋgey ma hini ti ahàr àdəm mîci lala).

16 « Ekipuma naŋ a ti ahàr àdəm ndam ya ka haɗ *Zude ni tâcuhworu a həma vu kwa.

17 Maslaŋa ya ti naŋ ka *dalahar ga ahay gayan ni àhəraya, àhuriyu a ahay vu ga məhəlaya zlam gayan a day ba. Mâhəraya mâcuhway sawan.

18 Maslaŋa ya ti naŋ a vədan bu ni ti ni, àŋga a magam a ga mara mazay azana gayan ba. Mâcuhway sawan.

19 Ka sarta gani nani ti wál a huɗ akaba nday ya ti bəza təfəŋ kà tay ka ahar ni atasay cicihi !

20 Nahkay ti həŋgalum Melefit ti ere gani nani àgravu ge milevi ahkay do ni a vad *məpəsabana va ba,

21 adaba ka sarta gani nani ti mis atəcakay daliya kay atam daliya ndahan ya mis təcakabiyu kwa ahaslani ka mənəkəki ga məlan ni duk àbivaya ana kana ni. Kələŋ ga daliya nani ti daliya ndahan atələbi akada nani day-day va bi.

22 Melefit àdəm sarta gani nani aməpəs do, do ni ti maslaŋa àbi am-atamfəŋa kà daliya nana bi. Melefit àdəm aməpəs do ni ti azuhva ndam gayan ya adaba tay a ni palam.

23 « Ka sarta gani nani ti tamal maslaŋa ahi ana kəli ahkado : “Pum *Krist naŋ àbu ahalay !” ahkay do ni : “Naŋ àbiyu tegi !” nahəma, kəgəsumiki ma gayan ni ba.

24 Adaba mam ? Ndam ndahan atara tasəkad malfada, ku way way do amədəm naŋ Krist ahkay do ni naŋ bay məhəŋgri ma ge Melefit ana mis. Atagra y zlam ya ti mis tàgray koksah, mis tìpi day-day ndo ni akaba zlam ya ti aməgri ejep ana mis ni. Tamal agravu tata ni, tawayay mesipet ndam ya ti Melefit adaba tay a ni.

25 Lekulum zla nahəma, bumvu slimi, adaba nəhiva ana kəli àndava.

26 « Tamal ti təhi ana kəli ahkado : “Naŋ àbiyu a huɗ gili bu !” ti kədəgum ba ; tamal təhi ana kəli ahkado :

“Naŋ àbu məbuani ahalay hi !” ti kəgəsumiki ma gatay ni ana tay ba.

27 Nu *Wur ge Mis ananğa ti mis etipi nu akada ga avər ya abay aku kwa gwar egezi akoru àna naŋ cekw agavəla ni.

28 Nəhi ana kəli nahəma, ka məlan ya zlam məmətani àvu ni ti mambá təcakalavu eslini. »

Manğa ga Wur ge Mis a

(Mark 13.24-27 ; Lək 21.25-28)

29 Yezu àdəm keti : « Ay ka sarta gani nani, kələŋ ga daliya ni zla nahəma, fat amacaday məlan va do həya, kiyi day amasladay məlan va do. Bonğur atətədbiyu e melefit bu, atadəgaya a ga haɗ a, zlam njədə-njədani a huɗ melefit bu atədəday a məlan gatay bu daya.

30 Eslini zlam nahan aməŋgazlavu a huɗ melefit bu ; àna zlam gani nani ti mis atəsər nu *Wur ge Mis nəbu nanğa. Ka sarta gani nani ti mis ga duniya dek etitəwi, etipi nu Wur ge Mis anara ka maklaɓasl àna njədə kay akaba masladay goro a dal-dal. †

31 Ka sarta gani nani ti anəslərbiyu *məslər ge Melefit, etivibiyu mezlelim gədəkani, atəcakalakabu ndam ya Melefit adaba tay a ni kə sliri ga məlan fadani ni dek ; ku ka məlan driŋeni weley weley do dek atəcakalakabu mis ka ahar bəlan. »

Yezu azay mazavu ga mən ga wəruv

(Mark 13.28-31 ; Lək 21.29-33)

32 « Nazay mazavu gani akada ga mən ga *wəruv ni, ahàr àdəm kicəm kwa : ka ya ti àbakaba slimberi a mək eɗi nahəma, kəsəruma mədərdər ènjia wudak.

33 Nahkay day tamal kipuruma zlam ya nəhi ana kəli ni naŋ àbu agravu nahəma, sərumki nu *Wur ge Mis nəbu cifa, nìnjia wudak.

34 Nəhi ana kəli nahəma, wudaka mis ya təbu ka dala nihi ni təmət dek ti zlam nday nani dek amagrava day kwa.

† 24:30 Məŋjay Deniyel 7.13.

³⁵ Məlan̄ ya agavəla akaba məlan̄ ya a ga hađ ni amandav, ay ti ma goro ya nəđəm ni amandav đay-đay do. »

Maslaņa ya ti asər vad ga mandav ga duniya ni ti si Melefit kwa

(Mark 13.32-37 ; Lük 17.26-30, 34-36)

³⁶ Yezu àđəm keti : « Ay ti ma ga vad gani akaba njemdi gani zla nahəma, maslaņa àbi àsər bi. *Məslər ge Melefit ya a huđ melefit bu ni day təsər do, nu Wur ge Melefit tekeđi nəsər do, si Baba Melefit day kwa ti àsəra ciliņ.

³⁷ Ere ye ti àgravu ke zemeni ge Nəwi ni amagravu ka fat ya ti nu *Wur ge Mis anan̄ga ni.

³⁸ Ke zemeni gani nani wuđaka yam eziņ məlan̄ dek ni ti mis təbu təzum zlam, tisi zlam, taday wál, wál day taday zawal. Nday təbu tagray zlam nday nani nahkay duk àbiviyyu ana vad ya ti Nəwi àhuriyyu a *slalah ga yam gəđakani vu ni.

³⁹ Eslini yam ni àra èziņ tay kəđap ka məsər gatay do. Nu Wur ge Mis day anara ka sarta ya ti mis təjalaki ahàr do ni.

⁴⁰ Nəhi ana kəli nahəma, ka ya ti anan̄ga ni ti ku tamal mis cə nday a vəđan̄ bu nəņgu ni atazay bəlan̄ gani, atəmbərbu bəlan̄ gani ti amagravu tata.

⁴¹ Ku tamal wál cə tihikabu humbu ka ahar bəlan̄ nəņgu ni, atazay bəlan̄ gani, atəmbərbu bəlan̄ gani ti amagravu tata. ⁴² Nahkay ti njəhadum eri, adaba kəsər um vad ya ti nu Bay gekəli anara ni do.

⁴³ Cəm day, tamal bay ahay àsəra sarta ga ndam akal ya atara ga məlavad ga məzləl naņ na ti anjəhad eri, àmbrəņ tay ga mara məhuriyani a ahay gayan̄ vu do.

⁴⁴ Nahkay lekələm day slamatumvu lala, adaba nu Wur ge Mis anara ti ka sarta ya ti lekələm kəjalumki ahàr do ni. »

Bay magray təwi jireni

(Lük 12.41-48)

⁴⁵ Yezu àđəm keti : « Bay magray təwi lala, andikabu ana bay ya agri təwi ni, àsəra zlam a ni ti way ? Bay

nani ti bay ya ti naņ agri təwi ni ambərfəņ təwi ga huđ ahay gayan̄ dek a ahar vu. Ambərfəņ təwi ga məvi zlam məzumani ana ndam məgri təwi ndahan̄ àna sarta gani daya.

⁴⁶ Bay magray təwi nani ti tamal bay ya naņ agri təwi ni àsləkabiya àdi ahàr, naņ àbu agray təwi lala nahəma, bay məgri təwi nani aməmərvu.

⁴⁷ Nəhi ana kəli nahəma, bay ya təgri təwi ni aməmbriyyu elimeni gayan̄ dek a ahar vu.

⁴⁸ Ay bi bay magray təwi ni àhi ana ahàr ahkado : “Bay ya ti nəgri təwi ni àsləkabiya weceweci do.”

⁴⁹ Nahkay anjəki ka məzləb ndam ya tagrakabu təwi ni. Azum zlam zlam gayan̄, esi zum akaba ndam ya tisi zum dal-dal, eviyi ahàr ana tay ni.

⁵⁰ Naņ àbu agray nahkay ti bay ya təgri təwi ni amasləkabiya ka fat ya bay məgri təwi ni àjalaki ahàr do ni, àna njemdi ya ti àsər do ni.

⁵¹ Eminjia ti amatrađ naņ dal-dal, aməgri daliya akada ya agri ana nday ndahan̄ ya ti təhi ana ahàr nday ndam jireni ni. Eslini ti emitəwi, amacakay daliya dal-dal. »

25

Ma gozogul àki ka bəza dahalay kru

¹ Yezu àđəm keti : « Ere ye ti amagravu ka fat gani nani a *Məgur ge Melefit ni bu ni ti àzavu akaba bəza dahalay kru, təhəla ceņgel gatay a ahar va, takoru tabakabu ahàr akaba bay maday wal ni.

² E kidiņ ga bəza dahalay kruani ni bu ni ti zlam gani murani, ndahan̄ zlamani ni ti ni wir-wireni.

³ Nday zlamani murani ni təcəhvu amal e ceņgel gatay vu ciliņ, təcəh amal nahan̄ a ahar vu ndo.

⁴ Ay ti nday wir-wireni ni təcəhva amal e ceņgel gatay va mək təcəha amal nahan̄ a ahar va ju.

⁵ Bay maday wal ni àra weceweci ndo ni ti bəza dahalay kruani ni dek ere ge đəwir àgəsa tay a, təđəguya e đəwir va.

6 « Huf ya vad àra ègia ti tici zlahay ahəndabiyu : “Bay maday wal ni ènjia, hərumaya, ŋumivoru a ma vu.”

7 Nahkay bəza dahalay ni dek tēpidēkvu. Tàra tēpidēkva ti tēslamalakabu cəngel gatay.

8 Eslini bəza dahalay murani ni tēhi ana nday wir-wireni ni ahkado : “Cəhumifəŋa amal gekəli na ana leli a ti, adaba cəngel geli ni aku awayay amətkia.”

9 Ay nday wir-wireni ni tēhəŋgrifəŋ ana tay, tēhi ana tay ahkado : “Àgravu do, adaba emisli ana leli akaba kəli do. Hojo dəgum afa ga ndam ya tēsəkumoru ni ti kēsəkumumbiya.”

10 Ka ya ti nday nakəŋ tādəgoru takoru tēsəkumbiyu amal ni ti bay maday wal ni ti ni ènjia. Nahkay bəza dahalay zlamani wir-wireni ya tēslamalava ni tēhuriyu akaba bay maday wal ni a ahay ga wuməri ni vu, mək ndam ga wuməri ni tēzləkvū mahay.

11 Kələŋ gani bəza dahalay ndahan zlamani ni tīnjia, tēdəm ahkado : “Bay geli, bay geli, zləkiaba mahay na ana leli a ti !”

12 Naŋ nakəŋ àhi ana tay : “Nəhi ana kəli nahəma, nəsər kəli do.” »

13 Nahkay Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni ahkado : « Njəhadum eri, adaba kəsərum vad akaba sarta goro ya anara ni do. »

Ma gozogul àki ka ndam magray təwi mahkər (Luk 19.11-27)

14 Yezu àhi ana tay keti : « Nu *Wurge Mis anəŋa ti akada ga maslaŋa ya naŋ àbu akoru e mirkwi gayəŋ ni. Ara asləka wudak nahəma, əzalakabu ndam məgri təwi gayəŋ mək ambribu elimeni gayəŋ ana tay a ahar vu.

15 Naŋ nakəŋ èdi siŋgu ana tay : àvi ana ku way way do akada gayəŋ ya eslīki magray təwi àna naŋ di ni ; àvi ana bəlaŋ gani siŋgu ga gru miliyem zlam, ana nahan ni miliyem cə, ana nahan ni ti ni miliyem. Kələŋ gani, naŋ nakəŋ əsləka.

16 Nahkay naŋ ya ti tēbi siŋgu ga gru miliyem zlamani ni àmbatvu àna

naŋ mək àŋgətki siŋgu ga gru miliyem zlam.

17 Naŋ ya ti tēbi siŋgu ga gru miliyem cəeni ni day àmbatvu àna naŋ mək àŋgətki siŋgu ga gru miliyem cə.

18 Ay maslaŋa ya tēbi siŋgu ga gru miliyem ni òru àŋgah, èliyu siŋgu ya bay gayəŋ àvi ni dək a had vu.

19 « Bay ya ti təgri təwi ni àra àpəsia e mirkwi gayəŋ na ti əsləkabiya. Àra əsləkabiya ti àdəm tēhəlibiya zlam gayəŋ na, acalaba.

20 Nahkay maslaŋa ya tēbi siŋgu ga gru miliyem zlamani ni àrəkia, àhəlkivabiya siŋgu ndahan miliyem a zlam, àhi ahkado : “Bay goro, àna siŋgu miliyem zlamani ya kəbu ni, nàmbatva àna naŋ a, nəŋgətka ndahan a miliyem zlam.”

21 Eslini bay ni àhi : “Àbəlay, nak jireni, nak bay magray təwi sulumani. Nihi ti nəfiyu kur kəgur zlam kay, adaba kəgrua təwi sulumana àna zlam gəziteni hini ya nəvuk na. Mərvu akaba nu.”

22 Naŋ ye cə ni day àrəkia àhi ahkado : “Bay goro, àna siŋgu miliyem cəeni ya kəbu ni, nàmbatva àna naŋ a, nəŋgətka ndahan a miliyem cə.”

23 Eslini bay ni àhi : “Àbəlay, nak jireni, nak bay magray təwi sulumani. Nihi ti nəfiyu kur kəgur zlam kay, adaba kəgrua təwi sulumana àna zlam gəziteni hini ya nəvuk na. Mərvu akaba nu.”

24 « Kələŋ gani maslaŋa ya tēbi siŋgu ga gru miliyem ni àrəkia bilegena, àhi ahkado : “Bay goro, nəsəra manjəhad gayak a, nak mis zləzladani, kəmbərəŋ mis do. Zlam ya ti nak kizligi ndo ni day kabaz, zlam ya ti kəbəhad hilfi gani ndo ni day kacakalakabu.

25 Nəgrafuka aŋgwaz a. Nahkay nòru nīliyu siŋgu gayak ni a had vu. Nihi za zlam gayak a.”

26 Eslini bay ni àhi ahkado : “Nak ti kəgray təwi sulumani do, nak masəfani. Kəsəra manjəhad goro a, kədəm zlam ya ti nizligi ndo ni day

nabaz, zlam ya ti nàbèhad hilfi gani ndo ni day nəcakalakabu.

27 Tamal kəsəra nahkay ti hojo amal kəvia sɪngu goro na ana ndam macakalana, nihi nàsləkabiya ti amal nàdia ahàr a èwikia.”

28 Mək àhi ana nday ye eslini ni ahkado: “Zumfəŋa sɪngu na, kəvumikivu ana maslaŋa ya ti sɪngu ga gru gayan miliyem kruani ni.”

29 Eslini àhi ana tay: “Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti zlam gayan àbu ni ti atəvikivu, zlam gayan emigi kay dal-dal. Ay maslaŋa ya ti zlam gayan àbi ni ti ku ere ye ti àfəŋ ni day atəzafəŋa.

30 Ay maslaŋa ya ti àgray təwi sulumani ndo ni zligumiyu nan e mite vu a mələŋ zɪŋ-zɪŋeni vu, emitəwi, amacakay daliya dal-dal.” »

Seriya ya ti atagrafəŋa kè mis a ka fat ga mandav ga duniya ni

31 Yezu àdəm keti: « Ka fat ya ti nu Wur ge Mis ananga a mələŋ masladani goro ba akaba *məslər ge Melefit a dek ni ti ananjəhad e kərsi ga bay goro bu.

32 Eslini mis ga had gərgərani dek atəcakalavu kè meleher goro. Mək enedekaba mis a akada ga bay majəgay zlam edekaba təmbəmbak akaba awəwak a ni.

33 Anabəhad təmbəmbak ni gwar ka ahar ga daf goro, awəwak ni ti ni gwar ka ahar ga gəjar.

34 Nahkay anəhi ana ndam ya ti ka ahar ga daf goro ni ahkado: “Ləkələm ya ti Baba àgria sulum gayan ana kəli a ni ti dəguma, hərəmiyu a *Məgur ge Melefit vu. Mələŋ gani nani ti Melefit aslamalikabu ana kəli kwa ka mənəkə ga duniya.

35 Adaba ka ya ti ləwir awər nu ni kəvumua zlam məzumana; ka ya ti yam akad nu ni kəvumua yam a; ka ya ti nara, nu mirkwi afa gekəli ni kəgəsumkabá nu a;

36 ka ya ti azana àfu bi ni kəvumua azana; ka ya ti nèbesey do ni

kəmənjumlahi nu a; ka ya ti nu a daŋgay bu ni day kəmənjumlahi nu a.”

37 Eslini ndam jireni ni atəhəŋgrufəŋ, atəhu: “Bay geli, mɪpi kur ləwir awər kur mək məvuk zlam məzumani ti ananaw? Mɪpi kur yam akad kur mək məvuk yam ti ananaw?”

38 Mɪpi kur nak zal mirkwi mək məgəskabu kur ti ananaw? Mɪpi kur azana àfuk bi mək məvuk azana ti ananaw?

39 Mɪpi kur kəbesey do ahkay do ni nak a daŋgay bu mək mərə məmənjiyu kur ti ananaw?”

40 Eslini anəhəŋgrifəŋ ana tay anəhi ana tay ahkado: “Nəhi ana kəli nahəma, zlam ya ti kəgrumi ana ku bələŋ ga bəza ga mma ya ti tɪsli arəŋa do ni ti kala kəgrumu ti ana nu.”

41 « Kələŋ gani anəhi ana ndam ya ti ka ahar ga gəjar goro ni ahkado: “Sləkumfua, ləkələm ti metikwesleni, dəgum a aku ya àmət dāy-dāy do ni vu. Aku nani ti Melefit àgriya ana seteni a akaba ana ndam məslər ge seteni a.

42 Adaba ka ya ti ləwir awər nu ni kəvumu zlam məzumani ndo; ka ya ti yam akad nu ni kəvumu yam ndo;

43 ka ya ti nara, nu mirkwi afa gekəli ni kəgəsumkabu nu ndo; ka ya ti azana àfu bi ni kəvumu azana ndo; ka ya ti nèbesey do ahkay do ni nu a daŋgay bu ni day kəmənjumlahi nu ndo.”

44 Eslini nday nakəŋ atəhəŋgrufəŋ, atəhu: “Bay geli, mɪpi kur ləwir awər kur, yam akad kur, nak zal mirkwi, azana àfuk bi, kəbesey do, ahkay do ni nak a daŋgay bu mək məvuk ere gani ndo ahkay do ni məmənjiyu kur ndo ni ti ananaw?”

45 Eslini anəhəŋgrifəŋ ana tay anəhi ana tay ahkado: “Nəhi ana kəli nahəma, zlam ya ti kəgrumi ana ku bələŋ ga bəza ga mma ya ti tɪsli arəŋa do ni ndo ni ti kala kəgrumu ana nu ndo.”

46 Nahkay nday gani nani atoru ka mələŋ ya ti atəcakay daliya ga kaŋgay-kaŋgayani ni. Ndam jireni ni ti ni atoru ka mələŋ ga *sifa ya àndav dāy-dāy do ni.»

26

Tagray dabari ge mijij Yezu
(Mark 14.1-2 ; Luk 22.1-2 ; Zenj 11.45-53)

¹ Yezu àra èndeveriŋa ma gayan ya àdám na ðek ti àhi ana ndam madábay nan ni ahkado :

² « Kèsaruma, vad àvu cɛ tara tagray wuməri ga *Pak. Ka fat gani nani ti atəgəsi nu *Wur ge Mis ana mis mək *atadarfəŋiyu nu kà təndal. »

³ Eslini gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđákani ndahan təcakalavu a magam afa ga Kayif gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni.

⁴ Təzlapakabá, tawayay təgəs Yezu àna wir-wir ti tákad nan.

⁵ Nday nakəŋ təđəm : « Məgəs nan a wuməri ni vu ba, adaba tamal magray nahkay ti mis dal-dalani ni atəmbərəŋ leli do, etizlige ya silik a kəsa va. »

Wal nahan abəki tersel ka Yezu
(Mark 14.3-9 ; Zenj 12.1-8)

⁶ Ka ya ti Yezu nan a Betani nan a ahay bu afa ga Simu zal ambələk ni ti

⁷ wal nahan arəkia. Wal nani ti tersel ge siŋgu kayani afəŋ a kolombu sulumani bu. * Ka ya ti Yezu nan abu azum zlam nahəma, wal nakəŋ abəki tersel ni ka ahàr. ⁸ Ndam *madábay Yezu ni tàra tìpia ti àwəria bəruv ana tay a, təđəm ahkado : « Àgudar tersel hini ti kamam ? »

⁹ Tersel ni siŋgu gani kay ti, hojo amal təsəkumoya ti tidi siŋgu gani ana ndam talaga do aw ? »

¹⁰ Yezu àra ècia ma gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Kəhəlumi muru ana wal hini ti kamam ? Zlam gayan ya àgru ni ti àbəlay. »

¹¹ Ndam talaga zla nahəma, nday təbu akaba kəli kəlavad. Ay nu zla ti ananjəhad akaba kəli kəlavad do.

¹² Wal hini abəkua tersel ka vu a ti, àslamatakabá nu ga məfiyu nu e evid va.

¹³ Nəhi ana kəli nahəma, a mələŋ bu ðek, ku eley eley do atəđəmoru *Ma Məweni Sulumani ni zla nahəma, atanğəhad ere ye ti wal hini àgray ni daya. Nahkay ti wal ni amagəjazlki ahàr ke mis do. »

Zudas awayay agəsi Yezu ana gəđákani ga ndam Zude

(Mark 14.10-11 ; Luk 22.3-6)

¹⁴ Kələŋ gani Zudas Iskariyot bilin a huđ ga ndam *madábay Yezu kru mahar cəeni ni bu òru afa ga gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni,

¹⁵ àhi ana tay ahkado : « Nara nəđəfiki Yezu ana kəli ti kəgəsum nan ti kəvumu mam ? » Nday nakəŋ tàra ticia ma gayan na ti təbi siŋgu akurakurani kru kru mahkər.

¹⁶ Nahkay kwa ka sarta gani nani Zudas nakəŋ àdábay divi ahəmamam ti ara adəfiki Yezu ana tay ti təgəs nan ni.

Yezu azum zlam ga wuməri ga Pak akaba ndam madábay nan ni

(Mark 14.12-21 ; Luk 22.7-14, 21-23 ; Zenj 13.21-30)

¹⁷ Vad ye enjenjeni ga wuməri ga *Pak ga məzumvù *dipeŋ miwisinjeni do ni ènjia. Eslini ti ndam *madábay Yezu ni tərəkia ka Yezu a, tihindifiŋa ma, təhi ahkado : « Kawayay ti môru māsalamatukkabu zlam məzumani ga wuməri ga Pak ni ti eley ? »

¹⁸ Nahkay nan nakəŋ àhi ana tay : « Dəgum a kəsa gəđákani ni vu. Kìnjəmiya nahəma, akədumi ahàr ana meni ; humi ahkado : “Məsi geli àdəm : Sarta goro ènjia wudak. Nara ga məzum zlam ga wuməri ga Pak ni akaba ndam madábay nu ni ti afa gayak.” »

¹⁹ Nahkay ndam madábay Yezu ni tòru təgray ere ye ti Yezu àhi ana tay ni, mək təslamalakabu zlam ga wuməri ga Pak ni.

²⁰ Ga mələkarawa ti Yezu òru àzum zlam akaba ndam madábay nan kru mahar cəeni ni.

* 26:7 Kolombu gani nani ti təgray àna akur sulumani ya təzalay elbetir ni, siŋgu gani kay.

21 Ka ya ti nday t̄abu t̄azum zlam ni ti Yezu àhi ana tay : « N̄ahi ana k̄ali nah̄ama, bilin̄ gek̄ali am̄as̄akumoru nu. »

22 Ma ga Yezu ya àd̄am ni ti àh̄alia ah̄ar ana ndam mad̄abay nan̄ na dal-dal. Way way do bilin̄ àna bilin̄eni nan̄ àbu àd̄am : « Nu do, do waw, Bay goro ? »

23 Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Maslan̄a ya ti am̄as̄akumoru nu ni ti, nan̄ ya ti m̄at̄alkabiyyu ahar a halaf vu ni. »

24 Nu *Wur ge Mis nara n̄am̄at akada ga pakama ge Melefit ya àd̄am a Wakita gayan̄ bu ni. Ay ti zl̄zlada afa ga maslan̄a nani ya ti as̄akumoru Wur ge Mis ni ! Hojo akal t̄iwieya nan̄ a ndo. »

25 Z̄udas nan̄ ya ti ara as̄akumoru nan̄ ni àhi ahkado : « Nu do, do waw, M̄usi ? » Yezu àh̄an̄grif̄an̄, àhi : « Nak nakani k̄ad̄amaya zlam gayak a. »

Daf ge Melefit

(Mark 14.22-26 ; L̄uk 22.14-20 ; 1 Koren̄ 11.23-25)

26 Ka ya ti t̄azum zlam nah̄ama, Yezu àzay *dipen̄, àgri s̄usi ana Melefit, èsekaba, àvi ana ndam mad̄abay nan̄ ni. Àhi ana tay : « Zuma, zulum : hini ti aslu ga vu goro. »

27 K̄al̄an̄ gani àzay hijiyem akaba zum, àgri s̄usi ana Melefit keti, àvi ana tay m̄ak àhi ana tay : « Lek̄ulum dek s̄um. »

28 Hini hi ti mimiz ga vu goro. Àna mimiz hini ti Melefit aw̄alkabu pakama gayan̄ akaba ge mis. Am̄an̄ḡazaya a vu goro ba ti ga mah̄an̄gay mis kay, ti Melefit m̄amb̄arf̄an̄a zlam magudarani ge mis na k̄a tay a.

29 N̄ahi ana k̄ali nah̄ama, enisi zum ge wur ge *vin̄ va do, si a vad̄ ya ti enisi zum m̄aweni akaba k̄ali a M̄egur ga Baba bu ni kwa. »

30 T̄ara t̄azuma zlam na ti nday nak̄an̄ t̄az̄l̄abay Melefit àna limis,

t̄ah̄araya e mite va, t̄ac̄loru a h̄ama *Oliviye vu.

Yezu àd̄am : « Piyer am̄ad̄am às̄ar nu do »

(Mark 14.27-31 ; L̄uk 22.31-34 ; Z̄en̄ 13.36-38)

31 Nday t̄abu takoru ti Yezu àhi ana tay : « A huf̄ ga m̄alavad̄ hini bu ni ti lek̄ulum dek ekij̄umkia ke divi a azuhva ere ye ti amagrakuvu ni ; ad̄aba àbu m̄ab̄ekiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àd̄am amakad̄kia bay maj̄ogay t̄amb̄ambak na ka tay a, nahkay t̄amb̄ambak ni etedevu kway-kwayay. †

32 An̄am̄at, ay ka ya ti an̄an̄gaba e k̄isim ba nah̄ama, ak̄adumu ah̄ar e Gelili. »

33 Piyer àra ècia ma gayan̄ na ti àhi : « Ku mis dek tijik̄ia ke divi a, t̄ambr̄an̄ kur n̄an̄gu ni, nu ti n̄ijik̄ia d̄ay-d̄ay do. »

34 Ay Yezu àh̄an̄grif̄an̄, àhi : « N̄ahuk nah̄ama : nak ti kani kani a a huf̄ ga m̄alavad̄ bu, wud̄aka agwazl̄ azlah nah̄ama, ak̄ad̄am sak mahk̄ar k̄as̄ar nu do timey. »

35 Eslini Piyer nak̄an̄ àd̄am : « Aha, nahkay do. Nu ti ku tamal ti m̄am̄atkabu n̄an̄gu nah̄ama, n̄gay n̄as̄ar kur do ni ti n̄ad̄am do simiteni. »

Ndam *mad̄abay Yezu ndahan̄ ni dek d̄ay t̄ad̄am akada ge Piyer ni.

Yezu àh̄an̄galay Melefit e Gecimeni

(Mark 14.32-42 ; L̄uk 22.39-46)

36 Yezu akaba ndam mad̄abay nan̄ ni t̄oru ka m̄alan̄ nahan̄, m̄alan̄ gani nani ti t̄azalay Gecimeni. T̄oru t̄in̄j̄ua eslina ti Yezu àhi ana tay : « N̄j̄ah̄ad̄uma ahalay a hayan̄, nakoru tegi nah̄an̄galay Melefit. »

37 Àzalay Piyer akaba b̄aza ge Zebede c̄ueni, t̄oru cak. Eslini ti Yezu nak̄an̄ àjalay ah̄ar dal-dal, m̄ab̄aruv àtik̄aba kwir kwir.

38 Àhi ana tay : « M̄ab̄aruv atukaba, akada nara n̄am̄at. N̄j̄ah̄ad̄uma ahalay a, n̄j̄ah̄ad̄um eri ga m̄ovu n̄j̄ad̄a. »

39 Nahkay Yezu nak̄an̄ àh̄ad̄ak̄f̄an̄a ka tay a òru cak, ànd̄ah̄ad̄ a huf̄ a

† 26:31 M̄an̄jay Zakari 13.7. ‡ 26:39 Ahalay ti ma ga Yezu ya àd̄am ni ti nahkay hi : « H̄ad̄ak̄f̄ua hijiyem hina. » A Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni ti t̄ad̄am m̄azum b̄aruv ge Melefit ti akada zum e hijiyem bu, mis tisi ti akad̄ tay.

huɗ, àhəŋgalay Melefit, àdəm ahkado : « Bəba, zlam dek kisliki magrani ; hədəkfua daliya hina, nəcakay ba ti. † Ku nədəm nahkay nəngu ni, nawayay ti ere ya nak kawayay ni kwa do ni, goro ya nu nawayay ni do. »

40 Àra àhəŋgala Melefit a nahkay ti àŋgəkia ka ndam madəbay naŋ mahkərani na, àdi ahàr ana tay nday e dəwir bu. Èpidek tay, àhi ana Piyer : « Kèbesum manjəhadani eri ga majəgaki nu njemdi bilin koksah aw ? »

41 Njəhadum eri, həŋgalum Melefit ti ka ya ti *Seteni esipet kəli ni ti kijəmkiya ke divi a ba. Məbəruf ge mis awayay magray zlam sulumani, ay ti èsliki do, adaba aslu ga vu gayan gedebeni. »

42 Yezu àŋgəvù, òru àhəŋgalay Melefit keti, àdəm : « Bəba, tamal ahàr àdəm nəcakay daliya hini kwa ti, gray akada gayak ya ti kawayay ni. »

43 Àra àhəŋgala nahkay ti àŋgəkia ka ndam madəbay naŋ na keti. Àdi ahàr ana tay, nday e dəwir bu, tàmətaɓkaba ga manjəhadana eri a.

44 Àŋgəvù keti ya mahkə, òru àhəŋgalay Melefit akada gayan nahan ni.

45 Àra àsləkabiya ti àhi ana ndam madəbay naŋ ni keti : « Kekilenja kinjəm dəwir aw ? Kekilenja kəpəsəməba waw ? Sarta ènjia. Nga pəm, tara təgəsi nu, nu *Wur ge Mis, ana ndam magudar zlam ni.

46 Cikəmaba, mədəgumkioru ka tay. Nga pəm, maslanja ya ti ara agəsi nu ana tay ni ènjia, do ni ti ahəməmam. »

Təgəs Yezu

(Mark 14.43-50 ; Lək 22.47-53 ; Zəŋ 18.3-12)

47 Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapay nahkay ni ti Zədas bilin ga ndam ga Yezu kru mahar cəeni ni ènjia akaba mis a dal-dal, maslalam akaba aday təfəŋ kà tay. Gədəkani ga ndam

*manjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gədəkani ndahan təslərbiyu tay.

48 Wudaka nday tara ti Zədas bay məsəkumoru Yezu ni àhivabiya ma ana mis dal-dalani na. Àhi ana tay : « Bay ya ti anəgri sa àna məfəki ma kà tuwər Š nahəma, naŋ gani həya. Gəsuma naŋ a. »

49 Zədas nakəŋ àra ènjia ti àrəkia ka Yezu nakəŋ a həya. Àhi : « Wəsi Məsi, » mək əgri sa àna məfəki ma kà tuwər.

50 Eslini Yezu àhi : « Zləba goro ni, ere ye ti kərəkia kawayay kagrai ni ti gray zlam gayak. » Nahkay mis nakəŋ tədəgaki ka Yezu cip, təgəs naŋ.

51 Eslini mis bilin e kidin gatay ya təbu akaba Yezu ni bu arad maslalam fətah, əsifəŋa slimi ana bay məgri təwi ana gədəkani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit na həndəf.

52 Ay Yezu àhi ahkado : « Həŋguriyu maslalam gayak ni a ahay gani vu. Adaba ndam ya ti takadvu àna maslalam ni dek ti atabazl tay day àna maslalam.

53 Kəhi ana ahàr nisliki mahəŋgalay Baba, mək aslərubiyu məslər gayan dəbu dəbu ehimeya do aw ?

54 Ay tamal nagrai nahkay ti pakama ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni agravu ti ahəməmam ? »

55 Eslini Yezu àhi ana mis dal-dalani ya tərəkia ni ahkado : « Kədəgumkua àna maslalam a akaba aday a, kəgəsənu nu akada nu zal akal, ambatakani do nəbu manjəhadani nəcahi zlam ana kəli a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu kəlavəf. Ka gani nani ti kəgəsənu nu ndo timey.

56 Ay zlam nani dek agravu ti ere ye ti ndam mahəŋgaray *pakama ge melefit tədəm, àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni məgravu. » Eslini ndam madəbay naŋ nakəŋ dek təmbərbu naŋ, tədəgiki ana hwa tidizl.

Š 26:48 Ka sarta nani ti kəlavəf mis təgri sa ana mis ya ti tawayay tay dal-dal ni àna məfəki ma ka tay kà tuwər.

Tagrafəna seriya kà Yezu kè meleher ga gəđákani ga ndam Zude a

(Mark 14.53-65 ; Luk 22.54-55, 63-71 ; Zen 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Tàra tэгəsa Yezu a ti təzoru naŋ afa ga Kayif gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Ba-6a ti ndam *məsar Wakita ge Melefit ni akaba gəđákani ndahaŋ təcakalava eslina.

⁵⁸ Ka ya ti təbu takoru àna Yezu ni ti Piyer ti ni adəboru naŋ kələŋ driŋ duk a dalaka ga ahay ga gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni vu, mək ànjəhad digus akaba ndam magray təwi ye eslini ni. Awayay epi ere ye ti atəgri ana Yezu ni dek.

⁵⁹ Gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđákani ge seriya ni dek təbu tadəbay zlam magudarani ga məwəlki Yezu ka seriya àna malfada, adaba tawayay takad naŋ, ay ti təŋgət ndo.

⁶⁰ Eslini mis kay təsəkadki malfada, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni təŋgətfəna zlam magudarana ndo. Kələŋ gani mis ndahaŋ cə ticikaba, təsəkadki malfada nahaŋ keti,

⁶¹ tədəm : « Leli mïcifiŋa, àdəm ahkado : “*Ahay gəđákani ge Melefit ni ti nisliki membedkabana. En-embedkaba ti a hudga vad mahkərani bu nisliki mələmvana nahaŋ a.” »

⁶² Eslini gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ecikaba cəkwađ, àhi ana Yezu : « Nak kàhəŋgarfəŋ do aw ? Zlapay ge mis hini ya ti təzlapakuk ni ti zlapay ga mam ? »

⁶³ Ay Yezu nakəŋ te-te, àhəŋgrifəŋ ndo. Mək gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àhi keti : « Nəhuk mbaday dək ana slimi ge Melefit Bay ga sifa ni : tamal nak *Krist *Bay gəđákani ya amara ni, nak Wur ge Melefit ti hi ana leli. »

⁶⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado :

« Nak nakani kədəmaya zlam gayak a. Ay nəhi ana kəli keti : Kama kama ti ekipəm nu *Wur ge Mis maŋjəhadani a mələŋ ga gəđákani bu, kà ahar ga đaf ge Melefit Bay njəda-njəđani ni. * Ekipəm anara ka maklaəasl a hud melefit ba. † »

⁶⁵ Gəđákani nakəŋ àra ecia ma ga Yezu na ti àzumkia bəruv a, eguzlehkaba azana ka vu gayaŋ a kwar, ‡ àhi ana mis ni ahkado : « Azay ahəŋ gayaŋ akada naŋ Melefit ; madəbay sedi nahaŋ kamam mba mam ? Kicəma, endivi Melefit timey !

⁶⁶ Ay ti kawayum ti məgrumi mam ? » Mək mis ni dek tədəm : « Agudara, si təkad naŋ kwa. »

⁶⁷ Eslini mis ndahaŋ tītifiviyu eslib e eri vu, təsi mədukduk ga ahar, təbi bəbarva,

⁶⁸ təhi : « Nak Bay gəđákani ya amara ni, dəfiaya maslaŋa ya ti àzləb kur na ana leli a zla ! »

Piyer àdəm naŋ àsər Yezu do

(Mark 14.66-72 ; Luk 22.56-62 ; Zen 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ka sarta gani nani ti Piyer naŋ àbu maŋjəhadani digusa a dalaka ni bu. Naŋ àbu eslini ti wal nahaŋ àrəkia : wal nani naŋ àbu agray təwi eslini. Àhi ana Piyer nakəŋ ahkado : « Nak day kəsawadumkabá akaba Yezu zal Gelili na. »

⁷⁰ Ay ti Piyer àhi kè meleher ge mis dek ahkado : « Aha. Nïcikaba ere ye ti kawayay kədəm na do. »

⁷¹ Àra àdəma nahkay ti òru gwar ka mahay. Naŋ àbu akoru nahəma, wal nahaŋ epi naŋ keti. Wal nani day agray təwi eslini. Àra epia naŋ a ti àhi ana mis ya ti eslini ni : « Naŋ hini təsawadəkaba akaba Yezu zal Nazaret na. »

⁷² Eslini Piyer nakəŋ àmbaday, àdəm keti : « Aha, nu nəsar maslaŋa gani nani do timey. »

* 26:64 Məŋjay Limis 110.1. † 26:64 Məŋjay Deniyel 7.13. ‡ 26:65 Tamal zal Zude eguzlehkaba azana gayaŋ ka vu a ti adafaki tuway, ahkay do ni zlam ya àbəlay do simiteni ni àgrava. Gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit eguzlehkaba azana gayaŋ ka vu a ni ti azuhva ma ga Yezu ya àdəm naŋ Wur ge Melefit ni, adaba tədəm èndivia Melefit a dal-dal.

⁷³ Àra àpəsa bal ti mis ya tǝbu a dalaka bu ni tǝhǝdǝkfǝnǝjiyu ke Piyer, tǝhi keti : « Edeǝǝn nak ndam gatay gani, adaba mis tǝsǝr àna dǝnǝgu gayak ya kazlapay àna naǝ ni. »

⁷⁴ Naǝ nakǝnǝ àmbadǝy, àdǝm : « Tamal nasǝkad malfadǝ nahǝma, Melefit mǝkadǝ nu a. Nǝsǝr maslaǝa gani nani ya ti kacalumfǝnǝ ni do. » Eslini agwazl àzlah hǝya.

⁷⁵ Piyer nakǝnǝ ma ga Yezu ya àhi « Wudaka agwazl azlah ti akǝdǝm sak mahkǝr kǝsǝr nu do » ni ànǝgiaya a ahǝr ba. Nahkay Piyer nakǝnǝ àhǝraya e mite va, ètǝwi dal-dal.

27

Tǝzoru Yezu kǝ meleher ga bay Pilet (Mark 15.1 ; Lǝk 23.1-2 ; Zǝn 18.28-32)

¹ Du àna zǝzǝeni nahǝma, gǝdǝkani ga ndam *maǝǝgalabakabu mis akaba Melefit ni tǝcakalava akaba gǝdǝkani ndahaǝn na, tǝgraki sawari ka Yezu ga makad naǝ.

² Eslini tǝgǝs Yezu nakǝnǝ, tǝwǝl mǝk tǝru àna naǝ afa ge Pilet. Pilet ti bay ga ndam *Rom ya agur had *Zǝde ni.

Mǝmǝt ga Zǝdas (Tǝwi 1.18-19)

³ Zǝdas naǝ ya ti àsǝkumoru Yezu ni àra àsǝra tǝgǝsa Yezu a tǝwǝla ti, àhǝnǝgarvu maravu mǝk àhǝnǝgribiyu siǝgu akur-akurani kru kru mahkǝrani ni ana gǝdǝkani ga ndam *maǝǝgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gǝdǝkani ga ndam *Zǝde ni,

⁴ mǝk àhi ana tay ahkado : « Nǝgudara zlam a, adaba nǝsǝkumoya sifa ga maslaǝa ya ti àgudar araǝa ndo na. » Ay nday nakǝnǝ tǝhǝnǝgrifǝnǝ, tǝhi : « Ma gani geli mam ? Mǝsǝr gayak. »

⁵ Eslini Zǝdas nakǝnǝ àboru siǝgu ni bǝdǝk a *ahay gǝdǝkani ge Melefit ni vu, mǝk òru àwǝliyu ezewed agavǝla, àfiviyu ahǝr gayaǝn tandal ga makad ahǝr gayaǝn, mǝk àmǝt.

⁶ Eslini bǝbay gǝdǝkani ga ndam maǝǝgalabakabu mis akaba Melefit ni

tǝhǝlaba siǝgu na, tǝdǝm : « E divi geli bu ni ti mǝsliki mǝbǝkiviyu siǝgu hini àkivu ka siǝgu ya taǝgahi ana Melefit ni vu do, adaba siǝgu hini ti tǝsǝkum sifa ge mis àna naǝ. »

⁷ Nahkay nday nakǝnǝ tǝgray sawari, mǝk tǝsǝkumfǝnǝ vǝdaǝn kǝ bay mǝlǝm zlam a. Mǝlaǝn gani ègi mindiviǝn ga ndam madurlaǝn.

⁸ Ku kani vǝdaǝn gani nani ti tǝzalay vǝdaǝn ge mimiz.

⁹ Nahkay ti pakama ge Zeremi bay mahǝnǝgaray *pakama ge Melefit ni àgrava. Pakama gani nani ti nihi : « Tǝhǝla siǝgu akur-akurani kru kru mahkǝrani na, siǝgu ya ti ndam *Izireyel tǝgraki sawari tǝdǝm tǝsǝkum naǝ àna naǝ ni,

¹⁰ tǝsǝkum vǝdaǝn ga bay mǝlǝm zlam àna naǝ, akadǝ ga Bay geli ya àhu ni. * »

Pilet agrafǝnǝ seriya kǝ Yezu a (Mark 15.2-5 ; Lǝk 23.3-5 ; Zǝn 18.33-38)

¹¹ Tǝru tǝnǝjǝa àna Yezu afa ge Pilet a ti Pilet nakǝnǝ èhindifiǝa ma, àhi : « Nak ti bay ga ndam *Zǝde edeǝǝn aw ? » Àhǝnǝgrifǝnǝ, àhi : « Nak kǝdǝm. »

¹² Eslini gǝdǝkani ga ndam *maǝǝgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gǝdǝkani ndahaǝn ni tacalki naǝ ka zlam magudarani. Ay ti naǝ nakǝnǝ àhǝnǝgarfǝnǝ ndo.

¹³ Pilet èhindifiǝa ma keti, àhi ahkado : « Tacalki kur ka zlam magudarani kay ti kici do waw ? »

¹⁴ Yezu naǝ te-te, àhǝnǝgrifǝnǝ ndo. Gayaǝn ya àhǝnǝgarfǝnǝ ndo ni ti àgria ejep ana bay na dal-dal.

Tǝdǝm seriya àgǝsa Yezu a, si takad naǝ kwa

(Mark 15.6-15 ; Lǝk 23.13-25 ; Zǝn 18.39-19.16)

¹⁵ Kǝla wumǝri ga *Pak zla ti ndam *Zǝde tǝbu tǝhindifiǝa kǝ Pilet a ti mǝfaya zal dǝnǝgay a bǝlaǝn. Tǝhindifiǝa ti naǝ àbu afaia maslaǝa ya tawayay na ana tay a.

* 27:10 Mǝnǝjǝy Zakari 11.12-13 ; Zeremi 18.2-3 ; 19.1-2 ; 32.6-15.

16 Ay ka sarta gani nani ti zal nahan a dan gay bu slimi gayan Yezu Barabas. Maslanja nani ti mis dek tæsera nan a.

17 Nahkay ka ya ti mis ni tækakalava nahama, Pilet nakon ehindifinja ka tay a, ahi ana tay ahkado : « Kawayum hi ti nafiaya way ana kali a way ? Nafiaya Yezu Barabas ana kali a tek, day ti Yezu nan ya ti tazalay *Krist ni aw ? »

18 Adam nahkay ti adaba asera tægasiyiyu Yezu ti adaba tagralon solu palam.

19 Ka ya ti Pilet nan abu manjehadani agray seriya ni ti wal gani aslarkibiyu mis ahi mara mahi ahkado : « Maslanja nani ti mis jireni, kagri aranja ba. Adaba kani ga malavad nagra daliya dal-dal, kisim ezidekuva ana maslanja nana. »

20 Eslini gadakani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gadakani ndahan ni tahi ana mis macakalavani ni : « Humi : “Mawayay si kafaya Barabas a, Yezu ti ni kaka nan a.” »

21 Bay ni ahi ana tay keti : « E kidin gatay cæni ni bu ni ti kawayum ti nafiaya way ana kali a way ? » Nday nakon tahi : « Barabas. »

22 Pilet nakon ara ecia ma gatay na ti ahi ana tay : « Nahkay ti kawayum ti nagri mam ana Yezu nan ya ti tazalay nan Krist ni mam ? » Nday dek tahi : « *Darfon nan ka tandal. »

23 Pilet ahi ana tay keti : « Agudar mam emiteni mam ? » Nday nakon ba tazlah kay kay, tadam : « Darfon nan ka tandal, darfon nan ka tandal. »

24 Pilet nakon ara asera mis ni etici-iki ma do, tawayay tizligaya nguwa ti, acah yam abarakaba ahar gayan a ke eri ge mis na dek mak adam : « Kaka dum maslanja hini ti ahar goro akibu bi, masar gekali. »

25 Eslini mis ni dek tadam ahkado : « Mageskabá ka ahar geli akaba beza geli a, takad nan. »

26 Pilet ara ecia ma gatay na ti afiaya Barabas nakon ana tay a, ahi ana ndam slewja gayan ni tazlab Yezu ana

kurupu. Tara tazlaba ti ahi ana tay tazay nan, toru tadarfon nan ka tandal.

*Ndam slewja teyefin ja Yezu
(Mark 15.16-20 ; Zen 19.2-3)*

27 Ndam slewja ni tazoru Yezu nakon a hud ahar ga bay *Pilet ni vu. Eslini tazalakivabiyu ndam slewja ndahan ni dek, tarakiva ka tay a tara teveli ni ahar ana Yezu.

28 Tambatki azana ndizeni,

29 tekeleya adak a, taslap hindigil-hindigil, tafiviyu a ahar vu akada ga jaku ni, tazay ezingwi tafivu a ahar ga daf vu. Tara tabekia zlam a zla nahama, tabehad mirdim ke meleher gayan tagri sa, teyefin, tahi ahkado : « Megrug sa, bay ga ndam *Zude ! »

30 Eslini nday nakon titifiviyu esli e eri vu, tazafonja ezingwi na mak tesi a ahar vu.

31 Tara tabia seki a nahkay ti tækakwokia azana ya tafeki na, tabikabu azana gayan gayanani ya tækakwokia ni. Kalon gani tazay nan ga moru *madarfon nan ka tandal.

*Tadarfon Yezu ka tandal
(Mark 15.21-32 ; Luk 23.26-43 ; Zen 19.17-27)*

32 Ka ya ti ndam slewja ni tabu taslakaba a kesa ni ba ni ti tabakabu ahar akaba zal Sire nanahan, slimi gayan Simu. Eslini nday nakon tafeki ngasa ga mazay tandal ga *madarfon Yezu ni.

33 Nday nakon toru tinjua ka malan nahan ; malan gani nani ti tazalay Golgota, adamvaba « malan ga aslat ga ahar. »

34 Tævi zum mebedeni akaba haf bilek-bilekeni ana Yezu nakon. Ara acaka ti awayay miseni ndo.

35 Eslini nday nakon tadarfon nan ka tandal ni. Tara tadarfonja nan a ti tagraki ca-ca aki ka azana gayan ni balan ana balan ti tæsar way azum way.

36 Kalon gani tanjehad tajegaki nan.

37 Eslini tadarfon pelangaf ka tandal agavala ga ahar gayan. Ka pelangaf nani ti tabeki zlam magudarani ge mis ni ti mis dek tæsar ; tabeki ti

nahkay hi : « Hini ti Yezu bay ga ndam *Zude. »

³⁸ Eslini keti tàdarfəŋ ndam akal bebem cə kà təndal ndahaŋ kà gəvay ga Yezu, bəlaŋ gani ka ahar ga dəf, bəlaŋ gani ti ni ka ahar ga gəjar gayaŋ.

³⁹ Nday ya ti takoru gwar eslini ni tàra tìpia naŋ a ti tìndivi naŋ, tədəday ahàr,

⁴⁰ təhikaboru : « Hini, nak ya ti kədəm ahkado : “Nembəd̀v̀ù *ahay gədəkani ge Melefit ni ti anələmaba a huđ ga vad mahkərani ba” ni do aw ? Tamal nak Wur ge Melefit ti həŋgay ahàr gayak, hərəya kà təndal na zla aw ! »

⁴¹ Eslini gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit akaba gədəkani ndahaŋ ni tēyefiŋ daya. Tədəm ahkado :

⁴² « Naŋ nakəŋ àhəŋgaraba mis ndahaŋ a keti ti àhəŋgaraba ahàr gayaŋ a koksah timey ! Naŋ bay ga ndam *Izireyel ! Tamal nahkay ti mähəraya kà təndal na ! Tamal ti àhəraya nahəma, leli tekeđi aməfəki ahàr bilegeni.

⁴³ Àfəkia ahàr ke Melefit a, àdəm naŋ Wur ge Melefit ti, tamal Melefit awayay naŋ ti mähəŋgay naŋ nihi zla aw ! »

⁴⁴ Mis ya təbu madarfəŋani kà gəvay ga Yezu nakəŋ, nday day tìndivi naŋ nahkay.

Yezu amətfəŋ kà təndal

(*Mark 15.33-41 ; Lək 23.44-49 ; Zəŋ 19.28-30*)

⁴⁵ Fat àra ècika tirked-keđ ka ahàr melefit a ti ləvəŋ àgray ka had ni dək tekdefiŋ duk àbivoru àna njemdi mahkər ya ga məlakarawa.

⁴⁶ Àra àgra njemdi mahkər ti Yezu àdi ana zlahay kay kay, àdəm : « Eloyi, Eloyi, lama sabahtani ? » Awayay adəmvaba ti « Bay Melefit goro ni, Bay Melefit goro ni, kəmbərəŋ nu ti kamam ? † »

⁴⁷ Mis ya təbu eslini ni ndahaŋ tàra tìcia gayaŋ ya ti àzlah na ti tədəm : « Azalay Eli ni. »

⁴⁸ Eslini biliŋ gatay àcuhworu, àzay zlam ya esikabu yam akada ga matala ni, àtəliyu a zum cecəwekeni vu juđ, àbahi ka aday àtəlikabiyu ana Yezu a ma vu ti m̀si.

⁴⁹ Ay mis ndahaŋ təhi : « Besa day, tamal ti Eli ara ahəŋgay naŋ ti mara mipi. »

⁵⁰ Ay Yezu nakəŋ àzlahkivu kay kay, àmət.

⁵¹ Ka ya ti àmət ni ti azana ga mahay ga məlaŋ *njəlatani ya ti a huđ ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu ni ègəzlehvabiyu kwarra, agavəla cekw a had. Had àdəday, huđəkum tədəhu,

⁵² mahay ge mindiviŋ təzləkvaba mək ndam ge Melefit ya təmət ni, mis dal-dal e kiđiŋ gatay bu təŋgaba.

⁵³ Ka ya ti Yezu àŋgaba e kisim ba ni ti mis ya təŋgaba ni təhəraya e mindiviŋ ba, təhuriyu a kəsa njəlatani vu. Eslini mis kay tìpia tay a.

⁵⁴ Bay ga ndam slewja ni akaba ndam slewja ndahaŋ ya tajəgaki Yezu ni tàra tìpia ga had ya àdəday na akaba zlam ndahaŋ ya àgravu na dək ti aŋwaz àdəgakia ka tay a, nahkay tədəm : « Maslaŋa hini ti Wur ge Melefit edeđiŋ. »

⁵⁵ Wál ndahaŋ dal-dal təbu eslini cak, tamənjoru. Wál nday nani tədəbabiyu Yezu kwa e Gelili ga məgri təwi.

⁵⁶ E kiđiŋ ga wál nday nani bu ni ti Mari ga kəsa Magədala, Mari məŋ ga ata Zek nday ata Zəzef, nahaŋ ni ti ni məŋ ga bəza ge Zebede təkibu ka tay.

Təfiyu kisim ga Yezu e mindiviŋ vu

(*Mark 15.42-47 ; Lək 23.50-56 ; Zəŋ 19.38-42*)

⁵⁷ Məlakarawa àra ègia ti bay ge elimeni nahaŋ àra ; slimi gayaŋ Zəzef, naŋ ga kəsa Erimete. Naŋ day bay madəbay Yezu.

⁵⁸ Naŋ nakəŋ òru afa ge Pilet, òru èhindi kisim ga Yezu ni. Nahkay Pilet nakəŋ àhi ana ndam slewja tōru təvi.

† 27:46 Limis 22.2.

⁵⁹ Zuzef àra àza kisim ga Yezu na ti àkambah àna dawra maweni.

⁶⁰ Àra àkambaha ti àfiyu e mindiviñ maweni vu. Mindiviñ nani ti gayañ gayanani, èliyu a pèlad vu. Àra àfiya kisim ga Yezu na e mindiviñ ni va ti àbèladiviya belim gèdákani ana mahay ge mindiviñ ni mæk àslàka òru a magam.

⁶¹ Ata Mari ga kèsa Magèdala ni nday ata Mari nahan ni nday tèbu manjèhadani kà gèvay ge mindiviñ ni.

Ndam slewja tajègaki mindiviñ ga Yezu ni

⁶² Hajèñ gani vad *mèpèsabana ti gèdákani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *Feriziyeñ ni tòru ka ahar bèlan afa ge Pilet.

⁶³ Tòru tìnjua ti tèhi : « Bay, ka ya ti bay masèkad malfada nani nan àbu àna sifa ni àdèm : “A vad ya mahkèr anangaba e kisim ba.” Ma gayañ ya àdèm ni àngiaya a ahàr ba ana leli a.

⁶⁴ Nahkay ti hi ana mis tājègay mindiviñ ni, do ni ti ndam madèbay nan ni atara tèzaba kisim gayañ na akal-akal a, atèhi ana mis àngaya e evid ba. Atara tèdèma ti malfada gatay ni amatam gayañ ya àsèkad ni. »

⁶⁵ Eslini Pilet nakèñ àhi ana tay : « Ndam slewja nday hi, dègum akaba tay ti tājègaki mindiviñ ni akada gekali ya kawayum ni. »

⁶⁶ Nahkay gèdákani nakèñ tòru ke mindiviñ ni ga majègani lala : tèhèndi lemeru gatay mæk tèbèhad ndam slewja ga majègakiani.

28

Yezu angaba e kisim ba (Mark 16.1-10 ; Lük 24.1-12 ; Zen 20.1-10)

¹ Vad *mèpèsabana àra àslakaba, ge miledu fat azlèrèvaya a vad ga gosku ye enjenjeni zla nahèma, ata Mari ga kèsa Magèdala ni nday ata Mari nahan ni tòru tèmènjuyu mindiviñ ni.

² Tòru tìnjua ti had àdaday kay kay, haya mèslèr ga Bay geli àslèkabiya e

melefit ba, àbèladèña belim na mæk ànjèhadki digus.

³ Vu gani asladay akada ga avèr ya abay aku ni ; azana gayañ day bèd-bèd akada ga koskosay ni.

⁴ Ndam ya tājègaki mindiviñ ni tàra tìpia ti angwaz àdègàkia ka tay a dal-dal, tægègèr, tìgia akada sifa àniviyu ana tay va bi.

⁵ Eslini mèslèr ni àhi ana wál ni ahkado : « Angwaz àwèr kùli ba. Nèsèra, kèdèbum ti Yezu nan ya ti *tèdarfèñ kà tèndal ni ;

⁶ àngaba e kisim ba, nan àbi ahalay va bi. Dèguma mènjumki, mèlan ya tèfèkad kisim gayañ ni nihi.

⁷ Nihi ti dègum weceweci, kèhumi ana ndam madèbay nan ni ahkado : “Àngaya e kisim ba ; àdoru ka had *Gelili kama gekali, akèdumi ahàr ti eslini, akada gayañ ya ti àhi ana kùli ni.” Ma goro ti nahkay. »

⁸ Wèwal nakèñ tàslàka ke mindiviñ na ke wecewecena ; angwaz awèr tay, ay tèbu tèmèrvu dal-dal. Tàcuhworu, tawayay moru mèhi ma gani ana ndam *madèbay Yezu ni.

⁹ Ka ma geli hini ti Yezu àngazlivu ana tay, àhi ana tay ahkado : « Nègri sa ana kùli. » Eslini wál ni tèrèkioru tèbèhadì mirdim, tèbèki ahar ka asak gayañ ni, tàzlèbay nan.

¹⁰ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Angwaz àwèr kùli ba, dègum kèhumi ana bèza ga mmawa ni tòru e Gelili. Eslini ti atorù tipi nu. »

Ndam majègay mindiviñ ni tanjèhadì ere ye ti àgravu ni ana mis

¹¹ Ka ya ti wál ni nday tèbu e divi bu mba ni ti ndam slewja ndahan e kidìñ ga nday ya tājègaki mindiviñ ni bu tòru a kèsa vu. Tòru tìnjua ti tanjèhadì ere ye ti àgravu ni dèk ana gèdákani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni.

¹² Nahkay gèdákani nani tångasvu akaba gèdákani ndahan, tàgray sawari e kidìñ gatay bu. Tàra tèzlapakaba ti tèbi sìnju ana ndam slewja ni dal-dal,

¹³ tèhi ana tay ahkado : « Dèmum : “Ga mèlavad ka ya ti leli e dèwir bu

ni ti ndam madəbay naŋ ni t̄ara t̄əzaba kisim gana akal a.”

¹⁴ Tamal bay ni ècia ma gana ti m̄əsəra ere ye ti am̄əhi na, emiciiki ana leli ; nahkay ti am̄əgri araŋa ana k̄əli do. »

¹⁵ Ndam slewja nakəŋ t̄əhəl siŋgu ni m̄ək t̄əgray ere ye ti t̄əhi ana tay ni. Nahkay kwa ka sarta gani nani duk àbivaya kana ndam *Zude ndahaŋ kay t̄əgəskabá ma gani nana.

Yezu àŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni

(Mark 16.14-18 ; Lük 24.36-49 ; Zen 20.19-23 ; T̄əwi 1.6-8)

¹⁶ Ndam *madəbay Yezu kru mahar bəlaŋani ni t̄oru e Gelili, ka həma ya ti Yezu àhi ana tay t̄oru ni.

¹⁷ T̄oru t̄iŋjəa, t̄ipi naŋ a ti t̄əbəhadī mirdim, t̄əzləbay naŋ, ay ti mis ndahaŋ e kidīŋ gatay bu t̄əhi ana ah̄ar bi naŋ do.

¹⁸ Eslini Yezu àhəɖakfəŋbiyu k̄a tay, àhi ana tay : « Melefit àvua njəɖa gayəŋ a ɖək ga m̄əgur m̄əlaŋ ya agavəla akaba m̄əlaŋ ya ka had̄ na.

¹⁹ Nahkay ti d̄əgum, humioru ma ana mis ga had̄ ga m̄əlaŋ ni ɖək ti t̄iŋi ndam madəbay nu. Barum tay àna slimi ga Baba, ga Wur gayəŋ akaba ga *Məsuf Njəlatani.

²⁰ Ere ye ti nəhi ana k̄əli ni ɖək ti cahumi ana tay ti t̄əgəskabá. Səruma, nu nəbu akaba k̄əli k̄əlavad̄, duk abivoru ana mandav ga duniya. »

Ma M_uweni Sulumani ya Mark àbèki ni Ere ye ti m_adəmki ka Ma M_uweni Sulumani ya Mark àbèki ni

Maslaṅa ya ti àbèki wakita ga Mark ni àdafay slimi gayan a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nənḡu ni, kwa ka mənḡeki gani ndam ga Yezu dek tèsèra àbèki ni ti Mark (təzalay nan Zey daya : T_uwi 12.12, 25). Tèsèra Mark ti tàgrakabu t_uwi akaba Piyer, mək àslamalakabu pakama ga Yezu ya Piyer èci, àhi ni : ere ye ti Mark àbèki a wakita gayan ni bu ni dek ti akada ga pakama ge Piyer ya àhi ana mis ni (T_uwi 10.37-40) : ànjèki ka baray ga Yezu, èndeveriṅ àna ga Yezu ya àmət mək àṅgaba e kisim ba ni. Mark ti tàgrakabá t_uwi akaba Pol a daya (T_uwi 12.25 ; 13.5, 13 ; 2 Timote 4.11).

A wakita gayan ni bu ni ti Mark adafay zlam ga ndam Z_ude ya tagray ni (7.2-4 ; 15.42), ahəṅgaraba ma ndahan ya ndam Z_ude təzlapay na daya (3.17 ; 5.41 ; 7.11, 34 ; 15.22). Nahkay mèsèra àbiki wakita ni ti ana ndam ya ti nday ndam Z_ude do ni ; ahaslani àbu mabəkiani a wakita ndahan bu Mark àbèki wakita gayan ni ka had Itali ahkay do ni a Rom (ka 2 Timote 4.11 Pol àhi ana Timote tārəkioru ka nan a Rom nday ata Mark).

A Rom ti tàgria daliya ana ndam ga Yezu a : a wakita gayan ni bu ni ti Mark awayay mavi njəda ana nday ya ti təcakay daliya azuhva məfəki ahàr gatay ka Yezu ni (1.12-13 ; 8.34-38 ; 10.29-30 ; 13.11-13).

Mark àṅgəhad ere ye ti Yezu àgray akaba àdəm ni akada ga ata Meciy_u nday ata L_uk ya tənḡəhad ni : Yezu ànjèki ke t_uwi gayan ka had Gelili, òru gwar a Zer_uzalem. Ay Mark àṅgəhad pakama ga Yezu kay ndo ; ahar gədakani àṅgəhad ere ye ti Yezu àgray ni. Zlam ga Yezu ya àgray ni day

ata Meciy_u nday ata L_uk tənḡəhad àtama ga Mark na, ay pakama ga Mark ndahan ya àṅgəhad ni ti àtam ga nday ndahan ni (mazavu gani nihi, gurumkabu Mark 5.1-42 akaba Meciy_u 8.28-34, 9.18-26 akaba L_uk 8.26-37, 41-56, ahkay do ni Mark 6.14-29 akaba Meciy_u 14.1-12 akaba L_uk 9.7-9). Ku tamal àṅgəhad pakama ga Yezu kay ndo nənḡu ni Mark àdəm Yezu ti bay macahi zlam ana mis (1.21-22, 27 ; 2.13 ; 4.1 akaba ndahan) : a wakita ga Mark bu mis təzalay Yezu « M_usi » (4.38 ; 5.35 ; 9.17 akaba ndahan).

Mark àṅgəhad ga Yezu ya àdəm tādəfi nan ana mis ba ni (1.34, 44 ; 3.12 ; 5.43 ; 7.36 ; 8.26, 30). Si ka ya ti aməməta, aməṅgaba e kisim ba ni day kwa ti awayay ti mis tèsèr nan ti nan way (9.9).

*Pakama ge Zey bay mabaray mis ni
(Meciy_u 3.1-12 ; L_uk 3.1-18 ; Zey
1.19-28)*

¹ *Ma M_uweni Sulumani àki ka Yezu *Krist, Wur ge Melefit, ànjèki

² akada ga Bay Melefit ya ti àdəm ni. Ma gayan ya àhi ana Yezu ni àbu mabəkiani a wakita ga bay *mahəṅgaray pakama gayan Izayi ni bu. Àhi :

« Nihi ti nu nàbu nəsləroru bay məslərgoro nahan kama gayak

ti māsalamatukkabu divi.*

³ Dəṅḡu gayan ahəndabiyu a hud gili bu.

Àdəm ahkado : “Slamatumikabu divi ana Bay gədakani.

Ahàr àdəm divi gayan m_ala ndəlaḡa.”

† »

⁴ Nahkay ti zal nakəṅ, təzalay nan Zey, òru a hud gili vu ga *mabaray mis. Àra ènjia eslina ti àdəm ahkado : « Mbatumkaba majalay ahàr gekəli a. Tamal kàmbatumkaba majalay ahàr gekəli a ti, nabaray kəli. Nahkay ti Bay Melefit ambərfəṅa zlam magudarani gekəli ni kə kəli a. »

⁵ Zey àra àdəma nahkay ti ndam ga had *Z_ude akaba ndam Zer_uzalem ni

* 1:2 Malasi 3.1. † 1:3 Izayi 40.3.

dék tərəkia. Tàra tìnjia ti tədəfaya zlam gatay ya tàgudar na, mək Zeñ nakəñ àbaray tay a zalaka *Zurdeñ bu həya.

⁶ Zeñ ti nañ àbu àna azana mələmani àna enğuc ge ezligwemi, awəlvù àna maspara ga ambəl a zuh bu. Zlam məzum gayan ti eyew akaba amu.

⁷ Nañ àbu azlah, àhi ana tay : « Maslaña nahañ nañ àbu ara e divi ba kələñ goro a. Nañ nani ti mis gədəkani, njəda gayan àtama goro a. Nu ti way ga mandəhad ahər ti nēpicheiaba ezewed ga kimaka gayan a di way ?

⁸ Nu ti nàbaray kəli àna yam, nañ ti ni amara məbaray kəli àna *Məsuf Njəlatani. »

Zeñ abaray Yezu

(Meciy 3.13-17 ; Lük 3.21-22)

⁹ Ka ya ti Zeñ nañ àbu *abaray mis nahəma, Yezu ècickbiyu a Nazaret ka had *Gelili, àrəkia mək Zeñ nakəñ àbaray nañ a zalaka *Zurdeñ bu.

¹⁰ Yezu nañ àbu acəlaya a yam ni ba ni ti èpi hud melefite adahvu, èpi *Məsuf ge Melefite ahərkiaya akada ga kurkoduk ya ahər na, àhuriviyu a vu.

¹¹ Eslini dəngu àhəndabiyu a hud melefite bu akada dəngu ge mis, àhi : « Nak ti wur goro, nawayay kur dal-dal, kəmərü məbərüv dal-dal. »

Seteni awayay ahəlfəña ey a Yezu a

(Meciy 4.1-11 ; Lük 4.1-13)

¹² Eslini *Məsuf ge Melefite nakəñ àzoru Yezu a hud gili vu həya.

¹³ Yezu òru ènjua a hud gili ni va ti anjəhad eslini vad kru kru fad. Nañ àbu eslini ti *Seteni ahəlfəña ey a. Ka sarta gani nani ti Yezu nañ àbu e kidin ga zlam ge gili bu ; *məslər ge Melefite təbu təfi ahər.

Yezu azalay ndam məgəs kilif fad, tigi ndam madəbay nañ

(Meciy 4.12-22 ; Lük 4.14-15 ; 5.1-11)

¹⁴ A vad nahañ tàra təwəla Zeñ a. Tàra təwəla nañ a nahəma, Yezu òru ka had *Gelili. Òru ènjua eslina ti

àhi *Ma Məwəni Sulumani ge Melefite ana mis. Ahivù ana tay, àdəm ahkado :

¹⁵ « Sarta ènjia. Melefite ara azum bay gayan e kidin gekəli bu, Məgur gayan ènjia. Mbatumkaba majalay ahər gekəli a, gəsumkabá Ma Məwəni Sulumani na. »

¹⁶ A vad nahañ Yezu nañ àbu akoru kà gəvay ga dəluv Gelili ti èpi mis bebem cə ; bilin gani slimi gayan Simu, nahañ ni ti ni wur ga mənani Andre. Nday təbu tətəliyu zəva gatay a dəluv vu, adaba nday ndam məgəs kilif.

¹⁷ Eslini Yezu àhi ana tay : « Dəbumbiyu nu ; anagray ti kīgum ndam məhəlibiyu mis ana Melefite akada ya ti kəgəsum kilif ni. »

¹⁸ Tàra ticia pakama ga Yezu na ti təmbərü zəva gatay ni ndəbak, tədəbay nañ həya.

¹⁹ Nday təbu takoru kama gəzit ti Yezu èpi mis ndahañ cə keti ; nday bəza ge Zebede, bəlan gani slimi gayan Zek, nahañ ni ti ni slimi gayan Zeñ. Nday a *slalah ga yam bu, təbu təslamalay zəva gatay.

²⁰ Àra èpia tay a ti àzalay tay. Nday nakəñ tàra ticia zalay gayan na ti təmbərü bəñ gatay Zebede akaba mis ya təgriki təwi ana tay ni a slalah ga yam ni bu, tədəbay nañ.

Yezu agariaba seteni ana maslaña nahañ a

(Lük 4.31-37)

²¹ A vad nahañ Yezu akaba ndam madəbay nañ ni tōru a Kafarnahum. Vad *məpəsabana àra ènjia ti təhuriyu a ahay ga *mahəngalavù Melefite vu, mək Yezu nakəñ ànjəki ka macahi zlam ana mis.

²² Zlam gayan ya àcəhi ana tay ni ti àgria ejep ana tay a, adaba tici macahay zlam akada gayan ni day-day ndo. Àhi ma ana tay akada ga bay ni, do ni ti akada ga ndam *məsər Wakita ge Melefite ya təcəhi zlam ana mis ni do.

²³ Nday təbu a ahay ga mahəngalavù Melefite ni bu nahəma, zal nahañ

seteni àniviyu a ahàr bu nañ àkibu ka tay eslini. Àzlah,

²⁴ àdàm : « Yezu zal Nazaret ! Nak ti kadəbafəña mam kè leli a mam ? Kàra ge mijij leli a waw ? Nak dəgiya, nəsəra kur a lala ; nak Bay *njəlatani ge Melefit ya àslərbiyu ni. »

²⁵ Eslini Yezu nakəñ àzłacaki ke seteni ni bəra, àhi : « Lakakaba, sləkiaba ana maslaña hina. »

²⁶ Seteni nakəñ àra ècia zlacay gayəñ na ti àdaday maslaña nani kay kay, àzlah kay kay, àsləkiaba.

²⁷ Mis ya ti eslini ni dek tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti àgria ejep ana tay a dal-dal ; təzlapaki e kidij gatay bu, tədəm : « Məñ ga mam hini mam ? Zlam gayəñ ya àcahi ana leli ni ti zlam maweni ; azlapay akada ga bay ni. Ku seteni day àhi ma ana tay, mək təgəsikabu. »

²⁸ Nahkay ti slimi ga Yezu àhəndoru ke weceweceni ka had *Gelili dek.

*Yezu ahəngaraba mis a
(Meciyə 8.14-17 ; Lək 4.38-41)*

²⁹ Yezu akaba Simu, Andre, Zek, Zeñ tàra tàhəraya a ahay ga *mahəngalavù Melefit ni ba ni ti tòru suwwa a magam ga ata Simu nday ata Andre həya.

³⁰ Eslini ti mireñ ga Simu nañ àvu mandəhadani, aku àbəkia. Yezu òru ènjəa ti təhi ma gani həya.

³¹ Yezu àra ècia ma gana ti àhədfəñiyu, àgəs ahar gani, èzefteba nañ a. Aku nakəñ àhəlkia həya, mək wal ni afi ahàr ana tay.

³² Məlakarawa àra ègia fat àdiya a ahay va, məlan èdiza ti təhəlibiyu mis ya ti tēbesey do ni dek akaba nday ya ti seteni agray tay ni dek ana Yezu.

³³ Mis ga kəsa ni dek təngəsfəñvu kà mahay ya ti Yezu nañ àvu ni ;

³⁴ eslini Yezu nakəñ àhəngaraba mis ya ti arməwər gərgərani awər tay na kay ; mis ya ti seteni àniviyu ana tay ni day àgariaba ana tay a. Àcafəña seteni na kà zlapay a, adaba təsəra nañ a.

*Yezu ahi ma gayəñ ana mis
(Lək 4.42-44)*

³⁵ Də àna zuzəni ti Yezu ècikaba, àhəraya òru a huđ gili vu. Òru ènjəa ti ahəngalay Melefit.

³⁶ Eslini Simu akaba zləbəba gayəñ ni tədəboru nañ.

³⁷ Tàra tədia ahàr a ti təhi ahkado : « Mis dek tadəbay kur. »

³⁸ Eslini Yezu nakəñ àhi ana tay : « Tokumum mədəgum a kəsa ndahan vu, ti nəhivù pakama ge Melefit ana mis nday ye eslini ni bilegeni. Nu nàra ti ga magray təwi gani nani. »

³⁹ Nañ nakəñ mək àsawaday ka had *Gelili dek ; a kəsa gərgərani bu dek àhi pakama ge Melefit ana mis a ahay ga *mahəngalavù Melefit ye eslini ni bu, àgariaba seteni ana mis ndahan a daya.

*Yezu ahəngaraba zal ambəlak a
(Meciyə 8.1-4 ; Lək 5.12-16)*

⁴⁰ A vad nahan zal ambəlak nahan àrəkia ka Yezu a àbəhadì mirdim, àhi ahkado : « Kam-kam, tamal kawayay ti kisliki mahəngaraba nu a ti nìgia mis njəlatana. »

⁴¹ Eslini àsia cicihi ana Yezu a ; Yezu nakəñ àzoru ahar, ènjifij, àhi ahkado : « Nawayay, gia mis njəlatana. »

⁴² Yezu àra ènjifijə ti maslaña nani àngaba, ègia mis njəlatana həya.

⁴³⁻⁴⁴ Eslini Yezu àləgi, àhi ahkado : « Nihi kəngaba nahəma, kəhi ma gani ana maslaña ba. Ru kəngazli vu gayak ni ana bay *məngalabakabu mis akaba Melefit sawəñ ; kəvi zlam ana Melefit akada ge Məwiz ya àdəm a wakita gayəñ bu ni, adaba kigia mis njəlatana. Nahkay mis etipi. Etipia ti atəsər nak kəngaba, kigia mis njəlatana. » Àra àhia ma nahkay ti àhi : « Sləka. »

⁴⁵ Ay zal nakəñ àra àsləka ti anjəki ka mədəm pakama ni dal-dal sawəñ. Maslaña ya ti àdi ahàr ni lu ba àhi ma gani. Àdəmva pakama na nahkay ti Yezu èsliki məhuriyani a kəsa vu vay-vay va do, adaba mis təsəbaki. Nahkay ànjəhad e gili cak àfəñ kà kəsa, mis gwar eley gwar eley do dek tərəkioru.

2

Yezu ahəŋgaraba zal dərə (*Meciyu 9.1-8 ; Lük 5.17-26*)

¹ Àra àgra vad a bal zla ti Yezu àŋga a Kafarnahum a. Naŋ àbu a magam eslini ti mis ticifiŋa daɗay a.

² Tərəkia tàra tənŋasvu dal-dal a ahay ya ti naŋ àvu ni bu. Məlaŋ manjəhadani kà gəvay gayan əbi, kà mahay tekeɗi məlaŋ əbi, adaba mis ni təsəɗay. Naŋ nakəŋ naŋ àbu acahi ma ge Melefit ana tay.

³ Naŋ àbu acahi zlam ana tay nahkay ti mis ndahaŋ faɗ təzibiyu zal dərə nahaŋ àki ka slalah.

⁴ Ay tisliki məzikabiyu naŋ ana Yezu do, adaba mis tisliva eslina. Nahkay ti təcəliyü ka *dalahaŋ ga ahay ni, təhəlkia gwar ka palahaŋ ya ti Yezu naŋ àvu na bal, mək təfiyu naŋ mandəhadkiani ka slalah gayan ni gwar ka məlaŋ məhəlkiana ni. ⁵ Yezu nakəŋ àra epia ere ye ti təgray na ti àsəra təfəkia ahàr a. Nahkay àhi ana zal dərə ni : « Wur goro, zlam magudarani gayak ni məmbərfukana dek. »

⁶ Eslini zla ti ndam *məsər Wakita ge Melefit təvu manjəhadani bilegeni. Nday nakəŋ təbu təjalay a ahàr gatay bu, təhi ana ahàr ahkado :

⁷ « Àdəm ma hini ti kamam ? Azay ahàr gayan akada naŋ Melefit timey ! Way esliki məmbərfəŋa zlam magudarani kə mis a tata way ? Tigi Melefit kwa do ni ! »

⁸ Nday təbu təjalay ahàr nahkay ti Yezu àsəra ere ye ti təjalaki ahàr na àndava, mək àhi ana tay : « Kajalum ahàr nahkay ti kamam ? »

⁹ Zləzlada gani ti nəhi : “Zlam magudarani gayak ni məmbərfukana,” tək day ti nəhi : “Cicikaba, za slalah gayak na, sawaɗay” ni aw ?

¹⁰ Ay nawayay ti kəsərüm nu *Wur ge Mis ti nisliki məmbərfəŋa zlam magudarani kə mis ka had a. » Mək àhi ana zal dərə nakəŋ :

¹¹ « Nəhuk nahəma : cicikaba, za slalah gayak na, ru a magam. »

¹² Eslini naŋ nakəŋ ecikaba cəkwaɗ huya, àzay slalah gayan ni, àhəraya e mite va kə eri ge mis na dek. Ere ye ti àgravu ni ti àgria ejep ana tay a dek, tədəgi ana mazləbay Melefit. Tədəm : « Ere hini bik-bik, mipi kə eri geli ndo. »

Yezu azalay Levi (*Meciyu 9.9-13 ; Lük 5.27-32*)

¹³ Yezu nakəŋ ɔru gwar kà gəvay ga dəluv ni keti. Mis dek tərəkioru, mək acahi zlam ana tay.

¹⁴ Ka gayan ya naŋ àbu akoru ni ti epı Levi wur ga Alfe, naŋ àbu manjəhadani digusa ka məlaŋ *məhəl hadam. Eslini Yezu nakəŋ àhi ahkado : « Dəbabiyu nu. » Nahkay Levi nakəŋ ecikaba cəkwaɗ, adəboru naŋ.

¹⁵ Kələŋ gani Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni tɔru afa ge Levi nakəŋ. Tɔru tinjəa eslina ti təzum zlam akaba ndam məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ndahaŋ kay, adaba mis nday nani ti nday dal-dal, təbu taɗəbay naŋ.

¹⁶ Yezu naŋ àbu azum zlam akaba tay nahkay ti ndam *məsər Wakita ge Melefit tıpia ; nday nani ti ndam *Feriziyen. Tàra tıpi naŋ a ti təhi ana ndam maɗəbay naŋ ni ahkado : « Ahəmamam ti Yezu azum zlam ka ahar bəlaŋ akaba ndam məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ni mam ? »

¹⁷ Naŋ nakəŋ àra ecia pakama gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Ndam ya ti nday njalaŋ-njalaŋ ni ti tɔru afa ga zal doktor do ; si ndam ga arməwər day kwa ti takoru afa gani. Nu nàra ti ga mazalay ndam jireni do, nàra ti ga mazalay ndam magudar zlam sawan. »

Məgəs ndəra (*Meciyu 9.14-17 ; Lük 5.33-39*)

¹⁸ A vad nahaŋ ndam maɗəbay Zeŋ bay məbaray mis ni təbu təgəs ndəra akaba ndam Feriziyen. Eslini mis tərəkia ka Yezu a təhi ahkado : « Ndam maɗəbay Zeŋ ni akaba ndam Feriziyen ni təbu təgəs ndəra ti ndam

madəbay kur ni təgəs do ni ti kamam ? »

¹⁹ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti bay ya ti aday wal ni nday təbu akaba zləbəba gayəŋ ni ti zləbəba ni təgəs ndəra tata waw ? Təgəs ndəra ka ya ti naŋ àbu akaba tay ni do.

²⁰ Ay sarta nahaŋ amara, atəgəskia bay ga wal ni kà tay a. Ka sarta gani nani day kwa ti atəgəs ndəra.

²¹ Yaw mis àbi azay azana məweni asiviyu ana azana gayəŋ midigweni bi. Tamal àgra nahkay ti azana məweni ni ara asəkivu azana midigweni ni, mək məlaŋ megəzlehvani ni ara asagakivu.

²² Nahkay day mis abəviyu zum new-neweni e kene-kene midigweni vu ti àbi. Tamal àgra nahkay ti, zum new-neweni ni àra àwəsa ti ara etezkaba kene-kene na, nahkay ti emizikiba ka tay a cicəna. Təbəviyu zum new-neweni ti e kene-kene məweni vu. »

*Yezu naŋ bay ga vad məpəsabana
(Meciyə 12.1-8 ; Lək 6.1-5)*

²³ A vad *məpəsabana nahaŋ ba ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təbu tasləkaba a vədaŋ ga *alkamba. Eslini ndam madəbay naŋ ni təbu teheboru alkama ni ga mahəpədani ka ahər divi.

²⁴ Təbu teheboru nahkay ti ndam *Feriziyəŋ ndahaŋ təhi ana Yezu : « Melefit àdəm e *Divi gayəŋ ni bu : “Kəgrum təwi a vad məpəsabana ba ba” ti, nihi ti ndam madəbay kur ni tagray ti kamam ? »

²⁵⁻²⁶ Eslini Yezu àhəŋgarfəŋ, àhi ana tay ahkado : « Kəjeŋgəm ere ye ti Devit àgray ni ndo aw ? Ka ya ti Abiyatar naŋ bay gədakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti Devit zladə àdəkiva, ləwir àwər tay akaba ndam gayəŋ. Nahkay àhuriyu a ahay ge Melefit ni vu, àzum *dipeŋ ya tafəkadi ana Melefit ni. Ay ti Melefit àdəm e Divi gayəŋ ni bu, mis ndahaŋ təzum dipəŋ nani do ; si ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni day kwa ti təzum. Ay Devit nakəŋ

òru àzum, mək àvi ana ndam gayəŋ ni, təzum bilegeni. »

²⁷ Yezu àhi ana tay keti : « Vad məpəsabana ti Bay Melefit àgriaya ana mis a, do ni ti àgri mis ana vad məpəsabana ndo.

²⁸ Nahkay ti ku a vad məpəsabana ba day Bay ya ti adəm təgray zlam hini ni ti nu *Wur ge Mis. »

3

*Yezu ahəŋgaraba zal ya ahar
mikəlfina na
(Meciyə 12.9-14 ; Lək 6.6-11)*

¹ Yezu àŋgoru a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni vu keti. Eslini zal nahaŋ naŋ àvu ahar mikəlfina.

² Mis ye eslini ni təbu taməŋjaləŋ ana Yezu. Təhi ana ahər ahkado « Kani vad *məpəsabana ti, akal ti ara ahəŋgaraba naŋ a waw ? » Tawayay tacalki Yezu ka zlam magudarani.

³ Yezu nakəŋ àhi ana zal ya ti ahar mikəlfina ni : « Cikaba, ra e kidin ge mis ni va. »

⁴ Mək àhi ana mis ya ti eslini ni : « ŋgakaday, Melefit àdəm mam a wakita ya Məwiz àbəki ni bu mam ? Àvia divi ana mis ga magray zlam sulumana a vad məpəsabana tək, ga magray zlam magudarana waw ? Ga mahəŋgay mis tək, ga makad mis aw ? » Nday nakəŋ təlakakabá te-te.

⁵ Àməŋjaləŋ kà tay àna məzum bəruv dal-dal, adaba ticiiki slimi do. Àhi ana zal ya ti ahar mikəlfina ni : « Təbiyu ahar gayak ni. » Àra àtəlikabiya ti ahar gayəŋ ni àslamalava, ègia səndu6-səndu6ana.

⁶ Ndam *Feriziyəŋ ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti tàhəraya a ahay ni ba, təŋgasvu akaba ndam madəbay bay *Erot ni həya ; təgray sawari ahəmamam ti tìjin Yezu ni.

Mis kay tara afa ga Yezu a

⁷ Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tasləka tòru kà dəluv ni. Mis dal-dal tədəboru naŋ : tədəboru naŋ ti ndam Gelili, ndam *Zude

⁸ akaba ndam ga kəsa gatay Zerəzalem, ndam Idəme, mis ya ti

tàsləkabiya ke ledi ga zalaka *Zurden a ni, ndam ga haɗ ga kəsa Tir akaba ga kəsa Sidon. Tàrəkia dal-dal adaba ticia ere ye ti àgray na ðek.

⁹ Eslini àhi ana ndam maɗəbay naŋ ni ahkado : « Slamalumukabá *slalah ga yam a, do ni ti mis ni atəŋgalad nu. »

¹⁰ Àhi ana tay nahkay ti adaba naŋ àbu ahəŋgaraba mis a dal-dal. Nahkay ndam ga arməwər ðek tədədkiyu ; way way do awayay ti mîjifiŋ lu.

¹¹ Seteni ni tàra tîpia naŋ a ti tábəhadî mirdim, meleher ndiɓa ndiɓa ana haɗ, tədəgiki ana zlahay, təhi ahkado : « Nak Wur ge Melefit. »

¹² Eslini Yezu àzlacaki ka tay ŋgak-ŋgak, àhi ana tay : « Kədəfum nu ba. »

Yezu adaba ndam asak gayan a kru mahar cɛ
(Meciyɛ 10.1-4 ; Lɛk 6.12-16)

¹³ Yezu àcəloru a həma vu. Eslini àzalay ndam ya ti adaba tay a ni ; nday nakəŋ tərəkivoru.

¹⁴ Ndam ya tigi ndam gayan ni ti nday kru mahar cɛ : awayay ti tənjàhadkabu, məslər tay ga məhioru pakama gayan ana mis ; *

¹⁵ àvi njəɗa ana tay ti tɔgariaba seteni ana mis a daya.

¹⁶ Nday kru mahar cɛeni ni ti slimi gatay nday hi : Simu àdi slimi Piyer,

¹⁷ bəza ge Zebede ata Zek nday ata wur ga məŋani Zeŋ ; nday ti Yezu àdi slimi ana tay Bowanerges, awayay adəmvaba nday akada ga aday ga avər ya aməcay ni ;

¹⁸ Andre, Filip, Barteleme, Meciyɛ, Tumas, Zek wur ga Alfe, Tade, Simu naŋ bəlaŋ ga ndam ya takadvakivu ka haɗ gatay ni,

¹⁹ nahaŋ ni ti ni Zədas Iskariyot, bay ya ti amara məsəkumoru Yezu ni.

Yezu ti agray tɛwi àna njəɗa ge Melefit tək, àna njəɗa ge Seteni aw ?
(Meciyɛ 12.24-32 ; Lɛk 11.15-23 ; 12.10)

²⁰ Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni tənŋa a magam a. Eslini mis dal-dal tənŋasfəŋvu kà tay keti. Mis ni təbu kay nahkay ti Yezu akaba ndam maɗəbay naŋ ni ahar tekeɗi tənŋətfəŋ ga məzum zlam do.

²¹ Ndam gayan ni tàra ticia ti tàra. Tawayay tazay naŋ, tədəm ahkado : « Endisl àniviyu va bi. »

²² Ndam *məsər Wakita ge Melefit təbu eslini, tìcikbiyu kwa a Zerəzalem. Tədəm ahkado : « Yezu nahəma, seteni *Belzebəl àniviyu. Agariaba seteni ana mis a ni ti àna njəɗa ga bay ge seteni nani. »

²³ Eslini Yezu àzalay tay, àhi ma ana tay àna ma *gozogul : « Ahəmamam *Seteni esliki magaray ahər gayan gayanani ni mam ?

²⁴ Tamal ndam ga haɗ nahaŋ nday ndayani takadvu e kidifŋ gatay bu ni ti haɗ gani àŋgoru kama do.

²⁵ Tamal ndam ga huɗ ahay takadvu e kidifŋ gatay bu ni ti huɗ ahay gani àŋgoru kama do.

²⁶ Nahkay day tamal Seteni ezirey ahər gayan ti njəɗa gayan èdeva, àŋgoru kama koksah ; gayan àndava həya. »

²⁷ Yezu àdəm keti : « Mis ahuriyu a ahay ge mis njəɗa-njəɗani vu, mək ahəlfəŋa zlam gayan a mənjəd məwəl naŋ ti àgravu koksah. Si tamal àwəla naŋ a day kwa ti ahəlfəŋa zlam gayan a.

²⁸ Nəhi ana kəli nahəma, zlam magudarani ge mis ya tagudar ni ðek akaba ndivey ya tindivi Melefit ni ðek ti Melefit ambərfəŋa kà tay a.

²⁹ Ay maslaŋa ya ti endivi Məsuf gayan ni ti, magudar zlam gayan nani ti Melefit àmbərfəŋa day-day do. Maslaŋa nani amanjàhad akaba zlam magudarani gayan ni kaŋgay-kaŋgay həya. »

³⁰ Yezu ahəŋgarfəŋ kà pakama gatay ni nahkay ti adaba tədəm « Seteni àniviyu. »

* 3:14 A wakita ndahaŋ bu tədəm : « Ndam ya ti tigi ndam gayan ni ti nday kru mahar cɛ, àzalay tay ndam asak gayan : awayay ti tənjàhadkabu. »

Ndamam ndam ga hud ahay ga Yezu ededij ededijeni ni mam ?

(Meciyu 12.46-50 ; Luk 8.19-21)

³¹ Eslini mən ga Yezu akaba bəza ga mən ga Yezu t̄ara t̄injia. Nday e mite bu, t̄əslərkiyu mis ti m̄azaliyu nañ.

³² Ay ti mis t̄əvu dal-dal manjəhadani, t̄əveliñia ah̄ar ana Yezu a. T̄əhi ahkado : « Ata muk akaba bəza ga muk t̄əbu e mite bu, t̄əzalay kur. »

³³ Àhəngriñəñ ana tay, àdəm ahkado : « Mən goro ti way ? Bəza ga mmawa ti ndamam ? »

³⁴ Eslini Yezu nakəñ àmənjaləñ k̄e mis ya ti t̄əveliñi ah̄ar ni d̄ek, àhi ana tay ahkado : « Mən goro akaba bəza ga mmawa nahəma, nday hini.

³⁵ Maslaña ya ti agray ere ye ti Melefit awayay ni ti, nañ nani ti wur ga mmawa zalani, bi walani, mmawa daya. »

4

Bay mabəhad hilfi ga zlam

(Meciyu 13.1-9 ; Luk 8.4-8)

¹ Yezu òru gwar k̄a gəvay ga d̄əluv ni ga macahi zlam ana mis keti. Eslini mis dal-dal t̄əcakalafəñvu, nahkay nañ nakəñ k̄áy àc̄aliyu a *slalah ga yam vu ka ah̄ar ga d̄əluv ni, ànjəhadviyu diḡəs, àc̄ahi zlam ana tay ; mis macakalavani ni nday t̄əbu k̄a gəvay ga d̄əluv ni, t̄əbi slimi.

² Àc̄ahi zlam gərgəri kay ana tay àna ma *gozogul. A pakama gayəñ ya àhi ana tay ni bu ni ti àdəm ahkado :

³ « C̄əm day, maslaña nahan̄ àhəraya òru e gili ga mabəhad hilfi ga zlam.

⁴ Nañ àbu abəhad̄oru hilfi ga zlam ni ti bal gani àdəgoru e divi vu. Nahkay edidij t̄ara t̄əndaba.

⁵ Bal gani keti àdəgoru ka p̄əlad ya had̄ àhəcaki ni. Àfətaya h̄əya, adaba had̄ àki ka p̄əlad ni kay bi.

⁶ Àra àfətaya, fat àra àvəd̄ia ti èhiriñaba adaba àbiyu sliri a had̄ vu kay ndo.

⁷ Bal gani keti àdəgiyu a adak vu. Àra àfətaya ti adak ni t̄ədəkkabu akaba nañ, t̄əngecekabá nañ a, nahkay ti àbi bəza ndo.

⁸ Bal gani keti àdəgoru ka had̄ sulumani. Àra àfətaya ti àdək, àbi bəza. Bəlan̄ gani àbi bəza kru kru mahkəñ, bəlan̄ gani keti bəza kru kru muku, nahan̄ ni bəza diñ. »

⁹ Yezu àdəm keti : « Maslaña ya ti slimi àfəñ ge mici zlam nahəma, m̄ici lala ! »

Yezu ahi ma ana mis àna ma gozogul ti kamam ?

(Meciyu 13.10-17 ; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ka ya ti Yezu nañ àbu cak nahəma, ndam madəbay nañ kru mahar c̄əni ni akaba mis ndahan̄ ya tadəbay nañ ni t̄ihindifiña pakama àki ka ma *gozogul gayəñ ya àdəm na.

¹¹ Àhi ana tay ahkado : « Lekuləm ti Melefit àdəfikiaba zlam manğahani àki ka Məgur gayəñ na ana kul̄i a. Ana mis ndahan̄ ga dala ni ti ma gayəñ ya ahi ana tay ni d̄ek ti ma gozogul.

¹² Agray nahkay ti
 “Ku tamal tamənjaləñ ka zlam lala n̄əngu ni t̄ipi ba ;
 ku tamal t̄əbi slimi ana pakama lala n̄əngu ni t̄ici ba.
 Do ni ti atambatkaba m̄əbər̄uv gatay a,
 Melefit ambərfəña zlam magudarani gatay ni k̄a tay a.” * »

Yezu adafaba ma gozogul ga bay mabəhad hilfi ga zlam na

(Meciyu 13.18-23 ; Luk 8.11-15)

¹³ Yezu àhi ana tay keti : « K̄ic̄əm ma *gozogul hini do ! Akara k̄ic̄əm ndahan̄ ni d̄ek ti ahəmamam ?

¹⁴ Bay ya ti abəhad̄ hilfi ga zlam ni, nañ akad̄a bay ya ti àhi pakama ge Melefit ana mis ni.

¹⁵ Mis ndahan̄ t̄əbu, nday akad̄a divi ya ti hilfi ga zlam àdəgaki ni : t̄icia pakama ge Melefit a, m̄ək *Seteni ara ahəliaba pakama nana ana tay a h̄əya.

¹⁶ Mis ndahan̄ day t̄əbu, nday akad̄a p̄əlad ya ti hilfi ga zlam àdəgaki

* 4:12 Izayi 6.9-10.

ni: ticia pakama ge Melefit na ti tægaskabu àna mämərani huya.

¹⁷ Ay pakama nani àhuriviyu ana tay a mæbəruv vu do, akada ge sliri ya ti tōru a had vu do ni; tægaskabu ti ga hayaṅani. Tamal zlam zləzladani àdia ahàr ana tay a, ahkay do ni mis tægri daliya ana tay azuhva pakama ge Melefit ni ti tæmbrəṅ huya, tægaskabu va do.

¹⁸ Mis ndahaṅ tæbu, nday akada hilfi ga zlam ya ti àdiyu a hud ga adak vu ni: ticia pakama ge Melefit a ti tægaskabu.

¹⁹ Ay majalay ahàr ga duniya ariva ana tay a, elimeni agosay tay, zlam gərgərani ndahaṅ egi eri ana tay daya. Zlam nday nani dek teṅgecekabu zlam akada ga adak ni. Nahkay ti pakama ya ndam nday nani tici ni àzaya arañja do.

²⁰ Mis ndahaṅ ti ni tici pakama ge Melefit; tici ti tægaskabu. Nday akada had sulumani ya hilfi ga zlam àdægaki ni, nahkay tæbi bæza. Bəlan gani abi bæza kru kru mahkər, bəlan gani keti bæza kru kru muku, nahaṅ ni bæza diṅ ni. »

Ma gozogul àki ke ceṅgel akaba darama

(Luk 8.16-18)

²¹ Yezu nakəṅ àhi ana tay keti: « Maslaṅa àbu ahəmbaki dagəla ke ceṅgel mibefteni, ahkay do ni afiyu ceṅgel ni a zuh slalah vu aw? Aha! Afəkad ka məlan zaṅani do aw!

²² Nədəm nahkay ti adaba zlam ya ti maṅgahani ni dek emipivu, zlam ya ti madafani faṅ do ni dek emicivu daya.

²³ Tamal slimi təfəṅ kè kəli ge mici zlam nahəma, cəm! »

²⁴ Àhi ana tay keti: « Bumi slimi ana pakama ya ti kicəm ni. Darama ya lekələm kəgurumi zlam ana mis ndahaṅ àna naṅ ni ti Melefit day aməguri zlam ana kəli àna naṅ, mək aməgurikiviyu ana kəli àkivu.

²⁵ Adaba maslaṅa ya ti zlam gayaṅ àbu ni ti atəvikivu. Ay maslaṅa ya ti zlam gayaṅ àbi nahəma, ku ere ye ti àfəṅ ni day atəzafəṅja. »

Ma gozogul àki ke hilfi ga zlam ya afataya ni

²⁶ Yezu àhi ana tay keti: « *Məgur ge Melefit ti azavu akada ga bay ya ti abəhad hilfi ga zlam ni.

²⁷ Ku tamal bay nani enji dəwir, ku tamal epidekva, mələvad akaba mələfat gani nəṅgu ni, hilfi ga zlam ni afət, adək: ahəmamam afət, adək ni ti naṅ àsər do.

²⁸ Had ni agray zlam zlam gayaṅ: zlam ni afətkiaya, mək abay ahàr. Àra àba ahàr a ti abi bæza kay.

²⁹ Ka ya ti zlam ni àndəha nahəma, bay nani azay məvəd gayaṅ, adaba sarta ga mabazani ènjia. »

Ma gozogul àki ke hilfi ga zlam gūziteni

(Meciyə 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Àdəm keti: « Məzum *Məgur ge Melefit ti àzavu akaba mam? Mara madafaba àna ma *gozogul weley?

³¹ Cəm day, Məgur ge Melefit ni ti àzavu akaba wur ge hilfi ga zlam gūziteni, gūziteni e kidiṅ ga bæza ge hilfi ndahaṅ ya a duniya bu ni dek.

³² Tizligia ti adək, àtam zlam ya ti tizligi e dini bu ni dek àna gədakani. Aḃal ahar gəđakani, edidəṅ tagraviyu lala gatay a hud gani vu tata; tanjəhad e zəhwəri gani bu. »

³³ Yezu àcahi ma ge Melefit ana mis àna ma *gozogul kay akada nday hini. Àhi ma ana tay ti ya tisliki miceni tata ni.

³⁴ Ma gayaṅ ya àhi ana tay àna ma *gozogul do ni ti àbi, ay ka ya ti naṅ àbu akaba ndam madəbay naṅ ni ka ahàr gatay ni ti àdəfiaba ana tay a dek lala.

Yezu azlacaki ka aməd

(Meciyə 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Məlakarawa gani ti Yezu àhi ana ndam madəbay naṅ ni: « Tokumum mədəgum gwar ke ledi ga dəluv ni. »

³⁶ Nahkay nday nakəṅ təsləkaba e kidiṅ ge mis dal-dalani ni ba, təhurkiviyu ka Yezu a *slalah ga yam vu, təzay naṅ àna naṅ. *Slalah ga yam

ndahan tǝbu kà gəvay gani gayan ya tǝzay nan ǝna nan ni.

³⁷ Nday tǝbu tǝzoru nan ti aməd gədəkani ǝkǝzlabiyu ka ahār ga yam ni, mək yam ni ǝjabasliyu a slalah ga yam ni vu, awayay arəhvù wudak.

³⁸ Ka ya ti aməd ni nan ǝbu ǝkǝzlay nahəma, Yezu nan ǝvu e dǝwir bu gwar ke metelin ga slalah ga yam ni, ǝfəki ahār ka zlam kud-kudani. Nan e dǝwir bu ni ti nday nakəŋ tǝpidək nan, tǝhi : « Məsi ! Leli dek miji ti ahəluk ahār do aw ? »

³⁹ Nan nakəŋ ǝra ǝpidəkva ti ǝzlacaki ka aməd ni bəra, ǝhi ana yam ni : « Lakakaba ! Kədəfay va ba ! » Eslini aməd ni ǝmbrəŋ makəzlani həya, yam ni ǝgia degika.

⁴⁰ Aməd ni ǝra ǝmbrəŋa makəzlana ti Yezu ǝhi ana ndam madəbay nan ni : « Anǝwaz awər kəli ti kamam ? Kekileŋa kəfumku ahār ndo aw ? »

⁴¹ Ere ye ti Yezu ǝgray ni ǝsia anǝwaz ana tay a dal-dal, nahkay tǝzlapay e kidin gatay bu, tǝdəm ahkado : « Nan hini ti way ? Aməd akaba yam day ticiiki slimi ni ! »

5

Yezu agariaba seteni kay ana maslaŋa nahan a

(Meciy 8.28-34 ; Luk 8.26-39)

¹ Yezu akaba ndam madəbay nan ni tǝru ke ledi ga dəluy ka had ga ndam Zerasa.

² ǝra ǝhəraya a *slalah ga yam ni ba ni ti zal nahan seteni agray nan ǝhəraya e kidin ge mindivin ba, ǝŋgwivabiyu a ma vu həya.

³ Zal nani ti anjəhad kə mindivin, mis tǝmətəbəŋa, ku ǝna jejirbi day tisliki məwəl nan va do.

⁴ Ahaslani tǝwəla nan ǝna jejirbi a akaba tǝbiviya sisel a asak va sak kay nəŋgu ni, ǝhəbəkaba dek. Njəda gayan ǝtama ge mis ya ti təgəs nan na.

⁵ Nahkay ti məlavəd akaba məlafat nan ǝbu anjəhad kə məlan ge mindivin, a həma bu ; azlah, eslinkaba vu gayan ǝna akur a.

⁶ ǝra ǝpibiya Yezu a drin ti ǝzəbiyu asak ; ǝra ǝnjia ti ǝbəhadı mirdim grik, meleher ndib ana had.

⁷ ǝdiki ana zlahay, ǝhi ahkado : « Nak Yezu Wur ge Melefit nan agavəla drin ti kadəbafua mam ? Nahəŋgalay kur kam-kam ǝna slimi ge Melefit, kəgru daliya ba ti ! »

⁸ ǝdəm nahkay ti adaba Yezu ǝhi : « Nak seteni, həraya a maslaŋa hini ba » palam.

⁹ Yezu ǝhindifiŋa ma, ǝhi : « Slimi gayak way ? » ǝhəŋgrifəŋ : « Slimi goro Gaslka, adaba leli kay dal-dal. »

¹⁰ ǝhəŋgalay Yezu dal-dal, ǝhi : « Kam-kam, kəgaraba leli ka had hina ba ti ! »

¹¹ Eslini ti mədrəs tǝbu kay ka ahar bəlan, tǝzum zlam kə gəvay ga həma.

¹² Nahkay seteni ni tǝhindifiŋa ma kə Yezu a, tǝhi ahkado : « Vi divi gani ana leli, ti mərəkivoru ka mədrəs nday tegani, ga moru məhuriviyani ana tay ti. »

¹³ Yezu nakəŋ ǝvi divi gani ana tay. Nahkay seteni ni tǝmbrəŋ zal nakəŋ, tǝru tǝcəlivi a ahār vu ana mədrəs ni, mək mədrəs ni tǝdəgiki ana hwa gədik. Tǝcuhworu, tǝru tǝdəguyu a dəluy ni vu cizliv cizliv. Tagray dəbu cə, dek tizia kədəp.

¹⁴ Eslini nday ya ti tajəgay mədrəs ni day tǝdəgiki ana hwa tidizl bilegeni. Tǝru a huđ ga kəsa vu akaba gili gani, tǝra tǝhibiyu ma gani ana mis. Mis ga kəsa ni tǝra ga mamənjaya ere ye ti ǝgravu na.

¹⁵ Tǝra tǝrəkia ka Yezu a ti tǝpi bay ya ti seteni Gaslka ǝsləkiaba a ahār ba ni nan lala, manjəhadani digusa akaba azana məbakabani, ǝgia sulumana. Tǝra tǝpia nan a ti anǝwaz ǝdəgakia ka tay a silim.

¹⁶ Eslini nday ya ti tǝpia ere gani nana ni ti tǝŋgəhadı ma gani ana ndam ga kəsa ni. Tǝŋgəhad ere ye ti ǝgrakivu ke seteni ni akaba ere ye ti ǝgrakivu ka mədrəs ni.

¹⁷ Tǝra tǝŋgəhadı ti mis ye eslini ni tǝnjəki ka mahəŋgalay Yezu, tǝhi : « Sləkaba ka had geli a. »

18 Ka ya ti Yezu acəliyu a slalah ga yam ni vu nahəma, zal ya ti seteni əsləkiaba ni əhəngalay naŋ, əhi ahkado : « Nadəbay kur bilegeni ti. »

19 Ay Yezu əhəngrifəŋ, əhi : « Aha, ru a magam, kəŋgəhadı ere ye ti əgrakukvu ni dek ana ndam gayak. Hi ana tay kəsia cicihi ana Bay gayak gədəkana, hi ere ye ti əgruk ni dek ana tay. »

20 Nahkay ti zal nakəŋ əsləka, ərə a kəsə ga had ni vu dek ; təzalay had gani nani *Kəsə Kru. Eslini əŋgəhadoru ere ye ti Yezu əgri ni dek. Mis ni tərə ticia ma gana ti əgria ejep ana tay a dek.

Yezu əhəngaraba wal nahaŋ akaba wur dahalay a

(Meciyə 9.18-26 ; Lək 8.40-56)

21 Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təsləka əna slalah ga yam na. Təru tinjəa gwar ke ledi ga dəluv na ti təhəraya a slalah ga yam ni ba. Ka ya ti Yezu naŋ əbu ka dəŋ-dəŋ ga dəluv ni ti mis dal-dal tərə təvelinji ahər.

22 Eslini maslaŋə nahaŋ təzalay naŋ Zayros əra ; naŋ gədəkani ga ahay ga *mahəngalavù Melefit. Əra əpia Yezu nakəŋ a ti ərəkioru, əbəhad mirdim kə meleher gayəŋ, ahər ndiəba ana had.

23 Əhəngalay naŋ kay, əhi ahkado : « Kam-kam, wur goro dahalayani naŋ əbiyu amət ti, nihindi kur ti kəra kəbəkı *ahar, ti məŋgaba, amət ba ti. »

24 Nahkay Yezu nakəŋ ərə. Mis dal-dalani ni təvelinjia ahər a, təbu tadəboru naŋ dəbəsia.

25 Eslini wal nahaŋ əbu, mimiz əsləkafəŋə agray vi kru mahar cə.

26 Naŋ əbu acakay daliya əna naŋ dal-dal, ədəbakaba ndam doktor a dek, əgwejelekaba zlam gayəŋ a dek, ŋgulum gani day əbi, asagaki asagaki do sawəŋ.

27 Wal nakəŋ əra əcia pakama ya ti təbu təzlapaki ka Yezu na ti ərə gwar kələŋ e kidin ge mis dal-dalani ni vu, ənjifin kə azana ga Yezu nakəŋ.

28 Əgray nahkay ti adaba əhi ana ahər : « Tamal ti nınjifin kə azana gayəŋ na day, naŋgaba. »

29 Eslini mimiz gayəŋ ya ti əsləkafəŋə ni əmbrəŋə naŋ a həya. Wal nakəŋ əsər arəŋə əbi awər naŋ va bi, əgia njalaŋ-njalaŋəna.

30 Ka ya ti wal ni əŋgaba nahəma, Yezu əsər həya njədə gayəŋ əhəngaraba maslaŋə. Əra əsərkiə nahəma, əmbatvakivu ke mis dal-dalani ni, əhi ana tay ahkado : « Way ənjifin kə azana goro ni way ? »

31 Ndam madəbay naŋ ni təhi ahkado : « ŋgakaday akaba mis damkukulani ni ti kəsərkiə ahəmamam ti way ənjifək way ni ? »

32 Ay Yezu nakəŋ naŋ əbu ehelin eri gwar kə gəvay gayəŋ, awayay epi maslaŋə ya ti ənjifin ni.

33 Eslini wal nakəŋ əŋgwaz awər naŋ, naŋ əbu agəgər sləb-sləb. Naŋ əbu agəgər nahkay ti ərəkiə ka Yezu nakəŋ a, əbəhad mirdim meleher ndiəba ana had, adaba əsərkiə ke ere ye ti əgrakivu na ; əhiaba jiri gana dek.

34 Eslini Yezu nakəŋ əhi ahkado : « Wur goro ni, Melefit əhəŋga kur a adaba kəfəkua ahər a palam. Sləka, ru əna sulumani ; arməwər gayak ni əŋgukukvu day-day va ba. »

35 Ka ya ti Yezu naŋ əbu azlapay nahkay nahəma, mis ndahaŋ tinjia, təsləkabiya afa ga gədəkani ga ahay ga mahəngalavù Melefit na, tərə təhi ahkado : « Wur gayak nakəŋ əndeverva. Kekiləŋə kiwisiri ahər ana məsi ti kamam ? »

36 Ay Yezu əbi slimi ana ma gatay ni ndo, əhi ana gədəkani ga ahay ga mahəngalavù Melefit ni ahkado : « Əŋgwaz awər kur ba, fəku ahər cilin. »

37 Eslini Yezu əcafəŋə mis ndahaŋ na dek ga madəboru naŋ a ; ədəm si ata Piyer, Zek, Zəŋ wur ga mən ge Zek ni tədəboru naŋ cilin.

38 Təru a magam afa ga bay ga ahay ga mahəngalavù Melefit ni. Təru tinjəa ti tədi ahər ana mis kay titəwi, təzlah, tagray delələ. Yezu əra əpia tay a ti

39 əhuriyu, əhi ana tay ahkado : « Kazlahum mam ? Kitəwəm mam ? Wur ni amət ndo, naŋ əbu enji dəwir timey. »

⁴⁰ Àra àhia pakama ana tay a nahkay ti tàyefiñ. Eslini Yezu nakəñ àgaraya mis ya titəwi na dek e mite va, àzay bəñ ga wur ni, məñ ga wur ni akaba ndam ya ti tàdəbabiyu nañ ni ciliñ, mək təhuriyu ka mələñ ya ti táfəkad wur ni.

⁴¹ Tàra təhuriya ti Yezu nakəñ àzay ahar ga wur ni, àhi ahkado : « Talita kumi. » Awayay adəmvaba « Wur dalalay, nəhuk, cikaba. »

⁴² Nahkay ti wur nakəñ ècikaba huya, nañ àbu asawaday. Wur nani ti vi gayan kru mahar cə. Àra àngaba ti nday ya a ahay bu ni àgria ejep ana tay a kay.

⁴³ Eslini Yezu àləgi ana tay kay, adəm : « Ere ye ti nəgray ni ti maslaña èci ba. » Mək àhi ana ata bəñani : « Vumi zlam məzumani. »

6

Ndam Nazaret táfəki ahàr ka Yezu do
(Meciyu 13.53-58 ; Lük 4.16-30)

¹ Yezu àra àsləka kà mələñ nana, òru a kəsa gayan vu, ka mələñ ya ti adək ni. Tòru akaba ndam madəbay nañ ni dek.

² Eslini vad *məpəsabana ènjia nahəma, òru a ahay ga *mahəngalavù Melefit ni vu, àcahi ma ge Melefit ana mis. Mis ya təbi slimi ni vir-vir. Tàra ticia ma gayan ya àcahi ana tay na ti àgria ejep ana tay a dal-dal. Tədəm ahkado : « Àngət ma gani hini eley ? Məsər zlam weley hini weley ? Way àvi njəda ga magray ere ye ti day-day mis tìpi ndo ni way ?

³ Nañ bay madar zlam, wur ga Mari ni do waw ? Bəza ga məñani ata Zek, Zoze, Zud, Simu ni do waw ? Bəza ga məñani walani nday təbu akaba leli ahalay ni do waw ? » Azuhva nani ti mis nday nani tawayay məfəki ahàr ka Yezu ndo.

⁴ Eslini Yezu adəm : « Bay məhəngri *pakama ge Melefit ana mis ni ti tawayay nañ a kəsa gayan bu do. Ata bəñani akaba ndam ga hud ahay

gayan day tawayay nañ do, si a kəsa ndahan bu kwa ti mis ndahan tawayay nañ. »

⁵ Ka mələñ gani nani ti Yezu èsliki magray zlam ndahan ya ti mis tìpi day-day ndo ni ndo huya, si àbəki *ahar ke mis ndahan bal, àhəngaraba tay a ciliñ.

⁶ Nahkay ndam ga kəsa gayan ni táfəki ahàr ndo. Gatay ya ti táfəki ahàr ndo ni ti àgria ejep a, mək nañ nakəñ àsləka, àsawadoru a kəsa ndahan vu kà gəvay ga kəsa gayan ni, àcahi zlam ana mis.

Yezu aslər ndam asak gayan kru mahar cə

(Meciyu 10.5-15 ; Lük 9.1-6)

⁷ Eslini Yezu nakəñ àzalay ndam gayan kru mahar cəeni ni, ànjəki ka məsləroru tay cə cə. Wudaka tàsləka ti àvia njəda ana tay a ga magariaba seteni ana mis a,

⁸ àhi ana tay ahkado : « Kədəgum nihi nahəma, kəzum zlam a ahar vu ba, ku zlam məzumani, ku mbolu, ku siñgu day kəhəlum e zlembi vu ba. Zum aday a ahar vu,

⁹ bumvu kimaka a asak vu ciliñ. Kəbumkabu endəwi cə cə ba daya. »

¹⁰ Àhi ana tay keti : « Ka ya ti akəhurumiya a ahay va afa ge mis a nahəma, njəhaduma eslina ; kəmbatum ahay nahan ba duk abivoru ana vad gekəli ya akəsləkuma ni.

¹¹ Ay ka mələñ ya ti kədəgum ni, tamal ti təgəskabu kəli do, tawayay miciki pakama gekəli ni ana kəli do nahəma, sləkuma eslina. Ka ya ti kəsləkuma ni ti təkumkaba had ga kəsa gatay na kà asak gekəli a. * Nahkay ti atəsərki ka magudar zlam gatay ni. »

¹² Eslini nday nakəñ təhəlvu hurum, tòru, təhioru ma ge Melefit ana mis, tədəm ahkado : « Ahàr adəm kəmbatumkaba majalay ahàr gekəli a kwa. »

* 6:11 Mətukkaba had ga kəsa kà asak a ti adafaki təmbər bu ndam ga kəsa ni, tawayay tay va do.

13 Tàgariaba seteni ana mis a kay daya ; tàgrakia amal ka ndam ga arməwər a kay, tàhəŋgaraba tay a.

*Takad Zeŋ bay məbaray mis ni
(Meciyu 14.1-12 ; Luk 9.7-9)*

14 Nahkay mis təbu təzlapaki ka Yezu gwar eley gwar eley do dek. Təbu təzlapaki nahəma, bay *Erot ècia pakama gatay ya ti tədəm na. Adaba mis ndahan tədəm Yezu ti nan Zeŋ bay məbaray mis ni, àməta mək àŋgaba e kisim ba. Tədəm agray zlam magray ejep tata ti adaba àŋgaba e kisim ba.

15 Mis ndahan ti ni tədəm nan Eli bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni. Mis ndahan keti tədəm nan bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit akada ga nday ya ti ahaslani ni.

16 Erot àra ècia pakama nana zla nahəma, àdəm ahkado : « Nan ti Zeŋ bay məbaray mis ni. Nèkelkia ahàr a, nihi ti àŋgaba e kisim ba. »

17-18 Bay Erot àdəm nahkay ti azuhva zlam ya àgravu ni. Zlam gani nihi : Erot àzafəŋa Erodiyat wal ge Filip a ; Filip ti wur ga mən ga Erot. Àra àza wal na ti Zeŋ bay məbaray mis ni àhi ahkado : « Kàzafəŋa wal kà wur ga muk a ti àwəsl. » Zeŋ àra àhia ma nahkay ti bay Erot nakəŋ àhi ana ndam gayan təgəs nan, təwəl, təfiyu a danɣay vu, mək tàgray nahkay.

19 Erodiyat nakəŋ àra ècia ma ge Zeŋ na ti àwayay ti epi Zeŋ kè eri do simiteni, awayay akad nan. Ay ti èsliki do,

20 adaba bay Erot agrafəŋa aŋgwaz kè Zeŋ a, àsəra Zeŋ ti mis jireni, àgudar zlam do. Nahkay Erot awayay ti maslaŋa àgri araŋa ba. Awayay məbi slimi ana pakama ge Zeŋ ya ti àdəm ni ; àra ècia ti ahəli ahàr sawan.

21 A vad nahan Erodiyat nakəŋ àŋgətfəŋa evid a. Ka fat nani Erot àgray wuməri ge miwivu gayan ; àzalakabu ndam ga ŋgumna gədákani, gədákani ga ndam slewja gayan akaba ndam ge elimeni ga had *Gelili ni.

22 Ka ya ti nday təbu təzum zlam nahəma, wur ga Erodiyat dahalayani

àhurkiviyu ka tay, mək àhəbay kè meleher gatay. Àhəbay nahkay ti, həbay gayan ni ègia eri ana bay Erot a, ègia eri ana mis ya ti àzalakabu tay na daya. Ègia eri ana tay a nahkay ti bay ni àhi ana wur dahalay ni : « Hindifua ere ye ti nak kawayay na ti nəvuk. »

23 Àmbadi dək, àhi ahkado : « Ere ye ti kihindifua ni, ku tamal kawayay telma ga had ya nəgur ni day nəŋgu ni, nəvuk. »

24 Eslini wur dahalay ni àhəraya, àrəkioru ka mənani Erodiyat, àhi ahkado : « Nihindifəŋa mam ? » Mənani nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Ru kəhi nahəma : “Nawayay ahàr ge Zeŋ bay məbaray mis ni.” »

25 Nahkay wur dahalay ni àcuhwakibiyu ka bay nakəŋ, àhi ahkado : « Nawayay ti kəvu ahàr ge Zeŋ bay məbaray mis ni nihi həya, təfukibiya ka paranti a ! »

26 Bay ni àra ècia pakama ga wur na ti àhəlia ahàr a. Akaba nani dek, àwayay mekeli ere ye ti èhindiliŋ ni do, adaba àmbadi ana wur na kè meleher ge mis na.

27 Nahkay àslər bəlan ga ndam slewja gayan ni həya ti môru mèkelkibiya ahàr ge Zeŋ nakəŋ a. Eslini zal slewja ni òru a ahay ga danɣay ni vu, èkelkibiya ahàr na,

28 àzibiyu ka paranti, àvi ana wur dahalay ni. Wur dahalay ni mək àzikaboru ana mənani.

29 Ndam madəbay Zeŋ ni tàra ticia ma gana ti tòru tàzay kisim gani, təfiyu e mindiviŋ vu.

Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu zlam

(Meciyu 14.13-21 ; Luk 9.10-17 ; Zeŋ 6.1-14)

30 A vad nahan ndam *asak ga Yezu ni tàsləkabiya ka məlan ya ti Yezu àsləroru tay na. Tàra tàsləkabiya ti tənɣəhadɪaba ere ye ti tàgrabiya na, akaba ere ye ti təcəhibiyu ana mis na dek.

31 Ka ya ti nday təbu eslini ni ti mis ya ti tərəkia ka tay a ni akaba ya ti taslaka ni dal-dal àsəbay ; nahkay Yezu akaba ndam madəbay nan ni

zlam məzumani tekeđi təngetfəŋ ahar ndo. Eslini Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni : « Dəguma mədəgum a huđ gili vu, ti kəpəsumaba gəzit, do ni ti ahəmamam. »

³² Nahkay təcəliyu a *slalah ga yam vu, təbu tasləka takoru a huđ gili ni vu ti

³³ mis dal-dalani ni tìpia tay a, təsərikia zuh ana tay a, mək mis ga kəsa ga hađ ni dek təcuhworu àna asak ka məlaŋ ya ti nday takoru ni. Wudaka Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tìnjiyu ti mis ni tənğasva eslina àndava.

³⁴ Ka ya ti Yezu àhəraya a slalah ga yam ni ba nahəma, èpi ti mis ni eslini vir-vir. Naŋ nakəŋ mis ni tèsia cicihi a, adəba èpi tay ti àhi ana ahər nday akada ga təmbəmbak ya ti bay majəgay tay àbi ni. Nahkay ti èzliri ana macahi zlam ana tay kay.

³⁵ Àra àpəskia kay ti ndam madəbay naŋ ni tərəkia, təhi ahkado : « Leli hi ti a huđ gili bu, sarta day àbi va bi.

³⁶ Hi ana mis ni tāsłəka, tōru a kəsa gərgərani ni vu ahkay do ni tōru a ahay ge mis ye e gili ni vu, tādəboru zlam məzumani. »

³⁷ Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àđəm : « Lekələm lekələmeni vumi zlam məzumani ana tay. » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Kawayay ti mōru məsəkumibiyu *dipen ana mis dambas-dambasani ni ti təzum aw ? Siŋgu gani agray jik diŋ diŋ cə emiteni ti əsabəy do waw ? »

³⁸ Eslini Yezu àhi ana tay : « ŋgaka-day, dipen əfəŋ kə kəli ti ehimey ? Dəgum, kəmənjiyu day. » Nday nakəŋ təmənjiyu. Təra təmənjiya ti təhi ahkado : « Dipen əbu nday zlam təkivu kilif cə cilin. »

³⁹ Yezu àhi ana tay : « Humi ana mis ni ti tèdevu tənğəhadə njəlukluk ke kəzir mīdeni hina. »

⁴⁰ Nahkay ti tənğəhadəkabá njəlukluk : mis diŋ diŋ, ndahaŋ ti ni kru kru zlam kru kru zlam.

⁴¹ Eslini Yezu nakəŋ àhəl dipen zlamani ni təkivu kilif cəeni ni, àmənjouru e melefıt vu, àgri səsı ana Melefıt. Àra

àgria səsı a ti èsekaba dipen na, mək àbi ana ndam madəbay naŋ ni ti tidi ana mis ni dek. Èdikivu kilif cəeni ni ana tay dek daya.

⁴² Mis nakəŋ dek təzum, təzum, tərəhkaba.

⁴³ Kələŋ gani təcakalakabu məgəjəni ge dipen ni akaba ge kilif ni, tərəhvù hətək kru mahar cə àna naŋ.

⁴⁴ Mis zawalani ya ti təzum zlam eslini ni ti agray dəbu zlam.

*Yezu asawadaki ka ahər ga yam
(Meciyu 14.22-33 ; Zəŋ 6.15-21)*

⁴⁵ Ka gani nani ti Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni təcəliyu a *slalah ga yam vu, tōru kama gayanə hayaŋ ke ledi ga dəluy ni gwar a Beceyda, day kwa ti naŋ naŋani aməhi ana mis ni ti tèdevu, tāsłəka.

⁴⁶ Təra tèdeva akaba mis na ti Yezu nakəŋ àcəloru a həma vu ga mahəŋgalay Melefıt.

⁴⁷ Mələŋ àra èđiza ti ndam *madəbay Yezu ni nday təbu ka ahər gatay a slalah ga yam ni bu e kidinə ga dəluy ni bu. Yezu ti ni naŋ ka dəŋ-dəŋ naŋ bəlaŋ. »

⁴⁸ Àmənjouru ti ndam madəbay naŋ ni təbu tagaroru slalah ga yam ni ga njədə, təcakoru daliya əsabəy adəba aməd əbu ahəŋgarbiyu tay kələŋ. Də gwendeli-gwendeli ti naŋ nakəŋ àrəkioru ka tay, asawadəkioru ka ahər ga yam ni njuwanə-njuwanə. Awayay asafəŋa divi kə tay a wudak.

⁴⁹ Nday nakəŋ təra tìpia naŋ a, naŋ əbu asawadaki ka ahər ga yam nahkay ti, tədəm maslaŋa àmbavakiva ka tay a, tədəgi ana zlahay.

⁵⁰ Nday dek tìpia naŋ a ti təgra aŋgwaz a əsabəy. Ay naŋ nakəŋ àhi ma ana tay həya, àđəm : « Zum njədə, nu timey. Aŋgwaz əwər kəli ba. »

⁵¹ Eslini àhurkiviya ka tay a slalah ga yam ni vu. Àra àhurkiviya ka tay a ti aməd ni day àmbrəŋ makəzlani həya. Ere ye ti àgravu ni dek ti àgria ejep ana ndam madəbay naŋ na dal-dal.

⁵² Zlam ga Yezu ya àgray àna *dipen ni adafaki njədə gayanə gədəkani, ay

ndam maɗəbay naŋ ni təsər do ; ma-
jalay aħər gatay əhəciyu.

*Yezu ahəŋgaraba mis ka haɗ
Zenizaret a
(Meciy# 14.34-36)*

⁵³ Ka ya ti təsləka təhəra dəluv na
əndava ni ti, nday ka dəŋ-dəŋ ka haɗ
Zenizaret.

⁵⁴ Eslini təhəraya a *slalah ga yam
ni ba. Təra təhəraya ti mis ga haɗ nani
təsəra Yezu a huya.

⁵⁵ Təra təsəra naŋ a ti təcuhworu
a kəsa ga haɗ ni vu dek, təhəlibiyu
ndam ga arməwər ka slalah ka məlaŋ
ya tədəm naŋ naŋ əvu ni.

⁵⁶ Ka məlaŋ ya ti Yezu ənjua ni lu,
ku e gili, ku a kəsa ciβ-ciβeni bu, ku
a kəsa gəɗəkani bu ni ti mis təhəlibiyu
ndam ga arməwər, tabəhaɗi e mite bu.
Təgri kam-kam ti mis nday nani ya
təbesey do ni tɪnjifiŋ kə ma ga azana
gayaŋ ni cilin. Nday ya ti tɪnjifiŋa ni
dek taŋgaba.

7

*Ma ga ndam ya ahaslani ya təcahi
ana mis ni
(Meciy# 15.1-9)*

¹ A vad nahaŋ mis ndahaŋ e kiɗin
ga ndam *məsər Wakita ge Melefit ni
bu tɪcɪkbiyu a Zeruzalem. Təra tɪnjia
ti təcakalafəŋvu kə Yezu akaba ndam
*Feriziyen.

² Eslini tɪpi ndam *maɗəbay
Yezu ndahaŋ ni ɓal, təzum zlam ti
təbarakaba aħar əna divi gana day do.
Təra tɪpia nahkay ti tədəm : « Təzum
zlam aħar gatay ni *nɟələta do. »

³ Tədəm nahkay ti aɗaba ndam
*Zude dek, aħar gəɗəkani nday
Feriziyen ni, təzum zlam wudaka
nahəma, tabarakaba aħar əna divi
gana day. Tagray nahkay ti aɗaba
təgəskabá divi ga ndam gəɗəkani
gatay ya ahaslani na.

⁴ Ku tamal təsləkabiya a gosku ba
nəŋgu ni, tɪnjia a magam a ti wudaka
təzum zlam ti tabaray əna divi gani
day. Zlam ndahaŋ kay ya təgəskabu
ni təbu tagray gərgəri : ku hijiyem

gatay day tabarafəŋa lala, ku man-
daray nəŋgu ni, ku misek ga ara gatay
day tabarafəŋa əna divi gana akada
ga ndam gəɗəkani gatay ya təgray
ahaslani ni.

⁵ Nahkay ndam Feriziyen akaba
ndam məsər Wakita ge Melefit nakən
tihindi Yezu, təhi aħkado : « Ndam
maɗəbay kur ni təgəskabu magray
zlam akada ga ata bəŋ geli ya ahaslani
təɗəfiki ana leli ni do, təzum zlam əna
aħar nɟələtani do ni ti kamam ? »

⁶ Yezu əhəŋgrifəŋ ana tay :
« Lekuləm kawayum ti mis tədəm
lekuləm ndam jireni, ay ti lekuləm
ndam jireni do ! Melefit ədəma
ma sulumana a wakita ga bay
mahəŋgaray pakama gayaŋ Izayi ni
ba. Pakama gayaŋ ya ti ədəm ni,
ədəmki ti ke kəli. Ədəm aħkado :
“Mis hini tazləbay nu əna ma cilin,
təjalaku aħar do simiteni.

⁷ Tazləbay nu ti masakani, aɗaba
zlam gatay ya təcahay ni ti
ka mawayay ge mis cilin, do ni ti ka
mawayay goro do.” * »

⁸ Yezu əhi ana tay keti : « Lekuləm
ti kəmbərəŋum Divi ge Melefit ya əbu
məbəkiani a Wakita gayaŋ bu ni,
kəgəsumkabu ma ge mis ya ahaslani
ya təcahi ana kəli ni sawaŋ. »

⁹ Əhi ana tay keti : « Əbəlay !
Kəmbərəŋuma *Divi ge Melefit na,
aɗaba kawayum məbi slimi ana
manjəhaɗ ga ndam gekəli ya ahaslani
ni zla do waw !

¹⁰ Bay Melefit ədəm a wakita ge
Məwiz ya əbəkini bu : “Nɟwioru a haɗ
ana ata buk ata muk.” † Ədəm keti :
“Bay ya ti endivi bəŋani aħkay do ni
məŋani nahəma, təkada naŋ a.” ‡

¹¹ Ay lekuləm zla ti kədəmum
aħkado : “Maslaŋa nahaŋ esliki
məhiani ana bəŋani aħkay do ni ana
məŋani : Ere ye ti akal nu nəjənaki
kur əna naŋ ni ti korbaŋ : korbaŋ ti
sədaga ge Melefit.”

¹² Maslaŋa nani tamal ədəma ma
nahkay, mək əjənaki ata bəŋani ata
məŋani va do ni ti, kədəmum əbəlay.

* 7:7 Izayi 29.13. † 7:10 Mahərana 20.12 ; Mimbiki 5.16. ‡ 7:10 Mahərana 21.17.

13 Lekulum kəgrum nahkay ni ti kəmbərənuma pakama ge Melefit nana pəsak. Kəmbərənuma ti kəfumviyu pakama gekəli ya kacahum ni a mələŋ gani vu huk. Kəbum kəgrum zlam ndahaŋ kay akadā nani daya. »

Zlam ya ti tagray mis « njəlatani do » ni

14 Yezu àra àhia pakama ana tay a nahkay nahəma, àzalakabu mis kayani ni keti, àhi ana tay : « Lekulum dek bumi slimi ana pakama goro ya nədəm ni, ti kícum lala.

15 Ere ye ti a dala bu, ahuriyu a huđ ge mis vu ni ti agray naŋ “*njəlatani do” ni ti àbi. Si ere ye ti maslaŋa gani adəm àna ma gayaŋ ni day kwa ti agray naŋ “njəlatani do.” [

16 Tamal slimi àfəŋ kè kəli ge mici zlam nahəma, cəm !] »

17 Kələŋ gani Yezu àhədakfəŋa kè mis dal-dalani na, cak òru àhuriyu a ahay vu. Eslini ndam madəbay naŋ ni tihindifiŋa ma *gozogul gayaŋ ya àhi ana mis na.

18 Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Lekulum day kəsərum zlam do waw ? Nədəm nahəma, ŋgay ere ye ti a dala bu, ahuriyu a huđ ge mis vu, agudar naŋ akaba agray naŋ “njəlatani do” ni àbi ti kícum do waw ?

19 Adaba àhuriyu a məbəruf gayaŋ vu do, ahuriyu ti a huđ vu cilin, mək tətəhiyu azay gani e dəgzey vu. » Yezu àdəm nahkay ti àdəm zlam məzumani dek njələta.

20 Adəm keti : « Ere ye ti ahəraya a məbəruf ge mis ba ni ti, nani day kwa ti agudar naŋ, agray naŋ “njəlatani do.”

21 Adaba zlam magudarani dek ahəraya ti a məbəruf ge mis ba : təjalaki ahər ka zlam magudarani, tagray mesəwehvu, tigi akal, tabazl mis,

22 tagray hala, zlam ge mis egi eri ana tay, tagray cuday, tagosay mis, tici slimi do, tagray solu, təsivu ana mis, tiji zlabay, endisl àniviya ana tay bi.

23 Zlam nday nani dek ti zlam magudarani, tahəraya a məbəruf ge

mis ba. Təhəraya ti tagudar naŋ, tagray naŋ “njəlatani do.” »

Wal nahaŋ naŋ wur Zəde do afəki ahər ka Yezu (Meciya 15.21-28)

24 Yezu àsləkaba eslina, òru ka hađ ga kəsa Tir. Òru ènjəa ti àhuriyu a ahay vu afa ga maslaŋa nahaŋ, mək ànjəhad eslini. Awayay ti mis təsər mələŋ gayaŋ ya naŋ naŋ àvu ni ba. Akaba nani dek mis tàra təsəra mələŋ gana sawaŋ.

25-26 Nahkay ti wal nahaŋ àbu, naŋ wur Zəde do, naŋ wur Fenisi ga hađ Siri. Wur gayaŋ dahalayani àbu, seteni àniviya. Wal nakəŋ àra ècia təbu təzlapaki ka Yezu nahəma, àrəkia huya. Àra ènjia ti àbəhadı mirdim grik, meleher ndiə ana hađ, àhi ana Yezu : « Kam-kam, gariaba seteni ana wur goro na ti. »

27 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana wal ni, àhi ahkado : « Mbrəŋ bəza təzum zlam tərəh, do ni ti təzafəŋa zlam məzumani ga bəza, tizligioru ana kərə ti àbəlay do. »

28 Mək wal nakəŋ àdəm : « Nahkay, bay goro. Ay ti pis-pis ga zlam məzumani ga bəza ya tadəgoru a huđ ga mələŋ məzumki zlam vu ni ti ku kərə day tapalaba, təzum timey. »

29 Yezu àra ècia ma ga wal na ti àhi : « Kəhəŋgrufəŋ nahkay nahəma, seteni ni àsləkiaba ana wur gayak na àndava. Ru a magam. »

30 Nahkay wal nakəŋ àsləka. Òru ènjəa a magam a ti àdi ahər ana wur gayaŋ dahalayani ni mandəhadani bəlahə ka slalah. Seteni ni àsləkiaba edediŋ a.

Yezu ahəŋgaraba zal makwaya ya ti àdəm ma lala koksah na

31 Yezu nakəŋ ka hađ ga kəsa Tir na, òru a kəsa Sidon vu. Àsləka eslina ti òru ka hađ *Kəsa Kru, mək àŋga gwar ka dəluv Gelili a.

32 Àra ènjia eslina ti mis təzibiyu zal makwaya nahaŋ, àsər mazlapani lala koksah. Tàra tinjia àna naŋ a ti təhəŋgalay Yezu, təhi : « Kam-kam, fəki

ahar gayak ka nan̄ hini ti m̄ngaba, m̄ci slimi, m̄zlapay lala ti. »

³³ Nahkay ti Yezu nakəŋ àzaba nan̄ a cak e kid̄iŋ ge mis dal-dalani ni ba. Ka ya ti nday t̄bu ka ah̄ar gatay ni ti àbiviyyu weleher e slimi vu cec̄eni. Àh̄eliaba weleher na ti ètifa esliḅ a, ènjiif̄iŋ k̄a arəḏ ;

³⁴ m̄ək àm̄ənjoru e melef̄it vu, àsuf yah, àhi ana zal nakəŋ : « Efata. » Awayay ad̄əmvaba : « Zl̄əkvaba. »

³⁵ Eslini slimi ga zal nakəŋ àz̄l̄əkvaba, èci slimi lala h̄əya. Arəḏ gayan̄ ni day ègigiri va do, azlapay lala.

³⁶ Yezu àra àh̄əŋgaraba maslaŋa nana ti àhi ana tay : « K̄əhumi ere ye ti n̄əgray ni ana maslaŋa ba. » Ay ba Yezu àhi ana tay « K̄əḏəmum ba, » nday ti ni t̄iciiki do, ba t̄əḏəmoru sək sawan̄.

³⁷ Nahkay ere ye ti àgray ni àgria ejep ana mis a dal-dal. T̄əḏəm ahkado : « Ere ye ti agray ni ḏək àḅəlay àsabay. Ah̄əŋgaraba ndam makwaya, tici slimi. Ah̄əŋgaraba ndam ya ti t̄əzlapay koksah na daya, t̄əzlapay lala. »

8

Yezu avi zlam m̄əzumani ana mis ḏəbu fad̄

(Meciȳ 15.32-39)

¹ Ka gani nani nah̄əma, mis kay t̄ərakia ka Yezu a keti. Nday t̄əbu eslini akaba nan̄ ti zlam m̄əzumani day àfəŋ k̄a tay bi. Eslini Yezu àzalay ndam mad̄əbay nan̄ ni, àhi ana tay ahkado :

² « Mis nday hini t̄əsu cicihi dal-dal, ad̄aba vad̄ mahk̄ər hi leli m̄əbu akaba tay, zlam m̄əzumani day àfəŋ k̄a tay va bi.

³ Tamal n̄əhi ana tay “Sl̄əkuma” m̄ənjəḏ m̄əvi zlam m̄əzumani ana tay nah̄əma, njəḏa am̄ələfəŋ k̄a tay ka ah̄ar divi ga masl̄əkana bi, ad̄aba mis ndahan̄ e kid̄iŋ gatay bu t̄əsl̄əkabiya ka m̄əlan̄ driŋena. »

⁴ Ndam mad̄əbay nan̄ ni t̄əh̄əŋgrifəŋ, t̄əhi ahkado : « Leli ḏək ahalay a hud̄

gili hini bu ni ti, t̄əh̄əlibiyyu *dipen̄ ana tay t̄ərah̄ àna nan̄ ḏək ti eley ? »

⁵ Eslini Yezu nakəŋ èhindifiŋa ma k̄a tay a, àhi ana tay ahkado : « Dipen̄ àfəŋ k̄ə k̄əli ehimey ? » T̄əh̄əŋgrifəŋ : « Àfəŋ k̄ə leli ad̄əskəla. »

⁶ Eslini àhi ana mis dal-dalani ni t̄ənjəhad̄a a ga had̄ a. T̄əra t̄ənjəhad̄a ti àh̄əl dipen̄ ad̄əskəlani ni, àgria s̄əsi ana Melef̄it. Àra àgria s̄əsi a ti èsekaba dipen̄ na, àbi ana ndam mad̄əbay nan̄ ni, àhi ana tay : « ḏəmi ana mis ni ḏək. » Nahkay ndam mad̄əbay nan̄ nakəŋ t̄idi ana mis dal-dalani ni ḏək.

⁷ Kilif ciḅ-ciḅeni t̄əfəŋ k̄a tay ḡəzit daya. Yezu àgraki s̄əsi ke kilif ni, m̄ək àhi ana ndam mad̄əbay nan̄ ni : « ḏəmikivu ana tay. »

⁸ Mis nakəŋ ḏək t̄əzum, t̄ərah̄a àna nan̄ a. T̄əcakalaviyyu m̄əgəjəni ga zlam m̄əzumani ni a h̄ətək vu, t̄ərah̄v̄u h̄ətək ad̄əskəla àna nan̄.

⁹ Mis ya t̄əzum zlam eslini ni ti agray mis ḏəbu fad̄. K̄ələŋ gani Yezu nakəŋ àhi ana mis ni t̄əsl̄əka.

¹⁰ Mis ni t̄əra t̄əsl̄əka ti Yezu akaba ndam mad̄əbay nan̄ ni t̄əc̄əliyyu a *slalah ga yam vu h̄əya, t̄əru ka had̄ Dalmanuta.

Ndam Feriziyyeŋ t̄əhi ana Yezu m̄əgraya zlam magray ejep a
(Meciȳ 16.1-4)

¹¹ Yezu nan̄ àbu eslini ti ndam *Feriziyyeŋ ndahan̄ t̄ərakia, t̄əbu tagray gejewi akaba nan̄. Tagrakab̄a gejewi a nahkay ti tawayay t̄ətəkər nan̄ ti m̄əgudar zlam, t̄əhi : « Griaya ere ye ti m̄ipi ḏay-ḏay ndo na ana leli a, ti m̄əsər ere ye ti kagray ni kagray ti àna njəḏa ge Melef̄it. »

¹² Yezu nakəŋ àra ècia ma gatay na ti àdi ana njid̄ey a gugum vu. Àhi ana tay : « Ndam ye e hini vu ni ti tihindi ere ye ti t̄ipi ḏay-ḏay ndo ni ti kamam ? N̄əhi ana k̄əli nah̄əma, ere ye ti tihindi ni ti Melef̄it am̄əgria ana ndam ye e hini vu ni do simiteni. »

¹³ Eslini àmbər̄bu tay ndəḅak, àc̄əliyyu a *slalah ga yam ni vu, t̄əsl̄əka akaba ndam mad̄əbay nan̄ na, t̄əru gwar ke ledi ga ḏəluv ni.

Miwisiŋ ga ndam Feriziyen akaba ga Erot

(Meciyu 16.5-12)

¹⁴ Nday tɔ̀bu takoru àna *slalah ga yam ni ti ndam *madɔ̀bay Yezu nakɔ̀n tɔ̀hɛl *dipen ndo, àgɛjazlkia ahàr ka tay a.

¹⁵ Eslini ti Yezu àhi ana tay : « Bumvu slimi ana *miwisiŋ ga ndam *Feriziyen ni akaba ga ndam ga bay *Erot ni. »

¹⁶ Nahkay tɔ̀zlapay e kidin gatay bu, tɔ̀dɔ̀m : « Àdɔ̀m nahkay ti adaba dipen àfɛn kɛ leli bi palam. »

¹⁷ Yezu nakɔ̀n àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay : « Dipen àfɛn kɛ kɔ̀li bi ni ti kɔ̀dɔ̀mum kamam ? Kicɔ̀m ma goro ni do, kɔ̀sɛrum do kekilenja waw ? Kàwayum micɔ̀meni do zla tɛk ahɛmamam ? »

¹⁸ Eri gekɔ̀li ni ti kɔ̀pɔ̀m divi àna nan do waw ? Slimi gekɔ̀li ni day kicɔ̀m slimi àna nan do waw ? Ere ya nàgray ni ti kɔ̀sɛrumki va do waw ?

¹⁹ Ka ya ti nisikaba dipen zlamani ana mis dɔ̀bu zlamani na ti, mɛgɛjɔ̀ni gani ya kɛhɛlumaba ni ti hɛtɛk mɛrɛhvani ehimey ? » Tɔ̀hɛngrifɛn : « Hɛtɛk mɛrɛhvani kru mahar cɔ̀. »

²⁰ Àdɔ̀m keti : « Ka ya ti nisikaba dipen adɛskɛlani ana mis dɔ̀bu fadani na ti, mɛgɛjɔ̀ni gani ya kɛhɛlumaba ni ti hɛtɛk mɛrɛhvani ehimey ? » Tɔ̀hɛngrifɛn : « Hɛtɛk mɛrɛhvani adɛskɛla. »

²¹ Àhi ana tay keti : « Kekilenja kicɔ̀m do waw ? »

Yezu ahɛngaraba zal wuluf a

²² Yezu akaba ndam madɔ̀bay nan ni tɔ̀ru a Beceyda. Tɔ̀ru tinjɛa ti mis ndahan tɛzibiyu zal wuluf, mɛk tɛgri kam-kam ana Yezu ti mɛnjifin, ti zal nani mɛngaba.

²³ Nahkay Yezu nakɔ̀n àdafɛn ahar kà zal nakɔ̀n a, tata àzoru nan cak àfɛn kà kɛsa. Tɔ̀ru tinjɛa eslina ti ètifikiyu esliɔ̀ ke eri, mɛk àbiki ahar ke eri, èhindifin ma, àhi : « Kɔ̀bu kipi divi aw ? »

²⁴ Zal wuluf nakɔ̀n èzefteba ahàr a, àdɔ̀m : « Nɛbu nipi mis zɔ̀-zɔ̀

kɔ̀dɔ̀m mɛngɛhaf, ay ti nday tɔ̀bu tɛsawadɔ̀y. »

²⁵ Eslini Yezu nakɔ̀n àbiki ahar ke eri keti. Àra àbikia ahar na ti zal wuluf ni àhɛlkaba eri a, àngaba, epi divi lala.

²⁶ Yezu àhi : « Slɛka, ru a magam. Kaslɛka nihi nahɛma, kòru gwar a kɛsa vu ba. »

Piyer àdɔ̀m Yezu ti nan Krist Bay gɛdakani ya amara ni

(Meciyu 16.13-20 ; Lɔ̀k 9.18-21)

²⁷ A vad nahan, Yezu akaba ndam madɔ̀bay nan ni tɔ̀bu taslɛkaba a kɛsa ciɔ̀-ciɔ̀beni ya tɔ̀bu kà gɔ̀vay ga Sezare ge Filip na. * Ka ahàr divi zla ti èhindifin kà tay a, àhi ana tay : « Mis ti tɔ̀dɔ̀m nu ti nu way ? »

²⁸ Tɔ̀hɛngrifɛn, tɔ̀hi ahkado : « Tɔ̀dɔ̀m nak Zen bay mɛbaray mis ni, mis ndahan tɔ̀dɔ̀m nak Eli, mis ndahan ti ni tɔ̀dɔ̀m nak bilin ga ndam ya tɔ̀hɛngaray *pakama ge Melefit ahaslani ni. »

²⁹ Eslini nan nakɔ̀n èhindifin ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Lekɛlam ti, kɔ̀dɔ̀mum nu ti nu way ? » Piyer àhɛngrifɛn, àhi ahkado : « Nak *Krist *Bay gɛdakani ya Melefit àslɛrbiyu ni. »

³⁰ Yezu nakɔ̀n àra ècia ma ge Piyer na ti àlɛgi ana tay, àdɔ̀m ahkado : « Iy nahkay. Ay ti kɔ̀dɔ̀fumi nu ana maslanja ba simiteni. »

Yezu adɔ̀m amɛmɛt mɛk amanɛgaba e kisim ba

(Meciyu 16.21-28 ; Lɔ̀k 9.22-27)

³¹ Eslini Yezu ànjɛki ka macahi zlam ana ndam madɔ̀bay nan ni. Àhi ana tay : « Ahàr àdɔ̀m nu *Wur ge Mis nɛcakay daliya dal-dal. Nday gɛdɔ̀kani ni, gɛdɔ̀kani ga ndam *manɛgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *mɛsɛr Wakita ge Melefit ni atawayay nu do, atakad nu. Mɛk a huɔ̀ ga vad mahkɛrani bu ananɛgaba e kisim ba. »

³² Àhi ana tay vay-vay, do ni ti èmbrifin ana tay ndo. Piyer àra ècia ma

* 8:27 Sezare ge Filip ti kɛsa gɛdakani. Àfɛkad kɛsa gani nani ti bay Filip.

gayan na ti àzaba nan e kidin gatay ba cak, àlégiki ka pakama gayan ni.

³³ Ay Yezu àmbatkibiyu ma ka ndam madəbay nan ni tuwəli, àlégiki ana Piyer bilegeni, àdəm : « *Seteni, sləkafua, ru driŋ ! Majalay ahàr gayak ti akada ge Melefit ni do, kajalay ahàr ti akada ge mis hihiriken ni. »

³⁴ Eslini ti mis təbu kay macakalavani. Nahkay Yezu àzalay tay akaba ndam madəbay nan ni. Tàra tinjikia ti àhi ana tay ahkado : « Tamal mis awayay madəbay nu nahəma, ahàr àdəm məmbrəŋ ere ye ti awayay ni, ku tamal təgri daliya, *tadarfəŋ nan kà təndal nəŋgu ni mîbesey. Tamal mis awayay madəbay nu ti mągray nahkay.

³⁵ Maslaŋa ya ti àdəm ajəgur sifa gayan, awayay àmət ba ni ti emiŋ. Maslaŋa ya ti emiŋ sifa gayan azuhva nu akaba *Ma Məweni Sulumani ni ti aməjəgur sawan, aməmət day-day do.

³⁶ Tamal mis àŋgəta elimeni ga duniya na dek mək éjina sifa gayan a ti, elimeni gani aziaya mam ?

³⁷ Emiŋ sifa gayan na ti, aməŋgət mam ga məmbani àna nan mam ?

³⁸ Mis ye e hini vu ni tàwayay Melefit va do, tagudar zlam dek. Nu Wur ge Mis ti anara àna njəda ga Baba goro akaba məslər gayan *njəlatani ni. Tamal maslaŋa aŋgwaz awər nan kə meleher ge mis, adəm nan mis goro do, àsər pakama goro do nahəma, nu Wur ge Mis day ka fat ya ti anara ni anədəm nan mis goro do. »

9

¹ Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma ; e kidin ge mis ya təbu ahalay ni bu ni ti, wudaka ndahan atəmət ti etipia *Məgur ge Melefit a day ; ka sarta gani nani ti Melefit aməgur zlam dek àna njəda gayan. »

*Vu ga Yezu ambatvu kə meleher ga ndam madəbay nan ni
(Meciy 17.1-13 ; Lək 9.28-36)*

² Vad muku ka ahàr gani zla ti Yezu àzay Piyer, Zek akaba Zeŋ, ahəloru tay ka ahàr ga həma zəbalani. Nday ka ahàr gatay akaba Yezu ciliŋ. Tòru tinjua ti vu ga Yezu ni àmbativa e eri va ana tay nahan a,

³ azana gayan ka vu dek ègia bəd-bəd talla. Ahəlaba eri a vərut ; bəd-bəd gani àtama bəd-bəd ga azana ge mis na dek àna tallana.

⁴ Eslini tìpioru Eli nday ata Məwiz, nday təbu təzlapay akaba Yezu.

⁵ Piyer àra èpia tay a ti àhi ana Yezu ahkado : « Məsi, leli məbu ahalay ti àbəlay. Mara mivicey ahay mahkər, bəlan gayak, bəlan ge Məwiz, bəlan ti ni ge Eli. »

⁶ Àsər ere ye ti adəm ni do, adaba aŋgwaz awər tay dal-dal.

⁷ Eslini məgudunğudun ahərkiaya ka tay a, aŋgah tay. Dəŋgu ga maslaŋa ahənday a məgudunğudun ni bu, àdəm : « Nan hini ti wur goro, nawayay nan dal-dal. Gəsumiki pakama gayan ! »

⁸ Eslini həya ndam *madəbay Yezu ni tēheliŋ eri, tìpi maslaŋa nahan ndo, si Yezu nan bəlan akaba tay ciliŋ.

⁹ Nday təbu təndaya ahàr a həma ni ba ni ti Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Kəŋgəhadumi ere ye ti kìpəm ni ana maslaŋa ba, si nu *Wur ge Mis anaŋgaya e kidin ga ndam evid ba kwa. »

¹⁰ Nday nakəŋ təgəskabá pakama gayan ya ti àhi ana tay na. Ay ti təgray gejewi e kidin gatay bu, tədəm : « Pakama gayan ya ti àdəm amaŋgaya e kidin ga ndam evid ba ni ti, awayay adəm ti mam ? »

¹¹ Nahkay tihindifiŋa ma kà Yezu a, təhi ahkado : « Ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tədəm wudaka *Krist *Bay gədakani ya amara ni eminjia ti, ahàr àdəm Eli amara day ti kamam ? »

¹² Yezu nakəŋ ahəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Edediŋ Eli ara, aslamalakabu zlam dek day. Ay ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm Wur ge Mis amacakay daliya kay, mis atədəm nan mis masakani àsər araja do. Melefit àdəm nahkay ti kamam ? »

13 Ay nàhi ana kùli nahàma, Eli ti àra àndava. Àra ti, mis tàgria ere ye ti nday tàwayay na ðek, akada ga pakama ge Melefit ya àdàmki na. »

Yezu agariaba seteni ana wur nahà a

(Meciyu 17.14-21 ; Lùk 9.37-43a)

14 Tara tinjikiva ka ndam *madàbay Yezu ndahañ na wudak ti tìpi mis dal-dalani kay tèveliña tay a. Eslini ndam *màsàr Wakita ge Melefit tàbu bilegeni, tagray gejewi akaba tay.

15 Mis dal-dalani ni tàra tìpeya Yezu a nahàma, nday ðek tédàm : « A ! Yezu ènjia, » mæk nday ðek tàcuhwakioru, tàgria sa.

16 Tàra tàgria sa àndava ti Yezu nakəñ èhindifiña ma kà ndam madàbay nañ na, àhi ana tay : « Lekulum kàbum kəgrumkivu gejewi akaba tay ti ka mam ? »

17 Eslini maslaña nahañ e kidiñ ge mis dal-dalani ni bu àra ècia ma ga Yezu na ti àhəngriřəñ, àhi ahkado : « Məsi, nəzukbiya wur goro a. Seteni àniviyu, àzlapay koksah.

18 Seteni ni agəs nañ ku eley eley do ðek, azəgad nañ ka had. Nahkay wur ni guzləbuc krup-krup a ma bu, ahəpədkabu aslər krəđ-krəđ, vu gani ðek ekùli kəc. Nəhi ana ndam madàbay kur ni ti tğariaba, ay ti tìsliki ndo. »

19 Eslini Yezu àhi ana tay : « Lekulum ye e hini vu ni ti kəfumki ahàr ke Melefit do. Nu ananjəhad kaŋgaya akaba kùli aw ? Nu eneβesi ana kùli kaŋgaya waw ? » Mæk àhi ana tay : « Zumubiya wur nana nimi. »

20 Nahkay tətìbiyu. Seteni ni àra èpia Yezu a ti àdaday wur ni kay kay, mæk wur ni àdəd, èji dabay ka had, guzləbuc krup-krup a ma bu.

21 Eslini Yezu èhindifiña ma kà bəñ ga wur na, àhi ahkado : « Ere gani àgəs nañ ti ku ananaw ? » Àhəngriřəñ àhi : « Agray nañ kwa e gəziteni vu.

22 Sak kay seteni ni èzligia nañ a aku va, èzligia nañ a yam va, awayay mijin nañ. Ay ti tamal kisliki nahàma, jənaki leli, məsuk ciciha ti. »

23 Yezu àhəngriřəñ, àhi ahkado : « Kədəm “Tamal kisliki” ti kədəm kamam ? Bay ya ti àfəkia ahàr ke Melefit a ni ti Melefit esliki məgri zlam weley weley do ðek tata. »

24 Eslini bəñ ga wur ni àzlah həya, àdəm : « Nəfəkia ahàr a. Ay ti məfəki ahàr goro ni àhəca, jənaki nu ti nəfəki ahàr àkivu. »

25 Nday tàbu eslini ti mis ndahañ kay tərəkia ka tay a. Yezu àra èpia tay a ti àzlacaki ke seteni ni, àhi : « Seteni ya agray mis ti bay gani àzlapay koksah akaba èci slimi koksah ni, nəhuk nahàma : Həraya a wur hini ba. Kàhəraya ti kəngwiviyu va ba. »

26 Seteni ni àra ècia ma ga Yezu ya àhi na ti àdi àna zlahay, àdaday wur ni kay kay, mæk àsləkiaba. Àra àsləkiaba ti wur ni ègia kədəm kisi-meni. Nahkay ti mis kay tédàm ahkado : « Àməta. »

27 Ambatakani do àmət ndo ; Yezu àzay ahar gani èzefteba nañ a, mæk wur ni ècik jik.

28 Kələñ gani Yezu òru ènjua a magam a ti, ndam madàbay nañ ni nday ka ahàr gatay tihindifiña ma, təhi : « Leli mìsliki magaray seteni nani ndo ni ti kamam ? »

29 Yezu nakəñ àhəngriřəñ ana tay, àdəm : « Seteni akada nday nani nahàma, tamal ti kàhəngalay Melefit ndo ni ti təsləkiaba ana mis a koksah. »

Yezu àdəm keti aməmət mæk aməngaba e kisim ba

(Meciyu 17.22-23 ; Lùk 9.43-45)

30 Yezu akaba ndam madàbay nañ ni tàsləka ka mələñ nana, tàbu tàsləkaba ka had *Gelili a. Yezu àwayay ti mis təsər mələñ gatay ya takoru ni ba,

31 adàba nañ àbu acahi zlam ana ndam madàbay nañ ni. Àhi ana tay : « Atədəfikì nu *Wur ge Mis ana mis ti tara təgəs nu, tara takad nu. Atakada nu a ti, vad mahkər amagra ti anəngaba. »

32 Pakama ga Yezu ya àdəm ni ti ndam madàbay nañ ni ticiaba ndo.

Ay aŋgwaz àgrafəŋa tay ge mihindifin̄a ma.

Gəḏakani ya àtam mis ndahaŋ ni ti way ?

(Meciyu 18.1-5 ; Lük 9.46-48)

³³ Tòru tin̄jua a Kafarnahum a ti təhuriyu a ahay vu. Eslini Yezu àhi ana tay : « Kəgrumbiyu gejewi e divi bu kwa enekwiŋ ti àki ka mam ? »

³⁴ Nday nakəŋ te-te, adaba e divi bu ni ti təḏəm ahkado : « Məsərkaba, gəḏakani e kidiŋ geli bu ya àtam leli ni ti way ? »

³⁵ Eslini Yezu nakəŋ ànjəhad digus, mək àzalakabu ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni, àhi ana tay : « Tamal mis awayay migi gəḏakani ti ahàr àḏəm migi gəziteni èsli mis ndahaŋ do ḏek kwa, məgri təwi ana mis ḏek kwa. »

³⁶ Mək àzəbiyu wur gəziteni e kidiŋ gatay bu, àgəskabu naŋ gum. Àhi ana ndam madəbay naŋ ni :

³⁷ « Tamal ti maslaŋa àgəskabá wur gəziteni akada hini na azuhva nu a nahəma, àgəskabá nu a. Tamal ti maslaŋa àgəskabá nu a ti àgəskabu nu ciliŋ do, àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya. »

Maslaŋa ya àcafəŋa leli a kà zlam a do ni, agriki təwi ana leli

(Lük 9.49-50)

³⁸ Eslini Zeŋ àhi ana Yezu : « Məsi, m̄ipia maslaŋa nahaŋ a àgariaba seteni ana mis àna slimi gayak a, nahkay məḏəm macafəŋa naŋ a adaba naŋ mis geli do. »

³⁹ Ay Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Kəcumfəŋa naŋ a ba, adaba tamal ti maslaŋa agray ere ye ti t̄ipi ḏay-ḏay ndo ni àna slimi goro ni ti mək awayay məḏəmku ma magədavani həya ti àḏəm koksah.

⁴⁰ Maslaŋa ya ti àwayay magudar təwi geli do nahəma, agriki təwi ana leli.

⁴¹ Nəhi ana kəli nahəma, ku way way do tamal àcəhiaya yam ana kəli e hijiyem va adaba lekələm ndam ge *Krist ti Melefit aməvi zlam azuhva

zlam gayəŋ ya àgray ni, amagəjazlki ahàr do. »

Bumvu slimi ti kàgudarum zlam ba

(Meciyu 18.6-9 ; Lük 17.1-2)

⁴² Yezu àḏəm keti : « Ndam ya təfəku ahàr, mis təḏəm t̄isli arəŋa do akada ga bəza ciḏ-ciḏeni ni ti, tamal ti maslaŋa agray ti ku way way do e kidiŋ gatay bu m̄ijikia ke divi a nahəma, hojo təwəliyiya avar gəḏakani ana maslaŋa ya èjiŋkia naŋ a ni a ḏəŋgu vu dondul mək tizligiyu naŋ a *ḏəluv gəḏakani vu ḏəzləz. ⁴³ Tamal ahar gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, kelkaba. Àgəski hojo kəhuriyu ka mələŋ ga sifa àna ahar bələŋ ere gani ya kəhuriyu a *ḏəluv ga aku vu àna ahar gayak cəeni ni. Aku nani ti àmət do. [

⁴⁴ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəḏ təmət do, aku gani ḏay àmət do.]

⁴⁵ Tamal asak gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, kelkaba. Àgəski hojo kəhuriyu ka mələŋ ga sifa àna asak bələŋ ere gani ya tizligiyu kur a ḏəluv ga aku vu àna asak gayak cəeni ni. [

⁴⁶ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəḏ təmət do, aku gani ḏay àmət do.]

⁴⁷ Tamal eri gayak ejiŋkia kur ke divi a nahəma, zaba zligoru. Àgəski hojo kəhuriyu a *Məgur ge Melefit vu àna eri bələŋ ere gani ya tizligiyu kur a ḏəluv ga aku vu àna eri gayak cəeni ni.

⁴⁸ A mələŋ ga aku nani vu ni ti mekcehəḏ təmət do, aku gani ḏay àmət do.

⁴⁹ Nahkay ti Melefit aməbəkiviya aku ke mis ḏek akada ya ti təbəkiviya estena ka zlam məzumani ni.

⁵⁰ « Estena ti zlam sulumani. Ay tamal àcər va do ni ti, m̄ara m̄əcər keti ti kəgrumi ahəmamam ? Ahàr àḏəm manjəhad gekəli m̄ələbu sulumani akada ga zlam məzumani ya təbəkiviya estena ni ; nahkay arəŋa embedekabu kəli do. »

10

Maday wal akaba magaray wal (Meciyu 19.1-12 ; Luk 16.18)

¹ A vad nahan Yezu àslàka eslina, àngoru ka had *Zude. Òru ke ledi nahan ga zalaka *Zurden. Eslini mis dal-dal tərəkia. Àcahi zlam ana tay keti akada gayan ya agray kəlavad ni.

² Nan àbu acahi zlam ana mis eslini ti ndam *Feriziyen ndahan tərəkia. Tihindifina ma, tēhi ahkado : « Àgəski ti mis agaray wal gayan aw ? » Tēhi nahkay ti adaba tawayay tatəkar Yezu ti mādəm ma magudarani.

³ Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Məwiz àhi mam ana kəli a wakita gayan ni bu mam ? Awayay ti kəgrum mam ? »

⁴ Eslini nday nakəŋ tēhi ahkado : « Məwiz àvia divi ana mis a, àdəm tedevu ata wal gayan ti si abiki wakita gani avi day kwa ti agaray. * »

⁵ Ay ti Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay keti, àdəm : « Məwiz àbəki ma gani nahkay a wakita gayan ni bu ni ti àbəki adaba lekəlam kəwayum məgəsumkabu ma ge Melefit do palam.

⁶ Ay kwa ka mənəkəi ga məlan, ka ya ti Melefit àgraya zlam dek na nahəma, “Melefit àgraya mis a ti àgraya ata zal ata wal a. †

⁷ Nahkay ti mis zalani amahəraya a ahay ga bəŋani ata mənəni ba, mək atanjəhadkabu ata wal gayan.

⁸ Nday cəeni ti vu gatay emigi bəlan.” ‡ Nahkay ti nday cəeni medeveni va do. Tīgia vu gatay bəlan.

⁹ Nahkay ere ye ti Melefit èbedekabá ni ti mis hihirikenì èdekaba ba. »

¹⁰ Tàra tìnjia a magam a ti ndam *madəbay Yezu ni tihindifina ma àki ka pakama ya ti àhi ana ndam *Feriziyen na.

¹¹ Àhi ana tay ahkado : « Maslanja ya ti àgara wal gayan a mək àda wal nahan a nahəma, àgra hala, àgudaria zlam ana wal gayan ye enjenjeni na.

¹² Wal day tamal àsləka afa ga zal gayan a mək àda zal nahan a nahəma, àgra hala. »

Yezu agəskabu bəza cib-cibeni (Meciyu 19.13-15 ; Luk 18.15-17)

¹³ Mis təhəlibiyu bəza ana Yezu ti məgri *sulum ge Melefit àna məbəkəi *ahar gayan ka tay. Nday təbu təhəlibiyu bəza ni nahkay ti ndam madəbay nan ni tələgi ana tay.

¹⁴ Yezu àra èpia ere ye ti ndam madəbay nan ni tàgray na ti àzuma bəruv a, àhi ana tay ahkado : « Mbrəŋum bəza tàra afa goro a, kəcumfəŋa tay a ba. Adaba mam, *Məgur ge Melefit ti ga ndam ya təbu akada ga bəza ni.

¹⁵ Nəhi ana kəli nahəma, ahàr àdəm ku way way do məgəskabu Məgur ge Melefit akada ga wur ya eciiki slimi ana bəŋani ni. Tamal àgəskabu nahkay do nahəma, èsliki məhuriyani a Məgur ge Melefit vu koksah. »

¹⁶ Eslini àgəskabu bəza nakəŋ gum, mək àbəkəi ahar ka tay ga məgri sulum ge Melefit ana tay.

Pakama ga Yezu ya àhi ana bay ge elimeni ni

(Meciyu 19.16-30 ; Luk 18.18-30)

¹⁷ Yezu àsləka eslina. Nan àbu akoru e divi bu ni ti maslanja nahan àcuhwakioru, àbəhadì mirdim grik, àhi : « Məsi sulumani, ti nəŋgət *sifa ya àndav day-day do ni ti nàgray ahəmamam ? »

¹⁸ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kàzalay nu mis sulumani ti kamam ? Mis sulumani ti àbi, si Melefit cilin.

¹⁹ Ere ye ti kəhindi ni ti, *Divi ge Melefit ya àvi ana mis ni ti kəsəra tay a do aw ? Kəkad mis ba, kəgray hala ba, kigi akal ba, kəgray sedi ti kəsəkad malfadā ba, kəzumki zlam ge mis ba, həŋgrioru ahàr a had ana ata buk ata muk. § »

²⁰ Zal nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Məsi, nəgəskabá Divi nana dek kwa nu a wur wurani. »

* 10:4 Mənjay Mimbiki 24.1. † 10:6 Mənjəkiani 1.27 ; 5.2. ‡ 10:8 Mənjəkiani 2.24. § 10:19 Mənjay Mahərana 20.12-16 ; Mimbiki 5.16-20.

21 Eslini Yezu àwaya nan a, àmənjaləŋ e eri vu, àhi : « Zlam àhəcukivu bəlan kekileŋa. Ru kəsəkumoru zlam gayak dek ti kidi sinġu gani ana ndam talaga. Nahkay ti akəŋgət elimeni e melefīt bu. Akagra zlam nana dek nahəma, kàra, kàdəbay nu. »

22 Maslaŋa nani àra ècia ma ga Yezu ya àhi na ti ma gani àhəlia ahàr a, məbərūv àtikaba kwir. Nahkay àsləka sasuhwa, adaba zlam gayan əbu dal-dal.

23 Eslini Yezu àmbatvu ga maməŋjaləŋani 32 Yezu akaba ndam madəbay nan ni təbu takoru, təzay divi ya ti acəloru a Zeruzalem ni. Yezu àdi kama ana tay. Ndam madəbay nan ni ahàr àhəlia ana tay a, mis ndahan ya təbu takoru akaba tay ni day aŋgwaz àwəra tay a. Eslini Yezu àzalakabu ndam madəbay nan kru mahar cəeni ni keti, ànjəki ka mazlapi ma ana tay àki ke ere ye ti amagrakivu ni.

24 Pakama ga Yezu ya ti àdəm ni èwisiria ahàr ana ndam madəbay nan na. Ay ti Yezu àhəŋgri zuh ana ma ni, àhi ana tay : « Ndam goro ni, məhuriyani a Məgur ge Melefīt vu ti zləzladə dal-dal. »

25 Ezligwemi ahuriyu e evid ge lipri vu kwalac ti agravu aw ? Ay ti bay ge elimeni məhuriyu a Məgur ge Melefīt vu ni ti zləzladə dal-dal, àtama ge ezligwemi ya ahuriyu e evid ge lipri vu na. »

26 Ma ga Yezu ya àhi ana tay ni àgria ejep ana tay a dal-dal. Nday nakəŋ təzlapay e kidin gatay bu, tədəm ahkado : « Ay tamal nahkay ti way ti Melefīt amahəŋgay nan way ? »

27 Ay Yezu àmənjaləŋ kà tay, àhi ana tay ahkado : « Mis ti tàgray kok-sah, ay Melefīt kwa ti eslīki magrani, adaba Melefīt ti eslīki magray zlam dek tata. »

28 Eslini Piyer àhi ana Yezu ahkado : « Iy zla, leli məmbrəŋa zlam a dek, madəbay kur ti ahəmamam ? »

29 Yezu àhəŋgarfəŋ, àdəm : « Nəhi ana kəli nahəma, tamal mis àmbərūv zlam gayan azuhva nu ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana mis, bi àmbərūv ahay gayan, bəza ga mənani, bəŋani, mənani, bəza gayan ahkay do ni vədan gayan nahəma,

30 aməŋgətvù zlam nday nani kay àtam ndahan ni sak din nihi ka sarta hini. Aməŋgət ahay, bəza ga mənani,

ata mənani, bəza, vədan ; akaba nani dek mis atəgri daliya. Ka mələŋ məweni ya Melefīt amagra ya ni day aməŋgət sifa ya àndav day-day do ni.

31 Ay ti nday gədəkani ya kama ge mis ni ti, mis kay e kidin gatay bu atanġoru kələŋ ge mis. Nday ya kələŋ ge mis ni day etigi gədəkani kama ge mis. »

Yezu àdəm sak ya mahkər aməmət mək aməŋgaba e kisim ba

(Meciyə 20.17-19 ; Lək 18.31-34)

32 Yezu akaba ndam madəbay nan ni təbu takoru, təzay divi ya ti acəloru a Zeruzalem ni. Yezu àdi kama ana tay. Ndam madəbay nan ni ahàr àhəlia ana tay a, mis ndahan ya təbu takoru akaba tay ni day aŋgwaz àwəra tay a. Eslini Yezu àzalakabu ndam madəbay nan kru mahar cəeni ni keti, ànjəki ka mazlapi ma ana tay àki ke ere ye ti amagrakivu ni.

33 Àhi ana tay ahkado : « Cəm day, nihi ti leli məbu macəloru a Zeruzalem. Eminjəa eslina ti nu *Wur ge Mis atəgəsi nu ana gədəkani ga ndam *məŋgalabakabu mis akaba Melefīt ni akaba ana ndam *məsər Wakita ge Melefīt ni. Eslini atədəm si takad nu kwa, atəgəsi nu ana ndam ya təfəki ahàr ke Melefīt do ni.

34 Nday nani ti eteyefə, etitifəviyu esliḅ e eri vu, atəzləḅ nu àna kurupu cək cək, atakad nu, mək a vad ya mahkər ti anəŋgaba. »

Zek nday ata Zəŋ tihindifinə zlam kà Yezu a

(Meciyə 20.20-28)

35 Eslini Zek nday ata Zəŋ bəza ge Zebede tərəkia kà Yezu a, təhi ahkado : « Məsi, mawayay mihindifəka zlam a, mawayay ti kəgri ana leli. »

36 Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Kawayum ti nəgri mam ana kəli mam ? »

37 Təhi : « Ka ya ti akəzuma bay gayak gədəkani na nahəma, kəvi divi ana leli ti mənəhadfuk kà gəvay, bəlan ka ahar ga daf, bəlan ka ahar ga gəjar gayak ti. »

³⁸ Ay ti Yezu àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti kihindam ni ti kəsərum do. Ekisləmki misi zum ge hijiyem ye enisi ni tata waw ? Ekisləmki miβeseni *tabaray kəli akada goro ya atabaray nu ni tata waw ? * »

³⁹ Nday cəeni təhi : « Misliki. » Eslini Yezu àhəngrifəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Ekisəm zum ge hijiyem ya enisi ni akaba atabaray kəli akada goro ya atabaray nu ni ti amagravu eɖeɖiŋ. »

⁴⁰ Ay ti maslaŋa ya ti amədəm way amanjəhadfu kà ahar ga ɖaf akaba kà ahar ga gəjar goro way ni ti nu do. Nani Bay Melefit àna ahàr gayəŋ day ti aməvi məlaŋ nani ana mis ya naŋ àdaba tay a ni. »

⁴¹ Ndam *madəbay Yezu kruani ndahaŋ ni tàra ticia pakama ge Zeŋ ata Zek ya təhi ana Yezu na ti təzumkia ɓəruv ka tay a.

⁴² Eslini Yezu àzalakabu ndam madəbay naŋ ni ɖek, àhi ana tay ahkado : « Kəsəruma, ndam ya ti təzalay tay bəbay ga had ni ti təgur mis ga njəɖa. Gəɖákani ga məlaŋ day tədəm ahàr àdəm mis təgri təwi ana tay kay, təmbrəŋ mis do. »

⁴³ Ay e kidiŋ gekəli bu ni ti àgravu nahkay do. Tamal ti maslaŋa e kidiŋ gekəli bu awayay miŋi gəɖákani ti, miŋi bay məgri təwi ana kəli kwa sawaŋ.

⁴⁴ Tamal ti maslaŋa e kidiŋ gekəli bu awayay miŋi kama ge mis ti, miŋi evidi ge mis ɖek kwa.

⁴⁵ Adaba nu *Wur ge Mis nàra ti, nawayay ti mis təgru təwi do. Nàra ti ga məgri təwi ana mis sawaŋ, navay sifa goro ga mambay mis kay àna naŋ. »

Yezu ahəŋgaraba zal wuluf Bartime a
(Meciyu 20.29-34 ; Lək 18.35-43)

⁴⁶ Eslini Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni akaba mis ndahaŋ kay ɓal tinjua a Zeriko a. Nday təbu taslaka a kəsa nani ba ti tədi ahàr ana zal nahəŋ wulufani. Slimi gayəŋ Bartime,

naŋ wur ge Time ; naŋ manjəhadani digusa kà gəvay ge divi, ahəŋgalay zlam.

⁴⁷ Ara ècia mis tədəm « Yezu zal Nazaret ènjia » ti àdiki ana zlahay, àdəm ahkado : « Yezu *Wur ge Devit, nəsuk cicihi ti. »

⁴⁸ Eslini mis kay tələgi, təhi : « Lakakaba. » Naŋ ti ni àzlahkivu kay kay sawaŋ, àdəm : « Wur ge Devit, nəsuk cicihi ti. »

⁴⁹ Yezu àra ècia zalay na ti ècik àdəm : « Zalumubiya naŋ a. » Nahkay təzalibiyu zal wuluf nakəŋ, təhi : « Zay njəɖa, cikaba. Naŋ àbu azalay kur. »

⁵⁰ Eslini zal nakəŋ àzakaba azana ya ti àhəmbakabu na, èzligoru, ècikaba cəkwaɖ àrəkioru kà Yezu nakəŋ.

⁵¹ Yezu èhindifiŋa ma, àhi : « Kawayay ti nəgruk mam ? » Zal wuluf ni àhəngrifəŋ, àhi ahkado : « Məsi, nawayay ti nipi divi akada ge mis ni bilegeni ti. »

⁵² Mək Yezu àhi : « Melefit àhəŋga kur a adaba kəfəkua ahàr a palam. » Ka ma geli hini èpi divi huya. Àra èpia divi a ti àɖəboru Yezu e divi bu.

11

Mis təmərivu ana Yezu ka ya ti ahuriyu a Zeruzalem ni

(Meciyu 21.1-11 ; Lək 19.28-40 ; Zeŋ 12.12-19)

¹ Tòru tinjua cifa kà gəvay ga Zeruzalem a, nday gwar ka həma *Oliviye, kama ga kəsa ndahaŋ Betfazi akaba Betani ni ti Yezu nakəŋ àslər ndam madəbay naŋ ni cə,

² àhi ana tay ahkado : « Dəgum a kəsa tegəni ya kama gekəli ni vu. Ekinjəmiya nahəma, akədumi ahàr ana wur ga azoŋgu məwəlani. Wur ga azoŋgu nani ti maslaŋa àcəlkiyu ɖay-ɖay faŋ ndo. Picehəmbiya, zumbu-biya. »

³ Ay tamal maslaŋa èhindifiŋa ma kə kəli a, àhi ana kəli “Kepiceham ti kamam ?” nahəma, humi ahkado : “Bay geli awayay, ara ahəŋgarbiyu nihi huya.” »

* **10:38** Zum ge hijiyem ya Yezu emisi ni ti daliya gayəŋ ya amacakay ni. Baray gayəŋ ya atabaray naŋ ni ti kisim gayəŋ ya amamət ni.

⁴ Nahkay nday nakəŋ tòru. Tòru tìnjua ti tēdi ahàr ana wur ga azoŋgu mawəlani kà mahay e mite bu. Təbu tepiceh ti

⁵ mis ndahan e kidin ge mis ya ti təbu eslini ni bu təhi ana tay ahkado : « Kepiceham wur ga azoŋgu ni ti kamam ? »

⁶ Eslini tēhəŋgri ma ga Yezu ya àhi ana tay ni ana tay ; nahkay tēmbərəŋ tay, təsləkabiya àna naŋ a.

⁷ Tàra tìnjikia àna wur ga azoŋgu na ka Yezu a ti təbəkiki azana, mək Yezu àcəlkiyu katapəla.

⁸ Mis dal-dal eslini tēpaβivoru azana gatay e divi bu, mis ndahan ti ni təkwhabiyu slimberi a vədan bu, tēbəhadivoru bilegeni.

⁹ Yezu naŋ àbu akoru ti mis ya kama gayan akaba ya kələŋ gayan ni tāgray salalay, təzləbay naŋ, tēdəm : « *Hozana ! Bay Melefit mēgri sulum gayan ana maslaŋa ya ti ara àna slimi gayan a ni !

¹⁰ Melefit mēgri sulum ana maslaŋa ya ti ara azum bay ge Devit bəŋ geli ni ! Təzləbay Melefit drin agavəla ! * »

¹¹ Tòru tìnjua a Zeruzalem a ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni vu. Eslini èheliŋ eri, àmənjaləŋ kà zlam dek. Àmənjaləŋaba dek ti fat àbi va bi, mələkarawa ègia. Nahkay tēhəraya, təsləka akaba ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni na, tənŋoru gwar a Betani.

Yezu etikwesl mənŋəhafya èwi bəza do ni
(Meciyu 21.18-19)

¹² Tòru tìnjua a Betani a ti tēndəhad eslini hundum. Ge miledə gani, təsləka tənŋoru a Zeruzalem. Nday təbu takoru e divi bu ni ti ləwir àwərkaba Yezu a.

¹³ Ləwir àbu awər naŋ nahkay ti èpi mən ga *wəruv mideni. Àra èpia ti àhədəkəŋəru, àmənəfəŋ bəza gani, ay àŋgətfəŋ ndo, adaba sarta ge miwi bəza gani do.

¹⁴ Eslini Yezu àhi ana mən ga zlam ni : « Day-day maslaŋa aməzum bəza gayak va do. »

Gayan ya àdəm nahkay ni ti ndam madəbay naŋ ni ticia.

Yezu a ahay gədakani ge Melefit ni bu
(Meciyu 21.12-17 ; Luk 19.45-48 ; Zeŋ 2.13-22)

¹⁵ Tòru tìnjua a Zeruzalem a ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni vu. Eslini àdi ahàr ana mis təsəkumvoru zlam akaba ndam məsəkum zlam, mək ànjəki ka mag-araya tay e mite va. Àhəmbəhadəba tabəl ga ndam mambay siŋgu na akaba mələŋ manjəhadani ga ndam məsəkumoru kurkoduk na.

¹⁶ Mis ndahan təbu tēhuriyu àna zlam a ahay ge Melefit ni vu, mək təsləkaba àna naŋ a kwalac. Təbu tagray nahkay ti Yezu nakəŋ àcafəŋa tay a.

¹⁷ Mək àcahi zlam ana mis ya təbu eslini ni, àdəm : « Àbu məkəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm : “Ahay goro zla ti atədəm mələŋ ga jiba dek ga mahəŋgalavù Melefit.” † Ay lekələm ti kəmbatumkaba, ègia ahuzl ga ndam akal a. »

¹⁸ Àra àdəma nahkay ti gədakani ga ndam *mənŋaləbakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni ticia ; tēra ticia ti tēdəbafəŋ divi ge mijin naŋ. Ay ti aŋgwaz àwərfəŋa tay kà naŋ a, adaba mis ndahan ni dek ti pakama ya àcahi ana tay ni àgria ejep ana tay a.

¹⁹ Mələkarawa àra ègia ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təsləkaba a kəsa ni ba.

Mənŋəhafya ti Yezu etikwesl ni èkəlia
(Meciyu 21.20-22)

²⁰ Ge miledə gani təbu tənŋoru a Zeruzalem. Təbu təsləkafəŋa kà gəvay ga mən ga *wəruv ya ti Yezu àhi ma na nahəma, tìpi ti mikələni kəc akaba sliri gani dek.

²¹ Eslini Piyer àra àsərkia ka ma ga Yezu ya àhi ana mən ga wəruv na ti àhi

* 11:10 Mənjay Limis 118.25-26. † 11:17 Mənjay Izayi 56.7 ; Zeremi 7.11.

ana Yezu ahkado : « Məsi, mənjouru, mən ga wəruv ya kətikwesl ni èkəlia. »

²² Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Fumki ahàr ke Melefit.

²³ Nəhi ana kəli nahəma, tamal ti maslaña ahi ana həma hini : “Radvaba, ru kədiyu a *dəluv gəđakani vu” nahəma, amagravu. Tamal ti àjalay ahàr cə cə do, àfəkia ahàr ke Melefit a, àsəra aməgri ere ye ti ehindi ni ti, zlam gani agravu.

²⁴ Nahkay nəhi ana kəli : Tamal ti kihindəm zlam, kahəngalum Melefit ti, fumki ahàr ke Melefit, səruma kəngətuma àndava. Tamal kəgrum nahkay ti Melefit aməgri zlam ya ti kihindəmfiña ni dek ana kəli.

²⁵ Tamal ti kicikamaba, kəbum kahəngalum Melefit ti, mbrənjumfəña zlam ge mis ya ti tagudari ana kəli ni kà tay a, tamal àbu ni. Nahkay ti Bəñ gekəli ya a huđ melefit bu ni aməmbərfəña zlam gekəli ya kagudarum ni kə kəli a bilegeni. [

²⁶ Ay tamal kəmbərfəña zlam ge mis ya ti tagudari ana kəli na ka tay a do ni ti Bəñ gekəli ya a huđ melefit bu ni day aməmbərfəña zlam magudarani gekəli ni kə kəli a do.] »

Yezu agray təwi ti way àvi divi gani way ?

(Meciyə 21.23-27 ; Lək 20.1-8)

²⁷ Yezu akaba ndam madəbay nañ ni təhuriyu a Zerəzalem keti. Yezu àra àhuriya a kəsa ni va ti àsawadavù a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu. Nañ àbu eslini ti gəđakani ga ndam *məngalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba gəđakani ndahan tərəkia,

²⁸ təhi : « Kagraj təwi hini nahkay ti kəngət divi gani eley ? Way àvuk divi gani way ? »

²⁹ Yezu àhəngriřəñ ana tay, àdəm : « Nu day nihindifiña zlam bəlan kə kəli a. Kəhəngrumfəña nahəma, nu day nəhəngriřəñ ana kəli, nədəfi bay ya ti àvu divi ge təwi ya ti nagraj ni ana kəli.

³⁰ Nəhi ana kəli nahəma, *baray ge Zeñ ya ti àbaray mis ni ti njəda gani Melefit àvi tək, tək day ti mis təvi aw ? Həngrumfəñ nimi ! »

³¹ Təra ticia ma na nahkay ti təgray gejewi e kidiñ gatay bu, tədəm : « Tamal məhi : “Melefit àslərbiyu nañ” hi, ara ahi ana leli : “Kəgəsumkabu pakama gayəñ ni ndo ni ti kamam ?”

³² Ay tamal mədəm keti : “Mis təvi njəda gani” ti àrakaboru do. » Tədəm nahkay ti adaba mis tezl-tezleni eslini ni dek tədəm Zeñ ti nañ bay məhəngaray *pakama ge Melefit ededəñ ededəñeni. Təgrafəña aņgwaz kə mis tezl-tezleni nana,

³³ nahkay təhəngriřəñ ana Yezu, təhi : « Leli məsər do. » Eslini Yezu àhi ana tay : « Nu day nədəfi bay ya ti àvu divi ge təwi ya ti nagraj ni ana kəli do bilegeni. »

12

Ma gozogul àki ka ndam məwəs vədañ

(Meciyə 21.33-46 ; Lək 20.9-19)

¹ Yezu àhi ma ana mis ni keti àna ma *gozogul. Adəm ahkado : « Zal nahan àbu nahəma, àjavù mən ga zlam * a vədañ gayəñ vu, àcafəñ azlaw tekesl, àgraya məlan ga məducaya yam ga bəza ga mən ga zlam na, àkay ləli zəbalani, mis acəlkiyu ka ahàr gani ga majəgay vədañ ni. Kəlan gani àfivù vədañ ni ana mis a ahar vu ti təwəs, mək àsləka, òru e mirkwi zlam gayəñ.

² Sarta ga məpalay bəza ga zlam ni àra ènjia ti bay ga vədañ ni àslərbiyu bay məgri təwi afa ga ndam məwəs vədañ ni ti təhəlikaboru ja gani gayəñ.

³ Ay bay məgri təwi ni àra ènjia ti ndam məwəs vədañ ni təgəs nañ, təzləb mək təgaray nañ, araña day àzay a ahar vu ndo.

⁴ Eslini bay ga vədañ ni àslərbiyu bay məgri təwi nahan keti. Àra ènjia ti nday nakəñ təsi aday a ahàr vu, tindivikaba cəđ cəđ.

⁵ Nahkay bay ga vədañ ni àslərbiyu mis nahan keti. Nañ nani ti təkad

* 12:1 Mən ga zlam nani ti *viñ.

naŋ gweha. Àslərbiyu mis ndahaŋ kay keti. Tàra tìnjia ti ndam məwəs vədaŋ ni təzləb ndahaŋ, ndahaŋ ni ti ni tãbazl tay.

⁶ Kələŋ gani nahəma, bay ga vədaŋ ni mis àgəjənifəŋ bəlaŋ ciliŋ. Maslaŋa nani ti wur gayaŋ, awayay naŋ dal-dal. Àdəm : “Wur goro ni ti atəgəsiki ma.” Nahkay zla ti àslərbiyu naŋ afa gatay.

⁷ Ay ndam məwəs vədaŋ ni tàra tìpia wur na naŋ àbu ara ti təzlapay e kiđiŋ gatay bu, tədəm ahkado : “Naŋ teguni ti mekeji gayaŋ ; məmbrəŋ naŋ ba, makađum naŋ ; nahkay ti vədaŋ ni emigi geli.”

⁸ Àra ènjikia ka tay a ti təgəs naŋ yaw, təkad, təzaba kisim gayaŋ na a vədaŋ ni ba, tizligoru.

⁹ « Nədəm nahəma, bay ga vədaŋ ni amasləkabiya ti aməgri mam ana ndam məwəs vədaŋ ni mam ? Amabazl ndam məwəs vədaŋ ni, mək aməvi vədaŋ ni ana mis ndahaŋ.

¹⁰⁻¹¹ A Wakita ge Melefit bu àbu məbəkiani nahkay hi :

“Akur nahaŋ àbu ti ndam mələm ahay tawayay magray təwi àna naŋ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na dek sawaŋ.

Ere nani ti təwi ga Bay Melefit, agri ejep ana leli.” †

« Lekuləm kèjeŋgum ma nani ndo waw ? »

¹² Gəđakani nakəŋ təsəra Yezu àdəmki ma *gozogul ni ti ka tay. Tàra təsəra ti tawayay təgəs naŋ. Ay mis təbu eslini kay ti təgəs naŋ ndo, adaba aŋgwaz àwəra tay a. Nahkay təmbrəŋ naŋ, təsləka.

Hadam ya təpəli ana bay ga ndam Rom ni

(Meciyu 22.15-22 ; Lək 20.20-26)

¹³ Yezu naŋ àbu eslini nahkay ti təslərkiyiyu ndam *Feriziyəŋ akaba ndam ndahaŋ ya tadəbay bay *Erot ni. Tawayay ti mədəm ma magədavani ti tēgəski naŋ.

¹⁴ Tàra tìnjikia ti təhi ahkado : « Məsi, məsəra nak ti kədəm ma ge jiri. Aŋgwaz àwərfəŋa kur kà pakama ge mis ya tədəmkuk na do ; ku kè meleher ga way ga way do day kàgray aŋgwaz do, kacahi zlam ya Melefit awayay ni ana mis àna jiri gani sawaŋ. Ay ti Melefit àvia divi ana leli ga mabəhadī hadam ana *bay gəđakani ga ndam Rom a tək, àvi ana leli ndo waw ? Mabəhadī tək, mabəhadī ba waw ? »

¹⁵ Eslini Yezu àsəra tawayay ti mis ndahaŋ tədəm nday ndam jireni, ay ti nday ndam jireni do. Nahkay àhi ana tay ahkado : « Kəhəlumfua eyu a ti kamam ? Nga zumubiya siŋgu akur-akurana ti namənjaki day nimi. »

¹⁶ Nahkay tədibiyu bəlaŋ. Tàra təvia ti èhindifiŋa ma kà tay a, àdəm ahkado : « Àki ka siŋgu hini ti mazavu ga ahər ga way ? Slimi məbəkiani ni ti ga way ? » Təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Ga bay *Sezar. »

¹⁷ Nahkay naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Həŋgrumi zlam ga bay Sezar ni zlam gayaŋ, ge Melefit ti ni həŋgrumi ana Melefit zlam gayaŋ. » Eslini ma gayaŋ ya ti àhi ana tay ni àgria ejep ana tay a dal-dal.

Mis tangaba e kisim ba ededij a waw ?

(Meciyu 22.23-33 ; Lək 20.27-40)

¹⁸ Eslini ndam *Seduseyən ndahaŋ tərəkia ka Yezu a. Ndam Seduseyən tədəm mis àməta ti aŋgaba e kisim ba koksah. Nahkay nday nakəŋ təhi ana Yezu ahkado :

¹⁹ « Məsi, Məwiz àbiki ana leli a wakita gayaŋ ni bu, àdəm ahkado : “Tamal mis nday kà mənəŋ gatay, mək bəlaŋ gani àməta, àmbərba wal gayaŋ a, wal ni èwii wur ndo nahəma, ahər àdəm wur ga mənəŋ ni azay wal ni, ti tìwiewa mekeji ana wur ga mənəŋ ya àmət na.” ‡

²⁰ Yaw mis ndahaŋ təbu adəskəla kà mənəŋ gatay, gəđakani gatay ni àda wal a. Àra àza wal na ti èwifinəŋa wur a ndo, mək zal ni àməta.

† 12:10-11 Limis 118.22-23. ‡ 12:19 Mənjay Mənjəkiani 38.8 ; Mimbiki 25.5-6.

21 Àra àmèta ti mimbiki gayan ni àzay wal ni. Àra àza wal na ti nan day èwifinà wur a ndo, mæk àmèta. Nan ya mahkær ni day àgray nahkay, mæk àmèta.

22 Nahkay nday adèskèlani ni dek tàza wal na day tiwifinà wur a ndo, mæk nday dek tàmèta. Kèlèñ gani wal ni day àmèta.

23 Ay ka fat ya ti mis atàngaba e kisim ba nahèma, wal ni ti way bèlèñ e kidin gatay bu amazay way ? Nday adèskèlani ni dek tàza nan a ni. »

24 Ay Yezu nakèñ àhèngrifèñ ana tay, àdàm ahkado : « Majalay ahàr gekèli ti kigeni do. Adàba mam ? Adàba kicùmaba ma ga Wakita ge Melefit ya Mawiz àbèki na ndo, kèsèrum njèda ge Melefit do palam.

25 Nèdàm nahèma, ka ya ti mis atàmèta mæk atàngaba e kisim ba ni ti zawal ataday wál va do, wəwal day ataday zawal va do. Atanjèhad dek akada ga *mèslèr ge Melefit ya tèbu a huđ melefit bu ni.

26 Ay tamal ti mazlapaki ka ma ge mis ya tanğaba e kisim ba nahèma, kèjèngum wakita ge Mawiz ni day-day ndo aw ? Kèjèngum ma àki ka mənğəhaf ya ti aku àgəs ni ndo aw ? Eslini Bay Melefit àhi ana Mawiz ahkado : “Nu Melefit ga Abraham, nu Melefit ga Izak, nu Melefit ge Zekup.”

§ 27 Melefit ti nan Melefit ga ndam ya àna sifa ni, do ni ti ga nday ya tàmèta ni do. Lekulum ti majalay ahàr gekèli ti kigeni do simiteni. »

Divi ge Melefit ya ti ahàr àdàm mis tågèskabu enji ni ti weley ?

(Meciyu 22.34-40 ; Lük 10.25-28)

28 Eslini zal nahan nan àvu, nan bay *mèsèr Wakita ge Melefit, ècia ma gatay na, àsèra Yezu àhia ma sulumana ana ndam *Seduseyèñ na. Nahkay ti àrèkioru, èhindifinà ma, àhi ahkado : « *Divi ge Melefit ya ti ahàr àdàm mis tågèskabu enji ni ti weley ? »

29 Yezu àhèngrifèñ, àhi : « Divi ge Melefit ya ti ahàr àdàm mis tågèskabu enji ni ti nihi : “Ci zal Izireyel : Bay Melefit geli nahèma, nan Bay nan bèlèñ.

30 Wayay Bay Melefit gayak àna huđ bèlèñ, àna sifa gayak dek, àna majalay ahàr gayak dek akaba àna njèda gayak dek.” *

31 Divi ye cə ni day nihi : “Wayay ndam ya nak kèbu akaba tay ni akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni.” † Divi nday ndani cəeni ni ti ahàr àdàm mis tågèskabu tay àtam divi ndahan ni dek kwa. »

32 Mæk bay mèsèr Wakita ge Melefit nakèñ àhèngrifèñ, àhi ahkado : « Yawa Məsi ! Ere ye ti kèdàm ni ti jiri ededèñ. Bay Melefit ti nan bèlèñ huya, bay nahan àbi. ‡

33 Tamal ti kawayay nan àna huđ bèlèñ, àna majalay ahàr gayak dek akaba àna njèda gayak dek zla nahèma, àtama sèdaga ya tèbi na akaba zlam ya tislèñ na dek àna sulumana. Tamal ti kawayay mis ya nak kèbu akaba tay ni akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni nahèma, nani day àtama sèdaga dek àna sulumana. »

34 Zal nakèñ àra àhèngrifèña kigeni a ti Yezu àsèra nan bay mèsèr zlam. Nahkay àhi ahkado : « Nak kèbi drin drin akaba *Məgur ge Melefit bi. » Kèlèñ gani maslanja ya ti azay njèda gayan ge mihindifinà ma nahan a ni ti àbi va bi.

Bay gèdakani ya amara ni nan wur ge Devit aw ?

(Meciyu 22.41-46 ; Lük 20.41-44)

35 Yezu nan àbu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gèdakani ge Melefit ni bu. Àhi ana tay : « Ndam *mèsèr Wakita ge Melefit ni tèdàm *Krist *Bay gèdakani ya amara ni nan *Wur ge Devit ti ahèmamam ?

36 Ambatakani do, Devit nan nanani àna ahàr gayan àdàm àna njèda ga *Məsuf Njèlatani ahkado : “Bay Melefit àhi ana bay goro :

§ 12:26 Mənjay Mahèrana 3.2, 6, 15-16.

* 12:30 Mimbiki 6.4-5.

† 12:31 Levi 19.18.

‡ 12:32

Mənjay Mimbiki 4.35 ; Izayi 45.21.

Njehada gwar ka ahar ga daf goro a, a melaŋ ga gɛdakani va.

Ndam ezir gayak ti anabɛhad tay kɛ meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abaki asak ni, ti kɛcalki ka tay.” §

³⁷ « Nɛdɛm nahɛma, Krist nani ti Devit ɛna ahɛr gayan tekeɗi azalay naŋ bay gayan. Ay tamal nahkay ti tazalay naŋ wur ge Devit keti ti kamam ? » Eslini mis dal-dal tɛbi slimi ana pakama gayan ya ti ɛhi ana tay ni. Pakama nani ɛbɛlafɛna ka tay a.

Bumvu slimi ɛna ndam mɛsɛr Wakita ge Melefit ni

(Meciyɛ 23.1-36 ; Lɛk 20.45-47)

³⁸ Yezu naŋ ɛbu acahi zlam ana tay nahkay ti ɛdɛm ahkado : « Bumvu slimi, do ni ti ndam *mɛsɛr Wakita ge Melefit ni atagosay kɛli. Nday ti tawayay mɛbakabu mɛgudi, tɛsawadɛy ɛna naŋ riya ; tawayay ti mis tɛgri sa ana tay a gosku bu kɛ meleher ge mis dek ;

³⁹ tawayay manjɛhadvani e kursi ga gɛɗakani vu a ahay ga *mahɛŋgalavɛ Melefit bu akaba ka melaŋ mɛzum zlam ga wumɛri.

⁴⁰ Nday gani tɛbu tɛhɛlfɛna zlam ka wɛl madakway a, tɛbu tɛpɛski ka mahɛŋgalay Melefit adaba tawayay ti mis tɛmɛnjɛlɛŋ ana tay. Nahkay ti Melefit amagrafɛna seriya ka tay a, amatraɗ tay kay amatam ge mis ndahaŋ ni dek. »

Sadaga ga wal madakway ya arɛna gayan ɛbi ni

(Lɛk 21.1-4)

⁴¹ Eslini Yezu naŋ ɛbu manjɛhadani digɛsa ka gɛvay ga zlam mɛbɛviyu siŋgu ga sadaga ni. Mis tɛbu eslini kay tɛbiyu siŋgu ; naŋ nakɛŋ amɛnjɛlɛŋ ka tay ahɛmamam tɛbiyu siŋgu ni : ndam ge elimeni kay tɛbu tɛbiyu siŋgu dal-dal.

⁴² Nday tɛbu tɛbiyu nahkay ti wal madakway nahaŋ arɛna gayan ɛbi ɛra ɛbiyu siŋgu akur-akurani ciɓ-ciɓeni cɛ ; siŋgu ciɓ-ciɓeni cɛeni ni agray siŋgu faɗ.

⁴³ Yezu ɛra ɛpia ti ɛzalay ndam madɛbay naŋ ni, ɛhi ana tay ahkado : « Nɛhi ana kɛli nahɛma, wal madakway hini ti arɛna gayan ɛbi, ay siŋgu ya ɛbiyu a zlam ga sadaga ni vu ni ti ɛtama ge mis ndahaŋ ya tɛbiyu na dek,

⁴⁴ adaba mis ndahaŋ ni dek tɛbiyu siŋgu ya tɛgɛjɛnifɛŋ ka tay tɛsɛr ere ye ti tagray ɛna naŋ ni va do ni ; wal hini ti ni arɛna gayan ɛbi, ay ti ɛbiya siŋgu ya ɛfɛŋ na dek. Siŋgu gayan nahaŋ ga mɛsɛkum zlam mɛzumani ɛgɛjɛnifɛŋ ndo. »

13

Yezu ɛdɛm etembedkaba ahay gɛɗakani ge Melefit na

(Meciyɛ 24.1-2 ; Lɛk 21.5-6)

¹ Kɛlɛŋ gani Yezu akaba ndam madɛbay naŋ ni tɛhɛraya a *ahay gɛɗakani ge Melefit ni ba. Nday tɛbu tɛhɛraya nahɛma, bɛlaŋ e kiɗiŋ ga ndam madɛbay naŋ ni bu ɛhi ahkado : « Mɛsi, ŋga mɛnjɛlɛŋ ka akur gɛɗakani ya tɛɗɛzl ahay ni ɛna naŋ ni day ti, tigi eri ni ! »

² Ay Yezu ɛhɛŋgrifɛŋ, ɛhi ahkado : « ɛbi kɛpia ahay hini mɛɗɛzleni ɛna akur gɛɗakani na do aw ? Etembedkaba besek-besek, ku akur bɛlaŋ day amanjɛhadki ka akur nahaŋ va do. »

Yezu azlapaki ka sarta ya amara ni

(Meciyɛ 24.3-14 ; Lɛk 21.7-19)

³ Tɛru tiŋjɛa ka ahɛr ga hɛma *Oliviye a nahɛma, Yezu ɛnjɛhadɛ digɛsa, amɛnjɛru *ahay gɛɗakani ge Melefit ni. Eslini Piyeɗ, Zek, Zeŋ akaba Andre tɛbu ka gɛvay gayan cilɛŋ. Nday nakɛŋ tihindifiŋa ma, tɛhi ahkado :

⁴ « Hiaba ana leli a, ere gani amagravu ti ananaw ? Amɛsɛrkaba sarta ya zlam nani dek amagravu wudak na ti ahɛmamam ? »

⁵ Eslini Yezu nakɛŋ ɛhi ana tay : « Bumvu slimi, maslaŋa ɛgosay kɛli ba.

⁶ Adaba mis kay atara, ku way way do amɛdɛm naŋ ti nu, amɛdɛm naŋ ti *Bay gɛɗakani ya amara ni. Nahkay atagosay mis kay.

⁷ Mis atagray silik kè cifeni akaba kè drinjeni, ekicam ma gani. Kicuma ti kàgrum anɗwaz ba. Ahàr àdám zlam nday nani tâgravu kwa. Ku tamal tâgrava nahkay nɗngu ni, mandav ga duniya fañ do.

⁸ Ndam ga had ndahan atakadvu akaba ndam ga had ndahan, bəbay ndahan akaba bəbay ndahan. Had amadaɗay a kəsa gərgərani ndahan bu, ləwir ɗay amələbu a kəsa gərgərani ndahan bu. Zlam nday nani dek ti mənɗəki ga daliya ciliñ : zlam nday nani ti akada ga wur ya ajibiyu aslər ana wal a hud bu ni.

⁹ Ay lekulum ti bumvu slimi. Mis atəgəs kəli, atoru àna kəli ka məlan ge seriya. Atəzləb kəli a ahay ga *mahəngalavù Melefit bu. Atagrafəna seriya kè kəli kè meleher ga gəɗákani ga ngumna akaba bəbay a, adaba lekulum ndam goro. Nahkay ti nday gani etici ma gekəli ya akazlapumku ni.

¹⁰ Wudaka məlan andav nahəma, ahàr àdám mis tahi *Ma Məweni Sulumani ana mis ga had gərgərani ni dek day kwa.

¹¹ « Yaw ka ya ti atəgəs kəli, atoru àna kəli ka məlan ge seriya nahəma, ere ye ti akədəmum ni ahəli ahàr ana kəli ba. Ka fat nani Melefit aməhi ere ye ti akədəmum ni ana kəli ; dəmum ma gani nani. Nahkay akədəmum ma nani ti lekulum lekulumeni do, amədəm ma nani ti *Məsuf Njəlatani.

¹² Ka sarta gani nani ti mis atəsəkumoru bəza ga mən gatay ti tábazl tay, ata bən ga bəza day atəsəkumoru bəza gatay. Bəza ti ni etizirey ata bən gatayani akaba ata mən gatayani, atəsəkumoru tay ti tábazl tay.

¹³ Mis dek etizirey kəli adaba lekulum ndam goro. Ay ti maslaña ya ti aməbrən nu do duk abivoru ana vad ga mandav ga sifa gayan ni ti, Melefit amahəngay nan. »

Zlam magədavani ya àbəlay do fererani ni

(Meciya 24.15-28 ; Lək 21.20-24)

* 13:14 Mənjay Deniyel 9.27 ; 11.31 ; 12.11.

¹⁴ « Zlam magədavani ya àbəlay do fererani, eziñ zlam dek ni, amagravu.

* Amagrava ti ekipum nan ka məlan ya àgəski do ni. » (Bay ya ti ejengey ma hini ni ti ahàr àdám mici lala). « Ekipuma nan a ti ahàr àdám ndam ya ka had *Zude ni tâcuhworu a həma vu kwa.

¹⁵ Maslaña ya ti nan ka *dalahar ga ahay gayan ni ahəraya, ahuriyu a ahay vu ga məhalaya zlam gayan a day ba. Məhəraya məcuhway sawan.

¹⁶ Maslaña ya ti nan a vədan bu ni ti ni, anga a magam ga mara mazay azana gayan a ba. Məcuhway sawan.

¹⁷ Ka sarta gani nani ti wál a hud akaba nday ya ti bəza təfən kà tay ka ahar ni atasay cicihi !

¹⁸ Nahkay ti həngalum Melefit ti ere gani nani agravu ge milevi ba,

¹⁹ adaba ka sarta gani nani ti mis atəkakay daliya kay atam daliya ndahan ya mis təkakabiyu kwa ahaslani ka ya ti Melefit agraya məlan a duk àbivaya ana kana ni. Kələn ga daliya nani ti daliya ndahan atələbi akada nani ɗay-ɗay va bi.

²⁰ Bay geli àdám sarta gani nani aməpəs do, do ni ti maslaña àbi am-atamfəna kà daliya nana bi. Melefit àdám aməpəs do ni ti azuhva ndam gayan ya adaba tay a ni palam.

²¹ Ka sarta gani nani ti tamal maslaña ahi ana kəli ahkado : “Pum *Krist nan àbu ahalay !” ahkay do ni : “Pum nan àbiyu tegi !” nahəma, kəgəsุมိကိ ma gayan ni ba.

²² Adaba mam, ndam ndahan atara tasəkad malfada, ku way way do amədəm nan Krist ahkay do ni nan bay məhəngri *pakama ge Melefit ana mis. Atagray zlam ya ti mis tìpi ɗay-ɗay ndo ni akaba zlam ya ti aməgri ejep ana mis ni. Tamal agravu tata ni, tawayay mesipet ndam ya ti Melefit adaba tay a ni.

²³ Lekulum zla nahəma, bumvu slimi, adaba nəhiva ana kəli a andava. »

Manɔa ga Wur ge Mis a
(Meciyɛ 24.29-31 ; Lɔk 21.25-28)

²⁴ « Ay ka sarta gani nani, kɛlɛn ga daliya ni zla nahɛma, fat amacaday mɛlan va do, kiyi day amasladay mɛlan va do.

²⁵ Bonɔur atɛtɛdbiyu e melefɛt bu, atadɛgaya a ga had a ; zlam njɛda-njɛdani a hud melefɛt bu atɛdaday a mɛlan gatay bu.

²⁶ Ka sarta gani nani ti mis etipi nu *Wur ge Mis anara a maklabasl ba àna njɛda kay akaba masladay goro a.

²⁷ Ka sarta gani nani ti anɛslɛrbiyu *mɛslɛr ge Melefɛt ga macakalakabu ndam ya Melefɛt adaba tay a ni kɛ sliri ga mɛlan fadani ni dek ; ku ka mɛlan driɛni weley weley do dek anɛcakalakabu mis ka ahar bɛlan. »

Yezu azay mazavu ga mɛn ga wɛruv
(Meciyɛ 24.32-35 ; Lɔk 21.29-33)

²⁸ « Nazay mazavu gani akada ga mɛn ga *wɛruv ni, ahàr adɛm kicɛm kwa : ka ya ti àbakaba slimberi a mɛk edɛ nahɛma, kɛsɛruma mɛdɛrdɛr ènjia wudak.

²⁹ Nahkay day tamal kɛpɛma zlam ya nɛhi ana kɛli ni nan àbu agravu nahɛma, sɛrumki nu *Wur ge Mis nɛbu cifa, nɛnjia wudak.

³⁰ Nɛhi ana kɛli nahɛma, wudaka mis ya tɛbu ka dala nihi ni tɛmɛt dek ti zlam nday nani dek amagrava day kwa.

³¹ Mɛlan ya agavɛla akaba mɛlan ya a ga had ni amandav, ay ti ma goro ya nɛdɛm ni amandav day-day do. »

Njɛhadum eri
(Meciyɛ 24.36-44)

³² « Ay ti ma ga vad gani akaba njemdi gani zla nahɛma, maslanja àbi àsɛr bi. *Mɛslɛr ge Melefɛt ya a hud melefɛt bu ni day tɛsɛr do, nu Wur ge Melefɛt tekeɛ nɛsɛr do, si Baba Melefɛt day kwa ti àsɛra.

³³ Nahkay ti bumvu slimi, njɛhadum eri, adaba kɛsɛrum sarta gani nani do.

³⁴ Amagravu akada ga maslanja ya nan àbu akoru e mirkwi gayan ni. Wudaka ara aslaka ti àmbɛrfɛn ahay gayan kà ndam ya tɛgri tɛwi ni, èdikaba tɛwi na ana tay a. Àhi ana bay ya ahɛtay mahay ni “Njɛhad eri” mɛk àslaka.

³⁵ Nahkay ti lekɛlum day njɛhadum eri, adaba kɛsɛrum sarta ga bay ahay gekɛli ya amaslakabiya na do. Cɛ amaslakabiya ga mɛlakarawa, cɛ ga hud ya vad, cɛ ka ga ya ti agwazl tɛzlah ni, cɛ ahkay do ni ge miledɛ ti kɛsɛrum do.

³⁶ Nahkay ka sarta ya ti amɛzlɛrɛvkiaya ke kɛli a bɛslan nahɛma, àdi ahàr ana kɛli lekɛlum e dɛwir bu ba.

³⁷ Ere ye ti nɛhi ana kɛli ni ti nɛhi ana mis dek : Njɛhadum eri. »

14

Gɛdákani ga ndam Zude tagray dabari ge mijin Yezu

(Meciyɛ 26.1-5 ; Lɔk 22.1-2 ; Zɛn 11.45-53)

¹ Vad àvu cɛ, tara tagray wumɛri ga *Pak ; wumɛri gani nani ti tidivu dipɛn *miwisinɛni do. Eslini gɛdákani ga ndam *manɔalabakabu mis akaba Melefɛt ni akaba ndam *mɛsɛr Wakita ge Melefɛt ni tàgray sawari ti tɛgɛs Yezu àna wir-wir, tawayay takad nan.

² Nday nakɛn tɛdɛm : « Mɛgɛs nan a wumɛri ni vu ba, adaba tamal magray nahkay ti mis dal-dalani ni atɛmbrɛn leli do, etizligeya silik a kɛsa va. »

Wal nahan abaki tersel ka ahàr ga Yezu

(Meciyɛ 26.6-13 ; Zɛn 12.1-8)

³ Yezu nan àbu a Betani, a ahay bu afa ga Simu zal ambɛlak ni. Nan àbu manjɛhadani azum daf. Eslini wal nahan àhurkiviyu ka tay àna tersel njɛlatani ge sinɔu kayani a kolombu sulumani bu. * Tersel gani nani ti tɛzalay nardu. Èhɛbkia ma ga kolombu na, abaki tersel ni ka ahàr ga Yezu.

† 13:26 Deniyel 7.13. * 14:3 Kolombu gani nani ti tàgray àna akur sulumani ya tɛzalay elbetir ni, sinɔu gani kay.

⁴ Gayan ya àbèki ni ti àwèria bəruv ana mis nday ndahan e kidin ge mis ya təvu eslini ni ba ; təzlapay e kidin gatay bu, tədəm ahkado : « Àgudar tersel hini ti kamam ? »

⁵ Hojo amal təsəkumoya, tənğəta àtam sulay jik din din mahkər, tidi sinğu gani ana ndam talaga do aw ? » Nahkay tələgi ana wal nakən ɲgak-ɲgak.

⁶ Eslini Yezu nakən àhi ana tay : « Mbrəɲum naɲ ! Kəhəlumi muru ti kamam ? Zlam gayan ya àgru ni ti àbəlay.

⁷ Ndam talaga zla nahəma, nday təbu akaba kəli kəlavad ; kəgrumi sulum ana tay akada ya kawayum ni tata. Aynu zla ti ananjəhad akaba kəli kəlavad do.

⁸ Wal hini àgra zlam ya ti agray tata na : àbəkua tersel ka vu a ti àslamatakabá nu ga məfiyu nu e evid va.

⁹ Nəhi ana kəli nahəma, a məlan bu dek, ku eley eley do atədəmoru *Ma Məweni Sulumani ni zla nahəma, atəngəhad ere ye ti wal hini àgray ni daya. Nahkay ti wal ni amagəjazlki ahər ke mis do. »

Zudas awayay asəkumoru Yezu (Meciyu 26.14-16 ; Luk 22.3-6)

¹⁰ Zudas Iskariyot bilin a huɖ ga ndam *madəbay Yezu kru mahar cəeni ni bu ɔru afa ga gədəkani ga ndam *maɲgalabakabu mis akaba Melefit ni ga mədəfiki Yezu ana tay ti təgəsa naɲ a.

¹¹ Nday nakən təra ticia ma gayan na ti təmərva dal-dal, təhi : « Tamal kədəfikia Yezu ana leli a ti aməvuk sinğu. » Kələn gani Zudas nakən àdəbay divi ga mədəfiki Yezu ana tay.

Ndam madəbay Yezu taslamalakabu zlam məzumani ga wuməri ga Pak (Meciyu 26.17-25 ; Luk 22.7-14, 21-23 ; Zeɲ 13.21-30)

¹² Vad ye enjenjeni ga wuməri ge dipen *miwisinjeni do ni enjia. A vad ga wuməri ga *Pak nani ti tisinji bəza təmbak ana Melefit. Eslini ti ndam *madəbay Yezu ni tihindifiɲa ma kə Yezu a, təhi ahkado :

« Kawayay ti mōru māsalamatukkabu zlam məzumani ga wuməri ga Pak ni ti eley ? »

¹³ Eslini Yezu àslər ndam madəbay naɲ bebem cə, àhi ana tay : « Dəgum a kəsa gədəkani ni vu. Ekinjəmiya nahəma, akəbumkabu ahər akaba zal nahən àcahbiya yam a mandaray va. Ekipəma naɲ a ti dəbumiyu naɲ ka məlan gayan ya ti ahuriyu ni.

¹⁴ Akəhurumiya ti hindəmfiɲa ma kə bay ahay na, humi ahkado : “Məsi geli àdəm : Ahay goro ya ti anara nəzumviyu zlam ga wuməri ga Pak ni akaba ndam madəbay nu ni ti neley ?”

¹⁵ Eslini bay ahay ni amədəfiki ahay nahən gədəkani ka ahər ga ahay nahən ana kəli, zlam dek àvu maslamatakavani àndava. Slamatumikabu zlam məzumani ni ana leli ti eslini. »

¹⁶ Ndam madəbay Yezu cəeni ni təsləka, tōru a kəsa ni vu. Tōru tinjəa ti tədi ahər ana zlam ni dek akada ga pakama ga Yezu ya àhi ana tay ni, mək təslamalakabu zlam ga wuməri ga Pak ni.

Yezu àdəm : « Maslaɲa e kidin ga ndam madəbay nu ni bu ara ejin nu »

(Meciyu 26.20-25 ; Luk 22.14 ; Zeɲ 13.21-30)

¹⁷ Məlakarawa àra ègia ti Yezu akaba ndam madəbay naɲ kru mahar cəeni ni tinjəa a ahay ni va.

¹⁸ Eslini təhuriya tənəhadkabá birra, təbu təzum zlam ti Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kəli nahəma, bilin gekəli ya məzumkabu zlam ni aməsəkumoru nu. »

¹⁹ Ma ga Yezu ya àdəm ni ti àhəlia ahər ana ndam madəbay naɲ na dek. Ku way way do e kidin gatay bu bilin àna bilinjeni naɲ àbu àdəm : « Nu do, do waw ? »

²⁰ Yezu àhi ana tay : « Mis bilin e kidin gekəli kru mahar cəeni ni bu, maslaɲa ya ti mətəlkabiyu ahar a halaf vu ni. »

²¹ Àdəm keti : « Nu *Wur ge Mis nara nəmət akada ga pakama ge Melefit ya àdəm a Wakita gayan bu ni. Ay ti zləzladə afa ga maslaɲa nani ya ti

asəkumoru Wur ge Mis ni ! Hojo akal tìwiewa naŋ a ndo. »

Yezu avi daf ge Melefit ana ndam madəbay naŋ ni

(*Meciyu 26.26-30 ; Lək 22.14-20 ; 1 Koreŋ 11.23-25*)

²² Ka ya ti təzum zlam nahəma, Yezu àzay *dipeŋ, àgri səsı ana Melefit, èsekaba, àbi ana ndam madəbay naŋ ni. Àhi ana tay : « Zuma, hini ti aslu ga vu goro. »

²³ Kələŋ gani àzay hijiyem akaba zum, àgri səsı ana Melefit keti, àvi ana tay, nday dek tisi.

²⁴ Àhi ana tay : « Hini ti mimiz ga vu goro. Àna mimiz hini ti Melefit awəlkabu pakama gayəŋ akaba ge mis. Aməŋgəzaya a vu goro ba ti ga mahəŋgay mis kay.

²⁵ Nəhi ana kəli nahəma, enisi zum ge wur ge *viŋ va do, si a vad ya ti enisi zum məweni a *Məgur ge Melefit bu ni kwa. »

²⁶ Tàra təzuma zlam na ti nday nakəŋ təzləbay Melefit àna limis, təhəraya e mite va, təcəloru a həma *Oliviyə vu.

Yezu àdəm : « Piyer amədəm àsər nu do »

(*Meciyu 26.31-35 ; Lək 22.31-34 ; Zeŋ 13.36-38*)

²⁷ Nday təbu takoru ti Yezu àhi ana tay : « Lekələm dek ekijəmki ke divi a, adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àdəm amakadkia bay majəgay təmbəmbak na ka tay a, nahkay təmbəmbak ni etedevu kway-kwayay. †

²⁸ Anəmət, ay ka ya ti anəŋgaba e kisim ba nahəma, akədumu ahər e Gelili. »

²⁹ Eslini Piyer àhi : « Ku mis dek tijikia ke divi a nəŋgu ni, nu ti nìjikia do. »

³⁰ Ay Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nəhuk nahəma, nak ti kani kani a, a hud ga məlavad bu wudaka agwazl azlah sak

cə ti akədəm sak mahkər kəsər nu do timey. »

³¹ Eslini Piyer nakəŋ àdəm : « Aha, nahkay do. Nu ti ku tamal ti məmətkabu nəŋgu nahəma, ŋgay nəsər kur do ni ti nədəm do simiteni. » Ndam *madəbay Yezu ndahaŋ ni dek day tədəm akada ge Piyer ni.

Yezu ahəŋgalay Melefit e Gecimeni
(*Meciyu 26.36-46 ; Lək 22.39-46*)

³² Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni tòru ka məlaŋ nahaŋ, məlaŋ gani nani ti təzalay Gecimeni. Tòru tinjəa eslina ti Yezu àhi ana tay : « Njəhaduma ahalay a hayaŋ, nakoru nahəŋgalay Melefit. »

³³ Àzalay Piyer, Zek, akaba Zeŋ, tòru cak. Eslini ti aŋgwaz àdəgaki ka Yezu nakəŋ dal-dal, məbərurv àtikaba kwir kwir.

³⁴ Àhi ana tay : « Məbərurv atukaba, akada nara nəmət. Njəhaduma ahalay a, njəhadum eri. »

³⁵ Naŋ nakəŋ àhədakfəŋa kà tay a òru cak, àndəhad a hud a hud, àhəŋgalay Melefit ti àcakay daliya ka sarta nani ba.

³⁶ Àdəm : « Aba, ‡ Bəba, zlam dek kisliki magrani ; hədakfua daliya hina, nəcakay ba ti. § Ku nədəm nahkay nəŋgu ni, nawayay ti ere ya nak kawayay ni kwa do ni, goro ya nu nawayay ni do. »

³⁷ Àra àhəŋgala Melefit a nahkay ti aŋgəkia ka ndam madəbay naŋ mahkərani na, àdi ahər ana tay nday e dəwir bu. Èpidək tay, àhi ana Piyer : « Simu, kway-kway kinji dəwir aw ? Kəbesey manjəhadani eri njemdi bilin koksah aw ?

³⁸ Njəhadum eri, həŋgalum Melefit ti ka ya ti *Seteni esipet kəli ni ti kijəmki ke divi a ba. Məbərurv ge mis awayay magray zlam sulumani, ay ti èsliki do, adaba aslu ga vu gayəŋ gedebeni. »

† 14:27 Məŋjay Zakari 13.7. ‡ 14:36 Àna ma ga ndam Zəde « Aba » awayay adəmvaba ti « Baba. »

§ 14:36 Ahalay ti ma ga Yezu ya àdəm ni ti nahkay hi : « Hədakfua hijiyem hina. » A Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni ti tədəm məzum bərurv ge Melefit ti akada zum e hijiyem bu, mis tisi ti akad tay.

³⁹ Yezu àngəvù, òru àhəngalay Melefit keti, akada gayan̄ ya ti àhəngalay piɲani ni.

⁴⁰ Àra àhəngala nahkay ti àngəkia ka ndam madəbay nan̄ na keti. Àdi ahàr ana tay nday e dɔwir bu, tàmətaɔkaba ga manjəhadana eri a. Tàra tēpidəkva ti təsər ere ye ti t̄hi ni do.

⁴¹ Àngəvù keti ya mahkər. Àra àsləkabiya ti àhi ana tay keti : « Kekilen̄a kinjəm dɔwir aw ? Kekilen̄a kəpəsúmaba waw ? Sarta ènjia. N̄ga pəm, tara tэгəsi nu, nu *Wur ge Mis, ana ndam magudar zlam ni.

⁴² Cikəmaba, mədəgumkioru ka tay. N̄ga pəm, maslan̄a ya ti ara agəsi nu ana tay ni ènjia, do ni ti ahəmamam. »

Ndam Zude tэгəs Yezu

(Meciyu 26.47-56 ; Lɔk 22.47-53 ; Zeɲ 18.3-12)

⁴³ Ka ya ti Yezu nan̄ àbu azlapay nahkay ni ti Zudas bilin̄ ga ndam *asak ga Yezu kru mahar cueni ni ènjia akaba mis a dal-dal, maslalam akaba aday təfəɲ kà tay. Gədəkani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba gədəkani ndahan̄ təslərbiyu tay.

⁴⁴ Wudaka nday tara ti Zudas bay məsəkumoru Yezu ni àhivabiya ma ana mis dal-dalani na. Àhi ana tay : « Bay ya ti anəgri sa àna məfəki ma kà tuwər * nahəma, nan̄ gani huya. Gəsuma nan̄ a, dəgum àna nan̄, jəgum nan̄ lala. »

⁴⁵ Zudas nakəɲ àra ènjia ti àrəkia ka Yezu nakəɲ a huya. Àhi : « Məsi, » mək àgri sa àna məfəki ma kà tuwər.

⁴⁶ Nahkay mis ni tàdəgaki ka Yezu cip, tэгəs nan̄.

⁴⁷ Eslini mis bilin̄ e kidin̄ gatay ya təbu eslini ni bu àrad maslalam fətah, àsifəɲa slimi ana bay məgri təwi ana gədəkani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit na həndad.

⁴⁸ Yezu àhi ana mis ni ahkado : « Kədəgumkua àna maslalam akaba aday a, kэгəsúm nu akada nu zal akal,

⁴⁹ ambatakani do nəbu nəcəhi zlam ana kuli a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu kəlavad. Ka gani nani ti kэгəsúm nu ndo. Ay zlam nani agravu ti ere ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni mągravu. »

⁵⁰ Eslini ndam madəbay nan̄ ni đek təmbərbu nan̄, tədəgiki ana hwa tidizl.

⁵¹ Wur dagwa nahan̄ nan̄ àbu eslini, məfakabu azana bilin̄ ka vu cilin̄, adəboru Yezu bilegeni. Mis ni tàra tipia nan̄ a ti tədəm tэгəs nan̄. Tara tэгəs nan̄ ti

⁵² àmbərfəɲ azana gayan̄ ni kà tay, àdiki ana hwa đedəl a mahayma.

Tagrafəɲa seriya kà Yezu kè meleher ga gədəkani ga ndam Zude a

(Meciyu 26.57-68 ; Lɔk 22.54-55, 63-71 ; Zeɲ 18.13-14, 19-24)

⁵³ Tàra tэгəsa Yezu a ti təzoru nan̄ afa ga gədəkani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni. Ba-6a ti gədəkani ndahan̄ ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba gədəkani đek təcakalava eslina.

⁵⁴ Ka ya ti təbu takoru àna Yezu ni ti Piyer ti ni adəboru nan̄ kələɲ drin̄. Òru ènjua a ahay ga gədəkani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni va ti ànjəhad digus a dalaka bu, anjafəɲ kà aku akaba ndam magray təwi ye eslini ni.

⁵⁵ Gədəkani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gədəkani ge seriya ni đek təbu tadəbay zlam magudarani ga məwəlki Yezu ka seriya, adaba tawayay takad nan̄, ay ti tən̄gət ndo.

⁵⁶ Eslini mis kay təsəkadki malfada, ay ma gatay ni təsava divi a.

⁵⁷ Kələɲ gani mis ndahan̄ ticikaba, təsəkadki malfada nahan̄ keti,

⁵⁸ tədəm : « Leli m̄icifin̄a, àdəm ahkado : “*Ahay gədəkani ge Melefit

* **14:44** Ka sarta nani ti kəlavad mis təgri sa ana mis ya ti tawayay tay dal-dal ni àna məfəki ma kà tay kà tuwər.

hini ya mis tæləm àna ahar ni ti nara nembedkaba. Enembedkaba ti a hud ga vad mahkərani bu næləmvaya nahan ya mis tæləm àna ahar do na.” »

⁵⁹ Ay kekileŋa ma gatay ni təsava divi a.

⁶⁰ Eslini gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni əcikaba cəkwađ e kidiŋ ge mis ni ba, ɛhindifiŋa ma kà Yezu a, àhi : « Nak kàhəŋgarfəŋ do aw ? Zlapay ge mis hini ya ti təzlapakuk ni ti zlapay ga mam ? »

⁶¹ Ay Yezu nakəŋ te-te, àhəŋgrifəŋ ndo. Eslini gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ɛhindifiŋa ma keti, àhi : « Nak ti *Krist *Bay gəđakani ya amara ni aw ? Nak wur ga Bay Melefit ya ti mazləbay ni aw ? »

⁶² Eslini Yezu nakəŋ àđəm : « Iy, nu gani. Ekipəm nu *Wur ge Mis maŋjəhadani a mələŋ ga gəđakani bu, kà ahar ga đaf ge Melefit Bay njəđan-ŋəđani ni. † Ekipəm anara a hud melefit ba a maklađasl ba. ‡ »

⁶³ Gəđakani nakəŋ àra ɛcia ma ga Yezu na ti àzumkia bəruv a, ɛguzlehkaba azana ka vu gayaŋ a kwar, § àhi ana mis ni ahkado : « Mađəbay sedi nahan kamam mba mam ? »

⁶⁴ Kicəma, endivi Melefit timey ! Ay ti kawayum ti məgrumi mam ? » Mək mis ni dek təđəm : « Àgudara, si təkad nan kwa. »

⁶⁵ Eslini mis ndahan tədəgiki ana mitifiviyu esli6 ana Yezu e eri vu, təkambahi eri, təsi məđukđuk ga ahar, təhi : « Tamal nak bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit nahəma, đəfiaya maslaŋa ya ti àzlə6 kur na ana leli a zla ! » Mək mis ya təbu tagray təwi eslini afa ga bay gəđakani nani ni təzay nan, təbi bəbarva.

Sak mahkər Piyer adəm àsər Yezu do
(Meciyə 26.69-75 ; Lək 22.56-62 ;

Zey 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Ka ya ti Piyer nan əbu a dalaka mbeheni ni bu nahəma, wal nahan əra : wal nani agri təwi ana bay gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni.

⁶⁷ Àra ɛnjia ti ɛpi Piyer nan əbu anjafəŋ kà aku, àmənjaləŋ lala mək àhi : « Nak day kəsawađumkabá akaba Yezu zal Nazaret na. »

⁶⁸ Eslini Piyer àhi : « Aha. Nəsər ma gani do, nìcikaba ere ye ti kawayay kəđəm na do. »

Àra àđəma nahkay ti əcikaba, àsləkaba a dalaka ni ba, ɔru e gejiŋ vu. [Mək agwazl àzlah.]

⁶⁹ Wal ni àra ɛpia nan a keti ti àhi ana mis ya ti eslini ni : « Nan hini ti nan ndam gatay gani. »

⁷⁰ Eslini Piyer àđəm keti : « Aha, nu nəsər ma gani do. »

Àra àpəsa 6al ti mis ya ti eslini ni təhi ana Piyer keti : « Eđeđiŋ nak day ndam gatay gani, ađaba nak zal Gelili. »

⁷¹ Nan nakəŋ àmbađay dək, àđəm : « Nəsər maslaŋa nani ya ti kacalumfəŋ ni do. Tamal nasəkaf malfada nahəma, Melefit məkada nu a. »

⁷² Eslini agwazl àzlah ye cə huya. Agwazl ni àra àzlah ti Piyer nakəŋ ma ga Yezu ya àhi : « Wudaka ti agwazl azlah sak cə nahəma, akəđəm sak mahkər kəsər nu do timey » ni àŋgiaya a ahər ba. Nahkay Piyer àdiki ana tuway.

15

Yezu nan əbu kə meleher ge Pilet bay ga ndam Rom

(Meciyə 27.1-2, 11-14 ; Lək 23.1-5 ; Zey 18.28-38)

¹ Də àna zəzəeni nahəma gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba nday gəđakani ge seriya ni dek təcəkalava, təgray

† 14:62 Limis 110.1. ‡ 14:62 Mənjay Deniyel 7.13. § 14:63 Tamal zal Zəde ɛguzlehkaba azana gayaŋ ka vu a ti ađafaki tuway, ahkay do ni zlam ya àbəlaj do simiteni ni àgrava. Gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ɛguzlehkaba azana gayaŋ ka vu a ni ti azuhva ma ga Yezu ya àđəm nan Wur ge Melefit ni, ađaba təđəm ɛndivia Melefit a dal-dal.

sawari. Eslini tægəs Yezu, təwəl mək tōru àna naŋ afa ga bay *Pilet.

² Tōru tɪnjəa àna Yezu a ti Pilet nakəŋ èhindifiŋa ma, àhi : « Nak ti bay ga ndam *Zude ededɪŋ aw ? » Àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nak kədəm. »

³ Eslini gədəkani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tacalki naŋ ka zlam magudarani kay.

⁴ Pilet èhindifiŋa ma keti, àhi ahkado : « Tacalki kur ka zlam magudarani kay ti kici do aw ? Kàhəŋgarfəŋ do aw ? »

⁵ Ay Yezu naŋ te-te, àhəŋgrifəŋ va do. Gayaŋ ya àhəŋgarfəŋ ndo ni ti àgria ejep ana Pilet a.

*Tədəm tākada Yezu a
(Meciyu 27.15-26 ; Lək 23.13-25 ;
Zej 18.39-19.16)*

⁶ Kəla wuməri ga *Pak zla ti ndam *Zude təbu tihindifiŋa kə Pilet a ti məfaya zal daŋgay a bəlaŋ. Tihindifiŋa ti naŋ àbu afiaya maslaŋa ya tawayay na ana tay a.

⁷ Zal nahaŋ àbu, slimi gayaŋ Barabas ; təfiya naŋ a daŋgay va akaba mis ndahaŋ ya ti təkadfeŋva kə ŋgumna ni. Ka sarta ya ti təkadfeŋva kə ŋgumna ni ti naŋ àkada mis a.

⁸ Eslini mis dal-dalani ni tàra afa ge Pilet a, tihindifiŋa ti mægri ana tay akada gayaŋ ya ti agri ana tay kilevi ni.

⁹ Tàra tihindifiŋa nahkay ti Pilet nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Nihi ti kawayum nəfiya bay ga ndam Zude na ana kəli a waw ? »

¹⁰ Adəm nahkay ti, àsəra gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tægəsibiyu Yezu ti adaba tagraləŋ solu palam.

¹¹ Ay gədəkani ni tawayay ndo, təhi ana mis dal-dalani ni : « Humi : “Mawayay ti kəfaya naŋ a ba, si Barabas kwa.” » Mək təhi nahkay.

¹² Pilet nakəŋ àra ècia ma gatay na zla nahəma, àhi ana tay keti : « Kawayum ti nægri mam ana maslaŋa ya ti kazalum naŋ Bay ga ndam Zude ni mam ? »

¹³ Təhəŋgrifəŋ àna zlahay : « *Darfəŋ naŋ kə təndal ! »

¹⁴ Nahkay naŋ nakəŋ èhindifiŋa ma kə tay a, àhi ana tay ahkado : « Àgudar mam emiteni mam ? » Nday nakəŋ ba təzlah kay kay : « Darfəŋ naŋ kə təndal ! »

¹⁵ Nahkay ti Pilet awayay aməri bəruv ana mis dal-dalani ni, àfiaya Barabas nakəŋ ana tay a, àhi ana ndam slewja gayaŋ ti təzləb Yezu àna kurupu. Tàra təzləba naŋ a ti àhi ana tay ti təzay naŋ, tōru tadarfəŋ naŋ kə təndal.

*Ndam slewja teyefiŋ kə Yezu
(Meciyu 27.27-31 ; Zej 19.2-3)*

¹⁶ Ndam slewja ni tægəs Yezu nakəŋ, təzoru naŋ a huɖ ahay ga bay *Pilet ni vu. Ahay gani nani, təzalay Pretwer. * Eslini təzalakabu ndam slewja ndahaŋ ni dek.

¹⁷ Ndam slewja ni tàmbatki azana ndizeni ka Yezu, mək təkəleya adak a, təslap hindigil-hindigil, təfiviyyu a ahàr vu akada ga jaku ni.

¹⁸ Tàra təkəkia zlam a zla nahəma, tægri sa, təhi ahkado : « Məgruk sa, bay ga ndam *Zude ! »

¹⁹ Təzay eziŋwi, təsi a ahàr vu, titifiviyyu esliɓ e eri vu, təkəhadı mirdim meleher ndiɓa ndiɓa ana had.

²⁰ Tàra təkia seki a nahkay ti təkəkwakia azana ndizeni ya təkəki na, təkəkabu azana gayaŋ gayaŋani ya təkəkwakia ni. Eslini təzaya naŋ e mite va, ga moru *madarfəŋ naŋ kə təndal a.

*Tadarfəŋ Yezu kə təndal
(Meciyu 27.32-44 ; Lək 23.26-43 ;
Zej 19.17-27)*

²¹ Ndam slewja ni təkəkabu ahàr akaba zal nahaŋ naŋ àbu asləkabiya e gili a. Slimi gayaŋ Simu, naŋ bəŋ ge Eleksender nday ata Rufus, naŋ ga kəsa Sireŋ. Eslini nday nakəŋ təkəki ŋgasa ga mazay təndal ga *madarfəŋ Yezu ni.

²² Nahkay təzoru Yezu a məlaŋ nahaŋ vu ; məlaŋ gani nani ti təzalay

* 15:16 Pretwer àna ma Rom ti awayay adəmvaba ahay ga gədəkani ga ndam slewja.

Golgota, adəmvaba « Məlanə ga aslat ga ahər. »

²³ Tòru tìnjəa àna Yezu nakəŋ a zla ti tawayay təvi zum mebedekabani akaba haf ya ti təzalay mir ni. Ay ti Yezu àwayay ndo.

²⁴ Eslini tàdarfəŋ naŋ kà təndal ni. Tàra tàdarfəŋa naŋ a ti tàgraki ca-ca àki ka azana gayanə ni bəlanə àna bəlanə ti təsər way azum way.

²⁵ Sarta ya tàdarfəŋ naŋ kà təndal ni ti agray njemdi ambəlməbu ya ge miledə.

²⁶ Pakama àbu məbəkiani ka təndal, ka məlanə ya təbəkə zlam magudarani ge mis ni ti mis dek təsər, təbəkə ti nahkay hi : « Bay ga ndam *Zəde. »

²⁷ Tàdarfəŋ ndam akal bebem cə kà təndal ndahanə kà gəvay ga Yezu, bəlanə gani ka ahar ga dəf, bəlanə gani ti ni ka ahar ga gəjar. [

²⁸ Nahkay ti pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni àgrava. Pakama gani nani ti nihi : « Tara tacalkivu naŋ àkivu ka ndam magudar zlam. † »]

²⁹ Nday ya ti takoru gwar eslini ni tàra tìpia naŋ a ti tìndivi naŋ, tədəday ahər, təhikaboru : « Hey, nak ya ti kədəm ahkado : “Nembədvù *ahay gədəkani ge Melefit ni ti anələmaba a huđ ga vad mahkərani ba” ni do aw ?

³⁰ Həŋgay ahər gayak, həraya kà təndal na zla ! »

³¹ Eslini gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gədəkani ga ndam *məsər Wakita ge Melefit ni təbu təzlapay e kidinə gatay bu, teyefinə daya. Tədəm ahkado : « Naŋ nakəŋ àhəŋgaraba mis ndahanə a keti ni ti, àhəŋgaraba ahər gayanə a koksah timey !

³² Adəm naŋ *Krist *Bay gədəkani ya amara ni, naŋ bay ga ndam *Izireyel ti, mähəraya kà təndal na ! Tamal ti àhəraya kà təndal na nahəma, leli tekeđi aməfəki ahər bilegeni. » Mis ya təbu madarfəŋani kà gəvay ga Yezu ni day tìndivi naŋ.

Yezu amətfəŋ kà təndal

(Meciyə 27.45-56 ; Lək 23.44-49 ; Zəŋ 19.28-30)

³³ Fat àra ècika tirked-keđ ka ahər melefit a ti ləvəŋ àgray ka had ni dek, tekdefinə duk àbivoru àna njemdi mahkər ya ga məlakarawa.

³⁴ Àra àgra njemdi mahkər ti Yezu àdi ana zlahay kay kay, adəm : « Eloyi, Eloyi, lama sabahtani ? » Awayay adəmvaba ti « Bay Melefit, Bay Melefit goro ni, kəmbərəŋ nu ti kamam ? ‡ »

³⁵ Mis ya təbu eslini ni ndahanə tàra ticia gayanə ya ti àzlah na ti tədəm : « Cəm day ti azalay Eli ni. »

³⁶ Eslini bilinə gatay àcuhworu àzay zlam ya esikabu yam akada ga matala ni, àtəliyu a zum cecəwekeni vu juđ, àbahki ka aday, àtəlikabiyu ana Yezu a ma vu ti mīsi. Adəm : « Bəsəma day, tamal ti Eli ara azaya naŋ kà təndal na ti mara mipi. »

³⁷ Ay Yezu nakəŋ àzlahkivu kay kay, amət.

³⁸ Ka ya ti amət ni ti azana ga mahay ga məlanə *njələtani ya ti a huđ ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu ni ègəzlehvabiyu kwarra, agavəla cekw a had. ³⁹ Eslini bay ga ndam slewja ni naŋ àbu micikeni kama ga Yezu. Àra èpia gayanə ya amət na ti adəm ahkado : « Maslaŋa hini ti Wur ge Melefit ededinə. »

⁴⁰ Wál ndahanə təbu eslini cak, tamənjoru. Wál nday hini təkibu ka tay : Mari ga kəsa Magədala, Salomi akaba Mari məŋ ga ata Zek gəziteni nday ata Zoze ni.

⁴¹ Ka ya ti Yezu naŋ àbu ka had *Gelili ni ti nday gani tədəba naŋ a, təgria təwi a. Wál ndahanə kay təbu tamənjələŋoru bilegeni, wál nday nani təcəloya akaba Yezu a Zeruzalem a.

Təfiyu kisim ga Yezu e mindivinə vu
(Meciyə 27.57-61 ; Lək 23.50-56 ; Zəŋ 19.38-42)

⁴² Məlakarawa àra ègia mis təbu təslamatavu ga vad *məpəsabana ga hajəŋ a ti

† 15:28 Məŋjay Izayi 53.12. ‡ 15:34 Limis 22.2.

⁴³ zal nahan e kidin ge mis gədəkani ya ti tagray seriya ni bu àra. Təzalay nan Zəzef, nan ga kəsa Erimate. Nan day ajəgay *Məgur ge Melefit. Azay njəda gayan, òru afa ge Pilet, ehindi kisim ga Yezu ni.

⁴⁴ Gayan ya ti ehindi kisim ni ti àgria ejep ana Pilet a. Pilet àhi ana ahàr : « Yezu ti àməta àndava ededin a waw ? » mək əzalay bay ga ndam slewja ni. Nan nakəñ àra enjia ti Pilet ehindifinja ma, àhi : « Àməta àpəsa ededin a waw ? »

⁴⁵ Bay ga ndam slewja ni àra àhia « Àməta » ti Pilet àvi divi ana Zəzef ti môru mazy kisim ga Yezu na.

⁴⁶ Nahkay Zəzef òru àsəkumbiyu dawra, azaya kisim ga Yezu kà təndal na, àkambah. Àra àkambaha ti àfiyu e mindivin vu. Mindivin nani ti miliyeni a pəlad vu. Àra àfiya kisim ga Yezu na e mindivin ni va ti àbəladiyiyu belim gədəkani ana mahay ge mindivin ni.

⁴⁷ Ata Mari ga kəsa Magədala ni akaba Mari mən ga Zoze ni nday təbu tamənjələñ ka mələñ ya təfiyu kisim ga Yezu ni.

16

*Yezu àngaba e kisim ba
(Meciyə 28.1-8 ; Lək 24.1-12 ; Zen 20.1-10)*

¹ Vad *məpəsabana àra àsləkaba zla nahəma, Mari ga kəsa Magədala ni, Mari mən ge Zek, akaba Salomi tòru təsəkumbiyu tersel, ti tàra təgraki ka vu ga Yezu.

² Ge miledə fat azlərəvaya a vad enjenjeni ga gosku a zla nahəma, nday nakəñ tòru ke mindivin ni.

³ Təbu təzlaporu ka ahàr divi, tədəm ahkado : « Way amoru mabəladiləña belim na ana leli kə mindivin na way ? »

⁴ Belim gani nani ti gədəkani gədək. Tàra tamənjoru ti tìpi ti mindivin nakəñ bəña, belim ni mabəladlənana.

⁵ Tòru tìnjəa ti təhuriyu e mindivin ni

vu. Tàra təhuriya ti tìpi wur dagwa nahan nan àbu manjəhadani digəsa ka ahar ga daf, məbakabu azana bəd-bədani, àsia àngwaz ana tay a kay.

⁶ Àhi ana tay ahkado : « Àngwaz àwər kəli ba. Kədəbum ti Yezu zal Nazaret, ya ti təkədfəñ nan kà təndal ni. Àngaba e kisim ba, nan àbi ahalay va bi. Mənjumki, mələñ ya təkədfəñ kisim gayan ni nihi.

⁷ Nihi ti dəgum, kəhumi ma gani ana ata Piyer ndam mədəbay nan ni, humi ana tay ahkado : « Àdoru ka həf *Gelili kama gekəli, akədumi ahàr ti eslini, akada gayan ya ti àhi ana kəli ni. »

⁸ Nday nakəñ təhəraya e mindivin ni ba tədəgikibiyu ana hwa ; àngwaz àwər tay a, təgəgəra. Tàra təsləkabiya zla ti təhi ma gani ana masləña ndo, adaba àngwaz àwəra tay a kay. *

Yezu àngazlivu ana ndam mədəbay nan ni

⁹ Yezu àngaba e kisim ba ge miledə a vad enjenjeni ga gosku a. Àra àngaya ti àngazlivu enji ana Mari ga kəsa Magədala, nan ya ti ahaslani Yezu àgariaba seteni a adəskəla ni.

¹⁰ Nan nakəñ àra epia Yezu a ti òru ga məhi ma gani ana ndam ya təbu akaba Yezu ahaslani ni. Òru àdi ahàr ana tay ti nday təbu titəwi, bəruv awər tay.

¹¹ Mari nakəñ àhi ana tay ahkado : « Yezu nan àbu, nìpia nan a. » Ay ma gayan ya àhi ana tay ni ti təgəsiki ndo.

¹² Kələñ gani ndam *mədəbay Yezu cə təbu takoru a kəsa ciḡ-ciḡeni vu ti, Yezu àngazlivu ana tay. Àngazlivu ana tay ti vu gayan ni akada ya àngazlivu ana Mari ni do.

¹³ Nday nakəñ day təsləkabiya ga manjəhadı ma gani ana ndam mədəbay Yezu ndahan na. Tàra təngəhadı ana tay a nahkay ti nday nani təgəsiki ma gatay ya təngəhadı ana tay ni ndo keti.

¹⁴ Kələñ gani ka ya ti ndam mədəbay nan kru mahar bələñani

* 16:8 A wakita ndahan bu ni ti ma ga Mark àndava ahalay a.

ni tɛbu tɛzum zlam nahɛma, Yezu nakɛŋ ɛngazlivu ana tay. Ɔra ɛngazliva ana tay a ti ɛlɛgi ana tay adaba tɛfɛki ahɛr ke Melefit ndo, tɛwayay mɛgɛsiki pakama ga ndam ya ti tɛdɛm : « Mɛpia Yezu a, ɛngaba e kisim ba » ni ndo palam.

¹⁵ Mɛk ɛhi ana tay ahkado : « Dɛgum ka had ga mɛlan ni dek, humioru *Ma Mɛweni Sulumani ana mis ya Melefit ɛgra tay a ni dek.

¹⁶ Maslanɛ ya ti ɛfɛkua ahɛr a akaba ɛbara ni ti Melefit amahɛngay naŋ. Ay maslanɛ ya ti ɛfɛku ahɛr ndo ni ti Melefit amɛgɛs naŋ ɛna seriya.

¹⁷ Nday ya ti tɛfɛkua ahɛr a nahɛma, mɛfɛku ahɛr gatay ni ara asɛrvu nahkay hi : atagariaba seteni ana mis ɛna slimi goro a ; atɛzlapay ɛna ma hɛma ndahaŋ ya nday tɛsɛr do ni ;

¹⁸ tamal ti tɛgɛs gavaŋ ɛna ahar ahkay do ni tisi zlam makaɛ mis day, zlam nday nani atɛgri araŋa ana tay do ferera ; tamal ti tɛbɛki *ahar ka ndam ya tɛbɛsey do ni, ndam nday nani atɛngaba. »

*Melefit azoru Yezu a hud melefit vu
(Luk 24.50-53 ; Tɛwi 1.9-11)*

¹⁹ Bay geli Yezu ɛra ɛhia pakama na ana tay a nahkay ti Melefit ɛzoru naŋ agavɛla a hud melefit vu, mɛk ɛnjɛhad kɛ ahar ga daf ge Melefit, a mɛlan ga gɛdɛkani vu.

²⁰ Kɛlanɛ gani ndam *asak ga Yezu ni ti ni tɛslɛka, tɛhioru *Ma Mɛweni Sulumani ana mis ga had ga mɛlan ni dek. Bay geli ɛvi njɛda ana tɛwi gatay ya tɛgray ni ɛna mɛgrikivu zlam ndahaŋ ya ti mis tɛpi day-day ndo ni ana tay.] †

† **16:20** A wakita ndahaŋ bu ni ti wakita ga Mark andav ɛna 9-20. Ay a wakita ndahaŋ bu ka mɛlan ga 9-20 ti andav nahkay hi : « Wɛl ni tɛhɛngri ere ye ti ɛgravu ni dek ɛna ata Piyer akaba ndam madɛbay Yezu ndahaŋ ni, tɛzlapaki kay ndo. Kɛlanɛ gani Yezu ɛna ahɛr gayaŋ ɛslɛroru ndam madɛbay naŋ ni gwar egezi ka mɛlan ya fat azlɛrɛvaya ni akaba gwar agavɛla ka mɛlan ya fat adiyu ni ga mɛhiani ana mis Melefit amahɛngay mis ga kanɛgay-kanɛgayani. Ma gani nani ti njɛlata, amɛmbatvu day-day do. »

Ma Mɔwɛni Sulumani ya Lɔk àbɛki ni Ere ye ti mɛdɛmki ka Ma Mɔwɛni Sulumani ya Lɔk àbɛki ni

Maslaɲa ya ti àbɛki wakita ge Lɔk ni àdafay slimɛ gayan a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nɛŋgu ni, kwa ka mɛnjɛki gani ndam ga Yezu dek tɛsɛra àbɛki ti Lɔk bay ya tàgrakabu tɔwi akaba Pol ni (2 Timote 4.11). Mɛsɛra, bay ya àbɛki wakita ge Lɔk ni ti àbɛki Tɔwi ga ndam asak ga Yezu day naɲ gani (Lɔk 1.1-4, Tɔwi 1.1). A Tɔwi ga ndam asak bu àdɛm « leli » (16.10-17 ; 20.5-15 ; 21.1-18 ; 27.1-28.16), nahkay mɛsɛra bay ya àbɛki wakita ni tɛsawadɛ akaba Pol a.

Lɔk àbɛki wakita gayan cɛni ni ana Teyɔfil (1.3). Way Teyɔfil way ti mɛsɛr do ; slimɛ gayan ni awayay adɛmvaba « Bay ya ti awayay Melefit ni. » Lɔk azalay naɲ « gɛdakani goro » : bi naɲ bay ge elimeni, bi àpɛl siɲgu ga magraya wakita na ti naɲ ; àfɛkia ahàr ka Yezu a, ay Lɔk àbɛki wakita ti mɛci pakama àki ka Yezu lala (1.4). Lɔk awayay ti mis dek tɛsɛr pakama àki ka Yezu lala.

Lɔk àsɛra ma Gres a lala, àbɛki ti akadɛ ga ndam mɛsɛr zlam ya tɛbɛki wakita ka sarta ga Yezu ni. Awayay ti mis tɛsɛr ere ye ti àgravu ni àgrava ededɛɲ ededɛɲena, nahkay àdafay slimɛ ga bɛbay ya tɛgur had ka sarta gani ni (1.5 ; 3.1) ; ka sarta gani nani mis tacal vi ti àna slimɛ ga bɛbay nahkay.

Lɔk àngɛhad ere ye ti Yezu àgray akaba àdɛm ni akadɛ ga ata Meciyɔ nday ata Mark ya tàngɛhad ni : Yezu ànjɛki ke tɔwi gayan ka had Gelili, òru gwar a Zeruzalem. Ay akadɛ ge Meciyɔ ya àgray ni Lɔk day ànjɛki ti ke miwi ga Yezu (1-2) ; ka mɛlaɲ nani akaba ka mɛlaɲ ndahan àngɛhad zlam ya ti naɲ naɲani ècifɛna kè mis ndahan a, èjɛɲgey a wakita ndahan bu ndo ni (1.3).

Ga Yezu ya àhɛngalay Melefit ni ti ata Meciyɔ nday ata Mark tàngɛhadɛ ma gana, ay ti Lɔk àngɛhadɛ àtama gatay na (3.21 ; 5.16 ; 6.12 ; 9.18, 28-9 akaba ndahan). Àdafɛ tɔwi ga Mɛsuf Njɛlatani ya àgray na daya (1.35, 41, 67 ; 2.25-27 ; 3.16, 22 ; 4.1, 14, 18 ; 10.21 akaba ndahan). Àngɛhad ahɛmamam wál ndahan tàdɛbay Yezu, Melefit day àhɛngay tay ni (1.39-56 ; 7.37-50 ; 8.2 ; 23.27-28, 49 ; 24.1), akaba ahɛmamam Yezu awayay ndam talaga ni (4.18 ; 6.20 ; 7.22 ; 11.41 ; 12.23 ; 14.13, 21 ; 18.22 ; 19.8 ; 21.2-3). Àngɛhad ahɛmamam Yezu awayay ndam magudar zlam ya tambatkaba majalay ahàr gatay a ni daya (5.32 ; 7.34, 37-50 ; 15.1-7, 10 ; 18.13-14 ; 19.7-10).

Pakama ya Lɔk ànjiki ana Teyɔfil ni

¹ Nɛbukki wakita hini ana nak, Teyɔfil goro ni.

Nɛhuk nahɛma, mis kay tàkadɛva, tɛbɛkia zlam ya ti tàgravu e kidɛɲ geli bu na ka wakita.

² Wudaka tɛbɛki zlam gani nani ti mis ndahan tɛhibiya ana leli a àndava. Nday ya ti tɛhi ana leli ni tɛpɛbiya ere ye ti àgravabiya kwa ka mɛnjɛki gani àna eri gatay gatayana. Nahkay zla ti tɔwi gatay ègia ga mɛhi pakama ge Melefit ana mis a.

³ Ègia mis ndahan ni tɛbɛkia wakita gatay na nahɛma, nu day àbɛlafua nawayay nɛbukki pakama gani ka wakita, Teyɔfil gɛdakani goro ni. Nawayay nɛslamalakabu pakama gani lala, adaba nɛcahakabá ere ye ti àgravu na dek, kwa ka mɛnjɛki gani.

⁴ Nagray nahkay adaba nawayay ti kɛsɛr pakama ya kici ni ti pakama ge jiri ededɛɲ.

Mɛslɛr ge Melefit àdɛm etiwi Zen bay mɛbaray mis

⁵ Ka sarta ya *Erot naɲ bay gɛdakani ga had ga ndam *Zude nahɛma, zal nahan àbu, naɲ bay *manɲgalabakabu mis akaba Melefit, slimɛ gayan Zakari. Naɲ ge dini ga

Abiya. Wal gayan̄ day wur hud̄ ga *Aron̄, slimi gani Elizebet.

⁶ Nday cec̄eni ndam jireni kè eri ge Melefit, tægaskabu *Divi ga Bay Melefit ya t̄abu m̄abəkiani a wakita ge M̄uwiz ni bu ni, tagray ere ye ti Melefit awayay ti mis t̄agray ni dek. Nday gani mis t̄an̄ḡətf̄əŋa zlam magudarani k̄a tay a do.

⁷ Ay ti t̄iwi b̄əza ndo, ad̄aba Elizebet nan̄ d̄əḡəlani m̄ək nday cec̄eni t̄igia medewel a àndava.

⁸ A vad̄ nahan̄ Zakari nan̄ àbu agri t̄əwi ana Melefit a *ahay ḡəd̄akani ge Melefit ni bu, ad̄aba ahar ge t̄əwi ga ndam ge dini gayan̄ ènj̄ua.

⁹ K̄əlavad̄ ndam man̄galabakabu mis akaba Melefit ni tihindi Melefit ti m̄ad̄aba mis a b̄əlan̄ e kid̄in̄ gatay ba, ti maslan̄a nani ahuriyu k̄a mahay ga m̄əlan̄ *nj̄əlatani ni ga mazəbay haf ya ezi akada ge tersel ni : ka fat nani ti Melefit ad̄aba Zakari a.

¹⁰ Sarta ga mazəbay haf ni àra ènj̄ia ti àhuriyu a ahay ni vu. Mis ndahan̄ dal-dalani ni ti ni nday a dalaka bu, t̄əbu tah̄əngalay Melefit.

¹¹ Eslini *məslər ge Melefit àngazlivu : məslər ni jika gwar k̄a ahar ga d̄af ga zlam ya ti tazəbaki haf ya ezi ac̄ər ni.

¹² Zakari nak̄əŋ àra èpia məslər ge Melefit na ti àbivaya an̄gwaz a, àtia b̄əruv a.

¹³ Nan̄ àbu agray an̄gwaz nahkay nah̄əma, məslər ge Melefit ni àhi : « K̄əgray an̄gwaz ba, Zakari, ad̄aba Melefit ècia gayak ya k̄ah̄əngalay nan̄ na. Nahkay wal gayak Elizebet emiw̄akaya wur zalana, ak̄ədi slimi gani Zeŋ.

¹⁴ Etiweya wur na ti ak̄əm̄ərvu dal-dal àsabay, mis kay day at̄əm̄ərvu ka ya ti etiweya nan̄ a ni.

¹⁵ Ad̄aba mam, nan̄ gani emigi mis ḡəd̄akani kè eri ge Melefit. Emisi zum akaba zlam maw̄əsani d̄ay-d̄ay do ; kwa nan̄ a hud̄ ga m̄əŋani bu *Məsuf Nj̄əlatani àniviyu a m̄əb̄əruv bu dal-dal.

¹⁶ Amah̄əngarbiyu b̄əza ge Izireyey kay afa ga Bay Melefit gatay ti t̄əf̄əki

ah̄ər keti.

¹⁷ Amara kama ge Melefit ga m̄əhi ma ge Melefit ana mis a. Melefit am̄əvi Məsuf akaba nj̄əda akada ya àvi ahaslani ana bay mah̄əngaray pakama gayan̄ Eli ni. Amagray t̄əwi ga man̄galabakabu ata b̄əŋ ga b̄əza akaba b̄əza gatay ; mis ya t̄iciiki slimi ana Melefit do ni amah̄əngarbiyu tay ti t̄əjalay ah̄ər akada ga ndam ya t̄iciiki slimi ana Melefit ni. Nahkay amaslamalikabu mis ana Bay geli ga m̄əgri t̄əwi. »

¹⁸ Eslini Zakari nak̄əŋ àh̄əngrif̄əŋ, àhi : « An̄əsər ma gayak ya k̄əd̄əm ni ti jiri ti ah̄əmamam ? Ad̄aba nihi leli c̄əni ata wal goro m̄igia medewel a ni. »

¹⁹ Eslini məslər ge Melefit nak̄əŋ àh̄əngrif̄əŋ, àhi : « Nu Gabriyel, nu n̄əbu kè meleher ge Melefit k̄əlavad̄. Àslərkuubiya nu ti n̄əhuk ma sulumani ya k̄ici ni.

²⁰ Nihi ti akazlapay koksah, ak̄əd̄əm ma va do, si ere ye ti n̄əhuk ni amagrava day, ad̄aba k̄əḡaskabu pakama goro ndo. N̄əhuk nah̄əma, ere ye ti n̄əd̄əm ni ti amagravu àna vad̄ gani. »

²¹ Ka sarta ya Zakari nan̄ a ahay bu ni ti mis ya a dalaka bu ni t̄əbu tajəgay nan̄. Àra àp̄əsviya a m̄əlan̄ *nj̄əlatani ni va ti àh̄əlia ah̄ər ana tay a.

²² Ka ya ti àh̄əraya ni ti èsliki m̄əd̄əm ma va do. Nahkay mis ni t̄əsəra èpibiya ar̄əŋa a m̄əlan̄ nj̄əlatani ni ba. Nan̄ nak̄əŋ àzlapay koksah, adad̄i ahar ana tay cilin̄.

²³ Nahkay nan̄ àbu agri t̄əwi ana Melefit. Sarta ge t̄əwi gayan̄ ni àra àndava ti àsl̄əka òru a magam gayan̄.

²⁴ K̄ələn̄ gani wal gayan̄ Elizebet àzay hud̄. Àra àza hud̄ na ti ànj̄əhad a ahay bu kiyi zlam, àh̄əraya e mite va ndo. Àd̄əm :

²⁵ « Ere ye ti àgrakuvu ni ti t̄əwi ga Bay Melefit goro. Nihi ti àj̄ənakia nu a, àzəkua mimili kè eri ge mis a. »

Məslər ge Melefit ad̄əm etiwi Yezu

²⁶ Ka ya ti Elizebet nan̄ a hud̄ kiyi muku nah̄əma, Melefit àslərbiyu məslər gayan̄ Gabriyel a k̄əsa nahan̄

vu. Kəsa nani ti təzalay Nazaret, ka had *Gelili.

²⁷ Àslərki biyu ka wur dahalay nahan, slimi gayan Mari. Wur dahalay nani ti tavia ana zal nahan a ; slimi gani Zuzef, nan wur hud ge Devit. Ay ti azay nan fan do.

²⁸ *Məslər ge Melefit nakən arəki oru ka wur dahalay ni, àhi : « Nəgruk sa. Nak ti Melefit awayay kur, agruk sulum gayan. Bay Melefit nan abu akaba kur. »

²⁹ Wur dahalay ni ara ecia sa ga məslər ge Melefit na ti ahəlia ahər a. Àhi ana ahər ahkado : « Sa ga mam nahkay mam ? »

³⁰ Eslini məslər ge Melefit nakən àhi : « Kəgray anğwaz ba, Mari, adaba kəngəta zlam sulumana afa ge Melefit a.

³¹ Kara kazay hud wudak. Nahkay kara kiwi wur zalani, akədi slimi gani Yezu.

³² Wur nani emigi mis gədakani. Melefit nan agavəla driŋ amədəm wur nani ti Wur gayan. Bay Melefit aməfiyu nan a bay ge Devit bən ga bənani ya azum ahaslani ni vu,

³³ aməgur bəza hud ge Zekəp ga kanğay-kanğayani, bay gayan aman-dav day-day do. »

³⁴ Eslini Mari àhi : « Nu nəsar zal do ni ti, anazay hud gani ti ahəmamam ? »

³⁵ Məslər ge Melefit ni ahəngri fan, àhi : « *Məsuf Njəlatani amərəkuka, Melefit nan agavəla driŋ amagray ti kənjəhad a njədə gayan bu akada ya kanjəhad e zəhwəri ga mənğəhaf bu ni. Nahkay wur ya ekiweya ni nan njəlata, Melefit amazalay nan Wur gayan.

³⁶ Nihi Elizebet wur ga ndam gekəli ni, nan ya ti mis tədəm nan dəgəlani ni, ku egia medewel a nənğu ni əza hud a kiyi muku, wur zalani aniviyu.

³⁷ Adaba mam, ere ye ti Melefit esliki magrani do ni ti àbi. »

³⁸ Mari nakən ara ecia ma gayan na ti àhi : « Nu ti nu wal məgri təwi ana Bay Melefit. Ere ye ti kəhu ni

məgrakuvu ti ! » Eslini məslər ge Melefit ni əsləka, əmbər bu nan.

Mari nan abu afa ge Elizebet

³⁹ Ka sarta gani nani Mari əsləka, əcəloru ke weceweceni gwar a həma vu, a kəsa nahan vu ka had *Zude.

⁴⁰ Öru ənğua ti ahuriyu a ahay vu afa ga Zakari, əgri sa ana Elizebet wal ga Zakari ni.

⁴¹ Elizebet ara ecia sa ga Mari na ti wur ya ti a hud gayan bu ni adaday. Eslini *Məsuf Njəlatani əsliva a vu vu ana Elizebet a,

⁴² mək nan nakən adiki ana zlahay kay kay, adəm : « Nak ti Melefit əgruka zlam sulumana atama ga wəl ndahan na dek. Əgria sulum ana wur gayak ya a hud bu na daya.

⁴³ Nu way ti mən ga Bay goro mərə afa goro a way ?

⁴⁴ Ka ya ti nici sa gayak ni ti wur ya a hud goro bu ni adada ana məmərana.

⁴⁵ Nak kəbu ana məmərani adaba kəfəkia ahər ka Bay Melefit a, kəsəra amagray ere ye ti ahuk aməgruk ni. »

Mari əzləbay Melefit

⁴⁶ Eslini Mari nakən adəm ahkado : « Ana məbəruv goro dek nədəm Bay Melefit goro nan gədakani dal-dal,

⁴⁷ nu nəbu ana məmərani kay adaba Melefit nan abu ahəngay nu ;

⁴⁸ adaba mam, nu nisli arənə do, nəgri təwi ana nan, ay ti əjalakua ahər a.

Nahkay kwa kani mis ya təbu ni dek atədəm nu nəbu ana məmərani dal-dal ga kanğayani.

Mis ya etiwi tay kama ni dek day atədəm nahkay.

⁴⁹ Atədəm nahkay adaba Melefit esliki magray zlam dek, əgrua zlam gədakana.

Melefit ti nan njəlata !

⁵⁰ Ndam ya tabəhadı mirdim ni ti awayay tay,

əgri sulum gayan ana tay akaba ana bəza hud bəza hud gatayani.

⁵¹ Əgra təwi ga njədə ana ahar gayan a ;

ndam ya ti zlabay àniviyu ana tay ni ti àgrikaba ahàr ana tay a kway-kwayay.

52 Bəbay day àhəlabə tay a bay gatay ba ;

ndam ya ti tìsliviyu a mis vu do ni ti àhəlayə tay agavəla.

53 Ndam ya ti ləwir àwər tay ni ti àvia zlam sulumana ana tay a, tərəha àna naŋ a ;

ndam ge elimeni ti ni àgara tay a, təsləka ahar gatay zlam zlam.

54 Ndam *Izireyel ti nday ndam məgri təwi ana Melefit, nahkay àjənakiə tay a ;

sulum gayəŋ ya àdəmbiyu aməgri ana tay ni àgəjazlki ahàr ndo.

55 Sulum gani nani ti àhibiyə ma gana ana ata bəŋ geli ahaslana,

àdəm aməgri ana Abraham akaba ana bəza huđ gayəŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. »

56 Mari àra àzləba Melefit a nahkay ti àpəsiyu afa ge Elizebet agray kiyi mahkər ; kələŋ gani àsləkabiya, àra a magam a.

Tìwi Zəŋ bay məbaray mis ni

57 Kiyi ge Elizebet àra ènjia ti èweya wur zalana.

58 Àra èweya wur na ti àmərva : ndam mahay gayəŋ akaba ndam gayəŋ tàra tìcia Melefit àgria sulum gayəŋ a ti nday day təmərva.

59 Wur ni àra àgra vad azlalahkər a nahəma, mis tàra ge *mekeli kəđi a. Tàra tèkelia kəđi na ti tawayay tədi slimi ga bəŋani Zakari.

60 Ay ti məŋani àdəm : « Aha, kàzalum naŋ nahkay ba, slimi gayəŋ Zəŋ. »

61 Tàra tìcia ma ga wal na ti təhi : « Maslaŋa àbi e dini gayak bu təzalay naŋ Zəŋ bi timey. »

62 Nahkay təđadī ahar ana bəŋ ga wur ni, ti mədəfiaya slimi ya naŋ awayay mədiani ana wur ni ana tay a.

63 Mək Zakari nakəŋ èhindifiŋa pələŋgaf kə tay a. Tàra tətibiya ti àbəkī : « Slimi gayəŋ Zəŋ. » Gayəŋ ya àra àbəkī nahkay ni ti àgria ejep ana mis na dek.

64 Ka gani nani Melefit àhəlikaba ma ana Zakari nakəŋ a, àzlapay huya, àdi ana mazləbay Melefit.

65 Ere ye ti àgravu ni ti àsia aŋwaz ana ndam mahay gayəŋ na dek. Ma gani nani àhəndoru ka huđ *Zəde a kəsa ya ka həma ni vu dek.

66 Ndam ya tìcia pakama nana ni dek ti təbu təjalaki ahàr, tədəm ahkado : « Wur nani ti emigi mam ? » Wur ni ti njəda ge Melefit àbu akaba naŋ ededīŋ.

Zakari ahəŋgri ma ge Melefit ana mis

67 Eslini *Məsuf Njəlatani èsliva ana Zakari bəŋ ga wur na a vu va. Nahkay àhəŋgaraya pakama ge Melefit a, àdəm ahkado :

68 « Mazləbay Bay geli, Melefit ga ndam *Izireyel ni, adaba àra àmənjoya ndam gayəŋ a, àmba tay a.

69 Melefit àslərbiya bay njəda-njədani ga mahəŋgay leli a.

Bay njəda-njədani nani ti wur huđ ge Devit bay məgri təwi ana Melefit ni.

70 Pakama gani nani ti àhibiyə ana ndam njəlatani ya tahəŋgaray *pakama gayəŋ ahaslani na, mək nday day təhəŋgria ana mis a.

71 Àdəm amahəŋgafəŋa leli kə ndam ezir geli a,

ti ndam ya təwayay leli do ni tìsliki ke leli va ba.

72 Àgria sulum gayəŋ ana ata bəŋ geli a,

àjalakia ahàr ka pakama gayəŋ ya àwəlkabu akaba tay na.

Pakama gayəŋ ya àwəlkabu akaba gatay ni ti njəlata.

73 Àjalakia ahàr ka mbađay gayəŋ ya àmbadī ana Abraham bəŋ geli na.

A mbađay gayəŋ ni bu àhi

74 amahəŋgafəŋa leli kə ndam ezir geli a ti aŋwaz àwərfəŋa leli kə tay a va ba, ti məfəki ahàr ke Melefit, məzləbay naŋ,

75 ti mīgi ndam jireni, ndam njəlatani kə eri gayəŋ

duk abiviyu ana mandav ga vad ga sifa geli. »

⁷⁶ Zakari nakəŋ àdəm keti :

« Nak zla nahəma, wur goro, atəzalay kur bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit.

Naŋ agavəla driŋ !

Atəzalay kur nahkay adaba akədi kama ana Bay gəɖakani geli ga maslamalikabu divi,

⁷⁷ ga məhiani ana ndam gayəŋ ni ti təsər Melefit aməmbərfəŋa zlam magudarani gatay na kə tay a, amahəŋgay tay.

⁷⁸ Melefit geli ni ti awayay leli, agri sulum gayəŋ ana leli dal-dal.

Nahkay amara maslaɖi mələŋ ana leli kwa agavəla akada ga fat ya azlərəvaya, aslaɖay mələŋ ni.

⁷⁹ Amaslaɖi mələŋ ti ana ndam ya ti nday a ləvəŋ bu ni akaba nday ya ti tagrafəŋa aŋgwaz kə kisim a ni,

ti məɖəfikiki ana leli ahəmamam manjəhadkabu àna sulumani akaba Melefit ni. »

⁸⁰ Zakari nakəŋ àra èndeveŋa pakama gayəŋ na ti ànjəhad akaba ndam gayəŋ zlam gayəŋ. Nday təbu nahkay ti Zeŋ wur gayəŋ ni naŋ àbu adək, məsər zlam gayəŋ asagakivu adaba Melefit naŋ àbu akaba naŋ. Ànjəhad e gili duk abiviyu ana vad ya ti àŋgazlivu ana ndam Izireyel vay-vay ni.

2

Tiwi Yezu

(Meciya 1.18-25)

¹ Ka sarta gani nani ti Egəst *bay gəɖakani ga ndam Rom àdəmva. Adəm tâcal mis ga had ya naŋ agur ni dek, təkəki slimi gatay ka wakita.

² Macal mis nani ti ye enjenjeni. Àgravu ka ya ti Kiriniyas agur had Siri ni.

³ Nahkay ku way way do dek akoru ka had gayəŋ ti tâcal naŋ, təkəki slimi gayəŋ eslini.

⁴ Ka sarta gani nani ti Zuzef zal ga Mari ni naŋ àbu ka had *Gelili a kəsa Nazaret bu. Àra ècia ma ga macal mis

na ti àsləka òru ka had *Zude, a kəsa Betlehem vu. Òru eslini ti adaba tiwi bay Devit bəŋ ga bəŋani ahaslani a kəsa gani nani bu.

⁵ Ka ya ti akoru ni ti àzəkivu wal gayəŋ Mari ju, ti təkəki slimi gatay a kəsa ga ata bəŋ gatayani bu. Ka gani nani ti wal ni huɖ èsliliŋa.

⁶ Tòru tìnjəa e Betlehem a nday təbu eslini ti vad ge miwi wur ni ènjəa.

⁷ Nahkay naŋ nakəŋ èweya meykweya gayəŋ wur zalana. Àra èweya wur na ti àfiyu naŋ a azana vu mək àfəkad naŋ a kulum vu. Tàfəkad wur ni eslini ti adaba mis tisliva a ahay ga ndam mirkwi ni va, mələŋ àbi va bi palam.

Məslər ge Melefit ahi ana ndam majəgay zlam tiwia Krist a

⁸ Ka had nani nahəma, ndam majəgay zlam təbu a huɖ gili bu, tanjəhad eri ga majəgay zlam gatay ga mələvad.

⁹ Nday təbu eslini ti məslər ga Bay geli Melefit àŋgazlivu ana tay, maslaɖani ga Bay geli Melefit àhərkiya ka tay a ka mələŋ nana, àbəvù tay e kidiŋ vu. Tàra tìpia nahkay ti àbiva aŋgwaz ana tay a dal-dal.

¹⁰ Eslini *məslər ge Melefit ni àhi ana tay ahkado : « Kəgrum aŋgwaz ba. Nihi nahəma, nəzibiyaya ma məweni sulumana ana kəli a. Ndam *Izireyel dek eticia ma gana ti atəmərva àna naŋ dal-dal.

¹¹ Ma ya ti nəzibiyu ana kəli ni ti nihi : Tìwieya bay mahəŋgay mis ana kəli kana a kəsa ge Devit ba. Naŋ gani *Krist *Bay gəɖakani ya amara ni, naŋ Bay geli gəɖakani.

¹² Ere ye ti akəsərurum naŋ àna naŋ ni ti nihi : akədumi ahàr ana wur ndeɓndeɓeni a azana bu a kulum bu. »

¹³ Àra àdəma nahkay ti ndam ga slaku ge Melefit dal-dal tàzlərəvaya a huɖ melefit va dekik həya, nday təbu akaba naŋ, tazləbay Melefit, təkəm :

¹⁴ « Tàzləbay Melefit driŋ agavəla ! Ka had day ndam ya ti Melefit awayay tay ni tənjàhadkabu àna sulumani, araŋa àhəli ahàr ana tay ba ! »

Ndam majəgay zlam takoru tamənjyu Yezu e Betlehem

15 *Məslər ge Melefit ni tàra tàzləba Melefit a nahkay ti tàsləkafəŋa kà ndam majəgay zlam na, tənɡoru a hud melefit vu. Tàra tàsləkafəŋa kà tay a ti nday ti ni tādəm e kidin gatay bu : « Mədəgum bədak e Betlehem, makoru mipəmbiyu ere ye ti àgravu, Bay Melefit àhi ana leli ni kwa. »

16 Nday nakəŋ təzoru asak kirkirim, tòru tədi ahàr ana Mari nday ata Zəzef akaba wur ndeβ-ndeβeni ni, naŋ mandəhadani a kulum bu.

17 Tàra tìpia wur na ti tənɡəhad pakama ga məslər ge Melefit ya àhiki ana tay ka wur ni.

18 Mis ya ticia ma ga ndam majəgay zlam ya tənɡəhadì ana tay na ti àgria ejep ana tay a dek.

19 Mari ti ni àgəskabá ma na dek a ahàr gayan va, naŋ àbu adəgəzłki ahàr dal-dal.

20 Kələŋ gani ndam majəgay zlam ni tàsləka. Nday àna məmərani, tàzləbay Melefit azuhva zlam ya tici akaba tìpi ni dek. Zlam gani nani dek àgrava akada ga məslər ge Melefit ya àhi ana tay na.

Tanɡazli Yezu ana Melefit a dalaka ga ahay gədakani ge Melefit bu

21 Wur ni àra àzuma vad a azlalahkər nahəma, *təkeli kədì, tədi slimi Yezu. Slimi nani ti slimi ya ti *məslər ge Melefit àdi mənjad mazay hud gayan ni.

22 Wal ni àra àsaya daf e mite va ti si ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tādəm naŋ ègia njəlatana keti kwa akada ge *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni. Nahkay tòru nday ata zal gayan Zəzef a Zerəzalem ga maŋgazli wur ni ana Bay geli Melefit,

23 adaba àbu məbəkiani e Divi ga Bay geli Melefit bu, Melefit àdəm ahkado : « Meykweya zalani lu emigi njəlata, naŋ ga Bay geli Melefit. * »

24 Nahkay si təbi kurkoduk cə ahkay do ni bəza ga guđuk-guđuk

cə ana Bay Melefit akada ya àbu məbəkiani e Divi ga Bay Melefit bu ni kwa. †

Simeyon nday ata Ana təhəŋgri ma ge Melefit ana mis

25 Eslini zal nahan naŋ àbu a Zerəzalem, slimi gayan Simeyon, naŋ gani mis jireni, ahəŋgriuru ahàr a had ana Melefit, naŋ àbu ajəgay bay ya ti Melefit aməslərbiyu ga mahəŋgay ndam *Izireyel ni. Simeyon gani *Məsuf Njəlatani naŋ àbu akaba naŋ.

26 A vad nahan Məsuf Njəlatani àhiaba, àhi : « Wudaka kəmət nahəma, ekipia *Krist *Bay gədakani ya Bay Melefit aməslərbiyu ni day kwa. »

27 Nahkay ka fat ya ti ata bəŋ ga Yezu nday ata mən ga Yezu təzoru Yezu wur gatay ni a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni vu ga madəbay *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni ti, tədi ahàr ana Simeyon nakəŋ. Naŋ eslini àndava, adaba Məsuf ge Melefit àzoya naŋ a.

28 Simeyon nakəŋ àra èpia wur na ti àzay naŋ a ahar vu, àgri səsì ana Melefit, àdəm :

29 « Nihi nahəma, Bay goro ni, ere ye ti kəhu ni ti kəgra àndava.

Nu evidì gayak, kəbesey məvu divi ti nəmət àna sulumani.

30 Adaba nìpia bay ya ti kəslərbiyu ga mahəŋgay mis na àna eri goro a,

31 maslaŋa ya ti kəzaba naŋ kə meleher ge mis ga məlan na dek ni.

32 Naŋ gani amasladi məlan ana mis, ti mis ya ti nday ndam *Zəde do ni dek day təsər kur.

Nahkay mis dek atazləbay ndam Izireyel, ndam gayak ni, azuhva naŋ. ‡ »

33 Ata bəŋ ga Yezu nday ata mən ga Yezu tàra ticia ma ga Simeyon ya àdəmki ka wur na ti àgria ejep ana tay a dal-dal.

34 Eslini Simeyon nakəŋ àhəŋgalay Melefit ti məgri sulum gayan ana tay, mək àhi ana Mari mən ga wur ni : « Azuhva wur hini nahəma, ndam

* 2:23 Mənjay Mahərana 13.2, 12, 15. † 2:24 Mənjay Levi 12.8. ‡ 2:32 Mənjay Izayi 42.6 ; 49.6 ; 52.10.

Izireyel ndahan kay atangoru kəlan, nday ndahan kay ti ni atoru kama. Melefit amanğazlay nan, ay ti mis atəgəskabu nan do ;

³⁵ nahkay amanğazlaya zlam ya mis kay təjalay a ahər gatay bu na vayvay. Nak Mari ti ni, akacakay daliya, ekitəwi akada ge mis ya tətəhada ana maslalam a gək ni. »

³⁶⁻³⁷ Wal nahan nan əbu, nan wal mahəngaray pakama ge Melefit, slimi gayan Ana. Nan wur ge Fenəwel zal Eser.Ş Vi gayan dekeni kru kru azlalahkər mahar fad, ègia medewel a dal-dal. A dahalay gani nahəma, ada zal a, tìvikabu vi adəskəla, mək zal ni amətka. Zal gayan ni ara aməta ti anjəhad ka ahər gayan, nan wal madakway. Ka sarta gani nani ti nan əbu akoru a dalaka ga ahay gədakani ge Melefit ni vu kəlavad. Mələfat akaba məlavad gani do dek azləbay Melefit eslini ana məgəs *ndəra akaba ana mahəngalay nan.

³⁸ Ka ya ti Simeyon nan əbu azlapaki ka Yezu nahəma, wal madakway ni enjia bilegeni. Ara enjia ti əgri səsi ana Melefit. Mis ndahan təbu eslini tajəgay vad ya ti Melefit amahəngay Zeruzalem ni. Eslini wal nakənj ahəngri pakama ge Melefit ya adəmki ka wur ni ana tay dek.

Ndam ga Yezu tənğa a Nazaret a

³⁹ Ka ya ti ata Zuzef nday ata Mari tədəba *Divi ga Bay Melefit ya əbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu na dek ti təsləka ana wur na, tənğoru a kəsa gatay vu a Nazaret ka had *Gelili.

⁴⁰ Nday təbu eslini ti wur ni nan əbu adək, njədə gayan day asagay. Zlam day əsəra kay ; Melefit awayay nan, nan əbu əgri sulum gayan.

Ere ye ti Yezu əgray ka ya ti vi gayan kru mahar cə ni

⁴¹ Ata Zuzef nday ata Mari takoru a Zeruzalem tagrabiyu wuməri ga *Pak kilevi.

⁴² Yezu ara azuma vi a kru mahar cə ti tōru akaba ata bəjani ata mənani

a Zeruzalem akada gatay ya tagray kilevi ni.

⁴³ Təra təgraba wuməri na əndava ti mis dek təsləka tənğoru a magam gatay. Ka ya ti mis ni təsləka ni ti Yezu əsləka ndo. Anjəhad a Zeruzalem ka məsər ga ata bəjani nday ata mənani do.

⁴⁴ Nday tədəm bi nan əbu əsləka akaba ndam gatay ya təsawadəy akabatay na. Nahkay təsawadəy ruk, day kwa ti tədəbay nan akibu ka ndam gatay ni,

⁴⁵ ay tēdi ahər ndo. Təra tēdi ahər ndo ni ti tənğoru a Zeruzalem, tədəboru nan.

⁴⁶ A vad ya mahkər gani day kwa ti tēdi ahər a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni bu. Nan əbu manjəhadani digəsa e kidin ge məsisi gədakani gatay ni bu, abi slimi ana ma gatay ya tədəm ni, ehindifinə ma kə tay a daya.

⁴⁷ Eslini mis ya təbi slimi ana ma gayan ni dek təgra ejep a, adaba əsəra zlam a kay, ahəngarfənj kə pakama lala.

⁴⁸ Ata bəjani nday ata mənani təra tēdia ahər a ti təgra ejep a dal-dal əsabəy. Eslini mənani əhi ahkado : « Kəgri ere hini ana leli ti kamam, wur goro ? Nihi ahər əhəliaba ana leli ata buk a dal-dal ga madəbay kur a. »

⁴⁹ Ara ècia ma ga mənani na ti əhi ana tay ahkado : « Kədəbum nu ti kamam ? Nğay ananjəhad a dalaka ga ahay ga Baba bu ni ti kəsərunki do aw ? »

⁵⁰ Ay ti ata bəjani ata mənani ticiaba ma gayan ya əhi ana tay na ndo ferera.

⁵¹ Kəlan gani təsləka akaba Yezu a, tōru a Nazaret. Nan əbu əgəsiki ma ga ata bəjani ata mənani. Mənani zla nahəma ajalakiuru ahər ka zlam gani nani ya əgravu ni dek.

⁵² Yezu nakənj ka ya ti adək ni asərkivu zlam akivu. Abələfənjə kə Melefit a akiva, mis day abələfənjə kə tay a akiva.

3

Pakama ge Zeñ bay mabaray mis ya àhi ana mis ni

(Meciy# 3.1-12 ; Mark 1.1-8 ; Zeñ 1.19-28)

¹⁻² Àra àpəsa vi a ɓal ti Melefit àhi ma gayan ana Zeñ wur ga Zakari a hud gili bu. Ka sarta gani nani ti Tiber *bay gəɗakani ga ndam Rom àzumva a bay gayan va vi kru mahar zlam ; àfiya Pons Pilet a bay ga had ga ndam *Zude va ; *Erot agur had *Gelili ; Filip wur ga mənani agur had Itəri akaba had Tresenitit ; Lisaniyas agur had Ebilen. Anna nday ata Kayif nday gəɗakani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit.

³ Melefit àra àhia ma ana Zeñ a nahkay ti Zeñ nakəñ asawaday kà gəvay ga zalaka *Zurden, evelin tekesl. Nan àbu ahi ana mis : « Mbatumkaba majalay ahàr gekuli a. Tamal kàmbatumkaba majalay ahàr gekuli a ti *nabaray kuli. Nahkay ti Bay Melefit ambərfəña zlam magudarani gekuli ni kè kuli a. »

⁴ Nahkay ma ya ti Izayi bay mahəngaray *pakama ge Melefit àbaki a wakita gayan ni bu ni àgrava. Àdəm ahkado : « Maslaña azlah a hud gili bu, dəngu gayan ahəndabiyu.

Àdəm ahkado : «Slamatumikabu divi ana Bay gəɗakani.

Ahàr àdəm divi gayan m̀ala ndəlaɓa.

⁵ Had atərəhvu a zlor-zlor vu dek, həma akaba məlan ɗarani dek etebesvu,

divi maɗəngwani etigi ndəlaɓa,

divi magədavani atəslamalavu.

⁶ Nahkay mis dek etipi ge Melefit ya ahəngay ndam gayan ni.”* »

⁷ Eslini mis kay tərəkia ke Zeñ a, ti m̀abaray tay. Zeñ nakəñ nan àbu ahi ana tay : « Lekulum ti medékw ! Way àhi ana kuli dəguma afa goro a ti k̀atamumfəña kà məzum ɓəruv ge Melefit ya ara azumki ke mis wudak na way ?

⁸ Tamal ti kàmbatumkaba majalay ahàr gekuli a ededīn ededījena ti

grum t̀wi ya ti adafaki lekulum kàmbatumva ni. Ngay bəñ ga bəñ gekuli Abraham, nahkay akatamum ti k̀humi ana ahàr ba, adaba nəhi ana kuli nahəma, Melefit esliki məhiani ana akur nday ndani t̀gi bəza hud ga Abraham day, agravu.

⁹ Si kəgrum t̀wi sulumani kwa. Do ni ti Melefit ànjəkia ka matraɓ kuli a àndava, agri ana kuli akada ge mis ya mən ga zlam gayan t̀wi bəza sulumani do ni ti, azay zlabə gayan ekeleba tay a, abiyu tay a aku vu ni. »

¹⁰ Eslini mis kayani ni t̀bu tihindifīna ma, t̀hi : « Nahkay ti leli hi ti m̀gray ahəmamam ? »

¹¹ Zeñ nakəñ ahəngrifəñ ana tay, àdəm ahkado : « Maslaña ya ti endəwi gayan cə ni ti m̀difəña bəlan ana maslaña ya ti gayan àbi fererani na. Nahkay day maslaña ya ti zlam məzumani àfəñ ni ti m̀vi ana maslaña ya àfəñ bi ni. »

¹² Eslini ndam *məhəl hadam tərəkia ti m̀abaray tay bilegeni. Nday nakəñ tihindifīna ma, t̀hi : « Məsi ! Leli ti m̀gray ahəmamam ? »

¹³ Nan nakəñ ahəngrifəñ ana tay, àdəm : « Lekulum nahəma, k̀hindəmfīna hadam kè mis a àtamkia ka ga ngumna ya àhi ana kuli ni ba. »

¹⁴ Ndam slewja tihindifīna ma daya. T̀hi : « Leli timey, m̀gray ahəmamam ? » Àhi ana tay : « Lekulum ti k̀həlumfəña sīngu kè mis ga njəɗa ba, ahkay do ni àna məsəki malfada ka tay a ba. Həlum sīngu ya ngumna apəli ana kuli ni cilin. »

¹⁵ Mis macakalavani ye eslini ni t̀bu tajəgay ere ya amagravu ni. T̀hi ana ahàr : « Zeñ ti bi nan *Bay gəɗakani ya amara ni aw ? »

¹⁶ Eslini Zeñ àhi ana tay dek : « Nu ti nabaray kuli àna yam. Ay ti maslaña nahan nan àbu ara. Nan gani nani ti njəɗa gayan àtama goro a. Nu ti way ga mepicehiaba ezewed ga kimaka gayan a di way ? Nan zla nahəma amara m̀abaray kuli àna *Məsuf Njəlatani akaba àna aku.

* 3:6 Izayi 40.3-5.

17 Emedekaba mis a akada ge mis ya àza hijid gayan a ahar va, ahar hay àna nan ni. Àharaba ti abiyu yam ga hay ni a guvur vu. Ay kisfit gani ni ti ajiaba aku a. Aku gani nani ti àmæt day-day do. »

18 Nahkay Zeñ nakəñ nan àbu ahi *Ma Məweni Sulumani ana mis. Àhi ma ndahan gərgəri kay ana tay, awayay ti təgəskabá.

19 Ka sarta gani nani ti Erot bay ga had Gelili ni àgudara zlam a. Wur ga mən ga Erot àbu, wal gayan slimi gani Erodiyat. Erot àzafəña wal ga wur ga mənani na. Erot àgudara zlam ndahan a kay, nahkay ti Zeñ àləgi azuhva zlam gayan ya àgudar ni dek.

20 Àra àləgia ti Erot nakəñ àgudarkivu zlam keti : àfiyu nan a danğay vu.

Baray ga Yezu

(Meciyu 3.13-17 ; Mark 1.9-11)

21 Ka ya ti mis dek *tàbaray ni ti Yezu day àbara. Àra àbara, nan àbu ahəngalay Melefit ti hud melefít àzləkvaba,

22 *Məsuf Njəlatani àhərkiaya. Àhərkiaya ti akada ga kurkoduk ya ahər ni ; mis tìpia. Eslini dənğu àhəndabiyu a hud melefít bu akada dənğu ge mis, àhi : « Nak ti wur goro, nawayay kur dal-dal, kəmərü məbərüv dal-dal. »

Ata bəñ ga bəñ ga Yezu

(Meciyu 1.1-17)

23 Ka ya ti Yezu ànjəki ke təwi gayan nahəma, vi gayan agray kru kru mahkər. A majalay ahər ge mis bu ni ti Yezu nan wur ge Zəzef. Zəzef ti ni nan wur ge Heli,

24 Heli wur ga Matat, Matat wur ge Levi, Levi wur ge Melsi, Melsi wur ga Janay, Janay wur ge Zəzef,

25 Zəzef wur ga Matatias, Matatias wur ga Amos, Amos wur ga Nahum, Nahum wur ge Esili, Esili wur ga Nagay,

26 Nagay wur ga Mat, Mat wur ga Matatias, Matatias wur ge Semiñ, Semiñ wur ga Zosek, Zosek wur ga Zəda,

27 Zəda wur ga Yohanan, Yohanan wur ga Resa, Resa wur ga Zorobabel, Zorobabel wur ga Salatiyel, Salatiyel wur ge Neri,

28 Neri wur ge Melsi, Melsi wur ga Adi, Adi wur ga Kosam, Kosam wur ge Elimadam, Elimadam wur ge Er,

29 Er wur ga Yezu, Yezu wur ge Eliyezer, Eliyezer wur ga Zorim, Zorim wur ga Matat, Matat wur ge Levi,

30 Levi wur ga Simeyon, Simeyon wur ga Zəda, Zəda wur ge Zəzef, Zəzef wur ga Yonam, Yonam wur ge Eliyakim,

31 Eliyakim wur ge Meleya, Meleya wur ga Mena, Mena wur ga Matata, Matata wur ga Natan, Natan wur ge Devit,

32 Devit wur ge Zese, Zese wur ga Zobet, Zobet wur ga Boz, Boz wur ga Sala, Sala wur ga Nason,

33 Nason wur ga Aminadap, Aminadap wur ga Adimiñ, Adimiñ wur ge Erni, Erni wur ga Esron, Esron wur ge Ferez, Ferez wur ga Zəda,

34 Zəda wur ge Zekup, Zekup wur ga Izak, Izak wur ga Abraham, Abraham wur ga Tara, Tara wur ga Nakor,

35 Nakor wur ge Serus, Serus wur ga Ragaw, Ragaw wur ge Felek, Felek wur ge Eber, Eber wur ga Sala,

36 Sala wur ga Kaynam, Kaynam wur ga Arfazat, Arfazat wur ge Sem, Sem wur ge Nəwi, Nəwi wur ge Lemes,

37 Lemes wur ga Matusala, Matusala wur ge Enok, Enok wur ge Zeret, Zeret wur ge Meleleyel, Meleleyel wur ga Kaynam,

38 Kaynam wur ge Enos, Enos wur ge Set, Set wur ga Adam ; Adam ti ni, nan wur ge Melefít.

4

Seteni àwayay esipet Yezu

(Meciyu 4.1-11 ; Mark 1.12-13)

1 Yezu àra àbara àndava nahəma, *Məsuf Njəlatani èsliva a vu va. Eslini Yezu nakəñ àsləkabiya gwar kà zalaka *Zərdeñ a, Məsuf Njəlatani àzoru nan a hud gili vu.

2 Eslini *Seteni àhàlfəŋa eyu a vad kru kru fad. A hud ga vad nday nani bu ni ti Yezu àzum arañja ndo ferera. Kələŋ gani ləwir àwərkaba naŋ a.

3 Ləwir ni àra àwərkaba naŋ a ti Seteni àhi : « Tamal ti nak Wur ge Melefit edeđiŋ ti, hi ana akur nday nini tām̄bukvu *dipeŋ zla aw ? »

4 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm : “Mis anjəhad ti àna zlam məzumani ciliŋ do.” * »

5 Eslini Seteni nakəŋ àzoru naŋ ka mələŋ zaŋani, àdəfiki had ga duniya ni dek ke weceweceni.

6-7 Àhi ana Yezu keti : « Tamal ti kàbəhadua mirdim a meleher ndiḅ ana had ti, zlam ya kipioru ni dek nəvuk, egi gayak, kəgur tay akaba elimeni gatayani dek. Adaba zlam nday nani dek ti Melefit àbuva tay a ahar va, nisliki məviani ana maslaŋa ya ti nu nawayay nəvi ni tata. »

8 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu : “Akabəhadī mirdim ti ana Bay Melefit gayak ; akazləbay naŋ naŋ bəlaŋ ciliŋ.” † »

9 Eslini Seteni nakəŋ àzoru naŋ a Zerəzalem, àfəkad naŋ jik ka ahàr ga *ahay gəđakani ge Melefit ni, àhi ahkado : « Tamal nak Wur ge Melefit edeđiŋ ti, diyu a had.

10 Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu : “Melefit aməhi ana məslər gayəŋ ti təbuk slimi.”

11 Àbu məbəkiani keti : “Atakəcaw kur a ahar vu, ti asak gayak ènjifiŋ kà akur ba.” ‡ »

12 Yezu àhəŋgri zuh keti : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu keti : “Kəhəlfəŋa eyu kà Bay Melefit gayak a ba.” § »

13 Kələŋ gani Seteni àmətaḅfəŋa ga məhəlfəŋa eyu kà Yezu àna wir-wir gayəŋ a dek ti àsləkafəŋa ga hayaŋana.

*Yezu ànjəki ke təwi gayəŋ e Gelili
(Meciyu 4.12-17 ; Mark 1.14-15)*

14 Yezu àŋgoru ka had *Gelili àna njəda ga *Məsuf Njəlatani. Òru ènjəa eslina ti mis ye eslini ni akaba ga had ndahaŋ ya kà gəvay gani ni dek təbu tacalfəŋ.

15 Yezu nakəŋ àcahi zlam ana mis a ahay gatay ya tahəŋgalavù Melefit ni bu. Naŋ àbu acahi zlam ana tay nahkay ti mis ya təbu eslini ni dek tazləbay naŋ.

*Ndam Nazaret təgəskabu Yezu ndo
(Meciyu 13.53-58 ; Mark 6.1-6)*

16 Yezu òru a Nazaret ka mələŋ ya ti àdək ni. Vad *məpəsabana àra ènjia ti àhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu a kəsa nani bu, akada gayəŋ ya àgray kəla vad məpəsabana ni. Naŋ nakəŋ naŋ àbu eslini ti ècikaba cəkwađ ga mejeŋgi Wakita ge Melefit ana mis a.

17 Eslini təvi Wakita ge Melefit ya ti Izayi bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit àbəkī ni mifedekabani, mək àzay, èpelkaba. * Naŋ àbu epelkaba nahkay ti àdi ahàr ana mələŋ ya ti naŋ awayay ni. Àbu məbəkiani ka mələŋ nani :

18 « Məsuf ga Bay Melefit àku ka nu, adaba nu ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana ndam talaga, àslərbiyu nu ga məhiani ana ndam daŋgay Melefit amambay tay, ana ndam wuluf day etipi divi, àslərbiyu nu ga məhəlabana ndam ya təcakay daliya ni a daliya gatay ni ba daya,

19 akaba ga məhi ana mis vi ya ti Bay geli agri sulum gayəŋ ana tay ni ènjia. † »

20 Yezu nakəŋ àra èjeŋga pakama gani nana zla nahəma, èfedekabu wakita ni, àhəŋgri ana bay ya ti agray təwi a ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni bu mək ànjəhad digəs eslini ga macahi zlam ana mis. Àra ànjəhada zla nahəma, mis ya ti a ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni bu ni dek təbəkioru eri, taməŋjaləŋoru.

* 4:4 Mimbiki 8.3. † 4:8 Mimbiki 6.13. ‡ 4:11 Limis 91.11-12. § 4:12 Mimbiki 6.16. * 4:17 Ka sarta ga Yezu ti wakita dek zəbalani, mis tefedekabu ; ga mənəgat mələŋ ya tawayay ni si tēpelkaba kwa ; wakita akada ya kani ni ti tēbi. † 4:19 Izayi 61.1-2.

21 Eslini nan nakəŋ ànjəki ka mac-ahi zlam ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ma ya ti nìjəŋgey a Wakita ge Melefit bu ni ti ma gani nani àgrava kana àndava. Àgravu ka ya ti kicəm nu nəbu nìjəŋgeya ma na ni. »

22 Mis ni dek tàra tìcia zlam ya ti àcahi ana tay na ti tədəm : « Àsəra zlapay a àsaɓay. » Pakama sulumani ya ti àhəraya a ma gayan ba ni àgria ejep ana tay a dal-dal. Tədəm : « Nan hini ti wur ge Zəzef ni timey ? »

23 Eslini Yezu àhi ana tay : « Nəsəra akəhumu ma gozogul hini : “Nak bay mahəŋgaraba mis àna haf a ni, həŋgaraba ahər gayak gayakana zla aw ?” Akəhumu keti : “Mìcia ere ye ti kəgray a Kafarnahum na dek, ay ti graya akada nana a kəsa gayak gayakani ba bilegeni a zla aw ?” »

24 Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma, bay mahəŋgaray pakama ge Melefit lu, ndam ga kəsa gayan gayanani tàwayay məgəskabu pakama gayan ya àhi ana tay ni do.

25 Sərumki ke ere ye ti àgravu ke zemeni ge Eli ni day. Nəhi ana kəli nahəma, ka gani nani ti avər àtəd ndo vi mahkər àna kiyi muku, ləwir àdaya ka had nana dek. Ka sarta gani nani ti wəl madakway day təbu dal-dal ka had Izireyel,

26 ay ti Melefit àsləroru Eli afa ga wal madakway bəlan gatayani ndo. Àsləroru nan ti afa ga wal madakway ga kəsa Serepta ga had Sidon ni cilin. †

27 Ke zemeni ge Elize bay mahəŋgaray pakama ge Melefit day ndam ambələk təbu dal-dal ka had Izireyel, ay ti maslaŋa bəlan gatayani Elize àhəŋgaraba nan a ègi njəlatani ndo, si àhəŋgaraba ègi njəlatani ti Naman zal ambələk ga had Siri ni cilin. § »

28 Mis ya ti a ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni bu ni tàra tìcia pakama gayan ya àhi ana tay na ti nday dek təzuma bəruv a dal-dal.

29 Eslini mis ni tìcikaba, tàgaraba nan a kəsa gatay ni ba. Kəsa gani nani ti ka ahər ga həma ; nahkay təzoru nan gwar ka məzəgədal, tawayay təbikabiyu ahar ka had.

30 Ay ti Yezu àhuriyu e kidin gatay vu, àsləka zlam gayan a.

Yezu agariaba seteni ana mis a Kafarnahum a

(Mark 1.21-28)

31 Yezu òru a Kafarnahum ka had *Gelili. Vad *məpəsabana àra ènjia ti àhuriyu a ahay gatay ya tahəŋgalavù Melefit ni vu, àcahi zlam ana mis.

32 Zlam gayan ya àcahi ana tay ni ti àgria ejep ana tay a, adaba àhi ma ana tay akada ga bay ni.

33 Nday təbu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni bu nahəma, zal nahan seteni àniviyu a ahər bu nan àkibu ka tay eslini. Àra èpia Yezu a ti àzlah kay, adəm :

34 « Hey, Yezu, zal Nazaret, nak ti kadəbafəŋa mam kə leli a mam ? Kàra ge mijin leli a waw ? Nak dəgiya nəsəra kur a lala ; nak mis *njəlatani ge Melefit ya àslərbiyu ni. »

35 Eslini Yezu nakəŋ àzlacaki ke seteni ni bəra, àhi : « Lakakaba, sləkiaba ana maslaŋa hina. » Seteni ni àra ècia zlacay gayan na ti àdi maslaŋa nani ana məlan e kidin ge mis ni bu dek. Ay ti àsləkiaba day àgri araŋa ndo ferera.

36 Mis ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti àgria ejep ana tay a dal-dal, təzlapaki e kidin gatay bu, tədəm : « Pakama mam hini mam ? Ahi ma ana seteni àna njəda akada ga bay ni, mək seteni ni təsləkiaba ana mis a. »

37 Nahkay ti slimi ga Yezu àhəndoru ka had ni dek.

Yezu àhəŋgaraba ndam ga arməwər a kay

(Meciyə 8.14-17 ; Mark 1.29-34)

38 Yezu àhəraya a ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni ba, òru suwwa a magam afa ga Simu həya. Eslini ti ènjiki mireŋ ga Simu, aku

àbækia dal-dal. Nahkay ti tãhi : « Kam-kam, jënaki nanj ti ! »

³⁹ Yezu nakënj àndèhadkiyu ahàr, àzlacaki kay kay ka arməwər ni, mək aku ni àhəlkia ka wal na. Eslini wal ni ècikaba cəkwađ, àfi ahàr ana tay.

⁴⁰ Məlakarawa àra ègia, fat àdiya a ahay va ti mis ya ti ndam gatay arməwər gərgərani awər tay ni đek təhəlibiyu tay ana Yezu. Àhəngaraba tay àna məbəkì *ahar ka tay a bilij àna bilij.

⁴¹ Nanj àbu ahəngaraba mis a ti seteni day təsləkiaba ana mis a kay àna zlahay a. Seteni ni tãhi : « Nak ti Wur ge Melefit ! » Ay ti Yezu àləgi ana tay, àcafənja tay ga məđəmana, adaba nday təsəra nanj *Krist *Bay gəđakani ya amara ni.

Yezu ahi ma ge Melefit ana mis ka had Zude
(Mark 1.35-39)

⁴² Ge miledə də məlanj àbu asləbiyu nahəma, Yezu ècikaba, àhəraya òru a huđ gili vu. Eslini mis dal-dalani tadəbay nanj ; tàra tədia ahàr a ti tawayay ti Yezu àsləkafənja kà tay a ba, təcəfənja nanj ga masləkana.

⁴³ Ay ti Yezu àhəngrifənj ana tay, àđəm : « Ahàr àđəm nəhivù *Ma Məweni Sulumani àki ka *Məgur ge Melefit ni ana ndam ga kəsa ndahanj ni bilegeni kwa ; adaba Melefit àslərbiyu nu ti ga magray təwi gani nani. »

⁴⁴ Eslini nanj nakënj òru ka had ga ndam *Zude, àhioru ma ge Melefit ana mis a ahay ga *mahəngalavù Melefit ye eslini ni bu.

5

Ndam madəbay Yezu ye enjenjeni ni
(Meciyə 4.18-22 ; Mark 1.16-20)

¹ A vad nahanj Yezu nanj àbu mi-cikeni kà gəvay ga dəluv Zenizaret ga macahi zlam ana mis. Eslini ti mis dal-dal təhəđakfənjoru ga məbi slimi ana pakama ge Melefit.

² Nanj nakënj nanj àbu eslini ti èpi *slalah ga yam bebem cə ka dənj-dənj : ndam məgəs kilif təhəraya a slalah ga

yam ni ba, təbu tabarafənja zəva gatay a.

³ Nahkay ti Yezu àcəlviyu a slalah ga yam nahanj ni vu, slalah ga yam nani ga Simu. Yezu àhi ahkado : « Həđakfənja slalah ga yam na kà gəvay ga dənj-dənj na. » Àra àhəđakfənja ti Yezu ànjəhad digəs, ànjəkì ka macahi zlam ana mis dal-dalani ni.

⁴ Àra èndeveriņa zlapay gayanj na ti àhi ana Simu ahkado : « Həđakoru slalah ga yam ni kà məlanj zilenjeni, ti kətəlumiyu zəva gekəli ni, kəgəsumaya kilif àna nanj a. »

⁵ Simu àra ècia pakama gayanj na ti àhəngrifənj, àhi ahkado : « Gəđakani, məgra təwi a hundum, ere ye ti məgəs ni day àbi. Ay tamal nak kəđəm fanj ti nətəliyu zəva ni a yam ni vu. »

⁶ Simu akaba ndam gayanj ni tàra tətəliya zəva gatay na ti àgəsa kilif a kay dal-dal, gəzit amal kilif ni ètedkaba zəva gatay na.

⁷ Nahkay təgrikaboru ahar ana ndam məgəs kilif ndahanj ya ti a slalah ga yam nahanj ni bu ni ti tàra təjənaki tay ga magəjahana a dala va. Tàra tìnja ti təgəjahaya zəva na akaba kilif na. Təbəviyu kilif ni a slalah ga yam ni vu tərəhvù cecəeni, gəzit akal slalah ga yam ni takoru a huđ ga yam ni vu.

⁸ Simu Piyer àra èpia ere ye ti àgravu na ti àbəhadì mirdim ana Yezu, àhi : « Bay goro, həđakfua, adaba nu bay magudar zlam. »

⁹ Adəm nahkay ti adaba nday akaba mis ya ti təgəskabu kilif ni đek anğwaz àwəra tay a. Anğwaz àwər tay ti adaba kilif ya təgəsaya kayana ni palam.

¹⁰ Nday ya ti tagrakabu təwi akaba Simu ni ti bəza ge Zebede, ata Zek nday ata Zej. Nday day anğwaz àwəra tay a. Ay ti Yezu àhi ana Simu ahkado : « Anğwaz àwər kur ba : kwa kani kīgia bay məhəlibiyu mis ana Melefit a, akada gayak ya kəgəs kilif ni. »

¹¹ Eslini təsləkabiya a huđ ga yam ni ba. Tàra təsləkababiya ti təgəjahbiyu slalah ga yam gatay ni ka sawiyaka mək təmbərbu zlam gatay ni đek, tadəbay Yezu.

*Yezu ahəŋgaraba zal ambələk a
(Meciy# 8.1-4 ; Mark 1.40-45)*

¹² Ka ya ti Yezu naŋ àbu a kəsa nahaŋ bu ni ti zal nahaŋ àra, ambələk èsekaba naŋ a dal-dal. Àra èpia Yezu a ti àrəkia, àbəhadī mirdim, meleher ndiḅ ana had, àhi : « Kam-kam, bay goro ni ! Tamal kawayay ti kisliki mahəŋgaraba nu a ti nīgia mis njəlatana. »

¹³ Eslini Yezu nakəŋ àzoru ahar, ènjifiŋ, àhi ahkado : « Nawayay, gia mis njəlatana. » Nahkay zal ambələk ni àŋgaba, ègia mis njəlatana həya.

¹⁴ Ay Yezu àhi : « Nihi kəŋgaba nahəma, kəhi ma gani ana maslaŋa ba. Ru kəŋgazli vu gayak ni ana bay *maŋgalabakabu mis akaba Melefit sawaŋ ; kəvi zlam ana Melefit akada ge Məwiz ya àdəm a wakita gayaŋ bu ni, adaba kīgia mis njəlatana. Nahkay mis etipi. Etipia ti atəsər nak kəŋgaba, kīgia mis njəlatana. »

¹⁵ Ay slimi ga Yezu àhəndakivoru kama kama sawaŋ. Nahkay mis dal-dal təbu tərəkia ga məbi slimi ana ma gayaŋ na ; tawayay ti mähəŋgaraba ndam gatay ya tēbesey do na daya.

¹⁶ A vad ndahaŋ ti Yezu nakəŋ naŋ àbu asləkafəŋa kə mis na, akoru a hud gili vu ga mahəŋgalay Melefit.

*Yezu ahəŋgaraba zal dərə a
(Meciy# 9.1-8 ; Mark 2.1-12)*

¹⁷ A vad nahaŋ Yezu naŋ àbu a ahay bu, acahi zlam ana mis ti ndam *Feriziyeŋ akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tàra, tənəhadfəŋ kə gəvay. Təsləkabiya a kəsa ciḅ-ciḅeni ga had *Gelili akaba ga had *Zude ni ba dek, təsləkabiya a Zerəzalem a daya. Njəda ga Bay geli Melefit àbu akaba Yezu, àhəŋgaraba mis àna naŋ a.

¹⁸ Naŋ àbu eslini ti mis ndahaŋ təzəbiyu zal dərə nahaŋ àki ka slalah. Tàra tənəja àna naŋ a ti tādəbay divi ga məzikabiyu naŋ ana Yezu a ahay vu. Tawayay ti tafəkad naŋ kə meleher gayaŋ,

¹⁹ ay ti tənəgət divi ga məzikabiyu naŋ ndo adaba mis tisliva eslina. Nahkay ti nday ya ti təzəbiyu zal dərə

ni təcəliyu àna naŋ ka *dalahar ga ahay ni, tədiaba zlam ya ti tàpaḅ ahay àna naŋ na ḅal. Tàra tədiaba ti təfiyu naŋ mandəhadkiani ka slalah gayaŋ ni gwar eslini àna ezewed e kidiŋ ge mis ni bu, kə meleher ga Yezu.

²⁰ Yezu nakəŋ àra èpia ere ye ti tàgray na ti àsəra təfəkia ahər a. Nahkay àhi ana zal dərə nakəŋ : « Zləba goro, zlam magudarani gayak ni məmbərfukana. »

²¹ Ndam məsər Wakita ge Melefit ni akaba ndam Feriziyeŋ ni tàra ticia ma ga Yezu na ti təjalay a ahər gatay bu tədəm : « Way hini azay ahər gayaŋ akada naŋ Melefit ni way ? Way esliki məmbərfəŋa zlam magudarani kə mis a tata way ? Tigi Melefit kwa do ni ! »

²² Nday təbu təjalay ahər nahkay ti Yezu àsəra ere ye ti təjalaki ahər na àndava, mək àhi ana tay : « Kajalum ahər nahkay ti kamam ?

²³ Zləzlada gani ti nəhi : “Zlam magudarani gayak ni məmbərfukana,” tək day ti nəhi : “Cicikaba, sawadəy” ni aw ?

²⁴ Ay nawayay ti kəsərur, nu *Wur ge Mis ti nisliki məmbərfəŋa zlam magudarani kə mis ka had a. » Mək àhi ana zal dərə ni : « Nəhuk nahəma : cicikaba, za slalah gayak na, ru a magam. »

²⁵ Eslini naŋ nakəŋ ècikaba cəkwaḅ kə eri ge mis na dek həya, àzay slalah gayaŋ ya àndəhadki ni. Naŋ àbu akoru a magam ti azləboru Melefit hihi.

²⁶ Ga Yezu ya àgray nahkay ni ti àgria ejep ana mis a dek ; tàzəbay Melefit. Tàgra aŋgwaz a daya, tədəm : « Mìpia ere ye ti mìpi day-day ndo na kana. »

*Yezu azalay Levi
(Meciy# 9.9-13 ; Mark 2.13-17)*

²⁷ Yezu àhəraya a ahay ni ba. Àra àhəraya ti èpi zal nahaŋ, naŋ bay *məhəl hadam, təzalay naŋ Levi, naŋ àbu manəhadani digəsa ka məlaŋ məhəl hadam. Eslini Yezu àhi ahkado : « Dəbabiyu nu. »

28 Nahkay Levi nakəŋ ècikaba cəkwaɗ, àmbərəŋ zlam gayəŋ ni dek, àɗaboru naŋ.

29 Kələŋ gani Levi àgray wuməri gəɗakani afa gayəŋ, èdii zlam məzumani dal-dal ana Yezu akaba ndam *madəbay naŋ ni. Ndam məhəl hadam akaba mis gatay ndahaŋ təbu təzum zlam ka ahar bəlaŋ akaba tay daya.

30 Ndam *Feriziyen akaba ndam gatay ya *təsəra Wakita ge Melefit a ni t̄ara tipia ndam madəbay Yezu na təbu təzum zlam ni ti t̄əl̄əgi ana tay, t̄əhi ana tay ahkado : « Kəzumum zlam, kisum zlam ka ahar bəlaŋ akaba ndam məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ni ti kamam ? »

31 Yezu àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Ndam ya ti nday təbu njalaŋ-njalaŋ ni ti t̄oru afa ga zal doktor do, si ndam ga arməwər day kwa ti takoru afa gani.

32 Nu n̄ara ti ga mazalay ndam jireni do ; n̄ara ti ga mazalay ndam magudar zlam, ti t̄ambatkaba majalay ah̄ar gatay na sawaŋ. »

Yezu adəmki ma àki ka m̄əgəs ndəra (Meciyə 9.14-17 ; Mark 2.18-22)

33 Eslini ndam *Feriziyen ni t̄əhi ana Yezu ahkado : « Ndam madəbay Zeŋ ni t̄əgəs *ndəra akaba tahəŋgalay Melefit kələvad. Ndam madəbay leli ni nday day tagray nahkay. Ay ti ndam madəbay kur ni nday təbu təzum zlam, tisi zlam zlam gatay ti ahəmamam ? »

34 Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àɗəm : « Kislumki məcumfəŋa zləbəba ga bay maday wal na k̄a məzum zlam ka ya ti nday təbu akaba bay maday wal na tata waw ? Kislumki do.

35 Ay sarta nahaŋ amara, atəgəskia bay ga wal ni k̄a tay a. Ka sarta gani nani day kwa ti atəgəs ndəra. »

36 Eslini Yezu àhi ma *gozogul hini ana tay : « Mis eḡzleheya azana gayəŋ məwena, aslamalay azana gayəŋ midigweni àna naŋ ti àbi. Tamal àgra nahkay ti azana gayəŋ məweni ni day àgədava, mək gayəŋ

ya ti àsaya ni day t̄arakaboru akaba midigweni ni do.

37 Nahkay day mis abəviyu zum new-neweni e kene-kene midigweni vu ti àbi. Tamal àgra nahkay ti zum new-neweni ni àra àwəsa ti etezkaba kene-kene na. Nahkay ti zum ni amadəgaba, maslaŋa nani emizikiba ke kene-kene na daya.

38 Àgravu nahkay do ; ah̄ar àɗəm t̄əbəviyu zum new-neweni e kene-kene məweni vu kwa.

39 Tamal mis àsərva àna misi zum mawəsana ti àwayay misi zum new-neweni va do. Adəm ahkado : “Zum mawəsani ni àcər àtama new-neweni na.” »

6

Yezu naŋ bay ga vad məpəsabana (Meciyə 12.1-8 ; Mark 2.23-28)

1 A vad *məpəsabana nahaŋ ba ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təbu tasləkaba a vədaŋ ga *alkamba ba. Eslini ndam madəbay naŋ ni təbu teheboru alkama ni, tahwal, tahəpəɗoru bəza gani.

2 Nday təbu tagray nahkay ti ndam *Feriziyen ndahaŋ t̄əhi ana tay : « Bay Melefit àɗəm e *Divi gayəŋ ni bu : “Kəgrum t̄əwi a vad məpəsabana ba ba” * ti, lekuləm kəgrum ti kamam ? »

3 Yezu àra ècia ma gatay na ti àhi ana tay : « Kèjeŋgum ere ye ti Devit àgray ni ndo aw ? Ahaslani Devit akaba ndam gayəŋ ləwir àwəra tay a,

4 nahkay àhuriyu a ahay ge Melefit vu, àzay *dipeŋ ya t̄afəkadi ana Melefit ni. Devit nakəŋ àzum, mək àvi ana ndam gayəŋ ni təzum bi-legeni. Ay ti Melefit àɗəm e Divi gayəŋ ni bu, mis ndahaŋ təzum dipen nani do ; si ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni day kwa ti təzum. Kèjeŋgum ma gani ndo waw ? »

5 Eslini Yezu àhi ana tay keti : « Bay ya ti adəm t̄əgray zlam hini a vad məpəsabana ba ni ti nu *Wur ge Mis. »

* 6:2 Məŋjay Mahərana 34.21.

Yezu ahəŋgaraba zal nahaŋ ya ahar mikəlfina na

(Meciyə 12.9-14 ; Mark 3.1-6)

⁶ A vad *məpəsabana nahaŋ ba ti Yezu àhuriya a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu. Àra àhuriya ti ànjəki ka macahi zlam ana mis. Eslini zal nahaŋ naŋ àvu ahar ga dəf mikəlfina.

⁷ Ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba ndam *Feriziyen ni təbu tamənjələŋ ana Yezu nakəŋ ; təhi ana ahər ahkado : « Kani vad məpəsabana ti akal ti ara ahəŋgaraba naŋ a waw ? » Tawayay ti təgəski naŋ ka zlam magudarani.

⁸ Ay ti Yezu àsəra majalay ahər gatay na. Nahkay àhi ana zal ya ti ahar mikəlfina ni : « Cikaba, ra e kidin ge mis ni va, cik jik. » Nahkay ècikaba, naŋ jika.

⁹ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Nihindifina zlam kè kəli a day. Melefit àdəm mam a wakita ya Məwiz àbəki ni bu mam ? Àvia divi ana mis ga magray zlam sulumana a vad məpəsabana ba tək, ga magray zlam magudarana waw ? Ga mahəŋgay mis tək, ga makad mis aw ? »

¹⁰ Àmənjaləŋ kè mis ni dək bələŋ àna bələŋ, mək àhi ana zal ya ahar mikəlfina ni : « Təlbijiyu ahar gayak ni. » Àra àtəlikabiya ti ahar gayan ni àslamalava, ègia sənduḅ-sənduḅana.

¹¹ Nahkay ti ndam məsər Wakita ge Melefit ni akaba ndam Feriziyen ni təzuma bəruv a dal-dal. Təzlapay e kidin gatay bu àki ke ere ye ti tara təgri ana Yezu ni.

Yezu adaba ndam asak gayan a kru mahar cə

(Meciyə 10.1-4 ; Mark 3.13-19)

¹² A vad nahaŋ Yezu àcəloru a həma vu ga moru mahəŋgalay Melefit. Öru ènjəa ti àndəhadki hundum àki ka mahəŋgalay Melefit.

¹³ Mələŋ àra àsla ti naŋ nakəŋ àzalakabu ndam madəbay naŋ ni, mək adaba mis a kru mahar cə e kidin gatay ba. Nday ya ti adaba tay a ni ti àzalay tay ndam *asak gayan.

¹⁴ Slimi gatay kru mahar cəeni ni nday hi : Simu àdi slimu Piyer, wur ga məŋani Andre, Zek, Zeŋ, Filip, Bartelemi,

¹⁵ Meciyə, Tumas, Zek wur ga Alfe, Simu naŋ bələŋ ga ndam ya takadvakivu ka had gatay ni,

¹⁶ Zəd wur ge Zek, nahaŋ ni ti ni Zədas Iskariyot naŋ ya ègi bay məsəkumoru Yezu ni.

Yezu ahi ma ge Melefit ana mis, ahəŋgaraba ndam ga arməwər a

(Meciyə 4.23-25)

¹⁷ Yezu àndaya ahər a həma ni ba akaba ndam asak gayan na, ècik ka mələŋ tazl-tazlani. Eslini ti ndam madəbay naŋ təbu kay ; mis ndahan day təbu dal-dal, ndahan ticikbiyu ka had *Zəde akaba a Zerəzalem, ndahan ti ni ticikbiyu kə gəvay ga *dəluv gədakani ka had Tir akaba Sidon.

¹⁸ Mis nday nani tərəkia ka Yezu a ti ga məbi slimu ana ma gayan ya àdəm ni, tawayay ti məhəŋgaraba tay a arməwər gatay ni ba daya. Nahkay Yezu ahəŋgaraba tay a, ahəŋgaraba nday ya ti seteni àniviyu ana tay na daya.

¹⁹ Mis dək tawayay ti tənjiŋ, adaba njəda àvu a vu gayan bu ; ku way way do ya ènjifina ni ti àŋgaba a arməwər gayan ni ba. Nahkay Yezu ahəŋgaraba tay a dək.

Məmərani akaba cicih ge mis

(Meciyə 5.1-12)

²⁰ Eslini Yezu àmənjaləŋ ana ndam madəbay naŋ ni, àdəm :

« Lekələm ndam talaga ni ti mərumvu, adaba *Məgur ge Melefit ti gekəli.

²¹ Lekələm ya ləwir awər kəli nihi ni ti mərumvu, adaba akərəhum. Lekələm ya kitəwəm nihi ni ti mərumvu, adaba ekiyəm.

²² « Ka ya ti mis tipi kəli kəbum kəfumku ahər ka nu *Wur ge Mis, mək tizirey kəli, təwayay kəli va do, tindivi kəli akaba tədəmki ma magədavani àki ke kəli azuhva nani ni ti mərumvu.

23 Ka ya ti tægri zlam nday nani ana kuli nahəma, mərumvu dal-dal, həbum àna məmərani. Adaba mam, Melefit aməvi zlam sulumani ana kuli kay a kəla gani vu a huf mel-efit bu. Sərumki ata bəŋ gatayani day təgribiya zlam gani nana ana ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit ahaslana na.

24 « Ay lekulum ndam ge elimeni ni ti akəsum cicihi, adaba lekulum kəzumuma gəda gekuli a əndava.

25 Lekulum ya mərəhani nihi ni ti akəsum cicihi, adaba ləwir aməwər kuli. Lekulum ya kiyum nihi ni ti akəsum cicihi, adaba akandavum kuda, ekitəwəm.

26 « Ka ya ti mis dek tədəm lekulum mis sulumani ni ti akəsum cicihi, adaba ahaslani ata bəŋ gatayani təhibiya ma gani nana ana ndam ya ti təsəkədi malfada ana mis, tədəm pakama gani ge Melefit na ; təhia ana tay a nday sulumana daya. »

*Wayum ndam ezir gekuli
(Meciyə 5.38-48 ; 7.12a)*

27 « Ay nəhi ana kuli, lekulum ya kəbumu slimi ni : Wayum ndam ezir gekuli, grumi sulum ana ndam ya ti tizirey kuli ni.

28 Tamal mis tetikwesl kuli nahəma, hindəm Melefit ti mægri sulum ana tay. Tamal mis tægri daliya ana kuli ti həŋgalumi Melefit ana tay.

29 Tamal mis əsuka barva ka tuwər bəlaŋ gana ti kambatikabiyu tuwər nahaŋ ni daya. Tamal mis əzafuka mugudi gayak a ti kəcafəŋa naŋ ga mazafuka endəwi gayak a ba daya.

30 Ku way way do əhindiləka zlam a ti vi. Tamal mis əzafuka zlam gayak a ti kəhindifəŋa ba.

31 Nahkay ere ye ti kawayum mis tægri ana kuli ni ti, grumi ere gani nani ana tay bilegeni.

32 « Ay tamal kawayum ndam ya tawayay kuli ni ciliŋ ti Melefit amədəm lekulum ndam sulumani aw ? Aha, adaba ndam magudar zlam day tawayay ndam ya tawayay tay ni, nahkay do aw ?

33 Tamal kəgrumi sulum ana ndam ya tægri sulum ana kuli ni ciliŋ ti Melefit amədəm lekulum ndam sulumani aw ? Aha, adaba ku ndam magudar zlam day tagray nahkay.

34 Tamal kəkəlumi zlam ana ndam ya ti kəsəruma atəhəŋgrivu ana kuli ni ciliŋ ti Melefit amədəm lekulum ndam sulumani aw ? Aha, adaba ndam magudar zlam day təkəli zlam ana ndam magudar zlam ndahaŋ, ti təhəŋgrivu akada gatay ni ana tay zlam gatay.

35 Lekulum ti kəgrum nahkay ba. Wayum ndam ezir gekuli, grumi sulum ana tay, kəlumi zlam ana ndam ya kəsəruma atəhəŋgrivu ana kuli do ni sawaŋ. Tamal kəgrum nahkay nahəma, Melefit aməvivu zlam ana kuli kay bilegeni. Nahkay ti ekigum bəza ge Melefit. Adaba mam, naŋ gani naŋ agavəla driŋ, naŋ əbu agri sulum dal-dal ana ndam coday, ana ndam ya tægri səsi do ni daya.

36 Besəmi ana mis, grumi sulum ana tay akada ga Bəŋ gekuli ya ebesey, agri sulum ana kuli ni. »

*Ŋgay mis ndahaŋ təgudara zlam a ti
kədəmum ba
(Meciyə 7.1-5)*

37 « Ŋgay mis ndahaŋ təgudara zlam a ti kədəmum ba ; tamal kəgrum nahkay ti lekulum day ŋgay kəgudaruma zlam a ti Melefit amədəm do. Ŋgay təwəl mis ndahaŋ ti kədəmum ba. Nahkay təwəl kuli ti Melefit day amədəm do bilegeni. Mbrəŋumfəŋa zlam ya mis ndahaŋ təgudari ana kuli ni kə tay a. Nahkay Melefit day aməmbərfəŋa zlam magudarani gekuli ni kə kuli a bilegeni.

38 Vumi zlam ana mis ndahaŋ. Nahkay Melefit day aməvi zlam ana kuli. Amazay darəma, aməbəviyu zlam, aməjuk ti mərəhvü zat adəgakia adəgakia, mək aməbiviyu ana kuli a mbolu gekuli vu. Adaba mam, darəma ya ti lekulum kəgurumi zlam ana mis ndahaŋ əna naŋ ni ti Melefit day aməguri zlam əna naŋ ana kuli. »

³⁹ Kələŋ gani Yezu àhi ma ana tay keti àna ma *gozogul. Àdəm : « Zal wuluf ti adafəŋa ahar kà zal wuluf nahaŋ a tata waw ? Tamal agray nahkay ti nday cecueni atədəgiyu e evid vu do waw ?

⁴⁰ Maslaŋa ya acahay zlam ni ti àtam bay ya ti acahi zlam ni do. Ay ku tamal maslaŋa ya acahay zlam ni àsər zlam kay faŋ do nəŋgu ni, ka ya ti àcaha zlam ya tədəfikina dek nahəma, tigi nday kala-kala ata bay ya acahi zlam ni.

⁴¹ « Kaməŋjaləŋ ka cakwasl ya àniki ke eri ga wur ga muk ni, kəsərki ka damkoluk ya ànukki ke eri ni do ni ti kamam ?

⁴² Tamal kəhi ana wur ga muk ni : «Wur ga mmawa, mbrəŋ nəzukkia cakwasl ya ànukki ke eri na” ti, nak nakani kipi damkoluk ya ànukki ke eri ni do ni ti kəzikia ahəmamam ? Nak bay ya aŋgah zlam magudarani gayaŋ ni ! Zəkia damkoluk ke eri gayak gayakana day. Akəzəkia ti ekipi divi lala mək akəzikia cakwasl ya àniki ke eri ga wur ga muk na. »

Təsərka ba məŋgəhaf a ti àna bəza gani

(Meciyu 7.16-20 ; 12.33-35)

⁴³ Yezu àdəm keti : « Məŋgəhaf sulumani, ewi bəza magədavani ti àbi. Məŋgəhaf magədavani ewi bəza sulumani ti àbi daya.

⁴⁴ Nahkay mis təsərka ba məŋgəhaf àna bəza gatayana. Tədifəŋ ahər ana bəza ga *wəruv kà məŋgəhaf ya akaba adak ni do. Nahkay day tədifəŋ ahər ana bəza ge enderendera kè me-zlirgendu do.

⁴⁵ Mis sulumani azaya zlam sulumana a zlam maŋgahani sulumani ya àniviya a məbəruf bu ni, mis magədavani ti ni azaya zlam magədavana a zlam maŋgahani magədavani gayaŋ ba. Adaba pakama ya ti ahəraya a ma ge mis ba ni ti àsabikia ka məbəruf a palam. »

Ahay gərgəri cə
(Meciyu 7.24-27)

⁴⁶ Yezu àdəm keti : « Lekulam kəhumu : “Bay geli, Bay geli,” mək kəgrum ere ye ti nəhi ana kəli ni do ni ti kamam ?

⁴⁷ Tamal mis àra afa goro a, ècia ma goro a mək agray ere ye ti nəhi ni ti, àzavu ata way ?

⁴⁸ Àzavu ti ata mis ya àləm ahay gayaŋ lala ni. Wudaka àləm ti àsaba asak gana, èli zileŋ mək àfəkađkibiya asak ga ahay ni ka akur. Nahkay ka ya ti yam àtamkibiya ka zalaka, àzlal ahay ni ti àgri araŋa ndo. Adaba mam, maslaŋa nani àləma ahay gayaŋ na lala.

⁴⁹ Ay tamal mis ècia ma goro a mək àgray ere ye ti nəhi ni do nahəma, àzavu ata mis ya àləm ahay gayaŋ, àsaba asak gana ndo ni. Nahkay ka ya ti yam àtamkibiya ka zalaka, àzlal ahay ni ti èmbedkaba həya. Ahay gani nani àmbəđkaba besək-besək. »

7

Yezu ahəŋgaraba evidi ga bay ga ndam slewja ga ndam Rom a
(Meciyu 8.5-13)

¹ Ka sarta ya ti Yezu àhia ma na dek ana mis a àndava nahəma, àsləka òru a Kafarnahum.

² Eslini ti zal nahaŋ àbu, naŋ bay ga ndam slewja ga ndam *Rom. Evidi gayaŋ àbu, ay ti bay ga ndam slewja ni awayay naŋ dal-dal. A vad nahaŋ evidi ni àra èbesey do, awayay amət.

³ Bay məgur ndam slewja ni àra ècia ma ya tədəmki ka Yezu na ti àslərki biyu gəđakani ga ndam *Zude ndahaŋ ti təgri kam-kam, māra mähəŋgariaba evidi gayaŋ na.

⁴ Nday nakəŋ tàra tìnjikia ka Yezu a ti tàhəŋgalay naŋ dal-dal, tədəm ahkado : « Àgəski kəgri ere ye ti èhindifuka ni kwa,

⁵ adaba awayay leli ndam Zude ni ; àləmi ahay geli ya mahəŋgalavù Melefit ni ana leli ti naŋ. »

⁶ Yezu nakəŋ àra ècia pakama gatay na ti tàsləka akaba tay a. Tòru tìnjia a magam ga bay ga ndam slewja na wudak ti bay ga ndam slewja ni àslərki biyu zləbəba gayaŋ ndahaŋ ga

məhiani : « Bay goro, kəgribiyu daliya ana ahàr gayak ga marana ba, adaba nu mis ga marona afa goro a di do.

⁷ Nu nuani day nərəkukoru ndo ni ti adaba nəhi ana ahàr goro nisli mərəkukani do. Dəmbiyu ma bəlaŋ ciliŋ, nahkay ti bay məgru təwi ni aŋgaba.

⁸ Nu gani day təbu təgur nu, nu day nəbu nəgur ndam slewja goro. Tamal nəhi ana bəlaŋ gatayani : “Ru !” ti, akoru. Tamal nəhi ana nahaŋ : “Ra !” ti ni, ara. Tamal nəhi ana bay məgru təwi : “Gray ere hini” ti, agray ere gani. »

⁹ Yezu àra ècia ma ga bay ga ndam slewja ya təhəŋgribiyu na ti àgria ejep a dal-dal. Naŋ nakəŋ àmbatkibiyu ma ke mis dal-dalani ya tadəbay naŋ ni tuwəli, àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, dəy-dəy nədi ahàr ana mis ya ti afəku ahàr akada naŋ hini ni ndo. Ku e kidiŋ ga ndam *Izireyel bu day nədi ahàr ndo. »

¹⁰ Nday ya təslərkiuru tay ka Yezu ni tàra təsləkabiya nahəma, tədi ahàr ana evidi ga bay ni aŋgaba lala.

Wur ga wal madakway nahaŋ àmàta, Yezu ahəŋgaraba naŋ a

¹¹ Eslini Yezu òru a kəsa nahaŋ vu təzalay Nayiŋ. Naŋ àbu akoru ti ndam madəbay naŋ ni akaba mis dal-dal tadəboru naŋ.

¹² Ka ya ti ènjəa ka ma ga kəsa na ti èpi təbu təzoru mis e evidi vu ka slalah həya. Maslaŋa ya àmət ni ti wur mendəlik ga wal madakway. Məŋ ga wur ni naŋ àbu akoru ke mindiviŋ, mis a kəsa bu kay tadəboru naŋ.

¹³ Bay geli àra èpia naŋ a ti àsia cicihi a àsabay, àhi ahkado : « Kìtəwi ba. »

¹⁴ Eslini àhədəkfəŋiyu kà tay, ènjifiŋ kà slalah ge kisim ni. Nahkay nday ya ti təzay kisim ni ticik, mək Yezu àhi ana kisim ni : « Wur dagwa, nəhuk nahəma, pidəkvu. »

¹⁵ Yezu àra àhia nahkay ti mis ni èpidəkvu, ànjəhad digəs, àdi ana mazlapani. Eslini Yezu àhi ana məŋ ga wur ni : « Ehi, za wur gayak a. »

¹⁶ Mis ye eslini ni tàra tipia ti təgra aŋgwaz a àsabay, nahkay təzləbay Melefit, tədəm : « Bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit gəđakani aŋgazlava e kidiŋ geli ba. » Tədəm keti : « Melefit àra ga mahəŋgay ndam gayəŋ a. »

¹⁷ Nahkay ti mis ya ka had ga ndam *Zude ni dək akaba mis ya kà gəvay gatay ni dək ticia ere ye ti Yezu àgray na.

Zəŋ bay məbaray mis ni əslərkiuru mis ka Yezu (Meciyə 11.2-19)

¹⁸ Ndam madəbay Zəŋ bay məbaray mis ni tàra ticia ma na ti təhəŋgri ana Zəŋ, mək Zəŋ nakəŋ àzalay mis cə e kidiŋ ga ndam madəbay naŋ ni bu,

¹⁹ àsləroru tay afa ga Bay geli. Àhi ana tay ahkado : « Humi ahkado : “Nak ti *Bay gəđakani ya amara ni tək, day ti mähətay maslaŋa nahaŋ aw ?” »

²⁰ Nahkay nday nakəŋ tàra tìnjikia ka Yezu a ti təhi : « Zəŋ bay məbaray mis ni àslərbiyu leli afa gayak ti mähuk : “Nak ti Bay gəđakani ya amara ni tək, day ti mähətay maslaŋa nahaŋ aw ?” »

²¹ Ka sarta gani nani ti Yezu naŋ àbu ahəŋgaraba mis a kay ya təbesey do na akaba mis kay ya seteni təniviyyu ana tay na. Àhəlikaba eri ana ndam wuluf a kay daya.

²² Kələŋ gani àhəŋgrifəŋ ana ndam ya Zəŋ əslərkiubiyu tay ni. Àhi ana tay ahkado : « Dəgum kəŋgahadumi ana Zəŋ ere ye ti kìpəm ni akaba ya kicəm ni. Humi ndam wuluf təbu tipi divi, ndam dəra təsawadəy lala, ndam ambələk tigia mis njəlatana, ndam makwaya tici slimi, mis məmətani təŋgaba ; ndam talaga day ticia Ma Məweni Sulumana.

²³ Humi keti : “Maslaŋa ya ti èjikia ke divi azuhva nu a do nahəma, məmərvu.” »

²⁴ Ndam ya ti Zəŋ əslərkiubiyu tay ka Yezu ni tàra təsləka ti Yezu àzlapaki ke Zəŋ, àhi ana mis dal-dalani ni ahkado : « Kədəgum a huđ gili vu ti

ga mipibiyu mam? Kipumbiyu ti mavram ya aməɗ adadɔy ni tək?

25 Do ni ti kədəgum kipumbiyu ti mam? Mis məbakabu azana sulumani akada ga bay ni tək? Aha, ndam ya tabakabu azana ga sinɔu kayani akaba zlam gatay abu kayani ni ti nday a ahay ga bəbay bu timey.

26 Ay ti kədəgum kipumbiyu ti mam? Kipumbiyu bay mahəngaray *pakama ge Melefit aw? Iy, naŋ gani. Nəhi ana kəli nahəma, naŋ ti atama bay mahəngaray pakama ge Melefit a.

27 Kəsəruma, abu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àhi ana Bay gəɗakani ya amara ni nahkay hi: “Nihi ti nu nəbu nəsləruru bay məslər goro nahaŋ kama gayak

ti māsalamatukkabu divi.” *

« Maslaŋa ya ti Melefit əslərbiyu ni ti Zeŋ.

28 Nəhi ana kəli keti: Zeŋ ti atama mis ya tiwi tay na dek àna gəɗakana. Ku tamal nahkay nəngu ni, bay ya ti naŋ gəziteni ge mis dek a *Məgur ge Melefit bu ni ti atama naŋ a.

29 Mis dal-dalani ni akaba ndam *məhəl hadam ni təgəskabá ma ge Zeŋ na. Təsəra Melefit ti naŋ jireni, nahkay nday gani təwaya ti Zeŋ *məbaray tay.

30 Ay ti ndam *Feriziyen akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni təgəskabu ere ya Melefit awayay avi ana tay ni ndo, nahkay təwayay ti Zeŋ məbaray tay ndo. »

31 Yezu àhi ana tay keti: « Mis ye e hini vu ni ti nəgurfəŋ tay kə way? Nday akada way?

32 Nəhi ana kəli nahəma, nday akada ga bəza manjəhadani e mite bu ni. Nday ndahaŋ təhi ana ndahaŋ ni ahkado: “Mivia slelim ana kəli a, day kəhəɓumfəŋ ndo; miɗia limis ge kisim ana kəli a, day kitəwəm ndo.”

33 Nəɗəm nahkay ti adaba Zeŋ bay məbaray mis ni àra. Àra ti azum *dipeŋ do, əsi zum do. Nahkay lekələm kədəmum seteni aniviyu.

34 Nu *Wur ge Mis ti ni nàra. Nàra ti nu nəbu nəzum dipen, nəbu nisi zum. Nahkay lekələm kədəmum nu zal huɗ, nəvi vu goro ana zum. Kədəmum nu zləba ga ndam *məhəl hadam akaba ga ndam magudar zlam ndahaŋ.

35 Ay ti ndam ya təgəskabu məsər zlam ge Melefit ni dek təsəra Melefit əsəra zlam eɗeɗin a. »

Yezu naŋ a ahay ga Simu zal Feriziyen ni bu

36 Eslini zal *Feriziyen nahaŋ slimi gayan Simu azaloru Yezu afa gani a magam ga məzumkabu zlam. Yezu ɔru enjəa ti ahuriyu a ahay vu, tənəkə ka məzum zlam.

37 Wal hala nahaŋ abu a kəsa gani nani bu. Àra əcia ti Yezu naŋ avu azum zlam a ahay bu afa ga zal Feriziyen ni ti arəkioru àna tersel a kolombu sulumani bu.†

38 Àra ahuriya a ahay ni va ti əcik kələŋ ga Yezu, kə gəvay ga asak gayan, naŋ abu etəwi. Naŋ abu etəwi ti yam tuway gayan ni àbara asak ga Yezu a cəɗ, mək wal ni atəmadkia yam tuway na àna məhər ga ahər gayan a; kələŋ gani əfəki ma ka asak ga Yezu, ‡ mək əbəkə tersel ni ka asak ni.

39 Zal Feriziyen ya azaloru Yezu afa gani ni àra epia nahəma, àhi ana ahər: « Naŋ hini ti bay mahəngaray *pakama ge Melefit do. Tamal naŋ bay mahəngaray pakama ge Melefit ti akal əsəra wal hini ya enjifin ni ti naŋ wal hala. »

40 Yezu àra əsəra ere ye ti naŋ ajalay a ahər gayan bu na ti àhi ahkado: « Simu, ma goro abu nawayay nəhuk. » Simu nakəŋ àhi: « Dəm, məsi. »

41 Mək Yezu àhi: « Mis ndahaŋ cə təkəla duwa afa ga zal nahaŋ a; bələŋ gani akələy jik diŋ diŋ zlam, naŋ nahaŋ ni ti ni jik kru kru zlam.

42 Nday cecəeni sinɔu əfəŋ kə tay ga məpəlani bi nahəma, bay ga duwa ni àhi ana tay cəeni: “Kəpələmu duwa goro ni va ba.” » Yezu àhi ana Simu

* 7:27 Malasi 3.1. † 7:37 Kolombu gani nani ti təgray àna akur sulumani ya təzalay elbetir ni, sinɔu gani kay. ‡ 7:38 Məfəki ma ke mis ti adafaki mawayavani ahkay do ni magray səsi.

nakəŋ keti : « E kidiŋ gatay cœeni ni bu ni ti way aməgri səsı kay ana bay ga duwa ni way ? »

⁴³ Eslini Simu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nətamahay maslaŋa ya ti təmbərfəŋ siŋgu kayani ni. » Yezu àhi : « Ma gayak ti jiri. »

⁴⁴ Eslini Yezu àmbatkibiyu ma ka wal ni mək àhi ana Simu ahkado : « Kipi wal hini do aw ? Ka ya ti nəhəraya a ahay va afa gayak a ni ti kəcəhubiyu yam ga *məbaray asak ndo. Ay wal hini ti àbarua asak àna yam tuway a mək àtəmadkua àna məhər ga ahər gayəŋ a.

⁴⁵ Nak kəgru sa àna məfəku ma ka tuwər ndo. Ay ti wal ni kwa nəhəraya àmbrəŋ məfəku ma ka asak ndo.

⁴⁶ Nak kəgəskabu nu àna magraku amal ka ahər ndo. Ay ti wal ni àbəkua tersel ka asak a. §

⁴⁷ Nahkay nəhuk nahəma, àgrua səsı a kay, àwaya nu a kay, nani dək ti adəfaki zlam magudarani gayəŋ kayani ni məmbərfəŋana. Ay ti maslaŋa ya ti zlam magudarani gayəŋ gəzit mək təmbərfəŋa ni ti àwayay bay ya àmbərfəŋa ni kay do. »

⁴⁸ Mək Yezu àhi ana wal ni : « Zlam magudarani gayak ni məmbərfəkana. »

⁴⁹ Nday ya təzumkabu zlam akaba Yezu ni təra ticia ma gayəŋ na ti təhi ana ahər : « Way hini ku zlam magudarani ge mis nəŋgu ambərfəŋa ni way ? »

⁵⁰ Eslini Yezu àhi ana wal ni ahkado : « Melefıt àhəŋga kur a adaba kəfəkua ahər a palam. Sləka àna sulumani gayəŋ a. »

8

Wál ya tadəboru Yezu ni

¹ Yezu òru a kəsa gədəkani akaba a kəsa ciḃ-ciḃeni vu, àchi zlam ana mis, àhi *Ma Məweni Sulumani àki ka *Məgur ge Melefıt ana tay. Ndam maḃəbay naŋ kru mahar cœeni ni tòru akaba naŋ,

² wál ndahaŋ day tòru akaba naŋ. Wál nday nani ti Yezu àgariaba seteni ana ndahaŋ e kidiŋ gatay ba, ndahaŋ ti ni àhəŋgaraba tay a arməwər ba. Slimi ga wál nday nani nday hi : bəlaŋani Mari ya təzalay Mari ga kəsa Magədala ni. Naŋ ti Yezu àgariaba seteni adəskəla.

³ Nahaŋ ni Zeni wal ga Səza ; Səza gani nani zal asak ga bay *Erot. Nahaŋ ni ti ni Səzeŋ akaba wál nday ndahaŋ kay. Ka gani nani wál nday nani təbu təjənaki ata Yezu akaba ndam gayəŋ kru mahar cœeni ni àna elimeni gatay gatayani.

Bay mabəhad hilfi ga zlam (Meciyə 13.1-9 ; Mark 4.1-9)

⁴ Eslini mis təsləkabiya a kəsa gərgərani ba dək, tərəkia ka Yezu a. Təra təcakalava ti Yezu àhi ma ana tay àna ma *gozogul.

⁵ Àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa nahaŋ àhəraya òru e gili ga mabəhad hilfi ga zlam. Naŋ àbu abəhadoru hilfi ga zlam ni ti ɓal gani àdəgoru e divi bu. Nahkay mis təcəlki, edidəŋ day təndaba.

⁶ ɓal gani keti àdəgoru ka pələḃ ya had àhəcaki ni, nahkay ka ya ti àfətaya nahəma, àhəraba adaba yam àhəci.

⁷ ɓal gani keti àdəgiyu a adak vu. Ka ya ti àfətaya, àbu adək nahəma, adak ni təngecekabá.

⁸ ɓal gani keti àdəgoru ka had sulumani. Àra àfətaya ti àbi bəza. Ku ahər gani bəlaŋ tekedi bəza agray diŋ. » Yezu àra àhia ma na ana tay a nahkay ti àzlacay, adəm : « Maslaŋa ya ti slimı àfəŋ ge mici zlam nahəma, mici lala ! »

Yezu adəm ma àna ma gozogul ti kamam

(Meciyə 13.10-17 ; Mark 4.10-12)

⁹ Ndam maḃəbay Yezu ni təhi ahkado : « Dəfiaba ma *gozogul na ana leli a. Awayay adəmvaba mam ? »

§ 7:46 Ka sarta gani nani ti, ka ya ti təzalakabu mis ga məzum zlam mək maslaŋa gani ènjia afa gatay ni ti təcəhibiyu yam ga məbaray asak, təgri sa ana məfəki ma ka tuwər, akaba tagraki amal ka ahər. Ay zal Feriziyəŋ ni àgri zlam nday nani ana Yezu ndo.

10 Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Lekuləm ti Melefit àdəfikiaba zlam maŋgahani àki ka Məgur gayəŋ na ana kəli a, ti kəsərum. Ana mis ndahaŋ ti àdəfikiaba ana tay a vay-vay ndo. Àhi ana tay àna ma gozogul ciliŋ. Melefit àgray nahkay ti

“Ku tamal taməŋjaləŋ ka zlam nəŋgu ni, ti pi ba ;
ku tamal təbi slimi ana pakama nəŋgu ni ti ci ba.” * »

Yezu adafaba ma gozogul ga bay mabəhad hilfi ga zlam na

(Meciyə 13.18-23 ; Mark 4.13-20)

11 Yezu àhi ana tay keti : « Ma *gozogul ni awayay adəmvaba ti nahkay hi : hilfi ga zlam ya təbəhad ni, àzavu akaba pakama ge Melefit.

12 Mis ndahaŋ təbu, nday akada divi ya ti hilfi ga zlam àdəgaki ni : ti cia pakama ge Melefit a, ay *Seteni ara ahəliaba pakama nana ana tay a ahàr ba. Awayay ti təfəki ahàr ke Melefit ba. Adaba tamal təfəki ahàr ke Melefit ti Melefit ahəŋgay tay.

13 Mis ndahaŋ day təbu, nday akada pəlad ya ti hilfi ga zlam àdəgaki ni : ti cia pakama ge Melefit na ti təgəskabu àna məmərani. Ay pakama nani àhuriviyu ana tay a məbəruv vu do, akada ge sliri ya ti tòru a had vu do ni. Nahkay ti təfəki ahàr ke Melefit ga hayaŋani ciliŋ. Ka ya ti ti cia zləzladana ti təmbrəŋ, təfəki ahàr va do həya.

14 Mis ndahaŋ təbu, nday akada hilfi ga zlam ya ti àdiyu a hud ga adak vu ni : ti cia pakama ge Melefit a ti təgəskabu. Ay ku tamal təgəskabə nəŋgu ni, majalay ahàr kay ariva ana tay a, təjalaki ahàr ke elimeni akaba zlam ndahaŋ ya tigi eri ni. Zlam nday nani teŋgecekabu zlam akada ga adak ni ; ndam nday nani təbu akada ga zlam ya àbia bəza ti bəza gani təndəh ndo ni.

15 Hilfi ga zlam ya àdəgoru ka had sulumani ni təzavu akaba mis ya məbəruv gatay sulumani, tawayay

Melefit ni. Nday gani ti cia ma ge Melefit na ti àgəjazlki ahàr ka tay do. Nahkay takoru àna naŋ kama kama, təmbrəŋ do, tagray zlam sulumani akada ga zlam ya ti abi bəza ni. »

Pakama àki ke ceŋgel

(Mark 4.21-25)

16 Yezu àhi ana tay keti : « Maslaŋa ya ti ebeftey ceŋgel ti ahəmbaki mandaray, ahkay do ni afiyu a zuh slalah vu ni ti àbi. Afəkad ka məlaŋ zaŋani sawaŋ, adaba awayay ti ndam ya təhuriyu a ahay vu ni tipi masladay ge ceŋgel ni.

17 Nədəm nahkay ti adaba zlam ya ti maŋgahani ni dek amaŋgazlavu, zlam ya ti madafani faŋ do ni dek emicivu vay-vay daya.

18 Nahkay bumi slimi lala ahəmamam ti kicəm pakama ni. Adaba maslaŋa ya ti zlam gayəŋ àbu ni ti atəvikivu. Ay maslaŋa ya ti zlam gayəŋ àbi nahəma, ku zlam gəziteni ya ti àdəm àŋgəta ni day atəzafəŋa. »

Məŋ ga Yezu akaba bəza ga məŋ ga Yezu

(Meciyə 12.46-50 ; Mark 3.31-35)

19 Eslini ata məŋ ga Yezu akaba bəza ga məŋ ga Yezu tərəkia ka Yezu a. Təra tinjia ti ti sliki mərəkiani disl koksah adaba mis təvu ka məlaŋ gani nani dal-dal.

20 Nahkay mis təhikabiyu ma, təhi : « Ata muk akaba bəza ga muk təbu e mite bu, tihindi kur. »

21 Yezu nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Mmawa akaba bəza ga mmawa nahəma, nday ya ti təbi slimi ana pakama ge Melefit, mək tagray təwi àna naŋ ni. »

Yezu azlacaki ka aməd

22 A vad nahaŋ Yezu àcəliyu a *slalah ga yam vu akaba ndam madəbay naŋ ni, àhi ana tay : « Tokumum, mədəgum gwar ke ledi ga dəluv ni. » Nahkay nday nakəŋ təsləka.

23 Nday təbu takoru ti Yezu àdiya e dəwir va dəŋ. Ka ya ti naŋ àvu e dəwir bu ni ti aməd gədəkani àkəzlabiyu ka ahàr ga yam ni, mək yam ni àjabasliy

* 8:10 Izayi 6.9.

a slalah ga yam ni vu, awayay arəhvù wudak, nahkay gəzit akal tizi kədap.

²⁴ Eslini ndam madəbay naŋ ni təhədakfəŋiyu, tēpidək naŋ, təhi : « Gədakani, gədakani, məbu miji timey ! » Yezu nakəŋ àra èpidəkva ti àzlacaki ka aməd ni akaba ka yam ya ti acəloru agavəla ni bəra. Àra azlaca nahkay ti aməd ni àmbrəŋ makəzlani, yam ni day àmbrəŋ madađani, yam ni ègia degika.

²⁵ Yam ni àra ègia degika ti Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni ahkado : « Kəfumku ahàr do ni ti ahəmamam ? » Ndam madəbay naŋ ni aŋgwaz àwəra tay a dal-dal, adaba ere ye ti tìpi ni àgria ejep ana tay a àsabay. Təzlapay e kidiŋ gatay bu, tədəm ahkado : « Naŋ hini ti way ? Aməd akaba yam day àhi ma ana tay, ticiiki slimi ni ! »

Yezu agariaba seteni a kay ana zal Zerasa a

(*Meciy# 8.28-34 ; Mark 5.1-20*)

²⁶ Nday nakəŋ tìnjiyu ke ledi ga dəluv ni. Ledi nani ka had Zerasa, ndeva ndeva akaba had *Gelili.

²⁷⁻²⁸ Zal nahaŋ àbu ga kəsa nani ; seteni təniviyyu a ahàr vu, àpəsa àbakabu zlam ndo, àndəhad a ahay bu ndo daya. Məlaŋ gayan ti e kidiŋ ge mindiviŋ bu. Àra èpia Yezu naŋ àbu ahəraya a *slalah ga yam ni ba ni ti àzlah kay kay, àrəkia. Àra ènjikia ti àbəhad mirdim, àdəd kè meleher gayan. Àhi àna zlahay ahkado : « Nak Yezu Wur ge Melefit naŋ agavəla driŋ ti kadəbafua mam ? Nəgruk kam-kam, kəgru daliya ba ti. »

²⁹ Àdəm nahkay ti adaba Yezu àhi ana seteni ni : « Həraya a maslaŋa hini ba. » Zal nani ti kwa ahaslani seteni ni àgray naŋ sak kay. Ka ya ti naŋ àbu agray naŋ ni ti mis təwəla àna jejirbi a, təbiviya sisel a asak va akaba tājəga naŋ a. Akaba nani dek ètiri ndo, èhəbkaba zlam ya təwəl naŋ àna naŋ na, mək seteni ni àzoru naŋ a huđ gili vu.

³⁰ Zal seteni ni àra àhia ana Yezu a « Kəgru daliya ba » ti Yezu àhi : « Slimi gayak way ? » Àhi : « Slimi goro Gaslka. » Àdəm nahkay ti adaba seteni təniviyyu kay.

³¹ Eslini seteni nday nani təbu təgri kam-kam ana Yezu, təhi : « Kəgaroru leli e *evid gədakani vu ba ti.† »

³² Mədrəs təbu kay təzum zlam ka ahar bəlaŋ a həma bu. Nahkay seteni ni təhi ana Yezu : « Kam-kam, məhuriviyyu ana mədrəs teguni ti. » Mək Yezu nakəŋ àvi divi gani ana tay.

³³ Yezu àra àvia divi gana ana tay a ti seteni ni təsləkiaba ana zal nakəŋ a, təcəlivù a ahàr vu ana mədrəs ni. Nahkay mədrəs ni dek təndaya ahàr a kirim-kirim, tàra tədəguyu a dəluv ni vu cizliv cizliv, mək yam ni àbazla tay a.

³⁴ Ndam majəgay mədrəs ni tàra tìpia ere ye ti àgravu na ti tədəgiki ana hwa tidizl, təŋgəhadioru ma gani ana ndam ya a kəsa bu ni akaba nday ya ti e gili ni.

³⁵ Mis tàra ticia ma na ti təhəraya ge mipi ere ye ti àgravu na, tərəkia ka Yezu a. Tàra tìnjia ti tìpi zal ya ti seteni təsləkiaba ni, àŋgaba ègia sulumana, naŋ manjəhadani digusa kə gəvay ga asak ga Yezu, məbakabu azana gayan ka vu. Tàra tìpia naŋ a ti aŋgwaz àdəgakia ka tay a dal-dal.

³⁶ Eslini mis təbu, tìpia ga Yezu ya àhəŋgaraba zal ya seteni təniviyyu na, təŋgəhad ma gani ana mis ya tàra ni.

³⁷ Ndam ga had Zerasa dek tàra ticia ma gani nana ti təhi ana Yezu məsləka ka had gatay a, adaba aŋgwaz àdəgakia ka tay a àsabay. Nahkay Yezu àhuriyyu a slalah ga yam ni vu, awayay asləka.

³⁸ Eslini zal ya ti seteni təsləkiaba ni àhi ahkado : « Nadəboru kur ti. » Yezu àhi : « Aha ! Sləka,

³⁹ ŋgoru a magam gayak, kàru kəŋgəhad ere ye ti Melefit àgruk ni dek ana mis. » Nahkay zal nakəŋ àsləka, òru àŋgəhad ere ye ti Yezu àgri ni dek ana ndam ga kəsa ni dek.

† 8:31 Evid gədakani ti məlaŋ ya tədəm a huđ ga had vu ni. Melefit aməbiyyu seteni dek e evid gani vu hayaŋ, kəlaŋ gani ka mandav ga məlaŋ ti amatrađkivu tay ga kaŋgayani.

Yezu ahəŋgaraba wal nahaŋ akaba wur dahalay a

(Meciyu 9.18-26 ; Mark 5.21-43)

⁴⁰ Yezu àŋgoru gwar ke ledi ga dəluy ni akaba ndam maɗəbay naŋ ni. Tòru tìnjua ti mis dal-dal təgəskabá Yezu àna məmərana, aɗaba nday dek təbu tajəgay naŋ.

⁴¹ Eslini zal nahaŋ naŋ àbu, slimi gayaŋ Zayros, naŋ gəɗakani ga ahay ga *mahəŋgalavù Melefit, àrəkia ka Yezu a, àbəhadì mirdim grik meleher ndiɓ ana had kà asak ga Yezu. Àhəŋgalay naŋ, àhi mōru a magam afa gani,

⁴² aɗaba wur gayaŋ awayay amət. Wur nani ti wur dahalay, vi gayaŋ agray kru mahar cɛ. Zal nani ti wur gayaŋ nahaŋ àbi.

Yezu naŋ àbu akoru afa gani ti mis dal-dalani ni tēveliŋia ahàr a, məsufani tekeɗi àsuf koksah.

⁴³ Eslini wal nahaŋ àbu, mimiz asləkafəŋa agray vi kru mahar cɛ. [Ègwejelekaba zlam gayaŋ a dek afa ga ndam məsər haf a ay ti] maslaŋa bəlaŋ èsliki mahəŋgaraba naŋ a ndo.

⁴⁴ Nahkay wal ni àhəɗakfəŋbiyu kà Yezu gwar kələŋ, ènjifiŋ kà ma ga azana gayaŋ. Àra ènjifiŋa ti mimiz ya asləkafəŋa ni àmbrəŋ naŋ, wal ni àŋgaba hɔya.

⁴⁵ Eslini Yezu àɗəm : « Way ènjifu way ? » Ku way way do àɗəm : « Nu do, » mək Piyer àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Gəɗakani, mis ni damkulkul timey ! »

⁴⁶ Yezu àɗəm : « Aha ! Mis ènjifua, aɗaba nəsəra njəɗa goro àhəŋgaraba maslaŋa. »

⁴⁷ Wal ni àra àsərkia àbu koksah nahəma, àrəkia ka Yezu a àna məgəgərani slaɓ slaɓ, àbəhadì mirdim meleher ndiɓ ana had, àŋgəhadaya ere ye ti àzəkiyu naŋ ti mìnjiŋ kà azana ga Yezu ni kə meleher ge mis na dek. Àŋgəhadaya gayaŋ ya àŋgaba hɔya ni ana tay a daya.

⁴⁸ Eslini Yezu àhi ahkado : « Wur goro ni, Melefit àhəŋga kur a aɗaba

kəfəkua ahàr a palam. Sləka, ru àna sulumani. »

⁴⁹ Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapay nahkay ni ti maslaŋa nahaŋ ènjia. Maslaŋa gani nani àsləkabiya afa ga gəɗakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit na, àhi : « Wur gayak nakəŋ èndeverva. Kìwisiri ahàr ana mɔsi va ba. »

⁵⁰ Yezu àra ècia ma nana ti àhi ana Zayros ahkado : « Aŋgwaz àwər kur ba, fəku ahàr ciliŋ, Melefit amahəŋgaraba naŋ a. »

⁵¹ Nahkay tòru afa ga Zayros nakəŋ.

Yezu òru ènjua ti àcafəŋa mis a dek ga məhuriyani a ahay vu akaba naŋ a. Àvi divi ana ata Piyer, Zeŋ, Zek akaba bəŋ ga wur ni ata məŋ ga wur ni ga məhuriyani akaba naŋ ciliŋ.

⁵² Mis ya təbu eslini ni dek təbu tagray delələ, titəwi wur ni. Ay ti Yezu àhi ana tay ahkado : « Kìtəwəm ba. Wur ni àmət ndo, naŋ àbu enji dəwir timey. »

⁵³ Àra àhia pakama ana tay a nahkay ti tēyefiŋ, aɗaba təsəra wur na àməta àndava.

⁵⁴ Eslini Yezu àzay ahar ga wur ni, àzalay naŋ, àhi : « Wur goro ni, piɗekvu. »

⁵⁵ Àra àzala wur na nahkay ti sifa àŋgiva ana wur na mək ècik cəkwaɗ hɔya. Eslini Yezu àhi ana tay təvi zlam məzumani.

⁵⁶ Ere ye ti àgravu ni àgria ejep ana ata bəŋ ga wur nday ata məŋ ga wur na àsəbay. Ay Yezu àhi ana tay : « Kəhumi ma gani ana maslaŋa ba. »

9

Yezu aslər ndam asak gayaŋ kru mahar cɛeni ni

(Meciyu 10.5-15 ; Mark 6.7-13)

¹ A vad nahaŋ Yezu àzalakabu ndam gayaŋ kru mahar cɛeni ni, àvi njəɗa ana tay ga misliki magariaba seteni weley weley do dek ana mis a akaba ga mahəŋgaraba mis a.

² Awayay asləroru tay ga məhi pakama ana mis àki ka *Məgur ge Melefit akaba ga mahəŋgaraba ndam ga arməwər a.

³ Àhi ana tay ahkado : « Kədəgum nihi nahəma, kəzum zlam a ahar vu ba ; ku aday, ku mbolu, ku zlam məzumani, ku siŋgu. Kəhəlum endəwi cə cə ba daya.

⁴ Ay tamal maslaŋa àhəliya kəli a ahay va afa gana nahəma, njəhaduma eslina ; kəmbatum ahay nahaŋ ba duk abivoru ana vad gekəli ya akəsləkuma ni.

⁵ Ka mələŋ ya ti akəhurumiyu, təgəskabu kəli do nahəma, sləkumaba a kəsa nani ba. Ka ya ti kəsləkuma ni ti təkumkaba had kə asak gekəli a. * Nahkay ti atəsərki ka magudar zlam gatay ni. »

⁶ Nday nakəŋ təhəlvu, təsləka təhioru *Ma Məweni Sulumani ana mis a kəsa gərgərani bu dek ; təhəŋgaraba ndam ga arməwər a ka mələŋ ya ti tōru na dek.

Pakama ya tədəmki ka Yezu ni ahəli ahàr ana bay Erot

(Meciy# 14.1-12 ; Mark 6.14-29)

⁷ Erot bay Gelili ni àra ècia pakama ge mis ya ti tədəmki ka Yezu na dek ti àhəlia ahàr a, adaba mis ndahaŋ tədəm Yezu ti naŋ Zeŋ bay məbaray mis ni, àŋgaba e kisim ba.

⁸ Mis ndahaŋ ti ni tədəm Eli bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni àŋgazlavu. Mis ndahaŋ keti tədəm naŋ biliŋ ga ndam ya təhəŋgaray pakama ge Melefit ahaslani ni, àŋgaba e kisim ba.

⁹ Eslini Erot zla ti àdəm ahkado : « Nèkelkia ahàr ke Zeŋ a, ay ti maslaŋa ya ti nici təzlapaki ni ti nani way ? » Nahkay ti awayay mîpi Yezu.

Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu zlam

(Meciy# 14.13-21 ; Mark 6.30-44 ; Zeŋ 6.1-14)

¹⁰ A vad nahaŋ ndam *asak ga Yezu ni təsləkabiya ka mələŋ ya Yezu àsləroru tay na. Tàra təsləkabiya ti tənğəhadıaba ere ye ti təgrabiyu na dek. Eslini Yezu nakəŋ àhəl tay ka ahàr gatay ciliŋ, tōru gwar a kəsa nahaŋ vu ; slimi ga kəsa ni Beceyda.

¹¹ Mis dal-dalani ni tàra ticia Yezu àdoru a Beceyda ti tədəboru naŋ a asak vu. Tàra tijnikia ka Yezu a ti Yezu nakəŋ àgəskabu tay, àzlapiki ka Məgur ge Melefit ana tay, àhəŋgaraba ndam ya tēbesey do na daya.

¹² Fat àra àndəhadə ahàr a zla nahəma, ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni təhədəkfəŋiyu, təhi ahkado : « Hi ana mis ni dek təsləka, tōru a kəsa gərgərani ni vu ahkay do ni tōru a ahay ge mis ye e gili ni vu, tədəboru zlam məzumani akaba mələŋ mandəhadani, adaba ahalay ti leli a huđ gili bu. »

¹³ Eslini Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àdəm : « Lekələm lekələmeni vumi zlam məzumani ana tay. » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « *Dipeŋ àfəŋ kə leli zlam tàkivu kilif cə ciliŋ. Kawayay ti mōru məsukumibiyu zlam məzumani ana mis dekeni hini aw ? »

¹⁴ Mis zawalani ye eslini ni agray dəbu zlam. Yezu nakəŋ àhi ana ndam madəbay naŋ ni : « Humi ana mis ni ti tənğəhadə njəlukluk kru kru zlam, kru kru zlam. »

¹⁵ Ndam madəbay naŋ ni təgray ere ye ti naŋ àhi ana tay ni. Nahkay mis ni tənğəhadəkabu njəlukluk.

¹⁶ Eslini Yezu nakəŋ àhəl dipen zlamani tàkivu kilif cəeni ni, àmənjouru e melefit vu, àgri səsı ana Melefit àki ka zlam məzumani nday nani. Àra àgria səsı a ti èsekaba, àbi ana ndam madəbay naŋ ni ti tidi ana mis dal-dalani ni.

¹⁷ Mis ni dek təzum təzum, tərəhkaba. Kələŋ gani təcakalakabu məgəjəni gani, tərəhvù hətək kru mahar cə àna naŋ.

Piyer adəm Yezu naŋ Krist Bay gədakani ya amara ni

(Meciy# 16.13-19 ; Mark 8.27-29)

¹⁸ A vad nahaŋ Yezu naŋ àbu cak, ahəŋgalay Melefit. Ndam madəbay naŋ ni day təbu eslini. Yezu èhindifinja ma kə tay a, àhi ana tay ahkado : « Mis dal-dalani ya tadəbay nu ni ti tədəm nu ti nu way ? »

* 9:5 Mətukkaba had ga kəsa kə asak a ti adafaki təmbərbu ndam ga kəsa ni, təwayay tay va do.

19 Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Mis ndahaŋ tədəm nak Zeŋ bay məbaray mis ni, mis ndahaŋ tədəm nak Eli, mis ndahaŋ ti ni tədəm nak bilin ga ndam ya təhəŋgaray pakama ge Melefit ahaslani ni, aŋgaba e kisim ba. »

20 Eslini naŋ nakəŋ àhi ana tay keti : « Lekulum ti kədəmum nu ti nu way ? » Piyer àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nak *Krist *Bay gədəkani ya Melefit àslərbiyu ni. »

Yezu adəm aməmət mək amanğaba e kisim ba

(Meciyu 16.20-28 ; Mark 8.30-9.1)

21 Yezu àra ècia ma ge Piyer na ti àhi ma ana tay àna ləgay, àdəm ahkado : « Iy nahkay. Ay ti kədəfumi nu ana maslaŋa ba simiteni. »

22 Àhi ana tay keti : « Ahàr àdəm nu *Wur ge Mis ti nəcakay daliya dal-dal. Nday gədəkani ni, gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsar Wakita ge Melefit ni atawayay nu do, atakad nu. Mək a huđ ga vad mahkərani bu anaŋgaba e kisim ba. »

23 Eslini àhi ana tay dek ahkado : « Tamal mis awayay madəbay nu nahəma, ahàr àdəm məmbrəŋ ere ye ti awayay ni, ku tamal təgri daliya kəlavad, *tadarfəŋ naŋ kà təndal nəŋgu ni miβesey. Tamal mis awayay madəbay nu ti mągray nahkay.

24 Maslaŋa ya ti àdəm ajəgur sifa gayan, awayay amət ba ni ti emiŋ. Maslaŋa ya ti emiŋ sifa gayan azuhva nu ti aməjəgur sawaŋ, aməmət day-day do.

25 Tamal mis aŋgəta elimeni ga duniya na dek mək èjiŋa ahàr gayan a ti elimeni gani aziaya mam ?

26 Nu Wur ge Mis ti anara àna njəda goro a, ga Baba goro a, akaba ga *məslər gayan *njəlatani na. Tamal maslaŋa aŋgwaz awər naŋ, adəm naŋ mis goro do, àsər pakama goro do nahəma, nu Wur ge Mis day ka ya ti anara ni anədəm naŋ mis goro do. »

27 Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma, e kiđiŋ ge mis ya təbu ahalay

ni bu ni ti, wuđaka ndahaŋ atəmət ti etipia *Məgur ge Melefit a day kwa. »

Vu ga Yezu ambatvu kə meleher ga ndam madəbay naŋ ni

(Meciyu 17.1-8 ; Mark 9.2-8)

28 Agray gosku sekwa ka ahàr ga pakama gayan ya àdəm ni zla ti Yezu àzay Piyer, Zek akaba Zeŋ, təcəloru a həma vu ga mahəŋgalay Melefit.

29 Ka ya ti naŋ àbu ahəŋgalay Melefit nahəma, eri gayan ni àmbatvu nahaŋ, azana ka vu gayan day tiğia bəđ-bəđ talla, ahəlabə eri a vərut.

30 Eslini həya mis ndahaŋ cə təbu təzlapay akaba Yezu, nday nani ata Məwiz nday ata Eli.

31 Nday təbu tipivu a masladani ge Melefit bu. Təzlapaki ka məmət ga Yezu ya amoru məmət a Zerəzalem ge mendeveŋ təwi ya Melefit àvi ni.

32 Nday təbu təzlapay nahkay ti ata Piyer ti ni dəwir àza tay a. Tàra tēpidəkva ti tēpi masladani ga Yezu akaba mis cəni micikeni akaba naŋ ni.

33 Ka ya ti ata Məwiz nday ata Eli təbu tasləkafəŋa kà Yezu a nahəma, Piyer àhi ana Yezu : « Gədəkani, leli məbu ahalay ti àbəlay. Mara mivicey ahay mahkər : bəlaŋ gayak, bəlaŋ ge Məwiz, bəlaŋ ti ni ge Eli. » Àdəm nahkay ti adaba àsər ere ye ti àdəm ni do.

34 Piyer naŋ àbu azlapay nahkay ti məgudunğuduŋ àhərkiaya ka tay a, aŋgah tay. Ka ya ti məgudunğuduŋ ni àhərkiaya ka tay a ni ti ndam *madəbay Yezu mahkərani ni aŋgwaz àdəgakia ka tay a.

35 Dəŋgu ga maslaŋa àhənday a məgudunğuduŋ ni bu, àdəm : « Naŋ hini ti wur goro, nədaba naŋ ga məgru təwi a. Gəsumiki pakama. »

36 Dəŋgu ni àra àhənday va do ni ti tēpi Yezu naŋ bəlaŋ ka ahàr gayan. Ka gani nani nahəma, ndam madəbay Yezu mahkərani ni tənəhadə àna ma gana te-te a, təhi ana maslaŋa ndo.

Yezu agariaba seteni ana wur na-haŋ a

(Meciyu 17.14-18 ; Mark 9.14-27)

37 Hajəñ gani Yezu akaba ndam mađəbay nañ mahkərani ni təndaya ahàr a həma ni ba. Tàra tàhəraya ti mis dal-dal tərəkia ka Yezu a.

38 E kidīñ ge mis dal-dalani ni bu ni ti zal nahañ nañ àvu, àzlah, àđəm : « Məsi, kam-kam nahəñgalay kur, mənjukı ka wur goro ni ti adaba wur goro nahañ àbi.

39 Seteni àniviyu a ahàr bu, agəs nañ, azlah həya, adadáy nañ kay kay, guzləbuc krup-krup a ma bu. Àgəsa nañ a ti agri daliya dal-dal, àmbrəñ nañ weceweci do.

40 Nəhəñgala ndam mađəbay kur na ti tğariaba, ay ti tislíkı ndo. »

41 Eslini Yezu àđəm : « Lekələm ye e hini vu ni ti kəfumki ahàr ke Melefit do, lekələm ndam magudar zlam ! Nu ananjəhad akaba kəli kaŋgaya waw ? Nu enebesı ana kəli kaŋgaya waw ? » Mək àhi ana bəñ ga wur ni : « Zəbiya wur na ahalay a. »

42 Wur ni nañ àbu arəkia ka Yezu a ti seteni ni àdi nañ ana mələñ, adadáy nañ kay kay. Eslini Yezu àzlacaki ke seteni ni, àgariaba ana wur na, mək àvi wur ni ana bəñani ni.

43 Mis ye eslini ni tàra tìpia ti njəda ge Melefit àgria ejep ana tay a dal-dal, adaba njəda gani nani àtama zlam ndahañ a dek.

Yezu adəmki ma ka daliya ya atəgri ni
(Meciy# 17.22-23 ; Mark 9.30-32)

Ere ye ti àgray ni dek àra àgria ejep ana mis na dek, nday təbu təzlapaki kekilenə ti Yezu àhi ana ndam mađəbay nañ ni :

44 « Nawayay nəziaba azay slimi ana kəli a, cəm lala, àgəjazlki ahàr ke kəli ba. Atədəfiki nu *Wur ge Mis ana mis ti tara təgəs nu. »

45 Pakama ga Yezu ya àđəm ni ti ndam mađəbay nañ ni tìciaba ndo. Hud ga ma gani nani ti manğahkiani ka tay, ti tìciaba ba. Ay aŋgwaz àgrafəña tay ge mihindifiña ma na.

Gəđakani ya àtam mis ndahañ ni ti way ?

(Meciy# 18.1-5 ; Mark 9.33-37)

46 A vad nahañ ndam *mađəbay Yezu ni təbu tagray gejewi. Təđəm ahkado : « E kidīñ geli bu ni ti way gəđakani àtam mis ndahañ ni way ? »

47 Yezu àra àsəra majalay ahàr gatay na ti àzay wur gəziteni, àfəkad kə gəvay gəyən,

48 mək àhi ana tay : « Tamal ti maslaña àgəskabá wur hina azuhva nu a nahəma, àgəskabá nu a daya. Tamal ti maslaña àgəskabá nu a nahəma, àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya. Nahkay bay ya ti nañ gəziteni e kidīñ gekəli bu dek, èsli mis ndahañ ni do ni ti nañ nani gəđakani sawən. »

Maslaña ya ti àcafəña kəli kə zlam a do ni ti agriki təwi ana kəli
(Mark 9.38-40)

49 Eslini Zeñ àzlapay, àhi ana Yezu ahkado : « Gəđakani, mìpia maslaña nahañ a, àgariaba seteni ana mis àna slimi gayak a, nahkay məđəm macafəña nañ a, adaba nañ mis geli do. »

50 Ay ti Yezu àđəm : « Kəcumfəña nañ a ba, adaba maslaña ya ti àwayay magudar təwi gekəli do nahəma, agriki təwi ana kəli. »

Yezu nañ àbu akoru a Zerəzalem, ndam Samari təgəskabu nañ do

51 Sarta ga Yezu ènjia ga morona e melefit vu wudak nahəma, àzay divi ga moroni a Zerəzalem, àđəm ere ye ti acafəña nañ ga morona ni ti àbi.

52 Nahkay àsləroru mis kama gəyən gwar ka had Samari. Nday təbu ka ahàr divi ti təhuriyu a kəsa nahañ vu ga maslamalikabu mələñ.

53 Ay ndam ga kəsa nani təwayay məgəskabu nañ do, adaba tìcia nañ àbu akoru a Zerəzalem palam.

54 Ndam mađəbay nañ ata Zek, Zeñ tàra tìcia pakama nana ti təhi ana Yezu : « Bay geli, kawayay ti məhi ana aku ti mādaya e melefit ba, məzumaba tay a waw ? »

55 Yezu àra ècia pakama gatay na ti àmbatkibiyu ma ka tay, àləgi ana tay.

56 Mək təzay divi ga moroni a kəsa nahañ vu.

Ndam ya ti tawayay madabay Yezu ni
(Meciyu 8.19-22)

⁵⁷ Yezu akaba ndam madabay nan ni tãbu takoru e divi bu nahãma, zal nahan arakia ka Yezu a, àhi ahkado : « Ka melañ ya akoru ni dek ti anadãboru kur. »

⁵⁸ Yezu àhãngrifãñ, àhi ahkado : « Mbiki † tãbu àna evid gatay, evidin day tãbu àna lala gatay, ay nu *Wur ge Mis ti nãbi àna melañ mandãhadani bi. »

⁵⁹ Yezu àhi ana maslaña nahan : « Dãbabiyyu nu. » Maslaña nani àhãngrifãñ, àhi : « [Bay goro,] vu divi nakoru nilibiya baba goro a day. »

⁶⁰ Eslini Yezu àhi : « Ndam ya tawayay madabay nu do ni ti nday akada kisim. Nahkay mbrãñ tay ti tili vu gatay. Nak ti ru kãhi ma ga *Mægur ge Melefit ana mis sawa.ñ. »

⁶¹ Maslaña nahan keti àhi ana Yezu : « Nadãbay kur, Bay goro ni. Ay ti vu divi nakoru nãgria sa ana ndam ga huã ahay goro a day. »

⁶² Yezu àdãm : « Maslaña ya ti awayay agray tãwi ga Mægur ge Melefit mæk ajalaki ahãr ka zlam ndahan ni ti nañ akada bay ya ti atãhad vãdan àna sla mæk amãnjoru kãlãñ ni. Maslaña nani ti àgray tãwi ga Mægur ge Melefit koksah. »

10

Yezu aslãr mis kru kru adãskãla mahar cã

¹ Bay geli àday mis ndahan kru kru adãskãla mahar cã, * awayay aslãroru tay cã cã ti tãru enji gayañ a kãsa vu ka melañ ya nañ amoru ni dek.

² Àhi ana tay : « Mis ya ti tici pakama goro fañ ndo ni nday kay, nday akada ga zlam ya ti tabaz zlam a vãdan bu ni, ay ti ndam mabaz zlam ni tãbi kay bi. Nahkay si kahãngalum Melefit Bay ga vãdan ni ti mãslãrbiyyu ndam mabaz zlam a vãdan gayañ ni bu.

³ Dægum. Nihi ti nãslãroru kãli e kidin ge mis vu akada ga bãza tãmbak e kidin ga kãrã gili bu ni.

⁴ Kãhãlum zlam ba, ku mbici, ku mbolu, ku kimaka. Kicikãm e divi bu ga mægri sa ana mis ba daya.

⁵ Wudaka kãhurumiyyu a ahay vu afa ge mis lu nahãma, dãmum : “Melefit mægri sulum gayañ ana huã ahay hini.”

⁶ Tamal mis sulumani àvu a ahay gani nani bu ni ti sulum ge Melefit ya kãdãmum ni anjãhadki. Tamal mis sulumani àvu bi nahãma, sulum ge Melefit ya kãdãmum ni anjãkia ke kãli a.

⁷ Ka ya ti kãhurumiyya a ahay va afa ge mis a nahãma, njãhaduma eslina hãya. Kãmbatum ahay nahan ba. Zlam mãzumani akaba zlam miseni ya ti tãvi ana kãli dek ni ti zulum, sãm : adãba bay magray tãwi ti agãski tãvi endif gayañ.

⁸ Ka ya ti kãnjumiyya a kãsa va mæk tãgãskabã kãli a nahãma, zulum zlam ya tãvi ana kãli ni,

⁹ hãngarumaba ndam gatay ya tãbesey do na, humi ana ndam ga kãsa gani : “*Mægur ge Melefit enjikia ke kãli a.”

¹⁰ Ay tamal ti kãnjumiyya a kãsa va mæk tãgãskabu kãli do nahãma, cikãma a dalaka ba. Humi ana tay :

¹¹ “Ku had ga kãsa gekãli nãngu ni mãslãdikaba ana kãli ka asak geli a.† Nahkay ti kãsãrum Melefit day àmbrãña kãli a. Ku tamal nahkay nãngu ni, sãrumki Mægur ge Melefit ti enjia.” »

¹² Yezu àhi ana tay keti : « Nãhi ana kãli nahãma, ka fat ya ti Melefit agray seriya ni ti ku ndam *Sodom nãngu ni seriya ge Melefit ya amagrafãña kã tay a ni ngulum emisli ga ndam ga kãsa gani nani ya tãgãskabu kãli do ni do. »

Ndam ga kãsa ya tãfãki ahãr ka Yezu do ni atasay cicih
(Meciyu 11.20-24)

† 9:58 Mbiki ti mis ndahan tãdãm « mbiti. » * 10:1 A wakita ndahan bu tãdãm mis kru kru adãskãla.

† 10:11 Mãslãdikaba had ga kãsa kã asak a ti adãfãki tãmbãrbu ndam ga kãsa ni, tawayay tay va do.

13 Yezu àdám keti : « Akəsúm ci-cihi, ndam Koraziñ ! Akəsúm ci-cihi, ndam Beceyda ! Adába mam, nàgra zlam a kay ya mis tìpi day-day ndo na a kəsa gekəli ba. Tamal nàgray zlam nday nani e Tir ahkay do ni a Sidon nahəma, amal ndam ga kəsa nday nani təmbrəña zlam magudarani gatay na kwa ahaslana àndava. Amal tàmbatkaba majalay ahàr gatay a, tàbakabá mbolu ka vu a akada ga azana na, tənjàhadá e viti ba. †

14 Ay ka fat ya ti Melefit amagra y seriya ni ti seriya ya ti amagrafəña kà ndam Tir akaba ndam Sidon a ni ti ngulum emisli gekəli ni do.

15 Lekələm ndam Kafarnahum, kəhumi ana ahàr akədəgum e melefit vu aw ? Aha ! Akədəgum ti ka məlan ge *kisim sawaŋ. »

16 Àhi ana ndam madəbay naŋ ni : « Maslaŋa ya ti èciikia ma ana kəli a nahəma, ècəkia ma ana nu a daya. Maslaŋa ya ti àgəskabu kəli ndo nahəma, àgəskabu nu ndo daya. Maslaŋa ya ti àgəskabu nu ndo ni ti àgəskabu Bay ya ti àslərbiyu nu ni ndo daya. »

Mis kru kru adəskəla mahar cəeni ni tasləkabiya

17 Ka ya ti nday kru kru adəskəla mahar cəeni ni tasləkabiya ni ti nday àna məmərani. Təhi ana Yezu ahkado : « Bay geli, ku seteni tekefì tìciikia slimi ana leli a ka ya ti məhi ma ana tay àna slimi gayak ni. »

18 Eslini Yezu àhəngarfəñ, àhi ana tay ahkado : « Nu nìpia *Seteni a ka ya ti adəbiyu e melefit bu akada ga avər ya abay aku na.

19 Cəm day : nəvia njəda ana kəli ga masawadəkiani ka zlam ya a had akaba ka andra məbal mis a ; nəvia njəda ana kəli a átama njəda ga Seteni zal ezir na dek. Nahkay araŋa àbi amagrakivu ke kəli bi simiteni.

20 Ku tamal nəvia njəda nana dek ana kəli a, seteni tìciikia slimi ana kəli a nəngu ni, kəmərūmvu azuhva nani ba. Mərūmvu ti adəba Melefit àbəkia

slimi gekəli ka wakita gayan e melefit ba ni sawaŋ. »

Yezu azləbay Melefit (Meciyə 11.25-27 ; 13.16-17)

21 Ka sarta gani nani Yezu naŋ àbu amərvu dal-dal àna njəda ga *Məsuf Njəlatani, àdám : « Nazləbay kur, Bəba goro ni, nak Bay məgur məlan ya e melefit bu akaba məlan ya a ga had ni dek. Nazləbay kur ti adəba kəngahkia zlam nday nana ka ndam məsər zlam akaba ka ndam ya tìjənga təsəra zlam a ni, kədəfikia ana ndam ya təsər zlam do akada ga bəza ciḃ-ciḃeni na sawaŋ. Iy Bəba goro ni, kəgray ka mawayay gayak nahkay ti kəmərə àna naŋ a palam. »

22 Àdám keti : « Baba àvua zlam na dek a ahar va. Nahkay maslaŋa ya àsər Wur ge Melefit naŋ way ni ti maslaŋa gani àbi ; si Bəñani ciliŋ. Yaw maslaŋa ya àsər Bəñ goro naŋ way ni ti maslaŋa gani àbi, si nu Wur gayan akaba ndam ya ti nu Wur gayan ni nawayay nədəfikì naŋ ana tay ni ciliŋ. »

23 Eslini Yezu nakəŋ àmbatkibiyu ma ka ndam madəbay naŋ ni, àhi ma ana tay, nday ka ahàr gatay ciliŋ. Àhi ana tay ahkado : « Ay lekələm ti mərūmvu, adəba kəbum kípəm zlam hini àna eri gekəli !

24 Nəhi ana kəli : Ndam mahəngaray *pakama ge Melefit akaba bəbay kay ya ahaslani ni tàwaya mipia ere ye ti kípəm na, ay ti tìpi ndo. Tàwaya micia ere ye ti kicəm na, ay ti tici ndo. »

Zal Samari sulumani

25 Eslini zal nahaŋ àbu, naŋ bay *məsər Wakita ge Melefit, awayay ahəlfəña eyə kà Yezu a. Nahkay ècikaba, àhi ana Yezu ahkado : « Məsi, ti nəngət *sifa ya àndav day-day do ni ti nàgray mam day mam ? »

26 Yezu nakəŋ àhəngrifəñ, àhi : « Məwiz àbəkì mam e *Divi ge Melefit bu mam ? Kici mam a hud gani bu mam ? »

† 10:13 Məbakabu buhu akaba manjàhadani e viti bu ni ti adafaki mis titəwi, tahəngalay Melefit, təgri kam-kam.

²⁷ Zal nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Àbu məbəkiani : “Wayay Bay Melefit gayak àna huđ bəlaŋ, àna sifa gayak dek, àna njəda gayak dek akaba àna majalay ahàr gayak dek. Wayay ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni daya akada ya kawayay ahàr gayak gayakani ni.” § »

²⁸ Yezu àhi ahkado : « Kàhəŋgarfəŋa kigena. Tamal kagra y nahkay ti sifa gayak amandav day-day do. »

²⁹ Eslini bay məsər Wakita ge Melefit ni awayay ti Yezu àgəski naŋ ka pakama ba, nahkay àhi ana Yezu : « Ndam ya ti nu nəbu akaba tay ni ti ndamam ? »

³⁰ Yezu àhi keti : « Zal nahaŋ àsləka a Zeruzalem a, naŋ àbu akoru a Zeriko. Ka ahàr divi nahəma, ndam abra təhərkiaya, təhəlfəŋa zlam a dek, təzləbkiyu naŋ, təmbər bu naŋ bəlah àniviyu a məbər uv hiβek hiβek ciliŋ.

³¹ Zal nahaŋ ti ni naŋ àbu akoru àna divi gani nani ka məsər gayan do. Naŋ nani ti bay *maŋgalabakabu mis akaba Melefit. Àra èpia zal nana bəlah a ti àsivù ŋgə, àsləka zlam gayan a.

³² Zal nahaŋ day àra gwar eslina, naŋ ge dini ge *Levi. Àra ènjia, èpia zal nana bəlah a ti àsivù ŋgə daya, àsləka zlam gayan a.

³³ Ay ti zal nahaŋ naŋ àbu akoru gwar e divi gani nani bilegeni. Naŋ zal Samari, akoru àna azoŋgu. Àra ènjia ka məlaŋ nana ti àdi ahàr ana zal nakəŋ naŋ bəlah a. Àra èpia naŋ a ti àsia cicihi a dal-dal.

³⁴ Nahkay naŋ nakəŋ àhədakfəŋiyu, àzaya amal akaba zum a, àbiki ka ambələk ni mək àwəliki àna azana. Kələŋ gani àzəkiyu naŋ ka azoŋgu gayan ni, àzoru naŋ a ahay ya ndam mirkwi tanjəhadvù ni vu, àfi ahàr eslini.

³⁵ Hajəŋ gani ti àhəliaya jik a cə ana bay ga ahay ga ndam mirkwi nakəŋ a, àhi ahkado : “Fi ahàr ana zal hini. Tamal kijin kiva siŋgu ka ahàr gani hina nahəma, anasləkabiya ti nara nəpəluk.” »

³⁶ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana bay məsər Wakita ge Melefit ni ahkado : « Kihindifua ma, kədəm ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni ti ndamam. Yaw, e kidiŋ ge mis mahkərani ni bu ni ti hu, way naŋ àbu akaba zal ya ti ndam abra təzləb ni way ? »

³⁷ Naŋ nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Maslaŋa ya naŋ àbu akaba naŋ ni ti bay ya ti àjənaki naŋ ni. » Yezu àhi : « Nak day ru kagra y akada gayan ni. »

Ata Marta nday ata Mari

³⁸ Ka ya ti Yezu akaba ndam madəbay naŋ ni təbu takoru e divi bu ni ti təhuriyu a kəsa nahaŋ vu. Eslini wal nahaŋ slimi gani Marta àzalu ru Yezu a magam afa gani, mək Yezu nakəŋ òru àhuriyu afa gani.

³⁹ Marta gani wur ga məŋani walani àbu, slimi gani Mari. Yezu naŋ àbu azlapay ti Mari nakəŋ naŋ àbu manjəhadani digəsa a ga hadkà gəvay ga asak gayan, abi slimi ana ma gayan ya ti adəm ni.

⁴⁰ Ka gani nani ti təwi ga huđ ahay gərgəri kay təbu tiviyikaba ahàr ana Marta. Nahkay zla nahəma naŋ nakəŋ àrəkia ka Yezu a, àhi : « Bay goro, wur ga mma ni ambərki nu ke təwi ni dek ti àbəlafuk aw ? Hi ma ti mājənaki nu zla aw ! »

⁴¹ Ay Bay geli nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Marta, Marta, zlam kay təhəluk ahàr, tiviyəkaba ahàr a daya.

⁴² Ay zlam ya ti àgəski magrani ni ti bəlaŋ ciliŋ. Mari àdəkiba zlam ya àbəlay magrani na. Nahkay maslaŋa amazafəŋa do simiteni. »

11

Yezu acahi mahəŋgalay Melefit ana ndam madəbay naŋ ni

(Meciyə 6.9-13 ; 7.7-11)

¹ A vad nahaŋ Yezu ahəŋgalay Melefit ka məlaŋ nahaŋ. Àra èndeveriŋa ti biliŋ e kidiŋ ga ndam madəbay naŋ ni bu àhi : « Bay geli, Zeŋ àcahia mahəŋgalay Melefit ana ndam madəbay naŋ na. Nak day cahi mahəŋgalay Melefit ana leli ti. »

2 Yezu àhi ana tay: «Ka ya ti kahəŋgalum Melefit ni ti dəmum:

“Baba, mis dek təgəskabu nak njəlata ti;

kâra kâzum bay gayak e kidin geli bu ti.

3 Zlam məzumani ga məgəsi sifa ana leli ni ti vi ana leli kəlavad ti.

4 Mbərfəŋa zlam magudarani geli ni kə leli a,

akada geli ya məmbərfəŋa zlam ge mis ya təgudari ana leli ni dek kà tay a ni ti.

Kəvi divi ana *Seteni ge mesipet leli ba ti.” »

5 Yezu àhi ana tay keti: «Mazay mazavu gani, bi maslaŋa e kidin gekuli bu naŋ àbu àna zləba gayan, akoru afa ga zləba gayan ni a hud ya vad, ahi ahkado: “Zləba goro ni, kəlu *dipeŋ mahkər ti

6 adaba zləba goro nahan əsləkabiya e mirkwı a ədua ahər a, ay ti zlam əfu ga məviani bi.”

7 Bi zləba gayan ni ahəŋgrifəŋbiyu, əhibiyu: “Kıviyu ahər ba! Nəzləkva mahay a əndava, məndəhadə akaba bəza. Nıslıki micikabana ga mədukaya zlam a do.”

8 Ay nəhi ana kəli nahəma, ara ecikaba avi ere ye ti ehindilin ni dek. Ecikaba avi ti adaba naŋ zləba gayan cilin do, avi ti adaba əmbrəŋ mihindilinəni ndo palam.

9 Nahkay nəhi ana kəli: Hindum zlam. Kihinduma ti Melefit aməvi ana kəli. Dəbum zlam. Kədəbuma ti akəŋgətum. Zalum Melefit. Kəzaluma naŋ a ti aməwəli ana kəli, aməzləkıaba mahay ana kəli a.

10 Adaba mam, ku way way do ehindi zlam, Melefit avi. Ku way way do adəbay zlam, aŋgət. Ku way way do azalay, Melefit awəli, azləkıaba mahay a.

11 Bi wur ara afa gayak, nak bəŋana, ehindiləka kilif a ti kəvi kilif do, kəvi gavan sawan aw? Aha!

12 Ahkay do ni bi ara ehindilək eysli ti kəvi andra məbal mis aw? Aha!

13 Lekələm ti ndam magudar zlam. Ku tamal lekələm ndam magudar zlam nəŋgu ni, kəsəruma məvi zlam

sulumani ana bəza gekuli a. Ay ti Bəŋ gekuli Melefit naŋ e melefit bu, naŋ sulumani ti magray gayan ahəmamam? Naŋ ti tamal maslaŋa ehindilinə Məsuf Njəlata na nahəma, aməvi ededin. »

Yezu ata Seteni tənjuhədkabu do (Meciyu 12.22-30; Mark 3.22-27)

14 A vad nahan Yezu əgariaba seteni ana zal nahan a. Seteni nani acafəŋa maslaŋa nana ga mazlapana. Seteni ni əra əsləkıaba nahəma, zal nakəŋ əzlapay huya. Mis dal-dalani ye eslini ni təgra ejep gana dal-dal.

15 Ay mis ndahan e kidin gatay nani bu tədəm: «Yezu əgariaba seteni ana mis a ni ti əna njədə ge *Belzebəl bay ge seteni ni.»

16 Mis ndahan ti ni tawayay təhəlfəŋa eyu a ti məgudar zlam, təhi ahkado: «Griaya ere ye ti mıpi dəy-dəy ndo na ana leli a, ti məsər ere ye ti kagraŋ ni ti kagraŋ əna njədə ge Melefit.»

17 Ay ti Yezu əsəra majalay ahər gatay a əndava. Nahkay əhi ana tay: «Tamal ndam ga had nahan nday ndayani takadvu e kidin gatay bu ni ti mis akaba zlam ga had gani etigi ahər. Nahkay ahay ga ndam ga had gani nani atəmbəd; ndahan atəmbədkiyu ka ndahan.

18 Lekələm kədəmum nu nagariaba seteni ana mis a ni əna njədə ge Belzebəl a; tamal nahkay ti njədə ge *Seteni edeva; əgia nahkay ti aŋgoru kama ti ahəmamam?

19 Ay tamal nu nagariaba seteni ana mis əna njədə ge Belzebəl a ti ndam gekuli ni tagariaba seteni ana mis a ti əna njədə ga way? Nahkay zlam ga ndam gekuli gekuleni ya tagray ni ti adafaki ere ye ti kədəmum ni ti ma ga malfada.

20 Nagariaba seteni ana mis a ti əna njədə ge Melefit sawan. Goro ya nagraŋ nahkay ni ti adafaki *Məgur ge Melefit ənjkıa ke kəli a əndava.»

21 Yezu ədəm keti: «Tamal ti mis njədə-njədani naŋ əbu əna zlam ahar

gayan, ajəgay ahay gayan ti, təhəlfəna zlam gayan a koksah.

²² Ay tamal maslaña nahan àtama nan àna njəda àrəkia, azləb nan nahəma, ahəlfəna zlam ahar gayan gani ya àdəm ajəgay ahay gayan àna nan na dek. Ahəlfəna zlam ahar na ti, ahəlfəna zlam ga ahay gayan ndahan na dek daya, edi ana mis.

²³ Maslaña ya ti nan àbi akaba nu bi nahəma, nan zal ezir goro. Maslaña ya ti àjənaki nu ga mazalubiyu mis do nahəma, agarafua tay a sawan. »

Seteni àsləkiaba ana mis a ti, anjwiviyu tata

(Meciy# 12.43-45)

²⁴ « Ka sarta ya ti seteni àsləkiaba ana mis a ni ti, akoru a hud gili vu ka məlan ya ti yam àbi ni, adəbay məlan manjəhadani. Tamal anjət məlan manjəhadani do ni ti adəm : “Njulum nənguvoru a arəj goro ni vu zlam goro.”

²⁵ Àra ənija ti àhuriyu àdi ahàr ana arəj ni məslədabana, maslamalabana lala.

²⁶ Eslini nan nakəj asləka, akoru azalakivabiyu seteni ndahan adəskəla, nday nani dek tətam nan àna cuday. Mək nday dek tara təhuriyu, tanjəhad a arəj ni bu. Nahkay maslaña nani ti manjəhad gayan ni egi njulum gayan ya ahaslani ni keti. »

Məmərani ge jiri

²⁷ Ka ya ti Yezu nan àbu azlapay nahkay ni ti wal nahan e kidin ge mis macakalavani ni bu àdi ana zlahay, àhi : « Wal ya ti ewi kur, kisi duwa gayan ni ti məmərvu. »

²⁸ Ay Yezu àhənjgrifəj, àhi : « Aha ! Təmərvu ti ndam ya ti tici pakama ge Melefit mək təgəskabu, tagray təwi àna nan lala ni sawan. »

Ere ye ti Melefit àdafaki àna Zonas ni

(Meciy# 12.38-42)

²⁹ Eslini mis təbu təcakalavabiyu kə gəvay ga Yezu àkivu. Nday təbu təcakalavu nahkay ti Yezu àdəm : « Ndam ye e hini vu ni ti ndam

magudar zlam. Tihindi ere ye ti mis tipi day-day ndo ni, ay ere ye ti tihindi ni ti Melefit aməgri ana tay do simiteni. Melefit amədəfiki ana tay ere ye ti àdafaki àna Zonas ni cilin.

³⁰ Zonas nahəma, Melefit àdəfikia zlam ana ndam Niniv àna nan a. Nu *Wur ge Mis day Melefit amədəfiki zlam ana nday ye e hini vu ni àna nu.

³¹ Ka fat ya ti Melefit amagrafəna seriya kə mis a dek nahəma, bay walani ya àgur had Seba ni emicikaba akaba ndam ye e hini vu na, aməhi ana tay : “Lekulam ndam magudar zlam.” Adaba mam, bay gani nani ècikbiyu kwa kə sliri ga məlan ga mara məbi slimi ana pakama ga Salomon bay məsər zlam ni. Ay ahalay ti mis àbu àtama Salomon àna gədəkana ti kəsərum do aw ?

³² Ka fat ge seriya nani ti ndam Niniv day eticikaba akaba mis ye e hini vu na, atəhi ana mis ye e hini vu ni : “Lekulam ndam magudar zlam.” Adaba mam, ndam Niniv tàra ticia pakama ga Zonas ya àhi ana tay na ti tàmbatkaba majalay ahàr gatay na. Ay ahalay ti mis àbu àtama Zonas àna gədəkana ti kəsərum do aw ? »

Ere ye ti avi masladani ana vu ni
(Meciy# 5.15 ; 6.22-23)

³³ Yezu àdəm keti : « Maslaña ya ti ebeftəy cəngel mək anjəh, ahəmbaki zlam ni ti àbi. Afəkad ka məlan zanani sawan, adaba awayay ti ndam ya təhuriyu a ahay vu ni tipi masladay ge cəngel ni.

³⁴ Eri gayak asladay vu gayak akada ge cəngel ya asladay məlan ni. Tamal eri gayak lala nahəma, vu gayak dek àbu a masladani bu. Ay tamal eri gayak lala do nahəma, vu gayak dek e ziñ-ziñeni bu.

³⁵ Tamal kədəm nak kəbu a masladani bu ni ti jalay lala ; bi nak kəbu e ziñ-ziñeni bu sawan.

³⁶ Tamal ti vu gayak dek a masladani bu, palahar gani nahan àvu e ziñ-ziñeni bu bi nahəma, vu gayak dek amələbu a masladani bu, akada ka ya ti cəngel asladuk məlan ni. »

*Ndam Feriziyen akaba ndam mäsär
Wakita ge Melefit ni
(Meciy# 23.1-36 ; Mark 12.38-40)*

³⁷ Ka ya ti Yezu èndeveriŋa ma-
zlapana ni ti zal *Feriziyen nahan
àzalu naŋ afa gani ga məzum zlam.
Yezu nakəŋ àra àhuriya ti ànjəki ka
məzum zlam

³⁸ mənjad məbaray ahar àna divi
gani. Zal Feriziyen ni àra èpia nahkay
ti àgria ejep a.

³⁹ Eslini Bay geli àhi ahkado :
« Lekulum ndam Feriziyen nahəma,
kabarumfəŋa aləŋ ge hijiyem akaba
aləŋ ga halaf a, ambatakani do a huf
gekuli bu ni ti akal akaba cuday cisl
cisl.

⁴⁰ Muru gekuli ni ! Melefit Bay ya ti
àgraya aləŋ ga zlam a ni ti àgraya huf
gana daya. Nahkay do aw ?

⁴¹ Vumi zlam ya a huf ge hijiyem
gekuli bu akaba a halaf gekuli bu
ni ana ndam talaga. Tamal kəgrum
nahkay ti zlam gekuli dek amələbu
njələta.

⁴² « Ay lekulum ndam Feriziyen ni
ti akəsum cicihi, adaba ata azagat,
matakavay akaba slimberi ndahan
ya tidi eli àna tay ni tekefi, kəbum
kəzumiaba biliŋ a huf ga kruani ba
ana Melefit a. Ay ti lekulum kəgrum
jiri do, kawayum Melefit do. Giri-giri
ti ere ye ti amal kəgrum enji ni ti
magray jiri akaba mawayay Melefit,
day kwa ti kəgrum zlam ndahan ya
Məwiz àdəm grum ni.

⁴³ Lekulum ndam Feriziyen ni
ti akəsum cicihi, adaba kawayum
manjəhadvani e kərsi ga gəđakani vu
a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit bu,
kawayum ti mis təgri sa ana kuli a
gosku bu kè meleher ge mis dek daya.

⁴⁴ Akəsum cicihi, adaba lekulum
akada mindiviŋ mebesveni ya mis
təsər məlan gani do, təcəlki ni. »

⁴⁵ Zal nahan, bay *mäsär Wakita ge
Melefit, àra ècia pakama ga Yezu na ti
àhi ahkado : « Məsi, kədam nahkay ti
kındivia leli a daya timey. »

⁴⁶ Yezu àhi : « Lekulum ndam
*mäsär Wakita ge Melefit day
akəsum cicihi, adaba kəfumkiyu zlam
mədəsani ke mis, ku weleher tekefi
kəfumfəŋiyu ga məjənaki tay do.

⁴⁷ Akəsum cicihi, adaba kədezləmkiyu
mindiviŋ ga ndam mahəŋgaray
*pakama ge Melefit ya ahaslani ni
lala. Ambatakani do təbazl tay ti ata
bəŋ gekuli.

⁴⁸ Nahkay kəđəfumki kəgəsumkabá
təwi ga ata bəŋ gekuli ya təgray
na : nday təbazla ndam mahəŋgaray
pakama ge Melefit na, lekulum ti ni
kədezləmkiyu mindiviŋ gatayani.

⁴⁹ Azuhva nani ti Melefit àna
mäsər zlam gayan ni àdəm :
“Anəslərikaboru ndam mahəŋgaray
pakama goro akaba ndam asak goro
ana tay. Ay atəgəskabu ndam ya ti
anəslərikaboru ana tay ni do ; atəbazl
ndahan, ndahan ti ni atəgri daliya
ana tay.”

⁵⁰ Seriya gani amədədkiki ka ndam ye
e hini vu ni, adaba ndam mahəŋgaray
pakama ge Melefit ya təbazl tay kwa
ka mənəkiki ga məlan ni kala nday
təbazl tay,

⁵¹ tənəkiki ka Abel, təbazlbiyu duk
àniya ana Zakari a. Təkəđ Zakari ti e
kidin ga məlan *meviyekiki zlam ana
Melefit ata məlan *njələtani ga *ahay
gəđakani ge Melefit ni bu. * Nəhi
ana kuli nahəma, seriya amədədkiki ka
ndam ye e hini vu ni azuhva mis nday
nani ya təbazl tay ni dek.

⁵² Lekulum ndam mäsär Wakita
ge Melefit ni ti akəsum cicihi,
adaba kəzləkumiva mahay ana
mis a, kawayum ti təsər Mele-
fit ba. Lekulum lekulumeni day
kəhurumiyu do, kəcumfəŋa ndam ya
tawayay məhuriyani na daya. »

⁵³ Yezu nakəŋ àra àhəraya a ahay ya
naŋ àvu ni ba ni ti ndam mäsär Wakita
ge Melefit akaba ndam Feriziyen ni
təđəbay naŋ àna pakama, təzumkia
bəruv a dal-dal. Tənəkiki ke mihindi-
fiŋa zlam a gərgəri kay,

* **11:51** A Wakita ge Melefit ga ndam Zəde ni bu ni ti tədəmki ma ka Abel ka mənəkiki gani (Mənəkikiani 4.8). Tədəmki ma ka Zakari wur ge Berisi ti ni ka mandav gani (2 Labara 24.20-22).

⁵⁴ t̄əbu t̄əhəlfəŋa eȳ a, tawayay ti t̄əgəski naŋ ka ma magudarani.

12

*Kəgrum zlam akada ga ndam Fer-
iziyen ni ba*

(Meciȳ 10.26-27)

¹ Ka sarta gani nani nahəma, mis t̄əcakalava agray dəbu ehimeya. Nday kay nahkay ti mis ndahan t̄əcəlki ka asak ge mis ndahan adaba mələŋ mafəkad asak àbi. Eslini Yezu àhi ma ana ndam madəbay naŋ ni enji. Àhi ana tay ahkado : « Bumvu slimi ana *miwisiŋ ga ndam *Fer-iziyen ni : gatay ya taŋgah majalay ahàr gatay magədavani ni ti ègia akada miwisiŋ a.

² Ay zlam maŋgahani ni dek emip-ivu ; ma maŋgahani ni dek emicivu.

³ Nahkay ma ya ti kədəmum a mələŋ ziŋ-zin̄eni bu ni dek ti emicivu vay-vay a mələŋ masladani bu. Ma ya ti kəhumiviyu ana mis e slimi vu lekələm məzləkumkabu ahay ni ti atəzlah àna ma gani nani ka ahàr ga həma. »

Grumfəŋa aŋgwaz kè Melefit a cilin̄
(Meciȳ 10.28-31)

⁴ Yezu àdəm keti : « Nəhi ana kəli ndam goro ni, kəgrumfəŋa aŋgwaz kà ndam ya takad mis na ba, adaba tamal takada mis a ti t̄əgrikivu arəŋa nahan̄ koksah.

⁵ Nədəfiki bay ya ti kəgrumfəŋa aŋgwaz a ni ana kəli : bay nani ti bay ya ti tamal akada mis a ti esliki mizligiyu naŋ a *dəluv ga aku vu ni. Bay nani ti Melefit. Iy nahkay, nəhi ana kəli, grumfəŋa aŋgwaz a ti kà naŋ.

⁶ « T̄əbu t̄əsəkum edid̄in̄ ciḅ-ciḅeni zlam àna siŋgu cə bi aw ? Ay səruma edid̄in̄ nday nani ti ku bilin̄ day àgəjazlki ahàr ke Melefit do.

⁷ Lekələm day ku məhər ga ahàr gekəli nəŋgu ni Melefit àcalaba dek. Nahkay kəgrum aŋgwaz ba, ku edid̄in̄ kay day kàtamuma tay kè eri ge Melefit a. »

Ahàr àdəm mədəm leli ndam ga Yezu
(Meciȳ 10.32-33 ; 12.32 ; 10.19-20)

⁸ Yezu àdəm keti : « Nəhi ana kəli nahəma, ku way way do tamal adəm vay-vay naŋ mis goro kè meleher ge mis ti, nu *Wur ge Mis day anədəm vay-vay naŋ mis goro kè meleher ga *məslər ge Melefit.

⁹ Ay maslaŋa ya ti adəm naŋ mis goro do nahəma, nu day anədəm naŋ mis goro do kè meleher ga məslər ge Melefit.

¹⁰ Maslaŋa ya ti adəmku ma magədavani ka nu, nu Wur ge Mis ni ti, Melefit aməmbərfəŋa zlam magudarani gayaŋ nana. Ay maslaŋa ya endivi *Məsuf Njəlatani ni ti, Melefit aməmbərfəŋa zlam magudarani gayaŋ na do simiteni.

¹¹ Atagrafəŋa seriya kè kəli a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ba, akaba kè meleher ga bəbay ahkay do ni kè meleher ga ndam ga ŋgumna. Ka ya ti tagrafəŋa seriya kè kəli a nahkay ni ti pakama ya ti akədəmum ga mahəŋgay ahàr gekəli ni ti àhəli ahàr ana kəli ba ;

¹² adaba mam, ka sarta gani nani ti Məsuf Njəlatani amədəfiki ere ye ti akədəmum ni ana kəli. »

Ma gozogul àki ka bay ge elimeni ya
àsər zlam do ni

¹³ Eslini zal nahan̄ e kidin̄ ge mis dal-dalani ni bu àhi ana Yezu ahkado : « Məsi, wur ga mmawa àhəla elimeni ga bəŋ geli ya àmbribu ana leli na dek. Hi ti mədufəŋa ere gani goro a ti. »

¹⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Way àfiyu nu bay magray seriya ga midikaba zlam ana kəli a way, wura ? »

¹⁵ Eslini Yezu nakəŋ àhi ana mis ni dek ahkado : « Bumvu slimi ana ma ge elimeni, kəwayum ba. Adaba mis naŋ àbu àna sifa ti azuhva zlam ya àfəŋ ni do. Ku elimeni gayaŋ kay nəŋgu ni àvi sifa do. »

¹⁶ Àhi ma ana tay àna ma *gozogul, adəm ahkado : « Bay ge elimeni nahan̄ àbu nahəma, vədəŋ gayaŋ t̄əbu, zlam ànjəkia dal-dal.

¹⁷ Àhi ana ahàr : « Nih̄i guvur goro t̄əhəca ti anəbəviyu zlam ni ti a mam vu mam ? Nagray hi ti ahəmamam ? »

18 Mək àdəm : “Ere ye ti nagray ni ti nihi : nembedkaba guvur goro na dek, nələmvaya gəđákana ndahañ a. Nahkay anəbəviyu hay goro ni akaba zlam ndahañ ni dek.

19 Mək anəhi ana ahàr : Maslaña goro ni, zlam gayak àvu kay manğahani ge vi ehimeyeni. Nihi ti pəsaba, zum zlam, si zlam, gray wuməri zlam gayak.”

20 Ay ti Melefit àhi : “Nak kəsər arañ do, kani kani a ga mələvad kara kəmət. Nahkay zlam gayak ya kəñgahkabu dek ni ti way aməzum way ?” »

21 Yezu àhi ana tay ahkado : « Maslaña ya ti anğahikabu elimeni ana ahàr gayañ gayañani ni ti nañ day ere ye ti agrakivu ni ti nahkay, adaba kè eri ge Melefit ti nañ bay ge elimeni do. »

Kàjalumki ahàr ka zlam ga duniya ba
(Meciyə 6.25-34)

22 Eslini Yezu àhi ana ndam madəbay nañ ni ahkado : « Nahkay zla nahəma, nəhi ana kəli a manjəhad gekəli bu ni ti ngay akəzumum mam akaba akəbumkabu mam ti kàjalum ba, àhəli ahàr ana kəli ba daya.

23 Sifa ti àtam zlam məzumani do waw ? Vu ti àtam zlam məbakabani do waw ?

24 Nğa pəm ngarama day nimi : tizligi zlam do, təbaz zlam do. Guvur gatay àbi, mələñ məbiyu zlam gatay ndahañ day àbi. Ku nday təbu nahkay nəngü ni, Melefit nañ àbi avi zlam məzumani ana tay bi aw ? Lekələm ti kàtamum edidīñ ferek-ferek do waw ?

25 Way e kidīñ gekəli bu esliki mədəkiviyu vad àkivu ke vi gayañ ku gəzīt àna majalay ahàr gayañ way ? Àbi !

26 Ay tamal kisləmki magray ere hini gəziteni ni do nahəma, kajalumki ahàr ka zlam ga manjəhad gekəli nday ndahañ ni ti kamam ?

27 Jalum ahàr day ! Vay-vay ga zlam ya təfət a vədañ bu ni ti tağray təwi do, tələmkabu azana do daya.

Ay nəhi ana kəli nahəma, ku Salomonə àna elimeni gayañ ni dek tekeđi àbakabu azana ya ti àbəlay akada vay-vay bəlañ ni ndo.

28 Zlam ya təfət a vədañ bu kani, hajəñ təbiyu tay a aku vu ni tekeđi Melefit abəki vay-vay ka tay. Tamal nañ àbu agray nahkay ti aməbəki zlam ke kəli amatam gatay ni do waw ? Lekələm ti kəfumki ahàr ke Melefit lala do ni ti kamam ?

29 Lekələm ti kəđəbum zlam məzumani akaba zlam miseni ba ; zlam nday nani àhəli ahàr ana kəli ba.

30 Nday ya ti tadəbay zlam nday nani dek kələvad ni ti ndam ga *duniya ya təfəki ahàr ke Melefit do ni. Ay lekələm ti Bəñ gekəli Melefit àsəra ere ya àhəcikivu ana kəli na.

31 Dəbum ti *Məgur ge Melefit sawañ. Nahkay zlam ndahañ ni dek day Melefit aməvikivu ana kəli.

32 Anğwaz àwər kəli ba, bəza təmbak goro ni, adaba àbəlafəña kà Bəñ gekəli Melefit ga məvi Məgur gayañ ana kəli a. »

Elimeni ya a huđ melefit bu ni
(Meciyə 6.19-21)

33 « Səkumumoru zlam gekəli ti kəbumi siñgu gani ana ndam talaga. Nahkay ti akələbum àna elimeni e melefit bu. Elimeni nani àndav day-day do, mbolu gani àgədavu day-day do daya. Eslini e melefit bu ni ti ndam akal tōru koksah, gañgu day təbi ga magudar zlam bi.

34 Adaba mələñ ya ti elimeni gekəli àvu ni ti kajalumki ahàr ti ka mələñ gani nani. »

Njəhadum eri, slamatumvu lala
(Meciyə 24.43-51)

35 Yezu àhi ana tay keti : « Ahàr àdəm kəbumkabu azana ge təwi, kəbumi slimi ana ceñgel gekəli ti aku àmətkia ka tay a ba.

36 Njəhadum akada ga ndam majəgay ahay ka ya ti bay ya təgri təwi ni àdoru ka wuməri ga maday wal ni. Təbu tajəgay nañ ; tamal àsləkabiya, àzala tay a nahəma, təzləkiaba mahay a.

37 Tamal bay ya tɔgri tɔwi ni àsləkabiya, àdi ahàr ana ndam gayan ni nday eri, nday tɔbu tajəgay naŋ nahəma, ndam nday nani tɔmərɔvu. Nəhi ana kɔli nahəma, bay ahay ni aməbakabu azana ge tɔwi gayan, aməhi ana tay tɔnjəhadə ga məzum zlam a, amara məvi zlam məzumani ana tay.

38 Ku tamal àsləkabiya àna huɔf ya vad ahkay do ni ge dɛna, àdi ahàr ana tay nday eri, tɔbu tajəgay naŋ ti tɔmərɔvu.

39 « Cɛm day, tamal bay ahay àsəra sarta ga ndam akal ya atara ga məzləl naŋ na ti àmbrəŋ tay ga mara məhuriyani a ahay gayan vu do.

40 Nahkay lekɔlɔm day slamatumvu lala, adaba nu *Wur ge Mis anara ti ka sarta ya ti lekɔlɔm kàjalumki ahàr do ni. »

41 Eslini Piyer àhi ana Yezu ahkado : « Bay geli, ma *gozogul ya kəɔm ni ti kəhi ana leli tək, kəhi ana mis dek aw ? »

42 Bay geli àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Bay magray tɔwi lala, andikabu ana bay ya agri tɔwi ni, àsəra zlam a ni ti way ? Maslaŋa nani ti bay ya ti naŋ agri tɔwi ni ambərfəŋ tɔwi ga huɔf ahay gayan dek a ahar vu. Ambərfəŋ tɔwi ga məvi zlam məzumani ana ndam məgri tɔwi ndahan àna sarta gani daya.

43 Bay magray tɔwi nani ti tamal bay ya naŋ agri tɔwi ni àsləkabiya, àdi ahàr, naŋ àbu agray tɔwi lala nahəma, bay məgri tɔwi nani aməmərɔvu.

44 Nəhi ana kɔli nahəma, bay ya tɔgri tɔwi ni aməmbrivu elimeni gayan dek a ahar vu.

45 Ay bi bay magray tɔwi ni àhi ana ahàr ahkado : “Bay ya ti nəgri tɔwi ni àsləkabiya weceweci do.” Nahkay anjəki ka məzləb ndam ya tagrakabu tɔwi ni ; ku zal ku wal day azləb. Azum zlam zlam gayan, esi zum dal-dal, eviyi ahàr.

46 Naŋ àbu agray nahkay ti bay ya tɔgri tɔwi ni amasləkabiya ka fat ya bay məgri tɔwi ni àjalaki ahàr ndo ni, àna njemdi ya ti àsəra do ni. Eminjia

ti amatraɔ naŋ dal-dal, aməgri daliya akada ya agri ana nday ndahan ya ti tɔfəki ahàr ndo ni. »

47 Yezu àɔm keti : « Tamal bay magray tɔwi àsəra ere ye ti bay ya agri tɔwi ni awayay na, àslamalavu ga məgri tɔwi nani do nahəma, bay ahay ni aməzləb naŋ dal-dal.

48 Ay tamal ti bay magray tɔwi ni àsəra ere ye ti bay ahay ni awayay ni do, agray ere ye ti bay ahay ni awayay do ni ti, bay ahay ni aməzləb naŋ kay do. Maslaŋa ya ti tɔvia zlam a kay ni ti etihindifiŋa kay daya. Maslaŋa ya ti tɔmbriva zlam kay a ahar va nahəma, etihindifiŋa kay àtama ge mis ndahan na. »

*Yezu edekaba mis a
(Meciyu 10.34-36)*

49 Yezu àɔm keti : « Ere ye ti nəzəbiyu a duniya vu ni ti aku. Nawayay nihi ti aku ni mēbeftevu hɔya.

50 Mis atəgru daliya kay, daliya nani ti emigi *baray goro nahan. Nisliki majəgani do, nawayay ti baray nani m̀agravu hɔya.

51 Lekɔlɔm kəɔmum nu nàra a duniya va ti, ti mis tɔnjəhad e kidin gatay bu àna sulumani aw ? Aha ! Nəhi ana kɔli, nàra ti ga məzəbiyu hirvu sawan.

52 Nahkay mis zlam a huɔf ahay bu etihirvu. Mis mahkərani ni etici ma ge mis cəeni ni do, mis cəeni ni day etici ma ge mis mahkərani ni do. Anjəki ti nihi hɔya.

53 Bəŋ ga wur emici ma ga wur gayan zalani do, wur ni day emici ma ga bəŋani do. Məŋ ga wur emici ma ga wur gayan dahalayani do, wur ni day emici ma ga məŋani do. Məŋ ga zal emici ma ga wal ga wur gani do, wal ni day emici ma ga məŋ ga zal gayan ni do. »

*Ahàr àɔm məsərum ere ye ti Meleft
agray ni*

(Meciyu 16.2-3)

54 Yezu àhi pakama nahan ana mis dal-dalani ni, àɔm ahkado : « Tamal ti kɔpuma maklaɔasl gwar ka dɔlɔv

gədəkana ti kədəmum avər ara atəd huya, mək agravu ededij.

⁵⁵ Tamal ti kicuma aməd akəzlabiyu gwar egezi ti kədəmum endif ara agray, mək agravu ededij.

⁵⁶ Lekulum ndam jireni do, adaba kəmənجومoru agavəla ahkay do ni ka had ti kəsəruma ere ye ti amagravu na. Ay ere ye ti Melefit agray nihi ni ti kəsərurum do ni ti kamam ? »

*Ngalumbu e kidij gekuli bu
(Meciy# 5.25-26)*

⁵⁷ Yezu adəm keti : « Ere ye ti adəlay magrani ni ti lekulum lekulumeni kəsərurumkaba do ni ti kamam ? »

⁵⁸ Tamal ti maslaņa akoru abəhadkuk mirdim, kəbum kədəgumkaboru afa ga bay nahəma, ngalumbu ka ahər divi. Tamal ti kəngalumbu ndo nahəma, maslaņa nani aməzikaboru kur ana bay magray seriya. Bay ni aməvi kur ana zal slewja, mək zal slewja ni aməfiyu kur a daŋgay vu.

⁵⁹ Nəhuk nahəma, mənjad məpəlabə ere ye ti təkəkuk na dek ti akahəraya a daŋgay ni ba do. Ku tamal ti agəjənifuk sisi bəlan nəngu ni, si kəpəlabə kwa. »

13

Tamal kəmbatumkaba manjəhad gekuli a do ni ti akəmətum

¹ Ka sarta gani nani mis ndahan tərəkia ka Yezu a. Təra tinjia ti təhi ma əki ka ndam Gelili ndahan. Nday nani ti Pilet abazl tay ka ya ti tislinj zlam ana Melefit ni.

² Yezu əhi ana mis ni : « Ndam Gelili nday nani ya Pilet abazl tay ni ti, lekulum kədəmum nday ndam magudar zlam tətam ndam Gelili nday ndahan ni dek aw ? »

³ Aha, nahkay do. Ay nəhi ana kuli, tamal lekulum kəmbatumkaba manjəhad gekuli a do nahəma, akəmətum dek akada ga ndam nday nani.

⁴ « Yaw nazay mazavu ga zlam nahan keti : mis kru mahar azlalahkərani ya ahay zəbalani a Siləwe əmbədkia ka tay a, əngaladkaba tay a ni ti kicəm do aw ? »

Lekulum kədəmum nday ndam magudar zlam tətam ndam Zeruzalem nday ndahan ni dek aw ?

⁵ Aha, nahkay do. Ay nəhi ana kuli, tamal lekulum kəmbatumkaba manjəhad gekuli a do nahəma, akəmətum dek akada ga ndam nday nani. »

Ma gozogul əki ka mən ga wəruv ya əwi bəza ndo ni

⁶ Eslini Yezu əhi ma ana tay əna ma *gozogul, əhi ana tay ahkado : « Zal nahan əjav mən ga *wəruv a vədan gayan bu. Ay ka ya ti əra ga məpalay bəza gana ni ti bəza təfən bi.

⁷ Eslini əhi ana bay məgri təwi ga vədan ni ahkado : « Tegi agray vi mahkər, nədəm nara napalay bəza ga wəruv hini, ay ti bəza təfən bi. Keleba, agudaru vədan masakani ti kamam ? »

⁸ Ay bay magray təwi ga vədan ni əhəngrifən, əhi ahkado : « Bay goro, mbrən e vi hini hayan. Nara nilifija had a tekesl, mək nabafən argwa.

⁹ Nahkay ti bi emiwi bəza kama ; tamal əwi bəza do kekileņa ti ekikeleba. » »

Yezu ahəngaraba wal dəra nahan a

¹⁰ A vad *məpəsabana nahan ba ni ti Yezu nan əbu acahi zlam ana mis a ahay ga *mahəngalavù Melefit bu.

¹¹ Wal nahan nan əbu eslini, əbesey do agray vi kru mahar azlalahkər. Seteni nahan agudara nan a, əhebkia alən a, nahkay wal ni əsliki micikabana koksah.

¹² Yezu əra epia nan a ti əzalay nan, mək wal nakən arəkioru. Oru ənjuə ti Yezu əhi ahkado : « Wal hini, nəhəngaraba kur a arməwər gayak ni ba, »

¹³ mək abəki *ahar. Nahkay wal nakən əcikaba jik huya, tata ənəkəki ka mazləbay Melefit.

¹⁴ Gədəkani ga ahay ga mahəngalavù Melefit ni əra epia ga Yezu ya ti əhəngaraba wal na a vad məpəsabana ba ni ti əzumkia bəruv a. Nahkay əhi ma ana mis ya təbu eslini ni, adəm ahkado : « Kəsəruma vad əbu muku ga magray təwi gekuli. Nahkay

dæguma ti tâhəŋgaraba kəli a vad nday nana ba. Kədæguma a vad məpəsabana ba ba. »

¹⁵ Bay geli àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Lekələm ti ndam jireni do. Way e kidiŋ gekəli bu a vad məpəsabana ba ti èpiceheya sla gayəŋ a ahkay do ni azoŋgu gayəŋ a dəksla ba, àzoru àvibiyu yam do ni way ? »

¹⁶ Ay wal hini ti naŋ wur hud ga Abraham, *Seteni àwəlkabá naŋ a vi kru mahar azlalahkər àmbrəŋ naŋ ndo. Nahkay ti tēpiceheba naŋ a vad məpəsabana ba ba waw ? »

¹⁷ Yezu àra àdəma pakama na nahkay ti mimili àdəgakia ka ndam ezir gayəŋ na dek. Ay mis dal-dalani ya təbu eslini ni dek təbu təmərvi azuhva zlam gayəŋ ya agray ni dek, adaba zlam gani nani ti mis tīpi day-day ndo.

Hilfi ga zlam gəziteni akaba miwisiŋ

(Meciy# 13.31-33 ; Mark 4.30-32)

¹⁸ Yezu àdəm keti : « Məgur ge Melefit ti àzavu akaba mam ? Nəgurfəŋ ti kà mam ? »

¹⁹ Àzavu akaba hilfi ga zlam gəziteni ya mis azay, ezligi e dini gayəŋ bu ni. Àfətaya ti adək gədákani akada ga məŋ ga zlam ni : edidiŋ tagraviyu lala gatay a ahar gani vu. »

²⁰ Yezu àdəm pakama nahaŋ keti, àdəm : « Nəgurfəŋ *Məgur ge Melefit ti kà mam ? »

²¹ Àzavu akaba *miwisiŋ : wal azay, abəkivu ka humbu kay, akudətay àna naŋ ni. Nahkay miwisiŋ ni ewisiŋaba humbu na dek. »

Mahay misliceni

(Meciy# 7.13-14, 21-23)

²² Yezu naŋ àbu akoru a Zeruzalem. Ka ya ti ènjua a kəsa gədákani va ahkay do ni a kəsa ci6-ci6eni va ni ti acahi zlam ana mis.

²³ Eslini maslaŋa nahaŋ èhindifiŋa ma, àhi ahkado : « Bay goro, mis ya ti Melefit amahəŋgay tay ni ti nday kay do edediŋ aw ? » Nahkay Yezu àhi ma ana mis ya təbu eslini ni, àdəm ahkado :

²⁴ « Zum njəda, kadumvu ga məhuriyani gwar a mahay misliceni ni. Nəhi ana kəli nahkay nahəma, adaba mis kay atədəm təhuriyu, ay ti etisliki do.

²⁵ « A vad nahaŋ bay ahay emicikaba, aməzləkvù mahay gayəŋ. Ka gani nani ti lekələm akələbum e mite bu. Akazalum bay ahay ni, akəhumi : “Bay geli ! Zləkiaba mahay ana leli a ti.” Ay ti aməhəŋgrifəŋ ana kəli : “Lekələm ndamam ? Nəsər kəli do.”

²⁶ Eslini akəhumi ahkado : “Leli ya məzumkabu zlam akaba misikabu zlam akaba nak ni. Nak ya kàcahi zlam ana mis a kəsa geli bu ni timey.”

²⁷ Ay aməhəŋgrifəŋ ana kəli keti : “Lekələm ndamam ? Nəsər kəli do. Sləkumfua, lekələm dek ndam ya ti kəgrum zlam ge jiri do ni !”

²⁸ Eslini ekipəm Abraham, Izak, Zekəp akaba ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni dek a *Məgur ge Melefit bu, lekələm ti ni atəmbrəŋ kəli e mite bu. Eslini ti ekitəwəm, akacakum daliya dal-dal.

²⁹ Mis atara kwa kə sliri ga mələŋ a gwar eley gwar eley do dek, atəzum zlam ga wuməri a Məgur ge Melefit bu.

³⁰ Nahkay ti nday gədákani ya kama ge mis ni ti mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu ataŋgoru kələŋ ge mis. Nday ya təbu kələŋ ge mis ni ti ni, mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu etigi gədákani kama ge mis. »

Yezu adəmki ma ka ndam Zeruzalem

(Meciy# 23.37-39)

³¹ Ka sarta gani nani ndam *Feriziyeŋ ndahaŋ tərəkia ka Yezu a, təhi ahkado : « Sləkaba ahalay a, ru ka mələŋ nahaŋ, adaba Erot awayay akad kur. »

³² Yezu àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa nani ti ànjəha akada ge eyeŋ na. Dəgum kəhumi ahkado : “Kani nəbu nagariaba seteni ana mis a akaba nahəŋgaraba mis ya tēbesey do na. Hajəŋ day anagraŋ nahkay. A vad ya mahkər zla nahəma, enindeverin təwi goro.” »

³³ Yezu àdám keti : « Kani, hajəŋ akaba hajəŋ nahan ti ahàr àdám nəsawadoru nakoru a Zeruzalem. Adaba mam, ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit nahəma, tabazl tay ti a Zeruzalem kwa.

³⁴ Ndam Zeruzalem, ndam Zeruzalem, kəbum kabazlum ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit, kəbum kabazlum ndam ya ti Melefit asləribiyu tay ana kəli ni àna mizligi tay àna akur daya. Sak ehimeya nàwaya macakalakabá kəli a akada ga məŋ ge mickər ya acakalakabu bəza gayəŋ, abəki kərpasla gayəŋ ka tay ni. Ay ti lekəlum kəcuhwum ndo.

³⁵ Nahkay ti Melefit aməmbəŋ ahay gekəli ni. Nəhi ana kəli nahəma, ekipəm nu e eri vu va do. Ekipəm nu wudaka ti si kədəmuma : “Bay Melefit məgri sulum gayəŋ ana maslaŋa ya ti amara àna slimi gayəŋ a ni” * day kwa. »

14

Yezu ahəŋgaraba mis kà fat məpəsabana

¹ A vad *məpəsabana nahan ba nahəma, gədakani ga ndam *Feriziyəŋ nahan àzalabiyu Yezu a magam afa gani ga məzum zlam. Yezu àra àhuriya a ahay va ti ndam ya təbu eslini ni təbu təbi slimi lala, təhi ana ahàr bi agudar arəŋa ti təgəski nan aw.

² Eslini zal nahan nan əbu èbesey do àrəkia ka Yezu a. Maslaŋa nani asak akaba ahar dek məgəsləŋana.

³ Yezu àhi ana ndam *məsər Wakita ge Melefit akaba ndam Feriziyəŋ ni ahkado : « E *Divi ge Melefit ni bu ni ti tàva divi ga mahəŋgaraba mis a vad məpəsabana ba tək, tàvay ndo waw ? »

⁴ Eslini nday te-te, təhəŋgrifəŋ ndo. Nahkay Yezu àgəs ahar ga maslaŋa ya èbesey do ni, àhəŋgaraba nan a, mək àhi : « Sləka. »

⁵ Yezu àhi ana mis ye eslini ni ahkado : « Way e kidin gekəli bu, bi wur gayəŋ bi sla gayəŋ àdiya a suwa

va ti ku a vad məpəsabana ba azaya weceweci həya do ni way ? »

⁶ Yezu àra àhia ma nana ana tay a nahkay ti nday nakəŋ tisliki məhəŋgrifəŋani koksah.

Maslaŋa ya ti àdám nan gədakani ni ti atahəŋgororu nan a had

⁷ Yezu àra èpia ndam ya təzalay tay ga məzum zlam na, təbu tədəkiba mələŋ manjəhadani ga gədakana nahəma, àhi ma nahan ana tay àna ma *gozogul, àdám ahkado :

⁸ « Tamal ti maslaŋa àgra wuməri ga maday wal a, àzala kur ga məzum zlam a nahəma, kədəkiba mələŋ manjəhadani ga gədakana ba. Adaba mam, bi àzala maslaŋa nahan gədakana àtama kur a.

⁹ Eslini maslaŋa ya ti àzalabiyu kəli ni ara ahuk ahkado : “Sləkiaba ana nan hina.” Nahkay mimili amadəgakuk, ekicikiaba, akoru kanjəhad ka mələŋ ge mis ya kələŋ ni.

¹⁰ Tamal təzala kur ga məzum zlam a nahəma, ru kanjəhad ka mələŋ ge mis ya kələŋ ni. Eslini day kwa ti maslaŋa ya àzalay kur ni ara ahuk ahkado : “Zləba goro ni, ra kanjəhad ka mələŋ ga gədakana.” Nahkay mis ya təbu eslini ni dek atədám nak gədakani.

¹¹ Nahkay maslaŋa ya ti awayay gədakani ni lu, Melefit amafəkad nan kələŋ ge mis dek. Ay maslaŋa ya ti àdám nan kələŋ ge mis dek ni day, Melefit aməvi mələŋ ga gədakani. »

Zalum ndam talaga

¹² Yezu àhi ma ana zal *Feriziyəŋ ya àzalabiyu nan ni. Àhi ahkado : « Tamal kazalay mis ga məzum zlam ga mələfat ahkay do ni ga mələkarawa nahəma, kəzalay zləbəba gayak ba. Ku bəza ga muk, ku ata muk ata buk, ku ndam mahay gayak ya təbu àna elimeni ni kəzalay tay ba. Adaba tamal kəzala nday nana ti nday day atəzalavù kur, atəpəlukvù zlam gayak ya kəvi ana tay ni.

¹³ Ay tamal kəgray wuməri nahəma, zalay ndam talaga, ndam

* 13:35 Limis 118.26.

dəra, ndam jigwer akaba ndam wuluf.

¹⁴ Tamal kàgra nahkay ti akəmərɔvɔ, adaba nday gani tìsliki mähəŋgrukvani koksah. Ka fat ya ti Melefit amahəŋgaraba ndam jireni e kisim ba ni ti Melefit Melefiteni amähəŋgruk zlam gayak zlam gayak. »

Ma gozogul àki ka wuməri gəɖakani (Meciy# 22.1-10)

¹⁵ Maslaŋa nahaŋ e kidiŋ ga ndam ya təzumkabu zlam akaba Yezu ni bu ni àra ècia pakama ga Yezu ya àdəm na ti àhi : « Maslaŋa ya ti aməzum zlam a *Məgur ge Melefit bu ni ti məmərɔvɔ. »

¹⁶ Eslini Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Zal nahaŋ àgray wuməri gəɖakani, àzalay mis dal-dal ti tōru afa gani ga məzum zlam.

¹⁷ Ka sarta ga məzum zlam ni ti àslərkiuru bay məgri təwi ka ndam ya ti àzalay tay ni ga məhiani ana tay : “Zlam èdiva àndava. Dəguma zla aw.”

¹⁸ Tàra ticia zalay na ti nday dek ku way way do àdəm : “Kam-kam, nu eninjoru do.” Maslaŋa nahaŋ ni àhi : “Nəsəkuma vədaŋ goro a ti nakoru namənjakibiyu kwa. Kam-kam, besaa.”

¹⁹ Maslaŋa nahaŋ day àhi : “Nəsəkuma slasla ga məwəs vədaŋ a kru ti nakoru natəkar tay. Kam-kam, besaa.”

²⁰ Maslaŋa nahaŋ keti day àhi : “Nədəbiya wal a ti nahkay nìsliki maroni do.”

²¹ Bay məgri təwi ni àra àsləkabiya ti àŋgəhadì ma ni dek ana bay ga ahay ni. Naŋ nakəŋ àra ècia ma na nahkay ti àzuma bəruv a, àhi ana bay məgri təwi ni ahkado : “Ru piŋ a kəsa vu, kəhəlbiya ndam ya kədi ahàr ana tay e mite bu na dek. Ku ndam talaga, ku ndam dəra, ku ndam wuluf akaba ndam jigwer dek, həliyu tay a ahay goro vu.”

²² Bay məgri təwi nakəŋ àra àgra təwi nana ti àra àhi ana bay məgur naŋ ni ahkado : “Bay goro, təwi gayak ni àgrava, ay ti məlaŋ manjəhadani àgəjənia kekileŋa.”

²³ Eslini bay nakəŋ àhi ana bay məgri təwi ni ahkado : “Ru a hud gili vu akaba a vədaŋ vu. Ndam ya ti akədi ahàr ana tay ni ti garubiya tay a, nahkay day kwa ti ahay goro ni amara mərəhvɔ.

²⁴ Nəhi ana kəli nahəma, ndam ya ti nəzalay tay, tàcuhway marana ndo ni ti ku bəlaŋ gatay tekeɖi amacakay zlam ga wuməri goro ni do simiteni.” »

Kagray mam day kwa ti kigi bay madəbay Yezu ni mam ? (Meciy# 10.37-38)

²⁵ Yezu àra àsləka eslina ti mis dal-dal tàdəboru naŋ e divi vu. Nahkay naŋ nakəŋ àmbatkibiyu ma ka tay, àhi ana tay ahkado :

²⁶ « Tamal ti maslaŋa ara, awayay madəbay nu nahəma, maslaŋa nani si awayay nu kay àtama bəŋana ata məŋana kwa. Si maslaŋa nani awayay nu kay àtama wal gayaŋ a, àtama bəza gayaŋ akaba bəza ga məŋani zalwalani akaba walani daya kwa. Si maslaŋa gani nani awayay nu kay àtama ahàr gayaŋ gayaŋana daya kwa. Tamal àgray nahkay ndo nahəma, èsliki madəbay nu koksah.

²⁷ Maslaŋa ya ti àgəskabu daliya do ni ti èsliki madəbay nu do. Ku tamal tawayay *madarfəŋ naŋ kà təndal nəŋgu ni, ahàr àdəm mādəbay nu. Tamal àgray nahkay do ni ti èsliki madəbay nu koksah.

²⁸ « Bi maslaŋa e kidiŋ gekəli bu awayay aləm ahay zəbalani. Maslaŋa nani anjəhad digəs aslaslay ahàr, asərkaba siŋgu ya àfəŋ ga mendeveeriŋaba təwi ga ahay gayaŋ na day. Agray nahkay day tək, àgray do aw ?

²⁹ Tamal àslaslay ahàr gayaŋ day ndo ni ti bi afəkad asak ga ahay ni ciliŋ, èsliki mendeveeriŋ təwi gayaŋ ni koksah. Mis etipia èndeveriŋ ahay ni ndo ni ti atəbi seki,

³⁰ atədəm ahkado : “Aw ! Maslaŋa hini àfəkada asak ga ahay gayaŋ a, èsliki məlumabana ndo timey !”

³¹ « Nahkay day, bi bay ga kəsa nahaŋ awayay akoru akadɔvafəŋva kà bay ga kəsa nahaŋ a. Bay nani

anjəhad digus ga məgri sawari ana ahàr gayan day, ahi ana ahàr : “Mis goro dəbu kru, bay nahan ni ndam gayan dəbu kru kru cə ni ti nisliki moru makadvani ata nan tata aw ?” Ahi ana ahàr nahkay day tək, àdəm do aw ?

³² Tamal ti àsəra emisliki do nahəma, aslarkioru mis ka bay nahan ni ka ya ti nan əbu drin mba ni, ge mihindifina ere ya nan awayay ti tən galabu na.

³³ « Nahkay zla nahəma, tamal maslanə e kidin gekəli bu awayay adəbay nu ti si ambrəñ zlam gayan dek day kwa, do ni ti əsliki madəbay nu koksah. »

Estena ya àgray təwi va do ni
(*Meciyə 5.13 ; Mark 9.50*)

³⁴ Yezu àhi ana tay keti : « Estena ti zlam sulumani. Ay tamal àcər va do ni ti təgri mam ti məcər keti ni mam ? Àbi.

³⁵ Nahkay egi àbəlay va do. Ku ga magray argwa ga məbəkiani ka vədan day àbəlay va do. Mis taboru ke jigəri cilin. Tamal maslanə slimi àfən ge mici zlam nahəma, mīci lala. »

15

Ma gozogul àki ka təmbak mijijeni
(*Meciyə 18.12-14*)

¹ Ndam *məhəl hadam akaba ndam magudar zlam ndahan tərəkia ka Yezu a ga məbi slimi ana pakama gayan ya àhi ana mis na.

² Ndam *Feriziyən akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit tàra tipia tay a nahəma, tən guzay ma e kidin gatay bu, tədəm : « Nan hini ti agəskabu ndam magudar zlam, təzumkabu zlam ka ahar bəlan akaba tay timey ! »

³ Eslini Yezu àhi ma ana tay àna ma *gozogul, àhi ana tay ahkado :

⁴ « Bi maslanə e kidin gekəli bu təmbəmbak gayan təbu din mək bəlan gani əjia. Àra əpia ti bəlan gani àkibu ka ndahan ni bi nahəma, ambər bu kru kru ambəmbu mahar ambəmbani ni a hud gili bu. Akoru adəboru bəlanani ni, àdia ahàr a day kwa ti

ambrəñ madəbani. Way àgray nahkay do ni way ?

⁵ Ka ya ti àdia ahàr a nahəma, amərvu, azakababiyu ke mejenjel.

⁶ Àra ən jia a magam a ti azalakabu zləbəba gayan akaba ndam mahay gayan. Tàra tin jia ti ahi ana tay ahkado : “Nədia ahàr ana təmbak goro ya ti əji na, nihi ti məmərumvu, do ni ti ahəmamam.”

⁷ Nəhi ana kəli nahəma, nahkay day ku bay magudar zlam nan bəlan tamal àmbatkaba majalay ahàr gayan a ti Melefit akaba məslər gayan atəmərvu e melefit bu. Atəmərvu àna nan kay àtama məmərvani ya təmərvu àna ndam jireni kru kru ambəmbu mahar ambəmbani ya wudəra gatay àbi ga mambatkaba majalay ahàr gatay a bi ni. »

Ma gozogul àki ka sin gu ya əji ni

⁸ Yezu àhi ana tay keti : « Nahkay day, bi wal nahan nan əbu àna grusu kru, əjifina bəlan. Àra əpia ti sin gu ni əjia nahəma, àdəki aku ke cən gel, àsləd ahay gayan dek. Adəbay sin gu ni lala, àdia ahàr a day kwa ti ambrəñ madəbani.

⁹ Àra àdia ahàr a ti azalakabu zləbəba gayan akaba wəl mahay gayan. Tàra tin jia ti ahi ana tay ahkado : “Nədia ahàr ana grusu goro ya əji na, nihi ti məmərumvu, do ni ti ahəmamam.”

¹⁰ Nəhi ana kəli nahəma, nahkay day ku bay magudar zlam bəlan tamal àmbatkaba majalay ahàr gayan a ti *məslər ge Melefit atəmərvu. »

Ma gozogul àki ka wur ya əji ni

¹¹ Yezu àhi ana tay keti : « Zal nahan əbu, bəza gayan zawalani bebem cə.

¹² A vad nahan zla nahəma, nan gəziteni ni àhi ana bənani ahkado : “Bəba, dikaba elimeni gayak na ana leli a ti nəhəl ere gani goro.” Nahkay bən gatay ni edikaba elimeni gayan na ana tay a.

¹³ Àra àgra vad a 6al ka ahàr gana zla ti nan gəziteni nakən əhəl ere ga zlam gayan ni, àsəkumoru dek, àsləka àna sin gu gana, 0ru ka had drinjeni

zlam gayan. Òru ènjua ka had nana ti ègwejelekaba sinu gayan na dek a magray paraw ba.

¹⁴ « Sinu ni àra àndavfəŋa dek nahəma, ləwir ti ni àdaya ka had nana kay. Ləwir ni àra àdaya ti nan nakəŋ àŋgət zlam va do.

¹⁵ Nahkay òru ga məgri təwi ana mis ka had nani. Maslaŋa nani àhi mòru mājəgi mədrəs e gili.

¹⁶ Awayay məzum zlam məzumani ga mədrəs ni ti mārəh àna nan, ay ti maslaŋa àbi avi bi.

¹⁷ Eslini nan nakəŋ àjalaki ahàr ka manjəhad gayan, àhi ana ahàr : “Mis ya təbu təgri təwi ana baba goro ni dek təbu təzum zlam pazaza, àgəjənifəŋa kà tay a. Nu zla ti nəmət ahalay àna ləwir ti ahəmamam.

¹⁸ Nihi ti nasləka nan goru a magam afa ga baba goro. Eninjua ti anəhi ahkado : Bəba goro ni, nàgudaria zlam ana Melefit a, nak day nàgudaruka zlam a.

¹⁹ Àgəski ti kàzalay nu wur gayak va ba, mənjalulu akada nu bay məgruk təwi cilin.”

²⁰ Nahkay asləka, nan àbu angoru a magam afa ga bəŋani nakəŋ.

« Nan àbu ara e divi ba drin mba nahəma, bəŋani àsəraya nan a, àsia cicihi a dal-dal. Bəŋani ni àcuhwakioru, àgəskabu nan gum, àgri sa àna məmərani.

²¹ Wur ni àhi ahkado : “Bəba goro ni, nàgudaria zlam ana Melefit a, nak day nàgudaruka zlam a. Àgəski ti kàzalay nu wur gayak va ba.”

²² Eslini bəŋani àhi ana ndam məgri təwi ni ahkado : “Dəgum pin kəzumbiya azana sulumani ya àtam ndahaŋ na ni, ti kəfumki. Fumiviyu mili a ahar vu, kəbumiviyu kimaka a asak vu daya.

²³ Dəgum kəpichehumbiya wur sla magalani na, ti kislina mi. Məgrum wuməri, məzum zlam àna məmərani, do ni ti ahəmamam.

²⁴ Adaba wur goro hini ti àməta, ay ti àŋgaba ; èjija, ay ti nədia ahàr a.” Bəŋani ni àra àdəma nahkay ti tənəkəni ka magray wuməri àna məmərani.

²⁵ « Nday təbu tagray wuməri nahkay ti wur gəɗakani ni nan àbiyu e gili. Nan àbu asləkabiya ènjia cifa a magam a nahəma, èci zlam ya mis tivi ni akaba həbəy gatay ya tahəbəy ni.

²⁶ Nan nakəŋ àzalay maslaŋa nahaŋ nan àbu agri təwi ana bəŋani, èhindifin ja ma, àhi ahkado : “Mam àgravu a magam mam ?”

²⁷ Maslaŋa nani àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : “Wur ga muk ni asləkabiya, mək buk èslin ja wur sla ya məgal na, adaba àdia ahàr ana wur na nan àbu njənjalaŋ.”

²⁸ Wur gəɗakani ni àra ècia ma na nahkay ti àzuma bəruv a, àcuhway məhuriyani a ahay vu do. Bəŋani àra ècia wur gayan ni àcuhway məhuriyani a ahay vu do nahəma, àhərkiaya e mite va adabakay nan ti məhuriyu a ahay ni vu.

²⁹ Nahkay wur ni àhəŋgrifəŋ ana bəŋani ni, àhi ahkado : “Ci day ! Agray vi ehimeya nu nəbu nəgruk təwi, ɗay-ɗay nədikia asak ka ma gayak a ndo. Akaba nani dek ɗay-ɗay kəvu ku wur ga awak ga magray wuməri akaba zləbəba goro ndo.

³⁰ Ay nihi ti wur gayak ni ègwejelekababiya elimeni gayak na a wál ba. Akaba nani dek ti kislina wur sla ya məgal na !”

³¹ Ay bəŋani àhi ahkado : “Wur goro, leli makakabu kəlavaf ata nak timey. Elimeni goro ni dek ti gayak, do ni ti ga way ?

³² Ay ahàr àdəm magray wuməri àna məmərani, adaba wur ga muk ti àməta, ay ti àŋgaba ; èjija, ay ti mədia ahàr a.” »

16

Magozogul àki ka bay manjah sinu

¹ A vad nahaŋ Yezu àhi ana ndam madəbay nan ni ahkado : « Zal nahaŋ àbu nahəma, nan bay ge elimeni. Nan àbu àna bay məgri təwi ; təwi gayan ti ga manjah sinu. A vad nahaŋ maslaŋa nahaŋ àrəkia ka bay ge elimeni na, àhi ahkado : “Bay manjahuk

siŋgu ni ti naŋ àbu ejiŋ elimeni gayak ni.”

² Bay ge elimeni ni àra ècia nahkay ti àzalay bay mægri tawi ni, àhi ahkado : “Pakama ya nìci, mis tédámkuk ni ti àsu bi. Nihi ti slaslukabu siŋgu goro ni ka wakita ti kôvu wakita gani, adaba nara nizligaba kur e tawi ni ba.”

³ Bay magray tawi nakəŋ àra ècia təhia ma na nahkay ti àdám : “Bay ya nəgri tawi ni ara ezligaba nu e tawi ni ba ni ti anagray ahəmamam ? Njəda goro day àbi ga məwəs vədaŋ bi, mahəŋgalay zlam day mimili awərki nu ni.

⁴ Ere ye ti nagray ni ti nihi : wudaka tara tizligaba nu e tawi ni ba nahəma, nagray zlam ti mis atəgəskabu nu afa gatay ka ya ti tizligaba nu e tawi ba ni.”

⁵ Nahkay naŋ nakəŋ àzalabiyu ndam ya ti àkəli duwa ana tay ni dek bəlaŋ àna bəlaŋ. Duwa nani ya àkəli ana tay ni ti ga bay ge elimeni ni. Tàra tìnjikaba ti àhi ana maslaŋa nahaŋ e kidìŋ gatay bu ahkado : “Duwa ga bay ya nəgri tawi ni, àfuk ti ehimey ?”

⁶ Naŋ nani àhəŋgrifəŋ, àhi : “Àfu amal gurda diŋ.” Eslini bay magray tawi ni àhi : “Zay wakita ga duwa gayak ni, njəhadà digəs bəki weceweci gurda kru kru zlam.”

⁷ Mək àhi ana maslaŋa nahaŋ keti : “Nak ti àfuk ehimey ?” Maslaŋa nani àhəŋgrifəŋ, àhi : “Buhu ga *alkama àfu diŋ.” Àhi : “Zay wakita gayak, bəki kru kru azlalahkər.”

⁸ Bay ge elimeni ni àra ècia ti bay mægri tawi ni àgosa naŋ a nahəma, àzləbay naŋ, adaba ànjəhkia ka vu gayaŋ a. Nədám nahəma, mis ga duniya ti tənjàha e kidìŋ gatay ba tətama ga ndam ge Melefit na.

⁹ « Nu ti ere ye ti nəhi ana kəli nahəma nihi : Siŋgu ti agosay mis. Lekələm ti vumi ana mis ndahaŋ ti tīgi zləbəba gekəli. Tamal kəgruma nahkay nahəma, ka ya ti siŋgu ni amandavfəŋa kə kəli a ti atəgəskabu kəli a ahay bu ; ahay gani nani ti àmbəd day-day do.

¹⁰ Tamal ti mis agray tawi ku gəziteni àna jiri nahəma, agray tawi

gədakani àna jiri daya. Tamal agosay mis e tawi ku gəziteni bu nahəma, agosay mis e tawi gədakani bu daya.

¹¹ Siŋgu ti agosay mis. Nahkay tamal ti lekələm kəgrum tawi ge jiri àna naŋ ndo nahəma, Melefit aməvi zlam ya sulumani ededìŋeni ni ana kəli aw ? Aha, amavay do !

¹² Nahkay day, tamal kəgrum tawi ge jiri àna zlam ge mis ndahaŋ ndo nahəma, Melefit aməvi zlam gekəli gekəleni ana kəli aw ? Aha, amavay do !

¹³ « Maslaŋa àbi esliki mægri tawi ana bay ahay cə bi. Emizirey bəlaŋ gani, amawayay naŋ nahaŋ ni, ahkay do ni aməgəsiki ma ana nahaŋ ni do, ana naŋ nahaŋ ni ti ni aməgəsiki ma. Lekələm day tamal kədəbum siŋgu hi hi ti kisləmki mægri tawi ana Melefit koksah. »

Zlapay ga Yezu gərgərani ndahaŋ (Meciyə 11.12-13 ; 5.31-32 ; Mark 10.11-12)

¹⁴ Ndam *Feriziyəŋ ndahaŋ tàra ticia ma ga Yezu ya àdám na dek ti tēyefiŋ, adaba nday tawayay siŋgu gədak.

¹⁵ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Lekələm nahəma, kə eri ge mis ti kədəmum lekələm ndam jireni. Ay ti Melefit àsəra ere ye ti a hud gekəli bu na. Zlam ya ti mis tédám zlam gədakani ni, kə eri ge Melefit ti zlam nani zlam magədavani àbəlay do simiteni. »

¹⁶ Yezu àdám keti : « *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni akaba pakama ga ndam ndahaŋ ya təhəŋgaray *pakama Melefit ni ti mis təbu tagray tawi àna naŋ duk àbivu ana sarta ge Zeŋ bay məbaray mis ni. Kwa ka sarta gani nani təbu təhi *Ma Məwəni Sulumani àki ka *Məgur ge Melefit ana mis. Məgur ge Melefit ti ku way way do day akadvu àna njəda gayaŋ dek ga məhuriyani.

¹⁷ Ku tamal nahkay nəŋgu ni, hud melefit akaba had ni dek atəndav, ay asak ma ge Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ku gəziteni nəŋgu ni mandav gani zləzlada.

18 « Ku way way do àgara wal gayan a, mək àda wal nahan a nahəma, maslaña nani àgra hala. Tamal maslaña nahan àza wal ya ti zal gani àgara nan na ti maslaña nani day àgra hala. »

Ma gozogul àki ka bay ge elimeni nday ata Lazar

19 Yezu àdəm keti : « Zal nahan àbu nan bay ge elimeni. Abakabu azana sulumani ga singu kayani, kəlavaf agray wuməri àna zlam məzumani məcərani kayani ni.

20 Zal nahan àbu, slimi gani Lazar. Nan zal talaga, andəhad kəlavaf kə mahay ga bay ge elimeni ni. Vu gayan ni dek ambələk.

21 Awayay ti azum zlam ya adəgaya adəgafəña kə mələñ məzumki zlam ga bay ge elimeni na, ay ti təvi do. Kərá tara tindigid ambələk gayan ni sawan.

22 A vad nahan zal talaga nakəñ àməta. Àra àməta zla nahəma, *məslər ge Melefit təzoru nan afa ge Melefit ti tənəhadkəbu akaba Abraham. Bay ge elimeni nakəñ àməta daya, nahkay tìleba nan a.

23 Tàra tìleba nan a ti òru a mələñ ge *kisim vu, eslini nan àbu acakay daliya dal-dal. Nan àbu eslini ti àmənəjoru agavəla, èpioru Abraham nday ata Lazar manjəhadkabani.

24 Àra èpia tay a ti àzlah, àhi ana Abraham ahkado : “Abraham baba goro ni, nəsuk cicihi ti ! Kam-kam slərbəiyu Lazar ti mətəlviyu weleher gayan a yam vu ti mətəfuki ka arəd ga məvu liñ-liñeni, adəba nu nəbu ahalay a aku bu, nagraj daliya dal-dal.”

25 Ay Abraham àhəñgrifəñoru, àhi : “Wur goro ni, sərki ti a manjəhad gayak bu ka dala ahaslani ti kəñgəta zlam sulumana dal-dal, ay Lazar ti ni àgra daliya dal-dal. Nihi nahəma, nan àbu anəgət zlam sulumani ga məhəñgrivu bəruv, nak ti ni kacakay daliya.

26 Akaba nani dek nəngu ni, *evid gədakani àbu e kidin geli bu akaba

kəli. Nahkay maslaña ya ti ecik ahalay akoru afa gekəli ni ti èsliki do. Maslaña ya ti ecikbiyu afa gekəli ara afa geli a ni day èsliki do.”

27 Bay ge elimeni nakəñ àhəñgrifəñ, àhi ahkado : “Tamal nahkay ti nahəngalay kur kam-kam baba goro ni, sləroru Lazar a magam afa ga bəñ goro,

28 adəba bəza ga mmawa təbiyu eslini nday zlam. Hi ana Lazar ti mōru mətəhivu ana tay ti tàra ka mələñ ga daliya hini va ba daya.”

29 Abraham àhi ahkado : “Nday təbu àna wakita ge Məwiz akaba wakita ga ndam ndahan ya təhəngaray *pakama ge Melefit ni. Ahàr àdəm təbi slimi ana pakama ya a wakita nday nani bu ni lala.”

30 Bay ge elimeni nakəñ àhəñgrifəñ, àhi : “Aha, Abraham baba goro ni, nahkay do. Ay tamal maslaña anəgaba e kisim ba, arəkioru ka tay, ahivù magani ana tay nahəma, atambatkaba majalay ahàr gatay na.”

31 Ay Abraham àhi ahkado : “Tamal təbi slimi ana pakama ge Məwiz akaba ga ndam ndahan ya təhəngaray pakama ge Melefit ni do nahəma, ku tamal maslaña mənəgaba e kisim ba, mətəhi pakama ana tay nəngu ni, ticiiki do simiteni.” »

17

Magudar zlam akaba məmbərfəñana (Meciya 18.6-7, 21-22 ; Mark 9.42)

1 Yezu àhi ma ana ndam madəbay nan ni keti, àhi ana tay ahkado : « Zlam ya ejiñkia mis ke divi a ni ti təbu. Nəgay təbi ti àdəmvu koksah. Ay tamal maslaña agray zlam ya ti ejiñkia mis ke divi a nahəma, maslaña nani cicihi amələki,

2 hojo təwəlviyu avar gədakani a dənəgu vu dondul mək tizligiyu nan a *dəluv gədakani vu dəzləz. Ndam ya təfəku ahàr, mis tədəm tislə arəña do akada ga bəza ciḃ-ciḃeni ni ti, tamal ti maslaña agray ti ku way way do e kidin gatay bu mijiñkia ke divi a nahəma, hojo təgri nahkay.

3 Nahkay ti bumi slimi ana ahàr gekùli !

« Tamal wur ga muk àgudaruka zlam a ti hiki lala. Tamal àsàrkia ka zlam magudarani gayan na, àdàm “Nàgray va do” nahàma, mbàrfəŋa.

4 Ku tamal àgudaruka zlam a sak adəškəla a vad ba mək ara afa gayak a sak adəškəla ahuk : “Nəsàrkia ka zlam ya nàgudaruk na, nàgray va do” nahàma, mbàrfəŋa. »

Məfəki ahàr ke Melefit

5 Ndam *asak ga Bay geli Yezu təhi ana Yezu ahkado : « Mawayay kàgray ti məfəki ahàr ke Melefit àkivu ti. »

6 Bay geli àhəŋgrifəŋ ana tay, àdàm ahkado : « Ku tamal məfəki ahàr gekùli ke Melefit kay do, àbu gəzit akada hilfi ga zlam gəziteni cilin nəŋgu ni, kisləmki məhiani ana məŋ ga zlam hini : “Radvaba, kàru kànjəhad a *dəluv gədəkani vu” nəŋgu ni, amagravu. »

Manjəhad ga ndam məgri təwi ana Melefit

7 Yezu àdàm keti : « Bi mis e kidin gekùli bu bay məgri təwi gayan nan àbu awəs vədan ahkay do ni ahətay zlam. Tamal àsləkabiya e gili na ti bay ahay ni ahi ahkado : “Ra kànjəhad a weceweci, kəzum zlam” aw ?

8 Aha ! Ahi ahkado : “Dəaya zlam məzumana. Kìdia ti kàmbatkabu azana, kəhəlubiya zlam məzumani na. Kəhəlubiya ti cika kà gəvay goro a ga məhəlubiya zlam ndahan ya nawayay na. Ka ya ti anəzuma akaba enisia goro a nahəma, nak akəzum akaba ekisi gayak.” Bay ahay ni aməhi nahkay sawan do aw ?

9 Bay magray təwi ni tamal àgra təwi ya təhi na ti bay ahay ni agri səsü aw ? Àgri do.

10 Nahkay lekulum day tamal kəgruma təwi ya Melefit àhi ana kùli grum na ti dəmum : “Leli ndam məgri təwi ana Melefit cilin. Ere ye ti àhi ana leli grum ni, màgra àndava.” »

Yezu ahəŋgaraba ndam ambələk a kru

11 Ka ya ti Yezu akoru a Zerəzalem nahəma, asləkaba gwar ke ekwi ga had *Samari nday ata had *Gelili a.

12 Nan àbu ahuriyu a kəsa nahan vu ni ti ndam ambələk kru tərəkia, ticik cak.

13 Təzlah, tədəm : « Yezu gədəkani geli, məsuk cicihi ti. »

14 Yezu nakəŋ àra èpia tay a ti àhi ana tay ahkado : « Dəgum afa ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni, ti tamənjaki ke kùli. »

Ka ya ti nday təbu takoru nahəma, təngaba, tìgia mis njəlatana.

15 Bəlan gatay àra èpia àngaba ti àŋgəkibiyu ka Yezu, àzləbabiyu Melefit àna zlahay.

16 Àra ènjikia ka Yezu a ti àbəhadì mirdim, meleher ndiə ana had, àgri səsü dal-dal. Zal nani ti zal Samari.

17 Yezu àdàm : « Mis tigi njələta ti nday kru do aw ? Ay nday ambəlmbani ni nday eley ?

18 E kidin gatay ambəlmbani ni bu ni ti mis àbi anga agri səsü ana Melefit bi aw ? Si zal madurlan hini cilin ni ! »

19 Eslini Yezu àhi ana maslanja ya àŋgəkia ni : « Cikaba, ru a magam. Melefit àhəŋga kur a adaba kəfəkua ahàr a palam. »

Məgur ge Melefit akaba manja ga Wur ge Mis a

(Meciyə 24.23-28, 37-41)

20 Ndam *Feriziyen ndahan tərəkia ka Yezu a, təhi ahkado : « *Məgur ge Melefit ti amənjəki ananaw ? » Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Məgur ge Melefit anjəki nahəma, èpivu do.

21 Nahkay atədəm : “Nan hi !” ahkay do ni : “Nan tegi !” do. Nədəm nahəma, Məgur ge Melefit ti ànjəkia e kidin gekùli ba àndava. »

22 Yezu àhi ana ndam madəbay nan ni ahkado : « Sarta nahan amara ti akawayum mipi nu *Wur ge Mis ku vad bəlan, ay ti ekipəm nu do.

23 Ka sarta gani nani atəhi ana kùli : “Nan tegi !” ahkay do ni “Nan hi !”

Ay tamal t̄hia ana k̄li a nahkay ti k̄d̄ægum ba, k̄d̄əbum tay ba.

²⁴ Ad̄aba mam, ka fat ya ti nu Wur ge Mis anaŋga nah̄əma, mis etipi nu akada ga av̄ər ya abay aku, aslad̄ay huđ melef̄it đek ni.

²⁵ Ay wudaka anaŋga ti ah̄ər ad̄əm mis ye e hini vu ni t̄ḡəskabu nu do, t̄gru daliya dal-dal day kwa.

²⁶ Ere ye ti àgravu ke zemeni ge N̄əwi ni amagravu ka fat ya ti nu Wur ge Mis anaŋga ni.

²⁷ Ke zemeni gani nani ti mis t̄bu t̄zum zlam, tisi zlam, taday wál, wál day taday zawal. Nday t̄bu tagray zlam nday nani nahkay duk àbiviya ana vad̄ ya ti N̄əwi àhuriya a *slalah ga yam ḡad̄akani vu ni. A vad̄ gani nani ti yam àr̄əhv̄u m̄əlan̄ đek, èziŋeba mis na đek k̄d̄ap.

²⁸ Amagravu akada ya àgravu ke zemeni ga *Lot ni daya. Ke zemeni gani nani ti mis t̄bu t̄zum zlam, tisi zlam, t̄səkum zlam, t̄səkumoru zlam, tajav zlam, t̄ləm ahay.

²⁹ Ay ka fat ya ti Lot àsl̄əka a *Sodom a ni ti aku akaba zlam nahan̄ ya aku aḡəs akada ga asas ya aku aḡəs ni dal-dal ad̄əgakia ka ndam ga k̄sa nana kwa e melef̄it ba akada ga av̄ər ya atəd̄ na, èviyekaba tay a đek.

³⁰ Nahkay ka fat ya ti Melef̄it amaŋgazli nu Wur ge Mis ana mis đek nah̄əma, zlam gani amagravu ka m̄əsərki gatay do.

³¹ « Ka fat gani nani ti tamal mis nahan̄ naŋ àbu ka *dalahar ga ahay gayan̄, zlam gayan̄ t̄vu a ahay bu nah̄əma, àh̄əraya, àhuriya a ahay vu ga m̄əh̄əlaya zlam gayan̄ a day ba. Nahkay day maslaŋa ya ti naŋ e gili ni àŋga a magam a ba, m̄acuhway h̄əya.

³² N̄əd̄əm nah̄əma, ere ye ti àgrakivu ka wal ga Lot ni ti àḡəjazlki ah̄ər ke k̄li ba !

³³ Maslaŋa ya ti awayay aj̄əgur sifa gayan̄ ti am̄ət ba ni ti emiŋiŋ, ay maslaŋa ya ti emiŋiŋ sifa gayan̄ nah̄əma am̄əj̄əgur sawan̄, am̄əmət day-day do.

³⁴ N̄əhi ana k̄li nah̄əma, ka ya ti anaŋga ni ti ku tamal mis c̄ə nday

ka slalah b̄əlan̄ ga m̄əlavad̄ n̄əngu ni atazay b̄əlan̄ gani, at̄əmb̄ər̄bu nahan̄ ni ti amagravu tata.

³⁵ Ku tamal wál c̄ə tih̄ikabu humbu ka ahar b̄əlan̄ n̄əngu ni, atazay b̄əlan̄ gani, at̄əmb̄ər̄bu nahan̄ ni ti amagravu tata. [

³⁶ Ku tamal zawal t̄bu e gili ka ahar b̄əlan̄ n̄əngu ni, atazay b̄əlan̄ gani, at̄əmb̄ər̄bu nahan̄ ni ti amagravu tata.] »

³⁷ Yezu àra ad̄əma pakama nana ti ndam mad̄əbay naŋ ni t̄hi ahkado : « Bay geli, ere gani nani amagravu ti eley ? » Yezu nak̄əŋ àh̄əŋgrif̄əŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « N̄əhi ana k̄li nah̄əma, ka m̄əlan̄ ya zlam m̄əm̄ətani àvu ni ti mambá t̄əkalavu eslini. »

18

Ma gozogul àki ka wal madakway akaba bay magray seriya

¹ Yezu àhi ma *gozogul ana ndam mad̄əbay naŋ ni, ti t̄h̄əŋgalay Melef̄it a sarta bu đek k̄əlavad̄, t̄əmb̄ər̄əŋ ba simiteni.

² Ad̄əm ahkado : « Bay magray seriya nahan̄ àbu a k̄sa nahan̄ bu. Bay gani nani ti àdi slimi ana mis do ; ku Melef̄it day aŋgwaz àwər̄f̄əŋa naŋ a do.

³ A k̄sa gani nani bu nah̄əma, wal madakway nahan̄ àbu. Wal nani àra sak ehimeya afa ga bay magray seriya na, àhi ahkado : “Maslaŋa nahan̄ àgudarua zlam a, ay ti nawayay ti k̄əgru seriya gani.”

⁴ Naŋ gani sak ehimeya àcuhway m̄əgri seriya ni ndo. Ay a vad̄ nahan̄ zla nah̄əma, bay magray seriya nak̄əŋ ad̄əm ahkado : “Ku tamal n̄əgraf̄əŋa aŋgwaz k̄ə Melef̄it a do, n̄ədi slimi ana mis do n̄əngu ni,

⁵ wal madakway hini ti ah̄əlu muru, hojo n̄əgri seriya gayan̄ ni. Do ni ti wal ni naŋ àbu ara nahkay ti an̄əŋḡətf̄əŋa ah̄ər a do.” »

⁶ Eslini Bay geli ad̄əm ahkado : « Bay magray seriya nani ti mis jireni do. Ay c̄əm pakama gayan̄ ya ad̄əm ni !

7 Nañ tekeđi àgray nahkay ti Melefit nañ jireni ni ti aməgri jiri gayan ana ndam ya àdaba tay a ni do aw? Aməgri ana tay, adaba təbu tahəngalay nañ məlafat akaba məlavaf gani do dek. Amamənjələñ ana tay àna eri ahkay ciliñ aw? Aha!

8 Nəhi ana kəli nahəma, aməgri jiri gayan ana tay ke weceweceni huya. Ay ka ya ti nu *Wur ge Mis ananga a mələñ va ni ti anədi ahàr ana mis ya təfəki ahàr ke Melefit ni aw? »

Ma gozogul àki ka zal Feriziyen nday ata bay məhəl hadam

9 Yezu àdəm ma *gozogul nahan keti. Àhi ana ndam ya ti tədəm nday ndam jireni, tamənjələñ kè mis ndahan akadà təsər zlam do ni. Àdəm ahkado :

10 « A vad nahan ndam ndahan nday cə təhuriyu a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni vu ga mahəngalay Melefit. Bələñ gani zal *Feriziyen, nañ nahan ni ti ni bay *məhəl hadam.

11 Eslini ti zal Feriziyen ni ècik jik, àhəngalay Melefit a məbəruf gayan bu, àdəm ahkado : “Bay Melefit goro ni, nəgruk səsi adaba nu ti akadà ge mis ndahan ni do. Mis ndahan ni ti ndam akal, ndam jireni do, ndam magray hala. Nday ti akadà ga bay məhəl hadam nini.

12 Nu zla nahəma nəgəs ndəra sak cə a hud ga gosku bu ; a hud ga zlam goro kurani ya nəngət ni bu lu, nəzaba bələñ, nəvuk.”

13 Bay məhəl hadam ni ti ni ècik cak, eri tekeđi àwayay mazoroni e melefit vu ndo, àbəki ahar duc ka məbəruf, àdəm ahkado : “Bay Melefit goro ni, nu bay magudar zlam, nəbuk cicihi ti.”* »

14 Eslini Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kəli nahəma, ka ya ti təhəraya, təbu takoru a magam ni ti maslaña ya Melefit àmbərfəña zlam magudarani gayan na àndava ni ti nani bay məhəl hadam ni. Zal Feriziyen ni ti Melefit

àmbərfəña zlam magudarani gayan na ndo. Adaba mam, maslaña ya ti àdəm nañ gədakani ni ti Melefit aməhi : “Nak gəziteni” sawan. Ay maslaña ya ti àdəm nañ gəziteni nahəma, Melefit aməhi : “Nak gədakani” sək sawan. »

Yezu agri sulum ge Melefit ana bəza cib-cibeni

(Meciyə 19.13-15 ; Mark 10.13-16)

15 Mis ndahan təhəlibiyu bəza cib-cibeni ana Yezu ti məgri *sulum ge Melefit ana tay àna məbəki *ahar gayan ka tay. Ndam madəbay nañ ni tɪpia tay a ti tələgi ana tay.

16 Yezu àra ècia ndam madəbay nañ ni təbu tələgi ana mis ni ti àzalay tay, àhi ana tay ahkado : « Mbrənum bəza tàra afa goro a, kəcumfəña tay a ba. Adaba mam, *Məgur ge Melefit ti ga ndam ya təbu akadà ga bəza ni.

17 Nəhi ana kəli nahəma, ahàr àdəm ku way way do məgəskabu Məgur ge Melefit akadà ga wur gəziteni ya eciiki slimi ana bəñani ni. Tamal àgəskabu nahkay do nahəma, èsliki məhuriyani a *Məgur ge Melefit vu koksah. »

Bay ge elimeni

(Meciyə 19.16-30 ; Mark 10.17-31)

18 Bay ga ndam *Zəde nahan àrəkia ka Yezu a, àhi : « Məsi sulumani, ti nəngət *sifa ya àndav day-day do ni ti nəgray ahəmamam? »

19 Yezu àhəngrifəñ, àhi ahkado : « Kazalay nu mis sulumani ti kamam? Mis sulumani ti àbi, si Melefit ciliñ.

20 Ere ye ti kəhindi ni ti, *Divi ge Melefit ya àvi ana mis ni ti kəsəra tay a do aw? Kəgray hala ba ; kəkaf mis ba ; kigi akal ba ; kəgray sedi ti kəsəkaf malfada ba ; həngrioru ahàr a had ana ata buk ata muk. † »

21 Eslini zal nakəñ àhəngrifəñ, àhi ahkado : « Divi nani ti nəgəskabá dek kwa nu a wur wurani. »

22 Yezu àra ècia pakama gayan na ti àhi ahkado : « Kekileña zlam àhəcukivu bələñ. Səkumoru zlam

* 18:13 Ka sarta gani nani ti maslaña ya ti abəki ahar duc ka məbəruf ni ti adafaki tuway, akadà geli ya məbəki ahar duc ka ahàr ni. † 18:20 Məñjay Mahərana 20.12-16 ; Mimbiki 5.16-20.

gayaƙ ðeƙ ti kîdi sinƙu gani ana ndam talaga. Nahkay ti akəŋgət elimeni e melefīt bu. Akagra zlam nana ðeƙ nahəma, kâra, kâdəbay nu. »

²³ Naŋ nakəŋ àra ècia ma ga Yezu ya àhi na ti ma gani àhəlia ahàr a, adaba elimeni gayaŋ àbu dal-dal.

²⁴ Yezu àra èpia naŋ a, ahàr àbu ahəli ti àdəm ahkado : « Ndam ge elimeni t̄həriyu a Məgur ge Melefīt vu ni ti zləzlada dal-dal.

²⁵ Ezligwemi ahuriyu e evid ge lipri vu kwalac ti agravu aw ? Ay ti bay ge elimeni m̄həriyu a Məgur ge Melefīt vu ni ti zləzlada dal-dal, àtama ge ezligwemi ya ahuriyu e evid ge lipri vu na. »

²⁶ Ndam ya ti t̄ici ma gayaŋ ya àdəm ni t̄ədəm : « Ay tamal nahkay ti way ti Melefīt amahəŋgay naŋ way ? »

²⁷ Ay Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti mis tàgray koksah ni, Melefīt agray tata. »

²⁸ Piyer àra ècia ma ga Yezu na ti àhi ahkado : « Iy zla, leli m̄embrəŋa zlam geli a, madəbay kur ti ahəmamam ? »

²⁹ Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana k̄ali nahəma, tamal mis àmbərba zlam gayaŋ azuhva Məgur ge Melefīt a, bi àmbərba ahay gayaŋ, wal gayaŋ, bəza ga məŋani, ata bəŋani ahkay do ni bəza gayaŋ nahəma,

³⁰ aməŋgətvù zlam nday nani kay nihi ka sarta hini. Ka mələŋ m̄əweni ya Melefīt amagrava ni day aməŋgət sifa ya àndav day-day do ni. »

Yezu adəm keti aməmət mək aməŋgaba e kisim ba

(Meciyu 20.17-19 ; Mark 10.32-34)

³¹ Yezu àzalakabu ndam *asak gayaŋ kru mahar c̄əni ni, àhi ana tay ahkado : « C̄əm day, nihi ti leli m̄əbu m̄əcəloru a Zeruzalem, adaba zlam ya ti ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefīt t̄ədəmku ka nu, nu *Wur ge Mis ni ðeƙ amagravu ti eslini.

³² Mis atəgəsi nu ana ndam ya t̄əfəki ahàr ke Melefīt do ni. Nday gani nani eteyefu, etindivi nu, etitifaviyu esliḅ e eri vu,

³³ atəzləḅ nu àna kurupu, atakaḍ nu, mək a vad ya mahkər ti anəŋgaba. »

³⁴ Yezu àra àdəma ma nahkay ti ndam asak gayaŋ ni t̄iciaba ndo. Ma gani nani manƣahkiani ka tay, ma ga Yezu ya awayay adəm ni ti t̄əsəraba ndo.

Yezu ahəŋgaraba zal wuluf a

(Meciyu 20.29-34 ; Mark 10.46-52)

³⁵ Yezu nday akaba mis kay t̄əbu takoru a Zeriko, tinjua wudak. Eslini ti zal wuluf nahaŋ naŋ àbu manjəhadani digasa kà gəvay ge divi, ahəŋgalay zlam.

³⁶ Zal wuluf ni àra ècia daday ge mis kayani ya ti tasləkafəŋa ni ti àdəm ahkado : « Mam agravu mam ? »

³⁷ T̄əhəŋgrifəŋ, t̄əhi : « Yezu zal Nazaret naŋ àbu akoru àna divi hini, do ni ti ahəmamam. »

³⁸ Naŋ nakəŋ àra ècia ti àdi ana zlahay, àdəm : « Yezu *Wur ge Devit, n̄əsuk cicihi ti ! »

³⁹ Nday ya ti t̄əbu takoru kama ga Yezu ni t̄ələgi ana zal wuluf ni, ti m̄alakakaba. Naŋ nakəŋ àzlahkivu kay kay sawaŋ, àdəm : « Wur ge Devit, n̄əsuk cicihi ti ! »

⁴⁰ Yezu àra ècia zlahay na ti ècik, àdəm t̄əzibiya naŋ a. Zal wuluf ni àra ènjia ti Yezu èhindifiŋa ma, àhi ahkado :

⁴¹ « Kawayay ti n̄əgruk mam ? » Zal wuluf ni àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Bay goro, nawayay ti n̄ipi divi akada ge mis ni bilegeni ti. »

⁴² Yezu àhi : « Pi divi akada ge mis ni. Melefīt àhəŋga kur a adaba k̄əfəkua ahàr a palam. »

⁴³ Ka ma geli hini èpi divi h̄əya. Naŋ àbu epi divi nahkay ti àdəboru Yezu àna mazləbay Melefīt. Mis ya t̄əbu eslini ni ðeƙ t̄àra t̄ipia naŋ a ti nday day tàzləbay Melefīt.

19

Yezu nday ata Zese

¹ Yezu ènjua a Zeriko a. Naŋ àbu asawaday a huḍ ga kəsa bu.

² A kəsa gani nani bu ni ti zal nahaŋ àbu, slimi gayaŋ Zese, naŋ gəḍakani ga ndam *məhəl hadam, elimeni gayaŋ àbu dal-dal.

³ Àra ècia ti Yezu nan̄ àbu ara nahəma, awayay ti mîpi nan̄. Ay ti èsliki mipi nan̄ do, adaba àhəca àna zəbal a, mis dal-dal tìmbiva e eri va.

⁴ Nahkay nan̄ nakəŋ àcuhworu gwar kama ka məlan̄ ga Yezu ya akoru ni, àcəliyu a mən̄ ga akram vu ti mîpi Yezu.

⁵ Yezu àra ènjia ka məlan̄ nana ti àmən̄joru agavəla, àhi ana Zese nakəŋ ahkado : « Zese, hərəya weceweci, adaba kani ti si nakoru nan̄jəhad̄ afa gayak kwa. »

⁶ Nahkay Zese nakəŋ àhərəya weceweci, tòru a magam afa gayan̄. Tòru tìnjua ti àgəskabu Yezu àna məmərani.

⁷ Mis tàra tìpia Yezu àdoru afa ge Zese ti tən̄guzay ma, tədəm ahkado : « Maslan̄ ya ti àdoru an̄jəhad̄ afa gani ni ti bay magudar zlam timey ! »

⁸ Ay Zese nakəŋ ècik jik, àhi ana Bay geli ahkado : « Ci day Bay goro, nihi ti nidi telma ga zlam goro ana ndam talaga. Tamal nəhəlfəŋa sin̄gu kà maslan̄, àtamkia ka ya akal apəl na ti anəpəlivù hud̄ fad̄. »

⁹ Yezu àra ècia pakama nana ti àhi ana Zese ahkado : « Kani ti nàra a hud̄ ahay gayak va ti ga mahəŋgay mis. Adaba mam, nak day wur hud̄ ga Abraham :

¹⁰ nu *Wur ge Mis nàra ti ga madəbay ndam ya tèsər Melefit do ni, ti nàhəŋgay tay. »

Ma gozogul àki ka bay ya èdi sin̄gu ana ndam mægri təwi ni (Meciyə 25.14-30)

¹¹ Ka ya ti mis təbu təbi slimi ana ma ga Yezu ya àdəm ni ti àhi ma nahan̄ ana tay àna ma *gozogul. Àhi ma gani nani ana tay ti adaba ènjua a Zərəzalem a wudak, mis day təhi ana ahàr hi ti Melefit ara an̄jəki ka Məgur gayan̄ həya.

¹² Àhi ana tay nahəma : « Mis nahan̄ àbu gədəkani a kəsa nahan̄ bu. Awayay akoru ka had̄ drin̄jeni ti təvibiyyu bay ga mara məgur kəsa gayan̄.

¹³ Ara asləka wudak nahəma, àzalakabu mis kru e kidin̄ ga ndam mægri təwi gayan̄ ni bu, èdeki sin̄gu

ga gru bəlan̄ bəlan̄ ka tay, àhi ana tay ahkado : “Nu nəbi ti mbatumvu àna nan̄ hayan̄.” Mək nan̄ nakəŋ àsləka, òru e mirkwi gayan̄ ni.

¹⁴ Zal nani ti ndam ga kəsa gayan̄ tawayay nan̄ do. Nan̄ nakəŋ àra àsləka ti tèsləruru mis ndahan̄ kələn̄ gayan̄ ga məhi ana maslan̄ ya akoru afiyu nan̄ a bay vu ni ahkado : “Nan̄ hini egi bay geli ti leli mawayay do.”

«
¹⁵ Akaba nani dək təfiya nan̄ a bay ni va sawan̄. Kələn̄ gani àsləkabiya. Àra ènjia ti àzalakabu ndam mægri təwi gayan̄ ya èdi sin̄gu ana tay ni keti. Awayay asərkaba tàmbatva àna sin̄gu na akada gayan̄ ya àhi ana tay na waw.

¹⁶ Nahkay maslan̄ ya ti enjenjeni ni àrəkia àhi ahkado : “Bay goro, àna sin̄gu ya kəvu bəlan̄ani ni ti nəmbatva àna nan̄ a, nəŋgət̄kia ndahan̄ a kru.”

¹⁷ Eslini bay ni àhi : “Àbəlay, nak bay magray təwi sulumani. Nihi ti nəfiyu kur a bay vu, kəgur kəsa kru, adaba kəgrua təwi sulumana àna zlam gəziteni hini ya nəvuk na.”

¹⁸ Nan̄ ye cə ni day àrəkia àhi ahkado : “Bay goro, àna sin̄gu ya kəvu bəlan̄ani ni ti nəmbatva àna nan̄ a, nəŋgət̄kia ndahan̄ a zlam.”

¹⁹ Nahkay bay ni àhi ahkado : “Nak ti ni kəgur kəsa zlam.”

²⁰ Mək bay mægri təwi nahan̄ àrəkia, àhi ahkado : “Bay goro, sin̄gu ya kəvu ni ti nihi. Nəwəlki ke kece-kece, nəŋgahukkaba.

²¹ Nəgray nahkay ti adaba nəgrafuka an̄gwaz a. Nəsəra man̄jəhad̄ gayak a, nak mis zləzladani, kəmbərəŋ mis do. Zlam ya ti nak kəfəkad̄ ndo ni day kazay, zlam ya ti kizligi ndo ni day kabaz.”

²² Eslini bay ni àhi ahkado : “Nak ti kəgray təwi sulumani do. Nihi ti nagrafuka seriya akada ga pakama gayak ya kədəmaya na. Kəsəra man̄jəhad̄ goro a, nu mis zləzladani, nəmbərəŋ mis do, zlam ya ti nəfəkad̄ ndo ni day nazay, zlam ya ti nizligi ndo ni day nabaz zla do aw ?

²³ Tamal kəsəra nahkay ti kəvi sin̄gu

goro ni ana ndam macakalani ndo ni ti kamam ? Nihi nàsləkabiya ti amal nàdia ahàr a èwikia.”

²⁴ Mək àhi ana nday ye eslini ni ahkado : “Zumfəŋa siŋgu na, kəvumikivu ana maslaŋa ya ti gayan kruani ni.”

²⁵ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : “Siŋgu təfəŋ kru àndava timey, bay geli !”

²⁶ Eslini àhi ana tay : “Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti zlam gayan àbu ni ti atəvikivu. Ay maslaŋa ya ti zlam gayan àbi ni ti ku ere ye ti àfəŋ ni day atəzafəŋa.

²⁷ Yaw ndam ya tizirey nu, tawayay ti nəgur tay do ni ti gəsumubiya tay a, sliŋəm tay kè eri goro pat pat.” »

²⁸ Yezu àra àdəm ma *gozogul na nahkay ti òru kama, təcəloru a Zerəzalem akaba mis ya ti tadəbay naŋ ni.

Yezu enjiyu a Zerəzalem wudak (Meciyə 21.1-11 ; Mark 11.1-11 ; Zəŋ 12.12-19)

²⁹ Ka ya ti tòru tìnjəa a kəsa Betfazi ata Betani a gwar ka həma *Oliviye ni va wudak nahəma, Yezu àslər ndam madəbay naŋ ni cə,

³⁰ àhi ana tay ahkado : « Dəgum a kəsa tegəni ya kama gekəli ni vu. Ek-injəmiya nahəma, akədumi ahàr ana wur ga azoŋgu məwəlani. Wur ga azoŋgu nani ti maslaŋa àcəlkiyu day-day faŋ ndo. Picehəmbiya, zumbu-biya.

³¹ Ay tamal maslaŋa èhindifiŋa ma kè kəli a, àhi ana kəli : “Kepicehəm ti kamam ?” ti humi ahkado : “Bay geli awayay.” »

³² Nahkay nday ya ti Yezu àslər tay ni tàsləka, tòru. Tòru tìnjəa ti tēdi ahàr ana zlam ni dek akada ga pakama gayan ya àhi ana tay ni.

³³ Ka ya ti nday təbu tepiceh wur ga azoŋgu ni ti ndam ga azoŋgu ni təhi ana tay : « Kepicehəm wur ga azoŋgu ni ti kamam ? »

³⁴ Eslini təhi ana tay ahkado : « Bay geli awayay. »

³⁵ Nahkay təzibiyu wur ga azoŋgu ni ana Yezu, təbəki azana ti Yezu məcəlkiyu, mək àcəlkiyu.

³⁶ Ka ya ti Yezu naŋ àbu akoru ni ti mis təpaðivoru azana gatay e divi vu.

³⁷ Tòru tìnjəa ka məlan ya təndəkia ahàr ka həma Oliviye ga moroni a Zerəzalem a nahəma, mis ya ti tadəboru naŋ ni dek tədəgiki ka mazləbay Melefit àna məmərani azuhva zlam ya nday tìpi, mis ndahaŋ tìpi day-day ndo ni. Təzlah,

³⁸ tādəm : « Bay Melefit mægri sulum gayan ana *bay gədakani ya ara àna slimi gayan a ni ! * Melefit naŋ agavəla àvia manjəhad sulumana ana mis a. Təzləbay naŋ a hud melefit bu ! »

³⁹ Ndam *Feriziyen ndahaŋ təbu eslini e kidin ge mis dal-dalani ni bu. Təhi ana Yezu ahkado : « Məsi, hi ma ana ndam madəbay kur ni ti təlakahaba, təzlah ba. »

⁴⁰ Yezu àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, tamal nday təlakahabà ti akur atəzlah. »

Yezu etəwi ndam Zerəzalem

⁴¹ Ka ya ti Yezu ènjəa a Zerəzalem a wudak, èpia kəsa na ti etəwi ndam ga kəsa nani.

⁴² Àdəm ahkado : « Tamal ti lekələm day kəsəruma ahəmamam kəŋgətum manjəhad sulumani akaba Melefit kana nahəma, akal kəŋgətuma àndava. Ay nihi ti manjəhkiani ke kəli, kipuram do.

⁴³ Nahkay nihi ti vad gani amara, ndam ezir gekəli atara teveliŋ kəsa gekəli ni tekesl, atəbivu zlam ana kəli e divi bu dek ga macafəŋa kəli ga mahərana, atəhurkiyu ke kəli àna silik.

⁴⁴ Atabazl kəli dek, etembedkaba ahay gekəli a dek besək-besək, atəbərki akur ka ahàr ga akur nahaŋ do. Adaba mam, kəsərumsarta ya Melefit àra àmənjayaya kəli a ni ndo. »

* 19:38 Mənjay Limis 118.26.

Yezu a ahay gəđakani ge Melefit ni bu

(Meciy# 21.12-17 ; Mark 11.15-19 ; Zeñ 2.13-22)

⁴⁵ Tòru tìnjua a Zeruzalem a ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Eslini àdi ahàr ana ndam mäsəkumoru zlam, mək ànjəki ka magaraya tay e mite va.

⁴⁶ Àhi ana tay ahkado : « Àbu məkəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit àdəm : “Ahay goro nahəma, emigi ahay ga *mahəngalavù Melefit.” Ay lekələm ti kàmbatumkaba, ègia ahuzl ga ndam akal a.† »

⁴⁷ Kələñ gani nañ àbu a dalaka ga ahay ge Melefit ni bu, acahi zlam ana mis kələvad. Eslini gəđakani ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni tādəbafəñ divi ge mijin nañ. Gəđakani ga ndam *Zude ni day tawayay mijin nañ.

⁴⁸ Ay ti tənğətfəña divi gana ndo, adaba ndam Zude dek tawayay ma ga Yezu, təbu təbi slimi ana ma gayan ya adəm ni lala.

20

Təwi ga Yezu ya àgray ni ti way àvi divi gani way ?

(Meciy# 21.23-27 ; Mark 11.27-33)

¹ Yezu nañ àbu eslini a Zeruzalem ti a vad nahan àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Nañ àbu acahi zlam ana mis, ahi *Ma Məweni Sulumani ana tay nahəma, gəđakani ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit akaba gəđakani ndahan tərəkia,

² təhi : « Hi ana leli, kagray təwi hini nahkay ti kənğət divi gani ti eley ? Way àvuk divi gani way ? »

³ Yezu àhəngrifəñ ana tay, àdəm : « Nu day nihindifinə zlam bələñ kə kəli a. Həngrumufəñ :

⁴ *baray ge Zeñ ya àbaray mis ni ti njəda gani Melefit àvi tək, tək day ti mis təvi aw ? »

⁵ Tàra ticia ma na nahkay ti tàgray gejewi e kidin gatay bu, tədəm : « Tamal məhi : “Melefit àslərbiyu nañ” hi nahəma, ara ahi ana leli : “Kəgəsunkabu pakama gayan ni ndo ni ti kamam ?”

⁶ Ay tamal mədəm : “Mis təvi njəda gani” ti ndam geli ni dek etizligi leli àna akur, adaba tədəm Zeñ ti bay mahəngaray *pakama ge Melefit. »

⁷ Nahkay təhəngrifəñ, təhi : « Maslaña ya ti àvi divi gani ni ti leli məsər do. »

⁸ Eslini Yezu àhi ana tay : « Nu day nədəfi bay ya ti àvu divi ge təwi ya ti nagray ni ana kəli do bilegeni. »

Ma gozogul àki ka ndam məwəs vədan

(Meciy# 21.33-46 ; Mark 12.1-12)

⁹ Eslini Yezu àhi ma *gozogul hini ana mis ni. Adəm ahkado : « Zal nahan àbu nahəma, àjavù mən ga zlam * a vədan gayan vu. Kələñ gani àfivù vədan ni a ahar vu ana mis ti təwəs, mək àsləka, òru e mirkwi ga məpəsiyani zlam gayan. ¹⁰ Sarta ga məpalay bəza ga zlam ni àra ènjia ti bay ga vədan ni àslərbiyu bay mægri təwi afa ga ndam məwəs vədan ni ti təhəlikaboru ja gani gayan. Ay bay mægri təwi ni àra ènjia ti ndam məwəs vədan ni tэгəs nañ, təzləb, mək təgaray nañ, arañə day àzay a ahar vu ndo.

¹¹ Eslini bay ga vədan ni àslərbiyu bay mægri təwi nahan keti. Àra ènjia ti ndam məwəs vədan ni tìndivi nañ cəđ cəđ, təzləb nañ, mək təgaray nañ, arañə day àzay a ahar vu ndo daya.

¹² Bay ga vədan ni àslərbiyu bay mægri təwi nahan keti. Àra ènjia ti ndam məwəs vədan ni təsi ambələk mək təzaba nañ a vədan ni ba, tətəloru.

¹³ Bay ga vədan ni àra ècia ere ye ti àgravu na ti àhi ana ahàr : “Nihi ti nagray ni mam ? Nihi nahəma wur goro àbu, nawayay nañ dal-dal, nəsələruru nañ afa gatay. Eminjua ti atəgəsiki ma.” Nahkay àslərbiyu nañ.

† 19:46 Mənjay Izayi 56.7 ; Zeremi 7.11. * 20:9 Məñ ga zlam nani ti *vinj.

14 Ay ndam mawəs vədaŋ ni tàra tìpia wur na naŋ àbu ara ti təzlapay e kidiŋ gatay bu, tədam ahkado : “Naŋ teguni ti mekeji gayan. Makaɗum naŋ ; nahkay ti vədaŋ ni emigi geli.”

15 Àra ènjikia ka tay a ti tégəs naŋ yaw, təzaba naŋ a vədaŋ ni ba, tòru təkad. »

Eslini Yezu èhindifiŋa ma kà tay a, àhi ana tay ahkado : « Bay ga vədaŋ ni amasləkabiya ti aməgri mam ana ndam mawəs vədaŋ ni mam ? »

16 Amara mabazl ndam mawəs vədaŋ ni, mək aməvi vədaŋ ni ana mis ndahaŋ. » Mis ya təbu eslini ni tàra ticia ma gayan ya àdam na ti tədam : « Ere nani ti àgravu ɗay-ɗay ba ! »

17 Eslini Yezu àmənjaləŋ ana tay lala, àhi ana tay ahkado : « A Wakita ge Melefit bu ni ti àbu məkəkiani :

“Akur nahaŋ àbu ti ndam mələm ahay tawayay magray tawi àna naŋ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na dek sawaŋ.” †

« Ma gani nani ti lekulum kədamum awayay adəmvaba ti ahəmamam ? »

18 Àhi ana tay keti : « Akur gani nani nahəma, tamal maslaŋa àdədkiya ti maslaŋa nani aməhuɓkaba ŋguc ŋguc. Ay tamal akur ni àdəkia ti ni aməŋgəladkaba naŋ a. »

19 Ndam *məsar Wakita ge Melefit akaba gəɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təsəra Yezu àdamki ma gozogul ni ti ka tay. Tàra təsəra ti tədəbay divi ga məgəs naŋ ke weceweceni huya. Ay ti tisliki məgəs naŋ ndo, adəba aŋgwaz àwərfəŋa tay kə mis ya təbu eslini dal-dalani na.

Hadam ya təpəli ana bay ga ndam Rom ni

(Meciyu 22.15-22 ; Mark 12.13-17)

20 Eslini gəɗákani nday nani təbu təbi slimi ana Yezu, təslərkibiyu ndam gatay ndahaŋ : ndam nday nani tawayay ti Yezu màmənjaləŋ kà tay akada nday ndam jireni, tawayay

ti mədam ma magədavani ti tégəski naŋ. Gəɗákani nday nani təgray nahkay ti adəba tawayay tégəsi naŋ ana bay ga ndam *Rom ya agur had *Zude ni, ti məgrafəŋa seriya.

21 Nday nakəŋ tàra tìnjikia ti təhi ahkado : « Məsi, məsəra nak ti ere ye ti kədam akaba ya kacahi ana mis ni ti dek jiri. Nak ti kicirkaba mis a do, kamənjaləŋ ana tay kala-kala, kacahi zlam ya ti Melefit awayay ni ana tay àna jiri gani ciliŋ.

22 Nahkay ti Melefit àvia divi ana leli a ga mabəhadı hadam ana *bay gəɗákani ga ndam Rom a tək, àvi ana leli ndo waw ? »

23 Yezu àra àsərikia zuh ana tay a nahəma, àhi ana tay :

24 « Ŋga ŋgazlumubiya siŋgu akur-akurana nimi. » Tàra təŋgazlia ti àhi ana tay ahkado : « Àki ka siŋgu hini ti mazavu ga ahàr ga way ? Slimi məkəkiani ni ti ga way ? » Təhəŋgrifəŋ, təhi : « Ga bay *Sezar.‡ »

25 Eslini naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Tamal nahkay ti həŋgrumi zlam ga bay Sezar zlam gayan, ge Melefit ti ni həŋgrumi ana Melefit zlam gayan. »

26 Nahkay tisliki məgəski Yezu ka ma magudarana kə meleher ge mis ni ndo. Ma gayan ya àhi ana tay ni àgria ejep ana tay a, nahkay təlakkabá te-te.

Mis àməta ti aŋgaba e kisim ba edeŋ a waw ?

(Meciyu 22.23-33 ; Mark 12.18-27)

27 Ndam *Seduseyeŋ ndahaŋ tərəkia ka Yezu a. Ndam Seduseyeŋ ti tədam mis àməta ti aŋgaba e kisim ba koksah. Nahkay nday nakəŋ tihindifiŋa ma,

28 təhi : « Məsi, Məwiz àbiki ana leli a wakita gayan ni bu, àdam ahkado : “Tamal mis nday kà mən gatay, bəlaŋ gani àda wal a, mək àməta, wal gayan ni èwii wur ndo nahəma, ahàr àdam wur ga mənani azay wal ni, ti tìwia

† 20:17 Limis 118.22. ‡ 20:24 Ka siŋgu gatay lu ti ndam Rom tagrakiaya mazavu ga bay gəɗákani gatay a, təkəki slimi gayan daya. § 20:28 Məŋjay Mimbiki 25.5-6.

mekeji ana wur ga mənani ya àmət na.” §

²⁹ Yaw mis ndahan təbu adəskəla kə mən gatay. Gədəkani gatay ni àda wal a, ewifiņa wur a ndo, mək àmətchia.

³⁰⁻³¹ Àra àməta ti mimbiki gayan ni àzay wal ni àmətchia, nan ya mahkər ni day àgray nahkay. Nday adəskəlani ni dek tàza wal na, tiwifiņa wur a ndo mək tàməta.

³² Kələn gani wal ni day àməta.

³³ Ay ka fat ya ti mis atəngaba e kisim ba nahəma, wal ni ti way e kidiņ gatay bu amazay way ? Nday adəskəlani ni dek tàza nan a ni. »

³⁴ Yezu nakəņ àhəņgrifəņ ana tay, àdəm ahkado : « Ka sarta hini ti zawal akaba wál təhəlvu.

³⁵ Ay nday ya ti Melefit àgəskabá tay a, atəməta mək atəngaba e kisim ba, atənjəhad ka mələņ mūweni ya Melefit amagraja ni ti zawal ataday wál va do, wəwal day ataday zawal va do.

³⁶ Nday gani təmət day-day va do, tigi akada ga *məslər ge Melefit ni. Nday bəza ge Melefit, adaba təngaba e kisim ba.

³⁷ Ge mis ya atəngaba e kisim ba ni ti Mūwiz day àbəkia ma gana a wakita gayan ni ba lala. Ka sarta ya èpi mənğəhaf ya aku àgəs ni ti àdəm Bay geli ti nan Melefit ga Abraham, Melefit ga Izak, Melefit ge Zekup. *

³⁸ Melefit ti nan Melefit ga ndam ya àna sifa ni, do ni ti ga nday ya tàməta ni do. Adaba kə eri ge Melefit ti nday dek təbu àna sifa. »

³⁹ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti ndam ndahan ya *təsəra Wakita ge Melefit a ni təhi : « Mūsi, pakama gayak ya kədəm ni ti àbəlay. »

⁴⁰ Tədəm nahkay ti adaba aņgwaz àwərfəņa tay ge mihindifiņa ma ndahan a.

Bay gədəkani ya amara ni ti nan way ?

(Meciyu 22.41-46 ; Mark 12.35-37)

⁴¹ Yezu àhi ma ana tay keti. Àdəm ahkado : « Mis tədəm *Krist *Bay

gədəkani ya amara ni nan *Wur ge Dəvit ti ahəmamam ?

⁴² Adaba Dəvit àna ahər gayan àdəm a wakita ge Limis bu :

“Bay Melefit àhi ana bay goro :

Njəhadə gwar kə ahar ga daf goro a, a mələņ ga gədəkani va.

⁴³ Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kə meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.” † »

⁴⁴ « Nədəm nahəma, Krist nani ti Dəvit azalay nan bay gayan ti, təzalay nan wur ge Dəvit keti ti kamam ? »

Ndam məsər Wakita ge Melefit ni (Meciyu 23.1-36 ; Mark 12.38-40)

⁴⁵ Ka ya ti mis dek təbu təbi slimi ana Yezu nahəma, Yezu nakəņ àhi ana ndam madəbay nan ni ahkado :

⁴⁶ « Bumvu slimi, do ni ti ndam *məsər Wakita ge Melefit ni atagosay kəli. Nday ti tawayay məbakabu məgudi, təsawaday àna nan riya ; tawayay ti mis təgri sa ana tay kə meleher ge mis dek ; tawayay manjəhadvani e kərsi ga gədəkani vu a ahay ga *mahəņgalavù Melefit bu akaba ka mələņ məzum zlam ga wuməri.

⁴⁷ Nday gani nani ti təzum ahay ga wál madakway mək təpəski ka mahəņgalay Melefit, tawayay ti mis tədəm nday ndam jireni. Tagray nahkay ti Melefit amagrafəņa seriya kə tay a, amatrađ tay àtama ga ndam magudar zlam ndahan na. »

21

Sədaga ga wal madakway ya aranja gayan àbi ni

(Mark 12.41-44)

¹ Yezu eheliņ eri, èpi ndam ge elimeni təbu təbiyu siņgu a mələņ məbiyu siņgu ga sədaga ni vu. Nan àbu aməņjaləņ ana tay nahkay ti

² èpi wal madakway nahan aranja gayan àbi, àbiyu siņgu akur-akurani ciḡ-ciḡeni cə.

³ Yezu nakəņ àra èpia ti àdəm ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, wal

* 20:37 Məņjay Mahərana 3.2, 6. † 20:43 Limis 110.1.

madakway hini ti arañja gayañ àbi, ay sinġu ya ti àbiyu ni àtama ge mis ndahan ya tàbiyu na dek.

⁴ Adaba mis ndahan ni dek tàgray sädaga nahäma, tàbiyu sinġu ya tëgäjənifəñ kà tay, tësər ere ye ti tagray àna nañ ni va do ni, wal hini ti ni arañja gayañ àbi, ay ti àbiya sinġu ya àfəñ na dek. Sinġu gayañ nahan ga mäsəkum zlam məzumani àgäjənifəñ ndo. »

Yezu adəm etembedkaba ahay gəđakani ge Melefit na (Meciy# 24.1-2 ; Mark 13.1-2)

⁵ Mis ndahan təbu təzlapaki ka *ahay gəđakani ge Melefit ni. Təđəmki ma ka akur gəđakani ya tëdezl ahay ni àna nañ ni akaba zlam maəəlani ya təhəlibiyu ana Melefit a ahay ni bu ni. Yezu àra ècia ma gatay na ti àđəm :

⁶ « Zlam hini ya kəmənġumləñ ni dek ti, vad nahan amara nahäma, etembedkaba ahay na besek-besek, ku akur bəlan day amanjəhadki ka akur nahan va do. »

Yezu azlapaki ka sarta ya amara ni (Meciy# 24.3-14 ; Mark 13.3-13)

⁷ Tàra ticia ma ga Yezu na ti təhi : « Məsi, ere gani amagravu ti ananaw ? Aməsərkaba sarta ya ere nani amagravu wudak na ti ahəmamam ? »

⁸ Yezu àhəñgrifəñ ana tay, àđəm ahkado : « Bumvu slimi, maslaña àgosay kəli ba. Adaba mis kay atara, ku way way do aməđəm nañ ti nu, aməđəm nañ ti *Bay gəđakani ya amara ni ; aməđəm sarta gayañ ènjia. Ku təđəm nahkay nəñgu ni, kəđəbum tay ba.

⁹ Mis atagrav silik, atakadfəñva kà ñgumna daya, ekicəm ma gani. Kicəma ti kəgrum aņgwaz ba. Ahàr àđəm zlam nday nani tàgravu kwa. Ku tamal tàgrava nahkay nəñgu ni, mandav ga duniya həya do. »

¹⁰ Yezu àhi ana tay keti : « Ndam ga had ndahan atakadvu akaba ndam ga had ndahan, bəbay ndahan akaba bəbay ndahan.

¹¹ Had amadađay dal-dal a kəsa ndahan bu, a kəsa ndahan bu ləwir amagrav, a kəsa ndahan bu ni ti ni arməwər aməgəs mis kay. Zlam ndahan ya tasay aņgwaz dal-dal ni atagravu ka had akaba a hud melefit bu, nahkay mis atəsər arañja ara agravu wudak.

¹² « Ay wudaka zlam gani nday nani dek atagravu nahäma, mis atəgəs kəli, atəgri daliya ana kəli, atəhəloru kəli a ahay ga *mahəñgalavù Melefit vu ga magrafəña seriya kə kəli a, atəbiyu kəli a daņgay vu. Atəhəloru kəli kə meleher ga bəbay, kə meleher ga gəđakani ga ñgumna daya, adaba lekələm ndam goro :

¹³ nahkay akəñgətum divi ti etici ma gekəli ya akazlapumku ni.

¹⁴ Ay ere ye ti amagravu ni ti àhəli ahàr ana kəli ba simiteni : ka ya ti atəhəloru kəli kə meleher gatay ga magrafəña seriya kə kəli a, ti-hindifinja ma kə kəli a nahäma, ma ya ti akəhumi ana tay ni ti aņgwaz aməwərki kəli do.

¹⁵ Adaba ere ye ti akəđəmum ni akaba məsər zlam gani dek ti nu nuani anəđəfiki ana kəli. Nahkay ti maslaña amələbi e kidin ga ndam ezir gekəli ni bu aməwəlki kəli ka pakama bi.

¹⁶ Ka sarta gani nani ndam ya atəgəs kəli ti tàgrafəña seriya kə kəli a ti ata bəñ gekəli, ata məñ gekəli, bəza ga məñ gekəli, ndam gekəli akaba zləbəba gekəli. Atabazl mis ndahan e kidin gekəli bu ni ti azuhva tay.

¹⁷ Mis dek etizirey kəli adaba lekələm ndam goro.

¹⁸ Ku tamal nahkay nəñgu ni, ku məhər ga ahàr gekəli bəlan tekeđi amadoru a had do.

¹⁹ Tamal a hud ga daliya nani bu kəmbəñum nu do nahäma, akəñgətum sifa ya ti Melefit aməvi ana kəli ni. »

Yezu adəm etembed Zeruzalem (Meciy# 24.15-21 ; Mark 13.14-19)

²⁰ Yezu àđəm keti : « Ka ya ti ekipəma ndam silik tëvelinja ahàr ana Zeruzalem a tekesl nahäma,

sərumki sarta ɛnjia, atəzum kəsa ni, etembedkaba ahay a dek.

²¹ Ka sarta gani nani ti ndam ya ka haɗ *Zude ni ahàr àɗəm tâcuhworu a hɛma vu ; ndam ya ti a Zeruzalem ni ahàr àɗəm tâhəraya tâsləka ; ndam ya ti a kəsa ciɓ-ciɓeni bu ni ti ni tɔru təhuriyu a Zeruzalem ba.

²² Adaba a vad nday nani bu ni ti Melefit amatraɓvù ndam ga kəsa nani ; ere ye ti àɗəm a Wakita gayan bu ni dek amagravu.

²³ Ka sarta gani nani ti wál a huɗ akaba nday ya ti bəza tɛfəŋ ka tay ka ahar ni atasay cicihi ! Ndam ga haɗ nani atəcakay daliya dal-dal, adaba Melefit aməzumki ɓəruv ka tay.

²⁴ Atara tabazl mis ndahan e kiɗiŋ gatay bu kay àna maslalam, ndahan ni ti ni atəgəs tay, atəhəloru tay ka haɗ gərgərani dek, tigi evidi. Es-lini ndam ya ti tɛfəki ahàr ke Melefit do ni atəzum Zeruzalem ga njəɗa. Atəguroru duk abivoru ana mandav ga sarta ya Melefit àvi ana tay ga məgurani ni. »

*Mara ga Wur ge Mis a
(Meciyu 24.29-31 ; Mark 13.24-27)*

²⁵ Yezu àɗəm keti : « Zlam ndahan amagrakivu ka fat, ke kiyi akaba ka ata boŋgur. Mis etipia ti atəsər arañə àbu ara agravu. Zlam ndahan amagravu ka haɗ : aməɗ amadaɗay *dəluv gəɗakani, dəluv ni amahənday. Zlam nday nani atəsi aŋgwaz ana mis ga məlan ni dek : ɓəruv amətikaba ana tay a.

²⁶ Ka sarta gani nani ti zlam ya ti amagravu ka haɗ ni aməhəli ahàr ana mis, atədəɗ àna aŋgwaz tazlazl-zlazl, adaba zlam njəɗa-njəɗani a huɗ melefit bu atədadaɗ a məlan gatay bu.

²⁷ Ka sarta gani nani ti mis etipi nu *Wur ge Mis anara a maklaɓasl ba àna njəɗa kay akaba masladaɗ goro a.

²⁸ Ay lekulum ti ka ya ti zlam nday nani tɛbu tagravu nahəma, cikuma lala, zum njəɗa ti kəmənjumoru

* **21:27** Mənjay Deniyel 7.13.

kama, adaba sarta ge Melefit ya ahəŋgay kuli ni ɛnjia wudak. »

*Yezu azay mazavu ga mən ga wəruv
(Meciyu 24.32-35 ; Mark 13.28-31)*

²⁹ Yezu àhi ma ana tay àna ma *gozogul, àɗəm ahkado : « Mənjumki mən ga *wəruv akaba mən ga zlam ndahan ni.

³⁰ Kipəm ti nday tɛbu tidɪ nahəma, kəsəruma mədərdər ɛnjia wudak.

³¹ Nahkay day tamal kipəma zlam ya nəhi ana kuli ni nan əbu agravu nahəma, sərumki *Məgur ge Melefit ɛnjia wudak.

³² Nəhi ana kuli nahəma, wudaka mis ya tɛbu ka dala nihi ni təmət dek ti zlam nday nani dek amagrava day kwa.

³³ Məlan ya agavəla akaba məlan ya a ga haɗ ni amandav, ay ti ma goro ya nəɗəm ni amandav ɗay-ɗay do. »

Bumi slimi ana ahàr gekuli

³⁴ Yezu àɗəm keti : « Bumi slimi ana ahàr gekuli, kəvumi vu gekuli ana zum ga makad kuli ba. Zlam ga duniya ègi eri ana kuli ba daya, do ni ti vad gani nani amərəkia ke kuli a ka məsərki gekuli do.

³⁵ Vad gani nani amərəkia ke kuli a akada ga kəmbazl ya agəs zlam ndacani ni. Adaba vad gani nani eminjikia ti ka ndam ga duniya dek, maslanə bəlan tekeɗi amatam do.

³⁶ Nahkay njəhadum eri, həŋgalum Melefit a sarta bu dek ti məvi njəɗa ana kuli ga matamfəŋana kà zlam ya ti ara agravu na dek, ti aŋgwaz àwər kuli ge micikeni kə meleher ga *Wur ge Mis ba. »

³⁷ Kəlavad Yezu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gəɗakani ge Melefit ni bu ga mələfat ; ga mələvad ti ni ahəraya, akoru andəhad a həma ya təzalay *Oliviye ni bu.

³⁸ Kəla miledu du mis dek takoru a dalaka ga ahay gəɗakani ge Melefit ni vu ga məbi slimi ana pakama gayan ya adəm ni.

22

*Gəđákani ga ndam Zude tawayay ti-
jiñ Yezu*

*(Meciyu 26.1-5, 14-16 ; Mark 14.1-2,
10-11)*

¹ Wuməri ga ndam *Zude ya təzumvù dipen *miwisiñeni do ni ènjia wudak: təzalay wuməri gani nani *Pak.

² Ka sarta gani nani ti gəđákani ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni təgray sawari ge mijin Yezu akal-akal. Təgray akal-akal ti adaba aŋgwaz àwərfəŋa tay kè mis dal-dalani na.

³ Eslini *Seteni àhuriviyu ana Zudas. Zudas gani, slimi gayan nahan ni Iskariyot, nañ bəlan ga ndam *asak ga Yezu kru mahar cəeni ni.

⁴ Seteni ni àra àhuriviya ti Zudas nakəŋ àrəkioru ka gəđákani ga ndam mañgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ka bəbay ga ndam slewja ya tajəgay *ahay gəđákani ge Melefit ni. Ōru ti ga magray sawari akaba tay ga mədəfiki Yezu ana tay ti təgəsa nañ a.

⁵ Nday nakəŋ tàra ticia ma gayan na ti təmərə dal-dal, təhi: « Məvuk siŋgu. »

⁶ Zudas nakəŋ àgəskabá ma gatay na. Nahkay adəbay divi ahəmamam ti ara adəfiki Yezu ana tay ti təgəs nañ ka məsər ge mis do ni.

*Təslamalikabu məlan ga wuməri ga
Pak ana Yezu*

*(Meciyu 26.17-25 ; Mark 14.12-21 ;
Zej 13.21-30)*

⁷ Vad ga wuməri ge dipen *miwisiñeni do ni ènjia. A vad ga wuməri ga *Pak nani ti tisiñi bəza təmbak ana Melefit.

⁸ Nahkay Yezu àslər ata Piyer nday ata Zeñ, àhi ana tay ahkado: « Dəgum kàslamalumikabu zlam məzumani ga Pak ana leli. »

⁹ Nday nakəŋ tihindifiŋa ma, təhi ahkado: « Kawayay ti mōru māsalamalakabu eley ? »

¹⁰ Àhi ana tay: « Ekinjumiya a kəsa gəđákani va nahəma, akəbumkabu ahər akaba zal nahan àcahbiya yam

a mandaray va. Ekipəma nañ a ti dəbumiyu nañ a ahay ya nañ ahuriyu ni vu.

¹¹ Akəhurumiya ti humi ana bay ahay ni ahkado: « Məsi geli adəm: Ahay goro ya ti anara nəzumviyu zlam ga wuməri ga Pak ni akaba ndam madəbay nu ni ti neley ? »

¹² Eslini bay ahay ni amədəfiki ahay nahan gəđákani ka ahər ga ahay nahan ana kəli, zlam dek əvu àndava. Slamatumkabu zlam məzumani ni ti eslini. »

¹³ Nahkay nday nakəŋ təsləka, tōru tədi ahər ana zlam ni dek akada ga pakama ga Yezu ya àhi ana tay ni, mək təslamalakabu zlam ga wuməri ga Pak ni.

*Yezu avi dəf ge Melefit ana ndam
madəbay nañ ni*

*(Meciyu 26.26-30 ; Mark 14.22-26 ;
1 Koreñ 11.23-25)*

¹⁴ Sarta ga zlam məzumani àra ènjia ti Yezu akaba ndam *asak gayan ni tōru tənjuhəd ka məlan ga məzum zlam ni.

¹⁵ Eslini Yezu àhi ana tay: « Sarta goro ga macakay daliya ènjia wudak. Wudaka nəcakay daliya ni ti nəwaya məzum zlam ga wuməri ga *Pak hini akaba kəli a dal-dal.

¹⁶ Nəhi ana kəli nahəma, anəzumkivu zlam ga wuməri ga Pak ni va do, si ka ya ti Melefit emendeveriŋaba təwi gana a Məgur gayan ba ni kwa. »

¹⁷ Àra adəm ma nahkay ti àzay hijiyem akaba zum, àgri səsi ana Melefit, àhi ana tay: « Zuma, səm lekələm dekeni.

¹⁸ Nəhi ana kəli nahəma, kwa kani nisi zum ga wur ge *viñ va do, si a vad ya *Məgur ge Melefit eminjia ni day kwa ti enisi. »

¹⁹ Kəlan gani àzay *dipen, àgri səsi ana Melefit, èsekaba, àvi ana tay, àhi ana tay: « Hini hi ti aslu ga vu goro: navay ti ga mahəngay kəli. Grumoru nahkay, ti kəjalumku ahər. »

²⁰ Kəlan ga məzum zlam ni ti àzay hijiyem akaba zum ni keti, àvi ana tay akada ya àvi dipen ana tay ni, àhi ana

tay : « Àna zum ge hijiyem hini ti Melefit awəlkabu pakama gayəŋ akaba ge mis ; məwəlvani nani ti məweni. Awəlkabu ti àna mimiz ga vu goro ; mimiz goro ni aməŋgəzaya a vu goro ba ti ga mahəŋgay kəli. »

21 Àhi ana tay keti : « Nədəm nahəma, maslaŋa ya ti aməsəkumoru nu ni ti naŋ əbu məzumkabu zlam.

22 Nu *Wur ge Mis nara nəmət akada ge Melefit ya àdəm ni, ay maslaŋa ya ti asəkumoru nu ni ti amasay cicihi ! »

23 Ndam asak gayəŋ ni tàra ticia ma gayəŋ na ti tihindivu, tədəm way e kidiŋ gatay bu amagraŋ ere gani nani way.

Gədəkani ya àtam mis ndahaŋ ni ti way ?

24 Ndam *asak ga Yezu ni tàgray gejewi e kidiŋ gatay bu, tədəm : « Way gədəkani e kidiŋ geli bu àtam leli ndahaŋ ni way ? »

25 Yezu àhi ana tay : « Bəbay ga haďndahaŋ təgur haďgatay : gədəkani ndahaŋ e kidiŋ gatay bu tawayay ti mis təzalay tay ndam məgri zlam sulumani ana mis.

26 Lekələm zla nahəma, àgravu akada nani e kidiŋ gekəli bu ba simiteni. Ay e kidiŋ gekəli bu ti maslaŋa ya ti naŋ gədəkani àtama kəli ndahaŋ na ti mənjuhəď akada ga wur gəziteni kwa sawəŋ. Nahkay day maslaŋa ya agur kəli ni mənjuhəď akada ga bay məgri təwi ana mis ni.

27 Nədəm nahəma, e kidiŋ ga bay ya təzibiyu zlam məzumani nday ata maslaŋa ya azibiyu ni bu ni ti way gədəkani ni way ? Gədəkani ti bay ya təzibiyu zlam ni do aw ? Ay nu nəŋgu ni nəbu e kidiŋ gekəli bu akada ga maslaŋa ya ti azibiyu zlam məzumani ana mis ni.

28 Lekələm ti kəbum akaba nu ; ku ka ya ti mis təwayay nu ndo nəŋgu ni kəmbərəŋum nu ndo.

29 Nahkay nu ti nagraŋ ahəmamam ? Baba àvua bay a, nu day nəvi bay ana

kəli bilegeni a Məgur goro bu akada gayəŋ ya àvu ni.

30 Nahkay zla ti akəzumum zlam akaba ekisəm zlam akaba nu a Məgur goro bu. Akanjuhəďumviyu e kərsi vu ga magrafəŋa seriya kə dini kru mahar cəeni ge Izireyel na daya. »

Yezu adəm : « Piyer amədəm àsər nu do »

(Meciyu 26.31-35 ; Mark 14.27-31 ; Zeŋ 13.36-38)

31 Yezu àhi ma ana Piyer, àdəm : « Simu, Simu, ci day : lekələm ti *Seteni ehindifiŋa kəli kə Melefit a, awayay agri ana kəli akada ge mis ya ti atabalakia hilfi ga zlam gayəŋ a ni.

32 Ay nu zla ti nəhəŋgala Melefit a ti kəmbərəŋ məfəku ahər ba. Ekijikia ke divi a, ay ti akəŋgəkiya. Àkəŋgəkiya ti vi njəda ana bəza ga muk ni. »

33 Piyer àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro, nəgəskabu ga morakabani ata nak a daŋgay vu, ku ga məmətkabani ata nak day nəgəskabu. »

34 Ay ti Yezu àhi ahkado : « Piyer, nəhuk nahəma, kani kani a a huď ga məlavəď bu, wuďaka agwazl azlah ti akədəm sak mahkər kəsər nu do timey. »

Mbici, mbolu akaba maslalam

35 Yezu àhi ana tay ahkado : « Ka sarta ya ti nəslər kəli, ku mbici, ku mbolu, ku kimaka day kəhəlum ndo ni ti, mam àhəcikiva ana kəli a mam ? » Təhəŋgrifəŋ, təhi : « Àbi. »

36 Àhi ana tay : « Ay nihi ti maslaŋa ya ti siŋgu àvu e mbici gayəŋ bu nahəma, maza, ku zlam gayəŋ a mbolu bu day maza akaba naŋ a. Maslaŋa ya ti maslalam gayəŋ àbi ni day məsəkumoru azana gayəŋ ti məsəkum maslalam àna siŋgu gani.

37 Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti Melefit àdəm a Wakita gayəŋ ni bu : « Atacalkivu naŋ àkivu ka ndam magudar zlam » * ni ti, maslaŋa gani nani ti nu. Pakama gani nani si agrakuvu kwa. »

* 22:37 Izayi 53.12.

38 Eslini t̄hi ahkado : « Bay geli, maslalam nday hi c̄. » Naŋ nakəŋ àhi ana tay : « Èslia ahkay. »

Yezu ahəŋgalay Melefit ka həma Oliviye

(Meciȳ 26.36-46 ; Mark 14.32-42)

39 Yezu àhəraya, òru ka həma *Oliviye akada gayan̄ ya agray kəlavad̄ ni. Àra àhəraya ti ndam madəbay naŋ ni tàdəboru naŋ kələŋ.

40 Tòru t̄nj̄ua eslina ti Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ ni ahkado : « Həŋgalum Melefit ti k̄j̄umkia ke divi a ka ya ti *Seteni esipet k̄li ni ba. »

41 Eslini Yezu nakəŋ àsləkafəŋa kà tay a, òru cak. Òru ènj̄ua nahəma, àbəhad̄ mirdim grik, àhəŋgalay Melefit,

42 àdəm ahkado : « Bəba, tamal kawayay ti hədəkfuə daliya hina, nəkakay ba ti. † Ku nədəm nahkay nəŋgu ni, kəgray ere ya nu nawayay ni ba, gray ere ye ti nak kawayay ni sawan̄. » [

43 Eslini *məslər ge Melefit àhərkiaya e melefit ba, àvi njəda.

44 Bəruv àtikaba dal-dal, nahkay naŋ nakəŋ akad̄vu àna mahəŋgalakivu Melefit ; endif gayan̄ àndalaya akada ge mimiz na ndal ndal a ga had̄ a.]

45 Àra àhəŋgala Melefit a nahkay ti ècikaba cəkwađ, àŋgəkia ka ndam madəbay naŋ na. Àdi ahàr ana tay nday e d̄wir bu, adaba tàmətađkaba àna majalay ahàr a.

46 Naŋ nakəŋ àhi ana tay : « Kinj̄um d̄wir ti kamam ? Cik̄umaba, həŋgalum Melefit ti k̄j̄umkia ke divi a ka ya ti Seteni esipet k̄li ni ba. »

Təgəs Yezu

(Meciȳ 26.47-56 ; Mark 14.43-50 ; Zeŋ 18.3-11)

47 Ka ya ti Yezu naŋ àbu azlapay nahkay ni ti mis kay t̄bu tərəkia. Naŋ ya təzalay naŋ Zudas, naŋ bilin̄ ga ndam *asak ga Yezu kru mahar c̄eni

ni, àdibiyu kama ana tay. Tàra t̄nj̄ia ti Zudas nakəŋ àrəkia ndoroŋa ka Yezu a ga mægri sa àna məfəki ma ka tuwər a. ‡

48 Eslini Yezu àhi : « Zudas, kəsəkumoru nu *Wur ge Mis ti àna mægri sa nahkay hi zla do aw ? »

49 Nday ya t̄bu akaba Yezu ni t̄ra t̄pia ere ye ti àgravu na ti t̄hi ana Yezu : « Bay geli, mākad̄vu akaba tay àna maslalam geli ni aw ? »

50 Eslini mis bilin̄ e kidin̄ gatay bu àsi maslalam ana bay mægri t̄wi ana gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, àsifəŋa slimi ga ahar ga đaf a həndad̄.

51 Ay Yezu àdəm : « Mbrəŋum, èslia nahkay. » Mək ènjifin̄ kà mələŋ ge slimi ga maslaŋa nani, àhəŋgaraba naŋ a.

52 Kələŋ gani Yezu àhi ma ana gədəkani ya t̄ra ga mægəs naŋ a ni. Nday nani ti gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit akaba gədəkani ga ndam majəgay *ahay gədəkani ge Melefit akaba gədəkani ndahan̄. Àhi ana tay ahkado : « Kədəgumkua àna maslalam akaba aday a, kəgəs sum nu akada nu zal akal,

53 ambatakani do n̄bu akaba k̄li a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu kəlavad̄. Ay ti k̄nj̄umfu ndo timey ! Ay nihi ti sarta ge t̄wi gek̄li akaba ge *Seteni bay mægur mələŋ zin̄-zin̄eni ni ènj̄ia. »

Piyer adəm naŋ àsər Yezu do

(Meciȳ 26.57-58, 69-75 ; Mark 14.53-54, 66-72 ; Zeŋ 18.12-18, 25-27)

54 Eslini mis ni təgəs Yezu. Tàra təgəsa naŋ a ti t̄zoru naŋ, t̄fiyu naŋ a ahay ga gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni vu. Piyer ti ni naŋ drin̄ àdəbabiyu Yezu.

55 Tòru t̄nj̄ua ti mis tèbefta aku a dalaka ba, nday t̄bu tənjaŋəŋ. Piyer day ànjəhadkivu ka tay.

† 22:42 Ahalay ti ma ga Yezu ya àdəm ni ti nahkay hi : « Hədəkfuə hijiyem hina. » A Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni ti t̄dəm məzum bəruv ge Melefit ti akada zum e hijiyem bu, mis tisi ti akad̄ tay.
‡ 22:47 Ka sarta nani ti kəlavad̄ mis təgri sa ana mis ya ti tawayay tay dal-dal ni àna məfəki ma kà tay kà tuwər.

⁵⁶ Nday t̄abu t̄anjaf̄əŋ k̄a aku ni nahkay ti wal nahan̄ àbu, agray t̄awi eslini. Àra èpia Piyer a manj̄əhadani k̄è eri ga aku na ti àm̄ənj̄aləŋ lala, àd̄əm : « Maslaŋa hini day mis ga Yezu. »

⁵⁷ Eslini Piyer àhi : « Aha, n̄əsər nan̄ do timey, wal hini. »

⁵⁸ Àra àp̄əsa ɓal ti zal nahan̄ èpia Piyer a keti, àhi : « Nak day ndam gatay gani. » Piyer nak̄əŋ àhi : « Nu mis gatay do timey, maslaŋa goro. »

⁵⁹ Àra àp̄əsa keti ka ah̄ar gana agray njemdi b̄əlan̄ nah̄əma, maslaŋa nahan̄ àm̄brəŋ ma gani ndo, àd̄əm : « Edeɗiŋ nan̄ mis ga Yezu, ad̄aba nan̄ zal Gelili. »

⁶⁰ Piyer àhi : « Maslaŋa goro ni, n̄əsər ere ye ti k̄əɗəmku ni do. » Piyer nan̄ àbu azlapay nahkay ti agwazl àzlah h̄aya.

⁶¹ Eslini Bay geli àmbatkibiyu ma ke Piyer, àm̄ənj̄aləŋbiyu ndekwa. Nahkay Piyer nak̄əŋ ma ga Bay geli ya àhi : « Kani kani a wudaka agwazl àzlah ti ak̄əɗəm sak mahk̄ər k̄əsər nu do timey » ni àŋgiaya a ah̄ar ba.

⁶² Eslini àh̄əraya e mite va, èt̄əwi dal-dal.

Teyefiŋ k̄a Yezu

(Meciȳ 26.67-68 ; Mark 14.65)

⁶³ Nday ya t̄əj̄əgay Yezu ni t̄eyefiŋ, t̄əzl̄əɓ nan̄.

⁶⁴ T̄əkambahi eri, t̄ihindifiŋa ma, t̄əhi : « Tamal nak bay mah̄əŋgaray *pakama ge Melefit ti s̄ərkaba, way àz̄l̄əɓ kur ni way ? »

⁶⁵ T̄iŋdivkivu nan̄ àna ndivey ndahan̄ kay.

Tagraf̄əŋa seriya k̄a Yezu a k̄ə meleher ga ḡəɗákani ga ndam Z̄ude a

(Meciȳ 26.59-66 ; Mark 14.55-64 ; Zeŋ 18.19-24)

⁶⁶ M̄əlan̄ àra àsla nah̄əma, ḡəɗákani ga ndam *Z̄ude, ḡəɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit akaba ndam *m̄əsər Wakita ge Melefit ni t̄əŋgasvu. Nahkay t̄əz̄əbiyu Yezu k̄ə meleher gatay ga magraf̄əŋa seriya.

⁶⁷ T̄ihindifiŋa ma, t̄əhi : « Tamal nak *Krist *Bay ḡəɗákani ya amara ni ti hi ana leli. » Nan̄ nak̄əŋ àh̄əŋgrif̄əŋ ana tay, àd̄əm : « Tamal n̄əhia ana k̄əli nihi day n̄əs̄əra ak̄əḡəsumukabu do.

⁶⁸ Tamal nihindifiŋa ma k̄ə k̄əli a day ak̄əh̄əŋgrumuf̄əŋ do.

⁶⁹ Ay n̄əhi ana k̄əli nah̄əma, ku kani s̄əruma nu *Wur ge Mis ananj̄əhad a m̄əlan̄ ga ḡəɗákani bu k̄ə ahar ga ɗaf ge Melefit Bay nj̄əɗa-nj̄əɗani ni. § »

⁷⁰ T̄àra t̄icia ma ya àd̄əm na ti nday ɗek t̄əhi : « Nahkay ti nak Wur ge Melefit aw ? » Yezu àh̄əŋgrif̄əŋ ana tay : « Nu gani : k̄əɗəmum ti lek̄ul̄əm lek̄ul̄əmeni àna ah̄ar gek̄əli. »

⁷¹ Eslini nday nak̄əŋ t̄əɗəm : « Mad̄əbay ndam sedi ndahan̄ kamam mba mam ? Leli leleni àna ah̄ar geli m̄icifiŋa a ma gayan̄ ba ni. »

23

T̄əzoru Yezu k̄ə meleher ga bay Pilet (Meciȳ 27.1-2, 11-14 ; Mark 15.1-5 ; Zeŋ 18.28-38)

¹ Mis ni ɗek t̄icikaba hurum, t̄əzoru Yezu k̄ə meleher ga bay *Pilet.

² T̄òru t̄inj̄əa ti nday nak̄əŋ t̄əcal̄ki nan̄ ka zlam magudarani, t̄əhi ana bay ni ahkado : « M̄ədi ah̄ar ana maslaŋa hini nan̄ àbu ewisiŋkabu ndam ga had̄ geli. Àd̄əm t̄əp̄əli hadam ana *Sezar ba, àd̄əm nan̄ *Krist, nan̄ bay. »

³ Pilet nak̄əŋ àra ècia ma na ti èhindifiŋa ma k̄ə Yezu a, àhi : « Nak ti bay ga ndam *Z̄ude edeɗiŋ aw ? » Àh̄əŋgrif̄əŋ, àhi : « Nak k̄əɗəm. »

⁴ Eslini Pilet àhi ana ḡəɗákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba mis macakalavani ni ahkado : « Maslaŋa hini ti n̄ədi ah̄ar ana zlam magudarani gayan̄ ga m̄əwəl nan̄ àna seriya ndo timey. »

⁵ Ay nday nani t̄əmb̄rəŋ ma gani ndo, t̄əɗəm : « Àd̄əm mis t̄əḡəsiki ma ana ŋgumna ba, àcahia ma gana ana mis ga had̄ *Z̄ude na ɗek. Ànj̄əkibiya kwa e Gelili b̄əɗak, àbaya ahalay a. »

Təzoru Yezu kè meleher ga bay Erot

6 Pilet àra ècia ma nana ti àdəm : « Nañ hini ti zal Gelili aw ? »

7 Tàra tǎhia Yezu nañ ga hađ ga Erot ya agur na ti Pilet nakəñ àdəm tōru àna nañ afa ga Erot, adaba ka sarta gani nani ti Erot nañ àbu a Zeruzalem daya.

8 Erot àra èpia tǎnjia àna Yezu a ti àmərva dal-dal, adaba ècia pakama ya tǎzlapaki na. Àpəsa àwaya ti mǐpi Yezu ; awayay ti Yezu mǎgraya ere ye ti mis tǐpi day-day ndo na.

9 Nahkay èhindifiña ma kà Yezu a gərgəri kay, ay ti Yezu àhəngriřəñ ndo.

10 Gəđákani ga ndam mañgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni day tǎbu eslini, tacalki Yezu ka zlam magudarani kay dal-dal.

11 Kələñ gani Erot akaba ndam slewja gayəñ tǎyefiñ kà Yezu, tǎmənjaləñ akada èsli mis e eri gatay bu ndo. Tǎfəki mugudi sulumani ge meyefiñeni ; tǎra tǎyefiña ti Erot nakəñ àdəm tǎhəngororu Yezu afa ge Pilet, mək tǎhəngoru nañ.

12 Ahaslani nahəma Erot nday ata Pilet ti nday ke ezir, ay kà fat nani ti tǐgi ka zləba huya.

Pilet avi divi ana mis ga makad Yezu

(Meciyə 27.15-26 ; Mark 15.6-15 ; Zenj 18.39-19.16)

13 Tàra tǎnjia àna Yezu a ti Pilet àzalakabu gəđákani ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni, gəđákani ndahañ akaba ndam *Zude ndahañ ni.

14 Àhi ana tay ahkado : « Kəzumubiyu maslaña hini, kəhumu èwisiñ ndam ga hađ *Zude. Nahkay nihindifiña ma kè meleher gekəli a, ay ti zlam ya kàcalumki nañ, kəđəmum àgudara ni ti nu nədi ahər ku bəlañ ndo.

15 Erot day àdi ahər ana magudar gayəñ ndo, nahkay àhəngriřiyu nañ ana leli ni. Nihi ti maslaña hini magudar gayəñ àbi ga makadki nañ di bi.

16 Nihi nahəma nəhi ana ndam slewja goro ni tǎzələb nañ, kələñ gani anafəkad nañ. » [

17 Kəla wuməri ga *Pak lu, Pilet si àfiaya zal dañgay a bəlañ ana ndam Zude a kwa.]

18 Pilet àra àdəm ma nahkay ti nday ye eslini ni dek tǎzlah, təđəm : « Jiña maslaña hina, fiaya Barabas ana leli a. »

19 Barabas ti tǎfiyu nañ a dañgay vu adaba nañ e kidiñ ge mis ya tǎkadvu akaba ngumna a Zeruzalem ni bu, azuhva gayəñ ya àkad mis ni daya.

20 Pilet àwayay mafəkad Yezu, nahkay àhəngri zuh ana ma gayəñ ya àhi ana tay ni.

21 Ay nday nakəñ tǎzlah, təđəm : « *Darfəñ nañ kà təndal ! Darfəñ nañ kà təndal ! »

22 Pilet àhəngri zuh ana ma ni ya mahkər, àhi ana tay ahkado : « Ay ti àgudar mam ? Magudar gayəñ ya tǎkadki nañ ti nədi ahər ndo. Nahkay nəhi ana ndam slewja goro ni tǎzələb nañ, kələñ gani anafəkad nañ. »

23 Ay nday nakəñ tǎzlah kay kay, təđəm : « Darfəñ nañ kà təndal ! » Tǎzlahkivu kay kay.

24 Tàra tǎzlahaha nahkay ti Pilet nakəñ àgəskabu ga məgri ere ye ti tǎhindifiña ni ana tay.

25 Àfiaya maslaña ya ti tǎhindifiña ni ana tay a. Nañ ti maslaña ya ti tǎfiyu a dañgay vu adaba tǎkadva akaba ngumna, àkadā mis a ni. Yezu ti ni, Pilet àhi ana ndam slewja gayəñ ni tǎgri ere ye ti ndam Zude tawayay ni.

Tadarfəñ Yezu kà təndal

(Meciyə 27.32-44 ; Mark 15.21-32 ; Zenj 19.17-27)

26 Ka ya ti ndam slewja ni təzoru Yezu ga makad nañ nahəma, tədi ahər ana zal Sireñ nahañ, slimi gayəñ Simu, nañ àbu asləkabiya e gili a. Eslini nday nakəñ tǎfəki ngasa ga mazay təndal ga *madarfəñ Yezu ni ti mǎdəboru Yezu àna nañ kələñ.

27 Ndam *Zude dal-dal tǎbu tadəboru Yezu, wəl day tǎkibu ka tay titəwioru nañ, tagroru delələ.

28 Eslini Yezu nakəŋ àmbatkibiyu ma ka wál ni, àhi ana tay ahkado : « Wál Zeruzalem, kítawum nu ba. Tawum ti vu gekali, tawum bəza gekali daya.

29 Adaba sarta amara, mis atəcakay daliya dal-dal. Ka sarta gani nani ti atədam : «Wál dəgəl təmərvu, wál ya tiwi bəza ndo, bəza tisi duwa gatay ndo ni, təmərvu.»

30 Mis atənjəki ka mədamani həma gəđakani təmbəđkiaya ka tay a, bəza həma təŋgaha tay a. *

31 Nu nəcakay daliya nihi ti agravu akađa ga aku ya azum biyem mifeni ni, lekulam ti ni akacakum daliya ti amagravu akađa ga aku ya azum biyem mikuleni ni. »

32 Ndam magudar zlam ndahan təbu nday cə; ndam slewja ni təhəloru tay akaba Yezu ga moru *madarfəŋ tay kə təndal.

33 Təru ka mələŋ nahan; mələŋ gani nani ti təzalay « Aslat ga Ahər. » Təru tənja eslina ti tədarfəŋ Yezu kə təndal; tədarfəŋ ndam magudar zlam cəeni ni kə təndal ndahan daya, bələŋ gani ka ahar ga đaf ga Yezu, naŋ nahan ni ka ahar ga gəjar gayan.

34 Eslini Yezu àđəm : « Bəba goro ni, təsər ere ya tagray ni do, nahkay mbərfəŋa kə tay a. » Ndam slewja ni təra tədarfəŋa naŋ kə təndal na nahkay ti təgraki ca-ca àki ka azana gayan ni bələŋ àna bələŋ ti təsər way azum way.

35 Mis dal-dalani ya tədəboru naŋ ni təbu tamənjələŋoru. Eslini gəđakani gatay ni təyefiŋ kə Yezu, tədəm : « Ahəŋga mis ndahan a. Tamal ti naŋ *Bay gəđakani ya ti Melefit adaba, àslərbiyu ni nahəma, mähəŋgay ahər gayan gayanani zla aw. »

36 Ndam slewja ni day təyefiŋ, təhəđakfəŋoru ga məvi zum cecəwekeni.edeđiŋ. »

37 Təhi : « Tamal nak bay ga ndam Zəde edeđiŋ ti həŋgay ahər gayak gayakani zla aw. »

38 Àbu məbəkiani ka təndal ni, agavəla ga ahər ga Yezu ni : « Hini ti

bay ga ndam Zəde. »

39 Eslini bələŋ ga ndam magudar zlam cəeni ya tədarfəŋ tay kə təndal ni èndivi Yezu, àhi ahkado : « Nak ti Bay gəđakani ya tədəm amara ni do aw ? Tamal nak gani ti həŋgay ahər gayak gayakani ti kähəŋgay leli bilegeni zla aw. »

40 Ay maslaŋa nahan ni àra ècia ma gayan na ti àləgi, àhi : « Nak ti kəgrafəŋa aŋgwaz kə Melefit a do ni ti kamam ? Təbu tabazl leli akađa ya takad naŋ ni,

41 ay tabazl leli ti kigeni, adaba məgudara zlam ya àgəski tabazlki leli na. Naŋ ti àgudar araŋa ndo simiteni. »

42 Mək àhi ana Yezu : « Yezu, ka ya ti akara kəzum bay gayak nahəma, jalaku ahər, nəgəjzlkuk ahər ba ti. »

43 Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nəhuk nahəma, kani kani a akara kanjəhad akaba nu a mələŋ sulumani ge Melefit bu.† »

*Yezu amat
(Meciyu 27.45-56 ; Mark 15.33-41 ;
Zəŋ 19.28-30)*

44-45 Ka gani nani, fat àra ècika tirked-keđ ka ahər melefit a ti àmbrəŋ masladani, àsladəy va do. Nahkay mələŋ đek ègia ziŋ-ziŋena duk àbivoru àna njemdi mahkər ya ga mələkarawa. Eslini azana ga mahay gəđakani ga mələŋ *njələtani ya ti a huđ ga *ahay gəđakani ge Melefit bu ni ègəzlehvu kwar kala-kala.

46 Ka sarta gani nani ti Yezu àzlah kay kay, àđəm : « Bəba goro ni, nəfukvù sifa goro ni a ahar vu.‡ » Àra àdəma nahkay ti àmət həya.

47 Bay ga ndam slewja ni àra èpia ere ye ti àgravu na ti àzləbay Melefit, àđəm : « Maslaŋa hini ti mis jireni »

48 Mis kay təbu eslini : təra ga mamənjələŋ ka zlam ya təgri ana Yezu na. Ay təra tipia ere ye ti àgravu na ti àhəlia ahər ana tay a, təsləka àna tuway a.

* 23:30 Mənjay Oze 10.8. † 23:43 Mələŋ sulumani ge Melefit ti awayay adəmvaba dini sulumani (mənjay Mangahani 2.7). ‡ 23:46 Limis 31.6.

⁴⁹ Ndam ga Yezu dek akaba wál ya tàdɛbabiyu nan̄ kwa e Gelili ni tɛbu cak tamɛn̄joru, tìpia ere ye ti àgravu na daya.

Tɛfiyu kisim ga Yezu e mindiviñ vu
(*Meciyɛ 27.57-61 ; Mark 15.42-47 ; Zey 19.38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Zal nahan̄ àbu, slimi gayan̄ Zɛzef, nan̄ ga kɛsa Erimete, ka had̄ *Zɛde. Maslan̄a nani ti mis sulumani, jireni daya ; nan̄ àbu ajɛgay *Mɛgur ge Melefit. Nan̄ bilin̄ ga gɛdákani ge *seriya ga ndam *Zɛde, nan̄ gani àgɛsiki zlam ya nday tàgray ni ana tay ndo.

⁵² Nan̄ nakɛñ òru afa ge Pilet, èhindi kisim ga Yezu ni.

⁵³ Pilet àra àvia divi gana ti Zɛzef òru àzaya kisim na kà tɛndal na, àkambah, mɛk àfiyu e mindiviñ vu. Mindiviñ nani ti miliyeni a pɛlad̄ vu : tɛfiyu kisim ga maslan̄a nahan̄ day-day ndo.

⁵⁴ Fat nani ti fat ga zlama ; vad̄ *mɛpɛsabana anjɛki wudak.

⁵⁵ Wál ya tàdɛbabiyu Yezu kwa e Gelili ni tàdɛboru Zɛzef ke mindiviñ ni, tìpi ahɛmamam tɛfiyu kisim ni.

⁵⁶ Tàra tìpia ti tàslɛkabiya ga maslamalakabu tersel akaba zlam ndahan̄ ya tizi àbɛlay ni. A vad̄ mɛpɛsabana ba nahɛma tɛpɛsaba tàgray tɛwi ndo, akad̄a ge *Divi ge Melefit ya àvay ni.

24

Yezu an̄gaba e kisim ba
(*Meciyɛ 28.1-10 ; Mark 16.1-8 ; Zey 20.1-10*)

¹ A vad̄ ye enjenjeni ga gosku nahɛma, wál ni tòru dɛ ge miledɛ ke mindiviñ ni. Tòru ti àna tersel gɛrgɛri ya ti tàslamalakabu ni.

² Tòru tìnjɛa ti tìpi belim ge mindiviñ ni maɛlad̄kiana.

³ Nahkay tɛhuriyu e mindiviñ ni vu. Tàra tɛhuriyu nahɛma, tɛdi ahàr ana kisim ga Bay geli Yezu ni ndo.

⁴ Eslini tɛsɛr ere ye ti tagray ni do. Nday tɛbu nahkay ti mis cɛ tɛngazlivu ana tay, mɛbakabu azana maslad̄ani.

⁵ Wál ni tàra tìpia tay a ti tàgra an̄gwaz a, tɛhɛngaroru eri gatay a had̄.

Eslini mis cɛeni ni tɛhi ana wál ni : « Kàdɛbum mis ya nan̄ eri ni e kidin̄ ga nday mɛmɛtani ni bu ni ti kamam ? »

⁶ Àngaba e kisim ba, nan̄ àbi ahalay va bi. Lekulɛm kɛsɛrumki ka pakama ya àhi ana kɛli ka ya ti nan̄ e Gelili ni do aw ?

⁷ Eslini àhi ana kɛli ahkado : « Ahàr àdɛm nu *Wur ge Mis ti tɛgɛsi nu ana ndam magudar zlam, ti tákad̄ nu kà tɛndal, ti n̄ngaba a vad̄ ya mahkɛr a. »

⁸ Wál ni tàra tìcia nahkay ti tɛsɛrki ka ma ga Yezu ya àhi ana tay ni.

⁹ Wál ni tàra tàslɛkabiya ke mindiviñ na ti tɛngɛhad̄i ma gani dek ana ndam *asak kru mahar bɛlan̄ani ni akaba ana ndam *madɛbay Yezu ndahan̄ ni dek.

¹⁰ Wál ya tɛngɛhad̄i ma ni ti ata Mari ga kɛsa Magɛdala ni, Zeni, Mari mɛñ ge Zek akaba wál ndahan̄. Ndam asak ni tàra tìci ma na ti

¹¹ tɛjalay a ahàr gatay bu ma ga wál ni ma masakani, nahkay tɛgɛsiki ma gatay ni ana tay ndo.

¹² Ay zla ti Piyer àslɛka, àcuhworu ke mindiviñ ni. Òru ènjɛa ti àndɛhad̄ ahàr, àmɛn̄jiyu e mindiviñ ni vu, èpi gabaga duca cilin̄. Eslini ti àslɛkabiya, àra a magam a. Ere ye ti èpibiyu ni àgria ejep a dal-dal.

Yezu an̄gazlivu ana ndam madɛbay nan̄ cɛ

(*Mark 16.12-13*)

¹³ Ka fat gani nani ndam *madɛbay Yezu ndahan̄ cɛ tɛbu takoru a kɛsa nahan̄ vu, slimi ga kɛsa gani Emeyɛs. Kɛsa gani drin̄ akaba Zerɛzalem, mis asawaday njemdi cɛ e divi bu day kwa ti enjiyu.

¹⁴ Nday nakɛñ tɛbu tɛzlapakioru e kidin̄ gatay bu àki ka zlam ya àgravu ni dek.

¹⁵ Nday tɛbu tɛzlapay e kidin̄ gatay bu, tagray gejewi nahkay ti Yezu nakɛñ àcay tay e divi bu mɛk tɛrakaboru ka ahar bɛlan̄.

¹⁶ Ay ti tɛsɛrkaba nan̄ a ndo, ad̄aba akad̄a arañ a sɛkia ke eri ana tay a.

¹⁷ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Kazlapumkibiyu ka mam e divi bu

ni mam ? » Tàra tìcia ma gayan na ti nday nakəŋ tìcika, ahàr àbu ahəli ana tay.

¹⁸ Eslini bilin gayay, slimi gayan Kleyupes, àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nak ti nak zal mirkwi aw ? Ere ye ti àgravu a Zeruzalem a vad nday ndani bu ni ti nak cilin kici ndo zla do aw ? »

¹⁹ Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Mam àgravu mam ? » Təhi : « Ere ye ti àgrakivu ka Yezu zal Nazaret ni. Nan gani nani ti bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ; pakama gayan ya àdəm ni dek akaba tawi gayan ya àgray ni dek ti àgray àna njəda ge Melefit. Nahkay àbəlafəŋa kè Melefit a, àbəlafəŋa kè mis a dek daya.

²⁰ Ay ti ndam geli gəđakani ya tanjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gəđakani geli ndahan ni təgəsi nan ana ndam *Rom ti təgrafəŋa seriya ge kisim a, mək *tədarfəŋ nan kə təndal.

²¹ Leli ti ni mədəm amal nan àhəŋgay ndam *Izireyel. Akaba nani dek, nihi tegi vad mahkər kani, zlam gani àgravu ni.

²² Ay ti wál ya təbu akaba leli ni ndahan təhia pakama ga məgri ejep ana leli a. Tòru kè mindivin də ge miledə ti

²³ tədiviyu ahàr ana kisim ga Yezu ni ndo, mək təsləkabiya, təhi ana leli tìpiya *məslər ge Melefit a. Məslər ge Melefit ni təhibiyu ana tay Yezu nan àbu àna sifa gayan.

²⁴ Nahkay ndam geli ndahan day tóra ke mindivin na. Tìnjəa ti tədi ahàr ana mindivin ni akada ga wál ya təŋgəhadí ana leli ni. Ay ti tìpiyiu Yezu ndo. »

²⁵ Yezu àra ècia pakama gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Lekulum ti endisl àniviyu ana kəli bi aw ? Kicəmbaba ma ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit àna weceweci do ni ti kamam ? »

²⁶ Nğay ahàr àdəm si *Bay gəđakani ya amara ni àcaka daliya nahkay day kwa, mək kwa ti Melefit amazləbay nan ti mīgi gəđakani kè eri ge mis dek ti kicəm do waw ? »

²⁷ Eslini Yezu nakəŋ àdəfiaba pakama ge Melefit ya àdəmki ka nan a Wakita ge Melefit bu na dek ana tay a. Ànjiki ana tay ka ge Məwiz ni, àdafaba ga ndam ndahan ya təhəŋgaray pakama ge Melefit na dek daya.

²⁸ Tòru tìnjəa a kəsa ya takoru ni va wudak nahəma, Yezu akoru zlam gayan akada asafəŋa divi kə kəsa na.

²⁹ Eslini nday nani təhi : « Besa day, kòru ba, njəhada akaba leli a, adaba tegi fat àdiya, məlan nan àbu edizi timey. » Nahkay təhuriyu tənəhad a kəsa ni vu akaba tay.

³⁰ Tàra təhəliaya zlam məzumani ana tay a ti Yezu àzay *dipeŋ ni, àgri sasi ana Melefit, èsekaba, àvi ana tay.

³¹ Nday nakəŋ tóra tìpia gayan ya àgray nahkay na ti eri gatay ni ègia kwelen-kwelen, təsər nan. Ay tóra təsəra nan a ti tìpi nan va do, nan àbi.

³² Eslini tədəm e kidin gatay bu ahkado : « Zlam ya ti àhi ana leli e divi bu, àdəmki ka Wakita ge Melefit ni ti miciaba ni ti àməria məbəruv ana leli a do waw ? »

³³ Nday nakəŋ tìcikaba huya, tənəgoru a Zeruzalem. Tòru tìnjəa ti tədi ahàr ana ndam asak ga Yezu kru mahar bəlanani ni macakalavani akaba mis ndahan.

³⁴ Eslini nday ndahan ni təhi ana mis cəeni nakəŋ ahkado : « Bay geli àŋgaba e kisim ba ededın ededıŋena ! Simu epi nan a. »

³⁵ Nday cəeni ni day tənəhad ere ya àgrakivu ka tay e divi bu ka ya ti takoru e Emeyəs ni akaba gatay ya təsər Yezu ka ya ti esekaba dipen a ni.

Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay nan ni

(Meciyə 28.16-20 ; Mark 16.14-18 ; Zəŋ 20.19-23 ; Təwi 1.6-8)

³⁶ Nday cəeni ni təbu təzlapay nahkay ti mis ni dek tìpi Yezu nakəŋ nan jika e kidin gatay bu. Àhi ana tay ahkado : « Melefit məgri sulum gayan ana kəli. »

³⁷ Nday dek mæbæruv àtikaba ana tay a, anɣwaz àwæra tay a dal-dal, adaba tædæm maslaŋa àmbavakiva ka tay a.

³⁸ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Kægrum anɣwaz ti kamam ? Nɣay hini nu ti kægæsumkabu do ni ti kamam ? »

³⁹ Mænjumki ahar goro ni akaba asak goro ni. Hini nu timey ! Njæmfu, mænjumlu lala. Kîpama nu nèbu àna aslu akaba aslat ga vu goro. Mis mæmbavani ti nahkay hi do. »

⁴⁰ Ka ya ti naŋ àbu ahi ma ana tay nahkay ni ti anɣazli ahar gayan ni akaba asak gayan ni ana tay.

⁴¹ Tàra ticia ma gayan na ti àgria ejep ana tay a, tæmærvæ àsabay, ay kek-ileŋa tægæskabu nɣay naŋ ededîn fan do. Nahkay Yezu nakæŋ àhi ana tay : « Zlam mæzumani àfæŋ kè kuli ahalay bi aw ? »

⁴² Nday nakæŋ tæziaya telma ge kilif mætusana,

⁴³ mæk àzay, àzum kè eri gatay.

⁴⁴ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti àgrakuvu ni ti nèhia ana kuli a ahaslana ka ya ti nu nèbu akaba kuli na. Nèhi ana kuli ahkado tædæmkua pakama, tæbækia ma gana e *Divi ge Melefit ya àdæfiki ana Mæwiz ni ba akaba a wakita ga ndam mahænɣaray *pakama ge Melefit ba akaba a wakita ge Limis ba. Pakama nani ya tædæmku ni dek ti si agravu kwa. »

⁴⁵ Eslini naŋ nakæŋ àvi mæsær zlam ana tay ga miciaba zlam ya a Wakita ge Melefit bu na.

⁴⁶ Àhi ana tay ahkado : « Àbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : “*Bay gæðakani ya amara ni ti si àcaka daliya kwa, tàkadà naŋ a, mæk a vad ya mahkær anɣaba e kisim ba kwa.”

⁴⁷ Kælæn gani zla nahæma, atæhi ma ana mis ga had ga mælan ni dek àna slimi gayan, si tâmbatkaba majalay ahær gatay a, day kwa ti Melefit ambærfæŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a. Atænjàki ka mædæm ma gani a Zeræzalem.

⁴⁸ Pakama gani nani tædæmki ti ka nu. Ndam sedi gani ti lekælum.

⁴⁹ Nu ti anæslæribiyu Mæsuf ya ti Baba goro àdæm amævibiyu ana kuli ni ana kuli. Ay lekælum ti ni njæhaduma a Zeræzalem a duk abivoru ana vad ya ti Mæsuf gani nani amærækia ke kuli a, amævi njæða ge Melefit dek ana kuli ni. »

*Melefit azoru Yezu e melefit vu
(Mark 16.19-20 ; Tæwi 1.9-11)*

⁵⁰ Yezu àra àhia pakama nana ana tay a ti òru àna tay gwar a Betani. Òru ènjæa eslina ti àhælkioru ahar ka tay agavæla, àgri *sulum ge Melefit ana tay.

⁵¹ Ka ya ti naŋ àbu agri sulum ge Melefit ana tay ni ti àslækafæŋa kà tay a, Melefit àzoru naŋ agavæla a hud melefit vu.

⁵² Naŋ àbu aslækafæŋa kà tay a ti nday nakæŋ tæhænɣrioru ahær a had, meleher ndiða ndiða ana had. Kælæn gani tanɣa a Zeræzalem àna mæmærana dal-dal.

⁵³ Kælavad tæhuriyu a dalaka ga *ahay gæðakani ge Melefit ni vu, tanjæhad eslini ruk, tazlæbay Melefit.

Ma Maweni Sulumani ya Zeq abaki ni Ere ye ti madamki ka Ma Maweni Sulumani ya Zeq abaki ni

Maslaṅa ya ti abaki wakita ge Zeq ni adafay slimi gayaṅ a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay naṅgu ni, kwa ka manjaki gani ndam ga Yezu dek tæsara abaki ti Zeq zal asak gayaṅ ni. A wakita ni bu abaki slimi ga ndam asak ga Yezu ndahaṅ ni, ay abaki slimi gayaṅ gayaṅani ndo ; abaki « naṅ ya ti Yezu awayay naṅ kayani ni » cilin (13.23 ; 19.26 ; 20.2 ; 21.7, 20).

Zeq asæra majalay ahær ga ndam Zude ya tajogay Krist Bay gædakana ya amara na (1.20-21 ; 7.40-42). Asæra manjehad ga ndam Zude a : gatay ya tizirey ndam Samari na (4.9), ya tekeli kuḏi ana wur ka vad azlalahkær, ku tamal vad gani vad mæpæsabana na (7.22). Asæra had Zude a (11.18). Gayaṅ ya aṅgæhad pakama ni nahkay ni ti adafaki epia zlam gana ana eri gayaṅ gayaṅana (12.3 ; 20.7). Zlam gani nani dek ti adafiki ana leli bay ya abaki wakita ni ti tanjehadkabá akaba Yezu a.

Zeq aṅgæhad ere ye ti Yezu agray akaba adam ni akada ge Meciyæ, Mark akaba Læk ya taṅgæhad ni ndo. Nday mahkærani ni taṅgæhad ga Yezu ya anjaki ke tæwi gayaṅ ka had Gelili, òru gwar a Zeruzalem ni. Ay Zeq ti ni aṅgæhada sawaday ga Yezu ndahaṅ ya ti nday ndahaṅ ni taṅgæhad ndo na : òru a Zeruzalem sak kay (2.13 ; 5.1 ; 7.10 ; 12.12). Meciyæ, Mark akaba Læk taṅgæhada zlam ga Yezu ya agray na atam ge Zeq ya aṅgæhad ni, ay Zeq aṅgæhada pakama ga Yezu a kay ya nday ndahaṅ ni taṅgæhad ndo na, mazavu gani 3.1-21 ; 4.1-42 ; 6.25-70 ; 7.14-39 ; 8.12-58 ; 10.1-21 ; 13.1-17.26.

A pakama nday nani bu ni ti Yezu adafay ahær gayaṅ, adam naṅ ti naṅ

way. Naṅ dipen ya àvi sifa ana mis ni (6.35, 41, 48, 51) ; naṅ bay ya asladi mælaṅ ana mis ni (8.12 ; 9.5) ; naṅ mahay ga gargara ga tæmbæmbak (10.7, 9) ; naṅ bay ya ti ajogay zlam lala ni (10.11, 14) ; mis taṅgaba e kisim ba, tæbu ana sifa ti azuhva naṅ adaba naṅ abu (11.25) ; naṅ divi, naṅ jiri, naṅ sifa (14.6) ; naṅ mæṅ ga zlam ya abi bæza sulumani ni (15.1, 5). A pakama nday nani bu dek ti Yezu azay pakama ge Melefit ya àhi ana Mæwiz ka ya ti aṅgazlivu ni : « Nu nèbu. » (Mahærana 3.14 ; Zeq 8.58). Nahkay Zeq aṅgæhad ga Yezu ya adam vay-vay « Nu Melefit » ni.

Zlam ga Yezu ya agray, agri ejep ana mis ni ti adafaki naṅ gædakani (2.11), ti mis tæsær naṅ Melefit. Zeq abaki zlam nday nani dek ti awayay ti « kægæsunkabu Yezu ti naṅ Krist, naṅ Wur ge Melefit, ti kængætum sifa ya andav day-day do ni » (20.31).

Pakama ge Melefit asladi mælaṅ ana mis

¹ Wudaka Melefit anjaki ka magraya zlam a dek ti Bay nahaṅ abu andava. Bay gani nani ti Pakama ge Melefit. * Ka gani nani ti naṅ abu akaba Melefit ka ahar bælaṅ andava. Naṅ gani ti Melefit daya.

² Wudaka Melefit anjaki ka magraya zlam a dek ti Pakama nani naṅ abu akaba Melefit ka ahar bælaṅ andava.

³ Melefit agraya zlam a dek ti ana naṅ. Zlam ya ti Melefit agraya ana naṅ do ni ti àbi.

⁴ Zlam ya ti Melefit agraya tay a ni dek ti Pakama nani àvi sifa gani ana tay. Sifa gani nani ti asladi mælaṅ ana mis.

⁵ Masladani gani nani asladay a mælaṅ ziṅ-ziṅeni bu, ay ti nday ya a mælaṅ ziṅ-ziṅeni bu ni tægæskabu naṅ ndo.

⁶ Zal nahaṅ àra, slimi gayaṅ Zeq, Melefit aslærbiyu naṅ ga mæhi pakama gayaṅ ana mis.

* 1:1 Pakama ge Melefit ti Yezu.

⁷ Nañ zal sedi : àra ti ga magrakia sedi a ka masladani na, ti mis dek táfaki ahàr ka Bay ya ti avay sifa ni.

⁸ Asladay ti nañ nañani do : àra ti ga magrakia sedi ka masladani na cilin.

⁹ Bay ya ti asladay ge jiri ni ti, Pakama ge Melefit ni. Àra a duniya va, nañ àbu asladì mēlan ana mis dek.

¹⁰ Nahkay Bay nani ti nañ àbu a duniya bu. Melefit àgraya duniya ti àna nañ : ay ti ndam ga *duniya ni tēsarkaba nañ a ndo.

¹¹ Àra ka hađ gayan a, ay ti ndam gayan tēgaskabu nañ ndo.

¹² Ku tamal nahkay nañgu ni mis ndahan tēgaskabá nañ a, táfakia ahàr a. Nday ya ti táfakia ahàr a ni ti, àvi divi ana tay ti tigi bēza ge Melefit.

¹³ Tigia bēza ge Melefit a ti akada ge mis ya ti tiwi bēza ni do. Tigi nahkay ti akada ga zal ya awayay azi huđ ana wal ni do. Tigi nahkay ti Melefit àvi sifa mēweni ana tay tigi bēza gayan.

¹⁴ Nahkay Pakama ge Melefit ni ēgia mis a, ànjahada e kidin geli ba. Ere ye ti àgray ni dek ti àgray àna *sulum ge Melefit, àna jiri daya. Leli mēra mēpia nañ a ti mēsēra nañ gēdakani, nañ Wur bēlan bēlanani ge Melefit.

¹⁵ Zerj àgrakia sedi a, àdām kay kay : « Nēdām : “Nu ti nāra enji gayan a, ay nañ gēdakani àtam nu, adaba wudaka tiwi nu ti nañ àbu àndava.” Pakama gani nani nēdāmki ti ka nañ. »

¹⁶ Nañ ti zlam sulumani dek afa gayan : nahkay àgri sulum gayan ana leli sak ehimeya.

¹⁷ Melefit àvi *Divi gayan ana leli ti àna wakita ge Mēwiz ya àbēki ni. Ay àgri sulum gayan akaba jiri gayan ana leli ti Yezu *Krist.

¹⁸ Maslaña ya ēpia Melefit a ti àbi. Ay Wur gayan bēlan bēlanani nañ Melefit, anjahad afa ga Bēñani ni, nañ day kwa ti àdāfiki Melefit ana leli ti mēsēra nañ.

*Sedi ge Zerj bay mēbaray mis ni
(Meciy# 3.1-12 ; Mark 1.1-8 ; L#k 3.1-18)*

¹⁹ Nahkay Zerj nakēñ àgray sedi gayan. A vad nahan gēdakani ga ndam *Zude ya a Zeruzalem ni tēsərbīyu mis ge mihindifinā ma ke Zerj a. Tēsərbīyu ti mis ndahan e kidin ga ndam *mañgalabakabu mis akaba Melefit ni bu akaba ndam *Levi ndahan. Mis ni tēra tinjia ti tēhi : « Nak ti way ? »

²⁰ Tēra tihindifinā ma na nahkay ti, Zerj nakēñ èmbirfin ndo, àdām vayvay kē meleher ge mis dek : « Nu ti Krist *Bay gēdakani ya amara ni do. »

²¹ Eslini tihindifinā ma keti, tēhi : « Tamal nahkay ti, nak way ? Nak Eli aw ? » Zerj nakēñ àhēñgrifēñ ana tay, àdām : « Aha, nu Eli do. » Tēhi keti : « Ay nak ti bay mahēñgaray pakama ge Melefit ya Mēwiz àdām amara ni aw ? † » Àdām : « Aha, nu do. »

²² Eslini tēhi : « Tamal nahkay ti, nak way zla aw ? Ahàr àdām mēhēñgrikaboru ma gani ana ndam ya tēsərbīyu leli ni kwa. Kēdāmki mam ka ahàr gayak mam ? »

²³ Zerj àhēñgrifēñ ana tay, àdām : « Ahaslani Izayi bay mahēñgaray pakama ge Melefit àdām :

“Maslaña azlah a huđ gili bu, dēngu gayan ahēndabiyu. Àdām :
Slamatumikabu divi ana Bay gēdakani,

ahàr àdām divi gayan mēla ndēlaḅa.”

‡

« Maslaña ya ti dēngu gayan ahēndabiyu ni ti nu. »

²⁴ E kidin ga ndam ya ti tēsərbīyu tay a Zeruzalem ni bu ni ti ndam *Feriziyēñ ndahan tēkibu ka tay.

²⁵ Nday nakēñ tihindifinā ma nahan a keti, tēhi ahkado : « Tamal nak Bay gēdakani ya amara ni do, nak Eli do, nak bay mahēñgaray pakama ge Melefit ya amara ni do nahēma, *kabaray mis ti kamam ? »

²⁶ Zerj nakēñ àhēñgrifēñ ana tay, àdām : « Nu ti nabaray kēli àna yam ; ay maslaña nahan nañ àbu e kidin gekēli bu, kēsērum nañ do.

† 1:21 Mēñjay Mimbiki 18.15. ‡ 1:23 Izayi 40.3.

27 Nu ti nàra enji gayan a : ay nu ti way ga mepicehiaba ezewed ga ki-maka gayan a di way ? »

28 Zlam nday nani dek tàgravu ti a Betani ke ledi ga zalaka *Zurden, ka melañ ya ti Zerj abaray mis ni.

Yezu ti nanj Wur Təmbak ge Melefit

29 Hajəñ gani ti Zerj nakəñ èpi Yezu nanj àbu arəkia. Àra èpia nanj a ti àdəm ahkado : « Maslaña hini ti *Wur Təmbak ge Melefit : agray ti zlam magudarani ge mis ga duniya ni dek mələbi va bi ti nanj.

30 Nədəm : “Nu ti nàra enji gayan a, ay nanj gəđakani àtam nu, adaba wudaka tiwi nu ti nanj àbu àndava.” Pakama gani nani nədəmki ti ka nanj.

31 Nğay nanj gani ti nəsarəkaba ndo. Ay nu nàra *nəbaray mis àna yam ti ga məđəfiki nanj ana ndam jiba ge Izireyel. »

32 Zerj nakəñ àdəm keti : « Nipi *Məsuf ge Melefit àhərkiaya kwa a huđ melefit ba akada ga kurkoduk ya ahər na, arəkia ànjəhadki.

33 Nğay nanj gani ti nəsarəkaba ndo, ay ka ya ti Melefit àslərbiyu nu ga məbaray mis àna yam ni ti àhu ahkado : “Maslaña ya ekipi Məsuf goro aməhərkiaya amanjəhadki ni ti, nanj gani Bay ya ti aməbaray mis àna *Məsuf Njəlatani ni.”

34 Zlam gani nani àgrava kè eri goro a. Nagrakia sedi a : nanj ti Wur ge Melefit. »

Ndam madəbay Yezu ye enjenjeni ni

35 Hajəñ nahanj gani keti Zerj nanj àbu eslini akaba ndam madəbay nanj Cə.

36 Nday təbu eslini nahkay ti Zerj nakəñ èpi Yezu nanj àbu asawaday. Àra èpia nanj a nahəma, àdəm : « Maslaña hini ti *Wur Təmbak ge Melefit. »

37 Ndam madəbay nanj cəeni ni tàra ticia ma gayan na ti tādəboru Yezu e meteliñ vu.

38 Yezu àmbatbiyu ma kələñ, èpi ti nday təbu tadəboru nanj, mək àhi ana tay : « Kədəbum mam ? » Nday nakəñ təhi ahkado : « Rabi, kanjəhad

ti eley ? » (Rabi ti awayay adəmvaba « Məsi »).

39 Nanj nakəñ àhi ana tay ahkado : « Dəguma, akara kipəm. » Nahkay tōru akaba nanj, tōru tīpi melañ gayan ya anjəhad ni. Ka sarta gani nani àgray njemdi fađ ya ga məlakarawa : təpəs akaba Yezu nakəñ eslini, fat adəkiviya a ahay vu ka tay.

40 E kidiñ ge mis cəeni ya tici ma ge Zerj, tādəbay Yezu ni bu ni ti, bəlanj gani slimi gayan Andre nanj wur ga mən ga Simu Piyer.

41 Andre nakəñ adəboru wur ga mənani Simu həya. Àra àdia ahər a ti àhi : « Mədia ahər ana Misi a. » (Misi ti awayay adəmvaba « *Krist *Bay gəđakani ya amara ni »).

42 Andre àra àhia ma ana Simu a nahkay ti àzoru nanj suwwa afa ga Yezu. Yezu àra èpia nanj a ti àhi : « Nak Simu wur ge Zerj : kama kama ti atəzalay kur ti Sifas. » (Sifas ahkay do ni Piyer ti awayay adəmvaba « akur. »)

43 Hajəñ tegəni gani ti Yezu adəm asləka akoru ka had *Gelili. Nanj àbu akoru ti àdi ahər ana Filip mək àhi : « Dəbabiyu nu. »

44 Filip ti kəsa gayan Beceyda. Kəsa nani ti kəsa ga ata Andre nday ata Piyer daya.

45 Filip day òru àdi ahər ana Natanayel mək àhi : « Mədia ahər a ana Bay ya ti Məwiz adəmki ma e *Divi ge Melefit bu akaba ndam mahəngaray *pakama ge Melefit tādəmki ma na. Bay gani nani ti Yezu, nanj wur ge Zəzef, kəsa gayan Nazaret. »

46 Eslini ti Natanayel àhəngriřəñ, àhi : « A Nazaret ti zlam sulumani anğətvu nahkay aw ? » Filip àhəngriřəñ, àhi : « Ra kipi àna eri gayak. »

47 Natanayel nakəñ nanj àbu arəkia ka Yezu a, Yezu àra èpia nanj a nahəma, àdəm : « Nanj hini ti zal *Izireyel edediñ : àgosay mis do ferera. »

48 Natanayel àra ècia ma gayan na ti àhi : « Kəsər nu ti ahəmamam ? » Yezu àhəngriřəñ, àhi : « Wudaka Filip àzalabiyu kur ti, nipi kur a ka ya ti nak

kàbu e zàhweri ga *wàruv bu na. »
 49 Eslini Natanayel àhi : « Məsi, nak ti Wur ge Melefit, nak Bay ga ndam Izireyel ! »

50 Yezu àhi ahkado : « Kəfəku ahàr ti adaba nəhuk “Nipia kur a nak kàbu e zàhweri ga wàruv bu” ni aw ? Ekipi zlam gəđákani ndahanj tətam hini mba. »

51 Adəm keti : « Nəhi ana kəli nahəma, ekipəm huđ melefit məzləkvabana, akaba *məslər ge Melefit təcəloru e melefit vu mək tənğəkua ka nu, nu *Wur ge Mis a. »

2

Wuməri ga maday wal a Kana

1 A vad ya mahkər ti tàgray wuməri ga maday wal a Kana ka had *Gelili. Məj ga Yezu day nanj àbu eslini.

2 Təzaloya Yezu akaba ndam madəbay nanj na ka mələj ga wuməri na daya.

3 Nday təbu tagray wuməri nahkay ti zum àra àndavkia ka tay a. Eslini məj ga Yezu àhi ana Yezu ahkado : « Zum ni àbi va bi, àndava. »

4 Ay Yezu àhəjgrifəj, àhi : « Mma, nak kəđəfuki təwi goro aw ? Sarta gani goro ənjia fanj ndo. »

5 Eslini məj ga Yezu àhi ana nday ya ti tagray təwi ni ahkado : « Grum ere ye ti aməhi ana kəli kəgrum ni dek. »

6 Wərzla ga akur gəđákani muku təbu eslini. Wərzla nday nani ti ndam *Zəde təcəhviyu yam a tay vu, *tabaray àna nanj ka ya ti tawayay tigi *njəlatani akada ge divi gatay ya tadəbay ni. Wərzla ni bəlanj gani azum mandaray fad.

7 Eslini Yezu àhi ana ndam ya tagray təwi ni ahkado : « Cəhumviyu yam a wərzla nday hini vu, ti tərəhvu. » Nahkay nday nakəj təcəhviyu yam a wərzla ni vu bərerera bərerera.

8 Tàra tàgra nahkay ti, Yezu àhi ana tay : « Cəhumaya kəzumikaboru ana gəđákani ga wuməri ni. » Mək tàgray ere ye ti àhi ana tay ni.

9 Gəđákani ga wuməri ni àra àcaka ti yam ni əgia zum a àndava. Nanj

àsər mələj ya təcəhviyu zum ni do, ay ndam magray təwi ni təsəra təcəhviyu yam ga wərzla ni. Àra àcaka zum na ti, àzalay bay ya aday wal ni,

10 mək àhi : « Ku way way do ka ya ti agray wuməri ti acəhibiyu zum məcərani ana mis enji. Mis ni etisik-abá day kwa ti acəhibiyu ya acər lala do ni ana tay. Ay nak ti kəgray nahkay ndo, kəvi zum ya acər lala ni ana mis nihi dəma mba. »

11 Zlam ga Yezu ya àgray enjenjəni agri ejep ana mis, adəfiki zlam ana tay ni ti àgray a Kana ka had Gelili ti nahkay. Gayanj ya àgray nahkay ni ti adəfaki nanj gəđákani : ndam madəbay nanj ni tàra təsəra nanj gəđákani ti təfəki ahàr huya.

12 Kələj gani Yezu akaba məjanj, bəza ga məjanj akaba ndam madəbay nanj ni təsləka tōru a Kafarnahum. Tōru tənjàa eslina ti tənjàhad vad bal cilij.

Yezu a ahay gəđákani ge Melefit ni bu
 (Meciyu 21.12-13 ; Mark 11.15-17 ; Luk 19.45-46)

13 Wuməri ga ndam *Zəde ya təzalay *Pak ni àra ənjia wudək ti, Yezu akaba ndam madəbay nanj ni tōru a Zeruzalem.

14 Tōru tənjàa ti Yezu àhuriyu a dalaka ga *ahay gəđákani ge Melefit ni vu. Eslini àdi ahàr ana ndam məsəkumoru slasla, təmbəmbak, kurkodúk, akaba ndam mambay sinju manjəhadani.

15 Àra àdia ahàr ana tay a nahkay ti àzay ezewed, àslapaya kurupu gana, àgaraya tay a dalaka ga ahay ni ba dek : àgaraya təmbəmbak akaba slasla gatay na daya. Àboru sinju ga ndam mambay sinju ni ka had, àhəmbahadaba tabəl gana daya.

16 Mək àhi ana ndam məsəkumoru kurkodúk ni ahkado : « Həlumaba zlam ndana ahalay a ! Kəgrum ti ahay ga Bəj goro ni egi gosku ba. »

17 Ndam *madəbay Yezu ni tàra tìpia ere ye ti àgray na ti, təsərki ka pakama ge Melefit ya àbu məbəkiani a Wakita gayanj ni bu ni. Pakama gani

nihi : « Bay Melefit goro, nawayay ahay gayak dal-dal. Nawayay kwa, do ni nànjəhad koksah.* »

¹⁸ Eslini gəđákani ga ndam Zude tihindifiŋa ma kà Yezu a, təhi ahkado : « Kisliki magray mam tata mam ? Graya zlam magray ejep a ti məsər Melefit àvuka divi ga magray ere ye ti kəgray ahalay na. »

¹⁹ Yezu àhi ana tay ahkado : « Mbedumkaba ahay gəđákani ge Melefit hina. Kəmbedumkaba nahəma, a huđ ga vad mahkərani ni bu ni ti nələmaba. »

²⁰ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Wudaka tindəveriŋ mələm ahay hini ti, təzumkia vi a kru kru fad mahar muku a. Nak ti kəđəm kələmaba a huđ ga vad mahkərani ba ti ahəmamam ? »

²¹ Ay ahay gəđákani ya Yezu àđəmki ma ni ti, àđəmki ka vu gayanəyani.

²² Yezu àra àməta mək àŋgaba e kisim ba ni ti ndam madəbay naŋ ni təsərki ka ma nani ya àđəm ni. Nahkay nday nakəŋ təgəskabu pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni akaba ma ga Yezu ya àđəmbiyu ni.

Yezu àsəra majalay ahər ge mis a dek

²³ Ka ya ti Yezu naŋ àbu a Zeruzalem a wuməri ga *Pak bu ni ti àgra zlam ya agri ejep ana mis na dal-dal. Mis tàra tìpia ti mis kay e kidiŋ gatay bu təfəkia ahər ka Yezu a, təđəm naŋ gəđákani.

²⁴ Ay Yezu ti ni àfəki ahər ka tay ndo, adaba àsəra tay a dek lala.

²⁵ Àwayay ti mis təhiki ma àki ka ku way way do do, adaba naŋ àsəra majalay ahər ge mis a dek.

3

Ata Yezu nday ata Nikodem

¹ Zal nahaŋ àbu slimu gani Nikodem ; naŋ zal Feriziyeŋ, naŋ gəđákani ga ndam *Zude daya.

² Ga məlavad a vad nahaŋ nahəma àrəkia ka Yezu a, àhi ahkado : « Məsi,

məsəra Melefit àslərbiyu kur ga macahi zlam ana leli, adaba maslaŋa àbi agray zlam magray ejep akadə gayak ni bi, si tamal ti Melefit àvia njəđə gana ana maslaŋa gana kwa. »

³ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nəhuk nahəma, maslaŋa àbi epi *Məgur ge Melefit bi, si tamal tiweya naŋ nahaŋ a keti kwa. »

⁴ Nikodem nakəŋ èhindifiŋa ma, àhi : « Mis gəđákani àndava ti tiweya naŋ nahaŋ a keti ti agravu waw ? Esliki məŋguyani a huđ ga məŋani vu mək tiweya naŋ nahaŋ a keti aw ? »

⁵ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi keti : « Nəhuk nahəma, maslaŋa àbi ahuriyu a Məgur ge Melefit vu bi, si tamal tiweya naŋ àna yam a akaba Məsuf Njəlatana kwa.

⁶ Maslaŋa ya ti mis hihiriken i ewi ni ti naŋ mis ciliŋ. Maslaŋa ya *Məsuf Njəlatani ewi ni ti naŋ àbu àna Məsuf Njəlatani.

⁷ Ma goro ya nəhuk : “Ahər àđəm lekələm dek si tiweya kəli nahaŋ a keti kwa” ni ti àgruk ejep ba.

⁸ Ere ye ti nəhukki ma ni ti akadə ga aməd ya akəzlay ka məlaŋ ya naŋ awayay ni. Kici mahənday gani ciliŋ ; kəsər məlaŋ ya ècikbiyu ni do, kəsər məlaŋ ya akoru ni do daya. Ku way way do *Məsuf ge Melefit ewia naŋ a ti naŋ day nahkay. »

⁹ Eslini Nikodem nakəŋ àhi : « Ere gani nani agravu ti ahəmamam ? »

¹⁰ Yezu àhi keti : « Nak bay macahi zlam ana ndam *Izireyel ti kəsər zlam nday nani do aw ?

¹¹ Nəhuk nahəma, ere ye ti leli məđəmki ma ni ti leli məsəra àndava. Ere ye ti leli magrakia sedi a ni ti, leli mìpia àndava. Ay lekələm ti ni kəgəsumkabu ma geli ya məhi ana kəli ni do.

¹² Tamal lekələm kəgəsumkabu ma goro ya nəhi ana kəli àki ka zlam ya agravu ka had ni do ni ti, akəgəsumkabu ma goro ya anəhi ana kəli àki ka zlam ya agravu e melefit bu ni ti ahəmamam ?

¹³ Maslaŋa ya ti àcəloya e melefit

* 2:17 Limis 69.10.

va ti àbi, si nu *Wur ge Mis, adaba nàsləkabiya eslina.

¹⁴ Ahaslani a huf gili bu ni ti Məwiz àvədaya gavan ga evirzegena, àfəki ka ahàr ga təndal, àzoru agavəla. * Nu Wur ge Mis day si təzoru nu agavəla nahkay kwa. ¹⁵ Nahkay ti ku way way do àfəkua ahàr a ti Melefit avi *sifa ya àndav day-day do ni.

¹⁶ Nədəm nahkay ti adaba Melefit àwaya mis ga duniya dal-dal. Nahkay àslərbiyu Wur gayan bəlan bəlanani ni, àvi ana tay, ti ku way way do tamal àfəkia ahàr ka Wur na ti èji do, anget sifa ya àndav day-day do ni sawan.

¹⁷ Melefit àslərbiyu Wur gayan a duniya vu ti ga mægəs mis ga duniya ni àna seriya do : àslərbiyu nan ti ga mahəngay mis ga duniya àna nan sawan.

¹⁸ Maslanə ya ti afəki ahàr ka Wur ge Melefit ni ti, Melefit agəs nan àna seriya do. Ay maslanə ya afəki ahàr do ni ti, Melefit agəsa nan àna seriya àndava, adaba afəki ahàr ka Wur ge Melefit bəlan bəlanani ni ndo.

¹⁹ « Seriya ya Melefit agəs mis àna nan ni ti nihi : àslərbiyu Wur gayan a duniya vu ga masladı məlan ana mis, ay mis tawayay məlan masladani ni ndo, tawayay manjəhadani a məlan ziŋ-zinəni bu sawan. Tagray nahkay ti adaba təbu tagudar zlam.

²⁰ Ku way way do tamal agudar zlam ti àwayay məlan masladani do ; àwayay məhuriyani a huf gani vu do daya, adaba awayay ti zlam magədavani gayan ni àngazlavu ba.

²¹ Ay maslanə ya ti agray jiri ni awayay məhuriyani a məlan masladani ni vu, adaba agray təwi gayan àna njəda ge Melefit, nahkay awayay ti təwi ni mənğazlavu. »

Yezu nday ata Zerj bay məbaray mis ni

²² Yezu akaba ndam ya tadəbay nan ni təsləka, tōru ka məlan nahan ka had *Zəde. Tōru tinjəa eslina ti Yezu ànjəhad akaba tay, nan àbu *abaray mis.

²³ Ka sarta gani nani ti Zerj day nan àbu abaray mis a Enoŋ kà gəvay ga kəsa Selim. Zerj abaray mis eslina ti adaba yam àbu dal-dal. Nahkay mis dal-dal təbu tərəkia mək abaray tay.

²⁴ Ka gayan nani abaray mis ni ti, təfiyu nan a danğay vu fan ndo.

²⁵ Eslina mis ya tadəbay Zerj ni ndahan e kidin gatay bu təbu tagray gejewi akaba zal Zəde nahan àki ke divi ga ndam *Zəde ya tadəbay ti tigi *njəlatani ni.

²⁶ Nahkay nday nakəŋ tərəkioru ke Zerj, təhi ahkado : « Məsi, bay ya a vad nahan àbu lekələm ata nan ke ledi ge Zərdeŋ kəgrakia sedia ni ti, nihi ti nan àbu abaray mis, mis dek təbu tərəkioru. »

²⁷ Eslina Zerj nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Maslanə ya ti esliki magray təwi àna njəda gayan gayanani ti àbi, si tamal Melefit avia njəda gana kwa.

²⁸ Lekələm lekələmeni day kəgrumkua sedi a tata, nədəm : “Nu *Krist *Bay gədakani ya amara ni do ; Melefit àslərbiyu nu enji gayan cilin.”

²⁹ Nədəm nahəma, nu ti akada zləba ga bay ya aday wal ni. Maslanə ya ti azay wal ni ti wal ni gayan. Ay zləba gayan ni kà gəvay gayan, eci ma gayan ; eci dənğu ga bay ya aday wal na ti amər dal-dal. Nu day nəmər ti nahkay, məmərani gani èsləva a vu va.

³⁰ Ahàr àdəm njəda gayan māsagakivu, goro ti ni mēgoloru.

³¹ « Bay ya ti àsləkabiya agavəla nahəma, agur mis dek. Maslanə ya àsləkabiya agavəla do ni ti nan ka had, azlapaki day ka zlam ya ka had ni. Bay ya ti àsləkabiya a huf melefit ba ni ti [agur mis dek],

³² agray sedi ga zlam ya èpi akaba eci ni, ay maslanə àbi agəskabu pakama gayan ni bi.

³³ Ay maslanə ya ti agəskabá pakama gayan a ti adəm pakama ge Melefit ti jiri ededin.

³⁴ Bay ya ti Melefit àslərbiyu nan ni ti adəm pakama ge Melefit, adaba

* 3:14 Mənjay Macalani 21.9.

Melefit àvia njəda ga Məsuf gayan a dek.

³⁵ Bəj ga Wur ni awayay Wur gayan ni, àbi zlam dek a ahar vu ti mægur.

³⁶ Maslaña ya ti afəki ahàr ka Wur ni ti Melefit àvia *sifa ya àndav day-day do na àndava. Maslaña ya ti afəki ahàr ka Wur ni do ni ti aməngət sifa gani do ; Melefit nañ àbu azumki bəruv kekileña. »

4

Zlapay ga ata Yezu nday ata wal Samari

¹ Eslini mis təbu tədəm Yezu agray ti mis tādəbay nañ akaba *abaray mis dal-dal àtama ge Zerj na. Yezu àsəra ndam *Feriziyen day ticia ma gana.

² Ge jiri ti abaray mis ti Yezu Yezuani do ; tabaray mis ti ndam ya tadəbay nañ ni.

³ Yezu àra àsəra ndam Feriziyen ni ticia ma gana nahkay ti, àsləka ka had *Zude a, òru gwar ka had *Gelili.

⁴ Wudaka enjiyu e Gelili ti, si asləkaba gwar ka had *Samari a kwa.

⁵ Nañ àbu akoru ka had Samari ti enjua a kəsa nahan va, təzalay kəsa nani Sikar. Kəsa gani nani ti kà gəvay ga vədañ ge Zekup ya àvi ana wur gani Zuzef ni.

⁶ A vədañ nani bu ni ti suwa ge Zekup àvu mileni. Yezu àra àmətaḅkaba àna sawaday ge divi na, òru enjua ti ànjəhad digəs kà suwa ni. Ka sarta gani nani ti fat wis.

⁷ Eslini wal Samari nahan ara acah yam ti àdi ahàr ana Yezu nakəñ. Nañ àbu acahaya yam na ti Yezu àhi : « Vu nısi ti ! »

⁸ Ka sarta nani ti Yezu nañ bəlan, adaba ndam ya tadəbay nañ ni tādəgoru a kəsa vu ga məsəkumbiyu zlam məzumani.

⁹ Yezu àra àhia ma ana wal na nahkay ti, wal ni àhi ahkado : « Nak zal *Zude kəhindifua yam a kà nu wal Samari a ti ahəmamam ? » Wal ni àdəm nahkay ti adaba ma ga ndam Zude àrakaboru akaba ndam Samari do.

¹⁰ Yezu àhi : « Tamal ti kəsəra ere ye ti Melefit avi ana mis na akaba maslaña ya ehindifuka yam na ti, akal kəhindifina yam kà nañ a sawan. Tamal kəhindia ti akal àvuka yam ya avay sifa na. »

¹¹ Wal ni àhəngrifəñ, àhi ahkado : « Maslaña goro ni, zlam macahaya yam a afuk bi, suwa ni day zilen ti, kacahaya yam ya avay sifa na ti eley ?

¹² Bəj ga bəj geli Zekup àmbribu suwa hini ana leli. Nañ nañani əsia yam ga suwa hina, bəza gayan akaba zlam ga gənaw gayan day tisia. Nahkay ti kəhi ana ahàr kətama Zekup àna gəḅakana waw ? »

¹³ Yezu àhəngrifəñ, àhi : « Ku way way do esi yam hini ti, yam amakad nañ kekileña.

¹⁴ Ay maslaña ya ti esi yam goro ya anəvi ni ti yam amakad nañ day-day va do. Yam ya ti nu nəvi ni emigi akada gəzəñ ga yam a vu gayan bu. Gəzəñ ga yam nani ti aməvi *sifa ya àndav day-day do ni. »

¹⁵ Nahkay wal nakəñ àhi ahkado : « Maslaña goro ni, vu yam gani nani, ti yam akad nu va ba, nàra ahalay a ga macah yam va ba daya. »

¹⁶ Yezu àhi : « Ru kàzalabiya zal gayak a, nak day kəñga. »

¹⁷ Wal ni àhi : « Zal goro àbi. » Yezu àhi : « Ma gayak ya kədəm zal gayak àbi ni ti, ma ge jiri ededəñ.

¹⁸ Adaba kàda zawal a zlam, ay zal ya nak kəbu afa gani ni ti zal gayak do. Ma gayak ya kədəm ni jiri ededəñ. »

¹⁹ Wal ni àhi : « Maslaña goro ni, nihi ti nəsəra nak bay mahəngaray *pakama ge Melefit.

²⁰ Ata bəj geli ndam Samari təzləbay Melefit ka həma hini. Ay lekələm ndam Zude kədəmum təzləbay Melefit ti si a Zeruzalem kwa. »

²¹ Yezu àhi : « Wal ni, gəskabá ma goro ya nəhuk na : sarta amara ti, akəzləbum Melefit ti ka həma hini do, a Zeruzalem do daya.

²² Lekələm ndam Samari kəzləbum Melefit, ay ti kəsərum nañ ededəñ

edefinjeni do. Leli ndam Zude ti ni mazlëbay Melefit, mësëra nañ a, adaba Melefit àngazlivu ana leli ga mahəngay mis dek àna tawi ya àgri ana leli ni.

²³ Ay sarta àbu ara : nihi ti sarta gani nani enjia àndava. Ka gani nani ti ndam ya ti tazlëbay Melefit edefin edefinjeni ni ti atazlëbay nañ àna njëda ga Məsuf gayan, àna jiri gayan daya. Adaba Baba awayay ti mis tãzlëbay nañ ti nahkay.

²⁴ Melefit ti nañ Məsuf : nahkay ahàr àdëm ndam ya tazlëbay nañ ni ti tãzlëbay nañ àna njëda ga Məsuf gayan akaba àna jiri gayan. »

²⁵ Wal nakəñ àhi : « Nəsëra *Bay gëdakani amara, nañ ya ti tãzalay nañ *Krist ni. Eminjia ti, amədəfiaba zlam ana leli a dek. »

²⁶ Yezu àhəngrifəñ, àhi : « Nu ya ti nəhuk ma nihi ti, nu Krist gani. »

²⁷ Ka ya ti Yezu àra àdëma ma nana ti, nday ya ti tadëbay nañ ni tàsləkabiya a kësà ni ba. Nday nakəñ tàra tipia Yezu a nday tàbu tãzlapay nday ata wal ni ti àgri ejep ana tay a. Ay maslaña ya àhi ana Yezu « Ki-hindifinja mam ? » ahkay do ni « Kazlapumki ka mam ? » ni ti àbi.

²⁸ Eslini wal ni àmbərbu mandaray gayan ni, àsləka òru a kësà vu. Òru enjua ti àhi ana mis ahkado :

²⁹ « Nèdia ahàr ana maslaña nahan a, àhuaya ere ya nàgrabiya na dek. Bi nañ Krist Bay gëdakani ya amara ni. Dəguma makoru ti kípumbiyu nañ a. »

³⁰ Mis ga kësà ni tàra ticia ma ga wal na ti, ticikbiyu tərəkia ka Yezu a.

³¹ Ka sarta ya ti wal ni àdoru a kësà vu ni ti, ndam ya tadëbay Yezu ni tàbu tahi ana Yezu : « Məsi, caka zlam a day. »

³² Ay Yezu àhi ana tay ahkado : « Nu nəbu àna zlam məzumani ya lekulum kəsərum do ni. »

³³ Ndam ya tadëbay nañ ni tàra ticia ma gayan na ti tãzlapay e kidin gatay bu tädëm ahkado : « Bi maslaña àzibiya zlam məzumana zla tək ? »

³⁴ Eslini Yezu àhi ana tay : « Zlam məzumani goro ni ti, magray ere ye ti Bay ya àslərbiyu nu awayay ni akaba mendeveřin tawi gayan ya ti àvu ni.

³⁵ Lekulum kädëmum : « Àvu kiya fad day kwa ti atabaz zlam. » Ay nu ti nəhi ana kuli : Mənjumoru zlam ya a vëdañ bu ni lala. Zlam ni tëndəhkabá, èslia mabazana.

³⁶ Maslaña ya abaz zlam ni tavia endif gayan a àndava, nañ àbu acakalak-abu zlam ga vëdañ ni. Zlam nday nani ti mis ya ti atəngət sifa ya àndav dáy-dáy do ni. Nahkay ti bay ya ezligi zlam ni nday ata bay ya ti abaz ni təmərvi ka ahar bəlañ.

³⁷ Ma *gozogul ge mis ya tädëm : « Maslaña nahan ezligi, maslaña nahan ara abaz » ni ti jiri edefin.

³⁸ Nu ti nəsləroru kuli ga mabaz zlam a vëdañ bu. Vëdañ gani nani ti lekulum kəgrum tawi gani ndo. Lekulum kabazum cilin, mis ndahan tàmətaǎkiaya ke kuli a. »

³⁹ Ndam Samari tàra ticia ma ga wal ya àhi ana tay : « Àhuaya ere ye ti nàgrabiya na dek » na ti, mis dal-dal e kidin gatay bu táfəki ahàr ka Yezu.

⁴⁰ Ndam Samari ni tàra tinjikia ka Yezu a ti tãhəngalay nañ, tahi : « Kamkam njəhadá afa geli a ti ! » Nahkay Yezu ànjəhad afa gatay vad cə.

⁴¹ Eslini tàra ticia ma ga Yezu Yezuani ya àhi ana tay na ti, mis dal-dal táfəki ahàr àkivu, tətama nday ya ti táfəki ahàr ye enjenjeni na àna kayana.

⁴² Mək tahi ana wal ni ahkado : « Məfəki ahàr hi ti, azuhva pakama gayak ya kəhi ana leli ni cilin do. Məfəki ahàr ti adaba leli leleni micia pakama gayan ya àdëm na àna slimi geli gelena. Məsëra nañ Bay ya ti ahəngay ndam ga *duniya dek edefin ni. »

Yezu ahəngaraba wur ga bay məgri tawi ana bay ga had Gelili a

⁴³ Yezu àra àpəsa vad cə eslina ti, àsləka òru e Gelili ;

⁴⁴ àdëm : « Bay mahəngaray *pakama ge Melefit ti, mis ga had

gayan̄ gayan̄ani t̄əhəŋgrioru ah̄ar a had̄ do. »

⁴⁵ Ay òru ènjua e Gelili a ti, ndam Gelili t̄əgəskabá nan̄ a, ad̄aba nday day t̄ora ka wuməri a Zeruzalem a, t̄ipibiya t̄awi ga Yezu ya àgrabiyu eslini na d̄ek palam.

⁴⁶ Ka ya ti Yezu àbu eslini e Gelili ni ti àŋgoru a Kana. Kana ti k̄esa ya ti Yezu àmbatkaba yam a àmbavu zum ni. Eslini maslaŋa nahan̄ àbu, maslaŋa nani ti k̄esa gayan̄ Kafarnahum, agri t̄awi ana bay ga had̄ Gelili. Wur gayan̄ àbiyu a magam, èbesey do.

⁴⁷ Àra ècia Yezu àsləkabiya e Zude a, nan̄ àbu e Gelili ti, àrakia àhi : « Wur goro èbesey do, awayay amət ; kamkam tokumkaboru, k̄oru k̄ahəŋgaraba nan̄ a ti ! »

⁴⁸ Yezu àhi : « Tamal lekulam̄ k̄ipum̄ zlam̄ njəda-njədani ya t̄əgri ejep ana mis ni ndo ni ti, k̄əfumku ah̄ar do simiteni. »

⁴⁹ Eslini bay məgri t̄awi ana bay ni àhi ana Yezu ahkado : « Bay goro, tamal k̄oru k̄ahəŋgaraba wur goro na do ni ti, aməmət. »

⁵⁰ Yezu àhi : « Sləka, wur gayak nan̄ àbu lala, amət do. » Bəŋ ga wur ni àgəskabá pakama ga Yezu na, mək àsləka.

⁵¹ Nan̄ àbu e divi bu aŋgoru a magam nahəma, t̄abakabu ah̄ar akaba ndam ya t̄əgri t̄awi ni, t̄əhi : « Wur gayak àŋgaba, nan̄ àbu lala. »

⁵² Èhindifiŋa k̄a tay a, àhi ana tay ahkado : « Àgri ŋgulumani ti àna njemdi ehimey ? » T̄əhəŋgrifəŋ, t̄əhi : « Aku àhəlkia ewena àna njemdi bilin̄ ya ga m̄əlakarawa. »

⁵³ Àra ècia ma gatay na ti àsər wur ni àŋgaba ti ka sarta ya Yezu àhi « Wur gayak ni àŋgaba, nan̄ àbu lala » ni. Eslini nan̄ nakəŋ àfəki ah̄ar ka Yezu ; ndam ga huđ ahay gayan̄ ni t̄ara t̄icia ma gana ti nday day t̄əfəki ah̄ar ka Yezu.

⁵⁴ Hini ti zlam magray ejep ga Yezu ya àgray ye c̄a ka had̄ Gelili ka ya ti àsləkabiya ka had̄ *Zude a ni.

5

Yezu ahəŋgaraba zal d̄ara a Zeruzalem a

¹ Àgra vad̄ a bal̄ ti ndam *Zude t̄əgray wuməri nahan̄ a Zeruzalem, nahkay Yezu òru.

² Eslini a Zeruzalem ti m̄əlan̄ nahan̄ àvu, yam àvu dizliva. M̄əlan̄ nani ti slimi gani Becata àna ma *Hebri ; k̄a gəvay ga mahay ya t̄əzalay ga t̄əmbəmbak ni, t̄əgrafəŋaya ahay a zlam ga m̄əvi z̄əhweri ana mis ye eslini na.

³ A huđ ga ahay nday nani bu ni ti ndam ga arməwər t̄əvu kay mandəhad̄ani : ndam wuluf, ndam jigwer akaba ndam d̄ara. [Tajəgay ti yam ni m̄adad̄ay,

⁴ ad̄aba ka sarta ndahan̄ ti *m̄əslər ge Melefit ahuriyu a huđ ga yam ni vu adad̄ay yam ni. Eslini maslaŋa ya ahuriyu a yam ni vu enji ni ti ku mam awər nan̄ mam n̄əŋgu ni aŋgaba.]

⁵ Maslaŋa nahan̄ àbu eslini èbesey do vi kru kru mahkər mahar azlalahkər.

⁶ Yezu èpia nan̄ a nan̄ àbu mandəhad̄ani, àra àsəra arməwər gayan̄ ni àpəskia ti, àhi : « Kawayay ti k̄əŋgaba waw ? »

⁷ Maslaŋa ya ti èbesey do ni àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro, maslaŋa goro àbi ga m̄əfiyu nu a yam ni vu ke weceweceni ka ya ti adad̄ay ni bi. Ka ga yam ya adad̄ay ni wudaka n̄əhuriyu ti maslaŋa nahan̄ embukia. »

⁸ Ay Yezu àhi : « Cikaba, za h̄ətav gayak na, sawad̄ay. »

⁹ Eslini nan̄ nakəŋ àŋgaba h̄əya, àzay h̄ətav gayan̄ ni, mək asawad̄ay. Zlam nani àgravu ti ka fat m̄əpəsabana.

¹⁰ Nahkay gəd̄akani ga ndam Zude t̄əhi ana zal ya ti àŋgaba ni ahkado : « Kani vad̄ *m̄əpəsabana ti, k̄isl̄iki mazay h̄ətav gayak ni do. »

¹¹ Nan̄ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti àhəŋgaraba nu a ni àhu : “Zay h̄ətav gayak ni, sawad̄ay.” »

¹² Nday nakəŋ t̄ihindifiŋa, t̄əhi : « Maslaŋa ya àhuk : “Zay h̄ətav gayak ni, sawad̄ay” ni ti way ? »

13 Ay maslaña ya ti àngaba ni àsər way ti àhəngaraba nañ a ni way do, adaba Yezu àsləkaba e kidīñ ge mis dal-dalani ni ba.

14 Kələñ gani Yezu òru àdi ahàr ana maslaña ya ti àngaba ni a dalaka ga *ahay gəđákani ge Melefit ni bu, mək àhi : « Nihi kəñgaba nahəma, kàgudar zlam va ba. Nahkay do ni ti, arañja nahəñ amagrakukvu àtam nahəñ ni. »

15 Eslini maslaña nakəñ àsləka, àrəkioru ka gəđákani ga ndam Zude ni, àhi ana tay : « Maslaña ya ti àhəngaraba nu a ni ti Yezu. »

16 Nahkay gəđákani ga ndam Zude ni tādəbafəña ma kà Yezu a adaba àgray təwi nani ti a vad məpəsabana ba.

17 Ay ti Yezu àhi ana tay : « Bəñ goro àpəsaba do, nañ àbu agray təwi kəlavad ; nu day nəpəsaba do nəbu nagraj təwi kəlavad. »

18 Nañ nakəñ àra àdəma nahkay ti, gəđákani ga ndam Zude ni àwərikiva bəruv ana tay a dal-dal, tawayay takad nañ. Tawayay takad nañ ti adaba nañ àbu agray zlam ya təcafəña mis ga magrana a vad məpəsabana ba na cilīñ do, nañ àbu adəm Melefit nañ bəñani daya. Adəm nahkay ti, àzay ahàr gayəñ nday kala-kala ata Melefit.

Təwi ga Wur ge Melefit ya Melefit àvi ni

19 Yezu àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma, Wur èsliki magray təwi ga ahàr gayəñ gayəñani do. Agray ti si təwi ya ti èpia Bəñani nañ àbu agray ni kwa. Təwi ga Bəñ ga Wur ya agray ni dek ti Wur gayəñ ni day agray.

20 Adaba Bəñ ga Wur ni ti awayay Wur gayəñ, adəfiki təwi ya ti agray ni dek. Amədəfiki təwi ndahəñ gəđákani tətam nday ndani, ti mægri ejep ana kəli.

21 Bəñ ga Wur ni nañ àbu ahəngaraba mis ya təməta ni e kisim ba, avi sifa ana tay : Wur gayəñ ni day avi sifa ana mis akada gayəñ ya awayay ni.

22 Nahkay day Bəñ ga Wur ni àgrafəña seriya kè mis a do : àvi njədə gani ana Wur gayəñ ni ti mægrafəña seriya kè mis a.

23 Àgray nahkay ti adaba awayay ti mis dek təhəngrioru ahàr a had ana Wur gayəñ ni akada ya ti təhəngrioru ahàr ana had ana Bəñ ga Wur ni. Maslaña ya ti àhəngrioru ahàr a had ana Wur ni do ni ti àhəngrioru ahàr a had ana Bəñ ga Wur ni do daya, adaba Wur ni ti Bəñani àslərbiyu nañ.

24 « Nəhi ana kəli nahəma, maslaña ya ti agəskabu pakama goro, afəki ahàr ka Bay ya ti àslərbiyu nu ni, nañ àbu àna *sifa ya àndav day-day do ni. Melefit aməgəs nañ àna seriya do : kisim aməgri arañja va do adaba nañ àbu àna sifa ya àndav day-day do ni àndava.

25 Nəhi ana kəli nahəma, sarta nahəñ àbu ara wudak, ay nihi ti ènjia àndava. Ka gani nani ti ndam ya nday məmətani ni etici dəñgu ga Wur ge Melefit. Nday ya ti ticia dəñgu gayəñ na ti atəngət sifa ya àndav day-day do ni.

26 Adaba mam, Bəñ ga Wur ni avi sifa gayəñ ana mis ; nahkay àvia njədə ana Wur gayəñ na ga məvi sifa gayəñ ana mis a daya.

27 Àvia njədə ana Wur gayəñ ga magrafəña seriya kè mis a, adaba Wur gayəñ ni ti nañ *Wur ge Mis daya.

28 Ma hini ya nədəm ni ti əgri ejep ana kəli ba, adaba sarta àbu ara, sarta gani nani eminjia ti mis ya ti təməta, təvu e evid bu ni dek etici dəñgu ga Wur ni.

29 Eticia dəñgu gayəñ na ti, atahəraya e evid ni ba. Nday ya ti tàgra zlam sulumana ni atəngaya ga məngət sifa ya àndav day-day do na, ay nday ya ti tàgudara zlam a ni atəngaya ti tægəs tay àna seriya.

30 Nu ti nislīki mægri zlam àna ahàr goro goroani koksah. Nagrafəña seriya kè mis a ti akada ge Melefit ya ahu ni. Seriya goro ya nagraj ni seriya ge jiri, adaba nəwayay magray ere ye ti ahàr goro awayay ni do. Nagraj ti ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni sawəñ. »

Sedi ya tagrakia ka Yezu a ni

³¹ Yezu àhi ana tay keti : « Tamal nu nuani nagrakia sedi ka ahàr goro a ti, akal jiri do.

³² Ay agrakua sedi a ti maslaṅa nahaṅ : nəsəra sedi gayaṅ ya agrakua ni ti ge jiri.

³³ Lekuləm kəslərũmkioya mis ke Zerj a ; tōru tĩnjikiya ka naṅ a ti àgrakua sedi a. Sedi gayaṅ ya àgrakua ni ti ge jiri.

³⁴ Nu ti sedi ge mis ya tagrakua ni ti arañja gani goro do. Nəhi ma ge Zerj ana kuli ti adaba nawayay kəgəsumkabu. Kəgəsumkabá ti Melefit ahəṅgay kuli.

³⁵ Zerj ti akada ge ceṅgel ya tēbefita, asladi melaṅ ana mis ni. Ka sarta nahaṅ bal ti kəmərumva àna masladani gayaṅ na.

³⁶ Ay nu ti tawi goro ya nagray ni agrakua sedi a. Sedi gani nani ti atam ge Zerj ya àgrakua ni. Tawi gani nani ti Bəṅ goro avu ti nāgray ; agrakua sedi a, adafaki ti Bəṅ goro àslərbiyu nu efedĩṅ ni ti zlam gani nani.

³⁷ Bəṅ goro àslərbiyu nu, naṅ naṅani àna ahàr gayaṅ day agrakua sedi a. Ay lekuləm ti kicəm dəṅgu gayaṅ day-day ndo, kipurəm naṅ e eri vu day-day ndo daya.

³⁸ Kawayum məgəskabu pakama gayaṅ ti mənəhadivũ ana kuli a ahàr bu do, adaba kəfũmki ahàr ka Bay ya ti Bəṅani àslərbiyu naṅ ni do.

³⁹ Lekuləm kəmbreṅum mejenṅey Wakita ge Melefit do, adaba kəhumi ana ahàr akəṅgətum *sifa ya andav day-day do ni ti àna naṅ. Ma ga wakita gani nani ti adəmku ka nu,

⁴⁰ ay kawayum marana afa goro a ti nəvi sifa gani nani ana kuli do.

⁴¹ « Nawayay ti mis hihirikenĩ àzlabay nu do.

⁴² Ay nəsəra kuli a : nəsəra lekuləm ti kawayum Melefit àna hud bəlaṅ do.

⁴³ Nu nara ti Bəṅ goro àslərbiyu nu, ay lekuləm kawayum məgəskabu nu do. Tamal maslaṅa nahaṅ ara ga ahàr gayaṅ gayaṅana ti, kəgəsumkabu naṅ.

⁴⁴ Lekuləm kəzlabumvu e kidĩṅ gekuli bu, ay Melefit naṅ bəlaṅ

māzlabay kuli ti kawayum do. Nahkay ti kislũmki məfəku ahàr ti ahəmamam ?

⁴⁵ « ŋgay nu anacalki kuli ka zlam magudarani kə meleher ga Bəṅ goro ti kəhumi ana ahàr ba. Lekuləm kəgəsumkabu pakama ge Məwiz ya àbəki ni, ay amacalki kuli ka zlam magudarani ni ti naṅ gani.

⁴⁶ Tamal kəgəsumkabá pakama ge Məwiz na efedĩṅ a ti akal kəfũmku ahàr, adaba ma ge Məwiz ya àbəki a wakita gayaṅ ni bu ni ti adəmku ka nu.

⁴⁷ Ay tamal kəgəsumkabu ma ge Məwiz ya àbəki ni do ni ti, akəgəsumkabu pakama goro ya ti nəhi ana kuli ni ti ahəmamam ? »

6

Yezu avi zlam məzumani ana mis dəbu zlam

(Meciyũ 14.13-21 ; Mark 6.30-44 ; Luk 9.10-17)

¹ A vad nahaṅ Yezu òru ke ledi ga dəlũv Gelili. Təzalay dəlũv gani nani dəlũv Tiberiyat daya.

² Ka ya ti naṅ àbu akoru ni ti mis dal-dal tadəboru naṅ kələṅ, adaba tipia gayaṅ ya àhəṅgaraba mis ya tēbesey do na ti àgri ejep ana tay dal-dal.

³ Eslini Yezu akaba ndam madəbay naṅ ni təcəliyu a həma vu, tənəhad.

⁴ Ka sarta gani nani wuməri ga ndam *Zude ya təzalay *Pak ni enjia wudak.

⁵ Nday təbu ka ahàr ga həma nahkay ti Yezu amənjoru mis dal-dal təbu tərəkia. Àra èpia tay a ti àhi ana Filip ahkado : « Mawayay məvi zlam məzumani ana mis nday hini ti, makoru məsəkumibiyu *dipeṅ ana tay nihi ti eley ? »

⁶ Yezu àhi nahkay ti, awayay ahəlfəṅa eya a, adaba naṅ àsəra ere ye ti ara agray na palam.

⁷ Filip àhəṅgrifəṅ, àhi : « Ku tamal məsəkumibiyu dipen ana tay ge jik diṅ diṅ cə, misi ana tay gəzit gəzit nəṅgu ni èsliki ka tay do timey ! »

⁸ Bay madəbay naṅ nahaṅ slimi gani Andre, wur ga məṅ ga Simu Piyer, àhi :

9 « Wur nahan nihi dipen ga manjabara tefen zlam akaba kilif cu, ay ti tavi ana way belanani way ? »

10 Eslini Yezu ahi ana ndam madabay nan ni ahkado : « Humi ana mis ni tanjehada digus-gus. » Kuzir abu eslini dal-dal, nahkay mis ni tanjehadki. Mis zawalani ye eslini ni agray dabu zlam.

11 Yezu nakon ahel dipen ni, agri susi ana Melefit, esekaba, mak tidi ana mis ni. Ara ahela kilif na day agray nahkay : mis ni dek tazuma zlam na, teraha.

12 Mis nakon terahkaba nahkay ti, Yezu ahi ana ndam madabay nan ni ahkado : « Halum megajani gani, kambranjumbu aranja gani guzit ba. »

13 Nahkay tehelaba megajani ge dipen zlamani ya mis tazum na, terahvu hetak kru mahar cu ana nan.

14 Mis ni tara tipia zlam ga Yezu ya agray na ti agria ejep ana tay a, tadam : « Maslaja hini ti bay mahangaray *pakama ge Melefit ya tadam amara a duniya va na ededin. * »

15 Eslini Yezu asera tara tagas nan ga njeda ti migi bay gatay. Ara asera nahkay ti aslakafena ka tay a, aceloru gwar ka molan nahan nan belan.

*Yezu asawadaki ka ahâr ga dâluv
(Meciyu 14.22-33 ; Mark 6.45-52)*

16 Malakarawa ara egia, ndam *madabay Yezu ni taheraya ka gavay ga dâluv ka sagdala.

17 Eslini tseliyu a *slalah ga yam vu, tawayay takoru ke ledi ga dâluv ni a Kafarnahum. Ka sarta gani nani molan ediza, Yezu adi ahâr ana tay fan do. Nday nakon mak taslaka.

18 Nday tabu takoru nahkay ni ti amed akazlabiyu ga njeda, adaday dâluv ni.

19 Tagaroru slalah ga yam gatay ni ezewed kru kru zlam ahkay do ni agray kru kru muku. Eslini tipioru Yezu nan abu asawadakibiyu ka ahâr ga dâluv ni, ahadafanbiyu ka gavay ga slalah ga yam gatay ni. Tara tipia nan a ti tagra angwaz a dal-dal.

20 Ay Yezu ahi ana tay : « Angwaz awar kuli ba, nu timey. »

21 Yezu nakon ara ahia ana tay a nahkay ti, tahi macalaya a slalah ga yam ni va, ay tserki ti slalah ga yam gatay ni enjua ka molan ya tawayay takoru na.

Yezu ti nan dafya avay sifa ni

22 Hajon gani mis dal-dalani ya ndam *madabay Yezu tambarbu tay ke ledi ga dâluv ni tserki ti *slalah ga yam ya ndam madabay Yezu taslaka ana nan a ni ti belan, ndahan tibi. Mis ni tsera Yezu aceliyu a slalah ga yam nani vu akaba ndam madabay nan ni ndo ; tsera ndam madabay Yezu ni taslaka ka ahâr gatay a cilin.

23 Eslini slalah ga yam ndahan taslakabiya a Tiberiyat a, toru ka molan ya ti Bay geli agri susi ana Melefit, mis tazum *dipen ni.

24 Mis ni tara tsera Yezu nan abi eslini bi, ndam madabay nan ni day taslaka nahama, tseliyu a slalah ga yam ya ti taslakabiya a Tiberiyat a ni vu, mak toru a Kafarnahum, tademoru Yezu.

25 Toru tinjua ke ledi ga dâluv na ti, tedi ahâr ana Yezu nakon mak tahi : « Musi, kara ahalay hi a ti ananaw ? »

26 Yezu ahangarfon, ahi ana tay ahkado : « Nahi ana kuli nahama, kipama tawi goro ya nagra, agri ejep ana mis na, ay ti kadabum nu ti adaba nani do ; kadabum nu ti adaba nevya dipen ana kuli a, karahuma ana nan a palam.

27 Kagrum tawi ga mangot zlam mazumani ya ti ezi ni ba, grum tawi ti ga mangot zlam mazumani ya avi sifa ana mis, andav day-day do ni sawan. Zlam mazumani gani nani ti, anevi ana kuli ti nu *Wur ge Mis cilin, adaba Ban goro Melefit avua divi gana, adafaki bay ya ti esliki magrani ti nu gani. »

28 Tara ticia ma gayan na ti tihindifina, tahi : « Ti magray tawi ge Melefit ya awayay ni ti magray mam ? »

* 6:14 Manjay Mimbiki 18.15.

²⁹ Yezu àhi ana tay ahkado : « Təwi ya ti Melefit awayay kəgrumi ni ti, awayay kəfumki ahàr ka Bay ya ti àslərbiyu ni. »

³⁰ Nday nakəŋ təhi : « Tamal kawayay ti məfəkuk ahàr ti, griaya zlam magray ejep ana leli a, ti mîpi. Kəgriaya mam ana leli a nihi a mam ?

³¹ Ata bəŋ ga bəŋ geli təzumbiya *man a huđ ge gili ba, akada ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni : « Àvi dipen ya ti àsləkabiya a huđ melefit ba ni ana tay, təzuma. » † »

³² Yezu àhi ana tay : « Nəhi ana kəli nahəma, bay ya ti àvi dipen ya àsləkabiya a huđ melefit ba ana kəli ni ti Məwiz do. Avi dipen ededŋ ededŋeni ya asləkabiya e melefit ba ana kəli ti Baba.

³³ Adaba dipen ya Melefit avay nahəma, Bay ya àsləkabiya a huđ melefit ba, avi sifa ana mis ga duniya ni. »

³⁴ Tàra ticia ma gayan na ti təhi : « Məsi, vi dipen gani nani ana leli kəlavad ti ! »

³⁵ Yezu àhi ana tay : « Dipen ya ti avi sifa ana mis ni ti nu. Maslaŋa ya ti ara afa goro a ni ti ləwir aməwər naŋ day-day do. Maslaŋa ya ti afəku ahàr ni ti yam amakad naŋ day-day do.

³⁶ Ay nəhia ana kəli a àndava : Kipəma nu a mək kəfumku ahàr do.

³⁷ Ndam ya ti Baba abu tay ni dek atara afa goro a. Maslaŋa ya ti ara afa goro a nahəma, anagarakaba naŋ a day-day do.

³⁸ Adaba nàsləkabiya e melefit ba ti ga magray ere ye ti nu nawayay ni do. Nàsləkabiya ti ga magray ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni.

³⁹ Ere ye ti Bay ya ti àslərbiyu nu ni awayay ni ti nihi : awayay ti ndam ya ti naŋ àbuvu tay a ahar vu ni ku bəlan gatay èjifua ba. Awayay ti ka mandav ga duniya ti nàhəŋgaraba tay e kisim ba.

⁴⁰ Iy nahkay, ere ye ti Baba awayay ni ti nihi : awayay ti ku way way do èpia Wur ge Melefit a, afəki ahàr ti məŋgət *sifa ya àndav day-day do ni.

Ku tamal maslaŋa gani àməta nəŋgu ni, Baba awayay ti ka mandav ga duniya ti nàhəŋgaraba maslaŋa gani nana e kisim ba. »

⁴¹ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti, ndam *Zəde təzlapaki e kidŋ gatay bu adaba àdəm naŋ dipen ya àsləkabiya a huđ melefit ba ni.

⁴² Tədəm ahkado : « Naŋ Yezu wur ge Zəzef ni do waw ? Məsəra ata bəŋana ata məŋana ti, àdəm àsləkabiya a huđ melefit ba ti ahəmamam ? »

⁴³ Eslini Yezu àhi ana tay : « Kəzlapumku e kidŋ gekəli bu va ba.

⁴⁴ Maslaŋa àbi esliki marana afa goro a bi, si tamal Baba naŋ ya àslərbiyu nu ni àzəbiya naŋ a kwa. Nahkay ti ka mandav ga duniya ti anahəŋgaraba maslaŋa gani nana e kisim ba.

⁴⁵ Ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit təbəkiki a wakita gatay bu nahkay hi : « Mis dek Melefit amacahi zlam ana tay. » ‡ Nahkay ku way way do èciikia ma ga Baba na, àgəskabá zlam ya ti àcahi na ti, ara afa goro a.

⁴⁶ Ku nədəma nahkay nəŋgu ni, maslaŋa ya ti èpia Baba ni ti àbi. Maslaŋa ya èpia Baba Melefit a ni ti si Bay ya ti àsləkabiya afa gana ni kwa.

⁴⁷ « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti afəkua ahàr a ni ti naŋ àbu àna sifa ya àndav day-day do ni.

⁴⁸ Dipen ya ti avi sifa ana mis ni ti nu.

⁴⁹ Ata bəŋ ga bəŋ gekəli təzuma *man a huđ gili ba, nihi ti təmət ndo waw ?

⁵⁰ Ay dipen ya asləkabiya a huđ melefit ba ni ti maslaŋa ya ti àzuma nahəma àmət day-day do.

⁵¹ Dipen ya àsləkabiya a huđ melefit ba, naŋ àbu àna sifa ni ti nu. Maslaŋa ya ti àzuma dipen nana ti àmət day-day do. Dipen ya ti anəvi ni ti aslu ga vu goro. Anavay ti mis ga duniya dek təŋgət sifa àna naŋ. »

⁵² Ndam Zəde ni tàra ticia ma ga Yezu na ti tələgavakivu, tədəm : « Maslaŋa hini àdəm avi aslu ga

† 6:31 Məŋjay Mahərana 16.4, 15 ; Limis 78.24. ‡ 6:45 Məŋjay Izayi 54.13.

vu gayan ana leli mahəpəđ ti ahəmamam ? »

⁵³ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kuli nahəma, tamal kəhəpəđum aslu ga vu ga Wur ge Mis akaba kismim mimiz ga vu gayan ndo ni ti, sifa aməniviyu ana kuli bi.

⁵⁴ Maslaŋa ya ti ahəpəđ aslu ga vu goro akaba esi mimiz ga vu goro ni ti, naŋ àbu àna sifa ya àndav day-day do ni ; ka mandav ga duniya anəhəŋgaraba naŋ e kisim ba.

⁵⁵ Adaba zlam məzumani eđeđiŋeni ti aslu ga vu goro, zlam miseni eđeđiŋeni ti mimiz ga vu goro.

⁵⁶ Maslaŋa ya ti ahəpəđ aslu ga vu goro akaba esi mimiz ga vu goro nahəma, anjəhad akaba nu akada mis bəlaŋ, nu day nanjəhad akaba naŋ akada mis bəlaŋ.

⁵⁷ Baba əslərbiya nu a ; naŋ ti naŋ àbu àna sifa. Nu day nəbu àna sifa azuhva naŋ. Nahkay maslaŋa ya ti ahəpəđ nu ni ti naŋ àbu àna sifa azuhva nu.

⁵⁸ Dipen ya ti əsləkabiya a huđ meləfit ba ni ti nu gani. Dipen gani nani ti akada ga ata bəŋ ga bəŋ gekuli ya təzum mək təmət ni do. Dipen gani nani ti maslaŋa ya ti əzuma ni ti, naŋ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani. »

⁵⁹ Yezu adəm ma hini ti ka ya ti naŋ a Kafarnahum, acahi zlam ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit bu ni.

Məmbərəŋum məfəki ahər geli ka Yezu ba

⁶⁰ Ndam ya tadəbay Yezu ni tàra ticia ma gayan na ti, mis kay e kidiŋ gatay bu tədəm ahkado : « Ma hini zləzlada əsabay ; way esliki məgəskabani way ? »

⁶¹ Yezu àra əsəra ndam ya tadəbay naŋ ni təbu təzlapaki nahkay ti, àhi ana tay ahkado : « Ma goro ya nədəm ni awəri bəruv ana kuli aw ? »

⁶² Ay tamal ekipəm nu *Wur ge Mis nəbu nəcəloru ka məlaŋ ya ti nu nəbiyu ahaslani ni ti akədəmum mam ?

⁶³ Avi sifa ana mis ti *Məsuf ge Melefit. Aslu ga vu ge mis ni ti ni zlam

masakani. Ma goro ya nəhi ana kuli dek ni ti Məsuf ge Melefit avi sifa ana kuli àna naŋ.

⁶⁴ Ay mis ndahaŋ təbu e kidiŋ gekuli bu təfəku ahər do. » Yezu adəm nahkay ti adaba kwa ka mənəkəki ge təwi gayan əsəra ndam ya təfəki ahər do akaba maslaŋa ya ti aməsəkumoru naŋ na àndava.

⁶⁵ Àhi ana tay keti : « Nəhi ana kuli, maslaŋa àbi esliki marana afa goro a bi, si Baba àvia njəda gana kwa ti, nahkay. »

⁶⁶ Kwa ka sarta gani nani ndam ya tadəbay Yezu ni dal-dal təsləkafəŋa, təmbrəŋ madəbay naŋ.

⁶⁷ Nahkay Yezu àhi ana ndam madəbay naŋ kru mahar cəeni ni ahkado : « Lekələm day kawayum məsləkumfuana waw ? »

⁶⁸ Simu Piyer əhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay geli, məsləkafuka ti makoru afa ga way, way geli nahaŋ àbu way ? Pakama gayak ya kədəm ni avi sifa ya àndav day-day do ni ana mis.

⁶⁹ Məbu məfəkuk ahər, məsəra nak ti Bay *njəlatani ya Melefit əslərbiyu ni. »

⁷⁰ Yezu àhi ana tay ahkado : « Lekələm kru mahar cəeni ni ti, nu nədaba kuli a do waw ? Ay bəlaŋ gekuli ti araŋa jəbədəni. »

⁷¹ Adəm nahkay ti, adəmki ka Zədas wur ga Simu Iskariyot, naŋ bəlaŋ e kidiŋ gatay nday kru mahar cəeni ni bu ; aməsəkumoru naŋ ti naŋ.

7

Bəza ga mən ga Yezu təfəki ahər ka Yezu do

¹ Yezu àra adəma nahkay ti əsawaday a kəsa ndahaŋ bu ka had *Gelili. Awayay moroni ka had *Zəde do, adaba gədəkani ga ndam *Zəde tawayay makad naŋ.

² Ka sarta gani nani wuməri ge mivicey ahay ga ndam Zəde ni ənjia wudak. *

³ Nahkay bəza ga mən ga Yezu təhi ana Yezu ahkado : « Sləka ahalay a, ru

* 7:2 Wuməri ge mivicey ahay : mənjay Levi 23.34-36 ; Mimbiki 16.23.

ka had Zude, ti ku eslini day ndam ya tadabay kur ni tôru tîpi tawi gayak ya kagrai ni.

⁴ Adaba tamal mis awayay mis têsar nañ ti, àgray zlam akal-akal do. Tamal kagrai tawi ni nahkay ti, ñgazlaya ahàr gayak kè meleher ge mis a dek, ti tîpi kur. »

⁵ Bəza ga mənani tahi nahkay ti adaba nday day táfəki ahàr ndo.

⁶ Yezu àhi ana tay ahkado : « Sarta gani goro ènjia fañ ndo. Lekulum ti sarta gani gekuli àbi ; ku ananaw kədəgum tata.

⁷ Lekulum ti mis ga duniya tizirey kuli koksah ; nu ti tizirey nu adaba nəbu nahi ana tay zlam ya ti tagray ni ti zlam magədavani.

⁸ Lekulum ti dəgum ka wuməri ni. Nu ti ninjioru ka wuməri gani nani do, adaba sarta gani goro ènjia fañ ndo. »

⁹ Yezu nakəñ àra àhia ma nana ana tay a nahkay ti, ànjəhad ka had Gelili zlam gayan.

Pakama ga Yezu ya àdəm ka sarta ga wuməri ge mivicey ahay ni

¹⁰ Bəza ga mənani tàra tādəgoru ka wuməri ni ti Yezu nakəñ day òru. Òru ti àngazlivu ana mis ndo, awayay ti tìpi nañ ba.

¹¹ Mis təcakalava ga magray wuməri na ti, gədəkani ga ndam *Zude ni tadabay Yezu, tədəm : « Nañ neley ? »

¹² Mis dal-dalani ni təbu təzlapaki dal-dal ; mis ndahan tədəm : « Nañ mis sulumani. » Mis ndahan ti ni tədəm : « Aha, nañ mis sulumani do, agosay mis sawan. »

¹³ Ay maslanja àbi azlapaki vay-vay bi, adaba tagrafəña angwaz kà gədəkani ga ndam Zude a.

¹⁴ Tàra təcəkaba vad ga wuməri na kala-kala ti, Yezu ahuriyu a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni vu mək ànjəki ka macahi zlam ana mis.

¹⁵ Pakama gayan ya àdəm ni àgri ejep ana ndam Zude, tədəm : « Nañ hini èjəngəy ndo ni ti, àsəra zlam a ti ahəmamam ? »

¹⁶ Eslini Yezu àhi ana tay : « Zlam goro ya ti nəcəhi ana kuli ni ti goro goroani do ; ga Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

¹⁷ Pakama goro ya ti nədəm ni ge Melefit tək goro goroani aw ti, tamal maslanja awayay agray ere ye ti Melefit awayay ni ti aməsərkaba.

¹⁸ Maslanja ya ti ahi ma gayan gayanani ana mis nahəma, awayay ti mis təzlabay nañ. Ay maslanja ya ti agray tawi ti mis təzlabay Bay ya ti àslərbiyu nañ ni ti adəm ma ge jiri, àsəkad malfada do simiteni.

¹⁹ Məwiz adəfiki *Divi ge Melefit ana kuli ndo waw ? Ay e kidin gekuli bu maslanja bəlan àbi agəskabu ma gani bi timey ! Kawayum mijin nu ti, nəgudar mam ? »

²⁰ Mis dal-dalani ni tahi ahkado : « Aranja agray kur aw ? Way awayay mijin kur way ? »

²¹ Eslini Yezu àhi ana tay : « Nəgra tawi a bəlan mək àgria ejep ana kuli a dek.

²² Ku ka fat məpəsabana *kikelumi kudī ana bəza, adaba Məwiz àhi ana kuli kikelum. Ay ànjəki ke mekeli kudī ana bəza ti Məwiz do ; tənjàki enji ti ata bəñ ga bəñ gekuli.

²³ Kikelumi kudī ana bəza ka fat məpəsabana, kədəmum àgudar Divi ge Melefit ya ti Məwiz àvi ana kuli ni do. Nahkay ti nu nàhəngaraba mis a jigəriña ka fat məpəsabana ti, kəzumumku bəruv ti kamam ?

²⁴ Kacalumki nu ka zlam magudarani ti mənjàd majalaki ahàr. Kəgrum nahkay va ba ; wudaka kədəmum ma nahəma, jalumkia ahàr a lala day. »

Yezu ti nañ Bay gədəkani ya amara ni aw ?

²⁵ Ndam Zerəzalem ndahan tədəm ahkado : « Hini hi maslanja ya ti tadabay nañ, tawayay takad nañ ni do aw ?

²⁶ Mənjumki : nañ àbu azlapay vay-vay kè meleher ge mis dek, day tahi ma ga aranja do ni. Gədəkani geli təsəra nañ *Krist *Bay gədəkani ya amara ni ededin a waw ?

²⁷ Ay Bay gəđakani ya amara ni eminjia ti mis atəsər mələŋ gayanə ya ti əsləkabiya ni do. Maslaŋa hini ti leli məsəra mələŋ gayanə ya ti əsləkabiya na. »

²⁸ Yezu naŋ əbu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, əhi ana tay kay kay, ədəm : « Kəsəruma nu a waw ? Kəsəruma mələŋ ya ti nəsləkabiya na edeđiŋ a waw ? Nu nuani nəra əna ahər goro goroana do. Ay Bay ya ti əslərbiyu nu ni ti naŋ jireni. Lekələm ti kəsəruman naŋ do. »

²⁹ Nu ti nəsəra naŋ a, adaba nəsləkabiya afa gana ; əslərbiyu nu ti naŋ. »

³⁰ Yezu əra ədəma ma nahkay ti nday nakəŋ tawayay təgəs naŋ. Ay ti maslaŋa əsliki minjifiŋeni do, adaba sarta gani gayanə ənjia faŋ ndo.

³¹ E kiđiŋ ge mis dal-dalani ni bu mis kay təvu, təfəkia ahər a, tədəm ahkado : « Ka ya ti Krist Bay gəđakani ya amara ni eminjia ni ti, amagra y zlam məgri ejep ana mis amatam ga maslaŋa hini ya ti agray ni aw ? »

³² Ndam *Feriziyenə təra ticia ma ge mis dal-dalani ya tədəmki ka Yezu e kiđiŋ gatay bu na ti, təhi ma gani ana gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, mək nday nakəŋ təslərbiyu ndam slewja ga məgəs Yezu.

³³ Eslini Yezu ədəm ahkado : « Ananjəhad akaba kəli vad kay do ; kələŋ gani anəgoru afa ga Bay ya ti əslərbiyu nu ni. »

³⁴ Akədəbum nu, ay ti akədumu ahər do, adaba ekisləmki moroni ka mələŋ goro ya ti anoru ni do. »

³⁵ Ndam *Zəde təzlapay e kiđiŋ gatay bu, tədəm ahkado : « Ədəm amədi ahər do ni ti, amoru ti eley ? Bi amoru afa ga ndam geli ya tanjəhadkabu akaba ndam ya ti nday ndam Zəde do ni, bi amacahi zlam ana ndam ya ti nday ndam Zəde do ni tək ? »

³⁶ Ma gayanə ya ədəm : « Akədəbum nu, ay ti akədumu ahər do, adaba

ekisləmki moroni ka mələŋ goro ya ti anoru ni do” ni ti, awayay adəm mam ? »

Yam ya avay sifa ni

³⁷ Ka fat ya ti tindeverinə wuməri ni tagray wuməri atam ga vad nday ndahanə ni. Ka fat nani Yezu ecik jik, əhi ana mis ni kay kay, ədəm : « Tamal maslaŋa yam akada naŋ a ti, mərə afa goro a, misi. »

³⁸ Maslaŋa ya ti afəku ahər ni ti, Melefit ədəm a Wakita gayanə ni bu : “Yam ya avay sifa ni aməŋgəzaya a vu ga maslaŋa gani nani ba akada ga yam ya ti akoru a zalaka vu ni.” † »

³⁹ Yezu ədəm nahkay ti ədəmki ma ka *Məsuf ge Melefit, adaba amara məvi ana ndam ya ti təfəki ahər ni. Ka sarta gani nani ti əvi ana tay faŋ ndo, adaba əŋgoru a mələŋ masladani ge Melefit ni vu faŋ ndo.

Mis ndahanə təgəskabu Yezu do

⁴⁰ Mis dal-dalani ni təra ticia ma ga Yezu ya ədəm na ti, mis ndahanə e kiđiŋ gatay bu tədəm : « Maslaŋa hini ti bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ya ti Məwiz ədəm amara ni edeđiŋ. ‡ »

⁴¹ Mis ndahanə tədəm : « Naŋ *Krist *Bay gəđakani ya amara ni. » Mis ndahanə ti ni tədəm : « Ay Krist Bay gəđakani ya amara ni naŋ mis ga had *Gelili aw ? »

⁴² Adaba Melefit ədəm a Wakita gayanə ni bu Bay gəđakani ya amara ni ti naŋ wur hud ge Devit. Naŋ ti zal Betlehem, naŋ ga kəsa ge Devit. § »

⁴³ Nahkay mis dal-dalani ni ticirvu azuhva Yezu.

⁴⁴ Eslini mis ndahanə e kiđiŋ gatay bu tədəm si təgəs naŋ kwa. Ay ti maslaŋa əbi ənjifiŋ bi.

⁴⁵ Ndam slewja ni təra təsləkabiya ti, gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam *Feriziyenə ni təhi ana tay ahkado : « Kəgəsumbiyu naŋ ndo ni ti kamam ? »

⁴⁶ Ndam slewja ni təhəŋgrifəŋ ana tay, təhi ana tay ahkado : « Maslaŋa

† 7:38 Mənjay Ezekiyl 47.1 ; Zakari 14.8. ‡ 7:40 Mənjay Mimbiki 18.15. § 7:42 Mənjay 2 Semiyel 7.12 ; Mise 5.1.

day-day àbi adəm ma akada gayan ni bi. »

⁴⁷ Ndam Feriziyen ni tahi ana tay ahkado : « Lekulam day agosa kuli a zla do waw ? »

⁴⁸ E kidin ga gadakani geli bu ahkay do ni e kidin ga ndam Feriziyen bu ni ti, maslanja abu afekia ahàr ka maslanja nana waw ?

⁴⁹ Ndam ya ti tafeki ahàr ka maslanja nani ti, nday ya ti taser *Divi ge Melefit ya ti Mawiz abeki ni do ni. Ay nday nani ti Melefit etikwesla tay a. »

⁵⁰ Ay Nikodem nan ya ti arakioru ka Yezu ga malavad a vad nahan ni, nan akibu ka tay eslini, àhi ana tay ahkado :

⁵¹ « E Divi ge Melefit ya Mawiz abeki ana leli ni bu ni ti, misliki magrafana seriya ke mis a do, si tamal micifina ma akaba masera ere ye ti agray na kwa. »

⁵² Nday nakon tahi ahkado : « Nak day, nak zal Gelili zla tak ? Jengey Wakita ge Melefit ni nahama, akaser zal Gelili abi ahangaray pakama ge Melefit bi. » [

⁵³ Kolan gani ti, mis ya ti eslini ni ku way way do gatay aslaka, òru a magam gayan, *

8

¹ Yezu ti ni acoloru ka hama *Oliwiye ni.

Wal hala

² Hajan gani ge daeni nahama, Yezu nakon angoru a dalaka ga *ahay gadakani ge Melefit ni vu. Òru enjua ti mis ya ti eslini ni dek tarakia. Nahkay nan nakon anjahad digas, acahi zlam ana tay.

³ Nan abu acahi zlam ni ana tay nahkay ti, ndam *maser Wakita ge Melefit akaba ndam *Feriziyen tazabiyu wal nahan, tafekad nan ke meleher ge mis ni dek. Wal nani ti tedi ahàr nan abu agray hala.

* **7:53** Zerj 7.53-8.11 ti abi a wakita ge Zerj ya tabeki enji ni bu bi. A wakita ndahan bu ni ti abu mabekiani ka malan nahan. Nahkay ti masera pakama hini ti Zerj abeki ka malan hini do. Ku tamal nahkay nanju ni ndam maser zlam tadam pakama hini ti agrava ededin a.

⁴ Tara tafekada nan a ti tahi ana Yezu ahkado : « Masi, wal hini ti tækia nan ka magray hala.

⁵ Mawiz abeki ma gani e *Divi ge Melefit bu, àhi ana leli mizligi wal hala akada hini ana akur, makad. Ay nak ti, kedam mam ? »

⁶ Tahi nahkay ti tawayay tahalfana eyu a, ti tækali nan ka zlam magudarani. Ay Yezu nakon azegad ahàr jer mak abeki zlam ka had ana weleher.

⁷ Nday nakon tambran mihindifina ma na ka Yezu a ndo, nahkay Yezu ezefteba ahàr a mak àhi ana tay ahkado : « Maslanja ya ti e kidin gekuli bu agudar zlam day-day ndo ni ti mizligi wal ni enji. »

⁸ Ara ahia ma ana tay a nahkay ti, azegad ahàr mak abeki zlam ka had keti.

⁹ Tara ticia ma ga Yezu ya àhi ana tay na ti taslaka balan ana balan. Medewel taslaka enji a. Nahkay wal ni agajani nan balan ke meleher ga Yezu cilin.

¹⁰ Yezu ara ezefteba ahàr a ti àhi ana wal ni ahkado : « Mis nakon nday eley ? Maslanja ya ti adam takad kur ni ti abu waw ? »

¹¹ Wal ni ahangrifan, àhi ahkado : « Maslanja abi, Bay goro ni. » Mak Yezu àhi : « Nu day ngay takad kur ti nedam do. Slaka, ay ti kagudar zlam day-day va ba. »]

Yezu nan Bay ya ti asladi malan ana mis ni

¹² Yezu àhi ana mis ni keti : « Nu ti bay ya ti asladi malan ana mis ni. Maslanja ya ti adabay nu nahama, anasladi malan, nahkay Melefit amevi sifa. Ay maslanja ya ti adabay nu do ni ti amanjahad a malan zin-zinjen bu. »

¹³ Eslini ndam *Feriziyen ndahan tahi ahkado : « Kagrakia sedi a ka ahàr gayak gayakana ti, ma gayak ni ma masakani. »

¹⁴ Yezu àhi ana tay ahkado : « Ku nabu nagrakia sedi a ka ahàr goro goroana nanju ni, ma goro ya nedam ni ma ge jiri, ma masakani do. Adaba

nəsəra məlan̄ ya nəsləkabiya na akaba məlan̄ ya nakoru na. Ay lekələm ti kəsərum məlan̄ ya nəsləkabiya na akaba məlan̄ ya nakoru ni do.

¹⁵ Lekələm kədəmum mis əgudara zlam a ti kajalum ahār akada ge mis hihirikeni ni. Ay nu nədəm mis əgudara zlam a ti nəjalay nahkay do.

¹⁶ Ku tamal nagrafəna seriya kə mis a nəngu ni seriya goro ni ge jiri, adaba nagraj ti nu bəlan̄ do ; Baba goro nan̄ ya əslərbiyu nu ni nan̄ əbu akaba nu.

¹⁷ Əbu məbəkiani e *Divi ge Melefit ya Məwiz əbiki ana kəli ni bu nahkay hi : “Tamal mis cə tagray sedi, tədəm ere gani jiri ti, ma gatay ni jiri ededīn.” *

¹⁸ Nu nagrakia sedi a ka ahār goro goroana. Baba nan̄ ya əslərbiyu nu ni day agrakua sedi a. »

¹⁹ Eslini təhi ana Yezu ahkado : « Buk gani nan̄ eley ? » Yezu nakəŋ əhəŋgrifəŋ ana tay, əhi ana tay ahkado : « Nu tekeđi kəsərum nu nu way do ni ti, kəsərum Baba do daya. Tamal kəsəruma nu a ti amal kəsəruma Baba daya. »

²⁰ Yezu ədəm ma hini ti ka ya ti nan̄ əbu acahi zlam ana mis a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu ni, nan̄ kə gəvay ga zlam ya təbiviyyu sədaga ana Melefit ni. Ay ti maslaŋa əsliki məgəs nan̄ ndo adaba sarta gayan̄ ənjiyyu faŋ ndo.

« Kisləmki mədəgumani ka məlan̄ ya nakoru ni koksah »

²¹ Yezu əhi ana tay keti : « Nu ti nasləka. Lekələm akədəbum nu, ay ti akəmbərəŋum zlam magudarani gekəli ni do, nahkay akəmətum zlam gekəli. Adaba kisləmki mədəgumani ka məlan̄ ya nakoru ni koksah. »

²² Eslini ndam *Zəde tədəm e kidīŋ gatay bu ahkado : « Ədəm “Kisləmki mədəgumani ka məlan̄ ya nakoru ni koksah” ni ti, awayay akad̄ ahār gayan̄ gayan̄ani zla tək ? »

²³ Eslini Yezu nakəŋ əhi ana tay ahkado : « Lekələm ti mis ya ka had̄,

nu ti mis ya əsləkabiya agavəla ni. Lekələm ti ndam ga *duniya, nu ti nu mis ga duniya do.

²⁴ Nəhi ana kəli akəmbərəŋum zlam magudarani gekəli do, akəmətum ti azuhva nani. Nahkay ti ahār ədəm kəfumku ahār, kəsərum nu gani, nu nəbu. Do ni ti akəmbərəŋum zlam magudarani gekəli ni do, akəmətum ededīn. »

²⁵ Nahkay nday nakəŋ təhi : « Nak way ? » Yezu əhəŋgrifəŋ ana tay, əhi ana tay ahkado : « Kwa ka mənjəki ga zlapay goro ni nəhia ana kəli a, nədəm nu gani.

²⁶ Nu nəbu əna zlam kay ga mədəmkiani ke kəli ga məgəs kəli əna seriya. Ay ma goro ya nəhi ana ndam ga duniya ni ti, ma ga Bay ya əslərbiyu nu əhu ni cilin̄. Nan̄ ti nan̄ jireni. »

²⁷ Yezu əra əhia ma na ana tay a nahkay ti ŋgay ədəmki ma ka Bəŋani ti, nday təsər ndo.

²⁸ Nahkay Yezu əhi ana tay ahkado : « Ka fat ya ti akəzumoya *Wur ge Mis agavəla ti, † akəsərum nu ti nu gani, nu nəbu. Eslini akəsərum zlam ya ti nagraj ni dek ti nu nuani nagraj ga ahār goro do. Ma ya ti nədəm ni ti ma ga Baba ya əcahu ni cilin̄.

²⁹ Bay ya ti əslərbiyu nu ni nan̄ əbu akaba nu, əmbərəŋ nu ga ahār goro ndo ; adaba nu nəbu nagraj zlam ya ti əbələfəŋ ni kələvad̄. »

³⁰ Ka ya ti Yezu nan̄ əbu adəm ma ni nahkay ti, mis dal-dal təfəki ahār.

Maslaŋa ya ti agudar zlam ti nan̄ evidi ga zlam magudarani

³¹ Eslini Yezu əhi ana ndam *Zəde ya təfəkia ahār a ni ahkado : « Tamal kəgəsumkabá ma goro ya nəhi ana kəli na lala, kəmbərəŋum do ni ti, kigəma ndam mədəbay nu ededīŋena.

³² Akəsərum jiri, nahkay ti ekigəm lekələm evidi va do. »

³³ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Leli bəza hud̄ ga Abraham. Day-dəy leli miği evidi ga maslaŋa ndo ni ti,

* 8:17 Mənjay Mimbiki 17.6 ; 19.15. † 8:28 Yezu ədəm : « Akəzumoya Wur ge Mis agavəla » ti adəmki ma ka madarfəŋ nan̄ kə təndal.

kədəm mara migi leli evidi va do ni ti ahəmamam ? »

³⁴ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti agudar zlam ti naŋ evidi ga zlam magudarani.

³⁵ Nədəm nahəma, evidi ti day-day tacalkivu naŋ ke mis ga huđ ahay do. Ay wur ga bay ahay ti ku ananaw naŋ wur ga huđ ahay zlam gayan.

³⁶ Tamal Wur ge Melefit àmbaya kəli e evidi ba ti, kiğum lekələm evidi va do edediŋ.

³⁷ Nəsəra lekələm ti bəza huđ ga Abraham. Ay ti kawayum kəkəđum nu, adaba kawayum məgəsumkabu pakama goro do.

³⁸ Nu ti nədəm ere ye ti Baba adəfuki ni ; lekəli ti ni kəgrum ere ye ti bəŋ gekəli àhi ana kəli ni. »

³⁹ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Bəŋ geli ti Abraham timey. » Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal lekələm bəza ga Abraham ti akal kəgrum təwi akada ga Abraham ya agray ni.

⁴⁰ Nu nəbu nəhi ma ge jiri ya Melefit àhu ni ana kəli, ay nihi ti kawayum kəkəđum nu sawan. Abraham agray nahkay ndo timey !

⁴¹ Lekələm ti kəgrum təwi akada ga bəŋ gekəli ya agray ni. » Nday nakəŋ təhi : « Leli ti leli bəza məva do. Melefit naŋ bəlan naŋ Bəŋ geli. Bəŋ geli nahan abhi. »

⁴² Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal ti Melefit naŋ bəŋ gekəli edediŋ ti amal kawayum nu, adaba nəsləkabiya afa gana nərə afa gekəli a. Nu nərə ti àna ahər goro goroani do ; naŋ əslərbiyu nu.

⁴³ Kiçum ma goro ya nəhi ana kəli ni do ni ti kamam ? Kiçum do ni ti adaba kişləmki məbi slimi ana ma goro ya nəhi ana kəli ni do.

⁴⁴ Lekələm bəŋ gekəli ti *Seteni. Kawayum kəgrum ti təwi ga bəŋ gekəli gani ya awayay ni. Kwa ahaslani naŋ àbu abazl mis zlam gayan, day-day adəm ma ge jiri ndo, adaba jiri gayan àbi. Masəkad malfada ti təwi gayan, adaba naŋ bay

masəkad malfada, naŋ bəŋ gani daya.

⁴⁵ Ay nu ti nədəm ma ge jiri, nahkay ti kawayum məgəsumkabu ma goro ya nəhi ana kəli ni do.

⁴⁶ Way esliki madafaya zlam a ti, adəm nu nagudar ni way ? Ay tamal ma goro ya nədəm ni dek jiri ti, kawayum məgəsumkabani do ni ti kamam ?

⁴⁷ Mis ge Melefit ti abi slimi ana ma ge Melefit, ay lekələm ti lekəli ndam ge Melefit do. Kawayum məbumi slimi ana ma gayan do ni ti azuhva nani. »

Kwa ka ya tiwi Abraham faŋ ndo ni, Yezu naŋ àbu àndava

⁴⁸ Ndam *Zude ni təhi ana Yezu ahkado : « Mədəm nak zal Samari, seteni ànukviyu a ahər vu ti, ma geli ni jiri edediŋ. »

⁴⁹ Yezu àhi ana tay : « Seteni ànuviyu bi. Zlam goro ya nagraj ni ti ga mazləbay Baba goro sawan. Lekələm ti ni kanjakum nu, kəbumku mimili.

⁵⁰ Nu ti ŋgay mis təzləbay nu kwa ti nədəm do. Ay Maslaŋa àbu bəlan awayay ti təzləbay nu, naŋ gani agray seriya ge jiri daya.

⁵¹ Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti ağəskabá ma goro na ti aməmət day-day do. »

⁵² Nahkay ndam Zude nakəŋ təhi ahkado : « Nihi ti məsəra seteni ànukviyu a ahər bu edediŋ zla ! Abraham aməta, ndam məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis day təməta, ay nak kədəm tamal maslaŋa ağəskabá ma gayak na ti amət day-day do ni ti ahəmamam ?

⁵³ Bəŋ geli Abraham tekeđi aməta ti, nak kətam naŋ aw ? Ndam məhəŋgri pakama ge Melefit ana mis ni day təməta, ay nak ti kədəm nak way ? »

⁵⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Tamal nu nuani nazləbay ahər goro ti, mazləbavani nani egi zlam masakani. Bay ya ti azləbay nu ni ti Baba naŋ ya ti kədəmum naŋ Melefit gekəli ni.

⁵⁵ Lekələm kəsərum naŋ do, ay nu ti nəsəra naŋ a. Tamal nədəm nəsər naŋ do ni ti, nasəkad malfada akada gekəli

ni. Nu nəsəra naŋ a, nəbu nəgəskabu ma gayan̄ daya.

⁵⁶ Bəŋ gekəli Abraham àmərva adaba àsəra emipi sarta ga marana goro a. Èpia, mək àmərva àna naŋ a àkiva. »

⁵⁷ Eslini ndam Zude ni təhi ahkado : « Nak kəzum vi kru kru zlam ndo ni ti, kəđəm kípia Abraham a ti ahəmamam ? »

⁵⁸ Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəhi ana kəli nahəma, kwa ka ya ti tiwi Abraham faŋ ndo nəŋgu ni, nu gani, nu nəbu àndava. »

⁵⁹ Yezu àra àđəma nahkay ti nday nakəŋ təhəl akur ge mizligi naŋ àna naŋ. Ay ti Yezu àbu e kidiŋ ge mis bu mək àsləka a məlan̄ ga *ahay gəđakani ge Melefit ni ba, àhəraya e mite va.

9

Yezu ahəŋgaraba zal wuluf nahan̄ a

¹ Ka ya ti Yezu naŋ àbu akoru e divi bu akaba ndam mađəbay naŋ ni ti èpi zal wuluf nahan̄. Maslaŋa gani nani ti tiweya naŋ wulufana.

² Eslini ndam mađəbay naŋ ni təhi ahkado : « Məsi, maslaŋa hini tiweya naŋ wulufana ti, way àgudar zlam way ? Àgudar zlam ti naŋ tək, day ti ata bəbəŋani tàgudar aw ? »

³ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Tiweya naŋ wulufana ti azuhva àgudara zlam a ahkay do ni ata bəŋani tàgudara zlam a palam do. Tiwi naŋ nahkay ti, Melefit awayay ti mis tìpi njeđa gayan̄ àna maslaŋa hini.

⁴ Nihi məlan̄ maslani ti ahàr àđəm məgrum təwi ga Bay ya àslərbiyu nu ni. Məlavad egi wudak, nahkay ti maslaŋa emisliki magray təwi ni kok-sah.

⁵ Ka ya ti nu nəbu a duniya bu mba ni ti nəsladi məlan̄ ana mis. »

⁶ Àra àđəma nahkay ti ètiferu esliḅ a had, àgraya eliḅisl àna esliḅ gayan̄ na mək àgriki ke eri ana zal wuluf ni.

⁷ Àhi ana zal wuluf ni ahkado : « Ru kàbaray eri a dəluv Siləwe ni bu. » Siləwe ti awayay adəmvaba « Məslərani. » Zal wuluf nakəŋ òru

àbaray eri ni. Àra àbara eri na ti epi divi, mək àsləka, òru a magam.

⁸ Ndam mahay gayan̄ akaba ndam ya təbu tipi naŋ ahaslani naŋ àbu ahəŋgalay zlam ni təđəm ahkado : « Maslaŋa hini ti naŋ ya ti kəlavad anjəhad digusa, ahəŋgalay zlam ni do aw ? »

⁹ Mis ndahan̄ təđəm : « Naŋ. » Mis ndahan̄ ti ni təđəm : « Naŋ do, təzavu ciliŋ. » Mək naŋ nakəŋ àđəm : « Nu gani timey ! »

¹⁰ Eslini nday nakəŋ təhi ahkado : « Kipi divi nahkay ti, mam àgrakukvu mam ? »

¹¹ Naŋ nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa ya ti təzalay naŋ Yezu ni àgraya eliḅisl a, àgruki ke eri mək àhu ahkado : “Ru kàbaray eri a dəluv Siləwe ni bu.” Nu nakəŋ mək nòru. Nòru nəbara ti nipi divi həya. »

¹² Nday nakəŋ təhi : « Maslaŋa gani nani naŋ eley ? » Àhi ana tay : « Nəsər do. »

Ndam Feriziyen̄ tihindifiŋa ma kà zal wuluf na

¹³ Təzoru maslaŋa ya ti ahaslani naŋ wulufani ni afa ga ndam *Feriziyen̄.

¹⁴ Yezu àgraya eliḅisl a, àgriki ana zal wuluf ni mək àhəlikaba eri na ti ka fat məpəsabana.

¹⁵ Tòru tìnjəa àna naŋ a ti, ndam Feriziyen̄ ni day tihindifiŋa, təhi : « Nihi kipi divi ti, mam àgrakukvu mam ? » Naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Maslaŋa gani nani àgruki eliḅisl ke eri, nəbaray eri mək nipi divi həya. »

¹⁶ E kidiŋ ga ndam Feriziyen̄ ni bu mis ndahan̄ təđəm : « Ku way məgray ere hini way nəŋgu ni, maslaŋa gani àsləkabiya afa Melefit a do, adaba àgra zlam ya ti àbəlay magrani do na a vad *məpəsabana ba. » Mis ndahan̄ ti ni təđəm : « Tamal naŋ bay magudar zlam ti, esliki magray zlam ya ti agri ejep ana mis akada hini ni aw ? » Nahkay tìcirva e kidiŋ gatay ba.

17 Eslini ndam Feriziyen nakəŋ tihindifiŋa ma kà zal wuluf ya àŋgaba na keti, təhi ahkado : « Nak ti maslaŋa ya ti àhəlukaba eri a ni ti kədəm naŋ way ? » Naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Naŋ bay *mahəŋgaray pakama ge Melefit. »

18 Ay ti gədəkani ga ndam *Zude ni ti ŋgay ahaslani naŋ wulufani day ti nihi epi divi ti tàwayay mægəskabani ndo. Nahkay təzalabiyu ata bəŋani

19 ge mihindifiŋa ma kà tay a. Tàra tɪŋjia ti təhi ana tay ahkado : « Wur gekəli ya kədəmum kiwəmaya naŋ a wulufana ti naŋ hini ededɪŋ aw ? Ay ti mam àgravu nihi ti epi divi ni mam ? »

20 Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ ana tay, təhi ana tay ahkado : « Məsəra hini ti wur geli, ka ya ti mɪweya ti naŋ wulufani ededɪŋ.

21 Ay ere ye ti àgravu, epi divi hi ti, məsər do. Maslaŋa ya ti àhəlukaba eri a ni day məsər do. Naŋ wur va do, hindumfiŋa kà naŋ naŋana ; esliki məhəŋgrifəŋani ana kəli. »

22 Tədəm nahkay ti adaba aŋgwaz àwərfəŋa tay kà gədəkani ga ndam Zude na. Adaba ndam Zude ni dek təzlapakabá, tədəm maslaŋa ya adəm Yezu naŋ *Krist ti təcəfəŋa naŋ kà mahəŋgalay Melefit akaba tay a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni ba.

23 Ata bəŋani tədəm naŋ wur va do, tihindifiŋa kà naŋ naŋana ti azuhva nani.

24 Ndam Feriziyen ni təzalay maslaŋa ya ti ahaslani naŋ wulufani ni keti. Àra ènjia ti təhi : « Dum ma ge jiri kè meleher ge Melefit. Leli ti məsəra maslaŋa ya ti kədəm àhəlukaba eri a ni ti naŋ bay magudar zlam. »

25 Naŋ nakəŋ àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « ŋgay naŋ bay magudar zlam ahkay do ni àgudar zlam do ni ti nəsər do. Ere ye ti nəsər ni ti zlam bəlan ; ahaslani ti nu wulufani, ay nihi ti nipi divi. »

26 Nday nakəŋ tihindifiŋa, təhi : « Àgruk ti mam ? Àhəlukaba eri a ti ahəmamam ? »

27 Naŋ nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Nəhia ana kəli a àndava, kicəmuki ndo timey. Ay kawayum nəhi ana kəli kicəm keti ti kamam ? Tək lekələm day kawayum migi ndam madəbay naŋ aw ? »

28 Àra àdəma nahkay ti, nday nakəŋ tindiwi naŋ, tədəm : « Adəbay maslaŋa nani ti nak kwa. Leli ti leli ndam madəbay Məwiz.

29 Leli ndam madəbay Məwiz adaba məsəra Məwiz ti Melefit àhia ma gayəŋ ana naŋ a. Ay maslaŋa nani ti məsər məlan gayəŋ ya àsləkabiya na do simiteni. »

30 Naŋ nakəŋ àhi ana tay nahkay hi : « Lekələm kəsərum məlan gayəŋ ya àsləkabiya na do ni ti ahəmamam ? Ay àhəlukaba eri a timey !

31 Məsəra tamal bay magudar zlam ahəŋgalaləŋ zlam kè Melefit ti Melefit èciiki do. Ay ku way way do tamal ahəŋgalay Melefit àna mahəŋgaroru ahàr a had akaba agray ere ye ti àhi mągray ni ti, Melefit eciiki.

32 Day-day maslaŋa èci ti maslaŋa nahan àhəlukaba eri ana mis tɪweya naŋ a wulufana ndo.

33 Tamal ti maslaŋa nani àsləkabiya afa ge Melefit a do ni ti, amal èsliki magray arəŋa koksah. »

34 Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Kwa tɪweya kur a nak bay magudar zlam ti kacahi zlam ana leli aw ! » Nahkay tàgaraya naŋ e mite va.

Way naŋ wulufani ededɪŋ way ?

35 Yezu àra ècia ndam Feriziyen ni tàgaraya zal ya ahaslani wulufani na e mite va ti àdəbay naŋ. Àra àdia ahar a ti àhi ahkado : « Kəfəki ahàr ka *Wur ge Mis aw ? »

36 Àhəŋgrifəŋ, àhi : « Naŋ way, Bay goro ni, ti nəfəki ahàr ni ? »

37 Yezu àhi : « Bay ya ti kəbu kaməŋjaləŋ, naŋ àbu ahuk ma ni ti naŋ gani. »

38 Naŋ nakəŋ àhi : « Nəfukuka ahàr a, Bay goro ni. » Mək àbəhadı mirdim grik.

39 Eslini Yezu àdəm : « Nàra a duniya va ti ga magrafəŋa seriya kè

mis a ; ti ndam wuluf tîpi divi, nday ya tédám tîpia divi a ni têwuluf. »

⁴⁰ Ndam *Feriziyen ya tèbu akaba nan eslini ni tàra ticia ma gayan na ti tahi : « Leli day leli ndam wuluf aw ? »

⁴¹ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Tamal ti kànjum lekali ndam wuluf ti, amal zlam magudarani gekali àbi. Ay nihi ti kédámum kàbum kipam divi ti zlam magudarani gekali àbu. »

10

Bay majəgay təmbəmbak

¹ Yezu àdám keti : « Nəhi ana kəli nahəma, maslaŋa ya ti ahuriyu a gargara ga təmbəmbak vu gwar a mahay do, ahuriyu àna mələŋ nahaŋ ti, naŋ zal akal, naŋ zal abra.

² Ay maslaŋa ya ti ahuriyu gwar a mahay ga gargara ni ti naŋ bay majəgay təmbəmbak.

³ Bay majəgay gargara ni azləkiaba mahay ana bay majəgay təmbəmbak na. Àzləkiaba ti bay majəgay təmbəmbak ni azalay təmbəmbak gayan dek bəlaŋ bəlaŋ àna slimi gatay. Təmbəmbak ni ticia dənŋu gayan a ti təsəra, abaya tay e mite va.

⁴ Ka ya ti àbaya tay a nahəma, adi kama ana tay, mək təmbəmbak ni tadəboru naŋ kələŋ, adaba təsəra dənŋu gayan a.

⁵ Ay ti atadəboru maslaŋa ya ti təsər naŋ do ni do ; atacuhwafəŋa, adaba təsər dənŋu ge mis ndahaŋ do. »

⁶ Yezu àhi ma *gozogul hini ana tay, ay ti ticiaba ere ye ti awayay ahiki ana tay na ndo.

Yezu naŋ bay ya ti ajəgay zlam lala ni

⁷ Yezu àhi ana tay keti : « Nəhi ana kəli nahəma, mahay ga gargara ga təmbəmbak ni ti nu.

⁸ Mis ndahaŋ ya tàra, tédám tajəgay təmbəmbak ni ti, nday dek ndam akal, ndam abra ; ay təmbəmbak ni ticiiki ma ana tay ndo.

⁹ Mahay ti nu, maslaŋa ya ti ahuriyu gwar a nu bu ni ti arana amacay naŋ do, Melefit amahəŋgay naŋ. Nahkay emisliki məhuriyu a

gargara vu, mahərana e mite va akaba aməŋgət zlam məzum gayan.

¹⁰ Zal akal ara ti ga məhəl zlam àna akal, ga mabazl zlam akaba ge mijiŋ zlam. Ay nu nàra ti, nawayay ti mis tənŋət sifa ya ti àndav day-day do ni. Sifa gani nani ti nəvi ana tay àtam ya ti tiwi mis àna naŋ ni.

¹¹ « Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti nu. Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti, ku takadki naŋ ka təmbəmbak gayan ya ti ajəgay tay ni nənŋu ni agəskabu, àmbrəŋ tay do.

¹² Ay ti maslaŋa ya ajəgi zlam ana mis ti tēpəl naŋ ni ti ajəgay zlam lala do, adaba tamal èpia kəra gili naŋ àbu ara ti acuhway, ambərbu təmbəmbak ni. Aməmbərba tay a ti, kəra gili ni amabazl ndahaŋ, emidikaba ahər a ana məgəjəni gana.

¹³ Maslaŋa ya ti acuhway, ambərbu təmbəmbak ni ti təmbəmbak ni tēhəli ahər do, adaba naŋ agray ni təwi ga siŋgu ciliŋ.

¹⁴ Bay ya ti ajəgay zlam lala ni ti nu. Nu nəsəra təmbəmbak goro a, təmbəmbak goro day təsəra nu a

¹⁵ akada ga Baba ya àsəra nu a, nu day nəsəra Baba ni. Nahkay ti nəgəskabu ti təkadki nu ka təmbəmbak goro ya najəgay ni.

¹⁶ Təmbəmbak goro ndahaŋ təbu, ay ti təkibu ka ndahaŋ ya a gargara hini bu ni bi. Nday gani nani ti ahər àdám nəhəlbiyu tay daya. Etici dənŋu goro, etigi ka ahar bəlaŋ akaba ndahaŋ ni, bay majəgay tay day bəlaŋ.

¹⁷ Baba awayay nu adaba nəgəskabu ti nəmət ka mawayay goro, do ni ti maslaŋa èsliki makad nu do. Nəməta nənŋu ni, nisliki manŋabana tata.

¹⁸ Maslaŋa ya ti esliki makad nu ni ti àbi, nəgəskabu nəmət ti ka mawayay goro. Nisliki məmətani ka mawayay goro ; nisliki manŋabana daya. Bəŋ goro àhu gray ti nahkay. »

¹⁹ Ndam *Zude ni tàra ticia ma ga Yezu ya àdám na ti ticiirvu e kidiŋ gatay bu keti.

²⁰ Mis ndahaŋ kay e kidiŋ gatay bu təbu tédám : « Seteni àniviyu a ahər vu,

naŋ zal seteni ti kəbumi slimi ana ma gayaŋ ni ti kamam ? »

²¹ Mis ndahaŋ ni ti ni tədəm : « Zal seteni àdəm ma gayaŋ hini ya adəm ni do. Zal seteni ti esliki məzləkikaba eri ana ndam wuluf a waw ? »

Ndam Zude tàwayay mægəskabu ma ga Yezu do

²² Sarta ga wuməri ga məzləkaba *Ahay gədəkani ge Melefit na enjua, tàgray a Zeruzalem, sarta gani nani ti ahar kusi.

²³ Nahkay Yezu asawaday a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefit ni bu, ka melaŋ ya təzalay Dalahay ga Salomon ni.

²⁴ Ndam *Zude ni təcakalakivu ka Yezu, tēveliŋi ahār, tēhi ahkado : « Tamal nak *Krist edeđiŋ ti, hi ana leli vay-vay kimbirfəŋ ba, nahkay ti ahār aməhəli ana leli va do. »

²⁵ Eslini Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Nəhia ana kəli a àndava, ay ti kawayum mægəsumkabu ma gani ndo timey. Təwi ya nagray ni ti nagray àna njəda ga Baba, nahkay təwi gani nani adəfiki ana kəli nu ti nu way.

²⁶ Ay ti kekileŋa lekulum kawayum məfumku ahār do, adaba lekulum kəkumkibu ka təmbəmbak goro bi.

²⁷ Təmbəmbak goro ti tici dəŋgu goro, nu day nəsera tay a, nday day tadəbay nu.

²⁸ Nəvi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay, atəmət do, maslaŋa day emisliki məhəlfua tay a do.

²⁹ Baba Melefit naŋ ya àbu təmbəmbak ni ti naŋ gədəkani àtam mis dek, àtam zlam dek. Maslaŋa àbi esliki məhəlfəŋa tay kà Baba bi.

³⁰ Leli ata Baba ti leli bəlaŋani. »

³¹ Yezu àra àdəma nahkay ti ndam Zude ni təhəl akur keti, tawayay mizligi naŋ àna naŋ.

³² Yezu àhi ana tay ahkado : « Nəgra təwi sulumana sulumana kay e kiđiŋ gekəli ba àna njəda ga Baba. Ay kawayum kizligam nu àna akur, kakađum nu ti àki ke təwi weley gani weley ? »

³³ Eslini ndam Zude ni təhəŋgrifəŋ, tēhi ahkado : « Mawayay mizligi kur àna akur, mawayay makad kur ti, àki ke təwi sulumani do. Mizligi kur ti adaba kindivia Melefit a palam ; nak mis, ay ti kawayay kazay ahār gayak akada nak Melefit. »

³⁴ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àdəm nahkay hi : “Lekulum ti melefifit.” * Àbi məbəkiani nahkay hi bi aw ?

³⁵ Maslaŋa àbi esliki məbəkia zlam ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na bi. Nahkay nday ya ti Melefit àhi ma gayaŋ ana tay ni ti àzalay tay melefifit edeđiŋ.

³⁶ Ay nu ti Baba adaba nu a, àslərbiyu nu a duniya vu. Goro ya nədəm “Nu Wur ge Melefit” ni ti, ahəmamam kislumki mədəmani nindivi naŋ ni mam ?

³⁷ Tamal nagray təwi ni ga Baba do ni ti kəfumku ahār ba.

³⁸ Ku nagray təwi ga Baba, kəfumku ahār do nəŋgu ni, gəsumkabá təwi goro ya nagray na digepa. Nahkay ti akəsərum lala, nu nəbu àna njəda ga Baba, naŋ day naŋ àbu àna njəda goro, nahkay leli ata Baba ti bəlaŋani. »

³⁹ Yezu àra àdəma ma na nahkay ti, tawayay mægəs naŋ keti, ay ti àtamfəŋa kà tay a.

⁴⁰ Kələŋ gani Yezu àsləka, àŋgoru ke ledi ge Zərdeŋ, ka melaŋ ge Zerj ya *abaray mis ahaslani ni. Naŋ nakəŋ ànjəhad eslini gosku bal.

⁴¹ Ka ya ti naŋ àbu eslini ni ti mis kay tərəkia, təbu tədəm : « Zerj ti àgray zlam magray ejep ndo ; ay ma gayaŋ ya adəmki ka maslaŋa hini ni dek ti jiri edeđiŋ. »

⁴² Eslini mis kay təfəkia ahār ka Yezu a.

11

Lazar àməta, mək Yezu ahəŋgaraba naŋ e kisim ba

* 10:34 Limis 82.6.

¹ Zal nahanj àbu, slimi gani Lazar, arməwər àzəgadiya nanj a. Kəsa gayan Betani, nday akaba bəza ga mənani walani ata Mari nday ata Marta.

² Mari ti nani, Mari ya ti àbəki tersel ka asak ga Bay geli mək àtəmadkia àna məhər gayan a ni. Lazar nanj ya ti èbesey do ni ti wur ga mənani.

³ Nahkay bəza ga mən ga Lazar nakənj təslərkiuru mis ka Yezu ti məhi : « Bay geli, zləba gayak Lazar èbesey do. »

⁴ Yezu àra ècia ma na nahkay ti àdəm : « Arməwər ga Lazar ni ti àkad nanj do. Ay ti mis atəsər njəda ge Melefit àna nanj sawan. Nahkay atazləbay Melefit, atazləbay nu Wur ge Melefit daya. »

⁵ Lazar akaba bəza ga mənani ata Mari nday ata Marta ti Yezu awayay tay ;

⁶ ay àra ècia ga Lazar ya èbesey do na ti òru weceweci ndo, àpəskivu ka ahàr gani vad cə.

⁷ Kələnj gani àhi ana ndam madəbay nanj ni ahkado : « Nihi ti sarta ènjəa ga manjona e Zəde a. »

⁸ Ndam madəbay nanj ni təhi ahkado : « Məsi, nihi guhwa həya ndam *Zəde ni tawayay tizligi kur àna akur, tawayay takad kur ti, kəngoru eslini keti aw ? »

⁹ Yezu àhi ana tay : « Mələfat ti njemdi kru mahar cə do aw ? Tamal mis asawadaj ga məlafat ti èji asak do, adaba nanj a mələnj masladani bu, epi divi lala.

¹⁰ Ay tamal mis asawadaj ga məlavad ti eji asak, adaba nanj àbi a mələnj masladani bu bi, èpi divi lala do. »

¹¹ Yezu àra àhia ma ana tay a nahkay ti àhi ana tay : « Zləba geli Lazar àdiya e dəwir va, ay nakoru nepidekababiya nanj a. »

¹² Eslini ndam madəbay nanj ni təhi ahkado : « Bay geli, tamal àdiya e dəwir va ti, amanjaba a arməwər gayan ni ba do waw ? »

¹³ Ga Yezu ya àhi ana tay nahkay ti awayay ahi ana tay Lazar àməta. Ay ndam *madəbay Yezu ni təhi ana

ahàr hi ti Yezu àdəmki ma ti ke dəwir dəwiri ni ededij.

¹⁴ Nahkay Yezu àhi ana tay vay-vay : « Lazar àməta.

¹⁵ Nu nəbi ka mələnj gani bi ti nəbu nəmərvu azuhva kəli, adaba akəfumku ahàr àkivu. Ay nihi ti takomum madəgumkiuru. »

¹⁶ Eslini Tumas nanj ya təzalay nanj Didim ni àhi ana ndam madəbay Yezu ndahanj ni ahkado : « Leli day takomum madəboru nanj, ti tōru tábazla leli akaba nanj a. »

¹⁷ Yezu akaba ndam madəbay nanj ni tinjəa a Betani a wudak ti, təhi ana tay Lazar àgra vad a fad e mindivij ba.

¹⁸ Betani ti drij drij akaba Zeruzalem kay do, èsli ezewed kru kru mahkər do.

¹⁹ Nahkay ndam Zəde kay tōra eslina ga məgrikabiyu ezekw ana Marta nday ata Mari ga wur ga mən gatay ya àməta na.

²⁰ Marta àra ècia Yezu nanj àbu ènjia wudak ti àngwivoru a ma vu. Mari ti ni nanj a magam manjəhadani digəsa.

²¹ Ata Marta tàra tábakabá ahàr ata Yezu a ti Marta nakənj àhi ahkado : « Tamal nak kələbu ahalay ti, akal wur ga mma ni àmət ndo.

²² Ay nəsəra ku nihi day ere ye ti kihindifija kè Melefit a dek day Melefit aməvuk. »

²³ Yezu àhənjgrifənj, àhi ahkado : « Wur ga muk ni amanjaba e kisim ba. »

²⁴ Marta àhi : « Iy, nəsəra ka fat ga mandav ga duniya mis atanjaba e kisim ba ni ti, nanj day amanjaba. »

²⁵ Yezu àhi keti : « Mis tanjaba e kisim ba, təbu àna sifa ti azuhva nu, adaba nu nəbu palam. Maslanja ya ti àfəkua ahàr a ti ku tamal àməta nənju ni amələbu àna sifa.

²⁶ Maslanja ya ti nanj àbu àna sifa, àfəkua ahàr a ti, amanjəhad ga kanjay-kanjayani, àmət do. Kəhi ana ahàr ma goro hini ya nəhuk ni ma ge jiri do waw ? »

²⁷ Eslini Marta nakənj àhi ahkado : « Ma ge jiri, Bay goro ni ; nəsəra nak *Krist *Bay gədakani ya Melefit

àslərbiyu a duniya vu ni, nak Wur ge Melefit. »

28 Marta àra àhia ma na nahkay ti àsləka, àngoru a magam, mək àzalay wur ga mənəni Mari, àhi ma akal-akal, àhi ahkado : « Məsi geli àra, nañ àbu ehindi kur. »

29 Mari àra ècia ma ga wur ga mənəni ya àhi na ti ècikaba cəkwađ, àrəkioru ka Yezu.

30 Ka sarta nani ti Yezu àhuriyu a kəsa ni vu fañ ndo, kekileña nañ àbu ka məlanə ya tàbakabu ahàr nday ata Marta ni mba.

31 Ndam Zude ya tǎvu a ahay bu, tòru eslini ga mǎgri ezekw ana tay ni tàra tǐpia Mari nakəñ ècikaba cəkwađ àhəraya e mite va ti tàdəbabiyu nañ. Tàdəboru nañ ti, tǎhi ana ahàr bi akoru kè mindiviñ, akoru etəwibiyu eslini.

32 Mari òru ènjəa ka məlanə ga Yezu na, èpia nañ a ti àbəhadǐ mirdim, àhi ahkado : « Bay goro ni, tamal nak kələbu ahalay ti, akal wur ga mma ni àmət ndo. »

33 Yezu àra èpia Mari a nañ àbu etəwi, ndam Zude ya tàdəbabiyu Mari ni day tǎbu titəwi ti, àhəlia ahàr a dal-dal, bəruv àwəra nañ a.

34 Mək àhi ana tay ahkado : « Kəfumiyu nañ e mindiviñ vu eley ? » Nday nakəñ tǎhəngrifəñ, tǎhi : « Bay geli, ra kara kipibiya məlanə ganà. »

35 Eslini Yezu ètəwi.

36 Ndam Zude ni tàra tǐpia nañ a nañ àbu etəwi ti tǎdəm : « Mənjumki day ti, àwaya nañ a dal-dal ni. »

37 Ay mis ndahanə e kidǐñ gatay bu tǎdəm ahkado : « Àhəlikaba eri ana zal wuluf a ti, ti Lazar àmət ba ti èsliki magrani koksah aw ? »

38 Eslini bəruv àwəra Yezu a keti, mək òru ke mindiviñ ni. Mindiviñ nani ti ahuzl, tǎzləkləñ ma gani àna belim gəđakani.

39 Tòru tǐnjəa ti Yezu nakəñ àhi ana tay ahkado : « Zumləña belim na kà ma ge mindiviñ na. » Eslini Marta wur ga mənə ga maslaña ya ti àmət ni àhi ahkado : « Bay goro, àgra vad a fad

nih e mindiviñ ni ba ni ti èzia àndava timey. »

40 Yezu àhi ahkado : « Nəhuka àndava : tamal kəfəku a ahàr a nahəma ekipi zlam, akəsər Melefit ti nañ njəda-njedani, akazləbay nañ ti, kici ndo waw ? »

41 Nahkay mis ni tǎzələña belim na kà ma ge mindiviñ na. Eslini Yezu nakəñ àmənəjoru agavəla, àdəm : « Səsi gayak Bəba goro ni, adaba kəgrua ere ye ti nihindilək na.

42 Nu ti nəsəra nak kəbu kəgru ere ye ti nihindilək ni dek kəlavad. Ay nədəm ma hini ti, nawayay ti mis ya tǎbu ahalay tevelinə nu ni tǐci, ti tǎsər nak kəslərbiyu nu edəđin. »

43 Yezu àra àdəma ma na nahkay ti àzlah kay kay, àdəm : « Lazar, həraya e mindiviñ ni ba. »

44 Nahkay maslaña ya ti àmət ni àhəraya, asak mitəwideni, ahar day mitəwideni àna gabaga, ahàr gayanə makambahani àna azana. Eslini Yezu nakəñ àhi ana mis ni ahkado : « Picehəmaba nañ a, ti māsawadəy. »

Gəđakani ga ndam Zude tagray sawari ge mijin Yezu

(Meciyə 26.1-5 ; Mark 14.1-2 ; Lək 22.1-2)

45 Ndam *Zude ya tàra afa ga Mari a, tǐpi ere ye ti Yezu àgray ni ti, mis ndahanə kay e kidǐñ gatay bu tǎfəkia ahàr ka Yezu a.

46 Ay mis ndahanə e kidǐñ gatay bu tǎrəkioru ka ndam *Feriziyen, tǎngəhadǐ ere ye ti Yezu àgray ni ana tay.

47 Gəđakani ga ndam *məngalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam Feriziyen ni tàra tǐcia ma na ti, tǎzalakabu gəđakani ga ndam Zude ni dek, tǎdəm : « Nih maslaña hini agray zlam magray ejep dal-dal ti, mǎgrum ahəmamam ?

48 Tamal məmbrəña nañ a, nañ àbu agroru zlam gayanə ni nahkay ti, mis dek atəfəki ahàr. Nahkay ndam *Rom atəmrəñ leli do : etembedkaba *ahay gəđakani *njəlatani geli na, etijin jiba geli dek. »

49 Zal nahan àbu, nan gəđakani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ke vi nani, slimi gayan Kayif. Nan nakəŋ àhi ana tay ahkado : « Lekaləm ti kəsərum arana do simiteni.

50 Ahàr àđəm mis bəlan amət azuhva ndam jiba geli dek, ti ndam jiba geli ni təmət ba. Amət nahkay ti anjivu ana kuli ti kəsərum do waw ? »

51 Àđəm nahkay ti pakama gayan gayanani do ; ahəŋgaraya pakama ge Melefit a, adaba Kayif ti gəđakani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ke vi nani palam. Pakama ge Melefit ya ahəŋgaraya ni ti nihi : ahàr àđəm Yezu amət azuhva ndam jiba gayan kwa.

52 Yezu amət ti azuhva ndam jiba gayan cilin do, amət ti ga manjasikabu ahàr ana bəza ge Melefit ya medeveni ka had gərgərani ni dek.

53 Kwa ka fat nani nday nakəŋ tawayay makad nan.

54 Yezu àra ècia ma gana ti, àmbrəŋ masawadani e kidin ga ndam Zude bu həya, àsləka òru a kəsa nahan vu. Kəsa nani ti təzalay Efreyim, kà gəvay ge gili. Àra enjua ti anjəhad eslini akaba ndam madəbay nan ni.

55 Ka sarta gani nani ti *Pak, wuməri gəđakani ga ndam Zude ni, enjia wudak. Nahkay ndam Zude kay ya a kəsa ndahan bu ni tàsləka, tòru a Zeruzalem ga məbarani ti tigi njəlatani day kwa ti təgray wuməri ni.

56 Mis ni tòru tinjua a Zeruzalem a ti tehelin eri ga Yezu, ay ti tədi ahàr ndo. Ka ya ti nday təbu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu nahəma, təzlapay e kidin gatay bu, təđəm : « Kəhumi ana ahàr mam ? Kəhumi ana ahàr ti amara ga magray wuməri na waw ? »

57 Gəđakani ga ndam manjalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam Feriziyeŋ ni tawayay təgəs nan, nahkay təhi ana mis ahkado : « Ku way way do tamal àsəra məlan ga Yezu ya nan àbu na ti məhi ana leli. »

Mari abəki tersel ka asak ga Yezu (Meciyə 26.6-13 ; Mark 14.3-9)

1 Vad àvu muku tara tagray wuməri ga *Pak ni ti Yezu òru a Betani a kəsa ga Lazar bu. Lazar ti nan ya ti amət, mək Yezu ahəŋgaraba nan e kisim ba ni.

2 Eslini təzalaki Yezu nakəŋ ka zlam məzumani. Òru enjua ti Marta ahəlibiyu zlam məzumani ana tay, Lazar ti ni nan àbu azum zlam akaba mis ya təzalay tay ni.

3 Ka ya ti təbu təzum zlam ni ti Mari òru àna tersel ya təzalay nardu ni, njəlatani ge sinu kayani, telma ge litir. Àra enjia àna nan a ti abəki tersel ni ka asak ga Yezu cəeni mək àtəmadkia àna məhər ga ahàr gayan a. Nahkay ahay ni dek ezi tersel tersel a.

4 Eslini Zudas Iskariyot bəlan ga ndam *madəbay Yezu, nan ya aməsəkumoru Yezu ni, àđəm ahkado :

5 « Sinu ge tersel ni jik din din mahkər ti təsəkumoru, tidi sinu gani ana ndam talaga ndo ni ti kamam ? »

6 Zudas àđəm nahkay ti adaba awayay ndam talaga palam do, àđəm nahkay ti adaba nan zal akal. Nan bay manjah sinu, ay ti nan àbu adafəŋa sinu na akal-akal a.

7 Ay Yezu àra ècia ma ga Zudas na ti àhi : « Mbrəŋ wal hini, kəhəli muru ba. Agray nahkay ti adaba nan àbu ajalakiuru ahàr ka vad ya ti anəməta, atəfiyu nu e evid vu ni.

8 Ndam talaga zla nahəma, nday təbu akaba kuli kəlavad. Ay nu zla ti ananjəhad akaba kuli kəlavad do. »

9 Ndam *Zude kay təra ticia Yezu nan a Betani ti tòru eslini. Tòru ti azuhva Yezu cilin do ; tòru ti ga moru mipi Lazar nan ya ti Yezu ahəŋgaraba nan e kisim ba ni daya.

10 Nahkay gəđakani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni təzlapakabá, təđəm : « Si mijin Lazar daya kwa. »

11 Təđəm nahkay ti adaba ndam Zude kay təmbrəŋa tay a, təgəskabu ma gatay ni va do, təbu təfəki ahàr

ka Yezu azuhva gayan̄ ya àhəŋgaraba Lazar a ni.

Yezu ahuriyu a Zeruzalem
(*Meciyu 21.1-11 ; Mark 11.1-11 ; Lük 19.28-40*)

¹² Hajəŋ gani mis kayani ya tòru a Zeruzalem ga magray wuməri ga *Pak ni ticia Yezu ènjia a Zeruzalem a wudak.

¹³ Nahkay nday nakəŋ tàkwahakabaya ahar ga təba a ahar va, mək tàhəraya a kəsa ni ba təŋgwivoru a ma vu. Nday təbu takoru ti tàgray salalay, tàzləbay Yezu, tədəm : « *Hozana ! Bay Melefit məgri sulum gayan̄ ana maslaŋa ya ti ara àna slimi gayan̄ a, naŋ bay ga ndam *Izireyel ni !* »

¹⁴ Eslini Yezu àdi ahàr ana azoŋgu, mək àcəlkiyu katapla. Ere gani àgravu ti akada ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi ni :

¹⁵ « Ndam *Siyon̄, kəgrum aŋgwaz ba. Mənjumoru, bay gekəli naŋ tegi ara, àcəlkiyabiya ka wur ga azoŋgu a.† »

¹⁶ Ka sarta gani nani ti ndam *madəbay Yezu ni təsərkaba ere ya àgravu na ndo. Ka sarta ya ti Melefit àzoya Yezu a mələŋ masladani gayan̄ va day kwa ti ma ya ti Melefit àdəmki a Wakita gayan̄ bu ni aŋgiaya a ahàr ba ana tay a. Nahkay təsər zlam gani nani àgrakiva ka Yezu a akada ya àbu məbəkiani na.

¹⁷ Ka fat ya ti Yezu àzalay Lazar, àhi « Həraya e mindiviŋ ba, » àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, mis ya tòru eslini ni dek tìpia ; nday nakəŋ təŋgəhadì ma gani ana mis ndahan̄ ni.

¹⁸ Mis kay təŋgwivoru a ma vu ana Yezu ti azuhva ticia gayan̄ ya àgray zlam magray ejep nani na.

¹⁹ Eslini ndam *Feriziyen̄ ni təzlapay e kidiŋ gatay bu, tədəm : « Kisləmki ka araŋa do ni ti kipəm do waw ? Nihi mis ni dek təbu tadəbay naŋ ci ni. »

Yezu adəmki ma ka masladani gayan̄ akaba ka məmət gayan̄

²⁰ E kidiŋ ge mis ya tòru ga mazləbay Melefit ka sarta ga wuməri

ni bu ni ti ndam *Gres ndahan̄ day tàkibu ka tay.

²¹ Nday nakəŋ tərəkioru ke Filip naŋ ga kəsa Beceyda ka had *Gelili ni. Təhi : « Bay geli, leli mawayay məbakabu ahàr akaba Yezu. »

²² Filip àra ècia ma gatay na ti àrəkioru ka Andre, mək nday cəeni tərəkioru ka Yezu, təhi ma gani.

²³ Yezu àra ècia ma gana ti àhi ana tay ahkado : « Nihi sarta ya Melefit azoru nu *Wur ge Mis a mələŋ masladani gayan̄ bu ni ènjia.

²⁴ Nəhi ana kəli nahəma, hilfi ga hay tamal àdiyu a had vu ndo, èzi ndo ni ti, naŋ àbu nahkay zlam gayan̄. Ay tamal èzia day kwa ti eri gani afətaya, adək, abay ahàr, ewi bəza kay.

²⁵ Maslaŋa ya ti awayay a jəgur sifa gayan̄ ti àmət ba ni ti emijiŋ ; ay maslaŋa ya ti awayay sifa gayan̄ a duniya hini bu do ni ti aməjəgur, amələbu àna *sifa ya àndav day-day do ni sawan̄.

²⁶ Tamal mis awayay məgru təwi nahəma, mādəbay nu. Ka mələŋ ya nu nəvu ni ti bay məgru təwi ni day amələbu eslini. Tamal mis ègia bay məgru təwi a ti, Baba amazləbay naŋ. »

²⁷ Yezu àdəm keti : « Nihi ti məbərur àbu atukaba. Nədəm hi ti mam ? Nədəm : “Bəba, nəcakay daliya a sarta hini bu ba” zla tək ? Nədəm nahkay do, adəba nàra ti ga macakay daliya a sarta hini bu.

²⁸ Bəba, gray zlam ti mis tàzləbay kur. » Eslini dəŋgu àhəndabiyu a huđ melefit bu nahkay hi : « Nəgra zlam ya ti mis tàzləbaki nu na àndava, anagray zlam nahan̄ keti ti mis tàzləbaki nu. »

²⁹ Mis ye eslini ni tàra ticia dəŋgu ya àhəndabiya na ti mis ndahan̄ e kidiŋ gatay bu tədəm : « Avər àdi aday. » Mis ndahan̄ ti ni tədəm : « *Məslər ge Melefit àhibiyu ma. »

³⁰ Ay Yezu àhi ana tay ahkado : « Dəŋgu hini ya àhəndabiyu ni ti, àhənday ti azuhva nu do, àhənday ti azuhva kəli sawan̄.

* 12:13 Limis 118.25-26. † 12:15 Zakari 9.9.

³¹ Nihi ti sarta ga magrafəŋa seriya kè mis ga duniya ènjia, nihi ti tara tagaray bay magədavani ya agur duniya ni.

³² Ay nu ti ka fat ya ti atəzoru nu agavəla nahəma, anazalakaboru mis dek afa goro. »

³³ Yezu àdəm nahkay ti awayay adafaki ahəmamam amara məmət ni.

³⁴ Eslini mis dal-dalani ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Leli mējeŋga a Wakita ge Melefit ni bu ni ti, *Krist *Bay gədakani ya amara ni ti amələbu ga kaŋgay-kaŋgayani. Ay nak kədəm ahər àdəm təzoru Wur ge Mis agavəla ti kamam ? Wur ge Mis nani ti way ? »

³⁵ Yezu àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Masladani àbu asladī ana kəli ga hayaŋani. Ka ya ti masladani àbu ti sawadumoru ; do ni ziŋ-zijeni ara adi ahər ana kəli. Adaba maslaŋa ya ti asawaday e ziŋ-zijeni bu ni ti àsər mələŋ ya akoru ni do.

³⁶ Ka ya ti masladani àbu e kidiŋ gekəli bu ni ti, fumki ahər ka Bay ya ti avi masladani ana kəli ni. Tamal kəgrum nahkay ti kigum ndam masladani. »

Yezu àra àdəma ma nana ti, àsləka, àbufəŋa kà tay a.

Ndam Zude tàwayay məgəskabu ma ga Yezu do

³⁷ Ku tamal Yezu àgra zlam magray ejep a dal-dal kè meleher ge mis dal-dalani na nəŋgu ni, mis ni tàwayay məfəki ahər ndo.

³⁸ Nahkay pakama ge Melefit ya Izayi àhəŋgri ana mis ni àgrava àndava. Pakama gani nani ti nahkay hi :

« Bay goro, ma geli ya ti mədəm ni ti, way àgəskabá way ?

Bay geli àdəfiaba njədə gayaŋ a ti ana way ? †»

³⁹ Ndam nday nani təfəki ahər ka Yezu do ni ti, Izayi àdəmkiya ma ka tay a daya. Adəm ahkado :

⁴⁰ « Melefit àwulufa tay a, àgray ti təjalay ahər sulumani ba.

Àgray nahkay ti, awayay ti tìpi divi ba, təsər zlam ba,

awayay ti tàmbatkaba majalay ahər gatay a ba daya.

Nahkay Melefit àdəm : “Tamal tàmbatkaba ti, akal nàhəŋga tay a.” § »

⁴¹ Izayi àdəm nahkay ti adaba èpia Yezu naŋ àbu a masladani ge Melefit ba àndava. Àra èpia naŋ a nahkay ti àdəmki ma.

⁴² Ku tamal nahkay nəŋgu ni mis ndahaŋ e kidiŋ ga gədakani ga ndam *Zude bu kay təfəkiya ahər ka Yezu a. Ay ti təhi ma gani ana mis vay-vay ndo, adaba aŋgwaz àwərfəŋa tay kà ndam *Feriziyen a, tədəm bi atəhi ana tay təhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu va ba.

⁴³ Nahkay nday gani tawayay magray zlam ya ti àbəlafəŋ kè mis ni àtama ya ti àbəlafəŋ kè Melefit na sawaŋ.

Yezu agrafəŋa seriya kè mis àna pakama gayaŋ ya àdəm na

⁴⁴ Yezu àdəm ma kay kay, àdəm : « Maslaŋa ya ti afəku ahar nahəma, afəki ahər ti ka nu do ; afəki ahər ka Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

⁴⁵ Maslaŋa ya ti naŋ àbu epi nu ni ti, naŋ àbu epi Bay ya ti àslərbiyu nu ni.

⁴⁶ Nu nàra a duniya va ti ga masladī mələŋ ana mis. Nahkay ku way way do afəku ahər ti ànjəhad e ziŋ-zijeni bu va do.

⁴⁷ Tamal mis ècia ma goro na mək àgəskabu do nahəma, bay ya agrafəŋa seriya ni ti nu do. Adaba nu nàra a duniya va ti ga mahəŋgay mis, do ni ti ga magrafəŋa seriya kà tay a do.

⁴⁸ Maslaŋa ya ti àwayay nu do, àgəskabu pakama goro do ni ti, seriya aməgəs naŋ : ka mandav ga duniya atəgəs naŋ àna seriya ti àna pakama goro ya nədəm ni dek.

⁴⁹ Ay ma goro ya nədəm dek ni ti nu nədəm àna ahər goro goroani do. Pakama goro ya nəhi ana mis akaba ya nəcəhi ana mis ni ti Baba goro àslərbiyu nu ga məhiani ana tay.

⁵⁰ Iy nèsëra, pakama ga Baba goro ya àhi ana mis ni ti, tamal tægëskabá ti nday tãbu àna *sifa ya àndav ðay-ðay do ni àndava. Pakama goro ya nêðëm ni, nêðëm ti akada ga Baba ya àhu nãhi ana mis ni. »

13

Yezu abari asak ana ndam madãbay nan ni

¹ Àgëjani vad bëlãnj ga mara magray wumëri ga *Pak ti, Yezu àsëra sarta gayan ga maslëkana a duniya ba ga moroni afa ga Bënjani ènjia. Yezu àwaya ndam gayan ya tadãbay nan a duniya bu na dal-dal, nahkay ku ka ya ti ara amët ni àmbrënj mawayay tay do.

² Yezu akaba ndam madãbay nan ni tãbu tãzum zlam ga mëlakarawa. Ka sarta gani nani *Seteni àvia majalay ahàr ana Zudas wur ga Simu Iskariyot ga mësëkumoru Yezu a àndava.

³ Yezu ti àsëra Melefit àvia njëda ga mægur zlam a ðek. Àsëra nan àslëkabiya afa ge Melefit a, amanjoru afa gani daya.

⁴ Àsëra nahkay ti ècikfiña kà zlam mæzumani na cëkwad, àzakaba mugudi gayan na mæk àzay azana nahan, àwëlvu àna nan dërkëd.

⁵ Eslini àcahviyu yam e hijid vu, ànjëki ka mëbari asak ana ndam madãbay nan ni mæk atëmädkia yam na ka asak gatay na àna azana ya àwëlvu àna nan na.

⁶ Àra ènjikia ka Simu Piyer a ga mëbari asak na ti, Simu Piyer nakënj àhi ahkado : « Nak ti kabaru asak aw, Bay goro ! »

⁷ Eslini Yezu àhënjgrifënj, àhi : « Nihi ti ere ye ti nu nagraj ni kësërkaba fan do, akësërkaba ti kama kwa. »

⁸ Piyer àhi : « Day-ðay nawayay ti nak kãbaru asak do. » Yezu àhi : « Tamal nãbaruk ndo ni ti nak mis goro do. »

⁹ Simu Piyer nakënj àhi : « Tamal nahkay ti kãbaru asak cilij ba : baru ahar akaba ahàr daya, Bay goro ni. »

¹⁰ Yezu àhi : « Maslëja ya àbara ni ti [abaray asak cilij do ni ti] àbaray vu gayan va do, adaba vu gayan ni ðek ègia njelatana. Lekulëm ti kiguma njelatana, ay ti lekulëm ðekeni do. »

¹¹ Yezu àhi ana tay « Lekulëm ðek njelata do » ni ti adaba àsëra maslëja ya ti ara asëkumoru nan na àndava.

¹² Yezu nakënj àra èndeverijã mëbari asak ana tay a ti, àzay mugudi gayan ni, àfakabu mæk ànjga ka mëlãnj ga zlam mæzumani na. Eslini àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti nègri ana kuli ni ti kësëruma waw ? »

¹³ Lekulëm këbum kazalum nu “Mësi, Bay geli” ti, nani ti jiri gekuli, adaba nu Mësi gekuli, nu Bay gekuli eðedij.

¹⁴ Ay nu Mësi gekuli, Bay gekuli ni tekedì nãbaria asak ana kuli a ti, ahàr àdëm e kidij gekuli bu ni ti maslëja nahan mëbari asak ana maslëja nahan. Njumki kwa kani, këgrumoru kama kama.

¹⁵ Ere ye ti nègri ana kuli kani ni ti nèðëfiki divi ana kuli : grumi ana mis akada goro ya nègri ana kuli ni.

¹⁶ Nãhi ana kuli nahëma, maslëja ya agri tãwi ana mis ni ti àtam bay ya ti nan agri tãwi ni do. Maslëja ya tãslër nan ni ti àtam bay ya ti àslër nan ni do.

¹⁷ Nihi kësëruma nahkay nahëma, grum tãwi akada ya nèðëfiki ana kuli kani ni. Tamal këgrum nahkay ti akëmërumvu. »

¹⁸ Yezu àhi ana tay keti : « Ma goro ya nêðëm ni ti nèðëmki ke kuli, lekulëm ðekeni do, adaba nèsëra ndam goro ya nèdaba tay a na. Àbu mëbëkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi : “Maslëja ya ti mëbu mæzumkabu zlam këlavadani ni àmbatava ahàr va.” * Ahàr àdëm pakama nani agravu kwa. »

¹⁹ Wudaka ere gani ara agravu ti nãhivù ana kuli. Nãhiva ana kuli a ti, ka ya ti ere gani amagravu ni ti akësërumki nu gani, nu nãbu.

²⁰ Nãhi ana kuli nahëma, maslëja ya ti àgëskabá maslëja ya ti nëslër nan na ti àgëskabá nu nuana daya.

* 13:18 Limis 41.10.

Maslaṇa ya ti àgəskabá nu a ni ti àgəskabá Bay ya ti àslərbiyu nu na daya. »

Yezu adəmki ma ka maslaṇa ya ti ara asəkumoru naṇ ni

(Meciy# 26.20-25 ; Mark 14.17-21 ; L#k 22.21-23)

²¹ Yezu àra àdəma ma nahkay ti bəruv àtikaba. Àdəm : « Nəhi ana kəli nahəma, biliṇ gekəli aməsəkumoru nu. »

²² Ndam madəbay naṇ ni tàra ticia ma gayaṇ na ti tàmənjavu e eri vu e eri vu, tədəm : « Àdəmki ma hini ti àki ka way ? »

²³ Eslini bəlaṇ e kidiṇ ga ndam *madəbay Yezu ni bu, naṇ ya ti Yezu awayay naṇ kayani ni, naṇ àbu prid kà gəvay ga Yezu.

²⁴ Nahkay Simu Piyer àdadi ahàr, awayay ti mîhindifiṇa slimi ga maslaṇa nana kà Yezu a.

²⁵ Naṇ ya ti Yezu awayay naṇ kayani ni àra àsəra ere ye ti Piyer awayay ahi na ti, àzoru ahàr gayaṇ gwar ka məbəruf ga Yezu mək ehindifiṇa kà Yezu a, àhi : « Maslaṇa gani nani ti way, Bay goro ? »

²⁶ Yezu àhəṇgrifəṇ, àhi : « Maslaṇa ya ti anasaya vaṇgwala, anahəndakiaya eli a, anəvi ni ti, nani naṇ gani. » Àra àdəma nahkay ti àhəndakiaya eli a ka vaṇgwala na mək àvi ana Zudas wur ga Simu Iskariyot.

²⁷ Zudas nakəṇ àra àza vaṇgwala na ti *Seteni àhuriviyu huya. Nahkay Yezu àhi : « Təwi gayak ya kara kagraṇ ni ti gray weceweci. »

²⁸ E kidiṇ gatay ya təzum zlam ni bu ni maslaṇa ya ti àsər Yezu àhi ma gani ana Zudas kamam ni ti àbi, si Zudas Zudasani ciliṇ.

²⁹ Zudas ti naṇ bay məgəsi siṅgu ana tay, nahkay ti mis ndahaṇ e kidiṇ ga ndam madəbay Yezu ni bu təhi ana ahàr bi Yezu àhi ana Zudas mōru məsəkumbiya zlam ga magray wuməri a, ahkay do ni bi àhi mōru məvi zlam ana ndam talaga.

³⁰ Ay Zudas àra àza vaṇgwala na ti àhəraya e mite va huya. Sarta gani nani ti məlavad.

Divi məweni ga Yezu ya adəfiki ana ndam gayaṇ ni

³¹ Zudas nakəṇ àra àsləka ti Yezu àhi ana nday ndahaṇ ni ahkado : « Nu *Wur ge Mis nahəma, nihi ti sarta goro ènjia, mis atəsər nu gədakani, atazləbay nu. Nahkay azuhva nu ti mis atəsər Melefit day naṇ gədakani, atazləbay naṇ.

³² [Mis atəsər Melefit naṇ gədakani atazləbay naṇ] nahkay ti, Melefit Melefiteni àna ahàr gayaṇ day ara agray ti mis təsər nu Wur ge Mis ti nu gədakani, ara agray ti təzləbay nu. Ara agray nahkay wudak.

³³ « Bəza goro ni, nara nəmbərufu kəli wudak, sarta goro àvu kay va bi. Anasləka ti, akədəbum məlaṇ goro. Ay ma goro ya nəhi ana ndam *Zude ni ti nəhi ana kəli daya : Məlaṇ goro ya anoru ni ti lekələm ekinjəmiyu koksah.

³⁴ Nihi nahəma nədəfiki divi məweni ana kəli, ahàr àdəm kəgrum kwa. Divi gani nihi : wayumvu. Nawayay kəli, nahkay ahàr àdəm lekələm day wayumvu akada goro ya nəwayay kəli ni.

³⁵ Tamal kawayumvu nahkay ti, mis dek atəsər lekələm ndam madəbay nu. »

Yezu àhi ana Piyer : « Akədəm kəsər nu do »

(Meciy# 26.31-35 ; Mark 14.27-31 ; L#k 22.31-34)

³⁶ Eslini Simu Piyer àhi ahkado : « Kara kakoru eley, Bay goro ? » Yezu àhəṇgrifəṇ, àhi : « Məlaṇ goro ya nara nakoru ni ti, kisləki madəboru nu nihi koksah. Ay kama kama ti akadəboru nu. »

³⁷ Piyer àhi : « Bay goro, ku takad nu azuhva nak nəṅgu ni nəgəskabu. Nahkay ti nisləki madəboru kur nihi koksah ti kamam ? »

³⁸ Yezu àhi : « Kədəm ku takad kur azuhva nu nəṅgu ni kəgəskabu ti edediṇ aw ? Nəhuk nahəma : wudaka

agwazl azlah ti akədəm sak mahkər kəsər nu do timey ! »

14

Yezu ti nanj divi ga moroni afa ge Melefit

¹ Yezu àhi ma ana ndam madəbay nanj ni keti, àhi ana tay ahkado : « Araña àhəli ahər ana kəli ba. Fumki ahər ke Melefit ; fumku ahər daya.

² Afa ga Baba goro ti məlanj àbiyu kay. Nəhia ana kəli a nakoru nəslamativu məlanj ana kəli. Tamal məlanj ni aləbiyu bi ti, akal nəhi ana kəli ndo waw ?

³ Ka ya ti anəslamativabiya məlanj na ana kəli a ni ti ananğa afa gekəli a, anəhəloru kəli afa goro, ti lekələm kənjəhadum ka məlanj goro ya nanjəhad ni bilegeni.

⁴ Məlanj goro ya nakoru ni ti, lekələm kəsəruma divi gana àndava. »

⁵ Tumas àhi : « Bay goro, məlanj ya kakoru ni tekeđi məsər do ni ti, məsər divi gani ti ahəmamam ? »

⁶ Yezu àhi ahkado : « Divi, jiri, sifa ti nu gani. Maslanja àbi akoru afa ga Baba àna divi nahanj bi, si àna nu kwa.

⁷ Tamal kəsəruma nu a ti akal kəsərura Baba daya. Ay nihi nəngu kəsəruma nanj a, kəpəma nanj a àndava. »

⁸ Eslini Filip àhi : « Bay goro, dəfiki Bəbuk ana leli ti, nahkay əslia geli a huya. »

⁹ Yezu àhi : « Nihi nəpəsa akaba kəli a ti, kəsər nu do kekileña waw, Filip ? Maslanja ya epia nu a ti epia Baba. Kəhu nədəfiki Baba ana kəli ti kamam ?

¹⁰ Nu nəbu akaba Baba akada mis bəlanj, Baba day nanj əbu akaba nu akada mis bəlanj ti kəgəskabu do aw ? Ma goro ya nəhi ana kəli ni ti nəhi ana kəli àna ahər goro goroani do. Agray təwi ti Baba nanj ya əbu akaba nu akada mis bəlanjani ni sawan. Nanj əbu agray təwi ti akada gayan ya awayay ni.

¹¹ Gəsumuki ma goro ya nəhi ana kəli : “Nu nəbu akaba Baba akada mis bəlanj, Baba day nanj əbu akaba nu akada mis bəlanj” ni. Ay ku tamal

kəgəsumkabu ma hini ya nəhi ana kəli ni do nəngu ni, gəsumkabá ma gana azuhva təwi ya nəbu nagray na.

¹² « Nəhi ana kəli nahəma, maslanja ya ti əfəkua ahər a ti amagraj təwi akada goro ya nəbu nagray ni. Maslanja gani nani amagraj təwi amatam goro ya nəbu nagray ni, adaba nəbu nasləka nakoru afa ga Baba.

¹³ Tamal kəsəruma lekələm ndam goro mək kihindəm zlam azuhva nani nahəma, anagraj. Anagraj nahkay ti adaba nawayay ti mis dek təzləbay Baba àna təwi goro ya nagray ni.

¹⁴ Nahkay tamal kihindəmfua zlam a adaba lekələm ndam goro ti anagraj. »

Yezu adəm aməsləribiyu Məsuf Njəlatani ana ndam gayan

¹⁵ « Tamal kawayum nu ti akəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni.

¹⁶ Nahkay ti nu anahəngalay Baba mək aməsləribiyu Maslanja nahanj ana kəli ga məjənaki kəli, ti mənəhad akaba kəli ga kanğay-kanğayani.

¹⁷ Nanj ti Məsuf Jireni. Ndam ga *duniya tislaki məgəskabu nanj kok-sah, adaba ti pi nanj do, təsər nanj do daya. Ay lekələm ti kəsəruma nanj a àndava, adaba nanj əbu akaba kəli, aməhuriviyu ana kəli a vu vu.

¹⁸ Anəmrənj kəli ti kīgəm bəza kuda do : anəngəkia ke kəli a.

¹⁹ Sarta əvu gəzit ti ndam ga *duniya etipi nu va do, lekələm ti ekipəm nu adaba nu nəbu àna sifa, lekələm day akələmbu àna sifa.

²⁰ Ka fat nani ti akəsərura nu nəbu akaba Baba akada mis bəlanj, lekələm akaba nu, nu day akaba kəli akada mis bəlanj.

²¹ Maslanja ya ti ecia ere ye ti nəhi ana kəli grum na, əmrənj do agray ni ti, maslanja nani ti awayay nu ededinj. Tamal mis awayay nu ti, Baba goro amawayay nanj, nu day anawayay nanj, anəngəzlivu aməsər nu. »

²² Eslini Zəd əhindifinja ma. (Zəd ti nanj nani Zədas Iskariyot do.) Àhi : « Bay goro, kədəm akanğəzlivu ana leli

cilin, kàngazlivu ana ndam ga duniya do ni ti ahəmamam ? »

²³ Yezu àhəngrifəŋ, àhi : « Tamal mis awayay nu nahəma, aməgəskabu ere ye ti nəhi ana mis tâgray ni. Nahkay ti Baba goro amawayay naŋ, mək leli ata Baba amara afa ga maslaŋa gani nana, amanjəhadkabu akaba naŋ.

²⁴ Ay maslaŋa ya ti àwayay nu do ni ti àgəskabu ere ye ti nəhi ana mis tâgray ni do. Ma ya ti nəhi ana kəli, kəbum kicəmə ni ti ma ga ahàr goro goroani do : ma ga Baba, Bay ya àslərbiyu nu ni.

²⁵ Ma hini ti nəhia ana kəli a ka ya ti nu nəbu akaba kəli na.

²⁶ Ay Maslaŋa ya ti Baba aməsləribiyu ana kəli ga məjənaki kəli ni ti, aməslərbiyu naŋ ti azuhva nu. Maslaŋa nani ti *Məsuf Njəlatani : naŋ gani amacahi zlam dek ana kəli, mək amagray ti kəsərumki ka zlam ya nəhi ana kəli ni dek.

²⁷ « Ere ye ti nəmbribu ana kəli ni ti manjəhad sulumani. Anagray ti kənjəhadum àna sulumani goro ya nəgri ana kəli ni. Nəgri sulum gani nani ana kəli ti akada ga ndam ga duniya ya tagray sulum ni do. Aŋgwaz àwəp kəli ba, araŋa àhəli ahàr ana kəli ba.

²⁸ Kicəmə, nəhi ana kəli ahkado : “Nasləka, kələŋ gani anəŋga afa gekəli a.” Tamal kawayum nu ti, nasləka ti akal kəmərumvu, adaba nakoru afa ga Baba. Baba ti àtam nu.

²⁹ Zlam gani ti àgravu faŋ ndo, ay nəhi ma gani ana kəli kwa nihi ti, adaba nawayay ti ka ya ti amagrayu ni ti kəfumu ahàr.

³⁰ Nihi ti nindeveriŋ ma goro ya nəhi ana kəli ni wudak, adaba bay magədavani ya agur duniya ni naŋ àbu ara. Maslaŋa gani nani ti èsliku do,

³¹ ay naŋ àbu ara ti, ti ndam ga duniya təsər nu nawayay Baba akaba təsər nagray ere ye ti Baba àhu nàgray ni. Cikumaba, məsləkuma ahalay a. »

15

Yezu azay mazavu ga məŋ ga zlam akaba ahar gani məbalani ni

¹ « Məŋ ga zlam ededifeni ti nu gani. * Bay ya àjav ni ti Baba.

² Ndam goro ti akada ahar ga məŋ ga zlam ni. Tamal ahar gani bələŋ èwi bəza do ni ti Baba ekelfiŋa. Ay tamal ahar gani ewi bəza ti Baba aslamalay àna məbafəŋana, awayay ti mīwikivu bəza.

³ Ma goro ya nəhi ana kəli ni ti àslamala kəli a, kiguma njəlatana.

⁴ Lekələm akaba nu ti miğuma akada mis bələŋ a ; nahkay njəhaduma akaba nu a akada goro ya nanjəhad akaba kəli na. Ahar ga məŋgəhaf ti tamal àfəŋ kə məŋgəhaf ni bi nahəma, ahar gani nani èwi bəza koksah. Lekələm day tamal kəfum kə nu bi nahəma, akəgrumu təwi koksah.

⁵ « Məŋgəhaf ti nu ; lekələm ti ahar gani. Maslaŋa ya ti naŋ àbu akaba nu, nu day nu nəbu akaba naŋ nahəma, maslaŋa gani nani agru təwi sulumani, naŋ akada ga ahar ga məŋgəhaf ya àfəŋ kə məŋ gani, ewi bəza kay ni. Nədəm nahkay ti adaba tamal nu nəkibu ke kəli bi ti kisləmki magray təwi koksah.

⁶ Tamal mis naŋ àbi akaba nu va bi ti, naŋ akada ahar ga məŋgəhaf ya tèkelfiŋa tizligoya, ekəli ni. Ahar ga məŋgəhaf nday nani ti tanjaskabu təbiyu a aku vu, aku azumaba ni.

⁷ Tamal lekələm kəbum akaba nu, kəbum kəgəsumkabu ma goro nahəma, hindum ere ye ti kawayum ni, nahkay Melefit aməvi ana kəli.

⁸ Ere ye ti agray ti mis tazeləbaki Baba goro ni ti nihi : grum təwi kay akada ga ahar ga məŋgəhaf ya ewi bəza kayani ni, nahkay mis təsər lekələm ndam madəbay nu ededif.

⁹ Baba awayay nu, nu day nawayay kəli akada gayaŋ ya awayay nu ni. Nawayay kəli nahkay ti, njəhaduma akaba nu a.

¹⁰ Nu ti nəbu nagray ere ye ti Baba àhu gray ni ; nahkay awayay nu, nu nanjəhad akaba naŋ. Nahkay day

* 15:1 Məŋ ga zlam ya Yezu àdəmki ma ni ti *viŋ.

tamal lekulum kəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nawayay kəli, kanjəhadum akaba nu.

11 « Nəhi ana kəli nahkay ti, nawayay ti kəmərumbu akada goro ya nəmərumbu ni. Nawayay ti kəmərumbu dal-dal, ti məmərani gani mīsliva ana kəli a vu va.

12 Ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nihi: Wayumbu akada goro ya nawayay kəli ni.

13 Tamal mis awayay zləbəba gayan, əgəskabá ti təkad nəj azuhva tay a nahəma, maslaña nani ti maslaña əbi awayay mis ətam gayan ni bi.

14 Tamal lekulum kəgrum ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti, lekulum zləbəba goro.

15 Nəzalay kəli ndam məgru təwi va do, adaba bay magray təwi ti əsər ere ye ti bay ya nəj əgru təwi əgray ni do. Nəzalay kəli ti zləbəba goro, adaba nəhia ere ye ti Baba goro əhu na dek ana kəli a.

16 Nğay lekulum kədumaba nu a ti kəhumi ana ahər ba. Nu nədaba kəli a sawan. Nədaba kəli a ti ga məgrumu təwi nday hini: mara məgru zlam sulumani akada ga ahar ga mənğəhaf ya ewi bəza sulumani ni. Zlam gani nday nani sulumani ni ti nawayay tiji ba. Nahkay tamal kəsəruma lekulum ndam goro mək kihindəmfiña zlam kə Baba azuhva nani nahəma, Baba aməgru ana kəli.

17 Ere ye ti nəhi ana kəli grum ni ti nihi: Wayumbu. »

Ndam ga duniya tizirey Yezu akaba ndam madəbay nəj ni

18 « Tamal ndam ga *duniya təbu tizirey kəli ti, səruma tizirey nu enji gekəli.

19 Tamal lekulum ndam ga duniya ti akal ndam ga duniya tawayay kəli, adaba tawayay ndam gatay. Ay lekulum ti ndam ga duniya do. Nu nədaba kəli a ti nədekaba kəli akaba ndam ga duniya; nday gani tizirey kəli ti azuhva nani.

† 15:25 Limis 35.19; 69.5.

20 Sərunki ka ma goro ya nəhi ana kəli: “Maslaña ya əgru təwi ana mis ni ti ətam bay ya ti nəj əgru təwi ni do” ni. Tamal təgrua daliya ti atəgru daliya ana kəli daya. Tamal təgəsukia ma ti atəgəsiki ma ana kəli daya.

21 Atəgru zlam nday nani dek ana kəli ti azuhva lekulum ndam goro, adaba təsər Bay ya ti əslərbiyu nu ni do.

22 Tamal nəra ndo, nəhi ma ana tay ndo nahəma, akal nday ndam magudar zlam do. Ay ti nəra, nəhia ma ana tay a, nahkay nday ndam magudar zlam, atətəmfiña kə seriya koksah.

23 « Maslaña ya ti ezirey nu ni ti maslaña gani nani ezirey Baba daya.

24 Tamal nəgray zlam ya mis təgray dəy-dəy do ni e kidin gatay bu ndo ni ti, akal nday ndam magudar zlam do. Nihi ti tiple təwi goro ya nəgray na. Ay ku tiple nəngu ni təbu tizirey nu, təbu tizirey Baba daya.

25 Ay əgru nahkay ti, ti pakama ya əbu məbəkiani e *Divi gatay bu ni məgru. Pakama gani nani ti nihi: “Tizirey nu masakani, day nəgru araña ana tay ndo.” †

26 « Ay Məsuf ge jiri nəj ya anəslərbiyu ana kəli kwa afa ga Baba ni, amara ga məjənaki kəli a. Amasləkabiya kwa afa ga Baba eminjikia ke kəli a ti amagrakua sedi a.

27 Lekulum day akəgrumkua sedi a, adaba kwa ka mənəkə ge təwi goro lekulum kəbum akaba nu. »

16

1 « Nəhi ma gani ana kəli ti adaba nawayay ti kəfumku ahər, kəmbərənum ba.

2 Atəgraya kəli a ahay ga *məhəngalavù Melefit ba. Ay atəgru ana kəli nahkay cilin do: sarta nahaj amara; ka sarta gani nani ti maslaña ya ti amabazl kəli ni ti aməhi ana ahər əgray ere ye ti Melefit awayay ni.

3 Atəgray nahkay ti adaba təsər Baba do, təsər nu do daya.

⁴ Ay nàhi ma gani ana kùli ti, adaba sarta gani eminjia ti akəsərũmki ka ma gani, nàhia ana kùli a àndava. Ma gani hini nàhi ana kùli ka mənjàki ge t̀wĩ geli ndo, adaba nu nàbu akaba kùli mba. »

T̀wĩ ga Məsuf Njəlatani ya agray ni

⁵ Yezu àdəm keti : « Nihi ti naslaka, nakoru afa ga Bay ya ti àslərbiyu nu ni. Ay “Kəkoru eley” ti maslaŋa àbi ehindifua e kidĩŋ gekùli ba bi.

⁶ Ma hini ya nàhi ana kùli ni ti àhəlia ahàr ana kùli a.

⁷ Ay ma hini ya nàhi ana kùli ni ti ma ge jiri : hojo naslaka, adaba tamal naslaka ndo ni ti, maslaŋa ya ti nədəm anəslərbiyu ana kùli ga mənjanaki kùli ni ti amara do. Nahkay anaslaka ti akəŋgətum zlam sulumani, adaba tamal naslaka ti anəslərbiyu naŋ ana kùli.

⁸ Ka ya ti eminjia ni ti amədəfiaba zlam ana ndam ga *duniya ; zlam gani nani ti ndam ga duniya təsərkaba lala do. Ere ye ti amədəfiaba ana tay a, awayay ti təsərkaba lala ni ti nihi : zlam magudarani ge mis, jiri ge Melefit, seriya ge Melefit.

⁹ Àki ka zlam magudarani ti amədəfiaba ana tay a nday t̀bu tagudar zlam, təsər do. Zlam gatay ya tagudar ni ti nihi : t̀fəku ahàr do.

¹⁰ Àki ke jiri ge Melefit ti amədəfiaba ana tay a təsər ma gani do. Ere ye ti adafaki Melefit naŋ jireni ni ti nihi : naslaka nakoru afa ga Baba, ekipum nu e eri vu va do.

¹¹ Àki ka seriya ge Melefit ti amədəfiaba ana tay a təsər ma gani do. Ere ye ti adəfiki seriya ge Melefit ana tay ni ti nihi : bay magədavani ya agur duniya ni ti Melefit àgəsa naŋ àna seriya àndava.

¹² « Zlam àbu kay nawayay nəhikivu ana kùli, ay ti nàhi ana kùli do, adaba kisləmki məgəskabani faŋ do.

¹³ Məsuf ge jiri ni eminjia ti amədəfiki divi ge jiri ana kùli, aməhiaba ma gana dek ana kùli a. Ma ya ti aməhi ana kùli ni ti ma ga ahàr gayan gayanani do ; aməhi ana kùli ti

ma ya ti naŋ èci ni cilij. Aməhi ere ye ti amagravu ni dek ana kùli daya.

¹⁴ Amadafaki ahəmamam nu gədakani ni, adaba emici ma goro mək aməhi ma gani ana kùli.

¹⁵ Zlam ga Baba dek ti goro. Nədəm Məsuf ge jiri ni emici ma goro, aməhi ana kùli ni ti azuhva nani. »

Ndam ga Yezu atəjalay ahàr, kələŋ gani atəmərũvũ

¹⁶ Yezu àhi ana tay keti : « Kama gəzit ti ekipum nu do, ay kama gani gəzit ti ekipum nu keti. »

¹⁷ Ndam madəbay naŋ ni t̀ara t̀icia ma gayan na ti ndahan e kidĩŋ gatay bu t̀dəm : « Àdəm : “Kama gəzit ti ekipum nu do, ay kama gani gəzit ti ekipum nu keti” akaba àdəm : “Naslaka nakoru afa ga Baba” ti, àdəm nahkay ti ahəmamam ? »

¹⁸ T̀dəm : « Ma gayan ya àdəm “Kama gəzit” ni ti awayay adəmvaba mam ? Leli m̀ciaba ma gana do. »

¹⁹ Yezu àra àsəra tawayay tihindifina ma na ti àhi ana tay ahkado : « Ma goro ya nàhi ana kùli : “Kama gəzit ti ekipum nu do, ay kama gani gəzit ti ekipum nu keti” ni ti, kəbum kazlapumki e kidĩŋ gekùli bu.

²⁰ Nəhi ana kùli nahəma, lekələm ti ekitəwəm, akandavum kudə, ay ndam ga *duniya ti ni atəmərũvũ. Akəgrum daliya, ay daliya gekùli ni amandav, mək akəmərũmvũ.

²¹ « Nazay mazavu gani : akəgrum daliya akadə ga wal a hudəawayay ewi wur ni. Wal ni agray daliya adaba sarta gayan ənjia. Emiweya wur na ti əjalaki ahàr ka daliya gayan ya àgray ni va do ; amərũvũ adaba èweya mis a duniya va.

²² Nihi ti lekələm day kəbum kəgrum daliya nahkay. Ay enipi kùli keti : ka sarta gani nani ti akəmərũmvũ ; maslaŋa àbi amacafəŋa kùli kà məmərũvani nana bi.

²³ « Ka fat gani nani ti pakama àbi ekihindəmfua bi. Nəhi ana kùli nahəma, tamal kəsərũma lekələm ndam goro a mək kihindəmfina zlam

kà Baba azuhva nani nahəma, Baba aməvi ana kəli.

²⁴ Kekileŋa ka ya ti k̄hindəmfiŋa zlam kà Baba ni ti ŋgay lekələm ndam goro ti kəhumi faŋ ndo. Hindəmfiŋa ; tamal k̄hindəmfiŋa nahkay ti akəŋgətum mək akəmərūmvu daldal, araŋa amacafəŋa kəli kà məməravana do. »

Yezu èyefiŋa kà duniya àndava

²⁵ « Nəhi ma gani dek ana kəli ti àna ma *gozogul. Ay sarta àbu ara ti anəhi ma ana kəli nahkay va do. Ka sarta gani nani ti anədəmki ma ka Baba vay-vay.

²⁶ Ka fat nani ti ekihindəmfiŋa zlam kà Baba adaba lekələm ndam goro. Ŋgay anahəŋgali naŋ ana kəli ti nədəm do,

²⁷ adaba naŋ naŋani àna ahàr gayan awayay kəli. Awayay kəli ti adaba lekələm kəbum kawayayum nu, kəgəsūmkabá nàsləkabiya afa gayan a.

²⁸ Edefiŋ nàsləkabiya afa ga Baba, nàra a duniya va, ay nihi ti nàsləka a duniya ba, naŋgoru afa ga Baba. »

²⁹ Eslini ndam madəbay naŋ ni təhi ahkado : « Nihi kəbu kazlapi ana leli vay-vay, kəhi ma gozogul ana leli va do.

³⁰ Nihi ti məsəra nak kəsəra zlam a dek, nahkay ahàr àdəm mihindifuka ma do, adaba kəsəra ere ye ti mawayay məhuk na àndava. Ègia nahkay ti leli məfəkuk ahàr, məgəskabá kàsləkabiya afa ge Melefit a. »

³¹ Yezu àhi ana tay : « Nihi ti kəfumku ahàr edefiŋ aw ?

³² Sarta amara, nihi ti ènjia àndava : ka sarta gani nani ti ekidəmvu kway-kwayay, ku way way do amasləka zlam gayan a ; lekələm dek akəmbrumbu nu, nu bəlaŋ ka ahàr goro. Ay ti nu bəlaŋ ka ahàr goro do, adaba Baba naŋ àbu akaba nu.

³³ Nəhi ma gani hini ana kəli ti, nawayay ti araŋa àhəli ahàr ana kəli ba, adaba lekələm kəbum akaba nu akada mis bəlaŋ. Nihi a duniya bu ni ti atəgri daliya ana kəli, ay zum

njəda, adaba nu ti nèyefiŋa kà duniya àndava. »

17

Yezu ahəŋgali Melefit ana ndam madəbay naŋ ni

¹ Yezu àra àdəma ma nana nahkay ti àmənjoru e melefit vu, àdəm : « Bəba goro ni, sarta ènjia. Gray ti mis dek təsər Wur gayak ti naŋ gədəkani ; nahkay ti atəsər nak gədəkani azuhva Wur gayak ni.

² Kəvia njəda ana Wur gayak ga məgur mis a dek, ti məvi *sifa ya àndav day-day do ni ana nday ya ti kəbi tay a ahar vu ni dek.

³ Sifa ya àndav day-day do ni ti nihi : təsər kur, nak bəlaŋ, nak Melefit edefiŋ edefiŋeni, təsər Yezu *Krist naŋ ya kəslərbiyu ni daya.

⁴ Nəgra təwi ya kəhu nəgray ka had na dek àndava ; təwi goro gani nani àdəfikia ana mis a nak gədəkana.

⁵ Ahaslani wudaka kəgraya məlaŋ a nahəma, nu nəbu akaba kur a məlaŋ gədəkani masladani bu : nihi day həŋguriyu nu a məlaŋ gani nani vu keti ti.

⁶ Kədaba mis a duniya ba, kəbua tay a ahàr va. Nihi ti nədəfikia kur ana tay a, təsəra kur a àndava. Ahaslani ti nday a ahar bu afa gayak, ay nihi ti kəbua tay a ahar va, mək təgəsukkia ma.

⁷ Nihi ti təsəra zlam ya nu nəbu àna naŋ ni dek ti nak kəbu tay a ahar vu edefiŋ,

⁸ adaba nəhia pakama gayak ya kəhu nəhi ana tay na dek ana tay a. Pakama gayak gani nani ti təgəskabá : təsəra nàsləkabiya ti afa gayak, àslərbiyu nu ti nak edefiŋ.

⁹ « Nahəŋgali kur ana tay. Nəhəŋgali kur ana mis ga *duniya do, nahəŋgali kur ana ndam ya ti kəbu tay a ahar vu ni cilin, adaba nday ti ndam gayak.

¹⁰ Zlam goro dek ti gayak, zlam gayak dek day goro ; nahkay mis təsəra nu gədəkani azuhva nday ya ti kəbu tay a ahar vu na.

¹¹ Kama kama ti nu anələbi a duniya bu bi, anasləka anoru afa

gayak, ay nday ti atanjəhad a duniya ni bu. Bəba goro ni, nak njələta ; fi ahər ana tay əna njədə gayak. Njədə gani nani ti nak kəvu. Fi ahər ana tay ti tigi akada mis bəlan akada geli ata nak leli məbu bəlanani ni.

¹² Kəvua njədə gayak a ; nahkay ka ya ti nəbu akaba tay ni ti, nəfia ahər ana tay əna njədə gani nana. Nəbia slimi ana tay a, ku mis bəlan gatay əji ndo, si maslanja ya ti ahər ədəm ejiji ni kwa. Gayañ ya əjiji ni ti, ti pakama ya əbu məbəkiani a Wakita gayak ni bu ni mǎgravu.

¹³ « Nihi ti nasləka nakoru afa gayak. Nu nəbu nəhuk ma hini a duniya bu ni ti, nawayay ti nday tǎmǎrvu dal-dal azuhva nu, ti məmǎrani gani mǎsliva ana tay a vu va.

¹⁴ Nəhia pakama gayak a dək ana tay a mək tǎgǎskabá. Nahkay ndam ga duniya tǎbu tizirey tay adaba nday ndam ga duniya do, akada goro ya nu mis ga duniya do ni.

¹⁵ Nahəngalay kur ti ga məhələba tay a duniya ba do. Nahəngalay kur ti, ti kǎhəngafəña tay kə *Seteni a.

¹⁶ Nday ti ndam ga duniya do, akada goro ya nu mis ga duniya do ni.

¹⁷ Gray ti tigi ndam gayak *njələtani əna jiri gayak. Jiri gayak ti ma ge jiri ya nəhi ana tay ni.

¹⁸ Nak kǎslǎrbiyu nu a duniya vu, nahkay nu day nəslǎroru tay a duniya vu.

¹⁹ Nu mis gayak njələtani, nahkay nday day etigi ndam gayak njələtani. Tigi ndam gayak njələtani ti əna pakama gayak jireni ya nəhi ana tay ni.

²⁰ « Nəhəngali kur ana tay cilin do ; nahəngali kur ana nday ya ti atǎgǎskabu pakama gatay ya atəhi ana tay ni, mək atǎfəku ahər ni daya.

²¹ Bəba goro ni, nawayay ti mis ya tǎfəku ahər ni dək tigi akada mis bəlan, akada nak kəbu akaba nu, nu day nəbu akaba kur akada mis bəlan ni. Nawayay ti nday day tigi akaba leli akada mis bəlan ; nahkay ti ndam ga duniya atəsər nak kǎslǎrbiyu nu.

²² Nak kǎgray ti mis dək tǎsər nu gǎdəkani ; nahkay nu day nəgray ti mis tǎsər ndam ya tǎdəbay nu ni nday gǎdəkani akada goro ni. Nəgray nahkay ti, nawayay ti tigi akada mis bəlan akada geli ya leli məbu bəlanani ni.

²³ Nu ti nəbu akaba tay akada mis bəlan ; nak day kəbu akaba nu akada mis bəlan. Azuhva nani nday day etigi bəlanani akada geli ni. Etigia bəlanana ti ndam ga duniya atəsər nak kǎslǎrbiyu nu, kawayay tay akada gayak ya ti kawayay nu ni.

²⁴ « Bəba goro ni, nawayay ti ndam ya kəbu tay a ahar vu ni ti nday day tǎru ka məlan goro ya nəbiyu ni. Nawayay ti tǎpi nu, nu gǎdəkani azuhva njədə gayak ya kəvu ni. Kəvu njədə gani nani ti adaba kwa kǎgraya məlan a fañ ndo kǎwaya nu a.

²⁵ Bəba goro ni, nak jireni. Ku tamal ndam ga duniya tǎsər kur do nəñgu ni, nu nəsəra kur a ; ndam goro day tǎsəra nak kǎslǎrbiyu nu.

²⁶ Nədəfikia njədə gayak ana tay a, anədəfikioru ana tay anəməbrəñ do. Nawayay ti tǎwayavu akada gayak ya kawayay nu ni ; nahkay ananjəhad akaba tay akada mis bəlan. »

18

Gǎdəkani ga ndam Zǎde tǎgǎs Yezu (Meciyu 26.47-56 ; Mark 14.43-50 ; Luk 22.47-53)

¹ Yezu əra ədəma ma na nahkay ti tǎsləka, tǎru akaba ndam mədəbay nañ ni ke ledi ga zalaka ya tǎzalay Sedron ni. Eslini ti dini nahan əbu, tǎhuriyu.

² Ay ti Zǎdas nañ ya ti ara asəkumoru nañ ni əsəra məlan gani nana, adaba kələvad ata Yezu tǎbu tǎcakalavu akaba ndam mədəbay nañ ni eslini.

³ Zǎdas nakəñ ədi kama ana ndam slewja akaba ana nday ya ti tǎjəgay *ahay gǎdəkani ge Melefit ni. Ndam slewja gani nani ti gǎdəkani ga ndam *məñgalabakabu mis akaba Melefit ni tǎcakalavu akaba ndam *Feriziyen mək tǎslǎroru tay. Tǎru ti əna zlam

ahar gatay, t̄h̄ela ceᅅgel akaba vala-
vala a ahar va daya.

⁴ Yezu às̄era ere ye ti amagrakivu
na, nahkay nday nak̄eᅅ t̄oru tin̄j̄ua
wud̄ak ti, àᅅgwivabiyu ana tay a ma vu
m̄ak àhi ana tay ahkado : « K̄ed̄abum
way ? »

⁵ T̄ahi ahkado : « Mad̄abay Yezu zal
Nazaret ni. » Naᅅ nak̄eᅅ àhi ana tay :
« Nu gani, nu hi. » Z̄udas naᅅ ya ara
as̄akumoru Yezu ni naᅅ àkibu ka tay.

⁶ Yezu àra àd̄ema « Nu gani, nu hi »
ti taᅅgoru al̄eᅅ-al̄eᅅ, t̄ed̄ed̄ ka had̄.

⁷ Yezu àhi ana tay keti : « K̄ed̄abum
way ? » T̄ahi ahkado : « Mad̄abay Yezu
zal Nazaret ni. »

⁸ Eslini Yezu àhi ana tay : « N̄hia
ana k̄uli a “Nu gani, nu hi” a
timey ! Tamal k̄ed̄abum ti nu nah̄ema,
mbr̄eᅅum ndam goro hini t̄asl̄eka. »

⁹ Àd̄em nahkay ti, ti ma ya ti àhi ana
B̄eᅅani : « B̄eba, ndam ya ti k̄ebu tay
a ahar vu ni ku mis b̄elaᅅ gatay èjifua
ndo » ni m̄agravu.

¹⁰ Maslalam àf̄eᅅ ka Simu Piyer ;
Simu Piyer nak̄eᅅ àrad̄aya f̄atah m̄ak
às̄i ana bay m̄agri t̄awi ana ḡed̄akani
ga ndam *maᅅgalabakabu mis akaba
Melefit ni, às̄if̄eᅅa slimi ga ahar ga d̄af̄
a h̄end̄ad̄. Bay magray t̄awi nani ti
slimi gani Malkus.

¹¹ Ay ti Yezu àhi ana Piyer :
« H̄eᅅguriyu maslalam gayak ni a
ahay gani vu. Baba àd̄em an̄cakay
daliya, ay ti k̄ahi ana ah̄ar n̄cakay ba
waw ? »

Ḡed̄akani ga ndam Z̄ude takoru àna Yezu k̄e meleher ga Anna

¹² Eslini ndam slewja akaba
ḡed̄akani gatay ni akaba ndam *Z̄ude
ya taj̄eᅅay *ahay ḡed̄akani ge Melefit
ni t̄eᅅas̄ Yezu, t̄ew̄elikabu ahar.

¹³ T̄ara t̄ew̄elikab̄a ahar na ti t̄ezoru
naᅅ afa ga Anna. Anna ti medim
ga Kayif. Ka sarta gani nani ti Kayif
ḡed̄akani ga ndam *maᅅgalabakabu
mis akaba Melefit.

¹⁴ Maslaᅅa ya àhi ana ndam Z̄ude :
« Hojo mis b̄elaᅅ m̄m̄et azuhva mis
dek » ni ti, Kayif gani nani.

Piyer ad̄em naᅅ às̄er Yezu do

*(Meciȳu 26.69-70 ; Mark 14.66-68 ;
L̄uk 22.55-57)*

¹⁵ Simu Piyer nday ata maslaᅅa
nahaᅅ ya naᅅ day ad̄abay Yezu
ni t̄ad̄aboru Yezu. Bay mad̄abay
Yezu nani ti ḡed̄akani ga ndam
*maᅅgalabakabu mis akaba Mele-
fit ni às̄era naᅅ a lala. Nahkay
t̄huriyu ka ahar b̄elaᅅ akaba Yezu a
dalaka ga ahay ga ḡed̄akani ga ndam
maᅅgalabakabu mis akaba Melefit ni
vu.

¹⁶ Ay ti Piyer àhuriyu ndo, ècik k̄a
mahay. Eslini bay mad̄abay Yezu ya
ti ḡed̄akani ga ndam maᅅgalabakabu
mis akaba Melefit às̄era naᅅ a lala ni
àh̄erkiaya ka wal ya aj̄eᅅay mahay na,
àhi ma m̄ak àziyu Piyer a dalaka ga
ahay ni vu.

¹⁷ Wal ya ti aj̄eᅅay mahay ni àhi
ana Piyer ahkado : « Nak day b̄elaᅅ
ga ndam mad̄abay maslaᅅa nani ni
do waw ? » Eslini Piyer àhi : « Aha, nu
bay mad̄abay naᅅ do. »

¹⁸ Ndam ya tagray t̄awi eslini
ni akaba nday ya ti taj̄eᅅay *ahay
ḡed̄akani ge Melefit ni am̄ed̄ aw̄er tay,
t̄ebefta aku a t̄ebu taᅅjaf̄eᅅ. Piyer day
àr̄ekivoru ka tay àᅅjaf̄eᅅ bilegeni.

Anna ehindifiᅅa ma k̄a Yezu a

*(Meciȳu 26.59-66 ; Mark 14.55-64 ;
L̄uk 22.66-71)*

¹⁹ Eslini ḡed̄akani ga ndam
*maᅅgalabakabu mis akaba Melefit ni
èhindifiᅅa ma k̄a Yezu a, àhi ahkado :
« Ndam mad̄abay kur ti ndamam ?
Kacahi mam ana mis ni mam ? »

²⁰ Yezu àh̄eᅅgrif̄eᅅ, àhi : « N̄hia ma
ana mis a dek vay-vay. K̄elavad̄
n̄bu n̄cahi zlam ana tay a ahay
ga *mah̄eᅅgalav̄u Melefit bu akaba a
dalaka ga *ahay ḡed̄akani ge Melefit
ni bu, ka m̄elaᅅ ya ndam *Z̄ude dek
t̄acakalavu ni. Ma ya ti n̄d̄em akal-
akal ni ti àbi.

²¹ Kihindifua ma ti kamam ? Hindi
ma goro ti afa ga ndam ya ti n̄hi ma
ana tay ni. Nday ti t̄as̄era ere ye ti
n̄d̄em na. »

²² Yezu àra àd̄ema nahkay ti b̄elaᅅ
ga ndam ya taj̄eᅅay ahay ḡed̄akani ge

Melefit ni àdi barva kəba mək àhi : « Təhəngrifəŋ kà ma ana gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti nahkay aw ? »

²³ Yezu àhəngrifəŋ, àhi : « Tamal nàgudara ma ti dafaya ma ya ti nàgudar na. Ay tamal ma goro ya nəđəm ni ma ge jiri ti kədu barva ti kamam ? »

²⁴ Kələŋ gani Anna àđəm təzoru naŋ afa ga Kayif gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Nahkay təzoru naŋ ahar məwəlikabani afa ga Kayif nakəŋ.

*Piyer adəm keti naŋ àsər Yezu do
(Meciyu 26.71-75 ; Mark 14.69-72 ;
Luk 22.58-62)*

²⁵ Ka ya ti Simu Piyer naŋ àbu anjafəŋ ka aku ni kekileŋa ni ti təhi ahkado : « Nak day bələŋ ga ndam mađəbay maslaŋa hini do waw ? » Ay ti Piyer àđəm : « Aha, nəbi nađəbay naŋ bi. »

²⁶ Zal nahaŋ naŋ àbu eslini, naŋ bay məgri təwi ana gəđakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni. Maslaŋa gani nani ti Piyer àsifəŋa slimi a ti ana mis ge dini gayaŋ. Maslaŋa nani àhi ana Piyer ahkado : « Nipi kur kwa enekwiŋ e dini bu ata naŋ ti nak timey. »

²⁷ Ay ti Piyer àđəm keti : « Aha, nu do. » Eslini agwazl àzlah həya.

Yezu naŋ àbu kə meleher ge Pilet bay ga ndam Rom ni

(Meciyu 27.1-2, 11-14 ; Mark 15.1-5 ; Luk 23.1-5)

²⁸ Də àna zəzəni nahəma, ndam *Zəde təzay Yezu afa ga Kayif, tòru àna naŋ afa ge Pilet bay ga ndam *Rom ya agur hađ *Zəde ni. Ay tòru tìŋjəa àna naŋ a ti ndam Zəde tawayay məhuriyani a ahay vu afa ga bay ni ndo. Adaba tamal təhuriya ti tigi nday njələta do, tisliki məzum zlam ga wuməri ga *Pak ni do.

²⁹ Nahkay bay *Pilet nakəŋ àhərkiaya ka tay e mite va, àhi ana tay ahkado : « Kəbəhadumki mirdim ka maslaŋa hini ti àgudar mam ? »

³⁰ Təhəngrifəŋ, təhi : « Tamal ti àgudar zlam ndo ni ti akal məzəbiyu naŋ afa gayak ndo. »

³¹ Nday nakəŋ təra təđəma nahkay ti Pilet àhi ana tay ahkado : « Zuma naŋ a, lekələm lekələmeni grumfəŋa seriya, akada ge seriya gekəli ya kəgrum na. » Ndam Zəde ni təhəngrifəŋ, təhi : « Leli nahəma, seriya ga makađ mis ti təvi divi gani ana leli ga magrani ndo. »

³² Təđəm nahkay ti, ti ma ga Yezu ya àđəm amara məmət nahkay ni ti mığravu.

³³ Eslini Pilet àŋgoru a ahay vu, àzalay Yezu, èhindifəŋa ma, àhi : « Nak ti bay ga ndam Zəde eđeđiŋ aw ? »

³⁴ Yezu àhəngrifəŋ, àhi : « Nak nakani kəjalay tək, day ti mis təhuk aw ? »

³⁵ Pilet àhi : « Nu zal Zəde aw ? Təzəbiyu kur afa goro ti ndam jiba gayak gayakani akaba gəđakani gekəli ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni do waw ? Kəgudar mam ? »

³⁶ Yezu àhəngrifəŋ, àhi : « Nu bay, ay bay goro ti ga duniya hini do. Tamal bay goro ni ga duniya hini ti, akal ndam goro təkadva akaba ndam ya təgəsi nu ana ndam Zəde na. Ay ti təgray nahkay ndo, adaba bay goro ni ga duniya hini do. »

³⁷ Pilet àhəngrifəŋ, àhi : « Kəđəm nahkay ti nak bay eđeđiŋ aw ? » Yezu àhəngrifəŋ, àhi : « Nak kəđəm. Nu ti nəra a duniya va, tìwi nu ti, ti nəhi ma ge jiri ana mis. Ku way way do naŋ mis ge jiri ti abi slimi ana ma goro ya nəđəm ni. »

³⁸ Eslini Pilet àhi ahkado : « Jiri ti məŋ ga mam jiken mam ? »

Təđəm seriya àgəsa Yezu a, si takad naŋ kwa

*(Meciyu 27.15-31 ; Mark 15.6-20 ;
Luk 23.13-25)*

Pilet nakəŋ àra àhia ma ana Yezu a nahkay ti àhərkiaya ka ndam Zəde na e mite va keti. Àhi ana tay ahkado : « Nu ti nədi ahər ana zlam magudarani gayaŋ ndo simiteni. »

³⁹ Ay kəsəruma kilevi a wuməri ga *Pak bu ni ti nəbu nəfiaya zal danjay

ana kuli a bəlanj. Nihi ti kawayum nəfiaya bay ga ndam *Zude na ana kuli a waw ? »

⁴⁰ Nday nakənj tàra ticia ma ge Pilet na ti təzlah kay kay, tədəm : « Kàfaya maslaŋa nana ba, faya Barabas a sawaŋ ! » Barabas gani nani ti zal abra, àbazla mis a.

19

¹ Eslini Pilet àhi ana ndam slewja gayaŋ tázay Yezu, təzlab naŋ àna kurupu.

² Tàra təzlabə naŋ a ti ndam slewja ni təslapaya adak a hindigil-hindigil mək təfiviya a ahàr vu akadā ga jaku ni. Təfikabu mugudi ndizeni ga bay daya.

³ Tàra təbəkia zlam nday nana nahkay ti təhədafəŋbiyu, təhi ahkado : « Məgruk sa, bay ga ndam *Zude ! » Nday nakənj tàra təhia ma nahkay ti təsi barva kəba kəba.

⁴ Eslini Pilet àhərkiaya ka ndam Zude na e mite va keti, àhi ana tay : « Nihi nahəma, nara nəzibiyu naŋ ana kuli e mite vu, ti kəsərum nəŋgət zlam magudarani gayaŋ ga məwəlki naŋ di ndo. »

⁵ Mək Yezu nakənj àhəraya e mite va àna adak ya ka ahàr na akaba àna mugudi ndizeni ya təfikabu na. Yezu àra àhəraya ti Pilet àhi ana tay : « Maslaŋa nakənj naŋ hi. »

⁶ Gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam gatay ni tàra tìpia Yezu a ti təzlah kay kay, tədəm : « *Darfəŋ naŋ kà təndal ! Darfəŋ naŋ kà təndal ! » Pilet àhi ana tay ahkado : « Lekələm lekələmeni zuma naŋ a ti kàdarumfəŋ ka təndal gani. Nu ti nəŋgət zlam magudarani gayaŋ ga məwəlki naŋ di ndo. »

⁷ Ndam Zude ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Melefit àvia divi ana leli ndam Zude a, ahàr àdəm təkad naŋ, adaba azay ahàr gayaŋ àdəm naŋ Wur ge Melefit. »

⁸ Pilet àra ècia ma gatay na ti àgra aŋgwaz a dal-dal,

⁹ àŋgwiya a ahay vu keti, àhi ana Yezu : « Nak kàsləkabiya ti eley ? » Ay ti Yezu naŋ te-te, àhəŋgrifəŋ ndo.

¹⁰ Pilet àhi : « Kəhu ma do ? Nisliki məmbrəŋ kur, nisliki *madarfəŋ kur kà təndal ti kəsər do waw ? »

¹¹ Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi : « Kisliki məgru araŋa do, si tamal Melefit àvuka divi gana kwa. Nahkay ti maslaŋa ya ti àgəsukbiyu nu ni àgudara zlam a àtama gayak na. »

¹² Yezu àra àdəma nahkay ti Pilet nakənj àdəbay divi ga məmbrəŋ naŋ. Ay ndam Zude ni təzlah, təhi : « Tamal kəmbərəŋa maslaŋa hina ti kàdafakia kawayay *Sezar do, adaba ku way way do azay ahàr gayaŋ àdəm naŋ bay ti maslaŋa gani nani ezirey Sezar. »

¹³ Pilet nakənj àra ècia ma ge mis na ti àzəbiyu Yezu e mite vu mək ànjəhad ka məlaŋ magray seriya ni. Məlaŋ gani nani ti maslamalani lala àna akur, təzalay àna ma *Hebri ti « Gabata. »

¹⁴ Vad gani nani ti vad ga maslamalakabu zlam ga wuməri ga *Pak ; fat agray wis wudak. Pilet nakənj àhi ana ndam Zude ni ahkado : « Bay gekuli nihi. »

¹⁵ Nday nakənj tàra ticia nahkay ti təzlah, tədəm : « Kadā, kadā, darfəŋ naŋ kà təndal ! » Eslini Pilet àhi ana tay ahkado : « Nàdarfəŋ bay gekuli ni kà təndal aw ? » Gədəkani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təhəŋgrifəŋ, təhi : « Bay geli nahaŋ àbi, si Sezar kwa. »

¹⁶ Pilet àra ècia ma na nahkay ti àvi divi ana ndam slewja gayaŋ ga madarfəŋ Yezu kà təndal. Nahkay nday nakənj tázay Yezu, təsləka àna naŋ a.

Tadarfəŋ Yezu kà təndal

(Meciyə 27.32-44 ; Mark 15.21-32 ; Lək 23.26-43)

¹⁷ Ka ya ti təbu takoru ni ti Yezu azay təndal ya ti takoru *tadarfəŋ naŋ ni àna ahar gayaŋ gayaŋani. Təhəraya a kəsa ni ba, tòru ka məlaŋ nahaŋ ; məlaŋ gani nani ti təzalay « Məlaŋ ga Aslat ga Ahàr » ; àna ma *Hebri ti təzalay « Golgota. »

¹⁸ Tòru tìnjua eslina ti *tadarfəŋ naŋ kà təndal ni. Tədarfəŋa mis ndahaŋ a

cɔ̀ kà tɔ̀ndal ndahaŋ a daya : Yezu ti naŋ e kidiŋ gatay bu.

¹⁹ Pilet àdɔ̀m tɔ̀bɔ̀ki ma ka pɔ̀lɔ̀ŋgaf, tɔ̀darfɔ̀ŋiyu kà tɔ̀ndal ga Yezu ni ti mis tɔ̀jɔ̀ŋgey, tɔ̀sɔ̀r. Ma gani ya ti tɔ̀bɔ̀ki ni nahkay hi : « Yezu, zal Nazaret, Bay ga ndam *Zude. »

²⁰ Ma gani nani ti tɔ̀bɔ̀ki àna ma Hebri, àna ma Rom akaba àna ma Gres. Ndam Zude kay tɔ̀jɔ̀ŋga ma gana, adɔ̀ba mɔ̀laŋ ya ti tɔ̀darfɔ̀ŋ Yezu kà tɔ̀ndal ni cifa akaba kɔ̀sa.

²¹ Gɔ̀dɔ̀kani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tɔ̀ra tɔ̀cia ma gana ti tɔ̀hi ana Pilet ahkado : « “Naŋ Bay ga ndam Zude” ti kɔ̀bɔ̀ki ba. Ngulum bɔ̀ki : “Maslaŋa hini àdɔ̀m naŋ Bay ga ndam Zude” sawaŋ. »

²² Ay Pilet nakɔ̀ŋ àhi ana tay ahkado : « Ere ye ti nɔ̀bɔ̀ki ni ti mɔ̀njɔ̀had nahkay. »

²³ Ndam slewja ni tɔ̀ra tɔ̀darfɔ̀ŋa Yezu kà tɔ̀ndal na ti, tɔ̀hɔ̀l azana gayaŋ ni, tɔ̀dekaba mɔ̀laŋ faɔ̀, ku way way do e kidiŋ gatay bu àŋgɔ̀ta bɔ̀laŋ. Tɔ̀za endɔ̀wi gayaŋ a daya ; endɔ̀wi gani nani ti mɔ̀dɔ̀mɔ̀kani àfɔ̀ŋ bi, tɔ̀lɔ̀maya zɔ̀balana.

²⁴ Nahkay ndam slewja ni tɔ̀zlapay e kidiŋ gatay bu, tɔ̀dɔ̀m : « Mɔ̀gɔ̀zleh endɔ̀wi hini ba ; ngulum mɔ̀grumki ca-ca ti mɔ̀sɔ̀r way azum way. » Ndam slewja ni tàgray nahkay ti, zlam ya àbu mɔ̀bɔ̀kiani a Wakita ge Melefit ni bu ni àgravu. Pakama gani nani ti nihi :

« Tɔ̀dekaba azana goro na e kidiŋ gatay ba,
mɔ̀k tàgrakia ca-ca ke endɔ̀wi goro a.* »

Ndam slewja ni tàgray akada nani gani edediŋ.

²⁵ Kà gɔ̀vay ga tɔ̀ndal ya ti tɔ̀darfɔ̀ŋ Yezu ni ti wál ndahaŋ tɔ̀bu micikeni. Wál nday nani ti nday hi : mɔ̀ŋ ga Yezu, wur ga mɔ̀ŋ ga mɔ̀ŋani, Mari wal ga Kɔ̀lopas akaba Mari ga kɔ̀sa Magɔ̀dala.

²⁶ Bay maɔ̀bay Yezu ya Yezu awayay naŋ kayani ni naŋ àbu kà gɔ̀vay ga mɔ̀ŋ ga Yezu daya. Yezu àra

èpia tay a ti àhi ana mɔ̀ŋani ni ahkado : « Mma, wur gayak ti naŋ hini. »

²⁷ Àra àhia ma ana mɔ̀ŋana nahkay ti àhi ana bay maɔ̀bay naŋ ni ahkado : « Muk ti naŋ hini. » Kwa ka fat nani bay maɔ̀bay Yezu ni àzoru mɔ̀ŋ ga Yezu ni afa gayaŋ ti mɔ̀njɔ̀had afa gayaŋ a.

*Yezu amɔ̀t
(Meciya 27.45-56 ; Mark 15.33-41 ; Luk 23.44-49)*

²⁸ Yezu àsɔ̀ra àgra tɔ̀wi gayaŋ na ðek àndava. Àra àsɔ̀ra nahkay ti àdɔ̀m ahkado : « Yam àkada nu a. » Àdɔ̀m nahkay ti, ti zlam ya àbu mɔ̀bɔ̀kiani a Wakita ge Melefit bu ni mɔ̀gravu. †

²⁹ Mandaray nahaŋ àbu eslini maɔ̀kadani akaba zum cecɔ̀wekeni. Tɔ̀ra tɔ̀ci ma ga Yezu na ti tàzay zlam ya esikabu yam akada ga matala ni, tɔ̀tɔ̀liyu a zum ni vu, tɔ̀bahki ka aday mɔ̀k tɔ̀tɔ̀likabiyu kà pakama ana Yezu.

³⁰ Yezu àra àcaka zum cecɔ̀wekeni na ti àdɔ̀m ahkado : « Tɔ̀wi goro ðek àgrava àndava. » Àra àdɔ̀ma nahkay ti àzɔ̀gad ahàr gɔ̀zak mɔ̀k àmɔ̀t.

Zal slewja nahaŋ àtɔ̀had Yezu àna awasl

³¹ Vad gani nani ti hajɔ̀ŋ gani vad mɔ̀pɔ̀sabana, nahkay mis tɔ̀bu tɔ̀slamalavu. Vad mɔ̀pɔ̀sabana gani nani ti àtama vad mɔ̀pɔ̀sabana ndahaŋ na, nahkay ndam *Zude tawayay ti kisim ge mis ya ti *tɔ̀darfɔ̀ŋ tay kà tɔ̀ndal ni tɔ̀njɔ̀hadfɔ̀ŋiyu kà tɔ̀ndal ni a vad mɔ̀pɔ̀sabana ba ba. Nahkay tɔ̀ru afa ge Pilet, tɔ̀hi ahàr àdɔ̀m tɔ̀hebi asak ana tay ti tɔ̀mɔ̀t weceweci, tɔ̀hɔ̀lfɔ̀ŋa tay kà tɔ̀ndal na.

³² Nahkay Pilet àslɔ̀roru ndam slewja gayaŋ. Tɔ̀ra tɔ̀njia ti tɔ̀hebi asak ni ana mis bɔ̀laŋ gani ya tɔ̀darfɔ̀ŋ naŋ kà tɔ̀ndal akaba Yezu ni, mɔ̀k tɔ̀hebi ana naŋ ye cɔ̀ ni.

³³ Tɔ̀ra tɔ̀rakia ka Yezu a, tawayay tɔ̀hebi asak ti tɔ̀di ahàr naŋ mɔ̀mɔ̀tani àndava, nahkay ti tɔ̀hebi asak ni ndo.

* 19:24 Limis 22.19. † 19:28 Mɔ̀njay Limis 69.22.

³⁴ Ay bəlanj e kidinj ga ndam slewja ni bu àtəhad Yezu àna awasl a jamangay vu gək. Àra àtəhadə nanj a ti mimiz àngəzaya həya, yam day àngəzaya.

³⁵ Àgrakia sedi ka zlam gani nana ti, maslanja ya èpia ni. Àgrakia sedi a, pakama gayanj ya ti àdəm ni ti jiri ededinj. Nanj day àsəra pakama gayanj ya àdəm ni jiri ededinj. Àdəm nahkay ti awayay ti lekulum day kəgəsumkabu pakama gani, kəfumki ahər ka Yezu.

³⁶ Zlam gani nani àgravu ti, ti zlam ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni məgravu. Pakama gani nani ti nihi : « Ku aslat ga vu gayanj tekefi etehef do. ‡ »

³⁷ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi keti : « Ndam ya ti tətəhad mis ni atamənjələn ka maslanja ya ti nday tətəhad ni. § » Pakama gani nani day àgrava.

Təfiyu kisim ga Yezu e mindivinj vu
(*Meciyu 27.57-61 ; Mark 15.42-47 ; Lək 23.50-56*)

³⁸ Zal nahanj àbu slimi gani Zəzef, nanj ga kəsa Erimete. Nanj ti bay madəbay Yezu, ay adəbay nanj akal-akal adəba anjwaz awərfənja nanj kə ndam *Zəde a. Yezu àra àməta ti Zəzef nakənj òru afa ge Pilet, èhindifiņa divi ga mazay kisim ga Yezu na, mək Pilet àvi divi gani. Nahkay òru àzay kisim ga Yezu ni.

³⁹ Nikodem day òra ka məlanj gana. Nikodem ti nanj ya ti a vad nahanj àrəkioru ka Yezu ga məlavad ni. Òru ti, àzay haf mebedeni gərgəri cə, bəlanj gani təzalay mir, nahanj ti ni eləwes, àgray kilu kru kru mahkər. Haf gani nani ti mizi gani àbəlay.

⁴⁰ Tàra təzaya kisim na ti ata Zəzef nday ata Nikodem nakənj titədəy àna gabaga ; ka ya ti təbu titədəy nahəma, təbəki haf ni ke kisim ni hi hi. Wudaka ndam Zəde tili mis ti tagray nahkay day.

⁴¹ Kə gəvay ga məlanj ya *tədarfən Yezu kə təndal ni ti dini nahanj àbu

eslini. E dini gani nani bu ni ti mindivinj nahanj àvu, tili nihi guhwa təfiyu kisim ga maslanja fanj ndo.

⁴² Ka fat nani ti ndam Zəde təbu təslamalavu ga vad *məpəsabana, nahkay ata Zəzef nday ata Nikodem nakənj təfiyu Yezu e mindivinj nani vu, adəba mindivinj ni drinj do.

20

Ndam madəbay Yezu takoru kə mindivinj

(*Meciyu 28.1-8 ; Mark 16.1-8 ; Lək 24.1-12*)

¹ Də ge miledə àna zəzəeni a vad ye enjenjeni ga gosku nahəma, Mari ga kəsa Magədala òru ke mindivinj ni. Òru ènjəa ti àdi ahər ana mindivinj ni bənja, èpi belim ni àlənj ana mindivinj ni bi.

² Nanj nakənj àra èpia belim ni àlənj bi nahkay ti àcuhwakibiyu ka Simu Piyer nday ata bay madəbay Yezu ya Yezu awayay nanj kay ni, àhi ana tay ahkado : « Ndamaņa təzaba Bay geli na e mindivinj ni ba, məsər məlanj ya təfəkad ni do. »

³ Ata Piyer nday ata bay madəbay Yezu nahanj ni tàra ticia nahkay nahəma, təsləka təzay divi ga moroni ke mindivinj ni.

⁴ Nday cəeni tacuhworu, ay bay madəbay Yezu nahanj ni àcuhway àtam Piyer, ènjiyu ke mindivinj ni enji gayanj.

⁵ Òru ènjəa ti àndəhad ahər, amənjiyu e mindivinj ni vu, èpi gabaga ni məbəhadani cilinj, ay ti àhuriyu ndo.

⁶ Kələnj gani Simu Piyer ti ni òru ènjəa ke mindivinj na ti àhuriyu həya, èpi gabaga ni məbəhadani duca,

⁷ azana ya ti titədi ahər ana Yezu àna nanj ni day mifedekabani ka məlanj nahanj, məbəhadani akaba gabaga ni do.

⁸ Eslini bay madəbay Yezu nahanj ya ènjiyu ke mindivinj enji ge Piyer ni àhuriyu bilegeni. Àra àhuriya ti èpi zlam ya ti àgravu ni, àsəra Yezu àngəba e kisim ba.

‡ 19:36 Mənjay Mahərana 12.46 ; Macalani 9.12 ; Limis 34.21. § 19:37 Zakari 12.10.

⁹ Àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit bu, ahàr àdəm Yezu amət mək anğaba e kisim ba, ay kekileña nday gani ticiaba pakama gana fañ ndo.

¹⁰ Kələñ gani ndam *madəbay Yezu nakəñ tàsləka, tòru a magam.

Yezu anğazlivu ana Mari ga kəsa Magədala

(Meciy# 28.9-10 ; Mark 16.9-11)

¹¹ Ka sarta gani nani Mari nañ àbu kà gəvay ge mindiviñ ni, etəwi. Nañ àbu etəwi ti àndəhad ahàr, àmənjiyu e mindiviñ ni vu,

¹² èpi *məslər ge Melefit cə məbakabu azana bəđ-bəđani. Nday manjəhadani digəs-gəs ka mələñ ya táfəkad kisim ga Yezu ni ; bələñ manjəhadani gwar ka mələñ ga ahàr, bələñ gani ti ni gwar ka mələñ ga asak.

¹³ Eslini məslər ni tihindifiña ma, təhi ahkado : « Wal hini, kitəwi mam ? » Wal ni àhəngriřəñ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Ndaməña təzaba Bay goro e mindiviñ ba, nəsar mələñ ya táfəkad ni do. »

¹⁴ Àra àdəma nahkay ti àmbatbiyu ma kələñ, èpi Yezu nañ jika, ay ti nğay Yezu ti àsər do.

¹⁵ Eslini Yezu àhi : « Wal ni, kitəwi mam ? Kadəbay way ? » Wal ni àhi ana ahàr maslaña ya àhi ma ni ti bay ya agray təwi e dini bu ni. Nahkay àhi : « Maslaña goro, tamal nak kəzaba nañ a ti dəfuki mələñ gani, nakoru nazay. »

¹⁶ Yezu àhi : « Mari. » Eslini Mari nakəñ àmbatkioru ma, àhi àna ma *Həbri : « Rabuni. » Awayay adəmvaba : « Məsi. »

¹⁷ Yezu àhi : « Kàcafəña nu kà masləkana ba, adəba nəcəloru afa ga Baba fañ ndo. Nihi ti ru afa ga bəza ga mmawa ni, hi ana tay ahkado : “Nəcəloru afa ga Baba, nañ Bəñ gekəli daya. Nañ gani ti Melefit goro, Melefit gekəli daya.” »

¹⁸ Mari ga kəsa Magədala nakəñ àra ècia ma ga Yezu na ti àrəkioru ka ndam madəbay Yezu ni, àhi ana tay ahkado : « Nìpia Bay geli na. » Mək anğahadi ma ga Yezu ya àhi ni ana tay.

Yezu anğazlivu ana ndam madəbay nañ ni

(Meciy# 28.16-20 ; Mark 16.14-18 ; Lük 24.36-49)

¹⁹ Ka fat ga ladi gani nani ga məlakarawa ti ndam *madəbay Yezu ni tənğasva a ahay ba mək təzləkkabá mahay a, adəba anğwaz awərfəña tay kà ndam *Zude ndahañ na. Nday təbu manğasvani nahkay ti Yezu àhurkiviyu ka tay, ècik jik e kidin gatay bu, àhi ana tay : « Melefit mągray ti araña àhəli ahàr ana kəli ba. »

²⁰ Àra àhia ma ana tay a nahkay ti anğazli ahar gayan ni akaba jamañgay gayan ni ana tay. Nday nakəñ tارا tipia Bay geli na ti təmərva dal-dal.

²¹ Eslini Yezu àhi ana tay : « Melefit mągray ti araña àhəli ahàr ana kəli ba » keti. Mək àhi ana tay : « Melefit àslərbiyu nu, nahkay nu day nəslər kəli akada gayan ya àslərbiyu nu ni. »

²² Àra àdəma nahkay ti èviteki aməđ gayan ka tay mək àhi ana tay : « Nəvia Məsuf Njəlatana ana kəli a : gəsumkabá nañ a.

²³ Ndam ya ti akəmbərəñumfəña zlam magudarani gatay na kà tay a ni ti, Melefit day aməmbərfəña kà tay a. Ay ndam ya ti akəmbərəñumfəña zlam magudarani gatay na kà tay a do ni ti, Melefit day aməmbərfəña kà tay a do. »

Yezu anğazlivu ana Tumas

²⁴ Tumas ti nañ bələñ ga ndam *madəbay Yezu kru mahar cəeni ni, təzalay nañ Didim daya. Ka fat gani nani ya ti Yezu anğazlivu ana ndam madəbay nañ ndahañ ni ti Tumas nañ àkibu ka tay bi.

²⁵ Ndam madəbay Yezu ndahañ ni təhi ahkado : « Mìpia Bay geli na. » Àra ècia ma gatay na ti àhi ana tay ahkado : « Nawayay nipi mələñ ga ahar ya tadar àna masanşan ni, nawayay nətəliyu weleher a mələñ gani vu. Nawayay nətəliyu ahar a mələñ ga jamañgay ya tətəhad àna awasl ni vu. Tamal nəgray nahkay ndo ni ti nəgəskabu ma gekəli ni do. »

²⁶ Gosku sekw ka ahàr gani ndam madəbay Yezu ni təbu maŋgasvani a ahay bu keti, mahay məzləkkabani, Tumas day naŋ àkibu ka tay. Yezu àrəkia ka tay a, ècik jik e kidinŋ gatay bu, àhi ana tay ahkado : « Melefit mągray ti araŋa àhəli ahàr ana kəli ba. »

²⁷ Eslini àhi ana Tumas nakəŋ : « Mənjaki ka ahar goro ni, ti kətəliyu weleher gayak ni. Təliyu ahar gayak a jamaŋgay goro ni vu. Mbrəŋ gejewi, fəku ahàr, gəskabá nəŋgaba e kisim ba ededifŋ a. »

²⁸ Eslini Tumas nakəŋ àhi : « Nak Bay goro, nak Melefit goro. »

²⁹ Yezu àhi : « Nak ti kípia nu a day kwa ti kəgəskabu nu nəŋgaba e kisim ni ba. Ndam ya ti təgəskabu nəŋgaba e kisim ba, tìpi nu ndo ni ti təmər̀vu. »

Ere ye ti àzəkiyu Zerj ga məbəkı wakita hini ni

³⁰ Yezu ti àgra zlam magray ejep ndahaŋ a gərgəri kay kə meleher ga ndam madəbay naŋ na. Ay ti təbi məbəkiani a wakita hini bu bi.

³¹ Zlam ya ti nəbəkı ni ti, nawayay ti kəgəsumkabu Yezu ti naŋ *Krist, naŋ Wur ge Melefit. Tamal kəgəsumkabá ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana kəli adaba kəbum kəfumki ahàr ka Yezu palam.

21

Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni e Gelili

¹ Àra àgra vad a 6al ka ahàr gana ti Yezu aŋgazlivu ana ndam madəbay naŋ ni keti. Aŋgazlivu ana tay ti kə gəvay ga dəluv Tiberiyat. Zlam gani àgravu ti nahkay hi :

² ka sarta gani nani ndam *madəbay Yezu ata Simu Piyer, Tumas naŋ ya təzalay naŋ Didim ni, Natanayel ga kəsa Kana ga had *Gelili ni, bəza ge Zebede akaba ndam madəbay Yezu ndahaŋ cə təbu ka ahar bəlaŋ eslini.

³ Nday təbu eslini ti Simu Piyer àhi ana nday ndahaŋ ni : « Nakoru

nəgəsbıyu kilif. » Nday nakəŋ təhi : « Leli day makoru. »

Nahkay tòru təcəliyu a *slalah ga yam vu, tadəboru kilif. Təndəhadki hundum ga məgəsanı, ay ku kilif bəlaŋ tekeđi təgəs ndo.

⁴ Məlaŋ àra àsla ti ndam madəbay Yezu nakəŋ tìpi Yezu naŋ àbu jika ka dəŋ-dəŋ, ay ŋgay naŋ ti təsər ndo.

⁵ Eslini Yezu àhi ana tay ahkado : « Ndam goro ni, zlam məzumani àfəŋ kə kəli gəzit aw ? » Təhi : « Àbi. »

⁶ Mək Yezu nakəŋ àhi ana tay : « Təlumiyu zəva gekəli ni gwar ka ahar ga đaf. Nahkay ti akəgəsumaya kilif a. » Nday nakəŋ tàra tətəliya ti zəva ni àgəsa kilif a dal-dal. Tawayay tagəjahaya a slalah ga yam ni va, ay ti tislıki ndo.

⁷ Eslini bay madəbay Yezu ya ti Yezu awayay naŋ kay ni àhi ana Piyer : « Hini ti Bay geli ci ni. »

Simu Piyer àra ècia ya təhi « Hini Bay geli » ni ti àfakabıyu endəwi gayan ya àzakaba ni, mək àdiyu a yam ni vu cizliv.

⁸ Məlaŋ ya təgəsaya kilif a ni ti drinŋ drinŋ akaba dəŋ-dəŋ ni do, àgray ezewed bəlaŋ cilinŋ, nahkay ndam madəbay Yezu ndahaŋ ni tàra àna slalah ga yam na gwar kə dəŋ-dəŋ na, tagəjahıyu zəva gatay ya akaba kilif dal-dalani ni.

⁹ Nday nakəŋ tàra tınjia ka dəŋ-dəŋ na, təhəraya a slalah ga yam ni ba ni ti, tìpi aku ŋgulusa, kilif àki baca akaba *dipeŋ.

¹⁰ Eslini Yezu àhi ana tay : « Dəguma àna kilif ya kəgəsumaya na. »

¹¹ Nahkay Simu Piyer àcəliyu a slalah ga yam ni vu keti, àgəjahaya zəva na ka dəŋ-dəŋ a. Tàra təgəjahaya ti tədıviyu ahàr ana kilif gəđəkani dinŋ àna kru kru zlam məhar məhkər. Akaba nani dek zəva ni àtədkaba ndo.

¹² Yezu àhi ana tay : « Dəguma kəzumum zlam. » Ku maslaŋa bəlaŋ e kidinŋ ga ndam madəbay naŋ ni bu ŋgay « Nak way ? » ti tislıki məhiani ndo, adaba təsəra naŋ Bay geli.

¹³ Eslini Yezu àra àzay dipenŋ ni, àvi ana tay, mək àvikıvu kilif ni ana tay.

¹⁴ Kwa ga Yezu ya àngaba e kisim ba ni ti àngazlivu ana ndam madəbay nan ni sak mahkər àna hini.

Pakama ga Yezu ya ahi ana Piyer ni

¹⁵ Tàra təzuma zlam a ti Yezu àhi ana Simu Piyer ahkado : « Simu wur ge Zerj, kawayay nu kàtama nday hina waw ? » Piyer nakəj àhi : « Iy Bay goro, kəsəra nawayay kur. » Mək Yezu àhi : « Jəgay bəza təmbak goro ni. »

¹⁶ Yezu àhi ye cə : « Simu wur ge Zerj, kawayay nu aw ? » Piyer àhi : « Iy Bay goro, kəsəra nawayay kur. » Mək Yezu àhi : « Hətay təmbəmbak goro ni. »

¹⁷ Yezu àhi ya mahkər : « Simu wur ge Zerj, kawayay nu aw ? » Pakama ga Yezu ya àhi ana Piyer « Kawayay nu aw ? » ya mahkər ni ti àhəlia ahər ana Piyer a, nahkay àhi ana Yezu : « Bay goro ni, kəsəra zlam a dek ; kəsəra nəbu nawayay kur. » Eslini Yezu àhi : « Jəgay təmbəmbak goro ni. »

¹⁸ Nəhuk nahəma, ka ya ti nak wur dagwa ni ti, nak nakani kəwəlvu àna maslpara, kòra ka məlan ya ti kawayay na dek. Ay ka ya ti ekigia medewel a ni ti akəhəloru ahar agavəla, maslanə nahanə aməwəlukvù maslpara gayak ni, mək amazoru kur ka məlan ya nak akawayay moroni do ni. »

¹⁹ Yezu àdəm nahkay ti, awayay adəfaki ahəmamam Piyer amara məmət, mis atəzləbay Melefīt azuhva məmət gayan ni. Yezu àra àhia ma nahkay ti àhi : « Dəbabiyu nu. »

Pakama ga Yezu ya adəmki ka bay ya Yezu awayay nan kayani ni

²⁰ Eslini Piyer àmənjabiyu gwar kələn, mək èpi bay madəbay Yezu ya ti Yezu awayay nan kay ni. Nan ti nan ya ti a vad ya ti təzum zlam akaba Yezu ni ti àzoru ahər gayan gwar ka məbərur ga Yezu, àhi : « Bay geli, maslanə ya ara asəkumoru kur ni ti way ? » ni.

²¹ Piyer àra èpia nan a nahkay ti àhi ana Yezu ahkado : « Ay nan hini timey, Bay geli ? »

²² Yezu àhi : « Tamal nawayay ti mənjàhad duk abivoru ana vad goro ya ananəga ni ti, ma gani gayak mam ? Nak ti dəbabiyu nu cilin. »

²³ Bəza ga mənə geli ndahanə tàra ticia ma ga Yezu ya àdəm na ti, təbu tədəm e kidin gatay bu bay madəbay Yezu nani ti aməmət do. Ay ngay aməmət do ni ti Yezu àdəm ndo. Ma gayan ya àdəm ni ti nahkay hi : « Tamal nawayay ti mənjàhad duk abivoru ana vad goro ya ananəga ni ti, ma gani gayak mam ? Nak ti dəbabiyu nu cilin. »

²⁴ Àbəki zlam nday hini ka wakita ti bay madəbay Yezu nani ; nan əbu agray sedi gani daya. Leli day məsəra sedi gayan ya agray ni ti sedi ge jiri.

²⁵ Yezu àgra zlam ndahanə a kay daya. Tamal təbəki ma gani bəlanə àna bəlanə ka wakita ti, amal wakita gani dal-dal əsəbay. Nətamahay məlanə ga duniya ni dek àhəca ga məbəhadvana.

Tɔwi ga ndam asak ga Yezu Ere ye ti mɔdɔmki ke Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni

Maslaŋa ya ti ɔbɔki Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni ti ɔɔafay slimi gayan a wakita ni bu ndo. Ku tamal nahkay nɔŋgu ni, kwa ka mɔnjɔki gani ndam ga Yezu ɔk tɔsɔra ɔbɔki ti Lɔk bay ya tɔgrakabu tɔwi akaba Pol ni (2 Timote 4.11). Mɔsɔra, bay ya ti ɔbɔki Tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni ti ɔbɔki Ma Mɔweni Sulumani ge Lɔk ni day nan (Lɔk 1.1-4 ; Tɔwi 1.1).

A wakita ge tɔwi ga ndam asak ni bu ni ti Lɔk ɔŋgɔhad zlam ya ɔgravu ka sarta ya Melefit ɔzoya Yezu e melefit va ɔndava ni. ɔŋgɔhad manjɔhad ga ndam ga Yezu ye enjenjɔni ni : manjɔhad gani nani ti ɔɔfiki manjɔhad sulumani ana leli (mazavu gani 2.42-47 ; 4.32-36). ɔŋgɔhad ere ye ti Pol zal asak ga Yezu ɔgray ni ; nahkay ka ya ti mejenjey wakita ga Pol ni ti mɔsɔra mɔlan ya tɔɔmki ma na. Wakita ge tɔwi ga ndam asak ga Yezu ni awɔlkabu Ma Mɔweni Sulumani ni akaba wakita ga ndam asak ga Yezu ya tɔbikioru ana mis ni, ti Wakita Mɔweni ge Melefit ɔk migi wakita bɔlan.

Ka 1.8 ti Yezu ɔhi ana ndam gayan ni : « Akɔgrumkua sedi a Zerɔzalem, ka had Zude, ka had Samari, ku kɔ sliri ga mɔlan a ɔk. » Ma hini ɔɔfiki ana leli ɔhɔmamam Lɔk ɔslamalakabu wakita ni : ka mɔnjɔki gani ɔŋgɔhad zlam ya ɔgravu a Zerɔzalem ni (1-7), mɔk ɔŋgɔhad zlam ya ɔgravu ka had Zude akaba ka had Samari ni (8-12) ; kɔlan gani ɔŋgɔhad zlam ya ɔgravu ka had driŋ-driŋeni ni (13-28).

Lɔk ɔŋgɔhad pakama ndahan ya ndam asak ga Yezu tɔhi ana mis ni (mazavu gani 2.14-36 ; 10.34-43) ; nahkay ɔɔafay ɔhɔmamam mɔhi Ma Mɔweni Sulumani ana mis ni. Lɔk ɔŋgɔhad ma ga vu ga ndam asak ga

Yezu ya tɔɔm kɔ meleher ga ndam ge seriya ni (mazavu gani 4.8-12 ; 7.2-53). Azuhva pakama gani nani ti mɔsɔra zlam ya ti ndam ga Yezu tɔgɔskabu na lala.

A wakita ni bu ɔk Lɔk awayay ɔŋgɔhad zlam kal-kal akaba ere ye ti ɔgravu ni. ɔɔafay slimi ga mɔlan ndahan ya ndam asak ga Yezu tɔru ni, akaba slimi ga ndam ga ŋgumna ya tɔdi ɔhar ana tay eslini ni. Ku ka ya ti ndam ga Yezu tɔcivu ndo nɔŋgu ni ɔŋgɔhad ma gani kal-kal akaba ere ye ti ɔgravu ni (15.1-2).

Lɔk ɔɔm mɔgosay Mɔsuf Njɔlatani koksah (5.1-11 ; 8.9-25). ɔɔafay daliya ya ndam ga Yezu tɔcakay ni (mazavu gani 5.40 ; 7.54-60). Ay ɔɔafay njɔɔa ga Yezu ya ɔniviyu ana ndam ga Yezu ni daya. ɔŋgɔhad tɔwi ga ndam asak ga Yezu ya tɔgray ɔna njɔɔa ga Mɔsuf Njɔlatani ni (mazavu gani 2.1-12 ; 3.1-10). Nahkay mɔsɔra, Yezu ti nan ɔbu ɔna njɔɔa dal-dal, avi njɔɔa ana leli daya.

Yezu ɔɔm Melefit ɔmɔvi Mɔsuf Njɔlatani ana ndam asak gayan

¹ Teyɔfil goro ni, nɔbukki wakita nahan keti. A wakita goro ya ti nɔbukki enjenjɔni ni bu ni ti, nɔŋgɔhaduka tɔwi ga Yezu ya ɔgray na akaba zlam ya ɔcahi ana mis na ɔk. Nɔŋgɔhadukaba ɔk kwa ka mɔnjɔki ge tɔwi gayan

² duk ɔbivu ana vad ya ti Melefit ɔzoru nan agavɔla na. Wudaka Yezu ɔcɔloru agavɔla nahɔma, ɔhia ma ana ndam ya ɔdaba tay a, tigia ndam *asak gayan a ni. ɔhi ana tay ere ye ti nan ɔwayay tɔgray ni, ɔhi ana tay ɔna njɔɔa ga *Mɔsuf Njɔlatani.

³ ɔra ɔcaka daliya, ɔmɔta ti ɔŋgɔzlivu ana tay, ɔgra zlam a gɔgɔri ti tɔsɔ nan ɔna sifa ededɔŋ. A hud ga vad kru kru fadani bu ɔrɔkia ka tay a sak kay, ɔhi ma ana tay ɔki ka *Mɔgur ge Melefit.

⁴ A vad nahan Yezu nan ɔbu ɔzum zlam akaba tay nahɔma, ɔhi ana tay ahkado : « Nɔhia ana kɔli a, Baba goro

amɔvi zlam ana kɔli. Nahkay zla nahɔma, kɔslɔkumaba a Zerɔzalem a ba, jɔgum zlam gani ya ti amɔvi ana kɔli ni.

⁵ Zɛɲ ti àbara mis àna yam a. Lekɔlɔm ti ni vad ɔal kama Melefit *amɔbaray kɔli àna Mɔsuf Njɔlatani. »

Melefit azoru Yezu e melefit vu

⁶ A vad nahanɲ nday tɔbu akaba Yezu ti tihindifiɲa ma, tɔhi ahkado : « Bay geli, kara kagray ti ndam *Izireyel tɔgur mɔlanɲ zlam gatay keti ti nihi hɔya aw ? »

⁷ Àhɛɲgarfɛɲ, àhi ana tay ahkado : « Bay ya ti àfakad vad gani akaba sarta gani ti Baba goro. Lekɔlɔm zla ti Melefit àvi divi ana kɔli ga mɔsɛrani ndo.

⁸ Ay zla ti Melefit amɔbɔkiaya Mɔsuf gayanɲ ke kɔli a, nahkay akɛgrumkua sedi àna njɔda gayanɲ a. Akɛgrumkua a Zerɔzalem, ka had *Zɔde, ka had *Samari, ku kɛ sliri ga mɔlanɲ a dek. »

⁹ Yezu àra àhia ma nana ana tay a nahkay ti, nday tɔbu tamɔnjalanɲ ti, Melefit àzoru nanɲ agavɔla a hudɛ melefit vu, mɛk mɛgudunɲgudunɲ àɲgah nanɲ, tɔpi nanɲ va do.

¹⁰ Yezu àra àslɔka ti nday tɔbu tamɔnjouru agavɔla kekilenɲa. Eslini mis cɔ mɔbakabu azana bɔd-bɔdani tɔrhɛrkia ka tay a,

¹¹ tɔhi ana tay ahkado : « Ndam Gelili, kɛmɔnjumoru agavɔla ti kamam ? Yezu gani kɔpɛma nanɲ a àdoru e melefit vu ti, amanɲa day akada gayanɲ ya ti kɔpɛm nanɲ òru e melefit vu ni. »

Ndam asak ga Yezu tɔdaba mis ga mɔɲguyu a mɔlanɲ ga Zɔdas va

¹² Ka sarta gani nani ti nday ka hɔma ya tɔzalay *Oliviye ni. Hɔma gani nani driɲ driɲ kay akaba Zerɔzalem do, àgray ezewed kru. Nahkay nday nakɛɲ tɔslɔka eslina, tɔɲga a Zerɔzalem a.

¹³ Tòru tinɲa ti tɔcɔloru a ahay gatay ya tanɲhɔdviyu ni vu. Ahay gani nani ti ka ahàr ga ahay nahanɲ. Nday

gani ti ata : Piyer, Zɛɲ, Zek, Andre, Filip, Tumas, Bartelemi, Meciyɔ, Zek wur ga Alfe, Simu nanɲ bɔlanɲ ga ndam ya takadɔvakivu ka had gatay ni, nahanɲ ni ti ni Zɔd wur ge Zek.

¹⁴ Nday dek tɔbu tɔcakalavu kɔlavad akaba wɔl ndahanɲ, akaba Mari mɔɲ ga Yezu akaba bɔza ga mɔɲ ga Yezu. Tɔcakalavu ti ga mahɛɲgalay Melefit.

¹⁵ Àra àgra vad a ɔal ti bɔza ga mɔɲ geli tɔcakalava, tɔgray nday diɲ àna kru kru cɔ. Eslini Piyer ècikaba e kidiɲ gatay ba, àhi ana tay ahkado :

¹⁶⁻¹⁷ « Bɔza ga mmawa, ahaslani Zɔdas nanɲ bɔlanɲ geli Melefit àdaba nanɲ a ga magrakabu tɔwi akaba leli a, ay ti nanɲ gani àdɔfikia divi a ana ndam ya tɔgɔs Yezu na. Àgray nahkay nahɔma, kwa ahaslani Devit àdɔmkia ma ka nanɲ a. Ma gani nani ti àdɔm àna njɔda ga *Mɔsuf Njɔlatani, àbu mɔbɔkiani a Wakita ge Melefit bu. Nahkay ahàr àdɔm ma gani nani si màgravu kwa. »

¹⁸ Ga Zɔdas ya àdɔfiki divi ana mis ni ti àgudara zlam a. Tɔvi siɲgu azuhva nani, mɛk òru àsɔkum vɔdanɲ àna nanɲ. Eslini nanɲ nakɛɲ àdɔd a ma ma, hudɛ gayanɲ ni àtɔzkaba tuh, dindey gayanɲ dek àhɔraya a dala va.

¹⁹ Ndam Zerɔzalem dek tɔra tɔcia zlam gana ya àgravu na ti, tɔzalay vɔdanɲ nani Hakeldama, awayay adɔmvaba àna ma gatay a ti dala ge mimiz.

²⁰ Nahkay Piyer àhi ana tay : « Àbu mɔbɔkiani a wakita ge Limis bu :

“Ti tɔmbrɛɲ ahay gayanɲ, ti maslanɲa ànjɔhadɔvù va ba.” *

« Àbu mɔbɔkiani keti :

“Ti maslanɲa nahanɲ màzay mɔlanɲ gayanɲ ni, màgray tɔwi gayanɲ ni.” †

²¹ « Nihi nahɔma, ahàr àdɔm mɔdumaba maslanɲa nahanɲ a. Maslanɲa nani ti ahàr àdɔm si nanɲ e kidiɲ ga ndam geli ya tɔdɔbay Bay geli Yezu ka ya ti leli mɔbu masawadɔy akaba nanɲ ni,

* 1:20 Limis 69.26. † 1:20 Limis 109.8.

²² ànjəki ka fat ya ti Zeŋ *àbaray Yezu ni duk ànivoru ana vad ya ti Melefit àzaba Yezu e kidin geli ba, àzoru naŋ agavəla ni. Leli ti magrakia sedi ka maŋgaba ga Yezu a, nahkay ahàr àdəm bəlan gatayani məhərkivaya ke leli a. »

²³ Piyer àra àdəma ma nana ti təhəl mis cə, bəlan gani slimi gayan Zəzef, mis təzalay naŋ Barsabas, slimi gayan nahan Zəstəs ; maslaŋa nahan ni ti ni slimi gayan Matiyas.

²⁴ Eslini nday dek təhəŋgalay Melefit, tədəm : « Bay geli, nak kəsəra ere ye ti àniviyu ana mis a məbəruv bu na dek. Nahkay dəfiki maslaŋa ya kədaba naŋ e kidin gatay cəeni hini ba ni ana leli.

²⁵ Maslaŋa ya nak akadaba naŋ a ni ti, emigi zal asak a məlan ga Zədas ni vu ga magray tawi gayan. Zədas ti àsləkaba, àdoru ka məlan gayan nahan zlam gayan. »

²⁶ Təra təhəŋgala Melefit a nahkay ti təgraki ca-ca ka tay ti təsərkaba maslaŋa ya ti Melefit àdəkiba ni, mək àdəki ka Matiyas. Nahkay Matiyas nakəŋ ahurkiviyu ka ndam *asak kru mahar bəlanani ni.

2

Melefit aslribiyu Məsuf Njəlatani ana ndam gayan

¹ Ka fat ga wuməri ge *Peŋtikwet ti ndam ya təkəki ahàr ka Yezu ni təŋgasvu dek ka məlan bəlanani.

² Eslini həya tici daɗay ga zlam àhəndabiyu gwar e melefit bu akada ga aməd ya ti akəzlay kay kay ni. Mək daɗay ni àhəndiyu a ahay ya ti nday təvu manjəhadani ni vu dek.

³ Nday nakəŋ tipi zlam ndahan, zlam gani nday nani tamənjavu akada arəd ga aku ni, tèdevu, tənəhadki bəlan bəlan ka tay dek.

⁴ *Məsuf Njəlatani èsliva a vu vu ana tay a dek. Eslini tənəki ka mazlapani àna ma həma ndahan gərgərani, ku way way do azlapay àna pakama ya ti Məsuf Njəlatani àdəfiki ni.

⁵ Ka sarta gani nani ndam *Zəde ndahan təbu a Zerəzalem, tawayay

magray ere ye ti àbəlafəŋ kə Melefit ni. Nday nani təsləkabiya a kəsə gərgərani ba ka had ga məlan na dek.

⁶ Təra ticia daɗay na ti təŋgasvu ka ahar bəlan. Eslini ku way way do e kidin gatay bu èci zlapay àna ma həma gayan, maslaŋa nahan e kidin ga ndam ga Yezu ni bu azlapay àna naŋ ni. Ere ye ti àgravu ni ti àgria ejep ana tay a dal-dal.

⁷ Tədəm ahkado : « Ere ye ti mici ni agravu ahəmamam ? Nday hini ya ti təzlapay ni nday dek ndam Gelili do aw !

⁸ Ay ti ku way way do e kidin geli bu naŋ àbu eci nday təbu təzlapay àna ma həma gayan ni ti àgravu ahəmamam ?

⁹ E kidin geli bu ahalay ti mis təsləkabiya a kəsə gərgərani ba kay : mis ndahan təsləkabiya a Part a, ndahan e Medi, ndahan e Elam, ndahan keti a Mezopotami, ka had *Zəde, a Kapados, a Poŋ, a Azi,

¹⁰ e Firizi, e Pemfili, e Ezip a, mis ndahan ti ni təsləkabiya ka had Libi gwar e Sireŋ, akaba a Rom a.

¹¹ Mis ndahan e kidin geli bu ndam Zəde, ndahan ti ni tigi ndam Zəde migeni. Ndam Kret akaba ndam Arabi təbu e kidin geli bu daya. Ay ti ku way way do e kidin geli bu eci ere ye ti ndam nday nani təzlapay ni àna ma həma gayan. Nday təbu tədəmki ma ka zlam sulumani ya Melefit àgray ni. »

¹² Nahkay zlam gani àhəliaba ahàr ana tay a, təsər ere ye ti tagray ni do. Nahkay tədəm e kidin gatay bu ahkado : « Ere hini ya agravu ni ti awayay adəmvaba mam ? »

¹³ Mis ndahan ti ni tēyefin kà ma gani, tədəm : « Nday ya ti təzlapay nahkay ni ti zum àkadkaba tay a. »

Pakama ge Piyer ya ahi ana mis ni

¹⁴ Eslini Piyer ècikaba akaba ndam *asak ndahan kru mahar bəlanani na, àhi ma ana mis ya ti təbu eslini ni. Àzlapay kay kay, àdəm : « Lekulum ndam *Zəde akaba lekulum ya ti kanjəhadum a Zerəzalem ni dek, bumi slimi ana ma goro ya nəhi ana

kuli ni : ahàr àdám kicám ere ye ti agravu ni lala.

15 Lekulum kàdámum bi zum àbu akad nday ndani zla tæk, aha ! Nahkay do ; njemdi ambalmbu ya ge mileda mba timey !

16 Nihi ti pakama ga bay mahəngaray pakama ge Melefit Zəwel ya àdám ahaslani ni àbu agravu sawaŋ. Àdám ahkado :

17 “Melefit àdám : Ka sarta ga mandav ga melaŋ wudak nahəma, anəbəkia ya Məsuf goro àki ke mis a dek.

Nahkay bəza gekuli zawalani akaba walani atəhəngri ma goro ana mis ;

dagwá gekuli etipi zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni ;

medewél gekuli day kisim emizidekivu ka tay kay.

18 Iy nahkay, ka sarta gani nani anəbəkia ya Məsuf goro

ka ndam məgru təwi zawalani akaba walana dek,

mək atəhəngri pakama goro ana mis.

19 Eslini anagray zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni kay agavəla akaba ka had :

mis etipi mimiz, aku akaba azək daldal.

20 Fat amasladay va do, emigi ləvəŋ ;

kiyi day emigi ndizeni akada mimiz.

Zlam gani nani amagrava nahəma,

vad ga Bay geli ara wudak.

21 Eslini ti ku way way do àzala slimi ga Bay geli a ti

Melefit amahəngay naŋ.” * »

22 Piyer àhi ana tay keti, àdám : « Ndam *Izireyel, bumi slimi ana ma goro ya ti nəhi ana kuli ni. Lekulum dek kəsəruma, Yezu zal Nazaret ni ti Melefit àdəfiki ana kuli ti àzaba naŋ ga məgri təwi gayaŋ a. Àdəfiki ti àna magray təwi gərgərani kay ya mis tìpi day-day ndo, àvi ana Yezu ni.

23 Maslaŋa gani nani ti zlam àgrakiva akada ge Melefit ya ti àdám ahaslani na, adaba Melefit ti àsəra zlam ya amagravu na dek. Lekulum

kijinuma naŋ a àna məgəsi naŋ ana ndam ya təgəskabu ma ge Melefit do na, ti təkədfəŋ naŋ kà təndal.

24 Ay Yezu àra àməta nahkay ti Melefit àhəngaraba naŋ a, àzaba naŋ a daliya ge kisim ni ba. Melefit àgray nahkay ti məsəra njəda ge kisim ni àhəca ga məgəs Yezu a.

25 Nahkay Devit àdəmkia ma a wakita ba, àdám ahkado :

“Nìpia Bay Melefit goro kəlavad ka ma goro a,

naŋ àbu ka ahar ga daf kà gəvay goro ti nəgəgər ba.

26 Nahkay məbərur goro amər dal-dal,

nidi limis àna məmərani daya.

A vu goro bu dek nəsəra Melefit amara məgru sulum gayaŋ.

27 Bay goro Melefit, nəsəra akəmbərəŋ nu e kisim bu do ;

ti mis gayak *njəlatani ezi ti, akavay divi gani do.

28 Kədəfukia divi ya ti nəŋgət sifa àna naŋ na ;

anəmərvu dal-dal adaba nak kəbu akaba nu.” † »

29 Piyer naŋ àbu adəmoru ma gayaŋ ni nahkay ti àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa, ahàr àdám nəhi ma gani ana kuli vay-vay : bəŋ ga bəŋ geli Devit ti àməta, tìleba naŋ a àndava. Ku kani nəŋgu ni mindivəŋ gayaŋ àbu a kəsa geli bu.

30 Ay Devit ti naŋ bay məhəngri *pakama ge Melefit ana mis. Àsəra Melefit àmbadía, àhi ahkado : “Biliŋ e kidiŋ ga bəza huđ gayak bu aməzum bay gayak.” ‡

31 Nahkay wudaka ere gani agravu ti àsəra : àsəra *Krist *Bay gəđakani ya amara ni aməmət mək aməngaba e kisim ba. Àra àsəra ti àdəmkia ma ke Krist, àdám :

“Melefit àmbərəŋ naŋ e kisim bu ndo, vu gayaŋ èzi ndo daya.” §

32 « Yaw Yezu gani ya ti nəzlapiki ana kuli ni ti Melefit àhəngaraba naŋ e kisim ba. Leli ndahaŋ ni dek magray sedi gani tata.

* 2:21 Zəwel 3.1-5. † 2:28 Mənjay Limis 16.8-11.

‡ 2:30 Mənjay Limis 132.11 ; 2 Semiyel 7.12-13.

§ 2:31 Limis 16.10.

³³ Bənjani Melefit àzoru naŋ agavəla, àfəkad naŋ kà ahar ga daf gayan, mək àvi Məsuf gayan Njəlatani akada gayan ya ti àhi ahaslani ni. *Məsuf Njəlatani gani nani ti Yezu àbəkia ke leli a. Nahkay ere ye ti kipəm akaba kicəm ni ti tawi gayan.

³⁴ Devit ti Melefit àzoru naŋ e melefit vu ndo. Naŋ naŋani àna ahàr gayan àdəm :

“Bay geli Melefit àhi ana bay goro :
Njəhada gwar kà ahar ga daf
goro a, a məlan ga gədakani va.

³⁵ Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kə meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni,
ti kəcəlki ka tay.” *

³⁶ « Nahkay ahàr àdəm lekulum ndam Izireyel dek kəsərum lala zlam gani ge jiri : Yezu gani ya kəkadum naŋ àna *madarfəŋ naŋ kà təndal nahəma, naŋ Bay gədakani ya Melefit àslərbiyu ni, Melefit àdaba naŋ a, ègia Krist a. »

³⁷ Nday nakəŋ tàra ticia ma ge Piyer na ti bəruv àtikaba ana tay a. Eslini tihindifinja kə Piyer a akaba ndam asak ndahan na, tədəm : « Bəza ga mmawa, nihi ti magray ahəmamam ? »

³⁸ Piyer ahəŋgarfəŋ, àhi ana tay ahkado : « Mbatumkaba majalay ahàr gekəli a, ku way way do *təbaray naŋ àna *slimi ga Yezu Krist. Nahkay ti Melefit ambərfəŋa zlam magudarani gekəli ni kə kəli a. Aməvi Məsuf Njəlatani gayan ana kəli daya.

³⁹ Ere gani nani ti Melefit àdəm aməvi ana kəli akaba ana bəza gekəli. Aməvi ana ndam ya təbiyu drin ni daya. Bay Melefit geli aməvi ana mis ya ti amazalakabu tay ni dek. »

⁴⁰ Eslini Piyer àhi ma ndahan gəgərani ana tay kay, awayay ti təgəsiki. Àhi ana tay : « Gəsumkabá ti Melefit mähəŋgay kəli, sləkumkiba ka ndam magudar zlam ye e hini vu na ! »

⁴¹ Eslini mis ndahan kay e kidin gatay bu təgəskabá ma ge Piyer na. Tàra təgəskabá ma gayan na ti ndam

asak ni təbaray tay. Ka fat gani nani mis agray dəbu mahkər təhurkiviya àkiva ka ndam məfəki ahàr ka Yezu na.

Manjəhad ga ndam məfəki ahàr ka Yezu

⁴² Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni dek təbu tici ere ye ti ndam *asak təcahi ana tay ni kəlavad ; təbu təcakalavu ka ahar bəlan, təbu təzumkabu zlam ka ahar bəlan, təbu tahəŋgalay Melefit ka ahar bəlan daya.

⁴³ Ndam asak ni təbu tagray zlam gərgəri kay ya mis tibi day-day ndo ni àna njəda ge Melefit. Nahkay mis ni dek aŋgwaz awər tay.

⁴⁴ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni dek tanjəhad ka ahar bəlan, zlam gatay day dek mebedekabani ka ahar bəlan.

⁴⁵ Təsəkumoru vədan gatay akaba zlam gatay ndahan gərgərani ; tedevu sinŋu gani, ku way way do tədi ka wudəra gayan.

⁴⁶ Kəlavad nday təbu təcakalavu a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni bu ka ahar bəlan. A magam day təbu təzumkabu zlam ka ahar bəlan. Nday təbu təzumkabu zlam nahkay ti àna huɖ bəlan àna məmərani.

⁴⁷ Təbu tazləbay Melefit kəlavad daya. Nahkay ere ye ti tagray ni dek àbəlafəŋ kə mis dek. Eslini Bay geli ahəŋgakivu mis ndahan kəlavad, abəkiviya tay ka ndam məfəki ahàr ndahan ni.

3

Piyer ahəŋgaraba zal dərə

¹ Ga məlafat a vad nahan àna njemdi mahkər nahəma, ata Piyer nday ata Zeŋ təbu takoru a *ahay gədakani ge Melefit ni vu ga mahəŋgalay Melefit, adaba sarta gani ènjia.

² Zal nahan àbu manjəhadani kə gəvay ga ahay gədakani ge Melefit ni, kà mahay ya ti təzalay Mahay Maɖəlani ni. Zal nani ti tiwiewa naŋ dərana, àsawaday koksah. Kəlavad mis təzoru naŋ, tafəkad naŋ eslini ga mahəŋgalafəŋa zlam kə mis ya

* 2:35 Limis 110.1.

təhuriyu a ahay gəɗakani ge Melefit ni vu na.

³ Naŋ nakəŋ àra èpia ata Piyer nday ata Zeŋ a tawayay təhuriyu a ahay gəɗakani ni vu ti, àhəŋgalafəŋa zlam kà tay a.

⁴ Ata Piyer nday ata Zeŋ tàra ticia ma gayan na ti təkəki eri ndekwa ndekwa, mək Piyer àhi ahkado : « Məŋjaləŋ kè leli ! »

⁵ Nahkay zal nakəŋ àmənjaləŋ kà tay lala, adaba àhi ana ahàr ara aŋgətfəŋa zlam kà tay a.

⁶ Ay ti Piyer àhi ahkado : « Siŋgu àfu bi, gru day àfu bi, ay ere ye ti àfu ni ti nəvuk : àna *slimi ga Yezu *Krist zal Nazaret ni ti cikaba, kàsawaday ! »

⁷ Àra àhia ma na nahkay ti àgəs ahar ga ɗaf ga zal ɗàra ni ga mezefteba naŋ a. Piyer àra àgəs ahar gayan na ti asak ga zal ɗàra ni tigia njaŋ-njaŋana huya.

⁸ Nahkay zal ɗàra ni ècikaba cəkwaɗ mək àsawaday. Eslini naŋ nakəŋ àhuriyu a dalaka ga ahay gəɗakani ge Melefit ni vu nday akaba ata Piyer nday ata Zeŋ. Ka ya ti ahuriyu a dalaka ni vu ni ti ahəroru agavəla, azləboru Melefit hihi.

⁹ Ka ya ti naŋ àbu asawaday, azləbay Melefit nahkay ni ti mis ye eslini ni ɗək tìpia naŋ a.

¹⁰ Tàra tìpia naŋ a ti tèsəra naŋ a lala : naŋ zal ya ti ànjəhad kà gəvay ga ahay gəɗakani ge Melefit ni kà mahay ya təzalay Mahay Maɓəlani ni, naŋ ya àhəŋgalafəŋa zlam kè mis a ni. Tàra tèsəra naŋ a, tìpia ere ye ti àgrakivu na ti, àgria ejep ana tay a, àsia aŋgwaz ana tay a dal-dal daya.

Piyer ahi ma ana mis a dalaka ga ahay gəɗakani ge Melefit ni bu

¹¹ Eslini zal nakəŋ àsləkafəŋa kà ata Piyer nday ata Zeŋ a do. Nahkay mis ni ɗək tàcuhwakioru ka tay, tēvelin tay adaba ere ye tìpi ni àgria ejep ana tay a dal-dal. Nday a dalahay ya təzalay Dalahay ga Salomon ni bu.

¹² Piyer àra èpia mis na nahkay ti àhi ma ana tay, àɗəm ahkado : « Ndam *Izireyel, ere ye ti àgravu ni ti kəgrum

ejep gani ti kamam ? Kəmənjumləŋ ana leli nahkay ti kamam ? Kəhumi ana ahàr leli mähəŋgaraba zal hina ti àna njəɗa geli geleni aw ? Tək day ti kəhumi ana ahàr Melefit àhəŋgaraba naŋ a ti adaba leli məɓəlafəŋ kà naŋ palam aw ?

¹³ Melefit ti naŋ Melefit ga Abraham, Melefit ga Izak, Melefit ge Zekup, Melefit ga ata bəŋ geli ɗək. * Naŋ gani àgray ti zal hini mähgaba adaba awayay ti mis tãzləbay Yezu bay məgri tawi ni. Ay lekulum ti kəgəsumi naŋ ana ndam ga ŋumna, mək ka ya ti Pilet awayay afəkad naŋ ni ti kəhumi afəkad naŋ ba.

¹⁴ Lekulum kawayum ti táfəkadi Bay *njəlātani jireni ni ana kuli ndo ; kawayuma ti táfəkadi maslaŋa ya ti àbazl mis ni ana kuli sawaŋ.

¹⁵ Yezu ti naŋ Bay məvi sifa ana mis ni, ay təkad naŋ ti ka mawayay gekuli. Tàra təkada naŋ a ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. Àhəŋgaraba naŋ a ti leli mìpia, magray sedi gani.

¹⁶ Leli ti məfəki ahàr ka Yezu, magray tawi àna slimi gayan, adaba naŋ ti njəɗa àfəŋ. Yezu awayay ti mis tãzləbay naŋ, nahkay àhəŋgaraba zal hina. Lekulum ɗək kəsəruma zal hina, kípama ere ye ti àgrakivu na. Iy, zal hini ègi njalaŋ-njalaŋani kè meleher gekuli ti adaba leli məfəkia ahàr ka Yezu a.

¹⁷ « Bəza ga mmawa, nəsəra ere ye ti kəgrumi ana Yezu lekulum akaba gəɗakani gekuli na kəgrum ti adaba kəsərurum Yezu naŋ way ndo palam.

¹⁸ Ay kwa ahaslani Melefit àhibiya ana ndam mähəŋgaray *pakama gayan na ɗək, ahàr àɗəm *Krist acakay daliya kwa, mək nday day tahi pakama gani ana mis. Pakama ge Melefit nani ya àɗəmki ke Krist ni àgrava ededīŋ a.

¹⁹ Ègia nahkay ti mbatumkaba majalay ahàr gekuli a, ɗəguma afa ge Melefit a. Nahkay ti ambərfəŋa zlam magudarani gekuli ni kè kuli a.

²⁰ Bay geli aməvi sarta ga

* 3:13 Məŋjay Mahərana 3.6, 15.

məpəsabana ana kɔli, aməsləribiyu Yezu *Bay gəɖakani ya amara ni ana kɔli. Yezu ti Melefit àdiaba naŋ ana kɔli a kwa ahaslana.

²¹ Ahàr àɖəm mánjəhad a huɖ melefit bu hayaŋ duk abivoru ana sarta ya ti Melefit amagraya zlam a dek mɔwena ni kwa. Kwa ahaslani Melefit àhibiya pakama gana ana ndam njəlatani ya təhəŋgaray pakama gayaŋ na, nday day təhi pakama gani ana mis.

²² Nahkay kwa ahaslani Mɔwiz àhi ana ndam Izireyel ahkado: “Bay Melefit aməsləribiyu bay mahəŋgaray *pakama gayaŋ nahaŋ ana kɔli akada nu. Bay nani ti amələbu bəlaŋ e kidinŋ ga bəza ga məŋ gekɔli bu. Pakama gayaŋ ya aməhi ana kɔli ni dek ti akəbumi slimi lala.

²³ Maslaŋa ya ti aməbi slimi do ni ti ahàr àɖəm təgaraba naŋ e kidinŋ ga ndam ge Melefit ba, təkad naŋ.” †

²⁴ Ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ni dek təɖəmkibiyu ma ka zlam ya àgravu ka sarta geli na. Ànjəki kwa ke Semiyel, àbivoru ana nday ndahaŋ ya təhəŋgaray pakama ge Melefit ni dek.

²⁵ Pakama ge Melefit ya ndam mahəŋgaray pakama gayaŋ təɖəmbiya, Melefit àɖəm anagray zlam ni ti, àgria zlam gana ana kɔli eɖeɖinŋ a. Lekuləm day ja gekɔli àkibu ka pakama ya ti Melefit *àwəlkabu akaba ga ata bəŋ ga bəŋ gekɔli ni. Melefit àhi ana Abraham ahkado: “Anəgri sulum goro ana jiba gərgərani ga had ni dek. Anəgri ana tay ti àna bəza huɖ gayak.” ‡

²⁶ Bay məgri tɔwi ana Melefit ya Mɔwiz àɖəmkibiyu ma ni ti, Melefit àŋgazliaya naŋ ana kɔli a enjia. Àsləribiyu naŋ ana kɔli ti məgri sulum gayaŋ ana kɔli akaba ti māmbatikaba majalay ahàr magədavani na ana kɔli a dek. »

4

Gəɖakani ga ndam Zude tagrafəŋa seriya kà ata Piyer nday ata Zeŋ a

¹ Ka ya ti ata Piyer ata Zeŋ təbu təzlapi ana mis nahkay ni ti ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba bay ga ndam majəgay *ahay gəɖakani ge Melefit ni akaba ndam *Seduseyeŋ ni tərəkia ka tay a.

² Nday nakəŋ təzumkia bəruv ka ndam *asak ga Yezu cəeni na adaba nday təbu təcahi zlam ana mis, təhi ana tay Yezu àŋgaba e kisim ba, mis taŋgaba e kisim ba tata daya.

³ Eslini təɖəm təgəs ndam asak cəeni ni, təbiyu tay a danŋay vu, adaba məlakarawa əgia, sarta àbi ga magrafəŋa seriya kà tay a bi. Nahkay təgəs tay, təbiyu tay a danŋay ni vu, təndəhadviyu hundum.

⁴ Ay ti mis dal-dal e kidinŋ ge mis ya tici pakama ga ndam asak ni bu təfəkia ahàr ka Yezu a. Nahkay ndam məfəki ahàr ka Yezu ni təsagakivu, nday dekeni təgray mis dəbu zlam.

⁵ Hajəŋ gani zla nahəma, bəbay ga ndam *Zude akaba gəɖakani gatay akaba ndam *məsər Wakita ge Melefit ni təcəkalavu a Zerəzalem.

⁶ E kidinŋ gatay nani bu nahəma, Anna naŋ gəɖakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, Kayif, Zeŋ, Eleksender, akaba ndam ga huɖ ahay ga ndam gəɖakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni dek.

⁷ Nday nakəŋ tàra təcəkalava nahkay nahəma, təhəlbiyu ata Piyer ata Zeŋ kə meleher gatay. Tàra tinjia àna tay a ti nday nakəŋ tihindifiŋa ma kà tay a, təhi ana tay ahkado: « Kəhəŋgarumaba mis a ti àna njəɖa ga way? Way àvi divi gani ana kɔli way? »

⁸ Eslini njəɖa ga *Məsuf Njəlatani əsliva a vu vu ana Piyer a, mək àhəŋgrifəŋ ana tay, àɖəm: « Lekuləm bəbay akaba lekuləm gəɖakani ni,

⁹ kihindəmfiŋa ma kə leli a àki ka zlam sulumani ya məgri ana zal dəra ni, kəɖəmum ahəmamam məhəŋgaraba naŋ a ni mam? »

¹⁰ Tamal kihindəmfiŋa kə leli a

nahkay nahɔma, lekɔlɔm deƙ akaba ndam *Izireyel deƙ sɔrumki : maslaɗa ya aɗgaba, naɗ hi kɛ meleher gekɔli ni ti, mɔhɔɗgaraba naɗ a ti àna *slimi ga Yezu *Krist zal Nazaret, adaba naɗ ti njɔda àfɔɗ. Naɗ gani ti lekɔlɔm kàdarumfɔɗa kà tɔndal a àmɔta, ay ti Melefit àhɔɗgaraba naɗ e kisim ba.

¹¹ Yezu ti Melefit àdɔmkia ma a Wakita gayan ni ba. Ma ge Melefit ya àdɔmki ni ti nihi :

“Akur nahan àbu ti lekɔlɔm ndam mɔlɔm ahay

kàwayum magray tɔwi àna naɗ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na deƙ sawan.” *

¹² « Melefit ahɔɗgay mis ti si àna naɗ kwa ; do ni ti adaba maslaɗa nahan a duniya ba ga mahɔɗgay mis àna naɗ a ndo. »

¹³ Ndam magray seriya ni tàra ticia pakama ga ata Piyer ata Zeɗ na ti, àgria ejep ana tay a, adaba tìpi ti nday mis nahkay, tàcahay zlam ndo daya. Tàsɔra tay a nday ndam ya tàdɔbay Yezu ni.

¹⁴ Ay ti tìpi maslaɗa ya aɗgaba ni naɗ jika kà gɔvay gatay nahɔma, tɔɗgɔt ma ga mɔhɔɗgrifɔɗani ana tay ndo.

¹⁵ Tàsɔr ere ye ti tɔhɔɗgrifɔɗ ana tay ni va do ni ti, tàdɔm tɔhɔliyu tay e mite vu. Tàra tɔhɔlaya tay a ti ndam magray seriya ni tɔzlapay e kidin gatay bu,

¹⁶ tàdɔm ahkado : « Mɔgri mam ana tay mam ? Ndam Zerɔzalem deƙ tàsɔra nday tàgra ere ya mis tìpi day-day ndo ni kɛ eri ge mis a deƙ. Nahkay ɗgay tàgray ndo ni ti mɔdɔm koksah.

¹⁷ Mawayay ti pakama gani òru kama va ba nahɔma, mɔcumfɔɗa tay kà macali slimi ana maslaɗa nana. Ku way way do tɔhi ma gani ba ; tamal tɔhia ana maslaɗa ti amatraɔ tay. »

¹⁸ Tàra tìnɔveriɗa zlapay gatay na ti tɔzalay ata Piyer nday ata Zeɗ, tàlɔgi ana tay, tɔhi ana tay ahkado : « Kàcalumi slimi ana Yezu

ba, kàcahumi zlam ana mis àna *slimi ga Yezu ba daya. »

¹⁹ Eslini ata Piyer ata Zeɗ tɔhɔɗgrifɔɗ ana tay, tàdɔm : « Zlam jireni kɛ meleher ge Melefit ti, mɔgɔsiki ma ana Melefit tɔk mɔgɔsiki ma ana kɔli sawan aw ? Lekɔlɔm lekɔlɔmeni dɔmkaba ma gana.

²⁰ Leli ti mɔsliki mɔmbrɔɗ mɔhi ere ye ti mɔpi akaba mɔci ni ana mis koksah. »

²¹ Ndam magray seriya nakɔɗ tàlɔgi ana tay keti, mɔk tɔmbrɔɗ tay. Nday gani tɔɗgɔt divi ga matraɔ tay ndo, adaba ndam ga kɔsa ni deƙ tɔbu tazlɔbay Melefit azuhva ere ye ti àgravu ni.

²² Maslaɗa ya ti tɔhɔɗgaraba naɗ a, àgri ejep ana mis ni ti vi gayan àtama vi kru kru fadana.

Ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu tahɔɗgalay Melefit

²³ Gɔdákani ga ndam *mɔɗgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gɔdákani ndahan ni tàra tɔmbrɔɗa ata Piyer ata Zeɗ a ti, ata Piyer ata Zeɗ nakɔɗ tɔrɔkioru ka ndam gatay, mɔk tɔɗgɔhadì ma ga ndam ge seriya ya tɔhi ana tay ni deƙ ana tay.

²⁴ Tàra ticia ma gatay na ti ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu ni deƙ ma gatay bɔlan, tɔhɔɗgalay Melefit, tàdɔm ahkado : « Bay geli, bay ya ti àgraya huɔ melefit a, had a, dɔlɔv gɔdákana akaba zlam gatayana deƙ ni ti nak.

²⁵ Nak kàgray ti bɔɗ geli Devit bay mɔgruk tɔwi ni mɔzlapay àna njɔda ga *Mɔsuf Njɔlatani ni. Devit àdɔm : “Ndam ga had gɔrgɔrani tagray zlabay ti kamam ?

Jiba gɔrgɔrani tàdɔgɔzlkì ahàr ka zlam masakani ti kamam ?

²⁶ Bɔbay gɔdákani ga had ni tɔwɔlva ga makadva, bɔbay ndahan ni day tɔcalkava ka ahar bɔlan,

nday deƙeni tawayay takadɔɗva kà Bay geli akaba *Krist Bay gayan ya adaba ni.” †

²⁷ « Nahkay bay *Erot akaba Pons Pilet tɔcalkava eɔdɔɗin a kɔsa hini ba

* 4:11 Limis 118.22. † 4:26 Limis 2.1-2.

akaba ndam ga had ndahan akaba ndam jiba Izireyel a. Tɔcakalavu ti àkivu ka Yezu Bay njelatani ya agruk tɔwi ni, nan Krist Bay ya kàdaba ni.

²⁸ Tàgray nahkay ti tàgra ere ye ti nak kawayay na dek. Kwa ahaslani kèdɔmbiyu àna njɔda gayak ama-gravu.

²⁹ Nihi ti tɔdɔm atatraɔ leli nahɔma, nak Bay geli bi slimi ana pakama gatay ni lala. Vi njɔda ana leli ndam mɔgruk tɔwi ni ga mɔhi pakama gayak ana mis, aɔgwaz àwɔr leli ba.

³⁰ Ngazli njɔda gayak ana mis, hɔngaraba mis a, gray zlam gɔrgɔrani ya mis tipi day-day ndo ni àna slimi ga Yezu Bay njelatani ya agruk tɔwi ni ti.»

³¹ Tàra tɔndeveriɔ mahɔngalay Melefit a ti mɔlan gatay ya tɔcakalavu eslini ni àdaday, Mɔsuf Njelatani àvikivu njɔda ana tay dal-dal, mɔk nday nakɔ tɔdɔmoru ma ge Melefit vay-vay, aɔgwaz àwɔr tay ndo.

Ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu tebedekabu zlam gatay ka ahar bɔlan

³² Ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu ni nday dek akada mis bɔlan, majalay ahàr gatay bɔlan, mɔbɔruv gatay day bɔlan. Nahkay maslaɔa ya ti adɔm zlam gayan ni gayan gayanani ti àbi. Zlam gatay ni dek tèbedekabu ka ahar bɔlan sawan.

³³ Melefit àvi njɔda dal-dal ana ndam *asak ga Yezu ga mɔdɔmoru pakama àki ka Bay geli Yezu, gayan ya àmɔt mɔk àngaba e kisim ba ni. Melefit àgri sulum gayan dal-dal ana tay daya.

³⁴ E kidin ga ndam mɔfɔki ahàr ka Yezu ni bu ni, maslaɔa ya ti arana ahàci nan ti àbi. Adaba ndam ya ti vɔdan gatay tɔbu ahkay do ni ahay gatay tɔbu ni tɔsɔkumoru tay, mɔk tɔhɔlbiyu sinɔu gani,

³⁵ Tàbɔhadà afa ga ndam asak ga Yezu ni. Tàbɔhadà ti ku way way do ere ye ti ahàci nan ni ti tɔdi ga wudɔra gayan.

³⁶ Zal nahan àbu, slimi gani Zɔzef, zal *Levi, tɔwi nan e Sipir. Ndam asak ga Yezu tɔzalay nan Barnabas,

awayay adɔmvaba « Maslaɔa ya avi njɔda ana mis ni. »

³⁷ Zal nani àsɔkumoru vɔdan gayan, mɔk àhɔlbiyu sinɔu gani, àbɔhadà afa ga ndam asak ga Yezu ni.

5

Ata Ananias nday ata Safira

¹ Zal nahan àbu slimi gani Ananias, slimi ga wal gani ti ni Safira. Àsɔkumoru vɔdan gayan, wal gani ni day àwayikia.

² Àra àsɔkumoya ti àdafɔna sinɔu gana wal gayan ni day àgɔsikia, mɔk àhɔlbiyu mɔgɔjani gani, àbɔhadà afa ga ndam *asak ga Yezu ni.

³ Àra àbɔhadà sinɔu na ti Piyer àhi : « Ananias, *Seteni àhurukviyu a mɔbɔruv vu ti kamam ? Kàsɔkadia malfada ana Mɔsuf Njelatana, kadafɔna sinɔu ga vɔdan ya kàsɔkumoru na.

⁴ Vɔdan ya kàsɔkumoru ni ti gayak, sinɔu ya kɔngɔt àna nan ni gayak daya do aw ? Kàjalaki ahàr ka magray zlam nahkay hi ti kamam ? Malfada ya kàsɔkad ni ti kàsɔkadì ana mis hi-hiriken do, kàsɔkadì ti ana Melefit. »

⁵ Ananias nakɔ àra ècia ma ge Piyer na ti àzum mɔdɔdani mɔmɔtani kwiyah-kwiyah. Mis dek ya ticia ere ye ti àgrakivu na ti aɔgwaz àwɔra tay a dal-dal.

⁶ Eslini bɔza dagwa tàzay kisim gani, tàkambah, mɔk tɔru tili.

⁷ Agray njemdi mahkɔr kɔlan gani nahɔma, wal gani àra. Wal ni àsɔr ere ye ti àgrakivu ka zal gayan ni do.

⁸ Piyer àhi ahkado : « Sinɔu ya kɔngɔtum àna vɔdan ni ti nahkay hi ededin aw ? » Wal ni àhɔngrifɔn, àhi : « Iy nahkay gani ededin. »

⁹ Piyer àhi : « Kèdɔmum kɔgosum Mɔsuf ga Bay geli ti ahɔmamam ? Bay slimi, ndam ya ti tili kisim ga zal gayak ni nday tɔbu a mahay bu tahɔraya. Tara tazay kisim gayak, takoru tili daya. »

¹⁰ Piyer àra àhia ma nahkay ti wal ni àzum mɔdɔdani mɔmɔtani kwiyah-kwiyah kè meleher ge Piyer hɔya.

Eslini bəza dagwa ni tãhəraya, tēdi ahàr ana kisim gani mək tázay, tōru tìlifiñiyu kà gəvay ga zal gani ni.

¹¹ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni akaba mis ndahan ya ticia ere ya àgravu na ti nday dek tàgra anɗwaz a dal-dal.

Ndam asak ga Yezu tagray zlam ya mis tìpi day-day ndo ni

¹² Ka sarta nani ti ndam *asak ga Yezu ni tagray zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni kay kè meleher ge mis. Zlam nday nani àdɛfiki njɛda ge Melefit ana mis. Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni dek tǎbu tǎcakalavu ka ahar bəlan a dalaka ga *ahay gəɗakani ge Melefit ni bu kəlavaf. Tǎcakalavu ti a dalahay ya tǎzalay Dalahay ga Salomon ni bu ni.

¹³ Mis ndahan ya tǎfəki ahàr ka Yezu ndo ni tagray anɗwaz ga məhurkiviyani ka tay. Akaba nani dek mis tǎbu tacalfəñ kà ndam məfəki ahàr ka Yezu ni, tǎdɛm nday ndam sulumani.

¹⁴ Kəlavaf mis ndahan tǎsagakivu dal-dal, zawal akaba wál, tǎfəki ahàr ka Bay geli Yezu, tǎhurkiviyu ka ndam məfəki ahàr ndahan ni.

¹⁵ Nahkay mis tǎhəlbīyu ndam gatay ya tǎbesey do ni e mite vu, tǎbəhad ndahan ka slalah, ndahan ka hətav. Tǎdɛm bi ka ya ti Piyer akoru gwar eslini ni ti diksi gayan ni aslǎkakiya ka ndam gatay ndahan ya tǎbesey do na ga mahəngaraba tay a.

¹⁶ Mis dal-dal ga kəsa ndahan ya kə gəvay ga Zeruzalem ni day tǎhəlbīyu ndam gatay ya tǎbesey do ni akaba ya ti seteni tǎniviyu ana tay a ahàr vu, tǎgri daliya ana tay ni. Ndam ya tǎhəlbīyu tay ni dek tǎngaba.

Ndam asak ga Yezu kè meleher ga gəɗakani ga ndam Zude

¹⁷ Nahkay gəɗakani ga ndam *maɗgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam gayan ndahan ndam *Seduseyen ni tizirey ndam *asak ga Yezu ni, tǎzumkia bəruv ka tay a dal-dal, tǎdɛm si tǎgri zlam ana tay kwa.

¹⁸ Eslini tǎgəs ndam asak ga Yezu ni mək tǎbiyu tay a danɗay vu kè eri ge mis dek.

¹⁹ Məlavaf àra ègikia ka tay a ahay ga danɗay ni ba ti, *məslər ge Melefit àzlakaba mahay ga danɗay na dek, àbaya ndam asak ga Yezu na, mək àhi ana tay :

²⁰ « Dəgum a dalaka ga *ahay gəɗakani ge Melefit ni vu, kəhumi pakama ga sifa məweni ni dek ana mis. »

²¹ Nday nakəñ tǎgəsikia ma gayan ya àhi ana tay na. Də ge miledə tōru a dalaka ga ahay gəɗakani ni vu, tǎnjəki ka macahi zlam ana mis.

Nday tǎbu tǎcahi zlam ana mis ti gəɗakani ga ndam *maɗgalabakabu mis akaba Melefit ni tǎnjia ka məlan magray seriya na akaba ndam gayan a. Tàra tǎnjia ti tǎzalakabu gəɗakani ga ndam *Izireyel ga magray seriya. Nahkay tǎsləruru mis ga moru məhəlbīyu ndam asak ga Yezu ya tǎbiyu tay a danɗay vu ni.

²² Nday nakəñ tōru tǎnjua a ahay ga danɗay ni va ti tǎdiviyu ahàr ana tay ndo. Nahkay tǎsləkabiya, tǎngəhad ma gani ana ndam ge seriya ni.

²³ Təhi ana tay ahkado : « Mòru mǎnjua ti mǎdi ahàr ana mahay ga danɗay ni dek məzləkvani lala, ndam majəgay mahay ni dek nday jika jika kà mahay ni. Ay ka ya ti mərə məzləkaba mahay na ti mǎdiviyu ahàr ana maslanə ndo. »

²⁴ Bay ga ndam majəgay ahay gəɗakani ge Melefit ni akaba gəɗakani ga ndam maɗgalabakabu mis akaba Melefit ni tǎra ticia ma na nahkay ti tǎsar ere ye ti tagray ni do. Tǎdɛm ahkado : « Nihi ti mən ga mam àgravu ni mam ? »

²⁵ Nday tǎbu tǎzlapay nahkay ti maslanə nahan ènjiki tay, àhi ana tay ahkado : « Cəm day ! Ndam ya ti kəbumiyu tay a danɗay vu ni tǎbiyu tǎcahi zlam ana mis a dalaka ga ahay gəɗakani ge Melefit ni bu. »

²⁶ Bay ga ndam majəgay ahay ge Melefit ni àra ècia ma na nahkay ti tǎsləka akaba ndam gayan a ga

məgəsbiyu ndam asak ni. Tòru tэгəs tay ti àna njəda do, adaba anğwaz àwərfəna tay kè mis na ; tэдəм : « Bi mis ni etizligi leli àna akur. »

²⁷ Tàra tэгəsbiya tay a ti tábəhad tay kè meleher ga ndam magray seriya ni, mək gəđakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àləgi ana tay,

²⁸ àhi ana tay ahkado : « Məhia ana kəli a kəcahumi zlam ana mis àna slimi ga zal nani ba simiteni ti, ay nihi ti lekələm kəcahumia ma na ana ndam Zeruzalem a dek. Nahkay ti kawayum mis tэдəм məkəđ naŋ ti leli zla do aw ! »

²⁹ Eslini Piyer akaba ndam asak ndahaŋ ni təhəŋgarfəŋ, tэдəм : « Ahər àđəm ticiiki ma ana Melefit mətama ya ticiiki ma ana mis na.

³⁰ Melefit ga ata bəŋ ga bəŋ geli ni àhəŋgaraba Yezu e kisim ba, naŋ ya ti lekələm kəkəđum naŋ àna *madarfəŋ naŋ kə təndal ni.

³¹ Àra àhəŋgaraba naŋ a ti àzoru naŋ agavəla, àfəkəđ naŋ kə ahar ga đaf gayaŋ ka məlaŋ ga gəđakani ni. Melefit àgray ti Yezu nakəŋ miği Bay ge mis dek akaba Bay mahəŋgay mis dek. Awayay ti ndam Izireyel təmbətkaba majalay ahər gatay a ti məmbərfəna zlam magudarani gatay na kə tay azuhva Yezu a.

³² Leli məsəra zlam gani nday nani àgrava edəđiŋ a, magray sedi gani tata. *Məsuf Njəlatani agray sedi gani daya, Melefit àvia Məsuf gani nana ana ndam ya tэгəsiki ma na. »

³³ Ndam magray seriya ni tàra ticia ma ga ndam asak ga Yezu na ti, təzumkia bəruv ka tay a dal-dal, tawayay mabazl tay.

³⁴ Ay ti zal Feriziyəŋ nahaŋ àvu e kidiŋ gatay bu slimi gani Gemeliyel, naŋ bay məsər Wakita ge Melefit. Mis dek tэгəs ma gayaŋ. Eslini naŋ nakəŋ ècikaba jik e kidiŋ ga ndam magray seriya ni ba, àđəm təhəliyu ndam asak ni e mite vu day.

³⁵ Tàra təhəliya tay a ti naŋ nakəŋ àhi ana ndam magray seriya ni ahkado : « Ndam Izireyel, đəgəzlumki

ahər lala ka zlam ya ti mara məgrumi ana ndam nday nani ni.

³⁶ Nəđəm nahkay ti adaba àpəsa vi a bal Tewdas àhəraya àđəm naŋ gəđakani. Nahkay mis àgray diŋ diŋ fəđ tədəba naŋ a. Ay tàra təkəđ naŋ a ti ndam gayaŋ ya tədəbay naŋ ni dek tèdeva, pakama gani àndav nahkay.

³⁷ Kələŋ gayaŋ ka sarta ga macal mis nahəma, Zədas zal Gelili ni àhəraya, àhəla mis a dal-dal tədəba naŋ a. Naŋ day tàra təkəđ naŋ a ti ndam ya tədəbay naŋ ni dek tèdeva.

³⁸ Nihi ti nəhi ana kəli nahəma, kідəmi slimi ana ndam nday nani va ba, mbrəŋum tay təsləka. Tigi ti ere ye ti tawayay ni akaba tagray ni təwi ge mis hihirikeni nahəma, emebesvu ka ahər gayaŋ.

³⁹ Ay tigi ti təwi ni təwi ge Melefit nahəma, ekisləmki mebeskabana koksah. Kətəkarum mebeskabana ba, do ni ti bi akəkəđumfəŋva ti kə Melefit. »

Àra àhia ana tay a nahkay ti nday nakəŋ tэгəskabá pakama gayaŋ na.

⁴⁰ Nahkay təzaliyu ndam asak ni a ahay vu keti, təzləđ tay mək tələgi ana tay, təhi ana tay ahkado : « Kəcalumi slimi ana Yezu va ba. » Kələŋ gani təmbəŋ tay, ti təsləka.

⁴¹ Nahkay ndam asak nakəŋ təsləka àna məmərana. Tədəм Melefit àvi divi gani ana tay ti təcakay daliya azuhva slimi ga Yezu ti adafaki ti nday təbələfəna kə Melefit a.

⁴² Nahkay kəlavəđ nday nakəŋ təbu təcəhi zlam ana mis a dalaka ga ahay gəđakani ge Melefit ni bu akaba a ahay ge mis bu. Təhi *Ma Məweni Sulumani ana mis, tэдəм Krist *Bay gəđakani ya amara ni ti Yezu.

6

Tədaba mis adəskəla ga məjənaki ndam asak ga Yezu a

¹ Nahkay ndam məđəbay divi ga Yezu təsəgakivu. Ka sarta gani nani ti nday ya ti tэдəм ma Gres ni ticivu akaba nday ya ti tэдəм ma *Hebri ni do. Ndam ya tэдəм ma Gres ni tэдəм ka ya ti kəlavəđ tidi zlam ana

wál madakway ni ti tàmənjələŋ ka wál madakway gatay do.

² Ndam *asak ga Yezu kru mahar cəeni ni tàra ticia ma gatay na ti təzalakabu ndam maɗəbay divi ga Yezu ni ɗək, mək təhi ana tay ahkado : « Tamal leli ndam asak ni məmbrəŋa mədəm ma ge Melefit a, midi zlam ana mis ti, àbəlay do.

³ Nihi nahəma, bəza ga mənɔ geli ni, dumaba zawal adəskəla e kidin gekəli ba. Ahàr àdəm nday nani ti mis təsəra tay a nday mis sulumani, *Məsuf ge Melefit àniviyu ana tay dal-dal, təsəra majalay ahàr sulumana. Akədumaba tay a nahəma, aməvi tɔwi ge midi zlam ana mis ana tay.

⁴ Nahkay leli ti ni amazay sarta geli ɗək ga mahəŋgalay Melefit akaba ga məhi ma gayan ana mis. »

⁵ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ni tàra ticia ma gatay na ti təgəskabá. Nahkay tədaba Etiyən a ; naŋ àfəkia ahàr ka Yezu a dal-dal akaba *Məsuf Njəlatani àniviyu dal-dal daya. Tədaba Filip, Prokwar, Nikanor, Timon, Parmenas akaba Nikolas a. Nikolas ti tɔwi naŋ a Antiyos ; ègi zal Zude migeni.

⁶ Tədaba tay a nahəma, təhəlbiyu tay afa ga ndam asak ni. Ndam asak ni təhəŋgali Melefit ana tay, mək təbəki *ahar ka tay ti Melefit mǎgri sulum gayan ana tay.

⁷ Ka sarta nani mis kay təgəskabá pakama ge Melefit ya àdəmki ka Yezu na, nahkay ndam Zeruzalem ya tadəbay divi ga Yezu ni təsagakiva dal-dal. Ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni dal-dal təgəskabá ga məfəki ahàr ka Yezu a daya.

Gədəkani ga ndam Zude təgəs Etiyən

⁸ Etiyən ti Melefit àgria sulum gayan a, àvia njəda dal-dal. Nahkay agray ere ye ti mis tɔpi ɗay-ɗay ndo ni àna njəda dal-dal, agri ejep ana mis.

⁹ Etiyən naŋ àbu agray nahkay ti mis ndahaŋ təcələn ma. Nday gani nani ti ndam ga ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ya təzalay « Ahay ga ndam ya təhəlaya tay e evidi ba ni. » Nday gani ndam ga kəsa

Sireŋ akaba ga kəsa Eleksendri akaba ndam ga had Silisi akaba ga had Azi : təbu tagray gejewi akaba Etiyən.

¹⁰ Təbu tagray gejewi ti Etiyən àwəlkia tay ka ma adaba àtama tay àna majalay ahàr sulumani ya *Məsuf Njəlatani àvi na.

¹¹ Àra àwəlkia tay ka ma ti nday nakəŋ təsəkum mis ndahaŋ ti tədəm : « Leli mɔcifiŋa naŋ àbu endivi Məwiz akaba endivi Melefit. »

¹² Nahkay ndam ezir ge Etiyən nakəŋ təbikivu estena ana ndam Zeruzalem akaba gədəkani gatay akaba ndam *məsar Wakita ge Melefit ni mək tədəgaki ke Etiyən nakəŋ cip, təzoru naŋ kə meleher ga gədəkani ya tagray seriya ni.

¹³ Təhəl ndam ndahaŋ ga masəkadki malfada daya. Ndam malfada ni tədəm ahkado : « Maslaŋa hini ti naŋ àbu adəmki ma magədavani ka *ahay njəlatani ge Melefit ni akaba ke *Divi gayan ya Məwiz àbəki ni, àmbrəŋ do.

¹⁴ Leli mɔcifiŋa àdəm ahkado Yezu zal Nazaret ni ara embedkaba ahay gədəkani ge Melefit na, ara ambatkaba Divi ya Məwiz àdəfiki ana leli na daya. »

¹⁵ Eslini ndam ya təvu manjəhadani a ahay ge seriya ni bu ni ɗək tamənjələn ke Etiyən nakəŋ ndekwa ndekwa. Tɔpi ti meleher gayan ni ègia akada meleher ga *məslər ge Melefit a.

7

Pakama ge Etiyən ya àdəm kə meleher ga ndam magrafəŋa seriya ni

¹ Eslini gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni èhindifiŋa ma kə Etiyən a, àhi ahkado : « Ma ya ti mis tədəmkuk ni ti jiri ededin aw ? »

² Etiyən nakəŋ àhəŋgarfəŋ, àdəm : « Ata baba akaba bəza ga mmawa goro ni, bumu slimi day. Melefit naŋ ya ti leli ɗək məbu mazləbay ni àŋgazlivu ana bəŋ ga bəŋ geli Abraham. Àŋgazlivu ti ka ya ti naŋ ka

had Mezopotami, òru ànjèhad ka had Haran fañ ndo ni.

³ Àhi: “Mbər̀bu had gayak akaba ndam gayak, ru ka had ya ti anə̀də̀fukki ni.” *

⁴ Nahkay Abraham nakə̀n àslə̀ka ka had ga ndam Selde a, òru ànjèhad ka had Haran. Bə̀n ga Abraham àmət eslini. Bə̀nani àra àmə̀ta ti Melefit àhi ana Abraham mās̀lə̀ka a Haran a, m̀ara m̀anjèhad ka had hini ya lek̀l̀am kək̀umki ni.

⁵ Abraham àra ènjia ka had hina ti Melefit àsi had ndo. Ku m̀alan g̀uzit ga micikiani tekeđi àsi ndo. Ku nahkay nə̀ngu ni, àhi: “Anə̀vuk had ni dek, kəm̀ə̀ta day had ni emigi ga bə̀za huđ gayak.” † Ay ka ya ti Melefit àhi manani ana Abraham ni ti, Abraham èwi wur fañ ndo.

⁶ Pakama ge Melefit ya àhi ni nañ hi, àhi: “Bə̀za huđ gayak atoru tanjèhad ka had ge mis ndahan; etinjə̀a eslina ti etigi evidi, atə̀gri daliya ana tay vi diñ diñ fađ.

⁷ Ay ti anatrađ ndam ya ti bə̀za huđ gayak atə̀gri evidi ana tay ni. Kə̀lən gani bə̀za huđ gayak ni ataslə̀ka ka had nana, mək atazlə̀bay nu ka m̀alan hini.” ‡

⁸ Melefit àra àhia pakama na ana Abraham a nahkay nahə̀ma, àwə̀lkabu pakama gayan akaba ga Abraham àna *mekeley kə̀di. Abraham àra èwia Izak a, wur ni àgra vad a azlalahkər nahə̀ma èkeli kə̀di. Nahkay day Izak àra èweya Zekə̀p a ti èkeli kə̀di. Zekə̀p day àra èweya ata bə̀n ga jiba geli kru mahar cə̀eni na ti èkeli kə̀di ana tay.

⁹ « Kə̀lən gani ata bə̀n ga jiba geli ni tàgrafə̀nə̀ solu kà wur ga mən gatay Zə̀zef a. Nahkay təsəkumioru nañ ana ndam ndahan, mək ndam nday nani tòru àna nañ ka had Ezip. Ay ti Melefit nañ àbu akaba nañ;

¹⁰ àzaba nañ a huđ ga daliya gayan ya àgray ni ba dek. Melefit àvia majalay ahàr sulumana daya, nahkay ti ègia awə̀lawa ga *Faron bay ge Ezip

na. Nahkay bay Faron nakə̀n àfiyu nañ bay mə̀gur had gayan ni dek akaba huđ ahay gayan ni dek.

¹¹ Eslini lə̀wir àdaya ka had Ezip a dek akaba ka had Kanan a. Lə̀wir àra àdaya nahkay ti, mis tàgra daliya dal-dal; ata bə̀n ga jiba geli ya ka had Kanan ni tən̄gət zlam mə̀zumani va do.

¹² Zekə̀p àra ècia *alkama àbu ka had Ezip nahə̀ma, àslə̀roru bə̀za gayan ata bə̀n ga bə̀n geli ga məsəkumbiyu alkama.

¹³ Ka ya ti àslə̀roru tay ye cə̀ nahə̀ma, Zə̀zef àdə̀fi vu gayan ana bə̀za ga mənani ni. Nahkay Faron àra àsə̀ra jiba ge Zə̀zef a.

¹⁴ Eslini Zə̀zef àslə̀roru mis ti tətibiya bə̀nani Zekə̀p akaba ndam gayan a. Nday dèkeni kru kru adə̀skə̀la mahar zlam.

¹⁵ Nahkay Zekə̀p nakə̀n òru ka had Ezip mək àmət eslini. Ata bə̀n ga jiba geli day təmət eslini.

¹⁶ Tàra təmə̀ta ti tə̀hə̀lbiyu kisim gatay e Sihem mək tətbiyu e mindiviñ ga Abraham ni vu. Mindiviñ nani ti Abraham asəkumfə̀nə̀ kà bə̀za ga Hamor e Sihem àna gru a.

¹⁷ « Yaw sarta ya Melefit agray ere ye ti àhi ana Abraham amagray ni enjia wudak nahə̀ma, ndam *Izireyel ni təsagakiva, tigia nday kay ka had Ezip a.

¹⁸ Ka sarta gani nani ti tətbiya bay nahan ka had Ezip a. Bay nani ti àsər Zə̀zef ndo. §

¹⁹ Nahkay nañ nakə̀n àgosay ata bə̀n ga bə̀n geli, àgria daliya ana tay a, àhi ana tay si taboru bə̀za gatay ya ka ahar ni təmət.

²⁰ Ka sarta gani nani tìweya Mə̀wiz a, nañ ti Melefit àwaya nañ a dal-dal. Ànjèhad kiya mahkər a magam afa ga ata bə̀nani.

²¹ Kə̀lən gani tizligoru nañ. Tàra tizligoya nañ a ti wur dahalay wur ga Faron bay ga had Ezip àdi ahàr mək àzay nañ, àgal nañ akada wur ga huđ gayan.

* 7:3 Mə̀njəkiani 12.1. † 7:5 Mə̀njəkiani 17.8; 48.4. ‡ 7:7 Mə̀njay Mə̀njəkiani 15.13-14; Mahə̀rana 3.12. § 7:18 Mə̀njay Mahə̀rana 1.8.

22 Nahkay ti tɔcahi mɔsɔr zlam ga ndam Ezip ni dɛk. Pakama gayan ya adɛm ni dɛk mis tɔgɛskabu, tɔwi gayan ya agray ni day ɔbɔlafɛn kɛ mis.

23 « Ɔra ɔgra vi a kru kru fad nahɛma, ɔdɛm : “Nakoru nɛmɛnɔjiyu bɛza ga mmawa goro ndam Izireyel kwa.”

24 Ɔra ɛnɔia ti ɛpi zal Ezip nahan agri daliya ɔna zal Izireyel. Eslini nan nakɛn ɛmbikivu ka maslanɔ ya ti tɔgri daliya ni mɛk ɔkad zal Ezip ni ka duwa gani.

25 Ɔgray nahkay ti awayay ti adɛfiki ana bɛza ga mɛnɔni ni ti tɔsɔr Melefit amahɛngay tay ti ɔna nan, ay ti nday gani tɔsɔriki ndo.

26 Hajɛn gani nahɛma, Mɔwiz nakɛn ɔdi ahɔr ana ndam Izireyel ndahan cɔ, tɔbu takadvu ; nan nakɛn awayay anɔalabakabu tay. Ɔhi ana tay : “Ndam goro ni, lekɔlɛm kɔ mɛn gɛkɔli ti, kihirɛmvu ti kamam ?”

27 Ay nan ya ti agri daliya ana nan nahan ni ɔhi ana Mɔwiz ahkado : “Way ɔfiyu kur bay magrafɛnɔ seriya kɛ leli a way ?”

28 Kawayay kɛkad nu akada ya kɛkad zal Ezip nahan eweni ni aw ?” *

29 Mɔwiz ɔra ɛcia ma nana nahɛma, ɔcuhway ka had Ezip, ɔru ka had Madiyan, ɔnjɔhad eslini. Nan ɔbu eslini, ɔra ɔda wal a ti, ɛwifinɔ bɛza zawalana cɔ.

30 « Ɔra ɔgra vi kru kru fad ka ahɔr gana nahɛma, ɔru a hud gili vu kɔ hɛma *Sinayi. Eslini ti *mɛslɛr ge Melefit ɔngazlivu a hud ga aku ya agɛs mɛngɛhaf ni bu. †

31 Mɔwiz nakɛn ɔra ɛpia ti ɔgria ejep a, nahkay awayay ahɛdɔkfɛnɔru ti mɔpi lala. Nan ɔbu ahɛdɔkfɛnɔru ti ɛci dɛngu ga Bay geli, ahi ahkado

32 “Nu ti Melefit ga ata buk Abraham, Izak akaba Zekɔr.” ‡ Mɔwiz ɔra ɛcia ma na ti anɔwaz ɔwɛra nan a daldal, ɔgɛgɛra, mamɛnɔjalɛnɔni nakɛn tekedɛ ɛsliki ndo hɔya.

33 Eslini Bay geli ɔhi ma keti, ɔhi ahkado : “Hɔlaba kimaka gayak a asak ba, adaba mɛlanɔ ya kɔcikovu ni ti mɛlanɔ *njɔlatani.

34 Nɔpia lala ahɛmamam tɔgri daliya ana ndam goro ka had Ezip na, nɔcia tuway gatay a : nahkay nara ti ga mahɛngaya tay a. Nihi nak ti ru, nɛslɛroru kur ka had Ezip.” §

35 « Mɔwiz ti nan ya ti ndam Izireyel tawayay nan ndo, tɔhi ahkado : “Way ɔfiyu kur bay magrafɛnɔ seriya kɛ leli a way ?” * ni. Ay nan ti Melefit ɔslɛrikaboru nan ana tay ti mɔgi bay gatay, mɔgi bay mɛhɛlaba tay e evidi ba daya. Melefit ɔslɛrikaboru Mɔwiz ana tay nahkay ti, ɔhi ma gani ti mɛslɛr ge Melefit ya ɔngazlivu a hud ga mɛngɛhaf ni bu ni.

36 Bay ya ti ɔhɛlaba ndam Izireyel ka had Ezip a ni ti nani Mɔwiz. Ɔhɛlaba tay a ti ɔna magray zlam magray ejep ya mis tɔpi day-day ndo ni kay : ɔgray ka had Ezip, kɔ Daluv Ndizeni, akaba ka ya ti nday a hud gili bu vi kru kru fadani ni.

37 Bay ya ti ɔhi ana ndam Izireyel : “Melefit amɛslɛribiyu wur ga mɛn gɛkɔli nahan ana kɔli ga mahɛngaray pakama ge Melefit akada goro ni” † ti Mɔwiz gani.

38 Ka ya ti ndam Izireyel tɔcɔkalavu a hud gili bu ni ti, bay ya ti ɛci ma ga mɛslɛr ge Melefit kɔ hɛma Sinayi mɛk ɔhɛngri ana ata bɛn geli ni ti Mɔwiz gani. Bay ya ti Melefit ɔhi pakama ya avi sifa ana mis ga mɛhɛngriani ana leli ni ti nan gani.

39 Ay ti ata bɛn geli ni tɔciiki ma ndo, tawayay madɔbay nan ndo. A majalay ahɔr gatay bu ni ti taway mɛngona e Ezip a.

40 Tɔhi ana *Aron ahkado : “Gri-aya melefit ndahan ana leli ga mɛdi kama ana leli a, adaba Mɔwiz nan ya ɔhɛlababiya leli ka had Ezip a ni ti, mɛsɛr ere ye ti ɔgrakivu ni do.” ‡

41 Nahkay nday nakɛn tɔvɔdaya

* 7:28 Mahɛrana 2.14. † 7:30 Mɛnɔjɔ Mahɛrana 3.2. ‡ 7:32 Mahɛrana 3.6. § 7:34 Mahɛrana 3.5, 7, 8, 10. * 7:35 Mahɛrana 2.14. † 7:37 Mimbiki 18.15. ‡ 7:40 Mahɛrana 32.1, 23.

wur sla mək tìsliŋi zlam ana wur sla ni, ègia pəra gatay a. Təgri wuməri àna məmərani ana zlam ya nday ndayani tèvədaya àna ahar gatay a ni.

⁴² Təgra nahkay ti Melefit day àmbrəŋ tay ti tēgri pəra ana zlam ya ti a huɗ melefit bu ni. Ma gani hini àbu məbəkiani a wakita ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit bu nahkay hi :

“Ndam Izireyel, ka ya ti lekulum kəbum a huɗ gili bu vi kru kru faɗ ni ti, kislɪŋumi zlam akaba kəgrumi sədaga ti, ana nu aw ?

⁴³ Aha, ana nu do ! Ahay miviceni ya kəsawadum àna naŋ ni ti ahay ga Molok, Š do ni ti goro do.

Kəsawaduma àna pəra gekuli Refeŋ * ya tēzavu ata boŋgur na daya. Pəra nday nani ti kəgrumaya ga məhəŋgrioru ahàr ana haɗ ana tay a.

Gekuli ya kəgrum nahkay ni ti anagaroru kuli drin kama ga Babilon.” †

⁴⁴ « Ka ya ti ata bəŋ ga bəŋ geli təbu a huɗ gili bu ni ti tēsawada àna zlam ge mivicey ahay ge Melefit àna naŋ a. Mazavu ga ahay gani nani ti Melefit àɗəfikia ana Məwiz a mək àhi māgraya akada gayan ya èpi na.

⁴⁵ Ahay gani nani ti ata bəŋ ga bəŋ geli təmbribu ana bəza gatay ; bəza gatay ni day tàra àna naŋ ka haɗ hina, Zezəwi àdi kama ana tay. Tàra tɪnjia ti Melefit àgariaba ndam ga haɗ hina ana tay a, mək nday nakəŋ tənjàhad. Nahkay nday təbu àna ahay ge Melefit *miviceni ni duk àbivoru ana sarta ge Devit.

⁴⁶ Devit ti Melefit àwaya naŋ a dal-dal, nahkay èhindifiŋa divi kè Melefit ga maslamali mələŋ *njəlatani ana bəza huɗ ge Zekup a.

⁴⁷ Ay maslaŋa ya ti àra àləm ahay ge Melefit ni ti Salomon.

⁴⁸ Ku tamal àləma nahkay nəŋgu ni, Bay Melefit agavəla drin, ànjəhadvù a

ahay ya mis tələmi ni bu do. Nahkay zla nahəma maslaŋa nahaŋ àbu, àhəŋgaray pakama ge Melefit, àɗəm :

⁴⁹ “Bay Melefit àɗəm : Mələŋ manjàhad goro ti huɗ melefit, mələŋ məbəki asak goro ti ni haɗ.

Ahay weley lekulum kislumki mələmuana ana nu a ni weley ?

Mələŋ goro ya ananjəhad, nəpəsaba ni ti weley ?

⁵⁰ Bay ya àgraya zlam nana ɗək ni ti nu nuani àna ahar goro do aw ?” ‡ »

⁵¹ Etiyeŋ àhi ana tay keti : « Lekulum ti kicam slimi do eɗeɗin ! Lekulum ti məbəruf gekuli magədavani, slimi gekuli məzləkvani ; lekulum akada ndam ya təkeli kədi ana tay ndo ni ! Lekulum akada ga ata bəŋ ga bəŋ gekuli ni, kekileŋa kəgəsumkabu pakama ga *Məsuf Njəlatani ni do !

⁵² Bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ya ti ata bəŋ ga bəŋ gekuli təgri daliya ndo ni ti weley ? Nday gani təbazla ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ya təɗəm Bay ge Jiri amara ni. Bay ge Jiri nakəŋ àra ènjia ti kəsəkumoya naŋ a mək kəkaduma naŋ a.

⁵³ Lekulum ti məslər ge Melefit təɗəfikia *Divi ge Melefit na ana kuli a, ay ti kəbumi slimi ana Divi gani do. »

Takad Etiyeŋ àna mizligi naŋ àna akur

⁵⁴ Ndam magray seriya ni tàra ticia ma ge Etiyeŋ na ti təzumki bəruf dal-dal, təhəpəɗ ahar tasl tasl.

⁵⁵ Ay Etiyeŋ ti *Məsuf Njəlatani èsliva a vu va dal-dal, àmənjouru e melefit vu, èpi mələŋ masladani ge Melefit akaba Yezu naŋ jika kà ahar ga ɗaf ge Melefit.

⁵⁶ Àra èpia ti àɗəm ahkado : « Cəm day, nəbu nipi huɗ melefit məzləkvabana, nipi *Wur ge Mis naŋ jika kà ahar ga ɗaf ge Melefit daya. »

Š 7:43 Molok ti melefit ga ndam Kanaŋ ya ndam Izireyel təhəŋgrioru ahàr a haɗ ahaslani ni. * 7:43 Refeŋ ti melefit ga ndam Siri ya ndam Izireyel təhəŋgrioru ahàr a haɗ ahaslani ni. † 7:43 Amos 5.25-27. ‡ 7:50 Izayi 66.1-2.

⁵⁷ Ge Etiyen ya nan ɔbu azlapay nahkay ni ti nday nakɛn tɛzlah kay kay, tɛbɔviyu ahar e slimi vu der der, mɛk nday dɛk tɛdɛgaki ka ahar bɛlan,

⁵⁸ tɛgɛs nan, tɛzaba nan a kɛsa ba cak. Tɛra tɛslɛkafɛnɔ ɔna nan kɛ kɛsa na nahkay ti tawayay tizligi nan ɔna akur ga makad nan. Ndam sedi ya tici pakama gayan ni tɛhɛlkaba mɛgudi gatay na, tɛbɛhadfɛn kɛ wur dagwa nahan slimi gani Sol ti mɛjɛgaki. Mɛk tizligi Etiyen nakɛn.

⁵⁹ Ka ya ti tizligi Etiyen ni ti Etiyen ɔhɛngalay Yezu, ɔdɛm : « Bay goro Yezu, za sifa goro a. »

⁶⁰ Kɛlɛn gani ɔbɛhad miridim grik, ɔzlah kay kay, ɔdɛm : « Bay goro, kɛwɛl tay ɔna seriya ɔki ka zlam magudarani hini ya tɛgru ni ba. » ɔra ɔdɛma ma na nahkay ti ɔmɛt hɛya.

8

¹ Tɛkad Etiyen ti, Sol ɔwaya daya.

Tɛgri daliya ana ndam mɛfɛki ahɛr ka Yezu

Ka fat gani nani ti tɛnjɛki ka mɛgri daliya dal-dal ana ndam mɛfɛki ahɛr ka Yezu ya a Zerɛzalem ni hɛya. Ndam mɛfɛki ahɛr ka Yezu ni dɛk tɛdevu tɔru a kɛsa ciɛ-ciɛbeni vu ka had *Zɛde akaba ka had Samari. Nday ya tɛslɛka ndo ni ti si ndam *asak ga Yezu cilin.

² Ndam ndahan ya ti tɛhɛngrioru ahɛr a had ana Melefit ni tili Etiyen, tɛtɔwi nan dal-dal.

³ Sol ti ɔgria daliya dal-dal ana ndam mɛfɛki ahɛr ka Yezu a ; ɔsawadɛy kɛ mahay kɛ mahay, ɔgɛs zawal akaba wɛl, ɔbiyu tay a danɛay vu.

⁴ Nday ya ti tɛdevu ni tɛdɛmoru *Ma Mɛweni Sulumani kɛ kɛsa kɛ kɛsa.

Tɔwi ge Filip ya ɔgray a Samari ni

⁵ Ka sarta gani nani Filip ɔru a kɛsa gɛdɛkani vu ka had Samari, ɔhioru ma ge *Krist ana mis ye eslini ni.

⁶ Nday nani dɛk ma gatay bɛlan, tɛbi slimi lala ana ma ge Filip ya ɔhi ana tay ni, ɔdɛba ticia pakama gayan a, tɛpia zlam ya ti ɔgray, mis tɛpi dɛy-dɛy ndo na daya.

⁷ ɔna zlam nday nani ya ɔgray ni ti seteni tɛslɛkiaba ana mis a dal-dal, tɛzlah kay kay. Ndam dɛra akaba ndam jɛgwer tɛgia sɛnduɛ-sɛnduɛana daya.

⁸ Eslini ndam ga kɛsa nani tɛmɛrva dal-dal.

⁹ Maslanɔ nahan ɔbu a kɛsa nani bu, slimi gayan Simu, nan zal maharam, agri ejep ana ndam ga had *Samari dɛk. ɔzay ahɛr gayan awayay mis dɛk tɛdɛm nan gɛdɛkani.

¹⁰ Mis ni dɛk, ku bɛza, ku mis gɛdɛkani ticiiki ma. Tɛdɛm : « Maslanɔ hini ti njɛda ge Melefit ɔfɛn. Njɛda gani nani ti tɛdɛm “Gɛdɛkani.” »

¹¹ Mis ni ticiiki ma dal-dal, ɔdɛba ɔpɛsa nan ɔbu agri ejep ana tay ɔna maharam gayan ni.

¹² Ay ka ya ti Filip ɔhia *Ma Mɛweni Sulumani ɔki ka *Mɛgur ge Melefit akaba ka Yezu Krist ana tay a nahɛma, zawal akaba wɛl ni tɛgɛskabɛ ma ge Filip na, mɛk *tɛbaray tay.

¹³ Simu nakɛn tekeɛ ɔgɛskabɛ ma gana, tɛbara nan a. Kɛlɛn gani ɔnjɛhad akaba Filip. Eslini Filip nan ɔbu agray zlam gɛdɛkani gɛdɛkani ya mis tɛpi dɛy-dɛy ndo ni. Simu nakɛn ɔra ɛpia ti ɔgria ejep a dal-dal.

¹⁴ Ndam asak ga Yezu ya a Zerɛzalem ni tɛra ticia ndam *Samari tɛgɛskabɛ ma ge Melefit a ti, tɛslɛribiyu ata Piyer nday ata Zɛn ana ndam Samari ni.

¹⁵ Ata Piyer nday ata Zɛn tɛra tinɛja ti tɛhɛngalay Melefit ti mɛvi *Mɛsuf Njɛlatani ana ndam Samari ya tɛgɛskabɛ pakama ge Melefit a ni.

¹⁶ Tɛgray nahkay ti ɔdɛba ku mis bɛlan e kidin gatay bu Mɛsuf Njɛlatani ɔhɛrkiaya ɔhuriviyu fan ndo. *Tɛbaray tay ti ɔna slimi ga Bay geli Yezu cilin.

¹⁷ Nahkay ata Piyer nday ata Zɛn tɛbɛki *ahar ka tay, mɛk Mɛsuf Njɛlatani ɔhuriviyu ana tay.

¹⁸ Simu nakɛn ɔra ɛpia Mɛsuf Njɛlatani ɔhuriviyu ana ndam mɛfɛki ahɛr ka Yezu ka ya ti ndam asak ga Yezu tɛbɛki ahar ka tay ni ti, awayay avi sinɛgu ana ata Piyer nday ata Zɛn.

19 Àhi ana tay ahkado : « Vumu njêda ti ka ya ti nêbêki *ahar ke mis ni ti Mêsuf Njêlatani mâhuriviyu ana tay. »

20 Ay ti Piyer àhi ahkado : « Ahâr àdâm singu gayak ni mîjijia, nak nakani day kîjijia, adaba kâhi ana ahâr ere ye ti Melefit avi ana mis ni ti mis asêkum tata. »

21 Nak kâkibu ke tawi geli ya magray ni bi, ma gayak àkibu bi, adaba majalay ahâr gayak magêdavani kè eri ge Melefit.

22 Mbatkaba majalay ahâr gayak magêdavani na, hêngalay Bay geli. Nahkay ti bi Melefit amêmbêrfuka zlam ya kâgudar a majalay ahâr gayak bu na.

23 Nêsêra nihi ti mêbêruv gayak magêdavani kè eri ge Melefit, nahkay kîgia evidi ga zlam magudarana. »

24 Eslini Simu nakêj àhêngrifêj, àhi ana tay ahkado : « Lekulûm lekulûmeni hêngalumu Bay geli ti ere ye ti kâhumu ni àgrakuvu ba simiteni ti ! »

25 Ata Piyer ata Zêj târa tâgrakia sedi ka Yezu a akaba tâhia pakama ga Bay geli ana mis a nahêma, tângoru a Zerûzalem. Ka ya ti nday tâbu takoru e divi bu ni ti tâhia Ma Mûweni Sulumana ana mis a kêsa ndahan ba kay ka had *Samarî a.

Ata Filip nday ata zal Etiyûpi nahaj

26 Mêsêr ga Bay geli àngazlivu ana Filip, àhi ahkado : « Ru gwar ka Mboku, ke divi ya ti aslêkabiya a Zerûzalem a, andoru ahâr a Gaza, mis tâki tâsawadaki bi ni. »

27-28 Filip nakêj êcik, àslêka hûya. Nan ka ahâr divi nahêma, èpi zal nahaj manjêhadani digûsa e seret bu, ejeŋgey wakita ge Izayi bay mahêngaray *pakama ge Melefit ni. Nan gani ôru a Zerûzalem ga mazlêbay Melefit, nihi nan àbu aslêkabiya ara a magam a. Zal nani ti zal Etiyûpi, nan madaslani, nan mis gêdakani agri tawi ana Kandas bay

walani ge Etiyûpi : nan gêdakani ga ndam manjah elimeni ga bay ni.

29 *Mêsuf Njêlatani àhi ana Filip ahkado : « Ru kahêdakfêjyiu ke seret ni lala. »

30 Eslini Filip nakêj àcuhworu. Ôru ênjua nahêma, èci zal Etiyûpi ni nan àbu ejeŋgey wakita ge Izayi bay mahêngaray pakama ge Melefit ni. Àhi ahkado : « Ere ye ti kejeŋgey ni ti nak kèbu kiciaba ma gana waw ? »

31 Nan nakêj àhêngrifêj, àhi ahkado : « Tamal maslêja àdêfuaba ndo ni ti nîciaba ahêmamam ? » Mêk àhi : « Cêlkuvaya ga manjêhadfu kâ gôvay a. »

32 Ka mêlan ya ejeŋgey ni Izayi àdâm nahkay hi :

« Nan ti àhêlkaba ma ndo,

akada ga tâmbak ya tâzoru ka mêlan misliŋ zlam ni,

akada ga wur tâmbak ya tekêkia êngûc a ti êtawi do ni.

33 Nan gani tâhêngoraya nan a had a, tâgri seriya ge jiri ndo simiteni.

Way amacali slimi mba way ?

Adaba tâkada nan a, nan àbi ka had va bi ni.* »

34 Gêdakani nakêj àhi ana Filip ahkado : « Nahêngalay kur kam-kam, hu : bay mahêngaray pakama ge Melefit azlapaki ahalay ti ka way nani way ? Azlapaki ti àki ka nan nanani tak, ka maslêja nahaj aw ? »

35 Eslini Filip àhi ma, àdêfiaba *Ma Mûweni Sulumani àki ka Yezu a, ànjiki ka pakama ya nan àbu ejeŋgey ni. 36 Nday tâbu takoru nahkay ti tâdi ahâr ana yam gwêngûr a. Eslini nan gêdakani nakêj àhi ana Filip ahkado : « Yam nihi. Mam acafêja nu ga *mêbaray nu a mam ? » [

37 Filip àhi ahkado : « Tamal kêfêkia ahâr gayak dêk ka Yezu a ti tabaray kur tata. » Nan nakêj àhêngrifêj, àhi : « Nêfêkia ahâr ka Yezu *Krist a, nan Wur ge Melefit. »]

38 Àhi ana bay ya agaray seret ni mîcika. Àra êcika àna seret na ti ata Filip nday ata nan gêdakani nakêj

* 8:33 Izayi 53.7-8.

tàhəraya tɔhuriyu a yam ni vu, mək Filip àbaray naŋ.

³⁹ Tàra tɔhəraya a yam ni ba nahəma, Məsuf ga Bay geli àzafəŋa Filip a. Nahkay naŋ gəɖakani ni èpi naŋ va do, àsləka zlam gayəŋ àna məmərana.

⁴⁰ Filip àsərki ti naŋ a Azot. Àru a Sezare ; naŋ àbu akoru ti àhioru Ma Mɔwəni Sulumani ni ana mis kà kəsa kà kəsa ðek duk a Sezare.

9

Sol ambatkaba majalay ahàr a, afəki ahàr ka Yezu

(Tɔwi 22.6-16 ; 26.12-18)

¹ Ka sarta gani nani nahəma, Sol naŋ àbu awayay agri daliya ana ndam madəbay divi ga Bay geli, awayay abazl tay. Nahkay òru afa ga gəɖakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni,

² èhindifiŋa wakita ga medekiani ka gəɖakani ga ahay gərgərani a Damas ya tahəŋgalavù Melefit ni. Wakita nday nani ti təvia divi ga məgəs ndam madəbay divi ga Bay geli a. Ku adi ahàr ana zawal ahkay do ni ana wál, ba agəs tay, awəl tay, ahəbiyu tay a Zeruzalem.

³ Naŋ nakəŋ àra àŋgəta wakita nday nana ti àdəvu e divi vu.

Naŋ àbu enjiyu a Damas wudak nahəma, eslini masladani àsləkabiya e melefit ba, àhərkiaya hɔya, àsladay mələŋ gayəŋ nani.

⁴ Eslini naŋ nakəŋ àdəɖ a ga had pəɖa mək èci dəŋgu ga maslaŋa nahan àzalay naŋ, àhi : « Sol, Sol kəgru daliya ti kamam ? »

⁵ Naŋ nakəŋ àhi : « Nak way, Bay goro ? » Mək àhəŋgrifəŋ, àhi : « Nu Yezu, nu ya kəgru daliya ni.

⁶ Ay ti cicikaba, huriyu a kəsa vu. Ekinjɔa eslina ti atəhuk ere ye ti ahàr àdəm kàgray kwa ni. »

⁷ Ndam ya tarakaboru akaba naŋ ni ticik, ma tekeɖi tisliki mədəmani koksah. Tici dəŋgu ciliŋ, ay ti tìpi maslaŋa gani do.

⁸ Sol nakəŋ ècikaba, àhəlkaba eri a, ay ti èpi divi do. Ndam ya tarakaboru

akaba naŋ ni təɖafəŋa ahar a, təzoru naŋ a Damas.

⁹ Eslini àgray vad mahkər, divi day èpi ndo, zlam day àzum ndo, yam day èsi ndo.

¹⁰ A Damas eslini ti zal nahan àbu slimi gani Ananiyas, naŋ bay madəbay divi ga Yezu. Eslini Bay geli àzalay naŋ e kisim mizideni bu : « Ananiyas ! » Ananiyas nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Awi ! Nu hi, Bay goro ni. »

¹¹ Bay geli àhi ahkado : « Ru weceweci ke divi ya təzalay divi Ndələbani ni, ru afa ga Zudas. Kìnjɔa ti kìhindi zal Tars ya təzalay naŋ Sol ni. Nihi ti naŋ àbiyu ahəŋgalay Melefit.

¹² Maslaŋa gani nani ti nədəfikia maslaŋa nahan a, slimi gani Ananiyas, ara afa gana mək abəki *ahar ti mîpi divi akada ya ahaslani ni. »

¹³ Ananiyas àhəŋgrifəŋ, àhi : « Bay goro ni, nìcia mis kay təbu təzlapaki àki ka maslaŋa nani akaba ka zlam gayəŋ magəɖavani ya àgri ana ndam gayak *njəlatani ya təbu a Zeruzalem na.

¹⁴ Àra ahalay a ti gəɖakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni təvibiya divi ga məgəs ndam ya ti tazləbay kur na ðek. »

¹⁵ Ay ti Bay geli Yezu àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Nak ru, adaba nəzaba maslaŋa gana nana, ti məgru tɔwi : məhioru slimi goro ana mis ga had ndahan akaba bəbay gatayani ni, məhioru ana ndam *Izireyel daya.

¹⁶ Amacakay daliya kay azuhva slimi goro ; nu nuani anədəfikia daliya ya ara agray ni ðek. »

¹⁷ Nahkay Ananiyas nakəŋ òru. Òru ènjɔa ti àhuriyu a ahay ni vu, abəki ahar ka Sol nakəŋ mək àhi ahkado : « Sol wur ga mmawa, Bay geli Yezu, naŋ ya àŋgazlukvu ka ahàr divi ka sarta ya kara ni, àslərbiyu nu. Awayay ti kìpi divi akada ya ahaslani ni, awayay ti *Məsuf Njəlatani mîsləkvu a vu vu daya. »

¹⁸ Naŋ àbu azlapi nahkay ti zlam ndahan akada aləŋ ge kilif təsləkikia

ke eri ana Sol nakəŋ a. Eslini èpi divi akada ya ahaslani ni keti. Nahkay ècikaba, mək *təbaray naŋ àna *slimi ga Yezu.

¹⁹ Kələŋ gani àzum zlam, mək njəda gayan ɔŋgiva.

Sol àhi ma ga Yezu ana mis

Sol ànjəhadīyū vad ɓal a Damas afa ga ndam ya tadəbay divi ga Yezu ni.

²⁰ Ka ya ti naŋ àbu eslini ni ti ànjəki ke tɔwi hɔya, àhuriya a ahay gərgərani ga ndam *Zude ya *tahəŋgalavù Melefit ni va, àhi ana mis Yezu ti naŋ Wur ge Melefit.

²¹ Ma gayan ya àdəm ni àgria ejep ana mis ya təbi slimi na dek. Tədəm ahkado : « Naŋ hini ti naŋ ya ti àgri daliya dal-dal ana ndam ya tazləbay Yezu a Zeruzalem ni do aw ? Mara gayan ahalay a Damas a ti ga məgəs ndam ya tazləbay Yezu ni akaba ga məhəloru tay afa ga gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni do aw ? »

²² Ay ti njəda ga Sol àsagakivoru, àhi ana ndam Zude ya a Damas ni Yezu ti naŋ *Krist *Bay gədəkani ya amara ni. Eslini nday nakəŋ təsər ere ye ti təhəŋgrifəŋ ni do.

²³ Àra àgra vad a ɓal ti ndam Zude nakəŋ təgray sawari gatay, tədəm si tijin naŋ kwa.

²⁴ Nahkay nday nakəŋ təjəgay naŋ məlafat akaba məlavad kà magudu ga kəsa ni dek, tawayay makad naŋ. Ay ti Sol ècia sawari gatay ya təgraki na.

²⁵ Ga məlavad nahəma, ndam madəbay naŋ ni təzoru naŋ ka ahàr ga gudu ya evelin kəsa ni. Tòru tinjua ti təfiyu naŋ a alongu vu mək tafaya naŋ àna ezewed gwar ka dala. Nahkay àsləka, òru a Zeruzalem.

Ere ye ti agrakivu ka Sol a Zeruzalem ni

²⁶ Òru ènjua a Zeruzalem a ti awayay ahurkiviyu ka ndam madəbay divi ga Yezu ni, ay ti nday dek təgrafəŋa aŋwaz a, təhi ana ahàr naŋ bay madəbay divi ga Yezu ededn do.

²⁷ Eslini Barnabas àzoru naŋ afa ga ndam *asak ga Yezu ni. Tòru tinjua ti Barnabas nakəŋ àŋgəhadī ana tay ahəmamam Sol èpi Bay geli ka ahàr divi ka ya ti òru a Damas ni, ahəmamam Bay geli àhi ma ni daya. Àŋgəhadī ana tay keti ahəmamam Sol àhi ma ana mis vay-vay àna *slimi ga Yezu a Damas ni.

²⁸ Kwa ka sarta gani nani Sol nakəŋ naŋ àbu akaba tay, asawaday akaba tay a Zeruzalem, àhi ma ge Melefit ana mis vay-vay àna slimi ga Bay geli.

²⁹ Àhi ma gani ana ndam *Zude ya tədəm ma Gres ni daya, təbu tagravu gejewi akaba tay. Nahkay ti nday nani tədəbay divi ge mijin naŋ.

³⁰ Ndam ya təfəki ahàr ka Yezu ni tàra ticia ma na ti təzoru naŋ a Sezare ga moroni a Tars, mək təsləroru naŋ eslini.

Piyer ahəŋgaraba Ene a

³¹ Ka sarta gani nani ndam məfəki ahàr ka Yezu ya ka had *Zude, ka had *Gelili akaba ka had *Samarini ni dek ti mis təbi təgri daliya ana tay va bi. Njəda gatay asagakivu, təbu tadəboru divi ga Bay geli lala. Nahkay mis ndahan təbu təhurkiviyu ka tay àna njəda ga *Məsuf Njəlatani.

³² Piyer àsawadoru ka had nday nani dek. Ka ya ti naŋ àbu asawadoru nahəma, òru e Lide afa ga ndam njəlatani ga Yezu ni.

³³ Òru ènjua eslina ti àdi ahàr ana zal dəra nahan slimi gani Ene, naŋ mandəhadani ka slalah, vi azlalahkər ècik koksah.

³⁴ Piyer nakəŋ àzalay naŋ, àhi : « Ene, Yezu *Krist ahəŋgaraba kur a ; cikaba, slamalakabu slalah gayak ni. » Eslini naŋ nakəŋ ècikaba cəkwađ hɔya.

³⁵ Ndam ya e Lide ni dek akaba nday ya ka sagdala Saron ni dek tìpi naŋ a ti, təmbatkaba majalay ahàr gatay a təfəki ahàr ka Bay geli Yezu.

Tabita àməta, mək Piyer ahəŋgaraba naŋ e kisim ba

³⁶ Wal nahan àbu e Zəpe, adəbay divi ga Yezu, slimi gani Tabita, àna ma

Gres ti « Dorkas, » awayay adəmvaba « miyek. » Wal nani ti agray tawi sulumani dal-dal, ajənaki ndam talaga dal-dal daya.

³⁷ Ka ya ti Piyer e Lide nahəma, wal ni arməwər àra àgəsa, mək àməta àna nañ a. Àra àməta ti tàbaray nañ mək təfiyu nañ a ahay vu ka ahàr ga ahay nahan.

³⁸ Zəpe ti drin drin akaba Lide do, nahkay ndam madəbay divi ga Yezu ya e Zəpe ni tàra ticia Piyer nañ àbu e Lide nahəma, tàslərkiuru mis cə, təhi ana tay : « Dəgum kəhumi ahkado kam-kam mərə afa geli a, àpəsbiyu ba. »

³⁹ Tàra təhəngria ma na ana Piyer a nahkay ti Piyer nakəñ adəbabiyu tay həya. Tàra tinja ti təziyu Piyer a ahay ya ka ahàr ga ahay nahan ni vu. Eslini wál madakway dek tarafəña kà gəvay ge Piyer a titəwi, tədəfiki endəwi akaba azana ga Dorkas ya àləmi ana tay ka sarta ya àmət fañ ndo ni.

⁴⁰ Eslini Piyer nakəñ àgaraya mis na dek e mite va, mək àbəhad mirdim, àhəngalay Melefit. Àra àhəngala Melefit a nahəma, àmbatkiyu ma ke kisim ni, àzalay nañ àhi : « Tabita, cicikaba. » Nahkay Tabita nakəñ àhəlkaba eri a. Àra èpia Piyer a ti ànjəhad digəs.

⁴¹ Eslini Piyer adafəña ahar a, wal ni ècikaba. Wal ni àra ècikaba nahəma, Piyer nakəñ àzalay wál madakway ni akaba ndam ga Yezu ndahan ni. Tàra tinja ti adəfiki wal ni ana tay nañ àna sifa.

⁴² Ere ye ti àgravu ni ti, ndam ga kəsa Zəpe dek ticia, nahkay mis kay e kidin gatay bu təfəkia ahàr ka Bay geli a.

⁴³ Piyer nakəñ ànjəhadiyu, àpəsiyu e Zəpe afa ga bay məwəs ambəl nahan, slimi gani Simu.

10

Piyer akoru afa ga Korney

¹ Zal nahan àbu a Sezare, slimi gani Korney, nañ zal Rom agur ndam slewja kay, slimi gatay « Slewja Itali. »

² Korney gani nañ àbu ahəngrioru ahàr a had ana Melefit, nday akaba

ndam ga huđ ahay gayan dek tazləbay Melefit. Nañ àbu avi zlam kay ana ndam *Zude ya talagani ni, ahəngalay Melefit kəlavad.

³ A vad nahan agray njemdi mahkər ya ga mələkarawa nahəma, *məslər ge Melefit àhurkiyu, àngazlivu. Àzalay nañ, àhi : « Korney ! »

⁴ Korney àra èpia nañ a ti àgra aŋwaz a, àhəngrifəñ, àhi ahkado : « Kəhu mam, bay goro ni ? » Məslər ni àhi ahkado : « Melefit ècia ere ye ti kəhəngalaləñ na, èpia ere ye ti kəvi ana ndam talaga na ; nahkay ti kəgəjazlki ahàr ndo.

⁵ Nihi nahəma, sləroru mis e Zəpe ga mazalabiyu Simu, nañ ya təzalay nañ Piyer ni.

⁶ Nañ àbu anjəhad afa ga Simu bay məwəs ambəl, ahay gani kà gəvay ga *dəluv gəđakani ni. »

⁷ Məslər ge Melefit ya àhi ma ni àra àsləka ti Korney nakəñ àzalay ndam məgri təwi cə akaba zal slewja gayan nahan : zal slewja nani ahəngrioru ahàr a had ana Melefit.

⁸ Nday nakəñ tàra tinja ti àhi ma ga məslər ya àhi ni dek ana tay mək àsləroru tay e Zəpe.

⁹ Həjəñ gani təbu takoru, tinjiyu e Zəpe wudak nahəma, Piyer ti ni àcəliyu ka *daləhar ga ahay ni ga mahəngalay Melefit. Ka sarta gani nani ti fad tirked-ked,

¹⁰ ləwir àwərkaba nañ a, èhindi zlam məzumani. Ka ya ti təbu tidii zlam nahəma, Melefit àngazli zlam nahan.

¹¹ Èpi ti huđ melefit məzləkvabana, araña nahan asləkabiya, ara ka had a. Ere gani nani ti akada azana gəđakani, akada mis təgəsa ma gani fadana.

¹² A huđ ga azana gani nani gəđakani ni bu nahəma, zlam gərgərani kay təvu : zlam asak fadani dek, zlam a had dek, akaba edidin dek təvu.

¹³ Eslini dəngu ga maslaña àhəndabiyu, àhi : « Piyer, cikaba, bazl tay ti kəhəpəd tay. »

¹⁴ Piyer àhəngarfəñ, adəm : « Aha !

Nàgray nahkay do, Bay goro ni. Zlam ya ti Melefit àcafaña leli kà mahəpədana ni akaba zlam ya ti *njəlatani do ni ti day-day nàhəpəd ndo. »

¹⁵ Dəŋgu ga maslaña nani àhəndabiyu keti, àhi: « Ere ye ti Melefit àdəm ere gani njəlatani nahəma, nak ti ŋgay ere gani nani njəlatani do ni ti kədəm ba. »

¹⁶ Ere gani nani àgravu sak mahkər, mək kələŋ gani azana ni àsləka, òru e melefit vu.

¹⁷ Eslini Piyer naŋ àbu ajalay ahər, àsər ere ye ti Melefit awayay ahi àna zlam ya àŋgazlivu ni do. Naŋ àbu ajalay ahər nahkay ti ndam ya ti Korney àslərbiyu tay ti tihindi ahay ga Simu ni, nihi ti tìnjia kà mahay a.

¹⁸ Təzalay kay kay, tihindi, tədəm : « Simu ya təzalay naŋ Piyer ni ti anjəhad ahalay aw ? »

¹⁹ Piyer ti ni naŋ àbu ajalay ahər zlam gayan, mək *Məsuf Njəlatani àhi ahkado : « Ci day, mis təvu mahkər e mite bu, tihindi kur.

²⁰ Cikaba, huriyu a ga had ti kəsləkuma akaba tay a. Araña àhəluk ahər ba, adaba àslərbiyu tay ti nu nuani. »

²¹ Nahkay Piyer nakəŋ àhərkiaya ka tay a, àhi ana tay ahkado : « Maslaña ya ti kihindəm ni ti nu. Kədəguma ti kamam ? »

²² Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « Korney gədakani ga ndam slewja ni àslərkuqbiyu leli. Naŋ ti mis jireni, ahəŋgriuru ahər a had ana Melefit ; ndam Zude dek tədəm naŋ mis sulumani. Məslər ge Melefit àhi ahkado mazelabiyu kur afa gani ti mîci pakama gayak ya akəhi ni. »

²³ Eslini Piyer àhəliyu tay a ahay vu mək təndəhad hundum.

Hajəŋ gani ti Piyer nakəŋ təsləka e Zəpe akaba tay a. Ndam məfəki ahər ka Yezu ndahaŋ təsləka akaba tay a daya.

²⁴ Hajəŋ nahaŋ gani ti tìnjəa a Sezare a. Korney ti ni naŋ àbu ajəgay tay, àzalakababiya ndam gayan akaba zləbəba gayan zəduk-zədukana.

²⁵ Piyer naŋ àbu ahuriyu a ahay vu afa ga Korney wudak nahəma, Korney nakəŋ àhəraya e mite va, àŋgwivoru a ma vu. Àra ènjikiya ti àbəhadī mirdim griuk meleher ndi6 ana had.

²⁶ Eslini ti Piyer àhi : « Cikaba, nu day mis hihirikenī akada nak. » Nahkay èzefteba naŋ a.

²⁷ Nday təbu takoru a ahay vu təzlaporu hi hi. Tòru tìnjəa a ahay ni va nahəma, tìnjiki mis dal-dal macakalavani.

²⁸ Mək Piyer àhi ana mis ni ahkado : « Kəsəruma, leli ndam Zude ti təcəfaña leli kà mahədakfəŋiani kà ndam ya nday ndam Zude do na, ku a ahay gatay vu day məhuriyu do. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, nihi ti Melefit àdəfuki ku mis weley weley do ni ti naŋ njələta, naŋ àbəlay. Mis ti ŋgay naŋ njələta do ahkay do ni naŋ àbəlay do ni ti, nislīki mədəmani do simiteni.

²⁹ Melefit àra àhua ma na nahkay ti, ka ya ti kəzalay nu ni ti nəjalay ahər nahaŋ ndo, nìcīkbiyu nàra hūya. Ay nihi ti nawayay kəhu ere ye ti kəzalakibiyu nu ni. »

³⁰ Eslini Korney nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Agray vad mahkər nihi, nəbu nahəŋgalay Melefit a ahay goro bu. Sarta gani day akada hini, njemdi mahkər ya ga məlakarawa. Ka sarta gani nani ti maslaña nahaŋ àŋgazlulu. Maslaña gani ti azana gani pərzlən-pərzlən, ahələba eri a vərut.

³¹ Àzalay nu : « Korney, Melefit ècia mahəŋgalay gayak ya kəhəŋgalay naŋ na : zlam ya kəvi ana ndam talaga ni day àgəjzłki ahər ndo.

³² Nahkay ti sləroru mis e Zəpe ga mazalabiyu Simu ya təzalay naŋ Piyer ni ; naŋ àbu anjəhad afa ga Simu bay məwəs ambəl, ahay gani kə gəvay ga dəluv gədakani ni. »

³³ Àra àhua nahkay ti nəslərkuqoru mis ke weceweceni ti kàra. Səsi gayak, nak day kəpəsbiyu ndo, kàra hūya. Ay nihi ti leli dek məcəkalava kə meleher ge Melefit a, mawayay mīci ere ye ti Bay Melefit àhuk ti kəhi ana leli ni. »

Pakama ge Piyer ya adɔm afa ga Korney ni

³⁴ Nahkay Piyer ànjeki ka mazlapani, adɔm : « Nihi ti nəsəra Melefit edekaba mis a gərgəri do ededɪŋ.

³⁵ Nahkay zla nahəma, ku mis ga had weley weley do dek, tamal ti ahəŋgrioru ahər a had ana Melefit akaba agray zlam ge jiri ti, Melefit agəskabu naŋ.

³⁶ Melefit àhibiya pakama gayan ana ndam *Izireyel a. Pakama gayan nani ti *Ma Məweni Sulumani, adafaki ti mis tislaki manjəhadkabu akaba Melefit àna sulumani azuhva Yezu *Krist. Yezu Krist ti naŋ Bay ge mis dek.

³⁷ Kəsəruma ere ye ti àgravu kələŋ ge Zeŋ ya àhi ma ana mis, àhi ana tay si tabaray kwa na. Ere gani nani ti ànjeki e Gelili, mək àgravu ka had *Zude ni dek daya.

³⁸ Kəsəruma ge Melefit ya àvi njəda ga *Məsuf Njəlatani kay ana Yezu zal Nazaret na. Kəsəruma ga Yezu ya asawaday a mələŋ bu dek na : ka ya ti naŋ àbu asawaday ni ti àgria zlam sulumani ana mis a akaba àhəŋgaraba mis ya ti seteni àgri daliya ana tay na. Agray tɔwi nday nani dek ti adaba Melefit naŋ àbu akaba naŋ palam.

³⁹ Leli ndahaŋ ni ti magray sedi ga zlam gayan ya àgray ka had gərgərani ya ti ndam *Zude tanjəhad ni akaba a Zeruzalem ni dek. Kələŋ ga zlam gayan ya àgray ni ti ndam Zude *tadarfaŋ naŋ kà təndal, mək àmət.

⁴⁰ Àra àməta ti a vad ya mahkər Melefit àhəŋgriviyu sifa, àhəŋgaraba naŋ e kisim ba. Àra àhəŋgaraba naŋ a ti àvi njəda ti mɔŋgazlivu ana mis.

⁴¹ Àŋgazlivu ti ana mis dek do ; àŋgazlivu ti ana leli ya Melefit adaba leli a kwa ahaslana ti mīgi ndam sedi gayan ni cilin. Melefit àra àhəŋgriviya sifa ana Yezu a, àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, leli məzuma zlam akaba misia zlam akaba Yezu a.

⁴² Eslini Yezu gani àhi ana leli ahkado : “Humi ma goro ana ndam Zude, humi ana tay Melefit àfəkad nu

ga magrafəŋa seriya kə mis a dek, ku nday ya təbu àna sifa ni, ku nday ya təməta ni.”

⁴³ Ndam məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis ni dek tàgrakia sedi a, tədəm ahkado ku way way do tamal àfəkia ahər ka Yezu a ti Melefit aməmbərfəŋa zlam magudarani ga maslaŋa nana azuhva slimi ga Yezu a. »

Melefit avi Məsuf Njəlatani ana ndam ya nday ndam Zude do ni

⁴⁴ Ka ya ti Piyer naŋ àbu azlapi ana tay nahkay ni ti *Məsuf Njəlatani àhərkiaya ka ndam ya təbu təbi slimi na dek.

⁴⁵ Ndam *Zude ya təfəki ahər ka Yezu, tàra akaba Piyer a ni, tàra təsəra Melefit avi Məsuf Njəlatani ana ku nday ya ti nday ndam Zude do ni ti, àgria ejep ana tay a dal-dal.

⁴⁶ Àgri ejep ana tay ti zlapay ga ndam ya nday ndam Zude do təzlapay àna ma həma ya nday ndayani təsər do ni, akaba mazləbay Melefit gatay ya tazləbay, tədəm naŋ gədakani ni. Piyer adɔm :

⁴⁷ « Nihi ndam nday hini Melefit àvia Məsuf Njəlatani ana tay akada ya àvi ana leli na ti, way esliki macafəŋa tay kà *məbaray tay àna yam a way ? Àbi ! »

⁴⁸ Piyer àra adəma ma nana ti, adɔm : « Məbaray tay àna *slimi ga Yezu *Krist. » Tàra tàbara tay a ti nday nakəŋ təhi ana Piyer mɔnjəhada akaba tay a vad bal.

11

Piyer aŋgəhad ere ye ti àgravu e Zape ni

¹ Nahkay mis təbu tədəm ku ndam ya nday ndam *Zude do ni təgəskabá ma ge Melefit ya təhi ana tay na. Ndam *asak akaba ndam ndahaŋ ya təfəki ahər ka Yezu ya ka had *Zude ni ticia ma gana.

² Ka ya ti Piyer àŋga a Zeruzalem a ni ti ndam Zude ya təfəki ahər ka Yezu ni tələgi,

³ təhi ahkado : « Nak kòru kəhuriyu a ahay vu afa ga ndam ya nday ndam

Zude do ni, kòru kàzumumkabu zlam akaba tay ti kamam ? »

⁴ Eslini Piyer àngəhadīaba ere ye ti àgravu na dek ana tay a.

⁵ Àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti nu e Zape, nèbu nahəngalay Melefit nahəma, nipi zlam ya Melefit àdəfuki ni àna njəda ga *Məsuf Njəlatani. Nipi ti arəja nahan əsləkabiya a hud melefīt ba, àrəkua : ere gani nani ti akada azana gəđakani, akada mis təgəsa ma gani fadana.

⁶ Nəmənjiyu a hud gani vu lala, nipi zlam gərgərani ya asak fad ni, zlam ge gili gərgərani, zlam a had gərgərani akaba edidīn gərgərani.

⁷ Nu nèbu nəmənjiyu zlam nday nani nahkay ti nīci dəngu ga maslaña àhubiyu ma a hud melefīt bu, àhu ahkado : “Piye cibaba, bazl tay ti kàhəpəđ tay.”

⁸ Ay ti nu nakəñ nəhəngrifəñ, nəhi : “Aha ! Nəgray nahkay do, Bay goro ni. Zlam ya ti Melefit àcafəña leli kà mahəpəđana ni akaba zlam ya ti njəlatani do ni ti nətəliyu a ma goro vu day-day ndo.”

⁹ Eslini nīci dəngu gayəñ keti, àhu : “Ere ye ti Melefit àdəm ere gani njəlatani nahəma, nak ti ŋgay ere gani nani njəlatani do ni ti kədəm ba.”

¹⁰ Ere gani nani àgrakuvu sak mahkər, kələñ gani ere gani nani dek əsləka, òru e melefīt vu.

¹¹ « Ere gani nani àra əsləka ti mis ndahan mahkər tàra həya, nday təbu kà mahay ga ahay ya leli məvu ka sarta nani ni. Ndam nday nani təslərkubiyu tay kwa a Sezare.

¹² Nday təbu kà mahay nahkay ti Məsuf Njəlatani àhu ahkado : “Dəboru tay, arəja nahan àhəluk ahàr ba.” Nahkay məsləka akaba bəza ga mən geli nday hini mukuani na, mòru a magam afa ga maslaña ya ti əzalay nu ni.

¹³ Mòru mīnjəa ti maslaña gani nani àngəhadī ma ana leli, àdəm ahkado : “*Məslər ge Melefit àngazluvu a ahay bu, àhu ahkado : Sləroru mis e Zape

ga mazalabiyu Simu ya təzalay Piyer ni.

¹⁴ Eminjia ti aməhuk pakama. Pakama gani nani ti Melefit amahəngay kur akaba ndam ga hud ahay gayak dek àna nan.”

¹⁵ Maslaña nani àra àngəhadua ma na nahkay ti nənəkəki ka məhi ma ge Melefit ana tay. Ka ya ti nèbu nəhi ma ana tay nahkay ni ti Məsuf Njəlatani àhərkiaya ka tay akada ya àhərkiaya ke leli ahaslani na.

¹⁶ Eslini ti pakama ga Bay geli ya àdəm ahaslani “Zəñ *àbaray mis ti àna yam, lekələm ti ni atabaray kəli àna Məsuf Njəlatani” ni àngəuaya a ahàr ba.

¹⁷ Tamal Melefit àvia zlam ana tay a kala-kala akada ya àvi ana leli ka ya ti məfəki ahàr ka Bay geli Yezu *Krist na ti, nu nisliki məhiani ana Melefit “Kàgray nahkay ba” tata waw ? »

¹⁸ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ya a Zeruzalem ni tàra ticia ma ge Piyer ya àhi ana tay na ti təmbərəñ məzum bəruv gatay ni, təzləbay Melefit, tədəm : « Nahkay ededīn, Melefit àvia divi ana ndam ya nday ndam Zude do na daya ga mambatkaba majalay ahàr gatay a ti tənğət *sifa ya àndav day-day do ni. »

Ndam məfəki ahàr ka Yezu ya a Antiyos ni

¹⁹ Ka ya ti tàkad Etiyən, təgri daliya ana ndam ya təfəki ahàr ka Yezu ni ti, ndam ya təfəki ahàr kà Yezu ni tèdevoru a kəsa ndahan vu. Mis ndahan e kidīn gatay bu tòru bəđak e Fenisi, mis ndahan tòru e Sipir, mis ndahan ti ni tòru a Antiyos. Ay nday gani nani təhi ma ge Melefit ana ndam *Zude ciliñ.

²⁰ Ku tamal nahkay nənğu ni, ndam Zude ndahan ya ga had Sipir akaba ga had Sireñ ni tòru a Antiyos. Tòru tīnjəa eslina ti təhi *Ma Məweni Sulumani àki ka Bay geli Yezu ana ndam ya nday ndam Zude do ni daya.

²¹ Eslini Bay geli àvia njəda gayəñ ana tay a, nahkay mis kay təgəskabá ma gatay na, mək təfəki ahàr ka Bay geli.

22 Ndam ga Yezu ya a Zeruzalem ni t̄ara t̄icia ma gana ti t̄əsl̄əroru Barnabas a Antiyos.

23 Òru ènj̄ua, èpia *sulum ge Melefit ya àgray eslini na ti, àm̄əria m̄əb̄əruv a. Àvi nj̄əda ana tay, àhi ana tay t̄ād̄əboru divi ga Bay geli àna hud̄ b̄əlan̄, t̄əm̄br̄əŋ ba.

24 Barnabas ti bay magray sulum, *M̄əsuf Nj̄əlatani àniviyu dal-dal, àf̄əkia ah̄ar ka Yezu a dal-dal daya. Nahkay ti mis ndahan̄ kay t̄əf̄əki ah̄ar ka Bay geli Yezu, t̄əhur̄kiviyu ka ndam gayan̄ ni àkivu.

25 K̄əl̄əŋ gani Barnabas nak̄əŋ àsl̄əka, òru a Tars ga mazalabiyu Sol.

26 Àra àdia ah̄ar a ti àz̄əbiyu nan̄ a Antiyos. T̄ara t̄inj̄ia ti t̄ivi d̄əz afa ga ndam ga Yezu ye eslini ni. Mis dal-dal t̄əbu eslini, nahkay nday nak̄əŋ t̄əcahi zlam ana tay. Mis t̄əzalay ndam mad̄əbay divi ga Yezu ni « ndam ge *Krist » enjenjeni ti a Antiyos.

27 Ka sarta gani nani ti mis ndahan̄ t̄əsl̄əka a Zeruzalem a, t̄òru a Antiyos. Nday gani nani ti ndam mah̄əŋgaray *pakama ge Melefit.

28 Zal nahan̄ àbu e kid̄iŋ gatay bu, slimi gani Agabus. Eslini M̄əsuf Nj̄əlatani àvi nj̄əda, Agabus nak̄əŋ àhi ana mis ahkado l̄əwir ḡədakani amadaya ka had̄ a dek. L̄əwir gani nani àdaya ti ka sarta ga K̄əlot *bay ḡədakani ga ndam Rom eded̄iŋ.

29 Ndam mad̄əbay divi ga Yezu ya a Antiyos ni t̄ara t̄icia ma ga Agabus na ti t̄əd̄əm ku way way do m̄áf̄əkad̄ s̄iŋgu ya ahar gayan̄ àŋḡət ni. T̄əb̄əhad̄a nahkay ti at̄əsl̄ərikaboru ana ndam m̄əf̄əki ah̄ar ka Yezu ya ka had̄ *Z̄ude ni ga m̄əj̄ənaki tay.

30 Nday nak̄əŋ t̄ara t̄əb̄əhad̄a s̄iŋgu na ti t̄əbi a ahar vu ana ata Barnabas nday ata Sol, ti t̄əh̄əlikaboru ana ḡəd̄akani ga ndam m̄əf̄əki ah̄ar ka Yezu ya ka had̄ Z̄ude ni.

12

Məslər ge Melefit azaya Piyer a ahay ga danğay ba

1 Ka sarta gani nani ti bay *Erot ànj̄əkia ka m̄əgri daliya ana mis ndahan̄ e kid̄iŋ ga ndam m̄əf̄əki ah̄ar ka Yezu ni ba.

2 Eslini àd̄əm t̄ākad̄ Zek wur ga m̄əŋ ge Zeŋ àna maslalam, m̄ək t̄ākad̄.

3 Erot nak̄əŋ àra às̄əra ere ye ti àgray ni àb̄əlaf̄əŋa k̄a ndam *Z̄ude a nah̄əma, àd̄əm t̄əḡəsia Piyer a. Àd̄əm nahkay ti ka sarta ga wum̄əri ge *dipen̄ ya zlam *miwisiŋeni àkibu bi ni.

4 T̄ara t̄əḡəsia nan̄ a ti t̄əfiyu a ahay ga danğay vu. Eslini Erot nak̄əŋ àhi ana ndam slewja gayan̄ t̄ədevu fad̄ fad̄ m̄əlan̄ fad̄ t̄əj̄əgay Piyer. Àgray nahkay ti, awayay ti agraf̄əŋa seriya k̄əl̄əŋ ga wum̄əri ga *Pak na k̄ə meleher ga ndam Z̄ude a.

5 Ka ya ti Piyer nan̄ àvu a ahay ga danğay ni bu ni ti ndam m̄əf̄əki ah̄ar ka Yezu ni t̄əm̄br̄əŋ mah̄əŋgali Melefit ndo.

6 Ga m̄əlavad̄ m̄əlan̄ gani ara aslay, Erot ara agraf̄əŋa seriya ti, Piyer nak̄əŋ nan̄ àvu e d̄əwir bu. Nan̄ àvu e d̄əwir bu nahkay ti ndam slewja bebem c̄ə t̄əf̄əv̄u nan̄ e kid̄iŋ vu, t̄əj̄əgay nan̄. Nan̄ m̄əw̄əlani àna jejir̄bi c̄ə. Ndam slewja ndahan̄ t̄əj̄əgay mahay ga ahay ga danğay ni.

7 Eslini m̄əslər ga Bay geli àŋgazlavu h̄əya, nahkay m̄əlan̄ ya t̄əfiyu Piyer ni àsl̄əday dal-dal. M̄əslər nak̄əŋ ènj̄if̄iŋ k̄a jaman̄gay ge Piyer, èpid̄əkaba nan̄ a. Àra èpid̄əkaba nan̄ a ti àhi ahkado : « Cikaba weceweci. » Àra àhi nahkay ti jejir̄bi ni t̄əsl̄əkiaba a ahar ba ana Piyer a.

8 M̄ək m̄əslər ni àhi ana Piyer keti : « W̄əlvu àna maslpara gayak, b̄əvu kimaka gayak. » Eslini Piyer nak̄əŋ àgray akad̄a ga m̄əslər ya àhi ni. Àhi keti : « Fakabu m̄əgudi gayak, d̄əbabiyu nu. »

9 Nahkay Piyer àd̄əbabiyu m̄əslər ni, t̄əh̄əraya a m̄əlan̄ ya t̄əfiyu Piyer ni ba. Nğay ere ye ti m̄əslər àgray ni jiri ti Piyer às̄ərkaba do. Àhi ana ah̄ar bi Melefit àŋgazli zlam akad̄a e kisim mizideni bu cilin̄.

¹⁰ Nday nakəŋ təsləkafəŋa kà ndam slewja ye enjenjeni ya ti tajəgay ahay na, mək təsləkafəŋa kà nday ye cə ya tajəgay ahay na, kələŋ gani tōru tɪnjua kà mahay ge mite gəɖakani ga ara na ti, mahay ni əzləkɪvaba ka ahàr gayan a. Nday nakəŋ təhəraya e mite va, təbu takoru e divi bu ni ti məslər ni əsləkafəŋa huya.

¹¹ Eslini Piyer əsərki ke ere ye ti àgravu ni dəma mba. Nahkay àɖəm : « Nihiti ti nəsəra Bay geli əslərkuɪbiya məslər gayan eɖeɖiŋa. Melefit àhəŋgafəŋa nu kà Erot akaba kè ere ye ti ndam Zude amal tara təgru na. »

¹² Àra àjalakia ahàr ke ere ye ti àgrakivu na ti, òru a magam afa ga Mari mən ge Zeŋ ya təzalay Mark ni. Eslini afa ga Mari ti mis təvu dal-dal macakalavani, təhəŋgalay Melefit.

¹³ Piyer nakəŋ òru ènjua ti əsi ahar ana mahay. Wur dahalay nahan slimi gani Ruda, agra təwi ana Mari, àra ècia ge Piyer ya əsi ahar ana mahay na ti àra ga mabay slimi a ti məsər bay ya ti əsi ahar ana mahay ni.

¹⁴ Àra əsəra dənɟu ge Piyer a ti àdiki ana məmərani, əzləkɪaba mahay a ndo, àcuhwakivoru ke mis ndahan ni. Àra ènjikiva ka tay a ti àhi ana tay Piyer nan əbu kà mahay e mite bu.

¹⁵ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ təhi : « Nak ti araŋa agray kur aw ? » Ruda nakəŋ àɖəm : « Piyer Piyerenti eɖeɖiŋ. » Nday nakəŋ təhi : « Tamal nahkay ti bi *məslər ge Melefit ya àvi ga majəgay nan ni. »

¹⁶ Nday təbu tagray gejewi nahkay ti Piyer nan əbu əsi ahar ana mahay kekileŋa. Kələŋ gani təzləkɪaba mahay na ; tərà tɪpija nan a ti àgria ejep ana tay a dal-dal.

¹⁷ Nday təbu təzlapaki ti Piyer nakəŋ àgri ahar ana tay ti təlakakabá, mək àŋgəhadɪ ere ye ti àgrakivu ni ana tay, ahəmamam Bay geli əzaya nan a ahay ga danɟay ni ba ni. Kələŋ gani àhi ana tay : « ŋgəhadumi ma gani ana ata Zek akaba bəza ga mən geli ndahan ni. » Àra àhia ma na ana tay

a nahkay ti àhəraya, əsləka òru ka mələŋ nahan.

¹⁸ Mələŋ àra əsla ti ndam slewja ya tajəgay ahay ga danɟay ni tədi ahàr ana Piyer ndo ni ti, bəruv àtikaba ana tay a kwir kwir. Təɖəm ahkado : « Àmbava àdoru eley ? »

¹⁹ Bay Erot àra ècia ma gana ti àɖəm təɖəbay nan. Tərà təɖəba nan a, tədi ahàr ndo ni ti, Bay Erot nakəŋ èhindifiŋa ma gana kà ndam slewja ya tajəgay ahay ga danɟay na. Nday təsər ere ye ti àgrakivu ka tay ni do ni ti, Erot nakəŋ àɖəm təbazla tay a. Kələŋ gani Erot əsləka ka had *Zude a, òru ànjəhad a Sezare.

Məmət ga bay Erot

²⁰ Ka sarta gani nani bay *Erot àzumkia bəruv ka ndam Tir akaba ndam Sidon a. Nahkay ti ndam ga kəsa nday nani təzlapakabá ga məslərbiyu mis afa ga bay ni ti təgri kam-kam, adaba təbu təŋgət zlam məzumani gatay ka had gayan. Tərà tɪnjia a Sezare a ti təvi zlam ana Blastus gəɖakani ga ndam məgri təwi ana bay ni ti məjənaki tay ga manɟalabakabu tay akaba bay ni. Nahkay àfəkad vad gani.

²¹ Vad gani àra ènjia nday təbu eslini ti, Erot nakəŋ əbakabu azana ga bay gayan mək ànjəhad e kərɪsi ga bay gayan bu. Nan əbu manjəhadani gappa nahkay ti àhi ma ana tay kè eri ge mis dek.

²² Mis ni tərà tɪcia ma gayan na ti təzlah, təɖəm ahkado : « Bay hini ya azlapay ni ti melefit, do ni ti mis hirikeni do ! »

²³ Mis təbu təzlah nahkay ti *məslər ge Melefit àra àfəki arməwər ka Erot nakəŋ, adaba àgəskabá ma ge mis ya təhi na, àza ahàr gayan akad a ge Melefit na. Nahkay ti mekcehad təzumaba nan a, mək àmət.

²⁴ Kəlavad mis ndahan ya təfəki ahàr ka Yezu fan ndo ni təbu tici ma ge Melefit, mək təfəki ahàr ka Yezu.

²⁵ Ata Barnabas nday ata Sol tərà tɪndeveriŋa təwi gatay a Zeruzalem a ti təsləka, təŋgoru ka mələŋ gatay ya

tàsləkabiya ni. Ka ya ti tàsləka ni ti təkəkiwa Zəŋ ya təzalay Mark na ju.

13

Təsləroru ata Barnabas nday ata Sol enjenjeni ka haɗ ndahaŋ

¹ A Antiyos ti mis ndahaŋ təbu təhəŋgri pakama ge Melefit ana ndam məfəki ahàr ka Yezu, mis ndahaŋ təbu təcəhi pakama ge Melefit ana tay. Nday gani nani ti ata: Barnabas, Simeyən slimi gayaŋ nahaŋ Nizer, Lisiyəs zal Sireŋ, Manayaŋ ya təkəkəbu akaba bay *Erot ni, akaba Sol.

² A vad nahaŋ nday təbu təgəs ndəra, tazləbay Bay geli ti, *Məsuf Njəlatani àhi ma ana tay. Àdəm: « Dəmuaba ata Barnabas nday ata Sol a, adaba nəhəlabə tay ga məgru təwi nahaŋ a. »

³ Təra ticia ma na ti təgəs ndəra keti, təhəŋgalay Melefit mək təkəki *ahar ka tay ga məgri *sulum ge Melefit ana tay. Təra təgria ana tay a nahkay ti təvi divi ana tay ga moroni ka haɗ ndahaŋ.

⁴ Məsuf Njəlatani àra àsləra ata Barnabas nday ata Sol nakəŋ a ti tōru e Selewsi. Tōru tənɟəa ti təcəliyu a *slalah ga yam vu, tōru ka haɗ Sipir.

Ata Barnabas nday ata Sol tagray təwi e Sipir

⁵ Tōru tənɟəa a Salamiŋ a ti tēdi ahàr ana ahay gərgərani ga *mahəŋgalavù Melefit ga ndam *Zəde, mək təhuriyu, tēhi ma ge Melefit ana tay. Eslini ti Zəŋ Mark naŋ àbu akaba tay, ajənaki tay.

⁶ Təra təsawadaba kəsə Sipir na bəkək a Pafos a ti, tēdi ahàr ana zal Zəde nahaŋ, slimi gani Bar-Yezu, naŋ zal maharam. Àdəm naŋ bay mahəŋgaray pakama ge Melefit, ay ti àsəkək malfadə.

⁷ Naŋ gani anjəhad afa ga zal Rom ya ti agur haɗ Sipir ni. Slimi ga bay ni Serjəs Polus, àsəra zlam a. Awayay mici ma ge Melefit dal-dal, nahkay àzalu ata Barnabas nday ata Sol afa gani.

⁸ Ay zal maharam ni ezirey tay, awayay ti zal Rom ni àfəki ahàr ka Yezu ba. Zal maharam nani təzalay naŋ àna ma Gres ti Elimes.

⁹ Eslini *Məsuf Njəlatani àhuriviyu ana Sol dal-dal. (Sol ti təzalay naŋ Pol daya). Məsuf Njəlatani ni àra àhuriviya ti Pol nakəŋ àmənjaləŋ ka zal maharam ni,

¹⁰ mək àhi ahkado: « Nak ti wur ge *Seteni, nak zal cuday, nak bay magosay mis, zlam sulumani dek kəwayay do. Nak ti akəmbrəŋ magudar divi ga Bay geli ti ananaw ?

¹¹ Nihi nahəma, ci ma goro ya nəhuk ni lala: Melefit ara atraɓ kur àna ahar gayaŋ, kara kəwuluf. Ekipi fat va do duk abivoru ana vad ya ti Melefit aməmbrəŋ matraɓ kur ni. » Pol àra àhia ma na nahkay ti zal maharam ni àwuluf həya tatuf, ègia akadə maslaŋə ya ti naŋ a ləvəŋ bu na. Nahkay ambatvu, adəbay mis ga madafəŋə ahar a.

¹² Bay məgur haɗ ni àra èpia ere ye ti àgravu na ti àfəki ahàr ka Yezu, adaba ma ga Pol ya àdəmki ka Bay geli Yezu ni àbəlafəŋə dal-dal.

Ata Pol nday ata Barnabas tagray təwi a Antiyos ka haɗ Pisidi

¹³ Pol akaba ndam ya ti tagrakabu təwi ni təcəliyu a *slalah ga yam vu, tàsləka a Pafos a, tōru e Perzi ka haɗ Pemfli. Eslini ti Zəŋ Mark àsləkafəŋə kà tay a, àŋgoru a Zərəzalem.

¹⁴ Nday nakəŋ tàsləka e Perzi a, tōru a Antiyos ka haɗ Pisidi. Vad *məpəsabana àra ènjia ti təhuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, tənɟəhad digəs-gəs.

¹⁵ Eslini gədəkani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni tənɟəy ma ya e *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkə ni bu ni akaba ma ga ndam ndahaŋ ya təhəŋgaray *pakama ge Melefit ni. Təra tənɟəga ti təslərkiyu mis ka ata Pol ge məhiani ana tay ahkado: « Bəza ga məŋ geli ni, tamal pakama gekəli àbu ga məhiani ana mis məŋgasvani ni ga məvi njədə ana tay ti, dəmum. »

16 Nahkay Pol ècikaba, àdaday ahar mæk àdám : « Lekulum ndam *Izireyel ni akaba lekulum ndahan ya ti kəzləbum Melefit ni, bumu slimi.

17 Melefit ga ndam jiba geli Izireyel ni àdaba ata bəŋ ga bəŋ geli a. Ka ya ti ndam jiba geli nday ka had Ezip ni ti Melefit àgray ti tâwuday, nahkay tâwudá. Kələŋ gani àdafaki njəda gayan, àhələba tay ka had nana àna ahar gayan a.

18 Kələŋ gani ka ya ti nday tàbu a huđ gili bu agray vi kru kru fađ ni ti èbesia ana tay a.

19 Tòru tìnjua ka had Kanan a nahəma, Melefit àbazliaba jiba adəskəla ya ka had nani na ana tay a, mæk àvi had gani ana tay.

20 Zlam nday nani dek tàgravu ti agray vi diŋ diŋ fađ àna kru kru zlam. Kələŋ gani àdiaba ndam magray seriya ana tay a duk àbivoru ana sarta ge Semiyel bay mahəŋgaray *pakama ge Melefit ni.

21 Kələŋ gani tìhindifiŋa bay kè Melefit a, mæk Melefit àdiaba Seyul ana tay a. Seyul ti nan wuđ ge Kis, ge dini ge Benjemen. Nan gani àgur tay vi kru kru fađ.

22 Ay ka ya ti Melefit àwayay nan va do ni ti Melefit àdiaba Devit ana tay a ti mīgi bay gatay. Devit nakəŋ Melefit àgrakia sedi a, àdám : “Nəŋgəta Devit wuđ ge Zese a. Bay ya ti nàdəbay ni ti nan ; amagray ere ye ti nu nawayay ni dek.” *

23 Nihi ti Melefit àdaba mis nahan e kidiŋ ga bəza huđ ge Devit ba, àfəkad nan Bay mahəŋgay ndam Izireyel, àgray akada ga pakama gayan ya àdám ahaslani ni. Maslanja gani nani ti Yezu.

24 Wudaka Yezu àra ànjəki ke tawi gayan nahəma, Zeŋ àhi ana ndam Izireyel dek ahàr àdám tàmbatkaba majalay ahàr gatay a ti *təbaray kwa.

25 Zeŋ àra èndeveriŋaba tawi gayan a wudak ti àhi ana mis : “Lekulum kəhumi ana ahàr ti nu way ? Bay ya ti lekulum kəbum kəjəgum ni ti nu

do. Nədəm nahəma, ka ya ti enin-deveriŋaba tawi goro na ti bay gani amara. Nan ti nisli ga mepicheiaba ezewed ga kimaka gayan a do.”

26 « Bəza ga mmawa, lekulum bəza huđ ga Abraham akaba lekulum ndahan ya kəzləbum Melefit ni, pakama hini ya kicəm ni ti Melefit ahəŋgay mis àna nan. Melefit àhi pakama hini ti ana leli.

27 Ndam Zeruzalem akaba gəđakani gatay təsər Yezu ti nan *Bay gəđakani ya amara ni ndo, tici ma ga ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ya ti-jəŋgey kəla vad məpəsabana ni ndo daya. Nahkay tədəm təkad Yezu kwa. Təgray nahkay ti, təgra ere ye ti ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit tədəm amagravu na.

28 Ku tamal ndam Zeruzalem ni təŋgətfəŋa zlam magudarani ga makadki nan di ndo nəŋgu ni, təhi ana Pilet təkad nan.

29 Təgria zlam na dek akada ga pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na. Yezu àra àməta ti təzaya kisim gana kà təndal na, təfiyu e mindiviŋ vu.

30 Ay ti Melefit àhəŋgaraba nan e kisim ba, àhəŋgriviya sifa.

31 Kələŋ gani Yezu nakəŋ àŋgazlivu ana ndam ya tàsləka akaba nan e Gelili a, tòru akaba nan a Zeruzalem ni vad ehimeya. Nihi ti nday gani nani tagrakia sedi kè meleher ga ndam *Zude a.

32 Leli gani hini day məhi *Ma Məweni Sulumani gani ana kuli. Ere gani nani ti Melefit àhibiya pakama gana ana ata bəŋ geli a kwa ahaslana,

33 ay nihi ti àgria ere ye ti àhibiyu ana ata bəŋ geli na ana leli bəza gatay na. Àgray ti àna mahəŋgaraba Yezu e kisim ba, akada ya àbu məbəkiani a wakita ge Limis bu ni. A limis ye cə ni bu Melefit àdám :

“Nak ti wuđ goro ; kani ti nawayay ti mis təsər nu buk.” †

34 « Melefit àdəmbiya amahəŋgaraba nan e kisim ba ti èzi ba. Àdəmki ma nahkay hi :

* 13:22 1 Semiyel 13.14 ; mənjay Limis 89.21. † 13:33 Limis 2.7.

“Anəgri sulum goro ana kuli akada ya nədəm anəgri ana Devit ni.

Zlam gani nani ti *njəlatani, amandav day-day do.” ‡

35 « Nahkay a mələŋ nahaŋ bu a Wakita ge Melefit bu keti Devit àdəm : “Akavay divi ti bay njəlatani gayak ni èzi e mindiviŋ vu ba.” §

36 « Devit ka sarta gayaŋ ti àgria tawi ana Melefit akada ge Melefit ya àwayay na. Kələŋ gani Devit nakəŋ àməta, ènjikibiya ata bəŋana, kisim gayaŋ day èzia.

37 Ay Bay ya ti Melefit àhəŋgaraba naŋ e kisim ba ni ti, kisim gayaŋ ni èzi ndo.

38 Bəza ga mmawa, sərūm lala : leli məhi ana kuli Melefit aməbərfaŋa zlam magudarani gekuli ni kè kuli a ti azuhva Yezu. Melefit àmbərfaŋa zlam magudarani gekuli kè kuli àna *Divi gayaŋ ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu na koksah.

39 Ay azuhva tawi ge *Krist ya àgray ni ti Melefit ambərfaŋa zlam magudarani kà ndam ya təfəki ahàr ke Krist na dek.

40 Nahkay ti bumvu slimi, do ni ti zlam ya ti ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit tədəmkibiyu ma ni ara agrakivu ke kuli. Ma gatay ya tədəmbiyu ni ti nihi :

41 “Lekuləm ndam ya kədəmum pakama ge Melefit zlam masakani ni ti

mənjumki ere ye ti nara nagraŋ ni.

Ere gani nani məgri ejep ana kuli ti kījijəma !

Anagraŋ ti ka ya ti lekuləm kəbum àna sifa mba ni.

Ere gani nani ti ku tamal maslaŋa àŋgəhadia ma gana ana kuli a nəŋgu ni, kəgəsumkabu do.” * »

42 Pol àra àhia ma gana ana tay a, ka ya ti nday ata Barnabas təhəraya a ahay ni ba ni ti, mis ya təbu eslini ni təhi ana tay : « A vad məpəsabana nahaŋ ya amara ni ti ŋguma ga məhikivu pakama àki ka ma hini ana leli keti. »

43 Mis təbu tedevu ti mis ndahaŋ kay tədəboru ata Pol nday ata Barnabas. Nday nani ti ndam Zude akaba mis ndahaŋ ya tədəbay divi ga ndam Zude ga mazləbay Melefit ni. Nahkay ata Pol nday ata Barnabas nakəŋ təzləpi ana tay, təvi njəda ana tay ti təgəskabu *sulum ge Melefit ya àgri ana tay ni, təmbrəŋ ba.

44 Vad məpəsabana àra ènjia nahəma, mis ga kəsa ni ahar gədəkani təra dek ga məbi slimi ana ma ya tədəmki ka Bay geli ni.

45 Ndam Zude ni təra tipia ndam ga kəsa na dek macakalavani ti təzumki bəruv ka tay, tənəkəki ke mindivi Pol akaba ka məhiani ana mis pakama gayaŋ ni ti ma ga malfada.

46 Ata Pol nday ata Barnabas təra ticia pakama ga ndam Zude na ti aŋwaz àwər tay ndo, təhi ana tay vayvay ahkado : « Ahàr àdəm məhia ma ge Melefit na ana kuli ndam Zude na enjia day. Ay nihi ti lekuləm kəgəsumkabu pakama gani do ni ti, lekuləm lekuləmeni kədəfumkia kisləm ga məŋgət *sifa ya àndav day-day do ni do. Ègia nahkay ti leli məhi ma gani ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni.

47 Məhi ana tay nahkay ti adaba Bay geli àhi ana leli nahkay hi :

“Nàfəkad kur ti akada ge ceŋgel ni ga masladı mələŋ ana ndam ga jiba gərgərani dek.

Nawayay ti kəhioru pakama àku ka nu ya nahəŋgay mis ni ana mis dek,

duk kè sliri ga mələŋ.” † »

48 Mis ya ti nday ndam Zude do ni təra ticia ma ga ata Pol nday ata Barnabas na ti təmərvu, təzləbay Melefit azuhva pakama gayaŋ ni. Eslini nday ya ti Melefit adaba tay ga məŋgət sifa ya àndav day-day do ni na, nday dek təfəki ahàr ka Yezu.

49 Kələŋ gani mis tədəmkioru pakama àki ka Bay geli, nahkay mis ga had ni dek ticia ma gana.

‡ 13:34 Izayi 55.3. § 13:35 Limis 16.10. * 13:41 Habakuk 1.5. † 13:47 Izayi 49.6.

⁵⁰ Ay ndam Zude ni tɔdɔmki ma magɔdavani ka ata Pol nday ata Barnabas, ti wɔl ya elimeni gatay ɔbu, tazlɔbay Melefit ni akaba gɔdɔkani ga kɔsa ni tɔzirey ata Pol nday ata Barnabas. Nahkay ndam ga kɔsa ni tɔnjɔki ka mɔgri daliya ana ata Pol nakɔŋ, mɔk tɔgaraba tay ka had gatay na.

⁵¹ Ka ya ti ata Pol nday ata Barnabas tawayay taslɔka ni ti tɔtukaba had ga kɔsa na ka asak gatay a ga mɔdɔfiki ana tay arɔŋa gani gatay va do. Mɔk tɔslɔka, tɔru a Ikoniyum.

⁵² Ndam Antiyos ya tadɔbay divi ga Yezu ni tɔbu tɔmɔrvu, *Mɔsuf Njɔlatani ɛsliva a vu vu ana tay a.

14

Ata Pol nday ata Barnabas tagray tawi a Ikoniyum

¹ Ata Pol nday ata Barnabas tɔru tɔnjɔa a Ikoniyum a ti, tɔhuriyu a ahay ya ndam *Zude *tahɔŋgalavɔ Melefit ni vu keti. Eslini tɔhi ma ge Melefit ana tay : azuhva ma gatay ni mis kay tɔfɔkia ahɔr ka Yezu a, ku ndam Zude ku ndam ya nday ndam Zude do ni daya.

² Ay ndam Zude ya tawayay mɔfɔki ahɔr ka Yezu do ni tɔhi ma magɔdavani ana ndam ya nday ndam Zude do ni ti tɔzirey bɔza ga mɔŋ geli ye eslini ni.

³ Ku tamal nahkay nɔŋgu ni, ata Pol nday ata Barnabas tɔpɔsa kay a Ikoniyum a. Ka ya ti nday tɔbu eslini ni ti nday tɔbu tɔfɔki ahɔr ka Bay geli lala, nahkay tɔhi ma ge Melefit ana mis vay-vay, aŋgwaz ɔwɔrki tay do. Nahkay Bay geli ɔvi njɔda ana tay ga magray zlam gɔrgɔri kay ya ti mis tɔpi day-day ndo ni. Bay geli ɔgray nahkay ti, ɔdafaki ti pakama gatay ya tɔhi ana mis ɔki ka sulum gayɔŋ ni ti jiri ɛdɛdɛŋ.

⁴ Nahkay ndam ga kɔsa nani tɔdevu mɔlaŋ cɔ : mis ndahaŋ ga ndam Zude ni, mis ndahaŋ ti ni ga ndam *asak ga Yezu ni.

⁵ Eslini ti ndam Zude akaba nday ya ndam Zude do ni akaba gɔdɔkani gatay tawayay tɔgri daliya ana ata Pol nday ata Barnabas, tawayay tabazl tay ɔna akur.

⁶ Ndam asak nakɔŋ tɔra tɔcia ma gana ti tɔcuhway, tɔru gwar a kɔsa vu ka had Likawuni. Kɔsa nday nani ti Listir, Derbi akaba kɔsa ndahaŋ ciɔciɔbeni ni.

⁷ Nday nakɔŋ tɔru tɔnjɔa eslina ti tɔhi *Ma Mɔweni Sulumani ana mis.

Ata Pol nday ata Barnabas tagray tawi e Listir

⁸ Zal dɔra nahaŋ ɔbu e Listir, naŋ manjɔhadani ɔdɔba ɛcikaba koksah, ɔsawaday day-day ndo kwa ke miwivu gayɔŋ.

⁹ A vad nahaŋ naŋ ɔbu abi slimi ana ma ga Pol ya ɔdɔm ni ti, Pol nakɔŋ ɔmɔnjalɔŋ, ɛpi ti zal dɔra ni ɔfɔkia ahɔr ka Yezu a, Yezu ahɔŋgaraba naŋ a tata.

¹⁰ Nahkay Pol ɔdɔm kay kay, ɔhi ahkado : « Cikaba, kɔcik jik ɔna asak gayak ! » Zal dɔra ni ɔra ɛcia ma ga Pol na ti ɛcikaba carakum, asawaday.

¹¹ Mis dal-dalani ga kɔsa ni tɔra tɔpia ere ya Pol ɔgray na ti tɔzlah ɔna ma hɔma ga had Likawuni, tɔdɔm ahkado : « Melefit geli tɔslɔkabiya e melefit ba, tɔmbavu mis, tɔhɔrkiaya ke leli a ! »

¹² Nahkay tɔzalay Barnabas Zɔs, Pol ti ni tɔzalay naŋ Hermes, ɔdɔba naŋ bay mɔhi ma ana mis.*

¹³ Ahay gɔdɔkani ge Zɔs ni ti ka ma ga kɔsa. Bay misliŋi zlam ana Zɔs ni ɛŋgɔledbiyu kokur ɔna vay-vay ga zlam, ɔhɔlbiyu ɔbɔhad tay kɔ mahay ga ahay ni ge misliŋieni ana ata Pol nday ata Barnabas nakɔŋ. Mis macakalavani ni day tawayay ti mɔgray nahkay.

¹⁴ Ndam *asak ni tɔra tɔcia ere ye ti ndam ga kɔsa ni tawayay tɔgri ana tay na ti tɔgɔzlehkaba azana ka vu gatay a kwar kwar ga mɔdɔfiki ana mis macakalavani ti tawayay

* **14:12** Zɔs ti naŋ bay ge melefit ga ndam Gres. Hermes ti melefit ya ti ahɔŋgri pakama ga Zɔs ana mis ni.

ere ye ti atəgri ana tay ni do, mək təcuhwakivoru ka tay àna zlahay.

¹⁵ Təhi ana tay ahkado : « Ndam geli, kəgrum nahkay ti kamam ? Leli ti mis hihirikenı akada kəli ni timey ! Məra afa gekəli a ti ga məhi *Ma Məweni Sulumani ana kəli ti kəmbərənum təwi gekəli masakani akada ya kəgrum nihi ni. Mawayay ti kəhənggrumioru ahər a had ana Melefit Bay ge sifa ni. Nañ ti àgraya məlan ya agavəla, had, dəluv gədəkana akaba zlam ya təvu a huđ gatay vu ni dek.

¹⁶ Ahaslani ti àmbrəñ mis ga had gərgərani dek ti təgray ere ye ti təwayay ni zlam gatay.

¹⁷ Ku tamal nahkay nəngu ni, aŋgazlivu ana tay àna zlam sulumani ya agra ana tay ni : asləribiyu avər ana mis e melefit bu ni ti tənğətki zlam ka vədañ àna sarta gani. Avi zlam məzumani ana tay ti təmərvi. »

¹⁸ Ku tamal ndam asak ni təhia ma ana tay a nahkay nəngu ni, wudaka təcəfəña mis dal-dalani na kə misliñi zlam ana tay a ti, təgraviya daliya dal-dal.

¹⁹ Kələñ gani ndam *Zəde ya a Antiyos ya ka had Pisidi ni akaba nday ya a İkoniyum ni tərə e Listir a. Tərə tınjia ti təcəmki ma magədavani àki ka ndam asak ni, mək mis dal-dalani ni təgəskabá ma gatay na. Eslini mis nakəñ tizligi Pol àna akur ga makad nañ. Tərə tizligia nañ a nahkay ti təcəm əməta, mək təgəjahaba nañ a kəsa ni ba, təmbərbu nañ bəlah.

²⁰ Ay ka ya ti ndam madəbay divi ga Yezu ni təcakalakiva nahəma, Pol nakəñ ecikaba, mək àngoru a kəsa ni vu. Hajəñ gani təsləka nday ata Barnabas a, tərə e Derbi.

Ata Pol nday ata Barnabas tanğoru a Antiyos ka had Siri

²¹ Tərə tınjəa e Derbi a ti təhi Ma Məweni Sulumani ana mis, nahkay mis kay tədəbay divi ga Yezu. Kələñ gani təsləka, tənğa e Listir a. Təsləka eslina ti tənğa a İkoniyum a, mək təsləka a İkoniyum a ti tənğa a Antiyos ya ka had Pisidi na.

²² A kəsa nday nani bu ni ti təvia njədə ana ndam madəbay divi ga Yezu a. Təhi ana tay ahkado : « Fumki ahər ka Yezu lala, kəmbərənum ba. » Təhi ana tay keti : « Tamal mawayay məhuriyani a *Məgur ge Melefit vu ti ahər ədəm məcaka daliya dal-dal day kwa. »

²³ Tədaba gədəkani e kidinğ ga ndam ya təfəki ahər ka Yezu ni ba ka kəsa ka kəsa, mək ndam *asak nakəñ təgəs ndərə akaba təhənggali Melefit ana tay. Eslini təmbrivü tay a ahar vu ana Bay geli, adaba nday nani təfəkia ahər a palam.

²⁴ Kələñ gani təsləkaba ka had Pisidi a, tərə ka had Pemfili.

²⁵ Tərə tınjəa e Perzi a ti təhi ma ge Melefit ana mis, mək təsləka, tərə a Atali.

²⁶ Eslini ti təcəliyu a *slalah ga yam vu, tənğa a Antiyos a. A kəsa nani bu ka ya ti tənğəki ke təwi gatay ni ti, təbivü tay a ahar vu ana Melefit ga magray təwi àna sulum gayəñ. Təwi nani ti tіндеverinğababiya.

²⁷ Tərə tınjia nahkay ti təzalakabu ndam məfəki ahər ka Yezu ni dek, tənğəhadı ere ye ti təgray àna njədə ge Melefit ni dek ana tay, tənğəhadı ana tay ahəmamam Melefit əvi divi ana ndam ya ti nday ndam *Zəde do ni ga məfəki ahər ka Yezu ni daya.

²⁸ Eslini tənğəhadı akaba ndam məfəki ahər ka Yezu ni agray kiyi bəl.

15

Mekeli kədi ana ndam ya nday ndam Zəde do ni

¹ Mis ndahan təsləka ka had *Zəde a, tərə a Antiyos a. Tərə tınjia ti təcəhi zlam ana ndam məfəki ahər ka Yezu ye eslini ni, təhi ana tay ahkado : « Ahər ədəm *təkeli kədi ana kəli akada ge Məwiz ya ədəm a wakita gayəñ ni bu ni kwa. Tamal kəgrum akada gayəñ ya ədəm ni do ni ti, Melefit əhənggay kəli do simiteni. »

²⁻³ Tərə təcəma pakama na nahkay ti ata Pol nday ata Barnabas təgəskabu pakama gani nani ndo simiteni. Nahkay gejewi gədəkani

àhàraya e kidîŋ gatay akaba ndam ya tàslàkabiya ka had Zude ni ba. Eslini ndam mafaki ahàr ka Yezu ya a Antiyos ni tavi sinngu ge divi ana ata Pol nday ata Barnabas akaba mis gatay ndahan mak tàslàruru tay a Zeruzalem ga mihindifiŋbiya ma gana kà ndam *asak akaba gèdákana ye eslini na. Nahkay tàslàka. Ka ya ti tãbu takoru ni ti tàslàkaba ka had Fenisi akaba had *Samarî a, tãŋgãhadî zlam ya àgravu ni ana ndam ga Yezu ya nday tãbu ka had nday nani ni; tãhi ana tay ahãmamam ndam ya nday ndam *Zude do ni tãfãki ahàr ka Yezu ni. Nday nakãŋ tãra ticia ma ga ata Pol nday ata Barnabas na ti tãmãrvu dal-dal.

⁴ Ata Pol nakãŋ tãru tinjãa a Zeruzalem a ti, ndam asak ga Yezu akaba ndam ga Yezu ndahan ni dek akaba gèdákani gatay ni tãgãskabu tay. Eslini ata Pol nakãŋ tãŋgãhadî ere ye ti tãgray àna njãda ge Melefit ni dek ana tay.

⁵ Ay ndam *Feriziyen ndahan ya tãfãki ahàr ka Yezu ni tãbu eslini. Tãra ticia ma ga ata Pol na ti ticikaba, tãdãm ahkado : « Ahàr àdãm tãkeli kudi ana ndam ya nday ndam Zude do, tãfãki ahàr ka Yezu ni kwa. Ahàr àdãm nday gani tãgãskabu *Divi ya tãbu mabækiani a wakita ge Mawiz ni bu ni daya kwa. »

⁶ Nahkay ndam asak ni akaba gèdákani ni tãŋgasvu ga mazlapakiani ka ma gani nani.

⁷ Eslini gejewi àhàraya e kidîŋ gatay ba dal-dal. Nahkay Piyer ècikaba, àhi ana mis ni ahkado : « Bãza ga mmawa, kèsãruma kwa ahaslani Melefit àdaba nu e kidîŋ gekuli ba ti nãhi *Ma Maweni Sulumani ana nday ya nday ndam Zude do ni, ti tãfãki ahàr ka Yezu.

⁸ Melefit ti àsãra ere ye ti àniviyu ana mis a mabãruv vu na. Àvi *Mãsuf Njãlatani àna tay akada ya àvi ana leli ni ga madafakiani àgãskabã tay a.

⁹ Ècirkaba leli ndam Zude ni akaba tay a ndo simiteni. Àbarafãŋa zlam magudarani kã tay a, tìgia njãlatana adaba tãfãkia ahàr ka Yezu a.

¹⁰ *Divi ge Melefit ya tãbu mabækiani a wakita ge Mawiz ni bu ni ti zlam zãzladani. Ku ata bãn geli, ku leli leleni tekedî mẽbesebiyu zlah-zlah. Nihi ti kãfumki ŋgasa ka tay ya ti nday ndam Zude do ni tãdãbay divi gani kwa ti kamam ? Tamal kãgrum nahkay ti kahãŋgalum ma ge Melefit timey !

¹¹ Leli mãsãra Melefit ahãŋgay leli ti adaba mækela kudi a palam do. Ahãŋgay leli ti azuhva tãwi ga Bay geli Yezu ya àgri ana leli àna sulum gayan ni. Ahãŋgay leli ti akada ya ahãŋgay tay ni daya. »

¹² Eslini mis macakalavani ni dek te-te, tãbi slimi ana ma ga ata Barnabas nday ata Pol ni. Ata Barnabas nakãŋ tãŋgãhadî tãwi gatay ya tãgray e kidîŋ ga ndam ya nday ndam Zude do ni bu ni ana tay. A pakama gatay ni bu nahãma, tãdãm Melefit àvia njãda ana tay ga magray zlam gãrgãrani ya mis tãpi day-day ndo na dal-dal.

¹³ Ka ya ti ata Barnabas nakãŋ tãmbrãŋa zlapay na ti Zek ècikaba, àdãm ahkado : « Bãza ga mmawa, bumi slimi ana pakama goro ni.

¹⁴ Simu àŋgãhadîa ana leli a ahãmamam kwa ahaslani Melefit àmãnjalãn ana ndam ya nday ndam Zude do ni ga madaba ndam gayan e kidîŋ gatay ba daya.

¹⁵ Pakama ga Simu ya àdãm ni bãlanani akaba ga ndam mahãŋgaray *pakama ge Melefit ni, adaba a wakita gatay ni bu Melefit àdãm :

¹⁶ «Kãlãn gani ti anãŋga, anãlãmaba ahay ge Devit ya àmbãd na.

Anãhãlaba akur ga ahay ya àmbãd na, enedẽzlvaya nahan àna tay ka mãlan gana.

¹⁷ Nahkay mis dek atadãbay nu Bay Melefit ;

nday ya nday ndam Zude do, nãzalay tay

ge migi ndam goro ni dek atadãbay nu.

Nu Bay Melefit nãdãm nahkay, nu ya ti nagray ere ye ti nãdãm anagray ni dek ni.

18 Zlam gani nani ti wudaka nàgraya mələŋ a ti

nəsəra kwa ahaslana anagray.” * »

19 Zek àhi ana tay keti : « Ègia Melefit àdəma nahkay zla nahəma, nu nədəm məfumki ŋgasa ga magray zlam zləzladani ka ndam ya nday ndam Zude do, tawayay madəbay divi ge Melefit ni ba.

20 Ere ye ti magray ni ti, hojo məbumiki wakita ana tay, məhumi ana tay ahkado : “Kàhəpədum aslu ga pəra ba, adaba àbəlafəŋ kè Melefit do ; kəgrum mesəwehvu ba ; kàhəpədum aslu ga zlam ya təmərday məmərdani ni ba, kəzumum mimiz ba daya.”

21 Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ti, kwa ahaslani təbu tədəfiki ana mis a kəsa gərgərani bu dek, tijeŋgey ma gani a ahay gərgərani ga *mahəŋgalavù Melefit bu kəla vad *məpəsabana lu daya. »

Təslərəkaboru wakita ana ndam ga Yezu ya nday ndam Zude do ni

22 Zek àra àdəma ma nahkay nahəma, ndam *asak ni, gədəkani akaba ndam ga Yezu ndahaŋ ye eslini ni dek tədəm atədaba mis e kidiŋ gatay ba, atəslərīoru tay ana ndam Antiyos ni akaba ata Pol nday ata Barnabas. Nahkay tədaba Zud ya təzalay naŋ Barsabas na akaba Silas a, adaba nday cəeni ndam ga Yezu dek ticiiki ma ana tay.

23 Təvi wakita ana tay ga məzikabani ana ndam Antiyos ni, təbəki ka wakita ni nahkay hi :

« Leli bəza ga mən gekəli, leli ndam asak ga Yezu akaba gədəkani ni məgri sa ana kəli, lekələm bəza ga mən geli, lekələm ya ti ndam *Zude do, kanjəhadum a Antiyos, ka had Siri akaba ka had Silisi ni.

24 Micia mis ndahaŋ ticik afa geli, tōru afa gekəli. Tōru tɪnjəa ti tiwisirikaba ahər ana kəli a, təvi majalay ahər ana kəli àna pakama gatay ya təhi ana kəli ni. Təgray nahkay ti, leli məvi divi gani ana tay ndo simiteni.

25 Nahkay zla nahəma leli dek ka ahar bələŋ mādaba mis a ga məslərani afa gekəli a. Nday gani atorukaboru akaba ata Barnabas nday ata Pol. Ata Barnabas nday ata Pol ti mawayay tay dal-dal,

26 təgri təwi ana Bay geli Yezu *Krist ; ku tamal tabazl tay azuhva təwi gatay ya tagray ni nəŋgu ni, aŋgwaz àwərki tay do.

27 Ndam ya ti mādaba tay a ni ti ata Zud nday ata Silas. Nday gani atəŋgəhadıaba ere ye ti məbiki ana kəli ka wakita na daya.

28 Pakama gani nani ti nihi : *Məsuf Njəlatani akaba leli mədəm məfəki ŋgasa ga magray təwi zləzladani ndahaŋ ke kəli do, si kəgrum zlam ya ti ahər àdəm leli dek magray ni kwa. Zlam gani nday hi :

29 Kàhəpədum aslu ga pəra ba ; kəzumum mimiz ba ; kàhəpədum aslu ga zlam ya təmərday məmərdani ni ba ; kəgrum mesəwehvu ba daya. Tamal zlam nday nani dek kəgrum do nahəma, akanjəhadum àna sulumani. Məmbərki pakama geli nahkay. »

30 Nahkay təslərōru nday ya ti tədaba tay a ni. Nday nakəŋ təsləka, tōru a Antiyos akaba ata Pol nday ata Barnabas. Tōru tɪnjəa ti təzalakabu ndam ga Yezu ye eslini ni, təvi wakita ni ana tay.

31 Təra tijeŋga wakita na ti àməria məbərūv ana tay a dal-dal, adaba àvikiva njəda ana tay a.

32 Ata Zud nday ata Silas ti nday ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit. Nahkay təhia pakama gərgərana kay ana ndam ga Yezu ye eslini na, təvi njəda ana tay ti aŋgwaz àwər tay ba.

33 Nday nakəŋ təpəsiyu eslini gosku bal. Kələŋ gani ndam ga Yezu ni təvi divi ana tay ga məŋgukiani ka ndam ya təslərbīyu tay ni, təhi ana tay təsləka àna sulumana. [

34 Ay Silas àdəm əsləka do, anjəhad a Antiyos həya.]

35 Ata Pol nday ata Barnabas day tənəhad a Antiyos. Eslini nday ak-

* 15:18 Amos 9.11-12.

aba mis ndahan kay t̄hi *Ma M̄weni Sulumani ana mis, t̄cahi pakama ga Bay geli ana tay daya.

Ata Pol nday ata Silas takoru ka had ndahan

³⁶ T̄ara t̄agra gosku 6al a Antiyos a ti Pol àhi ana Barnabas : « Maṅgoru a k̄sa ya ti m̄hibiyu pakama ga Bay geli ana mis ye eslini ni bu ni dek, ti m̄m̄njiyu b̄za ga m̄ṅ geli ye eslini ni akaba ti m̄s̄er manj̄had gatayani. »

³⁷ Barnabas nak̄ṅ àḡeskabá ma ga Pol na, ay ti àd̄em az̄ekivu Zen̄ ya t̄zalay Mark ni ju.

³⁸ Pol àra ècia ma na ti àh̄ṅgrif̄ṅ, àhi : « M̄z̄ekivu naṅ ba, ad̄aba ka ya ti leli ka had Pemfili ni ti àsl̄ekaf̄ṅa k̄e leli a, àwayay magrakabu t̄awi akaba leli ndo. »

³⁹ Ata Pol nday ata Barnabas t̄icivu àki ka ma ga mazay Mark ni ndo, nahkay nday nak̄ṅ t̄edevu. Barnabas àzay Mark, t̄c̄aliyu a *slalah ga yam vu, t̄oru e Sipir.

⁴⁰ Pol ti ni àzay Silas ; ndam ga Yezu ye eslini ni t̄ah̄ṅgalay Bay geli ti m̄gri sulum gayan̄ ana tay, m̄ak ata Pol nday ata Silas t̄àsl̄eka

⁴¹ ka had Siri a, t̄oru gwar ka had Silisi. A k̄sa ya t̄inj̄ua ni vu lu, Pol àvikivu nj̄eda ana ndam ga Yezu ya *t̄acalavu eslini ni.

16

¹ Nahkay ata Pol nak̄ṅ t̄àsl̄eka ka had Silisi a, t̄oru e Derbi akaba e Listir. E Listir ti wur dagwa nahan àbu, slimi gayan̄ Timote. M̄ṅani wur Z̄ude, ad̄abay divi ga Yezu ; b̄ṅani zal Gres.

² Ndam ga Yezu ya e Listir akaba a Ikoniyum ni dek t̄ad̄em Timote ti mis sulumani.

³ Eslini Pol awayay azay naṅ ti m̄asawadoru akaba tay, nahkay àzay naṅ, *èkeli k̄adi. Pol àgri ana Timote nahkay ti azuhva ndam *Z̄ude ye eslini ni, ad̄aba nday dek t̄às̄era b̄ṅ ga Timote ti zal Gres.

⁴ K̄al̄ṅ gani ata Pol nak̄ṅ t̄àsl̄eka, t̄oru kama. A k̄sa ya t̄inj̄ua ni vu lu t̄ṅḡhad̄i ma ga ndam *asak akaba ga ḡad̄akani ya a Zer̄uzalem ya t̄ad̄em ni ana ndam ga Yezu ye eslini ni. T̄ara t̄ṅḡhad̄ia ana tay a nahkay ti t̄ahi ana tay t̄ḡeskabá ma gana.

⁵ Nahkay ndam ya t̄af̄aki ah̄ar ka Yezu a k̄sa nday nani bu ni dek t̄ṅḡatkivu nj̄eda, k̄alavad mis ndahan day t̄af̄aki ah̄ar ka Yezu.

Melefit àhi ana Pol môru e Mesed̄uwen̄

⁶ Ata Pol nak̄ṅ t̄èbu takoru gwar ka had Azi ti, *M̄suf Nj̄elatani àcaf̄ṅa tay ga moru m̄ahi ma ge Melefit ana mis ye eslini na. Nahkay t̄àsl̄eka, t̄oru gwar ka had Firizi akaba ka had Galasi.

⁷ T̄oru t̄inj̄ua ka had Misi a wudak ti tawayay t̄ahuriyu ka had Bitini, ay M̄suf ga Yezu àcaf̄ṅa tay a.

⁸ Nahkay t̄àsl̄ekaba ka had Misi a, t̄oru k̄a ḡavay ga d̄aluv a Truwas.

⁹ Nday t̄èbu eslini ga m̄alavad ti kisim èzidekivu ka Pol, èpi zal Mesed̄uwen̄ micikeni jika, àh̄ṅgalay naṅ, àhi : « Ru afa geli e Mesed̄uwen̄, k̄j̄anaki leli ti ! »

¹⁰ K̄al̄ṅ ge kisim mizid̄eni ga Pol ni ti m̄awaya morana e Mesed̄uwen̄ a, ad̄aba m̄s̄era Melefit àzala leli ga m̄ahi *Ma M̄weni Sulumani ana ndam ga had nana.

¹¹ Nahkay m̄c̄aliyu a *slalah ga yam vu a Truwas, m̄àsl̄eka mòru suwwa a Samotras. * Haj̄ṅ gani mòru a Neyapolis ; mòru m̄inj̄ua ti m̄ah̄eraya a slalah ga yam ni ba,

¹² mòru e Filip. K̄sa gani nani ti k̄sa ḡad̄akani ga had Mesed̄uwen̄. Ndam *Rom kay t̄anj̄had̄a eslina. Mòru m̄inj̄ua ti m̄anj̄had̄ vad 6al.

Ere ye ti ata Pol nday ata Silas t̄agray e Filip ni

¹³ A vad *m̄ap̄esabana ba ti m̄ah̄eraya a k̄sa ni ba, mòru gwar a zalaka bu, m̄ad̄em m̄adi ah̄ar ana m̄alaṅ ga mah̄ṅgalavù Melefit eslini.

* 16:11 Samotras ti had e kid̄ṅ ga yam bu.

Mòru mìnjua ti mèdi ahàr ana wál macakalavani mæk mànjèhad màzlapi ana tay.

14 Wal nahan àbu e kidin gatay bu slimi gani Lidi. Nan wur Tiy-atir, tawi gayan mäsəkumoru azana ndize-ndizeni ga sinju kayani, nan àbu azləbay Melefit daya. Ka ya ti nan àbu abi slimi ana ma ga Pol ya àdəm ni ti Bay geli àgray ti wal ni mīci ma gani ti mægəskabu lala.

15 Kələn gani *təbaray nan akaba ndam ga hud ahay gayan dek. Tàra tàbara tay a ti wal ni àzalu leli afa gani, àhi ana leli ahkado : « Tamal kəsəruma nu nəbu nəfəki ahàr ka Bay geli ededın ti dæguma, kànjàhaduma afa goro a. » Nahkay àfəki ngasa ke leli, mòru.

16 A vad nahan məbu makoru ka mələn ga mahəngalavù Melefit ni ti, məbakabu ahàr akaba wal nahan. Wal nani ti evidi ge mis ndahan. Seteni àniviyu a ahàr bu, àdəfiki ere ye ti amara magravu ni. Nahkay ndam ya ti wal ni evidi gatay ni təngət sinju kay àna pakama gayan ya ti àhia ana mis a, ere gani àgravu ededın ni.

17 Eslini wal nakənj ànjəki ka madəboru leli akaba Pol e metelin vu. Azlah, àdəm : « Ndam nday hini ti təgri tawi ana Melefit nan agavəla drin ! Tədəfiki ana kəli divi ya akəngətum sifa àna nan ni ! »

18 Àzlah, àdəm ma ni nahkay vad ehimeya. Kələn gani àwərikabá bəruv ana Pol a, nahkay Pol nakənj àmbatkibiyu ma ka wal ni mæk àhi ana seteni ya àniviyu ni ahkado : « Nəhuk àna *slimi ga Yezu *Krist, hərəya a wal hini ba ! » Eslini seteni ni àsləkiaba ana wal na həya.

19 Seteni ni àra àsləkiaba ana wal na ti, ndam ya ti wal ni evidi gatay ni təsəra wal ni aməngəti sinju ana tay va do. Nahkay tægəs ata Pol nday ata Silas, təgəjahoru tay ka mələn ya mis təkakalavu ga magray seriya ni.

20 Tòru tinjua àna tay eslina ti təhi ana ndam magray seriya ni ahkado : « Ndam nday hini təbu tagudar kəsə geli. Nday ti ndam *Zude,

21 təcahi zlam ana mis, ay ere ye ti təcahi ana tay ni ti leli ndam *Rom àgəski mægəskabu do, məgray do simiteni. »

22 Mis dal-dalani ni tàra ticia ma na ti nday day təzumkia bəruv ka ata Pol nday ata Silas a. Eslini ndam magray seriya ni təhi ana ndam slewja gatay ti təkəkwakia zlam ka ata Pol nday ata Silas a, mæk təzləb tay àna aday.

23 Tàra təzləba tay a dal-dal ti təbiyu tay a ahay ga dəngay vu, mæk təhi ana bay məjəgay ahay ga dəngay ni ti məbi slimi ana tay lala.

24 Bay məjəgay ahay ni àra ecia ma gatay na ti, àhəl ata Pol nday ata Silas nakənj, àbiyu tay a mələn nahan vu ca-ca a hud ga ahay ga dəngay ni vu. Eslini nan nakənj àwəlfənj asak gatay dwa dwa kà damkoluk.

25 A hud ya vad nahəma, ata Pol nday ata Silas nakənj tahəngalay Melefit, tidii limis ; ndam dəngay ndahan ni təbu təbi slimi ana zlam gatay ya tagray ni.

26 Nday dek təbu tagray nahkay ti had àdaday dal-dal, asak ga ahay ga dəngay ni àdaday daya. Eslini ti mahay ga ahay ni dek təzləkvaba bəna bəna, zlam ya təwəl ndam dəngay àna nan ni dek təcəhva wir wir.

27 Bay məjəgay ahay ga dəngay ni àra epidekva, epi ti mahay ga ahay ga dəngay ni bəna bəna nahəma, àradaya maslalam gayan a, awayay akad ahàr gayan àna nan. Àgray nahkay ti adaba àhi ana ahàr ndam dəngay ni tàcuhwa.

28 Ay Pol àzlah, àhi ahkado : « Kəgri arəna ana ahàr gayak ba, leli dek məbu ahalay. »

29 Nan nakənj àra ecia ma ga Pol na ti àdəm təzibiya cəngel a. Tàra təzibiya cəngel na ti àcuhwiyu ka mələn ya àbiyu ata Pol nday ata Silas ni. Òru ènjua eslina ti agəgər sləb-sləb, àbəhadı mirdim ana tay meleher ndiğ ana had.

30 Kələn gani àhəlaya tay a dala va, mæk àhi ana tay ahkado : « Bəbay goro ni, nəgray mam ti Melefit ahəngay nu ni mam ? »

³¹ Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi : « Fəki ahàr gayak ka Bay geli Yezu. Nahkay Melefit amahəŋgay kur akaba ndam ga huɗ ahay gayak. »

³² Mək təhi ma ga Bay geli ana tay akaba ndam ga huɗ ahay gayəŋ ni dek.

³³ A huɗ ga məlavaf gani nani bu bay majəgay ahay ga daŋgay ni àhəl ata Pol nday ata Silas, àra àbarikia ambələk gatay ni ana tay a. Nday day tàbaray naŋ akaba ndam ga huɗ ahay gayəŋ ni dek àna slimi ga Yezu huya.

³⁴ Kələŋ gani bay majəgay ahay ga daŋgay nakəŋ àhəliyu tay a ahay vu ga məzum zlam. Nday təbu təzum zlam ti naŋ nakəŋ àmərva dal-dal akaba ndam ga huɗ ahay gayəŋ na dek, adaba təfəkia ahàr ke Melefit a.

³⁵ Mələŋ àra àsla ti ndam magray seriya ni təslərbiyu mis afa ga bay majəgay ahay ga daŋgay ni ga məhiani : « Baya mis cœeni na. »

³⁶ Bay majəgay ahay ga daŋgay ni àra ècia ma na ti, àhəŋgri ma gani ana Pol, àhi ahkado : « Ndam magray seriya ni təslərbiya mis a, tədəm nàbaya kəli a. Nihi ti hərəmiyu e mite vu, sləkuma àna sulumana. »

³⁷ Eslini Pol àhi ana ndam ya təslərbiyu tay ni ahkado : « Leli ndam Rom ti təgəs leli, tàgrafəŋa seriya kè leli àna divi gana ndo, təzləb leli kè meleher ge mis macakalavani, tàbaya leli a daŋgay ba, nihi ti tədəm māsłəka akal-akal a nahkay ti, məgəskabu aw ? Aha, məgəskabu do. Tamal tawayay nahkay ti nday ndayani àna ahàr gatay tàra tàbaya leli a. »

³⁸ Nahkay mis ya ti təsləruru tay ni tòru təŋgəhadī ma ni ana ndam magray seriya ni. Nday nakəŋ tàra ticia ata Pol nday ata Silas nday ndam Rom ti tàgra aŋgwaz a dal-dal.

³⁹ Nahkay nday nakəŋ tərəkia ka ata Pol a, təgri kam-kam ana tay, tàbaya tay a ahay ga daŋgay ni ba, mək təhəŋgalay tay ti təsləkaba a kəsa ni ba.

⁴⁰ Ata Pol nday ata Silas tàra təhəraya a ahay ga daŋgay ni ba ni ti tòru afa ge Lidi. Eslini tàbakabu ahàr akaba ndam məfəki ahàr ka Yezu, təvi

njəda ana tay, mək təsləkaba a kəsa ni ba.

17

Ata Pol nday ata Silas tagray tɔwi a Tesalonik

¹ Ata Pol nakəŋ tòru a Amfipolis, təsləka eslina tòru a Apoloni, tàra təsləka eslina keti tòru a Tesalonik. A Tesalonik ti ahay ga ndam *Zude ya təhəŋgalavù Melefit ni àbu.

² Eslini Pol àhuriyu a ahay ni vu akada gayəŋ ya agray kəla vad *məpəsabana ni. Vad məpəsabana mahkər ka mahar ka mahar àhuriya a ahay ni va, təzlapakia ka pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni ba akaba nday ye eslini na.

³ Nahkay adəfikiki ma ge Melefit ana tay, adəm ahàr adəm *Krist *Bay gəɗakani ya amara ni məcakay daliya, məmət, mək məŋgaba e kisim ba kwa. Àhi ana tay ahkado : « Krist Bay gəɗakani ya amara ni ti nani Yezu ya nəhi ma gani ana kəli ni. »

⁴ Eslini ndam Zude bal gani təgəskabá ma ga Pol na, tigia ndam ga ata Pol nday ata Silas a. Ndam *Gres ya təzłəbay Melefit ni kay akaba wál kay bal ya ti zlam gatay təbu ni tigia ndam ga ata Pol a daya.

⁵ Ay ndam Zude ndahaŋ ya təgəskabu ma ga Pol ndo ni tàgrafəŋa solu kà ata Pol a. Nahkay təzalakabu ndam ya tàgray tɔwi do, təsawafay kwanja kwanja a kəsa bu ni, mək nday gani təhəŋgalafəŋa ma kè mis ga kəsa na. Nahkay nday dek akaba mis ni təcakalavu, təzumki bəruv ka ndam ga ata Pol ni, tàgudari ma ana tay, təzlahki ka tay. Kələŋ gani tədəboru ata Pol nday ata Silas a magam afa ga Zason, adaba tawayay təgəs tay ga magrafəŋa seriya kà tay a kè meleher ge mis macakalavani na.

⁶ Ay ti tədi ahàr ana tay eslini ndo. Nahkay təgəs Zason akaba ndam məfəki ahàr ka Yezu ndahaŋ, mək təhəloru tay kè meleher ga ndam magray seriya ni. Tòru tɔnjəa àna tay a ti təzlah, tədəm : « Ndam ndani ti

tìwisirikaba ahàr ana mis ga duniya na ðek. Nihi ti nday tàbu ahalay,

⁷ Zason day àgèskabá tay a magam afa gana. Nday gani ðek tågèskabu pakama ga *bay gèðakani ga ndam Rom ya àðém ni do, tèðém bay nahan àbu, slimi gani Yezu. »

⁸ Ma gatay ya tèðémki ka ndam *madèbay Yezu ni ti àhèliaba ahàr ana mis macakalavani na akaba ndam magray seriya na.

⁹ Nahkay tahi ana ata Zason akaba nday ndahan ni : « Bèhadum sinju hayaj ti kèslèkuma. Amamènjay ma gani kama keti kwa ; tamal ma nahan àbi ti akèhèngarum sinju gekèli zlam gekèli. »

Ata Pol nday ata Silas tagray tawi e Berey

¹⁰ Mèlavad àra ègia ti ndam mèfèki ahàr ka Yezu ni tahi ana ata Pol nday ata Silas : « Dègum e Berey. » Mèk ata Pol nakèj tàslèka, tòru eslini. Tòru tinjua eslina ti tahiriyu a ahay ga ndam *Zude ya tahèngalavù Melefit ni vu.

¹¹ Ndam Zude ya e Berey ni tètama nday ya a Tesalonik na àna sulumana : tågèskabá ma ge Melefit ya ata Pol tahi ana tay na àna hud bèlan. Kèlavad tamènjaki ka Wakita ge Melefit, tawayay ti tèsèr ma ga ata Pol ya tahi ana tay ni ti ma ge jiri eðeðin aw.

¹² Nahkay mis kay e kidin gatay bu tètèkia ahàr ka Yezu a. E kidin ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni bu ni ti mis kay bal tètèkia ahàr ka Yezu a daya. Nday ya ti tètèki ahàr ni ti wál ya ti zlam gatay tàbu ni akaba zawal ndahan.

¹³ Ay ndam Zude ya a Tesalonik ni tàra ticia Pol nan àbu ahi ma ge Melefit ana ndam Berey nahèma, tàra. Tàra tinjia ti tètèmkì ma magèdavani àki ka

ata Pol nakèj, tìwisin kabu mis ga kèsa ni.

¹⁴ Eslini huya ndam ga Yezu ni tahi ana Pol : « Slèka, ndam geli tazoru kur e divi vu gwar ka dèluy ni. » Mèk tàslèka tazoru nan, ay ti ata Silas nday ata Timote tènjàhad, tàslèka ndo.

¹⁵ Nday ya ti tazoru Pol ni tòru akaba nan a Atej. Tòru tinjua eslina ti Pol àhi ana tay : « Kèslèkuma nihi nahèma, kara kèhumi ana ata Silas nday ata Timote tàra tinjiki nu ahalay ke weceweceni. » Mèk nday nakèj tanga e Berey a.

Ma ga Pol ya àhi ana ndam Atej ni

¹⁶ Ka ya ti Pol nan àbu a Atej, ajègay ata Silas nday ata Timote ni ti, àsawaday a kèsa ni bu. Nan àbu asawaday ti èpi ti zlam ga pèra kay tàbu a kèsa ni bu. Ere ye ti èpi ni àzumia bèruv a dal-dal.

¹⁷ Nahkay àhuriyu a ahay ga *mahèngalavù Melefit vu, àhi ma ana ndam *Zude akaba mis ndahan ya tàzlèbay Melefit ni. Kèlavad ahi ma ana mis ya adi ahàr ana tay a dala bu ni daya.

¹⁸ Ndam ya tèsèra zlam a kay ni tètèlapa akaba Pol a daya. Mis nday nani ti ndahan ndam Epikiriyej, *ndahan ti ni ndam Sitawisiyej. † Ka ya ti Pol àðémki ma àki ka ga Yezu ya àmèt mèk àngaba e kisim ba ni ti mis ndahan e kidin gatay bu tètèm ahkado : « Maslanja hini azlapay asak ma ahàr gani day àbi ti, àðém ti mam ? » Mis ndahan ti ni tètèm : « Àzlapaki ke melefit ndahan ya leli mèsèr tay do ni. »

* **17:18** Ndam Epikiriyej ti ndam Gres ya tågèskabu ma ga maslanja nahan tèzalay nan Epikir ni. Epikir ti tiwi nan vi 341 ka sarta ya ahaslani ni ; àðém zlam ðek tagravu kwanja kwanja àna zlam ci6-ci6eni, Melefit àfi ahàr ana mis do ; àðém tamal mis tàwayay zlam kay do, tàwayay mis kay do ni ti tanjàhad lala tata. † **17:18** Ndam Sitawisiyej ti ndam Gres ya tågèskabu zlam ya tètèki ana mis a Atej gwar ke vi 300 ga sarta ya ahaslani ni. Tètèhay ma nani ti a ahay bu ; slimi ga ahay ni Sitawi Peykili. Tètèm ahàr àðém mis tågèskabu ere ye ti Melefit awayay ni ; ku tamal tètèkay daliya dal-dal àna nan nèngu ni si tågèskabu kwa.

19 Nahkay t̄zaloru naŋ k̄e meleher ga ḡad̄akani ge seriya gatay ; m̄alaŋ ge seriya nani ti t̄zalay Eriȳpez. †

T̄oru t̄inj̄a eslina ti t̄ahi : « Mawayay m̄əs̄ər ma m̄aweni ya kacahi ana mis ni.

20 Pakama gayak ya k̄əɗ̄əm ni ti leli m̄ici ɗ̄ay-ɗ̄ay ndo, nahkay mawayay m̄əs̄ərkaaba ere ye ti k̄əɗ̄əmki ma na lala. »

21 T̄əɗ̄əm nahkay ti aɗ̄aba ndam Ateŋ akaba ndam mirkwi ya tanj̄əhad eslini ni ɗ̄ək t̄əbu t̄əzlapaki ka pakama ya t̄ici ɗ̄ay-ɗ̄ay ndo ni akaba t̄əbi slimini ana ma gani k̄əlavaf, t̄əwi tekeɗi t̄əŋḡəf̄əŋ ahar ga magrani do.

22 Nahkay Pol naŋ jika e kiɗiŋ gatay bu ka m̄alaŋ ge Eriȳpez ni, àhi ana tay ahkado : « Lek̄ul̄əm ndam Ateŋ, n̄əs̄əra a zlam ya ti k̄əgrum ni bu ɗ̄ək k̄əbum k̄əz̄ləbum melef̄it ḡərḡərani kay.

23 Ka ya ti n̄əbu n̄əsawad̄ay a k̄əsa gek̄ali bu nah̄əma, n̄ip̄ia zlam ḡərḡərani ya k̄əɗ̄ez̄ləmiaya ana melef̄it nday nani na. E kiɗiŋ ga zlam nday nani ya k̄əɗ̄ez̄ləm ni bu ɗ̄ək ti n̄əɗi ah̄ər ana m̄alaŋ *meviyekiki zlam ana melef̄it nahaŋ. Àki m̄əb̄ək̄iani nahkay hi : “Medez̄liaya ana melef̄it ya m̄əs̄ər do na.” Ay Melef̄it ya ti k̄əs̄ər̄um naŋ do, k̄əz̄ləbum ni ti n̄əɗ̄əf̄iki naŋ ana k̄əli.

24 Melef̄it gani nani ti àgraya m̄alaŋ akaba zlam ya a huɗ gani bu na ɗ̄ək ; naŋ Bay ḡad̄akani, agur huɗ melef̄it akaba haɗ ɗ̄ək ; naŋ ànj̄əhad̄viyu a ahay ya mis tedezi ni vu do.

25 Zlam ya ti àh̄əci naŋ ti mis t̄əvi ni àbi, aɗ̄aba Bay ya ti àvi sifa ana mis ti t̄əsuf, àvi zlam ɗ̄ək ana tay ni ti naŋ.

26 Melef̄it àgraya enjenjena ti mis b̄əlaŋ. M̄ək àgray ti b̄əza huɗ ga maslaŋa nani t̄əɗ̄evu jiba ḡərḡərani ga m̄alaŋ ni ɗ̄ək akaba àgray ti t̄ənj̄əhad̄ ka haɗ ya àɗ̄əm t̄ənj̄əhad̄ki ni. Àf̄ək̄aɗ̄v̄u ekwi e kiɗiŋ gatay vu, àvi m̄ilm̄ili akaba milevi ana tay daya.

27 Melef̄it àgray nahkay ti, awayay ti mis t̄əɗ̄əbay naŋ, bi at̄əɗ̄ia ah̄ər a waw akada ge mis ya ti atam ahar, aɗ̄əbay zlam a m̄alaŋ ziŋ-z̄iŋeni bu ni. T̄əɗ̄əbay naŋ nahkay, ay ti Melef̄it naŋ driŋ driŋ akaba mis do, ku way way do Melef̄it naŋ àbu k̄ə ḡəvay gayaŋ.

28 Nahkay zla nah̄əma, “Leli m̄əbu akaba naŋ akada mis b̄əlaŋ :

leli m̄əbu, leli àna sifa akaba m̄əbu magray t̄əwi ti azuhva naŋ.”

« Ku ndam midi limis gek̄ali ndahaŋ ɗ̄ay t̄əɗ̄əm nahkay, t̄əɗ̄əm ahkado :

“Nahkay zla ti leli ɗ̄ay b̄əza huɗ gayaŋ.”

29 « Leli b̄əza huɗ ge Melef̄it nahkay ti, m̄əhi ana ah̄ər Melef̄it ti t̄əzavu akaba zlam ga p̄əra ya t̄əgraya tay àna gru, àna evirzegena ahkay do ni àna akur ni ba, aɗ̄aba zlam nday nani ti mis t̄əgraya tay àna egizli gatay a ti t̄əzavu akaba zlam ya t̄əjalaki ah̄ər ga magrani ni.

30 Sarta ge mis ya ti t̄əs̄ərkaaba Melef̄it a ndo ni ti Melef̄it àjalaki ah̄ər do. Ay nihi ti ahi ana mis ɗ̄ək ku eley eley do ɗ̄ək t̄əmbatkaba majalay ah̄ər gatay na.

31 Aɗ̄aba àf̄ək̄aɗ̄a vad̄ ga magraf̄əŋa seriya àna jiri k̄ə mis ga duniya na ɗ̄ək. Amagray seriya nani ti Bay ya ti Melef̄it aɗ̄aba ni. Melef̄it àɗ̄əf̄iki ana mis ɗ̄ək Bay nani amagray seriya eɗ̄eɗiŋ ti, àna gayaŋ ya ti àh̄əŋgaraba naŋ e kisim ba ni. »

32 Mis ye eslini ni t̄əra t̄əcia ma ga Pol ya àɗ̄əm mis t̄əmət m̄ək tan̄gaba e kisim ba ni ti mis ndahaŋ e kiɗiŋ gatay bu t̄əyef̄iŋ, mis ndahaŋ ti ni t̄əhi : « Ès̄lia, am̄əbi slimini a vad̄ nahaŋ keti kwa. »

33 Eslini Pol àsl̄əkaf̄əŋa k̄ə tay a.

34 Ku tamal mis ahar ḡad̄akani t̄əwayay m̄əbi slimini ana ma ga Pol va do n̄əŋgu ni, mis ndahaŋ t̄əḡəskab̄a

† 17:19 Eriȳpez ti h̄əma a Ateŋ ; awayay aɗ̄əmvaba « H̄əma ge Eres » (Eres ti melef̄it ga ndam Gres). Ahaslani ti ḡad̄akani ge seriya ga Ateŋ t̄əcakalavu ka h̄əma nani, ay ka sarta ga Pol t̄əcakalavu ti a ahay bu. Ku tamal nahkay n̄əŋgu ni t̄əzalay m̄alaŋ ge seriya nani Eriȳpez. Ahar ḡad̄akani tagray seriya àki ka pakama ge melef̄ifit gatay.

ma gayan ya àdám na, tǎfǎkia ahàr ka Yezu a. Denis bəlan ga ndam ge seriya ge Eriyapez ni nan àkibu ka tay, wal nahan slimi gani Demeris day nan àkibu ka tay. Ndam ndahan day tǎkibu ka tay.

18

Pol agray tawi a Koren

¹ Kəlan gani Pol àsləka a Ateŋ a, òru a Koren.

² Òru ènjua eslina ti àdi ahàr ana zal Zude nahan, tìwibiyu nan ka had Poŋ, slimi gani Ekiles. Tàsləkabiya nihi guhwa ka had Itali a nday ata wal gayan Prisol a, adaba bay Kəlot àhi ana ndam *Zude dek tǎsləkaba a Rom a.

³ Tawi gatay ti magray ahay ga ambəl. Nahkay Pol ànjəhad afa gatay ga magrakabu tawi ka ahar bəlan akaba tay, adaba nan day tawi gayan akada gatay ni.

⁴ Kəla vad *məpəsabana Pol ahuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, ahi ma ana mis ye eslini ni, awayay ti ndam Zude akaba nday ya ndam Zude do ni tǎgəskabu ma gayan ni.

⁵ Ka ya ti ata Silas nday ata Timote tǎsləkabiya e Mesedawen a, tìnjikiva ka Pol a nahəma, Pol nakəŋ àmbrəŋ tawi nahan ni, ànjəki ka məhi ma ge Melefit ana mis kəlavad. Àhi ana ndam Zude ahkado Yezu ti nan *Krist *Bay gədakani ya amara ni.

⁶ Nday nakəŋ tǎra ticia ma nana ti tǎgəskabu ndo, tìndivi nan. Eslini ti Pol àgavfəŋa had kə azana gayan a ga mǎdǎfikiani ana tay àmbrəŋa tay a. Àhi ana tay ahkado : « Melefit aməgəs kəli àna seriya ti məsər gekəli ! Ahar goro amələkibu bi. Nihi ti nakoru nəhi ma ni ana nday ya ndam Zude do ni. »

⁷ Àra àhia ma ana tay a nahkay ti àsləka eslina, òru afa ga maslaŋa nahan : maslaŋa gani nani azləbay Melefit, slimi gayan Tisus Zustus, ahay gayan kə gəvay ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ga ndam Zude ni.

⁸ Ay Krispus gədakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni tǎfǎki ahàr ka Bay geli Yezu akaba ndam ga huf ahay gayan dek. Ndam Koren ndahan kay day tǎra ticia ma ga Pol na ti tǎfǎkia ahàr ka Yezu a, nahkay *təbaray tay dek.

⁹ A vad nahan ga mǎlavad Bay geli Yezu àŋgazlivu ana Pol, àhi ahkado : « Kəgray aŋgwaz ba, hioru ma goro ana mis, kəmbrəŋ ba,

¹⁰ adaba nu nəbu akaba kur. Maslaŋa àbi emisliki məgruk daliya bi, nahkay gray tawi, adaba ndam goro təbu kay a kəsa hini bu, tǎfəku ahàr faŋ ndo. »

¹¹ Nahkay Pol ànjəhad a Koren dəz àna kiyi muku, àcahi ma ge Melefit ana mis ye eslini ni dek.

¹² Ka sarta ya ti bay Galiyən àgur had Eseyi ni ti, ndam Zude dek tǎbedekivu ka Pol nakəŋ, tǎzoru nan kə meleher ga Galiyən ka məlan magray seriya.

¹³ Tòru tìnjua àna nan a ti tǎhi ana Galiyən ahkado : « Maslaŋa hini acahi ana mis ti tǎzləbay Melefit gərgəri akaba ga ŋgumna ya àdám ni. »

¹⁴ Tǎra tǎdəma nahkay ti Pol awayay ahəŋgrifəŋ ana tay, ay ti Galiyən àhi ana tay ahkado : « Tamal lekələm ndam Zude kədamum maslaŋa hini àgra zlam ya àbəlay do simiteni na ahkay do ni àgudara zlam nahan a daldal ti, akal nəbi slimi ana ma gani, akada goro ya nagraj kəlavad ni.

¹⁵ Ay nihi ti pakama ya kələgumkivu ni ti ka zlam gekəli ya kakahum ni, àkivu ke slimi ge mis akaba ke divi gekəli ya kədəbum ni. Nahkay ti nəwayay magray seriya ga zlam nday nani do. »

¹⁶ Àhi ana tay tǎsləka ka məlan magray seriya na.

¹⁷ Ay ndam Zude ni dek tǎgəs Sostən gədakani ga ahay ga mahəŋgalavù Melefit ni, tǎzləb nan kə məlan magray seriya ni. Galiyən nakəŋ àra èpia ere ye ti tagray na ti àhəŋgarfəŋ ndo.

Pol aŋgoru a Antiyos

18 Pol àpəs vad kay ɓal a Koreŋ. Kələŋ gani àhi ana ndam məfəki ahar ka Yezu ye eslini ni « Naslaka, nawayay nakoru ka had Siri. » Eslini òru e Senkrey. Òru ènjua ti àwəskaba ahàr a, adaba àhia ana Melefit a : « Tamal kəgrua zlam ya nihindilak na ti anagray nahkay.* » Kələŋ gani təcəliyu a *slalah ga yam vu nday akaba Prisil nday ata Ekiles, tòru e Efez.

19 Tòru tìnjua e Efez a ti Pol àsləkafəŋa kà ata Prisil nday ata Ekiles a, ahuriyu a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit vu, təzlapay akaba ndam *Zude ye eslini ni.

20 Təhi mənjuhada akaba tay vad ɓal àkiva, ay Pol àwayay ndo.

21 Àhi ana tay : « Tamal Melefit àvua divi a ti anan̄ga afa gekuli a. »

Eslini nan̄ nakəŋ àsləkafəŋa kà tay a, àcəliyu a slalah ga yam vu, àsləka e Efez a, òru a Sezare.

22 Òru ènjua a Sezare a ti àcəloru a Zeruzalem, àgri sa ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ye eslini ni, mək àsləka, òru a Antiyos.

23 Òru ènjua a Antiyos a ti ànjəhad gosku ɓal. Kələŋ gani àsləka òru ka had Galasi akaba ka had Firizi, àvi njəda ana ndam madəbay divi ga Yezu ya ka had nday nani ni dek.

Apolos agray tɔwi e Efez akaba a Koreŋ

24 Ka sarta gani nani zal Zude nahan̄ òru e Efez. Slimi gayaŋ Apolos, tìwi nan̄ e Eleksendri. Nan̄ ti àsəra zlapay a àsəbay, àsəra pakama ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu na dal-dal daya.

25 Təcəhia divi ga Bay geli Yezu a, awayay divi gani nani dal-dal. Nahkay nan̄ àbu àhi ma àki ka Yezu ana mis, acahi ana tay lala. Ay àsəra ge Zeŋ ya *àbaray mis na cilin̄, do ni ti àsər baray nahan̄ do.

26 Ànjəki ka macahi zlam ana mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ni bu, day an̄gwaz àwərki nan̄ ka ma gani do

simiteni. Ata Prisil nday ata Ekiles tàra tìcia ma gayaŋ na ti təzay nan̄, təcəfikia divi ge Melefit àkiva lala.

27 Kələŋ gani Apolos nakəŋ awayay moroni ka had Eseyi. Ndam ga Yezu ya e Efez ni təgəskabá ma gana, təcəm àbəlay, mək təcikioru wakita ana ndam ga Yezu ya ka had Eseyi ni, təhi ana tay təgəskabá nan̄ a lala. Nahkay Apolos nakəŋ àsləka, òru eslini. Òru ènjua ti àjənaki ndam ye eslini təcəki ahàr ka Yezu ni, àgray tɔwi àna njəda ge Melefit ya àvi ni.

28 Àzlapay akaba ndam *Zude kè meleher ge mis dek, àwəlki tay ka pakama. Adəfiki ana tay vay-vay àna pakama ya a Wakita ge Melefit bu ni *Krist *Bay gədakani ya amara ni ti Yezu.

19

Pol agray tɔwi e Efez

1 Ka ya ti Apolos nan̄ a Koreŋ ni ti Pol àsləkaba gwar ka həma ya ka had Azi na, òru e Efez. Òru ènjua ti àdi ahàr ana mis ndahan̄ ya tadəbay divi ga Yezu ni,

2 àhi ana tay ahkado : « Ka ya ti kəfumki ahàr ka Yezu ni ti Melefit àvia Məsuf Njəlatana ana kuli a waw ? » Nday nakəŋ təhəŋgrifəŋ, təhi ahkado : « *Məsuf Njəlatani ti dəy-dəy mici təcəlfəŋ ndo. »

3 Eslini Pol àhi ana tay : « Ay nahkay ti *baray ya təbaray kuli ni ti baray weley ? » Təhi : « Təbaray leli ti akada ge Zeŋ ya abaray mis ahaslani ni. »

4 Pol àhi ana tay : « Zeŋ àbaray ti mis ya təgəskabá məmbatkaba majalay ahàr gatay a ni. Àhi ana ndam *Izireyel : “Maslaŋa nahan̄ àbu amara, ahàr àdəm kəfumki ahàr.” Maslaŋa nani ya Zeŋ àdəmki ma ni ti nan̄ Yezu. »

5 Nday nakəŋ tàra tìcia ma ga Pol na ti təgəskabá, mək təbaray tay àna *slimi ga Yezu.

6 Eslini Pol àbəkì *ahar ka tay. Àra àbəkia ahar ka tay a ti Melefit àvi Məsuf Njəlatani ana tay : nahkay

* 18:18 Mənjay Macalani 6.1-18.

təzlapay àna ma həma ya nday ndayani təsər do ni, təhəngri ma ge Melefit ana mis daya.

⁷ Mis ya tàbaray tay ni dəkeni tagray kru mahar cə.

⁸ Ka sarta nani agray kiyi mahkər Pol àhuriyu kəlavad a ahay ga *mahəngalavù Melefit vu. Eslini àhi ma ana mis, àgraki aŋgwaz do. Àdəmki ma ka *Məgur ge Melefit àna njəda, awayay ti mis təgəskabu.

⁹ Ay ti mis ndahan kay e kiđiŋ gatay bu təwayay mici ma ni do simiteni, təkiki ahər ka Yezu ndo, tədəmki ma magədavani àki ke divi gayan kə meleher ge mis macakalavani daya. Nahkay Pol àsləkafəŋa kə tay a, àhəlkiba ndam madəbay divi ga Yezu na àkiba ka tay a. Ahay ge lekwel ga zal nahan àbu, slimi gayan Tirenus : eslini ndam ga Yezu nakəŋ təhuriyu kəlavad a ahay ni vu, Pol àcahi zlam ana tay.

¹⁰ Àcahi zlam ana mis eslini vi cə, nahkay mis ga had Azi ni dek, ndam *Zude akaba nday ya ndam Zude do ni, ticia ma ga Bay geli Yezu a.

Bəza ga Seva akaba ndam maharam ndahan

¹¹ Eslini Pol àgray zlam gərgəri kay àna njəda ge Melefit, ku ndam ga Yezu tekeđi tìpi day-day ndo.

¹² Nahkay mis təhəl endəwi akaba azana ndahan ya Pol ènjifiŋa ni, tòru təkiki ka ndam ga arməwər. Ndam ya ti tìnjifiŋa àna zlam nday nani ka tay a ni təŋgaba, ndahan seteni təsləkiaba ana tay a.

¹³ Ndam *Zude ndahan təbu təsawaday ka kəsa ka kəsa, təgariaba seteni ana mis a. Nday day tawayay tagariaba seteni ana mis àna slimi ga Bay geli Yezu a, nahkay ku way way do àhi ana ata seteni ni ahkado : « Nəhi ana kəli, sləkumiaba ana maslaŋa hini àna *slimi ga Yezu ya Pol adəmki ma na. »

¹⁴ Ndam Zude ndahan təbu nday adəskəla, slimi ga bəŋ gatay Seva, naŋ gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit. Nday day təbu təhi ma ana seteni nahkay.

¹⁵ A vad nahan tawayay tagariaba seteni ana mis a. Tàra təhia ma na ana seteni na ti seteni ni àhəngriŋəŋ ana tay, àdəm ahkado : « Yezu ti nəsəra naŋ a ; Pol ti nicia slimi gayan a ; ay lekəlam ti ndamam ? »

¹⁶ Seteni ni àra àdəma ma na nahkay ti maslaŋa nani ya seteni àniviyyu ni àkadvu akaba tay, àtama tay a dek àna njəda. Nday nakəŋ dek təhəraya a ahay ba, tàcuhway, vu gatay dek ambələk, azana day àki ka tay ka vu bi.

¹⁷ Ndam Efez dek, ndam Zude akaba ndam ya ti nday ndam Zude do ni, ticia ere ye ti àgravu na. Təgra aŋgwaz a dal-dal ; təzəbay Bay geli Yezu, tədəm naŋ gədəkani.

¹⁸ Mis ya təkiki ahər ka Yezu a ni ti tàra kay, tədəfaya zlam ya təgudar na vay-vay.

¹⁹ Ndam ya təgray maharam ahaslani ni təhəlbiyyu wakita ga maharam gatay ni, tēviyekaba kə meleher ge mis a dek. Təcal siŋgu ga wakita nday nani grusu dəbu kru kru zlam.

²⁰ Nahkay Bay geli adəfaki njəda gayan ; pakama gayan akoru kama kama, kəlavad mis ndahan təgəskabu.

²¹ Kəŋ ga zlam nday nani ti Pol adəm : « Nakoru ka had Mesədəweŋ akaba ka had Eseyi, anasləka eslina ti nakoru a Zeruzalem. Anasləka a Zeruzalem a ti ahər àhu nàru a Rom. »

²² Àra àdəma nahkay ti àsləroru ndam gayan cə, ata Timote nday ata Erest, ka had Mesədəweŋ. Naŋ naŋani ti ni ànjəhadkivu gosku bal ka had Azi.

Ndam Efez təzumki bəruv ka ndam ga Yezu

²³ Ka sarta gani nani ti zlam magədavani zləzladani àgrava e Efez azuhva divi ga Yezu a.

²⁴ Zal nahan àbu, slimi gani Demetriyus, təwi gayan ga magray zlam sulumani àna gru. Ahar gədəkani agraya mazavu ga ahay

gəɗakani ge Ertemis * na ci6-ci6ena. Ndam ya tɛgri tawi ni tɛngɛt siŋgu kay àna naŋ.

²⁵ Demetriyus nakəŋ àcakaiakabu tay akaba ndam ya tagray tawi akada gayan ni, mək àhi ana tay ahkado : « Zlɛbɛba goro ni, kəsəruma mənɔgatum zlam ti àna tawi geli hini ya magray ni.

²⁶ Ay nihi ti kipurama akaba kicuma ere ye ti Pol àgray na. Àhi ana mis ahkado zlam geli ya magraya tay àna ahar geli gelena ni ti melefite do. Ma gayan ya ti adəm ni ti mis kay tɛgəskabá. Tɛgəskabu ma gayan ni ti mis ya ahalay e Efez ni cilin do, mis ya ka had Azi ni ndahan day tɛgəskabá.

²⁷ Mis tɛbu tici ma gayan ni ti atədəm tawi geli ya magray ni àdɛlay do. Atədəm ahay gəɗakani ge melefite geli Ertemis gəɗakani ni day zlam masakani. Ertemis melefite geli gani ti ndam ga had Azi akaba mis ga duniya dek tɛhəŋgriuru ahàr a had, ay nihi ti atədəm naŋ day zlam masakani. »

²⁸ Demetriyus nakəŋ àra adəma ma na nahkay ti mis ya tɛbi slimi ni tɛzuma bərur a dal-dal, tɛzlah, tɛdəm : « Ertemis melefite ga ndam Efez ni ti naŋ gəɗakani. »

²⁹ Mis ga kɛsa ni dek tàra ticia ma na ti tagray tuwər. Nahkay tɔru tɛgəs ata Gayus nday ata Aristark, nday ndam Mesedəwen, adaba nday gani tɛsawadəkabu akaba Pol. Tàra tɛgəsa tay a ti tɛhəloru tay ke weceweceni ka mɛlan gatay ya tɛcakalavu tamənjəlɛn kè givi ni. †

³⁰ Eslini Pol awayay ahurkiviyu ke mis macakalavani ni, ay ti ndam madəbay divi ga Yezu ni tɛcafəna naŋ a.

³¹ Zlɛbɛba gayan ndahan tɛbu, nday ndam ga ŋgumna ga had Azi. Nday day tɛslərkiuru mis ti tɛhi ahkado kamkam ōru ka mɛlan ge givi ni ba.

³² Mis ni tàra tɛcakalava nahəma, ma gatay àrakaboru ndo ; ku way

way do azlah, adəm ma gayan tera. Nahkay mis kay e kidin gatay bu ŋgay tɛcakalakivu kamam ti tɛsər do simiteni.

³³ Eslini zal nahən àvu, slimi gani Eleksender. Ndam *Zude ndahan e kidin ge mis macakalavani ni bu tɛhiaba ma gana, tɛhi mōru mɛdəmaya ma na kè meleher ge mis na dek. Eleksender nakəŋ àra ècika kè meleher ge mis na ti adadi ahar ana tay, awayay azlapay.

³⁴ Ay tàra tɛsəra naŋ zal Zude nahəma tɛzlah, tɛpəski ka zlahay ni agray njemdi cɛ, tɛdəm ahkado : « Ertemis melefite ga ndam Efez ni ti naŋ gəɗakani ! Ertemis melefite ga ndam Efez ni ti naŋ gəɗakani ! »

³⁵ Kəlɛn gani bay məhəŋgri pakama ga ŋgumna ana ndam ga kɛsa ni àhi ana mis macakalavani ni tɛlakakaba, mək mis nakəŋ tɛlakakabá ededin a. Tàra tɛlakakabá ti àhi ana tay ahkado : « Lekuləm ndam Efez ni, mis ga duniya ni dek tɛsəra Efez ti mɛlan *njɛlatani ga ahay ge Ertemis melefite geli gəɗakani ni. Mazavu ge Ertemis nakəŋ ya àsləkabiya e melefite ba ni ti mis dek tɛsəra naŋ day a hud ga ahay gani bu.

³⁶ Maslanə ya adəm ma gani nani ma ga malfada ni ti way ? Nahkay ti jalum ahàr lala, lakumkaba, kəgudarum ma ba.

³⁷ Mis nday ndani ya kəhəlumbiyu tay ahalay ni ti tɛhəlababiya zlam akal a ahay ge melefite geli ni ba ndo. Tindivi melefite geli gani ndo daya.

³⁸ Ay tamal ti ata Demetriyus akaba ndam ya tagrakabu tawi ni tawayay mabəhadki mirdim ka maslanə nahəma, mɛlan ge seriya àbu : tōru tɛbəhadki ka tay eslini afa ga ndam magray seriya ni.

³⁹ Ay tamal ti zlam nahən àbu kawayum kihindəm nahəma, ka fat ya ti gəɗakani atɛcakalava ni ti akədəgum àna ma gani afa gatay kwa.

* **19:24** Ertemis ti melefite walani ga ndam Gres ; tɛdəm naŋ melefite ge kiyi akaba ga waray. Ahay gayan gəɗakani ti e Efez ; ahay nani ti gəɗakani, sulumani dal-dal ; mis tɛdəm ahay nani bilin ga zlam adəskalani ya tɛgri ejep ana mis a duniya bu dek ni. † **19:29** Mɛlan ga mamənjəlɛn ke givi e Efez ti gəɗakani. Azum mis agray 26.000.

40 Geli ya ti màcàkalavu kani ni ti ndam *Rom atəhi ana leli kàcàkalumvu ti kawayum kakadumfəŋva kà ŋgumna tək, kàcàkalumvu ti àki ka mam? Ay ti aməŋgət ma ga mähəŋgrifəŋani ana tay ti tğəsiki ana leli do. »

41 Bay mähəŋgri pakama ga ŋgumna ana mis nakəŋ àra àdəma ma na nahkay ti, àhi ana mis macàkalavani ni ku way way do màsləka, mōru a magam.

20

Pol akoru e Mesedəweŋ akaba e Gres

1 Ndam ga kəsa ni tàra təmbrəŋa magray tuwər a nahəma, Pol àzalakabu ndam madəbay divi ga Yezu ni, àhi ana tay tãza njəda. Àra àhia ma ana tay a nahkay ti àgri sa ana tay mək àsləka, òru e Mesedəweŋ.

2 Òru ènjua eslina ti àsawaday àvi njəda ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ni àna ma gərgərani kay ya àhi ana tay ni. Kələŋ gani àsləka, òru e Gres,

3 ànjəhad kiyi mahkər. Ka ya ti awayay acəliyu a *slalah ga yam vu akoru ka had Siri ni ti, ecia ndam *Zude təzlapakia ga məgri zlam magədavana. Nahkay naŋ nakəŋ àŋgoru gwar e Mesedəweŋ zlam gəyaŋ.

4 Ndam ya təsawadəkaboru akaba naŋ ni ti ata : Sopatros wur ge Pirus ga kəsa Berey; Aristark, Sikəndus nday ga kəsa Tesalonik; Gayus ga kəsa Derbi; Timote; ata Tisik nday ata Trofim ga kəsa ya ka had Azi ni.

5 Nday nakəŋ tàsləka tòru kama, tòru təcəgay leli a Truwas.

6 Leli ti ni kələŋ ga wuməri ya təzumvù dipen *miwisiŋeni do ni màsləka e Filip a, mòru məcəliyu a slalah ga yam vu ga moru minjiki tay a Truwas. Màgray vad zlam ka ahàr divi, day ti mòru minjiki tay. Eslini magray gosku sekw.

Pol ahi ma ge Melefit ana mis a Truwas

7 Mərə màŋgasva ga məzum daf ge Melefit a ka ahar bəlan məlakarawa

ka fat ga səvdi fat àdiya a ahay va nahəma, Pol àhi ma ge Melefit ana mis màŋgasvani ni. Adəba àsəra mələŋ amasla ti ara asləka nahəma, àhi ma ni ana mis ni duk àbiviyu ana hud məlavad.

8 Cəŋgel təbu kay a ahay ya ti leli màŋgasvu ni vu. Ahay gani nani ti ka ahàr ga ahay ndahaŋ.

9 Eslini wur dagwa nahaŋ slimi gani Ewtis naŋ àbu manjəhadani digusa a moftotur bu ni ti ènjia dəwir a dəŋ. Ka sarta gani nani ti Pol naŋ àbu azlapay kekileŋa. Wur dagwa nakəŋ naŋ àbu enji dəwir nahkay ti àdəbiyu kwa ka ahàr ga ahay ya mahkər ya leli məvu ni bu, àdaya ka had a. Nahkay tàra tizefteba naŋ a ti naŋ məmətani àndava.

10 Ay Pol àhəraya a ga had a, àdəkiyu ka wur dagwa nakəŋ mək àzay naŋ a ahar vu. Àra àza naŋ a nahəma àhi ana mis ni ahkado : « Àhəli ahàr ana kəli ba, àmət ndo. »

11 Kələŋ gani Pol nakəŋ acəloru a ahay ni vu zlam gəyaŋ. Òru ènjua ti àzay *dipen, èsekaba mək àzum. Àra àzuma dipen na nahəma, àchi zlam ana mis ni keti hundum mələŋ pay. Mələŋ ni àra àcada ti naŋ nakəŋ àsləka.

12 Wur dagwa ni ti ni təzoru naŋ a magam, àmət ndo naŋ lala zlam gəyaŋ. Nahkay mis ni dek təmərə dal-dal.

Pol asləka a Truwas a, akoru e Milet

13 Mələŋ àra àsla ti leli məcəliyu a *slalah ga yam vu ga moru məzəvù Pol a Asos. Nahkay leli nakəŋ màsləka, mòru minjiyu enji gəyaŋ. Naŋ ti ni àzay divi ga asak, àdəm amoru mazay naŋ eslini kwa.

14 Pol nakəŋ òru ènjikia leli a Asos a nahəma, məzəvù naŋ a slalah ga yam ni vu mək mòru e Mitileŋ.

15 Mòru minjua ti hajəŋ gani màsləka, mòru a Siyu. Hajəŋ nahaŋ gani màsləka mòru a Samos. Hajəŋ tegani gani day kwa ti minjiyu e Milet.

16 Micik e Efez ndo, adəba Pol àwayay mijin sarta gəyaŋ eslini ka

had Azi do. Naŋ àwacavu ga moroni a Zeruzalem, awayay ti ahàr àdàm wudaka tagray wuməri ge *Peŋtikwet ni ti ènjua.

Ma ga Pol ya àhi ana gəđákani ga ndam Efez ni

17 Nday tǎbu e Milet nahkay ti Pol nakəŋ àsləroru mis e Efez ga mazalabiyu gəđákani ga ndam məfəki ahàr ka Yezu ye eslini ni.

18 Gəđákani nakəŋ tàra tinjia ti Pol àhi ana tay ahkado : « Kwa ka fat goro ya ti nàra a Azi a àbivaya ana vad ya kana ni ti, kəsəruma ahəmamam mənəhadkabu akaba kəli na akaba ere ye ti nàgra na.

19 Kəsəruma tawi ya ti nəgri ana Bay geli na ; a huđ ge tawi gani nani bu ni ti nàzay ahàr goro akada ge mis gəđákani ndo ; ku tamal nahkay nəŋgu ni mis təzumua bəruv a akaba təgrua daliya adaba ndam *Zude təgraku mbađa-mbađa palam.

20 Kəsəruma daya nimbirifin zlam ya ti àbəlay ajənaki kəli ni ana kəli ndo. Zlam ni dek nəhia ana kəli a, nəcəhia ana kəli kè meleher ge mis a vay-vay. A magam gekəli day nəhia zlam na dek ana kəli a, nəcəhia ana kəli a daya.

21 Ma goro ya nəđəm ni ti nəhi ana ndam Zude akaba ana nday ya ndam Zude do ni àna njəđa goro dek tāmbatkaba majalay ahàr gatay a, təgəskabu ma ge Melefit, təfəki ahàr ka Bay geli Yezu.

22 « Ay nihi ti nakoru a Zeruzalem akada ga Məsuf *Njəlatani ya àhu “Ru” kwa ni. Ere ye ti amagrakuvu eslini ni ti nəsər do.

23 Ay ti ere ye ti nəsər nahəma nihi : a kəsə ya nakoru ni vu dek ti *Məsuf Njəlatani àhu ma, àdəm atəfiyu nu a daŋgay vu, atəgru daliya.

24 Ay a majalay ahàr goro bu nahəma, ku tamal nəbu àna sifa, ku nəmət nəŋgu ni araŋa gani goro do. Ere ya nawayay ni ti, nawayay nindeverinaba tawi ga Bay geli Yezu ya àhu gray ni cilin. Tawi gayan gani

ti ga məhi *Ma Məweni Sulumani àki ka *sulum ge Melefit ana mis.

25 « Nəpəsa e kidin gekəli ba dek, nəhia ma àki ka *Məgur ge Melefit ana kəli a. Ay nihi nəsəra ekipəmkivu wur ge eri goro va do.

26 Adaba zlam gani nani nəhi ma ana kəli kani : Tamal maslaŋa e kidin gekəli bu èjija ti ahar goro àkibu bi.

27 Nəđəm nahkay ti adaba nəđəfikiaaba ere ye ti Melefit awayay agray na dek ana kəli a, day nimbirifin araŋa ana kəli ndo.

28 Nahkay ti bumi slimi ana ahàr gekəli, bumi slimi ahar gəđakani ti ana mis ndahan ya ti Məsuf Njəlatani àbəhadivu tay ana kəli a ahar vu ni akada ge mis ya təbi slimi ana zlam ga gənaw ni. Wur ge Melefit àmət ti azuhva mis nday nani. Nahkay ti bumi slimi ana tay lala.

29 Nəsəra ka ya ti anasləka afa gekəli a ni ti mis ndahan atara təhurkiviyu ke kəli akada ga kərə gili ya təhurkiviyu ka zlam ga gənaw ni. Nahkay ti nday gani nani ti atəgrikaba ahàr ana mis na kway-kwayay.

30 Ku e kidin gekəli gekəleni bu day mis ndahan atasəkad malfada, tawayay ti ndam məfəki ahàr ka Yezu ni tādəbay tay.

31 Nahkay ti bumvu slimi, dəgəzlumki ahàr ka zlam ya nəcəhi ana ku way way do gekəli vi mahkər məlafat akaba məlavad ni. Ka ya ti nəcəhi zlam nday nani ana kəli ni ti yam tuway goro àdəgaya daya.

32 « Ay nihi ti nəmbrivù kəli a ahar vu ana Melefit. Naŋ gani aməgri sulum gayan ana kəli akada ya àdəm aməgri ana kəli ni. Naŋ ti esliki məvi njəđa ana kəli ti kəfumki ahàr ka Yezu àtam ya ti kəfumki ahàr nihi ni. Esliki məvi zlam sulumani ana kəli akada ya aməvi ana ndam gayan dek ni.

33 Nu ti ku siŋgu, ku gru, ku azana ga maslaŋa egu eri ndo :

34 lekələm day kəsəruma, nu ti nàgray tawi àna ahar goro goroani day kwa ti nəŋgəti zlam ana huđ goro

akaba ana ndam goro ya masawaday akaba tay ni.

³⁵ Nu nahəma, a hud ga zlam ya nàgray ni bu dek ti nàdɔfikia ana kɔli a, ahàr àdəm si kàgrum tɔwi kwa, nahkay ti kəngətum zlam ga məjənaki ndam talaga àna naŋ. Bay geli Yezu àdəm àna ahàr gayan ahkado : “Kəvi zlam ana mis ti amər kur àtama ya mis avuk na.” Ma hini ya àdəm ni ti jalumki ahàr lala. »

³⁶ Pol àra àdəma ma hina nahkay nahəma, àbəhad mirdim grik akaba tay, àhəngalay Melefit.

³⁷ Eslini nday dek tìtɔwi, tàdəgakiyu ka Pol nakəŋ cip cip ga məgri sa.

³⁸ Bəruv àwər tay ti ahar gədakani azuhva àhi ana tay ahkado : « Ekipəmkiwu wur ge eri goro va do » ni palam. Tàra təgria sa ti təzoru naŋ e divi vu bədak ka məlan ga *slalah ga yam ya akoru acəlviyu ni.

21

Pol akoru a Zeruzalem

¹ Ka ya ti məcəliya a *slalah ga yam va, mèdeva akaba tay a nahəma, mòru suwwa a Kos. Màra məsləka eslina ti həjəŋ gani mìnɟia a Rot a. Kələŋ gani məsləka eslina, mòru a Patara.

² Eslini mədi ahàr ana slalah ga yam ga moroni e Fenisi, məcəlviyu mək məsləka.

³ Màra mìnɟia e kidin ga dəluv ni ba nahəma, màcoru Sipir gwar ka ahar ga gəjar geli, mòru suwwa ka had Siri. Màra mìnɟia eslina ti mïcik e Tir ka məlan ga slalah ga yam ya ticik ti mis təhəlabə zlam a ni.

⁴ Eslini mədi ahàr ana ndam madəbay divi ga Yezu ni, mənɟəhad gosku sekwa akaba tay. Nday nakəŋ *Məsuf Njəlatani àdɔfikia ere ye ti amagrakivu ka Pol a Zeruzalem na ana tay a, nahkay təhi ana Pol : « Kòru ba. »

⁵ Màra məzuma gosku sekweni na akaba tay a ti məhi ana tay leli məsləka, nahkay nday dek akaba wál gatay akaba bəza gatay təzoru leli e divi bu, məsləkaba a kəsa ni ba, màra

mìnɟia kà gəvay ga dəluv a ti məbəhad mirdim, mähəngalay Melefit.

⁶ Mara medevu akaba tay wudak nahəma, màgravu sa akaba tay. Kələŋ gani leli məcəlviyu a slalah ga yam vu, nday ti ni təsləka, təngoru a magam gatay.

⁷ Leli nakəŋ məsləka e Tir a ti mòru a Petlemayəs. Eslini mòru mədi ahàr ana ndam məfəki ahàr ka Yezu, məgri sa ana tay, mənɟəhad akaba tay ruk mək mändəhadbu.

⁸ Məlan àra àsla ti mòru a Sezare afa ge Filip bay macahi ma ge Melefit ana mis ni, mək mənɟəhad eslini. Ka ya ti tədaba mis a adəskəlana a Zeruzalem a ni ti naŋ àkibu ka tay.

⁹ Bəza dahalay gayan təbu faɔ, təsər zawal do, təbu təhəngri pakama ge Melefit ya awayay ahi ana mis ni ana mis.

¹⁰ Leli məbu eslini vad ehimeya nahəma, zal nahan slimi gani Agabus àsləkabiya e Zude a, àdi ahàr ana leli. Naŋ gani ti bay mahəngaray *pakama ge Melefit.

¹¹ Àra ènɟia ti àzay maslpara ga Pol mək àwəlkabu asak akaba ahar gayan àna naŋ. Nahkay àdəm : « Ere ye ti Məsuf Njəlatani àdəm ni nihi : “Bay ga maslpara hini ti ndam *Zude atoru təwəl naŋ a Zeruzalem akada goro hini ya nəwəlkabu asak akaba ahar ni. Atəgria nahkay ti atəvi naŋ ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni.” »

¹² Leli nakəŋ màra mïcia ma gayan na nahkay ti, leli akaba bəza ga məŋ geli ya eslini a Sezare ni mähəngalay Pol, məhi : « Kam-kam kòru a Zeruzalem ni ba ti. »

¹³ Ay ti Pol àhi ana leli ahkado : « Kitəwəm ti kamam ? Kawayum kəbumuvù anɟwaz ti kamam ? Nu ti ku takoru takad nu a Zeruzalem azuhva Bay geli Yezu tekeɔ araja gani goro do. Tamal ti takoru təwəl nu cilin ti ma gani goro mam ; nàgray anɟwaz do, nəgəskabu nahkay. »

¹⁴ Misliki mekelikaba ma gayan na ndo ni ti məmbrəŋ naŋ, mədəm ere ye ti Bay geli Yezu awayay ni màgravu cilin.

15 M̀ara m̀p̀esa eslina vad a 6al nahəma, m̀slamalavu m̀ək m̀oru a Zeruzalem.

16 Ka ya ti m̀oru ni ti, akaba ndam Sezare ya tadəbay divi ga Yezu ni. M̀oru m̀njua ti t̀zoru leli afa ga zal Sipir nahan slimu gani Mənason ka m̀elan ya ti makoru manjəhad ni. Nan gani ti əfəkia ahər ka Yezu a əpəsa.

Pol akoru afa ge Zek

17 Leli nakəŋ m̀oru m̀njua a Zeruzalem a ti bəza ga mən geli ye eslini ni t̀gəskabu leli əna məmərani.

18 Hajəŋ gani ti m̀oru akaba Pol afa ge Zek. M̀oru m̀njua ti m̀di ahər ana gəđakani ga ndam m̀fəki ahər ka Yezu ni đek macakalavani eslini.

19 Pol əgri sa ana tay m̀ək əŋgəhad tawi gayəŋ, əŋgəhadı zlam ya ti Melefit əgray e kidıŋ ga ndam ya ti nday ndam *Zude do ni bu ni đek ana tay.

20 T̀ara ticia ma gayəŋ na ti t̀zləbay Melefit, m̀ək t̀hi ahkado : « Kici ndo waw wur ga mən geli ni ? E kidıŋ ga ndam Zude bu ni ti ndam ya t̀fəki ahər ka Yezu ni ti tagray dəbu ehimeya. Nday đek t̀gəskabá *Divi ge Melefit ya əbu m̀bəkiani a wakita ge Məwiz ni ba lala.

21 Ticia nak kəbu kəhi ma ana ndam Zude ya t̀bu tanjəhad e kidıŋ ga ndam ya nday ndam Zude do ni bu ni, kəhi ana tay t̀mbrəŋ Divi ge Melefit gani nani, *t̀keli kədi ana bəza gatay va ba akaba t̀dəbay manjəhad ya ahaslani ga ndam Zude ya tadəbay ni va ba ferera.

22 Ay nihi ti magray ahəmamam ? Tara tici nak kəbu ahalay ni.

23 Nihi nahəma, gray ere ye ti məhuk ni : mis t̀bu fad ahalay, t̀hi ana Melefit : “Tamal kəgria zlam ya mihindilək na ana leli a ti məwəskaba ahər a.” *

24 Ka ya ti takoru tagray zlam ge migi *njəlatani ni ti dəgum akaba tay. Singu gatay ya ahər adəm təpəl ni ti pəlkia ka tay a : nahkay ti etisliki məwəskaba ahər a. Kəgra nahkay ti ma ya mis t̀dəmkuk ni ti, mis đek atəsər ma gatay ni ma ga malfada.

Atəsər nak nakani kəmbərəŋ Divi ge Melefit ya əbu m̀bəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni ndo, kəbu kadəbay əna divi gani lala.

25 Ay nday ndahan ya nday ndam Zude do t̀fəki ahər ka Yezu ni ti m̀bikiya wakita ana tay a əndava. Ere ye ti mazlapaki ni, m̀hi ana tay ahkado : “Kəhəpəđum aslu ga pəra ba, kəzumum mimiz ba, kəhəpəđum aslu ga zlam ya t̀mərđay məmərđani ni ba, kəgrum mesəwehvu ba daya.” »

26 Nahkay hajəŋ gani Pol nakəŋ t̀sləka akaba mis fadani na, t̀gray zlam gatay ge migi njəlatani. Kələŋ gani Pol nakəŋ əhuriyu a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni vu. Əhi ana ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit ni ahkado : « Amagra vad adəskəla ti migi njəlatani, nahkay ti ku way way do geli aməŋga ga məvi sədaga ana Melefit a. »

Təgəs Pol

27-28 Vad adəskəlani ara andav wudak nahəma, ndam *Zude ga had Azi ni t̀pi Pol a dalaka ga *ahay gəđakani ge Melefit ni bu. T̀ara ticia naŋ a ti t̀dəmki ma magədavani, t̀zlahki, t̀dəm : « Ndam *Izireyel, dəgumkiva ke leli a. Zal ya ti adəmki ma magədavani ka ndam Izireyel, adəmki ma magədavani ke *Divi ge Melefit ya Məwiz əbəkini akaba adəmki ma magədavani ka ahay gəđakani ge Melefit ni naŋ hi. Nan ti ku eley eley do đek ahi ma gayəŋ ni ana mis đek. Nday ya ti nday ndam Zude do ni tekeđi əvia divi ana tay a, t̀bu t̀huriyu a ahay gəđakani *njəlatani ge Melefit ni vu. Nahkay əgudarkabá ahay na ! » Ndam Zude ga had Azi ni t̀ara t̀dəma nahkay ti mis kay t̀rəkiva ka tay a, m̀ək t̀gəs Pol nakəŋ.

29 T̀dəm Pol əgudarkabá ahay na ti, adaba t̀pikaba tay ata Trofim zal Efez na t̀bu təsawađakabu a kəsa bu. Nahkay t̀hi ana ahər ahkado Pol naŋ əbu afiyu naŋ a ahay gəđakani ge Melefit ni vu.

* 21:23 Mənjay Macalani 6.1-18 ; Tawi 18.18.

³⁰ Mis ga kɛsa dɛk tɔra ticia ma na ti tɔrɛkia ka Pol nakɛŋ ke wecewecena a ahay gɛdɛkani ge Melefit ni va. Tɛgɛsaya naŋ a yaw, tɛgɛjahaya e mite va mɛk tɛzɛlvu mahay ga ahay ni dɛk hɛya.

³¹ Tawayay takad naŋ wudak nahɛma, ma gani ɛnjɛa afa bay ga ndam slewja ga ndam *Rom a. Tɛhi ahkado : « Tuwɛr ɔgrava ahalay a kɛsa Zerɛzalem ba dɛk. »

³² Eslini bay ga ndam slewja ni ɔday ndam slewja akaba gɛdɛkani gatay ndahaŋ ke weceweceni, tɛcuhwakioru ke mis dal-dalani ni. Mis ni tɛbu tɛzɛlvɛ Pol, ay tɔra tipia bay ga ndam slewja akaba ndam slewja gayan na ti tɛmbrɛŋ mɛzɛlvɛ naŋ hɛya.

³³ Eslini bay ga ndam slewja ni ɔhɛdɛkfɛŋiyu ka Pol, ɔgɛs naŋ mɛk ɔhi ana ndam slewja gayan ni tɛwɛla naŋ ɔna jejirbi a cɛ. ɛhindifɛŋa ma kɛ mis na, ɔhi ana tay ahkado : « Naŋ way ? ɔgudar mam ? »

³⁴ Ay ti mis ya ti eslini ni ku way way do azlah, adɛm ma gayan nahaŋ. Nday tɛbu tɛzɛlvɛ nahkay ti bay ga ndam slewja ni ɛcikaba ere ye ti mis tɛdɛm na do. Eslini ɔhi ana ndam slewja gayan ni tɛzoru Pol ka mɛlaŋ ga ahay gatay ya tanjɛhadvu ni.

³⁵ Tɔru tɛnjɛa ɔna naŋ a, tɛbu tɛcɛl dava ga ahay ni ti tɛzay naŋ mazani kwa, adɛba mis ni tɛmbrɛŋ naŋ do, tawayay tɛzɛlvɛ naŋ keti,

³⁶ nday dɛk tɛzɛlvɛŋɔru, tɛdɛm : « Kɛduma ! »

Pol adɛm ma ga vu gayan kɛ meleher ga ndam Zɛde

³⁷ Ka ya ti tawayay tɛziyu Pol nakɛŋ a dalaka ga ahay ni vu nahɛma, ɔhi ana bay ga ndam slewja ni ahkado : « Nawayay nɛhuk ma ti kɛvu divi gani aw ? » Bay ga ndam slewja ni ɔhɛŋgrifɛŋ, ɔhi : « Kɛsɛra ma Gres a waw ? »

³⁸ Tata zal Ezip ya ti ɔgɛskabu ma ga ngumna ndo, ɔgray ti mis dɛbu fad tɛdɛbay naŋ, tɛrakaboru akaba tay a huɛ gili vu guhwa hini ni ti nak do waw ? »

³⁹ Pol ɔhɛŋgrifɛŋ, ɔhi ahkado : « Nu zal Zɛde, tɛwi nu a Tars ka had Silisi, nu mis ga kɛsa gɛdɛkani. Nɛgruk kam-kam ; vu divi ga mɛhi ma ana mis ni ti ! »

⁴⁰ Nahkay bay ga ndam slewja ni ɔvi divi gani. Pol ɛcikaba jik ka dava ga dalaka ga ahay na, mɛk ɔdadɛ ahar ana mis ni ti tɛlakakabɛ. Mis ni tɛra tɛlakakabɛ ti Pol nakɛŋ ɔhi ma ana tay ɔna ma *Hebri. ɔhi ana tay ahkado :

22

¹ « Ata bɛba akaba bɛza ga mmawa goro ni, nɛhi ma ga vu goro ana kɛli, cimɛki day. »

² Tɛra ticia naŋ ɔbu ɔhi ma ana tay ɔna ma Hebri nahɛma, tɛlakakabu dɛdik-dɛdik, nahkay ɔhi ana tay ahkado :

³ « Nu zal Zɛde, tɛwi nu a Tars ka had Silisi. Ay ti nɛdɛk ahalay a Zerɛzalem, maslaŋa ya ti ɔcahu zlam day Gemelijel, ɔdɛfukia Divi ge Melefit ya ata bɛŋ geli tɛdɛbay na lala. Ka sarta nani ti nɛvia ahɔr a dɛk ana Melefit akadɛ gekɛli ya kɛbum kɛvumi na.

⁴ Nɛgria daliya dal-dal ana ndam ya ti tɛdɛbay divi ga Yezu na, nɛwaya mabazɛ tay a ; nɛgɛsa zawal akaba wɛl a, nɛbia tay a danɛgay va.

⁵ Gɛdɛkani ga ndam *manɛgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba gɛdɛkani ndahaŋ tɛsɛra ma goro ya nɛdɛm ni jiri, tagrakua sedi a tata. Tɛbua wakita, tɛhu nɛhɛlikaboru ana bɛza ga mɛŋ geli ya a Damas ni. Nahkay nu nakɛŋ nɛdɛvu e divi vu ga moru mɛwɛlbiyu ndam ya tɛfɛki ahɔr ka Yezu eslini ni, ga mɛhɛlbiyu tay ahalay a Zerɛzalem ti tɛra tɛtraɛ tay. »

Pol azlapaki ka mɛnjɛki ka mɛfɛki ahɔr gayan ke Melefit

(Tɔwi 9.1-19 ; 26.12-18)

⁶ « Ka ya ti nɛbu nakoru a Damas, ninjiyu wudak fat ɔra ɛcika tirkeɛ-keɛ nahɛma, masladani dal-dal ɔslɛkabiya e melefit ba, ɔhɛrkuaya.

⁷ Eslini nu nakɛŋ nɛzum mɛdɛdani mɛk niɛi dɛŋgu ga maslaŋa ɔzalay nu,

àhu ahkado : “Sol, Sol kəgru daliya ti kamam ?”

⁸ Àra àhua ma nahkay ti nàhi : “Nak way, bay goro ?” Mək nìci dən̄gu ni keti : “Kəgri daliya ti ana nu, nu Yezu zal Nazaret ni.”

⁹ Ndam ya ti leli m̀bu makoru akaba tay ni tìpia masladani na, ay ti tìci dən̄gu ga bay ya ti àhu ma ni ndo.

¹⁰ Eslini nàhi : “Nàgray nihi ti mam, bay goro ?” Àhəngrufəŋ, àhu : “Cikaba, ru a Damas, ekinjua eslina ti atəhuk ere ye ti Melefit àhuk gray ni dek.”

¹¹ Masladani ni àra àhərkuaya ti àwulufa nu a, nahkay ndam ya ti m̀bu makoru akaba tay ni t̀dafua ahar a, t̀zoru nu a Damas.

¹² « A Damas nahəma zal nahan naŋ àbu, slimi gayan Ananiyas. Naŋ gani mis sulumani, àgəskabá Divi ge Melefit ya M̀wiz àbəki na lala. Nahkay ndam *Zəde ye eslini ni dek t̀dəm naŋ mis sulumani ededīŋ.

¹³ M̀ru m̀njua a Damas a ti naŋ nakəŋ àra àdu ahàr, àhu ahkado : “Sol, wur ga mmawa goro ni, pi divi akada ya ahaslani ni.” Eslini ǹpi divi, ǹpi naŋ huya.

¹⁴ Ananiyas nakəŋ àhu keti : “Melefit ga ata bəŋ geli ni àdəkiba kur kwa ahaslana, ti kəsər ere ye ti naŋ awayay ni, ti kəsər Bay Jireni ni, ti k̀ci ma ya ti naŋ àhuk ni.

¹⁵ Awayay ti k̀gi zal sedi gayan, k̀hi ere ye ti k̀pi ni akaba ma gayan ya k̀ci ni ana mis dek kwa.

¹⁶ Ay nihi k̀cia ma nahkay ti, kajəgay mam mba mam ? Cikaba, *t̀baray kur, hən̄galay Melefit àna *slimi ga Yezu, nahkay ti Melefit ambərfukwa zlam magudarani gayak na.”

¹⁷ « Àra àpəsa bal nahəma, nən̄ga a Zeruzalem a. A vad nahan nəhuriyu a dalaka ga *ahay gədakani ge Melefit ni vu, nəbu nahən̄galay Melefit nahəma, Melefit àŋgazlu zlam nahan.

¹⁸ Ǹpi Bay geli Yezu, àhu ahkado : “Sləkaba a Zeruzalem a ke we-cewecena, adaba ndam Zeruzalem atəgəskabu ma ya akədəmku ni do.”

¹⁹ Nahkay nu nakəŋ nəhən̄grifəŋ, nəhi ahkado : “Bay goro, nday day t̀səra, ahaslani nu nəbu nakoru a ahay gəgərani gatay ya *tahən̄galavù Melefit ni vu, nəhuriyu nəgəsaya ndam ya t̀fəkuk ahàr na, ndahan nəbiyu tay a dən̄gay vu, ndahan ti ni nəzləb tay timey.

²⁰ Ka ya ti t̀bu takad zal sedi gayak Etiyeŋ ni ti nu day nəbu ka məlan gani, nəwaya dal-dal, nəjəgakia məgudi ga ndam ya takad naŋ na daya.”

²¹ Naŋ nakəŋ àhu keti : “Nak sləka k̀ru, adaba nəsłəroru kur drin e kidīŋ ga jiba ndahan ya ti nday ndam Zəde do ni vu.” »

Pol naŋ àbu k̀ meleher ga gədakani ga ndam slewja

²² Tàra t̀cia ma ga Pol ya àdəm ahkado : « Yezu àhu : “Sləka k̀ru, nəsłəroru kur e kidīŋ ga jiba ndahan ya ti nday ndam *Zəde do ni” » nahəma, mis ni t̀zlah, t̀dəm : « Jijinjuma maslaŋa hina, kaduma naŋ a ! Ahàr àdəm kəbrəŋumiviyu sifa ba ! »

²³ Nahkay nday nakəŋ t̀zlah, t̀həlkaba məgudi gatay a t̀boru, akaba t̀boru had agavəla.

²⁴ Nday t̀bu tagray nahkay ti bay ga ndam slewja ga ndam *Rom ni àhi ana ndam slewja gayan ni t̀ziyu Pol ka dalaka ga ahay ni ti t̀złəb naŋ. Awayay t̀złəb naŋ nahkay ti adaba awayay m̀dəmaya ma ge jiri a ti t̀sər mis ni t̀zlahki ti kamam.

²⁵ Ka ya ti t̀bu təwəl Pol ga məzləb naŋ nahəma, Pol nakəŋ àhi ana bay ga ndam slewja ya naŋ àbu eslini ni ahkado : « Təvia divi ana k̀li a ga məzləb zal Rom mən̄jəd magrafəŋa seriya waw ? »

²⁶ Naŋ nakəŋ àra ècia ma ga Pol na ti àrəkioru ka bay gayan, àhi ahkado : « Kəgray hi ti ahəmamam ? Naŋ hini zal Rom ci ni ! »

²⁷ Nahkay bay ga ndam slewja nakəŋ àrəkia ka Pol a, àhi : « Hu nak ti zal Rom ededīŋ aw ? » Pol àhi : « Iy nu zal Rom ! »

28 Bay ga ndam slewja ni àhi : « Nu nàbèhada singu a dal-dal day ti nìgi zal Rom ! » Pol ti ni àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ay nu ti kwa tìweya nu a, nu zal Rom. »

29 Ndam slewja ya təwəl Pol, tawayay təzləb naŋ ti mēdəmaya ma ge jiri a ni tàra tèsəra Pol naŋ zal Rom ti tàsləka, təmbərbu naŋ. Bay ga ndam slewja ni àra àsəra Pol zal Rom, àwəla naŋ àna jejirbi a ti, naŋ naŋani àna ahàr gayəŋ day aŋgwaz àwəra naŋ a.

Pol naŋ àbu kè meleher ga ndam magray seriya

30 Bay ga ndam slewja ni awayay asər ere ye ti ndam *Zude tàcalki Pol ni lala. Nahkay hajəŋ gani èpicehiaba jejirbi na ana Pol a, àzalakabu gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni akaba ndam magray seriya ga ndam Zude ni dek. Tàra təcakalava nahəma, àra àna Pol e kidin gatay va.

23

1 Eslini Pol nakəŋ àmənjaləŋ ana ndam magray seriya ni lala, àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa goro ni, a majalay ahàr goro bu ni ti kwa ka ya ti nənjkəki məgri tawi ana Melefit ni àbivaya ana kana nu nəbu njəlata kè meleher gayəŋ. »

2 Ananiyas gəđákani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àra ècia ma ga Pol na ti àhi ana ndam ya ti kə gəvay ga Pol ni : « Sumikabiyu bəbarva ka pakama gayəŋ ni. »

3 Eslini Pol àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Melefit aməsi bəbarva ti ana nak ! Nak ti akada ga gudu awayay ambəd, təgria zlam bəd-bədana ni. Nak kəđəm kəbu kagrafua seriya ti akada ge *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkəni. Ay nihi ti kəgray ere ye ti Melefit àđəm a wakita ge Məwiz ni bu ni do, adaba kəhi ana mis təsə bəbarva. »

4 Mis ya təbu eslini ni təhi ana Pol ahkado : « Kindivi gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ya Melefit adaba naŋ a ni zla do waw ! »

5 Pol àhəŋgrifəŋ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa goro

ni, ŋgay naŋ gəđákani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti nəsər do. Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : “Kindivi gəđákani ga ndam jiba gayak ba.” * »

6 Pol àra àsəra mis macakalavani ni ndahaŋ ndam *Seduseyən, ndahaŋ ti ni ndam *Feriziyən nahəma, àzlah kè meleher ga ndam magray seriya ni, àđəm ahkado : « Bəza ga mmawa goro ni, nu zal Feriziyən, baba day zal Feriziyən. Təzəbiyu nu kè meleher gekəli, tagrafua seriya ti adaba nəfəki ahàr ke Melefit, nəsəra mis atəŋgaba e kisim ba. »

7 Pol àra àđəma ma na nahkay ti ndam Feriziyən təgray gejewi akaba ndam Seduseyən, mək mis macakalavani ni təcirvu.

8 Təcirvu nahkay ti adaba ndam Seduseyən təđəm mis àməta ti aŋgaba e kisim ba do, təđəm məslər àbi, məsuf day àbi ; ndam Feriziyən ti ni təđəm mis taŋgaba e kisim ba, məslər akaba məsuf day təbu.

9 Zlahay ge mis ni àra àsagakiva ti ndam *məsər Wakita ge Melefit ya tàkibu ka ndam Feriziyən ni təzuma bəruv a dal-dal, tàpaslakiaba eri ke mis ndahaŋ na, təđəm : « Magudar ga maslaŋa hini ti àbi ; bi məsuf ahkay do ni məslər àhi ma ti məsəruma waw ? »

10 Nday nakəŋ təbu tagray gejewi kay kay nahkay ti bay ga ndam slewja ni àgra aŋgwaz a, àđəm bi atakwacakaba Pol a. Nahkay àhi ana ndam slewja gayəŋ ni tōru təzababiya Pol e kidin ge mis ni ba, təzoru naŋ ka dalaka ga ahay ni.

11 Ga məlavad gani Bay geli aŋgəzlivu ana Pol nakəŋ, àhi ahkado : « Kəgray aŋgwaz ba, kəgra sedi goro ahalay a Zeruzalem a, nahkay nawayay kōru kəgray akada nani a Rom daya. »

Ndam Zude təzlapaki ka Pol ga məgri zlam magədavani

12 Ge miledə gani ti ndam *Zude təzlapaki ka Pol ga məgri zlam magədavani. Təmbəday dək, təđəm :

* 23:5 Mahərana 22.27.

« Tamal màkad Pol ndo ni ti m̀zum zlam do, misi arañ do. »

13 Nday ya ti t̀d̀mki ma ka Pol ni ti t̀tama kru kru fadana.

14 Nahkay t̀oru afa ga g̀d̀akani ga ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit nday t̀bu akaba g̀d̀akani ndahan, t̀hi ana tay ahkado : « Leli m̀mbada d̀k, m̀d̀m ahkado : Tamal màkad Pol ndo ni ti m̀zum zlam do, misi arañ do.

15 Nihi nahəma lekuləm akaba ndam magray seriya ni ti ma gekuli m̀nja bəlan, d̀gum k̀humi ana bay ga ndam slewja ni m̀zibiya Pol ana kuli a. Kəhumi ahkado mawayay mihindifiña zlam gayan ya àgray na lala. Leli ti ni amakad nan e divi bu, etinjikia àna nan ke kuli a do. »

16 Ka ya ti nday t̀bu t̀zlapay nahkay ni ti wurum ga Pol ècia zlapay gatay na. Nahkay àcuhworu ka məlan ga ahay ga ndam slewja ni. Òru ènjua ti àcəliyu a dalaka ga ahay ni vu mək àhəngri ma gatay ni ana Pol.

17 Nahkay Pol nakənj àzalabiyu g̀d̀akani ga ndam slewja nahan bəlan, àhi ahkado : « Zoru dagwa hini afa ga bay gekuli ni, adaba ma gayan àbu akoru ahi. »

18 Eslini g̀d̀akani ga ndam slewja nahan ni àzoru nan afa ga bay gatay nakənj. Òru ènjua àna nan a ti àhi ahkado : « Pol zal dangay ni àzalay nu, àhu ǹzukbiya dagwa hina, ma gayan àbu awayay ahuk. »

19 Nahkay bay ga ndam slewja ni àgəs ahar gani, t̀oru cak mək èhindifiña ma gana, àhi : « Kàra ti àna ma ga mam ? »

20 Nan nakənj àhəngri fənj, àhi ahkado : « Ndam Zude t̀zlapakabá, t̀d̀m etihindi kur k̀zoru Pol k̀ meleher ga ndam magray seriya ni hajənj, atəhuk tawayay tihindifiña ma lala.

21 Ay ti atəhuka ma gatay na nahkay ti k̀gəskabu ba, adaba mis t̀tam kru kru fad t̀bu atabəhadı eri e divi bu. Nday gani t̀mbada d̀k, t̀d̀m : « Tamal màkad nan ndo ni ti m̀zum zlam do, misi arañ do. » Nihi ti

ma gatay bəlan, tajəgay ma gayak ya akəhi ana tay ni cilinj. »

22 Wur dagwa ni àra àhia ma nahkay ti bay ga ndam slewja ni àhi : « Sləka, ay ti ngay kəhua ma hina ti kəhi ana maslanə ba. »

Təzoru Pol a Sezare

23 Kəlan gani bay ga ndam slewja ni àzalay g̀d̀akani ga ndam slewja ndahan cə, àhi ana tay : « Slamalumvu ga maroni a Sezare ga məlakarawa àna njemdi ambəmbu. Ka ya ti kədagum nahəma, duma ndam slewja diñ diñ cə, ndam ya takoru àna pilis ni kru kru adəskəla, slewja ndahan awasl àfənj kà tay ni day diñ diñ cə ;

24 ngətumiva pilis ndahan ana Pol a, zumoru nan afa ga bay Felis ti arañ ènjifiñ ka ahàr divi ba. »

25 Nahkay bay ga ndam slewja ni àbikioru wakita ana bay Felis ni ; àhi nahkay hi :

26 « Nu Kəlot Liziyas nəgruka sa, bay g̀d̀akani Felis.

27 Maslanə hini ya nəslərukaboru ni ti ndam *Zude t̀gəs nan, tawayay takad nan. Nàra nìcia nan zal Rom ti mòru akaba ndam slewja goro m̀həngafənjə nan kà tay a.

28 Nawayay ti nəsər ere ye ti tacalki nan ni ti, nəzoru nan k̀ meleher ga g̀d̀akani ge seriya gatay.

29 Ka ya ti tagrafənjə seriya ti nèdi ahàr ana zlam magudar gayan ya ti takadki nan di ahkay do ni esli ga məfiyu nan a dangay vu ni ndo. Ay tacalki nan ti àki ke divi gatay ya tadəbay ni.

30 Yaw maslanə nahan àrəkua àhu ahkado : « Ndam Zude t̀zlapakabá ga məgri zlam magədavani ana Pol a. » Nàra nìcia ma nana ti nəslərukaboru nan ti nahkay, mək nəhi ana ndam ya tacalki nan ka zlam magudarani ni t̀bəhadki mirdim afa gayak. »

31 Nahkay zla nahəma, ndam slewja ni t̀gray ere ye ti bay gatay àhi ana tay ni : t̀zay Pol ga məlavad nani, t̀oru àna nan a Antipatris.

32 Hajənj gani ndam slewja ya t̀oru àna asak ni t̀sləkabiya, təngə ka

məlan̄ gatay na, tɛmbərfəŋbiyu Pol kà ndam ya tòru àna pilis ni ti tázoru naŋ.

³³ Tòru tìnjɛa a Sezare a ti tɛvi wakita ni ana Felis bay gɛɗakani nakəŋ mək tɛɗɛfiki Pol.

³⁴ Bay gɛɗakani ni àra àza wakita na, èjeŋga ti àhi ana Pol ahkado : « Nak mis ga haɗ weley ? » Pol àra àhia naŋ mis ga haɗ Silisi ti

³⁵ naŋ nakəŋ àhi ahkado : « Ndam ya ti tacalki kur ka zlam magudarani ni etinjia day kwa ti enihindifuka ma. » Nahkay àhi ana ndam slewja gayan̄ tɛfiyu Pol a ahay gɛɗakani ga bay *Erot ni vu, tɛjəgay naŋ.

24

Ndam Zude tabəhadki mirdim ka Pol afa ga bay Felis

¹ Vad̄ zlam kələŋ gani ti Ananiyas gɛɗakani ga ndam *man̄galabakabu mis akaba Melefit ni ènjia a Sezare a. Tàra ti akaba gɛɗakani ndahaŋ akaba Tertuləs bay məsər seriya ya embikivu ke mis àna seriya ni. Eslini nday nakəŋ tɛɗɛfi vu gatay ana bay gɛɗakani Felis ga məbəkɛ mirdim ka Pol.

² Tàra tɛzalibiya Pol nakəŋ ana tay a ti Tertuləs àɗəmki ma ga macalki naŋ ka zlam magudarani, àɗəm ahkado : « Gɛɗakani Felis, leli məbu man̄jəhad̄ àna sulumani ka haɗ geli ti azuhva nak ; haɗ geli àslamalavu ti aɗaba kəsəra zlam a palam.

³ Zlam nday nani ti gərgəri kay, kəgri ana leli ka haɗ geli ni ɗək. Nahkay məgruk səsɛ dal-dal azuhva zlam ya mən̄gət afa gayak ni ɗək.

⁴ Ay ti nawayay niŋj sarta gayak kay do ; nahkay àna sulum gayak kamkam mahəŋgalay kur ciiki pakama geli ni ana leli gəzit ti !

⁵ Naŋ hini ti məsəra naŋ mis magudarkaba haɗ geli a, naŋ àbu ewisɛnkabu ndam *Zude ga məlan̄ ni ɗək. Naŋ gɛɗakani ga ndam Nazaret ya tɛɗəbay divi magɛɗavani ni.

⁶ Àgudara zlam ndahaŋ a nahkay ti, awayay agudarkaba *ahay gɛɗakani ge Melefit na daya. Məgəs naŋ ti

azuhva nani. [Leli amal mawayay magrafəŋa seriya akada ge *Divi ge Melefit geli na.

⁷ Ay ti, Liziyas bay ga ndam slewja ni àra àhəŋgay naŋ a ahay geli bu ga njəɗa.

⁸ Mək Liziyas àhi ana ndam ya tacalki naŋ ka zlam magudarani ni tɛbəhadki mirdim afa gayak.] Tamal kihindifɛŋa ma nən̄gu ni, akəsər zlam geli ya macalki naŋ ni ti jiri eɗeɗiŋ. »

⁹ Tertuləs àra àɗəma ma gayan̄ na ti ndam Zude ye eslini ni tɛɗəm Pol àgudara, ma ge Tertuləs ya àɗəm ni jiri eɗeɗiŋ.

Pol aɗəm ma ga vu gayan̄ kè meleher ge Felis

¹⁰ Kələŋ gani bay Felis nakəŋ àvi divi ana Pol ga mazlapani. Eslini Pol àhi ahkado : « Nəsəra àgray vi ehimeya nak kəbu kagraŋ seriya ka haɗ hini. Nahkay nəmər ga məɗəmaya ma ga vu goro kè meleher gayak a.

¹¹ Moru goro a Zeruzalem ga mazləbay Melefit nahəma, tamal kihindi ma gani ti àtam vad̄ kru mahar cə do.

¹² Day-ɗay mis àdu ahàr nu nəbu nagray gejewi ata maslaŋa a *ahay gɛɗakani ge Melefit ni bu ndo ; nu nìwisɛnkabu mis a ahay ga *mahəŋgalavù Melefit ga ndam *Zude gərgərani ni bu ahkay do ni a kəsə bu ndo.

¹³ Ere ye ti ndam nday hini tacalki nu, tɛɗəm nəgudara ni ti àbi, ere gani ya tɛɗəm nəgudara ni ti tɛɗəfukaya koksah.

¹⁴ Ay ti ere ye ti nəsəra, nəɗəm kè meleher gayak ni ti nihi : Nu nəbu naɗəbay divi məweni ya ndam nday nani tɛɗəm magɛɗavani ni. Ay nu nəbu nəgri tawi ana Melefit ga ata bəŋ ga bəŋ geli ya tɛɗəbay ni, nəbu nəgəskabu *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkɛ ni akaba pakama ya ndam məhəŋgri *pakama ge Melefit ana mis tɛbəkɛ ni ɗək.

¹⁵ Nəbu nəfəkɛ ahàr ke Melefit, nəsəra ndam jireni akaba ndam magudar zlam atəŋgaba e kisim ba.

Nday day t̄ebu t̄af̄eki ah̄ar, t̄s̄era nahkay.

¹⁶ Azuhva nani ti nazay nj̄ad̄a goro, nawayay ti n̄anj̄had̄a k̄alavad̄ àna sulumana k̄e meleher ge Melefit akaba k̄e meleher ge mis a.

¹⁷ « Yaw àgray vi ehimeya n̄ara a Zeruzalem a ndo, nihi ti n̄ara ga m̄aj̄naki ndam jiba goro àna sin̄gu akaba ga m̄avi s̄adaga ana Melefit a.

¹⁸ Ka ya ti t̄aḡas nu ni ti t̄adu ah̄ar a ahay ḡad̄akani ge Melefit ni bu, ka sarta gani nani ti n̄agraba ere ye ti mis tagray ti t̄igi *nj̄elatani na àndava. Ka gani nani ti mis t̄af̄u k̄a ḡavay kay bi, ndam magray tuw̄ar nday t̄abi.

¹⁹ E kid̄iñ ge mis ya t̄ebu eslini ni bu ni ti ndam Z̄ude ndahan̄ t̄asl̄akabiya ka had̄ Azi a. Tamal t̄ad̄am n̄agudara zlam a ti akal tara k̄e meleher gayak a ga macalki nu a kwa.

²⁰ Do ni ti, tamal magudar goro àbu ti nday hini t̄ad̄amaya ere ye ti t̄acalki nu ka ya ti t̄azoru nu k̄e meleher ga ndam magaray seriya a Zeruzalem na.

²¹ Tamal zlam àbu ya t̄isliki macalki nu ni ti, pakama hini ya n̄ad̄am kay kay ni : “T̄ez̄abiyu nu kani k̄e meleher gek̄ali, tagrafua seriya ti ad̄aba n̄af̄ekia ah̄ar ke Melefit a, n̄s̄era mis atan̄gaba e kisim ba !” »

²² Felis bay ni às̄era manj̄had̄ ga ndam m̄af̄eki ah̄ar ka Bay geli a, nahkay àh̄an̄garoru seriya ni kama. Àhi ana ndam ya tacalki Pol ka zlam magudarani ni ahkado : « Liziyas bay ga ndam slewja ni emin̄jia day kwa ti an̄agri seriya ana k̄ali. »

²³ M̄ak àhi ana ḡad̄akani ga ndam slewja ni t̄aj̄ogay Pol lala, ay t̄agri daliya akad̄a ya t̄agri ana ndam dan̄gay ndahan̄ ni ba, t̄avi divi ana ndam gayan̄ t̄am̄anjaya nan̄ a.

Pol nan̄ àbu a dan̄gay bu

²⁴ Pol àra àgra vad̄ a 6al eslina ti ata Felis nday ata wal gani D̄ursil wur Z̄ude t̄ezalabiyu nan̄, tawayay tici ma àki ka m̄af̄eki ah̄ar ka Yezu *Krist.

²⁵ Pol nak̄an̄j̄ àra ènjia ti ànj̄eki ka pakama, àd̄amki ma ka manj̄had̄ sulumani àna magray jiri, àki ka m̄abi slimi ana ah̄ar akaba àki ke seriya ya Melefit amagraf̄an̄ja k̄e mis a ni. Felis àra ècia ma gayan̄ ya àd̄am na ti àgra an̄gwaz a, m̄ak àhi : « Nihi nah̄ema sl̄aka ; ka ya ti an̄an̄ḡeta ahar a ni ti an̄azalay kur keti kwa. »

²⁶ Ku tamal àd̄am nahkay nan̄gu ni, Felis àhi ana ah̄ar bi Pol am̄avi sin̄gu ; nahkay ti azalay Pol ga marana afa gayan̄ a k̄alavad̄.

²⁷ Pol àra àzuma vi a c̄u a dan̄gay ba nah̄ema, Porkiyus Fest̄us an̄guviyu a bay ge Felis vu. Ka ya ti Felis àsl̄akaba a bay gayan̄ ni ba ni ti àmb̄arv̄u Pol a dan̄gay bu, ad̄aba awayay am̄eri m̄ab̄aruv ana ndam *Z̄ude.

25

Pol awayay ti bay ḡad̄akani ga ndam Rom m̄agraf̄an̄ja seriya

¹ Fest̄us àra àzumva vad̄ a mah̄k̄er a bay gayan̄ ni ba nah̄ema, ècik a Sezare, òru a Zeruzalem.

² Òru ènj̄ua eslina ti ḡad̄akani ga ndam *man̄galabakabu mis akaba Melefit ni akaba ḡad̄akani ga ndam *Z̄ude ni t̄ar̄ekia ka bay na, t̄ab̄had̄ki mirdim ka Pol keti. T̄ah̄an̄galay nan̄, t̄ad̄am :

³ « Tamal k̄aḡaskab̄a ma geli na ti han̄garoru Pol a Zeruzalem. » T̄ad̄am nahkay ti ad̄aba tawayay takoru tab̄had̄i eri ana Pol e divi bu ga makad̄ nan̄.

⁴ Ay ti Fest̄us nak̄an̄j̄ àh̄an̄grif̄an̄j̄ ana tay, àhi ana tay ahkado : « Pol nan̄ àbiyu a dan̄gay bu a Sezare, nu day nawayay nasl̄aka nan̄goru eslini. »

⁵ Àhi ana tay keti : « Tamal maslan̄ja gani nani àgudaria zlam ana k̄ali a ti, dumaba ḡad̄akani gek̄ali a ti makoru akaba tay a Sezare. Etin̄j̄ua eslina ti atab̄had̄ki mirdim. »

⁶ Fest̄us àp̄asiyu a Zeruzalem vad̄ azlalahk̄er ahkay do ni vad̄ kru day kwa ti an̄ga a Sezare a. Àra ènjia ti haj̄an̄ gani àh̄araya ànj̄had̄ ka m̄elan̄ magray seriya m̄ak àd̄am t̄ez̄abiyu Pol a.

⁷ Pol nakəŋ àra ènjia ti ndam Zude ya tàsləkabiya a Zeruzalem a ni tèvelinji ahàr mək tàcalki naŋ ka zlam gərgəri kay ya ti tàbəlay do simiteni ni. Ay zlam gani dek ya ti tàcalki naŋ ni ti tisliki maɗafana koksah.

⁸ Nahkay Pol àhəŋgrifəŋ ana tay, àɗəm ahkado : « Ere ye ti nàgudar ni ti àbi, ku àki ke Divi ga ndam Zude ya Məwiz àbəki ni, ku àki ka *ahay gəɗakani ge Melefit, ku àki ka *Sezar bay geli gəɗakani nəŋgu ni nàgudar ndo. »

⁹ Festus àra ècia ma ga Pol na ti àhəŋgrifəŋ, àhi ahkado : « Mazoru kur a Zeruzalem, nakoru nagrafuka seriya eslina ti kəgəskabu aw ? » Àɗəm nahkay ti aɗaba awayay aməri məbəruruv ana ndam Zude.

¹⁰ Eslini Pol nakəŋ àhəŋgrifəŋ, àhi : « Ahalay ti kala-kala nu kè meleher ga Sezar bay geli gəɗakani ni. Tagrafua seriya ti si ahalay kwa. Nak day kəsəra lala, nàgudari zlam ana ndam Zude ndo timey.

¹¹ Tamal nàgudara zlam a àgəski takadki nu di ti, nəgəskabu tàkaɗa nu a. Ay tamal ma gatay ya tàcalki nu ni ma ga malfaɗa ti maslaŋa àbi èsliki məvi nu ana tay bi. Nakoru àna ma gani kama afa ga Sezar bay geli gəɗakani ni. »

¹² Festus nakəŋ àra ècia ma ga Pol na ti tàzlapaki akaba ndam ya təvi sawari ni, mək àhi ana Pol ahkado : « Kəɗəm kakoru àna ma gani kè meleher ga Sezar ti, təzoru kur afa gayan gani. »

Pol aɗəm ma kè meleher ga Agripa

¹³ Àra àgra vad a ɓal ti bay Agripa nday ata wur ga məŋani walani Berenis tàra a Sezare a ga məgri sa ana Festus a.

¹⁴ Tàra təpəsa eslina vad ɓal nahəma, Festus àŋgəhadɪ ma àki ka Pol ana bay Agripa. Àhi ahkado : « Zal nahaŋ naŋ àbu ahalay, Felis àmbərva naŋ a danɗay ba.

¹⁵ Ka ya ti nòru a Zeruzalem ni ti gəɗakani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit akaba gəɗakani

ga ndam *Zude ndahaŋ ni tàbəhadki mirdim, təɗəm seriya mázəgada naŋ a.

¹⁶ Nəhi ana tay ahkado : “Leli ndam *Rom ti məgray nahkay do. Wudaka magrafəŋa seriya kè mis a ti mazaya naŋ kè meleher ga ndam ya tàcalki naŋ ka zlam magudarani na ti maslaŋa nani məɗəmaya ma ga vu gayan day kwa.”

¹⁷ Tàra ticia ma goro na ti mərə akaba tay ahalay a Sezare a. Nijijin sarta ndo, hajəŋ gani nòru ka məlaŋ magray seriya ni, nəɗəm təzəbiya zal nana həya.

¹⁸ Ndam ya tàbəhadki mirdim ni tàra, ay ti tàcalki naŋ ka zlam magudarani ya nəjalaki ahàr ni ndo.

¹⁹ Tələgavu àkivu ti, àki ke divi gatay ya tadəbay Melefit gatay àna naŋ ni cilin. A huɗ ga pakama gatay ya tələgavu àkivu ni bu ni ti ahar gəɗakani àki ka zal nahaŋ slimi gani Yezu. Naŋ gani nani ti àməta, ay ti Pol maslaŋa ya tàcalki naŋ ka zlam magudarani ni àɗəm naŋ àbu kekileŋa àna sifa.

²⁰ Nu ti nəsər ahəmamam nagray seriya ga pakama gani hini do. Nahkay nəhi ana Pol : “Kawayay ti nəzoru kur a Zeruzalem, nagrafuka seriya eslina àki ka pakama hina waw ?”

²¹ Ay ti Pol àɗəm “Seriya goro ti tòru àna naŋ kama afa ga *Sezar bay geli gəɗakani ni.” Nahkay nəɗəm mənɗəhad a ahay bu tājəgay naŋ, anəŋgata ahar day kwa ti anəsləroru naŋ afa bay geli gəɗakani ni. »

²² Agripa àra ècia ma ge Festus ya àhi na ti àɗəm : « Nu day nawayay nici ma ga maslaŋa nani, nawayay ti naŋ naŋani azlapu àna ma gayan. » Festus àhəŋgrifəŋ, àhi : « Hajəŋ hajəŋa kara kici ma gayan ya amazlapay ni. »

²³ Hajəŋ gani mis gəɗakani kay təzoru ata Agripa nday ata Berenis afa ge Festus a ahay gəɗakani ya mis taŋgasvaviyu ni vu. Bəbay ga ndam slewja akaba gəɗakani ga kəsa ni dek təbu eslina àndava. Ata Agripa nday ata Berenis tòru tɪnjəa ti Festus àɗəm

tɔzɔbiya Pol a.

²⁴ Tàra tìnjia àna Pol a ti Festus nakɛn àdɛm ahkado : « Bay Agripa akaba lekulum ya kɛbum ahalay akaba leli ni dek, nɛhi ana kuli nahɛma, maslaɛa hini ya lekulum kɛmɛnjumlɛn ni ti ndam Zude dek tàra afa goro a, tɔbɛhadkia mirdim a. Kwa ka ya ti nu a Zeruzalem ni ti tɔbɛhadkia mirdim a, tɔzlahki, tɔdɛm tɔkadà naɛn a, ahalay day tɔgray nahkay.

²⁵ Ka nu ti, nipi zlam magudar gayan ya takadki naɛn di ni ndo. Ku tamal nahkay nɛngu ni, naɛn naɛnani àdɛm àna ma gayan tɔzoru ma gani afa ga bay geli gɛdɛkani ni. Nahkay nɛgɛskabá ma gayan na, nɛdɛm tɔzikaboru ana naɛn.

²⁶ Ay ti ere ye ti nɛbikioru ana bay àki ka naɛn ni nɛsɛr faɛn do. Nɛzalabiyu naɛn kɛ meleher gekuli, ahar gɛdɛkani kɛ meleher gayak bay Agripa ti nahkay. Emihindifinɛa ma day kwa ti anɛsɛr ere ye ti anɛbikioru ni.

²⁷ Nɛslɛroru zal danɛay a Rom afa ga bay ti nɛbiki ere gani ya tacalki naɛn do ni ti, nɛtamahay àgravu do. »

26

¹ Eslini Agripa àhi ana Pol ahkado : « Nɛvuka divi a, kisliki mazlapaya ma ga vu gayak a. » Nahkay Pol àdɛday ahar ti mis tici ma gayan, mɛk ànjɛki ka mazlapaya ma ga vu gayan a. Àdɛm ahkado :

² « Bay Agripa, kani nɛzlapay ma ga vu goro àki ka zlam ya ndam *Zude tacalki nu ni. Nɛzlapay nahkay ti nɛmɛrvu dal-dal adaba nu nɛbu kɛ meleher gayak.

³ Nɛmɛrvu ahar gɛdɛkani ti adaba kɛsɛra manjɛhad ga ndam Zude akaba pakama ya tagrakivu gejewi na lala. Nahkay kam-kam biaba slimi ana ma goro ya nɛdɛm na.

⁴ « Ndam Zude dek tɛsɛra manjɛhad goro a. Kwa ka ya ti nu wur dagwa nɛngu ni tɛsɛra ahɛmamam nɛnjɛhad e kidin ga ndam jiba goro bu a Zeruzalem na.

⁵ Kwa ahaslani tɛsɛra nu a, tamal tawayay magrakua sedi a ti tislili mɛdɛmani ahɛmamam nɛnjɛhad akada zal Feriziyen, nday ya ti tadɛbay *Divi ge Melefit lala, tɛtam mis ndahan ni dek ni.

⁶ Nihi ti ndam Zude ni tagrafua seriya ti adaba nɛgɛskabá pakama ge Melefit ya àhibiyu ana ata bɛn geli, àdɛm amɛgri zlam sulumani ana tay na.

⁷ Ndam ge dini kru mahar cɛeni ga jiba geli ni tɛgri tɔwi ana Melefit mɛlafat akaba mɛlavad àna njɛda gatay dek, adaba tawayay tipi zlam gani nani ya Melefit àdɛm agray ni. Bay Agripa, nu day nawayay nipi zlam gani nani, ay ndam Zude tacalki nu ti ka pakama gani hini !

⁸ Lekulum ndam Zude ti kɛdɛmum mis amɛta ti Melefit àhɛngaraba naɛn e kisim ba koksah ti kamam ?

⁹ Nu day ahaslani nɛdɛm si ahàr àdɛm nɛcafɛna mis kà mɛfɛki ahàr ka Yezu zal Nazaret na àna njɛda goro a dek kwa.

¹⁰ Nɛgray a Zeruzalem ti nahkay. Gɛdɛkani ga ndam *manɛgalabakabu mis akaba Melefit tɛvua divi a ga mɛbiyu ndam ya tɛfɛki ahàr ka Yezu ni a danɛay va, nahkay nɛbiya tay a kay a danɛay ni va. Ka ya ti ndam magray seriya tɛdɛm tɔbazl tay ni ti nu day nɛgɛskabá tɔbazla tay a.

¹¹ Sak ehimeya nɛsawadoru a kɛsa vu, nɛhuriya a ahay ga *mahɛngalavu Melefit ga ndam Zude ni va dek, nɛdɛm si tɔtraɔ ndam ya tɛfɛki ahàr ka Yezu ni, nɛfɛki njɛda ka tay, nawayay ti tɛmbrɛn mɛfɛki ahàr ka Yezu. Nɛzumkia bɛruv ka tay a dal-dal, nàwaya mɛgri daliya ana nday ya ti a kɛsa ndahan bu na daya. »

*Pol azlapaki ka mɛnjɛki ka mɛfɛki ahàr gayan ke Melefit
(Tɔwi 9.1-19 ; 22.6-10)*

¹² « Nahkay ndam manɛgalabakabu mis akaba Melefit ni tɛvu divi gani, tɛslɛroru nu a Damas ga magray tɔwi gani nani àna slimi gatay.

¹³ Bay Agripa, fat wis wis ka ya ti nu nɛbu ka ahàr divi ga moroni nahɛma,

nipi masladani àtam masladay ga fat ni àhərkuaya kwa a hud melefít ba, àsladay leli akaba ndam ya ti masawadoru akaba tay ni.

¹⁴ Eslini leli dek mädäd a ma ma ndec ndec. Nici dənğu ga maslaña azalay nu, àhu àna ma *Hebri : “Sol, Sol, kəgru daliya ti kamam ? Nak ti kici slimi do ; akəzəkibiyu daliya ka ahər gayak akada ga slasla ya tatəhad vədan àna tay, ticika tàcuhway masawadani do, təsi aday ana tay ni.”

¹⁵ Nu nakəñ nəhi ahkado : “Nak way, Bay goro ?” Bay geli àhəñgrufəñ, àhu : “Nu Yezu, nu bay ya ti kəgru daliya ni.

¹⁶ Nihi ti cikaba, cikjik. Nəñgazlukvu ti nawayay kīgi bay məgru tawi. Nawayay ti kīgi zal sedi goro, kəhi ere ye ti kipi kani ni akaba pakama ndahan ya anədəfukki ni ana mis.

¹⁷ Anahəñgafəña kur kà ndam Zəde a, anəsləroru kur afa ga ndam ya ti nday ndam Zəde do ni, anahəñgafəña kur kà tay a daya.

¹⁸ Nəsləroru kur afa gatay ga məziaba azay slimi ana tay a, ti təmbrəñ zlam magədavani, təgray zlam sulumani, ti *Seteni àgur tay va ba, Melefít mägur tay sawəñ. Tamal təfəkua ahər a ti anəmbərfəña zlam magudarani gatay ni kà tay a, anagray ti tīgi ndam ge Melefít akada ndam goro ndahan ni.”

¹⁹ « Bay Agripa, nəgəskabá pakama ga Bay ya ti àngazluru a hud melefít bu àhu na, nəmbrəñ ndo.

²⁰ Nahkay nəhi ma ge Melefít enjenjeni ana ndam Damas. Kələñ gani nəhi ma gani ana ndam Zeruzalem, ana ndam ga had *Zəde dek akaba ana ndam ya nday ndam Zəde do ni. Nəhi ana tay təmbatkaba majalay ahər gatay a, təfəki ahər ke Melefít akaba təgray tawi sulumani ti mis təsər təmbatkaba majalay ahər gatay a ededīñ ededījena.

²¹ Ndam Zəde təgəs nu a dalaka ga *ahay gədəkani ge Melefít ni bu, tawayay takad nu ti azuhva ma hini ya nəñgəhaduk ni.

²² Ay ti Melefít àhəñgabiya nu àna njədə gayəñ duk àbivu ana vad ya kana. Nu nəbu àna sifa kekileña ti nagray sedi ga Yezu kə meleher ge mis dek, ku kə meleher ga nday ya ti gədəkani do ni, ku kə meleher ga gədəkani daya. Ere ye ti nəhi ana mis ni ti pakama ge Məwiz akaba ga ndam ndahan ya təhəngaray pakama ge Melefít tədəm amagravu ni cilin, do ni ti nədəm pakama ga arəña nahəñ do.

²³ Pakama gani nani ti nihi : Ahər àdəm *Krist *Bay gədəkani ya amara ni amacaka daliya kwa, aməmət mək aməngaba e kisim ba enji ge mis a dek, aməhi ana ndam geli, aməhi ana ndam jiba ndahan Melefít ahəngay mis. Pakama ge Krist nani ti akada zlam ya asladay ni. »

²⁴ Pol nəñ àbu adəm ma ga vu gayəñ nahkay ti Festus nakəñ àzłacaki bəra, àhi ahkado : « Pol, nak ti seteni ara agray kur aw ! Kàcaha zlam a àsabay. Zlam gani nani ya kàcahay ni àvuka seteni na ! »

²⁵ Pol nakəñ àhəñgrifəñ, àhi ahkado : « Aha, bay goro Festus, arəña àbi àgray nu bi. Pakama goro ya nədəm ni ti pakama ge jiri, pakama ga bay məsər zlam daya.

²⁶ Bay Agripa àsəra zlam nday nana. Nahkay nisliki mədəm ma gani vay-vay kə meleher gayəñ, aṅwaz àwərki nu do. Nəsəra lala, Bay Agripa àsəra ere ye ti àgravu na dek, adaba zlam nday nani təgravu ti akal-akal do.

²⁷ Bay Agripa, kəgəskabá ma ga ndam mahəngaray *pakama ge Melefít na waw ? Ku kəhəñgrufəñ do nəñgu ni, nəsəra kəgəskabá ! »

²⁸ Agripa àhi ana Pol ahkado : « Kəmbatkaba majalay ahər a ti nīgi bay məfəki ahər ka Yezu ke weceweceni ti kisliki tata aw ? »

²⁹ Pol nakəñ àhəñgrifəñ, àhi : « Ku tamal apəs ku tamal ke weceweceni nəñgu ni, nahəngalay Melefít, nawayay ti kīgi akada goro ni. Nawayay kīgi akada goro ni ti nak cilin do : nawayay ti lekələm ya

kəbumi slimi ana pakama goro kani ni dek kîgum akada goro ni. Nawayay ti təwəl kəli àna jejirbi akada goro ni ba ciliŋ. »

³⁰ Kələŋ ga pakama ga Pol ni ti bay Agripa, bay Festus, Berenis akaba mis ndahaŋ ya təbu akaba tay ni dek ticikaba ga masləkana.

³¹ Ka ya ti nday təbu tasləka ni ti təzlapay e kidiŋ gatay bu, tədəm : « Maslaŋa hini ti àgudar zlam ya takadki naŋ ahkay do ni təwəlki naŋ di ni ndo. »

³² Bay Agripa àhi ana bay Festus : « Tamal maslaŋa hini àdəm azoru ma gani kama afa ga bay geli gəđakani ni ndo ni ti akal kafaya naŋ a. »

27

Tasləka àna Pol a Sezare a, tawayay takoru àna naŋ a Rom

¹ Kələŋ ga zlam ya àgravu a Sezare ni ti tədəm tōru àna Pol akaba ndam daŋgay ndahaŋ gwar ka had Itali a *slalah ga yam bu. Nahkay təbi tay a ahar vu ana gəđakani ga ndam slewja nahaŋ, slimi gani Zulyus, təzalay ndam slewja gayan « Ge Egust. * »

² Nahkay məcəlviyu a slalah ga yam vu, məsləka. Slalah ga yam nani ti àsləkabiya e Edremi a, awayay aŋgoru gwar ka had Azi. A slalah ga yam nani bu ni ti zal nahaŋ àkibu ke leli. Maslaŋa gani nani ti slimi gani Aristark, naŋ zal Mesedəweŋ, kəsa gayan Tesalonik.

³ Hajəŋ gani ti mìnjua a Sidon a. Mòru mìnjua eslina ti Zulyus àvi divi ana Pol ga moru məmənjiyu zləbəba gayan ti tājənaki naŋ. Zulyus àvi divi gani nahkay ti adaba awayay naŋ dal-dal.

⁴ Pol àra àsləkabiya ti məsləka a Sidon a, mòru slap-slap kà gəvay ga had, màcoru Sipir ka ahar ga gəjar. Mòru gwar eslina ti adaba tamal makoru ndələba ti aməd ahəŋgaroru leli kələŋ kələŋ.

⁵ Mòru slap-slap, màcoru Silisi akaba Pemfili ka ahar ga đaf, mìnjua a Mira ka had Lisi a.

⁶ Eslini ti gəđakani ga ndam slewja ni àdia ahàr ana slalah ga yam nahaŋ, àsləkabiya e Eleksendri a, awayay akoru gwar ka had Itali. Àra àdia ahar a ti àhi ana leli « Cəlumviyu » mək leli nakəŋ məcəlviyu.

⁷ Màra məsləka eslina ti màgray vad ehimeya ka ahàr divi, mòru weceweci koksah adaba aməd ni. Mìnjiyu kà gəvay ga Kinit zlah-zlah. Eslini aməd ni àcafəŋa leli ga moroni kama ti mawayay makoru slap-slap kà gəvay ge Kret, nahkay mòru gwar ka həma Salmoni ya ka had nani ni.

⁸ Mòru mìnjua eslina pəlok pəlok nahəma, mòru slap-slap kà gəvay ge Kret, nahkay mìnjiyu zlah-zlah ka məlaŋ ya təzalay Dəŋ-dəŋ Sulumani ni. Məlaŋ nani ti kà gəvay ga kəsa Lazi.

⁹ Ka ahàr divi ni ti mìnjiŋbiya sarta dal-dal. Vad ga mægəs ndəra àsləkaba ti, sarta ga moroni ka ahàr ga yam àndava. Nahkay ti tamal mədəm makoru kama ti araŋa esliki magrakivani ke leli tata. Nahkay Pol ahivù ana ndam ya tagaray slalah ga yam ni, àhi ana tay ahkado :

¹⁰ « Ndam goro ni, nəsəra tamal mədəm makoru àna slalah ga yam geli ni kama ti araŋa akoru agrakivu ke leli. Emizikiba ka slalah ga yam geli na akaba zlam ya a hud gani bu na, leli leleni day bi emisliki mahəŋgay ahàr geli dek do. »

¹¹ Ay bay ga slalah ga yam ni akaba maslaŋa ya agaray ni tədəm makoru kwa ; nahkay gəđakani ga ndam slewja ni àgəskabá ma gatay na, èciiki ma ga Pol ni ndo.

¹² Ka məlaŋ ya leli məvu ni ti sarta ga aməd ya akəzlay ni ticik àna slalah ga yam lala do. Nahkay ndam ya təvu a slalah ga yam ni bu ni ahar gəđakani tədəm məsləka kwa. Tamal agravu tata ti tawayay tinjiyu e Fenis. Fenis day ka had Kret ; eslina ti

* 27:1 Egust ti slimi ga bay gəđakani ga ndam Rom.

dəluv gwar agavəla ka ahar ga gəjar akaba gwar agavəla ka ahar ga dəf, nahkay ka sarta ga aməf ya akəzlay ni ti tawayay tanjəhad eslini.

Aməf gədakani akəzlay ka ahər ga dəluv

¹³ Tàra tìpia aməf àbu ara fer-fer gwar kələŋ gatay a nahəma, təhi ana ahər ere ya tawayay ni tagray tata. Nahkay nday nakəŋ təgəjahaya ara ya ticik *slalah ga yam àna naŋ na a yam ba mək mòru slap-slap kà gəvay ga həd Kret ni.

¹⁴ Ay cepepa ti aməf nahanə akəzlabiyu datu-datu gwar ka həma ga həd Kret, àhəŋgaroru leli e kidīŋ ga dəluv ni vu. Aməf gani nani ti təzalay àna ma ga ndam *Gres Ewrekiloŋ.

¹⁵ Aməf ni naŋ àbu ahəŋgaroru leli nahkay ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tislaki moroni àna naŋ kama ndo, təmbrəŋa magarana. Es- lini aməf ni àhəloru leli e kidīŋ ga dəluv ni vu zlam gayanə.

¹⁶ Həd gəziteni nahanə àvu e kidīŋ ga dəluv ni bu, təzalay Koda. Leli nakəŋ mòru slap-slap kà gəvay ga həd ni, nahkay aməf ni àgri daliya ana leli akada ka ya ti leli e kidīŋ ga dəluv ni bu ndo. Slalah ga yam geli gəziteni àbu məwəlfəŋani kà gədakani ni ; leli nakəŋ məgəjahbiyu kà gəvay ga gədakani ni zlah-zlah.

¹⁷ Mərə məgəjahbiya ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tàfaya a hud ga slalah ga yam geli gədakani ni va. Mək təwəlkabu slalah ga yam gədakani ni àna ezewəd ti yam àhuriyu va ba. Wiyanə àvu dal-dal a hud ga dəluv ni bu maŋgakabani gwar ka həd Libi : aŋgwaz àwəra tay a, tədəm bi aməf ni amazoru slalah ga yam geli ni gwar eslini, nahkay təwəlfəŋ zlam gwar kələŋ ga slalah ga yam ni ti məcəfəŋa naŋ ga moroni ke wecewecena. Eslini təmbrəŋ magaray slalah ga yam ni ti aməf ni azoru zlam gayanə.

¹⁸ Aməf ni naŋ àbu adaday leli dal- dal ti hajəŋ gani tənjàki ka məhəlabazlam ya təhəlvabiyu a slalah ga yam

ni vu na, təbiyu a dəluv ni vu cizliv cizliv.

¹⁹ Hajəŋ nahanə gani təbiyu zlam ya tagray təwi àna tay a slalah ga yam ni bu ni cizliv cizliv a dəluv ni vu àna ahar gatay gatayani.

²⁰ Vad ehimeya aməf ni àmbrəŋ makəzlani do, nahkay mislaki mipi fat akaba boŋgur koksah. Kələŋ gani leli nakəŋ mədəm amatam do, leli dək emijiji.

²¹ Àgray vad ehimeya leli məzum zlam ndo. Eslini Pol ècikaba jik kè meleher gatay a mək àhi ana tay ahkado : « Ndam goro ni, tamal kicəmkia ma goro na ti amal mənjàhada e Kret a. Nahkay ti amal zlam geli ni tijiji ndo akaba məcəkay daliya emiteni ndo.

²² Ay nihi ti kam-kam zum njəda, adaba ku maslaŋa bəlanə e kidīŋ gekəli bu tekeđi emijiji do. Emijiji ti slalah ga yam ni cilinə.

²³ Nədəm nahkay ti adaba Melefit goro ya nəgri təwi ni àslərkubiya məsləŋ gayanə ga məlavad a,

²⁴ àhu ahkado : “Pol, kàgray aŋgwaz ba, adaba kinjiyu kè meleher ga *bay gədakani ga ndam Rom ni kwa. Nak ti Melefit àgruka sulum gayanə a : azuhva nak ti mis ya a slalah ga yam ni bu ni dək etijiji do.”

²⁵ Nahkay ti, ndam goro ni, zum njəda. Nəfəkia ahər ke Melefit a ; nəsəra amagraŋ ere ya àhu ni ededīŋ.

²⁶ Ay ti slalah ga yam geli ni aməf amagəjahoru ka həd nahanə e kidīŋ ga dəluv bu mək amazlal məlanə ŋguf akaba leli. »

²⁷ Àgra vad a kru mahar fad aməf ni naŋ àbu agəjahoru leli ka ahər ga dəluv Edriyetik. Ga məlavad ga vad ya kru mahar fadani ni ti ndam ya tagaray slalah ga yam ni tədəm bi mədi ahər ana həd wudak.

²⁸ Ezewəd nahanə àvu ara məwəlkiani, tizligiyu a dəluv ni vu ti təsər zilenə gani. Tàra təgura ti tədi ahər ana zilenə gani agray ahar slwa slwa kru mahar azlalahkər. Kama gani bal ti tizligiyu ezewəd ni keti ; tədi ahər ahar slwa slwa kru mahar fad.

²⁹ Eslini nday nakəŋ tàgra aŋgwaz a, təhi ana ahàr slalah ga yam ni amara mazlala akur a ti, aməhuɓkaba. Nahkay tàbiyu ara ya ti ticik slalah ga yam àna naŋ ni faɗ a dəluv ni vu kələŋ geli. Eslini tawayay mələŋ māslay weceweci.

³⁰ Ay ndam ya tagaray slalah ga yam ni tawayay tətam ahàr gatay. Nahkay tàfiyu slalah ga yam gəziteni ni ka dəluv ni; tagosay leli, tədəm tawayay təwəlfəŋ zlam ya ticik slalah ga yam àna naŋ ni kama ga slalah ga yam gəɗakani ni.

³¹ Eslini Pol àhi ana gəɗakani ga ndam slewja ni akaba ana ndam slewja ndahaŋ ni ahkado: « Tamal mis nday hini taslakakiba ke leli a ti ekijijum dek, akatamum koksah. »

³² Ndam slewja ni tàra ticia ma ga Pol na ti təkəley ezewed ya təwəlfəŋ slalah ga yam gəziteni ni kà gəɗakani àna naŋ ni. Nahkay aməd àzay slalah ga yam gəziteni ni ka ahàr gayaŋ maslaŋa àvu bi.

³³ Mələŋ ara aslay wudak ti Pol àhi ana mis ni təzum zlam. Àhi ana tay ahkado: « Àgra vad a kru mahar faɗ kani kèbesumbiya, zlam day kəzumum ndo.

³⁴ Nahəŋgalay kəli zumuma zlam a day; nahkay akəŋgətum njəɗa ga mahəŋgay ahàr gekəli àna naŋ. Məhər ga ahàr gekəli bəlaŋ tekeɗi amadoru a ga haɗ do. »

³⁵ Pol nakəŋ àra àdəma nahkay ti àzay *dipeŋ, àgri səsɪ ana Melefit kè meleher ge mis ni dek, mək ɛsekaba, ànjəki ka məzumani.

³⁶ Mis ni tàra tɪpia naŋ a naŋ àvu azum zlam nahkay ti bəruv àŋgiva ana tay a dek, nday day təzum zlam.

³⁷ Leli a slalah ga yam ni bu dek ti leli diŋ diŋ cə àna kru kru adəskəla mahar muku.

³⁸ Leli dek mərə məzumama zlam na mərəha ti ndam magaray slalah ga yam ni təhəlababa *alkama na a slalah ga yam ni ba, təbiyu a dəluv ni vu, ti slalah ga yam ni àdəs va ba.

Slalah ga yam ni azlal wiyaŋ a dəluv ni bu

³⁹ Mələŋ àra àsla ti ndam magaray slalah ga yam ni tɪpi haɗ ya mahəɗakfəŋoru ni, ay leli kà dəŋ-dəŋ ga haɗ weley ti təsər do. Eslini tɪpi godoɗuk ga haɗ ya wiyaŋ àvu ni kà gəvay ga dəluv ni. Tamal tislɪki tata ni, tawayay takoru àna *slalah ga yam ni eslini.

⁴⁰ Nahkay tɛpicheh ezewed ga ara ya ticik slalah ga yam àna naŋ ni dek, təmbərviyu tay a dəluv ni bu; tɛpicəhaya zlam ya tagaray slalah ga yam àna tay na daya. Kələŋ gani təwəlfəŋ azana kà slalah ga yam ni gwar kama ti aməd mägəjahoru slalah ga yam ni kama kama. Nahkay tagaroru slalah ga yam ni suwwa gwar ka mələŋ ga wiyaŋ ni.

⁴¹ Ay leli məbu makoru nahkay ti slalah ga yam geli ni ɔru àzlal wiyaŋ ya a huɗ ga dəluv ni bu ni. Eslini ma ga slalah ga yam ni àrəvoru a huɗ ga wiyaŋ ni vu, nahkay wiyaŋ ni àgəskabu, àdaɗay koksah. Yam ya ti adəɗay dal-dalani ni azlal meteliŋ ga slalah ga yam ni ŋguf ŋguf, àvu eheɓkaba.

⁴² Nahkay ndam slewja ni tawayay tabazl ndam danɗay ni adaba tədəm bi təsəra yam a, atətəmfəŋa kà tay a,

⁴³ ay gəɗakani gatay ni àcafəŋa tay a, adaba awayay ahəŋgay Pol. Eslini àhi ana ndam ya ti təsəra yam a ni təhuriyu a yam ni vu enji ga moroni ka dəŋ-dəŋ, təcəlababa.

⁴⁴ Àhi ana mis ndahaŋ ya təsər yam do ni təgəskabá təndal ahkay do ni biyem ndahaŋ ya təhuɓfəŋa kà slalah ga yam a ni. Mis ni tàra tàgra akada gayaŋ ya àhi ana tay na ti leli dek məcəlababa a yam ni ba, araŋa àgri ana leli ndo.

28

Pol ka haɗ Malta

¹ Leli nakəŋ mərə mətama ti təhi ana leli haɗ hini ti slimi gani Malta.

² Ndam ga haɗ nani təgəskabu leli lala, təgri zlam sulumani ana leli. Avər naŋ àvu ekwesey, mələŋ day èndisliŋa ti, tɛbefta aku a gir-gir, təhi ana leli mōru mənɗafəŋ leli dek.

³ Pol àhèla cəcul a, aɗəm abəkiyu ka aku ni ti zlam a haɗ àvu a huɗ gani bu ; aku ni àwəfibiya ti àji aslɛr ana Pol nakəŋ ka ahar. Naŋ àfəŋ kà ahar ni tandal-ndala, àdafəŋa do.

⁴ Ndam ga haɗ ni tàra tìpia zlam a haɗ ni naŋ àfəŋ kà ahar tandal-ndala nahəma, tɛzlapaki e kidɪŋ gatay bu, tɛɗəm ahkado : « Maslaŋa hini ti bay makaɗ mis eɗeɗɪŋ. Ku tamal àtamfəŋa kà ɗəluv a nəŋgu ni, Melefit àmbrəŋ naŋ mənjàhad àna sifa do. »

⁵ Ay Pol nakəŋ àtəloru zlam a haɗ ni a aku ni vu, èci məwər gani ndo.

⁶ Mis ye eslini ni taməŋjaləŋ ka Pol, tɛɗəm bi ahar ni ara agəsl mba ahkay do ni bi ara amət sərɗaw mba. Tàra tɛpəsa dal-dal àna maməŋjaləŋana ti tìpi ti araŋa àgrakivu ndo, nahkay tàmbat majalay ahàr gatay nahaŋ, tɛɗəm naŋ bəlaŋ e kidɪŋ ge melefit gatay ndahaŋ bu.

⁷ Ka məlaŋ ya leli məbu eslini ni ahay ga zal nahaŋ àbu cifa. Slimi ga maslaŋa nani ti Pəbliyəs, naŋ gəɗakani ga haɗ nani. Naŋ nakəŋ àzaloru leli afa gani, àgəskabu leli àna məmərani ; mənɗəhad afa gani vad məhkər.

⁸ Bəŋ ge Pəbliyəs àbu, ay ti naŋ àvu mənɗəhadani èbeseɣ do ; ahàr egizleki, azay day abafəŋa. Pol àra ècia ma gana ti òru afa gani. Àra ènjikia ti àhəŋgalay Melefit, àbəki *ahar ga mahəŋgaraba naŋ a, mək bəŋ ge Pəbliyəs ni àŋgaba.

⁹ Ndam ga arməwər ndahaŋ ga haɗ ni ɗək tàra tìcia ma gana ti nday day tàra, mək Pol àhəŋgaraba tay a.

¹⁰ Nahkay mis tɛgri zlam sulumani ana leli gərgəri kay. Ka ya ti mawayay maslaka ni ti tɛvia zlam ya mawayay na ana leli ga moroni àna naŋ kama daya.

Pol aslaka a Malta, akoru a Rom

¹¹ Mənjàhad eslini kiyi məhkər, kələŋ gani məcəliyu a *slalah ga yam nahaŋ vu. Slalah ga yam nani ti ècikbiyu e Eleksendri, àra a Malta, ècik

eslini ga majəgay mandav ga sarta ga aməɗ ni. Slimi ga slalah ga yam ni Diyuskər. *

¹² Məsləka mòru e Sirekəz, eslini mənɗəhad vad məhkər.

¹³ Məsləka eslina ti mòru slap-slap kà gəvay ga haɗ, nahkay mìnjiyu e Reziyū. Hajəŋ gani aməɗ àkəzlabiyu gwar kələŋ, nahkay məsləka, məgray vad cə e divi bu ni ti mìnjàa a Puzol a.

¹⁴ Mòru mìnjàa eslina ti məɗi ahàr ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ndahaŋ. Nday nakəŋ təhi ana leli mənjàhad afa gatay gosku sekw. Kələŋ gani məsləka, mòru gwar a Rom.

¹⁵ Ndam məfəki ahàr ka Yezu ya a Rom ni tàra tìcia leli məbu ka ahàr divi ti təŋgwivabiyu ana leli a ma vu. Nahkay məbakabu ahàr akaba mis ndahaŋ a Gosku ge Epiyəs bu, mis ndahaŋ ti ni məbakabu ahàr akaba tay ka məlaŋ ya tɛzalay Məlaŋ Mənɗəhadani Məhkər ni. Pol àra èpia tay a ti àgri səsɪ ana Melefit, àzay njəɗa huya. Mək məsləka, mòru a Rom.

¹⁶ Mòru mìnjàa a Rom a ti təvi divi ana Pol ga mənjàhadani a ahay nahaŋ bu. Təfəkəɗfəŋ zal slewja nahaŋ ga majəgay naŋ cilɪŋ.

Pol aɗəmki ma ka Yezu a Rom

¹⁷ Pol àra àgra vad a məhkər ti àzalakabu gəɗakani ga ndam *Zəde ya a Rom ni. Nday nakəŋ tàra təŋgasva ti àhi ana tay ahkado : « Bəza ga mmawa, nəgudari zlam ana ndam jiba geli ndo, nəgudar zlam ya ti ata bəŋ geli tɛcafəŋa leli a ni ndo daya. Ku tamal nahkay nəŋgu ni, ndam geli ya a Zerəzalem ni tɛgəsia nu a ana ndam *Rom a.

¹⁸ Ndam Rom ni tìhindifua ma, təŋgətfu zlam ya nəgudar ti təkadki nu di ni ndo, nahkay tawayay təmbrəŋ nu.

¹⁹ Ay ndam Zəde ni tɛɗəm təmbrəŋ nu ba ; nahkay nəɗəm si nàra àna ma gana ahalay afa ga bay gəɗakana kwa. Ay nàra ahalay a ti

* **28:11** Diyuskər ti slimy gatay ata Kastor nday ata Poluks. Nday melefit ga ndam Gres, tɛɗəm nday kà mənə gatay, bəŋ gatay Zəs. Tɛɗəm tɛfi ahàr ana ndam magaray slalah ga yam.

ga mabəhadki mirdim ka ndam jiba goro do.

²⁰ Nəzalakabu kuli nahkay ti, nawayay kícum ma gani bilegeni. Təwəl nu àna jejirbi hini ti azuhva pakama ya ndam *Izireyel tégəskabu, tədəm Melefit aməgri ana leli ni. »

²¹ Ndam Zude ni tàra ticia ma gayan na ti təhəngrifəŋ, təhi ahkado : « Ndam ga had *Zude təsləribiyu wakita àki ka ma gayak ana leli ndo. Wur ga mən geli nahan ya əsləkabiya eslina àra àŋgəhad ma gani ahkay do ni àdəmkuk ma magədavani ni ti àbi.

²² Ay mawayay mici ere ye ti nak kajalaki ahàr ni, adaba məsəra ku eley eley do dek mis tədəmki ma magədavani àki ke divi gekuli ya kədəbum ni. »

²³ Eslini təkəkad vad ga məbakabu ahàr. Vad gani àra enjia ti mis kay tətam nday ya ti tàra enjenjeni na tàra afa ga Pol a. Pol nakəŋ əzlapi ana tay, ànjəki kwa ge miledu əbiviyu ana məlakarawa, àdəmki ma ti ka *Məgur ge Melefit. Awayay tégəskabu pakama gayan ya adəmki ka Yezu ni, nahkay àdəfiaba *Divi ge Melefit ya Məwiz əbəki a wakita gayan bu na akaba ma ga ndam ndahan ya təhəngaray pakama ge Melefit na ana tay a.

²⁴ Nday nakəŋ tàra ticia ma ga Pol na ti, mis ndahan e kidin gatay bu tégəskabá, mis ndahan ni ti ni təwayay məgəskabani do.

²⁵ Nahkay nday nakəŋ təcivu ndo. Ka ya ti təbu taslaka ni ti Pol əhikivu ma nahan ana tay bəlan ciliŋ. Əhi ana tay ahkado : « Izayi bay məhəngaray pakama ge Melefit ni əhibiya ma ana ata bəŋ gekuli àna njəda ga Məsuf Njəlatana ti, ma ge jiri ededini !

²⁶ Adəm ahkado :

“Melefit əhu : Ru kəhi ma ana nday hini, hi ana tay ahkado :

Akəbumi slimi lala ana ma goro, ay ti ekicəm do simiteni.

Akəmənjumləŋ ana ere ye ti anədəfiki ana kuli ni lala, ay ti ekipəm do simiteni.

²⁷ Adaba mam, ahàr ga ndam hini ègia bəŋ-bəŋana ;

ègia bəŋ-bəŋana ti tégəskabu zlam va ba.

Tirikva slimi gatay na der der ti tici zlam va ba.

Təbakabá eri a tecic-cic ti tipi zlam va ba.

Təgray nahkay ti tənğa afa goro a ba, adaba təwayay ti nahəngaraba tay a do.” † »

²⁸ Pol əhi ana tay keti : « Ègia nahkay ti, sərumki lala : nihi Melefit əsləroru ndam gayan afa ga ndam ya nday ndam Zude do ni ga məhiani ana tay ahəmamam Melefit amahəngay tay ni. Nday ti, atəhia ma gana ana tay a ti atégəskabu ! » [

²⁹ Pol àra adəma ma nana ti ndam Zude nakəŋ təsləka àna ləgayva.]

³⁰ Eslini Pol əgray vi cə bəraŋa a ahay ya ti naŋ əvu əpəl siŋgu gani ni bu. Ka sarta gani nani ti mis daldal tàra təmənjaya naŋ a, naŋ day əgəskabá tay a dek.

³¹ Nahkay naŋ əbu adəmki ma ka Məgur ge Melefit, acahi zlam àki ka Bay geli Yezu *Krist ana mis. Əgray aŋwaz àna ma gani ndo, mis day təcafəŋa naŋ a ndo.

† 28:27 Izayi 6.9-10.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam Rom
ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam Rom
ni**

Maslaɗa ya ti àbɛki wakita hini ni ti àɗafa slimi gayan a : àbɛki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Àbɛki ti ka sarta ya ti awayay akoru a Zeruzalem ga mɛhɛloru sinɗu ga ndam Eseyi akaba ga ndam Meseduwɛn ya tɔjami ana ndam Zeruzalem ni (15.25-26 ; Tɔwi 19.21 ; 20.1-3). Àhi ana ndam Rom tɔgɛskabá Fɔbe wal ya ti àgray tɔwi akaba ndam Senkre na (16.1) ; nahkay mɛlaɗ ya àbɛki wakita ni bi a Senkre, bi a Koreɗ (Senkre ti kà gɔvay ga kɛsa gɛɗakani Koreɗ, ka haɗ Eseyi).

Pol àbikioru wakita hini ana ndam Rom ti adaba awayay akoru eslini ga mɛhi ma ge Melefit ana tay ; awayay ti tɔwi njɛɗa ga moroni gwar ka haɗ Espeɗ daya (1.11-15 ; 15.23-24). Ka ya ti àbikioru wakita ana tay ni ti òru eslini ndo, adaba awayay mɛhɛloru sinɗu ga ndam Eseyi ni a Zeruzalem day.

Rom ti kɛsa gɛɗakani ka haɗ Itali : ka sarta ga Pol ti ndam Rom tɔgur haɗ ya kà gɔvay ga dɛlɛv gɛɗakani ni ðek. Ndam ga haɗ gɛrgɛrani kay tɔnjɛhada a Rom a : ndam Zude kay tɔkibu ka tay (Tɔwi 28.17). Ndam mɛfɛki ahàr ka Yezu tɔbu eslini kay daya (Tɔwi 28.14-15) ; Pol àbikioru wakita hini ana tay (1.7), àɗɛm tɔgri sa gayan ana mis ndahaɗ e kiɗiɗ gatay bu (16.3-16).

A wakita ni bu ni ti Pol àɗɛmkia Ma Mɔweni Sulumani àki ka Yezu a (1-8). Ku tamal ndam ga Yezu tɔbu a Rom nɔɗɗu ni, ka sarta nani ti zal asak ga Yezu òru eslini faɗ ndo : Pol awayay ti tɔsɛr lala mis ðek tɔgudara zlam kè eri ge Melefit a, tamal tawayay ti Melefit mɔgɛskabu tay ti tɔsɛr ðivi nahaɗ àbi, si àna tɔwi ga Yezu kwa. Pol àɗɛm

mɛlaɗ ga ndam Zude àbu a Mɔgur ge Melefit bu daya (9-11) : bi ndam ga Yezu ya nday ndam Zude do ni tɔɗɛm ndam Zude ti tɔsli arɔɗa do ti ni (14.3), ay Pol àɗɛm tamal ndam Zude tɔlɔbi ti, akal maslaɗa ya Melefit àgɛskabu ni àbi simiteni (11.17-18)

A wakita gayan ni bu ðek Pol àcahi ma ge Melefit ana ndam ga Yezu, kɛlɔɗ gani àhi ana tay ègia nahkay ti ahàr àɗɛm tɔnjɛhad akada ge Melefit ya awayay ni. Pol àsɛr ndam Rom lala ndo, nahkay ma gayan ya àhi ana tay àki ka manjɛhad gatay ni ti kay do (12-14) ; pakama ya àbɛki enjenjeni ni ti ma ya ndam ga Yezu ðek ahàr àɗɛm tɔsɛr ni (1-11).

A wakita gayan ya àbikioru ana ndam Rom ni bu ni ti adafaba Ma Mɔweni Sulumani ga Yezu a ðek, àtam ya ti àbɛki ka wakita gayan ndahaɗ ni ; tɔfakad wakita hini ka mɔnjɛki ga wakita ga Pol ndahaɗ ni a Wakita ge Melefit ni bu ni ti azuhva nani.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol nɔbikioru wakita hini ana kɔli. Nu bay mɔgri tɔwi ana Bay geli Yezu *Krist. Melefit àzala nu a, nigia zal asak ga Yezu Krist a ; adaba nu ga mɛhi *Ma Mɔweni Sulumani ana mis a.

² Ma Mɔweni Sulumani gani nani ti kwa ahaslani Melefit àhikibiya ana ndam mahɔɗgaray *pakama gayan a ; àɗɛm amahɔɗgay mis. Ndam mahɔɗgaray pakama gayan ni tɔbɛkia ma gana a Wakita ge Melefit ba.

³ Ma ge Melefit ya àɗɛmbiyu ni ti àɗɛmki ka Wur gayan. Wur nani ti tɔwi naɗ akada ge mis hihiriken ni ; naɗ wur huɗ ge Devit.

⁴ Ay ka ya ti Melefit àhɔɗgaraba naɗ e kisim ba ni ti adafaki naɗ Wur gayan, naɗ njɛɗa-njɛɗani. Melefit àgray nahkay ti àna njɛɗa ga *Mɔsuf Njɛlatani. Wur nani ti Yezu Krist, naɗ Bay geli.

⁵ Àgray ti nu nɔgi zal asak gayan ti ga sulum gayan, adaba awayay ti nɔhioru ma gayan ana mis ga jiba

gərgərani dek ti táfəki ahàr, tégəsiki ma. Nahkay leli dek amazləbay nañ.

⁶ Nəbikioru ti ana kəli ndam *Rom. Lekələm day kəkumkibu ka ndam ya ti Melefit àzala tay a ti tīgi ndam ga Yezu Krist ni.

⁷ Nəgri sa ana kəli ; lekələm ti Melefit awayay kəli, àzala kəli ge migi ndam gayan njəlatana. Bəñ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tégri sulum gatay ana kəli, təgray ti *kənjəhadumkabu àna sulumani ti.

Pol awayay moru məmənjiyu ndam Rom

⁸ Enjenjeni ti nəgri səsi ana Bay Melefit goro azuhva kəli dek akaba azuhva zlam ga Yezu *Krist ya əgri ana kəli ni, adaba mis dek ticia kəbum kəfumki ahàr, təbu təzlapaki ka ma gani.

⁹ Ka ya ti nahəngalay Melefit ni ti Melefit day àsəra nəbu nacali slimi ana kəli, nəmbrəñ macali slimi ana kəli do. Melefit ti nəbu nəgri təwi àna njəda goro dek, nəbu nəhi *Ma Məweni Sulumani àki ka Wur gayan ni ana mis.

¹⁰ Nəbu nahəngalay nañ, nəhi kələvad tamal àwaya ti məvu divi ga moru məmənjiyu kəli. Nəpəskia ka mahəngalay nañ a,

¹¹ adaba nawayay dal-dal ga moru məmənjiyu kəli ; nawayay ti ere ye ti *Məsuf Njəlatani àvu ni nəvi ana kəli bilegeni. Nahkay ti akəngətum njəda e divi ge Melefit bu.

¹² Ere ye ti nədəm ni ti, nawayay ti leli dek məngətum njəda e kidin geli bu. Gekəli ya kəfumki ahàr ka Yezu Krist ni ti aməvu njəda ; goro ya nəfəki ahàr ka Yezu Krist ni day aməvi njəda ana kəli bilegeni.

¹³ Bəza ga mmawa goro ni, səruma sak ehimeya nəwaya ga moru məmənjiyu kəli a, ay ti kekileña nəngət ahar fañ ndo. Nawayay moroni ti nawayay nəjənaki kəli ti mis tādəbay divi ga Yezu àtam ya kani ni. Nahkay ti nawayay nagraj akada goro ya nagraj e kidin ga ndam ga had ndahañ bu ni.

¹⁴ Təwi nani ti Melefit àvu. Awayay ti nəhioru Ma Məweni Sulumani ana mis dek : ana ndam ya tanjəhad a kəsa gədakani bu ni akaba ana ndam ya tanjəhad a həma bu ni, ana ndam ya tijeñga ni akaba ana ndam ya tijeñgey ndo ni.

¹⁵ Nahkay ti nawayay ti nakoru afa gekəli, nəhi Ma Məweni Sulumani ana kəli ndam *Rom daya.

Ma Məweni Sulumani ti njəda ge Melefit

¹⁶ Nəgray mimili ga məhi *Ma Məweni Sulumani gani nani ana mis do, adaba Ma Məweni nani ti njəda ge Melefit ; adafaki ti ku way way do tamal əfəkia ahàr ka Yezu *Krist a ti Melefit ahəngay nañ. Melefit ahəngay enji ti ndam *Zəde, day kwa ti mis ga jiba gərgərani ndahañ ni.

¹⁷ Ma Məweni Sulumani ni ti adafaki ahəmamam Melefit agray ti mis tigi ndam jireni kə eri gayan ni. Ahàr àdəm si mis táfəki ahàr ka Yezu Krist cilin ; divi nahañ əbi, si táfəki ahàr ti ka nañ kwa. Əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Maslaña ya ti Melefit àdəm nañ jireni kə eri gayan adaba əfəkia ahàr a ti, maslaña gani nani ti Melefit aməvi sifa.* »

Mis dek ndam magudar zlam

¹⁸ Nədəm nahəma, Melefit nañ agavəla nañ əbu azum bəruv azuhva ge mis ya təhəngrioru ahàr a had do ni ; zlam gatay ya tagudari ana mis ndahañ ni day əbu awəri bəruv. Nahkay ti amagrafəña seriya kə tay a adaba zlam gatay ya tagudar ni acafəña mis ga məsər jiri a.

¹⁹ Melefit amagrafəña seriya kə tay a ti adaba zlam ya ti amal təsər Melefit àna nañ ni təbu ; Melefit ana ahàr gayan ədəfiki zlam gani nday nani ana tay, əngah ndo, ay ti təgəskabu ndo.

²⁰ Nəgray Melefit nañ ahəmamam ti mis təsər do, adaba mis tipi nañ day-day ndo. Ay ti kwa ka ya ti əgraya məlan a ni əbivaya nihi a ti zlam

* 1:17 Habakuk 2.4.

ya àgraya gərgərana ni dek àdəfiki ana mis Melefit ti naŋ njəda-njədani, naŋ Melefit naŋ bəlaŋ, amanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani. Nahkay ti mis ni ŋgay tağudar zlam ndo ni ti atədəm koksah.

²¹ Təsəra Melefit naŋ àbu ca, ay ti təhəŋgriuru ahàr a had do, təgri səsi akada ya ti àgəski təgri ana Melefit ni do daya. Təjalaki ahàr ka zlam masakani sawaŋ, təsər magray zlam sulumani va do, nday a məlaŋ ziŋ-ziŋeni bu, ti pi divi ge Melefit va do.

²² Təhi ana ahàr nday ndam məsər zlam, ambatakani do ti gia ndam muru a.

²³ Melefit naŋ njəda-njədani, day-day àmət do, giri-giri təhəŋgriuru ahàr a had, ay ti tawayay do, təhəŋgriuru ahàr a had ana pəra sawaŋ : pəra gani nday nani ti ndahaŋ akada mis hihiriken i ya amət ni, ndahaŋ akada edidŋ, ndahaŋ akada zlam ya ti təsawaday àna asak fad ni, ndahaŋ ti ni zlam a had.

²⁴ Nahkay Melefit àmbrəŋa tay a, ti tağray zlam ya ti məbərurvatay awayay ni, ti təbək i mimili ka ahàr gatay àna zlam magudarani gatay ya tagray ni.

²⁵ Təmbrəŋa jiri ge Melefit a, tadəbay zlam ga malfada sawaŋ. Giri-giri ti təhəŋgriuru ahàr a had ana Melefit, təgri təwi, adaba naŋ ti àgraya zlam a dek ; ay təhəŋgriuru ahàr a had, təgri təwi ti ana zlam ya ti Melefit àgraya ni sawaŋ. Melefit ti mis təzləbay naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay !

²⁶ Tağray nahkay ti Melefit àmbrəŋa tay a ti təbək i mimili ka ahàr gatay àna zlam magudarani ya məbərurvatay awayay ni. Nahkay ti wál gatay ni təmbrəŋa mandəhadkabana akaba zawal a, tandəhadkabu akaba wál ndahaŋ. Zlam gani nani ti Melefit awayay do : àgraya tay a ti ga magrani nahkay do simiteni.

²⁷ Zawal day tagray nahkay, təmbrəŋa mandəhadkabana akaba wál a, tandəhadkabu akaba zawal ndahaŋ sawaŋ, tawayay magrani

nahkay dal-dal, ay ti Melefit àgraya tay a ti ga magrani nahkay do simiteni. Zawal nday nani tagray zlam ya ti asay mimili ni e kidŋ gatay gatayani bu. Azuhva təwi gatay ya tagray ni ti Melefit amatraḅ tay ; gayaŋ ya atraḅ tay ni ti kal-kal akaba zlam gatay ya tağudar ni.

²⁸ Akada gatay ya tawayay məsər Melefit do ni ti, Melefit day àmbrəŋa tay a ti təjalaki ahàr ka zlam ya ti məbərurvatay magədavani awayay ni cilin. Nahkay təbu tagray zlam ya àgəski magrani do ni.

²⁹ Tagray zlam ya àgəski magrani do ni, tağudar zlam dal-dal : tawayay zlam kay, təgri daliya ana mis, zlam ge mis tigi eri ana tay, tabazl mis, taləgavu e kidŋ gatay bu, tagosay mis, tagray cuday, təsiv u ana mis,

³⁰ təbi seki ana mis, tawayay Melefit do, təhəŋgalay ma ge mis, tiji zlabay, tazləbay ahàr gatay, tadəbay divi ga məgri cuday ana mis, ticiiki ma ana ata bəŋ gatay do.

³¹ Təsər ahàr va do, tağray ere ye ti tədəm atagray ni do, tawayay mis do, mis day təsi cicihi ana tay do.

³² Ma ge Melefit ya àdəm ndam ya tağudar zlam akada nani ni ahàr àdəm təbazla tay a ni ti, təsəra ma gani nana lala. Ku tamal təsəra lala nəŋgu ni nday təbu tağudar zlam zlam gatay. Tağray nahkay cilin do : tazləbay ndam ya ti tağudar zlam akada gatay ni daya. Gatay ya ti tagray nahkay ni ti àğudarkiva tay a àkiva.

2

Seriya ge Melefit ti seriya ge jiri

¹ Nak ya ti kədəm mis ndahaŋ tağudar zlam cilin ni ti, ku nak way way do Melefit aməwəl kur àna seriya. Gayak ya ti kədəm mis ndahaŋ tağudara zlam a ni ti, seriya àgəsa kur kurana. Adaba nak ya ti kədəm mis ndahaŋ tağudar zlam ni ti nak day kəbu kağudar akada gatay ni.

² Məsəra, Melefit amagrafəna seriya kà ndam ya tagray nahkay na. Seriya gani nani ti seriya ge jiri.

³ Nak ya ti kədəm mis ndahan tğudara zlam a, ambatakani do nak nakani day kəbu kagraj akada gatay ni ti, kəhi ana ahər akatamfəna kà seriya ge Melefit a waw ?

⁴ Tək day ti *sulum ge Melefit ya agruk dal-dalani ni akaba gayan ya ti ebesək, àtra6 kur weceweci do ni ti, kəhi ana ahər zlam masakani aw ? Agruk sulum nahkay ni ti, awayay ti kəmbatkaba majalay ahər gayak a ti kəsər do waw ?

⁵ Nak kici slimi do, kawayay mambatkaba majalay ahər gayak a do ni ti, nak nakani àna ahər gayak kagraj ti Melefit mətəra6 kur dal-dal. Ka fat ya ti Melefit aməzuma bəruv a ni ti aməgəs kur àna seriya. Ka fat gani nani ti amagrafəna seriya kə mis a ; seriya gayan ya agray ni ti ge jiri.

⁶ Ku way way do, Melefit aməvi zlam ke təwi ga maslaᅇa gani ya àgray ni :

⁷ nday ya ti tagray zlam sulumani kəlavad ni ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay. Nday gani tawayay ti Melefit məzləbay tay, mədəmki ma sulumani ka tay, akaba tawayay tanjəhad akaba Melefit ga kanᅇay-kanᅇayani.

⁸ Ay nday ya ti ticiiki ma do, tawayay jiri do, tawayay magudar zlam ni ti Melefit aməzumki bəruv ka tay, amatra6 tay dal-dal.

⁹ Ndam ya ti tagudar zlam ni dek atəcakay daliya dal-dal, bəruv amətikaba ana tay a. Atəcakay daliya gani nani enji ti ndam *Zude, mək nday ya ti nday ndam Zude do ni.

¹⁰ Ay nday ya ti tagray zlam sulumani ni ti ni Melefit amazləbay tay, amədəm nday sulumani, aməvi manjəhad sulumani ana tay. Aməvi ana ndam Zude enji, mək ana nday ya ti nday ndam Zude do ni.

¹¹ Adaba Melefit agray seriya ti əmbikivu ka maslaᅇa nahan do.

¹² Tamal mis təsər *Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni do mək

tagudar zlam nahkay ti, etijji dek. Ay etijji ti akada ga pakama ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni do. Nday ya ti təsəra divi ge Melefit ya àvi ana Məwiz na mək tagudar zlam ni ti, Melefit aməgəs tay àna seriya akada ga pakama ya àbu məbəkiani a wakita gani nani bu ni.

¹³ Ndam ya ti təbu tici pakama ge Melefit ya àhi ana Məwiz ni àna slimi cilin ni ti Melefit amədəm nday ndam jireni do ; amədəm ndam jireni ti nday ya ti təgəskabu, tagray təwi àna pakama gani nani ni.

¹⁴ Nday ya ti ndam Zude do ni təsər Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni do. Ay tamal tagray zlam akada ge Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni ka məsər gatay do nahəma, zlam gatay ya tagray ni adəfiki Divi ya Melefit àvi ana Məwiz ni àniviyu ana tay a məbəruv bu. Ku tamal təsər Divi gani nani do nəᅇgu ni, Divi gani àniviyu ana tay a məbəruv bu.

¹⁵ Nahkay tədəfaki təbu tagray təwi ti àna Divi ge Melefit ya àvi ana tay a məbəruv gatay bu ni. Təsərkaba zlam sulumana akaba magədavana a məbəruv gatay ba ; sarta nahan təsəra təgra zlam sulumana, sarta nahan ti ni təsəra tğudara zlam a.

¹⁶ Zlam ya ti nəzlapaki nihi ni ti aməᅇgəzlavu vay-vay ka fat ya ti Yezu *Krist amagrafəna seriya kə mis àna nᅇda ge Melefit a ni. Amagrafəna seriya kə tay a ti àki ka zlam ya ti àniviyu ana tay a məbəruv bu manᅇahani ni. A *Ma Məweni Sulumani ya nəhi ana kəli ni bu ni day nədəm nahkay.

Ndam Zude təgəskabu Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni do

¹⁷ Nak zal Zude ya kazləbay ahər gayak adaba nak zal Zude ni ti, nak kəbu kagraj ahəmamam ? Kədəm kəsəra Melefit akaba Divi gayan ya adəfiki ana Məwiz na ;

¹⁸ kədəm kəsəra ere ye ti Melefit awayay na ; *Divi ge Melefit ya adəfiki ana Məwiz ni ti adəfukkia

zlam a ; kəsəra medekaba zlam sulumana akaba magədavana ;

¹⁹ kədəm kípia divi a, kadafəña ahar kà ndam wuluf a ; kədəm nak bay masladı məlan ana ndam ya ti nday a ləvəñ bu ni ti tıpi divi lala ni ;

²⁰ kədəm kəsəra zlam a, kədəfiki zlam ana ndam ya ti təsər zlam do ni ; kədəm nak bay məsər zlam, kacahi zlam ana ndam ya ti təsər Divi ge Melefit do ni. Kagrañ nahkay ti kəhi ana ahər Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz ni ti ədəfukaba zlam jirena dek.

²¹ Ay nak ya ti kacahi zlam ana mis ni ti, kəcəhi zlam ana ahər gayak gayakani do ni ti kamam ? Nak ya ti kəhi ana mis « Kığum akal ba » ni ti, nak nakani kigi ni ti kamam ?

²² Nak ya ti kəhi ana mis « Kəgrum hala ba » ni ti, nak nakani kagrañ ni ti kamam ? Nak ya ti kəhi ana mis « Kəgrum pəra ba » ni ti, nak nakani kəhuriyu a məlan ga pəra vu ga məhəl zlam ya təbəhadı ana pəra ni akal ni ti kamam ?

²³ Nak ya ti kədəm Divi ge Melefit əbəl ay ni ti kagrañ ere ye ti Melefit ədəm kəgray ba e Divi gayan bu ni, kəbəkimi mimili ke Melefit nahkay ni ti kamam ?

²⁴ Adəba əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Nday ya ti nday ndam *Zəde do ni təbu tindivi Melefit azuhva təwi gekəli ya kəgrum ni. * »

²⁵ Tamal kəgəskabá Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz na ti, gayak ya *kəkeley kədə ga mədəfaki nak ge Melefit ni ti əbəl ay. Ay tamal kəgəskabu Divi ge Melefit gani do ni ti, əgia akada kəkeley kədə ndo.

²⁶ Tamal mis əgəskabá Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz na ti, ku tamal əkeley kədə ndo nəngu ni, kə eri ge Melefit ti əgia akada əkela kədə a.

²⁷ Tamal mis əkeley kədə ndo, mək əgəskabá Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz na ti, maslan gani nani amədəm nak ya ti kəkela kədə a, kəsəra Divi ge Melefit a mək kəgəskabu do ni

ti kəgudara zlam a.

²⁸ Zal Zəde ededıñ ededıñeni ti way ? Zal Zəde kə eri ge Melefit ti nañ ya ti agray zlam ya ti mis tipi ni do. Mekeley kədə ededıñ ededıñeni ti mam ? Mekeley kədə kə eri ge Melefit ti ya təkəlia ambəl gana ni do.

²⁹ Zal Zəde ededıñ ededıñeni ti əsərvu do ; zal Zəde kə eri ge Melefit ti maslan ya ti Melefit əmbatikaba majalay ahər a ni. Mekeley kədə ededıñ ededıñeni day ere ye ti *Məsuf ge Melefit agri a məbər uv bu ni. Ere gani nani ti Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz ni əgray do. Maslan gani nani ti mis təzləbay nañ do ; azləbay nañ ti Melefit.

3

Maslan ya ti əgudari zlam ana Melefit do ni ti əbi

¹ Tamal nahkay ti, ndam *Zəde tətəm mis ndahan ni ti əna mam ? *Mekeley kədə gatay ya tekeley ni ti asagikivu mam ana tay mam ?

² Zlam gani nday nani ti a zlam bu dek təbəl ay dal-dal. Adəba Melefit əgri sulum akaba əhi ma gayan enji ni ti ana ndam Zəde.

³ Mis ndahan e kidıñ gatay bu təmbrəña ma ge Melefit a ; ay ku tamal təmbrəña nəngu ni, gatay ya ti təgray nahkay ni ti Melefit day aməmbərəñ magray ere ye ti ədəm amagrañ ni azuhva nani aw ?

⁴ Aha, nahkay do simiteni ! Ku tamal mis dek tasəkad malfada nəngu ni, day-day Melefit əmbrəñ ere ye ti ədəm amagrañ ni do. Əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Ka ya ti kədəm ma ni ti, mis atəsər ma gayak ya kədəm ni ti ma ge jiri. Ku tamal tacalki kur ka zlam magudarani nəngu ni, ekeyefıñ kə tay, atəsər kəgudar aranja ndo simiteni. * »

⁵ Ay bi maslan nahan adəm məsər Melefit nañ jiri ti əna zlam ge mis ya tagudar ni. Tamal adəm nahkay ti amədəmum mam ? Ka ya ti Melefit

* 2:24 Izayi 52.5. * 3:4 Limis 51.6.

aməzuma bəruv a, amatraḅ mis ni ti, aməḁəmum Melefit agri cuday ana tay aw ? Ma goro hini ya nəḁəm nihi ni ti ma goro goroani do ; nəḁəm ti akaḁa ge mis ndahaᅇ ya təbu təḁəm ni.

⁶ Nahkay Melefit agri cuday ana mis aw ? Aha ! Melefit ti naᅇ cudayani do simiteni. Tamal ti naᅇ cudayani ti, amagrafəᅇa seriya kə mis ga duniya ti ahəmamam ?

⁷ Ay bi maslaᅇa nahaᅇ aḁəm tamal nasəkaḁ malfada ti, mis atəsər Melefit naᅇ jiri àna malfada goro ya nəḁkaḁ ni, mək atazləbay Melefit azuhva jiri gayaᅇ ni. Tamal nahkay ti Melefit aməgəs nu àna seriya, aməḁəm nu bay magudar zlam ti kamam ?

⁸ Tamal pakama gani nani pakama ge jiri ti, hojo məḁḁəmum : « Magudarum zlam, ti zlam sulumani məgravu. » Nu ti nəḁəm nahkay do simiteni, ay mis ndahaᅇ təbu tasəkaḁku malfada, təḁəm nu nəbu nəḁəm nahkay. Melefit amatraḅ tay àki ka ma gatay ya təgudar ni ; amatraḅ tay ti ge jiri.

⁹ Nihi ti nəḁəm mam ? Leli ndam Zḁde ti mātəm mis ndahaᅇ aw ? Aha ! Nəḁəma : nəḁəm ahkado leli ndam Zḁde akaba mis ga jiba ndahaᅇ ni dek ti mīgia evidi ga zlam magudarana.

¹⁰ Ma goro nani ti akaḁa ma ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu ni. Ma gani nani ti nahkay hi :
« Maslaᅇa àbi jireni bi, ku mis bəlaᅇ day àbi.

¹¹ Maslaᅇa ya ti àsəra jiri a ni àbi, maslaᅇa ya ti aḁəbay Melefit ni day àbi.

¹² Mis dek tija, nday dek ka ahar bəlaᅇ təmbatia aləᅇ ana Melefit a ;
maslaᅇa ya ti agray zlam sulumani ni ku bəlaᅇ tekeḁi àbi. †

¹³ Ma gatay ya təḁəm ni ti àbəlay do, ezi akaḁa mindiviᅇ məzləkləᅇana. ‡

Arəḁ gatay àbəlay do, tagosay mis àna naᅇ.

Pakama gatay ya təḁəm ni ti akaḁa məwər ga gavaᅇ. §

¹⁴ Pakama gatay ni dek ti pakama ga cuday, tetikwesl mis àna naᅇ ciliᅇ.*

¹⁵ Asak gatay ni azavu kaf-kaf ga moru mabazl mis.

¹⁶ Ka məlaᅇ ya ti tòra ni dek ti tagudar zlam, təgri daliya ana mis.

¹⁷ Təsər manjəhadkəbani akaba mis àna sulumani do. †

¹⁸ Təgrafəᅇa aᅇgwaz kə Melefit a do simiteni.‡ »

¹⁹ Məsəra Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni dek ti Melefit àhi ana ndam ya ti təgəskabá ma gana ni. Aḁəm ma gani ti, awayay aḁafaki ku way way do àgudara zlam a ; ᅇgay təgudar zlam ndo ni ti mis atəhi koksah. Nahkay mis dek təsəra akal Melefit aməwəl tay àna seriya.

²⁰ Maslaᅇa ya ti Melefit aməḁəm naᅇ jireni aḁəba àgəskabá Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu na dek ti àbi. Wakita ge Melefit ya Məwiz àbəkini ti mis təsər zlam magudarani gatay àna naᅇ ciliᅇ.

Mis tigi ndam jireni kə meleher ge Melefit ti ahəmamam ?

²¹ Ay nihi ti Melefit àḁəfikia divi ana mis a ti tigi ndam jireni kə eri gayaᅇ. Divi gani nani ti gərgəri akaba *Divi ya Məwiz àbəkini a wakita gayaᅇ ni bu ni. Ku tamal nahkay naᅇgu ni, Məwiz akaba ndam ndahaᅇ ya təhəᅇgaray *pakama ge Melefit ni təḁəmkibiya ma.

²² Mis tigi ndam jireni kə eri ge Melefit nahəma, aḁəba təbu təfəki ahər ka Yezu *Krist palam. Melefit àvi divi gani nani ana nday ya ti təfəki ahər ka Yezu Krist ni dek. Aḁəba Melefit ti əcirkaba mis a do :

²³ mis dek təgudara zlam a ; nahkay nday driᅇ driᅇ akaba Melefit Bay njəḁa-njəḁani ni, tòru afa gani koksah.

²⁴ Ay ti Melefit agri sulum gayaᅇ ana tay, aḁəm nday ndam jireni kə eri

† 3:12 Limis 14.1-3 ; 53.2-4. ‡ 3:13 Limis 5.10. Izayi 59.7-8. ‡ 3:18 Limis 36.2.

§ 3:13 Limis 140.4. * 3:14 Limis 10.7. † 3:17

gayan ni ti ga sulum gayan. Àgri ana tay nahkay ti àna tawi ga Yezu Krist ya àgray ni. Yezu Krist ti àhəngaya tay a zlam magudarani gatay ni ba.

²⁵ Naŋ ti Melefit àslərbiyu naŋ ti māmət azuhva mis. Àgray nahkay ti, ti mimiz ga Yezu ya àdəgaya ni m̄abarəfəŋa zlam magudarana kè mis a. Nahkay tamal m̄əfəkia ahàr ka Yezu Krist a ti, Melefit ambərəfəŋa zlam magudarani geli ni kè leli a. Melefit àgray nahkay ti, adafaki Melefit ti naŋ jireni : ahaslani ti Melefit àtraðki mis ka zlam magudarani gatay ni ndo,

²⁶ èbesia ana tay a. Ay nihi ti Melefit adafakia naŋ jirena. Àgray nahkay ti, awayay agray zlam ge jiri akaba awayay ti ndam ya ti təfəki ahàr ka Yezu ni tigi ndam jireni daya.

²⁷ Tamal nahkay ti zlam nahaŋ àbu ti miji zlabay àna naŋ aw ? Aha ! Àbi. Tamal maslaŋa esliki magray zlam ya ti Melefit adəm a Wakita gayan ni bu grum ni dek ti, amal esliki miji zlabay, ay maslaŋa ya ti esliki ni ti àbi simiteni. Nahkay Melefit adəfikia divi nahaŋ ana leli a, ay ti miji zlabay àna naŋ koksah. Divi gani ya adafaki ni ti m̄əfəki ahàr ka Yezu Krist.

²⁸ Nahkay zla nahəma, m̄əsəra Melefit adəm mis jireni kè eri gayan ni ti azuhva maslaŋa gani naŋ àbu afəki ahàr ka Yezu Krist. Ku tamal maslaŋa gani adəbay Divi ya ti M̄əwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni dek nəŋgu ni, Melefit adəm maslaŋa gani nani mis jireni ti azuhva tawi gani nani do.

²⁹ Melefit ti naŋ Melefit ga ndam *Zude ciliŋ aw ? Aha ! Naŋ ti Melefit ga nday ya ti nday ndam Zude do ni daya do waw ? Iy, naŋ Melefit ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni daya.

³⁰ Adaba Melefit ti naŋ bəlaŋ, nahaŋ àbi. Tamal ndam Zude təfəki ahàr ka Yezu Krist ti Melefit amədəm nday ndam jireni kè eri gayan. Mis ndahaŋ ni day tamal təfəki ahàr ka Yezu Krist ti Melefit amədəm nday ndam jireni

kè eri gayan daya.

³¹ Geli ya ti m̄ədəm Melefit agray ti mis tigi ndam jireni kè eri gayan adaba təfəkia ahàr ka Yezu Krist a ni ti, awayay adəmvaba Divi ge Melefit ya adəfiki ana M̄əwiz ni ti zlam masakani aw ? Aha, nahkay do ! M̄əbu madafaki pakama ge Melefit ya adəm a wakita gani nani bu ni ti pakama ge Melefit edediŋ edediŋeni sawaŋ.

4

Melefit adəm Abraham ti naŋ mis jireni kè eri gayan

¹ Majalumki ahàr ka Abraham bəŋ ga bəŋ geli ni. M̄ədəmki ti mam ? Naŋ ti mam àgrakivu a manjəhad gayan ni bu mam ?

² Tamal Melefit adəm Abraham ti naŋ mis jireni kè eri gayan azuhva àgray tawi sulumani ti, akal Abraham eji zlabay tata. Ay ti kè meleher ge Melefit ti eji zlabay koksah,

³ adaba àbu m̄əbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi : « Abraham afəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti Melefit adəm naŋ mis jireni kè eri gayan.* »

⁴ Səruma lala : maslaŋa ya ti agray tawi ni ti tavi endif gayan. Ere ye ti tavi ni ti ga sulum do.

⁵ Ay tamal mis afəkia ahàr ke Melefit a, Melefit adəm maslaŋa gani nani ti mis jireni kè eri gayan. Ku tamal maslaŋa gani àgri tawi ana Melefit ndo nəŋgu ni, àsəra Melefit agray ti ndam magudar zlam tigi ndam jireni kè eri gayan ti ga sulum gayan.

⁶ Ahaslani Devit day adəmkia ma ka ndam ya ti Melefit àgray ti tigi ndam jireni kè eri gayan na ; ku tamal ndam nday nani təgri tawi ndo nəŋgu ni Melefit adəm nday ndam jireni kè eri gayan. Devit adəm ndam nday nani ti təbu ana m̄əmərani.

⁷ Adəm ahkado :

« Ndam ya ti Melefit àmbərəfəŋa zlam magudarani gatay na kà tay a,

* 4:3 Mənjəkiani 15.6.

àwayay mamənjələnjani kà zlam gatay
ya tàgudar ni va do ni ti
tâmərvu.

8 Maslaña ya ti Bay Melefit àcalfəñ
kà zlam gayanə ya àgudar ni do
simiteni ni ti məmərvu.† »

9 Devit awayay adəm ndam ya
tâmərvu ni ti ndam ya nday *təkela
kədi a ni ciliñ aw ? Aha ; ndam
ya təkəley kədi ndo ni day tâmərvu.
Mədəm Melefit adəm Abraham nañ
mis jireni kè eri gayanə ni ti, adəba
afəkia ahàr a palam do aw ? ‡

10 Melefit adəm Abraham nañ mis
jireni kè eri gayanə ni ti, ka sarta
gani nani ti Abraham èkela kədi a tək,
èkeley fañ ndo waw ? Ka sarta gani
nani ti èkel kədi fañ ndo.

11 Nahkay Abraham afəki ahàr ke
Melefit, mək Melefit adəm nañ zal
jiri kè eri gayanə nahəma, ka sarta
gani nani èkeley kədi fañ ndo. Àra
afəkia ahàr ke Melefit a ti Melefit àhi
mèkeley kədi ti ga madafaki nañ ègia
mis jirena kè eri ge Melefit a. Nahkay
Abraham ti nañ bəñ ga ndam ya ti
təkəley kədi ndo, táfəkia ahàr ke Mele-
fit a ni. Melefit adəm nday day ndam
jireni kè eri gayanə akada ya àhi ana
Abraham ni.

12 Abraham ti nañ bəñ ga ndam ya
ti təkela kədi a ni daya, ay ti si ahàr
adəm təkəley kədi ciliñ do ; táfəki ahàr
ke Melefit akada ga bəñ gatay Abra-
ham ya àgray ka ya ti èkeley kədi fañ
ndo ni daya kwa.

*Melefit aməvi sulum gayanə ti ana
ndam ya ti táfəki ahàr ka Yezu ni*

13 Kwa ahaslani Melefit adəm Abra-
ham ahkay do ni bəza huđ gayanə
atanjəhad ka had dek. § Adəm nahkay
ti adəba Abraham adəba *Divi ge
Melefit na palam do ; Melefit adəm
nahkay ti adəba Abraham afəkia ahàr
a palam. Abraham àra afəkia ahàr ke
Melefit a nahkay ti Melefit adəm nañ
ti mis jireni kè eri gayanə.

14 Tamal mis tadəbay Divi ge Mel-
efit ni mək Melefit adəm nday ndam

jireni kè eri gayanə azuhva təwi gani
nani ti, akal məfəki ahàr geli ke Mel-
efit ni egi zlam masakani. Tamal
nahkay ti, akal ge Melefit ya ti adəm
aməvi zlam ana mis ga sulum ni day
egi ma masakani.

15 Nahkay tamal mis təsəra Divi ge
Məwiz ya Melefit àvi ana tay na, mək
tàgray zlam ya ti Məwiz adəm grum ni
do ni ti, Melefit azumki bəruv ka tay
adəba tawayay məgəskabu ma gani do.
Adəba tamal Divi ge Melefit àləbi ti,
akal magudar zlam day àbi simiteni.

16 Nahkay zlam ya ti Melefit adəm
aməgri ana mis ni ti, aməgri ti ana
ndam ya ti táfəki ahàr ni. Àgray
nahkay ti ga sulum gayanə. Awayay
agri ana bəza huđ ga Abraham dek.
Melefit agri zlam ya ti adəm aməgri
ana mis ni ti, àgri ana nday ya ti
təgəskabu Divi ge Melefit ya Məwiz
àbəki a wakita gayanə ni bu ni ciliñ do.
Aməgri ti ana mis ndahanə ya ti táfəki
ahàr akada ga Abraham ya afəki ahàr
ni dek daya. Adəba Abraham ti nañ
bəñ geli dek.

17 Àbu məbəkiani a Wakita ge Mel-
efit bu, Melefit àhi ana Abraham
nahkay hi : « Nàgray ti kīgi bəñ ga
jiba gərgəri kay.* » Nahkay Abraham
ègia bəñ geli kè meleher ge Melefit a,
adəba afəki ahàr ti ke Melefit. Melefit
ti ahəngaraba mis e kisim ba, zlam ya
ti təbi ahaslani bi ni day agray tay àna
pakama ya adəmaya ni.

18 Abraham ti àmbrəñ məfəki ahàr
ke Melefit ndo. Ku tamal ere ye
ti Melefit adəm aməgri ni mis tədəm
àgravu koksah nəngu ni, Abraham
àmbrəñ məfəki ahàr ke Melefit ndo.
Nahkay Abraham ègia bəñ ga jiba
gərgəri a kay akada ge Melefit ya àhi
ahkado : « Bəza huđ gayak atala dal-
dal nahkay† » ni.

19 Ka ya ti Melefit àhi ma gani ana
Abraham ni ti vi ga Abraham agray
vi diñ. Àsəra ègia medewel a kwete-
kwete, wal gayanə Sara day dəgəlani,
ay àmbrəñ məfəki ahàr ke Melefit ndo.

† 4:8 Limis 32.1-2. ‡ 4:9 Mənjay Mənjəkiani 15.6. § 4:13 Mənjay Mənjəkiani 12.2-3 ; 17.4-6 ;
22.15-18. * 4:17 Mənjəkiani 17.5. † 4:18 Mənjəkiani 15.5.

²⁰ Àjalay ahàr cù cù do, àsëra aməngət ere ye ti Melefit àdəm aməvi ni ; àngəta njəda adaba àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay àzləbay Melefit.

²¹ Àsëra lala, Melefit nañ àbu àna njəda ga mægri ere ye ti àdəm amægri ni.

²² Melefit àdəm nañ mis jireni kè eri gayan ni ti azuhva nani.

²³ Ma ya ti àbu məbəkiani : « Melefit àdəm nañ mis jireni kè eri gayan‡ » ni ti àdəmki ka Abraham ciliñ do,

²⁴ àdəmki ti ke leli daya. Leli məfəkia ahàr ke Melefit a ; nañ ti àhəngaraba Bay geli Yezu e kisim ba. Məfəki ahàr nahkay ti, Melefit amədəm leli day ndam jireni kè eri gayan.

²⁵ Yezu ti Melefit àmbrəñ nañ ti məmət ti azuhva zlam geli ya mągudar ni. Melefit àhəngaraba nañ e kisim ba ni ti, ti leli mįgi ndam jireni kè eri gayan.

5

Leli manjəhad akaba Melefit àna sulumani

¹ Nihi ti Melefit àdəm leli ndam jireni kè eri gayan ni ti adaba məfəkia ahàr a. Nahkay ti leli məbu manjəhad akaba Melefit àna sulumani azuhva zlam ga Bay geli Yezu *Krist ya àgray ni.

² Bay ya ti àvi divi ana leli ti məngət *sulum ge Melefit ni ti Yezu Krist. Leli məfəkia ahàr a, nahkay mək nihi ti ka sulum gani nani. Məmərnu adaba məsəra Melefit amagray ti mənəhad akaba nañ a məlan masladani gayan ni bu.

³ Məmərnu ti azuhva nani ciliñ do, ku leli a daliya bu day məmərnu. Adaba məsəra ka ya ti məbu macakay daliya ni ti macahay mebesey zlam.

⁴ Ka ya ti mebesey zlam ni ti məngət njəda, məmbrəñ məfəki ahàr ka Yezu do. Ka ya ti məngəta njəda nana ni ti məsəra Melefit amægri ere ye ti àdəm amægri ana leli ni ana leli ededñ.

⁵ Leli məsər nahkay ti masakani do, adaba məsəra Melefit awayay leli dal-dal. Məsər ti àna njəda ga *Məsuf Njəlatani, adaba Melefit àvia Məsuf gani nana ana leli a, àniviyu ana leli.

⁶ Ahaslani ti njəda àfəñ kè leli ga məmbrəñ magudar zlam bi. Ay Krist àməta a kəla ga ndam magudar zlam va. Àmət ti ka fat ya ti Melefit adaba ni.

⁷ Ku tamal mis nañ jireni nəngu ni, mis nahan agəskabu ti məmət a kəla gayan vu ti zləzlada. Tamal mis sulumani ti, bi maslanə agəskabu ti məmət a kəla gayan vu.

⁸ Ay ti Melefit awayay leli dal-dal. Ere ye ti adafaki awayay leli dal-dal ni ti nihi : ka sarta gani nani leli məbu magudar zlam kekilenə, ay àslərbiyu Krist ti məmət a kəla geli vu.

⁹ Krist àra àməta a kəla geli va, mimiz gayan àra àdəgaya nahkay nahəma, Melefit àdəm leli ndam jireni kè eri gayan. Ègia nahkay ti məsəra ka fat ya ti Melefit amagrafəña seriya kè mis a ni ti Krist amahəngay leli ti Melefit àzumki bəruv ke leli ba.

¹⁰ Ahaslani ti leli ndam ezir ge Melefit. Ay nihi ti Wur gayan àməta, nahkay àngalabakabá leli akaba Melefit a. Ègia nahkay ti məsəra lala Melefit amahəngay leli ga kanəy-kanəyani adaba Wur gayan ni àngaba e kisim ba, nañ àbu àna sifa.

¹¹ Ay nahkay ciliñ do ; məmərnu àna ere ye ti Melefit àgri ana leli ni. Ere ye ti àgray ni ti azuhva Bay geli Yezu Krist. Àngalabakabu leli akaba Melefit ni ti nañ.

Ata Adam nday ata Krist

¹² Ere ye ti nawayay nədəm ni ti nihi : mis bəlan ànjəki ka magudar zlam, mək magudar zlam gayan ni àzəkibiya kisim ke mis a dek. Nahkay mis ni dek təmət, adaba nday dek tągudara zlam a.

¹³ Wudaka Melefit àdəfiki *Divi gayan ana Məwiz nahəma, zlam magudarani àbu a duniya bu àndava. Ay ka sarta gani nani ti Melefit àcalki mis ka zlam magudarani gatay ni

‡ 4:23 Mənjəkiani 15.5.

ndo, adaba àdɔfiki Divi gayan ni ana Mɔwiz faŋ ndo.

¹⁴ Ay ti kwa ka sarta ga Adam àbivaya ana Mɔwiz a ti kisim àbu zlam gayan. Ku tamal mis tàgudari zlam ana Melefit akada ga Adam ni ndo nɔŋgu ni, tɔbu tɔmɔt. Adam ti akada maslaŋa ya ti amara ni.

¹⁵ Ay ti tɔwi gatay ni gɔrgɔri. Zlam magudarani ga Adam ni ti gɔrgɔri akaba zlam ya ti Melefit avi ana mis ga sulum ni. Iy, eɔeɔɔn mis bɔlan àgudar zlam, mɔk magudar zlam gayan ni àzɔkibiya kisim ke mis a dɛk.

Ay *sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti nahkay do, àtam tɔwi ga Adam ni àna njɔda dal-dal. Adaba mɔsɔra Melefit amahɔŋgay mis dal-dal ga sulum azuhva tɔwi ge mis bɔlan. Maslaŋa nani ti Yezu *Krist.

¹⁶ Nahkay sulum ya ti Melefit agri ana mis ni ti gɔrgɔri akaba zlam magudarani ya mis bɔlan àgudar ni. Zlam magudarani ya mis bɔlan àgudar ni ti Melefit àwɔlkiya mis àna nan ka seriya. Ay sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti nahkay do. Mis ni tàgudara zlam a dal-dal, ay ku tamal nahkay nɔŋgu ni Melefit àgria sulum ana tay a. Sulum gayan ya àgri ana tay ni ti, agray ti tigi mis jireni kè eri gayan.

¹⁷ Iy, eɔeɔɔn mis bɔlan àgudar zlam, mɔk zlam magudarani ge mis bɔlanani ni àzɔkibiya kisim ke mis a dɛk. Ay maslaŋa nahan bɔlan àgra tɔwi nahan a, tɔwi gayan ni àtama nahan na àna njɔda dal-dal ; maslaŋa gani nani bɔlanani ni ti Yezu Krist. Melefit agri sulum ana mis ti azuhva nan. Àna sulum gani nani ti mis etigi jireni kè eri gayan. Nahkay ti nday ya ti tigia mis jirena kè eri gayan a ni atɔŋgɔt *sifa ya àndav dɔy-day do ni, ti tɔnjɔhadkabu akaba nan a bay gayan bu.

¹⁸ Nahkay zla nahɔma, mɔsɔra mis bɔlan àgudar zlam, mɔk zlam magudarani gayan ni àzɔkibiya kisim ke mis a dɛk, adaba Melefit àwɔla tay àna seriya. Nahkay day mis nahan bɔlan àgray zlam sulumani, àmbaya mis a

dɛk a seriya ba, àvia sifa ya àndav dɔy-day do na ana tay a.

¹⁹ Mɔsɔra mis bɔlan àgɔsiki ma ana Melefit ndo, àgudar zlam ; nahkay ti mis kay tigi ndam magudar zlam. Nahkay day mis bɔlan àgray zlam sulumani, àgɔsikia ma ana Melefit a ; azuhva zlam gayan ya àgray ni ti Melefit àdɔm mis kay etigi ndam jireni.

²⁰ Melefit èferkivu Divi gayan, àdɔfiki ana Mɔwiz ni ti, ti mis tɔsɔrki nday tɔbu tagudar zlam kay. Ay ka ya ti mis tagudar zlam gɔrgɔri kay ni ti Melefit day agri sulum gayan ana tay kay, àtam zlam gatay ya tàgudar ni àna njɔda ferek-ferek.

²¹ Mɔsɔra tamal mis agudar zlam ti amɔt, adaba magudar zlam gayan ni nan àbu àna njɔda ga makad nan. Nahkay day sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti nan àbu àna njɔda ga mahɔŋgay mis : azuhva sulum gani nani ti mis ni tigi jireni kè eri ge Melefit, nahkay Melefit avi sifa ya àndav dɔy-day do ni ana tay azuhva tɔwi ga Bay geli Yezu Krist ya àgray ni.

6

Leli mɔbu àna sifa azuhva Yezu Krist

¹ Tamal nahkay ti, mɔdɔm nihi ti mam ? Mɔdɔm magudarumkivu zlam kɔlavad, ti Melefit mɔgri sulum gayan ana leli àkivu aw ?

² Aha, mɔgrum nahkay ba. Mɔsɔra ahaslani ti leli ndam magudar zlam, ay nihi ti kala mɔmɔta, leli evidi ga zlam magudarani va do. Tamal leli evidi ga zlam magudarani va do ni ti, kekileŋa mawayay magudar zlam ti kamam ?

³ Ka ya ti *tɔbaray leli dɛk àna *slimi ga Yezu *Krist ni ti, ŋgay migma akada mis bɔlan akaba nan a, kala leli dɛk mɔmɔta akaba nan a ti kɔsɔrum do aw ?

⁴ Ka ya ti tɔbaray leli àna slimi ge Krist ni ti kala mɔmɔta ka ahar bɔlan akaba nan a, tilia leli ka ahar bɔlan akaba nan a daya. Ay Bɔŋ geli Melefit ti njɔda àfɔŋ dal-dal, àhɔŋgaraba Yezu Krist e kisim ba àna njɔda gani nana ;

nahkay awayay ti leli day manjəhad geli məmbatvu, mīgi mis məweni.

⁵ Leli mīgia akada mis bəlan akaba Yezu Krist a, nahkay kala leli məməta akaba nañ a. Tamal nahkay ti leli day amanğaba e kisim ba akada gayan ya ti aᅅgaba e kisim ba ni.

⁶ Məsəra ka ya ti *tədarfəñ Yezu kə təndal ni ti, kala tədarfəñiya manjəhad geli magədavani ya ahaslani na daya. Nahkay ti manjəhad geli nani ti əbi va bi, kala əməta. Əgia nahkay ti leli evidi ga zlam magudarani va do.

⁷ Adaba maslaña ya ti əməta əndava ni ti təsliki macalki nañ ka zlam magudarani va do.

⁸ Leli mīgia akada mis bəlan akaba Krist a. Nahkay ka ya ti təkad nañ ni ti leli day kala məməta. Tamal nahkay ti məsəra leli amanğaba e kisim ba, amanjəhad akaba nañ daya.

⁹ Məsəra Krist aᅅgaba e kisim ba. Aᅅgaba ti aməmət day-day va do. Kisim əsliki məgri araña va do.

¹⁰ Gayan ya ti əmət ni ti, əmət ti sak bəlan huya əndava, ga məhəlfəña zlam magudarani geli ni kə leli a. Nihi ti aᅅgaba e kisim ba, nañ əbu əna sifa. Nañ əbu əna sifa ti ga mazləbay Melefit.

¹¹ Nahkay ahər ədəm kəsərüm lekələm day kala akada kəmətuma, nahkay ti lekələm evidi ga zlam magudarani va do. Ahər ədəm kəsərüm lekələm kəbum əna sifa ti ga mazləbay Melefit, adaba kīguma akada mis bəlan akaba Yezu Krist a.

¹² Əgia nahkay ti kīgum evidi ga zlam magudarani va ba. Kəgrum zlam magədavani ya ti kawayum ahaslani ni va ba. Zlam nday nani ti mis təgri ana vu gatay, ay vu ge mis ti amanjəhad ga kaᅅgay-kaᅅgayani do.

¹³ Kəvumi vu gekəli ana zlam magudarani ge mīgi evidi gani ba. Vumi vu gekəli dek ana Melefit sawan. Lekələm ti akada ge mis ya ti təməta mək təᅅgaba e kisim ba ni. Nahkay ti vumi vu gekəli dek ana Melefit ti kīgum evidi gayan, kəgrum jiri akada gayan ya awayay ni.

¹⁴ Nahkay ti ekigum evidi ga zlam magudarani va do, adaba kəbumi kədəbum *Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz ni va bi ; kəbum kədəbum ti divi ge Melefit ya əvi ana kəli ga sulum gayan ni.

Leli ti evidi ga way ?

¹⁵ Tamal nahkay ti mədəm nihi ti mam ? Leli ti məbi mədəbum *Divi ge Melefit ya ədəfiki ana Məwiz ni va bi, məbu mədəbum ti divi ge Melefit ya əvi ana leli ga sulum gayan ni. Ay əgia nahkay ti magudarumkivu zlam kəlavad aw ? Aha, məgadarum zlam ba !

¹⁶ Tamal ti kəvumia ahər gekəli ana maslaña, kəbum kəgəsümüki ma gayan ni ti, kīguma evidi gayan a ti kəsərüm do aw ? Tamal kīguma evidi ga zlam magudarana ti akəmətum. Ay tamal kəgəsümükia pakama ana Melefit a, kīguma evidi gayan a ti, amədəm lekələm ndam jireni kə eri gayan.

¹⁷ Ahaslani ti lekələm evidi ga zlam magudarani, ay nihi ti kəmbatumkaba majalay ahər gekəli a, kəgəsümükia pakama ana Melefit əna məbəröv bəlan a. Kəgəsümükabá ma ge jiri ya ti təcahi ana kəli na. Məgrumi səsi ana Melefit azuhva nani !

¹⁸ Melefit əhəᅅgafəña kəli kə zlam magudarana, kīguma evidi gayan a. Nahkay ti kīguma ndam jirena.

¹⁹ Nəhi ma ana kəli nahkay, nazay mazavu ge evidi ti, ti kicəm ere ye ti nəhi ana kəli ni, adaba kicəm zlam weceweci do. Ahaslani ti kəvumia ahər gekəli ana magudar zlam ge mīgi evidi gana, kəlavad kəbum kagudarumi zlam ana Melefit əkivu. Ay nihi ti vumi ahər gekəli ana Melefit, kīgum evidi gayan ti kəgrum jiri. Nahkay ti akanjəhadum njələta.

²⁰ Ka ya ti lekələm evidi ga zlam magudarani ni ti, kəjalumki ahər ka magray jiri do simiteni, adaba lekələm evidi gani do.

²¹ Ka ya ti kəbum kagudarum zlam nday nani ti kəᅅgətum mam əna nañ mam ? Nihi ti kəmənjumlah kə zlam

gani nday nani zlam ge mimili : tijin kuli, kəmətum àna naŋ.

²² Ay nihi ti Melefit àhəŋgafəŋa kuli kà zlam magudarana, kiguma evidi gayaŋ a. Nahkay ere ye ti kəŋgətum àna naŋ ni ti nihi : kiguma njəlatana, nahkay ti Melefit aməvi sifa ya àndav day-day do ni ana kuli.

²³ Tamal mis agudar zlam ti aməŋgət zlam ka duwa gani ; ere ya aməŋgət ni ti kisim. Aməmət azuhva zlam magudarani gayaŋ ni. Ay zlam ya ti Melefit avi ana mis ni ti avi ana tay ga sulum : avi ana tay ti *sifa ya àndav day-day do ni ; avi ti ana nday ya ti tigia akada mis bəlan akaba Bay geli Yezu *Krist a ni.

7

Təfəki ŋgasa ke leli ga magray zlam ya ti Məwiz àdəm grum ni va do

¹ Bəza ga mmawa, nəhiki ma ana kuli àki ke *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayaŋ bu ni. Ŋgay Məwiz àfəki ŋgasa ke mis ka ya ti maslaŋa nani naŋ àbu àna sifa ni cilin ti kəsəruma do waw ?

² Nədəm nahəma, ka ya ti zal ga wal naŋ àbu àna sifa àmət ndo ni ti Məwiz a wakita gayaŋ ni bu àvi divi ana wal ni ge medeveni do. Ay tamal zal ni àməta ti Məwiz àcafəŋa wal gayaŋ na ga maday zal nahaŋ a do.

³ Nahkay məsəra, tamal zal ni àmət ndo, wal ni àda zal nahaŋ a ti wal ni àgra hala. Ay tamal zal ni àməta day ti Məwiz àdəm wal ni esliki masləkana : tamal àza zal nahaŋ a ti àgray mesəwehvu ndo.

⁴ Bəza ga mmawa, lekulum day nahkay. Kiguma akaba Yezu *Krist a akada mis bəlan ; nahkay ka ya ti Krist àmət ni ti kala lekulum day kəmətuma akaba naŋ a. Kəmətuma nahkay ti Məwiz àna Divi ya àbu məbəkiani a wakita gayaŋ ni bu ni àfəki ŋgasa ke kuli va do : kiguma ndam ga maslaŋa nahaŋ a. Maslaŋa gani nani ti àŋgaba e kisim ba, naŋ Krist. Kiguma ndam gayaŋ a nahkay

ti akəgrumi təwi sulumani ana Melefit.

⁵ Ka ya ti məgəskabu Yezu faŋ ndo ni ti leli məbu magray ere ye ti məbəruf geli awayay ni. Zlam gani nani ti Məwiz àna Divi ya àbu məbəkiani a wakita gayaŋ ni bu ni àcafəŋa mis ga magrana, ay ka ya ti məsəra zlam nday nani zlam magudarani nahəma, məwayay magray zlam nday nani sawaŋ ; nahkay Divi ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni èzligiyu leli a magudar zlam vu. Zlam gani nani ya məgray ni ti agudar leli, azoru leli e kisim vu.

⁶ Ka sarta gani nani ti ahər àdəm mədəbum Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni, mīgia akada evidi gana. Ay nihi ti Melefit àhəŋga leli a, leli evidi gani va do, adəba leli akada məmətani, Məwiz àna Divi nani àfəki ŋgasa ke leli va do. Nahkay ti leli məgray təwi àna Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz ahaslani ni va do ; magray təwi ge Melefit ti akada ga Məsuf gayaŋ ya awayay ni.

Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ti təwi gani mam ?

⁷ Nahkay ti, leli mədəm mam ? *Divi ge Melefit ya təbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni ti zlam magudarani aw ? Aha ! Zlam magudarani do. Ay tamal Divi gani tələbi ti, akal nəsər zlam magudarani do. Àbu məbəkiani e Divi gani bu nahkay hi : « Zlam ge mis ègək eri ba.* » Ay tamal təbəkini nahkay ndo ni ti, ŋgay zlam ge mis egi eri ti akal nəsər do.

⁸ Ay àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu nahkay hi : « Zlam ge mis ègək eri ba. » Tədəm nahkay ti nəŋgəta evidi ga magudar zlam àna naŋ a, nahkay nigia evidi ga zlam magudarana ; zlam ge mis gərgəri kay ègua eri a. Ay tamal Divi nani àləbi ti akal nəgudar zlam ndo daya.

⁹ Ahaslani ka ya ti nəsər Divi ya Məwiz àbəki ni faŋ ndo ni ti nu nəbu àna sifa zlam goro. Ay ka ya ti nəsəra

* 7:7 Məhərana 20.17 ; Mimbiki 5.21.

Divi gana ni ti nənjàki ka magudar zlam h̄aya, n̄gi evidī gani.

¹⁰ Nahkay n̄gia akada məmətani kè eri ge Melefit a; Divi ya àbu məbəkiani a wakita ge M̄wiz ni bu ni ti, Melefit àwayay ti n̄ngət sifa àna naŋ, ay ti n̄ngət kisim àna naŋ sawaŋ.

¹¹ Nahkay nàra nəsəra Divi ya M̄wiz àbəkini ti nənjàki ka magudar zlam, n̄gia evidī gana, n̄gosa ahàr goro a. Ègia akada nàkada ahàr goro àna Divi gani nana.

¹² Nahkay ti pakama ge Melefit ya M̄wiz àbəkini ti zlam *njəlatani, Divi ya a huđ gani bu ni day njəlata, sulumani, divi ge jiri.

¹³ Ègia nahkay ti zlam sulumani ni agray ti nu məmətani kè eri ge Melefit aw? Aha! Nahkay do. Nu məmətani kè eri ge Melefit ti azuhva zlam magudarani. Nàza zlam sulumani na, n̄gudara zlam àna naŋ a; n̄gia evidī gana, nahkay n̄məta àna naŋ a. Zlam gani àgravu ti mis t̄sər zlam magudarani ti zlam magudarani eded̄iŋ, adaba n̄zay Divi ge Melefit mək n̄gudar zlam ya Melefit àđəm e Divi gayaŋ ni bu t̄gudar ba ni: nahkay magudar zlam gani àb̄əlay do simiteni.

Mis ti ègia evidī ga zlam magudarana

¹⁴ Məsəra *Divi ge Melefit ni ti M̄wiz àbəkini àna njəda ga *Məsuf ge Melefit. Ay nu ti mis hihirikeni, njəda àfu bi: nahkay n̄gia evidī ga zlam magudarana.

¹⁵ Ere ye ti nagray ni ti nəsər do. Ere ye ti nawayay magrani ni ti nàgray do. Ay nagray ti ere ye ti nàwayay do simiteni ni sawaŋ.

¹⁶ Ay tamal nagray ere ye ti nàwayay do ni ti, nəsəra Divi ge Melefit ni zlam sulumani, n̄gəskabá.

¹⁷ Nahkay nagudar zlam ti àna majalay ahàr goro do. Nagudar zlam ti adaba n̄gia evidī ga zlam magudarana, n̄sliki makad̄fəŋvana do.

¹⁸ Nəsəra àna vu goro gedebeni ni ti n̄sliki magray zlam sulumani koksah. Nahkay n̄sliki mawayay

magray zlam sulumani tata, ay ti n̄sliki magrani koksah.

¹⁹ Zlam sulumani ya nawayay nagray ni ti nàgray do. Ere ye ti nagray ni ti zlam magədavani ya ti nàwayay do ni sawaŋ.

²⁰ Ere ye ti nagray ni ti ere ye ti nàwayay do ni. Tamal nahkay ti nəsəra nagudar zlam ti àna majalay ahàr goro do. Nagudar zlam ti adaba vu goro gedebeni, n̄gia evidī ga zlam magudarana palam.

²¹ Nəsəra ere ye ti agravu ni nahkay hi: nawayay nagray zlam sulumani, ay ere ye ti n̄sliki magrani ni ti zlam magədavani cilin̄.

²² A majalay ahàr goro bu ni ti Divi ge Melefit ya M̄wiz àbəkini ti zlam sulumani, àb̄əlafu.

²³ Ay nəsəra vu goro gedebeni; àrakaboru akaba majalay ahàr goro sulumani ni do. Nahkay ti n̄sliki magray ere ye ti n̄dəm sulumani, àb̄əlafu ni koksah. Vu goro ni gedebeni nahkay ti n̄gia evidī ga zlam magudarana.

²⁴ Nasay cicihi timey! Ere ye ti vu goro gedebeni ni awayay ni ti amazoru nu e kisim vu timey. Way esliki mahəŋgay nu way?

²⁵ Ahəŋgay nu ti Melefit. Ahəŋgay nu ti àna t̄wi ga Bay geli Yezu *Krist! Nəgri s̄asi dal-dal!

Nahkay nu ti, a majalay ahàr goro bu ni ti Divi ge Melefit ya M̄wiz àbəkini zlam sulumani, n̄gəskabá. Ay àna vu goro gedebeni ni ti nagudar zlam cilin̄, n̄gia evidī gana.

8

Melefit avi sifa ana leli àna Məsuf gayaŋ

¹ Nahkay zla nahəma, ndam ya ti nday akaba Yezu *Krist akada mis bəlaŋ ni ti Melefit aməgəs tay àna seriya đay-đay va do simiteni.

² *Məsuf ge Melefit ti naŋ njədan̄i, avu sifa adaba nu akaba Yezu Krist akada mis bəlaŋ. Azuhva njəda ga Məsuf nani ti nu evidī ga

zlam magudarani va do, anəmət va do daya.

³ *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni àbi àna njəda ga magray zlam gani nani bi, adaba vu ge mis ti gedebeni àsabay, nahkay mīsliki magray zlam ya ti Məwiz àdəm grum ni do. Ay Melefit àslərbiyu Wur gayan gayanani azuhva zlam magudarani geli: leli mis hihiriken ti gedebeni, magudar zlam, ay vu ga Wur ni gedebeni akada ge mis ni, nahkay Melefit àwəl nan àna seriya a kəla ge mis vu azuhva zlam magudarani gatay ni.

⁴ Melefit àgray nahkay ti, awayay ti mīgi ndam jireni kə eri gayan, ere ya magudar ni māləbi simiteni, akada ya àdəm e Divi gayan ya Məwiz àbəki ni bu ni. Ay migi nahkay ti àna vu geli gedebeni ni do; migi ti àna njəda ga *Məsuf Njəlatani.

⁵ Ndam ya ti tagray zlam ya ti vu gatay gedebeni awayay ni ti təjalaki ahər ka zlam ya ti məbərur gatay awayay ni. Ay ndam ya ti tagray zlam ga Məsuf Njəlatani ya awayay ni ti təjalaki ahər ka zlam ya ti Məsuf awayay ni.

⁶ Tamal mis ajalaki ahər ka zlam ya ti məbərur gayan awayay ni ti aməmət. Ay tamal mis ajalaki ahər ka zlam ya ti Məsuf Njəlatani awayay ni ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni, amagray ti araņa àhəli ahər va do daya.

⁷ Ndam ya ti təjalaki ahər ka zlam ya ti məbərur gatay awayay ni ti nday ndam ezir ge Melefit, adaba təgəskabu Divi ge Melefit do. Ku tədəm təgəskabu nəngu ni tīsliki məgəskabani do simiteni.

⁸ Ndam ya ti tagray ere ye ti məbərur gatay awayay ni ti tīsliki magray zlam ya ti Melefit awayay ni do simiteni.

⁹ Ay lekələm ti kəgrum nahkay do: kəgrum ere ye ti məbərur gekəli awayay ni do. Kəgrum ti ere ye ti Məsuf Njəlatani awayay ni sawan. Kəgrum nahkay ti adaba Məsuf ge Melefit àniviyu ana kəli. Maslanja ya ti

Məsuf ge Krist àniviyu bi ni ti nan mis ge Krist do.

¹⁰ Ku tamal vu gekəli gedebeni ni aməmət adaba zlam magudarani nəngu ni, tamal Krist nan àbu akaba kəli ti Məsuf gayan ya àniviyu ana kəli ni aməvi sifa ana kəli. Aməvi ana kəli ti adaba kīgəma ndam jireni kə eri ge Melefit a.

¹¹ Ka ya ti Yezu Krist amət ni ti Bay Melefit àhəngaraba nan e kisim ba. Nahkay tamal Məsuf gayan àniviyu ana kəli ededīn ti, məsəra amahəngaraba kəli e kisim ba bilegena. Amahəngaraba kəli e kisim ba ti àna njəda ga Məsuf gayan ya ti àniviyu ana kəli ni.

¹² Nahkay zla nahəma, bəza ga mmawa, ahər àdəm məgrum ere ye ti Melefit awayay ni, məgrum ere ye ti məbərur geli awayay ni ba.

¹³ Adaba tamal kəgrum ere ye ti məbərur gekəli awayay ni ti akəmətum ededīn ededīneni. Ay tamal àna njəda ga Məsuf ge Melefit kəmbərənuma zlam ya ti məbərur gekəli awayay na ferera ti sifa gekəli amandav day-day do.

¹⁴ Ndam ya ti təbu tadəbay divi ga Məsuf ge Melefit ya adəfiki ana tay ni ti nday dek bəza ge Melefit.

¹⁵ Melefit àvia Məsuf gayan ana kəli a àndava. Məsuf gani nani ti, àgray ti anğwaz àwər kəli va do, adaba lekələm evidi va do. Məsuf gani nani ti agray ti kīgəm bəza ge Melefit. Àna Məsuf gani nani ti mazalay Melefit: « Baba, nak Bəņ geli. »

¹⁶ Àna njəda ga Məsuf gani nani ti leli məsəra a majalay ahər geli ba, leli bəza ge Melefit ededīn ededīneni.

¹⁷ Tamal leli bəza ge Melefit ti məsəra Melefit aməgri zlam sulumani ya ti àdəm aməgri ana bəza gayan ni ana leli. Aməgri ana Krist, nahkay aməgri ana leli daya. Aməgri ana leli ti adaba leli məbu macakakabu daliya akaba Krist. Krist acaka daliya ti ègia gədəkana: nahkay Melefit awayay ti leli day mīgi gədəkani akada ge Krist ya acakay daliya, ègi gədəkani ni.

Bəza ge Melefit etigi gəđákani akada ge Krist ni

¹⁸ Nəsəra daliya geli ya ti macakay nihi ni ti əsli arana do, adaba Melefit amədəfiki zlam sulumani ana leli. Zlam sulumani nani ti atam zlam sulumani ndahan ni dek, nahkay amajalaki ahər ka daliya hini day-day va do.

¹⁹ Zlam ya ti Melefit agraya ni dek təbu tahətay, tawayay dal-dal ti Melefit mənğazli bəza gayan ana tay, ti tıpi.

²⁰ Melefit agray ti zlam ya agraya ni dek tıgi zlam masakani hayañ. Zlam nday nani tıgi nahkay ti ana ahər gatay gatayani do. Melefit agray nahkay ti, əsəra aməbrəñ zlam ya ti agraya ni nahkay do.

²¹ Nihi ti zlam ya ti Melefit agraya ni dek si tizi kwa. Ay a vad nahan Melefit amagray ti tizi va do. Ka fat gani nani ti zlam nday nani dek etigi zlam gəđákani akada ga bəza ge Melefit etigi gəđákani ni.

²² Məsəra ku kani zlam ya ti Melefit agraya tay a ni dek təbu tahətay, tinjidey, təkakay daliya akada ga wal ya ti awayay ewi wur ni.

²³ Tinjidey ti zlam ndahan ya ti Melefit agraya tay a ni cilin do, leli day məbu minjidey. Melefit əvia Məsuf gayan ana leli a, nahkay məsəra nañ amədəm leli bəza gayan. Minjidey ti adaba məbu mahətay vad gani nani. Ka fat gani nani ti Melefit aməvi njəda ana vu geli gedebeni ni.

²⁴ Melefit ahəngə leli a, ay nihi ti mipi fañ do. Nahkay məbu mahətay vad gani nani. Tamal mipia ere ye ti mahətay na ti mahətay va do. Maslaña ya ti epia zlam a mək ahətay keti ni ti way ?

²⁵ Əgia mipi ere ye ti mahətay ni fañ ndo ni ti mebesey, mahətay.

²⁶ Nahkay *Məsuf ge Melefit day ajənaki leli, adaba njəda geli əbi. Mahəngalay Melefit ahəmamam ti məsar do. Ay Məsuf ge Melefit ahəngali Melefit ana leli a kəla geli vu. Ahəngalay Melefit ana njidey ; pakama gayan ya adəmaya ni ti mis hihiriken i esliki mədəmani do.

²⁷ Ay Melefit ti əsəra ere ye ti əniviyu ana leli a məbəruv bu na, əsəra ere ye ti Məsuf gayan ədəm na daya. Adaba Məsuf ni ahəngali Melefit ana ndam gayan akada ge Melefit ya ti awayay ni.

²⁸ Məsəra Melefit ti aslamalik-abu zlam dek ana ndam gayan ya tawayay nañ ni ga məgri zlam sulumani ana tay. Nday gani ti əzalay tay akada gayan ya awayay ni.

²⁹ Nahkay ndam ya ti Melefit adaba tay ahaslana ni ti ədəm amagray ti tıgi akada ga Wur gayan ni. Adaba awayay ti Wur gayan ni mıgi gəđákani ge mis ndahan dal-dalani ya ti tıgia bəza ga mənəna ni.

³⁰ Ndam ya ti ədəmki ma ka tay nahkay ni ti əzala tay a daya. Ndam ya ti əzala tay a ni ti ədəm nday ndam jireni kə eri gayan. Nday ya ti ədəm nday ndam jireni ni ti ədəm atəhuriyu a məlan gayan masladani vu daya.

Melefit awayay leli ga kanğay-kanğayani

³¹ Əgia nahkay ti leli mədəm nihi ti mam ? Tamal Melefit nañ əbu akaba leli ti, way esliki ke leli way ?

³² Melefit ahəngay wur ga hud gayan ndo, əslərbiyu nañ ti təkaf nañ a kəla geli vu dek. Agra nahkay ti aməgrikivu zlam dek ana leli ga sulum do waw ?

³³ Melefit adaba leli a nahkay ti way esliki macalki leli ka zlam magudarani way ? Bay ya ti ədəm leli ndam jireni ni ti Melefit.

³⁴ Əgia nahkay ti way esliki məgəs leli ana seriya way ? Yezu *Krist ti əmət azuhva leli. Ay ti əmət cilin do, aᅅgaba e kisim ba daya, nañ əbiyu manjəhadani kə ahar ga daf ge Melefit ka məlan ga gəđákani, ahəngali Melefit ana leli.

³⁵ Krist ti awayay leli dal-dal. Nahkay ti way esliki macafəña nañ ga mawayay leli a way ? Ku tamal macakay daliya, aᅅwaz awər leli dal-dal, mis təgri daliya ana leli adaba leli ndam ge Krist, zlam məzumani

àfəŋ kè leli bi, leli àna mahayma, zlam zləzladani àca leli a, ahkay do ni takad leli nənŋu ni Krist ambrəŋ mawayay leli aw ?

³⁶ Zlam nday nani dek ti akada ma ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi ni :

« Bay Melefit, kəlavad tawayay mabazl leli azuhva nak ; taməŋjaləŋ ana leli akada ga zlam ga gəŋaw ya ti tabazl tay ni.* »

³⁷ Ay ku tamal nahkay nənŋu ni, mèyefiŋa kà tay àna njəda ge Krist, nan ya ti awayay leli na ; leli məbu àna məmərani dal-dal.

³⁸ Nəsəra ededīŋ ededīŋena, ere ye ti àcafəŋa Melefit ga mawayay leli a ti àbi : ku kisim, ku sifa, ku *məslər ge Melefit, ku gədəkani weley weley do dek, ku zlam ya təbu nihi ni, ku zlam ya təbiyu kama mba ni, ku gədəkani ya təgur məlaŋ ya agavəla ni,

³⁹ ku zlam njəda-njədani ya ti təbiyu agavəla drīŋ ni, ku zlam njəda-njədani ya ti təbiyu drīŋ a had bu ni, ku mam mam do ya ti Melefit àgraya ni àcafəŋa Melefit ga mawayay leli a do. Məsəra Melefit awayay leli ti àna təwi ga Bay geli Yezu Krist ya ti àgri ana leli ni.

9

Ndam Izireyel

¹ Nu mis ge *Krist, nəsəkad malfada do. Ma goro ya nawayay nədəm ni ti ma ge jiri : nəsəra a məbərūv goro ba, *Məsuf Njəlatani day àsəra ma goro ya nawayay nədəm ni ti ma ge jiri.

² Ma gani nani ti nihi : nəbu nəjalay ahər dal-dal, bərūv day awər nu kəlavad,

³ adaba nawayay ndam jiba goro dal-dal ; nday ti bəza ga mmawa, adaba bəŋ ga bəŋ geli bəlaŋani akaba tay. Tamal ti Melefit etikwesl nu, edekaba nu ata Krist a ti nday tənŋət sifa ti, akal nawayay tamal agravu tata ni.

⁴ Nday ti bəza huđ ge Izireyel. Melefit adaba tay a ti tīgi bəza gayan.

Melefit àdəfiki ana tay nan ti nan gədəkani. Melefit *àwəlkabu ma gayan akaba tay, àdəfiki *Divi gayan ana tay. Àdəfiki ana tay ahəmamam tahəŋgalay nan ni akaba àhi ana tay ahkado : « Aməvi zlam sulumani ana kuli. »

⁵ Nday ti bəza huđ ga Abraham. Ka ya ti tiwi Krist ni ti tiwi nan a jiba gatay bu. Krist ti nan gədəkani àtam zlam dek, nan Melefit, məzləbum nan ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

⁶ Nŋay zlam ya ti Melefit àdəm am-agray ni àgravu do ni ti nədəm ndo. Adaba bəza huđ ge Izireyel dek ti nday ndam *Izireyel ya ti Melefit adaba ni do.

⁷ Bəza huđ ga Abraham dek ti bəza ge Melefit ya adaba tay a ni do. Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àhi ana Abraham : « Akəŋgət bəza huđ gayak ti àna Izak.* »

⁸ Melefit àdəm nahkay ti adaba bəza ya tiwi tay dek ti bəza ge Melefit do. Bəza ge Melefit ti nday ya ti Melefit àdəm etigi bəza gayan ni cilīŋ.

⁹ Zlam ya ti Melefit àhi ana Abraham anəgruk ni ti nihi : « Sarta ya ti nədəm ni eminjia ti anaŋga. Ka sarta gani nani ti Sara emiwi wur zalani.† »

¹⁰ Àgravu ti nani cilīŋ do. Rebeka ti wal ga bəŋ ga bəŋ geli Izak. A vad nahan àzay huđ ga bəza mara.

¹¹ Ka sarta ya ti tiweya tay a faŋ ndo ni ti təgudar araŋa ndo, təgray zlam sulumani ndo daya. Ay ku tamal nahkay nənŋu ni, Melefit adaba bilīŋ e kidīŋ gatay ba àndava akada gayan ya ti awayay na.

¹² Wur ya ti Melefit àdəkiba nan a ni ti, adaba təwi ga wur ya àgray ni do ; Melefit adaba nan a nahkay. Melefit àhi ana Rebeka ahkado : « Wur ya ti amadaya enjia ni ti aməgri təwi ana nan ya ti amadaya kəlaŋ a ni.‡ »

¹³ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

* 8:36 Limis 44.23. * 9:7 Mənjəkiani 21.12. † 9:9 Mənjəkiani 18.10. ‡ 9:12 Mənjəkiani 25.23.
§ 9:13 Malasi 1.2-3.

« Zekup ti, nawayaya nan a ; Eseyu ti, nawayaya nan ndo. § »

14 Ègia nahkay ti leli mädäm mam ? Zlam ge Melefit ya àgray ni ti zlam magädavani aw ? Aha, zlam magädavani do !

15 A vad nahan Melefit àhi ana Mewiz nahkay hi : « Nægri sulum ti ana maslaña ya ti nawayaya ni cilin ; asu cicihi ti maslaña ya ti nawayaya ni cilin. * »

16 Nahkay tamal Melefit adaba mis a ti adaba zlam gayan a ; do ni ti adaba maslaña gani nani awayaya ti Melefit mädaba nan a do, ahkay do ni azuhva tawi ga maslaña nani ya àgray ni do. Melefit adaba mis a ti adaba maslaña gani nani asi cicihi palam.

17 Àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit ni bu, Melefit àhi ana bay *Faron nahkay hi : « Nädaba kur a, nak bay ti nawayaya nädəfiki njəda goro ana mis àna nak, ti mis ga duniya dek täsər nu Melefit. † »

18 Nahkay ti tamal Melefit adäm : « Maslaña hini mäsü cicihi » ti, maslaña gani asi cicihi ededin. Ay tamal Melefit adäm : « Maslaña hini ècuki slimi ba » ti, maslaña gani nani èciiki slimi do ededin.

Melefit ti agray zlam akada gayan ya awayaya ni

19 Ègia nahkay ti akəhu ahkado : « Tamal nahkay ti Melefit adäm mis tagudar zlam ti kamam ? Maslaña ya ti àgray ere ye ti Melefit awayaya ni do ni ti way ? »

20 Zlaba goro ni, kəgrumkabá gejewi akaba Melefit a ti nak way ? Tamal mis àləmaya zlam a ti zlam nani esliki məhiani « Kələmaya nu a nahkay hi a kamam ? » tata aw ?

21 Maslaña ya aləm zlam ni àsəra ere ye ti agray àna eliβisl gayan na. Àna eliβisl gani nani ti esliki mələmaya mandaray gərgəri a cə, bəlan sulumani àtam nahan ni.

22 Tamal Melefit agray akada ga maslaña ya ti aləm zlam ni ti mam gani acay kur mam ? Nan ti awayaya mis täsər njəda gayan akaba ahəmamam azum bəruv ni ; ku tamal nahkay nəngu ni mis ya ti akal azumki bəruv ka tay, a vad nahan etizi ni ti nan àbu eβesi ana tay dal-dal.

23 Melefit agray nahkay ti, awayaya ti mis täsər nan Bay njəda-njedani dal-dal, agri sulum ana mis. Nahkay mis ndahan təsi cicihi, adäm amagray ti tənəhad akaba nan a məlan gayan sulumani bu.

24 Leli day məkibu ka tay : Melefit adaba leli e kidin ga ndam *Zude ba, adaba leli e kidin ga nday ya ti nday ndam Zude do ni ba daya.

25 Nahkay bay mahəngaray *pakama ge Melefit Oze adäm ahaslani nahkay hi :

« Melefit adäm : “Nday ya ti nday ndam goro do ni ti anədaba tay a, anədäm nday ndam goro.

Ndam ya ti ahaslani nawayaya tay do ni ti anawayaya tay.” ‡

26 Ahaslani ti Melefit àhi ana tay : “Lekulum ndam goro do.”

Ay a vad nahan ti atəhi ana tay : “Lekulum bəza ge Melefit Bay ga sifa ni.” § »

27 Izayi bay mahəngaray pakama ge Melefit ni day adəmkia ma ka ndam *Izireyel a. Àzlah, adäm : « Melefit adäm : “Ku tamal ndam Izireyel təwudə, nday dal-dal akada wiyan ga zalaka nəngu ni, anahəngay mis bal e kidin gatay bu cilin.

28 Bay Melefit amagray ere ye ti adäm amagray ka had ni dek. Aməpəs do, ara agray weceweci.” * »

29 Izayi adäm keti :

« Bay Melefit Njedə-njedani àvia bəza hüd ana leli a.

Tamal àvi bəza hüd ana leli ndo ni ti akal migia ahər akada ga ndam *Sodom ya Melefit èzin tay dek na,

* 9:15 Mahərana 33.19. † 9:17 Mahərana 9.16. 10.22-23. ‡ 9:29 Izayi 1.9 ; Mənjəkiani 19.23-28.

‡ 9:25 Oze 2.25. § 9:26 Oze 2.1. * 9:28 Izayi

akal miġia ahàr akada ga ndam *Gomor na daya. † »

Ndam mafaki ahàr ka Yezu Krist ti nday ndam jireni kè eri ge Melefit

³⁰ Ègia nahkay ti leli madam mam ? Nday ya ti nday ndam *Zude do ni tadabay divi ge migi ndam jireni kè eri ge Melefit ndo. Ay ku tamal nahkay nangu ni tafakia ahàr ke Yezu a, nahkay Melefit adam nday ndam jireni kè eri gayañ.

³¹ Ay ndam *Izireyel ti ni tawayay tigi ndam jireni kè eri ge Melefit ana madabay *Divi ya ti abu mabekiani a wakita ge Mawiz bu ni. Ay nahkay ti tislaki migi ndam jireni kè eri ge Melefit ndo.

³² Tislaki ndo ni ti kamam ? Adaba tawayay migi ndam jireni ti ana mafaki ahàr ke Melefit do. Tawayay migi ndam jireni ti ana tawi gatay ya tagray ni. Gatay ya tagray nahkay ni ti tija asak ana akur ya azogad mis na :

³³ akur gani nani ti *Krist. Melefit adamkia ma a Wakita gayañ ba nahkay hi a :

« Cam day ! Nafakad akur ga mazogad mis a kesa *Siyon bu.

Akur gani nani ti mis etiji asak ana nan.

Maslanja ya afakia ahàr a ni ti atabeki mimili day-day do.‡ »

10

¹ Baza ga mmawa, nahangalay Melefit dal-dal, nawayay ti ndam *Zude tara afa ge Melefit a ti mahangay tay. Nawayay dal-dal ti ere gani mangravu.

² Nesera nday ti tawayay madabay Melefit ana njoda gatay dek, ay ti taser divi gani do.

³ Mis tigi ndam jireni kè eri ge Melefit ahmamam ti taser do. Nahkay tadabay divi gatay nahan. Tagray nahkay ti, tambranja Divi ge Melefit ya avi ana mis ti tigi ndam jireni ana nan na.

⁴ Ere ye ti Melefit awayay magrani ana Divi gayañ ya Mawiz abeki ni ti *Krist agra andava. Ndam ya ti tigi

ndam jireni kè eri ge Melefit ni ti, nday ya ti tafaki ahàr ke Krist ni. Nday dek etigi ndam jireni.

Melefit ti Bay mahangay mis dek

⁵ Ahaslani ti Mawiz adamkia ma aki ke *Divi ya tabu mabekiani a wakita gayañ bu na. Ere ye ti adam ni ti adafaki ahmamam mis tigi ndam jireni kè eri ge Melefit ana Divi gani nani mam : « Maslanja ya ti ageskaba ere ye ti abu mabekiani a wakita hini bu na mak agray zlam gani nani dek nahama, Melefit amavi sifa azuhva nani.* »

⁶ Ay aki ke migi mis jireni kè eri ge Melefit ana mafaki ahàr ti tadam nahkay hi : « Ngay way amacaloru e melefit vu way ti khi ana ahàr ba.† » Tamal khi ana ahàr nahkay ti kawayay ti Krist maslakabiya e melefit ba, ay ti aslakabiya andava.

⁷ Tadam keti : « Ngay way amoru afa ga ndam evid way ti khi ana ahàr ba. » Tamal khi ana ahàr nahkay ti kawayay ti Krist mangaya e evid ba, ay ti angaya andava.

⁸ Ay ere ye ti tadam ni ti mam ? Tadam nahkay hi : « Pakama ge Melefit ti drin drin akaba nak do. Nan a ma gayak bu, nan a mabaruv gayak bu daya. » Pakama gani nani ti pakama ga mafaki ahàr ke Krist ya ti leli madamoru ni.

⁹ Pakama gani nahkay hi : Tamal nak nakani kadam ana ma gayak kè eri ge mis Yezu ti nan Bay gadakani, tamal kagskabá a mabaruv gayak ba Melefit ahangaraba nan e kisim ba ti, Melefit amahangay kur.

¹⁰ Tamal mis afaki ahàr ke Krist ana mabaruv belan ti, Melefit adam maslanja gani nani mis jireni kè eri gayañ. Tamal mis adam ana ma gayañ kè eri ge mis Yezu ti nan Bay gadakani ti, Melefit amahangay maslanja nani.

¹¹ Abu mabekiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Ku way way do afakia ahàr a ti atabeki mimili day-day do.‡ »

12 Nahkay ndam *Zude ti nday gergəri akaba ndam ya ti nday ndam Zude do ni do. Nday dek Bay gatay bəlan, avi zlam sulumani kay ana ndam ya ti tahəngalay nañ ni dek.

13 Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Ku way way do ahəngalay Bay geli àna məbərur bəlan ti Melefit amahəngay nañ. § »

14 Ay tamal təfəki ahər ndo ni ti tahəngalay nañ ahəmamam ? Tamal tici ma gayan ndo ni ti təfəki ahər ahəmamam ? Tamal mis təhi ma gani ana tay ndo ni ti tici ahəmamam ?

15 Tamal Melefit àslər ndam məhi ma gani ana mis ndo ni ti ndamam tədəm ma gani mam ? Nahkay àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu : « Maslaña ya ti ara afa ge mis ga məhi Ma Məweni Sulumani ana tay a ni ti təgəskabu nañ àna məmərani dal.* »

16 Ay Ma Məweni Sulumani gani ti, təgəskabu ti mis dek do. Izayi bay mahəngaray *pakama ge Melefit ni àdəm : « Bay Melefit goro, ma geli ya ti mədəm ni ti way àgəskabá way ? » †

17 Nahkay tamal maslaña àfəkia ahər ka Yezu a ti, adaba ècia ma palam. Ma ya ti èci ni ti ma àki ke Krist.

18 Ay ègia nahkay ti nədəm : Ndam *Izireyel təbi slimi ana ma hini ndo aw ? Iy, təbia slimi a, adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Ma gatay ya tədəm ni ti tədəmoru a mələñ vu dek.
Mis ga duniya dek təbia slimi ana ma gana. ‡ »

19 Nahkay ti nədəm keti : Ndam Izireyel ticia ma ya təbi slimi na waw ? Təwayay miceni ndo. Adafaki enjenjeni ti ma ge Məwiz ya àhi ana tay ni. Àhi ana tay ahkado :

« Melefit àdəm :
“Anəgri zlam sulumani ana ndam ya ti tislə aranə do, təsər aranə do ni,

ti lekələm kəgrumləñ solu ana tay, ti kəzumumki bərur ka tay.” § »

20 Kələñ gani Izayi àdəm vay-vay :
« Melefit àdəm : “Nəgray ti ndam ya ti tədəbay nu do ni tēdu ahər, nahkay ti tēdua ahər a.

Nəngazliva ana ndam ya ti təjalaku ahər do na.” * »

21 Ay àki ka ndam Izireyel ni ti ni Izayi àdəm ma hini :

« Melefit àdəm : “Kələvad nəhəlkaba ahar a,
nawayay ti ndam goro tənğa afa goro a.

Ay ti təwayay mici pakama goro do, tadəbay divi gatay nahan zlam gatay.” † »

11

Melefit àmbrəñ ndam Izireyel ndo

1 Ègia nahkay ti Melefit àmbrəña ndam *Izireyel, ndam gayan na waw ? Aha, àmbrəñ tay ndo ! Adaba nu day zal Izireyel, nu wur hud ga Abraham, ge dini ge Benjemen.

2 Melefit àmbrəñ ndam gayan ya adaba tay kwa ahaslani na ndo. Kəsərur ma ya ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu àki ka Eli ni do waw ? Ka ya ti adafaya ere ye ti ndam Izireyel təgray na ti àhi ana Melefit nahkay hi :

3 « Bay goro ni, təbazla ndam mahəngaray *pakama gayak a, tēmbədkaba mələñ meviyekukki zlam na dek, àgəjəni nu bəlan, tawayay takad nu daya.* »

4 Ay Melefit àhəngriřəñ ti ahəmamam ? Àhi nahkay hi : « Nədaba mis zəwalana dəbu adəskəla, nday ndam goro. Nday nani ti təbəhadī mirdim ana Bal † dəy-dəy ndo. »

5 Ka sarta geli hini day Melefit àbu agray nahkay. Adaba mis a bal e kidin ge mis ndahan ba. Adaba tay a ti adaba awayay agri zlam sulumani ana tay zlam gayan.

§ 10:13 Zəwel 3.5. * 10:15 Izayi 52.7. † 10:16 Izayi 53.1. ‡ 10:18 Limis 19.5. § 10:19 Mimbiki 32.21. * 10:20 Izayi 65.1. † 10:21 Izayi 65.2. * 11:3 1 Bəbay 19.10, 14. † 11:4 Bal ti slimi ge melefit ga ndam Kanañ.

⁶ Àdaba tay ga sulum gayan a ti adafaki àdaba tay a ti azuhva tawi gatay ya tàgray ni do. Tamal ti àdaba tay azuhva tawi gatay ya tàgray na ti, akal ere ye ti Melefit àgray ga sulum ni ti àgray ti ga sulum va do.

⁷ Nahkay ti ere ye ti ndam Izireyel tadabay ni ti tângat ndo : mis ndahan ya ti Melefit àdaba tay a ni tângat. Nday ndahan ya tângat ndo ni ti Melefit àgray ti ticiiki slimi ba.

⁸ Àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi :

« Melefit àgray ti tislīki majalay ahàr ba,
nday akada ndam ya ti tidinǵezey àna dawir ni.

Àgray ti eri gatay ni èpi divi va ba, slimi gatay ni day èci zlam va ba. Ku kani day nday nahkay.‡ »

⁹ Devit day àdəmkiā ma ka tay a, àdəm nahkay hi :

« Wuməri gatay ya tagray ni ti mǵəsa tay akada ga kəmbazl na ahkay do ni akada ga zəva na, mǵəgəɗ tay, Melefit mǵətraɓ tay azuhva wuməri gani nani.

¹⁰ Eri gatay ni mǵəwəluf ti tīpi divi àna nan va ba.

Melefit mǵəfəki zlam mǵədəsani ka tay, mǵəhəɓkiā aləŋ ka tay a kəlavəɗ. § »

¹¹ Ègia ndam *Zude tija asak a, tədəd ni ti tanjəhadkiviyu kanǵay-kanǵay hǵaya waw ? Aha, tanjəhadkiviyu do. Nday gani tǵəgudara zlam a nahkay ti, Melefit awayay ahəŋgay mis ndahan ya nday ndam Zude do ni, ti ndam Zude tīpi, tawayay ti Melefit mǵəhəŋgay tay daya.

¹² Ga ndam Zude ya tǵəgudar zlam ni ti Melefit àgria zlam sulumana ana ndam ga *duniya dal-dal àna nan a. Ga ndam Zude ya ti tǵəjikiā ke divi a ni ti Melefit àgria zlam sulumana dal-dal ana nday ya ti nday ndam Zude do na àna nan a. Ay tamal ndam Zude ni dek tǵəŋgəkiā ke divi ge Melefit a ti Melefit amagray zlam sulumani dal-dal àtam ya ti àgray ni do waw ?

Ahəmamam Melefit ahəŋgay ndam ya ti nday ndam Zude do ni

¹³ Ay nihi nəhi ma ti ana kəli dek do ; nəhi ma ti ana kəli ya ti lekələm ndam *Zude do ni ciliŋ. Nu zal asak ge Melefit ; Melefit àslər nu ga mǵəhi ma gayan ana mis ti àsləribiyu nu ti ana kəli. Nahkay nədəm tawi goro ya nagray ni ti tawi gəɗakani,

¹⁴ adaba nawayay tamal agravu tata ti ndam jiba goro day tawayay zlam ya ti Melefit àgri ana mis ndahan ni. Nahkay ti bi azuhva tawi goro ni ndam goro ndahan atara afa ge Melefit a ti mǵəhəŋgay tay aw.

¹⁵ Ka ya ti Melefit àmbrəŋ ndam Zude hayan ni ti, àgray ti mis ndahan ya tǵəbu a duniya bu ni tislīki marana afa gana ti mǵəhəŋgay tay. Ègia nahkay ti tamal ndam Zude dek tǵəŋga afa gana ti mǵəhəŋgay tay ti mǵədəm ahəmamam ? Kala akada tǵəməta mək tǵəŋgaba !

¹⁶ Tamal ma ga zlam ya ti tǵəvi ana Melefit ni ge Melefit ti, zlam ni dek gayan daya do waw ? Nahkay keti, tamal sliri ga mǵəŋ ga zlam ge Melefit ti, ahar gani day dek gayan do waw ?

¹⁷ Ndam Zude ti akada mǵəŋ ga zlam ya ti Melefit àjav ni ; nak ti ni akada ahar ga mǵəŋ ga zlam ya ti afət kwanja e gili ni. Melefit èkelkiā ahar ga mǵəŋ ga zlam gayan ndahan a, àzay kur mək àfəkiyu kur e kidin ga ahar gani ndahan ni bu, ti yam ga mǵəŋ ga zlam ni mǵərukvoru bilegeni.

¹⁸ Ègia nahkay ti kəyefin kà ahar ga mǵəŋ ga zlam ya ti Melefit èkelkiā tay a ni ba. Keyefin kà tay ti kamam ? Nak ya ti ahar ga zlam ya ti Melefit àfəkiyu kur ni ti, kəvi njəɗa ana sliri ga mǵəŋ ga zlam ni ti nak do : sliri ga mǵəŋ ga zlam ni avuk njəɗa ana nak sawan.

¹⁹ Bi nak kədəm ahkado Melefit èkelkiā ahar ga mǵəŋ ga zlam na ga mǵəfəkiyu kur do waw ?

²⁰ Iy nahkay ededin. Melefit èkelkiā tay a ti adaba tǵəgəsiki ma gayan do. Nak ti ni àfəkiyu kur adaba kəfəkiā ahàr a palam. Nahkay ti kiji zlabay

‡ 11:8 Mənjay Mimbiki 39.3 ; Izayi 6.10. § 11:10 Limis 69.23-24.

àna zlam gani nani ba, aṅgwaz mêwər kur sawaṅ.

²¹ Ahar ga mən ga zlam ya ti tàḅalkiaya ka mən gana ni t̄si cicihi ana Melefit ndo. Nahkay day tamal nak kəmbrəṅa m̄fəki ahàr ke Melefit a ti nak day akəsi cicihi do.

²² Ahàr àdəm k̄sər Melefit ti agri sulum ana mis, atraḅ mis daya. Ndam ya ti tàgudara zlam a ni ti atraḅ tay ; nak ti ni àgruka sulum gayaṅ a. Ay ahàr àdəm k̄sər kəlavaf naṅ àbu agruk zlam ga sulum gayaṅ. Tamal k̄njəhad nahkay do ni ti emekelia kur a daya.

²³ Nday ndahaṅ ya ti Melefit èkelkia tay a ni ti, tamal tàmbatkaba majalay ahàr gatay a, t̄gəsikia ma ti amahəṅgarkiyu tay ka mən gani. Adaba Melefit ti njəda-njədani, esliki magrani nahkay tata.

²⁴ Nak ti kàḅalkiaya ka mən ga zlam ya ti àfətaya e gili a ni, ay Melefit àzay kur mək àfəkiyu kur dəgar ka mən ga zlam ya ti kàḅalkiaya ndo ni. Àgra nahkay ti esliki mazay ahar ga zlam ya ti èkelkia ka mən gana ni mək ahəṅgarkiyu koksah aw ? Esliki mahəṅgarkiyani !

Melefit amahəṅgay jiba ga ndam Zude

²⁵ Bəza ga mmawa, ma nahaṅ àbu Melefit aṅgaha : nihi ti nawayay ti k̄sərum ma gani nani, adaba nawayay ti k̄humi ana ahàr lekulum ndam məsər zlam ba. Ma gani nihi : mis ndahaṅ e kidīṅ ga ndam *Izireyel bu atəgəskabu ma ge Melefit faṅ do, si ka sarta ya ti nday ya ti nday ndam *Zude do, Melefit adaba tay a ni atəfəkia ahàr ke Melefit a dek kwa.

²⁶ Nahkay day kwa ti Melefit amahəṅgay jiba ge Izireyel dek. Nədəm nahkay ti adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi, Melefit àdəm :

« Bay mahəṅgay mis emicikbiyu ti a *Siyon ;

aməmbərfəṅa zlam magudarana ga bəza huḍ ge Zekap na kà tay a.

²⁷ Pakama goro ya ti anəwəlkabu akaba gatay ni ti nahkay :

ka sarta gani nani ti anəmbərfəṅa zlam magudarana gatay na kà tay a.* »

²⁸ Ndam Izireyel t̄gəskabu *Ma Məweni Sulumani ndo, nahkay ti t̄gia ndam ezir ge Melefit a. T̄gi ndam ezir ge Melefit ti azuhva k̄ali, adaba k̄əṅgətuma zlam sulumana àna naṅ a. Ay ahaslani ti Melefit adaba ndam Izireyel a, nahkay ti awayay tay azuhva ata bəṅ gatay.

²⁹ Məsəra, tamal Melefit àzala mis a, àvia zlam sulumana ti àmbat ahàr day-day do.

³⁰ Ahaslani ti lekulum k̄gəsumkabu ma ge Melefit ndo, ay nihi ti k̄sumia cicihi a. K̄sumi cicihi ti adaba ndam Izireyel t̄mbrəṅa m̄gəskabu ma gayaṅ a.

³¹ Ndam Izireyel day nahkay : t̄mbrəṅa m̄gəskabu ma ge Melefit a, mək lekulum k̄sumi cicihi. Melefit àgray nahkay ti, awayay ti nday day t̄si cicihi.

³² Nahkay ti mis dek t̄mbrəṅa m̄gəsiki ma ana Melefit a, mək Melefit àgray ti t̄anjəhad nahkay, adaba awayay ti mis dek t̄si cicihi.

Məzləbum Melefit !

³³ *Sulum ge Melefit ya agri ana mis ni ti àndav day-day do. Majalay ahàr gayaṅ akaba məsər zlam gayaṅ àndav day-day do daya. Way àsəra ere ye ti àdəm agray na way ? Way esliki moroni àna divi gayaṅ ya ti akoru àna naṅ ni way ?

³⁴ Majalay ahàr ga Bay Melefit ti way àsəra way ?

Way àvia sawari a ana Melefit a day-day way ? †

³⁵ Way duwa gayaṅ àfəṅ kè Melefit, awayay ti Melefit m̄pəli way ? ‡

³⁶ Maslaṅa gani àbi, adaba àgraya zlam a dek ti Melefit, zlam ya àgraya ni dek t̄bu ti azuhva naṅ, àgriaya ti

* 11:27 Izayi 59.20-21 ; 27.9. † 11:34 Mənjay Izayi 40.13. ‡ 11:35 Mənjay Zəwop 41.3.

ana ahàr gayan̄ gayan̄ani. Mis dèk tâzləbay nan̄ ga kan̄gay-kan̄gayani ti. Aya nahkay !

12

Manjəhad̄ m̄weni ga ndam ge Melefit

¹ Bəza ga mmawa, leli m̄sia cicihi ana Melefit a, mək àgria sulum gayan̄ ana leli a ti, nəhia ma gana ana k̄li a àndava. Ègia nahkay ti nahəngalay k̄li, nawayay ti k̄vumi ahàr gek̄li dèk ana Melefit, akada ya ti t̄vi zlam ana Melefit ahaslani mək tisl̄ni ni. Ay lek̄l̄m ti t̄sl̄ni k̄li do : lek̄l̄m k̄bum àna sifa, lek̄l̄m ndam *njəlatani ge Melefit, lek̄l̄m k̄bəl̄mfəŋ k̄ Melefit. Tamal k̄vumi ahàr gek̄li dèk ana Melefit ti, k̄bum k̄zləbum Melefit àna divi gani.

² Nawayay ti k̄d̄bum divi ga ndam ga *duniya ba. Mbr̄num ti Melefit m̄mbatikaba majalay ahàr ana k̄li a, m̄vi majalay ahàr nahan̄ ana k̄li. Nahkay ti akəs̄rum zlam ya ti Melefit awayay ni : zlam sulumani, zlam mab̄lani, zlam lalani, arana àhacakivu do.

³ Melefit àgrua sulum gayan̄ a, àgray ti n̄gi zal asak ga Yezu. Nahkay ti n̄hi ana ku way way do e kid̄ni gek̄li bu èji zlabay ba, àhi ana ahàr manjəhad̄ gayan̄ gədakani àtam ya Melefit àvi ni ba. Ay ti ahàr àd̄m m̄jalay ahàr sulumani àki ka manjəhad̄ gayan̄ sawan̄, akada ya Melefit àvi manjəhad̄ gəgəri ana ndam ya t̄f̄ki ahàr ni.

⁴ Məs̄ra mis lu vu bəlan̄, ay ti zlam ndahan̄ kay t̄f̄ni k̄ vu ni. Zlam nday nani ya t̄f̄ni k̄ vu ni ti ku weley weley do nan̄ àbu àna t̄wi gayan̄ tusa.

⁵ Leli day nahkay : leli kay, ay leli dèk m̄f̄ki ahàr ke *Krist ti, m̄gia vu a bəlan̄. Ku way way do àf̄ni k̄ vu ni, ay ti vu ni gayan̄ cil̄ni do, geli dèk.

⁶ Melefit àvia njəda ga magray t̄wi gəgərana ana leli àna sulum gayan̄ a ; nahkay ti ahàr àd̄m ku way way do m̄gray t̄wi ni akada ga *sulum ge Melefit ya àgri ni. Tamal Melefit àvia njəda gayan̄ ana mis ga m̄həngri

ma gayan̄ ana mis a nahəma, maslan̄a gani m̄həngaray akada ge Melefit ya àvi njəda gani na.

⁷ Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ga m̄janaki mis a ni ti, maslan̄a gani nani m̄janaki mis. Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ga macahi zlam ana mis a ni ti, maslan̄a gani nani m̄cahi zlam ana mis.

⁸ Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ga m̄vi njəda ana mis a ni ti, maslan̄a gani nani m̄vi njəda ana mis. Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ge midi zlam gayan̄ ana mis a ni ti, m̄dey àna hud̄ bəlan̄. Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ga m̄di kama ana mis a ni ti, maslan̄a gani nani m̄gray t̄wi gani, àmbr̄ni ba. Maslan̄a ya ti Melefit àvia njəda ga m̄gri sulum ana ndam ya tasay cicihi na ti, m̄gri ana tay àna m̄mərani.

⁹ Ahàr àd̄m k̄awayumvu ge jiri ge jireni kwa. Cuhwumfəŋa k̄ zlam magudarana. Grum t̄wi sulumani k̄lavad̄.

¹⁰ Wayum ndam ge Krist ndahan̄ ni lala, wayum tay ad̄aba lek̄l̄m k̄ m̄ni gek̄li. Ku way way do m̄həngrioru ahàr a had̄ ana maslan̄a nahan̄, m̄zay njəda gayan̄ m̄tam maslan̄a nahan̄ ni àna m̄həngrioru ahàr a had̄.

¹¹ Grum t̄wi àna njəda gek̄li dèk, k̄grum masəfa ba. Grumi t̄wi ana Bay geli àna hud̄ bəlan̄, k̄mbr̄num ba.

¹² Kəs̄ruma Melefit am̄vi ere ye ti àd̄m am̄vi ana k̄li ni, nahkay ti m̄rumvu. Tamal kacakum daliya ti zum njəda gek̄li, b̄s̄m. Həngalum Melefit k̄lavad̄, k̄mbr̄num ba.

¹³ Tamal zlam àh̄ci ndam njəlatani ge Melefit ti j̄numki tay. Zum njəda gek̄li ga m̄gəskabu ndam ya tara afa gek̄li a ni.

¹⁴ Tamal mis t̄gri daliya ana k̄li ti həngalum Melefit ti m̄gri sulum gayan̄ ana tay. K̄tikwəsl̄m tay ba, həngalum Melefit ti m̄gri sulum gayan̄ ana tay sawan̄.

¹⁵ M̄rumvu akaba ndam ya ti t̄m̄rvu ni, t̄w̄m akaba ndam ya

ti tituwini.

¹⁶ Ma gekuli mârakaboru. Kêzum ahâr gekuli akada lekulum gâdâkani ba. Ku tamal tawi tawi gûziteni ana kuli nânju ni, grum. Njag lekulum ndam mäsär zlam ti kâhumi ana ahâr ba.

¹⁷ Ku way way do tamal âgudaria zlam ana kuli a ti kâhêngrumivu ba : jalumki ahâr ka magray zlam sulumani kè meleher ge mis dek sawañ.

¹⁸ Lekulum ti, tamal agravu ti, njâhadum akaba ku way way do âna sulumani.

¹⁹ Bâza ga mmawa, nawayay kuli : tamal mis âgudaria zlam ana kuli a ti lekulum lekulumeni kâhêngrumivu ba. Mbrênjum Melefit mâzumki bëruv, mâtra6 nan zlam gayañ. Käsëruma âbu mabäkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Bay Melefit âdäm : “Bay magray seriya ti nu ; Bay mähêngrivu zlam magudarani ana mis ti nu.” * »

²⁰ Ay ti âbu mabäkiani nahkay hi keti : « Tamal lëwir awër zal ezir gayak nahëma, vi zlam mæzumani. Tamal yam akada nan a ti cëhiaya. Tamal kâgri nahkay ti, kala akada kabäkiyu azay ga aku ka dalahar.† »

²¹ Kigum evidi ga zlam magudarani ba. Grum zlam sulumani ti zlam magudarani mëlëbi va bi.

13

Mägäsiki ma ana ndam ya tægur mis ni

¹ Ku way way do mägäsiki ma ana ndam ya tægur mis ni. Ndam mægur mis ni dek ti Melefit âdiyu tay ; bay mægur mis ya ti Melefit âdiyu nan ndo ni ti âbi.

² Nahkay maslanja ya ti âgäsiki ma ana ndam ya tægur mis ni do ni ti âgaskabu ere ye ti Melefit awayay ni do. Ndam ya tagray nahkay ni ti tagray ti Melefit mâwël tay âna seriya.

³ Tamal mis agray zlam sulumani ti ndam magray seriya täsî anjwaz do. Täsî anjwaz ti ana ndam ya ti tagudar

zlam ni cilin. Nahkay tamal kawayay ti ndam magray seriya täsuk anjwaz ba nahëma, gray zlam sulumani. Tamal kagray nahkay ti atazlëbay kur sawañ.

⁴ Adaba ndam ya tægur mis ni tægri tawi ti ana Melefit. Melefit âdiyu tay ti, ti kânjâhad âna sulumani. Ay tamal kagudar zlam ti täsuk anjwaz, adaba tislîki matra6 mis ; Melefit âvi njâda gani ana tay ti masakani do. Tægri tawi ana Melefit, tatra6i ndam ya ti tagudar zlam, azumki bëruv ka tay ni.

⁵ Nahkay ti ahâr âdäm mægësumiki ma ana tay. Mægësumiki ma ana tay ti azuhva tislîki matra6 leli cilin do : azuhva mäsëra Melefit awayay ti mâgray nahkay palam.

⁶ Kabâhadum hadam ti azuhva nani daya, adaba ndam ga ngumna ti Melefit âdiyu tay ti tâgray tawi gani nani lala.

⁷ Nahkay zla nahëma, ahâr âdäm kâpëlumi ana ku way way do ere ye ti âgëski kâpëlumi ni : ana bay mähël hadam ti pëlumi hadam ; ana bay mähël janjal ti pëlumi janjal ; ana bay magray seriya ti grumfënja anjwaz a ; ana bay mægur mis ti ni hêngrumioru ahâr a had.

Wayumvu

⁸ Ahâr âdäm maslanja âdëbay kuli âna duwa ba, pëlumkaba dek. Ay duwa âbu bëlan ti kâpëlumkaba koksah : duwa nani ti mawayay mis. Ku way way do mâwayay maslanja nahan, adaba tamal nan âbu agray nahkay ti âgra ere ye ti Melefit âdäm tâgray e Divi gayañ bu na dek.

⁹ Mäsëra *Divi ge Melefit a. Melefit âdäm : « Kâgray hala ba, kâkad mis ba, kigi akal ba, aranja ga maslanja èguk eri ba.* » Ay Divi nahan âbu ti, Divi nday nani dek akaba Divi ndahan ni dek tëvu a hud gani bu. Divi gani nani nihi : Melefit âdäm : « Wayay ndam ya ti nak kabu akaba tay ni akada ya ti kawayay ahâr gayak gayakani ni.† »

* **12:19** Mimbiki 32.35. † **12:20** Gozogul 25.21-22. Azay ga aku : mis ndahan tädäm adafaki daliya, Melefit amatra6 maslanja gani dal-dal, ay mis ndahan ti ni tädäm adafaki mimili ti maslanja gani mâmbatkaba majalay ahâr a. * **13:9** Mënjay Mahërana 20.13-17 ; Mimbiki 5.17-21 ; Levi 19.18.

† **13:9** Levi 19.18.

¹⁰ Tamal kawayay maslaṅa ya nak kəbu akaba naṅ ni ti kəgri zlam magədavani do. Nahkay tamal kawayay mis ti, kəgra ere ye ti Melefit àdəm tâgray na dek.

Maslamalavani

¹¹ Kəsəruma sarta ya ti leli məvu nihi na daya. Sarta gekəli ga mepidekvabana e dəwir ba ènjia. Adaba nihi ti sarta ge Melefit ya ara ahəngay leli ni ènjikia ke leli a cifa, àtam ya ka ya ti mənəkəki ka məkəki ahər ka Yezu ni.

¹² Nihi ti ləvəṅ àbu ara andav, mələṅ ara aslay wudak. Ègia nahkay ti məbatumi aləṅ ana zlam ge mis ya tagray a mələṅ ziṅ-ziṅeni bu ni. Məhəlum zlam ahar ya makədvu àna naṅ a mələṅ masladani bu ni.

¹³ Manjəhadum lala, akada ge mis ya tanjəhad a mələṅ masladani bu ni. Məvumi vu geli ana zlam məzumani ahkay do ni ana zum ba ; məgrum hala ahkay do ni mesəwehvu ba ; mələgumvu ahkay do ni məgrum solu ba daya.

¹⁴ Zum Bay geli Yezu *Krist akada ga ndam slewja ya təhəl zlam ahar gatay ni. Kigum evidi ga zlam ga duniya va ba, kəjalumki ahər ka tay va ba.

14

Ngay majalay ahər ga maslaṅa nahanj àbəlāy do ni ti kədəmum ba

¹ Maslaṅa ya ti àfəkia ahər ka Yezu a, àsər njəda ge Melefit lala faṅ do ni ti, gəsunkabá naṅ a lala. Ngay majalay ahər gayanṅ àbəlāy do ni ti kədəmum ba.

² Maslaṅa nahanj àhi ana ahər esliki məzum zlam dek : maslaṅa nahanj ti ni àhi ana ahər azum eli slimberi ciliṅ. Adəm nahkay ti adaba àsər njəda ge Melefit lala faṅ do.

³ Maslaṅa ya ti azum zlam dek ni ngay maslaṅa ya ti àzum zlam dek do ni èsli araṅa do ni ti àdəm ba. Maslaṅa ya ti àzum zlam dek do ni ti ni ngay maslaṅa ya azum zlam dek ni àgudara zlam a ti àdəm ba daya. Adaba

maslaṅa gani nani ti Melefit àgəskabá naṅ a.

⁴ Nak ya ti kədəm bay magray təwi ga maslaṅa nahanj àgudara zlam a ti nak way ? Tamal naṅ àki ke divi ahkay do ni èjikia ke divi a ti, ma gani gayak mam ? Ma ti ga bay gayanṅ ciliṅ. Ay ti maslaṅa gani nani emijikia ke divi a do, adaba Bay geli esliki magrani ti èjikia ke divi a ba.

⁵ Maslaṅa nahanj àhi ana ahər kè eri ge Melefit ti vad nahanj àtam vad nahanj. Maslaṅa nahanj ti ni àhi ana ahər vad ni dek kala-kala. Ku way way do àsəra majalay ahər gayanṅ a, mənəhad àna naṅ.

⁶ Maslaṅa ya ti àhi ana ahər vad nahanj àtam vad nahanj ni ti, agray ti azuhva naṅ ka ahar ga Bay geli. Maslaṅa ya ti azum zlam dek ni day azum ti azuhva naṅ ka ahar ga Bay geli, adaba agri səsə ana Melefit. Maslaṅa ya ti àzum zlam dek do ni day àzum do ni ti azuhva naṅ ka ahar ga Bay geli ; naṅ day agri səsə ana Melefit.

⁷ Tamal mis e kidinṅ geli bu naṅ àna sifa ti, sifa gayanṅ a ahar gayanṅ gayanṅani bu do. Tamal amət nəṅgu ni, sarta ga məmət gayanṅ a ahar gayanṅ gayanṅani bu do daya.

⁸ Ka ya ti leli məbu àna sifa ni ti, məbu àna sifa ti ka ahar ga Bay geli. Ka ya ti məmət nəṅgu ni, məmət ti ka ahar ga Bay geli. Nahkay ti ku leli àna sifa, ku məmət nəṅgu ni, leli ka ahar ga Bay geli.

⁹ Adaba *Krist amət, nihi ti naṅ àbu àna sifa ti, ti mīgi Bay ga ndam ya ti nday àna sifa ni akaba ga nday ya ti təməta ni.

¹⁰ Nak ti kədəm wur ga muk agudar zlam ti kamam ? Nak nahanj ni ti ni kədəm wur ga muk èsli araṅa do ni ti kamam ? Mədəmum nahkay ba, adaba leli dek amoru kè meleher ge Melefit, amagrafəṅa seriya kè leli a.

¹¹ Adaba àbu məbəkiani nahkay hi : « Nu Bay Melefit, nu Bay ga sifa. Bumi slimi ana ma goro.

Nədəm nahəma : mis dek atabəhad mirdim kè meleher goro ;

ku way way do amazləbay nu, amədəm nu Melefit.* »

¹² Nahkay ti ku way way do geli Melefit amagrafəna seriya ; ku way way do geli amanğəhadaya ere ye ti àgray na dek àna ma gayanə kè meleher ge Melefit a.

Mijinkia bəza ga mən geli ke divi a ba

¹³ Nahkay ti ngay mis ndahan təgudara zlam a ti mədəmum va ba. Ere ye ti ağəski mədəm ni ti nihi : Məgrum ere ye ti ejiñkia bəza ga mən geli ke divi a ahkay do ni abiyu tay a zlam magudarani bu ni ba.

¹⁴ Nu ti nəşəra ere ye ti Bay geli Yezu awayay na lala : nahkay àki ka zlam məzumani weley weley do ni ti nəşəra kè eri ge Melefit ti ere ye ti awəsli ana mis ni ti àbi. Ay ku tamal nahkay nəngu ni, tamal maslaña nahanə àdəm zlam hini njəlata do ni ti, kanaanə ti njəlata do ededij.

¹⁵ Nahkay tamal kəzum zlam ti, zlam gani nani ya kəzum ni ahəli ahər ana wur ga muk nahəma, ere ye ti kagraj ni ti adafaki kawayay wur ga muk ni do. Kijij wur ga muk àki ka zlam məzumani ba, adaba *Krist amət ti azuhva nanə.

¹⁶ Zlam ya ti nak kədəm njəlata ni ti njəlata ededij ; ay tamal mis ndahan tədəm kəzuma ti kəgudara zlam a ti mbrən, kəzum ba.

¹⁷ Ndam ya ti nday a *Məgur ge Melefit bu ni ti təjalaki ahər ka zlam məzumani ahkay do ni ka zlam miseni do. Tawayay magray jiri, tawayay manjəhadani akaba mis àna sulumani, tawayay məmərvani daya. Zlam nday nani dek ti təwi ga *Məsuf Njəlatani.

¹⁸ Maslaña ya ti agri təwi ana Krist nahkay ti àbəlafən kè Melefit, mis day tədəm təwi gayanə ni àbəlay.

¹⁹ Ègia nahkay ti zlam ya ti ahər àdəm madəbay ni ti nihi : mis tənəhadkabu àna sulumani, ku way way do e kidij geli bu məvikivu njədə ana maslaña nahanə ga məfəki ahər ke Krist lala.

²⁰ Ere ye ti Melefit àgray ni ti kəgudar àna zlam gayak ya kəzum ni ba. Zlam məzumani ti dek njəlata ededij. Ay ku tamal nahkay nəngu ni, tamal zlam ya məzumum ni ejiñkia maslaña nahanə ke divi a ti, zlam məzumani nani ègia zlam magədavana.

²¹ Ere ye ti ahər àdəm kagraj ni ti nihi : ku aslu kəhəpəd do, ku zum kisi do, ku zlam weley weley do ya ti ejiñkia wur ga muk ke divi a ni day kəgray do.

²² Nak ti majalay ahər gayak àki ka zlam məzumani ti kəhi ana maslaña nahanə ba, si ana Melefit cilij. Maslaña ya ti àhi ana ahər zlam ya agray ni sulumani, ajalay ahər cə cə do ni ti məmərvu.

²³ Ay maslaña ya ti azum zlam, ajalaki ahər cə cə ni ti, Melefit ağəsa nanə àna seriya àndava, adaba ngay ere ye ti agray ni sulumani ahkay do ni sulumani do ni ti àsərkaba do. Zlam ya ti magray ni dek, məşər ngay sulumani do ni ti tamal məgra ti məgudara zlam a.

15

Məjənumvu

¹ Leli ya ti məşəra njədə ge Melefit a lala ni ti ahər àdəm məjənaki ndam ya ti təşər njədə gayanə fanə do ni. Ahər àdəm məgray ere ye ti məbəruv geli awayay ni cilij ba.

² Ahər àdəm ku way way do məgray ere ye ti àbəlafən kə maslaña ya ti kə gəvay gayanə ni ga məjənaki nanə ti mōru kama kama e divi ga Yezu vu.

³ Adaba *Krist day àgray ere ye ti məbəruv gayanə awayay ni cilij ndo. Àbu məbəkiani nahkay hi : « Bay Melefit goro, tindəvia kur a, ay gatay ya ti tindəvi kur ni tindəvi ti nu.* »

⁴ Ma ge Melefit ya təbəki biyu ni dek ti ga mədəfiki zlam ana leli. Təbəki ti, ti məmbrən məfəki ahər geli ke Melefit ba, məzay njədə geli ti məşər ere ye ti Melefit àdəmbiyu amagraj ni ti amagraj ededij.

* 14:11 Izayi 45.23. * 15:3 Limis 69.10.

5 Melefit ti avi njêda ana leli ti mêmbrêñ mæfæki ahâr geli ka Yezu ba. Nahkay mâgray ti *kânjêhadumkabu àna sulumani, ma gekûli mârakaboru, akada ga Yezu Krist ya awayay ni.

6 Tamal kêgrum nahkay ti akêzlêbum Melefit Bêñ ga Bay geli Yezu Krist ka ahar bêlan, àna mæbêruv bêlan.

7 Nahkay ti ahâr àdêm ku way way do e kidîñ gekûli bu mâgêskabu maslanja nahan akada ge Krist ya ti àgêskabu kûli ni. Tamal kêgrum nahkay ti mis atazlêbay Melefit.

8 Nêdêm nahêma, Krist ègi bay mægri tawi ana ndam *Zude ; àgray nahkay ti adaba awayay ti tâsêr ma ge Melefit ti ma ge jiri. Nahkay àra ti ga magray ere ye ti Melefit àhi ana ata bêñ ga bêñ gatay amagravu ni.

9 Nahkay day àra ti, ti ndam ya nday ndam Zude do ni tâzlêbay Melefit adaba têsia cicihi a, àgria sulum gayan ana tay a. Àbu mæbêkiani nahkay hi : « Nahkay ti anazlêbay kur àna limis kê meleher ga ndam ya ti nday ndam Zude do ni,

anêdêm nak Melefit.† »

10 Àbu mæbêkiani keti : « Lekulêbum ndam Zude do ni, mærumvu akaba ndam ge Melefit ni.‡ »

11 Ka mêlan nahan day àbu mæbêkiani nahkay hi : « Lekulêbum ndam Zude do ni dek zêbum Bay Melefit.

Ahâr àdêm jiba gêrgêrani ni dek tâzlêbay nan.§ »

12 Izayi day àbêki a wakita gayan ni bu nahkay hi :

« Maslanja nahan amara, maslanja gani nani wur hud ge Zese, amægur ndam ya ti nday ndam Zude do ni, mæk nday atêdêm wur ni amægri sulum gayan ana tay.* »

13 Melefit mâgray ti kêmærumvu dal-dal akaba kânjêhadumkabu àna sulumani adaba kêbum kêfumki ahâr ; mæsêra ara agri ere ye ti àdêm

ni ana leli. Nahkay akæsêrum amægri sulum gayan ana kûli, akæmærumvu àna nan dal-dal. Zlam gani nani dek amagravu ti àna njêda ga *Mæsuf Njêlatani.

Tawi ga Polya agri ana Melefit ni

14 Bêza ga mmawa, nu ti nêsêra lekulêbum ti ndam sulumani dal-dal, kêsêrumkaba ma ge Melefit a lala, kêsêruma macahi zlam ana mis ndahan e kidîñ gekûli ba daya.

15 Ay a wakita goro ni bu ka mêlan ndahan nêbiki ma ana kûli ga mêlagiani ana kûli ti, adaba nawayay ti kêsêrumki ka ma gani lala. Nâgray nahkay ti adaba Melefit àgrua sulum gayan a

16 ga mægri tawi ana Yezu *Krist azuhva nday ya nday ndam *Zude do ni. Nêdêm nægri tawi ana Melefit cilin, nêhi *Ma Mæweni Sulumani gayan ana mis, ti ndam ya ti nday ndam Zude do tæfæki ahâr ka Yezu ni tigi akada ga sêdaga ya tævi ana Melefit, àbêlafêñ ni. Nday gani nani ti tigia njêlatana àna njêda ga Mæsuf Njêlatana.

17 Tawi gani nani ti nægri ana Melefit àna njêda ga Yezu Krist, nahkay nazlêbavu àna nan kê meleher ge Melefit.

18 Pakama goro ya nawayay nêdêm ni ti àbi, nêdêm ti pakama ge tawi goro ya nâgray àna njêda ge Krist, ti ndam ya ti nday ndam Zude do ni tâgêsiki ma ni cilin. Tawi gani nani àgravu ti àna pakama ya nêhi ana mis ni, àna zlam ya nâgray ni,

19 akaba àna zlam njêda-njêdani gêrgêri ya àgri ejep ana mis ni. A tawi gani nani bu dek ti *Mæsuf Njêlatani àdêfiki njêda gayan ana mis. Nahkay nêhia Ma Mæweni Sulumani àki ke Krist ana mis ga kesa dek ; nênjêki a Zeruzalem, nôru àna nan bêdak ka had Iliri.

20 Nêhi ana ahâr si nakoru nêhi Ma Mæweni Sulumani ana mis ka mêlan ya tici ma ge Krist day-day ndo ni kwa. Nâgray nahkay ti, nawayay

† 15:9 Limis 18.50 ; 2 Semiyel 22.50. ‡ 15:10 Mimbiki 32.43. § 15:11 Limis 117.1. * 15:12 Izayi 11.10.

magray tawi ka melaŋ ya ti mis nda-
haŋ tənǰakia ni do.

²¹ Nədəm si nagray tawi akada ya
àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu
ni :

« Ndam ya təhiki ma ana tay day-day
ndo ni etipi naŋ ;
ndam ya tici ma gayan day-day ndo ni
atəsər naŋ.† »

Pol awayay akoru a Rom

²² Sak ehimeya nawayaya marona afa
gekuli a, ay nəŋgət ahar ga moroni
ndo ni ti azuhva tawi nani.

²³ Vi ehimeya nawayaya məmənjiyu
kuli a, ay tawi àcafəŋa nu a. Ay nihi ti
tawi goro àbi ka haď nday ndani va bi.

²⁴ Nahkay nawayay nakoru ka haď
Espen ti nədəm nakoru nəhuriyu
gwar afa gekuli day. Tamal nənǰaa
ti ananjəhad afa gekuli gosku bal,
anəmərnu akaba kuli. Kələŋ gani
akəjənumki nu ga moroni e mirkwi
goro ni.

²⁵ Ay nihi ti nakoru a Zeruzalem ga
məjənaki ndam *njəlatani ge Melefit
ya təbu eslini ni.

²⁶ Adaba ndam geli ya ka haď
Mesedəweŋ akaba ya ka haď Es-
eyi ni təwaya majama zlam ga
məjənaki ndam talaga e kidiŋ ga
ndam njəlatani ge Melefit ya təbu a
Zeruzalem ni ba.

²⁷ Nday ndayani àna ahər gatay
təjalay mək təgray nahkay. Nday ya ti
nday ndam *Zude do ni ti tajami zlam
ana ndam Zeruzalem ti kigeni, adaba
ndam Zeruzalem ni təjənakia tay ga
məŋgət zlam sulumani ge Melefit a ;
nihi ti ahər àdəm nday day təjənaki
ndam Zeruzalem ni, təvi zlam ya
àhəcikivu ana tay ni.

²⁸ Ka ya ti eninjəaa àna zlam na
dək, anəvia ana tay a ni ti, anoru ka
haď Espen ; ka ya ti nakoru nahəma
anəhuriyu afa gekuli.

²⁹ Nəsəra, eninjəaa afa gekuli a ti
*Krist aməgri sulum gayan dək ana
leli.

³⁰ Bəza ga mmawa, leli dək
ndam ga Bay geli Yezu Krist ; avi
njəda ana leli ga mawayavani ti

Məsuf gayan. Nahkay nihindi kuli,
nawayay ti kəzum njəda gekuli dək ga
mahəŋgalumu Melefit.

³¹ Həŋgalum Melefit ti ndam ga haď
*Zude ya təfəki ahər ka Yezu do ni
təgru daliya ba, ti ndam ge Melefit
ya a Zeruzalem ni təgəskabá zlam ya
anəzikaboru ana tay na lala.

³² Nahkay ti tamal Melefit àvua
divi gana ti eninjəyu afa gekuli àna
məmərani, anəpəs akaba kuli gəzit.

³³ Melefit ti avi manjəhad sulumani
ana mis ; nawayay ti mələbu akaba
kuli, məvi manjəhad sulumani gani
nani ana kuli dək. Aya nahkay !

16

Pol agri sa ana mis

¹ Nawayay ti kəgəsumkabá wur ga
məŋ geli walani Fəbe a lala. Naŋ
ti naŋ àbu ajənaki ndam ga Yezu ya
*təcakalavu e Senkrey ni.

² Naŋ mis ga Bay geli Yezu, nahkay
ti nawayay kəgəsumkabá naŋ a akada
ga ndam ge Melefit ya təgəskabu
ndam gatay ni. Tamal zlam àhəci naŋ
nahəma, nawayay ti kəjənumki naŋ,
adaba ahaslani ti àjənakia mis a kay,
nu day àjənakia nu a.

³ Grumi sa goro ana Prisil nday ata
Ekiles. Nday ti leli məbu magrakabu
tawi ga Yezu *Krist ka ahar bələŋ ak-
aba tay.

⁴ Ka ya ti akal mis takad nu
ni ti nday gani təhəŋga nu a ; ku
tamal təbazl tay azuhva nu day akal
təgəskabá. Nəgria səsə ana tay a. Àgri
səsə ana tay ti nu ciliŋ do : ndam
ga Yezu ya ti nday ndam *Zude do,
təcakalavu a kəsə gərgərani bu ni dək
day təgria səsə ana tay a.

⁵ Grumi sa goro ana ndam ga Yezu
ya təbu təcakalavu a ahay gatay bu ni
daya. Grumi sa goro ana Epenet : naŋ
ti nawayay naŋ dal-dal ; maslaŋa ya ti
àfəki ahər enji ke Krist ka haď Azi ni ti
naŋ.

⁶ Grumi sa goro ana Mari ; naŋ day
àgra tawi a dal-dal azuhva kuli a.

† 15:21 Izayi 52.15.

⁷ Grumi sa goro ana Andronikos nday ata Zaniyas. Nday ti ndam ge dini goro, m̀zumkabá danḡay akaba tay a. E kidinḡ ga ndam *asak ga Yezu ni bu ni ti mis t̀bu tazl̀bay tay ; nday ti t̀f̀aki ah̀r ke Krist enji goro.

⁸ Grumi sa goro ana Ampliyatus, nanḡ ti nawayay nanḡ dal-dal, nanḡ day mis ga Bay geli.

⁹ Grumi sa goro ana Yurbənḡ ; nanḡ ti m̀bu magrakabu t̀wi ge Krist ka ahar b̀lanḡ. Grumi sa goro ana Iste-sis ; nanḡ day nawayay nanḡ dal-dal.

¹⁰ Grumi sa goro ana Epeles ; nanḡ ti àcaka daliya kay, ay ti àmbrənḡ m̀f̀aki ah̀r ke Krist ndo. Grumi sa goro ana ndam ga huđ ahay ge Eresteb̀l daya.

¹¹ Grumi sa goro ana Erodionḡ ; nanḡ ti mis ge dini goro. Grumi sa goro ana ndam ga Bay geli ya t̀bu a huđ ahay ge Nersis bu ni.

¹² Grumi sa goro ana ata Trifinḡ nday ata Trifus. Wál nday nani cueni ti tàza njəđá gatay a, t̀gria t̀wi ana Bay geli a dal-dal. Grumi sa goro ana Persis ; wal nani ti mis tawayay nanḡ dal-dal, adaba nanḡ day àza njəđá gayanḡ a, àgria t̀wi ana Bay geli a dal-dal.

¹³ Grumi sa goro ana Rufus ; nanḡ ti àgria t̀wi sulumana ana Bay geli a àtama ge mis ndahanḡ a. Grumi sa goro ana m̀janani ; nanḡ ti ègia mmawa.

¹⁴ Grumi sa goro ana ata Esenkrit, Filigonḡ, Hermes, Patrobas, Hermas akaba b̀za ga m̀jan geli ya t̀bu akaba tay ni.

¹⁵ Grumi sa goro ana ata Filolog nday ata Zali, ana ata Neri nday ata wur ga m̀janani walani ni, ana Olimpas akaba ndam ge Melefit ya t̀bu akaba tay ni dek.

¹⁶ Grumvu sa e kidinḡ gek̀li bu lala, akada ga ndam *njəlatani ge Melefit ya tagravu sa ni. Ndam ge Krist ya t̀cakalavu a k̀sa gərgərani bu ni dek t̀gria sa ana k̀li a.

Pol avi sawari ana mis ka mandav ga wakita gayanḡ ni

¹⁷ B̀za ga mmawa, nahənḡalay k̀li, nawayay ti k̀bumvu slimi ana ndam

ya ti t̀wayay m̀gəskabu ma ya m̀cahi ana k̀li do ni. Nday ti tagray ti mis t̀devu, ma gatay àrakaboru ba. Nday gani tagray ti mis t̀jikia ke divi a daya. Nahənḡalay k̀li, kam-kam k̀d̀bum divi gatay ba.

¹⁸ Adaba nday gani nani ti, t̀gri t̀wi ti ana *Krist Bay geli ni do ; t̀gri t̀wi ti ana huđ gatay gatayani cilinḡ. Təzlapay ma sulumani sulumani ge mesipet mis àna nanḡ ; nahkay ti tagosay ndam ya ti t̀sərkaba zlam magədavana do ni ti t̀jikia ke divi a.

¹⁹ Lekuləm ti mis dek t̀səra k̀bum k̀gəsumiki ma ana Bay geli ; nahkay ǹbu nəmərvu azuhva k̀li, ay nawayay ti k̀sərum magray t̀wi sulumani lala, ti k̀bedəm kabu zlam magədavani akaba sulumani ba.

²⁰ Melefit ti avi manjəhad sulumani ana mis ; nahkay amazəgad *Seteni ti k̀cəlumi dap dap àna asak. Ere gani nani ti Melefit ara agray ke we-ceweceni.

Bay geli Yezu m̀gri sulum gayanḡ ana k̀li ti.

²¹ Timote nanḡ ya ti magrakabu t̀wi ni àgria sa ana k̀li a. Ndam ge dini goro ata Lisiyus, Zasonḡ akaba Sosipatros t̀gria sa ana k̀li a daya.

²² Nu Tertiyus, nu ya ǹbaki ma ga Pol ni, ǹgria sa ana k̀li a, adaba leli dek, leli ndam ga Bay geli Yezu.

²³ Gayus àgria sa ana k̀li a. Nu Pol nanjəhad ti afa gani. Ndam ga Yezu ya ti ahalay ni dek day t̀cakalavu ti afa gani. Erest bay manḡah sinḡu ga k̀sa ni àgria sa ana k̀li a. Wur ga m̀jan geli Kartus day àgria sa ana k̀li a. [

²⁴ Bay geli Yezu Krist m̀gri sulum gayanḡ ana k̀li dek ti. Aya nahkay.]

Məzləbum Melefit keti !

²⁵ Məzləbum Melefit, m̀dəmum nanḡ gəđakani ! Nanḡ ti njəđá-njəđani, nahkay avi njəđá ana k̀li ga m̀f̀aki ah̀r ka Yezu *Krist, akada ya nəđəm ka ya ti nəhi *Ma Məweni Sulumani ana mis ni. Ma Məweni Sulumani nani ti Melefit ànḡah ; kwa ka m̀janḡki ga m̀lanḡ mis t̀ci ndo.

²⁶ Ay nihi ti Melefit ànḡazlaya ma gani nana àna pakama ga ndam

mahəŋgaray *pakama gayan ya təkəki
a wakita bu na. Melefit ti naŋ àbu
ga kaŋgay-kaŋgayani, àdəm zlam gani
mâgravu nahkay ti naŋ. Awayay ti
mis ga jiba gərgərani ya ka had ni dek
tici ma gani, ti təkəki ahər ka Yezu,
təkəsiki ma.

²⁷ Melefit ti naŋ bəlan, majalay ahər
gayan dek sulumani. Naŋ gədəkani
ga kaŋgay-kaŋgayani. Məzləbum naŋ
azuhva ere ye ti əgri ana leli àna Yezu
Krist ni. Aya nahkay.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Koren enjenjeni ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Koren enjenjeni ni**

Maslaɗa ya ti àbaki wakita hini ni ti àɗafa slimi gayaɗ a : àbaki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 16.21). Àbaki ti ka sarta ya ti naɗ e Efez, awayay akoru a Koren gwar e Mesedawen ni (16.5-9 ; Tawi 20.1-3).

Maslaɗa ya àhi ma ge Melefit ana ndam Koren enji ni ti Pol (Tawi 18.1-17) : àsɛra ndam Koren a lala. Koren ti kɛsa gɛɗakani ka had Es-eyi (Gres) ; gosku gɛɗakani àbu eslini, ndam ga cakala gɛrgɛri kay tɛbu takoru a gosku ni vu eslini ; ndam ga kɛsa nani ti tagray mesuwewhu daldal daya. Wakita hini ti wakita ya Pol àbikioru ana ndam Koren ya mɛdi ahàr a Wakita ge Melefit bu enjenjeni ni, ay ka sarta ya ti àbaki wakita hini ni ti àbikiya wakita nahaɗ ana tay a àndava ; a wakita nani bu ni ti àhi ana tay tɛnjɛhadkabu akaba ndam magray mesuwewhu ka ahar bɛlaɗ ba (5.9). Ndam ga Yezu a Koren day tɛbikiya wakita ana Pol ge mihindifiɗa ma ; a wakita hini bu ni ti Pol àhɛngrifɛɗ ana tay kà pakama gatay ni bɛlaɗ àna bɛlaɗ (7.1 ; 8.1 ; 12.1 ; 16.1).

Ndam ga Yezu ya a Koren ni ti tɛsɛra zlam a ; tɛbu àna njɛɗa gɛrgɛri kay ga Mɛsuf ge Melefit ya àvi ana tay ni (1.4-7). Ku tamal nahkay nɛngu ni majalay ahàr gatay ni ti majalay ahàr ga ndam ga duniya : tɛjalay ahàr akada ga ndam ga Yezu ni di faɗ ndo (3.1-3). Nahkay a wakita hini bu ni ti Pol àlɛgi ana tay : àhi ana tay si tɛcivu, tɛmbrɛɗ majalay ahàr ga duniya ni kwa (3-4), tɛnjɛhadkabu akaba ndam mesuwewhu ka ahar bɛlaɗ ba (5),

tɛbɛhadki mirdim ke mis ndahaɗ e kidiɗ gatay bu ba (6). Zlam nday nani ðek ti tawi ga ndam ya tɛsɛr Yezu lala do ni.

Pol àhɛngrifɛɗa kà pakama ga ndam Koren ya tihindifiɗa ni daya : àcahia zlam ana tay àki ka maday wal a (7), àcahia zlam ana tay àki ka aslu ga pɛra (8-10 : ndam Koren tɛdɛm tamal mis àsɛra Yezu a ti esliki ka magray ere ye ti awayay ni ðek, ay Pol àdɛm si mɛjɛnaki mis ndahaɗ day kwa). Àdɛfikia divi sulumani ga mazlɛbay Melefit ana tay a (11), àhi ana tay si tɛgray tawi àna njɛɗa ya Mɛsuf Njɛlatani àvi ana tay ni akada ge Melefit ya awayay ni kwa (12-14) ; ahar gɛɗakani si tawayavu kwa (13). Ndam Koren ndahaɗ tɛdɛm mis atɛngaba e kisim ba do (15.12) ; nahkay Pol àcahia zlam ana tay àki ka pakama nana daya (15). Kɛlɛɗ gani Pol àhi ana tay ahɛmamam tɛjam siɗu ni (16).

Ma ga Pol ya àhi ana ndam Koren ni ajɛnaki ndam ga Yezu ðek ga mɛmbrɛɗ majalay ahàr ga duniya, ti tɛnjɛhad akada ge Melefit ya awayay ni.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol Melefit àzala nu a ti nigi zal asak ga Yezu *Krist. Àzalay nu nahɛma ka mawayay gayaɗ palam. Nɛbiki wakita hini ana kuli ti nu gani. Mɛbiki ana kuli ti leli ata wur ga mɛɗ geli Sostɛɗ.

² Mɛbikioru ana kuli, lekulum ndam ge Melefit ya *kacakalumvu a Koren ni. Kiguma ndam gayaɗ njɛlatana azuhva tawi ga Yezu Krist ya àgray na. Melefit àwayay ti kigum njɛlata, àzalay kuli ti nahkay ; àzala ndam ndahaɗ ya tahɛngalay Bay geli Yezu Krist na ðek, nday ya a kɛsa gɛrgɛrani bu ni daya. Yezu Krist ti naɗ Bay gatay ðek, Bay geli ðek daya.

³ Bɛɗ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tɛgri sulum gatay ana kuli, tɛgray ti kɛnjɛhadumkabu àna sulumani ti.

Zlam sulumani ya ti Yezu àvi ana ndam gayan a Korej ni

⁴ Nəgri səsi ana Bay Melefit goro a sarta bu dek azuhva kəli, adaba àgria zlam sulumana ana kəli a, kīguma ndam ga Yezu *Krist a.

⁵ Edeđin lekulum kīguma akaba Yezu Krist a akada mis bəlan, nahkay ti Melefit àgria sulum gayan ana kəli a kay. Iy nihi ti kəsəruma jiri a, kəsəruma mədəm ma ge jiri a.

⁶ Nədəm nahkay nahəma, adaba ka ya ti məhi ma ge Krist ana kəli ni ti kəgəsumkabá ma gana lala a məbərur gekəli ba.

⁷ Azuhva nani lekulum kəngətuma zlam sulumani ya ti Melefit agri ana ndam gayan na dek. Nahkay ka ya ti kəbum kəjəgum sarta ga manja ga Bay geli Yezu Krist a ni ti ere ya àhəcikivu ana kəli ni ti àbi.

⁸ Nañ gani aməvi njəda ana kəli duk abivoru ana mandav ga duniya. Agray nahkay ti adaba awayay ti seriya àgəs kəli ka fat ya ti nañ amanja ni ba.

⁹ Melefit àna ahər gayan àzalay kəli ti, ti kīgum akaba wur gayan Yezu Krist akada mis bəlan. Yezu Krist ti nañ Bay geli. Melefit ti ere ye ti àdəm agray ni ti agray edeđin, àdəkia asak a do ferera.

Kìcirumvu e kidin gekəli bu ba

¹⁰ Bəza ga mmawa goro ni, nahəngalay kəli àna slimi ga Bay geli Yezu *Krist : kìcirumvu e kidin gekəli bu ba. Nawayay nahəma, ma gekəli mārakaboru ka ahar bəlan. Cəmvu ma, majalay ahər gekəli dek mīgi bəlan.

¹¹ Bəza ga mmawa goro ni, nədəm nahkay ti adaba ndam ga ahay ga Kuluwe təra təhu ahkado lekulum kəbum kələgumvu e kidin gekəli bu.

¹² Ere ye ti nawayay nəhiki ma ana kəli ni ti nihi : maslanja nahan adəm nañ ga Pol ; maslanja nahan adəm nañ ga Apolos, maslanja nahan keti adəm nañ ga Sifas * ; maslanja nahan ti ni adəm nañ ge Krist ni.

¹³ Lekulum kədəmum nahkay ti Krist gani nañ medeveni aw ? Bay ya *tədarfəñ kə təndal, àmət azuhva kəli ni ti Pol aw ? Tək *təbaray kəli ti àna slimi ga Pol aw ?

¹⁴ Nəgri səsi ana Melefit adaba maslanja ya ti nəbaray nañ e kidin gekəli bu ni ti àbi, si Krispus nday ata Gayus.

¹⁵ Nahkay ti maslanja ya ti esliki mədəmani nu nəbaray kəli àna slimi goro ti àbi.

¹⁶ Edeđin àgəjazlkua ahər a, nəbara Istefanas akaba ndam ga hud ahay gayan a daya. Ay tamal nəsərkia lala ti nəbarakivu maslanja nahan keti ndo.

¹⁷ Krist əslər nu ti ga moru məbaray mis do. Əslər nu ti ga moru məhi *Ma Məweni Sulumani ana mis sawan. Əslər nu ti ga məhi ma ni ana mis àna məsər zlam ge mis ni do. Nagray nahkay ti, ti məmət gayan ya ti àmətfəñ kə təndal ni ti ègi zlam masakani ba.

Yezu adafaki məsər zlam ge Melefit

¹⁸ Ga Yezu ya *tədarfəñ nañ kə təndal àmət ni ti, tamal təhi ma gani ana mis ya təbu tijiji ni ti tazay ma gani ka zlam masakani. Ay leli ya ti Melefit nañ àbu ahəngay leli ni ti, məsəra tədəm ma gani nani ti àna njəda ge Melefit.

¹⁹ Məsəra ma gani nani nahkay ti adaba Melefit adəm a Wakita gayan bu ahkado :

« Enijiñki məsər zlam ga ndam ya təsəra zlam a ni ka tay. Anagray ti məsər zlam gatay ni mīgi zlam masakani.† »

²⁰ Nihi Melefit adəma ma na nahkay ti, ndam məsər zlam a duniya bu ni, ndam *məsər Wakita ge Melefit ni akaba ndam ya təsəra zlapay a ka sarta hina ni ti məsər zlam gatay ni ənjuə eley ? Melefit adafaki məsər zlam ge mis ga duniya ni, nani zlam masakani do waw ?

²¹ Nahkay ndam ga *duniya àna məsər zlam gatay ni tìpia ere ye ti Melefit agray àna məsər zlam gayan

* 1:12 Sifas ti slimi ge Piyer. † 1:19 Izayi 29.14.

na, ay ti nday gani tèsər nañ ndo. Azuhva nani nañ àbu agray tɔwi ti àna ma geli ya mɔhi ana mis ni. Mis ni ti ni tɔdɔm ma nani ti ma ga muru. Ay ti Melefit awayay mahəŋgay ndam ya tɔfəki ahàr ka nañ ni ti àna ma gani nani.

²² Ndam *Zude tawayay tɔgriaya zlam ge ejep ana tay a day kwa ti tɔgəskabu ma geli ni ti ma ge jiri. Ndam *Gres ti ni tawayay tahi ma ana tay àna məsər zlam akada gatay ni.

²³ Leli zla nahəma, mɔdɔm *Krist ti tadarfəŋa nañ kà tɔndal a. Ma geli nani ya mɔhi ana mis ni ti azumi bəruv ana ndam Zude : tahi ana leli « Kindivum Melefit. » Mis ndahañ ya ti nday ndam Zude do ni ti ni tɔdɔm ma gani nani ma ga muru.

²⁴ Ay ti nday ya ti Melefit àzala tay a ni, ku ndam Zude, ku ndam Gres nəŋgu ni, tèsəra Krist ti adəfiki njəda ge Melefit ana leli, adəfiki məsər zlam ge Melefit ana leli daya.

²⁵ Mis ndahañ tɔdɔm ere ye ti Melefit àgray ni ti zlam ga muru ; ay tɔwi ge Melefit ya mis tɔdɔm zlam ga muru nahəma, àtama məsər zlam ge mis a. Tɔdɔm ere ye ti Melefit àgray ni ti zlam ga ndam gedebi ; ay tɔwi ge Melefit ya mis tɔdɔm zlam ga ndam gedebi ni ti àtama njəda ge mis a.

²⁶ Bəza ga mmawa goro ni, lekulum ya Melefit àzalay kuli ni, mənjumki : lekulum ndamam ? Kè eri ge mis ga duniya nahəma, ndam məsər zlam tɔbi e kidin gekuli bu kay bi ; ndam ya njəda àfəŋ kà tay ni akaba ya ti mis təhəŋgrioru ahàr ana tay a had ni tɔbi e kidin gekuli bu kay bi daya.

²⁷ Ay ti Melefit àdaba mis ya ndam ga duniya tɔdɔm nday ndam masakani na ga mɔbiki mimili ka ndam ya tɔdɔm tèsəra zlam a ni. Nahkay day Melefit àdaba mis ya ndam ga duniya tɔdɔm njəda àfəŋ kà tay bi na ga mɔbiki mimili ka ndam ya njəda àfəŋ kà tay ni.

²⁸ Àdaba mis masakana ya mis tàməŋjaləŋ ana tay do na, mɔdɔmani nday ya ti tɔdɔm tɔsli arəŋa ndo na, ge

mijin ndam ya tɔdɔm nday gədadkani na.

²⁹ Melefit àdaba nday nana nahkay, awayay ti ku maslaŋa bəlaŋ èji zlabay kè meleher gayaŋ ba.

³⁰ Lekulum kigum bəlaŋani akaba Yezu Krist ti Melefit àgray. Nahkay ti Bay ya ti acahi məsər zlam ge Melefit ana leli ni ti Yezu Krist ; nañ àmbay leli ti migi ndam jireni kè eri ge Melefit, ti migi ndam gayaŋ daya.

³¹ Melefit àgray nahkay ti, awayay ti pakama ya a Wakita gayaŋ bu ni mɔgravu. Pakama gani nahkay hi : « Tamal maslaŋa awayay eji zlabay nahəma, miji zlabay ti àna tɔwi ga Bay geli ya àgray ni.‡ »

2

Pol ahi ana mis Yezu àmɔtfəŋ kà tɔndal

¹ Bəza ga mmawa goro ni, ka ya ti nòru afa gekuli enjenjeni, nəhi ma *mangahani ge Melefit ana kuli ni ti, nəhi ana kuli àna ma zləzladani ndo ahkay do ni àna məsər zlam ga ndam ga *duniya ni ndo.

² Ka sarta gani nani nahəma, nàza njəda, nɔdɔm ma ya ti anəzlapiki ana kuli ni ti ma àki ka Yezu *Krist cilin, nəzlapay ma nahañ do. Ma àki ka Yezu ya nɔdɔm anəzlapaki ni ti gayaŋ ya ti *tadarfəŋ kà tɔndal, àmɔt ni.

³ Ka goro ya nu eslini akaba kuli ni ti njəda goro àbi, aŋgwaz awər nu, nəgəgər.

⁴ Ka ya ti nəhi ma ana kuli akaba nəcahi zlam ana kuli ni ti, nəhi ma ana kuli àna məsər zlam ga ndam ga duniya ndo ; nəhi ana kuli àna ma ga magosay mis ndo daya. Ay ti ma goro ya nəhi ana kuli ni ti ma ge jiri, adəfiki ana kuli ni ti *Məsuf ge Melefit. Məsuf gani nani ti nañ àbu àna njəda dal-dal.

⁵ Lekulum kəfumki ahàr ka Yezu ti adaba kipurama ere ye ti Melefit àgray àna njəda gayaŋ na àna eri gekuli a. Ere gani nani ti məsər zlam ge mis ya tèsər ni àgray do.

Melefit avi məsər zlam gayaŋ ana mis

‡ 1:31 Zeremi 9.23.

⁶ Ka ya ti leli məhi ma ana ndam ya təndəhva a ma ge Melefit ba ni ti, macahi ana tay ti məsər zlam, ay ti məsər zlam gani nani ti ga ndam ga *duniya ahkay do ni ga bəbay ga duniya hini do, adaba ndam ga duniya ni etijiji.

⁷ Məsər zlam ya ti leli macalfəñ ni ti, nani məsər zlam ge Melefit. Zlam nani ti maŋgahani : Melefit aŋgahfəña kə mis a kwa ahaslana. Ka sarta ya Melefit agraya duniya fañ ndo nahəma, əjuhivu ana leli ga mahəŋgay leli əna nañ, ti məhuriyu a məlañ masladani gayan ni vu.

⁸ Bəbay ga duniya ni təsər məsər zlam gani hini ndo. Tamal təsəra ti, akal *tədarfəñ Bay geli kə təndal ndo. Ay Bay ya ti tədarfəñ nañ kə təndal ni ti nañ gədakani, mis dek atazləbay nañ.

⁹ Ay ti ere ye ti Melefit agray ni ti agray akada ya əbu məbəkiani a Wakita gayan bu ni :

« Melefit əjuhi zlam ana ndam ya təgəskabá ma gayan a, tawayay nañ ni :

ere ye ti əjuhi ana tay ni ti eri əpi ndo, slimi əci ndo ;

ere gani nani əniviyu ana mis a məbərur bu bi daya.* »

¹⁰ Ay Melefit adafaki zlam gani nani ti əna njəda ga Məsuf gayan ; adəfiki ti ana leli. Məsuf gayan ni ti əsəra huđ ga zlam a dek, ku ere ye ti əniviyu ana Melefit a məbərur bu ni day əsəra.

¹¹ E kidin geli leli mis bu ni ti way əsəra ere ya əniviyu a məbərur bu ana maslaña nahan a ni way ? Si tigi nañ nañani əna ahər gayan kwa do ni, maslaña nahan əbi asər bi. Melefit day nahkay : ere ye ti əniviyu a məbərur bu ni maslaña əbi asər bi, si tigi Məsuf gayan gayanani kwa.

¹² Leli zla nahəma, Məsuf ya ti əniviyu ana leli ni ti nani məsuf ga ndam ga duniya do. Ay leli ti Məsuf ya əniviyu ana leli ni ti Melefit əvi ana leli. Əvi ana leli ti, awayay ti məsər

sulum gayan ya əgri ana leli ni əna nañ.

¹³ Ka ya ti leli məbu məhi ma gani ana mis nahəma, mədəm əna məsər zlam ga ndam ga duniya do, mədəm ti əna njəda ga *Məsuf ge Melefit ya avi ana leli ni. Nahkay ere ye ti leli macahi ana mis ni ti Məsuf ge Melefit adəfiki ana leli, leli day macahi ana ndam ya ti Məsuf ge Melefit əniviyu ana tay a məbərur bu ni bilegeni.

¹⁴ Nahkay maslaña ya ti Məsuf ge Melefit ni əniviyu a məbərur bu bi ni ti əgəskabu pakama ga Məsuf ge Melefit ni do, amənjələñ akada zlam masakani e eri gayan bu. Əsər do simiteni, adaba ere gani əsərnu nahkay koksah, maslaña gani əsər ti si Məsuf ge Melefit əjənakia nañ a kwa.

¹⁵ Maslaña ya Məsuf ge Melefit əniviyu a məbərur bu ni ti əsərkaba zlam a dek, ay nañ ti nday ya ti Məsuf ge Melefit əniviyu ana tay bi ni ti təsər majalay ahər gayan do.

¹⁶ Nahkay əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu :

« Majalay ahər ga Bay Melefit ti way əsəra way ?

Way esliki mədəfiki ma way ?† »

Ay leli ya Məsuf ge Melefit əniviyu ana leli ni ti mədəgəzl ahər akada ge *Krist ya adəgəzl ni.

3

Ndam məgri təwi ana Melefit

¹ Bəza ga mmawa goro ni, ka sarta ya ti nu nəbu afa gekəli ni ti nəsliki məhi ma ana kəli akada ya təhi ma ana ndam ya *Məsuf ge Melefit əniviyu ana tay ni ndo. Nəhi ma ana kəli ti akada ya təhi ana ndam ya ti təjalaki ahər ka zlam ga duniya ni, adaba lekələm akada bəza, kəfumki ahər ke *Krist lala fañ ndo.

² Ere ye ti nəcahi ana kəli ni ti kala nəvi duwa ana kəli, do ni ti nəvi dəf ana kəli ndo. Nəgray nahkay ti adaba ka sarta gani nani kisləmki məzumumani ndo. Nihi day kekileña

* 2:9 Izayi 64.3 ; 52.15. † 2:16 Izayi 40.13.

tamal nàhia ma ana kùli a akada ya tahi ana ndam ya táfakia ahàr ke Krist a lala ni ti kislumki do.

³ Adaba nihi kekileña day lekulum kàbum kajalumki ahàr ka zlam ga duniya. Lekulum kàbum kàgrum solu, kàbum kàlègumvu. Kàbum kàgrum nahkay ti kekileña lekulum akada ga ndam ga *duniya ni do aw ? Iy efedinj lekulum ti kàbum akada gatay ni.

⁴ Maslaña nahan e kidinj gekuli bu adàm « Nu ga Pol, » maslaña nahan ti ni « Nu ga Apolos. » Lekulum kàbum kàgrum nahkay ti, lekulum akada ga ndam ga duniya ni efedinj do aw ?

⁵ Apolos ti nan way ? Nu Pol day nu way ? Leli cœni ti leli ndam magri tawi ana Melefit cilinj. Azuhva tawi geli ni ti kàfumki ahàr ka Yezu. Ku way way do geli àgray tawi ya ti Bay geli Yezu àhi mâgray ni.

⁶ Magray tawi geli ti akada ge mis ya tagray tawi e dini bu ni : nu nàjav zlam, Apolos ti ni àcœhi yam. Ay ti adæk zlam gani nani ti Melefit.

⁷ Nahkay maslaña ya ti ajav nday ata maslaña ya ti acœhi yam ni tìsli araña do. Si Melefit nan bəlan nan ya ti adæk zlam tata ni kwa.

⁸ Maslaña ya ti ajav zlam nday ata maslaña ya acœhi yam ni nday bəlanani. Ku way way gatay do Melefit amœvi endif gayan akada ge tawi gayan ya àgray ni.

⁹ Leli ti magray tawi ge Melefit ka ahar bəlan, lekulum ti ni kiguma akada lekulum vədan ge Melefit ya təwəs na.

Lekulum kiguma akada lekulum ahay ge Melefit ya tələm ni daya.

¹⁰ Melefit àvu divi ka mawayay gayan ga mənjàki ke tawi afa gekuli ti, nu akada maslaña ya ti àsəra mələmaya ahay a, àsəra mafəkad asak gana lala ni. Nu nàfəkada asak ga ahay a lala, mək maslaña nahan àra àlèmkuyu. Ahàr adəm ndam ya tara təlèmkuyu ni ti way way do gatay mabay slimì, mələm ahay ni lala.

¹¹ Asak ga ahay ni ti mafəkadani àndava, nani Yezu Krist ; maslaña èsliki mafəkad nahan va do.

¹² Mis ndahan təlèmkuyu gru ka asak ga ahay gani nani, mis ndahan ara, mis ndahan ti ni akur sulumani. Mis ndahan keti nahəma, təlèmkuyu biyem, mis ndahan kəzir, mis ndahan ti ni fifinj.

¹³ Ka fat ya ti Melefit amagrafəna seriya kè mis a nahəma, way way do mis dek etipi tawi gayan ya àgray ni. Adaba ka fat nani ti aku aməgəs tawi ga way ga way do dek : ndahan aməzum, ndahan ti ni aməzum do. Nahkay ti way way do mis dek etipi tawi gayan ya àgray ni àbəlay tək àbəlay do aw.

¹⁴ Maslaña ya ti aku aməzum tawi gayan do ni ti Melefit amœvi endif gayan.

¹⁵ Ay maslaña ya ti aku àzuma tawi gayan a ni ti Melefit amahəngay nan cilinj, amœvi araña do. Maslaña nani ti akada ge mis ya ti àtamaba a aku ba pircək-pircək ni.

¹⁶ Ngay lekulum ti kiguma ahay ge Melefit a, Məsuf gayan nan àniviyu ana kuli a məbərur bu ni ti kəsərur do waw ?

¹⁷ Tamal ti maslaña agudarkaba ahay ge Melefit a nahəma, Melefit day amagudar nan, adaba ahay ge Melefit ti njələta. Ahay gayan gani nani ti lekulum.

¹⁸ Nahkay ti maslaña àgosay ahàr gayan ba. Tamal maslaña e kidinj gekuli bu àhi ana ahàr nan àsəra zlam akada ga ndam ga duniya na ti, màmbrənj məsər zlam gayan nani, mənjàhad akada ga maslaña ya ti àsər araña do ni. Tamal àgra nahkay ti aməngət məsər zlam sulumani.

¹⁹ Nèdəm nahkay ti adaba məsər zlam ga ndam ga duniya ya təsər ni ti ègia zlam masakana kè eri ge Melefit a. Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Mis ya tagray wirwir ni ti Melefit agəski tay akada ga kəmbazl ya agəs zlam ni.* »

* 3:19 Mənjay Zəwop 5.13. † 3:20 Limis 94.11.

²⁰ Àbu mabəkiani keti : « Melefit àsəra məsər zlam ga ndam məsər zlam ni ti zlam masakani.† »

²¹ Nahkay ti maslaña èji zlabay àna maslaña nahan, àdəm nadəbay nan ba. Sərumki zlam ni dek ti gekəli sawan.

²² Nu Pol, Apolos akaba Piyer ti leli gekəli. Duniya, sifa, kisim, zlam ya agravu nihi ni akaba zlam ya agravu ni dek day gekəli.

²³ Lekələm nahəma ge Krist, Krist ti ni ge Melefit.

4

Kijum zlabay ba

¹ Nawayay ti mis təsər, leli ndam *asak ge *Krist ti leli ndam məgri tawi. Melefit əfiva zlam ana leli a ahar va : ahaslani zlam nani manğahani, ay nihi ti awayay ti leli mēdəfiki ana mis.

² Kəsəruma, maslaña ya ti təfiva zlam a ahar va ti māgray tawi àna nan nahəma, si ahər àdəm maslaña gani nani mis jireni kwa.

³ Ka majalay ahər goro nahəma, ma ya ti lekələm kazlapumku ni àhəlu ahər kay do. Ku mis ndahan tagrafua seriya nənğu ni, àhəlu ahər kay do. Ku nu nuani àna ahər goro day nāgrafəña seriya ka ahər goro a do.

⁴ Nu nuani nəsəra àna ahər goro a nāgudar zlam ndo. Ay akaba nani dek nğay nu jireni ti nədəm nahkay ndo daya. Bay ya ti agrafua seriya ni ti si Bay geli àna ahər gayan gayanani kwa.

⁵ Adaba nani zla nahəma, kəgrumfəña seriya kè mis a ba. Besuma, jəgum vad ge Melefit ya əfəkad ni. A vad gani nani ti Bay geli anğa, nan ti amanğazlaya zlam ge mis ya a məlan zıñ-zıñeni bu na, zlam ge mis ya təjalay a ahər gatay bu ni day amanğazlaya. Ka sarta gani nani ti ku way way do Melefit amazləbay nan àki ke tawi ya àgray ni.

⁶ Bəza ga mmawa goro ni, nədəmki ma ka ahər goro akaba ka Apolos akada ma *gozogul ti ga məjənaki kəli. Nawayay ti kəsərumba zlam a huđ gani ba : ahər àdəm kədəbum divi sulumani ya ti àbu mabəkiani a

Wakita ge Melefit bu ni akada geli ya madəbay ni ; kəgrumkivu zlam ndahan ya təbi mabəkiani bi ni ba. Nahkay zla nahəma, kijumki zlabay ke mis ndahan ba ; kəmənjumlah ana mis ndahan akada təsər arəña do ba daya.

⁷ Way ahuk ahkado nak kətam mis ndahan ni way ? Zlam ya ti əfuk ni ti, əvuk ti Melefit do waw ? Kəsəra tamal ti Melefit əvuk nahəma, kiji zlabay àna nan akada nak nakani kəngət àna njəda gayak ti kamam ?

⁸ Ay nihi zla ti lekələm kədəmmum ahkado kərəhuma, lekələm kəbum àna elimeni, lekələm kəzumuma bay a, leli ti bəbay do. Kəzumuma bay na ededəña ti akal əbəlay. Nahkay akal leli day məzum bay ni akaba kəli ka ahar bəlan.

⁹ Leli ti ndam asak ga Yezu Krist, ay ti nəjalay a ahər goro bu nahəma akada Melefit əbəhad leli kəlan ge mis ndahan ni dek. Leli ti mīgia akada ndam ya ti seriya əgəsa tay a mək takoru tabazl tay kè meleher ge mis ni. Mīgia akada leli zlam ga sewiya kè eri ge mis ga *duniya akaba kè eri ga *məslər ge Melefit a.

¹⁰ Leli məbu məhi ma ge Krist ana mis ti seteni əcəliya ana leli a ahər va zla do aw ? Lekəli ti ni kəsəruma zlam a adaba lekəli ka ahar bəlan akaba Krist aw ! Leli ti ndam gedebeni, lekəli ti ni njəda gekəli àbu zla do aw ? Leli ti tamənjaləñ ana leli akada zlam masakani, ay lekəli zla nahəma təhəngrioru ahər ana had ana kəli. Nahkay zla do aw ?

¹¹ Nihi kekileña ləwir àbu awər leli, yam àbu akad leli, azana àki ke leli ka vu bi, mis təbu təzləb leli, masawaday satat, ahay geli àbi,

¹² mągra tawi a dal-dal day kwa ti məzumi zlam ana huđ geli. Ka ya ti mis təbu tindivi leli ni ti leli mahəngalay Melefit ti mągri sulum gayan ana tay. Ka ya ti təbu təgri daliya ana leli ni ti leli məbesey.

¹³ Ka ya ti mis tagudari ma ana leli ni ti leli mənğwiviyu ana tay. Ke eri ge mis ga duniya nahəma, leli mīgia

akada zlam ya taboru ke jigari na. Nihi kekilenja tahi ana ahàr leli mîgia zlam masakana a duniya ba dek.

14 Nábiki zlam nday hini ana káli ti ga mábaki mimili ke káli do. Ay nábiki ana káli ti, nawayay nácáhi zlam ana káli, adaba kíguma bəza goro ya nawayay na palam.

15 Ku tamal mis ndahan ehimeya təbu təcáhi zlam ana káli àki ke Krist nəngu ni, bəj gekáli ti bəlan huya. Bəj gekáli ti nu gani. Kíguma bəza goro a adaba àhi *Ma Məweni Sulumani ga Yezu Krist ana káli enjenjeni mək kəfumki ahàr ka nan ti nu.

16 Nihi ègia nu bəj gekáli a nahəma, grum zlam hwék-hwéka akada goro ya nagraj ni.

17 Nawayay ti kəgrum nahkay. Nahkay ti nəsəroya Timote a, àdoru afa gekáli. Nan ti ègia wur goro a, nawayay nan, adəbay divi ga Bay geli ge jiri ge jireni. Eminjəa nahəma, aməziaba azay slimi ana káli àki ka manjəhad goro akaba Yezu Krist na. Amacáhi zlam ana káli akada goro ya nəbu nácáhi ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu ku eley eley do ni, ti manjəhad gatay mánja akada goro na.

18 Mis ndahan e kidin gekáli bu təbu tiji zlabay, adaba tahi ana ahàr nu anəgoru afa gekáli va do.

19 Ay tigi ti Melefit àvua divi gana ti nəbu nakoru afa gekáli wudak. Eninjəa nahəma, enipi zlam ga ndam zlabay nday nani ya tagray ni. Nahkay anəsər nday tədəm ma masakani cilin tək day ti tagray tawi àna njəda ge Melefit aw ?

20 Nədəm nahəma *Məgur ge Melefit ti mam ? Ndam ya ti təbu a Məgur ge Melefit ni bu ni ti təzlapay ma masakani do : tagray tawi àna njəda ge Melefit.

21 Nihi ti dəmukiba ere ye ti lekələm kawayum na. Ka ya ti anəgoru afa gekáli ni ti nàza malawad a ahar va ga matrađ káli àna nan a waw ? Tək day ti kawayum ti nawayay káli, nàru àna məbərur bəlan aw ?

5

Zlam ya ti abaki mimili ke mis ni

1 Nihi nícia mis təbu tədəm ahkado mis ndahan e kidin gekáli bu təbu tagudar zlam, tagray zlam məwəslani ya ti ku ndam ya táfəki ahàr ke Melefit do tekedi tagray do ni. Təhu maslanja gekáli nahan əbu andəhadfəj kà wal ga bəjanani.

2 Lekələm zla ti kəbum kijəm zlabay, giri-giri ti amal kitəwəm sawan. Maslanja ya ti àgray ere məwəslani nani ni ti kəgarumaba nan e kidin gekáli ba do ni ti kamam ?

3 Nu ti ku nu nəbi akaba káli eslini bi nəngu ni, nəbu nədəgəzlkioru ahàr ke káli dal-dal. Maslanja ya ti àgudar zlam ni ti nəkəkaba seriya gayan a àndava sək akada nu nəbu akaba káli eslini.

4 Nəgray seriya gani hini ti àna slimi ga Bay geli Yezu. Lekələm day cakalumvu ; eslini majalay ahàr goro amələbu akaba káli, njəda ga Bay geli Yezu day amələbu akaba káli.

5 Akacakalumva ti vumi maslanja gani nani a ahar vu ana *Seteni ti məgri daliya hayan. Nahkay ti maslanja gani aməbrəj majalay ahàr magədavani ni, mək Melefit amahəngay sifa gayan ni ka fat ya ti Bay geli amagrafəja seriya kə mis a ni.

6 Kijəm zlabay ti kamam ? Àbəlay do timey ! *Miwisin gəzit təkəkiyiya ka humbu ga makala masəfarana, ewisinaba zlam na dek ti kəsərum do aw ?

7 Ahàr àdəm si kəzumaba miwisin gani nana e kidin gekáli ba kwa. Tamal kəgruma nahkay ti kigəm *njəlatani akada ga humbu ga makala masəfarani ya təkəkiyiyu miwisin ndo ni. Ay nəsəra kíguma njəlatana akada ga humbu nana ededinəna, adaba *Krist amət azuhva leli. Krist ti nan Wur təmbak ya ti tisinjan ana leli a wuməri ga *Pak bu ni.

8 Nihi nahəma məgrum wuməri ga Pak geli ! Ay məbrəjum zlam magudarani akaba cuday ya məgrabiyu ni

dek, mabumkiviyu miwisiŋ nani va ba. Mədəbum divi ge Melefit àna məbəruv bəlaŋ akaba àna jiri sawaŋ.

⁹ A wakita nahaŋ ya nəbiki ana kəli ni bu ni ti nəhi ana kəli ahkado kənjəhadumkabu akaba ndam magray mesəwehvu ka ahar bəlaŋ ba.

¹⁰ Nəhi ana kəli nahkay ti nədəmki ma ti ka ndam ga *duniya ya ti tagray mesəwehvu ni do. Nday ya ti eri gatay àki ka zlam ge mis ni, nday ya ti tiŋi akal ni, nday ya ti tagray pəra ni day nədəmki ma ka tay ndo. Tamal mis àwayay manjəhadani akaba tay do nahəma, si maslaŋa gani asləkaba a duniya ba.

¹¹ Ere ye ti nədəm ni ti nədəmki ti ka ndam məfəki ahər ke Krist ni. Tamal mis ədəm ahkado naŋ mis ga Yezu mək agray mesəwehvu, bi eri gayaŋ àki ka zlam ge mis, bi agray pəra, bi asivù ana mis, bi avi vu gayaŋ ana zum, ahkay do ni bi egi akal nahəma, ku məzum zlam akaba naŋ ka ahar bəlaŋ kəzumum ba.

¹² Maslaŋa ya ti agrafəŋa seriya kə ndam ya kəbumi akaba tay bi ni ti nu do. Lekələm day grumfəŋa seriya kə ndam ya kəbum akaba tay ka ahar bəlaŋ na ciliŋ.

¹³ Nday ya ti kəbumi akaba tay bi ni ti Melefit amagrafəŋa seriya kə tay a. Àbu məbəkiani a Wakita gayaŋ bu : « Garumaba mis cudayana e kidiŋ gekəli ba.* »

6

Ndam ga Yezu təbəhadki mirdim ka bəza ga məŋ gatay ba

¹ Nədəm nahəma, mis tələgava ata wur ga məŋana mək akoru abəhadkibiyu mirdim afa ga ndam ya tədəbay *Krist do ni ti àbəlay aw ? Giri-giri ti akoru àna ma gani ti afa ndam ge Melefit sawaŋ do waw ?

² Nğay ndam ge Melefit atagrafəŋa seriya kə ndam ga *duniya na dek ti kəsərum do waw ? Tamal akəgrumfəŋa seriya kə ndam ga

duniya dek ti, kəgrum seriya ga zlam nday hini ciḅ-ciḅeni ni koksah ti kamam ?

³ Nğay *məslər ge Melefit tekeḅi leli amagrafəŋa seriya kə tay a ti kəsərum do aw ? Iy zla aw kəsəruma nahkay ti, misliki magray seriya ga zlam ga duniya do ni ti kamam ?

⁴ Nədəm nahkay ti adəba tamal ti mis tələgava ata wur ga məŋana e kidiŋ gatay ba ti, kəcuhwumoru àna ma gani afa ga ndam ga dala ti àbəlay aw ? Ka ya ti ndam ga Yezu təcakalavu nahəma, ndam nday nani ti lamba gatay àbi akaba tay bi.

⁵ Nədəm nahəma, kəgrum nahkay ti mimili do aw ? Bay məsər zlam bəlaŋ ti àbi e kidiŋ gekəli bu ga mekelikaba seriya gana ana bəza ga məŋana àbi edediŋ aw wahay ?

⁶ Ku tamal àbi nəŋgu ni, mis abəhadki mirdim ka wur ga məŋani ti àbəlay do. Ay lekələm ti kabəhadumki mirdim ka bəza ga məŋ gekəli afa ga ndam ya təfəki ahər ke Krist do ni ti ahəmamam !

⁷ Nədəm nahəma, ku tamal kabəhadumki mirdim ka ndam gekəli nəŋgu ni kəjəmki ke divi ge Melefit a əndava. Lekələm ti tamal maslaŋa nahaŋ əgudaria zlam ana kəli a nahəma, hojo bəsəmia. Tamal əzafəŋa zlam kə kəli àna akal a nahəma, hojo bəsəmia daya.

⁸ Ay lekələm ti kəbesəm do. Kagudarumi zlam ana mis ndahaŋ, kigumfiŋa akal kə tay a sawaŋ ; tata nday gani bəza ga məŋ gekəli keti ni !

⁹ Nğay ndam ya ti tagudar zlam ni atəhuriyu a *Məgur ge Melefit vu do ni ti kəsərum do aw ? Kəgosum ahər gekəli ba, sərum : ndam magray hala, ndam ga pəra, ndam mesəwehvu, ndam ya ti təhəlvu ata zal ata zal ti tandəhadkabu ni,

¹⁰ ndam akal, ndam ya zlam ge mis egi eri ana tay ni, ndam ya ti təvi vu gatay ana zum ni, ndam mbadambada akaba ndam ya ti təhəlfəŋa zlam kə mis a ga njeḅa ni, nday nani dek ti atəhuriyu a Məgur

* 5:13 Mimbiki 17.7.

ge Melefit vu do.

¹¹ Ahaslani mis ndahan e kidin gekali bu day tagrabiya nahkay. Ay nihi nahama, Melefit geli àbara kali àna njéda ga Məsuf gayan a, nahkay ti kiguma njelatana, kiguma ndam jirena daya. Zlam gani nani dek ti àgray àna slimi ga Bay geli Yezu Krist.

Kàgrum mesəwehvu ba

¹² Mis ndahan e kidin gekali bu tahi àna ahàr ahkado ndam ge *Krist ti tavia divi ana tay ga magray zlam a dek. Tavia divi ana tay ga magray zlam a dek ededin, ay ti zlam dek àgri sulumani ana mis do. Nu day nahi ana ahàr nahkay : tavia divi ga magray zlam a dek, ay ti nigi evidi ga zlam nday nani ti nawayay do.

¹³ Nahkay day kadamum Melefit àgriaya zlam məzumani ana hud a, hud ti ni ga məzumiya zlam. Iy nahkay ededin, ay ti Melefit emijin hud ata zlam məzumani ni ceceni. Vu geli ti Melefit àgria ana leli a ti magray mesəwehvu àna nan do. Àgria ana leli a ti awayay ti magri tawi ana Bay geli àna nan sawan. Bay geli ti ni afi ahàr ana vu geli.

¹⁴ Bay geli ameta ti Melefit ahəngaraba nan e kisim ba, avia sifa məwena : leli day amara mahəngaraba leli a aməvi sifa məwena ana leli àna njéda gayan.

¹⁵ Ngay leli dek ka ahar bəlan migia vu ge Krist a, nahkay lekalam day palahar ga vu gayan ti kəsərum do aw ? Nahkay ti nazay palahar ga vu ge Krist ti egi vu bəlan akaba vu ga wal hala ti ahəmamam ? Àgravu do simiteni !

¹⁶ Mis tamal ti tandəhadkəbu ata wal hala ti, vu gatay ceni egi vu ge mis bilin ti kəsərum do aw ? Adaba Melefit adəm a Wakita gayan bu : « Nday ceni ti vu gatay emigi bəlan.* »

¹⁷ Ay ti maslanə ya ti tanjəhadkəbu ata Bay geli ni ti egia Məsuf ga Yezu aniviyu, majalay ahàr gatay dek bəlanani.

¹⁸ Cuhwumfəna kà ndam mesəwehva. Zlam magudarani ndahan ya ti mis tagray ni dek ti tijifin kà vu gatay do. Ay maslanə ya agray mesəwehvu ni ti agudar ahàr gayan gayanani.

¹⁹ Vu gekali ni ti egia ahay njelatani ge Melefit a, *Məsuf Njəlatani anjəhadviyu ti kəsərum do aw ? Məsuf Njəlatani nani ti Melefit avi ana kali, nan avu a məbəruv gekali bu. Vu gekali ti ge Melefit, do ni ti gekali gekaleni do.

²⁰ Melefit apəla zlam gədakana ga mambay kali àna nan a. Nahkay ere ye ti kəgrum àna vu gekali ni dek ti zləbum Melefit àna nan.

7

Məhəlvani ata zal ata wal

¹ Nihi nahama nəngəkia àki ka ma ya kəbumukibiyu a wakita gekali bu na. Ka nu ti zal aday wal do simiteni ti abəlay.

² Ay ku tamal nahkay nəngu ni, bi maslanə amagray mesəwehvu ti hojo zal maday wal gayan, wal day maday zal gayan.

³ Nahkay ahàr adəm zal ambati aləy ana wal gani ba, wal day ambati aləy ana zal gani ba.

⁴ Adaba mam, wal ti vu gayan ti gayan gayanani do : ga zal gani sawan. Zal day nahkay ; vu gayan ti gayan gayanani do : ga wal gani sawan.

⁵ Nahama, wal ekeli vu gayan ana zal gayan ba, zal day ekeli vu gayan ana wal gayan ba. Si bi ticiva e kidin gatay ba, təpəsaba ga sarta bal ga mahəngalay Melefit a. Ay zla nahama kəpəsəmba kay ba, do ni ti *Seteni aməngət divi ga magosay kali, adaba bi ekisləmki məpəsəmbana ga sarta kay koksah ti ni.

⁶ Ngay grum nahkay ti nahi ana kali ga njéda do. Nədəm tamal kəgrum nahkay ti abəlay sawan.

⁷ Ka nu ti nawayay ti mis dek tanjəhad akada goro ni, taday wal ba. Ay ti Melefit avia njéda ana mis a

* 6:16 Mənjəkiani 2.24.

gərgəri. Maslaña nahañ Melefit avi njəda ga maday wal ahkay do ni ga maday zal, ana maslaña nahañ ti ni avi njəda ga manjəhadani nañ bəlañ.

⁸ Nihi nahəma nəhi ma ana wál madakway akaba ndam ya wál təfəñ kà tay bi ni. Nəhi ana tay nahəma, tamal tanjəhad ka ahàr gatay akada goro ni ti àbəlay.

⁹ Ay ti maslaña ya ti èsliki mebeseni do ni ti mâday wal, wal ti ni mâday zal. Hojo kəhəlumvu zlam gekəli, ere gani arəh ga wal ahkay do ni ga zal amakad kəli ti ni.

¹⁰ Nihi ti nəhi ma ana ndam ya təhəlvə ni. Ma hini ya nədəm ni ti ma goro do, ma ga Bay geli. Àdəm ahkado : Wal tèdevu ata zal gayañ ba.

¹¹ Ay tamal ti tèdeva nəñgu ni, mənəhadə nahkay, àday zal ba. Tamal èbesey manjəhadani koksah nahəma, tənğalabu ata zal gayañ. Zal day àgaray wal gayañ ba.

¹² Nihi ti nəhi ma ana lekələm ndahañ ni. Nədəm ma hini ti nu, do ni ti Bay geli Yezu do. Nədəm nahəma : Tamal maslaña àfəki ahàr ka Yezu a, wal gayañ ni àfəki ahàr ka Yezu ndo mək wal ni awayay manjəhadani ata nañ ti, àgaray nañ ba.

¹³ Wal day nahkay, tamal àfəki ahàr ka Yezu a, zal gayañ ni àfəki ahàr ka Yezu ndo mək zal ni awayay manjəhadani ata nañ ti, àsləka ba.

¹⁴ Nədəm nahkay ti adaba zal ya àfəki ahàr ka Yezu ndo ni ti nañ mis ge Melefit azuhva wal gayañ ya àfəki ahàr ka Yezu a ni. Nahkay day wal ya àfəki ahàr ka Yezu ndo ni ti nañ mis ge Melefit azuhva zal gayañ ya àfəki ahàr ka Yezu a ni. Ègia nahkay ti bəza gatay ni Melefit adaba tay a, tìgia ndam gayañ a. Tamal nahkay do ni ti bəza gatay ni tigi ndam ge Melefit ndo.

¹⁵ Ay tamal maslaña ya ti àfəki ahàr ka Yezu ndo ni awayay medeveni ata wal gayañ ahkay do ni ata zal gayañ nahəma, tèdevu. Nañ ya ti àfəki ahàr ka Yezu a təmbrəñ nañ ni ti ku zal, ku wal nəñgu ni təfəki nğasa ga

manjəhadkabani akaba maslaña nahañ ni do. Adaba Melefit àzalay kəli ti, awayay kənəhadum àna sulumani.

¹⁶ Nədəm nahəma, nak wal ya ti kəfəki ahàr ka Yezu a ni ti bi Melefit amahəngay zal gayak azuhva nak ti kəsəra waw ? Nak zal ya ti kəfəki ahàr ka Yezu a ni ti bi Melefit amahəngay wal gayak azuhva nak ti kəsəra waw ?

Ku way way do mənəhad akada gayañ ya Melefit àzalay nañ ni

¹⁷ Giri-giri nahəma, ahàr àdəm ku way way do manjəhad gayañ mənəja akada ga Bay geli Yezu ya àvi ka sarta ya Melefit àzalay nañ ni. Ere ya nəhi ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni ti nahkay.

¹⁸ Tamal bi maslaña Melefit àzalay nañ kədi gayañ *mekeleni ti mənəhad nahkay, àhəngarkiyu ba. Tamal bi maslaña Melefit àzalay nañ kədi gayañ mekeleni do ni ti mənəhad nahkay, èkeley ba.

¹⁹ Mekeley kədi ahkay do ni mekeley kədi do ni ti àzaya arəña do. Zlam məbəlani ti magray ere ye ti Melefit àdəm ndam gayañ tığray ni cilin.

²⁰ Ahàr àdəm nahəma, ku way way do mənəhad akada gayañ ya Melefit àzalay nañ ni.

²¹ Tamal bi nak evidi ka sarta ya Melefit àzalay kur ni ti àhəluk ahàr ba. Ay ti bi kəngəta divi ga mambay ahàr gayak a ti mbay.

²² Nədəm nahkay ti adaba maslaña ya ti nañ evidi mək Bay geli àzala nañ a nahəma, nañ akada evidi va do, adaba ègia mis ga Bay geli a. Nahkay day, maslaña ya ti nañ evidi do mək *Krist àzala nañ a nahəma, ègia evidi ge Krist a.

²³ Lekələm dek Melefit àmba kəli àna zlam gədəkana. Nahkay ti kədəbum mis akada lekələm evidi gatay va ba.

²⁴ Bəza ga mmawa goro ni, nəhi ana kəli nahəma, ahàr àdəm ku way way do mənəhad kè eri ge Melefit akada gayañ ya ti Melefit àzalay nañ ni. Tənəhad nday ata Melefit ti nahkay.

Wəwal ya təsər zawal day-day do ni

²⁵ Nihi ti nɛzlapaki ka ma ga wɛwal ya tɛsɛr zawal do ni. Ma ya anɛdɛm ni ti Bay geli àhu ndo, nani majalay ahàr goro goroani. Ay nu ti, Bay geli àgrua sulum gayan a, nahkay mis tisliki mɛgɛskabu ma goro ya nɛdɛm ni.

²⁶ Ka majalay ahàr goro nahɛma, hojo ku way way do mɛnjɛhad akada gayan ya anjɛhad ni. Nɛdɛm nahkay ti azuhva daliya ge mis ya tɛcakay ka sarta hini ni.

²⁷ Tamal nak kɛbu àna wal gayak nahɛma, kɛdɛmvu ba. Tamal nak wal gayak àbi ti ni, kàday wal ba.

²⁸ Ay tamal kaday wal nahɛma, zlam magudarani do. Nahkay day tamal wal ya àsɛr zal day-day do ni akoru ka zal day, zlam magudarani do. Ay ti sɛrumki lala, wɛwal akaba zawal gatay atɛcakay daliya dal-dal a duniya bu. Nɛhi ana kɛli kɛdum wál ba akaba kɛdɛgum ka zawal ba ti, adaba nawayay ti kàcakum daliya nani ba.

²⁹ Bɛza ga mmawa goro ni, ere ye ti nɛdɛm ni ti nɛdɛm adaba sarta àbiyu kay va bi. Kwa nihi, maslanja ya ti wal gayan àbu ni ti mɛjalay ahàr akada ga maslanja ya wal gayan àbi ajalay ahàr ni.

³⁰ Maslanja ya ti etɛwi ni ti mɛnjɛhad akada nan àbi etɛwi bi. Maslanja ya ti amɛrvu ni ti mɛnjɛhad akada nan àbi àmɛrvu bi. Maslanja ya ti asɛkum zlam ni ti mɛnjɛhad akada nan àbi asɛkum zlam bi.

³¹ Maslanja ya ti agray tɛwi àna zlam ga duniya ni day mɛnjɛhad akada nan àbi àgray tɛwi àna zlam ga duniya bi. Nɛdɛm nahkay ti adaba manjɛhad ga duniya hini ara andav wudak.

³² Nawayay ti aranja ahɛli ahàr ana kɛli ba simiteni. Maslanja ya ti wal gayan àbi ni ti ajalaki ahàr ke tɛwi ga Bay geli Yezu ciliɛ. Awayay agray zlam ya ti àbɛlafɛn kà Bay geli Yezu ni.

³³ Ay maslanja ya ti wal gayan àbu ni ti ajalaki ahàr ka zlam ga duniya. Awayay agray zlam ya ti àbɛlafɛn kà wal gayan ni.

³⁴ Majalay ahàr gayan cɛ cɛ, adaba awayay ti ere ye ti agray ni mɛbɛlafɛn kà wal gayan awayay ti mɛbɛlafɛn kà Bay geli daya. Nahkay day, wɛwal ya ti tɛbi ka zawal bi ni akaba bɛza dahalay ni tɛjalaki ahàr ke tɛwi ga Bay geli ciliɛ. Tawayay ti vu gatay akaba majalay ahàr gatay dɛk mɛnja ga Bay geli. Ay wɛwal ya ti tɛbu ka zawal ni ti tɛjalaki ahàr ka zlam ga duniya. Tawayay tagray zlam ya ti àbɛlafɛn kà zawal gatay ni.

³⁵ Ma goro hini ya nɛhi ana kɛli ni ti ga mɛjɛnaki kɛli, do ni ti ga macafɛnja kɛli ga magray ere ye ti lekɛlum kawayum na do. Ay ti nawayay ti kɛgrum zlam àna divi gani, nawayay ti kɛdɛbum Bay geli àna hud bɛlan, ti kàjalum ahàr cɛ cɛ ba.

³⁶ Nihi nahɛma, bi wur dagwa nahan nan àbu àna mɛva gayan, nday tɛbu nahkay, tɛhɛlvu fan ndo. Mɛk wur dagwa ni adɛm : « Tamal nɛzay nan ndo ni ti àbɛlay do, adaba mɛbɛruv goro adɛvia a nan va, nahkay nawayay ti mɛhɛlvu. » Tamal nan àbu adɛgɛzl nahkay ti mɛgray akada ga mɛbɛruv gayan awayay ni, mɛzay nan : nani ti zlam magudarani do. *

³⁷ Ay bi wur dagwa ni àwayay mazay mɛva gayan ni do, àsɛra a mɛbɛruv gayan ba, maslanja nahan àcafɛnjan nan a ndo, esliki manjɛhadani nahkay ka ahàr gayan tata nahɛma, tamal àzay nan ndo ni ti àgra zlam mɛbɛlana.

³⁸ Ma gani ti nahkay hi : Maslanja ya ti àza mɛva gayan na ti àgra zlam sulumana. Ay maslanja ya ti àzay mɛva gayan ni ndo ni ti àgra zlam sulumana àtama ga maslanja ya ti àzay na.

³⁹ Ay wal ya ti zal gayan nan àbu àna sifa mba ni ti àday zal nahan ba simiteni. Ay tamal zal gayan ni àmɛta nahɛma, esliki maday zal nahan ya ahàr gayan awayay ni tata. Ay zla ti aday ti zal ya ti nan àbu afɛki ahàr ka Bay geli ni.

* **7:36** Mis ndahan tɛdɛm Pol adɛmki pakama hini ti ka wur dagwa nday ata mɛva gayan do ; tɛdɛm Pol adɛmki ti ka bɛn ga wur nday ata wur gayan dahalayani, bɛn ga wur ni awayay adi zal.

40 A majalay ahàr goro bu ni ti tamal ànjèhadà zlam gayan a nahàma, azum gèdà àtama ga wal ya àday zal nahan na. Nèdàm nahkay ti nu day *Məsuf ge Melefit nan àbu akaba nu.

8

Aslu ga pəra

1 Nihi ti nəzlapaki ka ma ga aslu ga pəra. Ma gekəli ya kèdàmum leli dek məsəra zlam a ni ti ma gekəli ni jiri eɖeɖiŋ. Ay məsər zlam ti avi zlabay ana mis ; ere ye ti azoru mis kama ni ti mawayavani.

2 Tamal mis àdəm nan àsəra zlam a ti, àsər zlam lala faŋ ndo.

3 Ay tamal mis awayay Melefit nahəma, Melefit àsəra nan gayan a àndava.

4 Kəhumu ndam ya təfəki ahàr ka Yezu ni ti təvia divi ana tay a ga məzum aslu ga pəra aw ? Ma gekəli ya kèdàmum ni ti jiri : pəra ti zlam masakani eɖeɖiŋ. Nahan ni kèdàmum ahkado Melefit ti bəlan, nahan àbi : nani day jiri eɖeɖiŋ.

5 Zlam təbu kay a huɖ melefit bu akaba ka haɖ, mis tɪpia ti tədəm zlam nday nani melefit. Nahkay ti melefit akaba bəbay təbu kay.

6 Ku tamal nahkay nəngu ni, geli ti Melefit nan bəlan, nan Bəŋ ga Yezu. Nan ti àgraya zlam a dek. Leli day nan àgraya leli a ti mīgi ndam gayan. Nahkay Bay geli ti nan bəlan, nan Yezu Krist. Zlam ge Melefit ya àgraya ni dek ti, àna nan. Leli day məbum àna sifa ti azuhva nan.

7 Ay ku tamal leli ndahan ni məsəra zlam nday nana nəngu ni, mis ndahan təbu e kidiŋ geli bu təsər do. Nday nani ti ahaslani tàgrabiya pəra, aŋgwaz gani àsləkiaba ana tay ndo kekileŋa. Nahkay tamal təcaka aslu ga pəra ti tədəm tàgudara, adaba nday gani təsərkaba divi ge Melefit a lala faŋ ndo.

8 Ere ye ti azoru leli afa ge Melefit ni ti zlam məzumani do. Tamal məzum ti àjənaki leli ga moroni kama do. Tamal məzum do day àguluŋ leli do.

9 Kəsəruma kisləmki məzum zlam dek. Ay ti bumvu slimi lala, do ni ti maslaŋa ya ti àsərkaba divi ge Melefit a lala faŋ ndo ni emijikia ke divi a azuhva zlam gekəli ya kəzumum na.

10 Adaba tamal ti maslaŋa nani èpia kur a, nak ya ti kəsəra zlam a ni, nak kəbu kəzum zlam a ahay ga pəra bu nahəma, nan ya ti àsərkaba divi ge Melefit a lala faŋ ndo ni nan day ara azay njəɖa gayan ga məzumani.

11 Nahkay ti məsər zlam gayak ni ejiŋ maslaŋa ya ti àsərkaba divi ge Melefit a lala faŋ ndo ni. Maslaŋa nani ti wur ga mən geli, Krist àmət ti ga mahəŋgay nan.

12 Tamal kəgrum nahkay ti kagudarumi zlam ana bəza ga mən geli, kəvumi majalay ahàr ana tay adaba təsərkaba divi ge Melefit a lala faŋ ndo. Kagudarumi zlam ana tay ti, kagudarumi zlam ana *Krist.

13 Nahkay ere ye ti nədəm ni ti nihi : tamal zlam məzumani goro ni ejiŋkia wur ga mən goro ke divi a nahəma, anahəpəd aslu day-day va do. Adaba mam, nawayay ti wur ga mən goro èjikia ke divi a ba.

9

Pol adəfiki manjəhad gayan ana mis

1 Nu ti nəsəra nisliki magray ere ye ti nawayay ni dek. Nəgay nɪpia Bay geli Yezu àna eri goro a, nu zal asak gayan daya ti kəsərum do aw ? Lekələm kəfumki ahàr ka Bay geli ti azuhva təwi goro ya nəgri ni do aw ?

2 Ku tamal mis ndahan təsər nu zal asak ga Yezu do nəngu ni, lekələm ti kəsəruma nu zal asak gayan. Kəfumkia ahàr ka Bay geli Yezu azuhva təwi goro ya nəgray e kidiŋ gekəli bu na ti, nani adafaki nu zal asak gayan.

3 Ka ya ti mis təbu tahəŋgalafua ma ni ti nahəŋgarfəŋ, nədəm nahkay nihi :

4 Leli ndam *asak ga Yezu ti misliki məzum zlam akaba misi zlam azuhva təwi geli ya magray ni do aw ?

5 Misliki moroni afa gekəli àna wal ya àfəki ahàr ke Yezu ni do waw ? Ndam asak ndahan ni akaba bəza ga

məŋ ga Bay geli Yezu ni akaba Piyer təbi tagray nahkay bi aw ?

6 Ahàr àdəm magray təwi ga məzumi zlam ana huđ geli ti leli ata Barnabas cecə cə a cilij aw ?

7 Ndam slewja tagray təwi ga slewja gatay ti, təpəl tay do aw ? Maslaŋa ya ti àjava zlam a ni ti azum bəza gani do aw ? Tək day ti maslaŋa ya ti ajəgay zlam ga gənaŋ ni ti aducaya đuwa gana esi do aw ?

8 Ma ya nədəm ni ti, nani majalay ahàr geli mis cilij do, e *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkni ni bu day nahkay.

9 Àbu məbəkiani e Divi gani nani bu nahkay hi : « Ka ya ti kəzləbum hay àna sla nahəma, kəwəlumikabu pakama ga macafəŋa naŋ kà məzum zlam a ba.* » Melefit àdəm nahkay ti, kəhumi ana ahàr àdəmki ma ti ka slasla cilij aw ?

10 Melefit àdəm nahkay ti, àdəmki ti ke leli ndam məgri təwi ni do aw ? Iy, àdəmki ti ke leli ededij. Leli ti magray təwi akada ga ndam ya ti təwəs vədaŋ ahkay do ni akada ndam ya ti təzləb hay ni. Nday nani tagray təwi ti təsəra atəŋgət zlam.

11 Leli ti akada ndam mizligi hay : hay gani nani ti pakama ge Melefit ya məhi ana kəli ni. Nihi ti lekələm kəbum àna zlam sulumani ge Melefit ya leli məgri ana kəli ni, ay leli mənəgətfəŋa zlam sulumana kə kəli a ti kawayum do waw ? Mənəgət zlam sulumani nani ti mabaz hay ya ti mizligi ni do waw ?

12 Mis ndahaŋ ni tekeđi tənəgətfəŋa zlam kə kəli a, sakomba leli aw !

Ay ku tamal misliki mənəgətfəŋa zlam kə kəli a tata nənəgu ni, mihindifəŋa kə kəli a ndo. Miβesey zlam ni dek, adaba mawayay ti macafəŋa mis ga məgəskabu *Ma Məweni Sulumani ge Krist na ba.

13 A *ahay gəđakani ge Melefit bu ni ti ŋgay ndam məgri təwi ana Melefit ni tənəgət mahar gatay, ndam meviyeki aslu ni day tənəgət mahar gatay ti kəsərum do aw ?

14 Nahkay day, Bay geli àdəm ndam ya ti təhi Ma Məweni Sulumani ana mis ni tənəgət zlam məzumani àna Ma Məweni Sulumani ya təhi ana mis ni.

15 Ku tamal nahkay nənəgu ni, nu ti nəgray nahkay do : ku kəvumu zlam day nəwayafəŋa kə kəli a do. Ere ye ti nəbəkni ni ti, ge mihindifəŋa zlam kə kəli àna naŋ a do. Tamal ngray nahkay ti hojo nəməta ! Nənəgətfəŋa zlam kə kəli a do ni ti avu məmərani. Maslaŋa àbi esliki macafəŋa nu kà məmərani gani nana bi.

16 Nu nəbu nəhi Ma Məweni Sulumani ana mis kəlavad. Ay təwi gani nani avu miji zlabay do, adaba mam, Melefit àfəku njeđa ga magrani. Tamal nəhi Ma Məweni Sulumani ana mis do nahəma, Melefit mətəra nu !

17 Tamal təwi gani nani ngray ka mawayay goro ti si akal təpəlləŋ nu. Ay ègia nəgray ka mawayay goro do, ngray ti adaba Melefit afuva a ahar va palam.

18 Tamal ti ègia nahkay ti nənəgətləŋ mam ? Ere ye ti nənəgətləŋ ni ti nihi : nəhi Ma Məweni Sulumani ana kəli ga sulum. Ku tamal ahàr àdəm lekələm kəvumuləŋ zlam nənəgu ni, nihindilij zlam kə kəli ndo.

19 Nu evidi ga maslaŋa do, nu nəgur ahàr goro. Ay ti nəza ahàr goro a, nigia evidi ge mis a dek, ti nəhəlibiyu mis ana Krist a kay dal-dal, ti təfəki ahàr lala.

20 Ka ya ti nu nəbu e kidij ga ndam *Zəde bu nahəma, nanjəhad akada nu zal Zəde, adaba nawayay ti nəhəlibiyu tay ana Krist ti təfəki ahàr lala. Ka ya ti nu e kidij ga ndam ya tadəbay Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkni ni bu nahəma, nanjəhad akada ga maslaŋa ya adəbay Divi ge Melefit gani nani ni, ay Məwiz àna Divi gani nani àfəku ŋgasa va do. Ngray nahkay ti nəhəlibiyu tay ana Krist, ti təfəki ahàr lala.

21 Ka ya ti nu e kidij ga ndam ya təsər Divi ge Melefit do ni bu ni ti nanjəhad akada ga maslaŋa ya ti àsər

* 9:9 Mənjay Mimbiki 25.4. Ka sarta gani nani ti təzləb zlam ti àna aday do : slasla təcəlki.

Divi ge Melefit do ni, ti nâhëlibiyu tay ana Krist, tâfëki ahâr lala. Ay ti nu maslaņa ya ti àsër ma ge Melefit do ni do, adäba nësëra nêgëskabá ma ge Krist a.

²² Ka ya ti nu e kidîņ ga ndam ya ti têsërkaba divi ge Melefit a lala faņ ndo ni ti nanjêhad akada ga maslaņa ya ti àsërkaba divi ge Melefit a lala faņ ndo ni, ti nâhëlibiyu tay ana Krist, ti tâfëki ahâr lala. Nahkay ka ya ti nu e kidîņ ge mis weley weley bu do ni dek ti nazay manjêhad ga ndam nani, adäba nawayay ti ku äbi äbi nêņgu ni nâhëlibiyu mis ndahan ana Krist ti mâhêņgay tay.

²³ Ere gani nani ya nagray ni dek ti, ti Ma Maweni Sulumani môru kama kama, ti Melefit mâgru sulum gayan akada ya agri ana ndam gayan ndahan ni.

²⁴ Kësëruma, ka ya ti mis tacuhwakaboru ti têsër way eminjyiu enji way nahëma, tacuhwakaboru ti nday dek ka ahar bëlan. Ay ti mis bilin gatay enjyiu enji : ära ênjyiu ti tævi zlam ka duwa gani. Nahkay ti lekulum day si këzum njëda gekuli akada ga ndam ya ti tacuhwakaboru ni, ti kêņgëtum zlam bilegeni.

²⁵ Ndam ga hwa dek tæchavu äna hwa ga njëda, ti vu gatay mâsërvu äna nan. Ere ye ti tagray ni dek, tawayay ti têņgët zlam ka duwa gani ; zlam gani ti äpësfëņ kâ tay do, agëdavu. Ay leli ti zlam ya ti Melefit avi ana leli azuhva tæwi geli ni ti ägëdavu do, amëlëbu ga kanğay-kanğayani.

²⁶ Nahkay zla nahëma, nu day nëbu nagray tæwi lala akada ga maslaņa ya ti acuhworu ndëlaäba ni, ahkay do ni akada ga maslaņa ya ti asi mëdukduk ana mis, ahar gayan ädorü a had do ni.

²⁷ Nægri daliya ana vu goro, nægri ere ye ti nu nawayay ni, do ni ti bi nu ya ti nëhi ma ge Melefit ana mis ndahan ni anêņgët zlam azuhva nani akada gatay ni do.

10

Kêhêņgrumioru ahâr a had ana përa

* 10:7 Mahërana 32.6.

ba

¹ Bëza ga mmawa goro ni, zlam ya ti ägrakivu ka ata bëņ geli ka sarta ge Mawiz ni ti ägëjazlki ahâr ke kuli ba. Ka sarta gani nani ti Melefit äfëkiaya maklaäasl ka tay a dek ga majëgay tay äna nan a. Nday dek tätuwadäba Dëluv Ndizeni na daya.

² Gatay ya ti maklaäasl ähërkiaya ka tay a akaba ya tätuwadäba dëluv ni ba ni ti, kala Melefit äbara tay a dek. Melefit ägray nahkay ti, äwayay ti nday dek tîgi akaba Mawiz akada mis bëlan.

³ Nday dek tözuma zlam mëzumani ya Melefit ävi ana tay na.

⁴ Nday dek tisia yam ya Melefit ävi ana tay na. Yam gani nani ti äņgözaya a pëlad ba. Pëlad gani nani ti Melefit ävi ana tay, nani ti *Krist, asawadöru akaba tay.

⁵ Ku ägrava nahkay nêņgu ni, mis ahar gëdakani e kidîņ gatay bu tægri zlam sulumani ana Melefit ndo. Nahkay tëmät, hud gili dek kisim gatay.

⁶ Zlam gani nday nani tægrikivu ka tay ti adäba täwaya magudar zlam a. Awayay adëfiki zlam ana leli, ti mëgudar zlam akada gatay ya täwayay magudarani ni ba.

⁷ Mis ndahan e kidîņ gatay bu tәнjëkia ka mëhêņgrioru ahâr a had ana përa. Äbu mëbëkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Mis tәнjêhadä, tözuma zlam a akaba tisia zlam a, mëk ticikaba ga mëhëbiani ana përa.* » Lekulum zla nahëma kêņgumkivu ka mëhêņgrioru ahâr a had ana përa akada gatay ni ba.

⁸ Mis ndahan e kidîņ gatay bu tægri hala, nahkay Melefit äbazl tay dëbu kru kru cü mahar mahkër ka fat bëlan. Lekulum zla nahëma këgrum hala akada gatay ni ba.

⁹ Mis ndahan e kidîņ gatay bu tæhëlfëņa eyë kè Melefit a. Nahkay Melefit äslërkibiyu zlam a had kay ka tay, äbazla tay a. Lekulum zla nahëma, kêhëlumfëņa eyë kè Krist akada gatay ya tæhëlfëņa kè Melefit a ni ba.

10 Mis ndahan e kidin gatay bu tæzærdia ma ana Melefit a. Nahkay æslærkibiyu mæslær gayan ka tay, æbazla tay a. Lekulum zla nahæma kæzærdum ma akada gatay ni ba.

11 Melefit ægri zlam nday nani ana tay nahkay ti, awayay ti adæfiki zlam ana mis. Nahkay tæbu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu, ga mæziaba azay slimi ana leli a, adaba leli mæbu ka mandav ga duniya wudak.

12 Nahkay zla ti maslaña ya ti àhi ana ahær nanj æbu àna njæda ni ti mæbavu slimi. Tamal æbavu slimi do ni ti ara ejikia ke divi a.

13 Zlam ya ti ejinkia kuli ke divi a ni ti ejinkia mis a dek. Ay Melefit ti ara ajænaki kuli akada gayan ya adæm ni : zlam ya ti akal etijinkia kuli a atætam njæda gekuli ni ti Melefit amacafæña zlam nday nani ge mijinkia kuli ke divi a. Ka ya ti zlam nday nani tawayay tijinkia kuli a nahæma, Melefit amævi njæda ana kuli ge miæseni, ti katamumaba.

14 Ndam goro ni, nawayay kuli. Tamal kicuma pakama goro ya næhi ana kuli na ti, kæhædakumfænjiyu kæ pæra ba.

15 Lekulum ya næhi pakama hini ana kuli ni ti kæsæruma zlam a. Jalumki ahær lala, pakama gani jiri do aw ?

16 Ka sarta ya ti mæzumumkabu daf ge Melefit nahæma, mazay hijiyem akaba zum ni, mægri sæsi ana Melefit mæk leli dek misi. Leli dek misi zum ni ka ahar bælanj ti, adafaki ti leli miçia akada mis bælanj akaba Krist a adaba mimiz gayan ængæziaya ana leli a. Nahkay day mazay *dipej, mesekeba, mæzumum. Magray nahkay ti, adafaki ti vu geli ègia akada vu bælanj akaba Krist a.

17 Dipej ya mesekeba, mæzumum ni ti dipenj bælanj. Nahkay leli dek miçia akada vu a bælanj, adaba dipenj ya mæzumum ka ahar bælanj ni ti dipenj bælanj.

18 Nahkay ndam *Izireyel day ka ya ti tæbu tæzum aslu ga zlam ya ti

tislinj ana Melefit ni ti tigi bælanj akaba Melefit do aw ?

19 Pakama hini ya næhi ana kuli ni ti adæmvaba ahæmamam ? Adæmvaba ti aslu ga pæra akaba pæra pærani ti tæbu àna njæda ededinj aw ?

20 Aha, tæbi àna njæda bi. Ay ka ya ti ndam ga pæra tagray pæra gatay, tislinj zlam ni ti, tislinj ana Melefit do, ana seteni sawan. Nahkay zla nahæma, nawayay ti kigum bælanj akaba seteni ba.

21 Kisum zum ga Bay geli mæk kisumkivu ge seteni keti ni ti ægravu do. Nahkay day kæzumum zlam ga Bay geli mæk kæzumumkivu ge seteni keti ni ti ægravu do.

22 Magray nahkay ti, mawayay ti Bay geli mæzumki bæruv ke leli aw ? Lekulum kæhumi ana ahær njæda geli atam gayan aw ?

Grum zlam ya ti ajænaki mis ndahanj ni

23 Kædæmum ahkado zlam ni dek kislumki magrani. Iy, zlam ni dek kislumki magrani ededinj, ay ti zlam dek ti ndahanj tæjænaki mis do. Zlam ni dek kislumki magrani ededinj, ay ti zlam dek ti ndahanj tæzoru mis kama e divi ga Yezu bu do.

24 Ku way way do adæbay zlam ga mæjænaki ahær gayan cilinj ba, mædæbay zlam ga mæjænaki mis ndahanj kwa sawan.

25 Nahkay zlam ya ti tæsækumoru a gosku bu ni dek kislumki mæzumumani. Araña ahæli ahær ana kuli ba : kihindum day ba.

26 Adaba mam, duniya akaba zlam gani dek ti ga Bay geli. †

27 Tamal maslaña ya ti æfæki ahær ka Yezu do ni æzala kuli a ga mæzum zlam akaba nanj a mæk kædæguma nahæma, zumum ere ya avi ana kuli ni dek. Araña ahæli ahær ana kuli ba : kihindum day ba.

28 Ay tamal bi maslaña nahanj ahi ana kuli ahkado : « Hini aslu ga pæra » nahæma, kæzumum ba. Kæzumum do ni ti azuhva maslaña nani ya àhi ana kuli ni, ti ahær ahæli ba.

† 10:26 Mænjay Limis 24.1.

29 Nèdèm nahkay ti, nèdèmki ti ka majalay ahàr ga maslaŋa ya ti awayay azum ni do ; nèdèmki ti ka majalay ahàr ga maslaŋa ya ti àhi ma gani ni.

Tamal àhua ma gana mæk nèdèm nægur ahàr goro, nəzum zlam ni kek-ileŋa nahəma, maslaŋa gani nani ya àhu ma ni ara adəm nu nàgudara zlam a. Ay tamal àdèmkua nahkay ti àbèlay do.

30 Tamal nəgri səsì ana Melefit ga zlam ya nəzum ni mæk maslaŋa nahaŋ adəmku ma, adəm ahkado nàgudara zlam a nahəma, àbèlay do, adaba nəgria səsì ana Melefit a àndava.

31 Nahkay tamal bi kəzumum zlam, bi kisəm zlam ahkay do ni bi kəgrum zlam weley weley do dek nahəma, grum ti mis tázləbay Melefit àna naŋ.

32 Kəgrum zlam ya ti ejinŋia mis ke divi a ni ba, ku ndam *Zude, ku nday ya ndam Zude do ni, ku ndam ge Melefit ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni, kəgrum zlam ya ti ejinŋia tay ke divi a ni ba.

33 Nu nèbu nagraŋ ti nahkay : zlam ya nagraŋ ni dek, nawayay ti mábəlafəŋ kè mis ndahaŋ ni dek. Nəjalaki ahàr ke ere ya ajənaki nu ni do ; nəjalaki ahàr ti ke ere ye ti ajənaki mis ndahaŋ ni dek sawaŋ. Nagraŋ nahkay ti, nawayay ti Melefit mähəŋgay tay.

11

1 Nahkay grum zlam dek akada goro ya nagraŋ ni ; nu day nèbu nagraŋ zlam dek akada ge *Krist ya agray ni.

Məfakabu zlam ka ahàr

2 Nəgri səsì ana kəli adaba kəbum kajalumku ahàr a zlam bu dek, kəgəsəmkabá pakama ya təhu mæk nècahi ana kəli na.

3 Ay ti ere ye ti nawayay ti kicəm lala ni ti nihi : agur zawal dek ti *Krist ; agur wal ti zal ; agur Krist ti Melefit.

4 Tamal ti zal ahəŋgalay Melefit ahkay do ni ahəŋgri pakama ge Melefit ana mis, naŋ àbu àna azana ka ahàr nahəma, anjak Bay ya agur naŋ ni.

5 Ay tamal ti wal ahəŋgalay Melefit ahkay do ni ahəŋgri pakama ge Melefit ana mis, naŋ àbi àna azana ka ahàr bi nahəma, anjak bay ya agur naŋ ni. Egi zlam ge mimili, akada ga wal ya àwəskaba ahàr a ndəlu6 ni.

6 Nahkay tamal wal àwayay məfakabu azana ka ahàr do nahəma, hojo məwəskaba, nani dek zlam bəlaŋ. Ay kəsəruma wal ya ti awəskaba ahàr a ahkay do ni ekelkia məhər a asay mimili ti ahàr adəm məfakabu azana ka ahàr.

7 Zal zla nahəma, ahàr adəm əfakabu azana ka ahàr ba, adaba Melefit àgraya naŋ ka mazavu gayaŋ ga madafaki njəda gayaŋ a. Wal ti ni Melefit àgraya naŋ ga madafaki njəda ga zal a.

8 Melefit àgraya zal a ti àna jamaŋgay ge mis walana do, àgraya wal àna jamaŋgay ge mis zalana sawaŋ.

9 Melefit àgraya zal a ti azuhva wal do. Àgraya wal azuhva zal a sawaŋ.

10 Nahkay ti ahàr adəm wal məfakabu azana ka ahàr, ga madafakiani maslaŋa àbu agur naŋ. Agray nahkay ti azuhva *məslər ge Melefit.

11 Ku tamal nahkay nəŋgu ni, afa geli ndam ga Bay geli ni ti wal anjəhadivu a ahar vu ana zal, zal day anjəhadivu a ahar vu ana wal.

12 Wal ti Melefit àgraya naŋ àna jamaŋgay ge mis zalana, zal ti ni wal ewi naŋ. Ay mis dek ti Melefit àgraya tay a.

13 Jalum a ahàr gekəli bu lala day nimi : tamal wal ahəŋgalay Melefit məfakabu azana ka ahàr do ni ti àbèlay aw ?

14 Mis dek təsəra, tamal zal agalkabu ahàr ti nani zlam ge mimili do aw ?

15 Ay wal ti ni tamal agalkabu ahàr nahəma, nani zlam məbəlani dal-dal do waw ? Melefit àgray məhər ga wal mədək zilip ti ga maŋgah ahàr gayaŋ a

kəla ga azana ya amal afakabu, anğah ahàr gayan àna nan ni.

¹⁶ Maslaña ya ti àgəskabu pakama hini ya nədəm ni do ni ti si mīci lala : leli magray ti nahkay, ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek tagray nahkay, tādəbay divi nahan do.

Məzum dəf ge Melefit

¹⁷ Pakama nahan əbu nəhi ana kəli, a hud ga pakama nani bu nahəma nəgri səsəsi ana kəli do simiteni. Adaba ere ye ti kəgrum ni azoru kəli kama do, ahəngaroru kəli kələŋ sawan.

¹⁸ Ma ya nəhi ana kəli enjen-jeni nahəma, nihi : Nīci, təhu ahkado ka ya ti kacakalumvu ni ti kəbum kicirəmvu. Tədəm nahkay ti nətamahay ma gatay ni ahar gədəkani jiri ededīŋ.

¹⁹ Lekələm kicirəmvu nahkay ti àgəski, adaba Melefit awayay adafaki nday ya təfəki ahàr ka Yezu lala ni, ti mis dek təsər tay.

²⁰ Nahkay ka ya ti lekələm kəbum kacakalumvu kəzumum ni ti dəf ga Bay geli do.

²¹ Adaba kəcakalumva nahkay ti, ku way way do azum zlam zlam gayan ; mis ndahan ləwir awər tay, mis ndahan ti ni zum abazl tay.

²² Tamal kawayum məzumum zlam akaba misəm zlam nahəma, kəzumumbiyu a magam, kisəmbiyu a magam gekəli do aw ? Nahkay ti kəmənjumləŋ kə ndam ge Melefit ni ti akada nday zlam masakani zla do aw ? Kawayum kəbumki mimili ka ndam ya ti zlam gatay əbi ni zla do aw ? Nihi nahəma, nəhi mam ana kəli mam ? Nəgri səsəsi ana kəli zla tək ? Aha, nəgri səsəsi ana kəli do simiteni.

²³ Pakama ya nəhi ana kəli ni ti, nani ma ga Bay geli Yezu. Pakama gani nihi : A hud ga məlavad ya tara təgəsi Bay geli Yezu ana ndam məgur ndam *Zude ni bu ni ti, Yezu azay *dipeŋ,

²⁴ əgri səsəsi ana Melefit, èsekaba, àdəm : « Hini hi ti aslu ga vu goro,

navay ti ga mahəngay kəli. Grumoru nahkay, ti kəjalumku ahàr. »

²⁵ Nahkay day ka ya ti təzuma zlam na àndava nahəma, azay hijiyem akaba zum, àdəm : « Àna zum ge hijiyem hini ti Melefit awəlkabu pakama gayan akaba ge mis ; məwəlvani nani ti məweni. Awəlkabu ti àna mimiz ga vu goro. Grumoru nahkay. Ka ya ti ekisəm akada hini lu ni ti kəjalumku ahàr ka ahar bələŋ. »

²⁶ Bay geli àdəm nahkay ti, awayay adafaki ti ka ya ti kəzumum dipen akada hini akaba kisəm zum akada hini nahəma, kədəfumiki ana mis ti təsər Bay geli aməta. Akədəfumikiору ana tay duk abivoru ana manğa gayan a.

²⁷ Nahkay ti maslaña ya ti azum dipen ahkay do ni esi zum ge hijiyem ga Bay geli, əjalaki ahàr do ni ti, àgudara zlam a, adaba amənjaləŋ ka vu ga Bay geli akaba mimiz gayan ni akada zlam masakani.

²⁸ Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm ku way way do məsərkaba majalay ahàr gayan a lala day kwa ti məzum, mīsi.

²⁹ Adaba maslaña ya ti azum, esi, əsərkaba vu ga Bay geli a do ni ti, nan nanani agray ti Melefit mətəraŋ nan.

³⁰ Mis kay e kidīŋ gekəli bu tēbesey do, ndahan njədə afəŋ kə tay bi, ndahan ti ni təmət ti, azuhva zlam gani nani.

³¹ Tamal ti məsərkaba majalay ahàr geli a lala ti, amal Melefit atraŋ leli ndo.

³² Bay geli atraŋ leli ti, acahi zlam ana leli, adaba awayay ti ka ya ti aməwəl ndam ga *duniya àna seriya ni ti əwəl leli akaba tay ba.

³³ Nahkay bəza ga mmawa goro ni, ka ya ti kacakalumvu ga məzum dəf ge Melefit nahəma, jəgum mis dek tinjikaba day.

³⁴ Tamal maslaña gani ləwir awər nan nahəma, məzumbiya zlam a magam a day. Do ni ti, ka ya ti kəcakalumva ni ti, akəgrum ti Melefit məwəl kəli àna seriya.

Ma ndahan ni ti, nu eninjua day kwa ti anəslamalakabu tay.

12

Njəda ga magray tawi gərgərani ya Məsuf Njəlatani avi ana mis ni

¹ Bəza ga mmawa goro ni, nihi ti nəzlapaki ka njəda ga magray tawi gərgərani ya *Məsuf Njəlatani avi ana mis ni. Nawayay ti kicəm ma gani lala.

² Serumki ka ya ti lekulum kəbum kəgrum pəra nahəma, kiguma evidi ga pəra nday nana. Pəra nday nani ku tamal təzlapay koksah nəngu ni, təbia kəli a zlam magudarani va.

³ Nahkay zla nahəma, nəhi ana kəli vay-vay: Maslaņa ya ti njəda ga *Məsuf ge Melefit əniviyu ni ti nğay Melefit mətikwesla Yezu a ti ədəm do. Ay maslaņa ya ti adəm: « Yezu Bay geli » ni ti, maslaņa nani ədəm nahkay ni ti əna njəda ga Məsuf Njəlatani eədəfiņ.

⁴ Njəda ga magray tawi ya Məsuf Njəlatani avi ana mis ni ti təbu gərgəri kay, ay Məsuf Njəlatani gani ti bəlaņ.

⁵ Tawi ya ti Bay geli avi ana mis ga magrani ni ti təbu gərgəri kay, ay Bay geli gani ti bəlaņ.

⁶ Divi ya Melefit avi ana mis ga magray tawi ni ti təbu gərgəri kay, ay Melefit gani ti bəlaņ: agray ti mis dek təgray tawi gani nani dek ti naņ.

⁷ Nahkay Melefit adəfaki njəda ga Məsuf Njəlatani gayan a manjəhad ga ku way way do geli bu dek. Agray nahkay ti ga məjənavani əna naņ e kidiņ geli bu.

⁸ Ana mis ndahan nahəma, Məsuf Njəlatani avi njəda ana tay ti təsər majalay ahər sulumani ge Melefit ti təhəngri ana mis, təjənaki tay əna naņ. Ana mis ndahan ti Məsuf gani bəlaņani ni avi njəda ana tay ti təsər ere ye ti Melefit awayay ni ti təhəngri ana mis.

⁹ Ana mis ndahan ti Məsuf gani bəlaņani ni avi njəda ana tay ti təfəki ahər ke Melefit tətəm mis ndahan. Ana mis ndahan ti Məsuf

gani bəlaņani ni avi njəda ana tay ti təhəngaraba mis a arməwər ba.

¹⁰ Ana mis ndahan ti avi njəda ana tay ti təgray zlam ya mis tipi day-day ndo ni. Ana mis ndahan ti avi njəda ana tay ti təhəngri pakama ge Melefit ana mis. Ana mis ndahan ti avi njəda ana tay ti təsər kaba Məsuf ge Melefit a nday ata məsuf magədavana. Ana mis ndahan ti avi njəda ana tay ti təzlapay ma həma gərgərani ya nday ndayani təsər do ni. Ana mis ndahan ti ni avi njəda ana tay ti təhəngaraba ma həma gərgərani ya nday ndayani təsər do na ni.

¹¹ Tawi gani nani gərgərani ni dek ti Məsuf bəlaņani gani nani agray. Avi njəda gərgərani ana ku way way do akada gayan ya awayay ni.

Leli dek mīgia akada vu a bəlaņ

¹² Məzum mazavu ga vu ge mis. Vu ge mis ti bəlaņ, ay ti zlam gərgəri kay təfəņ. Ku zlam gərgəri kay təfəņ nəngu ni, vu ni ti bəlaņ. *Krist day naņ nahkay.

¹³ Nədəm nahkay ti adəba leli dek ku ndam *Zude, ku nday ya ndam Zude do ni, ku evidi, ku nday ya ti evidi do ni, leli dek Melefit əbara leli əna Məsuf bəlaņana, mīgia akada vu a bəlaņ. Əvia Məsuf gayan bəlaņani na ana leli a: Məsuf gani nani ti akada ga yam ya təcəhiaya ana mis a ti esi bira ni.

¹⁴ Nahkay zla ti zlam ya təfəņ kə vu ge mis ni ti bəlaņ do; nday kay.

¹⁵ Bi asak adəm: « Nu ahər do, nahkay nu nəfəņ kə vu bi. » Ku tamal ədəma nahkay nəngu ni, naņ əfəņ kə vu ni va bi aw?

¹⁶ Ahkay do ni bi slimi adəm: « Nu eri do, nahkay nu nəfəņ kə vu bi. » Ku tamal ədəma nahkay nəngu ni, naņ əfəņ kə vu ni va bi aw?

¹⁷ Tamal mis vu gayan ni dek eri, zlam ndahan təfəņ bi ti, eci slimi ti əna mam? Ahkay do ni bi tamal vu gayan ni dek slimi ti, ezə zlam ti əna mam?

¹⁸ Ay ti Melefit əgraya vu ge mis a nahkay ndo. Əgraya mis a ti, zlam

təfəŋ gərgəri kay, àbafəŋ tay kà vu ni bəlaŋ àna bəlaŋ ka mawayay gayəŋ.

¹⁹ Tamal zlam ya təfəŋ kà vu ni dek zlam bəlaŋ, nday gərgəri do nahəma, vu ni àbu mba waw ?

²⁰ Ay ti Melefit àgraya mis a nahkay ndo. Àgraya vu na ti zlam təfəŋ gərgəri kay, vu ni bəlaŋ.

²¹ Bi eri ahi ana ahar : « Nawayay kur do » ni ti, esliki məhiani tata waw ? Ahàr day bi ahi ana asak : « Nawayay kur do » ni ti, esliki məhiani tata waw ? Aha ! Tisliki mədəmani do ;

²² zlam təfəŋ kà vu ya mis tədəm njədə təfəŋ kà tay bi ni, ay zlam nday nani ti tagray təwi dal-dal. Tamal təhəlfəŋa tay kà vu na ti vu ni àgray təwi do.

²³ Ay zlam ndahaŋ təfəŋ kà vu ya mədəm tislari araŋa ndo ni, zlam nday nani ti məfi ahàr ana tay tətama zlam ndahaŋ na. Zlam ndahaŋ təfəŋ kà vu ya mədəm mis tìpi ba asay mimili ni, maŋgah tay àna zlam sulumani.

²⁴ Zlam ndahaŋ təfəŋ kà vu ya mədəm mis tìpi ni ; məbəkli zlam sulumani ka tay do. Nahkay Melefit àgraya vu ge mis a nahəma, awayay ahi ahàr ana zlam ya mədəm tislari araŋa ndo ni àtama zlam ndahaŋ na.

²⁵ Àgra nahkay ti, awayay ti vu ge mis èsevu ba, awayay ti zlam ya təfəŋ kà vu ni dek tàgray təwi ka ahar bəlaŋ, təjənavu e kiđiŋ gatay bu.

²⁶ Nahkay tamal zlam bəlaŋ ya àfəŋ kà vu ni acakay daliya ti zlam ndahaŋ ni dek təcakay daliya daya. Tamal tazləbay zlam bəlaŋ ya àfəŋ kà vu ni ti zlam ndahaŋ ni dek təmər vu daya.

²⁷ Lekələm zla ti, lekələm dek vu ge Krist. Nahkay ku way way do gekəli dek àfəŋ kə Krist akada ga zlam ya təfəŋ kà vu ge mis ni.

²⁸ Nahkay e kiđiŋ ga ndam ge Krist ya *təcakalavu ni bu nahəma, Melefit àbəhad enjenjeni ti ndam *asak. Ye cə ti ndam ya təhəŋgri pakama ge Melefit ana mis ni, ya mahkər gani ndam ya ti təcəhi zlam ana mis ni. Mək àbəhad ndam ya tagray zlam ya mis tìpi day-day ndo ni, ndam ya

ti təhəŋgaraba mis a arməwər ba ni, ndam ya ti təcənavu mis ni, ndam ya ti tədəfikli divi ana mis ni akaba ndam ya ti təzlapay ma həma gərgərani ya ti nday ndayani tèsər do ni.

²⁹ Melefit àbəhad mis ni dek ti ndam asak aw ? Mis ni dek ti nday ndam ya ti təhəŋgri pakama ge Melefit ana mis ni aw ? Mis ni dek ti nday ndam macəhi zlam ana mis aw ? Mis ni dek ti nday ndam ya ti tagray zlam ya ti mis tìpi day-day ndo ni aw ?

³⁰ Mis ni dek ti nday ndam məhəŋgaraba mis a arməwər ba waw ? Mis ni dek ti nday ndam ya ti təzlapay ma həma gərgərani ya nday ndayani tèsər do ni aw ? Mis ni dek ti nday ndam məhəŋgaraba ma həma gərgərani ya nday ndayani tèsər do na ni aw ? Aha, nahkay do !

³¹ Ay ti njədə ga *Məsuf Njələtani ya avi ana mis ni ti ndahaŋ gədəkani tətam ndahaŋ. Nahkay ti hindəm nday nani kay.

Nihi nahəma, nədəfikli divi nahəŋ ana kəli. Divi nani ti sulumani dal-dal, àtam ndahaŋ ni dek.

13

Mawayavani ti àtam zlam ndahaŋ dek

¹ Ku nəzlapay ma həma gərgərani ya nèsər do ni, ku ma həma ge mis ku ma ga *məslər ge Melefit nəŋgu ni, tamal nəwayay mis do nahəma, nahənday akada ga ara ahkay do ni akada ga gəŋgəŋu ya təsi aday ana tay, təhənday ni ciliŋ.

² Ku nəhəŋgri ma ge Melefit ana mis, ku nèsəra zlam a dek, ku nèsəra zlam maŋgəhani ge Melefit na dek, ku nəfəkli ahàr ke Melefit a dal-dal àtama mis ndahaŋ a, nahkay nisliki məhiani ana həma təsləkaba a mələŋ gatay ni ba mək təsləkaba ededəŋ a nəŋgu ni, tamal ti nəwayay mis do nahəma, nisli araŋa do.

³ Ku nidiaba zlam goro a dek ana ndam talaga, ku nəgəskabu ti mis tēviyek nu adaba nəfəkli ahàr ka Yezu a nəŋgu ni, tamal nəwayay mis do nahəma, nəŋgətli araŋa do.

⁴ Maslaņa ya ti awayay mis ni ti anjehad ahemamam ? Maslaņa gani nani ti ebesi ana mis, agri sulum ana mis, agraləŋ solu kè mis do, èji zlabay do, àzay ahàr gayan naŋ gəɖakani do.

⁵ Àgray zlam ge mimili do, àwayi zlam ana huɖ gayan ciliŋ do, àzum bəruv weceweci do, àgəs zlam ya mis tagudari ni a bəruv vu do.

⁶ Maslaņa gani nani ti zlam ge mis ya təgudar ni àsi bi ; amərvu àna zlam jireni ge mis ya tagray ni,

⁷ ambərfəŋa zlam ya mis təgri na dek kà tay a, agəskabu pakama ge mis, awayay ti zlam ge mis ya tagray ni dek m̄ala kigeni, àmbrəŋ mawayay mis day-day do.

⁸ Maslaņa ya awayay mis nahəma, mawayay mis gayan ni àndav day-day do. Pakama ge Melefit ya tədəm àna njəɖa ga Məsuf gayan ni ti, a vad nahan atəmbərəŋ, atəhəŋgri ana mis va do. Ma həma gərgərani ya mis təzlapay tay àna njəɖa ga *Məsuf Njəlatani, təsər tay do ni ti, a vad nahan atəmbərəŋ tay, atəzlapay tay va do. Məsər zlam ge mis ya təsər àna njəɖa ga Məsuf Njəlatani ni ti, a vad nahan Məsuf Njəlatani aməvi njəɖa gani ana tay va do.

⁹ Zlam nday nani atagravu nahkay ti, adaba nihi ti ere ya məsər ni ti məsəraba dek faŋ ndo, àhəcikivu ana leli ; pakama ge Melefit ya məhəŋgri ana mis àna njəɖa ga Məsuf gayan ni ti mədəmaba dek faŋ ndo, àhəcikivu ana leli.

¹⁰ Ay ka ya ti Melefit emendeveriŋa təwi gayan a ni ti, ere ye ti ahəci leli ni ti amələbi va bi.

¹¹ Nədəm nahəma, ka ya ti nu a wur bu ni ti nəzlapay akada ga bəza ni, nəjalay ahàr akada ga bəza ni, nəɖəgəzl zlam akada ga bəza ni. Ay ka ya ti nigia gəɖakana ni ti, nəmbrəŋa zlam ga bəza ya tagray na, nəgray va do.

¹² Nahkay day, nihi ti m̄ipi Melefit lala do, akada geli ya mipi vu geli a kutrum magədavani bu m̄ipi lala do ni : ka fat gani nani ti emipivu akaba Melefit e eri vu e eri vu lala. Nihi

ti nəsər Melefit lala faŋ do, ay ka fat nani ti anəsər naŋ lala akada gayan ya àsəra nu a ni.

¹³ Nihi ti zlam məhkər təbu kaŋgaya : məfəki ahàr geli ya məfəki ke Melefit ni, məsər zlam geli ya məsər Melefit amagray zlam dek sulumani ni, akaba mawayavani geli ya mawayumvu ni. Ay e kidiŋ ga zlam məhkərani nday nani bu ni ti, ere ye ti àtam ndahan ni ti mawayavani geli ya mawayumvu ni.

14

Njəɖa ga Məsuf Njəlatani ya avi ana mis ni

¹ Nahkay zla nahəma, zum njəɖa gekəli ti kawayum mis. Hindəm njəɖa ga *Məsuf Njəlatani ya avi ana mis ni kay. Ahar gəɖakani hindəm njəɖa ga məhəŋgri ma ge Melefit ana mis.

² Adaba mam, maslaņa ya ti azlapay ma həma gərgərani ya naŋ naŋani day àsər do ni ti, àzlapi ana mis do, azlapi ti ana Melefit ciliŋ. Nahkay ti maslaņa ye eci ma gayan ni àbi ; maslaņa nani adəm pakama *mangahani ge Melefit àna njəɖa ga Məsuf Njəlatani ciliŋ.

³ Ay maslaņa ya ti ahəŋgri ma ge Melefit ana mis ni ti àhi ana Melefit do, ahi ana mis àna ma həma gatay. Nahkay ma ya ahi ana tay ni avi njəɖa ana tay, ajənaki tay, azoru tay kama e divi ge Melefit vu.

⁴ Maslaņa ya ti azlapay ma həma gərgərani ya naŋ naŋani day àsər do ni ti azoru ahàr gayan kama e divi ge Melefit vu ciliŋ. Ay maslaņa ya ahəŋgri ma ge Melefit ana ndam ga Yezu àna ma həma gatay ni ti ma gayan azoru tay dek kama e divi ge Melefit vu.

⁵ Nu nawayay ti lekələm dek kəzlapum ma həma gərgərani ya ti lekələm lekələmeni day kəsərum do ni, ay ti nawayay ahar gəɖakani ti kəhəŋgrumi ma ge Melefit ana mis. Maslaņa ya ti ahəŋgri ma ge Melefit ana mis ni ti àtama maslaņa ya ti azlapay ma həma gərgərani ya naŋ

nañani day àsər do na, ahkay do ni si ahəŋgriaba ma həma ya azlapay ni ana tay a kwa. Tamal ahəŋgriaba ana tay a nahəma, ma gayaŋ ni azoru ndam ga Yezu kama kama e divi ga Yezu vu.

⁶ Nihi nahəma, bəza ga mmawa goro ni, bi nakoru afa gekəli, nəhi ma ana kəli àna ma həma gərgərani ya leli dek məsər do ni ti, ma goro gani ajənaki kəli ti ahəmamam? Ahər àdəm nakoru afa gekəli ti naŋgəhadı pakama maŋgahani ge Melefit ana kəli, nədəfiki məsər zlam ana kəli, nəhəŋgri ma ge Melefit ana kəli, ahkay do ni nəcahi zlam ana kəli. Tamal nəgra nahkay day kwa ti nəjənakia kəli a do aw?

⁷ Məzum mazavu ga zlam ge mereki, bi slelim, bi tində. Zlam nday nani ti təhənday ka ahər gatay do. Nahkay tamal kəsər miveni lala do ni ti, ku kivi slelim, ku tində naŋgu ni mis təsər kaba ge mereki weley do.

⁸ Nahkay day tamal kəsər mivi slimi cicek do ni ti, mis atəslamalavu, atədəm hini cicek ga kadvu ti ahəmamam?

⁹ Lekələm day nahkay: ka ya ti kazlapum ma həma ya lekələm lekələmeni kəsər um do, mis ndahaŋ day təsər do ni ti mis etici ma gekəli ya kədəmum ni ti ahəmamam? Ma gekəli ni ma masakani.

¹⁰ Ma həma təbu kay a duniya bu, ku ma həma weley weley do dek ndam ga həma gani tici.

¹¹ Ay tamal nəsər ma həma ga maslaŋa ya ti azlapu ni do ni ti nu niŋgia zal zuh məlaŋ gayaŋ a, naŋ day ègia zal zuh məlaŋ goro a.

¹² Nəhi ana kəli nahəma, ègia ki-hindəm njədə ga Məsuf Njəlatani ya avi ana mis ni kay ti, hindəm ahar gədəkani ti njədə gani ya təzoru ndam ga Yezu kama e divi gayaŋ vu ni.

¹³ Nahkay maslaŋa ya ti azlapay ma həma ya naŋ nañani day àsər do ni ti mähəŋgalay Melefit ti məvi njədə ga məhəŋgriaba ma gayaŋ ya adəmaya ni ana mis a.

¹⁴ Tamal nahəŋgalay Melefit àna ma həma ya nu nuani day nəsər do ni ti məbər uv goro amər àna zlam ya nahəŋgalay ni, ay ka ya ti nahəŋgalay nahkay ni ti zlam goro ya nəjalay ni àbi.

¹⁵ Nahkay nagrah ahəmamam? Anahəŋgalay naŋ ti àna ma həma ya nu nuani day nəsər do, Məsuf Njəlatani avu njədə gani ni, ay anagrah nahkay cilin do: anahəŋgalay naŋ àna ma həma goro, anəjalaki ahər daya. Nahkay day enidi limis ti àna ma həma ya nu nuani day nəsər do, Məsuf Njəlatani avu njədə gani ni, ay anagrah nahkay cilin do: enidi limis àna ma həma goro, anəjalaki ahər daya.

¹⁶ Nədəm nahkay ti kamam? Nədəm nahkay ti, tamal kəgri səsı ana Melefit àna ma həma ya nak nakani day kəsər do, Məsuf Njəlatani avuk njədə gani ni, mək bi maslaŋa nahaŋ àhurkiviya ke kəli ge mici ere ye ti kədəmum na ti, maslaŋa gani nani esliki mədəmani « Aya nahkay » aw? Èsliki mədəmani do, adaba èci pakama gayak ya kədəm ni ndo.

¹⁷ Nak nakani ti kəbu kəgri səsı ana Melefit lala, ay maslaŋa nani ti ma gayak ya kədəm ni àzoru naŋ kama e divi ge Melefit vu do.

¹⁸ Nu ti nəgri səsı ana Melefit dal-dal, adaba nəzlapay ma həma gərgərani ya nu nuani day nəsər do ni nətama kəli a dek.

¹⁹ Ay ka ya ti ndam ga Yezu təcakalava nahəma, hojo nədəmaya ma zlam àna ma həma goro ya nəjalaki ahər na ga macahi zlam ana mis ndahaŋ, ere gani nədəmaya ma dəbu ehimeya àna ma həma ya nu nuani day nəsər do ni.

²⁰ Bəza ga mmawa goro ni, nawayay ti kəjalumki ahər ka zlam nday ndani akada ge mis gədəkani ni. Àki ka zlam magədavani ti nawayay ti kəjalumki ahər akada ga bəza cib-cibeni ya təsər magudar zlam do ni. Ay àki ka zlam ndahaŋ nahəma, nawayay ti kəjalumki ahər akada ge

mis gəđákani ni.

²¹ Abu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Bay Melefit àdəm : “Anəhi ma ana nday hini.

Ma gani nani ti ndam mirkwi atəhi ana tay àna ma həma nahan.

Ay ku tamal nagraj nahkay nəngu ni atəgəskabu ma goro ni do.” * »

²² Nahkay ti ma həma ya mis təsər do ni adəfiki zlam ti ana ndam ya təfəki ahər ke Melefit ni do, adəfiki ti ana ndam ya təfəki ahər ke Melefit do ni sawan. Ma ge Melefit ya təhəngri ana mis ni ajənaki ndam ya təfəki ahər ke Melefit do ni do, ajənaki ti ndam ya təfəki ahər ke Melefit ni sawan.

²³ Nahkay ka ya ti lekələm ndam ga Yezu kəcakalumva dek ka məlan bəlanəna nahəma, bi lekələm dek kazlapum ma həma gərgərani ya lekələm lekələmani day kəsərüm do ni, mək ndam ndahan təhərkivaya ke kəli a. Ndam nday nani ti bi tawayay tici ere ye ti kədəmum ni ahkay do ni bi təfəki ahər ke Melefit ndo. Ma gekəli ya kədəmum ni ti etici aw ? Etici do ! Nahkay atəhi ana kəli lekələm ndam seteni do aw ?

²⁴ Ay bi lekələm dek kəbum kəhəngrumi ma ge Melefit ana mis ti, mək maslaña nahan əhurkiviya ke kəli a. Maslaña gani nani ti bi əfəki ahər ke Melefit do ahkay do ni bi awayay eci ere ye ti kədəmum ni. Emicia ma gekəli ya kədəmum na dek ti, aməsər nan bay magudar zlam, Melefit aməgəs nan əna seriya.

²⁵ Eslini ere ya a məbərūv gayan bu ni dek aməngazlavaya ka dala. Nahkay ti amazləbay Melefit, aməhəngrioru ahər a had meleher ndiđani a had, aməhi ana kəli Melefit nan əbu e kidiñ gekəli bu eđediñ.

Ka ya ti kacakalumvu ni ti grum zlam kigeni

²⁶ Bəza ga mmawa goro ni, nəhi mam ana kəli mam ? Ka ya ti kacakalumvu ni ti ku way way

do *Məsuf Njəlatani avi njəda ga magray zlam : maslaña nahan bi edi limis, maslaña nahan bi acahi zlam ana mis, maslaña nahan bi azlapı pakama *manğahani ge Melefit əna mis, maslaña nahan bi azlapay ma həma ya nan nanani day əsər do ni, maslaña nahan bi ahəngaraba ma həma ya nan nanani day əsər do ni. Ay ere ye ti kəgrum ni dek ti ahər adəm azoru mis kama e divi ge Melefit vu kwa.

²⁷ Tamal mis təzlapay ma həma gərgərani ya nday ndayani day təsər do ni ti təzlapay bəlan əna bəlan. Mis cə, mahkər təzlapay ciliñ, atamkia ba. Ahər adəm mis nahan day ahəngaraba pakama gana kwa.

²⁸ Ay tamal maslaña əbi ga mahəngarabana bi ti, ahər adəm maslaña ya ti awayay azlapay ni əzlapay e kidiñ ge mis macakalavani ni bu ba. Ahər adəm məzlapi ana ahər gayan gayanani akaba ana Melefit ciliñ.

²⁹ Ndam ya ti Məsuf Njəlatani avi njəda ana tay ga məhəngri pakama ge Melefit ana mis nahəma, mis cə, mahkər təzlapay ciliñ : mis ndahan ni ti təbi slimi, ma gatay ni kigeni tək kigeni do waw.

³⁰ Tamal mis əbu ahəngri ma ge Melefit ana mis, mək Melefit əvia ma nahan a ana mis nahan ya nan əbu manjəhadani digəsa na ti, ahər adəm maslaña ya ti nan əbu azlapay ni məlakakaba day.

³¹ Lekələm dek kəhəngrumi ma ge Melefit ana mis tata, ay ti kədəmum bəlan əna bəlan kwa. Ahər adəm pakama gekəli ya kədəmum ni ti mis dek təsər zlam əna nan, mis dek təngət njəda əna nan.

³² Njəda ya Məsuf Njəlatani avi ana mis ga məhəngri pakama ge Melefit ana mis ni ti, mis ya təbu əna njəda gani nani ti tisliki mazlapani əna nan ka mawayay gatay tata.

³³ Adaba mam, Melefit awayay ti mis təgray zlam kwaña kwaña ba. Nan awayay ti mis təgray zlam kigeni,

* 14:21 Izayi 28.11-12.

ti tânjəhadkabu àna sulumani.

Nawayay ti kəgrum akada ga ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa ndahan bu dek ni.

³⁴ Nahkay ka ya ti kacakalumvu nahəma, ahər àdəm wál təzlapay ba. Təvi divi ana tay ga mazlapani ba. Ahər àdəm təhəngrioru ahər a had ana zawal, akada ge Melefit ya àdəm a Wakita gayan bu ni.

³⁵ Tamal tawayay təsər zlam ti, tōru tihindifiŋa kà zawal gatay a magam a. Adaba wal azlapay e kidin ge mis macakalavani bu ni ti àbəlay do timey.

³⁶ Nədəm nahəma, pakama ge Melefit ànjəki enji ti afa gekuli aw ? Ahkay do ni Melefit àhi pakama gayan ti ana kuli cilin aw ?

³⁷ Mis ndahan e kidin gekuli bu tədəm nday təbu àna njəda ga Məsuf Njəlatani, tədəm tislaki məhəngri pakama ge Melefit ana mis. Tamal mis àdəm nahkay ti ahər àdəm agəskabu pakama goro ya nəbiki ana kuli ni ti divi ga Bay geli ya àvi ana kuli ni.

³⁸ Maslaŋa ya ti àgəskabu pakama hini do ni ti Melefit day àgəskabu nan do bilegeni.

³⁹ Nahkay zla nahəma, bəza ga mmawa goro ni, hindəm njəda ga Məsuf Njəlatani ga məhəngri pakama ge Melefit ana mis. Hindəm njəda gani nani kay. Kəcumfəŋa mis ga mazlapay ma həma gərgərani ya nday ndayani day təsər do na ba.

⁴⁰ Ay zlam ya kəgrum ni dek ti kəgrum kwaŋa kwaŋa ba, grum ti àna divi gani.

15

Yezu Krist àməta mək àngaba e kisim ba edefin a

¹ Bəza ga mmawa goro ni, nawayay nəhəngri eri ana *Ma Məweni Sulumani ya nəhi ana kuli ahaslani ni. Lekuləm kəgəsumkabá ma na, kəbum kəgrum təwi àna nan, kəmbərəŋum do.

² Ma Məweni Sulumani ya nəhi ana kuli ni ti Melefit ahəngay kuli àna nan. Ay tamal kəmbərəŋuma pakama

ya nəhi ana kuli na ti, məfəki ahər gekuli ka Yezu ni ègia zlam masakana.

³ Pakama ya təhu enjenjeni, nu day nəhi ana kuli ni ti nahkay hi : *Krist ti àmət azuhva zlam magudarani geli. Ere gani àgravu ti akada ya àbu məbəkiani kwa ahaslani a Wakita ge Melefit bu ni.

⁴ Àra àməta ti tili, mək a vad ya mahkər gani ti àngaba e kisim ba. Ere gani àgravu akada ya àbu məbəkiani kwa ahaslani a Wakita ge Melefit bu ni.

⁵ Àra àngaba ti àngazlivu ana Piye, mək àngazlivu ana ndam *asak gayan kru mahar cəeni ni.

⁶ Àra àngazliva ana tay a ti àngazlivu ana bəza ga mən geli ndahan macakalavani tətam din din zlam. Kwa kani mis ndahan e kidin gatay bu ahar gəđakani təbu àna sifa, mis ndahan ti ni təməta.

⁷ Kələŋ gani àngazlivu ana Zek, àngazlivu ana ndam asak gayan dek daya.

⁸ Kələŋ ge mis nday nani dek ti àngazlulu ana nu, nu ya ti akada ga wur ya ti tiwi kiyi gani enjiyu ndo ni.

⁹ Nədəm nahkay ti adaba ndam asak ndahan ni dek tətam nu. Nu ti giri-giri àgəski təzalay nu zal asak ga Yezu do, adaba ahaslani nəgria daliya ana ndam ge Melefit a.

¹⁰ Ku tamal nahkay nəŋgu ni Melefit àgrua sulum gayan a, nigia akada ya ti kəsərum nu kani na. Melefit àgru sulum gayan ti masakani do, adaba nəgra təwi a àtama ga ndam asak ndahan na dek. Ay nəgray təwi ti àna njəda goro goroani do, nəgray ti àna *sulum ge Melefit ya àgru ni.

¹¹ Ku nu nəhioru Ma Məweni Sulumani ana mis ahkay do ni ndam asak ndahan ni tədəmoru nəŋgu ni, ma geli ni dek ma bəlanani. Pakama gani akada ya nəhi ana kuli, lekuləm day kəgəsumkabu ni.

Mis àməta ti aməngaba e kisim ba edefin a

¹² Nahkay ti leli məbu məhi ana mis *Krist àməta mək àngaba e kisim ba.

Leli mædæm nahkay ti, mis ndahan e kidin gekuli bu tædæm mis atanğaba e kisim ba do ni ti ahæmamam ?

¹³ Tamal mis atanğaba e kisim ba do ededin ti, akal Krist day anğaba e kisim ba ndo kwa.

¹⁴ Tamal Krist anğaba e kisim ba ndo ededin a ti, akal *Ma Mæweni Sulumani ya mæhi ana mis ni ma masakani, lekulum day kæfumki ahàr ka Yezu ti masakani.

¹⁵ Tamal nahkay ededin ti, mæsakadia malfada ana kuli àna slimi ge Melefit a, adaba mædæm Yezu Krist amæta mæk Melefit ahængaraba nan a. Ay tamal mis tanğaba e kisim ba do ni ti, akal Yezu day Melefit ahængaraba nan a ndo kwa.

¹⁶ Nædæm nahkay ti, tamal mis tanğaba e kisim ba do ededin a ti, akal Krist day anğaba ndo kwa.

¹⁷ Tamal Krist anğaba e kisim ba ndo ededin a ti, akal mæfæki ahàr gekuli ka nan ni masakani kwa. Tamal nahkay ti, akal lekulum kæbum àna zlam magudarani gekuli kekileña, Melefit æmbærfæña kè kuli a ndo.

¹⁸ Nahkay ti ndam ya tæfæki ahàr ke Krist, tæmæt ni ti tija gweha.

¹⁹ Leli mæfæki ahàr ke Krist ti mæhængay leli, ay tamal ahængay leli ka ya ti leli mæbu àna sifa ka dala ni ciliñ ti, akal mæsai cicihi matam mis ndahan ni dek.

²⁰ Ay ti Krist anğaba e kisim ba ededin a. Anğaba enji ge mis a dek akada ga zlam ya anğazlay eri ni. Anğaba nahkay ti, adafaki ti mis dek atanğaba e kisim ba daya.

²¹ Agray ti mis dek tæmæt ti mis bælan, nahkay day agray ti mis atanğaba e kisim ba ni ti mis bælan.

²² Nædæm nahæma, leli dek ti bæza ga Adam, nahkay mæmæt akada gayan ni. Nahkay day leli dek amanğaba e kisim ba, amængæt sifa ti azuhva Krist.

²³ Ay ti mis ni dek atanğaba e kisim ni ba ni ti àna sarta gatay. Anğaba enjenjeni akada ga zlam ya anğazlay eri na ti Krist, mæk ka ya ti amanğa ni

ti amahængaraba ndam ya tæfækia ahàr a ni ka ahar bælan.

²⁴ Kælæn gani ti Krist emeyefin kè seteni akaba kà bæbay gatayani akaba kà nday ya ti tægur mælan ya agavæla ni dek, amæhælfæña njæda kà tay a. Amagray nahkay ti egi mandav ga duniya. Eslini ti amæhængri bay ga Bæjani Melefit zlam gayan.

²⁵ Nahkay ahàr ædæm Krist agur zlam dek ga hayanani, duk abivoru ana sarta ya ti Melefit amævi njæda ge meyefinjeni kà ndam ezir gayan ni dek.

²⁶ Zal ezir ya Melefit emendeverin mijin nan kælæn ga nday ndahan ni dek ti kisim.

²⁷ Abu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Melefit àvia njæda ge meyefinjeni kà zlam a dek.* » Ku tamal pakama gani nahkay nængu ni, Melefit ya àvi njæda ge meyefinjeni kà zlam ni dek ni ti ækibu bi, adaba Krist ægur nan do.

²⁸ Melefit àvia njæda ge meyefin kà zlam na dek ana Wur gayan Krist a ti, Wur ni day amæhængrioru ahàr a hæf ana Bæjani Melefit, nan ya àvi njæda ge meyefin kà zlam dek ni. Nahkay ti Melefit amægur zlam dek akaba mis dek, zlam ya ægur do ni ti amælæbi.

²⁹ Kæsærum ti mis ndahan tæbu *tabaray tay a kæla ga ndam ya tæmæt ni vu. Mis nday nani ti tabaray tay ti kamam ? Tamal mis tæmæt ti tanğaba e kisim ba do ededin a ti, tabaray mis ndahan a kæla gatay ya tæmæt ni vu ti kamam ?

³⁰ Tamal mis tanğaba e kisim ba do ededin a ti, leli ndam *asak ni mægæskabu ti mis tægri daliya ana leli ahæcakiyu ngir-ngir ka mæmætani kælavad ti kamam ?

³¹ Bæza ga mmawa goro ni, kælavad nagrai daliya, nahæcakiyu ngir-ngir ka mæmætani. Ere ya næhi ana kuli ni ti jiri ededin : adafaki ti, nèbu næmærvu azuhva kuli adaba kigama akaba Bay geli Yezu Krist a akada mis bælanana ni.

³² E Efez ti nækadva akada ge mis ya

* 15:27 Limis 8.7.

ti akadvu akaba zlam ge gili ya tagray cuday na ni. Nàkadkivu ka zlam ga duniya ndo ; tamal nàkadkivu ka zlam ga duniya ti akal azuaya mam ? Tamal mis tàmèta ti tàngaba e kisim ba do ededīn a ti, akal hojo mæzumum zlam zlam geli akaba misam zlam zlam geli, adaba kama kama ti aməmætum. †

³³ Bəza ga mmawa goro ni, kàgosum ahàr gekūli ba : tamal lekūlām mis sulumani mæk kasawadumkabu kəlavad akaba ndam cuday ti, lekūlām day kīgum cudayani akada gatay ni.

³⁴ Jalum ahàr lala, kàgudarum zlam akada ga ndam seteni ni ba. Nəhi ana kūli nahəma, mis ndahan təbu e kidīn gekūli bu təsər Melefit do. Nəhi ana kūli nahkay ti nawayay ti nəbəkī mimili ke kūli.

Kaya ti amanğaba e kisim ba ni ti vu geli ni amanja ahəmamam ?

³⁵ Bi maslanja adəm ahkado : « Mis àmèta ti amanğaba e kisim ba ti ahəmamam ? Ka ya ti atanğaba ti vu gatay ni atanja ahəmamam ? »

³⁶ Nak gani ya kihindi nahkay ni ti nak moru do aw ? Kizligia hilfi ga zlam gayak a ti vu gani ezi day kwa ti eri gani ni afətaya do aw ?

³⁷ Hilfi ga zlam ya kizligi nani ti aday gani ya adək ni do. Kizligi ti wur gani cilin ; bi kizligi bəza ga *alkama ahkay do ni bəza ga zlam ndahan ni.

³⁸ Kizligia nahkay ti Melefit afətaya nan a, adək aday gani. Nahkay aday nani amanjəhad akada ge Melefit ya awayay ni. Wur ga zlam weley weley do dek Melefit afətaya ti, aday gani gərgəri akaba aday ga zlam ndahan ya təfətaya ni dek.

³⁹ Zlam ndahan ya àna sifa ni day nahkay : ku zlam àna sifa weley weley do dek ti, vu gani gərgəri akaba vu ga zlam àna sifa ndahan ni dek. Nahkay ti mis hihirikenī, zlam ya àna asak fadani ni, edidīn akaba kilif ti vu gatayani dek gərgəri.

⁴⁰ Zlam təbu a huđ melefit bu akada ya təbu ka had ni. Ay mazavu ga zlam ya a huđ melefit bu ni gərgəri akaba mazavu ga zlam ya ka had ni, mazavu ga zlam ya ka had ni day gərgəri akaba mazavu ga zlam ya a huđ melefit bu ni.

⁴¹ Nahkay day fat, kiyi akaba bonğur təsladay gərgəri. Ku bonğur e kidīn gatay gatayani bu day təsladay gərgəri.

⁴² Ka ya ti mis atanğaba e kisim ba ni day amagravu nahkay. Nədəm nahəma, tilia mis a ti emiziviyu e evid vu, ay ka ya ti amanğaba e kisim ba ni ti, àna vu maweni ya èzi do ni.

⁴³ Tili mis ti vu gayan ni zlam masakani, ay ka ya ti amanğaba e kisim ba nahəma, vu gayan ni àbəlay, egi eri. Tili mis ti vu gayan ni njəda àfəñ bi, ay ka ya ti amanğaba e kisim ba nahəma, vu gayan ni njəda àfəñ dal-dal.

⁴⁴ Tili mis ti vu gayan ni zlam ga duniya, ay ka ya ti amanğaba e kisim ba ni ti vu gayan ni *Məsuf Njəlatani aməvi. Vu təbu gərgəri cə : məsəra vu ga duniya àbu ; nahkay ahàr adəm məsər vu ya Məsuf Njəlatani avi ana mis ni day àbu.

⁴⁵ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu : « Adam mis ye enjenjeni ni ti vu gayan ni ga duniya, Melefit àvia sifa.‡ » Adam ya àra kələn a ni ti nan *Krist ; avi sifa maweni ana mis àna njəda ga Məsuf gayan.

⁴⁶ Nahkay vu ge mis ye enji ni ti nani ya Məsuf Njəlatani avi ni do, nani vu ga duniya. Vu ya ti Məsuf Njəlatani avi ni ti ara kələn ga vu ga duniya na.

⁴⁷ Mis ye enjenjeni ni ti ga duniya, Melefit àgraya nan àna had a. Mis ya kələn ni ti àsləkabiya e melefit ba.

⁴⁸ Nahkay zla nahəma, ndam ga *duniya ti nday akada ga bay ya ti Melefit àgraya nan àna had ga duniya ni. Nday ya ti a huđ melefit bu ni ti ni nday akada Bay ya àsləkabiya a huđ Melefit ba ni.

† 15:32 Mənjay Izayi 22.13. ‡ 15:45 Mənjəkiani 2.7.

⁴⁹ Nahkay day, nihi ti leli dek akada bay ya Melefit agraya nan ana had ga duniya ni. Ay kama ti leli dek amanja akada ga Bay ya aslakabiya a huf mel-efit ba ni.

⁵⁰ Baza ga mmawa goro ni, nahi ana kali nahama, mis esliki mahuriyani a *Megur ge Melefit vu ana aslu ga vu ga duniya ni do, adaba zlam ya ezi ni tanjahadkabu akaba zlam ya ezi day-day do ni koksah.

⁵¹ Cum day, nawayay nahi ma mangahani ya Melefit ah ni ana kali: mis ndahan e kidin geli bu atamat do, ay leli ya mabu ana sifa ni akaba ndam geli ya tameta ni, leli dek Melefit amambat vu geli ni nahan.

⁵² Ka sarta gani nani ti etivi mezlelim, kalen gani etivi va do, mak Melefit amambat leli dek. Amambat leli ti ke weceweceni amapaski do, akada ge mis ya ekioicey eri kiic ni. Ka ya ti tivia mezlelim na ti nday ya tamet ni atangaba e kisim ba ana vu ya ezi day-day va do na; leli ya mabu ana sifa ni day Melefit amambat vu geli ni emizi day-day do.

⁵³ Nahkay ti ahah adam vu ya ezi ni egi vu ya ti ezi day-day do ni, mis ya amat ni egi mis ya ti amat day-day do ni kwa.

⁵⁴ Ka ya ti vu ya ezi ni egia vu ya ti ezi day-day do na, mis ya amat ni egia mis ya ti amat day-day do na ti, pakama ya abu mabakiani a Wakita ge Melefit bu ni amagravu. Pakama gani nani nahkay hi:

« Kisim abi va bi, Melefit ejina nan a. §

⁵⁵ Kisim nak hi ti njada gayak abi ga mabazl mis va bi zla,

zlam ahar gayak ya kagri daliya ana mis ana nan ti tamet ni ti abi va bi zla.* »

⁵⁶ Zlam ahar ge kisim ya abazl mis ana nan ni ti zlam magudarani gatay. Zlam ya avi njada ana zlam magudarani ge mis ti tamet ana nan ni ti, Melefit ana *Divi gayan ya Mawiz abaki ni adam maslana ya agudar zlam ni si amat kwa ni.

⁵⁷ Ay leli ti meyefina ke kisim azuhva tawi ga Bay geli Yezu Krist ya agray na. Megrumi sasi ana Melefit dal-dal azuhva nani!

⁵⁸ Baza ga mmawa goro ni, nawayay kali. Nahi ana kali nahama, zum njada, kametabum ba, grumoru tawi ga Bay geli kalavad, kambranjum ba. Grum nahkay adaba keseruma ere ye ti kegrumi ana Bay geli ni ti masakani do, akengatum zlam azuhva nani palam.

16

Singu ya tajamkabu ga majanaki ndam ge Melefit ya a Zeruzalem ni

¹ Nihi ti nahi ma ana kali aki ka singu ya kajamumi ana ndam ge Melefit ya a kesa ndahan bu ni. Nadam nahama, ahah adam kegrum akada ya nahi ana ndam ga Yezu ya *tacakalavu ka had Galasi tagray ni.

² Nahkay kala vad ga ladi ti ahah adam ku way way do singu ya anget ni madafana; adafana ti mafakad singu gani a magam afa gani tera. Tamal kegruma nahkay ti, ka ya ti eninja ni ti anahi ana kali jamum va do, anedi ahah ana singu majamvani andava.

³ Dumaba mis ga maheloru singu gani a Zeruzalem a daya. Eninja afa gekali a ti anabiki wakita ana ndam Zeruzalem ga madafiki ndam gekali ya kadumaba ni ana tay, mak anaslroru nday gani nani, ataheloru singu ni akaba wakita ni eslini.

⁴ Tamal ti agaski nu nuani day nakoru a Zeruzalem ti amorukaboru akaba tay ka ahar belan.

Sawaday ga Pol ya amasawadoru ni

⁵ Anoru afa gekali, ay wudaka nakoru nahama, nawayay namanjuyu ndam geli ya tabu ka had Mesedawen ni day. Ka ya ti anaslaka e Mesedawen a ni ti

⁶ anoru afa gekali cu nepasiyu gazit, cu anazumiyu ahar kusi afa gekali ti nesarkaba fan do. Tamal noru nepasa afa gekali a nahkay ti, ka ya ti

anaslaka ni ti akəjənumki nu àna zlam ga moroni àna naŋ kama.

⁷ Eninjua afa gekəli a sak bəlan ti nawayay moru maslakana huya do. Tamal Melefit əvua divi a ti anəpəsiyu dal-dal.

⁸ Ay ku tamal anoru nəŋgu ni, nihi ni ti nawayay manjəhadani ahalay e Efez duk abivoru ana vad ga wuməri ge *Peŋtikwet,

⁹ adaba ahalay ti Melefit əvua divi sulumana ga magray təwi gədakana ; ndam ezir goro təbu kay daya.

¹⁰ Tamal Timote ənjuə afa gekəli a nahəma, gəsumkabá naŋ a lala, ti ahər ahəli ba. Naŋ day naŋ əbu agri təwi ana Bay geli akada goro ni,

¹¹ nahkay ti maslaŋa ənjak naŋ ba. Jənumki naŋ ti mícikbiyu afa gekəli, mára afa goro àna sulumana, adaba nu nəbu najəgay naŋ, najəgay bəza ga mən geli ndahaŋ ni daya.

¹² Nihi ti nəzlapaki ka Apolos wur ga mən geli ni. Sak ehimeya nəhia ma ga moroni afa gekəli a akaba bəza ga mən geli ndahaŋ na, ay nihi ti əcuway moroni faŋ do ferera. Apolos aməŋgəta ahar a day kwa ti amoru.

Pol endeveriŋ pakama gayan

¹³ Nədəm nahəma, njəhadum eri, fumki ahər ka Yezu lala, kəmbərənum ba, aŋgwaz əwər kəli ba, kumva njaŋ-njaŋ.

¹⁴ Ere ye ti kəgrum ni dek ti grum àna mawayavani.

¹⁵ Kəsəruma Istefanas akaba ndam ga ahay gayan a ; təfəki ahər ka Yezu enjenjeni ka had Eseyi ni ti nday. Nday gani tagray təwi ga məjənaki ndam ge Melefit kəlavad. Nahkay zla nahəma, bəza ga mmawa goro ni, nahəŋgalay kəli

¹⁶ ti kícəmiki ma ana mis akada nday nani. Cəmiki ma ana ndam ya təbu tagrakabu təwi akaba tay, təmbrəŋ do ni dek daya.

¹⁷ Nu nəbu nəmərnu dal-dal, adaba Istefanas, Fertinetəs akaba Eseyikəs tàra, nday təbu akaba nu. Nday təbu

akaba nu ti kala lekələm dek kəbum akaba nu.

¹⁸ Nday gani təhəŋgruva məbərnuv a, təhəŋgriva ana kəli a daya. Nahkay ti səruma mis akada nday hini ti tislia mis a, zləbum tay.

¹⁹ Ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gərgərani bu ya ka had Azi ni təgria sa ana kəli a. Ata Ekiles nday ata Prisil akaba ndam ge Krist ya *təcakalavu a ahay bu afa gatay ni təgria sa ana kəli a dal-dal àna slimi ga Bay geli a.

²⁰ Bəza ga mən geli ya ahalay ni dek təgria sa ana kəli a.

Grumvu sa e kidin gekəli bu lala, akada ga ndam ge Melefit ya tagravu sa ni.

²¹ Nu Pol nəgri sa ana kəli bilegeni, nu nuani nəbəki ma hini àna ahar goro.

²² Maslaŋa ya əwayay Bay geli do ni ti, Melefit mətikwesla naŋ a. Maranata ! *

²³ Bay geli Yezu məgri sulum gayan ana kəli ti.

²⁴ Lekələm dek nawayay kəli, adaba leli məbu akaba Yezu Krist akada mis bəlan.

* **16:22** « Maranata » ti awayay adəmvaba « Bay geli, ra ! »

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Koreṅ ye cɛ ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Koreṅ ye cɛ ni**

Maslaṅa ya ti àbɛki wakita hini ni ti àdɛfa slimi gayaṅ a : àbɛki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 10.1). Àbɛki ti ka sarta ya ti naṅ e Mesedɛweṅ, awayay akoru ka haɗ Eseyi ni (2.13 ; 7.5 ; Tɛwi 20.1-3). Àbiki ti ana ndam ga Yezu ya a Koreṅ ni cilin do, àbiki ti ana ndam ga Yezu ya ka haɗ Eseyi ni ðek daya (1.1 ; Koreṅ ti kɛsa gɛɗakani ga haɗ Eseyi).

Àbɛki ti adaba ndam Eseyi ndahaṅ tɛdɛm Pol àgosa tay a : àdɛm awayay moroni afa gatay sak cɛ, mɛk àmbatkaba majalay ahàr gayaṅ a (1.15-16). A wakita hini bu ni ti Pol àhəṅgrifəṅ kà ma gatay ni ana tay : àdɛm naṅ zal asak ga Yezu, nahkay ti agray tɛwi akada ge Melefit ya awayay ni, do ni ti akada ga ndam ga duniya ya tawayay ni do (1-7). Ndam ga Yezu ya tagray ere ye ti Melefit awayay ni ti tebesey macakay daliya tata ; kè eri ge mis ga duniya ti tɛsli arana do, ay ku tamal nahkay naṅgu ni maslaṅa ya ti agray ere ye ti Melefit awayay ni ti amɛrvu dal-dal àna njɛɗa ge Melefit ya àvi ni.

Pol àhi ana ndam Eseyi tɛslamalavu lala ti tɛndiverin majam sinṅu ga mɛjanay ndam ga Yezu ya a Zerɛzalem ni, (8-9). Èndeverin wakita gayaṅ, àdɛm amoru afa gatay eɗeɗin, àdɛm si tɛmbatkaba majalay ahàr gatay na, tɛslamalavu kwa : tamal tɛslamalavu do ni ti amatraɗ tay, adaba naṅ zal asak ga Yezu eɗeɗin. Adafaki naṅ zal asak ga Yezu eɗeɗin ti macakay daliya gayaṅ ya àcakay ni (10-12).

A wakita hini bu ðek Pol àdɛm tamal ndam ga Yezu tɛbi àna njɛɗa

bi ti tɛmɛrvu, adaba gedebi gatay gatayani ni avi divi ana Yezu ga mɛvi njɛɗa gayaṅ ana tay (12.10). Yezu àhi ana ku way way do : « Sulum goro ya nɛgruk ni ti eslɔk, adaba ka ya ti mis naṅ àbu gedebeni ni ti, ere ye ti agray ni ðek agray ti àna njɛɗa goro cilin » (12.9).

Sa ga Pol

¹ Nu Pol Melefit adaba nu a, nu zal asak ga Yezu *Krist. Leli ata wur ga mɛṅ geli Timote mɛbiki wakita hini ana ndam ge Melefit ya *tɛcakalavu a Koreṅ ni, akaba ana ndam ge Melefit ðek, nday ya ti tɛbu a kɛsa gɛrgɛrani bu ka haɗ Eseyi ni.

² Bəṅ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tɛgri sulum gatay ana kɛli, tɛgray ti *kɛnjəhadumkabu àna sulumani ti.

Melefit naṅ àbu avi njɛɗa ana ndam ya ti tɛbu tagray daliya ni

³ Mɛzlɛbum Melefit Bəṅ ga Bay geli Yezu *Krist ; kɛlavad mɛsi cicihi adaba naṅ Bəṅ geli, njɛɗa day avi ana leli kɛlavad adaba naṅ Melefit geli.

⁴ Ka sarta ya ti mɛbu magray daliya lu ni ti avi njɛɗa ana leli. Agray nahkay ti, ti leli day mɛvi njɛɗa ana mis ndahaṅ ya tagray daliya gɛrgɛrani ni ðek bilegeni. Njɛɗa gani nani ya ti mɛvi ana tay ni ti njɛɗa ge Melefit ya àvi ana leli ni.

⁵ Nɛdɛm nahɛma, Krist àgra daliya dal-dal, leli day magray daliya ti adaba leli ndam gayaṅ. Ay ku tamal magray daliya nahkay naṅgu ni, Melefit avi njɛɗa ana leli dal-dal adaba leli ndam ge Krist.

⁶ Ka ya ti tɛgri daliya ana leli nahɛma, mawayay ti kɛṅgɛtum njɛɗa àna naṅ, ti Melefit mɛhəṅgay kɛli. Ka ya ti Melefit avi njɛɗa ana leli nahɛma, mawayay ti lekɛlum day kɛṅgɛtum njɛɗa gani ; nahkay ekislumki mɛbesey daliya akada geli ya ti mɛbesey ni.

⁷ Mɛsɛra Melefit àmbrəṅ mɛgri sulum gayaṅ ana kɛli do ; nahkay mɛsɛra ku tamal kɛgrum daliya

akada geli ni nənğu ni, aməvi njəda ana kəli akada ya ti avi ana leli ni daya.

⁸ Bəza ga mmawa, mawayay ti kəsərumki lala : ndam ga had Azi təgria daliya ana leli a dal-dal əsabay. Daliya gani ya məgray ni atam njəda geli, mədəm amatamaba əna sifa do.

⁹ Nahkay məhi ana ahər atara tabazl leli. Zlam nday nani əgrakivu ke leli ti, ti məfəki ahər ka njəda geli geleni ba, məfəki ahər ti ka njəda ge Melefit, adaba Melefit ti ahəngaraba mis e kisim ba.

¹⁰ Ahəngafəna leli kə kisim gani nana ti nañ. Aməhəlababa leli e kisim ba keti. Məfəki ahər geli ka nañ, məsəra aməhəlababa leli a daliya ndahañ ba keti.

¹¹ Lekələm day akəjənumki leli əna mahəngali Melefit ana leli. Mis kay atahəngala nañ a ti emiciiki ana tay, aməgri sulum gayanə ana leli. Nahkay ti mis kay atəgri səsi daya.

Pol əmbata ahər a

¹² Zlam geli ya məmərvu əna nañ ni ti nihi : məsəra a məbəruv geli ba, manjəhad geli akaba mis ti manjəhad ge jiri əna hud bəlañ. Mənjəhad akaba mis dek ti nahkay, ay akaba kəli ti manjəhad geli ni atam geli ya mənjəhad akaba mis ndahañ ni. Məgray nahkay ti, Melefit əwayay : məgray ti əna sulum gayanə ciliñ, do ni ti əna məsər zlam ge mis do.

¹³ Nahkay məbiki ana kəli a wakita geli ni bu ni ti ere ye ti kəbum ke-jəngəm, kəbum kicəm ni ciliñ, do ni ti ma ndahañ do. Ma hini ya ti nəhi ana kəli ni ti nawayay ti kicəmbaba lala.

¹⁴ Nihi ti kicəma bal, ay ti ekicəmbaba lala : kisləmki məmərvani azuhva leli akada geli ya aməmərvu azuhva kəli ka fat ya ti Bay geli Yezu eminji ni.

¹⁵⁻¹⁶ Adaba nəsəra zlam nana nahkay ti, akal wudaka nakoru e Mesedəweñ nahəma, nəwaya morona afa gekəli a day, mək anasləkabiya eslina ti nəwaya manjana afa gekəli a. Nahkay ti akal nəjənakia kəli a sak cə, lekələm day akal kəjənumkia nu

a, kəvumua zlam ga moroni ka had *Zude a.

¹⁷ Ka ya ti nəhi ana kəli anoru ni ti, nədəm ma masakani aw ? Zlam ya ti nədəm nagrañ ni ti nəjalaki ahər akada ge mis ya təfəki ahər ke Melefit do ni aw ? Afa gatay ti « Iy » ahkay do ni « Aha » ti zlam bəlañani.

¹⁸ Melefit ti nañ jireni. Ere ye ti nəhi ana kəli kə meleher gayanə ni jiri daya. Tamal nədəma « Iy » ti, ba iy gani. Tamal nədəma « Aha » day, ba aha gani.

¹⁹ Nədəm nahkay ti adaba Bay ya ti nu, Silas akaba Timote mədəmki ma, məhi ana kəli ni ti nañ Wur ge Melefit, Yezu *Krist. Nañ ti ədəma « Iy » ti ədəm « Aha » va do. Kwa ka mənjəki gani nañ « Iy, »

²⁰ adaba ere ye ti Melefit ədəm amagrañ ni dek ti ədəm « Iy, » əgra əndava ti azuhva Yezu Krist. Nahkay azuhva nañ day leli mazləbay Melefit, mədəm : « Iy, Melefit nañ jireni. »

²¹ Bay ya ti avi njəda ana leli ti məmbrəñ divi ge Krist ba ni ti Melefit. Avi njəda ana kəli ti kəmbərənum divi ge Krist ba ni ti Melefit gani. Bay ya ti adaba leli ga məgri təwi a ni ti nañ gani bəlañani ni.

²² Əvi Məsuf gayanə ana leli, əniviyu a məbəruv bu ana leli ni ti nañ ; nahkay məsəra leli ndam gayanə ededīñ ; ere ye ti əgray ni adafaki ti aməvi zlam ya ti ədəm aməvi ana leli ni dek daya.

²³ Nu nəngoru afa gekəli a Korej do ni ti adaba nəwayay məgrikivu daliya ana kəli do. Tamal ma goro hini ya nədəm ni jiri do ni ti Melefit məkada nu a !

²⁴ Nədəm nahkay ti məwayay məgurki kəli ka məfəki ahər gekəli ka Yezu do. Lekələm kəbum kəfumki ahər lala, kəmbərənum do. Leli məgrakabu təwi akaba kəli ti, mawayay ti kəmərumvu sawañ.

2

¹ Nahkay nəwayay manjoni afa gekəli do ni ti, adaba nəwayay ti nəhikivu zlam ana kəli ga məhəli ahər ana kəli va do.

2 Tamal nàhia ma ya ti ahəli ahàr ana kəli na ti way aməmərū məbərūv way? Maslaŋa àbi, adaba lekələm ya ti akal kəmərūmū məbərūv ni pakama goro ahəli ahàr ana kəli.

3 Nəbiki wakita gani nani ana kəli, nàŋgoru afa gekəli ndo ni ti azuhva nani. Adaba tamal nàŋgoya afa gekəli a, enipia kəli a ahàr naŋ àbu ahəli ana kəli ti nu day ahàr aməhəlu. Ay ndam ya ti akal təmərū məbərūv ni ti lekələm sawaŋ do aw? Nəsəra lekələm ti, tamal nəbu nəmərūv ti lekələm day kəmərūmvu.

4 Ka ya ti nəbiki wakita ana kəli ni ti ma gani àhəlua ahàr a dal-dal, yam tuway goro tekeđi àdəgaya. Nəbiki pakama gani ana kəli ti ga məhəli ahàr ana kəli do, nawayay ti kəsərūm nu ti nəbu nawayay kəli dal-dal.

Maslaŋa nahaŋ àgudar zlam a, Pol àdəm tàmberfəŋa

5 Maslaŋa nahaŋ àgudara zlam a. Zlam gayaŋ ya ti àgudar ni ahəli ahàr ana mis ; ay nu ti àhəlu ahàr do, ahəli ahàr ti ana kəli dek sawaŋ. Tamal nədəm lekələm dek ti bi nədəma àsabay, hojo nədəm àhəlia ahàr ana mis a dal-dal e kidiŋ gekəli ba.

6 Mis kay e kidiŋ gekəli bu tàtrafa maslaŋa gani nana, ay ti èslia nahkay.

7 Nihi ti ahàr àdəm kəmbrəŋumfəŋa zlam gayaŋ ya àgudar na, kəvumi njeđa sawaŋ. Tamal kəgrumi nahkay do ni ti zlam ya kəgrumi ni aməhəlikivu ahàr, emijiŋ naŋ.

8 Nahkay nahəŋgalay kəli, grumi zlam ya ti adəfiki ti kəbum kawayum naŋ ni.

9 Nəbiki ma gani ana kəli ni ti adaba nawayay nəsər akəgəsūmuki ma goro ni dek tək akəgəsūmuki do waw.

10 Tamal lekələm kəbum kəmbrəŋumfəŋa zlam magudarani kə mis a ti nu day nəmbərəfəŋa zlam magudarani ga maslaŋa gani nana. Nahkay tamal maslaŋa gani àgudaru zlam a nəŋgu ni nəmbərəfəŋa àndava. Nəmbərəfəŋa ti azuhva kəli, adaba leli dek kə meleher ge *Krist.

11 Nàgray nahkay ti, nawayay ti *Seteni àgosay leli ba. Adaba ere ye ti awayay agri ana leli ni ti məsəra lala.

Meyefiŋ kà ndam ezir geli azuhva Krist

12 Nìcik, nòru a Truwas ga məhi *Ma Məweni Sulumani àki ke *Krist ana mis eslini. Nòru nìnjəa ti Bay geli àvua divi ga məhi ma gana ana tay a lala.

13 Ay ti ahàr àhəlua adaba nədi ahàr ana wur ga mənə geli Tit ndo, nahkay nàsləka eslina, nòru e Mesedəweŋ.

14 Ay si məzləbum Melefit kwa adaba àgray ti leli ana məmərani akada ndam ya tēyefiŋa kà ndam ezir gatay a, tasləkabiya tara a magam a ni. Agray nahkay kəlavad adaba leli məbu akaba Krist akada mis bəlaŋ. Leli mədəfiki Krist ana mis ku eley eley do dek ; pakama geli ya mədəmki ke Krist ni akada ga zlam ya ti tazəbay, azək gani ezi àcər ni.

15 Zlam gani ye ezi àcər, àbəlafəŋ kə Melefit ni ti leli, leli ya ti məbu akaba Krist akada mis bəlaŋ ni. Mizifiŋ kà ndam ya ti Melefit naŋ àbu ahəŋgay tay ni akaba kà ndam ya ti tijiji ni.

16 Mis ndahaŋ ti mizifiŋ kà tay àcər dal-dal, təŋgət *sifa ya àndav day-day do ni àna naŋ. Mis ndahaŋ ni ti ni mizifiŋ kà tay kisik-kisik, təmət àna naŋ. Ay təwi gani nani dek ti way esliki magrani tata way ?

17 Ku tamal nahkay nəŋgu ni, leli məbu məgri təwi ana Melefit. Mis ndahaŋ təhi ma ge Melefit ana mis ti təŋgət siŋgu àna naŋ, ay leli ti məgray akada gatay ni do. Leli məhi ma ge Melefit ana mis ti, Melefit àslər leli, məhi ana tay kə meleher gayaŋ àna huđ bəlaŋ, adaba leli məbu akaba Krist akada mis bəlaŋ.

3

Məwəlvani məweni

1 Nədəm nahkay ti, kəhumi ana ahàr leli magray zlabay keti aw? Kawayum ti mis təbiki wakita ana kəli ti kəsərūm leli ndam *asak ga Yezu ededəŋ ededəŋeni aw? Tək day ti kawayum mihindifiŋa wakita kə

kəli ga maŋgazliani ana mis ndahan a waw? Ku tamal mis ndahan təbu tagray nahkay nənɟu ni, leli ti məwayay magrani nahkay do.

² Lekələm ti kala wakita geli; kala məbəkiani a məbərɟu geli bu, adaba məbu majalaki ahər ke kəli kələvad. Mis dek təsəra lekələm kəgəsɟumkabu *Krist ti azuhva leli.

³ Nahkay mis dek təsəra lekələm kala wakita ge Krist ya əbəkɟi ti məzikaboru ana mis ndahan ni. Wakita gani nani məbəkiani əna zlam do, məbəkiani ti əna *Məsuf ge Melefit Bay ga sifa ni. Wakita gani nani məbəkiani ka akur magaslani do, kala məbəkiani a məbərɟu ge mis bu.

⁴ Mədəm nahkay ti adaba məsəra Melefit aslər leli ededɟɟ; məsər nahkay ti adaba məfəkɟa ahər ke Melefit azuhva Krist a.

⁵ Ay məsəra məslɟi magray təwi gani nani əna nɟədə geli geleni do; magray ti si əna nɟədə ge Melefit kwa.

⁶ Avi nɟədə ana leli ga məhi ma əki ka məwəlvani məwəni ana mis ni ti naɟ. Məwəlvani məwəni nani ti təbəkɟi məbəkiani do, nani təwi ga Məsuf ge Melefit. Ndam ya ti təgəskabu məwəlvani ya ahaslani məbəkiani ni ti atəmət, ay ndam ya ti təgəskabu məwəlvani ga Məsuf ge Melefit ni ti atəɟət *sifa ya əndav day-day do ni.

⁷ Ahaslani ti Melefit əbəkɟa ma gayan ka akur magaslana. Ka ya ti əbəkɟi ni ti mis tɟɟa masladani gayan a; ku eri ge Məwiz day əslada. Masladani nani əpəs ndo, ay ndam *Izireyel tɟslɟi mamənjələni ana eri gayan ni ndo simiteni. Nahkay məwəlvani ya ahaslani ni ti ku tamal mis təmət əna naɟ nənɟu ni, nani zlam gədəkani, əsladay.

⁸ Tamal nahkay ti məwəlvani məwəni ya Məsuf ge Melefit agray təwi əna naɟ ni ti zlam gədəkani əsladay dal-dal ətam məwəlvani ya ahaslani ni simiteni do aw?

⁹ Məwəlvani ya ahaslani ni ti zlam gədəkani əsladay, Melefit agəs mis

əna naɟ əna seriya; tamal nahkay ti məwəlvani məwəni ya ti Melefit avi jiri ana mis əna naɟ ni ti zlam gədəkani əsladay dal-dal ətam nani simiteni do aw?

¹⁰ Nahkay məwəlvani ya ti əsladay ahaslani ni ti kala əsladay va do, adaba masladani ga məwəlvani məwəni ni əsladay dal-dal ətam nani simiteni.

¹¹ Məwəlvani ya ti əpəs do ni ti zlam gədəkani, əsladay; tamal nahkay ti məwəlvani ya ti əbu kaɟay-kaɟayani ni ti zlam gədəkani əsladay dal-dal ətam nani simiteni do aw?

¹² Əgɟa məsəra zlam nday nana ti mazlapay vay-vay kə meleher ge mis dek.

¹³ Ahaslani Məwiz əhəmbava azana e eri va. Əgray nahkay ti adaba eri gayan əsladay; ay masladani gani əpəs do ni ti awayay ti ndam Izireyel tɟɟi ba. * Leli ti məgray akada gayan ni do.

¹⁴ Ndam Izireyel ku kani ka ya ti təbu tɟɟey ma ya ti a wakita ga məwəlvani ya ahaslani ni bu ni ti tɟɟi do, kala azana əniviyu ana tay e eri bu, təzaba ndo. Aziaba azana nana ana mis e eri ba ni ti si Krist kwa.

¹⁵ Nahkay ku kani ka ya ti tɟɟey wakita ge Məwiz ni ti tɟɟi do, kala ahər gatay ni makambahani əna azana.

¹⁶ Ka ya ti mis əmbatkaba majalay ahər gayan a, adəbay Bay geli nahəma, azana əniviyu e eri vu va bi.

¹⁷ Bay geli nani ti avi Məsuf gayan ana leli. Nahkay maslaɟa ya ti Məsuf ga Bay geli əniviyu ni ti əslɟi məbrəɟ zlam magudarani, zlam magudarani təgər naɟ va do.

¹⁸ Leli ya ti məfəkɟi ahər ka Bay geli ni dek ti ku way way do geli eri gayan makambahani əna azana do. Nahkay Bay geli əsladi eri ana leli, mis ndahan tɟɟi masladani gani e eri geli bu. Migi akada naɟ, masladani geli əsagakivu kələvad. Təwi gani nani ti ga Bay geli, agray ti əna Məsuf gayan ya avi ana leli ni.

* 3:13 Mənjay Mahərana 34.33.

4

Njəda əfəñ kə leli bi, si kə Melefit

¹ Əgia nahkay ti ahar ədəgafəña kə leli a do, adaba məsəra Melefit əvi təwi gani nani ana leli əna sulum gayan.

² Zlam ge mimili ti leli məgray do, məgray təwi geli akal-akal do. Məgosay mis do, məmbatkaba ma ge Melefit a do ; məhi ma ge jiri ana mis. Magray nahkay ti, mawayay ti mis dek təsər magray təwi geli kə meleher ge Melefit əna jiri.

³ Mis ndahan tici *Ma Məweni Sulumani ya məhi ana tay ni do, kala ahər gatay makambahani əna azana. Mis nday nani tici do ni ti adaba nday təbu tijiji palam.

⁴ Nday ti təfəki ahər ka Yezu ndo, nahkay bay magədavani ya agur duniya ni əwisirikaba ahər ana tay a, awayay ti tibi masladani ya ti asladı ana tay ni ba. Masladani gani nani ti ga Ma Məweni Sulumani ; Ma Məweni Sulumani nani ti adəfiki ana leli *Krist ti nañ gədəkani. Mis əpia nañ a ti əpia Melefit a.

⁵ Mədəmki ma ti ka ahər geli geleni do : mədəmki ti ka Yezu Krist nañ Bay geli gədəkani ni. Leli ti məhi ana kəli leli ndam məgri təwi ana kəli azuhva Yezu.

⁶ Kwa ahaslani Melefit ədəmbiya, ədəm : « Masladani məsladəy a məlan ziñ-ziñeni bu.* » Ay kani ti nañ əbu asladı məbərur ana leli : asladı məbərur ana leli ti əna Krist ; Krist ti eri gayan masladani, məsər njəda ge Melefit dek ti azuhva nañ.

⁷ Masladani nani ti zlam sulumani dal-dal. Leli ti ni akada zlam mələmani əna elibisl ; masladani ge Melefit əniviyu ana leli akada ya təbəviyu zlam a zlam ge elibisl vu ni. Zlam gani nani ti Melefit əgray ti əna njəda gayan. Njəda gayan ni ti ətam ga zlam ndahan dek ; əgray nahkay ti, awayay ti mis təsər njəda gani ti gayan, do ni ti geli do.

⁸ Mis təmbrəñ məgri daliya gərgəri kay ana leli do, ay ti daliya nani əbi

ətam njəda geli bi. Leli məbu majalay ahər dal-dal, ay ti ahar ədəgafəña kə leli a do.

⁹ Mis tawayay məgəs leli, ay ti Melefit nañ əbu akaba leli, əvi divi gani ana tay do. Təbu tazəgad leli, ay ti təkadkiviyu leli koksah.

¹⁰ Kəlavad, ku eley eley do, matamfəña kə kisim a pəlok-pəlok ; tawayay mabazl leli akada gatay ya təkadfəñ Yezu kə təndal ni. Nahkay mis dek tipi leli məbu əna sifa ti adaba Yezu day nañ əbu əna sifa.

¹¹ Ku tamal leli məbu əna sifa nəngu ni, kəlavad mis tawayay mabazl leli adaba leli ndam ga Yezu. Njəda əfəñ kə leli bi, ay təgri ana leli nahkay ti, Melefit awayay ti sifa ga Yezu ya əniviyu ana leli ni mənğazlavaya.

¹² Nahkay leli ti kəlavad matamfəña ke kisim a pəlok-pəlok ; ay lekələm ti ni kəbum əna sifa azuhva nani.

¹³ Əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Nəfəkia ahər ke Melefit a, nahkay nədəma ma.† » Leli day məfəkia ahər ke Melefit a, mədəma ma na akada ga maslaña ya ti əbəki ma hini na,

¹⁴ adaba məsəra Melefit əhəngaraba Bay geli Yezu a, nahkay amahəngaraba leli a daya, adaba leli məbu akaba Yezu akada mis bəlan. Amahəngaraba leli a ti, ti mənğəhad kə gəvay ga Yezu ka məlan ya ti Melefit aslamali ana leli akaba kəli ni.

¹⁵ Zlam gani nday nani dek tagravu ti ga məjənaki kəli. Nahkay Melefit amahəngakivu mis ndahan əna sulum gayan, mək mis atəsagakivu ga məgri səsi, ga mazləbay nañ.

Leli majəgay zlam ya ti mibi fan ndo, Melefit aməvi ana leli ni

¹⁶ Əgia nahkay ti ahar ədəgafəña kə leli a do. Məsəra ku tamal njəda ga vu geli nañ əbu aguloru kəlavad nəngu ni, Melefit nañ əbu əvi njəda ga Məsuf gayan ana leli kəlavad a məbərur bu əkivu.

¹⁷ Ededın nihi ti leli macakay daliya, ay daliya gani nani ti

* 4:6 Məñjay Məñjəkiani 1.3. † 4:13 Limis 116.10.

mamənjələŋ akada zlam masakani, èsli araŋa do, adaba məsəra Melefit aməvi masladani dal-dalani ana leli azuhva daliya nday nani ya macakay ni. Masladani ya Melefit aməvi ana leli ni ti àtam zlam dek, amandav day-day do.

¹⁸ Mamənjələŋ ka zlam ya ti mis tipi ni do, mamənjələŋ ti ka zlam ya ti mis tipi do ni sawaŋ. Adaba zlam ya ti mis tipi ni àpəs do, zlam ya ti mis tipi do ni apəs, àndav day-day do.

5

¹ Vu geli mis ka dala ti akada ahay miviceni, àpəs do. Ay tamal vu geli gani èzia ti, məsəra leli məbu àna vu nahaŋ sulumani a hud melefít bu, Melefít aməvi ana leli. Vu gani nani ti akada ahay mələmani sulumani, Melefít àgraya àna ahar gayaŋ a, do ni ti mis do ; anjəhad kaŋgay-kaŋgay.

² Nihi ti məbu mitəwi adaba mawayay ti Melefít məvi vu məweni nani ana leli ; vu məweni gani nani asləkabiya e melefít ba, vu nani ti akada azana məweni ya ti təkəki ke mis ni.

³ Nahkay leli amələbu àna azana, amanjəhad àna mahayma do.

⁴ Nihi ti vu geli ya leli məbu àna naŋ ni ti akada ahay miviceni, nahkay leli məbu macakay daliya àna naŋ, mitəwi àna naŋ. Ere ye ti mawayay nahəma, mawayay ti Melefít ejiŋ vu geli ya ti leli məbu àna naŋ ni do : mawayay ti Melefít məkəki vu məweni ke leli akada ya ti təkəki azana ke mis ni sawaŋ. Vu geli ni ti ara eji ; vu məweni ya Melefít avi ana leli ni amələbu ga kaŋgayani.

⁵ Bay ya ti àslamalivù zlam nday nani ana leli ni ti Melefít àna ahàr gayaŋ. Àvia Məsuf gayaŋ ana leli a, nahkay məsəra aməgri zlam nday nani dek ana leli daya.

⁶ Nahkay məbu mazay njəda geli, ahar àdəgafəŋa kè leli a do. Məsəra ka ya ti leli məbu àna vu geli hini ni ti leli driŋ driŋ akaba mələŋ ga Bay geli ya anjəhad ni.

⁷ Manjəhad nahkay ti adaba leli məbu məkəki ahàr ; do ni ti adaba mípia naŋ a do.

⁸ Nahkay ahar àdəgafəŋa kè leli a do. Ere gani manjəhad àna vu geli hini nahəma, hojo makoru manjəhad afa ga Bay geli.

⁹ Nahkay ku manjəhad a duniya bu, ku makoru afa gani nəŋgu ni, ere ye ti mawayay magrani dal-dal ni ti ere ye ti àbəlafəŋ ni.

¹⁰ Adaba si ahàr àdəm leli dek makoru kè meleher ga Yezu Krist ti mığrafəŋa seriya kè leli a. Es-lini ti ku way way do tamal àgra zlam sulumana ahkay do ni zlam magədavana a duniya ba ti, Krist aməvi zlam ka duwa gani akada ge təwi gayaŋ ya àgray ni.

Melefít àslərbiyu Krist ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ

¹¹ Məsəra ahəmamam təhəŋgrioru ahàr a had ana Bay geli ni, nahkay mawayay ti mis təkəsiki ma geli ya mədəm ni ana leli. Melefít ti əsəra leli a lala ; nətamahay tamal kəjaluma ahàr a lala ti lekələm day kəsəruma leli a.

¹² Nihi ti kəhumi ana ahàr leli məbu magray zlabay kè meleher gekəli keti aw ? Aha, mągray zlabay do : mawayay magray ti kəmərumbu azuhva leli sawaŋ. Nahkay akəsərum ahəmamam məhəŋgrifəŋani ana nday ya ti tədəmki ma magədavani ke leli ni. Nday ti təjalaki ahàr ka zlam ya ti epivu ni ciliŋ, təjalaki ahàr ka zlam ya ti àniviyu ana mis a məbəruf bu ni do.

¹³ Mis nday nani tədəm leli ndam muru. Tamal leli muru ti ga məgri təwi ana Melefít. Ay leli muru do ; leli wir-wir sawaŋ. Leli wir-wir ti ga məjənaki kəli.

¹⁴ Magray nahkay ti adaba məsəra *Krist awayay leli dal-dal. Nahkay mawayavani ge Krist ni ti afəki njəda ke leli ga məgri təwi. Məsəra mis bələŋ àmət ga məhəŋgaraba mis a dek, nahkay məsəra kè eri ge Melefít ti mis dek təməta akaba naŋ a.

¹⁵ Àmèt ga mahəngaraba mis a dek ti, ti mis ya ti nday təbu àna sifa ni tàgray ere ye ti nday ndayani tawayay ni ba, tàgray ere ye ti nañ awayay ni sawañ. Adaba àmèt ti ga mahəngaraba tay a ; Melefit àhəngaraba nañ e kisim ba ni ti ga mahəngaraba tay a daya.

¹⁶ Ègia nahkay ti màmənjələŋ kè mis akada ga ndam ga *duniya ya tamənjələŋ kà tay ni va do. Ku ahaslani màmənjələŋa kè Krist a nahkay nəŋgu ni, nihi ti màmənjələŋ akada nani va do.

¹⁷ Ka ya ti mis ègia ata Krist akada mis bəlaŋana ni ti, Melefit agray ti mīgi mis məweni. Majalay ahər gayañ ya ahaslani ni àbi va bi, ègia mis məwena.

¹⁸ Zlam gani nani dek ti Melefit àgray. Àslərbiyu Krist ga maŋgalabakabu leli akaba nañ. Nihi ti àvia təwi ana leli a : təwi gani nani ti ga məhəloru mis afa ge Krist ti maŋgalabakabu tay akaba Melefit.

¹⁹ Nədəm nahkay ti adaba Krist àŋgalabakabá mis a dek akaba Melefit a ti, nani təwi ge Melefit, àgray àna ahər gayañ. Nahkay àmənjələŋ ana zlam magudarani ge mis ga duniya va do. Melefit àvia təwi gana ana leli a, awayay ti mähioru ma gani ana mis ti təsər : Krist ti àŋgalabakabá mis akaba Melefit a.

²⁰ Àslər leli ga məhi ma gani ana mis ti Krist. Melefit àna ahər gayañ azalay mis àna pakama gayañ ya ti məhi ana tay ni. Nahkay mahəngalay kəli azuhva təwi ge Krist ya ti àgri ana leli ni, ŋgalumbu akaba Melefit.

²¹ Krist ti àgudar zlam ndo simiteni. Ay ti Melefit àhəngarkiyu zlam magudarani geli ni ka nañ, ti mīgi ndam jireni kè eri ge Melefit, adaba leli məbu akaba Krist akada mis bəlaŋ.

6

Təwi ga Pol ya agri ana Melefit ni

¹ Ègia leli məbu magrakabu təwi ka ahar bəlaŋ akaba Melefit nahəma, mahəngalay kəli : ti *sulum ge Melefit

ya àgri ana kəli ni ègi zlam masakani ba.

² Adaba Melefit àhibiya ana ndam gayañ a, àdəm ahkado :

« Sarta ga məgri sulum goro ana kəli àra ènjia ti,

niciikia pakama gekəli ya kəhəmu na ana kəli a.

Fat goro ya nahəngay kəli ni àra ènjia ti nəjənakia kəli a.* »

Ay sarta ge Melefit ga məgri sulum gayañ ana kəli ni ti kani. Fat ge Melefit ga mahəngay kəli ni ti kani.

³ Nahkay məwayay magray zlam ya ti ejinikia mis ke divi ge Melefit a ni do, adaba mawayay ti mis tənjak təwi geli ba.

⁴ Ere ye ti mawayay ni ti, mawayay ti a hud ge təwi geli ya magray ni bu dek ti mis təsər leli ndam məgri təwi ana Melefit ededīŋ. Ku tamal mis təgri daliya gərgərani kay ana leli nəŋgu ni, məbesey, ahar àdəgafəŋa kè leli a do.

⁵ Mis təzləb leli, təbiyu leli a danjay vu, təcakalakivu ke leli. Mamətaḅ, məcakay dəwir do, məzum zlam do.

⁶ Məwayay magudar zlam do ; məsəra ma ge jiri a ; məbesey zlam ; məgri sulum ana mis ; leli məbu àna *Məsuf Njəlatani ; mawayay mis àna hud bəlaŋ ;

⁷ məhi ma ge jiri ana mis ; magray təwi àna njeḅa ge Melefit. Manjəhad geli jireni ni ti ègia zlam ahar geli a. Leli məbu àna nañ akada awasl akaba slaku ya məhəl tay a ahar vu, makoru àna nañ ka kadvu ni.

⁸ Mis ndahaŋ tazləbay leli, mis ndahaŋ ti ni tanjak leli ; mis ndahaŋ tədəm leli ndam sulumani, mis ndahaŋ ti ni tədəm leli magədavani. Mis ndahaŋ tədəm leli ndam magosay mis, ambatakani do leli ndam jireni sawañ.

⁹ Mis ndahaŋ təcalkivu leli ke mis do, ambatakani do mis dek təsəra leli a. Mis ndahaŋ tamənjələŋ kè leli ti tədəm leli məmətani, ambatakani do leli məbu àna sifa. Təzləb leli, ay ti təbazl leli koksah.

* 6:2 Izayi 49.8.

¹⁰ Zlam kay tǎbu tǎhǎli ahàr ana leli nǎngu ni, leli mǎbu mǎmǎrvu. Leli ndam talaga nǎngu ni, mis kay tǎngǎt zlam azuhva leli. Mis tǎdǎm zlam geli àbi, ambatakani do zlam ðek Melefit àbia ana leli a.

¹¹ Lekulum ndam Korej ni, mawayay kuli àna hud bǎlan, nahkay ma ya ti mǎhi ana kuli ni ti mǎdǎm vay-vay.

¹² Kǎmbrǎnum mawayay leli ti lekulum, do ni ti leli mǎmbrǎn mawayay kuli ndo.

¹³ Nǎhi ma ana kuli ti akada lekulum bǎza goro. Grumi zlam ana leli akada ya ti mǎgri ana kuli ni: wayum leli àna hud bǎlan akada geli ya ti mawayay kuli ni.

Kǎgrum zlam akada ga ndam ya tǎsǎr Yezu do ni ba

¹⁴ Ndam ya ti tǎfǎki ahàr ka Yezu do ni tagray zlam gatay, ay lekulum ti kǎhurumkiviyu ka tay ba; do ni ti kigum akada tǎbedǎkabá ata sla nday ata azongu ka ahar bǎlan ga matǎhad vǎdan àna tay a ni. Nǎdǎm nahǎma, ndam jireni akaba ndam magudar zlam tagray zlam ka ahar bǎlan ti agravu tata aw? Mǎlan masladani nday ata mǎlan zinj-zinjani ti tebedǎvu tata aw?

¹⁵ Ata *Krist nday ata *Seteni ti ma gatay arakaboru aw? Maslanja ya ti afǎki ahàr ka Yezu ni nday ata maslanja ya ti àfǎki ahàr ka Yezu do ni ti ma gatay arakaboru aw?

¹⁶ A *ahay gǎdakanani ge Melefit ni bu ni ti tagraviyu pǎra tata aw? Adaba Melefit ti Bay ga sifa; leli ti ni mǎgia ahay gǎdakana gayan ya anjǎhadviyu na. Nahkay àdǎma a wakita gayan ba, àdǎm:

« Ananjǎhad akaba ndam goro, ama-sawadakabu akaba tay.

Enigi Bay Melefit gatay, nday day etigi ndam goro.† »

¹⁷ Nahkay Melefit àdǎm:
« Slakumaba e kidin ga ndam ya ti tǎfǎku ahàr do ni ba, kǎnjǎhadumkabu akaba tay ba.

Kinjumfin kǎ zlam ya ti *njǎlatani do ni ba;

tamal kǎgrum akada ya ti nǎhi ana kuli ni ti anǎgaskabu kuli. ‡

¹⁸ Kama kama ti mis atǎsǎr nu Bǎn gekuli, lekulum day bǎza goro: zawal akaba wǎwal ðek ekigum bǎza goro.

Bay geli nan njǎda-njǎdani àdǎm nahkay.§ »

7

¹ Zlǎbǎba goro ni, Melefit àvia zlam ya ti àdǎm amǎvi ana leli na ana leli a àndava. Ègia nahkay ti mǎgudarum zlam va ba, zlam geli ya magray ni ðek ti mǎla njǎlata, mǎbǎruv geli mǎla njǎlata daya. Ahàr àdǎm leli ya ti mǎhǎngrioru ahàr a had ana Melefit ni ti manjǎhad geli ðek mǎla lala.

Pol amǎrvu adaba ndam Korej tǎmbatkaba majalay ahàr gatay a

² Mawayay ti kǎwayum leli àna hud bǎlan. Leli mǎgudari zlam ana maslanja ndo, maslanja èjikia ke divi azuhva leli a ndo, mǎgosay maslanja ga mǎhǎlfǎnja zlam a ndo daya.

³ Nǎdǎm nahkay ti, ngay nǎbǎki mimili ke kuli ti kǎhumi ana ahàr ba. Mǎhia ana kuli a àndava, mǎdǎm ahkado mawayay kuli dal-dal, leli ka ahar bǎlan. Ku tamal mǎmǎtum ahkay do ni leli mǎbu àna sifa day, leli mǎbu ka ahar bǎlan.

⁴ Nu nǎbu nazlǎbay kuli kǎ meleher ge mis ndahan, nǎbu mǎmǎrvu àna kuli, adaba nǎsǎra akǎgrum ere ye ti Melefit awayay ni. Leli mǎbu macakay daliya dal-dal; ku tamal nahkay nǎngu ni, ahar àdǎgafǎnja kǎ leli a do, mǎbu mǎmǎrvu dal-dal sawan.

⁵ Nǎdǎm nahkay ti adaba ka ya ti leli akaba ndam goro ni mòru minjua e Mesedǎwenj a ni ti zlam kay tǎhǎlia ahàr ana leli a, zlam zlǎzlǎdani gǎrgǎri tǎdia ahàr ana leli a daya. Mis tǎhǎngalafǎnja ma kǎ leli a, leli leleni day mǎjalakia ahàr ka zlam a kay.

† 6:16 Mǎnjay Levi 26.12; Ezekiyel 37.27. ‡ 6:17 Mǎnjay Izayi 52.11; Ezekiyel 20.34. § 6:18 Mǎnjay 2 Semiyel 7.14; Izayi 43.6.

⁶ Ay ti Melefit avi njéda ana ndam ya ti njéda àfəŋ kà tay bi ni, nahkay àvia njéda ana leli a, àsləribiya Tit ana leli a.

⁷ Məŋgət njéda ti adaba ge Tit ya àra ni ciliŋ do, məŋgət njéda ti adaba lekələm kəvumia njéda ana naŋ a daya. Tit aŋgət njéda ti adaba kəhumi kawayum ti kípəma nu a lu, kitəwəma azuhva zlam ya àgravu na, akaba kawayum ma goro ya nəhi ana kəli ni dal-dal. Nàra nícia ma ge Tit ya àhəŋgru na ti nəmərva àkiva.

⁸ Ka ya ti nəslərəkaboru wakita ana kəli ni ti ma goro ya nəbiki ana kəli ni àhəlia ahàr ana kəli a ; ay nihi ti nəhəŋgarvu maravu do. Ka ya ti nəsəra ma goro ya nəhi ana kəli ni naŋ àbu ahəli ahàr ana kəli gəzit gəzit nahəma, akal nəhəŋgarva marava.

⁹ Ay nihi ti nəmərva sawaŋ. Nəmərvu ti adaba ma goro ya nəhi ana kəli ni àhəli ahàr ana kəli a palam do ; nəmərvu ti azuhva ahàr ya ti àhəli ana kəli ni àmbatikaba majalay ahàr ana kəli a. Ma goro ya nəhi ana kəli àhəli ahàr ana kəli ni ti, Melefit àwaya ti məhəli ahàr ana kəli ti məmbatikaba majalay ahàr ana kəli a. Nahkay àna ma goro ya nəhi ana kəli ni ti nəgudari ma ana kəli ndo.

¹⁰ Ahàr ya ahəli ana mis ni ti təbu slala cə : bəlaŋ gani ti Melefit awayay ; ambatikaba majalay ahàr ana mis a ti təŋgət sifa àna naŋ, nahkay ti àsi aŋgwaz ana leli ba. Nahəŋ ni ti ni majalay ahàr ga ndam ga *duniya ; majalay ahàr gani nani ti àvay sifa do, mis təmət àna naŋ sawaŋ.

¹¹ Ahàr ya àhəli ana kəli ni ti Melefit àwaya, àmbatikaba majalay ahàr ana kəli a nahkay hi : kəgrum zlam hat-hat, kawayum ti mis təsər lekələm kəgudarum zlam ndo, ere ye ti àgravu ni àwəria bəruv ana kəli a, àsia aŋgwaz ana kəli a daya. Kawayum ti kípəma nu a lu, kawayum ma goro ya nəhi ana kəli ni dal-dal, kawayuma ma-traəba maslaŋa ya ti àgudara zlam a ni. Nahkay ti kədəfumkia lekəli lekəleni kəgudarum zlam ndo.

¹² Nəbikioru wakita ana kəli ti

ahar gədəkani azuhva maslaŋa ya ti àgudara zlam a ni do, ahkay do ni azuhva maslaŋa ya tàgudaria zlam a ni do. Nəbiki wakita ni ana kəli ti, nawayay ti kəsərurum ahəmamam lekələm kawayum leli ni, nawayay ti kəsərurum ti kə meleher ge Melefit.

¹³ Gekəli ya kəgrum nahkay ni ti àvia njéda ana leli a.

Iy, àvia njéda ana leli a, ay məmərva dal-dal daya : məmərva ti adaba kəgəsəmkabá Tit a lala. Tit ti àmərva azuhva nana, nahkay ti leli day məmərva.

¹⁴ Nəzləba kəli kə meleher ge Tit a. Nəzləbay kəli ti kigeni, adaba kələŋ gani kəbumku mimili ndo : nahkay pakama geli ya məzləbay kəli àna naŋ kə meleher ge Tit ni ti ma ge jiri. Pakama gani nani ma ge jiri ; pakama geli ya məhi ana kəli ni dek day ma ge jiri.

¹⁵ Ka ya ti Tit òru afa gekəli ni ti kəgruma aŋgwaz a azuhva pakama ya naŋ aməhi ana kəli na, nahkay lekələm dek kəgəsəmkabá naŋ a lala, kəgəsəmikia pakama gayan na daya. Gekəli ya kəgrum nahkay ni ti Tit àwaya kəli a dal-dal àtama ya àwayay kəli ahaslani na.

¹⁶ Nu day nəbu nəmərvu adaba nisliki məfəki ahàr ke kəli, nəsəra kəbumku mimili do simiteni.

8

Jamum siŋgu akada ga ndam Mesedəweŋ ya tajaŋ ni

¹ Bəza ga mmawa, Melefit àvia divi ana ndam gayan ya *təcakalavu e Mesedəweŋ na ti təgri təwi sulumani ; mawayay kəsərurum àgravu ti ahəmamam.

² Ndam Mesedəweŋ ni təcaka daliya dal-dal, ay ti ahar àdəgafəŋa kà tay a ndo, təmərvu dal-dal sawaŋ. Nday ndam talaga ; ku tamal nday ndam talaga nəŋgu ni, məmərvani gatay nani ni àvi njéda ana tay ga majami siŋgu ana ndam ge Melefit. Nahkay tigia ndam ge elimeni a àna siŋgu ya tajaŋi ana ndam ge Melefit na.

³ Nèhi ana kùli nahèma, tàjama siŋgu àki ka njèda gatay a, tàjama àtamkia ka njèda gatay a sawaŋ. Nagray sedi gani tata. Tùwi gani nani ti tàgray ka mawayay gatay.

⁴ Tàmbrəŋ leli ndo, tihindi leli, tèhi ana leli si māvī divi ana tay ga majami zlam ana ndam ge Melefit ni akada ya māvī divi gani ana mis ndahaŋ ni.

⁵ Leli mādəm atagray zlam sulumani, ay tūwi gatay ya tàgray ni sulumani àtam geli ya mādəm atagray ni. Enjenjeni tàgəskabá ti Bay geli mágur tay a zlam gatay ya tagray ni bu dek, mək tàgəskabá ti leli day mágur tay, adaba Melefit awayay nahkay.

⁶ Ndam Mesedəweŋ təbu tagray nahkay ti mēhi ana Tit māŋgoru afa gekùli, mōru mēndeveriŋbiyu tūwi ga majam siŋgu ni akada ya ànjəki ni, adaba tūwi gani nani ti zlam sulumani.

⁷ Lekulum ti kəgrum zlam ya Melefit awayay ni kay : kəfumki ahər ka Yezu lala, kəhumi ma gayaŋ ana mis lala, kəsəruma ma gayaŋ a lala, kəbum kawayum ti tūwi gayaŋ mōru kama lala, kəbum kawayum leli lala daya. Nahkay ti mawayay kəgrum tūwi ga majam siŋgu ni lala daya, adaba tūwi gani nani ti tūwi sulumani.

⁸ Ngay si kajamum kwa ni ti nèhi ana kùli do. Nèhi ana kùli nahkay ti, nawayay ti kəsərūm mis ndahaŋ tawayay ti tūwi gani mōru kama. Lekulum day kislumki majam zlam, ti mis ndahaŋ təsər kawayum ndam ge Melefit ededīŋ.

⁹ Kəsəruma ahəmamam Bay geli Yezu *Krist àvi zlam sulumani ana ndam gayaŋ na. Ahaslani naŋ bay ge elimeni, zlam dek ànivù a ahar bu ; ay ti àmbrəŋ zlam ni dek, ègi zal talaga. Ègi zal talaga nahkay ti azuhva kùli, ti kīgum ndam ge elimeni àna talaga gayaŋ ya ègi ni.

¹⁰ Pakama ya nèhi ana kùli ni ti zlam ya ti nəjalay ni, ay tamal kəgrum ti àbəlay, adaba alayni lekulum

kəgruma tūwi gana. Kəgrum tūwi gani cilīŋ do ; kənjumki ka ma gani enji day lekulum gani.

¹¹ Nihi ti ahər àdəm kendeveriŋəm tūwi gani nani ya kənjumki ni lala. Ka ya ti kədəmum akəgrum ni ti kəmərūmva dal-dal ; nihi day grum àna məmərani akada nani. Ku way way do máfəkaf zlam ti àki ka njèda gayaŋ.

¹² Tamal kəvumi zlam ana Melefit àna məbərūv bəlaŋ ti Melefit agəskabu. Ajalaki ahər ka zlam gayak ya àfuk ni cilīŋ, àjalaki ahər ka zlam ya àfuk bi ni do.

¹³ Ngay lekulum cākum daliya ti mis ndahaŋ ni təmərūv àna zlam gekùli ni ti nəjalay nahkay do. Ere ye ti nawayay ni ti ahər àdəm ndam ge Melefit dek tīgi kala-kala.

¹⁴ Nihi ti zlam gekùli àbu kay, nahkay jənumki tay àna naŋ. A vad nahaŋ nday day atəŋgəta zlam a kay ti atəjənaki kùli àna naŋ bilegeni. Nahkay lekulum dek ekīgum kala-kala.

¹⁵ Akada ya àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi ni :

« Maslaŋa ya ti zlam gayaŋ kayani ni ti zlam ni àsəbaki ndo.
Maslaŋa ya ti zlam gayaŋ kay do ni ti zlam ni àhəci naŋ ndo.* »

Tit akaba ndam ya ti tarakaboru e mirkwi ni

¹⁶ Tit ti awayay məjənaki kùli kay akada geli ya mawayay məjənaki kùli ni. Agray nahkay ti Melefit àna ahər gayaŋ : məgri səsī ana Melefit, mazləbay naŋ azuhva tūwi nani.

¹⁷ Geli ya mēhi ana Tit mōru afa gekùli ni ti Tit àgəskabá ma gana. Àgəskabu ma geli ya mēhi ni cilīŋ do : wudaka leli mēhi mōru ni ti naŋ naŋani àna ahər gayaŋ àwaya morona afa gekùli a dal-dal.

¹⁸ Leli məbu məslərələŋoru wur ga məŋ geli nahaŋ. Wur ga məŋ geli nani ti ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsə gərgərani bu ni dek tazləbay naŋ azuhva tūwi gayaŋ ya agray, ahi *Ma Məweni Sulumani ana mis ni.

* 8:15 Mahərana 16.18.

19 Məslərləñoru nañ ti azuhva təwi gayan ya agray ni ciliñ do : məslərləñoru nañ ti adaba ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni tədaba nañ a ga masawadəkabani akaba leli ga magray təwi hini sulumani na. Təwi gani nani ti adafaki ahəmamam leli mawayay məjənaki ndam ge Melefit àna nañ ni mam ni. Nahkay mis atazləbay Bay geli azuhva təwi gani nani daya.

20 Sinqu ya majam ni ti kay, nahkay ka ya ti magray təwi àna nañ ni mawayay ti mis tədfəmki ma magədavani ke leli do.

21 Mawayay ti magray təwi sulumani kə eri ga Bay geli ciliñ do ; mawayay ti magray təwi sulumani kə eri ge mis daya.

22 Məbu məslərləñoru wur ga mən geli nahan ka tay : nañ ti mīpia nañ a, nañ àbu agray təwi ge Melefit gərgəri kay, awayay ti təwi ni dek mōru kama kama. Nihi ti awayay təwi ni daldal àtam ya ahaslani ni, adaba àsəra lekələm akəgrum ere ye ti kədfəmum kəgrum na.

23 Tit ti mis goro, leli məbu magrakabu təwi ka ahar bəlan afa gekəli. Bəza ga mən geli ndahan ni ti ni ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni tədaba tay a, mis dek təbu tazləbay *Krist azuhva təwi gatay ya tagray ni.

24 Nahkay ti grum zlam ti təsər lekələm kəbum kawayum tay. Məzləba kəli a : ndam ga Yezu ni eticia kəbum kəgrum nahkay ti atəsər pakama geli ya mədfəmki ke kəli ni ti ma ge jiri.

9

Pol awayay ti ka ya ti eminjia a Korej a ni ti sinqu ni àjamva àndava

1 Àki ke təwi hini sulumani ya məgri ana ndam ge Melefit ni ti akal nəbiki ana kəli do, adaba kəsəruma ma gana àndava.

2 Nu nəsəra lekələm kəwayum təwi gani. Nəhia ma gana ana ndam

Mesedəweñ àna məmərvana, nəhi ana tay ahkado : « Ndam ge Melefit ya ka had Eseyi ni ku alayni təsləmalava ga magray təwi gani nana. » Təra ticia lekələm kawayum təwi gani nani daldal ti mis kay e kidiñ gatay bu tədfəm nday day tagray bilegeni.

3 Ku tamal nahkay nəñgu ni nəsləroru bəza ga mən geli ni afa gekəli, nawayay ti wudaka minjiyu eslini ti kəsləmalumva, adaba nəhia ana ndam Mesedəweñ a akəgrum nahkay. Nawayay ti ma goro ya nəhi ana tay ni ègi ma masakani ba.

4 Ay tamal ti mīnjəa akaba ndam Mesedəweñ a, mədi ahər ana kəli kəsləmalumvu fañ ndo ni ti, pakama geli ya mədfəmki ke kəli ni aməbəki mimili ke leli do aw ? Leli tekedi aməbəki mimili ke leli ti, lekələm ti aməbəki mimili ke kəli àtam geli ni do aw ?

5 Nahkay nədfəm àgəski nəsləroru bəza ga mən geli ni ka ma goro, ti təjənaki kəli ga masləmalakabu zlam ya ti kədfəmum kajamum ni hayañ. Ka ya ti eninjəa tamal kəsləmalumkabá àndava ni ti, mis atəsər zlam ya ti kajamum ni, kajamum ti àna məbəruf bəlan, do ni təfəki ŋgasa ke kəli ndo.

6 Jalumki ahər ka ma hini : maslaña ya ti əzligi zlam gəzit ni ti əbaz day gəzit. Maslaña ya ti əzligi zlam kay ni ti əbaz day kay.

7 Ahər àdfəm ku way way do mäfəkədf zlam akada gayan ya awayay mafəkədani ni. Kafəkədfum àna majalay ahər cə cə ba, kafəkədfum akada təfəki ŋgasa ke kəli ba. Adaba Melefit ti awayay maslaña ya ti afəkədf zlam àna məmərani ni.

8 Esliki məgri zlam sulumani gərgəri kay ana kəli, arañə aməhəcikivu ana kəli do. Agray nahkay ti awayay ti kəgrum zlam sulumani kay àna zlam ya àvi ana kəli kayani ni. Awayay ti kəlavədf a huđ ge təwi gekəli ya kəgrum ni bu dek ti kəgrum nahkay.

9 Àbu məbəkiyani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Mis sulumani ti avi zlam ana ndam

talaga àna mæbæruv bəlan ;
zlam sulumani ya agray ni ti day-day
àgəjazlki ahàr ke Melefit do.* »

¹⁰ Avay hilfi ga zlam, awayay ti mis
tizligi ti Melefit. Avi zlam məzumani
ana mis ti Melefit daya. Zlam gekəli
ya kəgrum təwi sulumani àna nañ ni
akada hilfi ga zlam ya tizligia, àfətaya
ti adək ni. Hilfi ga zlam gani nani ti
Melefit àvi ana kəli, àfəkia məsəkani
gayan a, awayay ti kəgrum zlam su-
lumani kay àna nañ.

¹¹ Aməgri zlam sulumani ana kəli
gərgəri kay, arañə aməhəci kəli do,
adəba awayay ti kəgrumi zlam su-
lumani kay ana mis ndahan. Nahkay
mis nday nani atəgri səsi ana Melefit
azuhva zlam gekəli sulumani ya aka-
jamuma, leli aməhəlikaboru ana tay
ni.

¹² Gekəli ya kajamum siŋgu ni ti
ajənaki ndam ge Melefit. Ay ti ajənaki
tay cilin do ; agray ti mis kay təgri
səsi ana Melefit azuhva siŋgu ya aka-
jamumi ana tay ni.

¹³ Nday atəsəra zlam ya akajamumi
ana tay ni kay nahkay ti atazləbay
Melefit adəba atəsər kəgəsumkabá
*Ma Məwəni Sulumani ge *Krist a
akaba kəgrum ere ye ti àgəski ndam
ge Krist təgray na. Atazləbay Mel-
efit adəba kəjənumkia tay àna zlam
gekəli a, kəjənumkia mis ndahan na
dək daya.

¹⁴ Akəvumi zlam ana tay azuhva
*sulum ge Melefit ya àgri ana kəli
ni ; sulum gayan gani nani ti àtam
zlam dək. Nahkay ti mis nday nani
atawayay kəli, atahəngali Melefit ana
kəli.

¹⁵ Məzləbum Melefit, məgrumi səsi
adəba àvia Wur gayan ana leli a.
Gayan ya àvi Wur gayan ana mis ni ti
àtam zlam ndahan ya ti avi ana mis ni
dək.

10

*Pol àbu àna njədə ga məgur ndam ga
Yezu*

¹ Nəhi ma ana kəli ti nu Pol. Nu ti
mis ndahan tədəmku ma, tədəm ka ya

ti nu nəbu akaba kəli ni ti nu kuđufa,
ka ya ti nu nəbi akaba kəli bi ni ti
nu bilek-bilek. *Krist ti kuđufa, agri
sulum ana mis, nahkay

² nahəngalay kəli mbatumkaba
manjəhad gekəli a, ti ka ya ti eninjəa
afa gekəli a ni ti nigi bilek-bilek
ba. Mis ndahan e kidin gekəli bu
tədəm manjəhad geli ti akada ge mis
hihirikeni ni. Nday ya tədəm nahkay
ni ti, eninjəa ti anəmbəreñ tay do,
amamənjavù akaba tay !

³ Edədin, leli ti manjəhad geli akada
ge mis hihirikeni ni, ay makadvu ti
akada ge mis hihirikeni ni do.

⁴ Zlam ahar geli ya makadvu àna
nañ ni ti gərgəri akaba ge mis hi-
hirikeni ni. Zlam ahar geli ni ti
Melefit àvi ana leli, njədə gayan àki.
Pakama ge mis ya tədəm ni akada
gudu ya mis tedezlivù ana ndam ezir
gatay ni, ay leli mbedəkaba gudu
gani nana àna zlam ahar ge Mele-
fit ya àvi ana leli na. Nahkay ti
madafaki ma ge mis ya tədəm ni ti ma
ga malfada.

⁵ Məwəlki mis ka ma ga zlabay
gatay ya tawayay təcəfəna mis
ndahan kà ma ge Melefit a ni
dək ; məmbatikaba majalay ahàr
magədavani na ana mis a dək ti
təgəskabu ma ge Krist.

⁶ Nawayay ti lekələm dək
kəgəsumuki ma day, kələn gani ti ana-
trađ maslaña ya ti àwayay məgəsuki
ma do ni.

⁷ Jalumki ahàr ka zlam ya kəgrum
ni dək lala. Tamal maslaña àdəm nañ
mis ge Krist ti, ahàr àdəm mājəlay ahàr
lala keti, məsər leli day ndam ge Krist
akada gayan ya àdəm nañ mis ge Krist
ni.

⁸ Bay geli àvua njədə ga məgur kəli
a ti nəjənaki kəli àna nañ. Àvu njədə
gani nani ti ge mijin kəli àna nañ do.
Bi nəzləba ahàr goro a kay àna njədə
gani nani ya àvu na nəngu ni, mimili
àbu awərki nu bi.

⁹ Nğay nawayay nəbivù aŋwaz ana
kəli àna wakita goro ya nəbikioru ana
kəli ni cilin ti kədəgəzlum ba.

* 9:9 Limis 112.9.

¹⁰ Adaba mis ndahan tãdãm : « Ka ya ti Pol abikibiyu wakita ana leli ni ti ma gayan ya abikibiyu ana leli ni ma ga dagwa gayan gërgëri kay. Ay ka ya ti nan akaba leli ni ti njëda gayan àbi, àdãm ma ga dagwa gayan ni va do. »

¹¹ Maslanja ya ti àdãm nahkay ni ti màjalay ahàr lala : eminjua ti am-agray zlam ti kala-kala akada ya mabiki ana kuli ka ya ti leli drin drin akaba kuli ni.

¹² Mis nday nani ti tãhi ana ahàr nday gëdákani. Leli ti màtëkar mëgurfënyvani kà tay do, mëdãm leli kala-kala akaba tay do daya. Nday ti tégurfënyvu ka ahàr gatay gatayani e kidin gatay bu ; tãdãm mis nan gëdákani ti si maslanja gani akada gatay ni kwa. Tagray nahkay ti nday muroni, tèsar aranja do simiteni.

¹³ Ay leli ti ni mazlëbavu ti àna tãwi ya Melefit àguraya, àvi ana leli ni cilin, do ni ti mazlëbavu àna tãwi ya àvi ana leli ndo ni do. Tãwi ya ti Melefit àguraya, àvi ana leli ni ti, tãwi ga mëhioru ma gayan ana mis, ge minjiyuani àna nan bëdak afa gekuli ni.

¹⁴ Ka ya ti leli mörü afa gekuli, mëhi *Ma Mëweni Sulumani àki ke Krist ana kuli ni ti, màgray tãwi àtamkia ka ge Melefit ya àguraya, àvi ana leli na ndo.

¹⁵ Màzläbavu àna tãwi ge mis ndahan ya Melefit àguraya, àvi ana tay, àhi ana tay tãgray ni ndo. Tagray mam mam nëngu ni aranja gani geli do. Ere ye ti leli mawayay ni ti, ahàr àdãm mëfëki ahàr gekuli ke Krist ni màsagakivu këlavad. Mawayay ti tãwi geli ya magray e kidin gekuli bu ni màsagakivu daya ; ku tamal màsagakivu nëngu ni, àtamkia ke tãwi ya Melefit àguraya, àvi ana leli na ba.

¹⁶ Nahkay ti amoru mëhi Ma Mëweni Sulumani ana mis ga had ndahan ya kama ga had gekuli ni. Mawayay makoru eslini ti adaba màwayay mazlëbavani àna tãwi ge mis ndahan ya Melefit àguraya, àvi ana tay, àhi ana tay tãgray ni do.

¹⁷ « Tamal maslanja awayay eji

zlabay nahëma, miji zlabay ti àna tãwi ga Bay geli ya àgray ni.* »

¹⁸ Maslanja ya ti azlëbay ahàr gayan gayanani ni ti Melefit àgëskabu nan do, si maslanja ya ti Bay Melefit Melefiteni ana ahàr gayan azlëbay nan ni kwa.

11

Pol akaba ndam ya ti tãdãm nday ndam asak ga Yezu ni

¹ Nihi ti nawayay nëzlapi ana kuli akada ga ndam muru ni. Ay ti besumua ; iy nahëngalay kuli, besumua.

² Nawayay kuli dal-dal akada ge Melefit ya awayay kuli ni. Nèbia kuli ana *Krist a, nawayay ti kigam ndam gayan akada ga wur dahalay ya àsar zal fan do, bënyani avi ana zal ni. Nawayay ti maslanja nahan ahi ma ana kuli va do.

³ Angwaz àbu awër nu, nëdãm bi maslanja nahan amagosay kuli ; nahkay bi ekijamkia ke divi ge Krist a, akëdëbum nan àna hud bëlan va do. Jalumki ahàr ke Ev ya gavan èsipet nan, àgosay nan ni ! Tàgosay kuli akada gayan ni ba.

⁴ Ka ya ti ku way way do ara afa gekuli a, awayay achi ma mëweni ana kuli ni ti këbum këbesum. Ku tamal adãmki ma ke Krist ya gërgëri akaba ma geli ya nëdãmki ni nëngu ni, këbesum. Ku tamal azlapaki ka mësaf nahan gërgëri akaba Mësaf ya àniviyu ana kuli ni, ahkay do ni ahi ma ana kuli, azlapaki ka *Ma Mëweni Sulumani nahan gërgëri akaba gekuli ya kicam ni nëngu ni, këbesum.

⁵ Nësëra nday ya tãdãm nday ndam *asak ga Yezu gëdákani ni tëtam nu do simiteni.

⁶ Edfëdin nësar mazlapani lala akada gatay ni do, ay nu ti nësëra zlam a nëtam tay. Këlavad a hud ga ma goro ya nëhi ana kuli ni bu dek kësëruma, nësëra zlam a.

⁷ Ka ya ti nu nëbu afa gekuli ni ti nëhia Ma Mëweni Sulumani ya Melefit àvi ana kuli na ana kuli ga sulum a.

* 10:17 Zeremi 9.23.

Nàhəngoroya ahàr goro e gúziteni va, nawayay ti lekúlum kígum gədəkani. Goro ya nàgray nahkay ni ti nàgudara zlam a zla do waw ?

⁸ Ka sarta gani nani ti ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa ndahaŋ bu ni təslərubiya siŋgu a. Nahkay nəhəlfəŋa siŋgu kà tay a ti nislīki magray təwi e kidīŋ gekūli bu lala.

⁹ Ka ya ti nu nəbu afa gekūli nahkay ni ti zlam àhəcukivá, ay nàhəŋgalaləŋ zlam kè kuli a ndo. Təhəlubiyu zlam ti bəza ga məŋ geli ya e Mesedəwəŋ ni. Nəhəli muru ana kuli àna məhiani ana kuli vumu zlam ya àhəcukivu ni ku gúzit ndo. Nàgray nahkay ndo, day-day anagray nahkay do daya.

¹⁰ Nàgray nahkay ti niji zlabay gani ka had Eseyi tata, maslaŋa àbi acafəŋa nu ge miji zlabay gana bi. Ma hini ya nədəm ni ti jiri : nu zal asak ge Krist ; Krist ti jireni.

¹¹ Niji zlabay nahkay ti bi kədəmum nawayay kuli do. Aha, nahkay do : Melefit àsəra nəbu nawayay kuli.

¹² Nihindifiŋa zlam kè kuli a ndo, kama day enihindifiŋa kè kuli a do. Nagray nahkay ti adaba nawayay ti mis ndahaŋ təŋgət divi ge miji zlabay ba. Nğay təbu tagray təwi akada geli ndam asak ga Yezu ni ti nawayay ti tədəm ba.

¹³ Nday nani ti ndam asak ga Yezu ededīŋ ededīŋeni do ; tazay mazavu ga ndam asak ge Krist cilīŋ. Təwi gatay ya tagray ni ga magosay mis.

¹⁴ Zlam gani nani ti àgri ejep ana kuli ba. *Məslər ge Melefit asladay, ay *Seteni àna ahàr gayəŋ esliki mazay vu gayəŋ akada ga məslər ge Melefit ni.

¹⁵ Seteni àna ahàr gayəŋ agray nahkay ti, tamal ndam məgri təwi ni tazay mazavu ga ndam məgri təwi ge jireni ana Melefit ti àgri ejep ana kuli ba. Ndam məgri təwi ana Seteni ni ti Melefit aməgri daliya ana tay azuhva təwi gatay ya tagray magədavani ni.

Pol eji zlabay àna daliya gayəŋ ya acakay ni

¹⁶ Nəhi ana kuli keti : maslaŋa àhi ana ahàr nu Pol murani ba. Ay tamal

kədəmum nu murani ti mənjumlu ti akada ya kəmənjumləŋ kà ndam muru ni. Nahkay ti nislīki miji zlabay gúzit bilegeni.

¹⁷ Niji zlabay nahkay ti nəzlapay akada ga Bay geli awayay ni do ; nəzlapay akada ga zal muru ni, adaba nəsəra nəbu nagray zlam ya nislīki mijiki zlabay ni ededīŋ.

¹⁸ Ay əgia mis kay təbu tiji zlabay akada ga ndam ga *duniya ni ti nu day nara niji zlabay bilegeni.

¹⁹ Lekúlum ndam ya kəsəruma zlam a ni kebesumi ana ndam muru tata.

²⁰ Ka ya ti maslaŋa aməŋjaləŋ ana kuli akada lekúlum evidi ni ti kəbum kebesumi ; ka ya ti maslaŋa azumfəŋa zlam kè kuli a ni ti kəbum kebesumi ; ka ya ti maslaŋa agosay kuli ni ti kəbum kebesumi ; ka ya ti maslaŋa aməŋjaləŋ ana kuli akada kisləm araŋa do ni ti kəbum kebesumi ; ku maslaŋa asi barva ana kuli nəŋgu ni kəbum kebesumi.

²¹ Iy nu nàgray nahkay ndo ni ti, nislī araŋa e eri gekūli bu ndo. Nàgray nahkay ndo ni ti asu mimili zla do aw ?

Mis ndahaŋ tazay ahàr gatay akada nday gədəkani ni ti, nu day nagray akada nani. Ay ma hini ti ma ga ndam muru.

²² Tamal tədəm nday ndam *Hebri, nu day zal Hebri. Tamal tədəm nday ndam *Izireyel, nu day zal Izireyel. Tamal tədəm nday bəza huđ ga Abraham, nu day wur huđ ga Abraham.

²³ Tamal tədəm nday ndam məgri təwi ana *Krist, nu bay məgri təwi ana Krist nətam tay. Ma hini ya nədəmayə ni ti àhərkiba ka ma ga muru a. Nàgra daliya nətam tay, təfiya nu a daŋgay va sak kay àtama gatay na, təzləba nu a sak kay àtama gatay na, nətamfəŋa kè kisim a sak kay, akal takad nu.

²⁴ Sak zlam ndam *Zude təsua kurupu a kru kru mahkər mahar ambəlmbu a.

²⁵ Sak mahkər təzləba nu àna aday a, sak bəlaŋ tizligia nu àna akur a, sak mahkər *slalah ga yam àhəmbahadva

akaba nu a, ruk hundum nànjəhadva a huđ ga *dəluv gəđakani ba.

²⁶ Sak kay nòra ka məlan ndahan àna asak a ; sak kay akal yam àsləka àna nu a, sak kay ndam akal təgrua daliya, sak kay ndam jiba goro təgrua daliya, sak kay ndam jiba ndahan day təgrua daliya, sak kay nàgra daliya a kəsa ba, sak kay nàgra daliya a huđ gili ba, sak kay nàgra daliya ka ahàr ga dəluv a, sak kay nday ya təđəm nday bəza ga mma ni təgrua daliya daya.

²⁷ Nàgra təwi zləzladana, nəkaka daliya, sak kay nəkakay dəwir ndo, sak kay nànjəhada e ləwir a akaba nəkakay yam ndo, sak kay nənğət zlam məzumani ndo, sak kay azana àfu bi, aməd àwəra nu a.

²⁸ Nàgra daliya ndahan a daya, ay ti nàcalaya tay a va do. Ay ti zlam àbu bəlan nəjalaki ahàr, àhəlu ahàr kəlavaf : nəbu nəjalaki ahàr ka ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni dek.

²⁹ Tamal nìpia maslaņa nan gedebeni e divi ge Melefit ba ni ti kala akada nu gedebeni. Tamal maslaņa èjikia ke divi a ti awəru bəruv dal-dal.

³⁰ Tamal niji zlabay kwa ti niji zlabay ke gedebi goro.

³¹ Melefit Bəņ ga Bay geli Yezu, nan ya ti mis dek tazləbay nan ga kanğay-kanğayani ni ti, àsəra ma goro ya nədəm ni ti ma ge jiri.

³² Ka sarta ya ti nəbu a Damas ni ti maslaņa ya Bay Aretas àfiyu nan ga məgur kəsa nani ni awayay məgəs nu, nahkay àbəhad mis kà magudu ga kəsa ni.

³³ Eslini bəza ga mən geli ni təfəviyu nu a alonğu vu, tafaya nu àna ezewed a dala va gwar a fəlku ga gudu na. Nahkay nətəmfəņa kà bay məgur kəsa nana.

12

Pol eji zlabay àna zlam ya ti Yezu àngazli ni

¹ Ku tamal miji zlabay ti zlam masakani nəngu ni, ahàr àđəm si niji

zlabay ni kwa. Nahkay nəzlapaki ka zlam ya ti Bay geli àngazlu, nipi ni.

² Maslaņa nahan àbu, nəsəra nan a, nan mis ge *Krist. Maslaņa gani nani ti Melefit àzoya nan agavəla drin afa gana a huđ melefit va. Zlam gani nani àgrakivu ti àgra vi a kru mahar fađ. Cə Melefit àzoru ni nan nanani, cə àzoru ni nan nanani do, àngazli zlam, èpi ciliņ ti nəsər do. Àsər ti si Melefit kwa.

³⁻⁴ Iy, maslaņa gani nani Melefit àzoya nan a drin agavəla a məlan gayan sulumani va. * Cə Melefit àzoru ni nan nanani, cə àzoru ni nan nanani do, àngazli zlam, èpi ciliņ ti nəsər do. Àsər ti si Melefit kwa. Ka məlan nani ti maslaņa gani təhia ma ndahan a. Ma gani nani ya èci ni ti mis hirikeni èsliki məđəmani do, Melefit àcafəņa mis ga məđəmana daya.

⁵ Maslaņa nani ti niji zlabay àna nan tata, nu nuani ti niji zlabay àna ahàr goro do. Nijiki zlabay ti ke gedebi goro ni ciliņ.

⁶ Ay ku tamal niji zlabay àna ahàr goro nəngu ni, zlabay goro ya niji ni ti zlabay ga muru do, adaba ma goro ya nədəm ni ti ma ge jiri. Ay ti nàwayay miji zlabay do, adaba nàwayay ti mis təđəm nu gəđakani àna zlabay goro ya niji ni ba. Nawayay mis təđəm nu gəđakani ti azuhva təwi goro ya təbu tipi nagray ni akaba ma goro ya nəhi ana tay, tici ni sawan.

⁷ Zlam ge Melefit ya àngazlu sulumani gərgəri kayani ni ti akal niji zlabay àna tay tata. Ay ti Melefit àvua zlam nahan a, àfuviya a vu va, awayay ti niji zlabay ba. Ere gani nani awər nu akada adak èjia mis a ti awər nan ni. Ere gani nani Melefit àvi divi gani ana *Seteni ti məfuviyu, ti niji zlabay ba.

⁸ Nahkay sak mahkər nəhəngala Bay geli a ti məzuaba ere gani nana ya agru daliya na a vu ba.

⁹ Ay ti àhəņgrufəņ, àhu ahkado : « Sulum goro ya nəgruk ni ti eslək, adaba ka ya ti mis nan àbu gedebeni ni

* 12:3-4 Məlan sulumani ge Melefit ti awayay adəmvaba dini sulumani (mənjay Məņgəhani 2.7 ; Lək 23.43).

ti, ere ye ti agray ni dek agray ti àna njéda goro cilin. » Ègia nahkay ti nàmər àna gedebi goro ni, niji zlabay àna nañ, adaba ere ye ti nagray ni dek ti nawayay nagray àna njéda ge Krist cilin.

¹⁰ Nahkay nu gedebi ti nàmər sawaṅ. Ku tamal mis tindivi nu, təfəku ŋgasa, təgru daliya gərgəri kay nəṅgu ni, nəsəra zlam nday nani ya təgru ni ti azuhva Krist, nahkay nàmərnu àna nañ. Adaba ka ya ti nu gedebeni ni ti, nəbu àna njéda ge Krist ya àvu ni.

Pol ajalaki ahàr ka ndam ga Yezu ya a Korej ni

¹¹ Ma goro ya nédəm ni ti ma ga muru. Ay kəfumu ŋgasa ga mazlapay ma ga muru nahkay ti lekulum gani. Giri-giri àgəsiki kəzləbum nu ti lekulum. Nu ti nisli arañja do, ay ndam ya ti kədəmum nday ndam *asak ga Yezu gadákani ni ti ku gəzit day tətam nu do.

¹² Ka ya ti nu nəbu afa gekuli ni ti nèbesa daliya gərgərana kay, Melefit day àvua njéda ga magray zlam magray ejep a gərgərana kay. Zlam ya àgravu ni dek ti adafaki nu zal asak ga Yezu ededīṅ ededīṅeni.

¹³ Ere ye ti nəgri ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa ndahaṅ bu ni, nəgri ana kuli ndo ni ti mən ga mam ? Àbi ! Zlam àbu bəlaṅ cilin nəgri ana kuli ndo. Zlam gani nani ti nihi : nihindifiṅa siṅgu kè kuli ga məjənaki nu a ndo. Tamal goro ya nəgray nahkay ni zlam magudarani ti, mbrəṅumfua !

¹⁴ Nihi day nəbu nəslamalavu ga maṅgoni afa gekuli ya mahkər. Eninḡa day enihindifiṅa zlam kè kuli ga məjənaki nu a do. Nawayay ti lekulum lekulumeni, do ni ti nəwayafəṅa zlam kè kuli a do. Tangahi elimeni ana bəza ti ata bəṅ gatayani, do ni ti bəza tənḡahi elimeni ana ata bəṅ gatay do.

¹⁵ Ku nijinḡa zlam goro a dek, ku nijinḡ ahàr goro goroani ga məjənaki kuli nəṅgu ni àhəlu ahàr do, nàmərnu

àna nañ sawaṅ. Nawayay kuli dal-dal emiteni ti, akawayum nu va do azuhva nani aw ?

¹⁶ Leli dek məsəra, nihindifiṅa zlam kè kuli a ndo. Ay ti mis ndahaṅ tədəm nənjəhki ke kuli a sawaṅ.

¹⁷ Nənjəhki ke kuli ti ahəmamam ? Ndam ya ti nəsləruru tay afa gekuli ni ti, maslaṅa gatay bəlaṅ ti àgosa kuli a waw ?

¹⁸ Nəhi ana Tit mōru afa gekuli, nəslərləṅoru wur ga mən geli ya kəsəruma nañ a lala ni. Tit òru ènjəa afa gekuli a ti àgosafəṅa zlam kè kuli a waw ? Ngay leli ata Tit ti təwi geli ya magray ni bəlaṅani, majalay ahàr geli day bəlaṅani ti kəsərurum do waw ?

¹⁹ Kəhumi ana ahàr a ma goro ya nəbiki ana kuli ni bu ni dek ti mawayay matamfəṅa kè kuli a waw ? Aha, nahkay do, adaba leli ndam ge *Krist. Zləbəba goro ni, pakama geli ya məhi ana kuli ni dek ti məhi ana kuli ti kè meleher ge Melefit, adaba mawayay ti kəṅgətumkivu njéda e divi ge Melefit bu.

²⁰ Nédəm nahkay ti adaba nakoru afa gekuli wudak. Eninḡa, nədi ahàr ana kuli kəbum kəgrum zlam ya ti nəwayay kəgrum do ni ti nəwayay do. Tamal nahkay ti zlam ya anəgri ana kuli ni ti lekulum day akawayum do. Zlam ya ti nawayay kəgrum ba ni nday hi : kələgumvu ba, kizirəmvu ba, kəzumum bəruv ba, kəgrumvu solu ba, kəndivəmvu ba, kəsumivu ana mis ba, kijəm zlabay ba, akaba kiwisinḡumkabu zlam ba.

²¹ Eninḡa afa gekuli a ti Bay Melefit goro aməbəkum mimili kè meleher gekuli àna təwi gekuli ya kəgrum ni ti nəwayay do. Bi eninḡa afa gekuli a ti nədi ahàr ana ndam ya təbu tagudar zlam kekileṅa, təmbrəṅ magray hala ndo, tagray zlam ge mimili kəlavad, təwayay məmbrəṅ magudar zlam gatay ni do ni. Tamal nòru nədia ahàr ana tay a nahkay ti enitəwi azuhva zlam gatay ya tagray ni. Zlam gani nani dek ti nəwayay do simiteni.

Pol ahivù ma ana ndam Korej

¹ Nihi ti nawayay nanjoru afa gekuli ya mahkær. Abu mæbækiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Tæwælki mis ka zlam wudaka ti ahàr àdàm mis cæ ahkay do ni mis mahkær tâgray sedi gani.* »

² Ka ya ti nòru afa gekuli ye cæ ni ti nèhiva ana kuli a àndava. Ay nihi nu nèbiyu eslini bi day nèhikaboru ma gani ana ndam ya tàgudar zlam ni akaba mis ndahan ni dek keti : ka fat ya ti eninjæa ni ti anatrað ndam magudar zlam ni dek, maslaña gatay bəlanj amatamfua do.

³ Kawayum kəsərum ma goro ya nəhi ana kuli ni ti ma ge *Krist ya ahi ana kuli ededinj ededinjəni ni aw ? Nara nədæfiki ana kuli, kara kəsərum. Tæwi ge Krist ya agray e kidinj gekuli bu ni ti tæwi ge mis gedebeni do, adafaki nanj àbu ana njæda.

⁴ Ka ya ti *tədarfənj Krist kà təndal ni ti nanj gedebeni ededinj, ay nihi ti Melefit àhənjgaraba nanj a, nanj àbu àna sifa. Nahkay ere ye ti agray ni dek ti agray àna njæda ge Melefit. Leli ndam *asak gayan ni mæbu akaba nanj akada mis bəlanj, leli day ndam gedebi. Ku tamal leli gedebeni nəngu ni, eminjæa afa gekuli ka fat gana ti amədæfiki ana kuli leli mæbu àna sifa ge Krist. Nahkay tæwi geli ya amagray e kidinj gekuli bu ni ti amagray ti àna njæda ge Melefit.

⁵ Nəhi ana kuli nahəma, njəhaduma ti kədægəzlum ahàr lala day. Lekuləm ti kəbum kəfumki ahàr ke Krist ededinj aw ? Nğay Yezu Krist nanj bəlanjani akaba kuli ti kəsərum do waw ? Do ni ti bi kədægəzluma ahàr a, kəsəruma kijumkia ke divi a.

⁶ Leli ndam asak ededinj ti nəsəra, akəsərum. Akəsərum ti àna tæwi geli ya magray ni ; mijikia ke divi a ndo.

⁷ Ay ti leli mæbu mahənjgali Melefit ana kuli ti kəgudarum zlam ba simiteni. Leli mijikia ke divi a ndo, ay nğay mis tædəm leli mis sulumani ti mawayay do ; mawayay kəgudarum zlam ba ni ti ga nani do. Ere ye ti leli

mawayay ni ti, mawayay ti kəgrum zlam sulumani. Ku tamal mis tædəm mijikia ke divi a nəngu ni, àgray arañja do.

⁸ Nədəm nahkay ti adaba leli misliki məmbrənj tæwi ge jiri koksah ; magray ti si tæwi ge jiri kwa.

⁹ Kəla ka ya ti leli gedebeni, lekuləm ti ni njæda-njædani ni ti məmərvu. Leli mahənjgalay Melefit, mawayay ti māsalamalay manjəhad gekuli ti kəgudarum zlam va ba.

¹⁰ Nəbikioru pakama hini ana kuli ka wakita ka ya ti nu drinj drinj akaba kuli nahkay ni ti, adaba nawayay ti kəmbatumkaba manjəhad gekuli a. Nahkay eninjæa afa gekuli a ti anələgi ana kuli do. Tæwi goro ya nagraj ni dek ti nagraj àna njæda ga Bay geli ya àvu ni. Ay njæda gani nani ya àvu ni ti ge mijinj kuli do, ga mævi njæda ana kuli àna nanj sawanj.

Pol agri sa ana mis

¹¹ Nihi ti bəza ga mmawa goro ni, ma goro àbi kay va bi. Nawayay ti kəmərūmvu, kəslamalum manjəhad gekuli, ku way way do e kidinj gekuli bu mævi njæda ana maslaña nahanj, ma gekuli mārakaboru, kənjəhaduma àna sulumana. Bay Melefit ti awayay mis, avi manjəhad sulumani ana mis daya ; nahkay tamal kəgrum zlam nday nani dek ti amanjəhad akaba kuli kəlavad.

¹² Grumvu sa e kidinj gekuli bu lala, akada ga ndam ge Melefit ya tagravu sa ni. Ndam ge Melefit ya ahalay ni dek tægria sa ana kuli a.

¹³ Sulum ga Bay geli Yezu *Krist mæləbu akaba kuli dek, Melefit məgray ti lekuləm dek kəwayumvu akada gayan ya awayay mis ni, *Məsuf Njəlatani məgray ti lekuləm dek kənjəhadumkabu àna sulumani.

* 13:1 Mimbiki 19.15.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Galasi ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Galasi ni**

Maslaɲa ya ti àbɛki wakita hini ni ti àdɛfa slimi gayan a : àbɛki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Leli mɛsɛr sarta ya àbɛki wakita ni do, mɛsɛr mɛlan ya àbɛki ni do daya. Àbiki ti ana ndam Galasi : Galasi ti kɛsa do ; had kà gɛvay ga Azi (a vad ya kani Azi akaba Galasi ti tɛbu ka had Turki). Kɛsa Ikoniyum, Listir akaba Derbi ti ka had Galasi ; ka ya ti Pol òru e mirkwi gayan ye enjenjeni ni ti àhia ma ge Melefit ana ndam ga kɛsa nday nana (Tɛwi 14). Pol àbiki wakita hini ana ndam Galasi ya ti tɛgɛskabá ma ga Yezu ya àhi ana tay na.

Àbɛki wakita ti adaba mis ndahan e kidin ga ndam ga Yezu ya ka had Galasi ni bu ni tɛdɛm ahàr àdɛm ndam ga Yezu tɛgɛskabu Divi ge Melefit ya Mɛwiz àbɛki ni dek : ahar gɛdakan tɛdɛm si ndam ga Yezu dek tɛkeley kɛdi kwa (6.12). Pakama gatay ya tɛdɛm ni àzumia bɛrɛv ana Pol a dal-dal, nahkay àbiki wakita hini ana ndam Galasi dek ga mɛhiani ana tay tɛfɛki ngasa ke mis ge mekeley kɛdi ba ; tamal maslaɲa awayay egi mis ge Melefit àna mekeley kɛdi ni ti, Krist àjɛnaki nan va do (5.2).

Pol ànjɛki ka pakama gayan, àdɛm nan zal asak ga Yezu ededin : àfiyu Pol e tɛwi gayan ni vu ti Melefit ; ndam asak ga Yezu ndahan ni tɛgɛskabá Pol a, tɛdɛm ma gayan ya àhi ana mis ni ti ma ge Melefit ededin. Pol àdɛm zlam ya ti àchahi ana mis ni ti Melefit Melefiteni àhi, do ni ti mis àhi do (1-2).

Pol àdɛm ka ya ti ndam Galasi tɛgɛskabu ma ge Melefit enji ni ti tigi ba za ge Melefit a. Tɛgɛskabu, tigi ba za

ge Melefit ti azuhva tɛwi ga Mɛsuf ge Melefit, do ni ti azuhva Divi ge Melefit ya Mɛwiz àbɛki ni do. Àhi ana tay nihi ti kɛmbrɛnum Mɛsuf ge Melefit, kɛgɛsumkabu Divi ge Mɛwiz ni cilin ti kamam ? Nday ya ti tɛgɛskabu Divi gani cilin, tɛmbrɛn Mɛsuf ge Melefit ni ti nday evidi, nday bɛza ge Melefit va do (3-4).

Ke mendeveerin ga wakita ni àhi ana ndam Galasi si tɛnjɛhad àna njɛda ga Mɛsuf ge Melefit kwa. Tamal maslaɲa agɛskabu njɛda ga Mɛsuf ge Melefit ya avi ni ti, esliki mɛmbrɛn zlam magudarani dek ; do ni ti Divi ge Mɛwiz cilin ni ti àjɛnaki nan do. Tamal maslaɲa àgɛskabá Krist a ti, maslaɲa nani ègia mis mɛwena : zlam ndahan ni dek tɛsli arana do (5-6).

Sa ga Pol

¹ Nɛbɛki wakita hini ti nu Pol, nu zal asak ga Yezu. Àslɛrbiyu nu ti mis hirikeni do. Tɛvu njɛda gani ti mis do ; tɛvu njɛda gani ti ata Yezu *Krist nday ata Bɛn geli Melefit, nan ti àhɛngaraba Yezu e kisim ba.

² Nu Pol nɛgri sa ana kɛli, lekɛlum ya ti kɛfɛmki ahàr ka Yezu, kɛbum *kacakalumvu a kɛsa gɛrgɛrani bu ka had Galasi ni. Bɛza ga mɛn geli ya mɛbu akaba tay ni tɛgria sa ana kɛli a daya.

³ Bɛn geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tɛgri sulum gatay ana kɛli, tɛgray ti *kɛnjɛhadumkabu àna sulumani ti.

⁴ Krist ti àgɛskabá ti tɛkad nan azuhva zlam magudarani geli, ga mɛhɛlaba leli a duniya hini magɛdavani ni ba. Krist àgray nahkay ti ka mawayay ga Bɛn geli Melefit.

⁵ Melefit ti mɛzɛlɛbum nan ga kanɛgay-kanɛgayani. Aya nahkay !

Ma Mɛwɛni Sulumani ti bɛlan hɛya, nahay àbi

⁶ Ere ye ti kɛgrum ni ti àgrua ejep a dal-dal, adaba nɛhi ana ahàr kɛgrum zlam akadà nani do. Melefit àzala kɛli azuhva sulum ge *Krist ya àgri ana kɛli na. Ay ti lekɛlum kɛmbrɛnuma

Melefit ke wecewecena ; kàbum kədàbum ma m̀weni nahan sawan ti ahəmamam ?

⁷ *Ma M̀weni Sulumani nahan ti àbi, si goro ya ǹhi ana k̀li ni cilin. Ay mis ndahan t̀bu tiwisirikaba ahàr ana k̀li a, tawayay tambatkaba Ma M̀weni Sulumani ge Krist na.

⁸ Leli m̀hia Ma M̀weni Sulumani ana k̀li a ; tamal maslan̄a ahi ma nahan ana k̀li gərgəri akaba ma ya m̀hi ana k̀li ni ti Melefit m̀tikwesla maslan̄a gana. Ku leli leleni, ku *məslər ge Melefit àsləkabiya e melefit ba ahi ma gani ana k̀li nən̄gu ni, Melefit m̀tikwesla nan̄ a.

⁹ Leli m̀hia ana k̀li a, nihi day ǹhi ana k̀li keti : Tamal maslan̄a ahi ma m̀weni nahan ana k̀li gərgəri akaba ma ya ti kəgəsumkabu ni ti Melefit m̀tikwesla maslan̄a gana.

¹⁰ Ǹhi ana k̀li nahkay ti k̀humi ana ahàr nawayay ti mis t̀zləbay nu waw ? Aha, nahkay do ! Bay ya ti nawayay m̀zləbay nu ni ti Melefit. K̀humi ana ahàr nawayay ti pakama goro m̀bəlafən̄ k̀ mis aw ? Aha, nahkay do ! Kekilen̄a tamal nawayay pakama goro m̀bəlafən̄ k̀ mis keti ti akal nu bay məgri t̀wi ana Krist va do.

Pakama ga Pol ya ahəngri ana mis ni ti Yezu Krist àhi àna ahàr gayan̄

¹¹ Bəza ga mmawa, ǹhi ana k̀li nahəma, *Ma M̀weni Sulumani ya ǹbu ǹhi ana k̀li ni ti ma ge mis hihirikeni do.

¹² Mis hihirikeni àhu ma gani do, mis hihirikeni àcahu ma gani do daya. Àdəfuaba ma gana ti Yezu *Krist àna ahàr gayan̄.

¹³ Zlam ya ti ǹgray ahaslani ka ya ti nadəbay Melefit akada ga ndam *Zəde ni ti k̀cuma àndava. Ka sarta gani nani ti ǹgria daliya ana ndam ge Melefit àsabay, ǹwaya mijin̄ tay a.

¹⁴ E kidin̄ ga m̀ndalala goro bu e jiba goro bu ni ti ǹdəba divi ga ndam goro ndam Zəde na, ǹtama nday ndahan̄ na ahar gədakana. Ǹwaya madəbay divi ga ata bən̄ goro na dal-dal àsabay.

¹⁵ Ay kwa ka ya ti nu a huđ ga mmawa bu ni ti Melefit àdaba nu a. Àgru sulum gayan̄, àzalay nu ga məgri t̀wi. Sarta gayan̄ àra ènjia ti

¹⁶ àngazlu Wur gayan̄ ti ǹsər Wur ni, ti ǹzlapaki ka Wur ni, ǹhi ma gani ana mis ya nday ndam Zəde do ni. Ka sarta gani nani ti nihindifin̄a ma k̀ mis hihirikena ndo.

¹⁷ A Zerəzalem day ǹru ga m̀mən̄jiyu ndam ya ti tigi ndam *asak ga Yezu en̄i goro ni ndo. Ǹru suwwa ka had Arabi sawan̄. Kələn̄ gani nan̄ga a Damas a.

¹⁸ Vi mahkər kələn̄ gani day kwa ti ǹru a Zerəzalem ti ǹsər Piyer. M̀njəhadkabu vad̄ kru mahar zlam cilin̄.

¹⁹ Eslini ti ǹpi zal asak nahan̄ ndo, ǹpi ti Zek wur ga mən̄ ga Bay geli ni cilin̄.

²⁰ K̀ meleher ge Melefit, ma goro ya ǹbək̄i ni ti ma ge jiri, ǹsəkad̄ malfad̄a do.

²¹ Kələn̄ gani ǹsləka, ǹru ka had̄ Siri akaba ka had̄ Silisi.

²² Ka sarta gani nani ti ndam ge Krist ya *təcakalavu ka had̄ *Zəde ni tip̄i nu day-day fan̄ ndo.

²³ Ticia ma ge mis ya t̀dəmku na cilin̄ ; mis ni t̀dəm : « Maslan̄a ya ti àgri daliya ana leli ahaslani, àcafən̄a leli ga m̀hi ma ga məfək̄i ahàr ke Krist ana mis a ni, nihi ti ègia nan̄ nan̄ani àna ahàr gayan̄ nan̄ àbu ahi ma gani nani ana mis. »

²⁴ Tàra ticia nahkay ti t̀zləbay Melefit azuhva nu.

2

Pol akaba ndam asak ga Yezu ndahan̄ ni

¹ Vi kru mahar fad̄ ka ahàr gani nahəma, m̀ru a Zerəzalem ata Barnabas. Ka ya ti m̀ru ni ti ǹza Tit a ju.

² Ǹru eslini ti adaba *Məsuf ge Melefit àhu ru. Ǹru nin̄jəa ti m̀cakalavu akaba gədakani gatay ka ahàr geli. Màra m̀cakalava ti ǹngahadiaba *Ma M̀weni Sulumani ya ǹhi ana nday ya ndam *Zəde do na ana tay a. Ǹhi ana ahàr bi atədam t̀wi goro ya

nàgray ahaslani ni akaba tawi goro ya nàbu nàgray nihi ni zlam masakani.

³ Ay tadam nahkay ndo. Ku Tit nan zal Gres ni day tafaki ngasa ge *mekeley kudi akada ya abu mabakiani a wakita ge Mawiz ni bu ndo.

⁴ Tazlapaki ke mekeley kudi ti adaba mis ndahan tabu tasakad malfada, tadam tadabay Yezu. Nday gani ti tahurkiviyu ke leli akal-akal, tawayay tacalki leli ndam ga Yezu *Krist ni ka zlam magudarani adaba madabay *Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni va do. Nday tawayay ti madabay Divi gani, migi evidi gani keti.

⁵ Nday gani nani ti megasiki pakama gatay ni ana tay ku gazit ndo simiteni. Adaba Ma Maweni Sulumani ya mahi ana kali ni ti ma ge jiri ; nahkay mawayay ti tagudarikaba ma gana ana kali a ba.

⁶ Ay nday ya ti ndam geli a Zeruzalem ni tadam nday gadakani ni ticia ma goro na. Ku tamal nday gadakani, ku tamal nday gadakani do nangu ni aranja gani goro do, adaba Melefit ti amanjalan ke mis akada ge mis hihiriken ni do. Nday gani tara ticia ma goro na ti tahu : « Ma Maweni Sulumani ya kahi ana mis ni ti abalay, kadamkiviyu ma nahan ba. »

⁷ Tadam nahkay ti adaba tamera Melefit adaba nu ga mahi Ma Maweni Sulumani ana ndam ya nday ndam Zude do, tekeley kudi do na, akada ya adaba Piyer ga mahi Ma Maweni Sulumani ana ndam Zude, nday ya ti tekeley kudi na.

⁸ Yezu avia njada ana Piyer ge migi zal asak gayan e kidin ga ndam Zude ba ; avu njada ge migi zal asak gayan e kidin ga ndam ya nday ndam Zude do ni bu ni day nan gani.

⁹ Nahkay ata Zek, Piyer akaba Zen, nday ya ti ndam Zeruzalem tadam nday akada medikedik gatay ni, tagaskaba ga Yezu ya agru sulum gayan ga magari tawi na, mak tagasfona ahar ke leli akaba Barnabas a ga madafakiani migia leli dekeni ka ahar ban : leli ti magray tawi e kidin ga

ndam ya ti nday ndam Zude do ni bu, nday ti ni tagray tawi e kidin ga ndam Zude bu.

¹⁰ Ay ti tahi ana leli majenaki ndam gatay ya talagani ni cilin, do ni ti tahikivu ma nahan ana leli ndo. Ma gatay hini ya tahi ana leli ni ti nu day anuviyu a ahar bu, nawayaya magrana akada nana.

Ata Pol nday ata Piyer tagray gejewi a Antiyos

¹¹ Ay ka ya ti Piyer ara afa goro a Antiyos a ni ti nalgia ke meleher ge mis a, adaba agudara zlam a :

¹² ka ya ti enjia afa geli a ni ti nan abu azum zlam akaba nday ya ti ndam *Zude do ni. Ay kalen gani Zek aslarbiyu ndam Zude ndahan. Nday naken tara tinjia nahama, Piyer naken agrafona angwaz ka tay a, nahkay aslakafona ka ndam ya ti nday ndam Zude do, tabu tazum zlam akaba tay na, awayay ti tipi nan akaba tay do.

¹³ Ndam Zude ndahan ni day tagray akada ge Piyer ni, tabu tajalay ahar cu cu. Barnabas ara epia nahkay ti ku nan day agray akada ga nday ndahan ni bilegeni ; awayay ti ndam Zude ni taser nan ambrona divi gatay na do.

¹⁴ Ka ya ti nipi ti nday naken tadabay divi ga *Ma Maweni Sulumani ana jiri gani va do ni ti nahi ma ana Piyer ke meleher ge mis dek. Nahi ahkado : « Nak zal Zude tekefi kanjehad akada ga ndam Zude ni do, kanjehad akada ga nday ya ti nday ndam Zude do ni. Ay ti kahi ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni, tanjehad akada ga ndam Zude ni ti agravu ahemamam ? »

Melefit adam leli ndam jireni ti azuhva mafaki ahar geli ka Yezu ni cilin

¹⁵ Leli ti ndam *Zude ededin adaba ata ben geli ndam Zude ; leli ndam jiba ndahan ya tazalay tay ndam magudar zlam ni do.

¹⁶ Ku tamal nahkay nangu ni, leli masera tawi ga ndam ya tadabay *Divi ge Melefit ya Mawiz abaki ni ti, maslana abi ya ti Melefit adam nan jireni ke eri gayan azuhva tawi gani

nani bi ; Melefit àdám mis jireni ti si maslaṅa ya ti àfàkia ahàr ka Yezu *Krist a ni ciliṅ. Leli ti mǎfàki ahàr ka Yezu Krist ti màwayay ti Melefit mǎdám leli ndam jireni kè eri gayaṅ azuhva mǎfàki ahàr geli ni, do ni ti màwayay ti Melefit mǎdám leli ndam jireni azuhva geli ya mǎdǎbum Divi ya Mǎwiz àbàki ni do. Adàba tǎwi ga ndam ya tǎdǎbay Divi ya Mǎwiz àbàki ni ti maslaṅa àbi Melefit àdám naṅ jireni azuhva tǎwi gani nani bi simiteni.

¹⁷ Leli ndam Zǎde ti mawayay ti Melefit mǎdám leli ndam jireni kè eri gayaṅ ti adàba leli mǎbu mǎfàki ahàr ke Krist palam. Magray nahkay ti ndam Zǎde ndahaṅ ni tǎzalay leli ndam magudar zlam, adàba màgray tǎwi akadà ge Mǎwiz ya àdám ni do. Ègia nahkay ti Krist ezligiyu leli a magudar zlam vu waw ? Aha, èzligiyu leli do !

¹⁸ Ay tamal maslaṅa àmbrəṅa zlam ya ti Mǎwiz àdám tǎgray a wakita gayaṅ ni bu na, kǎləṅ gani agray keti ti gayaṅ ya agray keti ni ti àgray ti ègia bay magudar zlam a.

¹⁹ Nu ti ka mǎdám ge Melefit ya Mǎwiz àbàki ni ti akadà nu mǎmǎtani. Ègia nǎmǎta nahkay ti nǎdǎbay Divi ya Mǎwiz àbàki a wakita gayaṅ bu ni va do. Ere gani àgravu nahkay ti, ti nǎnjəhad àna sifa kè eri ge Melefit. Ka ya ti *tǎdarfəṅ Krist kà tǎndal ni ti tǎdarkabiyu leli ka ahar bəlanṅ ;

²⁰ nihi ti nu nǎbu àna sifa, ay sifa ya ànuviyu ni ti sifa ya ahaslani ni va do : leli mǎbu ka ahar bəlanṅ akaba Krist, nahkay sifa ya ànuviyu ni ti sifa ge Krist. Tamal nu nǎbu àna sifa nihi a duniya bu ni ti azuhva nǎfàkia ahàr ke Krist Wur ge Melefit a palam. Naṅ ti awayay nu, àgəskabá ti tǎkad naṅ a kǎla goro va.

²¹ Zlam gani nani ti Melefit àgru ga sulum gayaṅ : nahkay ti nǎmbrəṅ do simiteni. Mis ndahaṅ tǎdám Melefit àdám mis jireni ti azuhva tǎwi ga maslaṅa gani nani ya àgray akadà ge Mǎwiz ya àbàki ni. Ay nahkay do :

tamal nahkay ededīṅ ti Krist àmǎt ti masakani.

3

Melefit ahəṅgay mis ti ahəmamam ?

¹ Lekǎlum ndam Galasi ti lekǎlum ndam muru ! Lekǎlum ti araṅa agray kǎli aw ? *Tǎdarfəṅ Yezu *Krist kà tǎndal ti tǎhia ma gana ana kǎli a, kicəma lala, kala kipəma àna eri gekǎli a.

² Nihi ti nawayay nihindifiṅa ma kè kǎli a bəlanṅ : Melefit àvi *Mǎsuf Njəlatani ana kǎli ti adàba kǎdǎbum *Divi ge Melefit ya Mǎwiz àbàki ni tǎk, day ti àvi ana kǎli ti adàba kǎgəsumkabá ma àki ka mǎfàki ahàr ka Yezu na palam aw ?

³ Lekǎlum ndam muru emiteni ti kamam ? Kǎnjumki ka mǎfàki ahàr ke Krist ti àna njəda ga Mǎsuf ge Melefit, nihi ti kǎgrum tǎwi àna njəda ga vu gekǎli gekǎleni ti kamam ?

⁴ Zlam àgrakiva ke kǎli a kay, ay zlam nday nani ti kǎhumi ana ahàr zlam masakani aw ? Zlam nday nani ti tigi zlam masakani koksah !

⁵ Melefit naṅ àbu avi Mǎsuf gayaṅ ana kǎli, agray zlam magray ejep e kidīṅ gekǎli bu daya. Agray nahkay ti adàba kǎdǎbum Divi gayaṅ ya Mǎwiz àbàki ni tǎk, day ti agray ti adàba kǎgəsumkabá ma àki ka mǎfàki ahàr ka Yezu na palam aw ?

Ere ye ti àgrakivu ka Abraham ni

⁶ Àbu mǎbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Abraham àfàkia ahàr ke Melefit a, nahkay Melefit àdám naṅ mis jireni kè eri gayaṅ. * »

⁷ Nahkay ti ahàr àdám kǎsərum nday ya ti tǎfàkia ahàr ke Melefit a ni ti nday bəza huđ ga Abraham.

⁸ Kwa ahaslani Melefit àdám a Wakita gayaṅ ni bu nahkay hi : nday ya ti nday ndam *Zǎde do ni ti a vad nahaṅ Melefit amǎdám nday ndam jireni kè eri gayaṅ azuhva mǎfàki ahàr gatay ni. Wudaka zlam nani ara agravu ti Melefit àhiaba ma gana ana Abraham a àndava. Àbu mǎbəkiani a

* 3:6 Mǎnjəkiani 15.6.

Wakita gayaŋ ni bu nahkay hi : àhi « Anəgri sulum goro ana jiba gəgərani dek ti, anagraŋ àna nak.† »

⁹ Abraham àra àfəkia ahàr ke Melefit a ti Melefit àgria sulum gayaŋ a. Nahkay ku way way do tamal àfəkia ahàr ke Melefit a ti Melefit agri sulum gayaŋ akada ya àgri ana Abraham ni.

¹⁰ Nday ya ti tàdəm tàdəbay *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ti Melefit mādəm nday ndam jireni nahəma, Melefit etikwesl tay, aməwəl tay dek àna seriya sawaŋ. Adaba àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni nahkay hi : « Ahàr àdəm ku way way do mägəskabu pakama ya àbu məbəkiani a wakita hini bu ni dek, mągray təwi àna naŋ kəlavad, àmbrəŋ ba, do ni ti Melefit aməwəl naŋ àna seriya.‡ »

¹¹ Məsəra maslaŋa ya ti Melefit àdəm naŋ mis jireni kè eri gayaŋ adaba adəbay Divi ya ti Məwiz àbəki a wakita gayaŋ ni bu ni ti àbi. Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi : « Maslaŋa ya ti Melefit àdəm naŋ jireni kè eri gayaŋ adaba àfəkia ahàr a ni ti, maslaŋa gani nani ti Melefit aməvi sifa. »

¹² Nahkay divi ga wakita ge Məwiz akaba divi ga məfəki ahàr ke Melefit ti nday gəgəri. Àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu nahkay hi : « Maslaŋa ya ti àgəskabá ere ye ti àbu məbəkiani a wakita hini bu na mək agray zlam gani nani dek nahəma, Melefit aməvi sifa azuhva nani.§ »

¹³ Ay leli ti mādəbay Divi ya ti Məwiz àbəki ni dek do, nahkay akal Melefit etikwesl leli, awəl leli àna seriya. Ay *Krist àmba leli a ; Melefit àwəl naŋ àna seriya a kəla geli vu. Məsəra, àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu nahkay hi : « Maslaŋa ya ti *tàdarfəŋa naŋ kà təndal a ni ti Melefit etikwesla naŋ a àndava.* »

¹⁴ Yezu Krist àgray nahkay ti, àwaya ti nday ya ti nday ndam Zude do ni nday day təŋgət *sulum ge Melefit ya

àgri ana Abraham ni ; atəŋgət ti nday ya ti tàbu akaba Krist akada mis bəlaŋ ni. Ahaslani ti Melefit àdəmbiya, àdəm aməvi Məsuf gayaŋ ana mis ; àwayay məviani ti ana leli ya məfəki ahàr ke Krist ni.

Melefit àwəlkabu pakama gayaŋ akaba Abraham

¹⁵ Bəza ga mmawa, nazay mazavu ga zlam ya ti mis tagray ni. Tamal mis ti ma gatay dek bəlaŋ təwəlkabá ma gatay a ti, maslaŋa ya ti adəm ma gani ma masakani ahkay do ni eferkiviyu ma nahaŋ ni ti àbi.

¹⁶ Nahkay day Melefit *àwəlkabu pakama gayaŋ akaba Abraham, àhi : « Anəgruk sulum goro, anəgri ana wur huđ gayak daya.† » Nğay aməgri ana bəza huđ gayaŋ ti àdəm ndo : nahkay àdəm aməgri ana mis kay do, ana mis bəlaŋ ciliŋ. Məsəra, àbu məbəkiani a Wakita gayaŋ ni bu nahkay hi : « Anəgri ana wur huđ gayak. » Wur huđ gayaŋ nani ti *Krist.

¹⁷ Ere ye ti nawayay nədəm ni ti nihi : Melefit àwəlkabá pakama gayaŋ ata Abraham a àndava. Vi diŋ diŋ fađ àna kru kru mahkər ka ahàr gani day kwa ti àdəfiki *Divi gayaŋ ana Məwiz. Ay pakama ya àhi ana Məwiz ni ti àzay məlaŋ ga pakama ya àwəlkabu ata Abraham ni koksah, adaba ere ye ti Melefit àdəm amagraŋ ni ti agray eđeđiŋ.

¹⁸ Tamal Melefit avi zlam ana mis ti azuhva tàdəbay Divi ya ti Məwiz àbəki a wakita gayaŋ ni bu ni ti, àvi ana tay akada gayaŋ ya àdəmbiyu aməvi ana tay ga sulum ni do. Ay ti àgravu nahkay do, adaba Melefit àwəlkabá pakama gayaŋ akaba Abraham a, àhi : « Anəvuk zlam ga sulum. »

Melefit àdəfiki Divi gayaŋ ana Məwiz ni ti kamam ?

¹⁹ Ay tamal nahkay ti kəlaŋ gani Melefit àdəfiki *Divi gayaŋ ana Məwiz ni ti kamam ? Àdəfiki ti, ti leli

† 3:8 Mənjəkiani 12.3. ‡ 3:10 Mimbiki 27.26.

† 3:16 Mənjay Mənjəkiani 12.7.

§ 3:12 Mənjay Levi 18.5. * 3:13 Mimbiki 21.23.

mâsər m̀bu magudar zlam k̀eri ge Melefit. Melefit àd̀afiki ti ga hayaṅani, duk àbivoru ana mara ga wur huđ ga Abraham ya Melefit àd̀amkibiyu ma ni. *Divi ge Melefit ya M̀wiz àb̀aki ni ti *m̀slər ge Melefit t̀hi, m̀k M̀wiz day àhəṅgri ana ata b̀ṅ geli. †

²⁰ Tamal maslaṅa àbu ahəṅgri ma ana mis ndahaṅ ni ti, ma ya ti ahəṅgri ni ti gayaṅ gayaṅani do. Ay ka ya ti Melefit àhi ma ana Abraham ni ti, naṅ naṅani àhi àna ma gayaṅ, do ni ti maslaṅa nahaṅ àhəṅgri ana Abraham do.

²¹ Ègia nahkay ti Divi ge Melefit ya àd̀afiki ana M̀wiz ni ti awayay ad̀amvaba pakama ya àhibiyu ana Abraham ni ti pakama masakani aw? Aha, nahkay do! Tamal mis t̀ṅgət *sifa ya àndav day-day do ni àna Divi ya M̀wiz àb̀aki ni eded̄iṅ ti, akal Melefit ad̀am mis jireni ti azuhva pakama gani nani. Ay ti àgravu nahkay do.

²² Ere ye ti pakama ge Melefit ad̀am agravu eded̄iṅ ni ti nihi : mis a duniya bu dek t̀gudara zlam a, t̀sliki m̀embrəṅani do ; t̀gia evid̄i gana, akada nday a daṅgay bu. Agravu nahkay ti Melefit awayay agri sulum gayaṅ ana ndam ya ti t̀f̀akia ah̀ar ka Yezu *Krist a ni. Sulum gani nani ti Melefit ad̀amkibiya ma ahaslana, mis t̀ṅgət ti azuhva t̀f̀aki ah̀ar ka Yezu Krist, do ni ti t̀ṅgət do.

²³ Ahaslani ti divi ga m̀f̀aki ah̀ar ke Krist àbi faṅ bi. Ka sarta gani nani ti Melefit àjəgay leli àna Divi ya ti àd̀afiki ana M̀wiz ni akada leli a daṅgay bu. Ahətay sarta ya amaṅgazli divi ga m̀f̀aki ah̀ar ka Yezu Krist ana leli ni.

²⁴ Nahkay Divi ya M̀wiz àb̀aki ni ti ègia akada ga maslaṅa ya abi slimi ana b̀za ni. Melefit àvi ana leli ti, ahətay sarta ga Yezu Krist ya amara ni, ti m̀d̀am leli ya ti m̀f̀aki ah̀ar ka Yezu Krist ni ti leli ndam jireni.

²⁵ Nihi ti Yezu Krist ènjia, leli m̀bu

m̀f̀aki ah̀ar. Nahkay ti t̀wi ga bay m̀bi slimi ana leli ni àndava ; Divi ge Melefit ya M̀wiz àb̀aki ni àbi àna njəda ga m̀gur leli va bi.

²⁶ Lekulum dek k̀f̄umkia ah̀ar ka Yezu Krist a, nahkay ti k̀guma b̀za ge Melefit a.

²⁷ Lekulum ya *t̀baray k̀li àna slimi ge Krist ni dek ti k̀guma akada mis b̀lan akaba naṅ a. K̀ambatumkaba majalay ah̀ar gek̀li a, nihi ti k̀bum kajalum ah̀ar akada ge Krist ni.

²⁸ Nahkay ku nak zal Z̀de, ku nak zal Gres, ku nak evid̄i, ku nak evid̄i do, ku nak zal, ku nak wal nəṅgu ni àgray araṅa do ; lekulum dek k̀guma ka ahar b̀lan akaba Yezu Krist a akada mis b̀lan.

²⁹ Krist ti wur huđ ga Abraham ; lekulum ndam ge Krist, nahkay ti lekulum day k̀guma b̀za huđ ga Abraham a. Nahkay k̀ṅgətuma *sulum ge Melefit ya àhibiyu ana Abraham, àhi « Anəvuk » na.

4

¹ Ma goro ya nawayay ǹhi ana k̀li ni ti nihi : wur tamal b̀ṅani ad̀am ara azum mekeji gayaṅ, ay naṅ wur g̀ziteni mba ti, ku zlam ni dek gayaṅ nəṅgu ni naṅ akada evid̄i.

² Ka sarta nani ti mis t̀bi slimi, t̀bi slimi ana zlam gayaṅ ni daya, duk abivoru ana sarta ya b̀ṅani ad̀am aməzum mekeji gayaṅ ni.

³ Leli day nahkay : ka ya ti leli m̀f̀aki ah̀ar ka Yezu faṅ ndo ni ti leli akada b̀za, leli evid̄i ga *m̀suf magədavani ya t̀gur duniya ni.

⁴ Ay sarta ya ti Melefit àf̀akad ni àra ènjia ti àslərbiyu Wur gayaṅ. Èwi naṅ ti wal ; t̀wi naṅ ti e kid̄iṅ ga ndam ya ti tadəbay Divi ya M̀wiz àb̀aki ni bu.

⁵ T̀wi naṅ nahkay ti, ti m̀mbaya ndam ya tadəbay Divi gani nani na, ti leli dek m̀gi b̀za ge Melefit.

⁶ Ere ye ti adafaki k̀guma b̀za ge Melefit a ni ti nihi : Melefit àsləriviya M̀suf ga Wur gayaṅ ana

† 3:19 Ndam Z̀de t̀d̀am pakama ge Melefit ya M̀wiz àb̀aki ni ti m̀slər ge Melefit t̀həṅgri. Ay m̀di ah̀ar ana pakama gani a Wakita ge Melefit bu do. * 4:6 Àna ma ga ndam Z̀de « Aba » ti awayay ad̀amvaba « Baba. »

leli a mæbæruv va. Məsuf gani nani naŋ àbu azlah, adəm : « Aba, Baba.* »

⁷ Ègia nahkay ti ku way way do e kidiŋ gekɔli bu naŋ evidi va do, ègia wur ge Melefit a. Nahkay ti Melefit aməgri sulum gayan ya ti adəm aməgri ana bəza gayan ni ana kɔli bilegeni. Nani dek ti tɔwi ge Melefit.

Pol awayay ti ndam Galasi tijikia ke divi a ba

⁸ Ahaslani ti lekɔlɔm evidi ga zlam ga duniya ; zlam nday nani ti Melefit do. Ka sarta nani ti Melefit naŋ way ti kəsərum do.

⁹ Ay nihi ti kəsəruma Melefit a. Nədəm nahkay ti, nawayay nədəm Melefit asər kɔli enji. Ahaslani ti *məsuf magədavani ya təgur duniya ni təcəhia zlam ana kɔli a, ay kəmbrəŋuma. Zlam nday nani ti zlam masakani, njəda àfəŋ kà tay bi : nihi ti kədəbum zlam nday nani keti ti kamam ? Kawayum kigəm evidi ga zlam nday nani keti edediŋ aw ?

¹⁰ Ere ye ti kajalumki ahər ni ti vad gərgərani, kiyi gərgərani, sarta gərgərani akaba vi gərgərani ya ti tagrafəŋ wuməri ni ni.

¹¹ Ere ye ti kəgrum ni ti ahəlu ahər, nədəm bi tɔwi goro zləzladani ya nəgray e kidiŋ gekɔli bu ni ti emigi tɔwi masakani.

¹² Bəza ga mmawa, nahəŋgalay kɔli, nawayay ti kigəm akada nu, adaba nu ti nigia akada kɔli a. Ere ye ti kəgudarumu ku gəzit ni ti àbi.

¹³ Kəsəruma nərə afa gekɔli a, nəhi *Ma Məweni Sulumani ana kɔli ye enjenjeni ni ti nəŋgət ahar gani ti adaba nèbesey do.

¹⁴ Arməwər goro ni ti ègia zlam zləzladana kè eri gekɔli a. Ku tamal nahkay nəŋgu ni kənjakum nu ndo, kəgəsumkabá nu a. Kəgəsumkabu nu ti akada nu *məslər ge Melefit, akada nu Yezu *Krist simiteni.

¹⁵ Ka sarta gani nani ti kəmərumsa dal-dal, ay nihi ti mam àgrakivu ke kɔli mam ? Ma goro ya nədəm ni ti ma ge jiri : kawayuma nu a dal-dal. Tamal

àgravu tata ti ku eri gekɔli tekedı akal kəhəlumaba kəbumua.

¹⁶ Ègia nəbu nəhi ma ge jiri ana kɔli ti nigia zal ezir gekɔli a zla do aw ?

¹⁷ Mis ya ti təhurkiviyu ke kɔli ni ti təza njəda gatay a dek ga magray tɔwi e kidiŋ gekɔli ba. Ay təgray nahkay ti təwayay məgri zlam sulumani ana kɔli do. Tawayay ti tedekaba nu akaba kɔli a, ti kəmbrəŋum nu, kəzum njəda gekɔli dek ga madəbay tay.

¹⁸ Mis azay njəda gayan dek ga magray zlam ti àbəlāy, ay ti ahər adəm zlam ya ti agray ni ti zlam sulumani kwa. Nahkay ahər adəm ku nu nəbu akaba kɔli, ku nu nəbi akaba kɔli bi nəŋgu ni kəzum njəda gekɔli dek ga madəbay nu kəlavad.

¹⁹ Lekɔlɔm ti akada bəza goro, ay nihi ti akada lekɔlɔm a huɔ bu keti, niwi kɔli ti nəcakay daliya dal-dal. Anəcakay daliya gani ti duk abivoru ana sarta ya ti majalay ahər gekɔli dek ègia akada ge Krist a ni.

²⁰ Nawayay ti akal nihi ti nu e kidiŋ gekɔli bu ! Nahkay ti akal nəsər ahəmamam nəhi ma goro ana kɔli ni, adaba nihi ti nəsər ere ye ti nəhi ana kɔli ni va do.

Ata Sara nday ata Agar

²¹ Lekɔlɔm ya ti kədəmum kawayum madəbay *Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkı ni ti, ma ga wakita gani nani ya adəm ni ti kicəm ndo waw ? Həŋgrumufəŋ nimi !

²² Àbu məbəkiani a wakita gani nani bu nahkay hi : Bəza ga Abraham təbu cə, bəlanani ni evidi èwii, nahan ni ti ni wal gayan ye evidi do ni èwii. †

²³ Wur ge evidi ni ti tiwi naŋ akada ge mis ya tiwi bəza ni, ay wur ga naŋ ye evidi do ni ti tiwi naŋ akada nani do ; tiwi naŋ ti azuhva ge Melefit ya àhi ana Abraham « Ekiwi wur » ni.

²⁴ Pakama gani nani awayay adəfiki zlam nahan ana leli. Wál cəeni ni ti akada pakama gərgəri cə ya ti Melefit *əwəlkabu akaba mis ni. Pakama ge Melefit ya əwəlkabu akaba ndam *Izireyel, àhi ana Məwiz

† 4:22 Məŋjay Məŋjəkiani 16.15 ; 21.2. Evidi ni slimi gani Agar, naŋ ya ti evidi do ni slimi gani Sara.

ka hëma *Sinayi ni ti Agar. Ndam ya ti tadëbay pakama gani hini ni ti nday evidi.

²⁵ Agar ti awayay adëmvaba hëma Sinayi ya ka had Arabi ni. Awayay adëmvaba Zeruzalem ya kani daya, adaba ndam Zeruzalem ya kani ni ti nday dek evidi.

²⁶ Ay Zeruzalem nahan abu agavëla ; ndam Zeruzalem gani nani ti evidi do. Leli ti ndam ga kësa gani nani, tiwi leli ti eslini.

²⁷ Abu mëbëkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Nak wal dëgël, nak ya kiwi wur day-day ndo ni mërvu,
nak ya ti kacakay daliya ga wur miweni ndo ni gray salalay.
Adaba nak ya ti zal gayak àmbrëna kur a, àndëhadfuk do ni,
ekiwi bëza dal-dal àtama ga wal nahan ya tandëhadkabu ata zal gayan na.‡ »

²⁸ Bëza ga mmawa, lekulum ti bëza ge Melefit ededënj ededëneni ; kigum nahkay ti azuhva pakama ge Melefit ya àhi ana Abraham « Ekiwi wur, » mëk ëwi Izak ni : nahkay ti lekulum akada Izak, lekulum akada wur ya Abraham ëwifinã kè evidi na do.

²⁹ Ahaslani ti Ismayil wur ya tiwi nan akada ge mis ya tiwi ni ti àgria daliya ana Izak wur ya tiwi nan àna njëda ga *Mësuf ge Melefit na. Ku kani day abu agravu nahkay.

³⁰ Ay ti cam pakama ge Melefit ya abu mëbëkiani a Wakita gayan bu ni. Abu mëbëkiani nahkay hi : « Garay evidi ni nday ata wur ye ëwi ni. Adaba wur ge evidi ti àzum mekeji ga bëjani do simiteni, si wur ya ti mëjani evidi do ni kwa. § »

³¹ Nahkay zla nahëma bëza ga mmawa, wal ya ti nan evidi ni ëwi leli do ; ëwi leli ti wal ya ti evidi do ni.

5

Ahàr àdëm mìgi evidi ge Divi ya Mëwiz àbëki ni ba

¹ *Krist àgray ti màtamfëna kè *Divi ya Mëwiz àbëki, ndam *Zëde tadëbay na. Àgray nahkay ti, ti mìgi evidi gani va ba. Nahkay ti zum njëda gekuli dek, këngumiyu e evidi ni vu va ba.

² Nu Pol nëhi ana kuli nahëma, tamal kawayum *tëkeli kudi ana kuli ti Krist ëgia zlam masakana, adaba àjënaki kuli va do.

³ Nëhi ana kuli keti, maslanã ya ëkeley kudi ni ti ahàr àdëm maslanã gani nani màdëbay Divi ya ti Mëwiz àbëki a wakita gayan bu ni dek.

⁴ Tamal kawayum Melefit màdëm lekulum ndam jireni adaba kädëbum Divi ya ti Mëwiz àbëki ni ti, këmbrënuma Krist a, kidumva akaba nan a, kislamki mëngët *sulum ge Melefit ni va do.

⁵ Leli ti ni mësära Melefit amädëm leli ndam jireni kè eri gayan ti adaba mëbu mëfëki ahàr ke Krist. Leli mëbu mahätay zlam ge Melefit gani nani ya ara agray ni ti àna njëda ga Mësuf gayan.

⁶ Tamal këfëkia ahàr ka Yezu Krist a ti ku tëkeluka kudi a, ku tëkeluk ndo nëngu ni, àgray aranja do. Ere ye ti àbëlafënj kè Melefit ni ti nihi : këfëki ahàr ke Krist, kadafaki mëfëki ahàr gayak ni àna mawayay mis.

⁷ Ka ya ti këfumki ahàr ke Krist enjenjeni ni ti këgrum zlam dek kigeni kigeni. Ay nihi ti way àcafëna kuli ga madëbay divi ge jiri a ni way ?

⁸ Bay ya ti àgosay kuli nahkay ni ti Melefit do : Melefit àzalay kuli ti ga madëbay divi gayan.

⁹ Ma ge mis ya tädëm : « *Miwisinj gëzit àkibu ka zlam ti ewisinjaba zlam na dek » ni ti jiri ededënj.

¹⁰ Nësära lekulum day majalay ahàr gekuli dek akada goro ni, adaba leli dek akaba Bay geli akada mis bëlan. Maslanã ya ti ëwisirikaba ahàr ana kuli a ni ti ku nan way nëngu ni Melefit amatra6 nan.

¹¹ Bëza ga mmawa, tamal nädëm tëkeli kudi ana mis kekilenã ti, mis tãgru daliya kekilenã ti kamam ? Tamal nädëm nahkay ti akal pakama

‡ 4:27 Izayi 54.1. § 4:30 Mënjay Mënjëkiani 21.10.

geli ya mædæm *tædarfæŋ Yezu kà tændal ni àwæri bæruf ana mis va do.

¹² Nday ya ti tiwisiri ahàr ana kuli, tædæm tækeli kufi ana mis ni ti tæslafæŋa kufi kà tay a bilegeni !

¹³ Bæza ga mmawa, Melefit àzala kuli a, nahkay ti lekulum evidi va do. Ay lekulum evidi va do ni ti, ŋgay kislumki magray zlam kwanja kwanja akada ya kawayum ni ti kàhumi ana ahàr ba. Ere ye ti ahàr àdæm kægum ni ti wayumvu, ti ku way way do mægri zlam sulumani ana maslaŋa nahaŋ.

¹⁴ Àbu mæbækiani nahkay hi : « Wayay ndam ya nak kàbu akaba tay ni akada ya ti kawayay ahàr gayak ni.* » Tamal kàbu kagra nahkay ti, kàgra zlam ya ti àbu e Divi ya Mæwiz àbæki ni bu, àdæm tâgray na dek àndava.

¹⁵ Ay tamal lekulum akada ga zlam ge gili cudayani, tøjavu aslær, tahæpædvu ni ti bumvu slimi, do ni ti ekizijumvu.

Divi ga Mæsuf Njelatani akaba divi ya mæbæruf geli awayay ni

¹⁶ Ere ye ti nahi ana kuli ni ti nihi : grum zlam ya ti *Mæsuf Njelatani ahi ana kuli grum ni. Tamal kægum nahkay ti akægum zlam ya mæbæruf gekuli awayay ni va do.

¹⁷ Adaba ere ye ti mæbæruf gekuli awayay ni ti Mæsuf Njelatani awayay do ; ere ye ti Mæsuf Njelatani awayay ni ti, mæbæruf gekuli awayay do : nday cæni tàrakaboru do. Ègia nahkay ti kislumki magray ere ye ti kawayum magrani ni do.

¹⁸ Tamal Mæsuf Njelatani agur kuli ti ŋgasa àki ke kuli ga madæbay *Divi ya àbu mæbækiani a wakita ge Mæwiz ni bu ni va bi.

¹⁹ Zlam ya ti mæbæruf ge mis awayay magrani ni ti mis dek tæsæra, zlam gani nday hi : magray hala, magray mesæwehvu, magray zlam ya tæbæki mimili ke mis ni,

²⁰ magray pæra, matak, mizirey mis, mahæŋgay ma, magray solu, mæzum bæruf dal-dalani, magray eri,

medeveni akaba mis, mawayay ma ge mis do,

²¹ mæfæki eri ka zlam ge mis, mævi vu ana zum, magray zlam ga muru ga muru, akaba magray zlam ndahaŋ akada nday nani. Nèhia ana kuli a àndava, nahi ana kuli keti : ndam ya ti tagray zlam nday nani ti tislaki mæhuriyani a *Mægur ge Melefit vu do.

²² Ay tæwi ga Mæsuf Njelatani ya agray a mæbæruf geli bu ni ti akada bæza ga mæŋgæhaf ya ewi ni : tæwi gani nani dek ti bælaŋ. Zlam gani nday hi : mawayavani, mæmærvani, manjæhad sulumani, mæbeseni, majalaki ahàr sulumani ke mis, mægri zlam sulumani ana mis, magray jiri,

²³ manjæhadani kufufa, mæbi slimi ana ahàr. Zlam nday nani ti *Divi ge Mæwiz ya àbæki a wakita gayan ni bu ni àcafæŋa mis ga magrana do simiteni.

²⁴ Ndam ge *Krist ti tæmbræŋa zlam magædavani ya ti mæbæruf gatay awayay magrani na. Ègia akada *tædarfæŋa zlam gani nani kà tændal a.

²⁵ Leli mæbu àna sifa ti àna njæda ga Mæsuf Njelatani. Nahkay ti ahàr àdæm Mæsuf Njelatani mægur leli kælavad.

²⁶ Miji zlabay ba, mæzumi bæruf ana mis ba, mægur solu ba.

6

Ku way way do e kidiŋ geli bu mægri sulum ana maslaŋa nahaŋ

¹ Bæza ga mmawa, tamal maslaŋa èjikia ke divi a ti ahàr àdæm lekulum ya ti kædæbum divi ga *Mæsuf Njelatani ni humi ma ti mæŋgukiyu ke divi. Humi ti àna cækadani. Ay ku way way do mæbavu slimi, do ni ti bi naŋ day emijikia ke divi a.

² Tamal zlam zæzladani àdia ahàr ana kuli a ti jænumvu. Tamal kægum nahkay ti kædæbuma divi ge *Krist na àndava.

³ Tamal ti maslaŋa azay ahàr gayan adæm naŋ gædakani, ambatakani do

* 5:14 Levi 19.18.

èсли арања до наһәма, агосай аһәр гаяҗ гаяҗани.

⁴ Ku way way do ahàr àdàm màmənjələŋ ka manjəhad gayan ciliŋ. Nahkay tamal àdia ahàr ana zlam ya ti aməri məbəruv na ti məmərVu adaba àgra təwi sulumana, do ni ti àgurfəŋ ahàr gayan kè mis ndahan ba.

⁵ Adaba ahàr àdàm ku way way do màgray təwi ya ti Melefit àhi màgray ni àna ahar gayan gayanani.

⁶ Maslaŋa ya ti təcəhi ma ge Melefit ni ti, a huđ ga zlam ya ti àŋgəta ni bu đek ti məvi ana maslaŋa ya ti acahi zlam ni bilegeni.

⁷ Kəgosum ahàr gekəli ba : maslaŋa ya ti azay Melefit akada zlam masakani ni ti Melefit amatrađ naŋ dal-dal. Adaba tamal kizligia zlam a ti kara kabaz day ere gani nani.

⁸ Mis day nahkay : tamal àgra zlam magədavana ya ti məbəruv gayan awayay na ti zlam gayan ya ti àgray ni aməmbivu kisim. Tamal àgra zlam ya ti Məsuf Njəlatani awayay na ti, Məsuf Njəlatani ni aməvi *sifa ya àndav day-day do ni.

⁹ Məgrum zlam sulumani kəlavad, ahar àdəgafəŋa kè leli a ba. Adaba vad ya Melefit àfəkad ni eminjia ti Melefit aməgri sulum gayan ana leli adaba məmbrəŋ magray zlam sulumani ndo.

¹⁰ Nahkay ti ka ya ti mənğətuma ahar ga magray təwi ya ti ajənaki mis na ti məgrumi ana mis đek. Ahar gədəkani məgrumi ana ndam ya təbu akaba leli, təfəki ahàr ka Yezu ni.

Pol endeveriŋ ma gayan àna məziaba azay slimi ana mis a

¹¹ Nihi ti mənjumki, nəbiki ana kəli ana ahar goro goroani, nəbəki ti àna asak ma gədəkani gədəkani.

¹² Nday ya ti tawayay məfəki ŋgasa ke kəli ge *mekeli kədi ana kəli ni ti, nday ti tawayay ti mis ga duniya təzləbay tay azuhva təwi gatay ya tagray ni. Tagray nahkay ti adaba tawayay ti mis təgri daliya ana tay ba ciliŋ : təsəra tamal maslaŋa adəm Melefit ahəŋgay mis azuhva *Krist ya

àmətfəŋ kə təndal ni ciliŋ ti mis təbu təgri daliya ana maslaŋa gani.

¹³ Nday gani ti təkəlia kədi ana tay a, ay təbi tədəbay *Divi ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni đek bi. Tədəm təkəli kədi ana kəli ti adaba tawayay tiji zlabay àna kədi ya tekeli ana kəli ni.

¹⁴ Nu ti niŋi zlabay do. Ay tamal niŋi zlabay ti, àki ka Bay geli Yezu Krist ya àmətfəŋ kə təndal ni ciliŋ. Yezu àra àməta nahkay ti zlam ga duniya tigia zlam masakana kè eri goro a, akada *tədarfəŋa tay kə təndal a. Nu day niŋia zlam masakana kè eri ga ndam ga *duniya, akada tədarfəŋa nu kə təndal a.

¹⁵ Nahkay ku tekeli kədi ana mis, ku təkəli kədi ana mis do nəŋgu ni, àgray araŋa do. Pakama ya ti àtam pakama ndahan ni đek ti nihi : Melefit àgray ti miŋia mis məwena azuhva təwi ge Krist a.

¹⁶ Nday ya ti təgəskabá ma goro hina ni ti, Melefit məjənaki tay, màgray ti tənəhad kabu àna sulumani. Melefit məgri ana tay nahkay adaba nday ti ndam *Izireyel gayan eđedīŋ.

¹⁷ Kwa kani nawayay ti maslaŋa àhəlu muru va ba, adaba nu nəbu àna mandava kə vu goro : mandava gani nday nani ti tədəfəki nu mis ga Yezu.

¹⁸ Bəza ga mmawa, Bay geli Yezu Krist məgri sulum gayan ana kəli đek ; sulum gani nani mənəhad a məbəruv gekəli bu ti. Aya nahkay.

Wakita ga Pol ya àbikioru ana ndam Efez ni
Ere ye ti mǎdǎmki ka wakita ga Pol ya àbikioru ana ndam Efez ni

Maslaɗa ya ti àbǎki wakita hini ni ti àdǎfa slimi gayan a : àbǎki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 3.1). Leli mǎsǎr sarta ya àbǎki wakita ni do, mǎsǎr mǎlan ya àbǎki ni do daya. Ma ga Pol hini ya àbu mǎbǎkiani a Wakita ge Melefit ni bu ni ti, àbiki ti ana ndam Efez : Efez ti kǎsa gǎdǎkani ka had Azi. Pol ànjǎhadǎ eslini vi mahkǎr (Tǎwi 20.31), ay a wakita hini bu ni ti àbǎki akada ga bay ya ti àhi ma ana ndam ya nan àsǎra tay a ni do. Àgri sa ana mis do, àlǎgi ana mis akada gayan ya àgray a wakita ndahan bu ni do. A wakita ndahan ya tǎbǎki ahaslani ni bu ni ti ma ya ti « kǎbum a kǎsa Efez bu ni » (1.1) àvu bi ; nahkay mis ndahan tǎdǎm wakita hini ti Pol àslǎrioru ana ndam ga kǎsa gǎrgǎri kay bǎlan àna bǎlan ga mǎhi ma ana ndam ga Yezu dǎk. Ay tamal nahkay ti tǎzay wakita ya tǎslǎrioru ana ndam Efez ni cilin, tǎfiyu a Wakita ge Melefit vu ; tǎmbrǎn wakita ya tǎslǎrioru ana ndam ga kǎsa ndahan ni dǎk.

Nahkay pakama ga Pol ya àdǎm a wakita hini bu ni ti kwa ka mǎnjǎki gani àhi ana ndam ga Yezu dǎk. Ànjǎki, àdǎm àna tǎwi ge Krist ti Melefit àgria zlam sulumani ana leli a kay : Melefit àdaba leli a, mǎgia bǎza gayan a ; àmbǎrfǎna zlam magudarani geli ni kǎ leli a dǎk ; àgray ti mǎci ma gayan manghanani ni. Ahaslani ti leli akada mis mǎmǎtani, nihi ti mǎbu àna sifa ya àndav day-day do ni ; mǎgia akada mis a bǎlan. Nahkay Pol ahǎngalay Melefit ti ndam gayan ni dǎk tǎci zlam sulumani ya ti Melefit àgri ana tay ni lala : àgri zlam nday nani dǎk ana tay ti azuhva tǎwi ge Krist (1–3).

Leli mǎgia bǎza ge Melefit a ti, ahàr àdǎm mǎnjǎhadǎm ahǎmamam ? Pol àdǎm mǎcivu, mǎwayumvu, ku way way do mǎgray tǎwi àna njǎda ge Melefit ya àvi ni ; mǎmbrǎnum zlam magudarani dǎk ; ku way way do, ku zal, ku wal, ku wur, ku ata bǎn ga bǎza, ku evidi, ku bay mǎgur evidi, mǎnjǎhadǎ akada ge Melefit ya awayay ni cilin. Melefit àvia njǎda ana leli a dal-dal : njǎda gani nani ti akada zlam ahar ga zal slewja, si mǎgray tǎwi àna nan lala. Ahar gǎdǎkani mǎhǎngalay Melefit kǎlavad, mǎmbrǎnum ba. Tamal magray nahkay ti Seteni àgosay leli kǎksah, àgri arana ana leli kǎksah (4–6).

Pakama ga Pol ya àhi ana ndam ga Yezu ahaslani ni ti, ahàr àdǎm leli day mǎgǎsumkabu. Si mǎci pakama gayan ni, mǎgray tǎwi àna nan kwa.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol, Melefit àdaba nu a, nǎgia zal asak ga Yezu *Krist a. Nǎbikioru wakita hini ana kǎli ndam *njǎlatani ya kǎfumki ahàr ka Yezu Krist, kǎbum a kǎsa Efez bu ni.

² Bǎn geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tǎgri sulum gatay ana kǎli, tǎgray ti *kǎnjǎhadǎmkabu àna sulumani ti.

Melefit agri zlam sulumani kay ana ndam ga Yezu

³ Ahàr àdǎm mǎzlǎbum Melefit, Bǎn ga Bay geli Yezu *Krist, adaba àgria zlam sulumana dǎk ana leli àna Mǎsuf gayan a. Zlam sulumani gani nday nani ti a duniya bu do, nday e melefit bu. Àgri tay ana leli ti adaba leli mǎbu akaba Yezu Krist akada mis bǎlan palam.

⁴ Wudaka Melefit àgraya mǎlan a ti àdǎkiba leli a, ti mǎgi mis *njǎlatani ke eri gayan, ti àngǎtfǎna zlam magǎdavani kǎ leli ba. Àdǎkiba leli a nahkay ti, ti mǎgi akaba Yezu Krist akada mis bǎlan.

Nan gani àwaya leli a dal-dal,

⁵ nahkay àdǎmbiya kwa ahaslana emigi bǎza gayan àna tǎwi ga Yezu

Krist. Àgray nahkay ti ka mawayay gayan adaba àbɛlafɛɲa dal-dal,

⁶ awayay ti mis tɛsɛr naŋ gɛɔakani, tɛzlɛbay naŋ azuhva sulum gayan ya àgri ana leli ni. Àgri sulum gani nani ana leli ti àna wur gayan biliŋ biliŋeni ni. Awayay naŋ dal-dal.

⁷ Leli miŋia akaba Yezu Krist a akada mis bɛlaŋ, adaba Melefit àmba leli àna mimiz ga Yezu a, àmbɛrfɛɲa zlam magudarani geli ni kè leli a. Àgray nahkay ti, awayay adafaki sulum gayan ti kay dal-dal.

⁸ Sulum gani ya àvi ana leli ni àsabay ; àgray ti leli mɛsɛr zlam akaba mɛci ere ye ti awayay ni dek.

⁹ Ere ye ti Melefit awayay amagray kama ni maŋgahani, ay ti àɔfiaba ana leli a. Ere gani nani ti àbɛlafɛɲa dal-dal. Àɔmbiya kwa ahaslani, amagray àna tɛwi ga Yezu Krist.

¹⁰ Ere gani nani ti amagray ka sarta ya ti amaslamalakabá zlam a dek ni. Ere gani nihi : amaŋgasikabu ahàr ana zlam dek, zlam ya agavɛla dek akaba zlam ya a ga had ni dek, ti bay bɛlaŋ mɛgur tay. Bay gani nani ti Krist.

¹¹ Leli ndam *Zɛde ya mɛbu akaba Krist akada mis bɛlaŋ ni day Melefit àvia ja gani geli ana leli a. Melefit àgraya zlam a dek ka mawayay gayan a akada gayan ya àɔmbiyu ahaslani na, nahkay adababiya leli kwa ahaslana.

¹² Leli ndam ya mɛfaki ahàr ke Krist enjenjeni ni Melefit adababiya leli a nahkay ti, adaba awayay ti mis tazlɛbay naŋ dal-dal azuhva zlam ya àgri ana leli ni.

¹³ Lekulɛm day kɛbum akaba Krist akada mis bɛlaŋ, adaba kicɛma pakama ge jiri a, *Ma Mɛweni Sulumani ya Melefit àhɛŋgay kɛli àna naŋ na. Nahkay kɛfɛmkia ahàr ke Krist a, naŋ day àvia Mɛsuf gayan ana kɛli a akada ya àɔmbiyu ahaslani ni. *Mɛsuf Njɛlatani ya àvi ana kɛli ni ti akada zlam gayan ya àgrakia ke kɛli a, adafaki ti lekulɛm gayan ni.

¹⁴ Àvi Mɛsuf Njɛlatani nani ana leli ti adafaki amara mahɛŋgay leli ededɛŋ

ededɛŋeni ka ya ti emendeveriŋ tɛwi gayan dekeni ni. Nahkay ti mɛzlɛbum naŋ dal-dal azuhva tɛwi gayan ya àgri ana leli ni.

Pol ahɛŋgali Melefit ana ndam ga Yezu

¹⁵ Nahkay zla nahɛma, nɛgri sɛsi ana Melefit azuhva ere ye ti kɛgrum ni, adaba niɛcia lekulɛm kɛfɛmkia ahàr ka Bay geli Yezu a, kawayum ndam ge Melefit dek daya.

¹⁶ Nahkay nɛbu nɛgri sɛsi ana Melefit kɛlavad azuhva ere ye ti kɛgrum ni, nɛmbrɛŋ do. Nɛbu nahɛŋgali Melefit ana kɛli daya.

¹⁷ Melefit ti naŋ Melefit ga Bay geli Yezu *Krist, naŋ Bɛŋ geli gɛɔakani ya mazlɛbay ni. Nahɛŋgalay naŋ ti mɛvi mɛsɛr zlam, mɛɔɔfikia ana kɛli ahɛmamam kɛsɛrumkivu naŋ ni.

¹⁸ Nahɛŋgalay naŋ keti ti mɛfiyiyu majalay ahàr sulumani ana kɛli a ahàr vu, ga mɛsɛr ere ye ti azalaki kɛli ga mɛviani ana kɛli ni, ga mɛsɛr sulumani ya ti agri ana ndam gayan ni. Sulumani gani nani ti kay dal-dal, àtama zlam ndahaŋ na dek.

¹⁹ Nahɛŋgalay Melefit ti kɛsɛrum njɛɔa gayan gɛɔakani àtama njɛɔa ndahaŋ a dek. Njɛɔa gayan gani nani ti àgri tɛwi ana leli àna naŋ, leli ndam ya mɛbu mɛfaki ahàr ka naŋ ni. Àna njɛɔa gani nani ti ere ye ti ɛsliki magrani àna naŋ do ni ti àbi.

²⁰ Àna njɛɔa gani nani ti àhɛŋgaraba Krist e kisim ba, mɛk àfɛkad naŋ kà gɛvay gayan e melefit bu ka mɛlaŋ ga gɛɔakani.

²¹ Eslini ti Krist agur *mɛslɛr ge Melefit akaba gɛɔakani gatay dek, agur bɛbay dek akaba ŋgumna dek daya. Ku ndam njɛɔa-njɛɔani weley weley do dek ya mis tacali slimi ana tay ni ti Krist agur tay daya. Agur nday ya tɛbu ka sarta hini ni cilinŋ do, agur nday ya atɛlɛbu ka mɛlaŋ mɛweni ya Melefit amagraya ni daya.

²² Nahkay Melefit àmbriva zlam a dek a ahàr va ana Krist a. Àfaki naŋ gɛɔakani ka ahàr ga zlam dek, àfiyu

naŋ bay gəɗakani ga ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni.

²³ Ndam ya təfəki ahàr ke Krist ni dek ti nday dekeni tìgia vu gayan a, adaba njəda gayan dek àvu a tay bu. Krist ti njəda ge Melefit dek àvu a vu gayan bu daya, njəda ge Melefit ya àhəcikivu ana naŋ ni ti àbi simiteni.

2

Melefit àhəŋga leli àna sulum gayan a

¹ Ahaslani ti lekulum kəbum akada ge kisim ni kè meleher ge Melefit adaba kəgudarumbiya zlam a dek.

² Kəgudarumbiya zlam a kəlavad ka sarta gani nana akada ge mis ndahan ya tagudar zlam a duniya bu ni. Lekulum kicumikia slimi ana bay njəɗ-njəɗani magədavani na. Bay gani nani agur məlan ya a gala-gala ge melefit bu akaba had ni, nani məsuf, agray təwi ka sarta hini a vu ge mis ya ticiiki slimi ana Melefit do ni bu.

³ Leli dek ahaslani day leli məbu akada gatay ni, kəlavad məgrabiya zlam magədavani ya məbəruf geli àwayay na. Məjalakibiya ahàr ka zlam ya təbəlafəŋbiya kè leli a na cilin. Manjəhad geli ti nahkay. Àna manjəhad geli gani nani ti akal Melefit amatraɓ leli akada ya amatraɓ nday ndahan ni.

⁴ Ay ti amagraj nahkay va do. Melefit ti awayay leli dal-dal, məsi cicihi gəɗak.

⁵ Ku tamal leli məbu akada ge kisim ni kè eri gayan adaba məgudara zlam a nəŋgu ni, àvia sifa ana leli a ka ahàr bəlan akaba *Krist a. Naŋ àhəŋgay kəli ti ga sulum gayan.

⁶ Leli ti mīgia akada mis bəlan akaba Yezu Krist a. Nahkay Melefit àhəŋgaraba leli a ka ahar bəlan akaba Krist e kisim ba, àbəhada leli a digəsgəs ka ahar bəlan akaba Krist e melefit ba daya.

⁷ Melefit àgri zlam sulumani gani nani ana leli azuhva təwi ga Yezu Krist nahkay ti, adaba awayay adəfiki ana mis ga sarta ya àbiyu kama ni

ahəmamam sulum gayan ti gəɗakani àsabay ni.

⁸ Melefit àhəŋgay kəli ti ga sulum gayan ededɨŋ : agri sulum gani nani ana kəli adaba kəfumki ahàr ka naŋ, do ni ti àgri ana kəli ti ka duwa ge təwi gekəli ya kəgrumi ni do. Zlam gani nani dek ti Melefit àgri ana kəli ga sulum gayan zlam gayan.

⁹ Nahkay ti àhəŋgay kəli adaba lekulum kəgruma təwi sulumana palam do, àhəŋgay kəli ga sulum gayan cilin, ti ku way way do èji zlabay àna təwi gayan gayanani ba.

¹⁰ Bay ya ti àgraya leli a ni ti Melefit. Àgraya leli a ti, leli akaba Yezu Krist akada mis bəlan ga magraj zlam sulumani. Zlam sulumani gani nani ti Melefit àslamalivabiya ana leli a kwa ahaslana ti məgray kəlavad.

Nday ya ndam Zude do ni tìgia jiba bəlan akaba ndam Zude a

¹¹ Nahkay zla nahəma, sərumki jiba gekəli ahaslani ti jiba ga ndam *Zude do. Ndam Zude tədəm lekulum kədi gekəli *mekeleni do, gatay ni ti mekeleni. Tədəm nahkay ti, tədəmki ti ka zlam ge mis ya təgri ana vu gatay ni cilin.

¹² Sərumki ahaslani ti lekulum kəsərum *Krist do, lekulum ndam *Izireyel do. Ahaslani Melefit *əwəlkabá məwəlvana akaba ndam gayan a, àhi ana tay aməgri sulum gayan ana tay, ay ti lekulum kəkumkibu bi. Ka sarta gani nani ere ye ti kəfumki ahàr ni ti àbi. Kəsərumbiyu Melefit a manjəhad gekəli a duniya bu ndo daya.

¹³ Ahaslani ti nahkay, ay nihi ti akada nani va do. Ahaslani ti lekulum drin drin akaba Melefit, ay nihi àna təwi ga Yezu Krist nahəma lekulum kəbum kə gəvay ge Melefit. Krist àgray təwi nani ti àna mimiz gayan ya àbaya ni.

¹⁴ Nahkay leli dek manjəhadkabu àna sulumani ti azuhva Krist. Ahaslani ti ndam Zude akaba ndam ya ti nday ndam Zude do ni jiba gatay gərgəri, ay nihi ti èbedekabá tay a, tìgia jiba bəlan. Ahaslani ezir àbu e kidin

gatay bu, akada gudu edekaba tay a, nihi ti Krist ameta ti embedkaba gudu gani nana.

¹⁵ Mawiz a wakita gayan ni bu adamki ma ke *Divi akaba ka manjehad ga ndam Zude, ay azuhva tawi ge Krist ti wakita nani agray tawi va do. Krist agray nahkay ti awayay ndam Zude akaba nday ya ndam Zude do ni tedevevu, tigi akada mis bala. Jiba gatay gargari va do, tigia nday manjehadkabani ana sulumani akada mis bala.

¹⁶ Gayan ya amet ka tandal ni ti azaba ezir ya avu ahaslani e kidin gatay bu na. Nahkay tigia akada mis bala adaba angalabakaba tay akaba Melefit a.

¹⁷ Nan ara a duniya va ga mahi *Ma Maweni Sulumani ana mis, adam si mis tanjehadkabu akaba Melefit ana sulumani kwa. Ahi ana kuli, lekulum ya kabum drin drin akaba Melefit ni, ahi ana nday ya tabu cifa cifa ka gavay ge Melefit ni daya.

¹⁸ Nahkay ana tawi ge Krist day kwa ti leli dek mangot divi ga mahadafanijani ka Ban geli Melefit ana njeda ga Məsuf gayan bilin bilijeni ni.

¹⁹ Nahkay ti lekulum akada ndam mirkwi ahkay do ni akada ndam jiba nahan va do, kiguma ka ahar bala akaba ndam ge Melefit a, kiguma ndam ga hud ahay gayan a daya.

²⁰ Nahkay zla ti kiguma akada ga akur ya tedezi ahay ana tay na. Asak ga ahay ni ti ndam *asak ga Yezu akaba ndam mahangaray *pakama ge Melefit. Akur gadakani ya akay ahay gani nani ti Yezu Krist nan nanani ana ahay gayan.

²¹ Ahay gani nani dek anjehad lala, alamu lala azuhva Yezu Krist. Nahkay ahay ni egi ahay *njelatani gadakani ge Melefit, ti Bay geli manjehadviyu.

²² Lekulum ya kiguma balana akaba Yezu Krist a ni ti Melefit ahala kuli akaba ndam gayan ndahan na bilegeni akada ga akur na, ga malem ahay gayan ana nan. A ahay gani

nani bu nahama *Məsuf ge Melefit anjehadviyu.

3

Tawi ga Pol ya agri ana ndam ya nday ndam Zude do ni

¹ Nahkay zla nahama, nu Pol nahangali Melefit ana kuli. Nu a dangay bu azuhva tawi ga Yezu *Krist ya nagri ana kuli ya lekulum ndam *Zude do ni.

² Tawi ge Melefit ya avu ga sulum gayan ti nagri ana kuli ni ti abi kicama lala.

³ Melefit adafuaba pakama ya *mangahani ahaslani na. Aki ka pakama gani nani ti nabikia ma gana ana kuli a gazit.

⁴ Pakama mangahani nani ti adamki ke Krist. Tamal kengeruma ere ye ti nabeki na ti keserum nu nesera pakama nana lala.

⁵ Pakama gani nani nahama, Melefit adafiaba ana mis ya ahaslana vayvay ndo. Ay nihi ti adafiaba ana ndam *asak gayan *njelatani na akaba ana ndam njelatani ya tahangaray *pakama gayan na. Adafiaba ana tay a ana njeda ga Məsuf Njelatana.

⁶ Pakama gani nani mangahani ni ti nihi : Ere ye ti Melefit amagri ana ndam Zude ni ti amagri ana kuli ya ndam Zude do ni daya. Lekulum ya ndam Zude do ni akaba ndam Zude ni Melefit ebedekaba kuli a, kiguma jiba bala. Nahkay ere ye ti Melefit adam amagri ana ndam Zude adaba nday akaba Yezu Krist akada mis bala ni ti amagri ana kuli ya ndam Zude do ni daya. Adafiaba ere nani ana leli a ti ana *Ma Maweni Sulumani ya ahi ana leli ni.

⁷ Ma Maweni Sulumani nani ti Melefit avua tawi gana ga mahiani ana mis a. Avu ti ga sulum gayan, ana njeda gayan gadakani daya.

⁸ Nu ya nisliviyu a ndam ge Melefit ndahan ni vu do ni, Melefit agrua sulum gayan a, ga mahiani ana ndam ya nday ndam Zude do ni ahmamam Krist nan abu agri zlam sulumani kay

ana mis ni. Zlam sulumani nani mis tèsarkaba koksah.

⁹ Agrua sulum gayan a ga mädäfiaba ana mis a ahämamam Melefit agroru tawi àna pakama gani nani manğahani ni. Melefit àgraya zlam a dek ahaslana ; kwa ka sarta gani nani àngahfəña pakama gani nana kè mis a.

¹⁰ Ay nihi ti Melefit awayay adafaba pakama manğahani nana àna tawi gayan ya agray e kidin ga ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do ni bu dek ni. Awayay ti *məslər akaba gəđakani gatay ya təbu e melefit bu ni dek tici, ti tèsər ahämamam Melefit àsəra zlam a dek, agray zlam dek kigeni ni.

¹¹ Kwa ka sarta ya àgraya məlan a fan ndo nəngu ni àdəmbiya, nihi ti àgra àna tawi ga Bay geli Yezu Krist a.

¹² Àna tawi gani nani ti Melefit àvia divi ana leli a ga mahəđakfəñiyana, nahkay məgrumfəña aŋgwaz a va do, adaba leli məbu akaba Yezu Krist akada mis bilin, məbu məfumki ahər daya.

¹³ Nahkay zla nahəma, nəhi ana kuli daliya goro ya nəcakay àna tawi goro ya nagra azuhva kuli ni ti kamkam àziaba njəda ana kuli a ba ti. Adaba mam, ahər àdəm daliya gani nani mēvi məmərani ana kuli sawan.

Yezu awayay leli dal-dal

¹⁴ Nahkay zla nahəma nabəhadı mirdim ana Bəñ geli Melefit ga mahəngalay nan.

¹⁵ Mis tədəm ndam ya agavəla akaba nday ya a ga had ni ti ata bəñ gatay təbu. Tədəm nahkay tata nahəma, adaba Melefit nan Bəñ geli nan bilin.

¹⁶ Nan ti gəđakani àtam zlam dek, agur zlam dek daya. Nahkay ti nahəngalay nan ti mēvi njəda gəđakani ana kuli a məbəruv vu àna tawi ga Məsuf gayan,

¹⁷ ti *Krist mənəhad a məbəruv gekuli bu adaba kəfumki ahər. Nahəngalay nan ti kawayumvu dal-dal : nahkay akələbum àna njəda kay akada ga mən ga zlam ya sliri gani

tədəgoru a had vu drin ni, ahkay do ni akələbum àna njəda akada ga ahay asak gani məfəkadani lala ni.

¹⁸ Nahəngalay Melefit ti mēvi njəda ana kuli ka ahar bəlan akaba ndam gayan ndahan ni dek, ti kəsərüm ahämamam Krist awayay mis dek ku drin eley eley do ni. Nahkay məlan ya Krist àwayavü mis eslini do ni ti àbi.

¹⁹ Ahämamam Krist awayay mis ti mis tèsarkaba koksah, ay ti nahəngalay Melefit ti kəsərümkaba lala. Nahkay ti akələbum àna *sulum ge Melefit ni dek, ere ye ti aməhəcikivu ana kuli ti àbi simiteni.

²⁰ Melefit ti esliki məgri zlam ana leli kay dal-dal àtama geli ya mihindifin na, àtama geli ya majalaki ahər na daya. Agray nahkay ni ti àna njəda gayan ya agray tawi a leli bu ni.

²¹ Nahkay zla nahəma məzləbay nan azuhva tawi gayan ya agray e kidin ga ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni bu ni, məzləbay nan azuhva zlam gayan ya àgri ana leli azuhva tawi ga Yezu Krist ni daya. Məzləbay nan ku nihi, məzləbay nan ka sarta ya amara ni dek, məzləbay nan kanğay-kanğay. Aya nahkay.

4

Ndam ga Yezu ti nday bilin ni akada vu bəlan

¹ Nahkay zla nahəma, nahəngalay kuli ti kanjəhadumkabu lala adaba Melefit əzalay kuli ti, awayay ti kəgrum nahkay. Ahəngalay kuli ti nu Pol ya a danğay bu azuhva tawi goro ya nəgri ana Bay geli ni.

² Nədəm nahəma, hənğrumoru ahər a had e kidin gekuli bu, njəhadum kudufa, besəm zlam ya təgri ana kuli ni, ndumkabu, wayumvu.

³ Kigəma akada mis bəlan àna tawi ga *Məsuf ge Melefit a. Nahkay ti zum njəda ti *kanjəhadumkabu àna sulumani gayan.

⁴ Adaba mam, leli ndam ga Yezu mīgia akada mis bəlanana, nahkay vu geli bilin. Məsuf ge Melefit ti nan bəlan. Nahkay ti ere ye ti Melefit

àzalaki leli ga mægriani ana leli ni ti bəlanj daya.

⁵ Bay geli ti nanj bəlanj. Məfəki ahər ti ka nanj nanj bəlanj. *Məbaray àna slimi gayan, baray gani nani ti bəlanj.

⁶ Melefit ti nanj bəlanj, nanj Bənj geli dek, agur leli dek, agray təwi e leli bu dek, anjəhad a məbəruv geli bu dek daya.

⁷ Ay ti Krist àvia zlam sulumani gərgərana ana ku way way do geli a dek akada gayan ya awayay na.

⁸ Pakama gani àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Àcəloru agavəla,

àgəs mis ga njədə,

àvia zlam ana mis a daya.* »

⁹ Ay ma ya tədəm « àcəloru agavəla » ni ti awayay adəmvaba mam ? Awayay adəmvaba wudaka Krist àcəloru agavəla nahəma, àsləkabiya agavəla, àra ka had a.

¹⁰ Nahkay bay ya àra ka had a ni ti àcəloru agavəla ca-ca e melefit vu day nanj gani bəlanjani ni. Àgray nahkay ti məzum bay, məgur zlam eley eley do dek.

¹¹ Nanj gani àvia njədə ana mis ga magray təwi gərgərani àna nanj a : mis ndahanj tīgia ndam *asak a, mis ndahanj ndam mahəngaray *pakama ge Melefit, mis ndahanj ndam məhioru *Ma Məweni Sulumani ana mis, mis ndahanj ti ni *ndam məbi slimi ana ndam ge Krist ahkay do ni ndam mac-ahi zlam ana tay.

¹² Krist àgray nahkay ti, ti mis nday nani təjənaki ndam gayan ga magray təwi ge Melefit lala. Ndam gayan ni ti akada vu gayan, awayay ti tənget njədə, tənget kama kama.

¹³ Leli dek emigi akada mis bəlanj ; nahkay ti aməfumki ahər ka Wur ge Melefit ka ahar bəlanj, aməsərum nanj ka ahar bəlanj daya. Emigi akada mis məndəhani. Nahkay emigi akada ge Krist ni, ere ye aməhəcikivu ana leli ni ti àbi.

¹⁴ Ka sarta gani nani ti leli amələbi akada ga bəza ni va bi. Nahkay ndam

magosay mis ya təcəhi zlam gatay ana mis ni etisliki mijinjia leli ke divi a va do. Nday gani tawayay tijinjia leli ke divi a ti akada ga aməd akaba yam ya təzoru *slalah ga yam eley eley do dek ni, ay ka sarta nani ti etisliki va do.

¹⁵ Ka gani nani ti amədəmmum ma ge jiri, amawayumvu, amoru kama kama àna təwi ya magray ni dek, ti mīgi akada ge Krist, nanj ya ka ahər geli, agur leli ni.

¹⁶ Leli ndam gayan ti akada vu gayan. Tamal vu ge mis majakwak-abani lala, zlam ga vu gayan ni dek tagray təwi gatay lala ti vu ni dek adək lala daya. Leli day nahkay : tamal mawayumvu, ku way way do agray təwi ya Melefit àvi ni lala ti amoru kama kama àna sulumani.

Manjəhad geli məweni akaba Krist

¹⁷ Ere ye ti nawayay nəhi ana kəli ni ti nəhiki ana kəli àna slimi ga Bay geli. Ma gani nani ti nihi : Kənjəhadum akada ga ndam ya təcəhi ahər ke Melefit do ni va ba. Nday nahəma, majalay ahər gatay ti masakani.

¹⁸ Nday ti akada nday a ləvənj bu, təsər arənjə do ferera. Kə meleher ge Melefit ti nday ndam mirkwi, tənget sifa gayan ya avi ana mis ni ndo. Nday nahkay ti adəba ahər gatay bənj-bənj, tici ma do.

¹⁹ Nday gani mimili àki ka tay va bi, təvia ahər gatay ana zlam magudarana dek, nahkay tagray zlam ya ti àbəlay do simiteni ni dek kəlavəd, tislili məmbrənjani koksah.

²⁰ Ləkələm zla nahəma, manjəhadani akada hini ti àrakaboru akaba ma ge *Krist ya təcəhi ana kəli ni do.

²¹ Pakama ya kicəm ni ti tədəmki ka nanj do aw ? Ere ye ti təcəhi ana kəli ni ti manjəhad gayan do aw ? Zlam nday nani dek tagravu àna jiri ga Yezu ya àhi ana leli ni.

²² Nahkay ti mbatumkaba majalay ahər gekəli a, ti kənjəhadum akada gekəli ya ahaslani ni va ba. Manjəhadani gekəli ya ahaslani ni ti

* 4:8 Mənjay Limis 68.19.

agudar mis, adaba nday ya ti tanjəhad nahkay ni ti tawayay zlam ya tigi eri, tijiŋ tay ni ciliŋ.

²³ Gəsumkabá ti Melefit māmbatikaba məbərɔv gekəli ana kəli a, ti kəjalum ahər nahan sulumani.

²⁴ Ahər adəm kīgum mis məweni ya Melefit əgraya tay ka mawayay gayan a ni, ti kənjəhadum əna jiri, kəgrum zlam sulumani adaba lekulum ndam gayan.

²⁵ Nahkay zla nahəma, kəsəkadum malfada va ba, dəmumvu jiri e kidiŋ gekəli bu sawaŋ, adaba lekulum dek kīguma vu a bəlaŋ. †

²⁶ Tamal ti kəzumuma bərɔv a nahəma, kəgudarum zlam əna naŋ ba. Wudaka fat adiyu a ahay vu nahəma, kəmbərəŋuma məzum bərɔv gekəli na ‡ ;

²⁷ kəvumi divi ana *Seteni ge mesipet kəli ba.

²⁸ Maslaŋa ya ti egi akal ahaslani ni ti məmbərəŋ akal gayan ni. Məzay njəda ga magray təwi sulumani əna ahar gayan gayanani ti mənget zlam ga məjənaki ndam talaga.

²⁹ Kagudarumi ma ana mis ba. Kədəmum ma nahəma, dəmum ma sulumani ya azoru mis kama ni sawaŋ. Dəmum ma ya əgəski mədəmani ni, nahkay ma gani avi njəda ana ndam ya ti tici ni.

³⁰ Kəgrum zlam ya ti ahəli ahər ana *Məsuf Njəlatani ge Melefit ni ba. Məsuf gani nani ti Melefit əgrakia amal gayan ke kəli dek əna naŋ a, ga madafakiani kəli ndam gayan ka fat ya ti amara mahəŋgay leli dek ni.

³¹ Zumaba ezir e kidiŋ gekəli ba, kəzumumvu bərɔv ba, kələgumvu ba, kəndivəmvu ba daya. Kəgrum cuday ba simiteni.

³² Grum zlam sulumani e kidiŋ gekəli bu, wayumvu, mbrəŋumfəŋa zlam ga bəza ga mən gekəli ya təgudari ana kəli na kə tay a, nday day təmbərfəŋa kə kəli a, akada ge Melefit ya əmbərfəŋa kə kəli a ni. Əmbərfəŋa kə kəli a ti əna təwi ge Krist ya əgray ni.

5

Ndam ge Krist ti ahər adəm tənəhad ahəmamam

¹ Nihi ti lekulum bəza ge Melefit, awayay kəli. Nahkay ti grum zlam akada gayan ya ti agray ni.

² A hud ga manjəhad gekəli bu dek ti wayumvu akada ge *Krist ni. Naŋ ti adafaki ti awayay leli, əmət ga mahəŋgay leli. Sifa gayan ti əvi ana Melefit akada ga sədaga ya təvi ana Melefit ni. Sədaga gayan nani əbəlafəŋ kə Melefit akada ge tersel ya ti ezi sulumani ni.

³ Lekulum ndam ge Melefit, nahkay əgəski ti kəgrum mesəwehvu ba, kəgrum zlam ge mimili ba simiteni, zlam ge mis ndahaŋ egi eri ana kəli ba. Zlam nday nani dek ti maslaŋa əcalki kəli ba simiteni.

⁴ Əgəski day kədəmum ma ge mimili ba, kədəmum ma satat ba, kəbumvu seki ba daya. Əgəski ti grumi səsi ana Melefit azuhva təwi gayan ya əgri ana kəli ni sək sawaŋ.

⁵ Sərumki lala, maslaŋa ya agray mesəwehvu ni, maslaŋa ya ti agray zlam ge mimili ni, maslaŋa ya ti zlam ge mis egi eri ni lu, nday nani dek təhuriyu a Məgur ga ata Krist nday ata Melefit ni vu koksah. Maslaŋa ya ti zlam egi eri ni əwayay Melefit do, azay zlam ga duniya sək Melefit gayan.

⁶ Ndam ya ti tagray zlam nday nani ti təzumi bərɔv ana Melefit. Melefit amatraḅ tay dal-dal, adaba təgəsiki ma gayan ni ndo. Nahkay maslaŋa əgosafəŋa kəli kə ma hina əna ma kwanəni ndahaŋ a ba.

⁷ Nahkay zla ti arəŋa ebedəkabu kəli akaba ndam nday nani ba.

⁸ Ahaslani ti lekulum kəvum e ziŋ-zinəni bu, ay nihi ti lekulum kəbum a masladani bu adaba lekulum kīguma akada mis bəlaŋ akaba Bay geli a. Nahkay ahər adəm njəhadum akada ga ndam ya təbu a masladani bu ni.

† 4:25 Mənjay Zakari 8.16. ‡ 4:26 Mənjay Limis 4.5.

⁹ Masladani ti azəbiyu manjəhadani sulumani e kidiŋ ge mis bu, magray zlam jireni akaba mədəm ma ge jiri.

¹⁰ Zum njəda ga məsər zlam ya ti àbəlafəŋ kà Bay geli ni.

¹¹ Kəhərumsiviyu ke təwi ge mis ya ti tagray e ziŋ-zinəni bu ni ba. Zlam nday nani dek ti zlam masakani. Ağəski ti kədəmumaya vay-vay, kimbirəmfiŋ ba : zlam nday nani ti zlam magədavani.

¹² Zlam gatay nani ya tagray akal-akal ni ti ku macalfəŋani tekeđi asay mimili.

¹³ Tamal kədəmumaya zlam magədavana vay-vay nahəma, egi akada ga zlam ya ti epivu a masladani bu ni, nahkay mis təsər ti zlam nani magədavani eđeđiŋ.

¹⁴ Zlam ya ti epivu lala a masladani bu nahəma, əgia akada ga masladani na. Nahkay tədəm :

« Nak ya ti kinji dəwir ni, pidəkvu. Cikaba e kidiŋ ga ndam məmətani ni ba, ti Krist məsladəy kur akada ga fat ya asladay mələŋ ni. »

¹⁵ Nahkay zla nahəma bumi slimi lala ana manjəhad gekəli. Kənjəhadum akada ga ndam muru ni ba, njəhadum akada ga ndam məsər zlam ni sawaŋ.

¹⁶ Zemeni geli hini ti magədavani. Nahkay ka ya ti kisləmki magray zlam sulumani nahəma, grum.

¹⁷ Kənjəhadum akada ga ndam ya ti təsər zlam do ni ba. Ay ti zum njəda ga məsər ere ye ti Bay geli awayay ti kəgrum ni sawaŋ.

¹⁸ Kəvumi vu gekəli ana zum ga makad kəli ba. Tamal kəgrum nahkay ti agudari manjəhad gekəli ana kəli. Ahər ədəm *Məsuf ge Melefit mīsliviyu a vu vu ana kəli cisl cisl sawaŋ.

¹⁹ Dəm limis gərgərani kay ya Məsuf ge Melefit əvi ana kəli ni. Dəmi ana Melefit e kidiŋ gekəli bu, zləbum Bay geli əna məmərani.

²⁰ Grumi səsi ana Bəŋ geli Melefit əna slimi ga Bay geli Yezu Krist.

Grumi səsi kəlavad əki ka zlam ya ti əvi ana leli ni dek, kəmbərəŋum ba.

Manjəhad ga zal nday ata wal gayəŋ

²¹ Lekələm ya ti kəhəŋgrumioru ahər a had ana *Krist ni ti ku way way do mīciiki ma ana masləŋa nahaŋ e kidiŋ gekəli bu.

²² Lekələm wəl cəmiki ma ana zal wal gekəli akada ya kicəmiki ma ana Bay geli ni.

²³ Adaba zal nahəma, naŋ gədəkani əki ka wal gayəŋ akada ge Krist naŋ gədəkani əki ka ndam gayəŋ ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni. Ndam gayəŋ ni ti vu gayəŋ, Bay ya ahəŋgay tay ni ti naŋ.

²⁴ Nahkay wəl tīciiki ma ana zal wal gatay a zlam bu dek, akada ga ndam ge Krist ya tīciiki ma ana Krist ni.

²⁵ Lekələm zal wal, ku way way do mawayay wal gayəŋ akada ge Krist ya awayay ndam gayəŋ ni. Krist ədəfaki mawayay gayəŋ nani ti əna məvi ahər gayəŋ ana ndam gayəŋ ni.

²⁶ Ağray nahkay ti, awayay ti tīgi *njələtani kə eri ge Melefit. Nahkay zla nahəma əbara tay a lala əna yam a, tīgia njələtana əna pakama gayəŋ ya tici na.

²⁷ Ağray nahkay ti məmənjələŋ ka tay tīgi eri dal-dal, akada ga wal məbələni ya təŋgətfəŋa ndivey a do ni. Nahkay awayay ti ndam gayəŋ ni tīgi njələtani, təŋgətfəŋa zlam magudarani kə tay a ba simiteni.

²⁸ Zal day mawayay wal gayəŋ ti akada ge Krist ya awayay ndam gayəŋ ni. Ahər ədəm zal ni mawayay wal gayəŋ akada ya ti awayay ahər gayəŋ gayəŋani ni. Nahkay zal ya ti awayay wal gayəŋ ni awayay ahər gayəŋ gayəŋani.

²⁹ Masləŋa dəy-dəy əzirey vu gayəŋ ndo : azumi zlam ana vu gayəŋ, aslamalay daya, akada ge Krist ya aslamalay ndam gayəŋ ni,

³⁰ adaba leli ndam gayəŋ dek ti vu gayəŋ.

³¹ Əbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu, Melefit ədəm : « Nahkay ti mis

zalani amahəraya a ahay ga bənjani ata mənəni ba, atanjəhadkabu ata wal gayan. Nday cəeni ti vu gatay emigi bəlan.* »

³² A pakama hini bu nahəma, zlam gəđakani manğahani àvu. Nu ti nəđəm pakama nani azlapaki ke Krist akaba ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni.

³³ Ku tamal nahkay nəngu ni, ahər àđəm ku way way do e kidin gekəli bu mawayay wal gayan akada ya awayay ahər gayan ni, wal day məhəngriuru ahər a had ana zal gayan.

6

Manjəhad ga bəza akaba ata bənj gatayani

¹ Gabəza, àgəski ti cəmiki ma ana ata bənj gekəli, adaba lekələm kiguma akaba Bay geli a akada mis bəlan.

² Melefit àđəm e *Divi gayan ya àhi ana leli dəbum ni bu ahkado : « Ngwioru a had ana ata buk ata muk. » Divi hini ti Divi ye enjenjeni ge Melefit àđəm aməvələnj zlam ni.

³ Ere ye ti àđəm amavay ni ti nihi : « Nahkay ekeyey, akəpəs a duniya bu vi kay.* »

⁴ Lekələm ata bənj ga bəza day kəzumumi bəruv ana bəza gekəli ba. Dəfumiki zlam ana tay, humiki ma ana tay ka zlam ya təgudar ni akada ga Bay geli ya awayay ni sawan.

Manjəhad ge evidi akaba ndam mægur tay

⁵ Lekələm evidi cəmiki ma ana ndam mægur kəli ya a duniya bu ni. Ngumioru a had ana tay, grumfəna aŋgwaz kə tay a, grumi təwi ana tay àna bəruv bəlan, akada ya kəgrumi təwi ana *Krist ni.

⁶ Kəgrum təwi kə eri gatay ti təzləbay kəli cilin ba. Grum ere ye ti àbəlafənj kə Melefit ni àna bəruv bəlan sawan, adaba lekələm evidi ge Krist.

⁷ Grumi təwi ana tay àna bəruv bəlan akada kəgrumi ana Bay geli, do ni ti ana mis hihirikeni do.

⁸ Ku tamal nak evidi, ku tamal nak evidi do nahəma, sərki maslanja ya ti agray təwi sulumani ni ti Bay geli aməvilənj zlam daya.

⁹ Lekələm ya kəbum àna evidi ni day, grumi zlam sulumani ana tay bilegeni. Kəzlacumki ka tay ba. Sərumki lekələm akaba evidi gekəli ni ti lekələm dek Bay mægur kəli nan bəlan, nan e melefit bu. Nan gani ti ecirkaba mis a do.

Zlam ahar ge Melefit ya abi ana ndam gayan ni

¹⁰ Pakama ya àgəjəni ga məhiani ana kəli ni nihi : zum njəda ga Bay geli, adaba lekələm kəbum akaba nan akada mis bəlan. Njəda gayan ni ti àtama njəda ndahan a dek.

¹¹ Bumkabu zlam ga kadvu ya Melefit abi ana kəli ni dek. Nahkay ka ya ti *Seteni esipet kəli àna wir-wir gayan nahəma, kicikuma gan-gan.

¹² Nəđəm nahkay ti adaba leli məbu magray silik. Ay silik gani nani ti akaba mis hihirikeni do, magray ti akaba seteni akaba bəbay gatayani akaba gəđakani gatayani dek ya təgur duniya hini zin-zinjeni ni. Magray silik ni ti akaba seteni cudayani ya nday agavəla ni daya.

¹³ Nəhi ana kəli həluma zlam ga kadvu ya Melefit avi ana kəli na dek ni ti azuhva nani. Nahkay ti ndam ya atərakia ke kəli a kə fat ga kadvu gani nana ni ti etisliki ke kəli do. Kələnj ga kadvu nahəma, lekələm jika jika micikeni ka mələnj gekəli ni.

¹⁴ Nahkay ti cikuma gan-gan. Jiri ge Melefit ti jalumki ahər ; ègia akada maslpara ga ndam slewja ya təwəlvu àna nan na. Leli ndam jireni azuhva təwi ge Melefit ya àgri ana leli ni. Manjəhad ge jiri gani nani ti jalumki ahər ; ègia akada ge endəwi ga ambəl ga ndam slewja ya ti tafakabu ga manğah gugum gatay àna nan na.

¹⁵ Melefit àđafaki leli ndam gayan ge jireni àna *Ma Məweni Sulumani, nahkay arəja ahəli ahər ana leli va do. Jalumki ahər ka manjəhad gani

* 5:31 Mənjəkiani 2.24. * 6:3 Mahərana 20.12 ; Mimbiki 5.16.

nani akada kimaka ga ndam slewja ya ti tabavu a asak vu ni.

¹⁶ Ku ananaw do dek fumki ahàr ke Melefit. Məfəki ahàr nani ti akada ga slaku ga ndam slewja ni. *Seteni esipet kuli ti mesipet gani nani akada ga kamnjagad ya tabal mis àna naŋ ni. Kamnjagad nani aku àki ka ma gani ge meviyek mis àna naŋ. Ay məfəki ahàr gekuli ni ègia akada ga slaku ya ti acafeŋa kamnjagad ge minjikiyeni ke kuli a ni.

¹⁷ Melefit ahəŋga kuli a. Mahəŋgani nani akada ga gadagar ya ndam slewja tabavu a ahàr vu ni. Nahkay jalumki ahàr. Jalumki ahàr ka ma ge Melefit daya. Ma gani nani ti akada ga maslalam ya ti *Məsuf ge Melefit àvi ana kuli ga makadvani àna naŋ ni.

¹⁸ A zlam gani nani bu dek ti həŋgalum Melefit, hindəmfiŋa a sarta ba dek. Hindəmfiŋa àna njəda ga Məsuf gayan a. Həŋgalum Melefit àki ka ndam gayan dek, kəmbərəŋum ba, njəhadum eri.

¹⁹ Həŋgalumu Melefit daya, ti ka sarta ya ti nəhi ma ana mis ni ti pakama ya nəhi ana tay ni goro do, ge Melefit sawan ; ti nəhi Ma Məweni Sulumani ana mis, aŋgwaz àwərki nu ba. Ma Məweni Sulumani nani ti ahaslani manğahani, nihi ti Melefit aŋgazlaya vay-vay.

²⁰ Yezu *Krist àslərbiyu nu ti ga məhi ma gani ana mis. Ku nu məwəlani a daŋgay bu nəŋgu ni, nəmbərəŋ mədəm ma gani nani do, ègia təwi goro a. Nahkay həŋgalum Melefit ti nədəm ma vay-vay, aŋgwaz àwərki nu ba, adaba Melefit awayay ti nagrah nahkay.

Sa ga Pol

²¹ Nawayay ti lekulum day kəsərum manjəhad goro akaba ere ye ti nagrah ni dek ; nəslərkiuru wur ga mən geli Tisik ke kuli ga məhi ma gani ana kuli. Naŋ ti mawayay naŋ, agray təwi ga Bay geli lala.

²² Nəslərkiuru naŋ ke kuli ti ge təwi gani nani, ti kəsərum manjəhad geli, ti kəŋgətum njəda àna pakama gayan ya ti ahi ana kuli ni daya.

²³ Bəŋ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu *Krist təgray ti bəza ga mən geli dek tənəhadkabu àna sulumani ti. Bəza ga mən geli ni təwayavu àkivu, təfəki ahàr ka Yezu Krist àkivu ti.

²⁴ Melefit mægri sulum gayan ana ndam ya tawayay Bay geli Yezu Krist ga kaŋgay-kaŋgayani ni ti.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam Filip
ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam Filip
ni**

Maslaɲa ya ti àbɛki wakita hini ni ti àdɛfa slimi gayaɲ a : àbɛki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Ka ya ti àbɛki wakita ni ti naɲ a daɲgay bu (1.13-14), ay mɛsɛr kɛsa gani do : mis ndahaɲ tɛdɛm daɲgay gani ti e Efez, ay mɛsɛr sarta ya ti tɛfiyu naɲ a daɲgay vu e Efez ni do ; mis ndahaɲ tɛdɛm Pol àbɛki ti bi a Sezare (Tɛwi 22-26), bi a Rom (Tɛwi 28).

Pol àbiki ti ana ndam ga Yezu ya e Filip ni (Filip ti kɛsa gɛdɛkani ka haɗ Mesedɛwen) ; maslaɲa ya àhi ma ga Yezu ana ndam Filip enjenjeni ni ti naɲ (Tɛwi 16.11-40). Àbiki wakita ni ana tay ti ga mɛvi njɛda ana tay : ku tamal naɲ a daɲgay bu naɲgu ni, amɛr adɛba ma ga Yezu àbu akoru kama kama (1.12). Àhi ana tay tàzay ahàr gatay tɛtam mis ndahaɲ ba, tɛjalay ahàr akadɛ ga Yezu ya àjalay ni sawaɲ (2.1-18) ; àhi ana tay tɛgɛskabu ata Timote nday ata Epafrodit (2.17-30). Àziaba azay slimi ana tay a, àhi ana tay tàdɛbay mis ya tɛfɛki ahàr ka Yezu lala do, tagosay mis ni ba (3.1-4.1). Àvi sawari ndahaɲ ana tay, àgri sɛsi ana tay ga zlam ya ti tàslɛrikaboru ga mɛjɛnaɲ naɲ ni (4.2-23).

A pakama gayaɲ ni bu ni dɛk ti Pol naɲ àbu a mɛmɛrani bu ; ku acakay daliya naɲgu ni amɛr (1.4 ; 1.18 ; 2.15-16 ; 2.17 ; 4.10). Àhi ana ndam Filip ni day tɛmɛr (1.25 ; 2.18 ; 2.28 ; 2.29 ; 3.1 ; 4.4) : leli day ahàr àdɛm mɛmɛr kɛlavad azuhva tɛwi ge Krist ya àgri ana leli ni, akaba ya naɲ àbu agri ana leli ni daya. Pol àdɛm awayay akoru kama kama àna mɛfɛki ahàr gayaɲ ka Yezu ni ; àhi ana ndam Filip

ni day tôru kama kama àna mɛfɛki ahàr gatay, tɛmbrɛɲ ba (3.7-16). Àna pakama nday nani dɛk ti Pol adɛfiki divi sulumani ga madɛbay Yezu ana leli.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol ata Timote leli ndam mɛgri tɛwi ana Yezu *Krist mɛgria sa ana ndam *njɛlatani ga Yezu Krist ya tɛbu e Filip na dɛk. Mɛgria sa ana ndam ya *tɛbi slimi ana kɛli na, akaba nday ya *tɛjɛnaki ndam ge Melefit na daya.

² Bay Melefit Bɛɲ geli nday ata Bay geli Yezu Krist tɛgri sulum gatay ana kɛli, tàgray ti *kɛnjɛhadumkabu àna sulumani ti.

Pol agri sɛsi ana Melefit

³ Nɛjalaki ahàr ke kɛli kɛlavad. Ka ya ti nɛjalaki ahàr ke kɛli ni ti nɛgri sɛsi ana Bay Melefit goro.

⁴ Nahkay nahɛɲgali Melefit ana kɛli dal-dal. Ka ya ti nahɛɲgali Melefit ana kɛli ni ti nu nɛbu àna mɛmɛrani,

⁵ adɛba kwa ka ya ti kɛfumki ahàr ka Yezu ni àbivaya ana kana, lekɛlɛm kɛbum kɛgrumkabu tɛwi ga *Ma Mɛweni Sulumani ka ahar bɛlaɲ akaba leli.

⁶ Bay Melefit ànjɛkia magray tɛwi sulumana e kidiɲ gekɛli ba. Ànjɛkia nahkay nahɛma, nɛsɛra ti amagroru duk anivoru ana vad ga Yezu *Krist ya amaɲga ni.

⁷ Nɛjalaki ahàr ke kɛli nahkay ti kigeni, adɛba nawayay kɛli àna huɗ bɛlaɲ. Bay Melefit àvia divi sulumana ana kɛli akaba nu ga magray tɛwi gayaɲ ka ahar bɛlaɲ a. Nahkay ku nu a daɲgay bu, ku nɛhɛɲgrifɛɲ ana ndam ya tɛdɛmki ma magɛdavani ka ma ge Melefit, ku nɛdɛfikiaba Ma Mɛweni Sulumani ana tay naɲgu ni, lekɛlɛm kɛbum kɛjɛnumki nu.

⁸ Bay Melefit àsɛra, nu nawayay kɛli dɛk àna huɗ bɛlaɲ. Nawayay kɛli nahkay ti azuhva Yezu Krist àvua njɛda ga mawayay kɛli a akadɛ gayaɲ ya awayay mis na.

⁹ Ere ye ti nihindifiŋa kè Melefit ka ya ti nahəŋgalay naŋ na ti mawayavani gekəli ni māsagakivoru e kidiŋ gekəli bu. Nahkay akəsərum jiri, akəsərumkaba zlam a dek lala daya.

¹⁰ Nahəŋgalay Melefit nahkay ti adaba nawayay kədumkiba zlam sulumani ya tətam ndahaŋ na. Tamal kəgrum nahkay ti akagударum zlam do, mis day atəŋgətfəŋa ndivey kè kəli a do duk abiviyu ana maŋga ge Krist a.

¹¹ Nahkay ere ye ti akəgrum ni dek atanja kigeni, adaba akəgrum àna njəda ga Yezu Krist. Mis etipia ere nani ya kəgrum na ti atazləbay Melefit, atədəm naŋ gədakani.

Yezu Krist ti àtam zlam dek

¹² Bəza ga mmawa, nawayay ti kəsərum ere ye ti àgrakuvu ni ti àvia divi ana mis ge mici *Ma Məweni Sulumani na àtama ya ahaslana sawaŋ.

¹³ Nahkay ti ndam ga huđ ahay ga bay gədakani akaba mis ndahaŋ ni dek tičia nu nəvu a daŋgay bu adaba nu bay məgri təwi ana *Krist.

¹⁴ Nahkay day bəza ga məŋ geli təsəra nu a daŋgay bu. Təra təsəra nahkay ti mis ahar gədakani e kidiŋ gatay bu təŋgəta njəda ga Bay geli a ga məhi pakama ge Melefit ana mis a. Tədəmoru pakama nani kama kama, aŋgwaz àwər tay do.

¹⁵ Mis ndahaŋ təzlapi ana mis àki ke Krist adaba tagralu solu, tawayay ti tətam nu. Ku tamal təbu tagray nahkay nəŋgu ni, mis ndahaŋ ti təzlapaki ke Krist àna huđ bəlaŋ.

¹⁶ Nday ndani ya təzlapay àna huđ bəlaŋ ni ti tawayay nu palam. Təsəra nu nəbu ahalay a daŋgay bu ga mədəfiki ana mis Ma Məweni Sulumani ti ma ge jiri.

¹⁷ Nday ndahaŋ ya tagralu solu ni ti tədəmki ma àki ke Krist àna huđ bəlaŋ do. Tagray nahkay ti adaba tawayay tətam nu palam. Təhi ana ahər təgrukivu daliya a ahay ga daŋgay ni bu keti.

¹⁸ Ay majalay ahər gatay nani ti àgray araŋa do. Ma gatay ya təhi ana mis àki ke Krist ni ti zlam məbəlani.

Nahkay nu nəbu nəmər : ku tagray àna cuday, ku àna huđ bəlaŋ nəŋgu ni, nani dek zlam məbəlani. Anəmər àkivu

¹⁹ adaba nəsəra Melefit amahəŋgay nu a huđ ga zlam gani nani bu. Amahəŋgay nu ti adaba kahəŋgalumu naŋ, Məsuf ga Yezu Krist day amazlakaki nu.

²⁰ Ere ya nawayay kay akaba najəgay nahəma, ti nəgray ere ye ti aməbəku mimili ni ba. Nawayay naŋjəhad àna njəda gaŋ-gaŋ sawaŋ, nawayay ti mis təzləbay Krist nihi, ku ananaw azuhva nu. Nawayay ti ku nu nəbu àna sifa, ku tamal anəməta nəŋgu ni, mis təzləbay Krist azuhva nu.

²¹ Ka nu nahəma, tamal nu nəbu àna sifa ti zlam gədakani gani a sifa goro bu ni ti Krist. Ay tamal ti nəmət nəŋgu ni, àbəlafu kay atam ya nu nəbu àna sifa ni.

²² Ku tamal nahkay nəŋgu ni, nu nəbu àna sifa ti nagraŋ təwi sulumani ya ajənaki mis ni. Nahkay e kidiŋ ga ata kisim nday ata sifa bu ni ti nədəkiba weley ? Nəsərkaba do.

²³ Zlam hini cəeni ni ti nəjalakia ahər ka tay a dal-dal. Ere ye ti nu nawayay ni ti, nawayay ti nəsləkaba a duniya ba, ti nàru nànjəhad afa ge Krist. Hojo nahkay, àtam.

²⁴ Akaba nani dek, ahər àdəm si nànjəhad a duniya bu àna sifa kwa. Nawayay nahkay ni ti azuhva kəli, ti nəjənaki kəli.

²⁵ Zlam hini ti nəsərkia lala. Nahkay nəsəra ti nu ananjəhad àna sifa e kidiŋ gekəli bu dek, ti nəjənaki kəli kəŋgumoru kama kama e divi ge Krist bu àna məmərani adaba kəfumkia ahər a.

²⁶ Nahkay anoru afa gekəli. Eninjəa ti akəzləbum Yezu Krist, akəmərūmvu àkivu adaba nu nəbu e kidiŋ gekəli bu.

Kadumvu, kəmbəŋjum məfəki ahər ka Yezu ba

²⁷ Ere ye ti ahər àdəm kəgrum ni ti, si kanjəhadum lala. Tamal kanjəhadum nahkay ti mis atəsər lekələm kəbum kədəbum *Ma

Muwēni Sulumani ge *Krist. Nu day ku tamal anoru nāmēnjiyu kuli, ku tamal nōru afa gekuli do nēngu ni, enici ma gekuli. Nahkay anēsār lekulum dek majalay ahār gekuli ka ahar bēlan, akaba kēkadūmvu àna tūwi ka ahar bēlan, ti mis tēfēki ahār ka Yezu Krist adāba ticia Ma Muwēni Sulumana.

²⁸ Nahkay ti anḡwaz àwērfēḡa kuli kà ndam ezir gekuli a ba ferera. Tamal anḡwaz àwērfēḡa kuli kà tay a do nahēma, atēsārki etigi ahār. Atēsārki ti Melefit amahēḡgay kuli daya. Zlam gani nani dek ti Melefit agray.

²⁹ Melefit agray nahkay ti àḡria sulum ana kuli ga mēfēki ahār ke Krist a. Ay sulum gani nani ti ga mēfēki ahār ke Krist cilinḡ do : ga macakay daliya azuhva nanḡ daya.

³⁰ Ahaslani kīpama nu a nākādva, nihi day kēsəruma, kekileḡa nu nēbu nakādva. Ay nihi ti lekulum day kēbum kēkadūmfēḡva kà ndam ezir geli a akadā goro na.

2

Grum tūwi akadā ga Yezu ya àḡray ni

¹ Lekulum kēbum ka ahar bēlan akaba *Krist. Nahkay ti avi njēda ana kuli do aw ? Kēzum njēda àna mawayavani gayanḡ do aw ? Lekulum kēbum ka ahar bēlan akaba Mēsuf gayanḡ *Njēlatani do aw ? Kēbum kīpam mawayavani gayanḡ e kidinḡ gekuli bu do aw ?

² Tamal nahkay zla nahēma, nawayay ti kēmərumu mēbərūv dal-dal àna magray zlam ya ti nara nēhi ana kuli ni. Zlam gani nday hi : wayumvu, njēhadūm ka ahar bēlan ; cūmvu ma e kidinḡ gekuli bu ; jalum ahār ka ahar bēlanḡ ;

³ kēzum ahār gekuli kātamum mis ndahanḡ ba, kawayum ti mis tazlēbay kuli ba. Hojo ḡgumioru a had ana tay, dēmum tētama kuli a sawanḡ.

⁴ Way way do àdēbi zlam ana hud gayanḡ cilinḡ ba, hojo mādēbay zlam ya ti ajēnaki mis dēkeni ni.

⁵ Lekulum dek jalum ahār akadā ga Yezu Krist ya àjalay ni. Majalay ahār gayanḡ ni ti nahkay hi :

⁶ Nanḡ ti Melefit edēdinḡ.

Nanḡ Melefit edēdinḡ ti, àwayay manjēhadani kala-kala ata nanḡ ndo.

⁷ Ay ti ḡadəkani gayanḡ ni dek àmbrēḡbiya,

èḡia mis a, èḡia evidi edēdinḡ a.

Àra èḡia mis a ti,

⁸ anḡwioru a had ana mis, àḡesikia ma ana Melefit a, àḡeskabá ti mis tākad nanḡ, tākadfēḡ nanḡ kà tēndal.

⁹ Adāba àḡeskabá zlam nday nana dek ti,

Bay Melefit àzoru nanḡ drinḡ agavēla, àzalay nanḡ ḡadəkani àtam ḡadəkani ndahanḡ ni dek.

¹⁰ Awayay ti mis dek

ku a hud melefit bu, ku ka dala, ku e evid bu

tābēhadī mirdim ana Yezu ka ya ti ticia slimi gayanḡ a ni.

¹¹ Awayay ti ku way way do mādēm vay-vay :

« Yezu Krist ti nanḡ Bay ḡadəkani ! »

Azuhva zlam nani dek mis atazlēbay Bēḡani Melefit.

Ndam ga Yezu ti akadā cenḡel ya asladay mēlanḡ ni

¹² Bēza ga mmawa, nawayay kuli dal-dal. Ahār àdēm kēḡesumiki ma ana Melefit akadā ga Yezu ya àḡesiki ma ni. Ahaslani, ka ya ti nu nēbu akaba kuli ni ti kēḡesumikia ma ; nihi nu nēbi akaba kuli va bi ti ahār àdēm kēḡesumiki ma mātama ya ahaslani na. Kēḡesumiki ma gani ti ahēmamam ? Nawayay nādēm, Melefit ahēḡga kuli a. Ahēḡga kuli a nahēma, ahār àdēm lekulum day kēgrum tūwi kwa. Kēgrum tūwi nani ti, si anḡwaz awērfēḡa kuli kē Melefit a,

¹³ adāba Bay ya ti agray tūwi a mēbərūv gekuli bu ni ti Melefit. Agray nahkay nahēma, ti kawayum akaba kēgrum zlam ya àbēlafēḡ ni.

14 Ere ye ti kəgrum ni dek, kənguzumki ma ba, kələgumvu àkivu ba daya.

15-16 Tamal kəgrum nahkay nahəma, mis etindivi kəli do, akagudarum zlam do, akələmbu bəza ge Melefit *njəlatani. Lekələm kəbum e kidiŋ ga ndam cuday akaba ndam magosay mis bu : ka ya ti kəhumi ma ge Melefit ya avay sifa ni ana tay nahəma, etipi kəli akada ya tipi boŋgur təsladay ga məlavad a hud melefit bu ni. Nahkay a vad ya *Krist aməŋga ni ti anəmərnu àna kəli. Eslini anəsər ti nəgray təwi zləzladani masakani ndo.

17 Məfəki ahər gekəli ka Yezu ti akada ga sədaga ya ti kəvumi ana Melefit ni. Ku tamal takad nu nəŋgu ni, mimiz goro amasagakivu sədaga gekəli, akada ga zum ya tabəhad ni. Nahkay ti nu nəbu àna məmərani, məmərnu akaba kəli dek daya.

18 Tamal nahkay ti ahər àdəm lekələm day kəbum àna məmərani, kəmərnmvu akaba nu daya.

Ata Timote nday ata Epafrodit

19 Àna njəda ga Bay geli Yezu, nawayay nəslərrikaboru Timote ana kəli wudak. Eminjəa afa gekəli a ti aməsər ere ye ti agravu afa gekəli ni. Amasləkabiya ti aməŋgəhadu ma gani. Nahkay ti anəŋgət njəda àna naŋ.

20 Maslaŋa àfu ahalay ajalay ahər akada goro ni bi, si naŋ ; naŋ àbu ajalaki ahər ke kəli akada goro ni daya.

21 Mis ndahaŋ ni dek tədəbi zlam ana hud gatay ciliŋ, tədəbay zlam ya ti Yezu *Krist awayay ni do.

22 Timote nahəma, kəsəruma àdafakia naŋ mis sulumana. Àgra təwi ga Ma Məweni Sulumana akaba nu akada ga wur ya tagrakabu təwi akaba bəŋani na.

23 Nahkay ka ya ti anəsəra ere ye ti amagrakuvu na ti anəsləruru naŋ huya.

24 Ay ti àna njəda ga Bay geli, nəsəra nu day anoru afa gekəli wudak.

25 Ka nu ti àbəlafu nəslərriuru wur ga məŋ geli Epafrodit ana kəli. Naŋ ti lekələm kəslərnmubiyu ga məjənaki nu àna zlam ya ahəcukivu ni : àra ènjia ti àgrukia təwi a, məkadvu ka ahar bəlaŋ ga mazoru *Ma Məweni Sulumani kama. Ay nəslərrikaboru naŋ ana kəli ti

26 adaba awayay dal-dal ti mīpi kəli dek. Ècia ti kicəma ga arməwər ya àwər naŋ na, àhəlia ahər a dal-dal.

27 Edefiŋ ti arməwər àwəra naŋ a, amal àmət. Ay ti àsia cicihi ana Melefit a, àhəŋgaraba naŋ a. Nu day nəsia cicihi ana Melefit a, adaba àwayay ti nəcakay daliya ka ahər ga daliya ndahaŋ ba.

28 Nahkay nawayay ti nəslərrikaboru naŋ ana kəli ke weceweceni, ti kay ya kīpəma naŋ a ni ti kəmərnmvu, nu day nəjalay ahər kay ba.

29 Eminjəa ti gəsunkabá naŋ àna məmərana, adaba lekələm dek ti Bay gekəli bəlaŋ. Zləbum naŋ, zləbum mis ya tanjəhad akada gayaŋ ni dek.

30 Zləbum naŋ adaba naŋ e təwi ge Krist bu ni ti àtamfəŋa kə kisim a pəlok-pəlok. Ku amal àmət nəŋgu ni àra afa goro ga məjənaki nu a, adaba lekələm kəbum driŋ akaba nu, kisləmki məjənaki nu do.

3

Leli migi ndam jireni kə eri ge Melefit ti, si azuhva Krist

1 Bəza ga mmawa, ere ye ti nawayay nəhikivu ana kəli ni ti nihi : mərnmvu adaba leli dek mīgia akada mis bəlaŋ akaba Bay geli a. Ere ye ti nəhi ana kəli nihi ni ti nəbikia ana kəli a àndava, ay ti tamal nəhikivu ana kəli nəŋgu ni àgray araŋa do, avikivu njəda ana kəli daya.

2 Bumvu slimi ana ndam ya tədəm si *kekeləm kədi kwa ni. Ndam nday nani kərá, təgray zlam sulumani do.

3 Tədəm tamal kawayum kīgum ndam ge Melefit ti si kikeləm kədi kwa. Ay ti ndam ge Melefit edefiŋ edefiŋeni ti leli. Ndam ya ti tazləbay Melefit àna njəda ga Məsuf gayaŋ

*Njəlatani ni ti leli. Ndam ya ti tədəm Yezu *Krist naŋ gədəkani ni ti leli. Ere ye ti mis təfəki ahàr ni akaba tagray àna ahar gatay ni, leli ti məfəki ahàr do.

⁴ Ku tamal nahkay nəŋgu ni, nu day nisliki məfəki ahàr ka zlam nday nani. Ku way way do àdəm esliki məfəki ahàr ka zlam nday nani nahəma, nu nisliki nətam naŋ.

⁵ Zlam ya ti nəfəki ahàr goro ka tay tata ni ti nday hi : nu zal Izireyel, jiba goro ti ge Benjemen, ata ba ata mma ti nday dek ndam *Hebri : tàra tiweya nu a ti təkəlua kədi a vad ya azlalahkər a. Tamal mis tədəmki ma ke *Divi ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu ni ti, nu zal Feriziyen, nəgəskabá nətam ndam Zəde ndahan.

⁶ Ahaslani ti nəhi ana ahàr nəgri təwi ana Melefit àna njəda kay, nahkay ti nəgria daliya ana ndam məfəki ahàr ka Yezu a. Nəgəskabá Divi ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu na, nəgudar zlam ndo simiteni.

⁷ Ahaslani ti nədəm zlam nday nani dek ti təzoru nu kama, ay nihi ti nədəm təcafəŋa nu kà məsər Krist a sawan.

⁸ Namənjələŋ kà zlam dek masakani, adaba nəsəra Yezu Krist Bay goro a : zlam gani nani àtam zlam ndahan dek. Ka ya ti nəsəra naŋ a ni ti nəmbrəŋa zlam ndahan na dek, namənjələŋ kà zlam ndahan ni dek akada ga dandas ni, adaba nawayay manjəhadani akaba Krist akada mis bəlan,

⁹ nawayay ti a vad ya ti amanja ni mədəm nu mis gayan. Ku nadəbay Divi ya Məwiz àbəki a wakita gayan ni bu nəŋgu ni, nawayay ti mis tədəm nu zal jiri azuhva nani va ba. Ere ye ti nawayay ni ti, Bay Melefit māmənjalu nu zal jireni adaba nəfəkia ahàr ke Krist a. Jiri nani ti təwi ge Melefit. Melefit agru təwi nani ti adaba nəfəkia ahàr ke Krist a palam.

¹⁰ Nawayay nəsər Krist : nawayay nəsər njəda ya Melefit àhəŋgaraba naŋ àna naŋ a ni. Ku àcaka daliya nəŋgu ni, daliya gayan ya àcakay ni nu day

nawayay macakani. Nawayay nəmət akada gayan ya àmət ni,

¹¹ ti ku ahəmamam nu day Melefit mähəŋgaraba nu e kisim ba.

¹² Ay ku nadəbay zlam nday nani dek nəŋgu ni, ŋgay nəŋgəta, nìnjikiya ka tay a ti nədəm do. Nahkay nadəboru tay kama kama, adaba nawayay ti nəgəs tay a ahar vu akada ga Yezu Krist ya àgəs nu a ahar gayan vu ni.

¹³ Bəza ga mmawa, ŋgay nəgəsa zlam nday nana ti nədəm faŋ ndo. Nu nəbu akada ge mis ya tacuhwakabu ni ; nawayay magray zlam biliŋ ciliŋ : nəmbrəŋ zlam ya kələŋ ni, nakadvu ti nadəbay ere ya kama goro ni.

¹⁴ Nacuhworu ke ekwi gani duk, nawayay nəŋgət ere ye ti təvi ana bay ya ti enjiyu enjenjeni ni. Bay Melefit azalay leli ti məcəloru a hud melefit vu ga məvi ere nani ana leli adaba leli ndam ga Yezu Krist.

¹⁵ Leli dek məndəhani : nahkay ahàr àdəm mənəhad akada ya nəhi ana kəli ni. Ay tamal ti kajalum ahàr nahan nəŋgu ni, Melefit amədəfiki jiri gani ana kəli.

¹⁶ Zlam məbəlani nahəma, ahàr àdəm mahədəkumoru kama àna divi ya məbu madəbay ni.

¹⁷ Bəza ga mmawa, grum akada goro ya nagraŋ ni. Lekələm kərəma manjəhad geli na : si kəmənjumlahəŋ ana mis ya tanjəhad akada geli ya manjəhad ni, ti kənəhadum nahkay bilegeni.

¹⁸ Mis təbu kay, manjəhad gatay àbəlay do, tizirey Krist naŋ ya àmətfəŋ kà təndal ni. Ahaslani nəhikia pakama gani ana kəli a sak kay, nihi keti nəhikivu ana kəli, nitəwi àna ma gani.

¹⁹ Ndam nday nani ti Melefit emijiŋ tay ka mandav ga sifa gatay. Ere ye ti tawayay ni ti ègia melefit kè eri gatay a. Nday təbu təmərvu àna zlam ya təbəki mimili ka tay ni sək sawan. Təjalaki ahàr ka zlam ge Melefit do, si ka zlam ga duniya ni ciliŋ.

²⁰ Leli zla nahəma, majalay ahàr geli nahkay do. Kəsa geli ti a hud

melefit bu. Bay mahəŋgay leli, Bay geli Yezu Krist, amasləkabiya eslina, leli məbu majəgay naŋ.

²¹ Eminjia ti aməmbatkaba vu geli gedebeni na, ti vu geli miği masladani akada gayan ni. Ara agray nahkay ti àna njəda gayan ya agur zlam dek àna naŋ ni.

4

Sawari ga Pol gərgərani

¹ Bəza ga mmawa, nawayay kəli dal-dal: ahàr àdəm kanjəhadum njan-njan akada goro ya nəhi ana kəli ni, adaba lekələm a ahar ga Bay geli bu. Nawayay kəli dal-dal, nahkay nawayay nakoru nəmənjiyu kəli. Ka ya ti nəjalaki ahàr ke kəli ni ti nu nəbu àna məmərani kay. Bay Melefit day aməgəskabu nu àna məmərani azuhva kəli.

² Evodi akaba Sintis, nahəŋgalay kəli, nəhi ana kəli ti kícəmvu, adaba Yezu naŋ Bay geli dek.

³ Nak ya magrakabu təwi ka ahar bəlan, kəmbərəŋ ndo ni day, nihindi kur ti kəjənaki wál nday hini ti ticivu, adaba takadva akaba nu ga mazoru *Ma Məweni Sulumani kama. Takadvu àna təwi nani ti nday akaba Kleman akaba mis ndahan ya magrakabu təwi akaba tay ni. Nahkay Bay Melefit àbəkia slimi gatay a Wakita gayan ba akaba slimi ge mis ya avi sifa ana tay ni dek.

⁴ Nəhi ana kəli: Ku ananaw ananaw do mərūmvu adaba leli dek Bay geli bəlan! Nəhi ana kəli keti: Mərūmvu!

⁵ Si kanjəhadum ti mis dek təsər lekələm kəzumum bəruv weceweci do, kebesəm sawan. Bay geli enjia wudak, naŋ driŋ do.

⁶ Ku arana kwec ahəli ahàr ana kəli ba. Tamal arana ahəcikivu ana kəli ti humi ma gani ana Melefit sawan. Ku arana adəkiva ke kəli a nəŋgu nahəma, hindəmfiŋja kə Melefit a, həŋgalum, grumi səsi daya.

⁷ Tamal kəgrum nahkay ti Melefit aməfi ahàr ana kəli ti ere ye ti kajalumki ahàr ni dek kəjalumki ka

mawayay ga Yezu *Krist; nahkay arana aməhəli ahàr ana kəli do, adaba Bay geli ti naŋ. Melefit aməfi ahàr ana kəli ahəmamam ti mis hihirikeni àsər do.

⁸ Bəza ga mmawa, ere ye ti nəhi ana kəli ke mendeveřiŋ gani ni ti, si kajalumki ahàr ka zlam nday hini kwa: zlam ya ge jiri ni, zlam ya àbəlay ni, zlam ya magədavani do ni, zlam ya *njəlatani ni, zlam ya mis tawayay ni akaba zlam ya mis tazləbay ni. Nahkay si kajalumki ahàr ka zlam məbəlani dek akaba zlam ya leli mədəm sulumani ni dek kwa.

⁹ Nəcahia zlam ana kəli a kay, kəgəsumkabá. Lekələm kícəma pakama goro a akaba kípəma zlam ya nəgray na. Si ahàr àdəm kəgrum zlam nday nani dek. Tamal kəgrum nahkay ti Melefit naŋ àbu akaba kəli, arana aməhəli ahàr ana kəli va do.

Pol agri səsi ana ndam Filip

¹⁰ Ka ya ti kəslərūmubiyu zlam ni ti nəmərva dal-dal, nəgría səsi ana Bay geli a. Ere ye ti kəgrumu ni ti adafaki kəfumu ahàr. Lekələm kəbum kəfumu ahàr kəlavad, ay ti kəŋgətum ahar ga məslərubiyu zlam ke weceweceni ndo palam.

¹¹ Nəhi pakama hini ana kəli ti, nədəm ti nawayay zlam do. Nahkay ku nu nəbu a gəda bu ahkay do ni a daliya bu nəŋgu ni, nəcaha manjəhadana àna məmərana.

¹² Ku mam mədəkuvu mam nəŋgu ni, nəsəra nanjəhad tata: ku nu talagani, ku elimeni goro àbu; ku huf goro mərəhani, ku ləwir awər nu; ku zlam goro àbu kay, ku zlam goro ahəca nəŋgu ni, nəsəra nanjəhad tata.

¹³ Nisliki mebesey zlam dek adaba Bay goro avu njəda gani.

¹⁴ Ku tamal nahkay nəŋgu ni kəgrumua zlam sulumana, adaba kəjənumkia nu a daliya goro ba.

¹⁵ Bəza ga mmawa goro ya e Filip ni, jalumki ahàr ka sarta ya nəhi *Ma Məweni Sulumani ana kəli mək lekələm kəgəsumkabu ni. Kəsərūma ka sarta nani ti nawayay nasləka ka

had gekali e Mesedawen a, ay ndam mafaki ahàr ka Yezu ga kasa ndahan tavu zlam ndo, si lekalam cilin. Nahkay nàjènakia kali a ti lekalam day kàjènumkia nu a.

¹⁶ Kwa ka ya nu nàbu a Tesalonik ni ti kàslèrumukabaya zlam ga mājènaki nu a àtam sak cə.

¹⁷ Ere ye ti nawayay ni ti kàvumu zlam do; nawayay ti Melefit māvikiyu māsəkani ana kali azuhva tawi gekali ya kəgrumu ni sawan.

¹⁸ Ere ya àhəcukivu ni dek ti kàvumua àtamkia sawan. Nihi ti Epafrodit àvua zlam ya kàslèrumubiya na, nahkay zlam àhəcukivu va do. Ay ti kàvumu ti ana nu do, kàvumi ti ana Melefit sawan. Àbəlafən dal-dal akada ga sədaga ya kəvumi, ezi akada ge tersel sulumani ni.

¹⁹ Bay Melefit goro ni ti arana àhəci nan do simiteni, nan àbu àna zlam dek. Nahkay ara avikiyu zlam ana kali ti arana àhəcikivu ana kali ba bilegeni, adaba lekalam day ndam ga Yezu *Krist.

²⁰ Mis tázləbay Bay Melefit Bən geli ga kanğay-kanğayani ti ! Aya nahkay.

Sa ga Pol

²¹ Grumi sa ana ndam mafaki ahàr ka Yezu *Krist ye eslini ni bilin àna bilin. Bəza ga mmawa ya tagray tawi akaba nu ni təgria sa ana kali a daya,

²² akaba ndam ga Yezu ya təbu ahalay ni dek, ahar gəđakani ndam ya tagray tawi a ahay ga *bay gəđakani ga ndam Rom bu ni.

²³ Bay geli Yezu Krist məgri sulum gayan ana kali dek ti.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Kolos ni
Ere ye ti mǎdǎmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Kolos ni**

Maslaɗa ya ti àbǎki wakita hini ni ti àdǎfa slimi gayan a : àbǎki ti Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 4.18). Ka ya ti àbǎki wakita ni ti nan a daɗgay bu (4.18), ay mǎsǎr kǎsa gani do : mis ndahan tǎdǎm daɗgay gani ti e Efez, ay mǎsǎr sarta ya ti tǎfiyu nan a daɗgay vu e Efez ni do ; mis ndahan tǎdǎm Pol àbǎki ti bi a Sezare (Tɔwi 22-26), bi a Rom (Tɔwi 28).

Pol àbiki wakita ni ana ndam ga Yezu ya a Kolos ni ; awayay ti tǎslarikaboru ana ndam Lewǎdisi daya (4.16. Lewǎdisi ti kǎ gǎvay ga Kolos ; kǎsa nday nani cǎeni ni ti ka haɗ Azi, driɗ gani kilǎmetir 100 gwar egezi ge Efez). Maslaɗa ya àhi ma ga Yezu ana ndam Filip enjenjeni ni ti Epafra (1.6-7) ; Epafra ti bi èci ma gani e Efez ka ya ti Pol ahi ma ana mis eslini ni (Tɔwi 19.10). Pol ti òru a Kolos akaba e Lewǎdisi ndo (2.1).

Pol àbiki wakita ana ndam Kolos ni adǎba mis ndahan tǎhi ma ndahan ana tay, tagosay tay, tǎdǎm Krist ciliɗ ti èsli do, si mis tǎgǎskabu pakama nahan maɗgahani ni kwa (2.3-4, 2.8). Tǎdǎm si tǎzum zlam ndahan ba, si tǎgray wumǎri ndahan, si tǎzlabay mǎslǎr ge Melefit kwa (2.16-18). Pol àdǎm zlam nday nani ðek ti zlam masakani : si mis tǎmbrǎɗ zlam ga duniya, tǎdǎbay Krist ciliɗ (2.20-23). Krist ti Melefit : tamal mis èpia Krist a ti èpia Melefit a àndava (1.15) ; Melefit àgraya mǎlan a ti àna Krist (1.16) ; zlam ðek tǎbu azuhva Krist (1.17) ; Krist ti gǎɗakani ga zlam weley weley do ðek (1.18). Melefit àgray ti zlam ni ðek tǎnjǎhadkabu ana sulumani ti si azuhva Krist (1.20). Tamal

mǎgǎskabǎ Krist a, mǎsǎra nan a ti, araɗa nahan ya àhǎci ana leli ni ti àbi.

Pol èndeveriɗ wakita ni akadǎ gayan ya agray a wakita gayan ndahan ni bu ðek ni : acahi zlam ana mis, àdǎm ahǎmamam ndam ge Krist tǎnjǎhad a duniya bu ni (3). Àhi ana tay tǎhǎngalay Melefit kǎlavad, àgriuru sa ge mis ndahan ana tay daya (4).

Ay ahar gǎɗakani a wakita hini bu ni ti Pol àhi ana leli Yezu Krist gǎɗakani geli ni ti esli ana leli ; si mǎmbrǎɗ divi ndahan, mǎdǎbay Krist ciliɗ kwa.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol, Melefit adaba nu a, niɗia zal asak ga Yezu *Krist a. Leli ata wur ga mǎɗ geli Timote mǎbikioru wakita hini ana kǎli,

² lekǎlam ndam *njǎlatani ge Melefit ya kanjǎhadum a Kolos ni. Kiɗuma bǎza ga mǎɗ geli a, adaba kǎfumki ahǎr ke Krist, kǎmbrǎɗum divi gayan do. Bǎɗ geli Melefit mǎgri sulum gayan ana kǎli, mǎgray ti *kǎnjǎhadumkabu àna sulumani ti.

Pol ahǎngali Melefit ana ndam Kolos ya tǎfǎki ahǎr ke Krist ni

³ Mǎbu mahǎngali Melefit Bǎɗ ga Bay geli Yezu *Krist ana kǎli kǎlavad. Ka ya ti mahǎngalay nan ni ti mǎgri sǎsi

⁴ adaba miɗia kǎbum kǎfumki ahǎr ka Yezu Krist lala, kǎbum kawayum ndam ge Melefit ðek daya.

⁵ Kǎgrum nahkay ti adaba kǎsǎruma Melefit àɗgahia zlam sulumani ana kǎli a huɗ melefit ba. Ma gani ya kiɗum ni ti ma ge jiri. Kiɗum ma gani nani ti ka ya ti tǎhi *Ma Mǎweni Sulumani

⁶ ana kǎli ni. Ma Mǎweni Sulumani gani nani ti mis tǎbu tǎhioru ana ndam ga duniya ðek, kǎlavad mis ndahan tǎbu tǎgǎskabu, tambatkaba majalay ahǎr gatay a, mǎk tǎbu tagray tǎwi sulumani azuhva nani. Lekǎlam day kǎbum kǎgrum nahkay, kwa ka fat ya ti kiɗum ma gani ni, kǎsǎruma Melefit ti agri sulum ana mis eɗeɗiɗ.

7 Àhi ma gani nani ana kùli ti Epafras. Epafras ti leli ata Timote màbu magrakabu tawi akaba nan ka ahar bəlan, mawayay nan dal-dal. Agray tawi ge Krist e kidin gekuli bu lala, àmbrəŋ do.

8 Nan ti àhi ana leli ahəmamam *Məsuf ge Melefit àvia njəda ana kùli a, kəbum kawayum ndam ge Krist ni.

9 Nahkay zla nahəma, kwa ka fat ya ti mīci ma ga Epafras ni ti màbu mahəŋgali Melefit ana kùli kəlavad, məmbrəŋ do. Mahəŋgalay Melefit ti kəsərum ere ye ti nan awayay ni lala ; mawayay ti kīcəm lala àna njəda ga Məsuf gayan, ti kəjalum ahər sulumani.

10 Mawayay ti kənjəhadum akada ga ndam ga Bay geli ya ahər àdəm tanjəhad ni. Mawayay ti tawi gekuli ya kəgrum ni dek mabəlafəŋ, kəgrumikivu zlam sulumani ndahan. Nahkay ti akəsərum Melefit àtam ya ti kəsərum nan nihi ni.

11 Melefit ti nan a məlan *njəlatani gayan bu, njəda gayan àtam zlam dek ; mahəŋgalay nan ti məvi njəda gani nani ana kùli a manjəhad gekuli bu dek. Mawayay ti ku tamal kəgrum daliya nəŋgu ni besəma, kəmbrəŋum məfəki ahər ke Melefit ba ; mawayay ti kəmərumbu sawan.

12 Grumi səsə ana Melefit adaba àvia njəda ana kùli a ga məhurkiviyani ka ndam gayan njəlatana a məlan gayan masladani va.

13 Ahəlaba leli a njə njə a məlan zinjəni ge *Seteni ba, òru àbiyu leli a Məgur ga Wur gayan vu. Wur nani ti Bəjani ni awayay nan dal-dal.

14 Àna tawi ga Wur ni Melefit àmba leli a, àmbərfəŋa zlam magudarani geli na kə leli a daya.

Krist ti way ? Tawi gayan ti mam ?

15 Melefit ti mis tīpi nan day-day ndo ; ay tamal mis epia Wur gayan na ti epia Melefit a àndava. Wudaka Melefit àgraya zlam a dek ti Wur gayan ni nan àbu àndava. Melefit àvia njəda ga məgur zlam a dek

16 adaba ka ya ti àgraya zlam a dek ni ti, àgraya ti àna nan. Nahkay ku zlam ya agavəla akaba zlam ya a ga had ni dek, ku zlam ya tīpivu ni akaba zlam ya tīpivu do ni dek, ku bəbay gədadani ya təgur məlan ya agavəla weley weley do dek nəŋgu ni, Wur ge Melefit agur tay. Iy, Melefit àgraya zlam a dek ti àna nan ; zlam ni dek ti àgriaya ana nan a.

17 Wudaka Melefit àgraya zlam a dek ti Wur gayan ni nan àbu àndava ; zlam ni dek təbu nihi ti azuhva nan.

18 Ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni ti akada vu ge mis ; nan ti ni ahər gani. Zlam ya ti agravu dek ni ti anjəki àna nan. Àngaya enjia e kidin ga ndam evid ba ti nan. Melefit àgray nahkay, àwaya ti Wur ni mīgi gədadani ga zlam weley weley do dek.

19 Melefit àgray ti zlam ya ti nan àbu àna nan ni dek ni ti, Wur gayan ni day mələbu àna nan bilegeni. Ge Melefit ya àgray nahkay ni ti abəlafəŋa kə nan nanana dal-dal.

20 Melefit àwayay ti zlam ya àgraya ni dek, ku zlam ya a ga had, ku zlam ya agavəla, məŋgalabavu akaba tay, tənəhadkabu akaba tay àna sulumani. Melefit àgray ti zlam gani nani məgravu ti àna mimiz ga Yezu ya adəgaya ka ya ti *tədarfəŋ nan kə təndal ni.

21 Lekulum ahaslani ti drin drin akaba Melefit, lekulum ndam ezir gayan daya, adaba ka sarta gani nani ti majalay ahər gekuli akaba zlam gekuli ya kəgrum ni magədavani.

22 Ay nihi ti Wur ge Melefit ègia mis a, amət a kəla gekuli vu : Melefit àgray ti kəŋgalumvu akaba nan ti nahkay. Awayay ti kīgum ndam gayan *njəlatani, nahkay aməhəloru kùli kə meleher gayan. Ka sarta gani nani ti zlam magudarani gekuli ni atələbi va bi, masləŋa amacalki kùli ka zlam magudarani do simiteni.

23 Ay tamal kawayum kīgum nahkay ti, ahər àdəm kəmbrəŋum məfəki ahər ke *Krist ba. Ahər àdəm kənjəhadum njan-njan akada ya ti

təfiyu asak ga ahay lala ni. *Ma Məweni Sulumani ya kicəm ni ti akəngətum zlam sulumani dal-dal àna naŋ ; ahàr àdəm kəvumi divi ana mis ga magosafəŋa kəli a ba. Ma Məweni Sulumani nani ti təhia ana mis ga duniya na dek ; nu Pol ti ni nigia bay məgri təwi ana Melefit ga məhi ma gani nani ana mis a daya.

Təwi ga Pol ya agri ana ndam ge Krist ni

²⁴ Nihi ti nəbu nəcakay daliya àna təwi ya nagray azuhva kəli ni, ay ti nəbu nəmərvu àna daliya nani. *Krist àcaka daliya azuhva ndam gayan a, nahkay ahàr àdəm nu day nəcakay daliya ti təwi gayan mândav lala. Nəcakay daliya nani ti azuhva ndam ge Krist, nahkay Krist day naŋ àbu acakay, adaba ndam gayan ya *təcakalavu ku eley eley do dek ni ti vu gayan.

²⁵ Ndam ge Krist ni ti, nigia bay məgri təwi ana tay a ; àvu təwi gani ti Melefit. Melefit awayay ti nəhiaba ma gayan a dek ana kəli a.

²⁶ Ma gani nani ti kwa ahaslani maŋgahani. Melefit àdafiaba ana ata bəŋ ga bəŋ geli a ndo, ay nihi ti àdafiaba ana leli a, leli ndam gayan *njəlatani na.

²⁷ Melefit awayay ti leli məsər ma maŋgahani nani. Ma gani nani ti sulumani àtama ma ndahan a dek, adafaki ahəmamam Melefit ahəngay ndam ya ti nday ndam *Zəde do ni. Ma maŋgahani nani ti nihi : Krist ti naŋ àbu akaba kəli akada mis bəlan ; nahkay kəsəruma akəhurumiyu a məlan masladani ge Melefit ni vu.

²⁸ Mazlapaki ti ke Krist gani. Məhioru ma gani ana mis dek ; məziaba azay slimi ana tay a, macahi zlam ana tay dek. Magray təwi sulumani àna məsər zlam ge Melefit ya avi ana leli ni ; mawayay ti mis dek ti gi akaba Krist akada mis bəlan, arəŋa ahəcikivu ana tay ba.

²⁹ Nəbu nagroru təwi gani nani, nakadvoru àna naŋ àna njəda ge Krist

ya àvu ni. Njəda gani nani ànuviyu dal-dal ga magray təwi àna naŋ.

2

¹ Nawayay ti kəsərüm nəbu nakadvu dal-dal azuhva kəli, azuhva ndam Lewədisi akaba mis ndahan ya ti tipi nu e eri vu day-day ndo ni dek.

² Nawayay ti təngət njəda, təwayavu, tənəhad akada mis bəlan. Nawayay ti təsərkaba ma ge Melefit a lala, təngət sulum gayan àna naŋ dal-dal. Nahkay ti atəsər ma *maŋgahani ge Melefit : ma maŋgahani nani ti *Krist.

³ Krist ti agray ti ndam gayan təjalay ahàr sulumani akaba təsər zlam dek lala. Zlam nday nani ti akada ge elimeni maŋgahani ni.

⁴ Nəhi ma gani nani ana kəli ti adaba nawayay ti masləŋa àgosay kəli àna pakama ge mesipet mis ba.

⁵ Ku tamal nu driŋ akaba kəli nəngu ni, nəbu nəjalaki ahàr ke kəli dal-dal kala nu nəbu akaba kəli. Nəsəra kəbum kəfumki ahàr ke Krist lala, kəmbərəŋum do. Nahkay nəbu nəmərvu.

Məngət sifa jireni ti si tamal leli məbu ka ahar bəlan akaba Krist

⁶ Lekələm ti kəgəsumkabá Yezu *Krist a, əgia Bay gekəli a. Nahkay ti njəhaduma akaba naŋ a, kədəmvu ba.

⁷ Njəhadum akaba naŋ ti akada ga məngəhaf ya abiyu sliri a had vu lala ni, akada ga ahay ya təfiya asak gana lala ni. Fumki ahàr ke Krist àna njəda gekəli dek, akada ya təcahi ana kəli ni. Grumi səsi ana Melefit kəlavad.

⁸ Bumvu slimi ti masləŋa àgosay kəli akada ya təgəs zlam àna kəmbazl ni ba, adaba ndam ya təsər Krist do ni ti məsər zlam gatay ni dek magədavani ; zlam ya ti təgəskabu ni ti məsuf magədavani ya təgur duniya ni təcahi ana tay ; zlam nday nani ti ge Krist do.

⁹ Nədəm nahkay ti adaba ere ye ti Melefit naŋ àbu àna naŋ ni dek ti Krist day naŋ àbu àna naŋ, arəŋa gani àbi ahəci naŋ bi. Krist ti naŋ mis, ay naŋ Melefit ededīŋ ededīŋeni daya.

10 Lekulum kəbum akaba Krist akada mis bəlan, nahkay ti əvia sulum gayan a dek ana kəli a, arana əbi ahəci kəli va bi. Krist ti Bay ga bəbay ya təgur məlan ya agavəla ni dek.

11 Lekulum kəbum akaba nan akada mis bəlan ti kala *təkəlia kədi ana kəli a. Ay zlam gani nani ti gərgəri akaba ge mis ya tekeley kədi ni ; nani təwi ge Krist. Təwi gayan gani nani ti agray ti mīgi evidi ga zlam magudarani geli ya məgrabiyu kəlan ni va ba.

12 Gekəli ya *təbaray kəli ni ti kala tiliə kəli ka ahar bəlan akaba Krist a. Kəfumki ahər ke Melefit, kəsəruma ahəngaraba Krist e kidin ga ndam evid ba ; nahkay ti lekulum day Melefit ahəngaraba kəli e kisim ba əndava.

13 Ahaslani ti lekulum məmətani adaba kəbum kagudarum zlam, lekulum ndam ge Melefit do, kəkəlum kədi ndo. Ku tamal nahkay nəngu ni, nihi ti Melefit əvia sifa ana kəli a, ahəngaraba kəli e kisim ba ka ahar bəlan akaba Krist a. Gayan ya ti əgray nahkay ni ti əmbərfəna zlam magudarani geli na dek ga sulum a.

14 Akal Melefit awəl leli əna seriya azuhva zlam magudarani geli nday nani ; seriya gani nani ti kala Melefit əbəkia zlam magudarani geli na ka wakita ga mədafakiani ahəmamam mijikia ke divi gayan a ni. Ay nihi ti kala Melefit əzaba wakita gani nana, ədarfən kə təndal ka ya ti *tədarfən Krist ni.

15 Gayan ya əgray nahkay ni ti əhəlfəna njədə kə bəbay ya təgur məlan ya agavəla na dek, əyefinə kə tay a. Ka ya ti əyefin kə tay ni ti əbəkimi mimili ka tay kə eri ge mis dek daya.

16 Nahkay zla nahəma, nğay kəgudaruma zlam a ni ti maslaəna əhi ana kəli ba. Ku əki ka zlam məzumani, ku əki ka zlam miseni, ku əki ka wuməri, ku əki ka vad ge kiya ya azlərəv ni ahkay do ni əki ka vad *məpəsabana nəngu ni təhi ana kəli ba.

17 Zlam gani nday nani ti adafaki zlam sulumani ya ti amara magravu

ni cilin. Ay zlam sulumani gani nani ti Krist.

18 Nahkay maslaəna əgray ti kijumkia ke divi ge Melefit a ba. Mis ndahan tədəm mis ti əsli arana kə eri ge Melefit do, tədəm təzləbay *məslər ge Melefit ; təbu təjalaki ahər ka zlam ya tədəm Melefit əngazli ana tay ni kəlavad ; tiji zləbay əna zlam gatay ya təjalaki ahər ni cilin. Zlam gani nani dek ti zlam masakani.

19 Nday gani nani ti təsləkafəna kə Krist a, nday ndam gayan va do. Ay ndam ge Krist ti vu gayan, nan nanani ti ahər gani. Vu gani nani ti njalan-njalan, majakwakabani dek lala ; Melefit agray ti mədək əna njədə ge Krist, adaba Krist ti nan ahər gani.

Ndam ge Krist ti, təgray zlam ga ndam ga duniya va do

20 Lekulum ti kəbum akaba *Krist akada mis bəlan, kala kəmətuma akaba nan a, lekulum evidi ga *məsuf magədavani ya təgur *duniya ni va do. Əgia nahkay ti kəgəsumkabu zlam ya ti ndam ga duniya təcahi ana mis, tədəm si təgray kwa ni ti kamam ?

21 Tədəm ahkado : « Kəzay ere hini ba, kəkəkay ere hini ba, kınjifin kə ere hini ba. »

22 Zlam nday nani dek ti tamal mis əzuma ahkay do ni əgra təwi əna tay a ti təndav. Nahkay ma gani nani ya təhi ana mis akaba ya təcahi ana mis ni ti ma ge mis hihirikeni cilin.

23 Ma gani ya təhi ana mis ni ti mis tici ti akada ma sulumani, adaba tədəmki ma ke təwi gatay gatayani ya tədəm təgri ana Melefit ni, tədəm tislə arana kə eri ge Melefit ndo, nahkay təgri daliya ana vu gatay. Ay zlam nday nani ti zlam masakani, əjənaki leli ga məbrən zlam magudarani ga məbərurv geli ya awayay ni do.

3

1 Ay lekulum ti kəngumaba e kisim ba akaba *Krist a. Nahkay ti dəbum zlam ya ti agavəla ni, adaba Krist ti nan eslini agavəla, manjəhadani ka ahar ga dəf ge Melefit a məlan ga gədəkani bu.

² Jalumki ahàr ti ka zlam ya agavəla ni, kàjalumki ahàr ka zlam ya a ga had ni ba.

³ Adaba lekələm ti kəmətuma ; sifa gekəli manğahani afa ge Melefit, ka məlanə ya Krist nanə àbiyu ni.

⁴ Sifa gekəli ti Krist. Nahkay ka ya ti Krist amanğazlavu ni ti lekələm day etipi kəli akaba nanə a məlanə gayanə masladani ni bu.

Leli məbu akaba Krist akada mis bəlanə ti mənəhad ahəmamam ?

⁵ Nahkay zla nahəma, zlam ga duniya ya ahaslani lekələm evidi gani ni ti tigi eri ana kəli va ba ; jinəmaba tay a sawanə. Kəgrum mesəwehvu ba, kəgrum zlam ya àbəlay magrani do ni ba, kəgrum zlam kwanə kwanə ba, kəwayum zlam magudarani ba, kəfumki eri ka zlam ge mis ba. Adaba tamal kəfəki eri ka zlam ge mis ti zlam ya kəfəki eri ni kala ègia melefit gayak a.

⁶ Azuhva zlam nday hini dek ti Melefit nanə àbu azum bəruv. [Azumki bəruv ti ka ndam ya təgəskabu pakama gayanə do ni].

⁷ Ahaslani ka sarta ya ti kagudarum zlam kəlavad ni ti lekələm day kənəhadum ti nahkay.

⁸ Ay nihi ti ahàr àdəm kəmbrənum zlam nday nani dek : kəzumumki bəruv ke mis ba, kizirəm mis ba, kəgrumi cuday ana mis ba, kindivəm mis ba, kədəmum ma ya àbəlay mədəmmani do ni ba.

⁹ Kəsəkadum malfada ba, adaba kəmbrənuma manəhad gekəli ya ahaslani na akaba zlam ya kəgrum ahaslani na.

¹⁰ Nihi ti kigəma mis məwena. Nani ti təwi ge Melefit : agray ti kigəm məweni kəlavad, kigəm akada nanə ti kəsərum nanə lala.

¹¹ Nahkay ti ku tamal nak zal Zəde do, ku tamal nak zal Zəde ; ku tamal *kikela kədi a, ku tamal kəkeley kədi ndo ; ku tamal nak zal mirkwi, ku tamal nak kənəhad akada ga zlam ge gili ni ; ku tamal nak evidi, ku tamal nak evidi do nanəgu ni, agray aranə do. Ay ere ye ti ahàr àdəm kəsərum ni ti

*Krist cilinə ; ku mam mam do dek ti ge Krist, adaba sifa gayanə àniviyu ana ndam gayanə dek.

¹² Melefit adaba kəli a, awayay kəli, kigəma ndam gayanə *njəlatana. Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm kənəhadum nahkay hi : mis tasi cicihni ana kəli, grumi sulum ana mis, kəzum ahàr gekəli akada lekələm gədəkani ba, nəhadum kudufa, bəsəm zlam.

¹³ Bəsəmvu zlam e kidinə gekəli bu ; tamal maslanə nahanə àgudaria zlam ana maslanə nahanə a ti tənəgalabavu, maslanə ya ti təgudari zlam ni məmberfənə kə maslanə nahanə na, akada ga Bay geli ya àmberfənə zlam magudarani gekəli na kə kəli a ni.

¹⁴ Ay ere ye ti àtam zlam nday nani dek ti mawayavani. Wayumvu, adaba tamal kəwayumvu ti lekələm dek kənəhadum akada mis bəlanə, aranə àbi edekaba kəli a bi.

¹⁵ Kigəma ndam ge Krist a ti kəbum kənəhadumkabu àna sulumani. Nahkay ere ye ti kajalum ni dek ti, jalum ti *kənəhadumkabu àna sulumani gani nani ya Krist àgri ana kəli ni. Adaba Melefit àzalakabu kəli ti, ti kigəm mis bəlanə. Nahkay grumi sasi ana Melefit.

¹⁶ Jalumki ahàr kəlavad ka pakama ge Krist ya àdəm ni akaba ya tədəmki ni dek ; pakama gani nani məvikivu njəda ana kəli. Cahum zlam e kidinə gekəli bu, zumiaba azay slimi ana mis e kidinə gekəli ba ; grum zlam nday nani àna majalay ahàr sulumani ya Krist àvi ana kəli ni. Grumi sasi ana Melefit àna njəda gekəli dek àna midii limis gərgəri kay : dəmi limis ge Devit, limis ga mazləbay nanə akaba limis ya *Məsuf Njəlatani adəfiki ana kəli ni.

¹⁷ Nahkay ere ye ti kəgrum ni akaba ere ye ti kədəmum ni dek ti grum akada ga ndam ga Bay geli Yezu ya ahàr àdəm təgray ni. Grumi sasi ana Bənə geli Melefit àna njəda ga Yezu ya àvi ana kəli ni.

Ndam ge Krist tənəhad a huđ ahay gatay bu ni ti ahəmamam

18 Lekulum wál nahama, ku way way do mágəsiki ma ana zal gayan, adaba àgəsiki wal ya afəki ahàr ka Bay geli ni ti agray nahkay kwa.

19 Lekulum zawal day, ku way way do mawayay wal gayan, àgri daliya ba.

20 Lekulum bəza day, ku way way do mágəsiki ma ana ata bəjani ata mənani, mágay ere ye ti təhi mágay ni dek. Adaba wur agray nahkay ti àbəlafəŋ ka Bay geli.

21 Lekulum ata bəŋ ga bəza ni, ku way way do àzumi bəruv ana wur gayan ba, do ni ti ahar amadəgafəŋa kà wur na.

22 Lekulum evidi ni, ku way way do mágəsiki ma ana maslaŋa ya agur naŋ ahalay a duniya bu ni, mágay ere ye ti təhi mágay ni dek. Àgray təwi gani nani kè eri ga maslaŋa ya agur naŋ ni ciliŋ ba, adaba evidi ya agray nahkay ni ti awayay ti mis tázləbay naŋ ciliŋ ; ahàr àdəm ku way way do gekuli mágay təwi ti àna huđ bəlan, adaba ahəŋgrioru ahàr a hađ ana Bay geli.

23 Təwi ya kəgrum ni lu ti grum àna huđ bəlan akada kəgrumi ana Bay geli, do ni ti akada kəgrumi ana mis ciliŋ do.

24 Adaba kəsəruma Bay geli aməvi zlam sulumani ya àŋgahi ana ndam gayan ni ana kuli. Bay ya ti kəgrumi təwi edediŋ edediŋeni ni ti *Krist.

25 Maslaŋa ya ti agudar zlam ni ti, Melefit amatrađ naŋ kala-kala akada ga zlam gayan ya àgudar ni. Adaba Melefit ti agrafəŋa seriya kè mis a dek, àmbrəŋ maslaŋa nahan do.

4

1 Lekulum ya ti kəbum àna evidi ni, ku way way do məgri jiri akada ya təgri ana mis ndahan ya ti nday evidi do ni. Səruma lekulum day Bay məgur kuli àbu, naŋ àbiyu a huđ melefit bu.

Sawari ndahan ya Pol avi ana ndam ge Krist ni

2 Həŋgalum Melefit kəlavad, kəmbrəŋum ba. Ka ya ti kahəŋgalum

Melefit ni ti araŋa nahan àgəjazlki ahàr ke kuli ba, grumi sasi daya.

3 Həŋgalumi Melefit ana leli daya, ti məvi divi ana leli ga məhiaba ma manğahani ya àki ke *Krist na ana mis a. Nu nəvu a danğay bu ahalay ti azuhva ma gani nani.

4 Həŋgalum Melefit ti nədafaya ma nana lala, akada gayan ya awayay na.

5 Jalum ahàr lala ahəmamam kanjəhadum e kidin ga ndam ya təfəki ahàr ke Krist bu do ni. Tamal kislumki məgri zlam sulumani ana tay tata ti grum, kəmbrəŋum ba.

6 Ahàr àdəm kəhumi ma ana mis ti àna ma sulumani ; ma gekuli ni məcər akada ga zlam ya estena àfəŋ ni. Ahàr àdəm kəsərum məhəŋgrifəŋani kə pakama ana ku way way do lala.

Pol endeverin zlapay gayan

7 Nu nəbu nanjəhad ahəmamam ti wur ga məŋ geli Tisik kwa ti amanğəhadı ma gani dek ana kuli. Naŋ ti nawayay naŋ dal-dal ; leli məbu magrakabu təwi ga Bay geli ata naŋ. Naŋ àbu agray təwi lala, àmbrəŋ do.

8 Nəsləruru naŋ afa gekuli ti nahkay, nawayay ti kəsərum manjəhad geli, akaba nawayay ti məvikivu njəda ana kuli.

9 Nəsləruru naŋ ti nday ata wur ga məŋ geli Onezim. Onezim ti nawayay naŋ dal-dal, naŋ day agray təwi lala, àmbrəŋ do ; naŋ mis ga kəsə gekuli. Nday gani atanğəhadı ere ye ti agravu ahalay ni dek ana kuli.

10 Aristark àgria sa ana kuli a ; naŋ àbu a danğay bu ahalay akaba nu. Mark wur ga wur ga məŋ ga bəŋ ga Barnabas day àgria sa ana kuli a. Mark ti mədəmkiya ma, məbəkia ma gani ka wakita, məslərikaboya ana kuli a. Tamal ènjua afa gekuli a ti kəgəsumkabá naŋ a lala.

11 Yezu naŋ ya ti təzalay Zəstəs ni day àgria sa ana kuli a. Nday gani mahkərani ya təgri sa ana kuli ni ti nday ndam *Zəde ya magrakabu təwi ga *Məgur ge Melefit akaba tay ni, do ni ti ndam Zəde ndahan təkibu ke leli bi. Nday gani təvua njəda dal-dal.

¹² Epafras mis ga kəsa gekəli day àgria sa ana kəli a. Naŋ àbu agri təwi ana Yezu *Krist, naŋ àbu akadvu àna mahəŋgali Melefit ana kəli kəlavad. Awayay ti kəzum njadə gekəli dek, araŋa àhəcikivu ana kəli ba, kəsərum ere ye ti Melefit awayay ni dek lala mək kəgrum.

¹³ Nagrakia sedi a : naŋ àbu agray təwi kay azuhva kəli, azuhva ndam Lewədisi, azuhva ndam Hiyeropolis daya. *

¹⁴ Lək zal doktor ni àgria sa ana kəli a daya ; naŋ ti mawayay naŋ dal-dal. Demas day àgria sa ana kəli a.

¹⁵ Grumi sa geli ana bəza ga məŋ geli ya ti e Lewədisi ni, grumi sa ana Nimfa akaba ana ndam ga Yezu ya ti *təcakalavu afa gani ni daya.

¹⁶ Ka ya ti etijəŋgia wakita hini ana kəli a ni ti slərumikaboru ana ndam ga Yezu ya təcakalavu e Lewədisi ni ti tōru tījəŋgi ana tay bilegeni. Lekələm day kəjəŋgəm wakita ya ti təslərikaboru ana ndam Lewədisi ni.

¹⁷ Humi ana Ersip : « Bi slimi ana təwi ya təvuk ga məgriani ana Bay geli ni, graba təwi na dek lala. »

¹⁸ Nu Pol nəgri sa ana kəli ; sa hini ti nu nuani nəbəki àna ahar goro. Sərumki nu nəbu a danğay bu. Melefit məgri sulum gayəŋ ana kəli ti.

* **4:13** Kolos, Lewədisi akaba Hiyeropolis ti kəsa mahkər cifa cifa.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Tesalonik enjenjeni ni
Ere ye ti mǎdǎmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Tesalonik enjenjeni ni**

Maslaṅa ya ti àbǎki wakita hini ni ti àdǎfa slimu gayan a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 2.18). Ka ya ti àbǎki wakita ni ti naṅ a Koreṅ ; àslǎroru Timote a Tesalonik ; Timote àra àslǎkabiya ti àhi ma ana Pol àki ka ndam Tesalonik, mǎk Pol àbikioru wakita ni ana tay (3.1-6 ; Tǎwi 18.5).

Bay ya ti àhi ma ga Yezu ana ndam Tesalonik enjenjeni ni ti Pol (Tǎwi 17.1-10). Pol àpǎs afa ga ndam Tesalonik kay ndo, adaba ndam Zǎde tawayay tǎgǎs naṅ (Tǎwi 17.5, 10) ; ere ye ti àgravu ni ahǎli ahàr, awayay epi tay ga mǎvi njǎda ana tay, ay àṅgǎt ahar gani ndo. Nahkay ti àbikioru wakita hini ana tay ga mǎvi njǎda ana tay akaba ga macahi zlam ana tay.

Ka palahar ye enjenjeni ga pakama gayan ni (1-3) Pol avi njǎda ana ndam Tesalonik ya tǎfǎki ahàr ka Yezu ni. Àhi ana tay Melefit àdaba tay ededǎṅ ededǎṅena : àdǎfaki Melefit àdaba tay a ti njǎda ga Mǎsuf Njǎlatani ya àgray tǎwi e kidǎṅ gatay bu ni (1.4, 6). Ku tamal mis ndahanṅ tǎgri daliya ana tay naṅgu ni, Mǎsuf Njǎlatani àbu agray tǎwi e kidǎṅ gatay bu dal-dal (1.6). Pol àhi ana tay ahǎmamam naṅ naṅani àgray tǎwi a Tesalonik ni : àgǎski gǎdǎkani ga ndam ga Yezu weley weley do dǎk mǎgray tǎwi akada ga Pol ya àgray ni (2.1-12). Àhi ana tay awayay tay dal-dal, awayay mici ma gatay ni (2.17-3.10).

Pol àhi ana ndam Tesalonik tǎnjǎhad akada ge Melefit ya awayay ni : leli day ahàr àdǎm mǎnjǎhad nahkay (4.1-12 ; 5.12-22). Àchahi zlam nahanṅ ana tay, àhi ana tay ku tamal

mis ndahanṅ tǎmǎta naṅgu ni, atangaba e kisim ba ka fat ya ti Yezu amanṅa ni ; ku tamal mǎsǎr vad gani do naṅgu ni atangaba ededǎṅ ededǎṅena (4.13-5.11). Nahkay ku tamal ndam ga Yezu tǎmǎt naṅgu ni ahǎli ahàr ana leli ba. A wakita hini bu dǎk Pol àhi ma ga vad ga Yezu ya amanṅa ni ana ndam Tesalonik ni sak kay (1.10 ; 2.19 ; 3.13 ; 4.16 ; 5.23). Pol àdǎm Melefit amajǎgay ndam gayan ni, arañ emijǎkia tay ke divi a do, duk abivoru ana vad ga Yezu ya amanṅa ni. A vad gani nani ti leli dǎk amǎmǎrvu dal-dal, amǎgri sǎsi ana Melefit ana zlam gayanṅ ya àgri ana leli ni dǎk.

Sa ga Pol

¹ Mǎbǎki wakita hini ti nu Pol leli akaba Silas ata Timote. Mǎbikioru ti ana kǎli ndam ga Yezu ya *kacakalumvu a Tesalonik ni. Lekǎlam ti kǎbum akada mis bǎlanṅ akaba Bǎṅ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu *Krist. Nday gani tǎgri sulum gatay ana kǎli, tǎgray ti *kǎnjǎhadǎmkabu àna sulumani ti.

Manjǎhad ga ndam Tesalonik ya tǎfǎki ahàr ka Yezu ni

² Leli mǎbu mǎgri sǎsi ana Melefit azuhva kǎli dǎk kǎlavad ; ka ya ti mahǎṅgalay naṅ ni ti mǎbu macali slimu ana kǎli. Mǎmbrǎṅ

³ majalaki ahàr ke kǎli kǎ meleher ga Bǎṅ geli Melefit do. Mǎbu majalaki ahàr ti ka zlam gekǎli ya kǎgrum ni : kǎbum kǎfumki ahàr ka Bay geli Yezu *Krist, nahkay kǎgrumi tǎwi ; kǎbum kawayum naṅ, nahkay kacakum daliya azuhva naṅ ; kǎsǎruma amǎgri zlam sulumani ana kǎli daya, nahkay kǎbum kebesǎm.

⁴ Bǎza ga mmawa, leli mǎsǎra Melefit awayay kǎli, àdaba kǎli a,

⁵ adaba ka ya ti mǎru afa gekǎli, mǎhi *Ma Mǎweni Sulumani ana kǎli ni ti, mǎdǎm ti àna ma cilǎṅ do : mǎgray tǎwi ti àna njǎda ge Melefit ya *Mǎsuf Njǎlatani àvi ana leli ni daya ; àna njǎda gani nani ti mǎsǎra ma geli ya mǎhi ana kǎli ni ti ma ge jiri ededǎṅ.

Kèsaruma ahəmamam leli mənjuhəd e kidin̄ gekuli bu, məgray təwi azuhva kuli ni.

⁶ Lekulum day kəmbatumkaba manjuhəd gekuli a, əgia kəgrum zlam akada geli ni, kəgrum zlam akada ga Bay geli ni daya. Ka ya ti kəgəsumkabu ma ge Melefit ni ti lekulum kəbum kacakum daliya dal-dal ; ku tamal nahkay nəngu ni kəgəsumkabá àna məmərana. Àvi məmərani gani nani ana kuli ti Məsuf Njəlatani.

⁷ Ndam məfəki ahər ka Yezu ka həd Mesedəweñ akaba ka həd Eseyi ni dek tərə ticia ere gekuli ya kəgrum nahkay na ti nday day tawayay tagray akada nani.

⁸ Azuhva təwi gekuli ya kəgrum ni ti ndam Mesedəweñ akaba ndam Eseyi ticia ma ga Bay geli a. Ay tici ti nday ciliñ do : ku eley eley do dek mis ticia gekuli ya kəfumki ahər ke Melefit na. Nahkay ti ku mədəmki ma ndo nəngu ni ticia ma gana əndava.

⁹ Mis təbu təzlapaki ke leli, tədəm lekulum kəgəsumkabá leli a lala. Tədəm kəmbərunuma pəra, kəmbatumkaba majalay ahər gekuli a, kiguma ndam məgri təwi ana Melefit a daya. Kèsaruma Melefit ti nəñ əbu àna sifa, nəñ Melefit ededini ededini.

¹⁰ Nahkay kəbum kəjəgum sarta ga Wur gayan̄ ya amasləkabiya e melefit ba ni. Wur gayan̄ nani ti Yezu ; əməta mək əngaba e kisim ba, amahəngay leli. Nahkay ka fat ya ti Melefit aməzumki bəruv ke mis ni ti Melefit aməzumki ke leli do.

2

Təwi ga Polya əgray a Tesalonik ni

¹ Bəza ga mmawa, lekulum lekuluməni kèsaruma, ka ya ti mōru afa gekuli ni ti, mōru ti ga magray zlam masakani do.

² Kèsaruma daya, wudaka mōru afa gekuli ni ti təgribya daliya ana leli a, tindiyyəni leli e Filip a. Afa gekuli day mis kay təwayay məgəskabu leli ndo. Ku tamal nahkay nəngu ni, Melefit

geli əvia njeđa ana leli ga məhi *Ma Məweni Sulumani gayan̄ ana kuli a.

³ Ka ya ti məhi ma gani nani ana mis ni ti məsəkəd malfada do, mədəbi zlam ana həd geli əna nəñ do, məgosay mis do.

⁴ Melefit əsəra leli a, nahkay ədaba leli ga məhi Ma Məweni Sulumani ana mis a. Ka ya ti məhi ma gani ana mis ni ti məwayay ti mis təzləbay leli do ; məwayay ti Melefit məzləbay leli sawan̄. Adaba Melefit ti əsəra majalay ahər ge mis a.

⁵ Kèsaruma day-day leli məhi ma ana kuli ga magosay kuli ndo, day-day mədəbafəña zlam kə kuli a ndo daya. Melefit esliki magray sedi gani.

⁶ Nəy mis təzləbay leli kwa ti mədəm ndo ; ku lekulum, ku mis ndahan̄ nəngu ni mədəm ndo.

⁷ Ku tamal nahkay nəngu ni leli ndam *asak ge *Krist ti akal misliki məfəki n̄gasa ke kuli tata, ay ti məgray nahkay ndo. Leli mənjuhəd e kidin̄ gekuli bu ni ti kudufa akada ga məñ ga bəza ya ti abi slimi ana bəza gayan̄ ni.

⁸ Leli məwayay kuli dal-dal ; nahkay ka ya ti leli afa gekuli ni ti məwayay məhi Ma Məweni Sulumani ge Melefit ana kuli ciliñ ndo : ku tamal təbazl leli azuhva kuli nəngu ni akal məgəskabu daya. Leli məwayay kuli ti nahkay.

⁹ Bəza ga mmawa, sərumki ka ya ti məhi Ma Məweni Sulumani ge Melefit ana kuli ni ti məgra təwi nahən̄ a, məlafat akaba məlavad gani do dek məgra təwi gana, əmətaḅkaba leli a dal-dal. Məgray nahkay ti adaba məwayay ti kəkakum daliya ga məvi zlam ana leli ba.

¹⁰ Ka ya ti leli məbu e kidin̄ gekuli ndam məfəki ahər ka Yezu ni bu ni ti mənjuhədə njələta, məgra zlam ge jiri a, maslan̄a əcali leli ka zlam magudarani ndo. Kisləmki magrakia sedi gana ke leli a tata ; Melefit day agrakia ke leli a tata.

¹¹ Kèsaruma, mənjuhəd akaba ku way way do gekuli ti akada ga bən̄ ga bəza ya anjuhəd akaba bəza gayan̄, əfi ahər ana tay ni.

¹² Sak kay mèdefikia divi ana kuli a, mènvia njéda ana kuli a, mèhi ana kuli ahàr àdám kâgrum ere ye ti Melefit awayay ni kwa. Adaba Melefit azalay kuli, awayay ti kâhèrumiyu a Mègur gayan vu, a mèlan masladani gayan vu.

¹³ Màmbrènj mægri sasi ana Melefit do, adaba ka ya ti mèhi ma ge Melefit ana kuli ni ti kègèsumkabá. Kègèsumkabu ti akada pakama ge mis hihiriken do ; kègèsumkabu ti akada pakama ge Melefit. Nani pakama ge Melefit ededinj, nan abu avi njéda ana kuli, lekulum ya ti kèfumki ahàr ka Yezu ni.

¹⁴ Bèza ga mmawa, ere ye ti àgrakivu ka ndam ge Melefit ya táfèki ahàr ka Yezu Krist, təcakalavu ka had *Zude ni ti àgrakiva ke kuli a daya. Ndam ga had gekuli tægria daliya ana kuli a akada ga ndam *Zude ya tægri ana ndam gatay ya táfèki ahàr ka Yezu na.

¹⁵ Tàkad Bay geli Yezu, tabazl ndam mahèngaray *pakama ge Melefit ya ahaslani ni akaba tægri daliya ana leli ni ti ndam Zude. Gatay ya tàgray nahkay ni ti àbèlafènj kè Melefit do ; tìgia ndam ezir ge mis a dek daya.

¹⁶ Leli mèbu mèhi ma ana ndam ya ti nday ndam Zude do ni, ti Melefit mähèngay tay, ay ndam Zude ni tawayay təcáfènja leli a. Nahkay ti tagudarkivu zlam àkivu ka zlam magudarani gatay ya tàgudar a sarta bu dek ni. Ay nihi ti Melefit àzumkia bèrur ka tay a.

Pol awayay akoru amènjyiu ndam Tesalonik

¹⁷ Bèza ga mmawa, leli ti àpèsa bal mìpivu akaba kuli ndo. Ay ku tamal mìpi kuli ndo nèngu ni, leli mèbu majalaki ahàr ke kuli. Nahkay ti leli mèbu makadvu dal-dal ga moru mèmènjyiu kuli.

¹⁸ Mawayaya mangon afa gekuli a. Nu Pol natèkara sak cè ga moroni afa gekuli a, ay *Seteni àcafènja nu a.

¹⁹ Azuhva kuli ti leli mèsèra Melefit amagray zlam sulumani ya àdám amagray ni. Nahkay leli mèbu mèmèrvu azuhva kuli. Njay mèbu mèmèrvu

azuhva kuli daya ti kèsèrum ndo waw ? Mèsèra ka ya ti Bay geli Yezu amanja ni ti amazlèbay leli azuhva tawi geli ya màgray e kidinj gekuli bu ni ; nahkay mèmèrvu akada ga maslèja ya ti àtama mis ndahan àna hwa, mæk tavi zlam sulumani ka duwa gani ni.

²⁰ Nahkay mèmèrvu ti azuhva kuli ; mazlèbay Bay geli Yezu ti azuhva kuli daya.

3

¹ Nahkay zla nahèma, leli mìsliki mèbeseni va do ; mèdeam ahàr àdám leli ndahan ni manjèhad a Ateñ hayan,

² mèslèroru Timote afa gekuli. Nan ti wur ga mèn geli, mægri tawi ana Melefit ka ahar bèlan, mèhioru *Ma Maweni Sulumani ge *Krist ana mis. Mèslèroru nan afa gekuli ti ga mèvi njéda ana kuli, ti kàmbrènjum mèfèki ahàr gekuli ka Yezu ba.

³ Màgray nahkay ti, mawayay ti a hud ga daliya ya kacakum ni bu ni ti maslèja èjikia ke divi a ba. Daliya gani nani ti kèsèruma lala : ahàr àdám màcakum kwa.

⁴ Ka ya ti leli mèbu e kidinj gekuli bu ni ti mèhiva ana kuli a, mèdeam ahàr àdám màcakum daliya ni kwa. Kèsèruma, ere ye ti mèdeam ni àgrava ededinj a.

⁵ Ègia nahkay ti nìsliki mèbeseni va do, nèslèroru Timote afa gekuli ga mèsèr ahèmamam kèfumki ahàr ka Yezu ni, adaba nèdeam bi *Seteni amagosay kuli. Mawayay ti tawi geli ya màgray e kidinj gekuli bu ni ègi zlam masakani ba.

⁶ Ay nihi ti Timote àslèkabiya afa gekuli a, ènjia afa geli a. Ma gayan ya àhi ana leli ni ti àmèri bèrur ana leli dal-dal : àdám lekulum kèbum kèfumki ahàr ka Yezu lala, kèbum kawayumvu daya. Ka ya ti kajalumki ahàr ke leli ni ti kèmèrumvu àna nan. Nahkay kawayum mipi leli akada geli ya mawayay mipi kuli ni.

⁷ Bèza ga mmawa, leli mèbu macakay daliya dal-dal, ay ma ga Timote ya àhi ana leli àki ka mèfèki

ahàr gekùli ka Yezu ni àvia njéda ana leli a.

⁸ Nahkay ma gayan̄ ya àdém lekùlùm kàmbrə̀n̄um mə̀fəki ahàr gekùli ka Bay geli Yezu ndo ni ti, kala akada àvia sifa m̄wena ana leli a.

⁹ Leli m̄bu m̄m̄rvu dal-dal kè meleher ge Melefit geli azuhva kùli ; nahkay ku m̄gri s̄si ana Melefit ah̄mamam ah̄mamam azuhva kùli n̄n̄gu ni, s̄si gani àh̄ca.

¹⁰ Mə̀lafat akaba m̄lavad̄ gani do dek mah̄ngalay Melefit, m̄m̄brə̀n̄ do ; mawayay mipi kùli àna eri geli, mawayay m̄vi njéda ana kùli ti m̄fəki ahàr gekùli ka Yezu ni m̄sagakivu, m̄ru kama kama.

¹¹ Bə̀n̄ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu àna ahàr gatay gatayani t̄vi divi ana leli ga moroni afa gekùli ti.

¹² Lekùlùm k̄bum kawayumvu, k̄bum kawayum mis ndahan̄ dek daya : Bay geli m̄vikivu njéda ana kùli ti mawayavani gekùli m̄sagakivu, m̄ru kama kama, akada geli ya ti mawayay kùli ni.

¹³ M̄vikivu majalay ahàr sulumani ana kùli, ti lekùlùm ak̄l̄bum ndam *njə̀latani kè meleher ga Bə̀n̄ geli Melefit. Nahkay ka fat ya ti Bay geli Yezu aman̄ga akaba ndam gayan̄ njə̀latani na dek ni ti atə̀ngə̀t̄fə̀n̄a zlam magudarani kè kùli a do. [Aya nahkay !]

4

Manjə̀had̄ ga ndam njə̀latani ge Melefit

¹ Bə̀za ga mmawa, ah̄mamam ndam ge Melefit tanjə̀had̄ ti t̄b̄lafə̀n̄ ni ti m̄hiaba ana kùli àndava ; lekùlùm k̄bum kanjə̀had̄um nahkay. Ay nihi ti ere ye ti àgə̀jə̀ni ga m̄hiani ana kùli ni ti nihi : mah̄ngalay kùli, m̄hi ana kùli àna slim̄ ga Bay geli Yezu : kàmbrə̀n̄um ba, grumkivoru kama kama.

² Ma ga Bay geli Yezu ya m̄hi ana kùli ah̄mamam kanjə̀had̄um ni ti k̄s̄ruma àndava.

³ Ere ye ti Melefit awayay ni ti nihi : njə̀had̄um akada ga ndam gayan̄

*njə̀latani ya tanjə̀had̄ ni ; k̄grum mes̄wehvu ba.

⁴ Ti ku way way do e kid̄n̄ gekùli bu m̄s̄er ah̄mamam tanjə̀had̄ ata wal gayan̄ ni : t̄anjə̀had̄ njə̀lata, ti mis ndahan̄ t̄az̄l̄bay tay.

⁵ Kigum evidi ga mad̄bay w̄l akada ga ndam ya ti t̄f̄ki ahàr ke Melefit do ni ba.

⁶ Àki ka ma hini ti maslan̄a àgudari zlam ana wur ga m̄n̄ani ba, àgosay nan̄ ba daya. M̄hia ana kùli a àndava, m̄hikivu ana kùli keti : Bay geli amatrāb̄ ndam ya ti tagray zlam nday nani ni.

⁷ Adaba Melefit àzalay leli ti ga magray mes̄wehvu do ; àzalay leli ti ga manjə̀had̄ani njə̀lata sawan̄.

⁸ Nahkay ti tamal maslan̄a àgə̀skabu pakama hini do ni ti, àgə̀skabu do ni ti pakama ge mis do ; àgə̀skabu do ni ti pakama ge Melefit nan̄ ya ti avi M̄suf gayan̄ njə̀latani ana kùli ni sawan̄.

⁹ Àki ka mawayavani e kid̄n̄ gekùli ya k̄fumki ahàr ka Yezu ni bu ni ti m̄b̄iki ma gani ka wakita ana kùli va do, adaba Melefit àch̄ia zlam gana ana kùli a àndava, nahkay k̄bum kawayumvu lala,

¹⁰ k̄bum kawayum ndam geli ya ka had̄ Mesed̄wə̀n̄ ni dek daya. Ay nihi ti bə̀za ga mmawa, m̄hi ana kùli ahàr àdém mawayavani gekùli ni m̄ru kama kama.

¹¹ M̄hi ana kùli keti : zum njéda gekùli ga manjə̀had̄kabani àna sulumani ; ti ku way way do m̄bi slim̄ ana t̄wi gayan̄ cilin̄, ti m̄n̄gə̀ti zlam ana hud̄ gayan̄ àna t̄wi ga ahar gayan̄ gayan̄ani. Ma gani nani ti m̄hia ana kùli a ahaslana àndava.

¹² Tamal k̄grum nahkay ti manjə̀had̄ gekùli amāb̄lafə̀n̄ kà ndam ya ti t̄f̄ki ahàr ka Yezu ndo ni. Ekihind̄umf̄n̄a zlam kè mis ndahan̄ a do daya.

Manjə̀had̄ e kisim ba akaba manjə̀ga Yezu a

¹³ Bə̀za ga mmawa, àki ka bə̀za ga m̄n̄ geli ya t̄m̄t̄ ni ti, mawayay ti k̄s̄rum ma gani lala, ti àh̄li ahàr

ana kùli akada ya ti ahàli ahàr ana mis ndahan ya ti tèsar ma gani do ni ba.

¹⁴ Mèsèra Yezu àmèta mæk àngaba e kisim ba. Nahkay ti mèsèra ndam ya táfàki ahàr ka Yezu, tàmèt ni ti Melefit amembrèñ tay do. Amahèngaraba tay e kisim ba, atanjèhad akaba Yezu.

¹⁵ Pakama geli ya mæhi ana kùli ni ti pakama geli geleni do, ga Bay geli. Pakama gani nahkay hi : ka fat ya ti Bay geli amanğa nahèma, leli ya mæbu àna sifa, màmèt ndo ni, amoru afa gayan enji ga ndam ya tèmèta àndava ni do simiteni.

¹⁶ Adaba ka fat gani nani ti Melefit amèdèm sarta ènjia, mæk gèdàkani ga *mèslèr ge Melefit amazlah, mezlelim ge Melefit amahènday ; eslini Bay geli amaslækabiya e melefit ba. Ka sarta gani nani ndam ge *Krist ya tèmèt ni ti atanğaba,

¹⁷ kələñ gani leli ya mæbu àna sifa ni, Melefit amèhèloru leli akaba tay a maklèbasl vu ; leli dek amèbakabu ahàr akaba Bay geli agavèla, leli dek amanjèhad akaba Bay geli ga kanğay-kanğayani.

¹⁸ Nahkay ti zum njèda àna ma hini ya nèhi ana kùli ni, lekùlum day humi ana ndam gekùli ndahan ti tázay njèda bilegeni.

5

¹ Bèza ga mmawa, àki ka sarta ya ti zlam nday nani atagravu ni ti mæbiki ma gani ana kùli va do, adaba

² kèsèruma pakama gana àndava : vad ya ti Bay geli amanğa ni ti mis tèsar do. Amanğa ti akada ga zal akal ya ara ga mælavad a ni.

³ Nahkay ka ya ti mis atèdèm : « Leli mæbu a barbaray bu, arañja àbi agrakivu ke leli bi » ni ti Melefit emizina tay a huya. Zlam gani nani amèdèkiaya ka tay a ti akada ga wal a hud, wur ajibiyu aslèr ni. Ka fat gani nani ti nday gani atètamfèña kà daliya na do.

⁴ Ay lekùlum nahèma bèza ga mmawa, manjèhad gekùli ti akada ga ndam ya tanjèhad a mələñ zinj-zinjèni

bu ni do. Nahkay vad gani nani amèdi ahàr ana kùli akada ga zal akal ni do,

⁵ adaba lekùlum dek kèbum kègrum tawi a mələñ masladani bu, ga mælafat. Leli ti ndam ya tagray tawi a mələñ zinj-zinjèni bu ga mælavad ni do.

⁶ Nahkay mìnjam dæwir akada ga nday ndahan ni ba ; manjèhadum eri, mæbumi slimi ana ahàr geli ti mægudarum zlam ba.

⁷ Adaba nday ya ti tinji dæwir ni ti tinji ti ga mælavad ; nday ya ti tisi zum akad tay ni ti tisi, akad tay ti ga mælavad.

⁸ Ay leli ti magray tawi ga mælafat ; nahkay mæbumi slimi ana ahàr geli ti mægudarum zlam ba. Leli mæfèki ahàr ka Yezu, mawayavu daya : zlam nday nani ti tigia akada ge endæwi ga ambèl ga ndam slewja ya ti tabakabu, tanğah gugum gatay àna nañ na. Mèsèra Melefit amahèngay leli : geli ya mèsèra amahèngay leli ni ti ègia akada gadagar ga ndam slewja ya tæbvuvu a ahàr vu, tahèngay ahàr gatay àna nañ na.

⁹ Adaba Melefit àzalay leli ti ga mæzumki bèrur ke leli do ; àzalay leli ti ga mahèngay leli azuhva tawi ga Bay geli Yezu *Krist ya àgri ana leli ni.

¹⁰ Krist ti àmèt azuhva leli. Nahkay ku leli mæbu àna sifa, ku màmèta nèngu ni, awayay mævi sifa gayan ana leli ti mænjàhad ka ahar bələñ akaba nañ.

¹¹ Nahkay zla nahèma, ku way way do e kidin gekùli bu mævi njèda ana maslaña nahan, ti mæfèki ahàr gekùli ka Yezu ni môru kama kama. Lekùlum kèbum kègrum àndava, ay ti kèembrènum ba.

Ma ga Pol gèrgèrani akaba sa gayan

¹² Bèza ga mmawa, mawayay ti kègèsumiki ma ana ndam ya ti tagray tawi ga Bay geli e kidin gekùli bu ni. Nday ti Bay geli àdiyu tay ga mædi kama ana kùli akaba ga mæziaba azay slimi ana kùli a.

¹³ Hèngrumioru ahàr a had ana tay, wayum tay dal-dal azuhva tawi gatay

ya tagray ni. Njəhadum àna sulumani e kidin gekuli bu.

14 Bəza ga mmawa, ere ye ti məhi ana kuli ni ti nihi : Tamal mis agray masəfa ti humiki ; tamal mis agray aŋgwaz ti vumi njəda ti àgray aŋgwaz ba ; tamal mis əsliki məfəki ahər ka Yezu va do ni ti jənumki naŋ ; ku way way do dek, besəmi.

15 Bumvu slimi : tamal maslaŋa àgudaria zlam ana maslaŋa nahaŋ a ti, maslaŋa gani àhəŋgrivu ba. Ahər àdəm ku way way do məwayay məgri sulum ana maslaŋa nahaŋ e kidin gekuli bu akaba ana mis ga dala dek kwa.

16 Mərumvu kəlavad ;

17 kəmbərənum mahəŋgalay Melefit ba ;

18 ku mam agravu mam nəngu ni grumi səsi ana Melefit. Zlam gani nani dek ti Melefit awayay kəgrum, adəba lekulum kəbum akaba Yezu *Krist akada mis bəlaŋ.

19 Kəcumfəŋa *Məsuf Njəlatani ga magray təwi e kidin gekuli ba ba.

20 Tamal maslaŋa àhəŋgaraya pakama ge Melefit e kidin gekuli ba nahəma, kəzum pakama gani akada ma masakani ba.

21 Ku maslaŋa gani adəm mam mam do nəngu ni mənjumkia lala day. Tamal ere gani àbəlay ti gəsumkabá.

22 Jəgum ahər gekuli ti kəgudarum zlam ba ; ku mam mam day kəgudarum ba.

23 Melefit naŋ ya ti agray ti araŋa àhəli ahər ana leli do ni, àna ahər gayan gayanani məgray ti lekulum kigum ndam gayan njəlatani, araŋa àhəcikivu ana kuli ba ti. Məjəgay kuli lala ; məjəgay vu gekuli, sifa gekuli akaba majalay ahər gekuli dek ti. Nahkay ka fat ya ti Bay geli Yezu Krist amara ni ti atəŋgətfəŋa zlam magudarani kə kuli ga macalki kuli a do.

24 Bay ya ti azalay kuli ni ti Bay Melefit gani, agray ere ye ti adəm am-agray ni dek. Nahkay amagray zlam gani nani daya.

25 Bəza ga mmawa, həŋgalumi Melefit ana leli.

26 Grumi sa geli ana bəza ga məŋ geli ni dek akada ga ndam njəlatani ge Melefit ya tagravu sa ni.

27 Nəhi ana kuli àna slimi ga Bay geli : kam-kam jəŋgumi wakita hini ana bəza ga məŋ gekuli dek.

28 Bay geli Yezu Krist məgri sulum gayan ana kuli ti.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Tesalonik ye cɛ ni
Ere ye ti mɛdɛmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana ndam
Tesalonik ye cɛ ni**

Maslaɲa ya ti àbɛki wakita hini ni ti adɛfa slimi gayan a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1 ; 3.17). Ka ya ti àbɛki wakita ni ti bi naɲ a Koreɲ akada gayan ya àbikioru wakita ana ndam Tesalonik enjenjeni ni ; ahar gadakani ma ga wakita nday cɛeni ni ti ma bɛlaɲ.

A wakita hini bu Pol àvi njɛda ana ndam ga Yezu ya a Tesalonik ni keti : àhi ana tay ku tamal mis ndahaɲ tɛgri daliya ana tay nɛngu ni tɛmɛrvu, adaba daliya gani nani adafaki Melefit àgɛskabá tay a (1.5). Adɛm keti : Yezu amaslakabiya e melefit ba, amagrafɛɲa seriya kɛ mis a dek, amɛhɛl ndam gayan (1.5-10). Ay a Tesalonik ti mis ndahaɲ tɛdɛm Yezu àɲga àndava : Pol adɛm ma gani nani ti ma ga malfada ; si mis cudayani amanɲazlava day kwa (2.1-11). Nahkay zla nahɛma ndam Tesalonik ni tɛmbrɛɲ mɛfɛki ahàr gatay ka Yezu ba (2.13-15).

A wakita gayan ya àbikioru ana tay enjenjeni ni bu ni ti Pol adɛm ku way way do mɛɲgɛti zlam ana huɔf gayan àna tɛwi ga ahar gayan gayanani (1 Tesalonik 4.11). Ahalay day àhi ana tay tɛhɛdɛkɛɲa kà ndam ya tagray masɛfa na, adaba ndam nday nani tiwisiri ahàr ana mis (3.6-15).

Sa ga Pol

¹ Mɛbɛki wakita hini ti nu Pol leli akaba Silas ata Timote. Mɛbikioru ti ana kɛli ndam ga Yezu ya *kacakalumvu a Tesalonik ni. Lekulɛm ti kɛbum akada mis bɛlaɲ akaba Bɛɲ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu *Krist.

² Bɛɲ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tɛgri sulum gatay ana kɛli, tɛgray ti *kɛɲjɛhadɛm kabu àna sulumani ti.

Melefit amagrafɛɲa seriya kɛ mis a

³ Bɛza ga mmawa, ahàr adɛm mɛgri sɛsi ana Melefit kɛlavad azuhva kɛli. Geli ya mɛgri sɛsi ni ti àbɛlay, adaba mɛfɛki ahàr gekɛli ka Yezu àbu asagakivu. Mawayavani e kidɛɲ gekɛli bu day àbu asagakivu dal-dal ; ku way way do e kidɛɲ gekɛli bu awayay bɛza ga mɛɲani dal-dal.

⁴ Ka ya ti leli mɛbu e kidɛɲ ga ndam ga Yezu ya *tɛcakalavu a kɛsa gɛrgɛrani bu ni ti leli mɛbu mazlɛbavu ana kɛli, adaba mis tɛgri daliya ana kɛli gɛrgɛri kay day kɛbesum, kɛmbrɛɲum mɛfɛki ahàr gekɛli ka Yezu do daya.

⁵ Lekulɛm kɛbum kacakum daliya nahkay ti, adafaki Melefit amagrafɛɲa seriya kɛ mis a ti àna jiri. Kacakum daliya gani nani ti adaba agur kɛli ti Melefit, nahkay daliya gekɛli ya kɛbesum ni adafaki lekulɛm a Mɛgur gayan bu edɛdɛɲ.

⁶ Iy, Melefit amagrafɛɲa seriya ti ge jiri : amɛgri daliya ana ndam ya tɛgri daliya ana kɛli ni.

⁷ Lekulɛm ya kacakum daliya ni Melefit amagrafɛɲa ti akɛpɛsumaba àna sulumana ; leli day amɛpɛsaba akaba kɛli a ka ahar bɛlaɲ. Zlam gani nani amagravu ti ka sarta ya ti Bay geli Yezu amanɲazlavu a huɔf melefit bu ni. Amanɲazlava ti amanɲa akaba ndam mɛslɛr gayan njɛda-njɛdana.

⁸ Ka ya ti amara ni ti amara àna aku mibefteni ga mɛgri daliya ana ndam ya tɛsɛr Melefit do ni akaba ana ndam ya tɛgɛskabu *Ma Mɛwɛni Sulumani àki ka Bay geli Yezu do ni.

⁹ Nday gani atɛcakay daliya, Melefit amatraɔ tay ga kanɲay-kanɲayani. Amagrafɛɲa ti tɛɲjɛhad drɛɲ drɛɲ akaba Bay geli. Bay geli ni ti njɛda-njɛdani, anjɛhad a mɛlaɲ masladani gayan bu, ay ndam nday nani etipi naɲ do simiteni.

¹⁰ Zlam gani amagravu ti ka sarta ya ti amanğa ni. Zlam gani amagravu ti, ti ndam gayan tázlabay nan; ndam ya táfəki ahàr ni dek atəmərvi àna nan. Ka fat gani nani lekulum day akəlumkibu ka tay, adaba kəgəsumkabá pakama ya ti məhi ana kəli na.

¹¹ Nahkay məbu mahəngali Melefit ana kəli kəlavad, mawayay ti məgray ti kīgum njəlata, ti kəngətum sifa ya ti əzalakibiyu kəli ni. Mawayay ti məjənaki kəli àna njəda gayan ge mendeveriŋ zlam sulumani ya ti kawayum kəgrum ni dek akaba təwi ya kəgrum adaba kəfumkia ahàr a ni.

¹² Tamal zlam nday nani àgrava ti mis atazləbay Bay geli Yezu azuhva kəli, atazləbay kəli azuhva nan daya. Zlam nday nani ti Melefit geli nday ata Bay geli Yezu Krist atagray àna sulum gatay.

2

Wudaka Yezu amara ti mis cudayani amara day

¹ Bəza ga mmawa, məhi ma ana kəli àki ka vad ga Bay geli Yezu *Krist ya amanğa, leli day amacakalavu ka ahar bəlan akaba nan ni. Mahəngalay kəli,

² məhi ana kəli nahəma, tamal təhi ana kəli vad ga Bay geli ənja ti kəgrum aŋgwaz ba; ahàr àhəli ana kəli weceweci ba; dəgəzluma ahàr a lala day. Ku tamal maslaŋa adəm ahəngriaba ma *maŋgahani ge Melefit ana kəli a, ku maslaŋa adəm ahəngri ma ge Melefit ana kəli ahkay do ni àhi ana kəli leli məbəki ma gani ka wakita nəngu ni, kəgəsumkabu ba.

³ Nədəm nahəma, ku ahəmamam ahəmamam nəngu ni maslaŋa àgosay kəli àna ma nahkay ba. Adaba wudaka vad gani nani eminjia ti, mis dal-dal atəgəskabu ma ge Melefit va do, mis cudayani day aməngazlava kwa. Mis cudayani nani ti Melefit emiŋ nan,

⁴ ay wudaka emiŋ nan ti mis cudayani nani acafəŋa mis ga məhəngrioru ahàr a had ana Melefit

a. Acafəŋa mis ga məhəngrioru ahàr a had ana zlam ya ti təzalay tay melefit na dek daya, amədəm nan àtama tay a dek. Nan gani ku a *ahay gədakani ge Melefit ni vu amanjəhadviyu, amədəm nan Melefit.

⁵ Ka ya ti nu nəbu akaba kəli ni ti nəbu nəhi ma gani ana kəli, nihi ti kəsərumki va do waw ?

⁶ Ay nihi ti zlam nahan acafəŋa nan ga maŋgazlavana, zlam gani nani ti kəsəruma lala. Ay sarta gayan eminjəa day kwa ti aməngazlavu.

⁷ Ku kani day cuday abu a duniya bu, ay əsərvu lala faŋ do. Ay a vad nahan Melefit amazaba maslaŋa ya ti acafəŋa mis cudayani na ga maŋgazlavani na e divi ba,

⁸ nahkay mis cudayani ni aməngazlavu. Ay ka maŋga ga Bay geli Yezu a ti Yezu emiviti aməd vit ti emiŋ nan. Yezu amanğa ti àna njəda dal-dal, nahkay aməngələdkaba nan a.

⁹ Mis cudayani ni amara ti àna njəda ge *Seteni. Amagray zlam ya ti mis tipi day-day ndo ni, amagray zlam magray ejep gərgəri kay ga magosay mis.

¹⁰ Amagray zlam magudarani ku weley weley do dek ga magosay ndam ya ti etijji ni, adaba nday gani təwayay jiri ndo; tamal təwaya ti akal Melefit ahəngay tay.

¹¹ Nahkay Melefit àna njəda gayan agray ti təsər zlam ba, təgəskabu ma ga malfada.

¹² Melefit agray nahkay ti ga məwəl ndam ya ti təgəskabu jiri ndo, təwaya magudara zlam a ni dek àna seriya.

Melefit adaba kəli a

¹³ Lekulum nahəma bəza ga mmawa, lekulum ya ti Bay geli awayay kəli ni, ahàr adəm leli məgri sasi ana Melefit azuhva kəli kəlavad, məmbrəŋ do, adaba kwa ka mənjəki gani adaba kəli a andava. Adaba kəli a ti ga mahəngay kəli àna njəda ga *Məsuf Njəlatani. Agray ti kīgum ndam ge Melefit ti Məsuf Njəlatani gani. Melefit ahəngay kəli ti adaba kəgəsumkabá jiri a daya.

14 Nahkay ka ya ti m̄hi *Ma M̄weni Sulumani ana k̄li ni ti Melefit àzalay k̄li ti àna ma gani nani. Àgray nahkay ti awayay ti lek̄l̄m day k̄nj̄had̄m akaba Bay geli Yezu *Krist, k̄p̄m masladani gayan̄ ni.

15 B̄za ga mmawa, ègia nahkay ti k̄mbr̄jum m̄f̄ki ah̄r gek̄li ka Yezu ba, ḡsumkabá zlam ya m̄cahi ana k̄li na ; ku tamal m̄hi ana k̄li àna pakama ahkay do ni m̄biki ana k̄li ka wakita n̄ngu ni ḡsumkabá.

16 Nah̄ngalay Bay geli Yezu Krist nday ata B̄ng geli Melefit. B̄ng geli Melefit ti awayay leli, agri sulum gayan̄ ana leli ; nahkay avi nj̄da ana leli, am̄br̄nj̄ m̄viani ana leli day-day do, agray ti m̄s̄r am̄vi zlam sulumani ana leli.

17 Nah̄ngalay tay ti t̄h̄ngrivu b̄ruv ana k̄li, t̄vi nj̄da ana k̄li ga magray zlam sulumani akaba ga mazlapay ma sulumani dek.

3

H̄ngalumi Melefit ana leli

1 B̄za ga mmawa, zlam ya aḡj̄ni, mawayay m̄hi ana k̄li ni ti nihi : h̄ngalumi Melefit ana leli ti mis ndahan̄ kay t̄ci ma ga Bay geli, t̄ḡskabu lala akada gek̄li ni.

2 H̄ngalumi Melefit ana leli, ti ndam cuday akaba ndam magudar zlam t̄s̄liki m̄gri ar̄nja ana leli ba, adaba mis dek t̄awayay m̄ḡskabu pakama ga Yezu do.

3 Bay geli ti tamal ad̄m agray ere gani ti agray eded̄nj̄, nahkay ti am̄vi nj̄da ana k̄li, am̄bi slimi ana k̄li ti *Seteni ès̄liki m̄gri ar̄nja ana k̄li ba.

4 Leli day Bay geli nan̄ àbu avi nj̄da ana leli ; àna nj̄da gani nani ti m̄s̄ra k̄bum k̄grum ere ye ti m̄hi ana k̄li grum ni, kama kama day ak̄grum, ak̄mbr̄nj̄m do. Nahkay ti man̄j̄had̄ gek̄li ah̄li ah̄r ana leli do simiteni.

5 Bay geli m̄vi nj̄da ana k̄li ti k̄awayum Melefit, k̄bes̄m daliya k̄lavad̄ akada ge *Krist ni daya ti.

Ku way do m̄gray t̄wi

6 B̄za ga mmawa, m̄hi ma hini ana k̄li ti adaba leli ndam ga Bay geli Yezu *Krist. M̄hi ana k̄li nah̄ma, k̄had̄akumf̄j̄oru k̄ b̄za ga m̄nj̄ gek̄li ya tagray mas̄fa, t̄ḡskabu zlam ya ti leli m̄cahi ana k̄li ni do ni ba.

7 Lek̄l̄m ti k̄s̄ruma lala, ka ya ti leli afa gek̄li ni ti m̄gray mas̄fa ndo. Nahkay zla nah̄ma, lek̄l̄m day grum akada geli ni.

8 M̄zum d̄f̄ afa ga masl̄nja ga sulum ndo, m̄lafat akaba m̄lavad̄ gani m̄gra t̄wi a, m̄m̄t̄ba, m̄caka daliya day ti m̄nḡt̄ d̄f̄. M̄gray nahkay ti adaba mawayay ti masl̄nja e kid̄nj̄ gek̄li bu acakay daliya ga magal leli ba.

9 Leli ti misliki mihindilin̄ zlam k̄ k̄li azuhva t̄wi geli ya magray ni tata. Ay m̄gray nahkay ndo ni ti adaba mawayay m̄d̄f̄iki divi sulumani atam nahan̄ ni ana k̄li, ti k̄grum akada geli ni.

10 Ka ya ti leli afa gek̄li ni ti m̄hiva ana k̄li a, m̄hi ana k̄li ahkado : « Tamal mis àwayay magray t̄wi do ni ti àzum zlam ba daya. »

11 T̄hi ana leli ahkado mis ndahan̄ e kid̄nj̄ gek̄li bu t̄bu tagray mas̄fa, t̄gray t̄wi do simiteni, ma ya acay tay ndo day kwa ti t̄hurviyu.

12 M̄ziaba azay slimi a ana nday nana, m̄hi ana tay àna nj̄da ga Bay geli Yezu Krist ahkado : ah̄r ad̄m t̄gray t̄wi lala, ti t̄nḡt̄ zlam m̄zumani àna ah̄r gatay gatayani.

13 B̄za ga mmawa, lek̄l̄m zla nah̄ma grum t̄wi sulumani k̄lavad̄, k̄mbr̄nj̄m ba.

14 Tamal mis àwayay m̄ḡskabu ma hini ya m̄biki ana k̄li ka wakita ni do ni ti zlapumki, k̄grum t̄wi ka ah̄r b̄lan̄ ba, ti mimili m̄gray nan̄.

15 Ay ti k̄m̄nj̄uml̄nj̄ akada nan̄ zal ezir gek̄li ba ; zlapumi sawan̄, adaba kekilen̄ nan̄ wur ga m̄nj̄ gek̄li.

Pol ah̄ngalay Melefit akaba agray sa

16 Bay geli àna ah̄r gayan̄ m̄gray ti *k̄nj̄had̄mkabu àna sulumani k̄lavad̄ ti. Ku ah̄mamam

ahəmamam do nəŋgu ni m̂gray
nahkay, adaba bay ya ti avi manjəhad
sulumani ana mis ni ti naŋ. Bay geli
m̂ləbu akaba kəli dek ti.

¹⁷ Abiki ma ga sa hini ana kəli
ti nu Pol, nu nuani àna ahà goro.
Ke mendeveriŋ ga wakita goro dek,
nagray sa ti nu nuani àna ahar goro,
nəbəkə nahkay.

¹⁸ Bay geli Yezu *Krist m̂gri sulum
gayaŋ ana kəli dek ti.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana Timote
enjenjeni ni
Ere ye ti mādāmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana Timote
enjenjeni ni**

Maslaṅa ya ti àbaki wakita hini ni ti àdafa slimi gayaṅ a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Àbikioru ti ana Timote : Timote ti wur dagwa ya tàgrakabu tūwi akaba Pol ni (Tūwi 16.1 ; 17.14 ; 18.5 ; 19.22 ; 20.4). Ka ya ti tàfaya Pol a daṅgay ba ni ti Pol òru e Efez, àmbərbu Timote eslini ga mēbi slimi ana ndam ga Yezu ya tàbu eslini ni, mək Pol òru ka hađ Mesedūweṅ (1.3). Kələṅ gani àdām bi amaṅgoru e Efez ke weceweceni do, nahkay àbikioru wakita hini ana Timote ga mēhi ere ye ti ahār àdām agray e Efez ni (3.14-15).

Ahar gəđakani pakama ya Pol awayay ahi ana Timote ni ti nday cū : ahi ahəmamam mēgur ndam ga Yezu, akaba ahi mēbavu slimi akaba mis ya təcahi zlam magədavani ana ndam ga Yezu ni. Enjenjeni ti àhi ana Timote ahəmamam mis tātłəbay Melefit ni (2), ahəmamam tādīyu gəđakani gatay ni (3). Àhi ana Timote ahəmamam mēgur mis ndahaṅ e kiđiṅ ga ndam ga Yezu ni bu (medewél, bəza dagwa, akaba mis ndahaṅ ni) (5 ; 6.1-2). A pakama hini bu đək ti leli day misliki məsər manjəhad sulumani ga ndam ga Yezu.

Pol àdāmki ma ka ndam ya təcahi zlam magədavani ana mis ni. Àdām mis ndahaṅ tādām si mis tēgəskabu Divi ge Melefit ya Məwiz àbaki ni kwa, ay Pol àdām divi ga Yezu ti divi ga mēfəki ahār ke Melefit (1.3-11). Àdām zlam ya ti Melefit àgraya ni đək ti zlam sulumani : mis ndahaṅ tādām si mis tāmbrəṅ maday wal ahkay do ni tāmbrəṅ məzum zlam

ndahaṅ kwa, ay ndam nday nani ti tagudar pakama ; Pol àdām si Timote məcahi zlam sulumani ana mis kwa (4). Àdām nday ya ti təcayah zlam magədavani ni tawayay gejewi, tadəbay siṅgu, ay maslaṅa ya ti awayay siṅgu ni adəbay zlam ya ejiṅkia mis ke divi a ni ; Timote àgray nahkay ba, mādəbay Yezu sawaṅ (6.3-21).

Maslaṅa ya ti agray akada ga Pol ya àhi ana Timote mēgray ni ti amanjəhad àna sulumani ge Melefit.

Sa ga Pol

¹ Abəki wakita hini ti nu Pol, nu zal asak ga Yezu *Krist. Niḡi zal asak ti àna njeđa ge Melefit Bay mahəṅgay leli ni nday ata Yezu Krist. Yezu Krist ti məsəra aməgri zlam sulumani ya àdām aməgri ana leli ni ana leli.

² Nəbukki wakita hini ti ana nak Timote, nak ti kiḡia akada wur ga huđ goro ededīṅ ededīṅena adaba kəbu kəfəki ahār ka Yezu. Bəṅ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tēgruk sulum gatay, tājənaki kur, tāgray ti kānjəhadumkabu akaba mis àna sulumani ti.

Bavu slimi akaba ndam ya ti təcahi zlam magədavani ana mis ni

³ Nawayay ti kanjəhad e Efez akada goro ya nəhuk ka ya ti nakoru e Mesedūweṅ ni. Kanjəhad eslini ti ga macafəṅa ndam ya təcahi ma ga malfada ana mis na ti təcahi ana tay va ba.

⁴ Hi ana tay nahəma, tāmbrəṅ məhasl gatay ni akaba magray gejewi àki ka macalaya slimi ga ata bəṅ ga bəṅ gatay na. Zlam gani nani ti zlam masakani, azaya gejewi a ciliṅ, do ni ti àjənaki mis ga məṅgət ere ye ti Melefit awayay ni do. Leli məsər ere ye ti Melefit awayay ni ti adaba mēbu mēfəki ahār palam.

⁵ Kəhi ana tay nahkay ti, ti tawayay mis àna mēbərūv bəlaṅ, àna majalay ahār sulumani akaba àna mēfəki ahār ka Yezu ge jiri ge jireni.

⁶ Mis ndahaṅ tāmbrəṅa zlam sulumani nday nana, tijiḡia ke divi a,

tèbu təzlapaki ka zlam ya àbəlay do ni ciliŋ.

⁷ Nday gani təhi ana ahàr tèsəra Wakita ge Melefit a, nday ndam macahi *Divi ge Melefit ana mis, ambatakani do nday ndayani tèsər ere ye ti tədəm ni do ; tèsərkaba ere ye ti təcahi ana mis, tədəm àbəlay dal-dal na do daya.

⁸ Məsəra Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz bu ni ti àbəlay, ay ahàr àdəm məgəsumkabu lala.

⁹ Ahàr àdəm majalay ahàr lala day : Melefit àvi Divi gayan ni ti ana ndam jireni do, àvi ti ana ndam ya tàwayay məgəskabu ma gayan do ni, ana ndam ya ticiiki slimi do ni, ana ndam cuday, ana ndam magudar zlam, ana ndam ya təhəngrioru ahàr a hađ do akaba tèsər zlam *njəlatani do ni, ana ndam ya tabazl ata bəŋ gatay ahkay do ni ata məŋ gatay ni akaba ana ndam mabazl mis,

¹⁰ ana ndam mesəwehvu, ana zawal ya tandəhadkabu akaba zawal ndahan ni, ana ndam ya ti təcakalay ana evidi, təsəkumoru tay ni, ana ndam masəkad malfada, ana ndam ya tambaday ga malfada ni akaba ana ndam ya təcahi zlam ana mis gərgəri akaba zlam sulumani ya macahi ana mis ni. Melefit àvi Divi gayan ni ti ana tay.

¹¹ Ere ye ti nədəm ni ti kal-kal akaba ga *Ma Məweni Sulumani ya Melefit àdəfuki, àhu nəhioru ana mis ni. Ma gani nani adafaki Melefit ti naŋ njədə-njədəni, agri zlam sulumani ana mis.

Pol agri səsı ana Melefit azuhva zlam sulumani ya àgri ni

¹² Nəgri səsı ana Bay geli Yezu *Krist adaba àvua njədə ga magray təwi gayan a. Nəgri səsı adaba àdəm nu mis jireni, nahkay àzay nu ga məgri təwi.

¹³ Ahaslani ti nədəmkia ma magədavana, nəgria daliya ana ndam ya təfəki ahàr na, nindivia naŋ a daya, ay ti nəsia cicihi a adaba nəsər ere ye ti nəgray ni do, adaba nəfəki ahàr ndo.

¹⁴ Bay geli àgrua sulum gayan a dal-dal. Miŋia leli ka ahar bəlan akada mis bəlan ; nəfəki ahàr, nawayay naŋ kəlavad.

¹⁵ Ma goro ya nara nədəm ni ti ma ge jiri, ahàr àdəm ku way way do məgəskabá àna məbəruruv a bəlan. Ma gani ya nawayay nədəm ni ti nihi : Yezu Krist àra a duniya va ti ga mahəngay ndam magudar zlam. Nu ti nətam mis ndahan ni dek àna magudar zlam.

¹⁶ Ay ku tamal nahkay nəngu ni nəsia cicihi ana Yezu Krist a. Àgru sulum gayan ana nu enji adaba awayay adəfiki ana mis ndahan naŋ ti ebesey zlam. Ebesey ti azuhva mis ya ti atəfəki ahàr ni ; awayay adafaki Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay.

¹⁷ Ègia nahkay ti ahàr àdəm mis təzlabay Melefit ; naŋ ti naŋ Bay ga kaŋgay-kaŋgayani, àmət day-day do, mis tìpi naŋ do, naŋ Melefit naŋ bəlan. Ahàr àdəm mis təzlabay naŋ, tədəm naŋ gədəkani ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

Pol avi njədə ana Timote

¹⁸ Timote wur goro ni, nəhuk ma : jalaki ahàr ka ma ya ti ndam mahəngaray *pakama ge Melefit tədəmkuk ahaslani ni. Akada ga pakama gatay ya tədəm ni ti kadvu àna təwi gayak ya kagray ni lala.

¹⁹ Kəmbərəŋ məfəki ahàr ka Yezu ba, jalay ahàr sulumani daya. Mis ndahan təjalay ahàr sulumani ndo, nahkay ti tujikia ke divi a, təfəki ahàr ka Yezu va do.

²⁰ E kidin gatay gani nani bu ni ti ata Himeni nday ata Eleksender təkibu ka tay. Nday ti nəbiva tay a ahar va ana *Seteni a ti mətərađ tay, ti tindiivi Melefit va ba.

2

Mahəngali Melefit ana mis

¹ Nədəm nahəma, zlam ye enjenjeni ni ti ahàr àdəm mis tihindifiŋa zlam kə Melefit a, təhəngalay naŋ, təhəngali naŋ ana mis dek, təgri səsı azuhva

zlam sulumani ya ti àgri ana mis dek ni.

² Tâhəngali naŋ ana bəbay akaba ana nday gəđakani ya təgur kəsa gərgərani ni, ti mənjuhədkabu àna sulumani akaba mis ndahaŋ, araŋa àhəli ahàr ana leli ba, ti məhəngrioru ahàr a hađ ana Melefit, manjuhəđ geli mənja lala kə eri gayaŋ.

³ Zlam nday hini ti sulumani dal-dal, tàbəlafəŋ kə Melefit Bay mahəngay leli ni.

⁴ Melefit ti awayay ahəngay mis dek, awayay ti təsər ma ge jiri.

⁵ Adaba Melefit ti naŋ bəlaŋ, maslaŋa ya ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni day bəlaŋ. Naŋ nani ti mis hihiriken i : Yezu *Krist.

⁶ Ara a duniya va, àmət ga mambay mis dek. Gayaŋ ya àgray nahkay ni ti àgray ka sarta ge Melefit ya àwayay ni ; adafaki Melefit ti awayay ahəngay mis dek.

⁷ Melefit àzay nu, niği zal asak gayaŋ ti, ti nəhi ma gani nani ana mis. Nədəm ti ma ge jiri, nəsəkəđ malfəda do. Melefit àhu nəhi ma ge jiri gayaŋ àki ka Yezu ana ndam ya ti nday ndam *Zəde do ni, ti təgəskabá.

Manjuhəđ ga zawal akaba wál ka məlaŋ macakalavani

⁸ Nawayay ti ku eley eley do zawal təhəloru ahar a gavəla, təhəngalay Melefit. Təhəngalay naŋ ti àna bəruv bəlaŋ, təzumki bəruv ka maslaŋa ba, tələgavu ba daya.

⁹ Wál ti ni nawayay ti təbakabu azana akada ya ti àgəski təbakabu ni, təbakabu azana ge siŋgu kayani ba, tənjuhəđ kuđufa, təgrafəŋa mimili kə mis a. Tələm ahàr ge siŋgu kay ge miği eri ana mis ba. Təbakabu zlam ga gru ba, təbakabu ebirsli ba.

¹⁰ Ay àgəski ti təgray zlam sulumani, adaba wál ya tawayay məhəngrioru ahàr a hađ ana Melefit ni ti ahàr àdəm tagray nahkay.

¹¹ Ka ya ti ndam ge Melefit təcakalavu ga macahay zlam ni ti ahàr àdəm wál tənjuhəđ te-te, təgəskabu ma ya təhi ana tay ni lala.

¹² Nəvi divi ana wál ga macahi zlam ana mis do, nəwayay ti təgur zawal do. Ay nawayay ti tənjuhəda te-te.

¹³ Adaba Melefit àgraya enjia ti Adam, day kwa ti àgraya Ev a.

¹⁴ *Seteni àgosay ti Adam do, àgosay ti wal ni. Ga wal ya àgray nahkay ni ti àgəskabu ma ge Melefit ndo.

¹⁵ Ku tamal nahkay nəngu ni wal ti Melefit amahəngay naŋ azuhva gayaŋ ya ewi bəza ni. Ay ti ahàr adəm wál dek təmbrəŋ məfəki ahàr ke Melefit ba, təwayay mis, təgray ere ye ti Melefit awayay ndam gayaŋ *nəlatani təgray ni, tənjuhəđ àna sulumani kwa.

3

Ndam məbi slimi ana ndam ga Yezu

¹ Ma goro ya nara nədəm ni ti ma ge jiri : tamal maslaŋa awayay miği bay *məbi slimi ana ndam ga Yezu ti àdəkiba təwi sulumana dal-dal.

² Ahàr àdəm bay məbi slimi ana ndam ga Yezu ti mála maslaŋa ya təŋgətfəŋa zlam magudarana do ni, wal gayaŋ bəlaŋ, àgray zlam kwanja kwanja do, məbi slimi ana ahàr gayaŋ, mājəlay ahàr sulumani, məgəskabu mirkwi, mīsliki macahi zlam ana mis,

³ àvi vu gayaŋ ana zum ba, àgray terəngiz ba ; mála kuđufa, tələgavu akaba mis ba, àdəbay elimeni ba daya.

⁴ Ahàr àdəm məsər məgəs huđ ahay gayaŋ lala, məcahi zlam ana bəza gayaŋ ti təgəsiki ma, təhəngrioru ahàr ana hađ.

⁵ Nədəm nahəma, tamal mis əsliki məbi slimi ana huđ ahay gayaŋ kok-sah ti esliki məbi slimi ana ndam ge Melefit ni tata waw ?

⁶ Tamal kəfumiyyu bay məbi slimi ana ndam ge Melefit ti ahàr àdəm kəzum maslaŋa ya ti àpəskia ka məfəki ahàr ka Yezu a ni. Adaba tamal kəzuma maslaŋa ya ti àpəski ndo na ti emiji zlabay mək Melefit aməgəs naŋ àna seriya akada ya àgəs *Seteni ni.

⁷ Maslaŋa ya ti awayay məbi slimi ana ndam ge Melefit ni ti ahàr àdəm manjuhəđ gayaŋ mála sulumani, ti ku ndam ya təfəki ahàr ka Yezu ndo ni

day tãdãm nan mis sulumani ; do ni ti etindivi nan, amãdiviyu ana Seteni a ahay vu.

Ndam ya tãjnaki ndam ga Yezu ni

⁸ Ndam ya *tãjnaki ndam ge Yezu ni day manjãhad gatay mãla sulumani: tãgosay mis ba, tãvi vu gatay ana zum ba, tãdãbay elimeni àna magray zlam magãdavani ba.

⁹ Tãmbrãnj mãfãki ahãr ka Yezu ba, tãjalay ahãr sulumani, kãlavãd tãgãskabu ma ge jiri ya Melefit àdãfiaba ana leli a ni àna mãbãruv bãlan.

¹⁰ Nahkay ka ya ti kãdumiyu ndam ya tãjnaki ndam ge Yezu ni ti ahãr àdãm kãsãrum manjãhad gatay. Tamal manjãhad gatay sulumani, mis tãnjãtãña zlam magudarani kã tay ga macalki tay a di do ni ti, dumiyu tay e tãwi gani vu.

¹¹ Wãl ya tãjnaki ndam ge Yezu ni day ahãr àdãm manjãhad gatay mãla sulumani, tãdãmki ma magãdavani ke mis ba, tãvi vu gatay ana zum ba, tãgray tãwi gatay àna jiri kãlavãd.

¹² Bay mãjnaki ndam ge Yezu ti ahãr àdãm wal gayãnj bãlan, mãcahi zlam ana bãza gayãnj akaba mãsãr mãgãs huã ahay gayãnj lala.

¹³ Adãba ndam ya tãjnaki ndam ge Yezu ni tamal tagray tãwi gatay lala ti mis ãek tazlãbay tay. Nahkay nday gani aŋwaz amãwãr tay do simiteni, adãba tãbu tãfãki ahãr ka Yezu *Krist, tãsãra nan a lala.

Zlam mangãhãni ya Melefit àdãfiaba ana leli a ni

¹⁴ Nãbukkiõru wakita hini, ay nawayay nakõru nãmãnjiyu kur wuãak.

¹⁵ Ay tamal nãnjiyu weceweci ndo nahãma, àna ma goro ya nãbukki ni ti akãsãr ahãmamam ahãr àdãm tãnjãhad a huã ahay ge Melefit bu ni. Bay ga sifa ti Melefit cilin ; huã ahay gayãnj ni ti ndam gayãnj ya *tãcakalavu ni. Melefit àdãkiba tay ga mãdãm ma ge jiri a ; mis tãsãr jiri ge Melefit ti azuhva tay. Nahkay jiri ge Melefit ti akãdã ahay ; ndam ge

Melefit ti ni akãdã medikedik ya akay ahay ni.

¹⁶ Ma mangãhãni ya Melefit àdãfiaba ana leli a àki ka mãfãki ahãr geli ka Yezu ni ti, mãsãra ma gani nani ti ma ge jiri, àbãlay dal-dal ededãnj. Ma gani nani ti nihi :

Bay geli ègi mis hihirikeni,

*Mãsuf Njãlatani àdãm nan jireni,

*mãslãr ge Melefit tãpia nan a,

mis tãhia ma gana ana nday ya ti nday ndam *Zãde do na,

mis ku eley eley do ka duniya tãfãkia ahãr a,

Melefit àzay nan, àfãkad nan ka mãlan masladãni gayãnj.

4

Ndam mãsãkad mãlfãdã

¹ *Mãsuf ge Melefit àdãm vay-vay, àdãm ka ya ti duniya ara andav nahãma, mis ndahãnj atãmbrãnj mãfãki ahãr ka Yezu *Krist, atãgãskabu macahay zlam ge *Seteni ya adãfiki ana mis ni, atãgãsiki ma ana *mãsuf magãdavani, ay mãsuf nday nani ti tagosay tay.

² Ndam mãsãkad mãlfãdã ana mis ni atagosay tay daya. Majalay ahãr ga ndam mãsãkad mãlfãdã gani nani ti ãek magãdavani, mimili àki ka tay bi simiteni.

³ Nday gani tãcahi zlam ana mis, tãdãm mis tãday wal ba, wal day õru ka zal ba. Tãdãm keti, mis tãmbrãnj mãzum zlam ndahãnj, ay Melefit àgrayã zlam nday nana ti, ti ndam ya tãfãki ahãr ka Yezu, tãsãra jiri a ni tãzum. Ay wuãaka tãzum ti ahãr àdãm tãgri sãsi ana Melefit day.

⁴ Adãba zlam ya ti Melefit àgrayã ni ãek ti àbãlay. Tamal mãgri sãsi ana Melefit azuhva zlam ya ti Melefit avi ana leli ni ti mãgãsumkabu, mãmbrãnj zlam ndahãnj ba.

⁵ Nahkay zlam ni ãek tãgia njãlatana kã eri ge Melefit a azuhva ma gayãnj ya àdãmki ni, akaba geli ya mãgriki sãsi ni.

Mis sulumani ya agri tãwi ana Yezu ni

⁶ Ahàr àdàm cahi zlam nday nani ana bəza ga mən geli. Tamal kagray nahkay ti ekigi mis sulumani ya agri tawi ana Yezu *Krist ni. Akəngət njəda e divi ge Melefit bu àna pakama ge Melefit ya məbu məgəskabu ni akaba àna zlam sulumani ya təcəhuk, kəbu kagray ni.

⁷ Pakama ge mis ya tədəm ma masakani akada ga məhasl ga wál medewel ya tangəhad ni ti kəbi slimi ba. Ma gatay ni ti àbəlafəŋ kè Melefit do. Ahàr àdàm kagray ere ye ti Melefit awayay ni kəlavad, ti kəngətkivu njəda.

⁸ Ge mis ya ti tisirvu kəlavad ga mənəgətkivu njəda ni ti àbəlāy, avi njəda ana tay ga magray zlam bal, ay magray ere ye ti Melefit awayay ni kəlavad ti àbəlāy dal-dal, avi njəda ana mis ga magray zlam dek. Tamal magray nahkay nahəma Melefit avi sifa ana leli nihi, amələbu àna naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani.

⁹ Ma hini ya nəhuk ni ti ma ge jiri, ahàr àdàm ku way way do məgəskabá àna məbərūv bəlan, əjalaki ahàr cə cə ba.

¹⁰ Leli magray tawi, məbu makadvu àna naŋ ti adaba məsəra Melefit ti naŋ Bay ga sifa, nahkay məfəkia ahàr a. Naŋ ti ahəngay mis dek, ahəngay ahar gədakani ti ndam ya təfəki ahàr ke Krist ni.

¹¹ Zlam hini ya nəhukki ma ni ti cahi ana mis, hi ana tay tāgray.

¹² Nak wur mba, ay ti maslaŋa əfəkuk aksongu adaba nak wur ba. Ahàr àdàm kədəfiki zlam ana ndam məfəki ahàr ka Yezu ni, ti tāgray akada gayak ni. Ahàr àdàm kədəm ma sulumani, kənjəhad lala, kəwayay mis, kəfəki ahàr ke Melefit lala akaba kənjəhad njəlata ; tamal kagray nahkay ti nday day atagray akada gayak ya kəgray ni.

¹³ Jenji Wakita ge Melefit ana tay kəlavad, vi njəda ana tay kəlavad, cahi zlam ana tay kəlavad duk abivoru ana moru goro.

¹⁴ Njəda ya ti *Məsuf Njəlatani əvuk ga magray tawi ni ti kəmənjaləŋ

akada zlam masakani ba. Kəsəra, njəda gani nani ti ndam mahəngaray *pakama ge Melefit tədəmki ma, mək gədəkani ga ndam məfəki ahàr ke Melefit təkəkuk ahar ga məvuk njəda gani.

¹⁵ Gəskabá zlam gana lala, gray tawi ni àna məbərūv bəlan. Tamal kagray nahkay ti mis dek atəsər nak kəbu kəkoru kama kama e divi ge Melefit vu.

¹⁶ Bi slimi ana ahàr gayak, bi slimi ana zlam ya ti kacahi ana mis ni daya, kəmbərəŋ ba. Tamal kagray nahkay ti akahəngay ahàr gayak gayakani, akahəngay nday ya ti təbi slimi ana ma gayak ni daya.

5

Manjəhad ga ndam məfəki ahàr ka Yezu

¹ Kəvalahaki ka zal medewel ba, hi ma àna hənkalı akada ya ti kəhi ma ana buk ni. Bəza dagwa day hi ma ana tay akada ya ti kəhi ma ana bəza ga muk ni.

² Hi ma ana wál medewel akada ya ti kəhi ma ana muk ni, bəza wal day hi ma ana tay akada ya ti kəhi ma ana bəza ga muk ni. Bay slimi ti ma gayak ya kəhi ana tay ni dek məbəlafəŋ kè Melefit.

³ Fi ahàr ana wál madakway ya ti ndam gatay təbi ededīŋ ededīŋeni ni, kəzumi bərūv ana tay ba.

⁴ Ay tamal wal madakway naŋ əbu àna bəza gayanə ahkay do ni àna bəza huđ gayanə nahəma, ahàr àdàm təcəhay məhəngrioru ahàr a had ana ndam ga huđ ahay gatay day. Ahàr àdàm təfi ahàr ana mən gatay ahkay do ni ana dedi gatay, adaba bəza dek ti təfi ahàr ana ata bəŋ gatay bilegeni kwa. Zlam nday hini ti sulumani dal-dal, təkəlafəŋ kè Melefit.

⁵ Wal madakway ya ti maslaŋa gayanə əbi, maslaŋa ya ti əfi ahàr ni day əbi ededīŋ ededīŋeni ni ti əjalaki ahàr ke Melefit, ahəngalay naŋ məlafat akaba məlavad gani do dek, awayay ti Melefit məjənaki naŋ.

6 Ay wal madakway ya ti agray zlam ya ti ahàr gayan awayay ni ti ku nan àna sifa nən̄gu ni kala nan məmətani.

7 Hi ma gani nani ana tay lala, ti maslaŋa àŋgətfəŋa zlam magudarani kà tay a ba simiteni.

8 Tamal mis àfi ahàr ana ndam gayan do ni ti àmbrəŋa Melefit a, ŋgulum maslaŋa ya ti àfəki ahàr ke Melefit do ni. Nəđəmki ma hini ti ahar gəđakani ka ndam ya təfi ahàr ana ndam ga huđ ahay gatay gatayani do ni.

9 Tamal kəbəki slimi ga wal madakway ka wakita ti təjənaki nan ti, ahàr àđəm àbi àbi ti vi gayan m̄ala kru kru muku, àday zal bəlan ciliŋ.

10 Tamal kawayay məbəki slimi ga wal madakway ti ahàr àđəm àgra təwi sulumana, mis t̄azləbaki nan : ahàr àđəm àfia ahàr ana bəza gayan a lala, àgəskabá mis afa gayan a, àbaria asak ana ndam ge Melefit a, àjənakia ndam ya ti təcakay daliya na, zlam gayan ya àgray ni đek sulumani day kwa ti təbəki slimi gayan.

11 Wál madakway ya ti nday bəza mba ni ti kəbəki slimi gatay ka wakita ya təbəki slimi ga wál madakway ni ba. Adaba tamal zawal t̄igia eri ana tay a ti tijikia ke divi ge *Krist a, takoru ka zawal.

12 Nahkay ti Melefit aməgəs tay àna seriya adaba ka ya ti tàday zawal ni ti təmbrəŋa ma gatay ya ti təđəm atəgri təwi ana ndam ge Melefit na.

13 Nahan ni ti, tamal təbəkia slimi gatay a ti tàgray təwi do, tən̄jəki ka masawadani ka mahay ka mahay. Nday ndam masəfa ciliŋ do ; tagray mbada-mbada, tədəgiyu a ma ge mis vu, təđəm ere ye ti àgəski məđəmani do ni daya.

14 Nahkay zla nahəma, nawayay ti bəza wál ya ti zawal gatay təməta ni ti tōru ka zawal, t̄iwi bəza, t̄ibi slimi ana ndam ga huđ ahay gatay. Tamal tagray nahkay ti ndam ezir geli etisliki məđəmki ma magədavani ke leli

koksah.

15 Nəđəm nahkay ti adaba bəza wál ndahan e kidiŋ gatay bu tijikia ke divi a àndava, təbu tadəbay divi ge *Seteni.

16 Nahkay tamal wal ya afəki ahàr ka Yezu ni wál madakway təbu afa gayan nahəma, ahàr àđəm m̄afi ahàr ana tay, ti ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gani bu ni təfi ahàr ana tay ba. Nahkay ndam ge Melefit ni tisliki m̄afi ahàr ana wál madakway ya ti ndam gatay təbi ni ciliŋ.

17 Nihi ti nəđəmki ma ka gəđakani ga ndam ge Melefit. Nday ya ti tagray təwi lala ni ti ahàr àđəm t̄azləbay tay m̄atam ge mis ndahan ni, ahar gəđakani t̄azləbay nday ya ti tazay njəda gatay ga məhi ma ge Melefit ana mis akaba ga macahi zlam ana mis ni.

18 Adaba àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : « Ka ya ti kəzləbum hay àna sla nahəma, kəwəlumikabu pakama ga macafəŋa nan kà məzum zlam a ba. » Àbu məbəkiani nahkay hi keti : « Bay magray təwi ti ahàr àđəm t̄avi endif gayan kwa.* »

19 Tamal mis bəlan adəmki ma magədavani ka gəđakani ga ndam ge Melefit ti kəgəskabu ba ; kəgəskabu ti si tamal mis cə mahkər tagray sedi gani tata kwa.

20 Nday ya ti tàgudara zlam a ni ti, hiki ma ana tay kə meleher ge mis đek. Tamal kagray nahkay ti nday ndahan ni atagray an̄gwaz, atagudar zlam do.

21 Ma ya nəhuk nihi ni ti nəhuk kə meleher ge Melefit, kə meleher ga Yezu Krist, akaba kə meleher ga *məslər ge Melefit ya Melefit adaba tay a ni : nəhuk nahəma, gray zlam ya ti nəhuk ni, gri zlam ana mis đek kala-kala, k̄icirkaba mis a ba.

22 Tamal kawayay məfiyu mis ga magray təwi e kidiŋ ga ndam ge Melefit bu ni ti, kəgray weceweci ba. Səra manjəhad gayan a day ; tamal

* 5:18 Mənjay Mimbiki 25.4 akaba 1 Koreŋ 9.9 ; Meciyə 10.10 ; Lək 10.7. Ka sarta gani nani ti tabəhad hay, slasla təcalki, hay ni azləbv̄u. Melefit àđəm təcəfəŋa slasla na ga məzum hay na ba.

sulumani ti kâbêki *ahar gayak ka ahâr gayan ga mævi njêda ge Melefit. Tamal mis ndahan tæbu tagudar zlam ti kâhurkiviyu ka tay ba. Bi slimi ana ahâr gayak, ti kânjêhad njêlata.

²³ Kîsi yam yam cilin va ba ; cakay zum gæzit azuhva armæwær ga hud gayak ni, adaba kælavad kèbesey do.

²⁴ Magudar zlam ge mis ndahan ti mis dek tipi ; ku tamal tâgrafêna seriya kâ tay a fan ndo nænğu ni mis dek tæsæra. Ay ge mis ndahan ni ti ni tîpivu do, si kælên ga magrafêna seriya kâ tay a day kwa ti mis atæsær.

²⁵ Nahkay day, zlam sulumani ge mis ya tagray ni ti mis dek tipi ; ku tamal mis tagray zlam sulumani ya mis ndahan tipi do nænğu ni mis etipi, adaba zlam sulumani ti ânğahvu koksah.

6

¹ Nday ya ti nday evidi ni dek ti ahâr adæm tawayay mæhængrioru ahâr a had ana ndam ya tægur tay ni. Tamal tagray nahkay ti mis etindivi Melefit azuhva tay do, atædam ma ge Melefit ya macahi ana mis ni zlam masakani do daya.

² Tamal ndam ya tægur tay ni nday day tæfæki ahâr ka Yezu ti, ahâr adæm evidi ni tægri tæwi sulumani ana tay atam ya ti akal tægri ana ndam ya tægur tay, tæfæki ahâr ka Yezu do ni. Ahâr adæm tægri tæwi sulumani ana tay nahkay ti adaba tawayay tay azuhva mæfæki ahâr gatay ni. Ngay ndam ya ti tægur tay ni bæza ga mæn gatay, nahkay tislîki magudari tæwi ana tay ti tæhi ana ahâr ba.

Mis ya tæcahi zlam magædavani ana mis ni

Zlam nday nani ti ahâr adæm kâcahi ana mis, kæhi ana tay ti tâgray.

³ Pakama ga Bay geli Yezu *Krist ti pakama ge jiri ; mis ya tæfæki ahâr ni dek tæcahi divi gani ana mis akada ga pakama gayan ya adæm ni. Ay tamal maslaña nahan acahi zlam ndahan gærgæri akaba pakama gani nani ana mis, agæskabu pakama ge Melefit jireni ni do nahæma,

⁴ maslaña gani nani akada èpi divi lala do. Azay ahâr gayan akada mis gædakani, asær zlam do simiteni, tamal àgray gejewi akaba mis do ni ti èbesey koksah ; talægavu akaba mis àki ka pakama masakani. Tamal agray nahkay ti mis tagray solu, talægavu, tindivi Melefit, tahænday ma ge mis,

⁵ tæmbræn lægayvu gani day-day do. Ndam ya ti tagray nahkay ni ti majalay ahâr gatay magædavani, tæsær divi ge jiri va do. Tæhi ana ahâr mæfæki ahâr ka Yezu ti divi ga mænğæt elimeni.

⁶ Tamal mis adæm zlam ya ti nanj àbu àna nanj ni èslia gayan a, amærvu àna nanj nahæma, mæfæki ahâr ka Yezu ni avi zlam sulumani dal-dal ededin.

⁷ Adaba tîweya leli a duniya va ti leli mæbi àna zlam bi ; ka ya ti amæmæt, amaslæka a duniya ba ni day amæhæl zlam koksah.

⁸ Ègia nahkay ti tamal leli mæbu àna zlam mæzumani akaba zlam mæbakabani nahæma, ahâr adæm mædam zlam nday nani èslia geli a, mæmærvu àna nanj.

⁹ Ay nday ya ti tawayay mænğæt elimeni nahæma, *Seteni esipet tay, aki kæmbazl ana tay ga mægæs tay, agray ti tawayay zlam asabay, ay zlam ya ti tawayay ni ti zlam masakani, àjanaki mis do : agudar mis, ejin nanj simiteni sawan.

¹⁰ Mawayay sinğu ti dægus ga zlam magædavani a duniya bu dek. Mis ndahan tadæbay asabay ; nday gani tîjikia ke divi ga mæfæki ahâr ka Yezu a, tægri daliya dal-dal ana ahâr gatay, ègia akada tatæhad vu gatay àna minjic.

Sawari gærgærani ka mandav ga pakama

¹¹ Ay nak ti nak mis ge Melefit. Cuhwafæna kâ zlam nday nana. Ere ye ti ahâr adæm kadæbay ni ti nihi : jiri, mæhængrioru ahâr a had ana Melefit, mæfæki ahâr ka Yezu lala, mawayavani, mæbeseni, manjêhadani kuđufa.

¹² Zay njêda gayak, kadvu àna mæfæki ahâr gayak ka Yezu, adaba

kađvu gani nani ti àbèlay dal-dal. Melefit àzalay kur ga mævuk *sifa ya àndav ðay-ðay do ni ; nahkay ti bi slimi ana sifa gani lala. Kàgra sedi gana kè meleher ge mis a kay, kèdàm nak mis ga Yezu ; gayak ya ti kàgray nahkay ni ti àbèlay dal-dal.

¹³ Nəhuk ma hini ti kè meleher ge Melefit, naŋ ti avi sifa ana zlam ðek. Nəhuk ti kè meleher ga Yezu *Krist daya, naŋ ti àgra sedi a kè meleher ga Pons Pilet a ; gayaŋ ya àgray nahkay ni ti àbèlay dal-dal. Nəhuk nahəma,

¹⁴ zlam ya ti Melefit àhuk gray ni ti gəskabá lala, ku zlam gəziteni gani ðay kàgudar ba, gray ti mis təŋgətfuka zlam magudarana ba simiteni, duk anivoru ana vad ga Bay geli Yezu Krist ya amara ni.

¹⁵ Vad gani nani ti Melefit àfəkad, aməðəfiki ana leli ka sarta ya awayay ni. Melefit ti naŋ bəlaŋ, agur zlam ðek ti naŋ ciliŋ, avi məmərani ana mis ti naŋ ; naŋ Bay agur bəbay ndahaŋ ni ðek, naŋ gəðakani agur gəðákani ndahaŋ ni ðek ;

¹⁶ anjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani ti naŋ ciliŋ ; anjəhad a masladani bu, mis təhəðakfəŋiyu koksah ; maslaŋa ya ti èpia naŋ a ni ti àbi, maslaŋa ya ti esliki mipi naŋ ni ðay àbi. Mis ðek təzləbay naŋ, naŋ àbu àna njəða ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay !

¹⁷ Nday ya ti təbu àna elimeni a duniya bu ni ti, hi ana tay tiji zlabay ba, təfəki ahàr ke elimeni gatay ni ba, adaba elimeni ti amandav. Təfəki ahàr ti ke Melefit, adaba Melefit ti avi zlam sulumani ana leli dal-dal, zlam sulumani ya àvi ana leli do ni ti àbi ; awayay ti məmərvi àna naŋ.

¹⁸ Hi ana tay təgri zlam sulumani ana mis, zlam sulumani ya tàgray ni ti mīgi elimeni gatay. Tāvay zlam àna məbəruv bəlaŋ, təhi ana ahàr zlam gatay ni gatay gatayani ciliŋ ba.

¹⁹ Tamal tagray nahkay ti taŋgah zlam sulumani ya àndav ðay-ðay do ni, kama kama ti atəmərvi àna naŋ. Zlam sulumani ya atəmərvi àna naŋ ni ti sifa ya àndav ðay-ðay do ni. Sifa gani nani ti sifa eðeðin eðeðineni.

²⁰ Timote wur goro ni, zlam ya ti Melefit àfukvù a ahàr vu ni ti bi slimi lala. Tamal mis taləgavu àki ka pakama masakani, tijikia ke divi ge Melefit àna naŋ a ti kàgray akada gatay ni ba. Tamal mis tədəm ma magədavani, təhi ana ahàr təsəra zlam a, ay təsər zlam eðeðin eðeðineni do ni ti kàgray akada gatay ni ba daya.

²¹ Mis ndahaŋ tədəm təsəra zlam a ; gatay ya tədəm nahkay ni ti tijikia ke divi ga məfəki ahàr ka Yezu a àndava. Melefit məgri sulum gayaŋ ana kəli ti.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana Timote ye
cɔ ni
Ere ye ti mɔdɔmki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana Timote ye
cɔ ni**

Maslaɗa ya ti àbɛki wakita hini ni ti àdɔfa slimi gayan a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Ka sarta ya ti Pol àbɛki wakita hini ni ti tɛfiya nan a daɗgay va keti (2.9) ; ku ndam gayan nɔngu ni tàdɔba nan a dal-dal day kwa ti tɛdi ahàr (1.16-17). Pol àsɛra, sarta gayan ɛnjia wudak, ɛndeverinɗaba tɔwi gayan a (4.6-7).

Pol àbikioru wakita hini ana Timote ti ga mɔvi njɔda, ga mɔhiani àmbrɛn tɔwi ya àvi ni ba, ku tamal mis ndahan tɔgri daliya nɔngu ni àmbrɛn ba (2.1-13 ; 3.10-17 ; 4.1-5). Akada ga pakama gayan ya àdɔm a wakita ya àbikioru ana Timote enjenjeni ni bu ni ti àdɔm si Timote àhurkiviyu ka nday ya ti tagray gejewi, tɔcahi zlam magɔdavani ana mis kwa ni ba (2.14-26). Àdɔm ka sarta ya ti duniya ara andav wudak ni ti mis atagudarkivu zlam dal-dal, ay Timote àhurkiviyu ka tay ba (3.1-9). Awayay ti Timote acahi ma ge Melefit ana mis, àmbrɛn ba (1.14 ; 3.14 ; 4.2).

Pol àdɔm mis ndahan tɔmbrɛn nan a (1.15 ; 4.10, 14, 16). Àdɔm sak cɔ awayay ti Timote mɔra afa gayan a (4.9, 21), adaba Timote ti ɛgia akada wur ga huɔ gayan a (1.2 ; Filip 2.22).

Ay ku tamal Pol àsɛra sarta gayan ɛnjia wudak, ku tamal mis ndahan tɔmbrɛn nan a, ku tamal nan àbu acakay daliya nɔngu ni, àmbrɛn mɔfaki ahàr gayan ka Yezu ndo ; àsɛra, Yezu amahɔngay nan ti mɔhuriyu a Mɔgur gayan vu a huɔ melefit bu (4.18). Azlɔbay Yezu, àmbrɛn do.

Sa ga Pol

¹ Abɛki wakita hini ti nu Pol, nu zal asak ga Yezu *Krist. Niɗi zal asak ti ka mawayay ge Melefit, ti nɔhi pakama gayan ana mis. Pakama gayan ni ti nihi : Tamal tɔgia akada mis bɔlan akaba Yezu Krist a ti amɔvi sifa ana tay.

² Nɔbukki ti ana nak Timote. Nak ti kɔgia wur goro a, nawayay kur dal-dal. Bɔn geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist tɔgruk sulum gatay, tɔjanaki kur, tɔgray ti kɔnjɔhadumkabu akaba mis àna sulumani ti.

Pol agri sɔsi ana Melefit, avi njɔda ana Timote daya

³ Nɔgri sɔsi ana Melefit. Melefit ti nɔgri tɔwi àna huɔ bɔlan, akada ga ata baba ya tɔgray ni. Nahɔngalay nan kɔlavad, mɔlavad akaba mɔlafat gani do dek ; kɔla ya ti nahɔngalay nan nahɔma nahɔngaluk nan daya.

⁴ Ka ya ti mɛdevu ni ti kɔtɔwa, kawayay ti mɛdevu do ; nahkay ti ka ya ti nahɔngalay Melefit ni ti nɔjalakuk ahàr, nawayay mipi kur. Tamal nɔpia kur a ti anɔmɔrvu dal-dal.

⁵ Nɔgri sɔsi ana Melefit adaba nɔsɔrkia ahɔmamam kɔfaki ahàr ka Yezu àna huɔ bɔlan ni. Dedi gayak Lɔwis akaba muk Ewnis tɔfɔkia ahàr enji gayak a ; nɔsɛra, nak day kɔbu kɔfaki ahàr akada gatay ni.

⁶ Nahkay zla nahɔma, nɔhuk kadvu ga magray tɔwi àna njɔda ge Melefit ya àvuk ni. Kɔsɛra àvuk njɔda gani nani ti ka ya ti nɔbɔkuk ahar ni.

⁷ Kɔgray aɗgawaz ba, adaba Melefit àvia Mɔsuf gayan ana leli a ; Mɔsuf gani nani agray ti mɔgray aɗgawaz ba. Mɔsuf gani nani ti avi njɔda ana leli ti dal-dal sawan. Avi njɔda ana leli ti mawayavu, mɔbi slimi ana ahàr geli lala daya.

⁸ ɛgia nahkay ti kɔgray mimili ba, hi ma ga Bay geli ana mis àna njɔda gayak dek. Goro ya tɛfiyu nu a daɗgay vu azuhva Yezu ni ti kɔgray mimili àna nan ba daya. Tamal mis tɔgruk daliya azuhva *Ma Mɔweni Sulumani ga Yezu ni akada goro ya tɔgru ni ti

gəskabu, adaba Melefit avi njəda ana leli ge mebeseni.

⁹ Melefit ti àhəŋga leli a, àzala leli a ge migi ndam gayan njəlatana. Àgray nahkay ti azuhva tawi geli ya mægri ni do ; àgray ti ka mawayay gayan, àgri sulum gayan ana leli azuhva tawi ga Yezu *Krist ya àgri ana leli ni. Kwa ka sarta ya Melefit àgraya məlan a faŋ ndo ni Melefit àdəm amægri ana leli nahkay.

¹⁰ Ere ye ti Melefit àdəmbiyu ahaslani amagray ni ti, nihi ti àgra. Àgray ti àna məslərbiyu Yezu Krist Bay mahəŋgay leli ni. Krist ti àgray ti kisim mīgi zlam masakani, àhi Ma Məweni Sulumani ana leli ti məŋgət sifa àna nan, məmət day-day ba.

¹¹ Ma Məweni Sulumani gani nani ti Melefit àzalay nu ti nəhioru ana mis ; nìgia zal asak gayan a ga macahi ma gani ana mis a.

¹² Təgru daliya hini ti adaba nàgra tawi gana lala, ay nàgray mimili àna nan do, adaba nəfəkia ahàr ka Yezu a, nəsəra nan a lala. Nəsəra esliki majəgay ere ye ti àfuvù a ahar vu ni duk abivoru ana vad ga manja gayan a. *

¹³ Kəsəra pakama ge jiri goro ya nəhuk na. Gray ere ye ti nəhuk ni : fəki ahàr ka Yezu Krist lala, wayay ndam ge Krist lala daya, adaba nak kəbu akaba nan akada mis bəlan.

¹⁴ Melefit àvuka zlam sulumana ; bi slimi lala. *Məsuf Njəlatani àniviyu ana leli a məbərur bu ; aməvuk njəda gani.

¹⁵ Kəsəra, ndam geli ya nday ga had Azi ni dek təmbrəŋa nu a. Fizel nday ata Hermozen day təmbərəŋa nu a akaba nday ndahan na.

¹⁶ Ay Onesifor àvua njəda sak kay, goro ya təfiyu nu a danjay vu ni ti àsi mimili ndo. Nahkay nawayay ti Bay geli mægri sulum gayan dal-dal ; nawayay ti mægri ana ndam ga hud ahay gayan daya.

¹⁷ Ka ya ti Onesifor àra a Rom a nahəma, àzay njəda gayan dek ga madəbay nu, mək àdua ahàr a.

¹⁸ Nawayay ti Bay geli məgray ti Melefit mægri sulum gayan a vad ya ti Yezu amara ni. Tawi ga Onesifor ya àgri ana leli e Efez ni dek ti kəsəra lala.

2

Za njəda gayak dek ga madəbay Yezu

¹ Wur goro ni, nak ti zay njəda gayak dek ga madəbay Yezu *Krist ; agruk sulum gayan ga məjənaki kur ti Yezu Krist gani.

² A haslani ti kicia ma goro ya nəhuk na ; ma gani nani ti mis kay ticia, tagray sedi gani tata. Nahkay ti daba ndam jireni ndahan a, cahi zlam gani ana tay ti nday day tislaki macahiani ana mis ndahan bilegeni.

³ Tamal mis ndahan təgruk daliya ti gəskabá akada geli na. Gri tawi ana Yezu Krist lala, gray tawi akada ga zal slewja sulumani ya ebesey daliya ni.

⁴ Maslanja ya ti awayay magray tawi ga slewja ni ti awayay magray ere ye ti àbəlafəŋ kə gədəkani gayan ni. Zal slewja àhurkiviyu ke tawi ga nday ya ti nday ndam slewja do ni koksah.

⁵ Məsəra, tamal maslanja awayay macuhwakabani akaba mis ndahan ti ahàr àdəm məcuhway àna divi gani. Do ni ti ku tamal ènjia enji a nəŋgu ni atəvi zlam ka duwa gani do.

⁶ Məsəra daya, ka ya ti bay ga vədan edi zlam ana ndam məwəsi vədan nahəma, maslanja ya ti təvi zlam enji ni ti nan ya ti àza njəda gayan a dek, àwəsa vədan a lala ni.

⁷ Ere ye ti nəhuk nihi ni ti ahàr àdəm kici lala. Bay geli aməvuk njəda gayan ti kəsər ma gani dek.

⁸ Sərki ka Yezu Krist. Nan ti wur hud ge Devit ; aməta, mək àŋgaba e kisim ba. *Ma Məweni Sulumani ya nəhioru ana mis ni ti nahkay.

* **1:12** Ere ye ti àfuvù a ahar vu ni : mis ndahan tədəm Pol awayay adəm Ma Məweni Sulumani. Mis ndahan tədəm Pol àdəm ere ye ti àfuvù a ahar vu ana Yezu ni : tamal nahkay ti Pol awayay adəm sifa gayan ahkay do ni tawi gayan ya agri ana Melefit ni.

9 Təgru daliya ti azuhva Ma Məweni Sulumani gani nani ; ku məfiyu nu a daŋgay vu day təfiya nu a akada nəgudara zlam a. Ay pakama ge Melefit ti təfiyu a daŋgay vu ndo.

10 Əgia nahkay ti nebesey daliya ya təgru ni dek azuhva ndam ge Melefit ya adaba tay a ni. Nawayay ti nday day Melefit mähəŋgay tay ana təwi ga Yezu Krist, nawayay ti təhuriyu a mələŋ masladani ge Melefit vu, tənjuhəd ga kaŋgay-kaŋgayani eslini.

11 Ma ge jiri, ahər adəm mis təgəskabu ni ti nihi :

Tamal məmət ka ahar bələŋ akaba Yezu ti amələbu ana *sifa ya andav day-day do ni ka ahar bələŋ akaba naŋ daya* ;

12 tamal mebesey daliya ka ahar bələŋ akaba naŋ ti aməhuriyu akaba naŋ a bay gayaŋ vu daya ;

tamal mədəm məsər naŋ do ni ti naŋ day amədəm əsər leli do ;

13 ay ku tamal mağray ere ye ti məhibiyu amagraŋ ni va do nəŋgu ni,

naŋ ti amagraŋ ere ye ti adəmbiyu amagraŋ ni, əmbrəŋ magrani do,

adaba ere ye ti adəmbiya amagraŋ ni ti si agray kwa ;

divi gayaŋ nahaŋ əbi simiteni.

Bay slimi ti təwi gayak ya kəgri ana Yezu ni ti mälə təwi ge jiri

14 Ma goro hini ya nədəm ni dek ti həŋgri ana mis lala. Hi ana tay tələgavakivu ka pakama gərgərani ba ; hi ma hini ana tay ana slimi ge Melefit. Maləgavani akivu ka pakama gərgərani ti zlam masakani əbələy do simiteni, ejiŋ ndam ya təbi slimi ni.

15 Zay njədə gayak dek ti zlam ya kagraŋ ni dek məbələfəŋ kə Melefit. Ahər adəm təwi gayak ya kagraŋ ni əsuk mimili ba ; hi ma ge jiri ge Melefit ana mis ana divi gani.

16 Tamal ndam ya təsər Melefit do ni tagray gejewi ti kəhurkiviyu ba. Gatay ya tagray nahkay ni ti kələvad tagudarkivu zlam akivu ;

17 pakama gatay ya tədəm ni ti ejiŋ mis, egi akada ambələk ya ezi, asagakivu ni. Ata Himeni nday ata Filet day təkibu ka tay :

18 nday ti tədəm mis təŋgaba e kisim ba andava ; gatay ya tədəm nahkay ni ti tijikia ke divi ge jiri a, tagray ti mis ndahaŋ təmbrəŋ məfəki ahər gatay ka Yezu.

19 Ay jiri ge Melefit ti anjuhəd kaŋgay-kaŋgay ; naŋ akada asak ga ahay ya təfəkada lala, adaday do ni. Zlam əbu məbəkiani ka asak ga ahay gani nani nahkay hi : « Bay Melefit əsəra ndam gayaŋ a.† » Əbu məbəkiani keti : « Maslaŋa ya ti adəm naŋ mis ga Bay Melefit lu nahəma, məmbrəŋ magudar zlam simiteni. »

20 A ahay ge mis gədəkani bu ni ti zlam təbu kay ga məbəviyu zlam. Nday dek ti ga gru ahkay do ni ga evirzegena ciliŋ do ; ndahaŋ ge biyem ahkay do ni ge eliəisl. Nday ya ti sulumani ni ti tagray təwi ana tay ga vad ga wuməri ; nday ndahaŋ ni ti ni tagray təwi ana tay kələvad.

21 Nahkay tamal maslaŋa əmbrəŋa zlam magədavani ya nədəmki ma na dek ti əgia akada zlam məbəviyu zlam sulumani. Bay ahay ni azay, abarafəŋa ti mīgi *njələtani, agray təwi ana naŋ tata. Aslamalay lala ga magray təwi ana naŋ, awayay magray təwi sulumani ana naŋ dek.

22 Zlam magədavani ya bəza dagwa tawayay magrani dal-dal ni ti kəhurkiviyu ba. Zlam ya ti ahər adəm kadəbay ni ti nday hi : jiri, məfəki ahər ka Yezu lala, mawayavani, manjuhəd sulumani akaba ndam ya ti təhəŋgalay Bay geli Yezu ana məbərur bələŋ ni.

23 Tamal ndam muru tagray gejewi əki ka pakama masakani ti kəhurkiviyu ba. Səra, zlam nday nani

* 2:11 Məmətani akaba Yezu ti awayay adəmvaba məmbrəŋ manjuhəd geli magədavani ya ahaslani ni dek. † 2:19 Mənjay Macalani 16.5.

ti egi ləgayvu.

²⁴ Ay maslaŋa ya agri təwi ana Bay geli ni tələgavu ata mis ba. Ahàr àdəm manjəhad gayan mālā sulumani kè meleher ge mis dek ; mīslīki macahi zlam ana mis ; tamal mis təbi seki ti mēbesey.

²⁵ Tamal mis ndahan tədəm ma gayan ya àdəm ni ma ge jiri do nahəma, ahàr àdəm acahi zlam ana tay àna kuđufani. Tamal agray nahkay ti bi Melefit amagrai ti tāmbatkaba majalay ahàr gatay a, ti təsər divi ge jiri.

²⁶ Ndam nday nani ti *Seteni àgəsa tay àna kəmbazl gayan a, awayay ti təgray ere ye ti awayay ni. Ay tamal tāmbatkaba majalay ahàr gatay na, ègia sulumana ti, atətamfəŋa kà kəmbazl ge Seteni na.

3

Ere ye ti amagravu ka mandav ga duniya ni

¹ Səra lala : ka ya ti duniya amandav wudak nahəma, sarta gani emigi zləzladā.

² Ka sarta gani nani ti mis etigi ndam eri, atawayay sinju, etiji zlabay, atəhi ana ahàr zlam gatay ya tagray ni dek ti zlam sulumani, etindi Melefit, atəgəsiki ma ana ata bəŋ gatay do, atəgri səsī ana mis do, atamənjələŋ ka zlam *njələtani akada zlam masakani,

³ ku ndam ga huđ ahay gatay day atawayay do, atəmbərəŋ mizirey mis do, atədəmki ma magədavani ke mis, atagray zlam ya ti məbərūv gatay awayay ni dek atəmbərəŋ do, atəgri daliya ana mis kələvad, atawayay jiri do,

⁴ atəsəkumoru mis, atəjalaki ahàr ka zlam ya tagray ni do, atəhi ana ahàr tətam mis ndahan dek ; atawayay zlam ya məbərūv gatay awayay ni cilin, atawayay Melefit do simiteni.

⁵ Ndam nday nani ti atədəm nday ndam ya tazləbay Melefit ni, ay

ngay Melefit naŋ àbu àna njəda ga məmbatikaba majalay ahàr ana mis a ti atəgəskabu va do. Ndam nday nani ti kəhurkiviyu ka tay ba.

⁶ Mis ndahan e kidin gatay bu təbu tagosay mis, təhuriyu a ahayvu afa ge mis, tesipet wāl ya təsər zlam do ni ; ègia akada təki kəmbazl ana tay. Wāl nday nani ti təbu tagudar zlam daldal, təjalaki ahàr ka zlam gərgərani ya məbərūv gatay awayay ni cilin ;

⁷ təbu təcahay zlam kələvad, ay tislīki məsər jiri ge Melefit koksah.

⁸ A haslani ti ata Zenes nday ata Zembres *təwaya macafəŋa Məwiz ga magray təwi ge Melefit a : nahkay day mis nday nani təwayay macafəŋa leli ga magray təwi ge jiri a ; majalay ahàr gatay dek magədavani, məfəki ahàr gatay ke Melefit ni ègia zlam masakana.

⁹ Ay zlam gatay ya tagudar ni amazoru tay kama do, adaba mis dek atəsər nday ndam muru, akada ga ata Zenes nday ata Zembres ya mis təsəra nday ndam muru ni.

Kəmbərəŋ ere ye ti kəcahay ni ba

¹⁰ Ay nak ti kəsəra zlam ya nəcahuk na dek lala ; kəsəra manjəhad goro a, kəsəra zlam ya nawayay nagrai na, kəsəra ahəmamam nəfəki ahàr ka Yezu na, kəsəra ahəmamam nəbesey zlam na, kəsəra ahəmamam nawayay mis na, kəsəra nəmbərəŋ təwi goro do.

¹¹ Kəsəra daliya goro ya mis təgru na akaba daliya ndahan ya nəcakay na. Daliya gani nani ti nəcakay a Antiyos, a Ikoniyum akaba e Listir ; daliya weley ya nəcakay ndo ni weley, ku nəcaka daliya emitena nəŋgu ni Bay goro àhəŋga nu a.

¹² Səra, ku way way do awayay manjəhadani akaba Yezu Krist akada mis bəlan, azləbay naŋ lala ti, mis atəgri daliya.

¹³ Ay ndam cuđay akaba nday ya ti tagosay mis ni kələvad atagudarkivu zlam ; etijinkia mis ndahan ke divi a, nday day etijikia ke divi a.

* **3:8** Ata Zenes nday ata Zembres ti, ndam Zəde tədəm nday ndam məsər zlam ga had Ezip ka sarta ge Məwiz ni (mənjay Mahərana 7.11, 22).

¹⁴ Nak ti kàmbrəŋ zlam ya ti kàcaha, kəgəskabá àna hud bəlaŋ ni ba. Kəsəra nday ya ti təcəhuk zlam na ; nahkay kəsəra zlam gani nani ti zlam ge jiri.

¹⁵ Kwa nak a wur bu ni ti kəsəra Wakita *njəlatani ge Melefit a ; wakita gani nani ti adəfukki divi ga majalay ahər sulumani, nahkay Melefit amahəŋgay kur adaba kəfəki ahər ka Yezu *Krist.

¹⁶ Pakama ya mədi ahər a Wakita ge Melefit ni bu ni dek ti Melefit àvi majalay ahər gani ana mis ga məbəkiani ; pakama ge Melefit ti ajənaki leli ga mədəfiki zlam sulumani ana mis, ga madəfaki zlam magədavani ti magədavani ededīŋ, ga mambatikaba majalay ahər ana mis a, akaba ga macahi divi ge jiri ana mis.

¹⁷ Melefit àvi pakama gayəŋ ana mis ti mis gayəŋ lu māsalamalavu lala, mīsliki magray təwi sulumani weley weley do dek.

4

Hioru ma ge Melefit ana mis

¹ Ere ye ti nəhuk nihi ni ti nəhuk kè meleher ge Melefit ; nəhuk kè meleher ga Yezu *Krist daya, naŋ ya ti amara magrafəŋa seriya kà ndam ya nday təbu àna sifa na akaba kà ndam ya təməta na. Nəhuk ti adaba aməŋgazlivu ana leli, aməgur mis dek. Ere ye ti nəhuk ni ti nihi :

² hioru ma ge Melefit ana mis. Ku mis tawayay miceni, ku təwayay do nəŋgu ni, hi ana tay, kəmbrəŋ ba. Hiiki ma ana tay ka zlam gatay ya tagudar ni, ləgi ana tay, vi njəda ana tay. Ku tamal ticiaba zlam ya ti kacahi ana tay na dek ndo nəŋgu ni, kəzumki bəruv ka tay ba, bəsa.

³ Adaba sarta nahaŋ amara ; ka sarta gani nani ti mis ndahaŋ atawayay ma ge jiri ya macahi ana tay ni va do. Atadəbay ere ye ti məbərurv gatay awayay ni ciliŋ, atəzalakabu mūsisi ndahaŋ kay ga macahi ma ya tawayay miceni ni ana tay.

⁴ Atəbi slimi ana ma ge jiri va do ; atəbi slimi ana ma masakani sawəŋ.

⁵ Ay nak ti njəhad njəŋ-njəŋ ; ka ya ti mis təgruk daliya ni ti bəsa ; hi *Ma Məweni Sulumani ana mis kəlavad. Tamal kagraj nahkay ti, kəgri təwi ana Melefit akada ya adaba kur a awayay ti kəgray ni.

Pol adəm ara amət wudak

⁶ Nu ti sarta goro ənjia wudak. Nara nəvi ahər goro ana Melefit akada ga zum ya tabəhadī ni.

⁷ Nəkadva àna təwi goro ya nəgray na lala. Nəndeveriŋaba təwi ya Melefit àhu nəgray na dek akada ge mis ya acuhway, ənjua ka məlaŋ mədukana ni. Nəmbrəŋ məfəki ahər goro ka Yezu ndo simiteni.

⁸ Ku nihi Melefit àslamatuva zlam a, Bay geli aməvu azuhva təwi goro ya nəgri ni ; aməvu ti àna jiri gayəŋ. Adaba Bay geli Yezu ti agrafəŋa seriya kè mis àna jiri a : aməvu zlam ti ana nu ciliŋ do ; aməvi ti ana ndam ya tajəgay mara gayəŋ àna məmərani ni dek daya.

Pakama ga Pol ka mandav ga wakita gayəŋ

⁹ Zay njəda gayak dek ga marana afa goro ke wecewecena,

¹⁰ adaba Demas ti awayay zlam ga duniya, àmbrəŋa nu a, àsləka àdoru a Tesalonik. Kreskens day àdoru ka had Galasi, Tit ti ni àdoru ka had Dalmasi.

¹¹ Maslaŋa ya ti naŋ àbu akaba nu ni ti Lək ciliŋ. Nahkay kara nahəma zubiya Mark a ju, adaba Mark ti esliki məjənaki nu ke təwi ge Melefit tata.

¹² Tisik ti nəsləroya naŋ e Efez a.

¹³ Ka ya ti nəsləkabiya a Truwas afa ga Karpus a ni ti nəmbərbiya mugudi goro a ; zubiya ji. Həlubiya wakita goro a daya ; wakita ya ti ga ambəl ni təgəjazlkukbiya ahər ba.

¹⁴ Eleksender zal gəzaŋ ni àgrua cuday a dal-dal ; ere ye ti àgru ni ti Bay geli amatraḅ naŋ bilegeni.

¹⁵ Eleksender ti àgray ti mis təgəskabu ma geli ya məhi ana tay ni ba simiteni ; nahkay nak day bavu slimi àna naŋ.

¹⁶ Ka ya ti təgrafua seriya enjenjena, nəhəŋgrifəŋ ana ndam ge seriya ni ti,

maslaṅa ya àjənakia nu ka ma gani ni ti àbi ; mis dek tàmbrəṅa nu a. Melefit mām̄bər̄fəṅa zlam gatay ya tàgray na kà tay a !

¹⁷ Ay Bay geli àjənakia nu a, àvua njəda ; nahkay nəhia ma gayaṅ ana mis a àndava, ndam ya təfəki ahàr do ni dek ticia. Seriya àgəs nu ndo ; àhəṅgafəṅa nu kà mazlahku a. *

¹⁸ Bay geli amahəṅgafəṅa nu kə mis ya təgru cuday na dek ; amahəṅgay nu ti nəhuriyu a Məgur gayaṅ ya e melefit bu ni vu. Naṅ ti mis dek tātəlbay naṅ ga kaṅgay-kaṅgayani ! Aya nahkay.

¹⁹ Gri sa goro ana ata Prisil nday ata Ekiles. Gri sa goro ana ndam ga hud ahay ga Onesifor daya.

²⁰ Erest ti ànjəhadīya a Koreṅ a. Trofim ti èbesey do, nəmbərbiya naṅ e Milet a.

²¹ Wudaka ahar kusi ti zay njəda gayak dek ga marana afa goro a.

Ata Ewbəl, Pəden, Liṅ, Klodiya akaba bəza ga məṅ geli ndahaṅ ni dek təgruka sa.

²² Bay geli māləbu akaba kur, məgri sulum gayaṅ ana kəli dek ti.

* **4:17** Ka sarta gani nani ti ndam ga Yezu ya təwəl tay àna seriya ni ti təbi tay ana mazlahku ti tãhəpəf tay. Nahkay bi Pol awayay adəm tãkad naṅ ndo ; ay bi awayay adəm Yezu àhəṅgafəṅa naṅ kə Setena ahkay do ni kà ndam ezir gayaṅ na cilij.

**Wakita ga Pol ya
àbikioru ana Tit ni
Ere ye ti mädämki ka
wakita ga Pol ya
àbikioru ana Tit ni**

Maslaṅa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdàfa slimi gayan a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1.1). Àbikioru ti ana Tit : Tit ti tàgrakabá tawi akaba Pol a (2 Koreṅ 8.16-24). Pol àwayay Tit dal-dal (2 Koreṅ 2.13 ; 7.6) ; ka sarta ya ti tàfaya Pol a danḡay ba ni ti Pol àmbərbu Tit ka haḡ Kret ga mægur ndam ga Yezu ya tēbu eslini ni (1.5). Kret ti haḡ gəḡakani a huḡ ga yam bu, gwar ka haḡ Gres ; ka sarta ga Pol mis ndahaṅ tādəm ndam Kret ti ndam magudar zlam, nday ndam malfada daya ; ku zal Kret nahaṅ day àdəm nahkay (1.12).

Pol àbikioru wakita hini ana Tit, awayay ti tábakabu ahàr a Nikopolis (3.12) ; àbikioru ti ga mädəfiki ahəmamam māgray tawi ya àvi ni. Pol àdəm ku tamal ndam Kret tægəskabu ma gayan do nəṅgu ni, si Tit acahi manjəhad sulumani ana tay, aləgi ana tay, àmbrəṅ ba kwa. Pol awayay ti ndam Kret ya tægəskabu Yezu ni tənḡhadkabu àna sulumani (1.6-9 ; 2), tægəskabu ma magədavani ba (1.9-16 ; 3.9-11), tēhəṅgrioru ahàr a haḡ ana ndam ga ṅgumna (3.1-2).

Ndam Kret ti tàdəba divi magədavani ya ti məbəruf gatay awayay na tətam mis ndahaṅ ni, ay ku tamal nahkay nəṅgu ni Pol àdəm ahaslani ti leli dek ndam magudar zlam akada gatay ni ; Melefit ahəṅgay leli ti adaba mèsia cicihi a cilin, do ni ti azuhva tawi geli ya məgray ni do (3.3-7).

Sa ga Pol

¹ Abèki wakita hini ti nu Pol, nu bay mægri tawi ana Melefit, nu zal asak ga Yezu *Krist. Àslərbiyu nu ti nējənaki ndam ya ti Bay Melefit adaba tay a ni, ti táfəki ahàr, ti tēsər jiri gayan ni.

Tēsəra ti atanjəhad akada ge Melefit ya awayay ni,

² atəsər atanjəhad kanḡay-kanḡay akaba Melefit ededin. Melefit àdəm kwa ahaslani, wudaka məlan ənjəki ni : « Anəvi sifa ya àndav day-day do ni ana tay. » Nan ti àsəkad malfada day-day do.

³ Sarta gayan ya ti àfəkad ni enḡia ti àdəfiaba ma ga sifa gani nana ana mis a, ti tādəmuru, tēhi ana mis ndahaṅ. Nan Melefit Bay mahəṅgay leli àhuva pakama nana ana nu a daya, ti nēhioru ana mis.

⁴ Nəbukki, Tit. Nak ti kīgia akada wur ga huḡ goro a adaba leli cecəeni məfəki ahàr ka Yezu Krist. Melefit Bəṅ geli nday ata Yezu Krist Bay mahəṅgay leli tēgruk sulum gatay, tēgray ti kənjəhadumkabu akaba mis àna sulumani daya ti.

Manjəhad ga gəḡakani ga ndam ga Yezu

⁵ Nəmbərbu kur e Kret ti ga maslamalakabu zlam ya ti tægəjəni ni, akaba ga madaba mis a ti tīgi gəḡakani ga ndam ge *Krist a kəsə ga haḡ Kret ni bu dek, akada ya ti nəhuk ni.

⁶ Maslaṅa ya ti egi gəḡakani ga ndam ga Yezu nahəma, ahàr àdəm nan əbu maslaṅa ya tənḡətfəṅa zlam magudarana do ni : wal gayan bəlan, bəza gayan day təfəki ahàr ka Yezu. Manjəhad ga bəza ni day mēla sulumani, ti mis tēsər tēbi tægudar zlam ni, ticiiki ma ana ata bəṅ gatay daya.

⁷ Bay *məbi slimi ana ndam ga Yezu nahəma, mēla maslaṅa ya tənḡətfəṅa zlam magudarana do ni, adaba tawi ya agray ni ti ge Melefit. Nan nani ti àgray zlabay ba, àzum bəruf weceweci ba, àvi vu gayan ana zum ba, àgray tereṅgiz ba, àdəbay elimeni àna magray zlam magədavani ba daya.

⁸ Àgəski nahəma, maslaṅa gani nani mēgəskabu mirkwī, māwayay magray sulum, mājəlay ahàr sulumani, mēla jireni, mēla mis ge Melefit *njəlatani, məbi slimi ana ahàr gayan daya kwa.

⁹ Ahàr àdám mǎgǎskabá pakama jireni kala-kala akadá ya ti màcahumi ana mis ni, àmbrəŋ ba. Nahkay ti emisliki mǎvi njədə ana mis ndahan àna pakama sulumani nani ya acahi ana tay ni. Tamal mis tǎgǎskabu pakama sulumani hini do nahəma, naŋ gani emisliki mǎdǎfiaba ere ye ti tǎgudar na ana tay a daya.

Ndam magosay mis

¹⁰ Kadaba gǎdákani ga ndam ge *Krist nana nahkay ti adaba mis tǎbu kay tici slimi do. Tagosay mis àna pakama gatay ya tǎdám kwanja ni. Ndam magosay mis nani ti ahar gǎdákani ndam *Zude ya tǎdám ahàr àdám mis *tǎkeley kǎdi kwa ni.

¹¹ Ahàr àdám kacafəŋa tay ga macahi zlam magudarani nani ana mis a, adaba tagudarikaba huǎ ahay ana mis a. Tagray nahkay ni ti ga mǎŋgəti zlam ana huǎ gatay gatayani cilin, mimili àki ka tay bi.

¹² Zal Kret nahan tekeǎ àsəraaba ere ye ti amara magravu na ti, àdám : « Ndam Kret tasəkǎd malfada kəlavǎd, nday akadá ga zlam ge gili ndahan ya tagray cuday ni, nday ndam masəfa, tǎnjələŋ ana zlam mǎzumani cilin. »

¹³ Pakama gayan ya àdám ni ti jiri eǎdǎŋ. Nahkay ti ləgi ana tay kay kay, ti tǎfəki ahàr ka Yezu ge jiri,

¹⁴ ti ticiiki mǎhasl ga ndam Zude ya ti tǎŋəhadǎ ana tay ni va ba, ti tǎbi slimi ana pakama ge mis ya tǎwayay jiri do ni va ba.

¹⁵ Tamal mis mǎbəruv gatay njəlata kə meleher ge Melefit nahəma, ere ye ti tagray ni day ǎk njəlata. Ay nday ya ti mǎbəruv gatay njəlata kə meleher ge Melefit do, tǎfəki ahàr do ni, ere ye ti tagray ni ǎk magədavani. Nahkay ere ye ti tǎjalaki ahàr ni ǎk magədavani daya : ku ka ya ti tagudar zlam nǎŋgu ni tǎgray mimili do.

¹⁶ Tǎdám ahkado tǎsəra Melefit a, ambatakani do zlam magudarani gatay ni adafaki tay, nday tǎsər Melefit do. Tagray ere ye ti Melefit àwayay do simiteni ni, ticiiki slimi ana

Melefit do. Nahkay ti tǎsliki ka magray zlam sulumani koksah.

2

Manjəhad sulumani ga ndam ga Yezu

¹ Tit nak zla nahəma, cahi divi ge Melefit eǎdǎŋ eǎdǎŋeni ni ana mis.

² Hi ana zawal ya tǎgia medewel a ni ti tǎbi slimi ana ahàr gatay, tǎgray zlam àna divi gani, nahkay mis atazləbay tay. Hi ana tay tǎdǎgəzl ahàr lala ; tǎfəki ahàr ka Yezu àna divi gani, tǎmbrəŋ ba ; tǎwayay mis àna huǎ bəlan ; tǎbesey daliya daya.

³ Wál medewel day, hi ana tay tǎgray zlam ya ti àbəlafəŋ kə Melefit ni. Tǎsivu ana mis ba, tǎvi vu gatay ana zum ba, tǎdǎfiki magray zlam sulumani ana mis sawan.

⁴ Tamal nday tǎbu tagray nahkay ti atəcahi ana bəza wál ti tǎwayay zawal gatay akaba bəza gatay,

⁵ tǎbi slimi ana ahàr gatay, tǎgray hala ba, tǎgray tǎwi lala a huǎ ahay bu, tǎgray zlam sulumani, ticiiki slimi ana zawal gatay. Tamal tagray nahkay ni ti masləŋa àdámki ma magədavani ka pakama ge Melefit koksah.

⁶ Bəza dagwa day, hi ana tay tǎbi slimi ana ahàr gatay

⁷ a zlam bu ǎk. Nak nakani day gray zlam sulumani, ti dagwa ndahan ni tǎpi : etipia ti atagray akadá gayak ni. Ka ya ti kacahi zlam ana tay nahəma, dǎfiki ana tay àna mǎbəruv bəlan, ti tǎgəsukki ma.

⁸ Hi pakama jireni ana tay ti tǎsliki minjiǎisleni ba. Tamal kagray nahkay ti kəbəki mimili àki ka ndam ezir geli adaba tǎŋgət pakama magədavani ga mǎdámkiani ke leli do.

⁹ Evidǎ day, hi ana tay ticiiki slimi ana ndam mǎgur tay a zlam ya tagray ni bu ǎk, tǎgray ere ye ti àbəlafəŋ kə ndam mǎgur tay ni, təkeli gejewi ana tay ba.

¹⁰ Tǎgifiŋa akal kə tay a ba daya. Àgəski ti tagray tǎwi sulumani, ti ndam mǎgur tay ni tǎhəl tay ka ndam

jireni sawaŋ. Tamal tagray nahkay a zlam ya tagray ni bu dek ti mis atəgəskabu pakama geli ya macahi ana tay àki ke Melefit Bay mahəŋgay leli ni àna məmərani.

Melefit àŋgazliaya sulum gayan ana mis a

¹¹ Ahàr àdəm ndam məfəki ahàr ka Yezu tâgray ere ya nàhi ana tay ni, adaba Melefit àŋgazliaya sulum gayan ana mis a, awayay ahəŋgay mis dek.

¹² Ge Melefit ya àgri ana leli nahkay ni ti leli məsəra ahàr àdəm mägudar zlam va ba, ti zlam ga duniya ya mis tawayay ni day ègi eri ana leli va ba. A manjəhad geli a duniya bu ni ti ahàr àdəm məbumi slimi ana ahàr geli, məgrum jiri akaba zlam ya ti àbəlafəŋ kè Melefit ni kwa.

¹³ Majəgay maŋga ga Yezu *Krist Bay mahəŋgay leli ni, məsəruma ara aŋga, məfumki ahàr àna məmərani. Naŋ Melefit geli gədakani, amara maŋgazli njəda gayan ana mis.

¹⁴ Yezu àmət a kəla geli vu ka mawayay gayan. Àgray nahkay ti, ti məhəlabə leli a zlam magudarani ba dek, ti mīgi njəlata kè eri gayan, ti mīgi ndam gayan, ti mawayum magray zlam sulumani kəlavad daya.

¹⁵ Zlam ya ti akacahi ana mis ni ti nahkay kwa. Vi njəda ana tay ; ndam ya ti tici slimi do ni ti hivù ana tay. Hi ana tay àna njəda ge Melefit ya àvuk ni. Ku maslaŋa gatay bəlaŋ nəŋgu ni àcəlkukiyu a ahàr vu ba.

3

Məmbrəŋ manjəhad geli ya ahaslani ni

¹ Tit, ziaba azay slimi ana ndam gayak a, ti təhəŋgriuru ahàr a had ana gədakani ga ŋgumna dek, ticiiki ma ana tay, tələbu ndam maslamalavani ga magray təwi sulumani dek.

² Hi ana tay təsivu ana mis ba, tələgavu akaba mis ba daya, tənja kuɖufa sawaŋ, ti mis təsər nday ndam məgri zlam sulumani ana mis dek kəlavad.

³ Hi ana tay nahkay, adaba ahaslani leli day endisl àniviyu ana leli bi,

miciiki slimi ana mis ndo, mijikia ke divi sulumana. Zlam ya mawayay, àbəlafəŋ kè leli ni dek ti mīgibiya akada evidi gana. Mənjəhadbiya àna cuday a, mawayabiya zlam ge mis ya ègi eri ana leli na, mis tizirabiya leli àki ka manjəhad geli magədavani na, leli day miziravabiya e kidiŋ geli ba.

⁴ Ku tamal mägudarbiya zlam a nahkay nəŋgu ni, Melefit Bay mahəŋgay leli ni àŋgazliaya sulumana gayan ana mis a ti təsər naŋ àbu awayay tay.

⁵ Àŋgazlay sulumani gayan ti ahəmamam ? Àhəŋga leli a. Àhəŋgay leli ti adaba leli məgribiya zlam sulumana aw ? Aha, nahkay do. Àhəŋga leli ga sulum a, adaba məsibiya cicihi a palam. Àhəŋga leli a ti, àbarafəŋa zlam magudarana kè leli a. Àgray nani àna njəda ga Məsuf gayan, nahkay miviva məwena, mənəgətuma sifa məwena daya.

⁶ Məsuf nani ti Melefit àvia ana leli a àna hud bəlaŋ azuhva təwi ga Yezu *Krist Bay mahəŋgay leli ya àgray ni.

⁷ Melefit àgray nahkay ti mənəgətum sifa ya àndav day-day do ni ; məsəra ara avi ana leli edediŋ, adaba àgria sulum gayan ana leli a, nahkay migia ndam jireni kè eri gayan a.

⁸ Pakama hini ya nədəm ni ti jiri edediŋ. Nawayay ti kəhəŋgri zuh, ti ndam ya ti təfəki ahàr ke Melefit ni təkadvu àna magray zlam sulumani kəlavad. Pakama nani ti àbələy, ajənaki mis daya.

⁹ Ma ge gejewi masakani nahəma, kəhurviyu ba. Tamal tagraki gejewi ka ndam geli ya ti ahaslani ni ti kəhurkiviyu ba. Kələgumvu ba, kihirəmkiyu àki ka pakama ge Melefit ya Məwiz àbəki ni ba daya. Zlam nday nani təzaya araŋa do, təjənaki mis do daya.

¹⁰ Maslaŋa ya ti agray ti ndam məfəki ahàr ka Yezu ticirvu ni ti, hivù sak bəlaŋ àŋgəkiyu ba. Tamal àmbrəŋ ndo nahəma, hikivu sak bəlaŋ keti. Ay tamal ècuki va do ni ti, kawayay ma akaba naŋ va ba.

¹¹ Kèsəra mis tamal àgra nahkay ti èjikia ke divi ge Melefit a àndava, nan bay magudar zlam. Magudar zlam gayan ni anğazlavu vay-vay kè meleher ge mis, nahkay maslaŋa nani awəl ahàr gayan gayanani.

Sa ga Pol

¹² Nihi nahəma nəbu nəsləroru Artemas ahkay do ni Tisik afa gayak. Ka ya ti bəlan gatayani eminjəa nahəma, zəbiya njədə gayak a ga marana ti məbakabu ahàr a Nikopolis. Ka nu nahəma, ahar kusi ti nawayay manjəhadbiyani eslini.

¹³ Ka ya ti ata Zenas bay ge seriya ni nday ata Apolos atasləka afa gayak a atəsawadoru nahəma, jənaki tay lala, ti araŋa àhəci tay ba.

¹⁴ Ndam geli ya təfəki ahàr ka Yezu ni ahàr adəm nday day təcəhay magray zlam sulumani kəlavad, ti təjənaki ndam ya ti zlam àhəci tay ni. Tamal tagray nahkay ti atanjəhad masakani do.

¹⁵ Ndam ya ti məbu akaba tay ni dek təgruka sa. Gri sa geli ana ndam ya təfəki ahàr ka Yezu, tawayay leli ni dek. Melefit mægri sulum gayan ana kəli dek.

Wakita ga Pol ya àbikioru ana Filemonj ni Ere ye ti mädämki ka wakita ga Pol ya àbikioru ana Filemonj ni

Maslaṅa ya ti àbäki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : nani Pol, zal asak ga Yezu ni (1, 9). Àbikioru ti ana Filemonj : Filemonj ti zal Kolos, nan mis gädakani ; nan àbu àna evidi kay. Bilin e kidin ge evidi gayan ni bu, slimi gani Onezim, àzafəṅa zlam kà Filemonj àna akal a, mək àcuhway, òru ka məlan ga Pol ya nan àbiyu ni. Eslini ti Onezim àgəskabá ma ga Yezu a, nan àbu agri tawi sulumani ana Pol (11 ; Onezim ana ma Gres ti awayay adəmvaba « Bay ya ti agri tawi sulumani ana mis ni. »)

Ay Onezim ti evidi ga Filemonj. Filemonj day àgəskabá Yezu a, nahkay Pol zal asak ga Yezu ni esliki məhiani ana Filemonj : « Vu evidi gayak ni. » Ay àgray nahkay ndo : àsləriuru Onezim ana Filemonj (12-13). Àsləriuru tay akaba Tisik bay ya ti àzoru wakita hini ni akaba wakita ya Pol àbikioru ana ndam Kolos ni (Kolos 4.7-9). Pol awayay ti Filemonj mavi Onezim ga sulum, àwayay mazafəṅana ga njəda do.

Pol ti zal asak ga Yezu, nan gädakani ga ndam ga Yezu. Tamal gädakani ga ndam ga Yezu awayay ehindifinā zlam kà maslaṅa nahan a ti, Pol àdəfikia divi gani ana leli a wakita hini ba lala.

Sa ga Pol

¹ Nu Pol nu nəbu a ahay ga danḡay bu azuhva tawi ga Yezu *Krist ya ngray ni. Leli ata wur ga mən geli Timote məbukioru wakita hini ana nak Filemonj, nak zləba geli ya ti magray tawi bəlanani ni.

² Məbiki ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a ahay bu afa gayak ni

daya, ana wur ga mən geli Apiya akaba Ersip. Ersip ti nan akada zal slewja e tawi ge Melefit ya magrak-abu ni bu.

³ Bəṅ geli Melefit nday ata Bay geli Yezu Krist təgri sulum gatay ana kəli, təgray ti *kənjəhadumkabu àna sulumani ti.

⁴ Kəlavad nahəṅgalay Melefit ; nəgri səsi ti nacaluk slimi,

⁵ adaba nīcia tədəm ahkado kawayay ndam ga Yezu kay, kəfəki ahər ka Bay geli Yezu lala daya.

⁶ Leli məfəki ahər ka Yezu ka ahər bəlan, nahkay nahəṅgalay Melefit ti kōru àna nan kama kama. Ahər àdəm kəsərkivoru zlam sulumani ya Melefit àvi ana leli ni dek. Àvi ana leli ti adaba leli məbu ka ahər bəlan akaba Krist.

⁷ Filemonj wur ga mmawa goro ni, tawi gayak ya kgray ni amərua məbəruv a, adaba kawayay ndam ga Yezu dal-dal, kəvia njəda ana tay a. Kəgray nahkay ti avukivu njəda dal-dal daya.

Pol ahəṅgalay Filemonj ti mägəskabu Onezim

⁸ Nahkay zla nahəma, nawayay nahəṅgalay kur ti kəgray ere ya nəhuk ni. Nu zal asak ga Yezu *Krist, nisliki məhukani gray zlam ya àgəski ni tata,

⁹ ay ti nədəgəzl nahkay ndo, nawayay nahəṅgalay kur hojo adaba nawayay kur. Nu Pol zal medewel nəhuk ma hini ni, nihi ti nu a ahay ga danḡay bu azuhva tawi ga Yezu Krist ya ngray ni.

¹⁰ Nahəṅgalay kur, nəgruk kamkam àki ka Onezim. Nan ti nan àbu afəki ahər ka Yezu azuhva ma goro ya nəhi ni, nahkay ègia akada wur goro a ahalay a ahay ga danḡay ni ba.

¹¹ Ahaslani ka ya ti nan afa gayak ni ti àgruk tawi ga arəṅa sulumani ndo, nihi ni ti ègia agru tawi sulumani, aməgruk ana nak daya.

¹² Nawayay nan dal-dal, kala ègia wur ga huđ goro a. Nahkay nəslərukōru nan ti awər nu dal-dal.

¹³ Nihi nu nəbu a ahay ga danḡay bu azuhva goro ya nəhi *Ma Məweni

Sulumani ana mis ni. Nahkay nàwaya ti mânjèhadá akaba nu ga mājènaki nu a kèla gayak va.

¹⁴ Ay ti nàgèskabu nañ nahkay do, si ka mawayay gayak kwa. Nàwayay mēfèkuk njèdà ga mēgru sulum do, nawayay ti kājènaki nu ka mawayay gayak.

¹⁵ Bi Melefit àwayay ti Onezim mânjèhadá a mēlan nahan bu gūzit day kwa ti amēngukukoru, kānjèhadum ka ahar bēlan ga kanḡay-kanḡayani.

¹⁶ Nihi ti nañ evidī cilin do, àtama evidī a, nañ wur ga mēñ geli ya ti mawayay nañ dal-dal ni. Nu Pol nawayay nañ kay, nak Filemonj ti ni akawayay nañ kay àtam goro ni. Akawayay nañ ti adaba nañ mis gayak cilin do, akawayay nañ adaba nañ wur ga muk, àfèkia ahàr ka Yezu a akadà gayak na daya.

¹⁷ Kèsèra leli ata nak ti magray tēwi bēlanjani do aw ? Nahkay gèskabá nañ a akadà ya kègèskabu nu ni.

¹⁸ Tamal ti àgudaruka zlam a ahkay do ni àzafuka zlam a nahèma, hu ti nēpèlukvù.

¹⁹ Nu Pol nēbukki pakama hini àna ahar goro : anēpèlukvù. Ay sèrkia nu day nēgruka zlam sulumana, kēḡeta *sifa ya ti àndav day-day do na azuhva nu a.

²⁰ Nahkay wur ga mmawa goro ni, kam-kam gray ere ye ti nēhuk ni àna slimi ga Bay geli. Ndislinḡa mēbèruv ti adaba leli cecūeni ata nak mīgia akadà mis bēlan akaba Krist a.

²¹ Ka ya ti nēbukki wakita hini ni ti nēsèra kicūki palam. Nēsèra akagray zlam ya ti amatamkia ka zlam ya ti nihindifuka na daya.

²² Ka sarta ya ti Onezim amēduka ahàr a nahèma, kaslamatuva ahay a daya, adaba a majalay ahàr goro bu ni ti Melefit emiciiki gekūli ya kàhēḡalum nañ ni ana kūli, nahkay amēvu divi ga māḡoni afa gekūli.

Sa ga Pol

²³ Epafra nañ ya ti mēbu ata nañ a ahay ga danḡay bu azuhva ma ga Yezu *Krist ni agruk sa.

²⁴ Mark, Aristark, Demas akaba Lək nday ya ti magrakabu tēwi ge Melefit akaba tay ni tēgruk sa daya.

²⁵ Bay geli Yezu Krist mēgri sulum gayan ana kūli ti.

Wakita ya tɛbikioru ana ndam Hebri ni Ere ye ti mɛdɛmki ka wakita ya tɛbikioru ana ndam Hebri ni

Maslaɗa ya ti ɔ̀bɛki wakita hini ni ɔ̀dafay slimu gayanɗo. Mis ndahaɗ tɛdɛm bi Pol, ay ɔ̀bɛki ma akada ga Pol ya ɔ̀bɛki ni ndo. Ku tamal nahkay nɛngu ni nday ya ti ɔ̀slɛrikaboru wakita ana tay ni tɛsɛra nan a (13.18), nan day ɔ̀sɛra Timote bay ya ti taɗrakabu tɛwi akaba Pol na (13.23).

Wakita hini ɔ̀njɛki akada wakita ya tɛslɛrikaboru ana mis ni do : ɔ̀njɛki ti akada ga zlam ya tɛcahi ana mis ni. Si gwar ka mandav gani day kwa ti mɛdi ahɔ̀r ana pakama ya tɛbɛki akada ga wakita ya tɛslɛrikaboru ana mis ni (13). Bi tɛcahi zlam ana mis, mɛk tɛbɛki ka wakita ga mɛslɛrikaboru ana mis ndahaɗ.

Tɛslɛrikaboru ti ana ndam Hebri ndahaɗ, ndam Zude ya tɛgɛskabɔ́ Yezu a ni. Tawayay tɛdɛfiki ana tay Yezu ti gɛdɛkani ɔ̀tam mɛslɛr ge Melefit (1), ɔ̀tam Mɛwiz (3 ; 4.1-13), ɔ̀tam ndam maɗgalabakabu mis akaba Melefit ni dɛk (4.14-16 ; 5 ; 6 ; 7). Yezu day ɔ̀ɗgalabakabɔ́ leli akaba Melefit a, ay tɛwi gayanɗo ya ɔ̀gray ni ɔ̀tam tɛwi ga nday ndahaɗ ni simiteni : nday ti ahɔ̀r ɔ̀dɛm tɛhɛngri eri kalavaɗ, ay Yezu ti ɔ̀gray sak bɛlaɗ, ɛslia hɛya (8 ; 9 ; 10). Ka sarta ya ti tɛbɛki wakita hini ni ti ndam maɗgalabakabu mis akaba Melefit ni tɛbu tislɛɗi zlam ana Melefit a Zerɔ̀zalem, tɛmbrɛɗo ndo (10.11) ; tɛmbrɛɗo ti ka ya ti ndam Rom tɛmbedkaba ahay gɛdɛkani ge Melefit a, ke vi 70 ga sarta geli ni.

Gwar ka mandav ga wakita gayanɗo ni maslaɗa ya ɔ̀bɛki ni ɔ̀vi njɛda ana mis, ɔ̀hi ana tay ku tamal tɛcakay daliya nɛngu ni tɛmbrɛɗo mɛfɛki ahar gatay ka Yezu ba. ɔ̀zay mazavu ga ndam ge Melefit ya tɛdɛmki ma a

Wakita ge Melefit ya ahaslani ni bu ni, ɔ̀dɛm tɛmbrɛɗo mɛfɛki ahɔ̀r gatay ke Melefit ndo (11) ; ɔ̀dɛm ge Melefit ya atraɓ ndam gayanɗo ni ɔ̀dafaki awayay tay (12.1-12). Ay sak kay a hudɗ ga wakita gayanɗo ni bu maslaɗa gani ɔ̀ziaba azay slimu ana mis a, ɔ̀hi ana tay si tɛci lala, tɛgɛskabu ma ge Melefit kwa ; do ni ti bi atɛngɛt sulum ge Melefit ya awayay agri ana tay ni do (2.1-4 ; 3.7-19 ; 5.11-6.12 ; 10.19-39).

Ahɔ̀r ɔ̀dɛm mɛfɛki ahɔ̀r ka Yezu, mɛmbrɛɗo zlam ndahaɗ dɛk. Adaba Yezu ti ɔ̀tam zlam ndahaɗ dɛk : maslaɗa ya ɛpia Yezu a ni ti, ɛpia Melefit a ɔ̀ndava (1.1-4).

Wur ge Melefit ti nan gɛdɛkani

¹ Ahaslani ti Melefit ɔ̀hia ma ana ata bɛɗ geli a sak kay, tɛhɛngri ma gani ana mis ti ndam mahɛngaray *pakama gayanɗo ni. Tɛhɛngri ma ana tay ti ɔ̀na divi gɛrgɛri kay.

² Ay nihi ka sarta ga mandav ga mɛlaɗ ti Melefit ɔ̀hia ma ana leli a, ɔ̀hɛngri ana leli ti Wur gayanɗo. Ka ya ti Melefit ɔ̀graya zlam a dɛk ni ti, ɔ̀graya ti ɔ̀na njɛda ga Wur gayanɗo ni. Melefit ɔ̀fiyu nan a bay vu, nahkay amɛgur zlam dɛk daya.

³ Melefit ti nan gɛdɛkani dal-dal, asladay mɛlaɗ akada ga fat ni : tamal kɛpia Wur gayanɗo na ti kɛpia masladani ge Melefit na ; ere ye ti Melefit nan ɔ̀bu ɔ̀na nan ni dɛk ti Wur ni day nan ɔ̀bu ɔ̀na nan. Pakama ga Wur ya ɔ̀dɛm ni dɛk ti ɔ̀na njɛda dal-dal, akay mɛlaɗ dɛk ɔ̀na njɛda gani nani akada ge medikedik ya akay ahay ni. ɔ̀slamali divi ana Melefit ga mɛmbɛrfɛɗa zlam magudarani ge mis a dɛk. ɔ̀ra ɔ̀slamala ti ɔ̀ru ɔ̀njɛhad a hudɗ melefit bu ka ahar ga daf ge Melefit Bay ya agur zlam dɛk ni, a mɛlaɗ ga gɛdɛkani bu.

Wur ge Melefit ti nan gɛdɛkani ɔ̀tam mɛslɛr ge Melefit

⁴ Melefit ɔ̀zalay nan Wur gayanɗo ni ti, ɔ̀wayay ɔ̀dɛfiki ana leli Wur gayanɗo ni gɛdɛkani dal-dal, ɔ̀tam *mɛslɛr

ge Melefit ni. Wur ga bay ti naŋ gəɗakani àtam məslər gayan do waw ?

⁵ Melefit àhi ana Wur gayan nahkay hi :

« Nak ti wur goro, kani ti nawayay ti mis tāsər nu buk.* »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidiŋ ga *məslər gayan ni bu nahkay way ? Àbi ! Àdəm keti :

« Kama kama ti mis atəsər nu bəŋani, naŋ day wur goro.† »

Ma gani nani ti àdəmki ka məslər gayan weley ? Àbi !

⁶ Nahkay day, ka ya ti Melefit àslərbiyu Wur gayan bəlan bəlanani ni a duniya vu nahəma, àdəm :

« Məslər goro dek tábəhadī mirdim, meleher ndiɓa ndiɓa ana had.‡ »

⁷ Àki ka məslər ge Melefit ni ti àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Məslər ge Melefit ti ndam məgri tūwi ;

aslər tay, takoru akada ga aməɗ ya akəzlay ni, ahkay do ni akada ga arəɗ ga aku ni.§ »

⁸ Ay àki ka Wur gayan ni ti àbu məbəkiani nahkay hi :

« Nak ti Melefit ; kīgia Bay ga kaŋgay-kaŋgayana.

Nak kəbu manjəhadani e kərsi gayak bu ; kəgur məlan ge jiri gani.

⁹ Kawayay magray jiri dal-dal ; magudar zlam ti kawayay do simiteni.

Nahkay ti Melefit, Bay Melefit gayak, àhəndakuka amal a ga madafakiani adaba kur e kidiŋ ge mis ndahan ba,

awayay ti kəmərɓu dal-dal.* »

¹⁰ Àbu məbəkiani keti :

« Nak ti Bay gəɗakani, ka mənjəki ga zlam dek ti kəgraya had a ; kəgraya huɗ melefit àna ahar gayak a daya.

¹¹ Zlam gani nday nani etiji, ay nak ti akələbu ga kaŋgay-kaŋgayani.

Zlam nday nani ti atagədavu akada ga azana midigweni ni.

¹² Ekelepekabu tay akada ya telepekabu azana ya àgray tūwi va do ni,

adaba etigi midigweni akada ga azana ni.

Ay nak ti akambatvu do ; akələbu ga kaŋgay-kaŋgayani.† »

¹³ Melefit àhi keti :

« Njəhada gwar kà ahar ga ɗaf goro a, a məlan ga gəɗakani ba.

Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kə meleher gayak

akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.‡ »

Ma gani nani ti Melefit àhi ana way e kidiŋ ga məslər gayan ni bu nahkay way ? Àbi !

¹⁴ Məslər ge Melefit ti nday dek məsuf ya təgri tūwi ana Melefit ni do waw ? Aslər tay ga məjənaki ndam ya ti àdəm awayay mahəŋgay tay ni do waw ?

2

Ere ye ti Yezu àhi ana leli ni ti ahər àdəm məmbrəŋ ba

¹ Nahkay zla nahəma, ahər àdəm mājəlaki ahər lala àki ka pakama ya təhi ana leli ni, mājəlaki ahər mātama ya ahaslani na. Tamal mājəlaki ahər nahkay do ni ti emijikia ke divi a.

² Məsəra pakama ge Melefit ya məslər gayan təhəŋgri ana Məwiz ni ti ma gani àdəs, ma masakani do. * Ku way way do àgəskabu ma gani ndo, èciiki ma ana Melefit ndo ni ti Melefit àtraɓ naŋ ge jiri do waw ?

³ Ay leli ti təhia pakama məɗəsana ana leli a àtama nahan na. A pakama gani nani bu ni ti məsər ahəmamam Melefit ahəŋgay leli ni. Nahkay tamal məgəskabu pakama nani do ni ti Melefit amatraɓ leli dal-dal do waw ? Adaba pakama gani nani ti àhi ana mis enjenjeni ti Bay geli ; ndam *asak

* 1:5 Limis 2.7. † 1:5.2 Semiyel 7.14. ‡ 1:6 Limis 97.7 ; Mimbiki 32.43. § 1:7 Limis 104.4. * 1:9 Limis 45.7-8. † 1:12 Limis 102.26-28. ‡ 1:13 Limis 110.1. * 2:2 Ndam Zəde tədəm pakama ge Melefit ya Məwiz abəki ni ti məslər ge Melefit təhəŋgri. Ay mədi ahər ana pakama gani a Wakita ge Melefit bu do.

gayan̄ tìcia ma gana, mək təhəŋgri ana leli ti mîci lala.

⁴ Melefit day àdafaki ma gani nani ma ge jiri ti àna zlam magray ejep gərgəri kay ya àgray ni. *Məsuf Njəlatani day àvi njəda ga magray təwi gərgərani ana mis ndahan̄, àvay ti ka mawayay gayan̄ : nani day àdafaki pakama ge Melefit ti ma ge jiri.

Wur ge Melefit ti wur ga mən̄ geli

⁵ Leli mazlapaki ka məlan̄ məweni ya Melefit amagraya ni, ay Melefit àfəkad̄ ti way ga məgur məlan̄ gani nani way ? Àfəkad̄ ti məslər gayan̄ aw ? Aha ! Àfəkad̄ ti mis hihirikeni.

⁶ Məsər ti adaba a Wakita ge Melefit bu ka məlan̄ nahan̄ təđəm nahkay hi : « Bay Melefit goro, mis hihirikeni ti nan̄ way ti kajalaki ahàr di way ?

Nan̄ way ti kəfi ahàr kwa deni way ?

⁷ Kəfiyu nan̄ a məlan̄ ya ti èsli ga məslər gayak do ni ga balani ; kəgra ti mîgi bay, təzləbay nan̄, təhəŋgrioru ahàr a had̄ ;

⁸ kəfiyu nan̄ a bay vu ga məgur zlam dek.† »

Melefit àra àfiya nan̄ a bay va ga məgur zlam a dek ni ti, ere ye ti nan̄ àgur do ni ti àbi. Ay nihi ti nan̄ àbu agur zlam dek ti leli məsəraba fan̄ do.

⁹ Ay məsər ti Yezu, nan̄ ya ti Melefit àfiyu nan̄ a məlan̄ ya ti èsli ga məslər gayan̄ do ni ga balani ni. Melefit àgra ti mîgi bay, təzləbay nan̄, təhəŋgrioru ahàr a had̄ ti azuhva gayan̄ ya ti àcakay daliya, àmət ni. Àmət ti a kəla ge mis vu dek ; Melefit àna sulum gayan̄ àwayay nahkay.

¹⁰ Melefit ti àgraya zlam a dek àna ahar gayan̄ a ; àgriaya zlam na dek ti ana ahàr gayan̄ a. Awayay ahəliyu mis kay a məlan̄ masladani gayan̄ vu ti tîgi bəza gayan̄. Bay ya ti àvi divi ana tay ti Melefit mähəŋgay tay ni ti Yezu, nahkay àgəski ti Melefit àgray ti Yezu mēndeverin̄ təwi gayan̄ lala àna daliya gayan̄ ya àcakay ni.

¹¹ Nahkay ti Yezu agray ti mis ni tîgi ndam *njəlatani ge Melefit. Bay ya agray təwi gani ni akaba nday ya agri ana tay ni ti nday dek bəlan̄ani, Bəŋ gatay bəlan̄. Ègia nahkay ti azalay tay bəza ga mən̄ani, àsi mimili do simiteni.

¹² Àhi ana Melefit : « Anəđəfiki kur ana bəza ga mmawa ; anazləbay kur e kidin̄ ge mis macakalavani bu.‡ »

¹³ Àđəm : « Nu ti anəfəki ahàr ke Melefit.§ »

Àđəm keti : « Nu hi, leli akaba bəza ge Melefit ya àbu tay ni.* »

¹⁴ Bəza ge Melefit ya àbi ana Yezu ni ti nday dek mis hihirikeni ; nahkay ti Yezu day ègia mis hihirikena. Ègi mis hihirikeni ti, ti məmət ; àmət ti ga mazafəŋa njəda kə *Seteni a, adaba mis təmət ti azuhva təwi ge Seteni.

¹⁵ Mis təbu tagrafəŋa aŋgwaz kə məmətana, tagray aŋgwaz kəlavad̄ akada ge evidi ya ti agrafəŋa aŋgwaz kə bay gayan̄ a kəlavad̄ ni. Ay Yezu ti àhəlabə tay e evidi gani ba, ti tàgrafəŋa aŋgwaz kə məmətana day-day va ba.

¹⁶ Yezu àra ti ga məjənaki *məslər ge Melefit aw ? Aha, àra ti ga məjənaki tay do. Àra ti ga məjənaki bəza hud̄ ga Abraham.

¹⁷ Nahkay ti ahàr àđəm Yezu mîgi bəlan̄ani akaba bəza ga mən̄ani, mîgi akada gatay ni a zlam bu dek, adaba awayay ti mîgi bay gəđakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ; mis təbu təsi cicihi, agray ere ye ti Melefit awayay ni dek daya. Nahkay ti àcaka daliya a kəla ge mis va, ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani gatay ni kə tay a ; ègi akada tàgudar zlam day-day ndo.

¹⁸ Nan̄ ti ka ya ti təgri daliya ni ti èjikia ke divi a ndo. Nahkay ti esliki məjənaki ndam ya ti təbu təkakay daliya ni, ti tijikia ke divi a ba.

3

Yezu ti gəđakani àtam Məwiz

† 2:8 Limis 8.5-7. ‡ 2:12 Limis 22.23. § 2:13 Izayi 8.17. * 2:13 Izayi 8.18.

1 Bəza ga mmawa, Melefit àzala kəli a dek ge migi ndam gayan njəlatana. Nahkay jalumki ahàr ka Yezu. Nan ti Bay ya ti Melefit àslərribiyu ana leli, nan zal asak gayan, nan bay gəđakani ya angalabakabu leli akaba Melefit ni. Leli məfəki ahàr, məhi ana mis vay-vay nan Bay geli.

2 Melefit àra àslərbiya Yezu ga magray təwi gani nana ti, Yezu nakəñ àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Àgray ti akada ge Məwiz ya àgray təwi lala e kidin ga ndam ge Melefit bu dek ni.

3 Ndam ge Melefit ya Məwiz àgray təwi e kidin gatay bu ni ti nday akada ahay ge Melefit ; Məwiz day nan akibu. Àləm ahay nani ti Yezu. Nahkay Yezu ti nan gəđakani àtam Məwiz, adaba ahay ti mis təzləbay koksah ; təzləbay ti bay ya àləm ahay ni sawan.

4 Ahay weley weley do dek ti mis àləm ; ahay ya mis àləm do ni ti àbu aw ? Ay Bay ya ti àləm zlam dek ni ti Melefit.

5 Məwiz ti bay məgri təwi ana Melefit e kidin ga ndam ge Melefit bu, àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Təwi gayan ni ti ga magrakia sedi a ka zlam ya ti Melefit amara məđəm na.

6 Yezu *Krist day àgray ere ye ti Melefit awayay ni dek. Ay Krist gani ti nan Wur ga Bay ahay ni, agur ndam ga hud ahay ni dek. Ndam ga hud ahay gayan ni ti leli. Ay ahàr àđəm məfəki ahàr lala, məmbrəñ ba ; ahàr àđəm məsər ere ye ti àđəm aməgri ana leli ni ti amagray eđedin. Tamal magray nahkay do ni ti leli ndam ga hud ahay gayan do.

Ahàr àđəm məfəki ahàr ka Yezu lala

7 Nahkay zla nahəma, ahàr àđəm məbumi slimi ana pakama ga *Məsuf Njəlatani ya àđəm ni. Àđəm ti nahkay hi :

« Kani tamal kicəma dənğu ge Melefit a ti,

8 bumi slimi lala.

* 3:11 Limis 95.7-11.

Ahàr gekəli ègi 6aᅇ-6aᅇ akada ga ata bəñ gekəli ni ba :

ahaslani nday ti təgəsiki ma ana Melefit ndo ;

ka sarta gani nani ti təhəlfəña eyə kə Melefit a hud gili ba.

9 Nahkay Melefit àđəm : “Ata bəñ gekəli təhəlfua eyə a, təhəngalafua ma ;

ku tamal tipia ere ye ti nəgri ana tay na

10 vi kru kru fađ nəᅇᅇu ni təgray nahkay.

Eslini nəzumkia 6əruv ka ndam nday nana ;

nəđəm : Mis nday nani ti kəlavaf majalay ahàr gatay ni magədavani ;

təsər divi goro do simiteni.

11 Nəzumkia 6əruv ka tay a, nahkay ti nəmbada,

nəđəm : Enipi tay, atəhuriyu a məlan məpəsabana goro ni vu day zla aw !” * »

12 Nahkay ti bumvu slimi, bəza ga mmawa ; ku way way do e kidin gekəli bu àjalay ahàr magədavani ba. Nday ya ti majalay ahàr gatay magədavani ni ti ticiiki ma ana Melefit do, təmbrəñ divi gayan ; lekəlam ti àgravu e kidin gekəli bu nahkay ba ! Kəsəruma, Melefit ti nan Bay ga sifa !

13 « Kani » gani nani ti təđəm kəlavaf do waw ? Nahkay grum ere ye ti təhi ana leli « Grum kani » ni kəlavaf : kəlavaf ku way way do e kidin gekəli bu məvi njəda ana məslaña nahan, do ni ti zlam ya ti egi eri ana kəli ni amagosay kəli, aməbiyu kəli a zlam magudarani vu mək ahàr gekəli emigi 6aᅇ-6aᅇ.

14 Leli dek ti ndam ge *Krist. Ay ahàr àđəm mənjəhad akada ya ka mənjəki ka məfəki ahàr geli ka nan ni, məmbrəᅇum majalay ahàr geli sulumani ni ba, do ni ti leli ndam gayan do.

15 Məsəra àbu məbəkiani ti nahkay hi :

« Kani tamal kicəma dənğu ge Melefit a ti,

bumi slimi lala.

Ahàr gekùli ègi 6aṅ-6aṅ akaḍa ga ata
bəṅ gekùli ni ba :

ahaslani nday ti tàgəsiki ma ana Melefit
ndo.† »

16 Nday ya ti ticia ma ge Melefit a,
ay tàgəsiki do ni ti ndamam ? Tàgəsiki
ma do ni ti nday ya ti tàḍəbay Məwiz,
tàhəraya ka haḍ Ezip akaba Məwiz a
ni ðek do waw ?

17 Nday ya ti Melefit àzumki 6əruv
ka tay vi kru kru faḍ ni ti ndamam ?
Àzumki 6əruv ti ka nday ya ti tàgudar
zlam, tàmət kwanja a huḍ gili bu ni do
waw ?

18 Melefit àmbaḍay, àḍəm atəhuriyu
a mələṅ məpəsabana gayan ni vu ḍay-
ḍay do ni àḍəmki ti ka ndamam ?
Àḍəmki ti ka nday ya ti tàgəsiki ma
ndo ni do waw ?

19 Nahkay məsəra tisliki məhuriyani
a mələṅ məpəsabana ni vu ndo ni
ti aḍaba tàfəki ahàr ke Melefit ndo,
tàmbəraṅa divi gayan na palam.

4

1 Nahkay ti məbumvu slimi lala.
Melefit àḍəm misliki məhuriyani a
mələṅ məpəsabana gayan ni ba kek-
ileṅa, ay məbumvu slimi : ahàr àḍəm
ku way way do e kiḍiṅ gekùli bu
məhuriyu, ti maslaṅa àgəjəni ba.

2 Leli ti təhia *Ma Məweni Su-
lumana ana leli a ; ana ata bəṅ geli
ahaslani day təhia ana tay a, ay ma
ya təhi ana tay ni ti àjənaki tay ndo,
aḍaba tàgəskabu ndo, tàfəki ahàr ke
Melefit ndo.

3 Ay ndam ya ti təbu təhuriyu a
mələṅ məpəsabana ni vu ni ti, leli
ndam məfəki ahàr ka Yezu ni. Àki
ka ata bəṅ geli ni ti ni Melefit àḍəm
ahkado :

« Nəzumkia 6əruv ka tay a, nahkay ti
nàmbaḍa,
nəḍəm : “Enipi tay, atəhuriyu a mələṅ
məpəsabana goro ni vu ḍay zla
aw !” * »

Ay məsəra mələṅ məpəsabana ti
àbu, aḍaba kwa ka sarta ya Melefit
àgraya duniya ni ti èndeveriṅa təwi
gayan a ðek.

4 A mələṅ nahan a Wakita ge Mel-
efit ni bu tàḍəmki ma ka vad ya
adəskəla na, tàḍəm nahkay hi : « Mel-
efit àra èndeveriṅa təwi gayan a ðek ni
ti a vad adəskəla gani àpəsaba.† »

5 Məsəra àbu məbəkiani ka mələṅ
nahan keti, Melefit àḍəm nahkay hi :
« Enipia tay a, atəhuriyu a mələṅ
məpəsabana goro ni vu ḍay zla aw !‡ »

6 Nahkay nday ya ti Melefit àhi Ma
Məweni Sulumani gani ana tay enji
ni ti təhuriyu a mələṅ məpəsabana
gayan ni vu ndo, aḍaba tàgəskabu ma
gani ndo. Ègia nahkay ti məsəra mis
ndahan tisliki məhuriyani tata.

7 Nahkay ti Melefit aḍaba vad nahan
a, vad gani ti kani. Məsəra nahkay ti
aḍaba sarta nahan àbu ti Devit àḍəm
nahkay hi :

« Kani tamal kicəma ḍəṅgu ge Melefit
a ti,

bumi slimi lala ;

ahàr gekùli ègi 6aṅ-6aṅ ba.§ »

8 Tamal mələṅ ya ti ata bəṅ geli
təhuriyu akaba Zəwəwi ni mələṅ
məpəsabana eḍeḍiṅena ti, akal Melefit
àḍəmki ma ka vad nahan keti do.

9 Nahkay ti mələṅ məpəsabana
nahan àbu ; mələṅ gani nani ti akaḍa
ga vad *məpəsabana ni ; mələṅ
məpəsabana gani nani ti ga ndam ge
Melefit.

10 Maslaṅa ya ahuriyu a mələṅ
məpəsabana ge Melefit ni vu ni ti
èndeveriṅa təwi gayan a ðek, apəsaba
akaḍa ge Melefit ya èndeveriṅ təwi
gayan ðek àpəsaba ni.

11 Nahkay ti ahàr àḍəm məzum
njəḍa geli ðek ga məhuriyani a mələṅ
məpəsabana ni vu ; ku way way do
e kiḍiṅ geli bu èjikia ke divi a akaḍa
gatay ya tàgəsiki ma ana Melefit ndo
ni ba.

12 Pakama ge Melefit ti agray təwi
àna njəḍa kay. Aḍafaki majalay ahàr
maṅgahani ge mis akaba zlam ya
tàcalfəṅ do ni. Àzum àtam maslalam
ya ma gani cəeni məzumani ni ; edek-
aba zlam ya a huḍ ge mis bu na akaḍa
ga maslalam ya tatəhad mis àna nan,

† 3:15 Limis 95.7-8. * 4:3 Limis 95.11. † 4:4 Mənjəkiani 2.2. ‡ 4:5 Limis 95.11. § 4:7 Limis 95.7-8.

ekelkaba avana akaba mələŋ majak-wakabani ga vu a ni.

¹³ Ere ye ti maŋgahani, Melefit èpi do ni ti àbi ; zlam ya ti Melefit àgraya ni dek ti Melefit èpi, àsəra daya. Ere ye ti màgray ni dek ti màgray kamam ti aməhi ana Melefit.

Krist ti Bay ya ti aŋgalabakabu leli akaba Melefit eḏeḏiŋ eḏeḏiŋeni ni

¹⁴ Leli məbu àna bay gəḏakani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni, naŋ ti àcəloya afa ge Melefit a huḏ melefit va : bay gani nani ti Yezu Wur ge Melefit. Ègia nahkay ti ahàr àḏəm məfəki ahàr lala, məhi ana mis vay-vay naŋ Bay geli, məmbrəŋ ba.

¹⁵ Bay geli gəḏakani ya aŋgalabakabu leli akaba Melefit ni ti àsəra lala ahəmamam njəḏa geli àhəca ni, adaba naŋ day àcaka daliya a zlam ba dek akada geli na, ay ku tamal àcaka daliya nəŋgu ni àgudar zlam ndo simiteni.

¹⁶ Nahkay zla nahəma mahəḏakfəŋiyu kè Melefit, məgrafəŋa aŋgwaz a ba adaba naŋ ti aŋri sulum gayanə ana leli kəlavad. Məsəra aməsi cicihi, aməŋri sulum ana leli, aməjənaki leli ka ya ti macakay daliya ni.

5

Krist àsəra leli ndam gedebi

¹ Gəḏakani ya *taŋgalabakabu mis akaba Melefit ni dek ti Melefit adaba tay e kiḏiŋ ge mis ba, abiyu tay ga maŋgalabakabu mis akaba naŋ àna məvi sədaga akaba misliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ni.

² Nahkay bay gəḏakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti àsəra majalay ahàr ga nday ya ti təsər zlam do ahkay do ni tijikia ke divi a ni, adaba naŋ day njəḏa gayanə ahəca a zlam ba dek.

³ Njəḏa gayanə ahəca ti, ahàr àḏəm esliŋi zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gayanə gayanəni day, èsliŋi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahaŋ ciliŋ do.

⁴ Maslaŋa ya ti azay ahàr gayanə ti mīgi gəḏakani ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti àbi ; afiyu mis a mələŋ gani nani gəḏakani ni vu ti si Melefit kwa. Agray ti akada gayanə ya àfiyu *Aronə ahaslani ni.

⁵ Nahkay day *Krist àzay ahàr gayanə ge mīgi gəḏakani ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ndo. Àfiyu naŋ a mələŋ gani nani gəḏakani ni vu ni ti Melefit. Àhi :

« Nak ti wur goro, kani ti nawayay ti mis təsər nu buk.* »

⁶ A Wakita ge Melefit bu ka mələŋ nahaŋ mədi ahàr ana pakama ge Melefit ya àhi ni keti . Pakama gani nihi : « Nak ti bay maŋgalabakabu leli akaba mis ga kaŋgay-kaŋgayani akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.† »

⁷ Ka ya ti Krist naŋ àbu a duniya bu ni ti àhəŋgala Melefit a dal-dal, àzlaha kay, ètəwia, adaba àsəra Melefit ti esliki mahəŋgaraba naŋ e kisim ba. Àra àhəŋgala Melefit a nahkay ti Melefit àŋri ere ye ti àhəŋgalafəŋa ni, adaba àgəskabá ere ye ti Melefit awayay na dek.

⁸ Krist ti Wur ge Melefit, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni àcaha məgəsiki ma ana Melefit àna daliya gayanə ya àcakay na.

⁹ Melefit àgray ti Krist èndeveriŋaba təwi gayanə a lala. Krist àra èndeveriŋaba ni ti naŋ àbu àna njəḏa ga mahəŋgay nday ya ti təgəsiki ma ni dek ; avi *sifa ya àndav day-day do ni ana tay.

¹⁰ Nahkay ti Melefit àḏəm Krist ti bay gəḏakani ya aŋgalabakabu naŋ akaba mis ni akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

Məsərumkivu zlam àki ka məfəki ahàr geli ke Krist ni

¹¹ Àki ka pakama hini ti mawayay mazlapaki dal-dal, ay ma gani zləzlaḏa ga madafabana, adaba lekulum ti kicəm zlam weceweci do.

¹² Kəpəsumva a macahay zlam ba, giri-giri ti akal kacahumi zlam ana

* 5:5 Limis 2.7. † 5:6 Limis 110.4.

mis ndahan, ay kekileña kislumki do. Ahàr àdàm tâchahi pakama ge Melefit ya tâchahi ana mis enji ni ana kâli keti sawaŋ ti ahàmamam ! Kàsèrum zlam weceweci do ni ti, lekulum akada bəza ci6-ci6eni, kawayum si tēvi duwa ana kâli kwa, kislumki məzum daf koksah ti ahàmamam !

¹³ Maslaŋa ya ti esi duwa ni ti wur ndondu : maslaŋa gani nani ti àsèrkaba pakama àki ke jiri ge Melefit a koksah.

¹⁴ Ay mis gəđakani ti ni èsi duwa va do, azum daf tata. Maslaŋa gani nani ti asèrkaba zlam sulumana akaba zlam magədavana lala, adaba àsərva àna naŋ a.

6

¹ Ègia nahkay ti ahàr àdàm mac-ahakivu zlam, makoru kama kama akada ge mis gəđakani ni. Ahàr àdàm məmbrəŋum mähəŋgri zuh ana zlam ya tâchahi ana mis àki ke *Krist enji ni. Zlam nday hini ti akada asak ga ahay ya tafəkad ni ; mäfəkad nahan va ba. Zlam ya tâchahi ana mis enji ni ti nday hi : pakama àki ka məmbrəŋ tawi magədavani, adaba azoru mis e kisim vu ; pakama àki ka mäfəki ahàr ke Melefit ;

² pakama àki ke divi gərgəri ga *məbaray mis ; pakama àki ka məbəki *ahar ke mis ; pakama àki ka maŋgabana e kisim ba ; pakama àki ka seriya ge Melefit ya amagrafəŋa kè mis a, amagrafəŋa nahan kà tay a va do ni.

³ Tamal Melefit avi divi gani ana leli ti aməmbrəŋ mähəŋgri zuh ana pakama nday nani ededīŋ.

⁴ Aməmbrəŋ ti adaba tamal mis àsəra zlam nday nana mək èjikia ke divi a ti aŋgukiyu ke divi koksah. Maslaŋa gani nani àsəra jiri ge Melefit a lala, Melefit àgria sulum gayaŋ a, *Məsuf Njəlatani àniviyu a məbərur bu,

⁵ àsəra pakama ge Melefit ti sulumani dal-dal, àsəra njəda ya tagray tawi àna naŋ ka mələŋ mūweni ya Melefit amagraya na.

⁶ Maslaŋa gani àsəra zlam nday nana dek, kələŋ gani èjikia ke divi a ti èsliki məmbatkaba majalay ahàr gayaŋ a va do simiteni. Adaba maslaŋa ya ti àsəra zlam nday nana dek mək àgəskabu va do nahəma, *àdarfəŋa Wur ge Melefit kà təndal a keti, àvia divi ana mis ndahan ge mindivi naŋ a.

⁷ Mazay mazavu gani : vədaŋ nahan àbu, avər àtədkiaya dal-dal mək zlam àfətkiaya, àgra zlam a dal-dal àbəlafəŋ kà ndam ya təwəs vədaŋ ni. Vədaŋ gani nani ti Melefit aməmərvi àna naŋ do waw ?

⁸ Ay tamal zlam ya ti àfətkiaya ni ti adak akaba civ-civ cilīŋ ti vədaŋ ni àbəlāy do ; Melefit ara etikwesl wudak, kələŋ gani atəji aku, had gani emigi viti, àgray zlam va do.

⁹ Ndam geli ni, mawayay kâli. Ku tamal mədəma ma nahkay nəŋgu ni, məsəra lekulum ti kəbum kədabum divi sulumani, Melefit ahəŋgay kâli.

¹⁰ Melefit ti naŋ jireni ; àsəra tawi gekâli ya kəgrumi na. Kəjənumkia ndam gayaŋ a, kəbum kəjənumki tay nihi daya : gekâli ya kəgrum nahkay ni ti adafaki kawayum Melefit.

¹¹ Nihi ti mawayay ku way way do e kidīŋ gekâli bu māzay njəda gayaŋ dek, mōru kama kama. Məsəra Melefit awayay məgri sulum gayaŋ ana leli ga kaŋgay-kaŋgayani, nahkay mawayay ti ku way way do mādəbay sulum gani nani, àmbrəŋ dāy-dāy ba.

¹² Mawayay ti kīgum masəfani ba ; ere ye ti mawayay ni ti kənjəhadum akada gatay ya ti təfəki ahàr ka Yezu lala, təmbrəŋ ndo ni. Nday gani ti Melefit naŋ àbu agri sulum ya àdəmbiya, àdàm aməgri ana ndam gayaŋ ni ana tay.

Ere ye ti Melefit àdàm aməgri ana ndam gayaŋ ni ti amagray ededīŋ

¹³ Kàsəruma, ahaslani ti Melefit àhibiya ma ana Abraham a, àhi aməgri sulum. Ka ya ti àhi ma gani ni ti àmbada ; àmbaday ti àna ahàr gayaŋ gayaŋani, adaba maslaŋa àbi gəđakani àtam naŋ bi.

14 Àmbada, àdám : « Nəgruk sulum goro dal-dal, anagray ti kâwuday dal-dal. Zlam gani nani ti amagravu ededîj.* »

15 Abraham àra ècia ma gana nahkay ti àgəskabá, ajəgay ere ye ti Melefit àhi aməgri ni, àmbrəj ndo. Abraham àra àgəskabá nahkay ti Melefit àgri ere ye ti àhi aməgri ni.

16 Ka ya ti mis ambaday ni ti, ambaday ti àna ere ye ti àtam nañ àna gəđakani ni. Àra àmbada nahkay ti ku way way do agəskabu mbaday gayan ni, tàcalfəj kà ma gani va do.

17 Nahkay day Melefit awayay adəfiki ana ndam gayan ere ye ti àdám aməgri ana tay ni dek ti aməgri ana tay ededîj ; awayay ti təsər lala aməmbatkaba majalay ahər gayan a day-day do : nahkay ti àmbaday.

18 Melefit àdám amagray zlam, mək àmbaday. Pakama nday nani cəeni ti avi njəda ana leli dal-dal, adaba Melefit ti àsəkad malfada do simiteni. Pakama gani àra àvia njəda ana leli a ti, məbu makoru kama kama, adaba məmbrəja zlam ndahan a dek, məsəra Melefit aməgri ere ye ti àdám aməgri ana leli ni ana leli.

19 Zlam gani nani ya məsəra Melefit aməgri ana leli ni ti ndiñ-ndiñ, avi njəda ana leli dal-dal. Makavu àna nañ lala, acafəja leli ge mijikiana ke divi a. Zlam gani nani aziaba azana ga mahay ga məlanj *njəlatani ge Melefit na ana leli a, məsəra leli aməhuriyu eslini. †

20 Àhuriyu a məlanj gani nani vu ti Yezu ; àhuriyu enji geli, àhuriyu ti azuhva leli. Nañ ti bay gəđakani ya anjalabakabu leli akaba Melefit ni ga kanjay-kanjayani, akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.

7

Melkisedek

1 Melkisedek gani nani ti nañ bay Salem, nañ bay *manjalabakabu mis akaba Melefit nañ ya agavəla driñ ni. Ka fat ya ti Abraham àsləkabiya ke silik ya tàgray akaba bəbay ndahan, àtambiya tay a àna njəda nahəma, Melkisedek nakəj àrəkioru, mək àgri *sulum ge Melefit.*

2 A huđ ga zlam ya ti Abraham àhəlibiyu e silik ni bu ni dek ti Abraham àziaba zlam a bəlanj a kurani ba ana Melkisedek a. † Enjenjeni slimi Melkisedek awayay adəmvaba ti bay jireni ; kəlanj gani bay Salem ti ni awayay adəmvaba bay ya agray ti mis tənjàhadkabu àna sulumani ni.

3 Nañ ti təsər bəjanani do, təsər mənani do, ata bəj ga bəjanani day mis təsər tay do. A Wakita ge Melefit bu ni ti təđəmki ma ka vad ge miwi nañ ndo, ka vad ga məmət gayan day təđəmki ma ndo. Nañ ti akada Wur ge Melefit, adaba anjalabakabu mis akaba Melefit ga kanjay-kanjayani akada ga Wur ge Melefit ni.

4 Jalumki ahər ke Melkisedek, nañ ya ti Abraham àziaba zlam a bəlanj a kurani ba ni. Melkisedek ti nañ gəđakani ! Abraham ti nañ bəj ga ata bəj geli dek, ay àhəliaba ana Melkisedek ti zlam sulumani ya tətama zlam ndahan a ni.

5 Ndam *manjalabakabu mis akaba Melefit kani ti nday bəza huđ ge *Levi ; e Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ni bu ni ti Melefit àdám ndam *Izireyel ndahan ni təziaba zlam a bəlanj a kurani ba ana tay a. Nday ya ti təhəl zlam akaba nday ya ti təziaba ni ti nday dek kà mənə gatay, nday ndam Izireyel ; ku tamal nday dek bəza huđ ga Abraham nəngu ni təbu tagray nahkay.

6 Ay Melkisedek ti nañ wur huđ ge Levi do ; ku tamal nañ wur

* 6:14 Mənjəkiani 22.16-17. † 6:19 Ahalay ti bay ya ti àbəki wakita hini ni àzay mazavu ga zlam, àdám zlam ya ti məsəra Melefit aməgri ana leli ni ti ndiñ-ndiñ akada ga ara gəđakani, təwəlfəj ezewed, ma ge ezewed nahan ni təwəlfəj kà slalah ga yam, təfiyu a yam vu ga macafəja slalah ga yam na ga maslakana ni. Mənjay Təwi 27.29. * 7:1 Salem ti slimi ge Zerəzalem ahaslani. Àna ma *Hebri ti slimi gani təzavu ata « Shalom. » « Shalom » ti awayay adəmvaba manjàhadkabani sulumani. † 7:2 Mənjay Mənjəkiani 14.17-20.

huđ ge Levi do nəngu ni Abraham àziaba zlam a bəlan a kurani ba. Melefit àhibiya ana Abraham a, àhi : « Anəgruk zlam sulumani, » nahkay Abraham ti nan gəđakani ; ay əgri sulum ge Melefit ana Abraham ti Melkisedek.

⁷ Məsəra, bay ya ti əgri sulum ge Melefit ana maslaŋa nahaŋ nahəma, bay gani nani ti nan gəđakani àtam maslaŋa nahaŋ ni.

⁸ Kani ti nday ya ti təhəl zlam bəlan a kurani bu ni ti nday mis hihiriken, təmət. Ay a Wakita ge Melefit bu təđəm bay ya ti àhəl zlam bəlan a kurani bu ya Abraham àbi ni ti àmət do.

⁹ Misliki məđəmani nahkay hi : ka ya ti təvi zlam bəlan a huđ ga kurani bu ana bəza huđ ge Levi ni ti kala təvi ti ana Levi Leveni. Ay Levi day kala àvia zlam bəlan a huđ ga kurani ba ana Melkisedek a, adaba Abraham ti nan bəŋ ge Levi ;

¹⁰ ka ya ti Abraham àbi zlam ana Melkisedek ni ti Levi wur huđ gayan ni nan àvu a vu ga bəŋani Abraham bu.

Krist ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni

¹¹ Təwi ga bəza huđ ge Levi ya tagray ga *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti Melefit àđəm təgri ana ndam *Izireyel, àbu məbəkiani e *Divi gayan ya àđəfiki ana Məwiz ni bu ni. Ku tamal nahkay nəngu ni, təwi gatay ni èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay magrani ni lala do. Tamal èndeveriŋ lala ti bay nahaŋ ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni àra ti kamam ? Maslaŋa gani nani ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ga *Aron ni do ; nan ti aŋgalabakabu mis akaba Melefit akada ge Melkisedek ni.

¹² Tamal Melefit àmbatkaba divi ga maŋgalabakabu mis akaba nan na ti, məsəra àmbatkaba Divi gayan ya àbu məbəkiani a Wakita gayan ni bu ni daya.

¹³ Ay nihi ti Bay ya təđəmki ma a Wakita ge Melefit bu ni ti Bay geli. Nan ti ge dini ge Levi do ; maslaŋa ge dini gayan day-day àgray təwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ndo.

¹⁴ Məsəra Bay geli ti ge dini ga Zəda. Ndam ge dini ga Zəda ti ŋgay təgray təwi ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti Məwiz àđəm ndo simiteni.

¹⁵ Ere ye ti adafaki zlam gani nani ededini ni ti nihi : bay nahaŋ àra ga maŋgalabakabu mis akaba Melefit a, ay aŋgalabakabu mis akaba Melefit ti akada ge Melkisedek ni.

¹⁶ Maslaŋa gani nani ti təfiyu àna Divi ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz bu ni ndo : Divi gani nani ti təbiki ana mis hihiriken. Təfiyu maslaŋa gani nani ti adaba nan àbu àna njəda dal-dal, àmət day-day do.

¹⁷ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi : Melefit àđəm :

« Nak ti bay maŋgalabakabu leli akaba mis ga kaŋgay-kaŋgayani akada ge Melkisedek ya àgray ahaslani ni.‡ »

¹⁸ Nahkay ti Melefit àmbrəŋa Divi gayan nahaŋ ya àđəfiki ana Məwiz ahaslani na, adaba Divi gani nani ti njəda gani àhəca ga magray ere ye ti Melefit awayay magrani na.

¹⁹ Divi ge Melefit ya àbu məbəkiani a wakita ge Məwiz ni bu ni ti èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni lala do. Ègia nahkay ti Melefit àvia divi nahaŋ ana leli ga mahəđakfəŋiana àtam ya ahaslani na. Divi gani nani ti məsəra ajənaki leli ededini.

²⁰ Məsəra ajənaki leli ededini ti adaba ka ya ti Melefit àfiyu Wur gayan ga maŋgalabakabu mis akaba nan ni ti àmbada. Ay nday ndahaŋ ni ti ni, àbiyu tay ti àmbaday ndo.

²¹ Ka ya ti Melefit àfiyu Wur gayan ni ti àmbaday ; àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ni bu nahkay hi :

« Bay Melefit àmbada, àđəm :

“Nak ti bay maṅgalabakabu leli akaba mis ga kaṅgay-kaṅgayani.”

Aməmbatkaba majalay ahàr gayan gani nana day-day do.Š »

²² Melefit àra àmbada nahkay ti àwəlkabá pakama gayan akaba geli a keti. Gayan ya àgray nahkay ni ti àtam ya àwəlkabu pakama gayan akaba ge mis ahaslani ni. Məsəra àtam ya ahaslani ni ti adaba bay ya ti adəfiki ana leli Melefit amagray ere ye ti àdəm amagray ni ededīn ni ti Yezu.

²³ Nahkay day, nday ndahan ya taṅgalabakabu mis akaba Melefit ni ti nday kay, adaba nday ti təpəs do, təmət.

²⁴ Ay Yezu ti apəs, naṅ àbu àna sifa, àmət day-day do ; amaṅgalabakabu mis akaba Melefit ga kaṅgay-kaṅgayani.

²⁵ Nahkay ti nday ya ti tahəfakfəniyi kè Melefit azuhva ga Yezu ya aṅgalabakabu tay akaba naṅ ni ti, Yezu esliki mahəṅgay tay. Àmbrəṅ mahəṅgay tay day-day do, adaba naṅ àbu àna sifa ga kaṅgay-kaṅgayani, naṅ àbu ahəṅgali Melefit ana tay kəlavad.

²⁶ Bay gəđakani ya àgəski ga maṅgalabakabu leli akaba Melefit ni ti Yezu. Naṅ ti njəlata, àgudar zlam do simiteni, naṅ mis sulumani, àgray zlam akada ga ndam magudar zlam ni do, Melefit àzoru naṅ driṅ agavəla.

²⁷ Nday gəđakani ndahan ya taṅgalabakabu mis akaba Melefit ni ti, ahàr àdəm kəlavad tīslīṅi zlam ana Melefit azuhva zlam magudarani gatay ni day kwa ti tīslīṅi zlam azuhva zlam magudarani ge mis ndahan ni. Ay Yezu ti ni aṅgalabakabu leli akaba Melefit ti nahkay do. Naṅ ti àvi ahàr gayan ana Melefit, àgəskabu ti təkadfəṅ naṅ kə təndal. Àgray nahkay ti sak bəlan, amagrakivu va do.

²⁸ E Divi ge Melefit ya Məwiz àbəkī ni bu ni ti Melefit àdəm mis hi-hirikeni taṅgalabakabu mis akaba naṅ, ay nday gani nani ti njəda gatay àhəca ga magray ere ye ti Melefit

àwayay na. Nahkay kəlan gani Melefit àdəm pakama nahan, àmbaday. Àna mbaday gani nani ti àfiyu Wur gayan ga maṅgalabakabu mis akaba naṅ ; Wur gayan gani nani ti naṅ àbu ga kaṅgay-kaṅgayani, èndeveriṅaba ere ye ti Melefit awayay na àndava.

8

Melefit àwəlkabá pakama gayan akaba geli àna Krist a

¹ Ere ye ti ahàr àdəm məsər lala ni ti nihi : Bay gəđakani ya *aṅgalabakabu leli akaba Melefit ni ti àbu. Naṅ ti òru ànjəhad a huđ melefit bu, kə gəvay ge kərsi ge Melefit. Ànjəhad ti kə ahar ga đaf ge Melefit, a məlan ga gəđakani bu.

² Agray təwi ga maṅgalabakabu mis akaba Melefit ti a məlan *njəlatani ge Melefit bu. Məlan *njəlatani gani nani ti ahay *miviceni ya mis hi-hirikeni tivicay ka sarta ge Məwiz ni do : àləm ti Bay Melefit Melefiteni ; məlan gani nani ti məlan njəlatani ge Melefit ededīn.

³ Gəđakani ga ndam maṅgalabakabu mis akaba Melefit ni lu ti təfiyu naṅ ga məvi sədaga ana Melefit akaba misliṅi zlam azuhva zlam magudarani ge mis. Ègia nahkay ti bay gəđakani ya aṅgalabakabu leli akaba Melefit ni ahàr àdəm naṅ day məvi sədaga ana Melefit.

⁴ Tamal naṅ àləbu a duniya bu ni ti akal naṅ ègi bay maṅgalabakabu mis akaba Melefit do, adaba ndam maṅgalabakabu mis akaba Melefit təbu, təbiyu tay àna *Divi ge Melefit ya àbu məbəkīani a wakita ge Məwiz ni bu ni.

⁵ Ay ndam maṅgalabakabu mis akaba Melefit nday nani ti, məlan njəlatani ya tagraviyu təwi gatay ni ti e melefit bu do. Məlan gatay ni ti tələm ka mazavu ga məlan njəlatani ya a huđ melefit bu ni ciliṅ. Nahkay ka ya ti Məwiz àwayay evicay ahay njəlatani ni ti Melefit àhi ahkado : « Ci day, ahàr àdəm kəgray đek akada ahay

* 8:5 Mahərana 25.40.

ya ti nêdêfukki ka ya ti nak ka ahâr ga hâma ni.* »

⁶ Ay nihi ti tawi ga Yezu ti gârgâri akaba gatay ndahan ni simiteni. Melefit awêlkabu pakama gayañ maweni akaba geli, awêlkabu ti âna tawi ga Yezu ; pakama ya *awêlkabu nihi ni ti âtam ya ahaslani ni, adaba ere gani ya ti Melefit adâm amâgri ana leli ni ti âtam ere ye ti adâm ahaslani amagrañ ni simiteni.

⁷ Nahkay ti pakama ge Melefit ya awêlkabu akaba geli ahaslani ni ti ârakaboru ndo. Do ni ti, akal Melefit awêlkabu pakama nahan akaba geli do.

⁸ Ay awêlkabá pakama nahan na akaba geli ededîñ a. Àlâgi ana ndam gayañ, adâm nahkay hi :

« Cûm day, nu Bay Melefit nâhi ma ana kûli.

Sarta nahan âbu ara ;

ka sarta gani nani ti anawêlkabu pakama maweni akaba ga ndam goro,

ndam *Izireyel akaba ndam *Zude ni dek.

⁹ Pakama ya anawêlkabu akaba gatay ni ti

gârgâri akaba pakama ya nêwêlkabu akaba ga ata bêñ gatay ahaslani

ka ya ti nêdafêña ahar ka tay a, nêhêlaya tay ka haf Ezip a ni.

Anawêlkabu pakama nahan akaba gatay ti

adaba nday ndayani âna ahâr gatay têmbreñ pakama goro

ya nêwêlkabu akaba gatay ahaslani ni,

nahkay ti nu day nêmbreñ tay.

Nâhi ma hini ana kûli ti nu Bay Melefit.

¹⁰ Pakama maweni ya anawêlkabu akaba ga ndam Izireyel

ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi :

Anagrañ ti tâjalaki ahâr ke Divi goro kâlavad,

kala âbu mabêkiani a mabêruv gatay bu.

Enigi Bay Melefit gatay, nday day etigi ndam goro.

Nâhi ma hini ana kûli ni ti nu Bay Melefit.

¹¹ “Sêr Bay Melefit” ti maslaña amâhi ana maslaña nahan e kidîñ gatay bu do simiteni.

Ku ana ndam ga kêsa gatay, ku ana bêza ga mên gatay nêngu ni atâhi ana tay do.

Adaba ku way way do e kidîñ gatay bu amêsêr nu,

ku wur gâziteni, ku mis gâdakani amêsêr nu.

¹² Anêmbêrfêña zlam magudarani gatay na kâ tay a ;

zlam gatay ya ti tâgray, âbêlafu do ni ti anêjalaki ahâr va do simiteni.† »

¹³ Ma ge Melefit hini ya adâm ni ti adâmki ka mawêlkabu pakama maweni. Gayañ ya adâm nahkay ni ti adafaki mawêlkabu pakama ya ahaslani ni ti midigweni. Ay zlam ya êgia midigwena, àgray tawi va do ni ti atêmbreñ, amêlêbi va bi.

9

Tawi ga mangalabakabu mis akaba Melefit ya tâgray ahaslani ni

¹ Ka ya ti Melefit *awêlkabu pakama gayañ akaba ga ndam *Izireyel ahaslani ni ti adêfiki divi gayañ ana tay ga *mangalabakabu mis akaba nan a ahay gayañ bu. Ahay gani nani ti ka haf. ² Ahay gani nani ti haf gani mekelkabana âna azana. Mêlan ye enjenjeni nahêma, têtalay mêlan *njêlatani ; eslini ti têtêhad mêlan mabêhadki *cêngel akaba tabêl ga mabêhadiki *dipeñ ana Melefit. †

³ Mêlan ye cû kama ga azana ni ti têtalay mêlan njêlatani âtam ndahan ni dek. Kêlêñ ga azana nahêma,

⁴ tâfêkad zlam ga gru ya tazêbaki haf ya ezi âcêr ni, ‡ tâfêkad *sahar daya. § Sahar gani nani ti mabêki

† 8:12 Zeremi 31.31-34. * 9:1 Têdêmkî ma hini ti ka ahay ge Melefit ya tâgray a haf gili bu ka sarta ge Mawiz, têsawaday âna nan ni. Mênjay Mahêrana 26.1-30. † 9:2 Mênjay Mahêrana 25.23-40. ‡ 9:4 Mênjay Mahêrana 30.1-6. § 9:4 Mênjay Mahêrana 25.10-16.

gru dek ; a huf gani bu ni ti zlam tøvü mahkær : halaf ga gru akaba *man a huf gani bu ; aday ga *Aron ya àbay vay-vay ni, * akaba akur cæ. Akur nday nani ti ma ge Melefit àki mæbækiani. Nahkay sahar gani nani ti tæzalay *sahar ge Melefit ya adafaki àwælkabu pakama gayan akaba ge mis ni.

⁵ Ke erma ga sahar ni tæbæki mimiz ti Melefit mæmbærfænja zlam ge mis ya tàgudar ka mæsær gatay do na ; ka ahær ga sahar ni tàgraya mazavu ge Serubæn † a cæ ; tàpæbki kærpasla gatay ke erma ni. Serubæn nday nani ti tædafaki Melefit nan àbu a mælan gani nani bu àna njæða gayan dek. Ay ti næhiaba ma gana dek ana kæli a nihi fan do.

⁶ Tæra tæslamala zlam na dek nahkay ti ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tæhuriyu a mælan ye enjenjeni ni vu kælavað ga magray tæwi gatay.

⁷ Ay a mælan ye cæ ni vu ni ti bay gæðakani ga ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ahuriyu cilin. Ahuriyu ti sak bælan a dæzani bu ; àhuriya ti ahær àðëm abiaya mimiz ana Melefit a azuhva zlam gayan ya àgudar ka mæsær gayan do ni akaba azuhva zlam ge mis ndahan ya tàgudar ka mæsær gatay do ni.

⁸ Àna zlam nday nani ti *Mæsuf Njælalani adafaki ka ya ti mælan ye enjenjeni àbu mba ni ti divi ga mæhuriyani a mælan *njælalani ge Melefit ni vu àbi fan bi.

⁹ Zlam gani nday nani tæzavu akaba ga sarta hini : mis takoru afa ge Melefit, tægri sædaga, tævi zlam ana ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni ti tislinj azuhva zlam magudarani gatay ni, ay ku tamal nahkay nængu ni majalay ahær gatay dek njælata do, nahkay zlam gatay ya tagray ni èsliki mendeveerin ere ye ti Melefit awayay ni do.

¹⁰ Zlam gani nani dek ya tagray ni

ti ma àki ka zlam mæzumani, ka zlam miseni akaba ka baray gærgærani. Nani ti tæwi ge mis hihiriken ni ya tagray ni cilin ; Melefit agæskabu hayan, duk abivoru ana vad ya amæmbatkaba ni.

Àna mimiz ge Krist ti Melefit àwælkabu pakama mæweni akaba ge mis

¹¹ Ay nihi ti *Krist àra. Nan ti Bay gæðakani ya aŋgalabakabu mis akaba Melefit ni, ku nihi nan àbu agri zlam sulumani ge Melefit ana leli. Àhuriya a ahay ge Melefit va ; ay ahay gani nani ti gæðakani àtam ya ka had ni, arænja magædavani àki bi. Ahay nani ti mis hihiriken ni àlæm do ; nahkay ahay gani nani ti a duniya bu do.

¹² Àra àhuriya a ahay gani nani va ti àhuriyu a mælan *njælalani ge Melefit ni vu. Àhuriyu ti àna mimiz ga vugul akaba ga bæza sla ya tislinj ana Melefit ni do ; àhuriyu ti àna mimiz gayan ya àngæzaya ka ya ti àmæt kà tændal ni. Àmæt nahkay ti, àhænnga leli a ga kaŋgay-kaŋgayana àndava, àhuriyu a mælan *njælalani ge Melefit ni vu sak bælan ti èsli.

¹³ Ka ya ti mis àgudara zlam a, ègia nan njælata kè eri ge Melefit do nahæma, ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ni tigæceki mimiz ga vugul akaba ga kokur, tæbæki viti ga sla walani daya. Nahkay vu gayan egi njælata kè eri ge Melefit.

¹⁴ Mimiz ge Krist ti àtam mimiz ga zlam ga gænaw sak kay do waw ? Krist ti àgudar zlam do simiteni, ay àvi ahær gayan ana Melefit ti tækad nan ; àgray nahkay ti àna njæða ga *Mæsuf ge Melefit ; Mæsuf gani nani ti nan àbu ga kaŋgay-kaŋgayani. Krist àvia ahær gayan ana Melefit a nahkay ti, àgray ti ku majalay ahær geli day miŋi njælalani ; nahkay ti mægray zlam ya azoru leli e kisim vu ni va ba ; mægri tæwi ti ana Melefit. Melefit ti nan Bay ga sifa !

* 9:4 Mænjay Macalani 17.23. † 9:5 Serubæn ti zlam àna sifa ya tajægay mælan njælalani ni, kærpasla tæfæn kà tay. Nday *mæsær ge Melefit do. Mænjay Mahærana 25.18-20.

15 Ègia nahkay ti Melefit *àwəlkabu pakama gayan məweni akaba ge mis ; àwəlkabu ti àna təwi ge Krist. Àwəlkabu ti ndam ya ti azalay tay ni tənğət zlam sulumani ya àdəm aməgri ana tay ni ; zlam nday nani ti atələbu ga kaŋgay-kaŋgayani. Melefit aməgri ana tay nahkay ti azuhva kisim ge Krist, adaba àna kisim gayan ni ti àpəla zlam ge mis ya təgudar ka sarta ya Melefit àwəlkabu pakama məweni akaba gatay faŋ ndo ni.

16 Nahkay day, bi mis nahan wudaka amət ti àdəm ahəmamam ndam gayan tēdevu zlam gayan ni. † Ay tamal maslaŋa gani amət faŋ ndo ni ti ndam gani tislīki medevu zlam gayan ni do.

17 Nahkay tamal amət faŋ ndo ni ti ma gayan ya àdəm ni masakani hayaŋ. Ka ya ti maslaŋa gani naŋ àbu àna sifa mba ni ti mis tēdey zlam gayan ni faŋ do.

18 Pakama ge Melefit ya awəlkabu akaba ge mis ni day nahkay. Ka ya ti àwəlkabu pakama gayan enjenjeni akaba ge mis ni ti təkad zlam, tīgəcey mimiz gani.

19 Ka ya ti Məwiz èjeŋgey *Divi ge Melefit dek kè meleher ge mis nahəma, àgray akada ge Melefit ya àhi ni : àzay mimiz ga vugul akaba ga bəza sla, àcahkiviyu yam, àzay enğuc ga zlam ga gənw ndizeni, àwəlki ka aday, atəliyū e mimiz ni vu ju6 mək ègəceki ka Wakita ge Melefit ni ; ègəceki ke mis ni dek daya.

20 Àdəm : « Mimiz hini ti Melefit awəlkabu pakama gayan akaba gekəli àna naŋ ; àdəm gəsumkabu pakama gayan ni dek kwa. § »

21 Ègəceki mimiz ni ka ahay ge Melefit akaba ka zlam ya təvu a ahay ni bu, tagray təwi àna tay ni dek daya.

22 Nahkay ti Melefit àdəm e Divi gayan ni bu, ku mam day mam tīgəceki mimiz day ti egi njələta. Ere

ye ti tīgəceki mimiz do ni ti àbi kay bi. Tamal təbaya mimiz a ndo ni ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni.

Krist ti àvi ahər gayan ana Melefit azuhva zlam magudarani ge mis

23 Nahkay zla nahəma, zlam nday nani ya ka had ni ti mazavu ga zlam ya a huđ melefit bu ni cilin, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni ahər àdəm tīgi njələta àna mimiz ya tīgəceki ka tay ni. Nahkay day, tamal leli mawayay mahədəkfəŋiyu kà zlam zlamani ya e melefit bu ni ti ahər àdəm təbaya mimiz sulumana àtama ga zlam ga gənw na.

24 Ahay ge Melefit ya *Krist àhuriyu ni ti mis tələm do. Ahay ge Melefit ya mis tələm ni ti mazavu ga məlaŋ *njələtani ya a huđ melefit bu ni cilin. Krist àhuriyu ti a huđ melefit vu ; ku nihi naŋ àbu eslīni kè meleher ge Melefit ga məjənaki leli.

25 Gədəkani ga ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit ti ahuriyu a məlaŋ *njələtani ge Melefit ya mis tələm ni vu sak bəlaŋ a dəzani bu ; ahuriyu ti àna mimiz gayan gayanani do. Ay Krist ti àgray nahkay ndo ; àvi ahər gayan ana Melefit sak kay ndo.

26 Nahkay do ni ti kwa ka mənjəki ga duniya akal Krist acakay daliya sak kay, ay àgray nahkay ndo. Àcakay daliya ti sak bəlaŋ, kələŋ gani amacakay va do ; àcakay ti ga madafakiani duniya ara andav wudak. Àra ti ga məvi ahər gayan ana Melefit ti magudar zlam ge mis ni mələbi va bi.

27 Mis hihirikeni lu amət sak bəlaŋ cilin, kələŋ gani Melefit amagrafəŋa seriya.

28 Nahkay day Krist àvi ahər gayan ana Melefit ti sak bəlaŋ ; àgray nahkay ti, ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis a kay. Ay a vad nahan ti Krist amaŋga. Amaŋga ti azuhva

† 9:16 Àna ma Gres ya təkəki ahalay ni ti tədəm « diateke. » Ma gani nani ti awayay adəmvaba məwəlkabu pakama, awayay adəmvaba pakama ge mis ya àdəm ahəmamam tēdey zlam gayan ka ya ti amət ni daya ; ma gani bəlaŋ. Nahkay təgurkabu zlam nday nani cəeni, tədəm tamal zlam ahkay do ni mis amət faŋ ndo ni ti tēdi slimi ana pakama gani do. § 9:20 Mahərana 24.8.

zlam magudarani va do ; amañga ti ga mahəŋgay ndam gayañ ya tajəgay nan ni.

10

¹*Divi ge Melefit ya Məwiz àbəki ka wakita gayañ ni ti mazavu ga zlam sulumani ya Melefit aməgri ana leli ni ; Divi gani àdəfiki zlam sulumani ge Melefit ni ana leli lala do. Adaba mam, kilevi təbu takoru kə meleher ge Melefit, tislifi zlam kilevi, təmbərəŋ day-day do ; ay zlam nday nani ya tagray ni ti èndeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni dek do.

²Tamal ti endeveriŋ ere ye ti Melefit awayay ni ti, akal təmbərəŋ misliŋi zlam ana Melefit, adaba giri-giri ti ndam ya ti Melefit àmbərfəŋa zlam magudarani gatay ni kà tay a ni ti akal təsər tiŋia njəlatana kə eri ge Melefit a àndava, zlam magudarani gatay àbi va bi. Ay təgray nahkay do ; təbu tislifi zlam kekileŋa.

³Təbu tislifi zlam ana Melefit kilevi ti, agray ti təjalaki ahàr kilevi ka magudar zlam gatay, təsəra nday ndam magudar zlam kekileŋa.

⁴Nahkay ti məsəra mimiz ga kokur akaba ga vugul ti àgray ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis na kà tay a koksah.

⁵Nahkay zla nahəma, ka ya ti *Krist àra a duniya va ni ti àhi ana Melefit ahkado :

« Zlam ge mis ya tislifiŋək ni akaba sədaga gatay ya təgruk ni ti kəwayay do,

kəgra ti tiwi nu sawañ.

⁶Zlam ge mis ya tislifiŋək ahkay do ni ya teviyekək azuhva zlam magudarani gatay ni ti àbəlafuk do.

⁷Nahkay nədəm : Bay Melefit goro, nu hi, nu ka ahàr divi, nakoru ti ga magray ere ye ti kəwayay ni.

Bay ya ti tədəmki ma a huđ ga wakita gayak ni bu ni ti nu.* »

⁸Ka mənəki ga pakama hini ti àdəm : « Zlam ge mis ya tislifiŋək ni,

sədaga gatay ya təgruk ni, ahkay do ni zlam gatay ya teviyek azuhva zlam magudarani gatay ni ti kəwayay do ; zlam nday nani ti təbəlafuk do. » Ay məsəra zlam nday nani dek ti tagray akada ge Melefit ya àhi ana tay grum e Divi gayañ bu ni.

⁹Àdəm keti : « Nu hi, nu ka ahàr divi, nakoru ti ga magray ere ye ti kəwayay ni. » Àdəm nahkay ti, adafaki zlam ya ti təgri ana Melefit ahaslani ni ti ègia zlam masakana ; nihi ti ahàr àdəm təgri zlam məweni sawañ.

¹⁰Nahkay ere ye ti Melefit àwayay ni ti Yezu Krist àgra : àvi ahàr gayañ ana Melefit sak bəlan həya. Àra àvia ahàr gayañ a nahkay ni ti leli miŋia ndam njəlatana ge Melefit a.

¹¹Bay maŋgalabakabu mis akaba Melefit lu naŋ àbu ecik kəlavad, esliŋi zlam sak kay ana Melefit, esliŋi kəlavad nahkay. Ay zlam ya ti esliŋi ana Melefit ni èsliki magrani ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a do simiteni.

¹²Ay Krist ti àgray akada gatay ni ndo : naŋ ti àvay ahàr gayañ sak bəlan ti Melefit məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ni kà tay a ; àra àva ti ànjəhad digəs kà ahar ga daf ge Melefit a məlan ga gəđakani bu ga kaŋgay-kaŋgayani.

¹³Melefit àhi : « Ndam ezir gayak ti anabəhad tay kə meleher gayak akada ga zlam ga bay ya abəki asak ni, ti kəcəlki ka tay.† » Nihi ti naŋ àbu ajəgay sarta gani nani.

¹⁴Àva ahàr gayañ a sak bəlan ti, agray ti nday ya ti àhəŋgay tay ni ti tiŋi ndam *njəlatani ge Melefit ga kaŋgay-kaŋgayani. Nahkay ti èndeveriŋa təwi ge Melefit ya awayay na dek.

¹⁵*Məsuf Njəlatani day adəfiki ana leli zlam nday nani jiri ededfiŋ. Ere ye ti àdəm enjenjeni ni ti nihi :

¹⁶« Bay Melefit àdəm :

“Pakama məweni ya anəwəlkabu akaba gatay

* 10:7 Limis 40.7-9. † 10:13 Mənjay Limis 110.1.

ka sarta gani nani ya amara ni ti nahkay hi :
anagray ti tâjalaki ahàr ke Divi goro kàlavaf,
amanjèhadiviya ana tay a mæbæruv bu.” »

¹⁷ Àdàm keti :
« Zlam magudarani gatay ahkay do ni zlam gatay ya ti tàgray àbèlafu do ni ti anèjalaki ahàr do simiteni.‡ »

¹⁸ Nahkay ti Melefit àmbærfèña zlam magudarani ge mis ni kà tay a. Ègia nahkay ti ahàr àdàm tàgri sèdaga ana Melefit ti mæmbærfèña zlam magudarani nday nani kà tay a va do.

Mæfæki ahàr ke Melefit, mahèdækfèñiyu

¹⁹ Bæza ga mmawa, nahkay ti mæsèra Melefit àvia divi ana leli ga mahèdækfèñiyana kà gævay a mælan gayan *njèlatani ni va. Divi gani nani ti àvia ana leli a azuhva mimiz ga Yezu ya àngèzaya ka ya ti *tàdarfèñ nan kà tændal ni.

²⁰ Divi gani nani ti divi mæweni, nday ya ti e divi gani nani bu ni ti tængèt sifa. Divi gani nani ti Yezu àzlèkiaba ana leli a. Ka ya ti àmætfèñ kà tændal ni ti azana ga mahay ga mælan *njèlatani ge Melefit ni ègèzlehva : azana gani nani ti kala vu ga Yezu. Yezu àmæt ti mis tâhèdækfèñiyu kè Melefit : àmæt nahkay ti ègèzlehkaba azana ya àcafèña mis ga mahèdækfèñiyani kè Melefit a ni.

²¹ Nan ti Bay gèdækani ya anjalabakabu ndam ge Melefit akaba Melefit ni.

²² Ègia nahkay ti mahèdækumfèñiyu. Mahèdækumfèñiyu ti àna hud bèlan, mæfumki ahàr geli dek. Adaba Yezu àgray ti mìgia njèlatana, màjalay ahàr magèdavani va do ; àbara leli àna yam njèlatana daya.

²³ Mæsèra Melefit amægri zlam sulumani ana leli ; mæhumioru ma gani ana mis vay-vay, mæmbrèñ ba, adaba Bay ya ti àdàm amægri zlam nday nani ana leli ni ti Melefit ; nan ti àmbat ahàr day-day do.

²⁴ Ahàr àdàm ku way way do e kidin geli bu mæfi ahàr ana maslanja nahan, mævi njèda ana mis e kidin geli bu ga mawayay mis ndahan akaba ga mægri zlam sulumani ana mis.

²⁵ Mæmbrèñum macakalavani ba. Mis ndahan ti tæmbrèña, ay leli ti mægri akada gatay ni ba. Kæsèruma vad ga Bay geli ya amara ni ènjia wudak, nahkay zla nahèma mæmbrèñum macakalavani ba ; ahàr àdàm ku way way do e kidin geli bu mævi njèda ana maslanja nahan.

²⁶ Leli ti mæsèra jiri ge Melefit ya àgri ana leli na. Nahkay tamal magudar zlam zakw nahèma, mìsliki mægri sèdaga ana Melefit ti mæmbærfèña zlam magudarani geli ni kè leli a va do.

²⁷ Tamal mis àgudara zlam a nahkay ti maslanja gani màgray angwaz daldal, adaba Melefit amagrafèña seriya, aku gèdækani amæzum tay akaba ndam ya tàgèskabu ma ge Melefit va do ni dek.

²⁸ Kæsèruma, tamal mis àgra zlam ya ti Melefit àcafèña mis ga magrana e *Divi gayan ya Mæwiz àbèki ni bu na, mæk mis cæ mahkær tàgrakia sedi a ti takad nan huya, àsi cicihi ana mis do.

²⁹ Nahkay ti tamal mis àcèlki ka Wur ge Melefit a, àzay nan akada zlam masakani ni ti Melefit amatrað nan do waw ? Amatrað nan ti dal-dal àtam ya atrað maslanja ya ti àgèskabu Divi gayan do ni, adaba maslanja gani nani ti ègia mis njèlatani ge Melefit azuhva mimiz ga Yezu a, ay àmènjælèñ ke mimiz gani nani akada zlam masakani sawan. Àna mimiz gani nani ti Melefit àwèlkabá pakama gayan akaba geli a, àdàm amahèngay leli àna nan. *Mæsuf Njèlatani àgria *sulum ge Melefit ana maslanja gani nana, ay maslanja gani èndivia Mæsuf Njèlatani na sawan.

³⁰ Mæsèra, Melefit àdàm : « Bay ya ti atraðvù mis, ahèngrivù zlam magudarani ana tay ni ti nu. » Àbu mæbækiani keti : « Bay Melefit

‡ 10:17 Zeremi 31.33-34.

amagrafəŋa seriya kà ndam gayan a. § »

³¹ Melefit ti naŋ Bay ga sifa : njəda gayan àtam ga zlam ni dek. Tamal àgəsa mis a awayay matra6 naŋ ti maslaŋa gani amacakay daliya daldal, daliya nahaŋ àbi àtam daliya gani nani bi.

³² Sərumki ka sarta ya ti kicəm pakama ge Melefit enji, kəgəsumkabu ni. Ka sarta gani nani ti mis təgria daliya gərgəri kay ana kəli a, ay ti kəbesuma.

³³ Sarta ndahaŋ tindəvia kəli a, təgria daliya ana kəli kə eri ge mis a dek ; sarta ndahaŋ kəvumia njəda ana mis ndahaŋ ya ti təcakay daliya akada nani na.

³⁴ Ndam ya təbiyu tay a danɣay vu ni ti tèsia cicihi ana kəli a, kəjənumkia tay a. Ka ya ti mis təhəlfəŋa zlam gekəli kə kəli a ni ti kəgəsumkabá àna məmərana, adaba kəsəruma, lekələm kəbum ana zlam sulumani àtam ya ti təhəlfəŋa kə kəli a ni. Zlam sulumani nday nani ti tanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani.

³⁵ Nahkay zla nahəma, kəmbərənum məfumki ahàr ke Melefit ba, adaba tamal kəmbərənum məfəki ahàr do ni ti aməgri zlam sulumani kay ana kəli azuhva nani.

³⁶ Ere ye ti ahàr àdəm kəgrum ni ti nahkay hi : zum njəda gekəli dek ga moroni kama kama. Tamal kəgrum nahkay ti akəgrum ere ye ti Melefit awayay ni, nahkay ti akəngətum ere ye ti Melefit àdəm aməvi ana kəli ni.

³⁷ Melefit àdəm :
« Kama gəzit ti Bay ya ti ara ni amara, ènjia wudak.

Sarta gani àbi kay va bi.

³⁸ Maslaŋa ya ti nədəm naŋ jireni, afəku ahàr ni ti aŋəvi sifa.

Ay tamal maslaŋa gani àmbərəŋa nu a ti anəgəskabu naŋ va do. * »

³⁹ Ay leli ti leli ndam ya ti təmbrəŋ Melefit, tijiji ni do. Leli ti ndam ya ti təfəki ahàr ke Melefit ni, nahkay Melefit amahəŋgay leli, aməvi *sifa ya àndav day-day do ni ana leli.

11

Məfəki ahàr ke Melefit

¹ Məfəki ahàr ke Melefit ti awayay adəmvaba məm ? Tamal məfəki ahàr ke Melefit ti məsəra leli məbu àna zlam ya ti Melefit àdəm aməvi ana leli ni àndava. Ku tamal mipi zlam nday nani faŋ do nəŋgu ni, məsəra təbu ededij ededijeni.

² Ndam ge Melefit ya ahaslani ni təfəkia ahàr a nahkay, mək Melefit àzləbay tay azuhva məfəki ahàr gatay ni.

³ Leli day məfəki ahàr ke Melefit. Məsəra Melefit àgraya məlaŋ na dek àna ma gayan ya àdəm na. Nahkay məsəra zlam ya ti mipi ni ti Melefit àgraya àna zlam ya mipi do na.

⁴ Abel day afəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti əgri sədaga ana Melefit àtam ga *Kayiŋ ya əgri ni àna sulumani. Abel àra əgra nahkay ti Melefit àzləbay naŋ azuhva sədaga gayan ni, àdəm naŋ ti mis jireni. Ku tamal Abel àməta nəŋgu ni, ku kani day naŋ àbu adəfiki məfəki ahàr ke Melefit ana leli.

⁵ *Enok day afəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àzaba naŋ a duniya ba, àmət ndo. Naŋ àbi ka duniya va bi, adaba Melefit àzoya naŋ a gavəla. Ay ku ka ya ti Melefit àzoru naŋ faŋ ndo nəŋgu ni, Melefit àzləba naŋ a, àdəm naŋ mis sulumani. *

⁶ Tamal mis afəki ahàr ke Melefit do ni ti Melefit àzləbay naŋ do, àdəm naŋ mis sulumani koksah. Adaba ku way way do awayay ahədakfəŋiyu kə Melefit nahəma, ahàr àdəm maslaŋa gani məfəki ahàr, məgəskabu Melefit naŋ àbu, məsər Melefit əgri zlam sulumani ana nday ya ti tadəbay naŋ ni.

⁷ Nəwi day afəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti əgəsikia ma. Ka ya ti Melefit adəfiki zlam ya ti əgravu faŋ ndo ni ti Nəwi àgraya *slalah ga yam a, təhuriyu akaba ndam ga huɖ ahay gayan, mək Melefit ahəŋgay tay. Nəwi àra afəkia ahàr ke Melefit a nahkay ti, Melefit àdəm naŋ mis jireni ; nahkay

ere ye ti Nəwi àgray ni ti àdafaki ndam ga *duniya ti nday ndam jireni do.

⁸ Abraham day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti ka ya ti Melefit àzalay nañ ni ti Abraham àgəsikia ma. Àsləka ka had gayan a, òru ka had ya ti Melefit àdəm aməvi ni. Àsər məlan ya ti akoru ni do, ay ku tamal nahkay nəngu ni òra.

⁹ Azuhva məfəki ahàr gayan ni ti ànjəhad ka had ya ti Melefit àdəm aməvi ni, ay ànjəhad ti akada nañ zal mirkwi : ànjəhad a ahay miviceni bu. Wur gayan Izak, kələñ gani wur hud gayan Zekup day tənəhad a ahay miviceni bu akada gayan ni : nday day Melefit àhi ana tay aməvi had ya ti àdəm aməvi ana Abraham ni ana tay.

¹⁰ Abraham ànjəhad a ahay miviceni bu ni ti adaba ahətay sarta ya ti atafakad kəsa nahan ni ; kəsa gani nani ti asak ga ahay gani məfəkadani lala. Àsər ahəmamam tələm ahay ga kəsa gani nani ti Melefit, amələmaya ahay nday nana ti nañ gani daya.

¹¹ Sara day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti Melefit àgray ti mīwi wur. Nañ ti dəgalani, medeweleni daya, ay ku tamal nahkay nəngu ni Melefit àgray ti mīwi wur ; àgray ti adaba Sara àgəskabá ere ye ti àdəm aməgri na amagray ededñ.

¹² Nahkay ti ku tamal Abraham nañ bəlan, nañ medeweleni heremherem nəngu ni, bəza hud gayan tigi kay. Nday kay akada bonğur ya a hud melefit bu ni, ahkay do ni akada wiyan ga zalaka, tàcal koksah.

¹³ Mis nday nani dek ti təfəki ahàr ke Melefit, duk àbivoru ana kisim gatay təmbrəñ məfəki ahàr gatay ni ndo. Ka ya ti təmət ni ti tənğət zlam ge Melefit ya ti àdəm aməvi ana tay ni fañ ndo ; təsəra zlam nday nani atələbu akada zlam ya ti tìpioru driñ ni cilin, mək təmərvu àna nañ. Tədəm nday ndam mirkwi, kəsa gatay àbi a duniya bu bi.

¹⁴ Gatay ya ti tədəm nahkay ni ti adafaki nday təbu tajəgay had gatay gatayani.

¹⁵ Tamal təjalakia ahàr ka had gatay ya təmbərbiya na ti akal tislakia mañgona eslina.

¹⁶ Ay nihi ti tawayay had sulumani ya àtam ndahan ni ; had sulumani nani ti e melefit bu. Nahkay ti Melefit awayay ti təzalay nañ Bay Melefit gatay, təzalay nañ nahkay ti àbəlafəñ dal-dal. Àslamalia kəsa sulumani ana tay a ededñ a.

¹⁷ Abraham àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgəskabu misliñi wur gayan Izak. Melefit àhi mığray nahkay ti àhəlfəña eyə a, awayay ti Abraham mādafaki ahəmamam afəki ahàr ni. Izak ti wur ga Abraham nañ bəlan, nahan àbi, Melefit àhi ana Abraham aməvi bəza hud kay ti àna nañ,

¹⁸ àdəm : « Akəngət bəza hud gayak ti àna Izak.† » Ku tamal nahkay nəngu ni, Abraham àgəsikia ma ana Melefit a,

¹⁹ adaba àhi ana ahàr Melefit ti esliki mahəngaraba mis e kisim ba tata. Abraham àra àfəkia ahàr a nahkay ti Melefit àhəngri wur gayan ni. Ge Melefit ya àhəngri wur ga Abraham ni ti adafaki ere ye ti amagravu kama kama ni.

²⁰ Izak day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri *sulum ge Melefit ana ata Zekup nday ata Eseyə : àdəmki ma ka zlam ya amagrakivu ka tay ni.

²¹ Zekup day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àgri sulum ge Melefit ana bəza ge Zəzef cəeni. Àgri ana tay ti ka ya ti awayay endevervu ni ; àra àgria sulum ge Melefit ana tay a ti àjakvu àna aday, àhəngrioru ahàr a had ana Melefit.‡

²² Zəzef day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àdəm ndam *Izireyel atasləka ka had Ezip a. Àdəm ma gani nani ti ka sarta ya ti awayay endevervu ni ; àdəm ka ya ti atasləka ni ti təhəla aslat gayan a.

† 11:18 Mənjəkiani 21.12. ‡ 11:21 Mənjay Mənjəkiani 47.31.

²³ Ata bəŋ ge Məwiz day təfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti tənŋah naŋ kiyi mahkər. Tənŋah ti adaba wur ni àbəlay ; *Faroŋ bay məgur had ni àdəm tábazl bəza ga ndam Izireyel, ay ti tàgrafəŋa aŋwaz kà ma gana ndo.

²⁴ Məwiz day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ka ya ti ègia gədəkana ni ti àwayay ti tədəm naŋ wur ga wur ga Faroŋ ni va ba.

²⁵ Àwayay ti hojo təgri daliya akada ya təgri ana ndam Izireyel ndahaŋ ni ere gani ti amərvu àna zlam magudarani ni, adaba zlam magudarani ti away məmərani gəzit ciliŋ.

²⁶ Àhi ana ahàr hojo təgri daliya akada ya ti təgri ana *Krist ni ere gani ti aŋgət elimeni ga had Ezip ni dek ni. Àjalaki ahàr ti ka zlam sulumani ge Melefit ya aməgri azuhva məfəki ahàr gayaŋ ni.

²⁷ Məwiz àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti àsləka ka had Ezip a. Ku tamal bay ga had ni àzumkia bəruv a nənŋu ni, àgrafəŋa aŋwaz a ndo. Məwiz àmbrəŋ məfəki ahàr gayaŋ ni ndo, ègia akada èpia Bay Melefit, naŋ ya ti èpivu do na.

²⁸ Məwiz àra àfəkia ahàr ke Melefit nahkay ni ti àgray ti ndam Izireyel təgray *Pak ye enjenjeni ni : təkəki mimiz kà mahay gatay. Təgray nahkay ti, ti *məslər ge Melefit ya àslərbiyu ga mabazl bəza meykweya ni ènjifiŋ kà bəza gatay ni ba.

²⁹ Ndam Izireyel təfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti tàsləkaba a Dəluv Ndizeni ni ba ; tàsləkaba ti akada ka had mikəleni, yam àbi ka mələŋ gani bi. Ay ka ya ti ndam Ezip tawayay masləkabana ni ti yam ni àndaba tay a dek, təməta.

³⁰ Azuhva məfəki ahàr ga ndam Izireyel ni ti gudu ga kəsa Zeriko àmbəd. Àmbəd ti adaba ndam Izireyel ni təfəkia ahàr ke Melefit a, tèveliŋa kəsa na vad adəskəla.

³¹ Rahap wal hala ni day àfəkia ahàr ke Melefit a. Nahkay ti a vad ya ti ndam Izireyel tábazl ndam ya ti təgəskabu ma ge Melefit do ni ti

təkad naŋ ndo. Təkad naŋ ndo ni ti adaba àfia ahàr ana ndam Izireyel ya tàsləruru tay ga məmənjiyu had na, àdafaki tay ndo.

³² Nihi ti nədəmkivu mam ? Sarta àbi ga mazlapakiani bəlaŋ àna bəlaŋ ka ata Zedeyoŋ, Barak, Samsoŋ, Zefte, Devit, Semiyel akaba ndam ndahaŋ ya təhəŋgaray pakama ge Melefit ni bi.

³³ Nday nani dek ti təfəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu tēyefiŋa kà ndam ga had ndahaŋ a, mis ndahaŋ tàgrafəŋa seriya kə mis àna jiri a, mis ndahaŋ tìpia zlam sulumani ya Melefit àdəm aməgri ana ndam gayaŋ na, mis ndahaŋ təkəffəŋva kà mazlahku a, tətama tay àna njəda,

³⁴ mis ndahaŋ tətəmfəŋa kà aku ya agəs zlam gədək-gədək na, ènjifiŋ kà tay ndo, mis ndahaŋ tətəmfəŋa kə mis ya ti tawayay tabazl tay àna maslalam a na. Ka ya ti njəda àfəŋ kà tay bi ni ti Melefit àvia njəda ana tay a ; ka ya ti təgray silik ni ti tàgrafəŋa aŋwaz kə mis ndahaŋ a ndo simiteni ; təgara ndam silik ga had ndahaŋ a kay.

³⁵ Wál ndahaŋ tìpia ndam gatay ya təmət, tənŋaba e kisim ba na.

Ay mis ndahaŋ ti ni ndam ezir gatay təgria daliya kay ana tay a, təməta àna naŋ a ; tamal mis nday nani təmbrəŋa məfəki ahàr gatay ke Melefit a ni ti akal ndam ezir ni təmbrəŋa tay a, ay təmbrəŋ məfəki ahàr gatay ni ndo, adaba tawayay sifa məweni ya Melefit aməvi ana tay ni, tədəm sifa gani nani àtam sifa ya a duniya bu ni.

³⁶ Mis ndahaŋ e kidiŋ gatay bu təkaka daliya gərgəri a kay : mis tēyefiŋa kà tay a ; təzləba tay àna kurupu a ; təwəla tay àna jejirbi a ; təbiya tay a danŋay va ;

³⁷ tizligia tay àna akur a, təməta àna naŋ a ; təkəlkaba tay àna si a ; tábazla tay àna maslalam a. Mis ndahaŋ ti ni təsawadəy satat, təkəkabu ambəl ga təmbak ahkay do ni ga awak. Zlam ahəci tay, mis təgria daliya ana tay

a kay, tà mənjaləŋ kà tay akada nday kərá.

³⁸ Nday ti tèdevu satat a hud' gili bu akaba a həma bu ; tənjuhəd a ahuzl bu ahkay do ni e evid' bu. Nday ti mis sulumani, giri-giri akal tanjuhəd a mələŋ sulumani ya àtam duniya hini àna sulumani ni bu.

³⁹ Mis nday nani dek ti Melefit àzləba tay a, àdəm nday ndam gayan sulumani adaba təfəkia ahər a. Ay tənğət zlam sulumani ge Melefit ya àdəm aməvi ana ndam gayan ni ndo.

⁴⁰ Tənğət ndo ni ti adaba Melefit awayay mendeveŋ təwi gayan ya agri ana mis dek ni ka ahar bəlan. Àslamalia zlam sulumani ana leli a, àtam zlam sulumani ya ti tədəm aməvi ana tay ni ; nahkay awayay ti nday day tənğət zlam sulumani gani nani ka sarta ya ti leli amənğət ni.

12

Məmbərəŋ məfəki ahər ka Yezu ba

¹ Ègia ndam nday nani dek təfəkia ahər ke Melefit a, kala təbu akaba leli, tədəfiki divi ana leli nahəma, məmbərəŋ zlam ya ti acafəŋa leli ga moroni kama kama na dek. Məmbərəŋ magudar zlam daya, adaba magudar zlam ti agəs leli akada ga adak ya agəs azana ni. Ahər àdəm mâcuhwaki ke divi ya ti Melefit àdəfiki ana leli ni, məmbərəŋ ba.

² Məmənjumləŋəru ka Yezu. Àvi divi ana leli ga məfəki ahər ke Melefit ti naŋ ; Bay ya ti èndeveŋ təwi ge Melefit ya agri ana leli ni ti naŋ gani daya. Agəskabá ti *tədarfəŋ naŋ kà təndal, àjalaki ahər ke mimili gani ndo simiteni ; àjalaki ahər ti ka məmərani ge Melefit ya aməvi ni. Melefit ti naŋ àbu manjuhədani e kərsi gayan bu, agur zlam dek ; nihi ti Yezu naŋ digusa kà ahar ga daf gayan a mələŋ ga gədakani bu.

³ Jalumki ahər ka Yezu. Naŋ ti ndam magudar zlam təgria daliya kay, ay ti èbesa. Tamal kajalumki

ahər ti ahar amadəgafəŋa kə kəli a do, akamətabum do.

⁴ Lekulum kəbum kəkadumfəŋva kà zlam magudarana, ay kekileŋa ku mis bəlan e kidin' gekəli bu teked' àmət azuhva kadvu nani faŋ ndo timey.

⁵ Jalumki ahər ka pakama ge Melefit ya àhi ana kəli, avi njəda ana kəli akada ga bəŋ ga bəza ya ahi ma ana bəza gayan ni ; ma gani nani ti nahkay hi :

« Wur goro, tamal Bay Melefit atra6 kur,

awayay ti kəsər zlam ti, gəskabu ; ka ya ti aləguk ni ti ahar àdəgafuka ba.

⁶ Adaba maslaŋa ya ti Bay Melefit awayay naŋ ni ti

atra6 naŋ, awayay ti məsər zlam.

Maslaŋa ya ti Bay Melefit agəskabu naŋ,

àdəm naŋ wur gayan ni ti azlə6 naŋ.* »

⁷ Nahkay tamal kacakum daliya ti, sərunki Melefit naŋ àbu atra6 kəli ti kəsər zlam ; afi ahər ana kəli akada ga bəŋ ga bəza ya afi ahər ana bəza gayan ni. Wur ya ti bəŋani àtra6 naŋ do ni ti àbu waw ?

⁸ Bəza ge Melefit dek ti Melefit atra6 tay ; ay tamal Melefit àtra6 kəli do ni ti adafaki lekulum bəza gayan do, lekulum bəza məva.

⁹ Nədəm nahəma, ata bəŋ geli ya ka had' ni tatra6a leli a, leli ti ni mīciikia ma ana tay a. Ègia nahkay ti ahər àdəm mīciiki ma ana Bəŋ geli ya a hud' melefit bu ni àtam ya ti mīciiki ma ana ata bəŋ geli ya ka had' ni. Adaba tamal magray nahkay ti amənğət *sifa ya àndav day-day do ni.

¹⁰ Ata bəŋ geli ni tatra6 leli ti ga sarta bal. Təgray nahkay ti təhi ana ahər tawayay mədəfiki divi sulumani ana leli. Ay Bəŋ geli ya hud' melefit bu ni ti ni atra6 leli ti ga məjənaki leli ededīŋ ededīŋeni, awayay ti mīgi njələta akada gayan ni.

¹¹ Ku way way do ka sarta ya ti tatra6 naŋ ni ti ahər ahəli, amərvu do. Ay kələŋ gani maslaŋa ya ti tatra6a

* 12:6 Gozogul 3.11-12.

naŋ a, àcaha zlam àna naŋ a ni ti ègi zal jiri, arañja àhèli ahàr va do.

Manjəhad ga ndam ga Yezu

¹² Nahkay zla nahəma, ahar àdəgafəŋa kè kuli a ba, zum njəda gekuli dek ga moroni kama kama.

¹³ Dəgum ndileba, kəzum divi maɗaŋwani ba. Tamal kəgrum nahkay ti maslaŋa ya ti asak awər naŋ ejigədesley ni emigi zal dərə do, amaŋgaba.

¹⁴ Ere ye ti ahàr àdəm kəgrum kəlavad ni ti nihi: Njəhadum àna sulumani akaba mis dek. Zum njəda gekuli dek ti kənjəhadum kəlavad ndam *njəlatani ge Melefit. Maslaŋa ya ti ànjəhad njəlata do ni ti emipi Bay geli day-day do.

¹⁵ Bumvu slimi ti maslaŋa àmbrəŋ məgəskabu *sulum ge Melefit ya agri ni ba. Maslaŋa ya ti agudar zlam e kidiŋ gekuli bu nahkay ni ti naŋ akada ga məwəl ya afətaya e dini bu na. Ku way way do ègi nahkay ba, adaba tamal ègia nahkay ti emizibi mis ndahaŋ kay, etigi akada gayaŋ ni.

¹⁶ Maslaŋa àgray hala e kidiŋ gekuli bu ba. Maslaŋa àmbrəŋ ere ye ti Melefit awayay ni akada ge Eseyə ya àmbrəŋa ni ba. Naŋ ti meykweya, akal bəŋani agri sulum ge Melefit azuhva nani, ay sulum gani nani ti Eseyə àzay akada zlam masakani, àzurfəŋ zlam afa ga wur ga məŋani sak bəlaŋ ka duwa gani ciliŋ. †

¹⁷ Kəsəruma, kələŋ gani àwayay ti bəŋani məgri sulum gani, ay bəŋani àgri ndo. Ku ètəwi mitəweni nəŋgu ni bəŋani àmbatkaba majalay ahàr a ndo, àgri ndo.

¹⁸ Lekulum kəbum kahədakumfəŋiyu kè Melefit ti gərgəri akaba ga ndam ya ahaslani kà həma *Sinayi ni. Eslini ti təhədakfəŋiya kà zlam ya tɪnjifiŋ na, kà aku a, kà mələŋ ziŋ-zijena, kà maklaɓasl didilijena, kà bəlgadaŋ a.

¹⁹ Eslini ti ticia mahənday ge me-zlelim a, akaba dəŋgu ge Melefit ya

ahənday na. Tàra ticia dəŋgu ge Melefit na ti tàgra aŋgwaz a, tədəm àhikivu ma ana tay ku bəlaŋ va ba.

²⁰ Adaba təhi ana tay: « Ku tamal zlam ga gənwaw ènjifiŋa kà həma na nəŋgu ni, tizligi àna akur, tâkad. ‡ » Ma gani nani ti àsia aŋgwaz ana tay a dal-dal.

²¹ Ku Məwiz day ere ye ti àgrawu eslini ni dek àsia aŋgwaz a dal-dal, àdəm: « Nəgəgər, bəruv atukaba. § »

²² Ay lekulum kəbum kahədakumfəŋiyu kè Melefit ti akada gatay ni do. Kahədakumfəŋiyu ti kà həma *Siyon, kà kəsa ge Melefit Bay ga sifa ni, kəsa nani ti Zeruzalem ya e melefit bu ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà *məslər ge Melefit dal-dalani, tàcalvu do simiteni, təcakalavu ga magray wuməri ni.

²³ Kahədakumfəŋiyu ti kà ndam ge Melefit macakalavani. Nday dek ti Melefit àdəm nday meykweya gayaŋ, slimi gatay àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit ya a hud melefit bu ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà Bay Melefit, naŋ ya ti agraŋa seriya kè mis a dek ni. Kahədakumfəŋiyu ti kà ndam gayaŋ ya àdəm nday ndam jireni ni; mis nday nani ti Melefit èndeveriŋa təwi gayaŋ ya agri ana tay na dek àndava.

²⁴ Kahədakumfəŋiyu ti kà Yezu, naŋ ya ti àgray ti Melefit awəlkabu pakama məweni akaba ge mis ni. Kahədakumfəŋiyu ti azuhva mimiz gayaŋ ya ègəceki ke kuli ni. Mimiz ga Yezu ti adafaki zlam sulumani, mimiz gani nani ti akada ga Abel ni do.

²⁵ Bumvu slimi, ahàr àdəm ku way way do àmbrəŋ məbi slimi ana pakama ga Bay ya ti ahi ma ni ba. Ahaslani ti təhəngria ma ge Melefit ana mis a; nday ya ti təhəngri ma gani nani ana mis ni ti nday ka had, ay ti mis ndahaŋ təgəskabu ma gani nani ndo, nahkay ti Melefit àtraɓa tay a. Ay nihi ti Bay ya ti ahi ma ana leli ni ti naŋ a hud melefit bu. Nahkay tamal leli məgəskabu ma gayaŋ ni do ni ti

† 12:16 Mənjay Mənjəkiani 25.29-34. ‡ 12:20 Mahərana 19.12-13. § 12:21 Mimbiki 9.19.

amatra6 leli dal-dal do waw ?

²⁶ Ka ya ti Melefit àzlapay ahaslani ni ti had àdaday azuhva dən̄gu gayan̄ ya àhənday ni. Ay nihi ti àdəm nahkay hi : « Sak bəlan̄ keti anagray ti had mādaday ; ay amadaday ti had ciliñ do, huđ melefit amadaday daya.* »

²⁷ Àdəm « Sak bəlan̄ keti » nahkay ti, adafaki zlam ya ti Melefit àgraya tay a, tədaday ni ti atambatvu, atələbi va bi. Melefit amagray nahkay ti, awayay ti zlam ya ti atəgəjəni ni ti zlam ya ti tədaday va do ni ciliñ.

²⁸ Nahkay məlan̄ sulumani ya ti Melefit aməvi ana leli ni ti amadaday do. Ègia nahkay ti məgrumi səsi dal-dal ! Məgrumi səsi ti nahkay hi : məzləbum nan̄ akada gayan̄ ya awayay ni, məhəngumioru ahàr a had, məgəsumiki ma daya.

²⁹ Adaba Melefit geli ti nan̄ aku ya azum zlam dek ni.

13

Magray ere ye ti Melefit awayay ni

¹ Ègia lekulum kà mən̄ gekuli ti kəmbərənum mawayavani e kidin̄ gekuli bu ba.

² Kəmbərənum məgəskabu ndam mirkwi ba daya ; mis ndahan̄ ka ya ti təgəskabu mirkwi ni ti təgəskabá *məslər ge Melefit a, ay təgəskabu ti ka məsər gatay do.

³ Jalumki ahàr ka ndam dan̄gay akada lekulum day kəbum akaba tay a dan̄gay bu. Jalumki ahàr ka ndam ya ti mis təgri daliya ana tay ni akada təgri ti ana kuli, adaba lekulum day mis.

⁴ Nawayay ti mis dek təgəskabu ma ge Melefit ya àdəmki ka məhəlvani ata wal ata zal ni ; ndam ya ti təhəlvə àndava ni ti təgray mesəwehvu ba. Adaba Bay Melefit amagrafəna seriya kà ndam ya ti tagray mesəwehvu ahkay do ni tagray hala na.

⁵ A manjəhad gekuli bu ni ti ku way way do àjalaki ahàr ka mawayay sin̄gu ba ; zlam ya ti nan̄ àbu àna nan̄ ni ti məmər̄vu àna nan̄, àdəbay zlam ndahan̄ ba. Adaba Melefit Melefiteni àdəm àna ma gayan̄ :

« Day-dəy anəmbərən̄ kur do, anasləkafuka do.* »

⁶ Nahkay ti ku way way do e kidin̄ geli bu māzay njəda, mədəm :

« Bay ya ti ajənaki nu ni ti Bay Melefit ; nahkay ere ye ti aməsə an̄gwaz ni ti àbi ;

mis hihiriken̄i esliki məgru mam ?† »

⁷ Jalumki ahàr ka gədəkani gekuli, nday ya ti təhi ma ge Melefit ana kuli enjenjeni ni. Jalumki ahàr ka manjəhad gatay, ahəmamam təfəki ahàr ke Melefit duk àbiviyu ana kisim gatay ni. Lekulum day fumki ahàr ke Melefit akada gatay ni.

⁸ Yezu *Krist ti àmbatvu do. Kani ti nan̄ àbu akada ye eweni ni, amələbu nahkay ga kan̄gay-kan̄gayani.

⁹ Mis ndahan̄ təbu təcəhi zlam kay ana kuli gərgəri akaba ya kəcəhum ni, tawayay tijn̄kia kuli ke divi a, ay ti kəgəsumiki pakama gatay ni ana tay ba. Təcəhi zlam ndahan̄ àki ka zlam məzumani ana mis, ay ti ere ye ti avi njəda ana mis ni ti *sulum ge Melefit ya agri ana tay ni, do ni ti zlam məzumani do. Zlam gani nani ti àjənaki ndam ya təgəskabá ma gana ni do.

¹⁰ Ndam ya təgri təwi ana Melefit a ahay gayan̄ bu ni ti təbu tahəpəd zlam ndahan̄ ya tisl̄in̄i ana Melefit, təviyeki ni. Leli day məbu ana məlan̄ *meviyekiki zlam ana Melefit, ay nday ya ti tisl̄in̄i zlam ana Melefit akada ya ahaslani ni ti tisl̄iki məzum zlam ya təvi ana Melefit ka məlan̄ geli ni koksah. ‡

¹¹ Ti Melefit məmbərfəna zlam magudarani ge mis ni kà tay a nahəma, ndam *man̄galabakabu mis akaba Melefit ni tisl̄in̄i zlam, mək

* **12:26** Aze 2.6. * **13:5** Mənjay Mimbiki 31.6, 8 ; Zezəwi 1.5. † **13:6** Limis 118.6. ‡ **13:10** Mis ndahan̄ tədəm zlam ya təvi ana Melefit ka məlan̄ meviyekiki zlam ana Melefit geli ni ti dəf ge Melefit. Mis ndahan̄ ti ni tədəm nani ti kisim ga Yezu ya amətfəñ kà təndal ni. Ay a huđ gani bu ni ti ma cəeni nday nani ti ma bəlan̄.

gəđakani gatay ahuriyu àna mimiz gani a məlanj *njəlatani ni vu. Tàra tìslinja zlam na ana Melefit a nahkay ni ti tasləkaba àna kisim gana a kəsa gatay ni ba, takoru àna nanj a dala vu, teviyek.

¹² Àgrakivu ka Yezu day nahkay. Tàsləkaba àna nanj a kəsa ba, tòru tàkad nanj ti a dala bu. Àwayay nahkay ti, ti ndam gayanj tigi njəlatani azuhva mimiz gayanj ya àngəzaya ni.

¹³ Tàkad nanj a dala bu ni ti təbəkia mimili a ; ahàr àdəm məgəskabu ti təbəki mimili gani nani ke leli daya. Nahkay ti məsləkumaba a kəsa ni ba, mədəgum a dala vu ka məlanj gayanj ya nanj àvu ni.

¹⁴ Adaba ahalay a duniya bu ni ti leli məbi àna kəsa ya anjəhad ga kanjgay-kanjgayani ni bi. Nahkay ti madəbay kəsa məweni ya ti Melefit aməvi ana leli ni.

¹⁵ Àna njəda ga Yezu ti ahàr àdəm məgrumi sədaga ana Melefit kəlavad ; sədaga gani nani ti mazləbani geli ya mazləbay nanj ni. Ka ya ti mazləbay Melefit ni ti mədəm nanj gəđakani kə meleher ge mis dek.

¹⁶ Ahàr àdəm kəgrumi zlam sulumani ana mis ndahanj, kəvumi zlam gekəli ana tay ga məjənaki tay : jalumki ahàr, kəmbərənjum ba. Zlam nday nani ti akada ga sədaga ya məgri ana Melefit ni ; sədaga gani nani ti àbəlafənj dal-dal.

¹⁷ Gəsumiki ma ana gəđakani ya təcəhi ma ge Melefit ana kəli ni, grum ere ye ti təhi ana kəli grum ni, adaba təbu təfi ahàr ana kəli ti kənjəhadum àna sulumani kə eri ge Melefit ; Melefit emihindifinja manjəhad gekəli ni kə tay a. Tamal kəgəsumikia ma ana tay a ti atəmərvi, nahkay do ni ti manjəhad gekəli ni aməhəli ahàr ana tay. Ay tamal àhəlia ahàr ana tay a ti ajənaki kəli aw ?

¹⁸ Həngalumi Melefit ana leli kəlavad. Məsəra, məgudar zlam ndo, mawayay magray zlam sulumani kəlavad.

¹⁹ Ere ye ti nawayay dal-dal ni ti

nihini : həngalumu Melefit ti məvu divi ga moroni afa gekəli ke weceweceni.

Bay ya ti àbəki pakama ni ahəngalay Melefit

²⁰ Melefit ti agray ti mis tənəhadkəbu àna sulumani, àhəngaraba Bay geli Yezu e kisim ba. Yezu ti bay mahətay zlam gəđakani, amət azuhva leli, leli təmbəmbak gayanj ; àna mimiz gayanj ni ti Melefit *awəlkəbu pakama gayanj akaba geli ga kanjgay-kanjgayani.

²¹ Nahkay ti nahəngalay Melefit ti məvi njəda gayanj ana kəli ti təwi gekəli ya kəgrum ni dek mənja sulumani, ti kəgrum ere ye ti awayay ni. Nahəngalay nanj ti leli dek məgray ere ye ti àbəlafənj ni àna njəda ga Yezu *Krist. Yezu Krist ti mis dek təzləbay nanj ga kanjgay-kanjgayani. Aya nahkay.

Məndeverinj ga pakama

²² Bəza ga mməwa, nahəngalay kəli gəsumkabə ma goro na, adaba nəbiki ana kəli ti ga məvi njəda ana kəli. Ma goro ni ti kay do, gəzit nahkay timey !

²³ Nəhi ana kəli nahəma, təfaya wur ga mən geli Timote a danjgay ba. Tamal àra afa goro a weceweci ti amarakaboru afa gekəli ga məmənjiyu kəli.

²⁴ Grumi sa geli ana gəđakani gekəli dek akaba ana ndam ge Melefit ndahanj ni dek. Bəza ga mən geli ndam Itali ni təgria sa ana kəli a.

²⁵ Melefit məgri sulum gayanj ana kəli dek ti.

Wakita ge Zek ya àbèki ni Ere ye ti mādāmki ka wakita ge Zek ya àbèki ni

Maslaṅa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : nani Zek (1.1). Ndam māsər zlam tādām naṅ ti Zek zal asak ga Yezu, wur ga mənṅ ge Zeṅ ni do, adaba bay Erot àkada naṅ a (Tɔwi 12.2) : tādām bay ya àbèki wakita hini ni ti Zek wur ga mənṅ ga Yezu ni (Galasi 1.19). Zek wur ga mənṅ ga Yezu ni ti ègia gədakana ga ndam ga Yezu a Zeruzalem a (Tɔwi 15.13 ; 21.18 ; Galasi 2.9).

Zek àbikioru wakita gayan ni ana « dini kru mahar cœni medeveni ka had gərgərani ni » (1.1). Dini kru mahar cœni ni ti nday ndam Zude, ay Zek àbikioru ti ana ndam ga Yezu (2.1) : Zek ti zal Zude, ànjəhad a Zeruzalem ; bi a majalay ahàr gayan bu ndam ga Yezu ti ahar gədakani ndam Zude. Zek àzlapay ti akada ga zal Zude ni : mazavu gani ka ya ti àdām Melefit Bay Njəda-njədani ni ti àzlapay àna ma Hebri « Sabaot » (5.4 ; mənṅumiyu ka TOB).

Zek ti àsəra ma ga Yezu ya àcahi ana mis na lala : gurumkabu Zek 2.5 akaba Meciyu 5.3 ; Zek 3.10-12 akaba Meciyu 7.15-20 ; Zek 3.18 akaba Meciyu 5.9 ; Zek 5.2-3 akaba Meciyu 6.19-20 ; Zek 5.12 akaba Meciyu 5.33-37. Zek àhi ana ndam ga Yezu si tãgray tɔwi sulumani kwa : tamal mɔfəkia ahàr ka Yezu a ti àbəlāy, ay ahàr àdām mãgray tɔwi àna mɔfəki ahàr geli ni (2.14-26). Pol àdām Melefit àdām leli ndam jireni kè eri gayan ti azuhva tɔwi geli ya mãgray ni do, Melefit àdām leli ndam jireni kè eri gayan ti azuhva geli ya mɔfəkia ahàr ka Yezu a ni ciliṅ (Rom 3.21-31). Pol àdām Melefit àdām Abraham ti mis jireni kè eri gayan ti azuhva mɔfəki ahar gayan, do ni ti azuhva tɔwi gayan ya àgray ni do (Rom 4) : Zek ti ni àdām

Melefit àdām Abraham mis jireni kè eri gayan ti azuhva zlam ya àgray, àdafaki mɔfəki ahàr gayan ni (2.20-24). Ma ga ata Pol akaba Zek ni ti bəlan, ay Pol àdām ahəṅgay leli ti Melefit ciliṅ, do ni ti tɔwi geli ya magray ni ti ahəṅgay leli do ; Zek ti ni àdām ahəṅgay leli ti Melefit ciliṅ, ay adafaki Melefit ahəṅga leli a ti tɔwi geli ya magray ni. Tamal mãgray tɔwi sulumani àna njəda ga Məsuf ge Melefit do ni ti māsər Melefit ahəṅga leli a ti ahəmamam ?

Nahkay zla nahəma, a wakita gayan ni bu Zek àvi sawari gərgəri kay ana ndam ga Yezu, àhi ana leli ahəmamam mənṅəhad àna sulumani ni. Si mɔbi slimi ana ma gayan ni lala kwa.

Sa ge Zek

¹ Nu Zek bay mægri tɔwi ana Melefit nday ata Bay geli Yezu *Krist nægri sa ana kuli dek, lekulam dini kru mahar cœni medeveni ka had gərgərani ni.

Melefit avi majalay ahàr sulumani ana ndam ya tɔfəki ahàr ni

² Bəza ga mmawa, ka ya ti daliya ku weley weley do dek àca kuli a nəṅgu ni mərūmvu dal-dal.

³ Adaba kəsəruma daliya gekuli ya kacakum ni ti adafaki kəbum kəfumki ahàr ke Melefit lala, kəmbərəṅum do. Nahkay akəzumkivu njəda gekuli ge mebesey daliya ni.

⁴ Kiguma ndam ya tebesey daliya na nahkay ti, zum njəda gekuli dek ga moroni kama, ti kigum ndam *njəlatani, ere ya ahəcikivu ana kuli ge migi njəlatani ni ti àbi.

⁵ Ay bi mis e kidiṅ gekuli bu àsəra àjalay ahàr sulumani do ni ti, mihindi afa ge Melefit, nahkay Melefit aməvi majalay ahàr sulumani ni. Adaba Melefit ti àgray sidak do, avi zlam ana ku way way do dek, àcafəṅa mis ge mihindiliṅ zlam a do.

⁶ Ay tamal mis ehindi zlam afa ge Melefit nahəma, mɔfəki ahàr Melefit aməvi ere gani edediṅ, àjalay ahàr cə cə ba. Adaba maslaṅa ya ti ajalay ahàr cə cə ni ti naṅ akada ga yam ya ti aməf

adaday, angoru àna nan gwar hi gwar hi ni.

⁷ Maslaña gani nani ti ngay Bay geli aməvi zlam ti àhi ana ahàr ba simiteni.

⁸ Adaba maslaña gani nani ti nan àbu ajalay ahàr cə cə, a zlam ya agray ni bu dek ti ambat majalay ahàr gayan cepa cepa.

Ndam ge elimeni akaba ndam talaga

⁹ Tamal maslaña èsli mis kè eri ge mis ndahan do, afəki ahàr ka Yezu ti ahàr àdəm məmərɔvɔ, adaba kè eri ge Melefit ti ègia mis gəɖakana.

¹⁰ Mis tamal elimeni gayan àbu, afəki ahàr ka Yezu day məmərɔvɔ, adaba Melefit ahəngoraya nan kələŋ a : məsəra bay ge elimeni ti aməmət akada ga vay-vay ga zlam ya tadəgafəŋa ni.

¹¹ Vay-vay tamal fat àvəɖia èviyeka ti adəgafəŋa, àbəlay va do. Nahkay day bay ge elimeni aməmət ka ya ti nan àbu agray təwi ga madəbay elimeni gayan ni.

Zlam ya ezligiyu mis a magudar zlam vu ni

¹² Tamal mis acakay daliya, ebesey, àmbrəŋ məfəki ahàr ka Yezu do nahəma, məmərɔvɔ adaba tamal èbesa nahkay ti Melefit aməvi *sifa ya àndav day-day do ni. Sifa gani nani ti Melefit àdəmɔbiya aməvi ana ndam ya ti tawayay nan ni, aməvi ti akada ya ti təvi zlam ana maslaña ya ti èhita mis ndahan a ni.

¹³ Tamal mis awayay adiyu a magudar zlam vu ti ngay Melefit ezligiyu nan ti àdəm ba. Adaba Melefit ti tizligiyu nan a magudar zlam vu koksah, ezligiyu mis a magudar zlam vu do daya.

¹⁴ Ezligiyu mis a magudar zlam vu ti majalay ahàr ga maslaña gani nani, adaba majalay ahàr gayan ni magədavani, agosay nan, azoru nan a magudar zlam vu.

¹⁵ Majalay ahàr gayan magədavani ni àra ezligiya nan a zlam magudarani va nahəma, zlam magudarani gayan

ni edisl. Emidisla ti amakad maslaña gani.

¹⁶ Bəza ga mmawa goro ni, nawayay kəli ; nəhi ana kəli nahəma, kəgosum ahàr gekəli ba.

¹⁷ Zlam sulumani ya mis tədi ahàr ga sulum ni dek ti asləkabiya agavəla. Aslərbiyu ti Melefit ; nan gani àgraya zlam masladana dek ; àcəlaya ahkay do ni àdiyu akada ga fat ni do ; àmbrəŋ leli a mələŋ ziŋ-ziŋeni bu do.

¹⁸ Àwayay ti mīgi bəza gayan, mək mīgia àna pakama gayan ge jiri ya àdəm na. Migia bəza gayan a ti, àhəl leli enji akada ga hay ya tacal ni.

Kəbumi slimi ana ma ge Melefit cilin ba ; grum təwi àna nan

¹⁹ Bəza ga mmawa goro ni, nawayay kəli ; nahkay ti nawayay ti kəsərum zlam : ahàr àdəm ku way way do mawayay məbi slimi ana pakama, ay àzlapay ke weceweceni ba, àzum bəruv weceweci ba daya.

²⁰ Adaba tamal mis àzuma bəruv a ti àgray təwi ge jiri kè eri ge Melefit do.

²¹ Nahkay zla nahəma, ahàr àdəm mbrəŋum majalay ahàr gekəli magədavani dek akaba təwi ya kəgrum ga cəɖay ni dek. Gəsumkabá pakama ya kicəm na àna məbəruv bəlan, adaba pakama gani nani ti njəda àfəŋ : Melefit ahəngay kəli àna nan, akəŋgətum *sifa ya àndav day-day do ni àna nan tata.

²² Ay kəgosum ahàr gekəli ba : kəbumi slimi ana pakama ge Melefit cilin ba ; grum ere ye ti kicəm a huɖ gani bu ni daya.

²³ Adaba tamal mis abi slimi cilin, àgray ere ye ti èci a huɖ gani bu ni do ni ti, maslaña gani ti akada mis ya ti àmənɔjaviya a kutrum va,

²⁴ àmənɔjaviya ti asləka, mək vu gayan ya èpi ni agəjazlki ahàr həya ni.

²⁵ Ay *Divi ge Melefit ya àdəfiki ana leli ni ti məsəra araŋa ahəcakivu do, agray ti mīgi evidi ga zlam magudarani va ba. Nahkay tamal mis amənɔjaki ke Divi nani, agəskabu dek mək agray təwi àna nan ti Melefit aməvi məmərani azuhva nani. Ay

ahàr àdàm abi slimi, ma gani àgəjazlki ahàr ba ; ahàr àdàm màgroru tawi àna nan.

²⁶ Tamal mis àdàm nan mis ge Melefit mək azlapay kwanja kwanja ti agosay ahàr gayan ; gayan ya àdàm nan mis ge Melefit ni ti ègia zlam masakana.

²⁷ Maslanja ya ti nan mis ge Melefit ededīn ededīneni ni ti anjəhad njalata kè eri ga Bəŋ geli Melefit, àgudar zlam do simiteni. Ere ye ti agray ni ti nihi ; ajənaki bəza kuda akaba wál madakway ya təcakay daliya ni, acuhwafəŋa kà zlam magudarana ya ndam ga *duniya tagray na daya.

2

Kìcirumkaba mis a ba

¹ Bəza ga mmawa goro ni, lekulum kəbum kəfumki ahàr ka Bay geli Yezu *Krist ; nan ti gədakani àtam zlam dek. Kəfumki ahàr nahkay ti kicirumkaba mis a ba.

² Mazavu gani, bi lekulum kacakalumva, mək mis cə təhurkiviyu ke kəli : bəlan gani nan àbu àna mili ga gru a ahar bu, məbakabu azana sulumani, nan nahan ni ti ni zal talaga, azana gayan midigweni ;

³ tamal kəgəsumkabu maslanja ya ti məbakabu azana sulumani ni lala, kəhumi : « Njəhada ahalay a ka məlan sulumana, » mək kəhumi ana zal talaga ni : « Cika jik, » ahkay do ni : « Njəhada a ga had a ka məlan ya nabəhadki asak na » nahəma,

⁴ kicirumkaba mis a do waw ? Nahkay majalay ahàr gekəli ya kajalumki ke mis ni ti magədavani do waw ?

⁵ Bəza ga mmawa goro ni, nawayay kəli ; nahkay nawayay ti kəbumi slimi ana ma goro ya nəhi ana kəli ni : Melefit àdàm ndam ya tawayay nan ni atəhuriyu a Məgur gayan vu. Ndam ya àdaba tay a ga məhuriyani a Məgur gayan vu ni ti ndam ya ti nday ndam talaga kè eri ga ndam ga *duniya ni do waw ? Adaba ndam nday nani ya təkəki ahàr ka Yezu ni

ti məfəki ahàr gatay ni ègia elimeni gatay a.

⁶ Ay lekulum ti kəbumki mimili ka ndam talaga, kəhumi ana ahàr tìsli aranja do. Ndam ya təgri daliya ana kəli akaba təhəloru kəli kè meleher ga ndam magray seriya ni ti ndam ge elimeni do waw ?

⁷ Tədəmki ma magədavani ke slimi ga Yezu Krist ni ti nday gani do waw ? Ay slimi gani nani ti slimi sulumani ; Melefit àzalay kəli ti àna nan.

⁸ Melefit ti Bay geli gədakani : *Divi gayan ya təkəki a Wakita gayan ni bu ni ti nahkay hi : « Wayay ndam ya ti nak kəbu akaba tay ni akada ya ti kawayay ahàr gayak gayakani ni.* » Tamal kəgrum nahkay ti kəgrum zlam sulumani.

⁹ Ay tamal kicirumkaba mis a ti kagudarum zlam. Nahkay Melefit aməwəl kəli àna seriya adaba kəgəsumkabu Divi gayan ni ndo.

¹⁰ Nədəm nahkay ti adaba tamal mis àgəskabá Divi ge Melefit a dek, mək àgudara bəlan gana ti, kala maslanja gani nani àgudara Divi ge Melefit na dek.

¹¹ Adaba Bay ya ti àdàm : « Kəgray hala ba » ni ti nan gani àdàm : « Kəkad mis ba† » daya. Nahkay tamal kəgray hala do, ay kəkada mis a ti, ègia kəgudara Divi ge Melefit ya àdəfiki ana Məwiz na.

¹² Nahkay zla nahəma, a zlam ya ti kəgrum ni bu dek akaba a zlam ya ti kədəmum ni bu dek ti, sərunki Melefit amagrafəŋa seriya kè kəli a, amədəm lekulum kəgəsumkabá Divi gayan a tək, kəgəsumkabu ndo waw. Divi gani nani ti agray ti mīgi evidi ga zlam magudarani va ba.

¹³ Maslanja ya ti mis ndahan təsi cicihi do ni ti nan day aməsi cicihi ana Melefit do ; Melefit aməwəl nan àna seriya, amatraḅ nan dal-dal. Ay maslanja ya ti mis ndahan təsi cicihi ni ti Melefit aməwəl nan àna seriya do simiteni.

Məfumki ahàr ka Yezu, məgrumkivu tawi daya kwa

* 2:8 Levi 19.18. † 2:11 Mənjay Məhərana 20 13-14 ; Mimbiki 5.17-18.

14 Bəza ga mmawa goro ni, tamal mis adəm naŋ afəki ahàr ka Yezu ciliŋ, àgrakivu tɔwi do ni ti, mɛfəki ahàr gayan ni aziaya mam? Gayan ya afəki ahàr ka Yezu ni ti esliki mahəŋgay naŋ aw? Aha, èsliki mahəŋgay naŋ do.

15 Bi wur ga mən geli zalani ahkay do ni walani azana àfəŋ bi, ahkay do ni zlam məzumani kəlavaf àhəci naŋ ti,

16 tamal mis gekəli nahan ahi ahkado: « Njəhadə àna sulumana; bakabu azana ti aməf àwər kur ba, zum zlam kərah! » ti, ay àvi zlam ya àhəci naŋ ni do ni ti ahəmamam? Pakama gayan ya àhi ni ti aziaya mam?

17 Nahkay day tamal kəfəki ahàr ka Yezu, ay kəgray tɔwi sulumani do ni ti, azaya mam? Məfəki ahàr gayan ni ègia zlam masakana.

18 Ay bi maslanə nahan adəm: « Mis ndahan təfəki ahàr ke Melefit, mis ndahan ti ni təgri tɔwi sulumani. » Tamal àdəma nahkay ti akal nəhəŋgrifəŋ, nəhi: « Tamal kəfəki ahàr ke Melefit, ay kəgri tɔwi do ni ti, kədəfuki kəfəki ahàr ti ahəmamam? Ay nu ti ni nədəfukki məfəki ahàr goro àna tɔwi goro sulumani ya ngray ni. »

19 Nak ti kəgəskabá Melefit ti naŋ bəlan. Kəgəskabá nahkay ti àbəlay! Ay ku seteni day təgəskabá Melefit ti naŋ bəlan, tagrafəŋa aŋgwaz a, təgəgərfəŋa.

20 Nak ti muru! Tamal mis afəki ahàr ke Melefit, ay àgri tɔwi do ni ti, məfəki ahàr gayan ni zlam masakani ti kawayay ti nədəfukki aw?

21 Bəŋ geli Abraham ti Melefit àdəm naŋ jireni kə eri gayan ti kamam? Àdəm naŋ jireni ti azuhva tɔwi gayan ya àgray ni do waw? Tɔwi gayan ni ti nihi: àfəkadki wur gayan Izak ka məlan *meviyekiki zlam ana Melefit ni, awayay esliŋi naŋ ana Melefit.

22 Gayan ya àgray nahkay ni ti adafaki tɔwi gayan ya àgray ni arakaboru akaba məfəki ahàr gayan ni.

Àna tɔwi gayan ya àgri ana Melefit ni ti àfəkia ahàr gayan a dek, arana àhəcikivu do.

23 Nahkay ma ge Melefit ya àbu məbəkiani a Wakita gayan ni bu ni àgrava. Ma gani nani ti nihi: « Abraham àfəkia ahàr ke Melefit a, nahkay ti Melefit àdəm naŋ mis jireni kə eri gayan.‡ » Melefit àzalay naŋ zləba gayan daya.

24 Nahkay ti kəsəra Melefit àdəm mis jireni kə eri gayan ti azuhva àfəkia ahàr a ciliŋ do. Àdəm naŋ mis jireni ti azuhva tɔwi ga maslanə gani ya àgri ni daya.

25 Nahkay day wal məsəwehvu Rahap ti àgəskabá ndam ya Zəzəwi àsləruru tay ga məmənjiyu məlan Zeriko na, àdəfiki divi nahan ana tay ga masləkana. Wal ni àra àgra nahkay ti Melefit àdəm wal ni jireni kə eri gayan azuhva tɔwi gayan ya àgray ni.

26 Tamal mis àsuf va do ni ti maslanə nani məmətani. Nahkay day tamal mis afəki ahàr ke Melefit, ay àgri tɔwi do ni ti məfəki ahàr gayan ni zlam masakani, ègia akada kisim a.

3

Màzlapay kwanə kwanə ba

1 Bəza ga mmawa goro ni, mis e kidiŋ gekəli bu ya tawayay macahi zlam ana mis ndahan ni ti tələbi kay bi. Adaba məsəra leli ya ti macahi zlam ana mis ni ti Melefit amagrafəŋa seriya kə leli a àtam ya ti amagrafəŋa kə mis ndahan a ni.

2 Nədəm nahkay ti adaba leli dek məbu magudarum zlam gərgəri kay. Tamal mis èjikia ke divi àna ma gayan ya adəm na do ni ti, maslanə gani nani ti mis jireni, ajəgur ahàr gayan, àgudar zlam do simiteni.

3 Nazay mazavu ge pilis. Ka ya ti məfiviya zagum ana pilis a ni ti pilis ni agray ere ye ti mawayay məgray ni dek; vu gani dek akoru ka məlan ya leli mawayay moroni ni dek.

4 Nahkay day nazay mazavu ga *slalah ga yam. Slalah ga yam ti

‡ 2:23 Mənjəkiani 15.6.

gəđakani, aməđ gəđakani azay, ay ku tamal nahkay nəŋgu ni zlam ya ti tagaray àna naŋ ni ti gəziteni. Àna zlam gani nani ti tisliki mazoru slalah ga yam ni ka məlanə ya tawayay mo-roni ni dek.

⁵ Arəđ day azavu nahkay. Arəđ ti zlam gəziteni a ma geli bu, ay agraki zlabay ka zlam gəđakani.

Aku day ku gəzit agəs məlanə, azumaba heri gəđakana :

⁶ arəđ day akada aku : zlam magəđavani dek àvu a huđ gani bu. Naŋ a ma geli bu, ay agudar vu geli dek. Arəđ ti agudar manjəhad ge mis dek akada ga aku ya azumaba heri a ni. Nani dek ti təwi ge *Seteni, emizligiyu mis a *dəluv ga aku vu.

⁷ Zlam ya àbu àna sifa ni dek ni ti mis təbu təgəs tay ga njəda. Ku zlam ge gili, ku eđiđiŋ, ku zlam a had, ku kilif, zlam nday nani dek ti mis tisliki məgəs tay ga njəda.

⁸ Ay arəđ ti maslaŋa àbi esliki məgəsani ga njəda bi. Arəđ ti zlam magəđavani, àmbrəŋ magudar zlam do, naŋ akada ga məwər ga gavanə ya akad mis ni.

⁹ Arəđ geli ni ti mazləbay Bay Melefit Bəŋ geli àna naŋ, metikwesl mis àna naŋ daya ; ay mis ti Melefit àgraya tay ka mazavu gayanə a.

¹⁰ Àna arəđ bəlanəni ni ti mazləbay Melefit akaba metikwesl mis. Bəza ga mmawa goro ni, ahàr àđəm zlam gani nani àgravu ba simiteni.

¹¹ Yam sulumani akaba yam ndəndalakani ti təcahaya a suwa bəlanəni ba waw ? Aha, àgravu do.

¹² Bəza ga mmawa goro ni, mənə ga wəruv ti ewi ɓilvi aw ? Mənə ga ahwar ti ewi wəruv aw ? Aha, təwi do. Nahkay day təcahaya yam sulumani a suwa ga yam ndəndalakani ba do.

Majalay ahàr sulumani ya Melefit avi ana leli ni

¹³ Maslaŋa àbu e kiđiŋ gekəli bu àcaha zlam a, ajalay ahàr sulumani aw ? Tamal maslaŋa gani àbu ti, mągray təwi sulumani, mąhəŋgrioru

ahàr a had ana mis ; nahkay ti mis atəsər ajalay ahàr sulumani eđeđiŋ.

¹⁴ Ay tamal ti kəgrum solu, kəhumi ana ahàr mis ndahanə ti mis magəđavani, kawayum matam mis ndahanə ti, ŋgay kajalum ahàr sulumani ti kəđəmum ba ; adaba tamal kijəm zlabay nahkay ti kasəkadum malfada.

¹⁵ Tamal kajalum ahàr nahkay ti majalay ahàr gekəli nani ti akada ge Melefit ni do. Melefit avi majalay ahàr ana mis ti nahkay do. Majalay ahàr gekəli nani ti akada ga ndam ga *duniya ni, njəda ga *Məsuf ge Melefit àkibu bi ; majalay ahàr nani ti ge seteni sawanə.

¹⁶ Ndam ya ti tagray solu akaba tawayay matam mis ndahanə nahəma, nday gani tagray zlam kwanə kwanə, tagudar zlam gərgəri kay.

¹⁷ Ay majalay ahàr sulumani ya Melefit avi ana mis ni ti nahkay do. Maslaŋa ya ti ajalay ahàr akada ge Melefit ni ti nahkay hi : majalay ahàr gayanə njəlata, aŋgalabakabu mis, naŋ mis kud-kudani, agəsiki ma ana mis, mis ndahanə təsi cicihi, kəlavad agri zlam sulumani ana mis, ècirkaba mis a do, àgosay mis do daya.

¹⁸ Nday ya ti tanjəhadkabu akaba mis àna sulumani nahəma, manjəhad gatay ni dek ge jiri. Nday ti akada ndam ya ti tizligi hilfi ga zlam sulumani, tapalay bəza gani sulumani ni.

4

Zlam ga duniya ègi eri ana kəli ba

¹ Kələgumvu akaba kəkadumvu e kiđiŋ gekəli bu ni ti kamam ? Kəgrum nahkay ti adaba kawayum zlam gərgəri ya ti tigi eri ana kəli ni dal-dal palam do waw ?

² Kawayum zlam ndahanə ay ti kəŋgətum do. Nahkay ti kabazlum mis, zlam ge mis ndahanə tigi eri ana kəli. Ku kawayum nahkay nəŋgu ni kəŋgətum do ; nahkay kəbum kələgumvu akaba kəkadumvu akaba mis. Kəŋgətum ere ye ti kawayum ni

do ni ti adaba kèbum kihindumfiṅa kè Melefit a bi.

³ Ku tamal kihindum nṅgu ni Melefit àvi ere gani ana kùli do, adaba kèsarum mahṅgalumani àna divi gani do. Kṅgætum ere ye ti kihindum ni do ni ti adaba ere ye ti kihindum ni àbɛlafṅ kè kùli cilin, àbɛlafṅ kè Melefit do.

⁴ Lekulùm ti kṅmbrṅuma Melefit a. Nṅgay maslaṅa ya awayay zlam ga duniya ni ezirey Melefit ti kèsarum do waw ? Maslaṅa ya ti awayay zlam ga duniya ni ti egi zal ezir ge Melefit.

⁵ Àbu mṅbəkiani nahkay hi : « Melefit àfiviyyu sifa ana leli ti, awayay ti leli mawayay naṅ cilin, do ni ti awayay ti mawayay zlam ndahaṅ ba simiteni. » Kèhumi ana ahàr pakama gani nani ti zlam masakani aw ?

⁶ Ay ku tamal Melefit àdṅm nahkay nṅgu ni, agri sulum gayan ana leli, sulum gani àtam zlam ndahaṅ dek. Adaba àbu mṅbəkiani a Wakita gayan bu nahkay hi : « Melefit àgṅskabu ndam ya ti tiji zlabay ni do ; agṅskabu ti ndam ya ti kudufani ni, agri sulum gayan ana tay.* »

⁷ Hṅgrumioru ahàr a haḍ ana Melefit. Zum nṅɛḍa gekùli ti kṅgrum ere ye ti *Seteni awayay ni ba, nahkay ti amacuhwafṅa kè kùli a, amṅmbrṅ kùli.

⁸ Hṅḍakumfṅṅoru kè Melefit, nahkay ti naṅ day amahṅḍakfṅṅbiyyu kè kùli. Lekulùm ya ti kagudarum zlam ni mbrṅum magudar zlam, kṅgumkivu va ba ; lekulùm ya ti kajalum ahàr cṅ cṅ ni mbrṅum majalay ahàr gekùli ni, gṅm nṅlata.

⁹ Sṅrum lekulùm ndam magudar zlam, tiwṅm, grum delulṅ. Kiyṅm va ba, grum delulṅ sawan. Kṅmṅrumvu va ba, jalum ahàr sawan.

¹⁰ Hṅgrumioru ahàr a haḍ ana Bay geli, humi kislum arañṅa do ; nahkay ti Melefit amagray ti kīgum gṅḍákani.

Nṅgay maslaṅa nahaṅ agudar zlam ti kṅḍamum ba

* 4:6 Gozogol 3.34.

¹¹ Bṅza ga mmawa, kṅzlapumki ma magṅḍavani ke mis ndahaṅ ba. Maslaṅa ya ti adṅmki ma magṅḍavani ka wur ga mṅṅani, ahi àgudara zlam a ni ti, maslaṅa gani nani adṅmki ma magṅḍavani àki ke *Divi ge Melefit ya Mṅwiz àbṅki a wakita gayan ni bu ni. Tamal kagraṅ nahkay ti kala kṅḍṅm Divi ge Melefit ni àbṅlay do, kala kṅgṅskabu Divi gani nani do, kala nak bay mṅḍṅmki ma magṅḍavani cilin.

¹² Bay ya ti adṅfiki Divi gayan ni ana mis ni ti Melefit naṅ bṅlan. Bay ya ti agrafṅa seriya kè mis a ni ti naṅ. Bay ya ti ahṅgay mis ni ti naṅ. Bay ya ti esliki mijin mis ni ti naṅ. Nak ya kṅḍṅm wur ga muk àgudara zlam a ni ti, nak ti nak way ?

Kiyṅm zlabay ba

¹³ Nihi ti nṅhi ma ana kùli, lekulùm ya ti kṅḍṅmum : « Kani ahkay do ni hajṅ ti amoru a kṅsa nahaṅ vu, emiviyyu, amacakalay ti amṅṅṅt sinṅu dal-dal » ni.

¹⁴ Lekulùm kṅḍṅmum nahkay ti kèsarum ere ye ti amagrakivu ke kùli hajṅ ni do ; bi kṅmṅtum timey ! Adaba lekulùm ti akada ga azṅk, mis tipi cepepa ti àbi va bi ni.

¹⁵ Ere ye ti ahàr àdṅm kṅḍṅmum ni ti nahkay hi : « Tamal Bay Melefit àwaya nahṅma, amṅlṅbu àna sifa, amagray zlam hini, hini. »

¹⁶ Ay nihi ti lekulùm kṅhumi ana ahàr lekulùm gṅḍákani ti kṅḍṅmum ma ga zlabay. Zlabay ge mis ya tiji nahkay ni dek ti àbṅlay do.

¹⁷ Nahkay sṅrumki tamal ti mis àsṅra magray zlam sulumana mṅk àwayay magrani do nahṅma, àgudara zlam a.

5

Ndam ge elimeni atagray daliya dal-dal

¹ Nihi ti nṅhi ma ana kùli lekulùm ndam ge elimeni ni. Lekulùm ti grum delulṅ azuhva daliya ya amacay kùli ni.

² Adaba elimeni gekùli ni èzia, ganṅu àzumkaba azana gekùli na.

³ Gru akaba sinḡu gekūli ni təcāla mandaza. Nahkay ti Melefit aməgəs kūli àna seriya azuhva zlam gekūli ya təcāla mandaza ni. Mandaza ni aməzumaba kūli akada ga aku ya azum zlam na. Lekūlām kəḡumkabu elimeni emiteni ti, ḡgay duniya ara andav wudak ti kəsərum do waw ?

⁴ Nahkay day kəpəlum ndam ya təḡri təwi ana kūli a vədaḡ bu ni ndo. Nihi ti cām zlahay gatay ni. Nday gani nani ya ti tábazi zlam ana kūli ni təbu təzlah, Bay Melefit Njəda-njədani ěcia zlahay gatay na.

⁵ Lekūlām ti kəbum kəzumum gəda a duniya bu, kəbum kəgrum ere ye ti kawayum ni dek zlam gekūli ; kəbum kəzumum zlam məcərani, kidīsūm àna naḡ akada zlam ga gənaḡ ya tagal ge misliḡeni ni.

⁶ Lekūlām kəbumiya ndam ya ti tągudar arana ndo na ndahaḡ a daḡgay va, ndahaḡ ni ti ni kəbazluma tay a. Nday gani təbi àna njəda ga matamfəḡana kə kūli a bi.

Besuma, haḡgalum Melefit

⁷ Bəza ga mmawa, besum zlam duk abivoru ana vad ga Bay geli ya amara ni. Pūm bay məwəs zlam ebesey, ajəgay sarta ya ti ara abaz zlam gayan a vədaḡ bu məndəhani lala ni. Naḡ àbu ebesey, ajəgay avər ge mizligi zlam, kələḡ gani ajəgay avər ga məndəh zlam.

⁸ Lekūlām day besuma, zum njəda, kəmbəḡum miḡeseni ba. Adaba vad ga Bay geli ěnjia wudak.

⁹ Bəza ga mmawa, kəzərdumvu ma ba, nahkay ti Melefit aməgəs kūli àna seriya do. Nədəm nahəma, Bay ya ti agraḡəḡa seriya kə mis a ni ěnjia wudak, naḡ àbu a mahay bu.

¹⁰ Bəza ga mmawa, àki ka macakay daliya akaba miḡeseni ti, jalumki ahər ka ndam mahəḡgaray *pakama ge Melefit ya ahaslani ni. Nday ti təcaka daliya, ay ti tēbesa, nahkay lekūlām day grum akada gatay ni.

¹¹ Mədəm nahəma, nday ti Bay Melefit aḡria sulum gayan ana tay a adaba taza njəda gatay a, tēbesa daliya.

Kicuma ma ga daliya ya aḡrakivu ka Zəwop na akaba gayan ya ti ebesey na. Kəsəruma ere ye ti Bay Melefit àvi kələḡ ga daliya gayan ya aḡray na daya. Adaba Bay Melefit ti mis təsi cicihi dal-dal, aḡri sulum dal-dal ana mis daya.

¹² Bəza ga mmawa, ma hini ya nara nəhi ana kūli ni ti ma sulumani dal-dal. Ma gani nihi : Kəmbadum ba, ku àna huḡ melefit, ku àna haḡ, ku àna mam do mam kəcalumi slimi kəmbadum àna naḡ ba. Tamal kədəmum « Iy » ti iy həya, « Aha » ti ni aha gani həya. Nahkay ti Melefit aməwəl kūli àna seriya do.

¹³ Tamal maslaḡa e kidiḡ gekūli bu naḡ àbu acakay daliya ti, mähəḡgalay Melefit. Tamal maslaḡa e kidiḡ gekūli bu naḡ àbu a məmərani bu ni ti, mīdii limis ana Melefit, māzləbay naḡ.

¹⁴ Tamal maslaḡa àbu e kidiḡ gekūli bu ebesey do nahəma, māzalay gədaḡkani ga ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa nani bu ni ti təḡraki amal àna slimi ga Bay geli, tāhəḡgali Melefit.

¹⁵ Tamal tahəḡgali Melefit, təsəra Melefit aməvi ere gani ana tay edediḡ ti, maslaḡa gani nani ti Bay geli amahəḡgay naḡ, aməvi njəḡjalani, emicikaba. Tamal aḡudara zlam a day Melefit aməmbərfəḡa.

¹⁶ Nahkay ti dəfumaya ere ye ti kəgudarum na e kidiḡ gekūli ba, ku way way do e kidiḡ gekūli bu mähəḡgali Melefit ana wur ga mənani daya. Tamal kəgrum nahkay ti Melefit amahəḡgaraba kūli a. Ka ya ti mis jireni ahəḡgalay Melefit ni ti, ma gayan ya ahi ana Melefit ni àbu àna njəda dal-dal.

¹⁷ Eli bay mahəḡgaray *pakama ge Melefit ti naḡ mis hihirikeni akada geli ni. Naḡ gani ahəḡgalay Melefit àna huḡ bəlan, àdəm avər àtəḡ ba ; nahkay avər àtəḡaya ka haḡ a ndo vi mahkər àna kiyi muku.

¹⁸ Kələḡ gani ahəḡgalay Melefit keti, àdəm avər mətəḡ. Àra ahəḡgala naḡ a nahkay ti avər ni àtəḡaya ka haḡ a ;

had ni àgray zlam akada ya ahaslani ni.

¹⁹ Bəza ga mmawa, tamal mis nahə e kidin gekali bu ejikia ke divi jireni ge Melefit na, mək maslaᅇa nahə àhəᅇgarkibiya nahə a ti,

²⁰ səruma maslaᅇa ya ti àhəᅇgarkibiya bay magudar zlam ke divi jirena ti məmbrəᅇ magudar zlam ni ti àhəᅇgafəᅇa maslaᅇa gani nana kə kisim a. Ku tamal maslaᅇa gani nani àgudara zlam a kay nəᅇgu ni Melefit aməmbərfəᅇa dek.

Wakita ge Piyer ya àbàki enjenjeni n Ere ye ti mādāmki ka wakita ge Piyer ya àbàki enjenjeni ni

Maslaṅa ya ti àbàki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : nani Piyer zal asak ga Yezu ni (1.1). Àdām àbàki wakita gayan ni ti a Babilon (5.13) ; a Pakama Manḡahani ge Zen ni bu tàzay Rom ti akaba Babilon, nahkay ti bi Piyer àbàki wakita hini a Rom (tādām tàkad Piyer ti a Rom). Àbikioru wakita ni ti ana ndam ga Yezu ya tǎbu ka had Pon, Galasi, Kapados, Azi akaba Bitini ni (1.1) ; kani ti had nday nani dek tǎbu ka had Turki.

Piyer àdām àbàki wakita ni ga mǎvi njǎda ana ndam ga Yezu, ti tǎsǎr sulum ge Melefit ya agri ana tay ni (5.12). Àzlǎbay Melefit azuhva ge Melefit ya àhǎṅgaraba mis a ni (1.3-12) ; àdām Melefit àhǎṅgaraba leli a ti ahàr àdām mǎnjǎhad njǎlata (1.13-2.3). Àdām leli ndam ge Melefit ti leli akada ahay sulumani ge Melefit, nahkay ahàr àdām mǎmbrǎṅum tǎwi magǎdavani dek, mǎnjǎhadumkabu akaba mis dek àna sulumani akada ga Yezu ya agray ni. Ku tamal tǎgri daliya ana leli nǎṅgu ni ahàr àdām mǎgrum nahkay adaba daliya ya tǎgri ana leli ni amǎpǎs do, amandav ; kǎlǎṅ gani amanǎjǎhad akaba Krist ga kanḡay-kanḡayani (5.10).

Sa ge Piyer

¹ Nu Piyer zal asak ga Yezu *Krist nǎbikioru wakita hini ana kǎli, lekǎlum ya ti Melefit adaba kǎli a ni. Nǎbiki ti ana kǎli, lekǎlum ya ti kǎbumi ka had gekǎli bi, tǎdekaba kǎli a, kǎbum kanǎjǎhadum akada ga ndam mirkwi ka had Pon, ka had Galasi, ka had Kapados, ka had Azi akaba ka had Bitini ni.

² Lekǎlum ti kwa ahaslani Bǎṅ geli Melefit àdām amadaba kǎli a, nihi ti kǎḡama ndam gayan ededǎṅ a. Kǎḡam ndam gayan ti àna tǎwi ga *Mǎsuf gayan ; awayay ti kǎḡǎsumiki ma ana Yezu Krist, awayay ti kǎnjǎhadum lekǎlum ndam *njǎlatani azuhva mimiz ga Yezu Krist ya àṅḡazaya ni. Bǎṅ geli Melefit mǎgri sulum gayan ana kǎli dal-dal, mǎgray ti *kǎnjǎhadumkabu àna sulumani ti.

Mǎzlǎbum Melefit azuhva gayan ya ti àhǎṅgay leli ni

³ Mǎzlǎbum Melefit, Bǎṅ ga Bay geli Yezu *Krist, adaba mǎsia cicihi a dal-dal. Melefit àvi sifa mǎweni ana leli ti azuhva ga Yezu Krist ya àṅgaba e kisim ba ni. Nahkay mǎsǎra amǎṅḡǎt sifa ti azuhva Yezu.

⁴ Mǎsǎra amǎṅḡǎt zlam sulumani ya Melefit aṅgahi ana ndam gayan ni. Zlam gani nani ti emizi dǎy-dǎy do, amagǎdavu do, mǎbǎlay gani amandavfǎṅa dǎy-dǎy do daya. Melefit amǎvi zlam gani nani ana kǎli a hud melefit bu

⁵ adaba lekǎlum kǎbum kǎfumki ahàr ke Melefit. Nahkay ti naṅ àbu afi ahàr ana kǎli àna njǎda gayan. Awayay ti ka mandav ga duniya mis dek tǎsǎr àhǎṅga leli a.

⁶ Azuhva zlam nday nani ti lekǎlum a mǎmǎrani bu. Ku tamal kǎbum kacakum daliya gǎrgǎri kay ka sarta hini, ahǎli ahàr ana kǎli nǎṅgu ni, sarta gani amǎpǎs kay do, nahkay lekǎlum a mǎmǎrani bu.

⁷ Daliya gani ya kacakum ni ti agray ti mis tǎsǎrkaba kǎbum kǎfumki ahàr ka Yezu ge jiri gani tǎk day ti kǎbumi kǎfumki ahàr ge jiri gani bi aw. Sǎrum ku gru tekedǎ agǎdavu, ay ti tǎfiyu a aku vu ti tǎsǎrkaba nani gru gruani ededǎṅ aw ? Mǎfǎki ahàr gekǎli ke Melefit ni àtam gru, adaba gru ti agǎdavu. Melefit agray ti kǎcakum daliya ti adaba kǎlǎṅ ga daliya ni awayay azlǎbay kǎli, am-agray ti kǎḡam gǎdǎkani. Amazlǎbay kǎli ti ka fat ya ti Yezu Krist amanḡa ka had kǎeri ge mis a dek ni.

8 Ku tamal kàbumi kípum naŋ bi naŋgu ni, kàbum kawayum naŋ. Ku tamal kàbumi kípum naŋ nihi bi naŋgu ni, kàbum kəfumki ahàr. Nahkay kàbum kəmərumbu dal-dal ; məmərvani nani àbəlay dal-dal, məbəlay gani mis tekeđi tədəmki ma koksah.

9 Kàbum kəmərumbu ti adaba kəsəruma Melefit amahəngay kuli. Kəfumki ahàr ni ti azuhva nani.

10 Ahaslani ti ndam mahəngaray *pakama ge Melefit tədəba divi a lala, tawayay təsərkaba ahəmamam Melefit amahəngay mis ni ; təsərkaba, tədəmkia ma ka *sulum ge Melefit ya aməgri ana kuli na.

11 *Məsuf ge Krist naŋ àbu akaba tay ; Məsuf gani nani àdəfikia ana tay a ahəmamam Krist amacakay daliya, kələŋ gani Melefit amagray ti mīgi gədəkani ni. Ndam mahəngaray pakama ge Melefit ni tədəba divi ga pakama gana lala, tawayay ti təsər ere gani amagrakivu ti ananaw, mam amagravu ka sarta gani nani mam.

12 Melefit àdəfiaba ma gani nana ana tay a, ay pakama gani nani Melefit àdəmki ti ka tay ka tayani do, àdəm ti azuhva kuli. Lekulum kicum pakama gani ti afa ga ndam ya təhi *Ma Məwəni Sulumani ana mis ni. Təhi ana kuli ti àna njədə ga Məsuf Njəlatani ; Məsuf gani nani ti Melefit àsləribiyu ana tay a huđ melefit bu. Ku *məslər ge Melefit tekeđi tawayay ti təsər ere gani ya amagravu ni bilegeni.

Njəhadum akada ge Melefit ya awayay ni

13 Azuhva zlam ge Melefit ya àgri ana kuli ni dek ti slamalumvu kəlavad ga məgri təwi. Njəhaduma gaŋ-gaŋ, jalumki ahàr ka *sulum ge Melefit ya aməgri ana kuli ka sarta ya ti Yezu *Krist aməŋga ni cilin.

14 Gəsumiki ma ana Bəŋ geli Melefit kəlavad. Ahaslani ka ya ti kicum *Ma Məwəni Sulumani faŋ ndo ni ti kàbum kawayum magray zlam magədavani, ay nihi ti kəgrum va ba.

15 Bay ya ti adaba kuli a ni ti naŋ njələta ; nahkay ti lekulum day njəhaduma njələta akada gayaŋ na. Njəhadum njələta a zlam ya kəgrum ni bu dek.

16 Adaba àbu məbəkiani nahkay hi, Melefit àdəm : « Njəhaduma njələta, adaba nu nəbu njələta.* »

17 Ka ya ti kahəngalum Melefit ni ti kàbum kəhumi : « Baba. » Tamal kazalum naŋ nahkay ti ahàr àdəm kəgrumfəŋa aŋwaz a, kənjəhadum àna sulumani ka ya ti kàbum a duniya bu ni. Adaba naŋ ti ecirkaba mis a do ; agray seriya ti ke təwi ga maslaŋa gani ya àgray ni.

18 Kəsəruma Melefit àmbaya kuli a zlam magədavani ya ti ata bəŋ gekuli təcəhi ana kuli ni ba. Àmbaya kuli a ti àna siŋgu ahkay do ni àna gru do, adaba zlam nday nani ti tagədavu.

19 Melefit àmbaya kuli a ti àna mimiz ga Yezu Krist. Mimiz gani nani ti naŋ àbu àna njədə àtam zlam dek. Krist ti naŋ akada ga wur təmbak ya tisliri ana Melefit ni, naŋ njələta dal-dal, zlam magədavani àfəŋ bi simiteni.

20 Wudaka Melefit àgraya mələŋ a ti àsəra təwi ge Krist ya ara agray na àndava. Ay nihi mələŋ ara andav wudak ti, àŋgazliaya ana kuli a vay-vay ti mähəngay kuli.

21 Nahkay kəfumki ahàr ke Melefit, naŋ ya ti ahəngaraba Krist e kisim ba, àgray ti mis dek tázləbay Krist ni. Kəfumki ahàr ke Melefit ti azuhva Krist gani. Kàbum kəfumki ahàr ke Melefit nahkay ti, kəsəruma Melefit aməgri zlam sulumani ana kuli.

22 Kiguma njələtana adaba kàbum kəgəsumkabu ma ge Melefit, kàbum kawayum bəza ga məŋ gekuli ededin ededineni daya. Nəhi ana kuli nahəma, wayum tay àna huđ bələŋ, kəmbərəŋum ba.

23 Kəsəruma lekulum kàbum àna sifa məwəni. Àvi ana kuli ti mis do ; mis ti təmət. Àvi ana kuli ti Melefit ; Melefit ti naŋ àbu àna sifa, àmət day-day do. Kigum bəza gayaŋ ti àna njədə ga pakama gayaŋ ya àdəm ni, sifa

* 1:16 Levi 19.2.

maweni ya àvi ana kuli ni àndav day-day do.

²⁴ Àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Mis dek tamət akada ge kuzir ya ekali ni.

Maɓəlay ge mis ti akada ga vay-vay ga zlam ni ;

tamal zlam ni ekalia ti vay-vay gani adəgafəŋa.

²⁵ Ay ma ga Bay geli ti anjəhad ga kanɣay-kanɣayani, àndav day-day do.† »

Ma ge Melefit gani nani ti Ma Maweni Sulumani ya ti kicəm ni.

2

Ndam njəlatani ge Melefit

¹ Ègia Melefit àvia sifa mawena ana kuli a nahkay ti, a zlam ya kəgrum ni bu dek ti mbrənum cuday, mbrənum masəkad malfada, grum ere ye ti kədamumaya ni, kəgrum solu ba, kəsumivu ana mis ba.

² Wayum ma ge Melefit àna jiri, akada ga bəza ciɓ-ciɓeni ya ti tawayay duwa kəlavad ni. Nahkay ti akədəgum kama kama àna ma gani akada ga bəza ya tək ni, ti Melefit mähəŋgay kuli.

³ Kəsəruma Bay geli Yezu ti naŋ sulumani.

⁴ Hədəkumfəŋbiyu kà Yezu, adaba naŋ ti avay sifa. Naŋ gani ti akada akur ya tələm ahay àna naŋ ni ; mis tawayay magray tawi àna naŋ ndo, ay akur gani nani ti Melefit adəkiba, àbəlafəŋ àtam zlam ndahaŋ ni dek.

⁵ Ahàr adəm kəvumi ahàr gekali ana Melefit, ti mēdezl ahay gayaŋ àna kuli akada ya tēdezl ahay àna akur ni ; ahay gani nani ti Məsuf gayaŋ anjəhadviyu. Nahkay ekigum ndam *njəlatani ga *maŋgalabakabu mis akaba Melefit, ti kəgrumi tawi àna huɗ bəlaŋ. Tamal kəgrum nahkay azuhva Yezu *Krist ti àbəlafəŋ kè Melefit.

⁶ Adaba àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Nədəkiba akur sulumana, àbəlafu dal-dal,

nafəkad asak ga ahay àna naŋ a *Siyon.

Maslaŋa ya afəkia ahàr a ni ti atəbəkimi mimili day-day do.* »

⁷ Nahkay zla nahəma, lekulum ya kəfumkia ahàr ke Krist a ni ti Krist àbəlafu àtam zlam ndahaŋ ni dek kè eri gekali ; ay mis ndahaŋ ya təkiki ahàr ndo ni ti kè eri gatay ti nahkay do. Adaba àbu mabəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Akur nahəŋ àbu ti, ndam mələm ahay tawayay magray tawi àna naŋ ndo.

Ay ti akur gani nani ègia akur ya akay ahay na dek sawaŋ. †

⁸ Ègia akur ga mazəgad mis a, akur gani nani ti mis etiji asak àna naŋ.‡ »

Azəgad tay ti adaba tawayay məgəskabu pakama ge Melefit ndo. Kwa ahaslani Melefit adəm məgravu nahkay.

⁹ Ay lekulum ti Melefit adəkiba kuli a, kiguma jiba gayaŋ a. Kiguma ndam maŋgalabakabu mis akaba Melefit a, kəbum kəgrumi tawi ana Bay gəɗakani, lekulum ti jiba gekali ti ge Melefit, lekulum ti ndam gayaŋ njəlatani. Naŋ adaba kuli a ti ga məhi zlam gəɗakani ya ti àgray ni ana mis. Ahələba kuli a mələŋ ziŋziŋeni ba ti kənjəhadum a mələŋ masladani gayaŋ bu. Mələŋ masladani gani nani ti agri ejep ana mis dal-dal. §

¹⁰ Ahaslani ti lekulum ndam ge Melefit do, ay nihi ti kiguma ndam gayaŋ a. Ahaslani ti kəsumi cicihi ana Melefit do, ay nihi ti kəbum kəsumi cicihi.

Grumi tawi ana Melefit kəlavad

¹¹ Zləbəba goro ni, səruma lekulum ti ndam mirkwi a duniya bu, kanjəhadum ti ga hayaŋani. Azuhva nani nəhi ana kuli nahəma, kəɗəbum zlam ga ndam ga *duniya ya tawayay ni va ba. Zlam nday nani ti tijiŋkia kuli ke divi sulumani ge Melefit a.

† 1:25 Izayi 40.6-8. * 2:6 Izayi 28.16. † 2:7 Limis 118.22. ‡ 2:8 Izayi 8.14. § 2:9 Məŋjay Izayi 43.20, 21 ; Məhərana 19.5-6 ; Mimbiki 4.20.

12 Nihi lekulum kàbum akaba ndam ya táfəki ahàr ke Melefit do ni ti, bumvu slimi, njəhadum lala, kàgudarum zlam ba. Nahkay ku tamal tədəmki ma magədavani ke kuli, tədəm lekulum ndam cuday nəngu ni, etipi kuli kàbum kəgrum təwi sulumani. Etipia ti atazləbay Melefit ka fat ya ti amara ni.

13 Ègia lekulum kàbum kədəbum Bay geli ti gəsumiki ma ana ndam ya təgur mis ni dek. Gəsumiki ma ana bay ga ndam *Rom adaba naŋ gədakani, agur məlan.

14 Gəsumiki ma ana gədəkani ga kəsa ya ti bay ni àdiyu tay ni daya. Bay ni àdiyu tay ti ga matraḅ ndam ya tagray cuday ni akaba ga mazləbay ndam ya tagray zlam sulumani ni.

15 Melefit awayay ti kəgrum zlam sulumani. Tamal kəgrum nahkay ti ndam muru ya təsər arəna do, tədəmki ma magədavani ke kuli ni etipia təwi gekuli sulumani ya kəgrum na ti, atədəmki ma magədavani ke kuli va do.

16 Lekulum ti kàbum kəgurum ahàr gekuli, ay ti ku kəgurum ahàr gekuli nəngu ni ŋgay kisləmki magray cuday ti kəhumi ana ahàr ba. Njəhadum ti akada ga ndam məgri təwi ana Melefit ni sawaŋ.

17 Həŋgrumioru ahàr a had ana mis dek, wayum bəza ga məŋ gekuli, grumfəŋa aŋgwaz kə Melefit a adaba naŋ gədakani, həŋgrumioru ahàr ana bay daya.

Mebesum daliya akada ge Krist ni

18 Nəhi ma ana kuli lekulum ya kəgrum təwi afa ge mis ni: həŋgrumioru ahàr a had ana ndam ya kəgrumi təwi ana tay ni daldal. Ku tamal tawayay kuli, təgri zlam magədavani ana kuli do, ku tamal təgri cuday ana kuli nəngu ni həŋgrumioru ahàr a had ana tay.

19 Maslaŋa ya təgri daliya day àgudar arəna ndo ni ti tamal ebesey daliya gani nani adaba àsəra Melefit a nahəma, Melefit amazləbay naŋ.

20 Ay tamal kàgudaruma zlam a mək təgri daliya ana kuli azuhva zlam magudarani gekuli ni, ku tamal kəbesuma nəngu ni way amazləbaki kuli way? Ay tamal kəgruma zlam sulumana mək təgri daliya ana kuli azuhva zlam gekuli sulumani ya kəgrum ni, tamal kəbesuma ti Melefit amazləbaki kuli.

21 Melefit àzalay kuli ti, awayay ti kəgrum nahkay, adaba *Krist àna ahàr gəyaŋ gəyaŋani day àcaka daliya ga mahəŋgay kuli a. Krist àdəfikia divi ana kuli a nahkay ti, lekulum day grum akada gəyaŋ ni.

22 Krist ti àgudar zlam ndo, day-day àgosay mis ndo. *

23 Ka ya ti mis tindi ni naŋ ni ti àhəŋgrivu ana tay ndo. Ka ya ti mis təgri daliya ni day àhəŋgrifəŋ ana tay ndo, àfivù ma gani ana Melefit, naŋ ya agray seriya ge jiri ge jireni ni.

24 Yezu Krist àna ahàr gəyaŋ àhəlkabu zlam magudarani geli ni, àgray daliya àna naŋ kà təndal. Àgray nahkay ti, ti mīgi akada leli məmətani, màgudar zlam va do, manjəhad leli ndam jireni. Azuhva ambələk ya təgri kà təndal ni àhəŋgaraba kuli a.

25 Ahaslani ti lekulum akada ga təmbəmbak ya tija ni. Ay nihi ti kəŋgumoya afa ga bay mahətay kuli a, naŋ ya ti abi slimi ana sifa gekuli ni.

3

Manjəhad ga wál akaba zawal gatay

1 Nihi ti nəhi ma ana kuli wál daya : ku way way do məhəŋgriuru ahàr a had ana zal gəyaŋ. Tamal kəgrum nahkay ti zawal ya táfəki ahàr ke Melefit do ni etipi manjəhad gekuli sulumani ni. Etipia ti atambatkaba majalay ahàr gatay a, atáfəki ahàr ke Melefit,

2 adaba atəsər manjəhad gekuli ti àbəlay, kàbum kəhəŋgrumioru ahàr a had ana zawal gekuli.

3 Kəŋguledumvu ga məbəlakivu vu gekuli àna zlam ba : ku mələm ahàr,

* 2:22 Məŋjay Izayi 53.9.

ku mabakabu zlam ga gru ka vu, ku mabakabu azana ga siŋgu kayani kəgrum ba.

⁴ Ay ti ahàr àdəm kəŋguledəmvu ti àna zlam maḅəlani ya èpivu do ni. Zlam maḅəlani nani ti àgədavu day-day do. Zlam gani nday hi : manjəhad kuḍufani, meḅesey zlam. Kè eri ge Melefit ti zlam ndahaŋ təbi tətam zlam nday nani va bi.

⁵ Wál ya ahaslani ya tàdəbay Melefit, tigi ndam gayanə *njəlatani ni təŋguledəvu ti nahkay, təhəŋgrioya ahàr a haḍ ana zawal gatay a.

⁶ Ahaslani Sara wal ga Abraham èŋguledəvu ti nahkay ; àhəŋgrioru ahàr a haḍ ana zal gayanə, àzalay naŋ bay gayanə. Lekələm day tamal kəgrum zlam sulumani akada ga Sara ni, aŋgwaz àwər kəli ndo ni ti, kigəm bəza gayanə.

⁷ Lekələm zawal day njəhadəm àna sulumani akaba wál gekəli, səruma wál ti njəda gatay àhəciyu a gekəli vu. Nğay tìsli araŋa do ni ti kədəmum ba, adaba nday day Melefit avi sifa ana tay ga sulum akada ya avi ana kəli ni. Tamal kəgrum nahkay ti Melefit emici ere ti kahəŋgalumləŋ ni.

Macakum daliya àki ke jiri geli

⁸ Nihi ti nindeveriŋ pakama hini, nawayay nəhikivu ana kəli nahəma, lekələm dek ma gekəli mārakaboru, majalay ahàr gekəli day mālā bəlaŋani. Wayumvu e kidiŋ gekəli bu adaba lekələm kà mən gekəli, mis təsi cicihi ana kəli, kījəm zlabay ba daya.

⁹ Tamal maslaŋa àgudaria zlam ana kəli a ahkay do ni èndivia kəli a ti kahəŋgarumvu ba ; humi : « Melefit mēgruk sulum gayanə » sawanə. Adaba Melefit àzalay kəli ti, àdəm aməgri sulum gayanə ana kəli.

¹⁰ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Maslaŋa ya ti awayay manjəhad sulumani akaba məzum gəda a duniya bu ni ti

si məmbrəŋ mədəm ma ga cuḍay akaba magosay mis,

¹¹ məmbrəŋ cuḍay, məgray zlam sulumani,

kəlavad məzay njəda gayanə dek ga manjəhadani àna sulumani akaba mis ;

¹² adaba Bay Melefit ti naŋ àbu abi slimi ana ndam ya tagray jiri ni,

naŋ àbu eci ma gatay ka ya ti tahəŋgalay naŋ ni.

Ay ndam ya tagudar zlam ni ti Melefit àwayay maməŋjaləŋani ana tay do.* »

¹³ Tamal kəgrum zlam sulumani àna məḅəruv bəlaŋ ti way aməgri daliya ana kəli way ?

¹⁴ Ay ku tamal kacakum daliya azuhva kəbum kəgrum jiri nəŋgu ni, mərūmvu. Kəgrumfəŋa aŋgwaz kè mis ya təgri daliya ana kəli na ba, bəruv àti ana kəli ba.

¹⁵ Zləbum *Krist a məḅəruv gekəli bu, adaba naŋ Bay gekəli ; slamalumvu lala, nahkay tamal maslaŋa ehindifiŋa ma kè kəli a àki ka Bay ya ti kəfūmki ahàr na ti, ekisləmki məhəŋgrifəŋani tata.

¹⁶ Ay ka ya ti kəhəŋgrumifəŋ kà ma ana tay nahəma, humi ma ana tay àna kuḍufani, kələgumvu akaba tay ba. Kəlavad bumvu slimi ti kəgudarum zlam ba ; nahkay ti tamal tindivi kəli azuhva zlam gekəli sulumani ya kəgrum adaba lekələm ndam ge Krist ni nəŋgu ni, atabakabu mimili ka ahàr gatay gatayani.

¹⁷ Ere gani ya kacakum daliya azuhva zlam magudarani gekəli ni ti, tamal Melefit awayay ti hojo kəgrum zlam sulumani mək təgri daliya ana kəli.

¹⁸ Nahkay zla nahəma, Krist àmət ti azuhva zlam magudarani ge mis. Àgray nahkay ti sak bəlaŋ, amagrakivu va do. Naŋ ti naŋ jireni, ay ti àmət azuhva ndam magudar zlam. Gayanə ya àmət nahkay ni ti ga mahəḍakfəŋbiyu kəli kè Melefit.

* 3:12 Limis 34.13-17.

Mis tàkadà nan̄ a, ay *Məsuf Njəlatani àhəŋgrivabiya sifa.

¹⁹ Ana njəda ga Məsuf Njəlatani gani nani nahəma òru àhi ma ge Melefit ana diksi ge mis ya təbu məwəlani ni.

† ²⁰ Ahaslani nday gani nani təgəskabu ma ge Melefit ndo ; ka sarta ge Nəwi ka ya ti èzidey *slalah ga yam ni ti Melefit èbesia ana tay a. Ay kələŋ gani mis ya təhuriyu a slalah ga yam ni vu ni ti kay do : təhuriyu ti mis azlalahkər cilin̄, Melefit àhəŋgaba tay a yam ni ba. ‡

²¹ Yam nani ti àzavu akaba *baray ya tabaray kəli nihi, Melefit ahəŋgay kəli àna nan̄ ni. Baray gani nani ti gərgəri akaba baray ge mis ya tabarakaba arda àna nan̄ a ni. Baray geli ni ti mahəŋgalay Melefit ti m̄abarifəŋa məbəruf ana leli a njələta. Tamal kabarum nahkay ti Melefit ahəŋgay kəli adaba Yezu Krist àŋgaba e kisim ba.

²² Nihi ti àŋgoya a hud melefit va, nan̄ àbu manjəhadani ka ahar ga daf ge Melefit a mələŋ ga gədəkani bu ; nan̄ àbu agur *məslər ge Melefit akaba bəbay gədəkani ndahan̄ ya təgur mələŋ ya agavəla ni dek.

4

Manjəhad məweni

¹ *Krist ti àcaka daliya a duniya ba. Akada ge Krist ya àcakay daliya ni ti lekələm day zum njəda, majalay ahər gekəli m̄anja bələŋani akada gayan̄ ni, ti kēbesum macakay daliya. Adaba maslaŋa ya ti èbesey daliya a duniya bu ni ti àmbrəŋa magudar zlam a.

² Nihi ti kəgrum ere ye ti məbəruf gekəli awayay ni va ba, duk abivoru ana mandav ga sifa gekəli. Grum ere ti Melefit awayay ni sawan̄.

³ Ahaslani ti kəgrumbiya zlam magədavana dal-dal akada ge mis ndahan̄ ya təfəki ahər ke Melefit do na. Nihi ti èslia nahkay ; kəgrum va

ba. Ka sarta gani nani ti kəbumi slimi ana vu gekəli ndo, kəgruma ere ye ti məbəruf gekəli awayay na, kəvumia vu gekəli ana zum a, kəgruma wuməri a cilin̄, kənjəhaduma ka ahar bələŋ ge misi zum a, kəgrumbiya pəra daya. Pəra ti Melefit àwayay do simiteni.

⁴ Ay nihi ti ka ya ti ndam ya təsər Melefit do ni tagray zlam magədavani ni ti lekələm kəkumkibu ka tay va bi. Nahkay ti agri ejep ana tay, tindivi kəli.

⁵ Ay a vad nahan̄ ti Melefit agraŋəŋa seriya kə tay a. Melefit ti ara agraŋəŋa seriya kə mis a wudak, ara agraŋəŋa ti kə ndam ya təbu àna sifa ni, kə ndam ya təməta ni daya.

⁶ Nahkay zla nahəma, Krist àhi *Ma Məweni Sulumani ana ndam ya təmət ni daya. Ku tamal Melefit agraŋəŋa seriya kə tay a akada ya agraŋəŋa kə mis a dek ni nəŋgu ni, Krist àhi Ma Məweni Sulumani ana tay ti, ti tənjəhad àna sifa akada ge Melefit ni, àna njəda ga *Məsuf Njəlatani.

Manjəhad ga ndam ge Melefit ka ahar bələŋ

⁷ Sarta ya ti duniya ara andav ni ènjia wudak. Nahkay ti bumi slimi ana vu gekəli, njəhadum eri ; tamal kəgrum nahkay ti akahəŋgalum Melefit tata.

⁸ Ere ye ti àtam zlam ndahan̄ ni dek ti mawayavani, adaba tamal mawayum mis ti ku təgudaria zlam ana leli a kay nəŋgu ni məmbərəŋa kə tay a.

⁹ Gəsumkabá ndam ya tara afa gekəli a ni, kəzərdum ma azuhva tay ba.

¹⁰ Melefit àgria zlam sulumana ana kəli a gərgəri kay. Ku way way do Melefit àvia njəda ga magray zlam a gərgəri. Nahkay ti ahər àdəm ku way way do m̄agray təwi àna njəda ya ti

† **3:19** Mis ndahan̄ tədəm Yezu àhi ma ge Melefit ti ana ndam magudar zlam ya təmət ka sarta ge Nəwi ni ; mis ndahan̄ ti ni tədəm Yezu àhi ma ge Melefit ana məslər ge Melefit ya təgəsiki ma ndo ni. ‡ **3:20** Melefit àhəŋgaba tay a yam ni ba : ahkay do ni, Melefit àhəŋgay tay a àna yam ya àzoru slalah ga yam gatay a gavəla ni.

Melefit àvi ni lala ga məjənaki mis ndahaŋ.

¹¹ Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga mazlapana ni ti m̂azlapay ma ge Melefit. Maslaŋa ya ti Melefit àvia njəda ga məgri t̂wi ana mis a ni ti m̂agray àna njəda ge Melefit ya avi ni. Grum nahkay, ti mis t̂azləbay Melefit azuhva Yezu *Krist a zlam bu dek. Melefit ti naŋ gəđakani, naŋ àbu àna njəda ga kaŋgay-kaŋgayani. Aya nahkay.

Ndam ge Melefit t̂cakay daliya azuhva Yezu

¹² Zləbəba goro ni, daliya dal-dalani ya kacakum ni ti Melefit awayay atəkar k̂li àna naŋ, nahkay ŋgay daliya nani kigeni do ni ti k̂humi ana aĥr ba.

¹³ Daliya gek̂li ya kacakum ni ti kacakum ka ahar b̂laŋ akaba *Krist ; nahkay ti mərumvu àna naŋ. Adaba ka fat ya ti amaŋgazlaya njəda gayaŋ a ni ti akəm̂rumvu dal-dal.

¹⁴ Tamal mis tindivi k̂li adaba lek̂l̂m ndam ge Krist ti, mərumvu. Adaba ka ya ti tindivi k̂li nahkay ni ti *Məsuf ge Melefit naŋ àbu akaba k̂li. Məsuf gani nani ti naŋ àbu àna njəda àtam zlam dek.

¹⁵ Ay tamal mis e kidiŋ gek̂li bu acakay daliya adaba àgudara zlam a, bi àkada mis a, bi ègia akal a, bi àdiya a ma ge mis va akada ge eẑwi ya adiyu e eli vu na ti, k̂m̂rumvu azuhva daliya nani ba simiteni.

¹⁶ Ay tamal mis acakay daliya adaba naŋ mis ge Krist ti mimili àwər naŋ ba, m̂azləbay Melefit sawaŋ, adaba t̂zalay naŋ mis ge Krist.

¹⁷ Sarta ya ti Melefit ara agrafəŋa seriya k̂ mis a ni ènjia. Ara agrafəŋa seriya enjia ti k̂ ndam gayaŋ. Ay tamal leli ndam gayaŋ ni tekeđi amagrafəŋa seriya k̂ leli a enjia ti, ndam ya ti t̂gəskabu *Ma M̂weni Sulumani ni do ni ti aməgri ana tay ti aĥmamam ?

¹⁸ Àbu məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Tamal ndam jireni tekeđi atətamfəŋa k̂ seriya ge Melefit a zlah-zlah ti,

ndam cuday, nday ya t̂sər Melefit do ni ti, atagray gatay ti aĥmamam ?* »

¹⁹ Nahkay ti ndam ya t̂cakay daliya ka mawayay ge Melefit ni ti t̂vi aĥr gatay dek ana Bay ya ti àgraya tay a ni, t̂mbrəŋ magray zlam sulumani ba. Adaba Melefit ti tamal àdəm aməgri zlam sulumani ana mis ti amagray eđediŋ.

5

Manjəhad ga ndam məf̂ki aĥr ke Melefit

¹ Nihi ti nəhi ma ana gəđakani ya t̂bu e kidiŋ gek̂li bu ni. Nu day gəđakani akada gatay ni ; ka ya ti t̂gri daliya ana *Krist ni ti n̂pia naŋ àna eri goro a. Leli dek akaba k̂li emipi njəda ge Melefit ya amaŋgazliaya ana leli a ni. Nahkay ti nahəŋgalay k̂li gəđakani ni, nəhi ana k̂li naĥma,

² bumi slimi ana ndam ge Melefit ya àbivu tay ana k̂li a ahar vu ni. Bumi slimi ana tay akada ge mis ya ajəgay zlam ga ĝnaw gayaŋ lala ni, grum t̂wi gani àna huđ b̂laŋ akada ge Melefit ya awayay ni, t̂f̂ki ŋgasa ke k̂li ga magrani ba. Grum ti ga m̂ŋgət zlam àna naŋ do, grum ti adaba kawayum t̂wi gani palam.

³ K̂gurum ndam ya ti Melefit àbi tay ana k̂li a ahar vu ni ga njəda ba, grum zlam sulumani ti nday day t̂gray akada gek̂li ya k̂grum ni sawaŋ.

⁴ Tamal k̂grum nahkay ti, ka ya ti Bay ga ndam məjəgay zlam ni eminjia ni ti am̂vi zlam ana k̂li ka duwa gani. Zlam gani nani ti gəđakani àtam zlam ndahaŋ dek, amandav day-day do.

⁵ Lek̂l̂m b̂za dagwa day ĝsumiki ma ana gəđakani gek̂li.

Lek̂l̂m ndam ga Yezu dek ti k̂humi ana aĥr k̂tamum mis ndahaŋ e kidiŋ gek̂li bu ba, adaba àbu

* 4:18 Gozogul 11.31.

məbəkiani a Wakita ge Melefit bu nahkay hi :

« Melefit àgəskabu ndam ya ti tiji zlabay ni do ;

agəskabu ti ndam ya ti kuđufani ni, agri sulum gayan ana tay.* »

⁶ Nahkay ti hənğrumioru ahàr a hađ ana Melefit. Nañ ti nañ njəda-njəđani, sarta gayan eminjia ti aməvi gəđakani ana kəli.

⁷ Araña àhəli ahàr ana kəli ba, bu-mivu zlam dek a ahar vu, adaba nañ àbu afi ahàr ana kəli.

⁸ Bumi slimi ana ahàr gekəli, njəhadum eri, adaba zal ezir gekəli *Seteni nañ àbu asawaday, awayay agəs mis ge mijin nañ akada ga mazlahku ya egi, adəbay zlam, agəs, ahəpəd ni.

⁹ Ku ananaw ananaw do kəvumi divi ba, njəhaduma gan-gan, fumki ahàr ke Melefit. Səruma, bəza ga mən gekəli ndahan dal-dal a duniya bu təbu təcakay daliya akada gekəli ni.

¹⁰ Akacakum daliya ga sarta bal, ay kələn gani Melefit nañ ya ti agri sulum ana mis ni àna ahàr gayan aməvi njəda ana kəli keti, amagray ti akanjəhadum gan-gan a zlam bu dek akada ga ahay ya tafəkada asak gana lala ni. Adaba kəli a ti, awayay ti kəhərumiyu a masladani gayan vu, kənjəhadum akaba Krist ga kanğay-kanğayani.

¹¹ Melefit ti nañ àbu àna njəda ga kanğay-kanğayani. Aya nahkay !

Piyer endeveriñ pakama gayan àna magray sa

¹² Silas wur ga mən geli ni àjənakia nu ga məbiki wakita hini gəziteni na ana kəli a. Nəsəra nañ ti nañ àbu adəbay divi ge *Krist lala. Nəbiki ma hini ana kəli ti, nawayay ti nəvi njəda ana kəli, nawayay ti kəsərum *sulum ya Melefit agri ana kəli ni ti sulum gayan efedin. Kəmbərənum sulum gani nani day-day ba.

¹³ Ndam ya ti tafəki ahàr ke Melefit ahalay a Babilon † ni təgria sa ana kəli a ; Melefit adaba tay akada gekəli na.

Wur goro Mark day àgria sa ana kəli a.

¹⁴ Grumvu sa e kidin gekəli bu lala, akada ga ndam ya nday kə mən gatay ni.

Lekələm ya ti kəbum ka ahar bəlan akaba Krist ni dek Melefit magray ti *kənjəhadumkabu àna sulumani ti.

* 5:5 Gozogul 3.34. † 5:13 Babilon ti tədəm awayay adəmvaba ti Rom.

Wakita ge Piyer ya àbèki ye cɛ ni Ere ye ti mādəmki ka wakita ge Piyer ya àbèki ye cɛ ni

Maslaɲa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : nani Piyer zal asak ga Yezu ni (1.1). Àdəm èpia vu ga Yezu ya àmbatvu ka hɛma na (1.16-18 ; Meciyɛ 17.1-7).

Àsɛra, aməmət wudak (1.14) ; nahkay àbèki wakita ni ti ndam ga Yezu tázay njɛda gatay dek ga moroni kama kama àna manjəhad sulumani, ti tijikia ke divi a day-day ba (1.5-11). Àziaba azay slimi ana mis a, àdəm mis ndahaɲ atara, atəcahi zlam magədavani ana ndam ga Yezu : ahàr àdəm ndam ga Yezu tægaskabu ma gatay magədavani ni ba (2). Mis ndahaɲ atədəm « Yezu àdəm amanɲaba, ay aɲgaba ndo timey. » Ay Piyer àdəm kè eri ge Melefit ti vi dɛbu ti akaɗa vad bəlan ; Melefit ebesi ana mis, awayay ti tijiji ba : Yezu amara ededɲ ededɲena, amagrafəɲa seriya kè mis a dek. Nahkay ahàr àdəm məbumvu slimi ti ndam magudar zlam tijɲkia leli ke jiri geli a ba (3).

Sa ge Piyer

¹ Nu Simu Piyer, nəbu nəbikioru wakita hini ana kəli, nu bay məgri tɛwi ana Yezu *Krist, nu zal asak gayan daya. Nəbikioru ti ana kəli ya ti kəfumki ahàr ka Yezu kala-kala akaɗa geli ni. Məfəki ahàr gekəli ni ti ajənaki kəli dal-dal akaɗa ya ti ajənaki leli dek ni. Aɲri zlam gani nani ana leli ti Yezu Krist, àgray ti àna jiri gayan ; Yezu Krist ti Melefit geli, naɲ Bay mahəɲgay leli daya.

² Melefit məgri sulum gayan ana kəli dal-dal akaba məgray ti *kənjəhadumkabu àna sulumani mətam ya ahaslani ni ti, adaba

kəsəruma Melefit akaba Bay geli Yezu a lala.

Manjəhad ga ndam ga Yezu

³ Yezu *Krist àna njɛda ge Melefit àvia zlam a dek ana leli a ti məfəki ahàr lala, manjəhad àna sulumani gayan daya. Àra àvia zlam nday nani ana leli a day kwa ti məsər naɲ lala : àzala leli a, awayay ti leli dek manjəhad akaba naɲ a məlan *njəlatani gayan ni bu, awayay ti leli məgray zlam sulumani akaɗa gayan ni daya.

⁴ Nahkay ti àvia zlam sulumana ana leli a ; zlam gani nday nani təbəlay dal-dal, tətam zlam ndahaɲ dek. Kwa ahaslani day Melefit àdəmbya, àdəm aməvi zlam gani nday nani ana leli. Agray nahkay ti, awayay ti kətamumfəɲa kə zlam magədavani ya təbu a duniya bu, tigi eri ana mis na, awayay ti kənjəhadum akaɗa ge Melefit ni daya.

⁵ Azuhva zlam nday nani ya Yezu Krist aɲri ana kəli ni ti zum njɛda gekəli dek ga manjəhadani akaɗa ge Melefit ya awayay ni. Kəbum kəfumki ahàr ka Yezu ; nahkay ti grum zlam sulumani daya ; kəbum kəgrum zlam sulumani ti sərur Melefit lala daya ;

⁶ kəsəruma Melefit a lala ti bumi slimi ana ahàr gekəli daya ; kəbum kəbumi slimi ana ahàr gekəli ti besəm zlam daya ; kəbum kəbesəm zlam ti grum zlam ya ti Melefit awayay ni daya ;

⁷ kəbum kəgrum zlam ya ti Melefit awayay ni ti wayumvu e kidɲ gekəli bu adaba lekələm kə məɲ gekəli daya ; kəbum kawayumvu e kidɲ gekəli bu ni ti wayum mis dek daya.

⁸ Tamal kəbum kəgrum zlam nday hini kəlavad ti akəsərurkivu Bay geli Yezu Krist lala, tɛwi gekəli ya kəgrumi ni akəmbərəɲum do, amoru kama kama.

⁹ Ay maslaɲa ya ti àgray zlam nday hini do ni ti èpi divi do, atam ahar akaɗa ga zal wuluf ni. Ge Melefit ya àmbərfəɲa zlam magudarani gayan

ya àgrabiyu ahaslani na ti àgəjazlki ahàr a.

¹⁰ Nahkay zla nahəma bəza ga mmawa goro ni, zum njəda gekəli àkivu, adaba Melefit adaba kəli a, àzalay kəli, awayay ti kənjəhadum nahkay. Tamal kəbum kənjəhadum akada nani ti ekijumkia ke divi ge Melefit a day-day do.

¹¹ Nahkay Melefit aməvi divi ana kəli ga məhuriyani a Məgur ga Bay geli Yezu Krist vu, aməvi ana kəli ti àna huđ bəlaŋ. Yezu Krist ti naŋ Bay mahəŋgay leli, Məgur gayan gani nani ti amanjəhad ga kaŋgay-kaŋgayani.

¹² Azuhva zlam nday nani ti kəlavad nawayay məziaba azay slimi ana kəli a kekileŋa. Ku tamal kəsəruma zlam gana àndava, kəgəsumkabá jiri na lala nəŋgu ni nawayay nəziaba azay slimi ana kəli a.

¹³ Ka ya ti nu nəbu àna sifa mba, nəmbər bu kəli faŋ ndo ni ti, nədəm nəziaba azay slimi ana kəli ka zlam gani nday nana ti àbəlay, ti kənjəhadum eri.

¹⁴ Nəsəra nu ti nara nəmbər bu kəli wudak, akada ga ma ga Bay geli Yezu Krist ya àhu ni.

¹⁵ Nazay njəda goro dek ga məziaba azay slimi ana kəli a nahkay ti adaba nawayay ti ku tamal nəməta nəŋgu ni, zlam gani nday nani tàgəjazlki ahàr ke kəli day-day ba.

Krist ti naŋ gəđakani

¹⁶ Məhia ana kəli a ahəmamam Bay geli Yezu *Krist amara àna njəda gayan a ni. Ma gani nani ya məhi ana kəli ni ti mənğəhad məhasl ahkay do ni majalay ahàr ge mis ana kəli do : leli leleni mīpia naŋ àna eri geli a naŋ ti naŋ gəđakani àtam mis dek.

¹⁷ Mīcia, Bəŋani Melefit àzləbay naŋ, àvi gəđakani. Melefit ti naŋ gəđakani àtam zlam dek ; dəŋgu gayan ahənday, àdəm ahkado : « Maslaŋa hini ti wur goro, nawayay naŋ dal-dal ; məbər uv goro amərvu àna naŋ dal-dal.* »

¹⁸ Dəŋgu gani nani ti leli leleni mīcia, ahəndabiyu e melefit bu ka ya ti leli məbu akaba Yezu ka ahàr ga həma *njəlatani ni.

¹⁹ Nahkay ti məgəskabu ma ga ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit ya tədəm ni lala. Kəbum kəbumi slimi ana ma gatay ya tədəm ni lala ti àbəlay, adaba ma gatay ya tədəm ni ti akada ge ceŋgel ya asladay a məlaŋ ziŋ-ziŋeni bu ni. Gəsumkabá ma gatay na hayaŋ, duk abivoru ana məlaŋ maslani. Ka sarta ya boŋgur ya ge mileda ni aməcalaya ni ti akəsər um zlam ni dek lala. †

²⁰ Ay ti səruma zlam hini ya nəhi ana kəli ni lala day : ma ga ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit ya tədəm ni akaba ya təbəki a Wakita ge Melefit bu ni ti majalay ahàr ge mis hihiriken do.

²¹ Ndam mahəŋgaray pakama ge Melefit təzlapay day-day àna njəda gatay gatayani ndo ; àvi njəda gani ana tay ti təhəŋgri pakama ge Melefit ana mis ni ti *Məsuf Njəlatani.

2

Bumvu slimi àna ndam ya tasəkadi malfada ana mis ni

¹ Ahaslani e kidiŋ ga ndam *Izireyel bu ni ti ndam malfada təbu, tədəm tahəŋgaray *pakama ge Melefit ; ka sarta hini day ndam masəkad malfada atələbu e kidiŋ gekəli bu. Nday gani nani atəcahi zlam ya ti ejiŋkia mis ke divi a ni ana kəli. Atədəm təgəskabu Bay ya ti ahəŋgay tay ni do. Gatay ya tagray nahkay ni ti azəkibiyu zlam mijeni ka tay, etiji ke weceweceni həya.

² Mis dal-dal atadəbay tay, atagray zlam magədavani akada gatay ni. Mis atanjak divi jireni ge Melefit ni azuhva təwi gatay magədavani ya tagray ni.

³ Ndam masəkad malfada gani nday nani ti zlam egi eri ana tay dal-dal, nahkay tagosafəŋa zlam kə kəli àna malfada gatay na. Ay kwa

* **1:17** Mənjay Meciyu 17.1-5 ; Mark 9.2-7 ; Luk 9.28-35. † **1:19** Boŋgur ya ge mileda ni ti Piyer awayay adəmki ka Yezu.

ahaslani Melefit àgësa tay àna seriya àndava ; nan ti ènji dëwir do, ara ejin tay wudak.

⁴ Melefit ti ku mësler gayan ndahan ya tàgudar zlam ni tekeđi àngwiviyu ana tay ndo, tasi cicihi ndo. Àgës tay, àbiyu tay e *evíd gëđakani vu, a mëlaj zinj-zinjèni vu duk abivoru ana vad ya ti amagray seriya ni.

⁵ Ndam ya ahaslani ya tàgudar zlam ni day Melefit àngwiviyu ana tay ndo : àfëkiaya yam ka tay a, èzinjeba tay a adaba ticiiki ma ndo. Ay Nëwi ti àhia ma ge jiri ana mis a, nahkay Melefit àhëngga nan a, àhëngakiva mis a adëskala àkiva cilinj.

⁶ Ndam ga kësà *Sodom akaba *Gomor day Melefit èviyekaba tay àna aku a, àgëjani ti ngesis gatayani cilinj. Melefit àgray nahkay ti, ti mis tësar amatrađ ndam magudar zlam ti nahkay.

⁷ Ka sarta gani nani ti Melefit àhëngafëña *Lot kà aku na, adaba Lot ti nan mis jireni, zlam ge mis ya tagray kwanja kwanja ni àsi bi, ahëli ahàr dal-dal.

⁸ Lot ti mis jireni, ay nan àbu akaba tay, nan àbu epi ere ye ti tagray ni, eci ere ya tädëm ni kälavad. Zlam gatay ya tagray magëdavani, Melefit àwayay do ni awëri òëruv dal-dal.

⁹ Nahkay zla nahëma, Bay Melefit ti tamal zlam zläzladani àca ndam gayan a ti àsëra ere ye ti agray ga mahëngay tay àna nan na. Nahkay day ka fat ya ti Melefit amagrafëña seriya kè mis a ni, ndam magudar zlam ti Melefit àsëra ere ye ti agray ga matrađ tay àna nan na.

¹⁰ Melefit amatrađ enji ti ndam ya ti tagray zlam magëdavani ya ti mëbëruv gatay awayay ni, adaba tanjak nan, tégëskabu ngay nan gëđakani do.

Nday gani ya nëhi ana këli tasëkadí malfadà ana këli ni ti tàgray angwaz do simiteni, tici slimi do, tãhëngrioru ahàr a had ana *mësler njëđà-njëđani ge Melefit ni do, tindivi tay sawan.

¹¹ Mësler ge Melefit ti nday njëđà-njëđani, tëtam ndam masëkad malfadà ni àna njëđà. Ay ku tamal

nahkay nëngu ni, ngay ndam masëkad malfadà ni ndam magudar zlam ti mësler ni tädëm do, tindivi tay kè meleher ga Bay Melefit do.

¹² Mis nday nani tagray zlam ya ti mëbëruv gatay awayay ni akadà ga zlam ge gili ya tësar ahàr do, àgëski tégës tay, tâbazl tay ni. Nday gani ngay tindivi way ti tësar do simiteni. Melefit amabazl tay ti akadà ya tabazl zlam ge gili ni.

¹³ Zlam magëdavani ya ti tégri ana mis ni ti nday day Melefit amëgrivu ana tay akadà nani bilegeni. Adaba nday gani tàwayay magray zlam sulumani do, tagray zlam magëdavani kè eri ge mis, mimili àwërki tay do. Ka ya ti këgrum wumëri, këzumumkabu zlam akaba tay ni ti zlam gatay magëdavani ya tagray ni abëki mimili ke këli. Ay nday ti ka ya ti tàgosakaba këli a nahkay ni ti àbëlafëñ kà tay dal-dal.

¹⁴ Nday ti kälavad tãjalaki ahàr ka magray hala cilinj, tëmbrëñ magudar zlam do simiteni ; tãbiyu ndam ya tãfëki ahàr ke Melefit lala ndo ni a zlam magudarani vu. Tawayi zlam ana ahàr gatay dal-dal. Nday ti Melefit ètikwesla tay a àndava.

¹⁵ Tëmbrëña divi sulumana, tija, tësar divi va do. Tädëbay divi ga *Balam wur ga Bozor ni. Nan ti àwaya sinju ya ti tãvi ti mägudar zlam na.

¹⁶ Ay ti a vad nahan Melefit àlëgi adaba àgësiki ma ndo. Kësëruma azonju ti àzlapay akadà ge mis hihirikeni ni do, ay ka fat nani ti azonju àhia ma. Nahkay àcafëña nan ga magray zlam magëdavani ya àdëm akal agray na, ti àgray va ba.

¹⁷ Ndam masëkad malfadà nani ti nday akadà ga gëzëñ ga yam ya ti yam àngëzkiaya do ni, nday akadà ga maklađasl ya amëđ apayakaba ni. Nahkay ti Melefit àslamaliva mëlaj zinj-zinjèna ana tay a, nday gani atanjëhad eslini. Mëlaj gani nani ti lëvëñ àsabay.

¹⁸ Nday gani bëlanjani ni tãzlapay ma masakani mëk tiji zlabay àna nan. Tawayay magosay ndam ya ti

tàsləkakiba ka ndam ya tèsər Melefit do nini mba ni, ti t̄həŋguriyu tay a magudar zlam vu, ti t̄aGRAY zlam ya tigi eri ana mis ni akada gatay ni.

¹⁹ T̄ahi ana tay ahkado : « Tamal kədəbum leli ni ti kəgurum ahàr gekəli, » ambatakani do nday gani ya tədəm nahkay ni nday ndayani evidi ga zlam magudarani. Adaba tamal maslaŋa zlam agur naŋ ti maslaŋa gani ègia evidi ga zlam ya agur naŋ na.

²⁰ Nahkay tamal mis àsəra Bay geli Yezu *Krist naŋ ya ti ahəŋgay leli na ti maslaŋa gani àtamfəŋa kà zlam magədavani ga duniya ya tigi eri na. Ay kələŋ gani tamal àŋgukiaya ka zlam gani nani magədavani na zlam gayan a, təgur naŋ keti ti, manjəhad gayan ni emigi magədavani amatam manjəhad gayan ya ahaslani ka ya ti àsər Melefit do ni.

²¹ Tamal nahkay ti hojo amal tèsər divi jireni ni ndo, ere gani tèsəra mək təmbrəŋ, t̄əgəskabu *Divi ge Melefit ya t̄əcəhi ana tay ni va do ti ni.

²² Zlam gani àgrakivu ka tay ti akada ga ma *gozogul ya mis tədəm : « Kəra àŋgukiaya ka vələhay gayan a, àzumaba » ni. Tədəm keti : « Mədrəs mba tabaray naŋ mba ti akoru adəfvu a dəndalaḅ vu.* »

3

Yezu Krist amanğa

¹ Zləbəba goro ni, hini ti wakita ya nəbiki ana kəli ye cə ni. A wakita goro ya nəbiki ana kəli cəeni ni bu ni ti nəziaba azay slimi ana kəli a àki ka zlam ya kəsəruma àndava ni. Nawayay ti k̄ajalumki ahàr ka zlam gani nday nani lala.

² Nawayay ti k̄ajalumki ahàr ka pakama ya ndam *n̄jəlatani ya *t̄ahəŋgaray pakama ge Melefit tədəm ahaslani ni. Jalumki ahàr ke divi ga Bay geli ya àhəŋgay leli ni daya ; divi gani nani ti ndam *asak gayan ya àsləribiyu tay ana kəli ni t̄həŋgri pakama gani ana kəli.

³ Nawayay ti k̄icum ma hini ya ti nəhi ana kəli ni lala. Səruma day, ka mandav ga duniya nahəma, mis ndahan atagray zlam magədavani ka mawayay gatay. Nday gani eteyefiŋ kə kəli,

⁴ atədəm : « Àdəm ahkado amanğa ti, nihi ti naŋ eley ? Kwa ata bəŋ ga bəŋ geli təmət duk àbivaya ana nihi a, zlam ni dek akada ya Melefit àgraya ni zlam gayan, ere ye ti àmbatvu ni day àbi timey ! »

⁵ Nday gani ya təzlapay nahkay ni ti tawayay məsərki ke t̄əwi ge Melefit ya àgray ahaslani ni do zakw. T̄əwi gani nani ti nihi : Melefit àdəmaya pakama gayan a, àgraya huđ melefit akaba hađ a nahkay ; èdekaba hađ akaba yam a, àgraya hađ na ti àna yam.

⁶ Ahaslani Melefit èziŋeba duniya ti àna yam daya. Ka sarta gani nani ti àfaya yam ka duniya na, yam ni àndaba mələŋ na dek.

⁷ Melefit àdəmaya pakama nahan a keti, àdəm huđ melefit akaba hađ atanjəhad duk abivoru ana vad ya ti aku aməzumaba tay a dek ni. Ambrəŋ tay hayan ti adaba ajəgay sarta ya ti amagrafəŋa seriya kə mis a ni. Ka sarta gani nani ti emijiŋ ndam ya ti t̄əgəsiki ma do ni.

⁸ Zləbəba goro ni, zlam nahan àbu bələŋ ti ahàr àdəm àgəjazlki ahàr ke kəli ba. Ere gani nihi : kə eri ga Bay geli nahəma, vad bələŋ ti akada vi dəbu, vi dəbu day akada vad bələŋ.

⁹ Mis ndahan t̄ahi ana ahàr Bay geli ti àgray ere ye ti àdəm amagray ni ke weceweceni do. Ay ma gani nahkay do : Melefit ti ebesi ana kəli, awayay ti ku mis biliŋ èjji ba, awayay ti mis dek t̄ambatkaba majalay ahàr gatay a sawan.

¹⁰ Nədəm nahəma, vad ya ti Bay geli amanğa ni ti mis tèsər do. Amanğa ti akada ga zal akal ni. Ka fat gani nani ti mis etici huđ melefit amahənday, emijiji. Aku aməzumaba zlam ya a huđ melefit bu na ; hađ akaba zlam ya t̄əki ni dek day atələbi va bi, etijiji.

* 2:22 Gozogul 26.11.

11 Kèsəruma zlam ni dek atara tijiji nahkay ti, ahàr àdàm manjəhad gekəli mánja ahəmamam? Ahàr àdàm mánja njəlata; ahàr àdàm kəgəsumiki ma ana Melefit lala.

12 Jəgum fat ge Melefit ya amagray seriya ni; zum njəda gekəli, grum zlam ya ti kisləmki magrani ga mahədakbiyu vad gani weceweci ni. Ka fat gani nani ti aku aməzumaba huđ melefit a, zlam ya a huđ gani bu ni day dek aku aməzumaba kirid-kirid.

13 Ay Melefit àdəmbiya kwa ahaslana, àdàm amagray huđ melefit məweni akaba had məweni. Atanjəhad eslini ti ndam jireni cilinj. Leli majəgay ti zlam gani nani.

14 Zləbəba goro ni, kəbum kəjəgum vad gani nani nahkay ti zum njəda gekəli dek, ti ka fat gani Melefit mədi ahàr ana kəli lekələm kəbum kanjəhadum àna sulumani akaba nañ, lekələm njəlata kə eri gayañ, təngətfəña zlam magudarani kə kəli a ba.

15 Səruma Bay geli ebesey ti adaba awayay ti mis təmbatkaba majalay ahàr gatay a, ti mähəngay tay. Wur ga məñ geli Pol day àhia ma gana ana kəli a ka ya ti àbiki wakita ana kəli ni. Pol ti mawayay nañ dal-dal; ma gayañ ya àbiki ana kəli ni ti Melefit àvi məsər zlam gani.

16 A wakita gayañ ya abəki ni bu dek ti nañ àbu ahi ma gani ana kəli nahkay. Zlam ndahañ təbu a wakita gayañ ya abəki ni bu ni ti mis ticikaba weceweci do. Ndam ya ti təsər zlam do, təfəki ahàr ke Melefit lala do ni tambatkaba ma gana. Tambatkaba ma gana a mələñ ndahañ ba a Wakita ge Melefit ni ba day nahkay. Gatay ya ti tagray nahkay ni ti Melefit aməgəs tay àna seriya, emijinj tay.

17 Zləbəba goro ni, lekələm ti təhia ma gana ana kəli a àndava. Nahkay ti bumvu slim, ti ndam ya ti təgəskabu ma ge Melefit do ni təbiyu kəli a zlam magudarani vu akada gatay ni ba. Njəhaduma gañ-gañ, tijnkia kəli ke jiri gekəli a ba.

18 Yezu *Krist ti Bay geli, Bay mahəngay leli daya. Lekələm ti kəmbərəñum məfəki ahàr ba. Grum ti məgrikivu sulum gayañ ana kəli, ti kəsərunkivu nañ lala. Mis dek təzləbay nañ; təzləbay nañ kani, təzləboru nañ ga kanğay-kanğayani ti. Aya nahkay.

Wakita ge Zeṅ ya àbàki enjenjeni ni

Ere ye ti mādāmki ka wakita ge Zeṅ ya àbàki enjenjeni ni

Maslaṅa ya ti àbàki wakita hini ni ti àdáfay slimi gayaṅ a wakita ni bu ndo. Ay kwa ka mənjàki gani ndam ga Yezu dek tèsèra nani Zeṅ zal asak ga Yezu, naṅ bay ya àbàki Ma Məweni Sulumani ge Zeṅ ni. Ma gayaṅ ya àbàki ni ti akada ga ma ya madi ahàr a Ma Məweni Sulumani ge Zeṅ ni bu ni ; maslaṅa ya ti àbàki wakita cœeni ni ti mis biliṅ (gurumkabu Zeṅ 1. 1, 1.14 akaba 1 Zeṅ 1.1 ; Zeṅ 16.24 akaba 1 Zeṅ 1.4 ; pakama ndahaṅ təbu kay akada nday nani).

Àbiki ti ana ndam ga Yezu (3.1) ; àzalaya slimi ge mis ahkay do ni ga kəsa ndo, nahkay mādām tèslerikaboru wakita hini ana ndam ga Yezu ya a kəsa gərgərani bu ni. Zeṅ àdām abàki wakita ni ti awayay ti mis ndahaṅ təgosay ndam ga Yezu ba (2.26 ; 3.7 ; 4.1), akaba awayay ti tèsər, nday təbu àna sifa ya àndav dáy-do ni ededīṅ ededīṅeni (5.13).

A wakita ni bu Zeṅ àdām maslaṅa ya ti àdām àsèra Yezu a, mək agudar zlam kəlavaf ni ti zal malfada : bay ya ti àsèra Yezu a ni ti ambrəṅ zlam magudarani gayaṅ ni, àgudar zlam va do. Tamal mägudara zlam a mək məmbatkaba majalay ahàr a ti Yezu ambərfəṅa zlam geli ya mägudar na kè leli a, ay ahàr àdām ndam ga Yezu tāmbrəṅ zlam magudarani dek, adaba nday bəza ge Melefit ; Melefit ti njəlata. Melefit awayay leli : ahàr àdām leli day māwayum Melefit akaba ndam gayaṅ ni. Tamal mawayay Melefit ti mägudar zlam va do ; nahkay mèsèra, leli ndam gayaṅ ededīṅ ededīṅeni.

Pakama ya avi sifa ana mis ni

¹ Ere ye ti məbiki ana kəli ka wakita ni ti Pakama ya avi sifa ana mis ni. Kwa ka mənjàki ga məlan naṅ àbu. Pakama gani nani ti ègia mis a. Leli micia pakama gayaṅ ya àdām na, mipia naṅ àna eri geli a, māmənjələṅa lala, mīnjifiṅa àna ahar geli a daya.

² Sifa gani nani àṅgazlava. Ka ya ti àṅgazlavu ni ti leli mipia, magray sedi gani, məhi pakama gani ana kəli vay-vay daya. Sifa gani nani ti àndav dáy-do, kwa ahaslani naṅ àbu afa Bəṅ geli Melefit, nihi ti àṅgazliva àna leli a.

³ Ere ye ti leli mīpi akaba mīci ni ti məhi ana kəli bilegeni, ti lekələm day kədəgumkiva ke leli a, mīgum leli dek akada mis bəlan. Leli ti məbu akada mis bəlan akaba Bəṅ geli Melefit nday ata Wur gayaṅ Yezu *Krist.

⁴ Məbiki pakama hini ana kəli ti, mawayay ti kícum lala, nahkay leli dek aməmərɔv ka ahar bəlan lala.

Maslaṅa ya agudar zlam ni ànjəhad akaba Melefit koksah

⁵ Pakama ya ti mīcifiṅa, məhi ana kəli ni ti nihi : Melefit nahəma, masladani njəlata, naṅ àbi àna məlan ziṅ-ziṅeni bi ferera.

⁶ Tamal mādām leli akaba naṅ akada mis bəlan, mək məbu magray zlam e ziṅ-ziṅeni bu nahəma masəkaf malfada, ere ya magray ni ti zlam ge jiri do.

⁷ Ay tamal magray zlam a masladani bu akada gayaṅ ya naṅ àbu a masladani bu ni ti leli məbu dek ka ahar bəlan akada mis bəlan. Nahkay mimiz ga Wur gayaṅ Yezu abarafəṅa zlam magudarani geli na kè leli a.

⁸ Tamal mādām mägudar zlam do ni ti magosay ahàr geli geleni, leli ndam jireni do.

⁹ Ay tamal madafaya zlam magudarani geli na ti Melefit ambərfəṅa kè leli a, abarafəṅa zlam ya àbəlay do na dek kè leli a. Agray nahkay ti adaba naṅ jireni ; ere ye ti àdām amagray ni ti agray ededīṅ.

¹⁰ Tamal mādām leli mägudar zlam ndo ni ti kala mādām Melefit asəkaf malfada. Tamal mādəma nahkay ti

məgəskabu pakama gayan a məbərurv geli vu ndo.

2

¹ Gabəza, nəbiki zlam hini ana kəli ti, nawayay ti kəgudarum zlam ba. Ay kwa tamal maslaŋa əgudara zlam a nəŋgu ni, bay ya ti embikivu ke leli, agra kam-kam ana Bəŋ geli Melefit ni naŋ əbu kə meleher gayan. Bay mim-bikivani ke leli ti Yezu *Krist, naŋ ti mis jireni, əgudar zlam do.

² Əvay vu gayan, təkad naŋ ti Melefit məmbərfəŋa magudar zlam geli ni kə leli a. Esliki məmbərfəŋa zlam magudarani geli na ciliŋ do, esliki məmbərfəŋa zlam magudarani ge mis ga duniya na dek daya.

Tamal məsəra Melefit a ti magray ere ye ti awayay ni

³ Tamal leli məbu magray zlam ya ti Melefit əhi ana mis e *Divi gayan bu grum ni ti məsəra leli ti məsəra Melefit a.

⁴ Ay tamal maslaŋa ədəm əsəra naŋ a, mək əgray zlam ya ti Melefit ədəm e Divi gayan bu grum ni do ni ti maslaŋa nani əsəkad malfada. Naŋ nani ti mis jireni do simiteni.

⁵ Maslaŋa ya ti agray zlam ya Melefit ədəm grum ni ti awayay Melefit əna məbərurv bəlan ededŋ ededŋeni. Tamal magray nahkay ti məsəra leli ndam ge Melefit, leli biliŋeni akaba naŋ.

⁶ Tamal maslaŋa ədəm anjəhadkabu akaba naŋ nahəma, ahər ədəm maslaŋa nani agray zlam akada ga Yezu ya əgray ni kwa.

⁷ Zləbəba goro ni, zlam hini ya nəbiki ana kəli ni ti zlam məweni do. Nani Divi ge Melefit ya ahaslani ni sawan. Kwa ka ya ti kəfumki ahər ka Yezu ni ti kəsəruma Divi gani nana. Divi gani ya ahaslani nani ti pakama ya təhi ana kəli ni.

⁸ Ay ti pakama ya nəbiki ana kəli ni ti divi məweni daya. Mis təsər divi gani nani ededŋ ti əna manjəhad ga Yezu, təsər əna manjəhad gekəli daya.

Nahkay məlan ziŋ-ziŋeni naŋ əbu andav, masladani sulumani anjəkia ka masladana.

⁹ Tamal maslaŋa ədəm naŋ a masladani bu mək ezirey wur ga məŋani ti maslaŋa nani naŋ e ziŋ-ziŋeni bu mba sawan.

¹⁰ Ay tamal maslaŋa awayay wur ga məŋani ti maslaŋa nani naŋ əbu a masladani bu, araŋa əbi a məbərurv gayan bu ge mijinikia naŋ ke divi a bi.

¹¹ Ay tamal maslaŋa ezirey wur ga məŋani ti maslaŋa nani naŋ e ziŋ-ziŋeni bu. Naŋ əbu asawaday e ziŋ-ziŋeni bu daya, əsər məlan ya akoru ni do ; əpi divi do adaba naŋ e ziŋ-ziŋeni bu.

Kədəbum zlam ga duniya ba

¹² Gabəza, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Melefit əmbərfəŋa magudar zlam gekəli na kə kəli azuhva Yezu a.

¹³ Ata bəŋ ga bəza, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Lekələm ti kəsəruma bay ya ti naŋ əbu kwa ka mənjəki ga məlan na.

Bəza dagwa, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Lekələm ti kiyəmfina kə *Seteni əna kadvu a.

¹⁴ Gabəza, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Lekələm ti kəsəruma Bəŋ geli Melefit a.

Ata bəŋ ga bəza, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Lekələm ti kəsəruma bay ya ti naŋ əbu kwa ka mənjəki ga məlan na.

Bəza dagwa, ere ye ti nəbiki ana kəli ni ti nihi : Lekələm ti kəbum əna njədə, pakama ge Melefit əbu a məbərurv gekəli bu, kiyəmfina kə Seteni əna kadvu a.

¹⁵ Kədəbum divi ya ndam ga *duniya tadəbay ni ba, kəwayum zlam ya tədi ahər a duniya bu ni ba daya. Tamal maslaŋa awayay zlam ga duniya nahəma, maslaŋa nani ti awayay Bəŋ geli Melefit koksah.

¹⁶ Zlam ga duniya nday nani ya mis tagray ni ti nday hi : tawayay zlam ya məbərurv gatay awayay ni dek, tawayay zlam ya egi eri ni dek, təŋgəta zlam a ti tagray zlabay əna naŋ. Zlam nday nani dek ti Bəŋ geli

Melefit àdafaki ndo, mis t̄cahay a duniya bu zlam gatay.

¹⁷ Duniya akaba zlam ya a duniya bu, mis tawayay t̄nḡət ni dek nañ àbu andav. Ay ti maslaña ya ti agray ere ye ti Melefit awayay ni ti maslaña nani amanj̄had̄ ga kan̄gay-kan̄gayani.

Ndam ezir ge Krist

¹⁸ Gab̄əza, duniya andav wud̄ak. K̄ic̄uma, t̄hia ana k̄uli a zal ezir ge *Krist amara. Ay nihi ti ndam ezir ge Krist t̄bu kay àndava. Nahkay ti m̄s̄əra duniya andav wud̄ak eded̄in̄.

¹⁹ Ahaslani ndam ezir ge Krist nday nani ti t̄k̄ibu ke leli, m̄ək̄ t̄əsl̄ək̄ak̄iba ke leli a. Tamal ti nday ndam geli eded̄in̄ ti akal t̄anj̄had̄a akaba leli a. Ay ti zlam gani àgravu nahkay ti, ti leli m̄s̄ərk̄aba nday ndam geli eded̄in̄ do.

²⁰ Lek̄ul̄um zla nah̄əma k̄əbum àna *M̄əsuf Nj̄əlatani, Yezu Krist àvi ana k̄uli. Nahkay ti lek̄ul̄um dek k̄əs̄əruma jiri a.

²¹ N̄əbiki ana k̄uli ti kamam? Ga m̄əhiani ana k̄uli k̄əs̄ərum jiri do t̄ək? Aha, ga m̄əhiani ana k̄uli k̄əs̄əruma sawaṅ. K̄əs̄əruma malfad̄a àbi àh̄əraya e jiri ba bi daya.

²² Maslaña ya ti as̄ək̄ad̄ malfad̄a kay ni ti way? Maslaña nani ti maslaña ya ti àd̄əm Yezu ti nañ Krist *Bay ḡəd̄akani ya amara ni do ni. Maslaña nani ti zal ezir ge Krist : àḡəsk̄abu B̄əṅ geli Melefit nday ata Wur gayaṅ ni ndo.

²³ Maslaña ya ti àḡəsk̄abu Wur ge Melefit do ni ti àḡəsk̄abu B̄əṅani Melefit ndo daya. Maslaña ya ti aḡəsk̄abu Wur ge Melefit ni ti àḡəsk̄ab̄a B̄əṅani Melefit a daya.

²⁴ Lek̄ul̄um zla ti ere ye k̄ic̄um kwa ka sarta ya k̄əfumki ah̄ər ka Yezu Krist ni ti ah̄ər àd̄əm ere gani nani m̄anj̄had̄a m̄əb̄əruv gek̄uli bu. Tamal ere ye ti k̄ic̄um kwa ka sarta ya k̄əfumki ah̄ər ka Yezu ni anj̄had̄a m̄əb̄əruv gek̄uli bu ni ti lek̄ul̄um day akanj̄had̄um akaba Wur ge Melefit nday ata B̄əṅani akad̄a mis b̄əlaṅ.

²⁵ Ere gani nani dek ti *sifa ya àndav d̄ay-d̄ay do ni. Sifa gani nani ti Yezu àd̄əm am̄əvi ana leli.

²⁶ Zlam gani nday nani dek n̄əbiki ana k̄uli ti ad̄aba mis tawayay magosay k̄uli palam.

²⁷ Lek̄ul̄um zla nah̄əma k̄əbum àna M̄əsuf Nj̄əlatani, Yezu Krist àvi ana k̄uli. M̄əsuf gani nani ti àbu manj̄had̄ani a m̄əb̄əruv gek̄uli bu. Nahkay ti wud̄əra gek̄uli àbi akaba bay macahi zlam nahaṅ ana k̄uli va bi : M̄əsuf Nj̄əlatani nañ àbu acahi zlam dek ana k̄uli. Nañ ti as̄ək̄ad̄ malfad̄a do, zlam gani ya acahi ana k̄uli ni ti ma ge jiri. Ah̄ər àd̄əm k̄anj̄had̄um akaba Yezu Krist akad̄a mis b̄əlaṅ ; M̄əsuf Nj̄əlatani àcahi ana k̄uli ni ti nahkay.

²⁸ Gab̄əza, nihi ti ah̄ər àd̄əm k̄anj̄had̄um akaba Yezu akad̄a mis b̄əlaṅ. Ad̄aba mam, nawayay ti ka ya ti amaṅga ni ti aṅgwaz àwər leli ba. Ka ya ti am̄əzl̄əv̄əyaya ni ti nawayay ti mimili àwər̄f̄əṅa leli ga mah̄əd̄ak̄f̄əṅiani ba.

²⁹ K̄əs̄əruma Yezu Krist ti nañ jireni. Nahkay ah̄ər àd̄əm k̄əs̄ərum maslaña ya ti nañ àbu agray zlam jireni ni ti maslaña gani nani Melefit ègia b̄əṅana daya.

3

Leli b̄əza ge Melefit

¹ N̄ga p̄um day, Melefit àwaya leli a dal-dal ni ! Nahkay àzala leli b̄əza gayaṅ a. Iy, leli b̄əza gayaṅ eded̄in̄ ! Ngay leli b̄əza ge Melefit ti ndam ga *duniya t̄əs̄ər do, ad̄aba nday nani t̄əs̄ər Melefit ndo palam.

² Zl̄əb̄əba goro ni, nihi ti leli b̄əza ge Melefit àndava. Ay ti emigi mam kama ni mam ti Melefit àd̄əfiaba ana leli a faṅ ndo. Ere ye ti m̄əs̄əra nah̄əma, ka ya ti am̄əzl̄əv̄əyaya ni ti emigi akad̄a gayaṅ ni, ad̄aba emipi nañ lala.

³ Maslaña ya ti aj̄əgay Yezu *Krist, awayay egi akad̄a nañ ni ti, maslaña nani abi slimi ana ah̄ər gayaṅ, àgudar zlam do, akad̄a ga Yezu ya àgudar zlam do ni.

⁴ Maslaṅa ya ti naṅ àbu agudar zlam nahəma, àgəskabu *Divi ge Melefit ya a Wakita gayan ni bu ni ndo. Ndam magudar zlam ti ndamam? Nday ndam ya tawayay divi ge Melefit do ni.

⁵ Ay ti kəsəruma Yezu Krist àra a melaṅ va ga məhəlfəṅa zlam magudarani geli kè leli a. Kəsəruma naṅ ti àgudar zlam do simiteni.

⁶ Maslaṅa ya ti naṅ àbu anjəhad akaba naṅ akada mis bəlaṅ ni ti àgudar zlam va do. Ay ti maslaṅa ya ti naṅ àbu agudar zlam nahəma, èpi Yezu day-day ndo, àsər naṅ do daya.

⁷ Gabəza, mis təgosay kəli ba. Maslaṅa ya ti naṅ àbu agray zlam ge jiri ni ti naṅ mis jireni akada Yezu Krist naṅ jireni ni.

⁸ Maslaṅa ya ti naṅ àbu agudar zlam nahəma, naṅ wur ge *Seteni. Adaba mam, kwa ahaslani Seteni naṅ àbu agudar zlam zlam gayan, àmbrəṅ ndo. Nahkay Wur ge Melefit àra a duniya va: àra ti ga maslamalay zlam ya Seteni agudar ni dek.

⁹ Maslaṅa ya ti Melefit ègia bəṅana ni ti àgudar zlam va do. Adaba mam, Melefit àvia Məsuf Njəlatana, àniviyu a məbərur bu, naṅ àbu anjəhad akaba naṅ. Nahkay maslaṅa gani nani èsliki magudar zlam va do, adaba Melefit ègia bəṅana.

¹⁰ Məsərkaba way wur ge Melefit ni way ahkay do ni way wur ge Seteni ni way ti nahkay hi: maslaṅa ya ti àgray zlam ge jiri do ni ti naṅ wur ge Melefit do. Maslaṅa ya ti àwayay wur ga mənani do ni ti naṅ day wur ge Melefit do.

Ahàr àdəm mawayumvu

¹¹ Nahkay ti mawayumvu e kidin geli bu. Hini ti pakama ya kicəm kwa ka sarta ya kəfumki ahàr ka Yezu ni.

¹² Məgrum akada ga *Kayin ya àgray ni ba. Naṅ ti wur ge *Seteni, nahkay akad wur ga mənani ndaf ga njəda. Akad wur ga mənani gani ti kamam jiken mam? Akad wur ga mənani ni ti adaba zlam ga wur ga mənani ya àgray ni dek ge jiri,

zlam gayan gayanani ya àgray ni dek magədavani palam.

¹³ Bəza ga mmawa, tamal ndam ga *duniya tizirey kəli ti àgri ejep ana kəli ba.

¹⁴ Leli ti məsəruma Melefit àhəṅgaraba leli e kisim ba, àvia sifa ana leli a àndava. Məsəruma ti adaba mawayum bəza ga mən geli. Maslaṅa ya ti àwayay mis do nahəma, Melefit àhəṅgaraba naṅ a ndo, naṅ məmətani.

¹⁵ Maslaṅa ya ezirey wur ga mənani ni ti naṅ bay makad mis. Ay kəsəruma bay ya ti akad mis nahəma, *sifa ya àndav day-day do ni ti àniviyu a məbərur bu bi.

¹⁶ Yezu *Krist ti àwaya leli a, àgəskabu ti təkad naṅ azuhva leli. Àdəfiki mawayavani ana leli ti nahkay. Leli day ahàr àdəm məjənaki bəza ga mən geli, ku tamal tabazl leli azuhva tay nəṅgu ni məgəskabu.

¹⁷ Tamal ti maslaṅa zlam gayan àbu, èpi ti zlam àfəṅ kə wur ga mənani bi mək àmənjaləṅ do nahəma, àbəlay do. Maslaṅa nani ti awayay mis akada ge Melefit ya awayay mis ni tata aw? Aha, àwayay do.

¹⁸ Gabəza, mawayum mis àna pakama cilin ba, ahàr àdəm mawayum mis ededən, məgri zlam sulumani ana tay.

Bəza ge Melefit ti aṅwaz àwərfəṅa tay kè Melefit a do

¹⁹ Tamal magray nahkay ti aməsər leli ti ndam jireni, aṅwaz aməwərfəṅa leli kè Melefit a do daya.

²⁰ Ku tamal məhi ana ahàr mägudara zlam a nəṅgu ni, aṅwaz aməwərfəṅa leli a do, adaba Melefit àsəra ere ye ti a məbərur geli bu na àtama leli lelana; naṅ ti àsəra zlam a dek.

²¹ Zləbəba goro ni, tamal məsəra mägudar zlam ndo nahəma, aṅwaz aməwər leli kè meleher ge Melefit do.

²² Nahkay zla nahəma, aməvi ere ye ti mihindifin ja ni dek ana leli, adaba leli məbu magray ere ye ti àhi ana leli grum ni akaba ere ye ti àbəlafəṅ ni.

²³ Ere ye ti àhi ana leli grum ni ti nihi: si məfəki ahàr ka Wur gayan

Yezu *Krist akaba mawayumvu e kidin geli bu kwa. Ahi ana leli grum ti nahkay.

²⁴ Nahkay maslaña ya ti agray ere ye ti Melefit àhi ana leli grum ni ti maslaña nani ti nañ àbu akaba Melefit akada mis bəlan. Məsər ti Melefit nañ àbu akaba leli ti ahəmamam ? Məsər ti adaba àvia *Məsuf gayan ana leli a.

4

Məsər Məsuf ge Melefit ti ahəmamam

¹ Zləbəba goro ni, ndam ya tədəm təzlapay àna njəda ga *Məsuf ni dek ti kəgəsumkabu pakama gatay ni ba. Hojo sayumfəña kà tay a day, akal ti nday təbu àna Məsuf ge Melefit aw. Adaba mam, mis dal-dal təbu a duniya bu, tədəm nday ndam mahəngaray *pakama ge Melefit, ambatakani do nday ndam masəkad malfada sawan.

² Akəsərüm ti maslaña hini azlapay àna njəda ga Məsuf ge Melefit ti nahkay hi : ndam ya ti tədəm vay-vay Yezu *Krist àra a duniya va, ègia mis hihirikena ti, nday dek təzlapay àna njəda ga Məsuf ge Melefit.

³ Ay ti maslaña ya ti àdəm Yezu àra a duniya va ndo ni ti, maslaña nani àdəm ma ge Melefit do, azlapay àna njəda ga məsuf ga zal ezir ge Krist sawan. Lekəlüm kicəma məsuf gani nani amara a duniya va : nihi ti enjia àndava.

⁴ Gabəza, lekəlüm ti bəza ge Melefit. Nahkay kiyəmfiña kà ndam nday nana ya tasəkad malfada na. Adaba mam, Məsuf ya àniviyu ana kəli ni àtama məsuf ya àniviyu ana ndam ga *duniya na.

⁵ Ndam nday nani ya tasəkad malfada ni ti nday ndam ga duniya. Təzlapaki ti ka zlam ga duniya, nahkay ndam ga duniya təgəsiki ma gatay ni ana tay.

⁶ Leli zla nahəma, leli bəza ge Melefit. Nahkay maslaña ya ti àsəra Melefit a ti agəsiki ma geli ni ana leli. Ay maslaña ya ti nañ wur ge Melefit do ni ti agəsiki ma geli ni ana leli

do. Məsərkaba məsuf ya àdəm jiri na nday ata məsuf ya asəkad malfada na ti nahkay.

Melefit adəfiki ana leli ahəmamam mawayumvu ni

⁷ Zləbəba goro ni, ahər àdəm mawayumvu e kidin geli bu kwa, adaba bay ya ti agray ti mis tawayavu ni ti Melefit. Nahkay maslaña ya ti nañ àbu awayay mis nahəma, Melefit ègia bəjana. Maslaña nani ti àsəra Melefit a.

⁸ Ay maslaña ya ti àwayay mis do nahəma, nañ ti àsər Melefit do, adaba Melefit ti ere ye ti agray ni dek, agray ti adaba awayay mis.

⁹ Melefit adəfiki ana leli, nañ awayay leli ti ahəmamam ? Adəfiki ana leli ti nahkay hi : àslərbiyu Wur gayan bilin bilinjeni ni a duniya vu ga məvi sifa gayan ana leli.

¹⁰ Mawayavani ti mən ga mam ? Leli mawayay Melefit enji aw ? Aha ! Melefit àwayay leli enji sawan. Nahkay àslərbiyu Wur gayan ti təkad nañ. Təkada nañ a ti Melefit esliki məmbərfəña zlam magudarani geli ni kə leli a.

¹¹ Zləbəba goro ni, Melefit àwayay leli ti nahkay. Tamal àwayay leli nahkay ti agəski ti leli day mawayumvu e kidin geli bu bilegeni kwa.

¹² Melefit ti maslaña ya ti èpia nañ a bir ni ti àbi. Ay tamal mawayumvu e kidin geli bu ni ti məsəra Melefit nañ àbu akaba leli, mīgia akada mis bəlan akaba nañ a. Məsəra leli məbu mawayay mis àna hud bəlan akada gayan ya awayay mis ni.

¹³ Leli məbu akaba nañ, nañ day nañ àbu akaba leli akada mis bəlan ti məsər ti ahəmamam ? Məsər ti adaba àvia *Məsuf gayan ana leli a palam.

¹⁴ Leli zla ti mīpia Wur ge Melefit a, məsəra Bəjani Melefit àslərbiyu nañ ti mīgi Bay mahəngay mis ga duniya. Nahkay məhi ana mis zlam nani ti àgrava ededin a.

¹⁵ Maslaña ya ti àdəm vay-vay Yezu nañ Wur ge Melefit nahəma, maslaña

nani ti Melefit naŋ àbu akaba naŋ, naŋ day naŋ àbu akaba Melefit akada mis bəlaŋ.

¹⁶ Leli ti mèsəra Melefit awayay leli, mægəskabá pakama gani nana.

Melefit ti ere ye ti agray ni dek agray ti adaba awayay mis. Maslaŋa ya awayay mis nahəma, maslaŋa nani ti naŋ àbu akaba Melefit, Melefit day naŋ àbu akaba naŋ, nday cəeni akada mis bəlaŋ.

¹⁷ Məsər ti leli məbu mawayay mis àna huđ bəlaŋ akada ge Melefit ya awayay leli ni ti ahəmamam ? Məsər ti adaba kwa kani, vad ya ti Melefit amagrafəŋa seriya kè mis a ni ti àsi aŋgwaz ana leli do simiteni. Àsi aŋgwaz ana leli do ni ti adaba zlam ya ti leli məbu magray a duniya bu ni ti akada ga Yezu ni.

¹⁸ Aŋgwaz ti tarakaboru nday ata mawayavani do. Tamal mawayay mis àna huđ bəlaŋ ti məgray aŋgwaz koksah. Adaba mam, tamal aŋgwaz awər mis nahəma, àsəra atatrađ naŋ. Maslaŋa ya ti aŋgwaz awər naŋ nahəma, ŋgay Melefit awayay naŋ àna huđ bəlaŋ ti àsərkaba lala faŋ do.

¹⁹ Leli ti mawayum Melefit, mawayum mis adaba Melefit àwayay leli enji.

²⁰ Tamal mis àdəm : « Nu ti nawayay Melefit » mək ezirey wur ga mənani nahəma, maslaŋa nani asəkad malfada. Adaba mam, wur ga mənani ya ti epi ni tekeđi àwayay naŋ do ni ti awayay Melefit ti ahəmamam ? Èpi naŋ do ni !

²¹ Divi ga Yezu ya àdəfiki ana leli ni nihi : àdəm maslaŋa ya ti awayay Melefit ti ahər àdəm mawayay wur ga mənani daya.

5

Maslaŋa ya ti afəki ahər ke Melefit ni ti eyefiŋ kà zlam ga duniya

¹ Maslaŋa ya ti àgəskabá, adəm Yezu ti naŋ *Krist *Bay gəđakani ya amara ni ti Melefit ègia Bəŋana. Tamal maslaŋa awayay bəŋ ga bəza nahəma, awayay bəza ni daya.

² Məsər mawayay bəza ge Melefit ti ahəmamam ? Məsər ti adaba məbu mawayay Melefit, məbu magray zlam ya àhi ana leli grum ni daya.

³ Mawayay Melefit ti məsər ahəmamam ? Məsər ti adaba məbu magray zlam ya ti àhi ana leli e Divi gayaŋ bu grum ni kəlavad. Divi gayaŋ gani nani ti zləzladə do,

⁴ adaba ku way way do tamal Melefit ègia bəŋana nahəma, njəda gayaŋ àtama njəda ga zlam ga duniya ; zlam nday nani tèsipet naŋ koksah. Njəda ya àtam njəda ga zlam ga duniya ni ti mam ? Njəda gani nani ti məfəki ahər geli ka Yezu.

⁵ Njəda ga way àtama njəda ga zlam ga duniya ni way ? Si ga maslaŋa ya ti afəki ahər ka Yezu, àdəm Yezu ti naŋ Wur ge Melefit ni.

Zlam ya ti adəfaki Yezu naŋ Wur ge Melefit ni

⁶ Yezu *Krist ti àra a duniya va, àhuriyu a yam vu, *təbaray naŋ, kələŋ gani təbaya mimiz gayaŋ a. Təbaray naŋ àna yam ciliŋ do, təbaray naŋ àna yam, təbaya mimiz gayaŋ a daya. Məsər ti pakama nani ma ge jiri ti adaba *Məsuf ge Melefit àhia ana leli a. Məsuf gani nani ti ere ye ti adəm ni dek ma ge jiri.

⁷⁻⁸ Adəfaki Yezu Wur ge Melefit ededfiŋ ti Məsuf, yam, mimiz. Nday mahkərani ni ti tədəfaki zlam bəlaŋ.

⁹ Tamal mægəsumkabu pakama ge mis ya tədəm ni ti ahər àdəm mægəsumkabu pakama ge Melefit ya àdəm ni daya, adaba Melefit ti naŋ gəđakani, àtam mis dek. Pakama ge Melefit ya àdəm ni ti àdəmki ka Wur gayaŋ Yezu Krist.

¹⁰ Maslaŋa ya ti afəki ahər ka Wur ge Melefit nahəma, àsəra a ahər gayaŋ ba pakama ge Melefit gani nani ti ma ge jiri. Ay maslaŋa ya ti àgəskabu pakama ge Melefit ya ti àdəm ni do ni ti maslaŋa nani àdəm Melefit àsəkad malfada. Adaba mam, àgəskabu pakama ge Melefit ya àdəmki ka Wur gayaŋ Yezu Krist ni do.

11 Melefit àhi mam ana leli mam ? Àdám àvia *sifa ya àndav ðay-ðay do ni ana leli a. Sifa gani nani ti mənğət azuhva Wur gayan Yezu Krist.

12 Maslaņa ya ti àgəskabá Wur ge Melefit a ni ti àngəta sifa. Maslaņa ya ti àgəskabu Wur ge Melefit ndo nahəma, àngət sifa ndo.

Sifa ya àndav ðay-ðay do ni

13 Pakama gani nani ti nəbiki ana kəli ađaba kəfumkia ahər ka Wur ge Melefit a ; nawayay ti kəsərum lekulum kəbum àna *sifa ya àndav ðay-ðay do ni.

14 Ka ya ti mahəngalay Melefit ni ti ere ye ti avi njəda ana leli ni ti nihi : məsəra tamal mihindiliņa zlam ya ti àbəlafəŋ na ti eciiki ma geli ni ana leli.

15 Tamal məsəra naŋ àbu eciiki zlam ya ti mihindiliŋ ni ana leli ti məsəra mənğəta zlam ya mihindi na àndava.

16 Bi wur ga muk agudar zlam, zlam magudarani nani àzoru mis e kisim vu do, tamal kípia naŋ a ti həngali Melefit. Nahkay ti Melefit aməvi sifa ana maslaņa ya ti àgudar zlam ni, tigi ti zlam magudarani gayan ni àzoru mis e kisim vu do ni. Zlam magudarani ya ti azoru mis e kisim vu ni ti àbu. Nəhi ana kəli həngalum Melefit ti azuhva nani do.

17 Zlam ge mis ya tagray ni dek ti tamal tàgray ge jiri do ni ti dek zlam magudarani. Ay ti zlam magudarani ndahaŋ ya təzoru mis e kisim vu do ni ti təbu.

18 Məsəra maslaņa ya ti Melefit ègia Bəjana nahəma, àgudar zlam va do, Wur ge Melefit ajəgay naŋ. Nahkay zla nahəma *Seteni àgosay naŋ kok-sah.

19 Məsəra Bay ya ti leli ndam gayan ni ti Melefit. Məsəra ndam ya tadəbay zlam ga duniya ni dek ti nday ndam ge Seteni.

20 Məsəra Wur ge Melefit àra. Àra ti àvi njəda ana leli ga məsər Melefit Melefiteni. Nahkay leli məbu manjəhadani akada mis bəlan akaba Melefit Melefiteni, àna njəda ga Wur

gayan Yezu *Krist. Yezu Krist ti Melefit Melefiteni. Avay sifa ya àndav ðay-ðay do ni ti naŋ gani ciliŋ.

21 Gabəza, pəra akaba zlam ndahaŋ ya ti ge Melefit do nahəma, kəgəsumkabu ba.

Wakita ge Zeṅ ya àbèki ye cɔ ni Ere ye ti mǎdǎmki ka wakita ge Zeṅ ya àbèki ye cɔ ni

Maslaṅa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdǎfay slimi gayaṅ a wakita ni bu ndo. Ay mǎsǎra, bay ya ti àbèki 2 Zeṅ ni ti àbèki 1 Zeṅ ni day naṅ gani : gurumkabu 2 Zeṅ 5, 1 Zeṅ 2.7 akaba Zeṅ 13.34-35.

Àbiki ti ana ndam ga Yezu ya tǎcakalavu a kǎsa nahaṅ bu ni, àhi ana tay tabavu slimi, adǎba ndam magosay mis tǎbu tǎsawadǎy a kǎsa ndahaṅ bu, tǎcahi zlam magǎdavani ana ndam ga Yezu. Awayay ti ndam ga Yezu tǎgǎskabu ndam magosay mis ni ba.

Sa ge Zeṅ

¹ Nǎbèki wakita hini ti nu, nu gǎdǎkani ga ndam mǎfǎki ahàr ka Yezu, nǎbikioru ana Wal gǎdǎkani * ya Melefit adǎba naṅ a ni akaba ana kǎli bǎza gayaṅ ni ; nawayay kǎli dal-dal. Awayay kǎli ti nu bǎlaṅ cilinḡ do, mis ya ti tǎsǎra jiri ge Melefit a ni dǎk tawayay kǎli daya.

² Nawayay kǎli ti adǎba kǎgǎsumkabá jiri ge Melefit a ; jiri gani nani ti leli mǎbu àna naṅ kǎlavad, adǎba Melefit àvi ana leli ti ga kaṅgay-kaṅgayani.

³ Bǎṅ geli Melefit nday ata Wur gayaṅ Yezu *Krist atǎgri sulum gatay ana leli. Atǎjǎnaki leli, atagray ti mǎnjǎhadǎmkabu àna sulumani. Nahkay ti amǎgrum jiri, amawayumvu e kidinḡ geli bu.

*Ahàr adǎm mawayay ndam ya ti leli
mǎbu akaba tay ni*

⁴ Mmawa goro ni, ka ya ti mǎci bǎza gayak ndahaṅ tǎbu tadǎbay divi ge jiri ni ti nǎmǎrva dal-dal. Tagray zlam

ti akadǎ ga Bǎṅ geli Melefit ya adǎm mǎgray ni.

⁵ Ere ye ti nawayay nǎhuk ni ti nahkay hi, mmawa goro ni : ahàr adǎm mawayumvu e kidinḡ geli bu. Ma hini ya nǎbukki ni ti ma àki ke divi mǎweni do : ma gani ti mǎcia kwa ahaslana àndava.

⁶ Mawayay Melefit ti ahǎmamam ? Tamal mawayay Melefit ti mǎdǎbay Divi gayaṅ ya adǎfiki ana leli ni. Divi gayaṅ ya adǎfiki ana leli, lekǎlam kǎcǎm kwa ka mǎnjǎki gani ni ti nihi : adǎm wayumvu e kidinḡ gekǎli bu. Divi gani nani ti ahàr adǎm kǎdǎbum kǎlavad.

⁷ Nǎhi ana kǎli nahkay ti adǎba mis dal-dal tǎbu a kǎsa gǎrgǎrani bu a duniya bu, tǎbu tagosay mis : ṅgay Yezu *Krist àra a duniya va, tǎwi naṅ miweni ni ti tǎgǎskabu do. Maslaṅa ya ti adǎm nahkay ni ti naṅ zal ezir ge Krist, bay magosay mis daya.

⁸ Bumi slimi ana ahàr gekǎli, ti tǎwi geli ya ti mǎgri ana kǎli ni ègi zlam masakani ba. Bumvu slimi ti kǎṅgǎtum ere ye ti Melefit adǎm amǎvi ana kǎli ni dǎk.

⁹ Sǎruma maslaṅa ya ti àmbrǎṅa mǎdǎbay divi ya ti Krist adǎfiki ana leli na, agray ere ye ti naṅ awayay ni zlam gayaṅ ni ti Melefit naṅ àbi akaba naṅ bi. Ay maslaṅa ya ti agray ere ye ti Krist awayay ni ti Bǎṅ geli Melefit nday ata Wur gayaṅ ni tǎbu akaba naṅ.

¹⁰ Tamal mis ara afa gekǎli a, adǎfiki ere ye ti Krist awayay ni ana kǎli do ni ti kǎgǎsumkabu naṅ afa gekǎli ba, ku sa day kǎgrumi ba.

¹¹ Adǎba maslaṅa ya ti àgria sa nahǎma àjǎnaki naṅ ka magudar zlam a.

¹² Ma goro àbu kay nawayay nǎhi ana kǎli, ay ti nǎwayay mǎbiki ma gani ana kǎli ka wakita do. Nǎdǎm anoru afa gekǎli, nu nuani àna ahàr goro anoru anǎzlapi ana kǎli, ti mǎmǎrva dal-dal ka ahar bǎlaṅ akaba kǎli.

* **1:1** « Wal gǎdǎkani » ni ti awayay adǎmvaba ndam ga Yezu ya *tǎcakalavu a kǎsa nahaṅ bu ni ; bǎza gayaṅ ni ti ni day nday gani. † **1:13** « Wur ga muk walani » ti awayay adǎmvaba ndam ga Yezu ya *tǎcakalavu a kǎsa ya ti Zeṅ naṅ àvu ni bu ni.

¹³ Mmawa goro ni, wur ga muk
walani ya Melefit àdàkiba naṅ a ni
bàza gayan t̀gruka sa daya. †

Wakita ge Zeṅ ya àbèki ya mahkər ni Ere ye ti mädəmki ka wakita ge Zeṅ ya àbèki ya mahkər ni

Maslaṅa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdáfay slimi gayaṅ a wakita ni bu ndo. Ay mäsəra, bay ya ti àbèki 3 Zeṅ ni ti àbèki 1 Zeṅ akaba 2 Zeṅ ni day naṅ gani.

Àbiki ti ana Gayus: Gayus ti gəđakani ga ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa nahaṅ bu ni, ay mäsər kəsa gani nani do. Gayus ti àgəskabá mis ya ti Zeṅ àsləruru tay ga məvi njəđá ana ndam ga Yezu na lala ; ay gəđakani nahaṅ àbu, slimi gani Diyətref, àgəskabu tay ndo. Zeṅ àbiki wakita ana Gayus ti ga məvi njəđá, ti àgray akada ge Diyətref ni ba.

Sa ge Zeṅ

¹ Nu gəđakani ga ndam məfəki ahər ka Yezu, nəbukkiuru ana nak Gayus, nak zləba goro, nawayay kur dal-dal adaba madəbay divi ge jiri ka ahar bəlaṅ.

² Gayus goro ni, nawayay ti araṅa àgrakukvu ba simiteni, Melefit mągray ti kənjəhad njalaṅ-njalaṅ akada ga məbərurv gayak ya àbu sulumani kə meleher gayaṅ ni ti.

Mis tazləbavu ana Gayus

³ Nəbu nəmərvu dal-dal adaba bəza ga məṅ geli ndahaṅ kay təbu tara, təhu ahkado nak kəbu kadəbay divi ge jiri àna məbərurv bəlaṅ. Iy nak kəbu kgray nahkay ededīṅ.

⁴ Tamal nīcia ti bəza goro təbu tadəbay divi jireni ni ti nəmərvu dal-dal, àtam məmərvani ndahaṅ ni dek.

⁵ Zləba goro ni, ere ye ti kəgri ana bəza ga məṅ geli ga məjənaki tay ni ti àna məbərurv bəlaṅ. Ku tamal kəsər tay do nəṅgu ni kəbu kəjənaki tay àna məbərurv bəlaṅ.

⁶ Nday gani ya kəjənaki tay ni təbu tara ahalay a, təhi ana ndam ga Yezu *macakalavani ni kəbu kawayay tay dal-dal. Kam-kam zləba goro ni, ka ya ti atoru kama nahəma, jənaki tay keti akada ge Melefit ya awayay ni.

⁷ Nday gani tīcik a magam gatay, tōru ti ga məgri təwi ana Yezu *Krist. Ka ya ti takoru ni ti ndam ya təfəki ahər ke Melefit do ni təvi araṅa ana tay ndo.

⁸ Mis akada nday nani nahəma, ahər àdəm məjənaki tay kwa, ti leli dek akaba tay mīgi ndam magray təwi ge jiri.

Diyətref nday ata Demetriyəs

⁹ Nəbikiya wakita ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu eslini na, ay ti Diyətref awayay mīgi gəđakani gatay dek, nahkay àgəskabu ma gani ndo.

¹⁰ Nahkay zla nahəma, ka fat ya ti eninjəa afa gekūli a ni ti anaṅgəhadī zlam ya agudar ni akaba ma magədavani ya adəmki ke leli ni ana kəli. Agudar ti zlam nday nani cilīṅ do, naṅ gani àwayay məgəskabu bəza ga məṅ geli ni do. Ku tamal mis ndahaṅ tawayay məgəskabu tay nəṅgu ni, àcafaṅa mis ga məgəskabu tay a. Tamal mis təgəskabá tay a ti agarakiba mis nday nana ka ndam macakalavani ga Yezu na.

¹¹ Zləba goro ni, kəgray zlam akada ge mis magədavani ni ba ; gray zlam akada ge mis sulumani ni. Maslaṅa ya ti agray zlam sulumani ni ti naṅ mis ge Melefit. Ay maslaṅa ya ti agray zlam magədavani ni ti àsər Melefit do.

¹² Demetriyəs nahəma, mis dek tədəm naṅ mis sulumani ; jiri gayaṅ ya agray ni day adafaki naṅ mis sulumani ededīṅ. Leli day magrakia sedi a, naṅ ti mis sulumani. Nak day kəsəra ma geli ya mädəmki ni ti ma ge jiri.

¹³ Ma goro àbu kay nawayay nəhuk, ay ti nəwayay məbukki ma gani ndahaṅ ni ka wakita do.

¹⁴ Adaba nədəm nu nuani àna ahər goro nara nakoru afa gayak wudak ;

eninjua kwa ti nu nuani àna ahàr goro
anəzlapuk.

¹⁵ Melefit mǎgruk sulum gayan ti
araṅa àhəluk ahàr ba ti. Zləbəba geli
day tǎgruka sa. Gri sa ana zləbəba geli
ye eslini ni dek bəlan àna bəlan.

Wakita ge Zud ya àbèki ni Ere ye ti mädämki ka wakita ge Zud ya àbèki ni

Maslaṅa ya ti àbèki wakita hini ni ti àdafa slimi gayan a : nani Zud wur ga mən ge Zek ni (1). Zud àdäm ma akada ga zal asak ga Yezu ya akal adäm ni do (17) ; nan wur ga mən ge Zek ya àbèki wakita ge Zek ni : nday cæni ti bəza ga mən ga Yezu (Meciyu 13.55).

Àbiki ti ana ndam ga Yezu (1), ay ti àdafay slimi gatay ahkay do ni slimi ga kəsa gatay ni ndo. Àdäm akal awayay abiki wakita ana tay ti tāsər ahəmam Melefit àhəṅga tay a ni, ay abiki ana tay àki ka ndam ya tawayay magosay ndam ga Yezu ni (3-4). Àdäm ma ti akada ge Piyer ya àdäm ni (2 Piyer 2), awayay ti ndam ga Yezu tijikia ke divi a ba.

Ka mandav ga wakita ni Zud àzləbay Melefit (24-25). Ma gayan ya àzləbay Melefit àna nan ni ti ma sulumani, ndam ga Yezu dek tisliki magray təwi àna nan.

Sa ge Zud

¹ Nu Zud nəbiki wakita hini ana kuli, nu bay məgri təwi ana Yezu *Krist, nu wur ga mən ge Zek. Nəgri sa ana kuli ya ti Bən geli Melefit awayay kuli, àzalay kuli ti kīgum ndam gayan ni. Abi slimi ana kuli ti kījum ba daya, adaba lekələm ndam ga Yezu Krist.

² Melefit mājənaki kuli, māgray ti *kanjəhadumkabu àna sulumani, mawayavani gayan mələbu a məbəruf gekuli bu ti. Zlam nday nani dek tāsagakivu kələvad ti.

Ndam ya ti təcəhi zlam magədavani ana mis ni

³ Zləbəba goro, nəwaya dal-dal ga məbiki wakita ana kuli ti kəsərum ahəmam Melefit àhəṅga leli a dek ni. Ku tamal nəwaya nahkay nəṅgu ni,

nədəm ahər àdäm si nəbiki ana kuli ga məvi njəda ana kuli ti kəkadumvu ti mis təmbrəṅ *Ma Məweni Sulumani àki ka Yezu *Krist ba. Ma Məweni Sulumani gani nani ti Melefit àvi ana ndam gayan ga kaṅgayani, àmbatvu day-day do.

⁴ Nədəm nahkay ti adaba ndam ya ti tāsər Melefit do ni təhurkiviya ke kuli akal-akal a, təgudarkaba *sulum ge Melefit geli ya əgri ana leli na. Tədəm Melefit àvia barbaray ana leli a ga magudar zlam a. Tagray nahkay ti təmbrəṅa Bay geli Yezu Krist Bay məgur leli na. Pakama àki ka nday gani nani àvu məbəkiani a Wakita ge Melefit vu hasl-hasl : seriya aməgəs tay.

⁵ Nawayay nəhəngri eri ana pakama ya ti kəsəruma àndava ni. Pakama gani nihi : ahaslani Melefit àhəṅgabiya ndam *Izireyel a, àhələbabiya tay ka had Ezip a. Kwa tamal àhəṅga tay a àndava nəṅgu ni, kələṅ gani àbazla mis ndahan e kidin gatay ba, àbazl ti nday ya təkəki ahər ka nan ndo ni.

⁶ Dəgəzlumki ahər ka *məslər ge Melefit day. Ndahan e kidin gatay bu nahəma, njəda ya Melefit àvi ana tay ni àhəci tay, təwaya àkiva, nahkay təmbrəṅbiya mələṅ ya ti Melefit àbiyu tay na. Azuhva nani ti Melefit àhəl tay, àwəl tay àna jejirbi, àbiyu tay a mələṅ zin-zinēni vu ga kaṅgay-kaṅgayani, eminjivoru ana vad ge Melefit ya ti amagrafəṅa seriya gədakani kə mis a dek ni.

⁷ Dəgəzlumki ahər ka kəsa *Sodom, *Gomor akaba kəsa ndahan ya kə gəvay gatay ni daya. Ndam ga kəsa nday nani təgudara zlam a daya : təgra mesəwehva ; mandəhadkabani gatay ni ti Melefit àvi divi gani ana mis hihirikeni ndo. Nahkay Melefit àbiya tay a aku va ; aku gani nani ti àmət day-day do. Əgra nahkay ti awayay aziaba azay slimi ana mis a, ti təgray ere nani va ba.

⁸ Ay ti ndam ya ti təhurkiviya ke kuli ni nday day tagray zlam magədavani akada nani. Təjalaki

ahàr ka zlam magudarani kəlavad : təjalakia ahàr a ti tagudar zlam gani àki ka ahàr gatay ededīn. Tamənjələŋ ka njəda ge Melefit ni akada zlam masakani, tindivi məslər gayəŋ njəda-njədani ya ti e melefit bu ni daya.

⁹ Misel ti naŋ gəđakani ga məslər ge Melefit. Ku naŋ tekeđi əndivi mis ndo. Ka sarta ya ti nday ata *Seteni təgrakivu ke kisim ge Məwiz tekeđi, Misel ti aŋgwaz əwərfəŋa naŋ kə mindivi Seteni a. Àhi : « Melefit mātəraḅ kur » cilin. *

¹⁰ Ay nday gani nani təđəmki ma magədavani ka zlam ya ti təsər ndo ni ni. Tagray zlam akada ga zlam ge gili ni, təjalaki ahàr do. Zlam ya ti tagray ni zlam masakani, emijin tay.

¹¹ Nahkay atasay cicihi, adaba təvia vu gatay ana zlam magudarana akada ga *Kayin ya ahaslani na. Təgra zlam magədavana ti tənget sinġu akada ga *Balam ya əgrabiyu ahaslani na. Ticiiki slimi ana Melefit ndo akada ga Kore † ya ti əgrabiyu ahaslani ni, tiji daya.

¹² Ka ya ti nday təbu akaba kəli, kəzumumkabu dəf ni ti zlam magudar gatay ni abəki mimili ke kəli, adaba tənələŋ ana misi zum, təjalaki ahàr ka vu gatay cilin, təsər mimili do. Nday akada ga maklaḅasl ya atəd avər do ni, aməd apayakaba cilin. Nday akada ga mənġəhaf ya ti sarta ge miweni ənġia day tiwi bəza do ni. Akada nday məmətani əndava, nahkay Melefit əradaba tay a, təmətkivu.

¹³ Tənjəhad ka mələŋ bilinjeni do, təsawadəy satat akada ga dəluv ya ti aməd adadəy naŋ kwanə ni, nahkay zlam magudarani gatay ni akada ga muhunjuv ga yam ya ti kə gəvay ga dəluv, əbələy do ni ; abəki mimili ka tay. Nday akada ga boŋgur ya ti atəd ni, Melefit əslamatia mələŋ zin-zinjeni ana tay a. Atənjəhadviyu eslini ga kaŋgay-kaŋgayani həya.

¹⁴ *Enok, naŋ wur huđ ga Adam ya muku, naŋ zal ya ti əsəra ere

ye ti amagravu kama na, əzlapakibiya ka tay a daya, əđəmbiya : « Nəđəm nahəma, Melefit naŋ əbu ara akaba məslər gayəŋ njələtana kay dal-dal, təcalvu do,

¹⁵ ara agraŋəŋa seriya kə mis ga duniya na dək. Aməgəs nday ya ti təwayay ma gayəŋ do ni dək əna seriya, azuhva zlam magudarani gatay ya təgri ni dək, akaba pakama magədavani ya təđəmki ni dək. »

¹⁶ Ma ga Enok ya əđəm ni əđəmki ti ka tay ededīn. Nday nani ti təzərdəy ma kəlavad, təđəm ere ye ti Melefit agra ana tay ni əbələy do ; tagray ere ye ti məbərurv gatay awayay ni cilin, tiji zlabay, tesipet mis ga mənġətfəŋa zlam kə tay a.

Zud avi njəda ana ndam məfəki ahàr ka Yezu

¹⁷ Lekələm zləbəba goro, nawayay kəli ; jalumki ahàr ka pakama ga ndam *asak ga Bay geli Yezu *Krist ya ti təhivabiyu ana kəli ahaslani, təđəm amagravu ni.

¹⁸ Təhivabiya ana kəli a, təđəm ahkado : « Wudaka duniya ara andav ni ti mis atara təbi seki ana kəli. Mis nday nani təsər Melefit do, tagray ere ye ti məbərurv gatay awayay ni cilin. »

¹⁹ Nihi ti mis nday nani təbu ticirkaba ndam məfəki ahàr ka Yezu a. Təjalaki ahàr ka zlam ga duniya, *Məsuf ge Melefit əniviyu ana tay a məbərurv bu bi.

²⁰ Lekələm zləbəba goro, nawayay kəli ; zum njəda gekəli ti kəmələmvu, ti kənjəhadum kəlavad əna *Ma Məweni Sulumani ya kəgəsumkabu ni, kəŋġətumkivu njəda əna naŋ ti kīgum njələta. Həŋgalum Melefit əna njəda ga Məsuf gayəŋ kəlavad daya.

²¹ Melefit awayay kəli dal-dal : nahkay kəmbərəŋum məfəki ahàr ka naŋ ba. Jəgum sulum ga Bay geli Yezu Krist ya amara məgri ana leli ni : sulum gani nani ti sifa ya əndav dəy-dəy do ni.

²² Ndam ya ti təjalaki ahàr cə cə ka ma ge Melefit ni təsi cicihi ana kəli.

* 1:9 Pakama hini ti təđəmki ma a Wakita ge Melefit bu ndo. † 1:11 Mənjay Macalani 16.1-35.

²³ Mis ndahan e kidin gatay bu ni ti, tamal tàmbat majalay ahàr gatay do ni ti Melefit aməgəs tay àna seriya, aməbiyu tay a aku vu. Nahkay həngumfəna tay kà aku na. Mis ndahan e kidin gatay bu ni ti ni təsi cicihi ana kəli daya, ay ti bumvu slimi ciliŋ, kəgudarum zlam akada gatay ni ba. Kawayum zlam magudarani gatay ni ba. Ku m̄la azana ga vu gatay nəngu ni kinjəmfiŋ ba.

Zud azləbay Melefit

²⁴ Məgrumi səsi ana Melefit, adaba esliki məjəgay kəli, ti kījəmkiə ke divi gayan a ba. Aməmbərfəna zlam magudarani gekəli ni kə kəli a, kigəm akada kəgudarum zlam dəy-dəy ndo, mək aməhəloru kəli ti kənjəhadum a bay gayan bu, kīpəm masladani gayan àna məmərani dal-dal.

²⁵ Məgrumi səsi ana Melefit, nəŋ bəlan, nəŋ Bay mahəngay leli, àslərbiyu Yezu *Krist Bay geli ga mahəngay leli. Mis dek t̄zləbay nəŋ, t̄dəm nəŋ gədəkani, nəŋ Bay njəda-njədani, agur mis dek ti. Nəŋ àbu nahkay ka ya ti zlam dek ànjəki ni, nəŋ àbu nahkay kani, amələbu nahkay ga kaŋgay-kaŋgayani.

Aya nahkay.

**Pakama manğahani ya
Melefit àhiaba ana Zeñ
a ni
Ere ye ti mädəmki ka
pakama manğahani ya
Melefit àhiaba ana Zeñ
a ni**

Maslaña ya ti àbèki wakita hini ni ti àdàfa slimi gayan a wakita ni ba : nani Zeñ (1.1 ; 1.4 ; 1.9 ; 22.8). Kwa ka mənjàki gani ndam ga Yezu tädəm Zeñ nani ti Zeñ zal asak ga Yezu, bay ya ti àbèki Ma Məweni Sulumani ge Zeñ ni.

Àbikiuru wakita ni ti ana ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa adəskəlani bu ka hađ Azi ni (kani ti, hađ Azi ti ka hađ Tərki). A vad nahan təfiyu Zeñ a danğay vu ka hađ Patmos (Patmos ti hađ gəziteni a huđ ga dəluv bu kə gəvay ga hađ Azi) : ka ya ti nan əbu eslini ni ti Yezu àhiaba ma, àngazliaya zlam ya ti amagravu na. Kələñ gani Zeñ àbèki pakama ya ti èci ni akaba zlam ya èpi ni ka wakita.

Ka mənjàki ga wakita ni ti Zeñ àdəm ahəmamam Yezu àngazlivu ni : Yezu ti Bay gəđakani àtam bəbay ndahan dek ; agur zlam dek ; ku kisim ya ti akađ mis ni day agur (1). Kələñ gani Zeñ ahəngri ma ga Yezu ya àhiaba ni ana ndam gayan ya təcakalavu a kəsa adəskəlani bu ni (2-3). Yezu àvi njəda ana tay, àləgia ana tay a daya : àhi ana tay tijkia ke divi a ba. Ma gayan ya àhi ana ndam nday nani ni ti, ku kani day ahi ana ndam gayan dek.

Kələñ ga pakama nani ti Zeñ àngəhad zlam ya Yezu àngazliaya ni (4-22). Pakama hini ti akađa pakama ndahan ya mədi ahər a Wakita ge Melefit məweni bu ni do : zlam ya ti Zeñ àngəhad ni ti zlam manğahani, àngəhad ti àzay mazavu ga zlam : àdəmki ma ka məslər ge Melefit àna mazavu ga bonğur, àdəmki ma ka ndam ga Yezu ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni àna mazavu ge

ceñgel (1.20) ; àdəmki ma ka Rom àna mazavu ga Babilon, ahkay do ni ga wal hala (17.3-10) ; àdəmki ma ke Seteni àna mazavu ga kurmbu, ahkay do ni ga gavan (20.2) ; àdəmki ma ka ndam ga Yezu àna mazavu ga məva ga Yezu, ahkay do ni ga kəsa njəlatani (21.2). Pakama nani ti akađa ga pakama ge Deniyel ya àbèki ni (Deniyel 7-12).

Ku tamal pakama nani dek zləzladani nəngu ni, ahar gəđakani mici tata : ka mandav ga duniya ti Yezu emihiti ndam ezir gayan dek (19.11-21), mək ndam gayan atanjəhad akaba Melefit a məlan sulumani bu ga kanğay-kanğayani (21-22). Ka sarta ge Zeñ ya àbèki ma hini ni ti təgria daliya ana ndam ga Yezu a dal-dal (2.10 ; 2.13 ; 6.9-11). Ma ge Zeñ ya àbèki ni ti àvia njəda ana ndam ga Yezu a dal-dal, avi njəda ana leli daya.

Mənjàki ga ma ge Zeñ

¹ Wakita hini ti adafaki ere ye ti Yezu *Krist àhiaba ana ndam məgri təwi ana Melefit a ni. Melefit àhi pakama gani ti məhi ana tay, ti təsər ere ye ti amara magravu wudak ni. Nahkay zla ti Yezu Krist àslərbiyu məslər gayan afa ga bay məgri təwi gayan Zeñ ga madafakiaba ere gani nana.

² Zeñ àhi ere ye ti təhi ni dek akaba ere ye ti èpi ni dek ana mis. Àhi ana tay pakama hini ti ma ge Melefit ededın. Adafaki pakama gani ge jiri ti Yezu Krist.

³ Maslaña ya ti ejeñgi wakita hini ana mis ni ti məmərvi, adaba ahəngri pakama ge Melefit ana tay. Nday ya ti təbi slimi, təgəskabu pakama gani məbəkiani ni day təmərvi. Adaba sarta ga zlam gani ènjia wudak.

Zeñ agri sa ana ndam məfəki ahər ke Melefit a kəsa adəskəlani ni bu

⁴ Nu Zeñ nəgri sa ana kəli ndam ga kəsa adəskəlani ka hađ Azi, lekələm ya kəfumki ahər ke Melefit, kəbum *kacakalumvu ga mahəngalay nan ni. Melefit məgri sulum gayan ana kəli, məgray ti *kənjəhadumkabu

àna sulumani ti! Naṅ ti naṅ àbu kwa ahaslani, naṅ àbu nihi, naṅ amələbu kama daya. Naṅ ti naṅ àbu maṅjəhadani e kərsi gayan bu e melefīt bu. Məsuf adəskəlani gayan ni tğri sulum ana kəli, tğray ti kənjəhadumkabu àna sulumani daya. Məsuf nday nani təbu kə meleher gayan.*

⁵ Yezu *Krist mğri sulum gayan ana kəli, mğray ti kənjəhadumkabu àna sulumani ti. Naṅ ti ere ye ti adəm ni dek ma ge jiri. Bay ya ti àngaba e kisim ba enjenjena ni ti naṅ. Naṅ Bay ga bəbay ga duniya ni dek daya.

Yezu Krist ti mis dek təzləbay naṅ azuhva gayan ya amət ni ti adafaki awayay leli. Amət, mimiz gayan adəgaya ti ga məhəlabə leli a zlam magudarani geli ni ba.

⁶ Naṅ Bay geli gədakani, àna təwi gayan ni mīgia ndam gayan a, agur leli. Agray ti leli dek mīgia ndam *maṅgalabakabu mis akaba Bəjani Melefīt a. Nahkay ti mis dek təzləbay naṅ, adaba njəda gayan àbu, eslīki məgur tay ga kaṅgay-kaṅgayani. Aya nahkay!

⁷ Mənjumoru, naṅ tegi ara e kidiṅ ga maklaḅasl ba, mis dek etipi naṅ.

Ku ndam ya tətəhad naṅ ni day etipi naṅ.†

Jiba ya ka məlan ni dek etitəwi azuhva naṅ.

Iy, amagravu ti nahkay.

Aya nahkay!

⁸ Bay Melefīt adəm ahkado : « Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu. Bay ya ti emendeveriṅ zlam dek ni ti nu gani daya. » Naṅ ti naṅ àbu kwa ahaslani, naṅ àbu nihi, amələbu kama daya. Naṅ njəda-njədani, agur zlam dek.

Yezu àngazlivu ana Zeṅ

⁹ Adəm ma hini ti nu Zeṅ wur ga məṅ gekəli. Leli dek ti məbu ka

ahar bəlan akaba Yezu *Krist akada mis bəlan. Nahkay ti leli məbum macakumkabu daliya ka ahar bəlan, məgrumoru təwi geli ka ahar bəlan, məmbrəṅum do. Leli məbu ka ahar bəlan a Məgur ga Yezu bu, naṅ Bay geli daya. A vad nahan təgəs nu, tōru àna nu ka had Patmos e kidiṅ ga yam bu. Təgəs nu ti adaba nəbu nəhi ma ge Melefīt ana mis, nagrakia sedi ka Yezu a palam.

¹⁰ Nu nəbu eslīni ti kə fat ga Bay geli nahəma, *Məsuf ge Melefīt àgəs nu. ‡ Eslīni nīci dəṅgu ga maslaṅa kəlan goro, naṅ àbu ahənday kay kay akada ge mezlelim ni.

¹¹ Àhu ahkado : « Ere ye ti kipi ni ti bəki ka wakita, kəslərikaboru ana ndam məfəku ahər ya təbu *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu : Efez, Simiriṅ, Pergam, Tiyatir, Sart, Filadelfi akaba Lewədisi ni. »

¹² Nəra nīcia ma na ti nəmbatvu ge mipi maslaṅa ya ti azlapay ni. Nəra nəmbatva zla ti nīpi *ceṅgel adəskəla məbəhadkiani ka zlam ga gru agavəla.

¹³ Nīpi maslaṅa nahan, àngazlulu akada mis hihirīkeni micīkeni e kidiṅ ga zlam ya təbəki ceṅgel ni bu. Maslaṅa gani nani ti afakabu azana zəbalani cekw ka aləṅ ga asak, gugum məwəlani àna maslpara ga gru.

¹⁴ Məhər ga ahər gayan ni bəd-bəd tallə, bəd-bəd gani atama ge sləzi a. Eri gayan ni asladay akada ga aku ni.

¹⁵ Asak gayan ni nduza akada ga ara ya ti təzaya a aku ba ni, dəṅgu gayan ni ahənday akada ga yam ya ti acuhway kay a zalaka bu ni.

¹⁶ Bəṅgur təfəṅ a ahar ga dəf bu adəskəla, maslalam ahəraya a ma gayan ba, ma ga maslalam ni cecəeni məzumani. Meleher gayan ni asladay akada ga fat wis-wiseni ni.

¹⁷ Nəra nīpia naṅ a nahkay ti nədəd kə asak gani akada nu məmətani. Naṅ ti ni afəku ahar ga dəf gayan,

* **1:4** A majalay ahər ga ndam Zude bu ni ti adəskəla ti lemerə məbəlani atam lemerə ndahan ni dek. Nahkay ti məsuf adəskəlani ni ti adafaki təwi ge Melefīt ya agray a məlan bu dek ni ti àbəlay dal-dal.

† **1:7** Mənjay Zakari 12.10 ; Zeṅ 19.37. ‡ **1:10** Fat ga Bay geli ti fat ga ladi, adaba ka fat gani nani ti Yezu àngaba e kisim ba.

àhu : « Anḡwaz àwər kur ba. Wudaka zlam ðek ànjəki ti nu nəbu àndava ; ka mandav ga zlam ðek day nu anələbu.

¹⁸ Bay ya ti naŋ àbu àna sifa ni ti nu ; nəməta mək nāngaba, nahkay ananjəhad àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani. Nəgur kisim akaba mələŋ ge *kisim daya.

¹⁹ Nahkay zla ti zlam ye kipi ni ðek bəki ka wakita : bəki ere ye ti naŋ àbu agravu nihi ni akaba ya ti ara agravu wudak ni ðek.

²⁰ Àki ka boŋgur adəskəlani ya kipi a ahar ga ðaf goro bu ni akaba àki ka zlam ga gru adəskəlani ga məbəki ceŋgel adəskəlani nahəma, ma maŋgahani gani ti nihi : boŋgur adəskəlani ni ti *məslər ge Melefit, təfi ahər ana ndam goro a kəsa adəskəlani bu ni. Ceŋgel adəskəlani ni ti ni ndam goro ya *təcakalavu a kəsa adəskəlani ni bu ni. § »

2

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalavu e Efez ni

¹ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Efez ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti boŋgur təfəŋ a ahar ga ðaf bu adəskəlani, asawaday e kidin ga zlam ga gru adəskəlani ga məbəki *ceŋgel adəskəlani ni bu ni. Pakama gayan ni ti nihi,

² àdəm : Nəsəra tūwi gayak ya kagraj na, nak kəbu kagraj tūwi àna njəda, kəbu kebesey, kəbi kəvi divi ana ndam cuday ga məhurkiviyani ke kəli bi daya. Ndam ya tədəm nday ndam *asak goro, ay nday ndam asak goro do ni ti kəmənjaləŋaba kə tay a, kəsəra nday ndam masəkad malfada masakani.

§ **1:20** Məslər ge Melefit ya təfi ahər ana ndam ga Yezu a kəsa adəskəlani bu ni : mis ndahaŋ tədəm məslər ya afi ahər ana ndam ga Yezu a kəsa nahaŋ bu ni ti mis hihiriken i ya təgur mesedi ni ðek ; mis ndahaŋ ti ni tədəm məslər ti, ndam ge mesedi ni ðek akaba məslər məslərani ya àfi ahər ana tay ni. Ay pakama ge Zeŋ ya abiki ana məslər ya àfi ahar ana ndam ge Melefit a kəsa nahaŋ bu ni ti, àhi ana ndam ga Yezu ya *təcakalavu a kəsa gani nani bu ni akada nday ðek mis bəlaŋ. * **2:6** Leli məsər ere ye ti ndam Nikolas tədəm ni do, ay məsəra nday ndam magudar zlam ya tədəbay divi ga Yezu do ni.

³ Nak kəbu kebesey, kəcaka daliya azuhva nu a, kəmətaḡ ndo.

⁴ « Ay ti zlam àbu bəlaŋ kəgudara, nəhukki : Kəwayay nu akada ya kəwayay nu enjenjeni ni va do.

⁵ Jalaki ahər ka manjəhad gayak ye enjenjeni ni, ŋga pi kəŋgoya kələŋ a ni day ti. Mbatkaba majalay ahər gayak a, gray tūwi akada ya kəgray enjenjeni ni. Tigi ti kəmbatkaba majalay ahər a do nahəma, anara afa gayak a, nara nəzaba ceŋgel gayak na akaba mələŋ ya tafəkadki na.

⁶ Ay zla nahəma, zlam nahaŋ àbu bəlaŋ nazləbaki kur : ere ye ti ndam Nikolas * təcəhi ana mis ni ti kəwayay do fererereni akada goro ya nəwayay do fererereni ni.

⁷ « Maslaŋa ya ti slimi àfəŋ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njələtani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaŋa ya ti èyefiŋa kə zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga məzum bəza ga məŋgəhaf ya àbu a mələŋ sulumani ge Melefit bu ni. Bəza ga məŋgəhaf nani ti avi sifa ana mis. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan ya təcakalavu e Simirin ni

⁸ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Simirin ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti ànjəki ka magray zlam ðek, emende-verin zlam ðek, naŋ gani ya àmət mək àŋgaba e kisim ba ni. Pakama gayan ni ti nihi,

⁹ àdəm : Nəsəra daliya gayak ya ti kacakay na, nəsəra nak talagani. Ay ge jiri nahəma, zlam gayak àbu. Nəsəra ma magədavani ya mis tekəlkəkiyu na daya. Ndam ya tekəlkəkiyu ma ni tədəm nday ndam *Zude, ambatakani do nday ndam

Zude do, nday ndam ya təcakalavu ga madəbay *Seteni ni.

¹⁰ Anḡwaz àwərfəṅa kur ka daliya ya akacakay ni ba. Sərumki : Seteni aməbiyu ndam gekəli ndahan kay a daṅgay vu, awayay ti ahəlfəṅa eyə kə kəli a. Akəgrum daliya vad kru. Ku takad kur nəṅgu ni, kəmbərəṅ məfəku ahər ba. Kəmbərəṅ məfəku ahər ndo nahkay nahəma, anəvuk sifa ga sulum adaba kəyefiṅa kə zlam magudarana.

¹¹ « Maslaṅa ya ti slimi əfəṅ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaṅa ya ti əyefiṅa kə zlam magudarana nahəma, ku tamal əməta nəṅgu ni amaṅgaba, aməmət day-day va do, *kisim ye cə ni amazay naṅ do. »

Ma ga Yezu ya əhi ana ndam gayan ya təcakalvu a Pergam ni

¹² Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Pergam ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti naṅ əbu əna maslalam ma gani cecəeni məzumani ni. Pakama gayan ni ti nihi,

¹³ ədəm : Nəsəra məlaṅ manjəhad gayak a, nak ka məlaṅ ge *Seteni, kərsi gayan əbu eslini. † Təkad Antipas ti afa gekəli eslini ka məlaṅ ge Seteni ya anjəhad ni. Antipas ti bay magrakua sedi a, əmbərəṅ nu ndo. Ku tamal təkada naṅ a nəṅgu ni nak day kəmbərəṅ nu ndo simiteni, kəbu kəfəku ahər kekileṅa.

¹⁴ « Ay ti zlam əbu kəgudara, nəhukki : mis ndahan təbu afa gayak ti təgəskabá ere ya *Balam ədəfaki na. Əhi ana bay Balak məḡosay ndam *Izireyel ti təhəpəd aslu ga pəra akaba təḡray mesəwehvu.

¹⁵ Mis ndahan təbu afa gayak təgəskabá ere ye ti Nikolas ‡ ədəfaki na daya.

¹⁶ Nahkay nəhuk : Mbatkaba majalay ahər gayak a. Tigi ti kəmbatkaba do nahəma, nara afa gayak a wudak, nara nakadəvafəṅva kə ndam gayak na əna maslalam ya ahəraya a ma goro ba na.

¹⁷ « Maslaṅa ya ti slimi əfəṅ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni.

« Maslaṅa ya ti əyefiṅa kə zlam magudarana nahəma, anəvi *man maṅgahani ni. Anəvi koskosay daya : ka koskosay gani nani ti slimi məweni əki məbəkiani. Maslaṅa ya əsəra slimi gani nana ni ti əbi, si asər ti maslaṅa ya ti təvia akur gani nana ni kwa. »

Ma ga Yezu ya əhi ana ndam gayan ya təcakalavu a Tiyatir ni

¹⁸ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Tiyatir ni. Pakama gani nani ti ga Wur ge Melefit, naṅ ya ti eri gayan asladay akada ga aku ni, asak gayan ni akada ga ara sulumani ni. Pakama gayan ni ti nihi,

¹⁹ ədəm : Nəsəra təwi gayak ya kəḡray na, nəsəra kəbu kawayay mis, kəbu kəfəku ahər, kəbu kəbesey zlam dek, kəbu kəfi ahər ana təwi daya. Nəsəra təwi gayak ya kəḡray nihi ni ətama ya kəḡrabiya enjenjeni na.

²⁰ « Ay ti zlam əbu kəgudara, nəhukki : kəvia divi ana Zezabel, wal ya ədəm naṅ bay mahəṅgaray *pakama ge Melefit na. § Ambatakani do wal nani ti naṅ əbu adəfiki zlam ana ndam məḡru təwi ge mesipet tay əna naṅ. Awayay ti təḡray

† **2:13** A Pergam ti məlaṅ gədəkani ge meviyekiki zlam ana Zəs melefit gədəkani ga ndam Gres ni əbu. Ahay nahan əbu, tazləbavù bay gədəkani ga ndam Rom ni akada naṅ melefit eslini. Yezu ədəm kərsi ge Seteni əbu a Pergam ti azuhva zlam nday nani. ‡ **2:15** Mənjaki ke ere ye ti məbəkiani ka 2.6 ni.

§ **2:20** Zezabel ti wal ga bay Akab ga had Izireyel ahaslani (1 Bəbay 16.31). Zezabel ti wur Izireyel do, ahəṅgrioru ahər a had ana Bal melefit ga ndam Kanaṅ. A Wakita ge Melefit bu ni ti wal ya agosay mis ti tədəbay divi ge Melefit ba ni lu təzalay naṅ Zezabel.

mesuwēhvu akaba t̄ah̄ep̄əd̄ aslu ga p̄era.

²¹ N̄əvia sarta ti m̄ambatkaba majalay ah̄ar gayan̄ a, ay ti kekilen̄a àcuhway do; agroru mesuwēhvu gayan̄ zlam gayan̄.

²² Nihi nah̄əma, nara n̄əf̄əki arm̄əw̄ər, ara acakay daliya ka slalah gayan̄. Ndam ya tagraf̄əna mesuwēhva ni tigi ti t̄ambatkaba majalay ah̄ar gatay a ndo, t̄əmb̄r̄əṅ t̄əwi gatay maḡədavani nani ndo ni ti at̄əcakay daliya dal-dal daya.

²³ Nara nabazlf̄əna b̄əza d̄ek daya, ti ndam ya t̄əf̄əki ah̄ar ke Melefit, t̄əcakalavu a k̄əsa ḡərḡərani bu ni d̄ek tara t̄əsər: bay ya ti às̄əra majalay ah̄ar ge mis a akaba zlam ya mis tawayay na ti si nu kwa. Lek̄əl̄əm d̄ek an̄əp̄əl̄ k̄əli, ku way way do ke t̄əwi gayan̄ ya àgray ni.

²⁴ « Lek̄əl̄əm ndam Tiyatir ndahan̄ ni k̄əbum k̄əf̄umki ah̄ar ke Melefit. Lek̄əl̄əm ti k̄ic̄umiki ma ga wal ni ndo, k̄əcahum ere ye ti mis nday nani t̄əđəm zlam maṅgahani ge *Seteni ni ndo. Lek̄əl̄əm nah̄əma ere ye ti n̄əhi ana k̄əli grum ni ti àbi.

²⁵ Ay ti ere ye ti n̄əhi ana k̄əli ni ti nihi: Ḡəsumkabá ma ya n̄əhi ana k̄əli na, k̄əmb̄r̄əṅum ba duk abivoru ana sarta goro ya anan̄ga ni.

²⁶ « Maslaṅa ya ti èyefiṅa k̄ə zlam magudarana, àḡəskabá ere ye ti nawayay na duk abivoru ana vad̄ gayan̄ a nah̄əma, an̄əvi nj̄əđá ga m̄əgur jiba ḡərḡərani.

²⁷ Maslaṅa nani ti emigi bay bilek-bilekeni, amah̄ətay jiba nday nani àna aday ga ara; am̄əgri ana tay ti akada ga maslaṅa ya ti eh̄əb̄kaba misek ge eliḃisl a t̄əzlu-t̄əzlu ni. *

²⁸ An̄əvi nj̄əđá ga magray zlam nday nani akada ga Baba ya àvu ni. Maslaṅa nani ti an̄əvi bamti ya ti acalaya ge d̄əena ni daya. †

²⁹ « Maslaṅa ya ti slimi àf̄əṅ ge mici zlam nah̄əma, m̄ici ere ye ti *M̄əsuf Nj̄əlatani ahi ana ndam goro ya t̄əcakalavu a k̄əsa ḡərḡərani bu ni. »

3

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan̄ ya t̄əcakalavu a Sart ni

¹ Àhu keti: « Biki pakama hini ana *m̄əslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *t̄əcakalavu a Sart ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti m̄əsuf ge Melefit t̄əf̄əṅ ad̄əskəla akaba bon̄gur t̄əf̄əṅ ad̄əskəlani ni. Pakama gayan̄ ni ti nihi, àđəm: N̄əsəra t̄əwi gayak ya ti kagray na. Mis t̄əđəm nak ti k̄əṅḡəta sifa, ambatakani do nak m̄əm̄ətani sawan̄.

² Nak k̄əbu kendevertu wudak, ay ti cikaba. Zlam nahan̄ àḡəj̄əni fuka, àm̄ət ndo, ay ah̄ar àđəm zay nj̄əđá gayak, do ni ti zlam gani nani day ara am̄ət. N̄əm̄ənj̄əl̄əṅa ana t̄əwi gayak na, n̄ipi ti èsli aran̄a k̄ə meleher ge Melefit goro do.

³ S̄ərki ka ma ge Melefit ya ti k̄ici ahaslani ni. S̄ərki ah̄əmamam k̄əḡəskabu ma gani ahaslani ni. K̄əs̄ərki a ti ḡəskabá, m̄batkaba majalay ah̄ar gayak na. Tigi ti kipidekvu do nah̄əma, anara afa gayak a. Anara ti akada ga zal akal ni, akəsər sarta gani do.

⁴ Ay ti ndam gayak ndahan̄ 6al t̄əbu a Sart ti azana gatayani t̄əḡəs arda ndo. Nday m̄əbakabu azana b̄əd-b̄ədani, amasawađay akaba tay, ad̄əba t̄isl̄iki tata.

⁵ « Maslaṅa ya ti èyefiṅa k̄ə zlam magudarana nah̄əma, am̄əbakabu azana b̄əd-b̄ədani, an̄əb̄əzki a slimi gayan̄ ka wakita đay-day do. A wakita nani bu ni ti n̄əb̄əki a slimi ga ndam ya t̄əṅḡəta sifa ni. K̄ə meleher ga Baba akaba k̄ə meleher ga m̄əslər gayan̄ nah̄əma, an̄əđəm vay-vay nan̄ ti mis goro.

⁶ « Maslaṅa ya ti slimi àf̄əṅ ge mici zlam nah̄əma, m̄ici ere ye ti *M̄əsuf Nj̄əlatani ahi ana ndam goro ya t̄əcakalavu a k̄əsa ḡərḡərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya àhi ana ndam gayan̄ ya t̄əcakalavu a Filadelfi ni

* 2:27 M̄ənj̄ay Limis 2.8-9. † 2:28 Bamti ya ti acalaya ge d̄əena ni ti Krist. M̄ənj̄ay Maṅgahani 22.16.

⁷ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu a Filadelfi ni. Pakama gani nani ti ga Bay ya ti naṅ *njəlatani, naṅ jireni ni, naṅ ti lekili ga bay Devit əfəṅ a ahar bu . Tamal əzləkaba mahay a ti maslaṅa nahaṅ əzləkva koksah, tamal əzləkva day maslaṅa nahaṅ əzləkaba koksah. Pakama gayaṅ ni ti nihi,

⁸ ədəm : Nəsəra təwi gayak ya kagraj na. Nəsəra njəda gayak əhəca, akaba nani dek kəmbərəṅ nu ndo, kəgəskabá pakama goro a. Nihi nahəma, nəzləkukaba mahay a, maslaṅa ya ti esliki məzləkva mahay nani ti əbi.

⁹ Nəhuk nahəma, ndam ya təcakalavu ga mədəbay *Seteni, tədəm nday ndam *Zəde ambatakani do tasəkəf malfəda, nday ndam Zəde do ni, ere ye ti anəgri ana tay ni nihi : anəfəki ṅgasa ka tay, ti t̄ara t̄abəhaduk mirdim meleher ndiḃa ndiḃa ana had. Nahkay ti atəsər nu nəbu nawayay kur.

¹⁰ Nak ti kəgəskabá pakama goro na, kəmbərəṅ ndo. Nahkay nu day anahətay kur ka sarta ga daliya ya amərəkia ka ndam ga duniya dek ni, anəmbərəṅ kur do. Daliya gani nani ti ecirkaba mis a : mis ndahaṅ goro, mis ndahaṅ ti ni goro do.

¹¹ Nu nəbu naṅga wudək. Gəskabá ma ya ti nəhuk na lala, kəmbərəṅ ba. Nak kəbu əna sifa ya nəvuk ga sulum adaba kəyefiṅa kə zlam magudarana ni : tigi ti kəmbərəṅ ma goro ndo nahəma, maslaṅa əbi amazafuka sifa gani nana bi.

¹² « Maslaṅa ya ti əyefiṅa kə zlam magudarana nahəma, anəfəkəf naṅ, emigi medikedik ga *ahay gədəkani ge Melefit goro ni, amanjəhad a məlaṅ sulumani nani bu ga kaṅgay-kaṅgayani. Anəbəki slimi ge Melefit akaba slimi ga kəsa gədəkani ga bay Melefit goro ka naṅ. Kəsa gani nani ti Zeruzalem məwəni ya ti Melefit aməslərbiyu ka had ni. Anəbəki slimi goro məwəni ka maslaṅa nani daya.

¹³ « Maslaṅa ya ti slimi əfəṅ ge mici

zlam nahəma, mīci ere ye ti Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

Ma ga Yezu ya əhi ana ndam gayaṅ ya təcakalavu e Lewədisi ni

¹⁴ Àhu keti : « Biki pakama hini ana *məslər ge Melefit ya abi slimi ana ndam goro ya *təcakalavu e Lewədisi ni. Pakama gani nani ga Bay ya ti təzalay naṅ “Aya Nahkay !” ni. Naṅ Bay magray sedi jireni, əsəkəf malfəda do, ere ye ti Melefit əgraya ni dek ti ahar gayaṅ əkibu daya. Pakama gayaṅ ni ti nihi,

¹⁵ ədəm : Nəsəra təwi gayak ya kagraj na : nak liṅ-liṅ do, nak war-war do daya. Hojo nak liṅ-liṅ ahkay do ni nak war-war.

¹⁶ Ay ti nak liṅ-liṅ do, nak war-war do, nak luḃuk-luḃuk, nahkay ti nara nahəṅgaya kur a ma goro ba tuwəd.

¹⁷ Kəbu kədəm elimeni gayak əbu, kəṅgəta zlam a, ere ye ti ahəcukkivu ni əbi. Ambatakani do ṅgay nak kəbu kasay cicihi, araṅa gayak əbi, nak talagani, nak wulufani, nak a mahayma ti kəsər do.

¹⁸ Nihi zla nahəma, nawayay ti ra afa goro a, səkum gru masladani, əgi njəlalatani a aku bu ni. Nahkay ti ekigi bay ge elimeni ededīṅ ededīṅeni. Səkum azana bəḃ-bəḃani ti kəbakabu, kəṅgah vu gayak nahkay ti akagraj mimili va do. Səkum haf ge eri daya ti kəgraki ke eri gayak ni, nahkay ti ekipi divi.

¹⁹ Nu ti ndam goro ya nawayay tay ni tamal təgudara zlam a ti nəhiki ana tay, natraḃki tay. Nahkay ti mbatk-aba majalay ahər gayak a, kava njaṅ-njaṅ ga magray təwi a.

²⁰ Ci day, nu hi kə mahay, nəbu nəzalay. Tamal ti maslaṅa əcia dəṅgu goro a, əzləkaba mahay a nahəma, nəhuriyu afa gani. Nəhuriya ti nəzum zlam ata naṅ, naṅ day azum zlam ata nu.

²¹ « Maslaṅa ya ti əyefiṅa kə zlam magudarana nahəma, anəvi divi ga manjəhadani e kərsi ga bay bu akaba nu a bay goro bu. Amanjəhad ti akəda

goro ya ti nèyefiṅa kà zlam magudarana, nàra, nu nèbu manjəhadani e kərsi ga bay bu akaba Baba ni.

²² « Maslaṅa ya ti slimi àfəṅ ge mici zlam nahəma, mīci ere ye ti *Məsuf Njəlatani ahi ana ndam goro ya təcakalavu a kəsa gərgərani bu ni. »

4

Mahay məzləkabana e melefıt ba

¹ Àra àhua ma na nahkay ti nipi mahay məzləkabana e melefıt ba. Eslini dəṅgu ga maslaṅa àhənday akada ga mezlelim ni. Dəṅgu nani ti ga maslaṅa ya ti àhu ma enjenjeni ni. Àhu ahkado: « Cəlaya ahalay ha. Kəcəlaya ti nədəfukki zlam ya ti amagravu ni. »

² Eslini *Məsuf ge Melefıt àgəs nu həya, mək nipi kərsi ga bay mafəkadani e melefıt bu, maslaṅa àvu manjəhadviyani dəgama.

³ Maslaṅa gani nani ti àbəlay kay akada ga akur sulumani ya təzalay zespi ni, akada akur ya təzalay sar-duwan ni daya. Kərsi gani nani ti makwal èvelin tekesl. Makwal ni asladay akada ga akur ya təzalay imarot ni.

⁴ Kərsi ndahan kru kru cə mahar fađ təfəṅ kà gəvay ge kərsi nani tèvelin carra, mis gəđakani təvu dəgama dəgama manjəhadviyani. Nday məbakabu azana bəđ-bəđani, mefeđey ahər àna elpindiṅ ga gru.

⁵ A kərsi gani nani ye e kidin bu ni ti avər abay aku, dəṅgu tahənday, avər adi aday. Eslini ceṅgel təbu adəskəla təsladay məlan kama ge kərsi ga bay ni. Ceṅgel nday nani ti *Məsuf ge Melefıt adəskəlani ni.

⁶ Zlam nahan àvu kama ge kərsi ga bay ni, ere gani akada dəluv, asladay məlan akada ga kutrum ni, ahəlabani eri a vərut.

Zlam ndahan təbu fađ, nday àna sifa, təfəvù kərsi ni e kidin vu kà palahar gani fađani dek. Zlam gani nday

nani ti meleher gatay akaba aləṅ gatay ni dek eri trakokwa trakokwa.

⁷ Zlam bəlan gani təzavu ata mazlahku, ye cə ni təzavu ata wur kokur, ya mahkər ni meleher gani təzavu ata ge mis, ya fađ ni ti ni təzavu ata məjəvu ka ya ti məjəvu ni ahər ni.

⁸ Zlam nday nani fađani ni kərpasla təfəṅ kà tay muku muku, vu gatay ni dek eri trakokwa, gwar a huđ bu akaba gwar ka dala dek. Mələfat akaba məlavaf gani do dek tidi limis, təmbrəṅ do, təbu təđəm :

« Bay geli Melefıt, nak Bay njəđanjəđani, nak kəbu njəlata, njəlata, njəlata.

Nak ti kwa ahaslani nak kəbu, nak kəbu nihi, akələbu kama daya. »

⁹ Zlam nday nani fađani təbu tidii limis ana Bay ya ti naṅ àbu manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu, naṅ àbu àna sifa, àmət dəy-dəy do ni. Kəla ya ti tidii limis ga mazləbay naṅ akaba təgri səsi nahkay ni ti

¹⁰ nday gəđakani kru kru cə mahar fađani ni tabəhadı mirdim ana Bay ya ti naṅ manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu, àmət dəy-dəy do ni. Tabəhadı mirdim, tazləbay naṅ. Tabəhad elpindiṅ gatay kə meleher ga Bay manjəhadani e kərsi bu ni, təđəm :

¹¹ « Bay geli Melefıt, nak kəgraya zlam a dek.

Kəgraya zlam a dek, nday təbu nahkay ti ka mawayay gayak.

Nahkay zla nahəma, kislia ti ku way way do məzləbay kur,

məđəm nak gəđakani, məđəm nak njəđanjəđani. »

5

Wur Təmbak akaba wakita

¹ Eslini nipiṅ wakita mifeđekabani kà bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu ni a ahar ga fađ bu. * Wakita nani ti palahar gani cecəeni məbəkiani, ma gani

* 5:1 Ka sarta ga Yezu ti wakita dek zəbalani, mis tefeđekabu ; ga mənğət məlan ya tawayay ni si tēpelkaba kwa ; wakita akada ga kani ni ti tēbi.

mandəbaṅakabiyani àna zlam məlan adəskəla daya.

² Mək nipi *məslər ge Melefit njəda-njədani àdəm ma kay kay, àdəm ahkado : « Way esliki məhəlkia zlam ya ti tändəbaṅakabiyu wakita ni àna naṅ na ga mepelkaba wakita na tata ni way ? »

³ Ay ti ku e melefit bu, ku ka haɗ, ku a haɗ bu, maslaṅa àbi esliki mepelkaba wakita na ga məmənjiyani a hudgani vu bi.

⁴ Eslini nitàwi dal-dal adaba tədi ahàr ana maslaṅa ya ti esliki mepelkaba wakita na ga məmənjiyani a hudgani vu ndo.

⁵ Ay bəlan e kidiṅ ga nday gəɗákani ni bu àhu : « Kitàwi ba. Nihi nahəma mazlahku àbu, naṅ ti ge dini ga Zuda, naṅ wur huɗ ge Devit ; èyefiṅa kà ndam ezir ge Melefit a. Naṅ ti esliki : ahəlkia zlam adəskəlani ya tändəbaṅakabiyu wakita ni àna naṅ na ga mepelkabana tata. »

⁶ Eslini nipi Wur Təmbak micikeni jika e kidiṅ bu kama ge kərsi ni. Zlam ndahaṅ fadani ni akaba nday gəɗákani ni tēveliṅ naṅ. Wur Təmbak gani nani ti edrem adəskəla. Eri gani day adəskəla ; eri nday nani ti *Məsuf ge Melefit adəskəlani ni, Melefit àslərbiyu tay ka haɗ dek. Wur Təmbak gani nani ti amənjavu akada ga wur təmbak ya tisiṅa ni.

⁷ Wakita ni àfəṅ kà Bay ya ti manjəhadani dəgama e kərsi bu ni a ahar ga ɗaf bu. Eslini Wur Təmbak nakəṅ òru àzay wakita ni.

⁸ Naṅ nakəṅ àra àza wakita na ti zlam fadani ni akaba gəɗákani kru kru cə mahar fadani ni tábəhad mirdim grik kə meleher ga Wur Təmbak ni. Nday dekeni àna tində a ahar bu akaba hijiyem ga gru mərəhvani àna tersel pisl pisl. Tersel gani nani ti zlam mahəṅgalani ga ndam ge Melefit ya tahəṅgalafəṅa kə Melefit a ni.

⁹ Nday nakəṅ tidi limis məweni, tədəm :

« Nak ti kislia mazay wakita na, kislia məhəlkia zlam adəskəlani

ya tändəbaṅakabiyu wakita na àna naṅ na daya.

Adaba tàkada kur a, kəmbiaya mis a dek ana Melefit àna mimiz gayak na :

mis ya təzlapay ma həma ni dek, ge dini dek,

ga jiba dek akaba ga haɗ gərgərana dek, kəmbiaya tay a.

¹⁰ Kàgray nahkay ti tìgia ndam jiba gayak a, nak kəgur tay,

tìgia ndam *maṅgalabakabu mis akaba Melefit kə meleher ge Melefit geli daya.

Nday gani etigi bəbay ka haɗ. »

¹¹ Eslini nipi məslər ge Melefit miliyem ehimeya, tàcalvu do, nìci limis gatay ya tidi ni. Nday nakəṅ tēveliṅ ahàr ana kərsi ni, ana zlam fadani ni, akaba ana gəɗákani ni.

¹² Nday nakəṅ təbu tidi limis kay, tədəm :

« Wur Təmbak ya tàkad ni èslia ti mis təhəṅgrioru ahàr a haɗ,

təzləbay naṅ akaba tidi limis, adaba naṅ njəda-njədani, agur zlam dek,

naṅ àbu àna elimeni, àsəra magray zlam a dek. »

¹³ Eslini nìci dəṅgu ga zlam ya Melefit àgraya tay a ni dek təbu tidi limis. Zlam ya ti agavəla ni, ya ka haɗ ni, ya a haɗ bu ni akaba zlam ya ti a dəluy bu ni tədəm :

« Məzləbum Bay ya ti e kərsi bu ni,

məzləbum Wur Təmbak ni daya.

Məhəṅgrioru ahàr a haɗ ana tay adaba nday təgur zlam dek.

Mətəkumi ahar ana tay daya.

Məgrum zlam nday nani dek ga kaṅgay-kaṅgayani. »

¹⁴ Zlam fadani nakəṅ tədəm :

« Aya nahkay ! » Tàra tədəma nahkay nahəma, gəɗákani ni tábəhad mirdim meleher ndiḃa ndiḃa ana haɗ ana Bay ya e kərsi bu ni akaba ana Wur Təmbak ni, təhəṅgrioru ahàr a haɗ ana tay.

6

Wur Təmbak ni ezliri ana mepelkaba wakita

¹ Eslini nìpi Wur Təmbak nakəŋ àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na bəlaŋ gana. Àra àzəkia nahəma, nìci zlahay ga zlam bəlaŋ e kidiŋ ga zlam fadani ni bu ahənday kay kay akada ga avər ya adi aday ni, àdəm : « Ra ! »

² Nìpi ti pilis bəđ-bəđani, mis àki digusa manjəhadani, aləka àfəŋ a ahar bu. Təvia elpindiŋ a, adaba esliki meyefiŋeni kà zlam dek, àsləka òru ga makadvani ti mēyefiŋ ka zlam keti.

³ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ye cə na. Àra àzəkia ti nìci dəŋgu ga zlam ye cə e kidiŋ ga zlam fadani ni bu ni, àdəm : « Ra ! »

⁴ Nìpi pilis nahaŋ ndizeni àhəraya, mis àki digusa. Maslaŋa gani nani ti təvia maslalam gəđakana, təvikiva njəda ga məzəkibiyu silik ke mis ka had a ti tábazlvu e kidiŋ gatay bu.

⁵ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na ya mahkər na. Àra àzəkia ti nìci dəŋgu ga zlam ya mahkər e kidiŋ ga zlam fadani ni bu ni, àdəm : « Ra ! » Nəmənjoru mək nìpi pilis diliŋ-diliŋeni àhəraya, maslaŋa àki digusa, kilə àfəŋ a ahar bu ga makay zlam.

⁶ Nìci dəŋgu ga maslaŋa ahəndabiyu e kidiŋ ga zlam fadani ni bu, àdəm : « Siŋgu ge təwi ga rukani asəkum *alkama agodu bəlaŋ ciliŋ, tamal hay ti ni agodu mahkər ciliŋ. » Àhi ana bay ya ti naŋ ke pilis ni keti : « Zum nday ata amal nahəma kijiŋ ba. »

⁷ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya fadani na. Àra àzəkia ti nìci dəŋgu ga zlam ya fadani ni àdəm : « Ra ! »

⁸ Nəmənjoru mək nìpi pilis àzavu ata azək àhəraya, maslaŋa àki digusa. Slimi ga bay nani Kisim, məlaŋ ge *kisim adəboru naŋ kələŋ. Təvia njəda ana tay ka palahar ga had bəlaŋ a hud ga fadani ba ga mabazl mis àna maslalam a, àna ləwir a, àna arməwər gərgərana. Təvia njəda ana tay ga magray ti zlam ge gili cudayani tábazl mis daya.

⁹ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya zlamani na. Àra àzəkia ti nìpi diksi ga ndam ya tábazl tay adaba təgəskabá ma ge Melefit a akaba təgrakia sedi a ni. Nday ti təvu a hud ga məlaŋ *meviyekiki zlam ana Melefit ni bu.

¹⁰ Nday nakəŋ təzlah kay kay, tədəm : « Bay geli gəđakani, nak jireni, nak *njəlatani ; akagrafəŋa seriya kə mis ya təbu ka had, tábazl leli na ti ananaw ? Akatrađvù tay ti ananaw ? »

¹¹ Tàra tədəma ma na nahkay nahəma, təbəki azana bəđ-bəđani ka tay dek, təhi ana tay ahkado : « Besuma àkiva gəzit, adaba bəza ga məŋ gekəli ndahaŋ təbu təgri təwi ana Melefit akada gekəli ni, Melefit àvia divi ana mis a ti tábazlkivu tay ke kəli. Ahər àdəm tábazlaba tay a dek day kwa. »

¹² Eslini nìpi Wur Təmbak ni, àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya muku na. Àra àzəkia ti had adaday kay kay. Fat ègi diliŋ-diliŋ akada jembey. Kiyi day ègi ndize akada mimiz.

¹³ Boŋgur tətəđbiyu e melefit bu, tədəgaya ka had a akada ga bəza ga *wəruv maŋgalakani ya aməđ gəđakani abafəŋa tay kà məŋ gana ni.

¹⁴ Hud melefit efedevu akada ga wakita ya efedevu ni, àsləkaba eslina. Həma akaba had ya e kidiŋ ga dəluv bu ni dek təsləkaba a məlaŋ gatay ba.

¹⁵ Bəbay ga had ni dek, gəđakani, gəđakani ga ndam slewja, ndam ge elimeni, ndam ya njəda àfəŋ ka tay ni, mis ndahaŋ ni dek, evidi akaba nday ye evidi do ni təbu a ahuzl bu, təbu e kidiŋ ga hudəkum bu.

¹⁶ Təhi ana həma ni akaba ana hudəkum ni ahkado : « Dəđumkiaya ke leli a, ŋgahumfəŋa leli kà bay manjəhadani dəgama e kərsi ga bay bu na ti èpi leli ba ; ŋgahumfəŋa leli kà Wur Təmbak na daya, adaba àzuma bəruv a.

¹⁷ Adaba vad məzum bəruv gatay dal-dalani ènjia. A vad gani nani ti maslaŋa àbi amatamfəŋa kà tay a bi. »

7

Ndamya ti tãhãndakia zlam ge Melefit ka tay a ni

¹ Eslini nìpi *mãslãr ge Melefit fad nday jika jika kè sliri ga mëlãñ fadani dek. Nday tãbu tãcafãña amãd ga mëlãñ na dek ti ãdadãý ka had ni ba, ka dãluv ba akaba ka mãñgãhaf ku bëlãñ ba simiteni.

² Melefit ti Bay ga sifa ; nìpi mãslãr gayãñ nahan keti nañ àbu aslãkabiya gwar egezi a, zlam ge Melefit ga mahãndakiani ke mis ni àfãñ a ahar bu. Mãslãr nakãñ àzlah kay kay, àhi ana mãslãr ndahan fadani ya Melefit àvi njãda ana tay ga magudar had akaba dãluv ni, àhi ana tay ahkado :

³ « Kãgudarum had, dãluv akaba mãñgãhaf fañ ba, si amahãndakia zlam ge Melefit kè meleher ga ndam mãgrì tãwi ana Melefit geli na day kwa. »

⁴ Eslini tãcaluaya mis ya ti tãhãndaki zlam ge Melefit ka tay na : nday dãbu diñ àna dãbu kru kru fad mahar fad, nday ge dini gãrgãrani ge Izireyel ni dek.

⁵ Ge dini ga Zãda mis dãbu kru mahar cã, ge dini ge Rãben mis dãbu kru mahar cã, ge dini ga Gad mis dãbu kru mahar cã,

⁶ ge dini ge Eser mis dãbu kru mahar cã, ge dini ga Naftali mis dãbu kru mahar cã, ge dini ga Manase mis dãbu kru mahar cã,

⁷ ge dini ga Simeyõñ mis dãbu kru mahar cã, ge dini ge Levi mis dãbu kru mahar cã, ge dini ga Isakar mis dãbu kru mahar cã,

⁸ ge dini ga Zabulõñ mis dãbu kru mahar cã, ge dini ge Zãzef mis dãbu kru mahar cã, ge dini ge Benjemen mis dãbu kru mahar cã.

Mis macakalavani dal-dal kè meleher ge Melefit

⁹ Eslini nãmãnjõru, nìpi mis macakalavani dal-dal, maslaña àcal tay kãksah. Nday nani ti mis ga had gãrgãrani dek, ga jiba gãrgãrani dek, ge dini gãrgãrani dek akaba ya tãzlapay ma hãma gãrgãrani ni dek. Nday tãbu micikeni jika jika kama

ge kãrsi ga Bay ni, kè meleher ga Wur Tãmbak ni. Nday dek mãbakabu mãgudi bãd-bãdani, ahar ga tãba tãfãñ kã tay dek a ahar bu, tãzlabay Melefit àna nañ.

¹⁰ Nday nakãñ tãzlah kay kay, tãdãm : « Tãhãñgay leli ti Melefit geli manjãhadani e kãrsi bu ni nday ata Wur Tãmbak ni. »

¹¹ Eslini nìpi *mãslãr ge Melefit jika jika tãvelinãja ahãr ana kãrsi ga bay na, ana gãdãkani na akaba ana zlam fadani ya àna sifa na. Nday nakãñ tãbãhad mirdim, meleher ndiãa ndiãa ana had, tãzlabay Melefit,

¹² tãdãm :

« Aya nahkay !

Melefit geli ni, nak a bay gayak bu, nak kãsãra zlam a.

Mãgruk sãsi, mãhãñgrukõru ahãr a had,

adaba kãslia ga mãgur zlam a dek, nak njãda-njãdani,

nahkay mazlabay kur ga kãngay-kãngayani.

Aya nahkay ! »

¹³ Eslini gãdãkani bëlãñ e kidiñ ga nday kru kru cã mahar fadani ni bu àhu ahkado : « Mis nday hini mãbakabu mãgudi bãd-bãdani ni ti ndamam, tãslãkabiya eley ? »

¹⁴ Nãhãñgrifãñ, nãhi : « Bay goro, nu nãsãr do, nak kãsãra sawãñ timey. »

Nañ nakãñ àhu nahãma : « Hini ti ndam ya ti tãbãsebiya daliya dal-dalana, tãmbrãñ mãfãki ahãr ke Melefit ndo ni. Nday gani ti ndam ya tãbarafãña mãgudi gatay àna mimiz ga Wur Tãmbak a ti mãgudi gatay ni tãgi bãd-bãdani ni.

¹⁵ Azuhva nani ti nday tãbu kãlavãd micikeni kè meleher ge Melefit nañ manjãhadani e kãrsi gayãñ bu, tãzlabay nañ a ahay gayãñ bu mãlafat akaba mãlavãd gani do dek. Bay ya ti nañ manjãhadani dãgama e kãrsi bu ni amãfi ahãr ana tay.

¹⁶ Lãwir amãwãr tay va do, yam day amakãd tay va do. Fat akaba endif day atãgri arãña ana tay do.

¹⁷ Adaba mam, Wur Tãmbak micikeni e kidiñ ge kãrsi ga bay ni bu

ni amajəgay tay, aməhəloru tay ka məlan ga yam ya ti aŋgəz, àdəl day-day do, avay sifa ni. Melefit àna ahar gayan aməgriaba yam tuway ana tay e eri ba dek. »

8

Wur Təmbak ni èndeveriŋa məzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita na

¹ Eslini Wur Təmbak ni àzəkia zlam mandəbaŋakabiyu wakita ya adəskəlani na. Àra àzəkia nahəma, zlam ya a huđ melefit bu ni dek təmbərəŋ madadani, təwər day àbi dèdik-dèdik, agray minit kru kru mahkər.

² Eslini nipi *məslər ge Melefit adəskəla micikeni kè meleher ge Melefit ; təbi mezlelim adəskəla ana tay.

³ Nipi məslər ge Melefit nahan àna hijiyem ga gru a ahar bu ; hijiyem ni ti teviyekviyu haf ya ezi akada ge tersel ni. Məslər ge Melefit nakəŋ àra ècikfəŋ kà gəvay ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni. Təvia haf ya ezi akada tersel na dal-dal ge meviyekieni ana Melefit ti azək gani mīnjikioru ke Melefit, ti Melefit mīci mahəŋgalay zlam ga ndam gayan *njəlatani ni dek àna azək ga haf ni. Nahkay məslər nakəŋ èviyekki ka zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, kè meleher ge Melefit naŋ dəgama e kərsi gayan bu.

⁴ Naŋ àbu eviyek haf ya ezi akada tersel ni nahkay ti azək gani àhəraya a ahar gayan ni ba, àcəloru agavəla afa ge Melefit, nahkay Melefit èci mahəŋgalay zlam ga ndam njəlatani gayan ni dek.

⁵ Eslini məslər ge Melefit ni àzay hijiyem ga gru ni, àdaya aku a məlan ya teviyekiki zlam ana Melefit ni ba, àbiviya e hijiyem ga gru ni vu pisl. Àra àbəviya nahkay nahəma àdəvabiyu ka had. Àra àdəvabiya ti avər àdi aday sak kay, huđ melefit àhənday, avər àbay aku asladay məlan, had àdaday dal-dal daya.

Mezlelim adəskəlani ni

⁶ *Məslər ge Melefit adəskəlani ya mezlelim təfəŋ kà tay adəskəlani ni təslamatavu ge mivi mezlelim gatay ni.

⁷ Məslər ge Melefit ye enjenjeni e kidiŋ gatay ya adəskəlani bu ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia mezlelim na ti koskosay ga avər, aku akaba mimiz mebedeveni tadəgaya ka had a. Had ni èsevu məlan mahkər, palahar gani bəlan aku àzumaba. Kəla məŋ ga zlam mahkər lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu aku èviyekaba. Kəzir midəni dek aku ni àzumaba daya.

⁸ Eslini naŋ ye cə ni èvi mezlelim gayan ni. Àra evia ti zlam nahan gəđakani akada həma, aku àbu azum, tizligiyu a *dəluv gəđakani vu. Nahkay dəluv ni ècekvu məlan mahkər, palahar gani bəlan ègi mimiz.

⁹ Kəla zlam ya a huđ ga yam bu àna sifa ni mahkər lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu àmət. Kəla *slalah ga yam mahkər lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu àhuđkaba ŋguc ŋguc.

¹⁰ Eslini naŋ ya mahkər ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti boŋgur gəđakani àtədbiyu e melefit bu. Boŋgur gani nani asladay akada aku ga vala-vala ni. Dəluv ya ka had ya ti yam gani acuhway ni dek ti kəla dəluv mahkər lu boŋgur ni àdəkiaya ka bəlan gana. Àdəkiaya ka məlan ga yam ya àdəl do na daya.

¹¹ Boŋgur nani ti slimi gayan Bilek-bilek, esliŋ dəŋgu krec. Kəla dəluv mahkər ya yam gani acuhway ni lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu ni ti yam gani ègi bilek-bilekeni. Mis kay tisya yam na. Tàra tisya yam na ti təməta adaba yam ni ègia esliŋ dəŋgu krec.

¹² Eslini naŋ ya fađ ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti fat àsladay lala va do, akada ècekvu mahkər, təhəmbakia zlam ka palahar bəlan gana. Kiyi day ègia nahkay. Kəla boŋgur mahkər lu ti bəlan e kidiŋ gatayani bu àsladay va do. Nahkay ga məlafat məlan àsladay lala va do akada masladani gani ècekvu məlan

mahkær, tàhembakia zlam ka palahar bəlanj gana. Məlavad gani day nahkay.

13 Eslini nàmənjoru keti, nipi məjəvu naŋ àbu ahər driŋ a hud melefít bu, etəwi kay kay, àdəm : « Wanua ! Daliya ! Daliya àmərəkia ke mis a duniya ba. Məslər ge Melefít təbu mahkær tivi mezlelim gatay ni faŋ ndo. Etivia mezlelim gatay na ti mis atəcakay daliya dal-dal. »

9

1 Eslini naŋ ya zlam ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti nipi bonjur nahan àtədbiyu e melefít bu, àdaya ka had a. Təvia lekili ge *evid gədakani ya a hud ga had bu na.

2 Nahkay bonjur ni àzləkaba evid na. Àra àzləkaba ti azək àhəraya duldul, azək gani akada ga aku kayani ni. Azək ni àsəki fat mək məlanj ègi ziŋziŋ.

3 A hud ga azək ni bu nahəma, eyéw tàhəraya ka had na dek slirbiša. Təvia njəda ana eyéw na ga məbal mis akada ga andra na.

4 Təhi ana tay ahkado : « Kəgudarum kəzir ba, kəgudarum mənəghaf ba, kəgudarum zlam məfətani ndahan ba daya. Grumi daliya ana ndam ya ti tàhəndaki zlam ge Melefít ka tay kə meleher ndo ni cilin. »

5 Təvi divi ana eyéw ni ga mabazl mis ni ndo, təvi divi ana tay ga məgri daliya ana mis ni kiyi zlam cilin. Eyéw nday nani ti taɓal mis ; məwər gani ti akada ga andra ya àɓala mis a ti awər ni.

6 A hud ge kiyi zlamani ni bu ni ti mis ni atəɗəbay kisim àna ahar gatay, ay ti atədi ahər do. Mis ni atawayay məmətani, ay ti atəmət do, kisim ni amacuhwafəŋa kà tay a driŋ.

7 Eyéw nday nani ti təzavu akaba pilis ya takoru àna tay ka kadvu ni. Zlam ndahanj təki ka tay ka ahər akada elpindiŋ ga gru. Meleher gatayani day akada ge mis ni.

8 Məhər ga ahər gatay day zilip zilip akada ga wál ni. Aslər gatay ni day akada ga mazlahku ni.

9 Gugum gatay ni akada məwəlani àna maslpara ga ara. Daday ga kərpasla gatay ni ahənday akada ge seret ya ti təwəlfəŋa tay kə pilis a, tacuhworu àna tay ka kadvu ti tahənday ni.

10 Hutul gatay ni njəda njəda akada ga andra ni. Nahkay kiyi zlam tisliki məgri daliya ana mis àna məbal mis vəzak vəzak àna hutul gatay ni.

11 Eyéw ni ti nday təbu àna bay gatay. Bay gani nani ti agur evid gədakani ya a hud ga had bu ni. Təzalay naŋ àna ma *Hebri Abadoŋ, àna ma Gres ti ni Apoliyoŋ.*

12 Daliya ye enjenjeni ni ti àndava. Nihi nahəma, daliya ndahanj təbu kama cə.

13 Eslini məslər ya muku ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti nìci dənju ga maslaŋa àhəndabiyu ka gəjək ga məlanj fadani ga zlam ga gru ya teviyekiki zlam ana Melefít kə meleher gayan ni.

14 Maslaŋa nani àhi ana məslər ya muku, èvi mezlelim ni ahkado : « Picehaba məslər fadani məwəlani kə gəvay ga zalaka gədakani Efret na. »

15 Naŋ nakəŋ àra ècia ma ya təhi na ti èpicehaba məslər fadani na. Məslər nday nani ti Melefít àdaba tay ga moru mabazl mis a : kəla mis mahkær lu takad bəlanj gani. Adaba tay a nahkay ti, ti təgray təwi nani ke vi nani, ke kiyi nani, ka fat nani, ana njemdi nani daya.

16 Məslər nday fadani ni ti ndam slewja gatay təbu dal-dal, nday àna pilis. Eslini təhu nday miliyem diŋ diŋ cə.

17 Ere ye ti nipi ni ti nihi : pilis mis təki ka tay. Mis ni məwəlvani àna maslpara ga kadvu. Maslpara gatay ya təwəlvu àna naŋ ni ndize-ndize akada aku, cekuleti-cekuleti, azaywur-azaywur. Ahər ge pilis ni

* 9:11 Abadoŋ, Apoliyoŋ : slimi nday nani awayay adəmvaba « Bay magudarkaba zlam a. »

akada ga mazlahku ni, aku, azək akaba zlam nahan ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni tahəraya a ma gatay ni ba.

¹⁸ Zlam nday hini mahkərani ni ti təgri daliya ana mis dal-dal: aku, azək akaba zlam nahan ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Tahəraya a ma ge pilis ni ba, tabazl mis: kəla mis mahkər lu takad bəlan gani.

¹⁹ Nahkay pilis ni tislaki məgri daliya ana mis ana zlam ya aniviyu ana tay a ma bu ni. Hutul ge pilis ni day zlam ga kadvu, təgri daliya ana mis ana nan. Hutul nday nani akada gavan, ahər tək ka tay ga məgri daliya ana mis ana nan.

²⁰ Mis ndahan təgəjənia. Nday nani ti zlam mahkərani ya ti tabazl mis ni təgri arəna ana tay ndo. Akaba nani dek təmbatkaba majalay ahər gatay na ndo. Nday təbu tagroru təwi gatay ya ahaslani ni zlam gatay: tazləbay seteni, tagray pəra. Pəra nday nani ti tagraya tay ga gru a, ndahan ge virzegeni a, ndahan ga akur, ndahan ti ni ge biyem. Zlam nday nani tipi divi do, tici slimi do, təsawadəy koksah daya.

²¹ Mis nday nani ya təgəjəni ni təmbatkaba majalay ahər gatay na ndo: təmbərən matak gatay ni ndo; təbu tabazl mis, tagray mesəwehvu, tigi akal kekilenə zlam gatay.

10

Məslər ge Melefit akaba wakita gəziteni

¹ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahan njəda-njədani ahəraya e melefit ba. Məslər gani nani abakababiyu endəwi ga maklaəsl, ahər gayan ni mēfēdēni ana makwal, meleher gayan akada fat, asak gayan day təzavu ata arəd ga aku ya agəs zlam gədək ni.

² Wakita gəziteni afən kə məslər ni a ahar bu məzləkabana. Afəkadki asak ga daf gayan ni ka *dəluv gədəkani, asak ga gəjar gayan ni ti ni ka had.

³ Nan nakən əzlah kay kay akada ga mazlahku ya avalahay ni. Ara əzlah nahkay ti nici avər ahəngrifənbiyu, adi aday sak adəskəla.

⁴ Nəra nicia ga avər ya adi aday na ti nawayay nəbəki ere ye ti aday ga avər tədəm ni. Ay ti nici dəngu ga maslanə nahan ahəndabiyu e melefit bu, adəm: « Ere ye ti aday ga avər tədəm ni ti kəbəki ba, kəhi ma gani ana maslanə ba daya. »

⁵ Eslini məslər ge Melefit ya ti afəkadki asak bəlan ka dəluv gədəkani, asak bəlan gani ti ni ka had ni atəloru ahar ga daf agavəla,

⁶ əmbadəy ana slimi ge Melefit dək adaba Melefit ti nan əbu ga kanğay-kanğayani, əgraya məlanə ya agavəla na akaba zlam ya ti a huđ gani bu na dek, əgraya had akaba zlam ya ti tək na dek, əgraya yam akaba zlam ya ti a huđ gani bu na dek. Məslər ge Melefit nakən əmbadəy, adəm: « Ere gani ara agravu nihi həya edēdīn, sarta gani əbi.

⁷ Ay ka fat ya ti məslər ge Melefit ya ti adəskəlani ni emivia mezlelim gayan na nahəma, Melefit emendeverin zlam gayan maṅgahani ni. Zlam maṅgahani nani ti ahia ma gana ahaslana ana ndam məgri təwi ya tahəngaray *pakama gayan na. »

⁸ Eslini maslanə ya ti ahubiyu ma kwa e melefit bu ni əhu keti: « Ru kaza wakita məzləkabana ya afən a ahar bu kə məslər ge Melefit micikeni jika, asak bəlan ka dəluv gədəkani, asak bəlan gani ti ni ka had na ni. »

⁹ Nahkay nərəkioru ka məslər nakən, nəhi məvu wakita gəziteni ya afən ni. Eslini ahəngrufən, əhu: « Za ti kəndavù. A ma gayak bu nahəma, amanja new-new akada amu, eminjəa a huđ va ti emigi bilek-bilek. »

¹⁰ Eslini nəzafənə wakita gəziteni na kə məslər na, nəvi ana ma tiyuk. A ma goro bu nahəma, new-new akada amu, ay nəra nənda ti egia bilek-bilek a huđ goro ni ba.

¹¹ Təhu keti: « Melefit adəmki ma ka jiba gərgərana, ke mis ga

had gərgərana, ke mis ya tədəm ma həma gərgərana, akaba àki ka bəbay gatayana dek. Ahàr àdəm kəhəngri ma gayan nani ana tay kwa. »

11

Ndam sedi cə

¹ Eslini təvu fifiṅ ga məgur zlam, təhu : « Cikaba, kôru kəgur *ahay gədəkani ge Melefit ni akaba mələṅ meviyekiki zlam ana naṅ ni àna naṅ. » Təhu : « Calaba mis ya təbu tahəṅgalay Melefit a dalaka ga ahay gani bu na daya. »

² Ay ti təhu : « Kəgur dalaka ya e mite bu ni ba, mbrəṅ nahkay adaba Melefit àmbrəṅja mələṅ gani nana ana nday ya ti nday ndam *Zəde do na. Nday gani nani atəzum kəsa *njalatani ni kiyi kru kru fad mahar cə. »

³ Təhu keti : « Melefit àdəm : “Anəsləroru ndam sedi goro bebem cə məbakabu mbolu ka vu akada ga azana ni, nday gani atəhi pakama goro ana mis vad dəbu àna diṅ diṅ cə àna kru kru muku.” »

⁴ Ndam sedi cəeni ni ti məṅgəhaf cə, məṅgəhaf nday nani ti *oliviye. Nday cəṅgel cə daya. Ndam sedi nday nani təbu micikeni kə meleher ga Bay geli. Bay geli gani agur duniya ni dek.

⁵ Tamal maslaṅa awayay agri cuṅay ana tay nahəma, aku amahəraya a ma gatay ni ba, emihiriṅ naṅ. Nahkay ndam ezir gatay ni dek atətəmfəṅa kə tay a do, atəmət.

⁶ Ka ya ti ndam sedi cəeni ni nday təbu təhəngri ma ge Melefit ana mis nahəma, tisliki məhiani ana huḍ mel-efit àtədəya avər a ba, mək àtədəya do eḍeḍiṅ, duk abivoru ana mandav ge təwi gatay. Tisliki məhiani ana yam məmbavu mimiz mək ambavu eḍeḍiṅ. Tisliki məhiani ana mis ga duniya ni təkəy daliya gərgərani dek mək təkəy eḍeḍiṅ daya. Tisl-iki magray zlam akada gatay ya ti tawayay ni.

⁷ Ka ya ti etindeveriṅa məhəngri ma ge Melefit ana mis a nahəma, araṅa nahaṅ amahəraya e *evid gədəkani

ya a huḍ ga had bu na. Ere gani nani amakadvu akaba tay, njəda gayan ni amatam gatay ni, amabazl tay.

⁸ Atəmbərbu kisim gatay ni kə gəvay ge divi a kəsa gədəkani bu, a kəsa ya ti *tədarfəṅ Bay gatay kə təndal ni bu. Slimi ga kəsa gani nani ti maṅgahani : awayay adəmvaba ti *Sodom, ahkay do ni Ezip.

⁹ Eslini mis ge dini gərgərani ni dek, ga had gərgərani ni dek, ga jiba gərgərani ni dek, akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek atəmənjaləṅ kə kisim gatay vad mahkər àna telma. Atəcafəṅa mis ge mili tay a.

¹⁰ Mis ga duniya ni dek atəmərnu adaba təbazla ndam sedi cəeni na. Atəmərnu dal-dal, atəgray wuməri, atavavu zlam, adaba ndam sedi nday cəeni ni təgria daliya ana tay a dal-dal.

¹¹ Ay kələṅ ga vad mahkərani àna telma nahəma, Melefit àhəṅgrivabiyu sifa gayan ana tay a. Sifa ni àra àhuriviya ana tay a ti ticikaba cəkwaḍ cəkwaḍ. Eslini mis ya ti təbu tamənjaləṅ ana tay ni dek aṅgwaz àdəgakia ka tay a dal-dal.

¹² Tàra ticikaba ti tici dəṅgu ga maslaṅa ahəndabiyu kay kay e melefit bu, àhi ana tay ahkado : « Cəlumbiyu ahalay. » Eslini maklaḅasl àkambah tay, təcəloru àna naṅ e melefit vu. Ka ya ti nday təbu təcəloru e melefit vu nahəma, ndam ezir gatay ni təbu tipioru tay.

¹³ Ka sarta gani nani nahəma, had àdada ; kəla ahay kru lu ti bələṅ e kidiṅ gatay bu àmbədkaba ; mis dəbu adəskəla təməta azuhva ga had ya àdaday ni. Eslini mis məgəjəni gani ya təmət ndo ni təgra aṅgwaz a dal-dal, nahkay təzləbay Melefit naṅ bələṅ agavəla.

¹⁴ Daliya ye cə ni àndava, ay ti bumvu slim, daliya ya mahkər naṅ àbu ara wudək.

Mezlelim ya adəskəlani ni

¹⁵ Kələṅ gani məslər ya adəskəlani ni èvi mezlelim gayan ni. Àra èvia ti

nìci dɛŋgu ge mis tàhənday kay kay e mefeit bu, tàdɛm : « Nihi nahəma, njəda ga məgur duniya ni ègia ga Bay geli nday ata Krist *bay gəɖakani ya àhəndakia amal gayan a ni. Atəgur duniya dek ga kaŋgay-kaŋgayani. »

¹⁶ Eslini gəɖakani kru kru cɛ mahar fadani manjəhadani e kɛrsi gatay bu gappa gappa kè meleher ge Melefit ni tàbəhadī mirdim ana Melefit, meleher gatay ndība ndība ana had, tàzlabay nan,

¹⁷ tàdɛm :

« Bay geli Melefit njəda-njədani, kwa ahaslani nak kəbu, nak kəbu nihi daya.

Məgruk sɛsi adaba kàgra tɔwi àna njəda gayak a.

Njəda gayak gani ti dal-dal àtama ge mis na.

Məgruk sɛsi adaba nak Bay ga zlam dek.

¹⁸ Mis ga had ndahan ni tàzumkuka bəruv a dal-dal,

ay nihi ti sarta ga məzumki bəruv gayak ka tay ènjia,

sarta ga magrafəŋa seriya kè mis ya tɛmət na ni.

Sarta ènjia ge midi zlam ana mis azuhva tɔwi ya tàgruk na ;

ge midi zlam ana ndam mahəŋgaray *pakama gayak

akaba ana ndam *njəlatani gayak, nday ya ti təhəŋgrukoru ahàr a had,

gəɖakani akaba nday ya ti gəɖakani do ni.

Sarta ènjia ge mijin mis ya təbu tijin mis ga duniya na. »

¹⁹ Gəɖakani nakəŋ tàra tɛndeveriŋa ma gatay na nahəma, *ahay gəɖakani ge Melefit ni àzləkvaba e mefeit ba ; nipi *sahar a ahay gani nani bu. Sahar gani nani adafaki Melefit *àwəlkabá pakama gayan akaba ge mis a. Kələŋ gani ti avər àbay aku, dɛŋgu ge mis àhənday a huɖ mefeit bu, avər àdi aday sak kay, koskosay ga avər tàdəgaya ka had a kay, had day àdaday.

* **12:7** Ndam Zude tàdɛm Misel ti gəɖakani ga məslər ge Melefit, àfi ahàr ana ndam Zude ti nan (Deniyel 12.1). Mənjaki ke Zud 9.

12

Ata wal nday ata arəŋa gəɖakani

¹ Eslini nipi zlam magray ejep nahəŋ àŋgazlavu a huɖ mefeit bu. Ere gani nani ti wal, azana gayan ka vu ni fat, a huɖ asak gayan bu ni ti kiyi. Èfedey ahàr gayan ti ni àna boŋgur kru mahar cɛ.

² Wal nani ti nan àna huɖ, awayay ewi wur, awər nan, nan àbu azlah, etəwi àna nan.

³ Eslini zlam magray ejep nahəŋ àŋgazlavu a huɖ mefeit bu keti. Ere gani nani ti zlam ge gili gəɖakani ndize, àzavu ata kurmbu, ahàr tàki adəskəla, ahàr ni lu mefedeni àna elpindiŋ ga bay, edrem tàki kru ka ahàr.

⁴ Ere gani nani ti àna hutul ; àsi hutul gayan ni ana boŋgur a huɖ mefeit bu, nahkay ti kəla boŋgur mahkər lu ti bəlan e kidin gatay bu adəbiyu ka had. Ere gani nani ècikfin kà wal ya ewi wur ni ; ka ya ti emiweya wur na ti andafəŋa səɖək.

⁵ Eslini wal nakəŋ èweya wur zalana. Wur ya èweya ni ti njəda àfəŋ dal-dal ga mahətay mis ga had ga duniya dek àna aday ga ara. Ka ya ti wal ni èweya wur na nahəma, tàzay wur ni ke weceweceni, tòru àna nan kè meleher ge Melefit, Melefit nan àbu manjəhadani e kɛrsi gayan bu.

⁶ Məŋ ga wur ni ti ni àcuhworu a huɖ gili vu ; eslini ti Melefit àslamatikabá mələŋ a. A mələŋ gani nani bu ni ti Melefit aməfi ahàr vad dəbu àna din din cɛ àna kru kru muku.

⁷ Kələŋ gani silik àgravu e mefeit bu. Misel * akaba ndam məslər gayan tàkadvu akaba kurmbu ni, kurmbu ni akaba ndam gayan ti ni tàkadvu akaba tay.

⁸ Ay ti Misel akaba ndam məslər gayan ni tətama kurmbu na akaba ndam gayan na àna njəda. Təgarababiya tay e mefeit ba, təvi divi ana tay ga manjəhadani eslini va do.

⁹ Tàgarabiyu kurmbu ni ti nahkay. Naŋ gani ti gəɗakani, naŋ gavaŋ ya ahaslani ni, naŋ gani ya agosay mis ga haɗ ni ðek ni. Gavaŋ gani nani ti slimi gavaŋ *Seteni, naŋ ya ti àɗəmki ma magəɗavani ke mis kè meleher ge Melefit ahaslani ni. Tizligabiyu naŋ ka haɗ, nday akaba ndam məslər gavaŋ ni ðek.

¹⁰ Eslini nìci dən̄gu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu e melefit bu kay kay, àɗəm :

« Nihi nahəma, Melefit geli àhəŋga mis a,
məsəra naŋ àtama zlam a ðek àna njəɗa, naŋ Bay.

Nihi ti m̄ipia Krist gavaŋ na, àŋgazliaya njəɗa gavaŋ na ana leli a. Adaba mam, tàdəvabiya bay ya ti asəkadki malfada

ka bəza ga mən̄ geli na ka haɗ a. Ahaslani naŋ àbu asəkadki malfada ka tay

kè meleher ge Melefit geli məlafat akaba məlavad gani do ðek.

¹¹ Ay ti bəza ga mən̄ geli ni t̄igia tətama naŋ àna njəɗa.

Tətama naŋ a adaba Wur Təmbak ni àmba tay àna mimiz gavaŋ a, akaba təhia ma ge Melefit ana mis a, təhi ana tay ma gani nani ti ma ge jiri daya.

Nday gani t̄edi slimi ana sifa gatay ndo,
nahkay aŋgwaz àwərfəŋa tay kè kisim a ndo.

¹² Nihi tàgara Seteni e melefit ba nahəma,

huɗ melefit məmər̄vu akaba lek̄l̄um ya kəbum a huɗ gani bu ni.

Ay ti lek̄l̄um ya ka haɗ ni akaba zlam ya a *dəluv gəɗakani bu ni ti akəgrum daliya adaba Seteni àhərkiaya ke k̄uli a.

Naŋ gani ti àzuma bər̄uv a dal-dal adaba àsəra sarta ya t̄əvi ni àgəjəni gəɗak va do. »

¹³ Ka ya ti kurmbu ni àsəra tizligabiya naŋ ka haɗ a nahəma, àcuhwaləŋoru ka wal ya ti èweya wur zalana nakəŋ a ni.

¹⁴ Ay ti t̄əbia kərpasla ana wal na c̄u akada ga məjəvu gəɗakani na, ti wal

ni məhəroru e gili ka məlaŋ gavaŋ ya ti Melefit aməfi ahər vi mahkər ana telma ni. Amanjəhad eslini ti driŋ driŋ akaba gavaŋ ni. Nahkay gavaŋ ni emisliki mərəkiani koksah, aməgri araŋa do.

¹⁵ Eslini gavaŋ ni àvələhaya yam a dal-dal akada zalaka ti yam ni m̄oru mazay wal ni.

¹⁶ Ay ti haɗ àjənakia wal na, àdahvu, èsiaba yam ya ti gavaŋ àvələhaya na.

¹⁷ Gavaŋ ni àra èpia nahkay ti àzumkia bər̄uv ka wal na dal-dal. Bəza ga wal ni t̄əgəjənia, nahkay gavaŋ ni àŋgukioru ka tay. Bəza nday nani ti ndam ya ti t̄əgəskabá *Divi ge Melefit akaba pakama ga Yezu a ni.

¹⁸ Eslini kurmbu ni ècik jik ka dən̄-dən̄ ga *dəluv gəɗakani.

13

Zlam araŋa nday c̄u

¹ Eslini n̄ipi araŋa nahaŋ àhəraya a *dəluv gəɗakani ni ba. Ere gani nani ti ahər adəskəla, edrem kru. Edrem ni lu mēfēdeni àna elpindiŋ ga bay. Ka ahər gavaŋ ni ti slimi t̄əki məbəkiani ; slimi nday nani ti ge mindivi Melefit.

² Ere gani nani ti akada mavay, asak gani àna ehəɗ gəɗakani akada ga zlam ge gili cudayani ni, pakama gani day akada ga mazlahku ni. Kurmbu ni àvi njəɗa gavaŋ ana ere gani nani ; àvi divi ga manjəhadviyu e k̄ursi ga bay gavaŋ vu, àvi njəɗa dal-dal ga məgur məlaŋ daya.

³ N̄ipi ahər ge ere gani nani bəlaŋ akada t̄əgria ambələk a, àməta. Ay ti ambələk ya t̄əgri ga makad naŋ àna naŋ ni èpifiŋa. Àra èpifiŋa ti àgria ejep ana mis ga duniya na ðek ; nahkay ti t̄əgəskabá ma gavaŋ a, tàdəbay naŋ.

⁴ Mis ni ðek t̄əbəhad mirdim, tàzləbay kurmbu ni azuhva njəɗa gavaŋ ya àvi ana ere gani nani ni. T̄əbəhad mirdim, tàzləbay ere gani nani daya. T̄əɗəm : « Way azavu ata ere hini way ? Way akad̄vafəŋva tata way ? »

⁵ T̄əvia divi ana ere gani nana ge miji zlabay akaba ge mindivi Melefit

a. Tèvia divi ga magray tawi gayan a kiyi kru kru fad mahar cɛ.

⁶ Nahkay ànjeki ka mādəmki ma magədavani ke Melefit, ke slimi ge Melefit, ka məlanə manjəhad gayan akaba ka nday ya ti e melefit bu ni.

⁷ Tèvia divi ga makadvana akaba ndam ge Melefit a akaba ge meye-fineni kà tay a. Tèvia divi ga mægur mis ga jiba gərgərana dek, ge dini gərgərana dek, ga had gərgərana dek akaba mis ya təzlapay ma həma gərgərana dek ni.

⁸ Nahkay mis ga had ni dek atabəhad mirdim kə meleher gayan, atazləbay nan : nday ya ti atazləbay nan ni ti slimi gatay àbi məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mənjeki ga duniya. Wakita nani ti àfən ka Wur Təmbak ya takad nan ahaslani ni.

⁹ Maslaŋa ya ti slimi àfən ge mici zlam nahəma, mīci pakama hini ya nədəm ni :

¹⁰ Maslaŋa ya ti tiweya nan ga mægəs nan ge evidi a nahəma, atəgəs nan, amoru migi evidi ededən. Maslaŋa ya ti tiweya nan ana maslalam a ti atakad nan àna maslalam ededən. Nahkay ti ahàr àdəm ndam ge Melefit tēbesey, təmbrən məfəki ahàr ka Yezu ba.

¹¹ Eslini nipi araŋa nahan, àhəraya a had ba. Ere gani nani ti edrem təkɛ cɛ akada ga wur təmbak ni, ay ti azlapay akada ga kurmbu ni.

¹² Ere gani nani ti àgray zlam ya mis tīpi day-day ndo ni àna njəda ge ere nahan ye enjenjeni ni. Àgray ti kə meleher ge ere ye enjenjeni ni. Àfəki ŋgasa ke mis ga duniya ni dek akaba zlam ya ka had ni dek ga məhəngrioru ahàr a had ana ere ye enjenjeni ya ti təgri ambələk ga makad nan mək ambələk gani epifinə ni.

¹³ Ere gani nani ti àgra zlam magray ejep kay kə eri ge mis a ga madafakiani nan àbu àna njəda. Zlam gayan ya àgray, àtama ejep ndahan a ni ti nihi : àzəbiyu aku e melefit bu, èzligaya ka had a kə eri ge mis dek.

¹⁴ Àgosay mis ga duniya adaba tavia divi ga magray ejep kə meleher ge ere

ye enjenjeni na. Àhi ana tay ahkado : « Ləmumaya zlam ga pəra azavu akada ere ya təgri ambələk amal amət mək àngaba ni. Kələmumaya zlam ga pəra na ti kəhəngrioru ahàr a had. »

¹⁵ Eslini tavi njəda ana ere ye cɛ ni ga məvi sifa ana zlam ga pəra ni. Nahkay zlam ga pəra ni esliki mazlapani, àhi ana mis ti tábazl ndam ya ti təhəngrioru ahàr a had do ni.

¹⁶ Ere gani nani àfəki ŋgasa ke mis dek, gədəkani akaba nday ya ti gədəkani do ni, ndam ge elimeni akaba ndam talaga, evidi akaba nday ya ti nday evidi do ni, ti tãhendaki zlam ge ere gani nani ka tay ka ahar ga daf ahkay do ni kə meleher.

¹⁷ Maslaŋa ya ti zlam mahəndakiani ni àki bi ni ti àsəkum zlam koksah, àsəkumoru zlam koksah daya. Zlam mahəndakiani nani ti slimi ge ere nani, zlam macalani daya.

¹⁸ Ahalay ti ahàr àdəm mis təjalaki ahàr lala kwa. Maslaŋa ya ti àsəra zlam a nahəma, aməsər zlam macalani nani. Zlam macalani nani ti slimi ge mis, zlam macalani nani ti diŋ diŋ muku àna kru kru muku mahar muku.

14

Ndam ge Melefit tidi limis

¹ Eslini nipi Wur Təmbak micikeni jika ka həma *Siyon ; nday akaba mis dəbu diŋ àna dəbu kru kru fad mahar fad. Mis nday nani ti slimi ga Wur Təmbak ni akaba ga Bəŋani àki məbəkiani ka tay kə meleher.

² Eslini nīci dəŋgu ge mis àhəndabiyu e melefit bu akada ga yam ya ahənday a zalaka gədəkani bu ni, akada ga avər ya adi aday ni. Dəŋgu gani nani ya nīci ni ti ahənday àbəlay akada ge tində ya mis tivi ni.

³ Mis nday nani təbu tidi limis məweni kə meleher ga Bay manjəhadani e kərsi gayan bu, kə meleher ge mis gədəkani akaba kə meleher ga zlam fadani ni. Limis nani ti maslaŋa ya àsəra midena ni ti àbi, si nday dəbu diŋ àna dəbu kru kru

faɗ mahar faɗani ya ti Melefit àmba tay a duniya ba ni kwa.

⁴ Nday gani nani ya tidi limis ni ti nday njelata, tàbia slimi àna vu gatay a, tàsar wál day-day ndo. Ka melaŋ ga Wur Təmbak ya akoru ni dek nday nani taɗəboru naŋ. Nday gani ti Melefit àmba tay e kiɗiŋ ga ndam ga duniya ba ti tigi ndam gayaŋ, nday akada ma ga zlam ya təvi ana Melefit ni.

⁵ Ndam nday nani ti mis ticifiŋa ma ga malfada kà tay a day-day ndo, tənŋətfəŋa zlam magudarani kà tay a ndo daya.

Məslər ge Melefit mahkər

⁶ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahaŋ ahər driŋ a huɗ melefit bu. Məslər gani nani naŋ àbu azibiyu *Ma Məweni Sulumani ya amandav day-day do ni ana mis ga duniya ; ana mis ga haɗ gərgərani dek, ana jiba gərgərani dek, ana dini gərgərani dek akaba ana mis ya təzlapay ma həma gərgərani ni dek.

⁷ Məslər ni əzlapay kay kay, àɗəm ahkado : « Grumfəŋa aŋgwaz kə Melefit a, zləbum naŋ adaba sarta ya ara agrafəŋa seriya kə mis a ni ènjia. Həngrumioru ahər a haɗ ana Melefit : naŋ ti àgraya melaŋ ya agavəla na, àgraya haɗ a, àgraya *dəluy gəɗakana akaba àgraya melaŋ ga yam ndahaŋ a. »

⁸ Eslini nipi məslər nahaŋ àrələŋoru, àɗəm ahkado : « Kəsa gəɗakani Babilon ni àmbəɗkaba, àmbəɗkaba besək-besək. Àcahia magudar zlam gayaŋ akaba hala gayaŋ ana mis ga duniya dek ; hala gani nani ti àmbrəŋ day-day ndo. Magudar zlam gayaŋ ni èviyikaba ahər ana mis ga duniya dek akada ga zum na. »

⁹ Eslini nipi məslər nahaŋ ya mahkər àrələŋoru. Àɗəm ma kay kay, àɗəm ahkado : « Maslaŋa ya ti ahəŋgrioru ahər a haɗ ana araŋa akaba ana pəra gayaŋ, ahkay do ni zlam mahəndakiani gayaŋ ni àki ke meleher ahkay do ni ka ahar nahəma,

¹⁰ amacakay daliya dal-dal adaba Melefit àzumkia bəruv a. Melefit aməgri daliya ti akada ga zum ya təcahkivu yam ndo akad mis ni. Ndam nday nani atəhuriyu a aku vu, atəhuriyu a zlam nahaŋ ya aku agəs akada ga asas ya aku agəs ni vu. Atəcakay daliya kə meleher ga məslər ge Melefit akaba kə meleher ga Wur Təmbak ni.

¹¹ Aku ya aməgri daliya ana tay ni ti azək gani aməcəloru agavəla, amandav day-day do. Maslaŋa ya ti ahəŋgrioru ahər a haɗ ana araŋa ni akaba ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani, ahkay do ni zlam mahəndakiani ge ere gani nani àki ni ti aməpəsaba do, amagraŋ daliya məlafat akaba məlavəɗ gani do dek ga kaŋgay-kaŋgayani. »

¹² Nihi ti lekələm ndam ge Melefit ahər àɗəm si kebesum kwa, lekələm ya ti kəgəsumkabá *Divi ge Melefit akaba kəfumkia ahər ka Yezu a ni.

¹³ Eslini nipi dəŋgu ga maslaŋa nahaŋ ahəndabiyu a huɗ melefit bu, àhu ahkado : « Bəki ma hini : “Ndam ya ti təfəki ahər ka Bay geli, təbu akaba naŋ akada mis bəlaŋ, təmətvù a huɗ gani bu nahəma, ku kani təmərvu.” » *Məsuf Njəlatani àɗəm : « Iy, nahkay edeɗiŋ, təgra təwi zləzladana, ay nihi ti təpəsaba, adaba zlam sulumani ya təgray ni èjiji do, atələbu àna naŋ ga kaŋgay-kaŋgayani. »

Ere ye ti amagrakivu ke mis ka mandav ga duniya ni

¹⁴ Eslini nipi maklaɓasl bəɗ-bəɗani, zlam nahaŋ àki manjəhadkiani digusa. Zlam gani nani ti mis, mefeɗey ahər àna elpindiŋ ga bay, elpindiŋ nani ga gru ; məvəɗ məzumani àfəŋ a ahar bu daya.

¹⁵ Eslini nipi *məslər ge Melefit nahaŋ ahəraya a *ahay gəɗakani ge Melefit ni ba, naŋ àbu ahikaboru ma kay kay ana maslaŋa ya ti manjəhadkiani digusa ka maklaɓasl ni. Àhi ahkado : « Za məvəɗ gayak na ti kəbaz, adaba sarta gani ènjia, zlam àndəha ka haɗ a. »

¹⁶ Àra àdɔma nahkay ti maslaŋa ya ti manjəhadkiani ka maklaɓasl ni àzay məvəd ni, àbazaba zlam ya ka had na dek.

¹⁷ Eslini nipi məslər ge Melefit nahan e melefit bu, àhəraya a ahay gəɗakani ge Melefit ni ba. Naŋ nani day məvəd məzumani àfəŋ a ahar bu.

¹⁸ Nipi məslər ge Melefit nahan keti àhəraya ka məlaŋ ya ti teviyekiki zlam ana Melefit na ; naŋ nani ti abi slimi ana aku ya teviyek zlam àna naŋ ni. Naŋ àbu ahikaboru ma kay kay ana məslər ya ti məvəd məzumani àfəŋ a ahar bu ni. Àhi ahkado : « Za məvəd na, ru a duniya vu, ahar ga mən ga zlam təndəha, ru kəslay.* »

¹⁹ Nahkay məslər nakəŋ àzay məvəd ni, àslay ahar gani ka had ni dek, àbiyu ka məlaŋ ya ti təɗucfəŋa yam gana ni. Məlaŋ gani nani ti adafaki məlaŋ ya ti Melefit amagrafəŋa seriya kà ndam ga *duniya, aməzumki ɓəruv ka tay dal-dal ni.

²⁰ Məlaŋ ya ti təɗuc bəza ga zlam ni ti a aləŋ ga kəsa. Ka ya ti təɗuc ni ti mimiz àhəraya sawaŋ, do ni ti yam ga bəza ga zlam ni do. Mimiz ni àŋgəzaya kay akada ga yam ga zalaka na. Àŋgəzoru driŋ agray ezewəd dəbu kru mahar cə. Zileŋ gani anday pilis agəjəni ahər gani cesla cilin.

15

Məslər ge Melefit təzəkibiyu daliya adəskəla ke mis

¹ Eslini ti nipi zlam magray ejep nahan gəɗakani a huɗ melefit bu : nipi *məslər ge Melefit adəskəla àna daliya adəskəla a ahar bu. Kələŋ ga daliya nday nani ti daliya ndahan atələbi va bi, adaba Melefit emende-verin məzum ɓəruv gayaŋ ni àna tay.

² Eslini nipi zlam nahan akada dəluy mebedeni akaba aku, asladay akada ga kutrum ni, ahəlabə eri a vərut. Nipi ndam ya ti tēyefiŋa kà araŋa na, təhəŋgrioru ahər a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo, təaway zlam macalani

ge slimi ge ere gani nani ndo ni daya. Nday təbu micikeni jika jika ka ahər ga dəluy ni ; tində təfəŋ kà tay a ahar bu, tində nday nani ti Melefit àbi ana tay.

³ Nday təbu tidi limis ge Məwiz bay məgri təwi ana Melefit ni akaba limis ga Wur Təmbak ni. Limis ya tidi ni ti nahkay hi :

« Bay geli Melefit, nak Bay njəɗa-njəɗani,

təwi gayak ya kagraŋ ni gəɗakani, àbəlāy àtam zlam dek.

Kəgur had ni dek, zlam gayak ya kagraŋ ni dek kigeni, nak jireni.

⁴ Bay geli, maslaŋa ya ti àgrafuka aŋgwaz a do ni ti way ?

Maslaŋa ya adəm àzləbay kur do ni ti way ?

Adaba nak cilin nak kəbu njəlata.

Mis ga duniya dek atara atəhəŋgrukoru ahər a had

adaba tipia kur a kagraŋ zlam ni dek kigeni. »

⁵ Eslini nipi zlam nahan keti : *ahay gəɗakani ge Melefit ya a huɗ melefit bu ni məzləkabana. A huɗ ga ahay nani bu nahəma, ahay nahan *miviceni àvu : Melefit aŋgəzlivu ana mis eslini.

⁶ Eslini nipi məslər ge Melefit adəskəla ya təzəkibiyu daliya ke mis ni təhəraya a ahay gəɗakani nani ba. Təbakababiyu azana bəɗ-bəɗani talla talla, ku way way do məwəl gugum àna maslpara ga gru.

⁷ Eslini bəlaŋ e kidin ga zlam fadani ni bu èdi hijiyem ga gru bəlaŋ bəlaŋ ana məslər ge Melefit adəskəlani ni. Hijiyem ga gru ni ti məzum ɓəruv ge Melefit mərəhvani pisl pisl. Melefit ti naŋ àbu àna sifa ga kaŋgay-kaŋgayani.

⁸ Eslini ahay gəɗakani ge Melefit ni arəhvə àna azək. Azək nani ti adafaki Melefit ti gəɗakani, naŋ njəɗa-njəɗani. Maslaŋa ya ti esliki məhuriyani a ahay gəɗakani ni vu ni ti àbi, si tigi daliya adəskəlani ya məslər adəskəlani təhəlbiyu ni aman-dava day kwa.

* 14:18 Məŋ ga zlam ya məslər ni àdəmki ma ni ti *vinj.

16

Məslər tabaya daliya adəskəlani na ka hada

¹ Eslini nìci dənḡu ga maslaṅa nahaṅ àhəndabiyu kay kay a *ahay gəđakani ge Melefit ni bu, àhi ana *məslər adəskəlani ni ahkado : « Dəḡum kəbumoru məzum bəruv ge Melefit ya təvu e hijiyem adəskəlani bu ni ka had. »

² Məslər ye enjenjeni ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni ka had. Àra àbaya ti ambələk magədavani awər dal-dal àbikabaya ana ndam ya ti zlam ga araṅa ni mahəndakiani ka tay akaba təhəṅgriuru ahàr a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani na.

³ Məslər ye cə ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni a *dəluv gəđakani vu. Àra àbiya ti yam ga dəluv ni ègi akada mimiz ge mis məmətəni, nahkay zlam ya təvu àna sifa a dəluv ni bu ni dek təmət.

⁴ Məslər ya mahkər ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni a zalaka vu akaba ka mələṅ ga yam ya aṅgəzoru, àdəl do ni. Àra àbiya ti yam ni dek ègi mimiz.

⁵ Eslini nìci dənḡu ga *məslər ge Melefit ya abi slimi ana yam ni, àdəm ahkado :

« Nak Melefit nak njələta, kwa ahaslani nak kəbu, nihi day nak kəbu.

Seriya gayak ya kəgray ni ti seriya ge jiri.

⁶ Seriya ge jiri ti adaba mis təbazla ndam gayak

akaba ndam mahəṅgaray *pakama gayak a.

Təbazl tay ti mimiz aṅgəzaya ; nahkay kəvia mimiz ana tay ge mis-ena.

Kəgri ana tay nahkay ni ti kigeni. »

⁷ Eslini nìci dənḡu ga maslaṅa nahaṅ àhəndaya kay kay ka mələṅ ya teviyekiki zlam ana Melefit ni, àdəm ahkado : « Iy, Bay geli Melefit, nak

njəda-njədani, seriya gayak ya kəgray ni ti ge jiri, kigeni daya. »

⁸ Məslər ya fađ ni òru àbəkaiya məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu na kə fat a. Àra àbəkaiya ti təvia divi ana fat na ga meviyekaba mis a halaw-halaw.

⁹ Fat ni àra èviyekaba mis na halaw-halaw ti mis ni tìndivi Melefit adaba aslarkibiyu daliya nday nani ka tay ni ti naṅ. Akaba nani dek mis ni təmbatkaba majalay ahàr gatay a ndo, tədəm Melefit naṅ gəđakani agur zlam dek ndo daya.

¹⁰ Məslər ya zlam ni òru àbəkaiya məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu na ke kərsi ga araṅa na. Àra àbəkaiya ti mələṅ ge ere gani nani ya agur ni ègi ləvəṅ təbədəm. Nahkay mis ni təhəpədkaba arəd gatay àna aslər azuhva daliya gatay ya tagray na.

¹¹ Ay ti təmbatkaba majalay ahàr gatay na ndo, təmbrəṅ zlam magudarani gatay ni ndo daya, tìndivuru Melefit agavəla sawan azuhva ambələk gatay ni akaba daliya ndahaṅ ya təgray ni.

¹² Məslər ya muku ni òru àbiyu məzum bəruv ya e hijiyem gayan bu ni a zalaka gəđakani Efret ni vu. Àra àbiya ti yam ni àdəlaba a zalaka ni ba dek. Àra àdəlaba nahəma, bəbay ya gwar egezi ni təṅgəta divi ga masləkabana gwar a zalaka ni ba. *

¹³ Eslini nìpi seteni nday mahkər təzavu akaba gwededik ; bəlan àhəraya a ma ga kurmbu ni ba, bəlan a ma ga araṅa ni ba, bəlan gani ti ni a ma ga bay mahəṅgaray *pakama ga malfada ni ba. †

¹⁴ Nday nani ya təhəraya ni ti seteni, təbu tagray zlam magray ejep. Tərəkioru ka bəbay ga had ni dek ga maṅgasikabu ahàr ana tay ti təkadvafəṅva kə Melefit a. Ka fat ya ti zlam gani nani amagravu ni ti Melefit Bay njəda-njədani amaṅgazlaya njəda gayan a àki ka zlam a dek.

* 16:12 Bəbay ya gwar egezi ni ti tawayay mara magray silik akaba ndam ge Melefit. † 16:13 Bay mahəṅgaray pakama ga malfada ni ti araṅa ye cə ni (13.11-18).

¹⁵ Yezu àdám : « Bumvu slimi lala, adába anara ti akada ga zal akal ni ; mis tæsær sarta gani do. Maslaṅa ya ti ajəgay nu, anjəhad eri, naṅ abu àna azana gayaṅ ka vu nahəma, məmərɔvɔ, adába etipi naṅ a mahayma ga məbəki mimili do. »

¹⁶ Seteni ni tənḡasikabu ahàr ana bəbay ni ka mələṅ ya təzalay àna ma *Hebri Harmagadoṅ ni.

¹⁷ Məslər ya adəskəla ni òru àboru məzum bəruv ya e hijiyem gayaṅ bu ni kà aməf. Àra àbaya ti dənḡu àhəndabiyu kay kay a ahay gəfakani ge Melefit ni bu, ka mələṅ ge kərɔsi ge Melefit ni. Àdám : « Nihi ti àndava. »

¹⁸ Eslini avər àbay aku, àdi aday, dənḡu ndahan tàhənday daya. Had àdaday dal-dal : kwa ka sarta ya Melefit àgraya mis ka had a ku kani, had àdaday akada nani ndo.

¹⁹ Had àdahvu, kəsa gəfakani ni èdevu mələṅ mahkər. Kəsa ndahan ya ka had ni day tèbesva. Babiloṅ kəsa gəfakani ni àgəjazlki ahàr ke Melefit ndo : Melefit àvi məzum bəruv gayaṅ dal-dalani ya e hijiyem bu ni, ti mīseba dek ka ahar ge etekwey a.

²⁰ Had ya e kidīṅ ga yam bu ni dek tàsləkaba ka mələṅ gatay na, təbi va bi ; həma day təbi, tìpivu va do.

²¹ Koskosay gəfakani tàdəgabiyu a hud melefit bu, tàdəgakiaya ke mis a, bələṅ gani mədəs gani agray kilu kru kru fad. Daliya gani nani ti àtama njeđa ge mis a dal-dal, nahkay tìndivi Melefit azuhva koskosay ya tàdəgakiaya ka tay a ni.

17

Wal hala gəfakani

¹ Eslini bələṅ e kidīṅ ga *məslər ge Melefit adəskəlani ya hijiyem ga məzum bəruv ge Melefit təfəṅ kà tay ni àrəkua, àhu ahkado : « Nihi ti Melefit ara atraḡ wal hala gəfakani ni. Ra nədəfukki daliya gayaṅ ya tara təgri ni. Wal hala nani ti awayay adəmvaba kəsa gəfakani ya kà gəvay ga zalaka gərgərani ni.

* 17:4 Azana nḡəzani ti azana ga bay.

² Bəbay ga had ni tàgra hala akaba naṅ a, mis ya ka had ni day tàgrafəṅa mesəwehva, èviyiya ahàr ana tay a akada ga zum na. »

³ Eslini məslər ni àzoru nu a hud gili vu ; àzoru nu ti àna njeđa ga *Məsuf ge Melefit. Nòru nìnjəa ti nìpi wal nahan manjəhadani digəsa àki kà araṅa ndizeni. Ere gani nani ti ahàr adəskəla, edrem kru, kà vu gayaṅ ni dek slimi ge mindivi Melefit àki məbəkiani nḡaredəda.

⁴ Wal ni ti ni məbakabu azana nḡəzani * akaba azana ndizeni ; naṅ menḡaledveni àna zlam ga gru, àna akur sulumani, àna ebirsli daya. Hijiyem ga gru àfəṅ a ahar bu. Hijiyem gani nani ti zlam magədavani mizeni àvu a hud gani vu mərəhvani pisl. Zlam magədavani nani ti hala gayaṅ ya agray ni.

⁵ Kè meleher gayaṅ ni ti slimi àki məbəkiani, slimi gani nani maṅgahani, nihi : « Babiloṅ kəsa gəfakani, mənḡ ga ndam hala akaba zlam magədavani ge mis ga had ya tagray ni dek. »

⁶ Nìpi wal ni èsikaba mimiz a, eviyi ahàr. Mimiz gani nani ti ga ndam ge Melefit ya tàbazl tay adába tàmbrəṅ məfəki ahàr gatay ka Yezu do ni.

Nàra nìpia wal na ti àgrua ejep a dal-dal.

⁷ Eslini məslər ni àhu ahkado : « Agruk ejep emiteni ti kamam ? Nəhukaba ma maṅgahana àki ka wal na akaba ka araṅa ya ti naṅ àki manjəhadkiani digəsa, ahàr adəskəla akaba edrem kruani na.

⁸ Ere ye kìpi ni ti ahaslani naṅ abu, ay nihi ti naṅ àbi va bi. Aməcəlaya e *evid gəfakani ya a hud ga had bu ni ba ; aməcəlaya ti ara eji həya. Ndam ga *duniya ya ti slimi gatay àbi məbəkiani ka wakita ga sifa bi kwa ka mənḡəki ga mələṅ ni, ka ya ti etipi ere nani ni ti aməgri ejep ana tay. Aməgri ejep ana tay ti adába ahaslani naṅ abu, ay nihi ti naṅ àbi mək aməṅgaya keti palam. »

⁹ Àhu keti : « Ahàr àdám mis tǎjalaki ahàr ke ere gani nani lala, àna mäsär zlam daya. Ahàr adäskälani nday nani ti hëma adäskëla ya wal anjähadki ni. † Nday gani bəbay adäskëla daya.

¹⁰ A huđ ga bəbay adäskälani ni bu ni ti bəbay zlam tìnđeveriŋa məzuma bay gatay a àndava. Naŋ ya muku ni ti naŋ àbu a bay gayan bu mba. Naŋ ya adäskëla ni ti ni sarta gani gayan ènjia faŋ ndo. Sarta gani gayan eminjia ti aməpəsviyu a bay ni bu do.

¹¹ Ere ye ti ahaslani naŋ àbu, ay nihi ti naŋ àbi ni ti naŋ naŋani bay ya azlalahkər. Naŋ àkibu ka bəbay adäskälani ni daya, mək amoru mijiji.

¹² « Edrem kruani ye kipi, àki ni ti awayay adəmvaba bəbay kru, təhuriyu a bay gatay vu faŋ ndo. Sarta gatay eminjia ti atəzumkabu bay akaba ere gani nani, ay ti atəpəsviyu do.

¹³ Bəbay kruani ni đek ma gatay bəlaŋ, təgri təwi ana ere gani nani àna njəda gatay đek.

¹⁴ Atakadvafeŋva kà Wur Təmbak na, ay ti Wur Təmbak ni emihiti tay, adaba naŋ Gədəkani ga bəbay ndahaŋ ni đek, naŋ Bay ga bəbay đek. Ndam ga Wur Təmbak ni etihiti bəbay nday kruani ni daya, adaba Wur Təmbak ni adaba tay a, àzalay tay, təfəkia ahàr a. »

¹⁵ Àhu keti : « Yam ya nak kipi wal hala àfəŋ kà gəvay ni ti mis dal-dal macakalavani, mis ga had gərgərani akaba mis ya tədəm ma hëma gərgərani ni.

¹⁶ Edrem kruani ya kipi ni akaba ere gani nani etizirey wal hala ni, atəcakwakia zlam ya ka vu na đek, atəmbreŋ naŋ a mahayma. Atahəpəd naŋ, eteviyekaba məgəjəni gana.

¹⁷ Bəbay kruani ni atagraj nahkay ti adaba Melefit àgray ti ma gatay mənja ka ahar bəlaŋ, ti təgri təwi ana ere gani nani àna məzum bay gatay ni. Atagraj nahkay ti duk abivoru ana vad ge Melefit ya àfəkad ni : a vad

nani ti pakama ge Melefit ya àdám ni amagravu akada ya awayay ni.

¹⁸ « Wal ya kipi ni ti ni awayay adəmvaba kəsa gədəkani, bəbay gani təgur bəbay ga had nahaŋ ni đek. »

18

Babilon kəsa gədəkani ni àmbədkaba

¹ Eslini nipi məslər nahaŋ naŋ àbu asləkabiya a huđ melefit ba, njəda àfəŋ dal-dal, asladay məlaŋ dal-dal daya.

² Àzlah kay kay, àdám :

« Babilon kəsa gədəkani ni àmbədkaba, àmbədkaba besek-besek ! Nihi ti ègia məlaŋ manjəhad ge seteni a, məlaŋ ga *məsuf magədavana.

Edidīŋ ya təhəpəd tay do, təwayay tay do ni tanjəhad eslini daya.

³ Babilon àmbədkaba besek-besek ti adaba naŋ akada wal ya àvia vu gayan ana hala dal-dal ni.

Magudar zlam gayan ni èviyikaba ahàr ana mis ga duniya na đek akada ga zum na.

Bəbay ga had ni đek təgrakabá hala akaba naŋ a :

ndam məsəkmoru zlam a duniya bu đek təngetkabá elimeni

àna zlam gayan dal-dalani ya tigi eri ana mis na. »

⁴ Eslini nici dənğu ga maslaŋa nahaŋ àhəndabiyu e melefit bu, àdám :

« Lekələm ndam goro ni sləkmkiba ka ndam ga kəsa hina, hərümaya ;

nahkay ti ahar gekəli àkibu ka magudar zlam gayan ni bi,

daliya ya amagraj ni amacay kəli do daya.

⁵ Hərümaya, adaba magudar zlam gayan ni kay dal-dal,

akada ga zlam maŋgaskabani diliz, àdoru e melefit vu ni.

Nahkay Melefit àsəra təwi gayan ya agraj ni ti təwi ge jiri do.

⁶ Ere ye ti àgri ana mis ni ti təgrivu bilegeni.

† 17:9 Həma adäskëla : ka sarta gani nani ti mis təbu tədəm kəsa Rom ti ka hëma adäskëla.

Tuwi gayan̄ ya àgray ni ti tâgrivu sak
C_u.

Àgria daliya ana mis a, təcaka akada
ge mis ya tisia zum a na ;
tâgrivu daliya sak C_u ti mîsi akada ge
ergi ni.

⁷ Ahaslani nan̄ àbu àna njəda dal-dal,
azum zlam sulumani dal-dal
daya ;

nahkay grumi daliya dal-dal akada
njəda gayan̄ ya ahaslani dal-
dalani ni,
grumi tuway dal-dal akada zlam
sulumani gayan̄ ya àzum
ahaslani dal-dalani ni.

Adaba mam, àdəm : “Nu bay, nu wal
madakway do, enitawi day-day
do.”

⁸ Gayan̄ ya ti àdəm nahkay ni ti
daliya gayan̄ ya amacakay a vad
bəlan̄ani bu ni nday hi :

kisim, tuway, ləwir, akaba aku ga
məzumaba nan̄ a.

Adaba Bay ya ti agrafəna seriya kà
nan̄ a ni ti Bay Melefit geli ;

nan̄ ti njəda-njədani. »

⁹ Bəbay ga duniya ya tàgray hala
akaba nan̄ akaba təzumkabu zlam
sulumani ni etipia azək ga aku ya
azumaba nan̄ a ni ti etitawi, atəndav
kuda.

¹⁰ Eticik driṅ driṅ akaba nan̄ adaba
aṅgwaz aməwərfəna tay kà daliya ye
eslini na. Atədəm :

« Aw ! Aw !

Babilon̄ kəsa gəđakani, njəda-njədani
ni àmbədkaba besək-besək,
adaba Melefit àgrafəna seriya a huđ ge
njemdi bəlan̄ani ba ! »

¹¹ Ndam məsəkumoru zlam ya a
duniya bu ni titawi, təndav kuda
azuhva nan̄. Tagray nahkay ti adaba
maslaṅa ya ti asəkumfəna zlam kà tay
a ni àbi va bi. Zlam gatay gani ya
təsəkumoru ni nday hi :

¹² gru, ara ga siṅgu, akur sulumani
akaba ebirsli ; azana ndize-ndizeni
akaba azana sulumani gərgərani
ndahan̄ ; biyem sulumani ya ezi
akada ge tersel ni, zlam ya tàgraya tay
àna aslər ge mbeli a akaba àna biyem
sulumana ni ; zlam ndahan̄ ya tàgraya

tay àna ara, ndahan̄ àna evirzegena,
ndahan̄ ti ni àna akur sulumana ni ;

¹³ tersel gərgərani akaba haf
gərgərani ya tazəbay ti ezi àcər ni ;
zum, amal, humbu akaba *alkama ;
slasla, təmbəmbak, pililis akaba seret
gatayani. Təsəkumoru mis akaba sifa
ge mis daya.

¹⁴ Nahkay təhi ahkado :

« Zlam ya tigək eri ni dek təsləkafuka,
tədəgoru driṅ,
elimeni gayak akaba zlam sulumani
ya kəzum ni təfuk va bi,
atəṅgət tay day-day va do ! »

¹⁵ Ndam məsəkumoru zlam ya
təṅgət elimeni àna məsəkumoru zlam
a kəsa nani bu ni eticik driṅ driṅ ak-
aba nan̄, adaba aṅgwaz aməwərfəna
tay kà daliya ye eslini na. Etitawi,
atəndav kuda,

¹⁶ atədəm ahkado :

« Aw ! Babilon̄ kəsa gəđakani ni asay
cicihi timey !

Ahaslani nan̄ məbakabu azana
ndize-ndizeni akaba azana
sulumani ndahan̄.

Nan̄ meṅguledveni àna zlam ga gru,
àna akur sulumani akaba àna
ebirsli.

¹⁷ Zlam gayan̄ ni dek àgədava a huđ ge
njemdi bəlan̄ani ba timey ! »

Ndam ya təbu àna *slalah ga yam
ni, nday ya tagaray ni, nday ya
təhəlvù tay ni akaba ndam ya təṅgət
zlam azuhva dəluv ni ticik driṅ driṅ
akaba kəsa ni.

¹⁸ Tìpia azək ga aku ya azum kəsa
na. Tàra tìpia ti təzlah kay kay, tədəm :
« Kəsa gəđakani akada kəsa hini ti àbi
day-day bi ! »

¹⁹ Təndav kuda, titawi, təbakabiyu
had ka ahər, təzlah kay kay, tədəm :

« Aw ! Aw ! Kəsa gəđakani ni asay
cicihi !

Ndam ya təbu àna slalah ga yam gatay
təṅgət elimeni ti a kəsa nani bu.
A huđ ge njemdi bəlan̄ani bu zlam ga
kəsa nani àndava dek. »

²⁰ Lekələm ya e melefit bu ni
mərumvu adaba aku àbu azum kəsa
ni ! Lekələm ndam ge Melefit,
lekələm ndam *asak akaba ndam
mahəṅgaray *pakama ge Melefit

ni mərumvu ! Mərumvu adaba Melefit àgrafəṅa seriya, àpəliwa zlam magədavani ya àgri ana kəli na.

²¹ Eslini məslər nahəṅ njəda-njədani àzay akur gəđakani akada avar, àdəviyu a *dəluv gəđakani vu, àdəm ahkado :
« Babilon kəsa gəđakani ni atəgri ti ga njəda akada nani, etipi kəsa gani nani dəy-dəy va do. »

²² Àdəm keti :
« Ndam miwi tində, ndam midi limis, ndam miwi cicek akaba mezlelim atələbi afa gayak va bi.

Etici dađay ga arəṅa afa gayak va do. Etipi ndam mələm zlam a kəsa gayak bu va do, etipi ndam mihi humbu a kəsa gayak bu va do daya.

²³ Ceṅgel atəsladəy mələṅ a kəsa gayak bu va do, atadəy wəl va do, atagra y wuməri gani a kəsa gayak bu va do daya.

Zlam nday nani dek ti atagravu va do adaba ahaslani ndam ga kəsa gayak ya təsəkumoru zlam ni tətama ndam məsəkumoru zlam ndahəṅ ga duniya na dek, təgosakaba mis a dek àna matak gatay na daya. »

²⁴ Melefit àtraḅ Babilon ti adaba ndam mahəṅgaray pakama gayəṅ ya təbazl tay ni, ndam gayəṅ *njəlatani ya təbazl tay ni, akaba ndam ndahəṅ ya təbazl tay a duniya bu ni dek ti ndam ga kəsa gani təbazl tay, mimiz gatay ni àdəgaya a kəsa gani nani ba.

19

¹ Eslini nəci dəṅgu ahənday kay kay a huđ melefit bu, dəṅgu gani ahənday akada ge mis macakalavani dal-dalani ni. Tədəm ahkado :

« Eleləya ! Zləbum Melefit !
Melefit geli ti ahəṅgay mis, naṅ àbu àna njəda àtama njəda ndahəṅ a dek,

mis dek təzləbay naṅ !

² Mis dek təzləbay naṅ ti adaba seriya gayəṅ ni ge jiri, kigeni daya.

Àwəla wal hala na àna seriya.

Wal nani ti àgosakaba mis ka hađ àna hala gayəṅ na.

Àbazla ndam məgri təwi ana Melefit a, nahkay ti Melefit day àmbrəṅ naṅ ndo, àgria daliya. »

³ Tədəm keti :
« Eleləya ! Zləbum Melefit !
Azək ga aku ya azum kəsa gani nani ni acəloru agavəla kəlavəđ ga kaṅgay-kaṅgayani. »

⁴ Eslini gəđakani kru kru cə mahar fađani ni akaba zlam fađani ni təbəhad mirdim, meleher ndiḅa ndiḅa ana hađ, kə meleher ge kərsi ge Melefit, təzləbay Melefit, tədəm : « Aya nahkay ! Eleləya ! Zləbum Melefit ! »

Wuməri ga maday wal ga Wur Təmbak

⁵ Eslini nəci dəṅgu ahəndabiyu e kərsi ge Melefit ni bu, àdəm :
« Lekələm ciḅ-ciḅeni akaba gəđakani ya ti kəgrumi təwi ana Melefit geli, kəfumki ahər ni dek ti zləbum naṅ ! »

⁶ Eslini nəci dəṅgu ahənday akada ge mis dal-dal macakalavani, akada ga yam ga zalaka ya avalahay kay kay ni, akada ga avər ya aməcəri aday kay kay ni. Tədəm ahkado :

« Eleləya ! Zləbum Melefit, adaba Bay Melefit geli naṅ njəda-njədani, àdəfikia njəda gayəṅ ana leli a, agur mələṅ ni dek ti naṅ cilin. »

⁷ Məmərumvu, məzumum gəda, məzləbum Melefit, adaba vad ga maday wal ga Wur Təmbak ni ènjia.

Məva gayəṅ àslamalava, naṅ àbu ahətay naṅ.

⁸ Təvia divi ga məbakabu azana njəlatana ya asladay na. »

Azana nani ti adəmvaba təwi ge jiri ga ndam ge Melefit ya təgray ni.

⁹ Məslər ni àhu ahkado : « Bəki nahkay nihi : Ndam ya təzalay tay ga wuməri ga maday wal ga Wur Təmbak ni təmərvi, təzum gəda. »
Mək ahukivu ahkado : « Pakama hini nahəma pakama ge Melefit ededin. »

¹⁰ Àra àhua nahkay ti nəbəhad mirdim grik meleher ndiḅ ana hađ kə asak gayəṅ ga məzləbay naṅ.

Àra èpia ere ye ti nàgray na ti àhu :
« Kàgray nahkay ba simiteni ! Nu day bay mægri tæwi ana Melefit akada gayak ni, akada ga bæza ga muk ya tægaskabá pakama ge Melefit ya adámki ka Yezu na ni daya. Kabəhadī mirdim ti ana Melefit ciliŋ. Pakama ge Melefit ya ti adámki ka Yezu ni ti ndam mahəŋgaray *pakama ge Melefit tədəm ana njəda ga *Məsuf Njəlatani. »

Bay ya naŋ manjəhadkiani ke pilis bəf-bəfani ni

¹¹ Eslini nipi huđ melefit àzləkvaba, nipi maslaŋa nahaŋ manjəhadkiani ke pilis bəf-bəfani. Bay gani nani ti slimi gayaŋ « Jiri, » slimi gayaŋ nahaŋ ni ti ni « Àsəkad malfada do. » Naŋ àbu agray seriya ge jiri, naŋ àbu akadvu ge jiri daya.

¹² Eri gayaŋ ni akada aku ya agəs ni ; ahər gayaŋ ni mefeđeni ana elpindiŋ ga bay, elpindiŋ nday nani ti kay ; slimi àbu məbəkiani kà vu gayaŋ : slimi gani nani ti maslaŋa nahaŋ àsər do, si asər ti naŋ naŋani kwa.

¹³ Azana gayaŋ ya afakabu ni ti tətəlviya e mimiz va. Slimi gayaŋ ti « Pakama ge Melefit. »

¹⁴ Gwar kələŋ gayaŋ nahəma, ndam magray silik ge Melefit ya a huđ melefit bu ni tadəboru naŋ. Nday nani gani manjəhadkiani ke pililis bəf-bəfani, nday məbakabu azana njəlatani bəf-bəf talla.

¹⁵ A pakama ga Bay ya tadəboru naŋ ni bu nahəma, maslalam məzumani àhəraya. Maslalam nani ti ga məsiani ana mis ga had ni dek. Bay nani amahətay tay ana aday ga ara. Aməcəlki ka tay akada maslaŋa ya ti acəlki ka bæza ga zlam e evid bu ga məducaya zum gana ni. Məcəlki nani ti adafaki Melefit njəda-njəfani, àzumkia bəruv ka tay a dal-dal.

¹⁶ Slimi ga Bay nani àbu məbəkiani ka azana akaba ka takolay gayaŋ. Slimi gani nihi : « Bay ga bəbay ndahaŋ dek, Bay gədakani ga bəbay gədakani ndahaŋ dek. »

¹⁷ Eslini nipi məslər nahaŋ micikeni jika kà fat, naŋ àbu azlah kay kay, àhi ma ana edidŋ ya təhər a huđ melefit bu ni dek. Àhi ana tay ahkado : « Dəguma, cakalumvu, adəba wuməri gədakani ge Melefit àbu.

¹⁸ Dəguma kəndum kisim ga bəbay gədakani, kisim ga bəbay ga ndam sləwja, kisim ga ndam ya təbu ana njəda ni, kisim ge pililis akaba nday ya tək ni. Dəguma kəndum kisim ge mis dek : ku kisim ge evidi, ku kisim ga nday ya ti nday evidi do ni, ku kisim ga gədakani, ku kisim ga nday ya ti nday gədakani do ni. »

¹⁹ Eslini nipi ere gani nani akaba bəbay ga had gərgərani akaba ndam magray silik gatay. Təcakalavu ga makadfəŋvana kà Bay ya ti naŋ àki ke pilis ni akaba ndam magray silik gayaŋ.

²⁰ Nday təbu takadvu nahkay ti Bay ya naŋ àki ke pilis ni akaba ndam gayaŋ ni tægəs ere gani nani akaba bay mahəŋgaray pakama ga malfada ni yaw yaw. Bay masəkad malfada nani ti ahaslani əgra zlam ya mis tipi day-day ndo na kə meleher ge ere gani nana ; gayaŋ ya ti àgray nahkay ni ti əgosa mis a ; əgosay ti ndam ya ti təhəndakia zlam ge ere gani nana ka tay a ni akaba təhəŋgrioru ahər a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni. Təra tægəsa tay cəena nahkay nahəma, təbiyu tay eri gani a *dəluv ga aku vu cizliv cizliv. Aku gani nani ti agəs akada ga asas ya aku agəs ni.

²¹ Ndam gatay ndahaŋ ni ti ni, Bay ya naŋ ke pilis ni àbazl tay ana maslalam ya àhəraya a ma gayaŋ ba ni, mək edidŋ ni dek tərəh ana kisim ge mis ya àbazl tay ni.

20

Vi dəbu

¹ Eslini nipi məslər nahaŋ naŋ àbu asləkabiya a huđ melefit ba. Lekili ga mahay ge *evid gədakani ya a huđ ga had bu ni afəŋ a ahar bu, jejirbi ndiðil-ndiðiləni afəŋ a ahar bu daya.

² Naŋ nakəŋ òru àgəs kurmbu ni, àwəl naŋ àna jejirbi ni, ti mânjəhad naŋ məwəlani vi dəbu. Kurmbu ni ti gavaŋ ya ahaslani ni, naŋ *Seteni, bay magosay mis ni.

³ Məslər nakəŋ àra àwəla naŋ a ti èzligiyu naŋ e evid ni vu keŋgim, àzləkkiviyu mahay ni, àdarvù lala. Àgray nahkay ti adaba awayay ti kurmbu ni àgosay mis ka duniya va ba, duk anivoru ana mandav ge vi dəbuani ni. Kələŋ ge vi dəbuani ni ti ahàr àdəm táfaya naŋ a gəzit ga hayaŋana kwa.

⁴ Məslər nakəŋ àra àzləkkiviya mahay na ti nipi kərsi ga bəbay, mis tàra tənjàhadviyu. Mis nday nani ti tavia divi ana tay ga magray seriya. Nipi mis ya ti təkəlkia ahàr ka tay a ni daya. Təkəlkia ahàr ka tay a ti adaba təzlapikia ka Yezu ana mis a, təhia ma ge Melefit ana mis a. Nday nani ti təhəŋgriuru ahàr a had ana ere gani nani ndo, təhəŋgriuru ahàr a had ana zlam ga pəra ya azavu akaba ere gani nani ni ndo daya. Təhəndaki zlam ge ere gani nani kə meleher gatay ahkay do ni ka ahar ndo. Melefit àhəŋgriviya sifa ana tay a, nahkay tənjàhadkabu a bay bu akaba Krist vi dəbu.

⁵ Mis nday nani ti nday ye enjenjəni ya Melefit àhəŋgriviya sifa ana tay ni. Mis ndahan ya təmət ni ti Melefit àhəŋgriviya sifa ana tay faŋ ndo, si ka mandav ge vi dəbuani kwa.

⁶ Nday ya Melefit ahəŋgriviya sifa ana tay ye enjenjəni ni təmərvu, nday ndam gayanə *njəlatani. *Kisim ye cə amələbu, ay kisim gani nani emisliki məgri araŋa ana tay do. Etigi ndam *maŋgalabakabu mis akaba Melefit, etigi ndam maŋgalabakabu mis akaba Krist daya, atanjàhadkabu a bay bu akaba Krist vi dəbu.

Melefit eyefiŋ kə Seteni

⁷ Ka ya ti vi dəbuani ni amandava nahəma, atafaya *Seteni a danğay ni ba.

⁸ Atafaya naŋ a ti amoru magosay mis ga had ga mələŋ ni dek. Had nday nani ti təzalay tay Gok akaba

Magok. Amacakalakabu mis ga had nday nani ga makadvani. Atacalvu do, nday akada wiyaŋ ga zalaka ya àcalvu do ni.

⁹ Təhəraya, təsawadoru ka had ga mələŋ ni dek, tòru tèveŋ mələŋ ga ndam *njəlatani ge Melefit ni akaba kəsa gəđakani ya Melefit awayay daldalani ni tekesl. Ay tàra tèveŋa ti aku àdəkia ka tay kwa e melefit ba, àzumaba tay a.

¹⁰ Eslini təgəs Seteni, naŋ ya àgosay mis ni, tizligiyu naŋ a *dəluv ga aku ni vu cizliv. A aku nani bu ni ti zlam àvu agəs akada ga asas ya aku agəs ni. Ata ere gani nani nday ata bay mahəŋgaray *pakama ga malfada ni nday təvu a aku gani nani bu àndava. Eslini nday mahkərani dek atəcakaviyu daliya məlafat akaba məlavad gani do dek ga kaŋgay-kaŋgayani.

Melefit agraŋə seriya kə mis a dek

¹¹ Eslini nipi kərsi, Bay naŋ àbu manjàhadvəni dəgama. Kərsi gani nani ti gəđakani, bəđ-bəđ daya. Kə meleher ga Bay ni ti had akaba huđ melefit təcuhway tiji, ere ya agəjəni ni ti àbi.

¹² Nipi mis ya təmət ni dek, gəđakani akaba nday ya gəđakani do ni, jika jika kə meleher ga Bay ya ti naŋ àbu e kərsi bu ni. Wakita təbu eslini, maslaŋa nahan əzləkkaba tay a. Àzləkkaba wakita nahan a daya : wakita nani ti wakita ga sifa ; slimi ge mis ya təbu àna *sifa ya àndav dayday do ni təbu məbəkiani ŋguredəda. Eslini Melefit agraŋə seriya kə mis ya təmət na. Ka ya ti agraŋə seriya kə tay a ni ti àmənjàki ka zlam gatay ya təgray ni. Zlam gatay gani ya təgray ni təbu məbəkiani ka wakita ni.

¹³ Ndam ya ti təmətvù a *dəluv gəđakani vu ni ti dəluv ni àvələhaya tay a. Kisim ya àhəl mis ni akaba mələŋ ge *kisim ni day təvələhaya mis ya təmət na dek ka dala. Tàra təvələhaya tay a nahəma, Melefit agraŋə seriya kə mis na àna mamənjàkiani ka zlam gatay ya təgray ni.

¹⁴ Eslini tàbiyu kisim ya àhəl mis ni akaba məlan̄ ge kisim ni cizliv cizliv a *dəluv ga aku ni vu. Dəluv ga aku nani ti *kisim ye cə ni.

¹⁵ Tamal mis slimi gayan̄ àki məbəkiani ka wakita ga sifa bi ti tizligiyu maslan̄a gani a dəluv ga aku ni vu daya.

21

Melefit amagraya zlam na dek maweni a

¹ Eslini n̄ipi huɗ melefit maweni akaba haɗ maweni, aɗaba huɗ melefit ye enjenjeni ni akaba haɗ ye enjenjeni ni t̄bi va bi. *Dəluv gəɗakani day àbi va bi.

² N̄ipi kəsa *njəlatani, nani Zeruzalem maweni. N̄ipi nan̄ àbu asləkabiya kwa a huɗ melefit ba, afa ge Melefit a. Kəsa gani nani ti maslamalavani akaɗa ga wal ya àbakabá zlam sulumana ga moroni àna nan̄ kà zal ni.

³ Eslini n̄ici dən̄gu ga maslan̄a nan̄ àhəndabiyu kay kay e k̄ursi ga Bay ni bu, àɗəm ahkado : « Nihi ti məlan̄ manjəhadani ge Melefit àbu e kid̄in̄ ge mis bu. Melefit amanjəhad akaba tay, emigi Melefit gatay, mis ga jiba gərgərani ni dek ti ni etigi ndam gayan̄.

⁴ Etitəwi va do, aɗaba Melefit àgriaba yam tuway ana tay e eri ba. Kisim amələbi va bi : tuway, delələ akaba daliya day atələbi va bi. Aɗaba mam, zlam ya ahaslani ni t̄ndava, t̄bi va bi. »

⁵ Eslini Bay manjəhadani e k̄ursi ga bay bu ni àhu ahkado : « Nihi ti zlam ni dek n̄əbu nagraya tay a mawena. » Àhu keti : « Bəki ma hini, aɗaba pakama ya ti n̄əɗəm ni ti pakama ge jiri, malfada àkibu bi simiteni. »

⁶ Àhu keti : « Àgrava àndava ! Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu ; kwa ka mən̄jəki gani nu n̄əbu. Bay ya ti emendeverin̄ zlam dek ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anələbu. Maslan̄a ya ti yam akaɗa nan̄ a nahəma, anəvi yam ga sulum. Yam

gani nani ti àdəl day-day do, avi sifa ana mis.

⁷ Maslan̄a ya ti èyefin̄a kà zlam magudarana nahəma, anəvi ja ga zlam gani nani ; nigi Melefit gayan̄, nan̄ ti ni egi wur goro.

⁸ Ay ndam an̄gwaz, ndam ya t̄fəki ahàr ke Melefit do ni, ndam ya tagray zlam ya àbəlay magrani do ni, ndam mabazl mis, ndam magray hala, ndam maharam, ndam ga pəra akaba ndam masəkad̄ malfada dek, nday ti ja gatay ti *dəluv ga aku ni. Aku nani ti agəs akaɗa ga asas ya aku agəs ni. Nani ti *kisim ye cə. »

Kəsa Zeruzalem maweni

⁹ Eslini məslər nan̄an̄ e kid̄in̄ ga məslər adəskəlani ya t̄əbu àna hijiyem adəskəla ga məzum bəruv ge Melefit ye endeverin̄ məzum bəruv gayan̄ ni àrəkua, àhu ahkado : « Ra, n̄əɗəfukki məva ga Wur Təmbak ya ara azay ni. »

¹⁰ Eslini məslər ni àzoru nu ka həma gəɗakani zəbalani, àzoru nu ti àna njəda ga *Məsuf ge Melefit. Nòru n̄in̄jəa ti àɗəfuki kəsa njəlatani, nani Zeruzalem, nan̄ àbu asləkabiya kwa a huɗ melefit ba, afa ge Melefit a.

¹¹ Kəsa gani nani ti nan̄ àbu asladay àna masladay ge Melefit, masladay gani àhələba eri a vərut akaɗa ga akur sulumani ya təzalay zespi, ahələba eri akaɗa ga kutrum na ni.

¹² Kəsa gani nani nahəma, t̄èvelin̄ àna gudu gəɗakani zəbalani. Gudu ni mahay gani kru mahar cə ; *məslər ge Melefit day t̄əbu kru mahar cə kà mahay ni bəlan̄ bəlan̄, tajəgay. Slimi day t̄əki məbəkiani kà mahay ni dek. Slimi gani nani ti slimi ge dini kru mahar cəeni ga ndam *Izireyel ni.

¹³ Mahay ni mahkər mahkər, gwar kè sliri ga məlan̄ fadani ni dek.

¹⁴ Asak ga gudu ni t̄əfiyu àna akur gəɗakani kru mahar cə. Ka akur nday nani ti slimi kru mahar cə t̄əki məbəkiani bəlan̄ bəlan̄ : slimi nday nani ti ga ndam *asak kru mahar cəeni ga Wur Təmbak ni.

¹⁵ Maslan̄a ya ti àzlapu ni ti aday ga məgur zlam àfən̄ a ahar bu. Aday

nani ti ga gru. Awayay agur kəsa ni, mahay ga kəsa ni akaba gudu ya èvelin kəsa ni àna naŋ.

¹⁶ Kəsa gani ti midiheneni kala-kala àna zəbal. Maslaŋa nani àgur àna aday gayaŋ ni, àgur palahar gani bəlaŋ ezewed dəbu kru mahar cə. Palahar gani àna jikeni ni day kala-kala akaba palahar zəbalani ndahaŋ ni.

¹⁷ Àgur gudu ni àna ahar akada ge mis ya təgur ni, jaha diŋ àna kru kru fad mahar fad.

¹⁸ Gudu gani nani tələm àna akur ya təzalay zespi ni. Kəsa ni ti ni tələm àna gru deŋa, pərzlən-pərzlən akada ga kutrum ni.

¹⁹ Asak ga gudu ni menɟuledeni àna akur sulumani gərgərani dek. Asak gani ye enjenjeni ni akur ya təzalay zespi ni, ye cə ni akur ya təzalay sefir ni, ya mahkər ni akur ya təzalay selcidwiŋ ni, ya fad ni akur ya təzalay imarot ni,

²⁰ ya zlam ni akur ya təzalay sar-duwaŋ ni, ya muku ni akur ya təzalay kwernelin ni, ya adəskəla ni akur ya təzalay krizalit ni, ya azlalahkər ni akur ya təzalay beril ni, ya ambəlmbu ni akur ya təzalay topaz ni, ya kru ni akur ya təzalay krisupres ni, ya kru mahar bəlaŋani ni akur ya təzalay hiyesen ni, ya kru mahar cəeni ti ni akur ya təzalay emetis ni.

²¹ Mahay kru mahar cəeni ni ti ebirsli gəđakani kru mahar cə, mahay bəlaŋ ti ebirsli bəlaŋ. Dalaka gəđakani ya a huđ ga kəsa ni bu ni ga gru deŋa, pərzlən-pərzlən akada ga kutrum ni.

²² Ay nàmənjoru zla nahəma, nipi *ahay gəđakani ge Melefit a kəsa gani nani bu ndo, adaba Bay Melefit geli njəda-njədani nday ata Wur Təmbak ni, nday àna ahər gatay kala nday ahay gəđakani gani nani.

²³ Fat akaba kiyi təbi təsladəy məlaŋ a kəsa gani nani bu bi, adaba Melefit àna ahər gayaŋ asladay məlaŋ gani, Wur Təmbak ni day asladay məlaŋ gani akada ge ceŋgel ni.

²⁴ Ndam ga had gərgərani ga duniya ni dek ti masladay ga kəsa gani nani

amasladi ana tay. Bəbay ga had gərgərani ga duniya ni dek atoru àna njəda gatay ni eslini ga mazləbay Melefit àna naŋ.

²⁵ Mahay ga kəsa gani nani ti atanjəhad bəŋa bəŋa məzləkabana ; atəzləkvù tay day-day do, adaba məlavad amələbi eslini va bi.

²⁶ Mis ga had gərgərani ni dek atoru àna elimeni gatay akaba àna njəda gatay eslini ga mazləbay Melefit àna naŋ.

²⁷ Ay ti zlam magədavani, ndam ya tagray zlam ya àbəlay do ni akaba ndam məsəkad malfada ni etisliki məhuriyani a kəsa nani vu do. Ndam ya ti təhuriyu ni ti si ndam ya ti slimi gatay məbəkiani ka wakita ga sifa ni kwa. Wakita gani nani ti ga Wur Təmbak ni.

22

¹ Eslini məslər nakəŋ àdəfuki zalaka ; zalaka nani ti àdəl day-day do, yam gani avi sifa ana mis. Yam gani ahəlabə eri akada ga kutrum na, aŋgəzaya e kərsi ge Melefit ba. Kərsi nani ti ga Wur Təmbak ni daya.

² A dalaka ya a huđ ga kəsa ni bu ni ti zalaka ni èdevu cə ; e kidin gani bu ka məlaŋ ya èdevu ni ti mənɟəhaf àvu. Mənɟəhaf nani avi sifa ana mis, a huđ ga dəzani bu ewi bəza sak kru mahar cə, kəla kiyi lu ewi bəza. Slimberi gani ti haf ge mimbilin mis ga had ga duniya ni dek.

³ Eslini ti zlam ya Melefit ètikwesl ni atələbi.

A kəsa nani bu ni ti Melefit amanjəhadviyu e kərsi gayaŋ vu, Wur Təmbak ni amanjəhadviyu daya. Eslini ndam məgri təwi ana Melefit atəzləbay naŋ.

⁴ Nday gani nani etipi wur ge eri ge Melefit. Slimi ge Melefit day àki məbəkiani ka tay kə meleher.

⁵ Məlavad amələbi va bi ; nahkay ceŋgel akaba fat day atagray təwi va do, adaba Bay Melefit geli naŋ àna ahər gayaŋ amasladi məlaŋ ana mis. Mis ni atanjəhad a bay bu ga kaŋgay-kaŋgayani.

Mendeveřiŋ ga pakama

⁶ Esline *məslər ni àhu ahkado : « Ma hini ya kici ni dek ma ge jiri edeřiŋ ; malfada àkibu bi. Ahaslani Bay Melefit geli àvia *Məsuf gayan ana ndam mahəŋgaray *pakama gayan a ; nihi ti àsləribiya məslər gayan ana ndam məgri təwi gayan a ga mədəfiki ere ye ti agravu wudak ni ana tay. »

⁷ Yezu àdəm : « Bumvu slimi, nakoru afa gekəli wudak ! Ndam ya ti təgəskabá pakama ya a wakita hini bu na, təbu təjalaki ahàr nahəma, təmərvi. Adaba pakama hini ti ge Melefit. »

⁸ Nu Zeŋ nìcia pakama gana àna slimi goro a, nìpia ere ye ti àgravu na àna eri goro a daya. Nàra nìcia, nàra nìpia nahəma, nàbəhad mirdim grik meleher ndi6 ana had kà asak ga məslər ya àdəfuki zlam gani ni, ga mazləbay naŋ.

⁹ Naŋ nakəŋ àra èpia ere ye ti nàgray na ti àhu : « Kàgray nahkay ba simiteni ! Nu day bay məgri təwi ana Melefit akada gayak ni, akada bəza ga muk ya tahəŋgaray pakama ge Melefit ni, akada ga ndam ya ti təgəskabu pakama ge Melefit a wakita hini bu ni daya. Kabəhad mirdim ti ana Melefit ciliŋ. »

¹⁰ Àhu keti : « Pakama ya a wakita hini bu ni ti pakama ge Melefit edeřiŋ ; kəŋgah pakama gani ba, hi ana mis sawan. Adaba mam, sarta ga zlam ya tədəmki ma a wakita hini bu ni ti ènjia wudak.

¹¹ Maslaŋa ya ti agudar zlam ni ti ahàr àdəm mığudarkivu. Maslaŋa ya ti məbərurv gayan àbəlay do ni ti ahàr àdəm mánjəhad àna məbərurv gayan ya àbəlay do ni. Ay maslaŋa ya ti agray jiri ni ti ahàr àdəm mągrakivu jiri. Maslaŋa ya ti naŋ njəlata ni ti ahàr àdəm mánjəhad njəlata. »

¹² Yezu àdəm ahkado : « Bumvu slimi, nakoru afa gekəli wudak ! Nu nəbu àna zlam ga məviani ana ku way way do akada ge təwi gayan ya ti àgray ni.

¹³ Wudaka zlam dek ànjəki ti nu nəbu àndava ; ka mandav ga zlam dek

day nu anələbu. Bay ya ti ànjəki ka magray zlam dek ni ti nu ; kwa ka mənəki gani nu nəbu. Bay ya ti emendeveřiŋ zlam dek ni ti nu gani daya ; ka mandav gani day anələbu. »

¹⁴ Ndam ya ti təbarafəŋa azana gatay a ni ti təmərvi. Nahkay ti tisliki məhuriyani a kəsa ni vu, tisliki məzum bəza ga məŋgəhaf ya avi sifa ana mis ni.

¹⁵ Ndam ya ti Melefit ètikwesl tay adaba təgudara zlam a dal-dal ni, ndam maharam, ndam hala, ndam mabazl mis, ndam ga pəra akaba ndam ya ti tawayay tasəkad malfada ni dek nahəma, nday dekeni e mite bu, tisliki məhuriyani a kəsa ni vu koksah.

¹⁶ « Nu Yezu nəsləruru məslər goro ga məhi pakama hini ana ndam goro ya *təcakalavu a kəsa gərgərani ni bu ni dek. Nu wur hud ge Devit, tədəmki ma a Wakita ge Melefit bu ni ti ka nu. Nu Bamti ya asladay məlan ge miledə dal-dal ni. »

¹⁷ Məsuf Njəlatani akaba ndam ga Yezu ya ahəl tay akada ga wal ya taday ni təhi ahkado : « Ra ! »

Ahàr àdəm maslaŋa ya ti ècia pakama hina ti məhi : « Ra ! »

Maslaŋa ya ti yam akada naŋ a ti ahàr àdəm màra.

Maslaŋa ya ti awayay esi yam ya avay sifa ni ti ahàr àdəm məcəh ga sulum, mîsi !

¹⁸ Nihi ti nu Zeŋ nədəm ma, ahàr àdəm maslaŋa ya ti eci pakama ge Melefit ya a wakita hini bu ni məbavu slimi lala : tamal maslaŋa èferkiviya pakama nahan àkiva ka pakama hina nahəma, Melefit day emeferikiviyu daliya ya ti tədəmki ma a wakita hini bu ni ana maslaŋa gani.

¹⁹ Tamal maslaŋa àzaba pakama nahan e kiđiŋ ga pakama ge Melefit ya a wakita hini bu na nahəma, Melefit day amazafəŋa ja ga zlam ya tədəmkia ma ka tay a wakita hini vu na : amazafəŋa ja ga məŋgəhaf ya avay sifa na, amacafəŋa naŋ ga məhuriyana a kəsa njəlatani ni va daya.

²⁰ Bay ya ti àdám pakama hini dek
jiri ni ti àdám : « Iy, nakoru afa gekali
wudak ! »

Aya nahkay, Bay geli Yezu, ra !
²¹ Bay geli Yezu mângri sulum gayan
ana mis dek ti.